

BIBLIOTHECA INDICA

WORK No 169

SAMARĀICCA KAHĀ

HARIBHADRA

SAMARAICCA KAHĀ

A JAIN PRAKṚTA WORK

EDITED BY

DR. HERMANN JACOBI

Professor of Sanskrit in the University of Bonn

VOLUME I

TEXT AND INTRODUCTION

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS
PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

CALCUTTA

1926

TO
THE MEMORY
OF
SRI VIJAYA DHARMA SŪRI

CONTENTS

	<i>Page</i>
INTRODUCTION	1-XVIX
Haribhadra's age	2
Haribhadra's life	11
Haribhadra's work	3
Samaraiicca kaha	xviii
NOTE ON NIDANA	xxx
NOTE ON SUVARNADVIPA AND KATAHA	xxx
CONTENTS OF THE SAMARAIICCA KAHHA	xxvi clix
Bhūmika	xxvi
First bhava	xxxi
Vijayasena's tale	xxxv
Second bhava	xxxviii
Amaragupta's tale	xxxix
Apologue of the man in the well	xliv
Third bhava	xlvii
Vijayaśūra's story	xlviii
Ajita's tale	xlviii
Fourth bhava	liv
The robber's tale	lviii
Yasodhara's tale	lx
Fifth bhava	lxvi
Sanatki mara's tale	lxvii
Story of a married couple	lxxii
Apologue of the two roads	lxxv
Sixth bhava	lxxvii
Arhaddatta's tale	lxxxiv
Seventh bhava	lxxxviii
Story of the lost necklace	lxxxix
Story of Gandra and Sarga	xcvii
Eighth bhava	c
Vijayadhārma's history	ciii
History of the nun Susaṅgata	cvi

Ninth bhava	SIX
Apologue of the lover in the sink hole	CXI
Apologue of the four men	CXIII
Apologue of the merchant's six sons	CXVI
Apologue of the robber and the four queens	CXVIII
Apologue of the savage in the royal palace	CXVIII
INDEX	CXXI-CXXVII
CORRIGENDA	CXXIX-CXXX
TEXT	I-204
Bhumika	1
Bhava I	2
Bhava II	6
Bhava III	12
Bhava IV	16
Bhava V	22
Bhava VI	26
Bhava VII	32
Bhava VIII	40
Bhava IX	50

INTRODUCTION

I HARIBHADRA'S AGE

THE death of Haribhadra, the author of the *Samarucca Kaho*, is placed by Jaina tradition which in this particular can be traced to the beginning of the 13th century A D in Vikrama samvat 585 or Vira samvat 1055, corresponding to 520 A D¹ This date, however, was recognised to be wrong,² since Haribhadra was acquainted with the philosophy of Dharmakīrti who flourished about 650 A D The discussion at that time turned on the following point Siddharsi who finished the *Upamati-bhavaprapanca Katha* on the 1st May 906 A D calls, in the Prasasti of that work Haribhadra his *dharmabodhakaro guru* Now the question arose whether Haribhadra was actually Siddharsi's teacher of the Sacred Law or his *paramparāguru*, in this investigation I took what eventually turned out the wrong side of the question³ Meanwhile the Janas had been publishing a number of Haribhadra's works which were found to contain many interesting details⁴ But the evidence that finally settled the question of Haribhadra's age was not far

---

¹ At the end of an old MS in Jesulmer of Haribhadra's *Laghuksetra samasanti* the date of the completion of this work is given in two verses, as Vikrama 585 Jyestha sudi 5 Friday, Pusya nakshatra, this corresponds to either Tuesday, 9th May 593 A D, or Saturday, 28th April 520 A D In the first case the nakshatra was Pusya, in the second Punarvasu As the week day comes out wrong in both cases the date must be considered spurious The nakshatra carries less weight, because for every day of the lunar year the choice generally lies between three nakshatras only which may be ascertained beforehand

² See my edition of the *Upamati-bhavaprapanca Katha* (Bibl. Ind.) Preface p. viii f

³ See p. vi

⁴ A full statement of all particulars about Haribhadra's works their commentators, and the latter's dates is furnished by Muni Kalyāṇavijaya in the preface (*granthakāya-paricaya*) to his edition of Haribhadra's *Dharmasamgraha* Dvendra Lalabhai & Jyotiṣastakodhara No. 42 Bombay, 1913

nished by any of his own works but by the *Kuvalayamālā* a Prākṛit poem by Uddyotana which he finished on the last day but one of the Śaka year 700¹ equal to the 21st March 779 A.D. In the *Prāśasti* of this work Uddyotana mentions Haribhadra as his teacher in philosophy praising him as the author of a great many books, the latter statement puts it beyond doubt that the great Haribhadra is the person intended.² The first who rightly understood the passage in question and recognised its chronological bearing was Munirī Śrī Jinavijaya. In his article *The date of Haribhadra's work* read at the first Oriental Conference November 1919 Poona and published under the title *Śrī Haribhadraśāstra Samavārtanavah* in the *Jainśāhityasamsthāna Granthamālā* Poona he discusses the whole question examines the evidence and puts his case in the clearest light. The following remarks are chiefly based on his paper.

We cannot make out from Uddyotana's remark whether Haribhadra was still alive or not, when it was written, some twenty or thirty years before that date, however, he must have been actually teaching Uddyotana. We may, therefore, take that epoch, say 750 A D or later, as the time of his literary activity, which considering the extraordinary number of *prakaraṇas* he wrote must have extended over twenty years at least. He quotes many authors Brahmanical, Buddhist, and Jain, a list of them containing thirty names has been drawn up by Jinavijaya *l.c.* p. 11. From among them the following may be mentioned as interesting from a chronological point of view. Dignāga Dharmakīrti Bhartṛhara (author of the *Vākya-padīya* about 650 A D) and Kumāṛila. Haribhadra quotes in his *Vivaraṇa* of the *Nandisūtra* several passages from the *Cūṛṇ* of that sūtra by Jinadāgaganī mahātattara without mentioning his name. The *Cūṛṇ* was finished in the Śaka year 598=677 A D. To about the same time belongs Siddhasenadivākara whom Haribhadra quotes, for he uses no doubt *Duarmakīrti*¹ though he does not name him. We thus see that Haribhadra quoted many of the celebrities who flourished in the century preceding his own. On the other hand he does not quote Saṅkara who rose so high above all his contemporaries that Haribhadra could not have ignored him if he had lived at or after his time. We therefore, conclude that the tradition of Saṅkara's school is right, or at least not far wrong in placing his life in 788—820 A D. Nor does

---

¹ Dharmakīrti qualifies *pratyakṣa* only as *abhrānta* (and Dharmottara expressly says *bhīrāntam āj anuṃānam*), while Siddhasenadivākara in *Nyūṣavataṛa* 3ff. claims *abhrānta* for *pratyakṣa* as well as *anumāna*, similarly he extends the distinction of *svastīya* and *paravṛtha* which properly applies to *anumāna* only to *pratyakṣa* also *ibidem* 12ff. Apparently he thought to improve on Dharmakīrti by a wholesale generalisation of nice distinctions! He is different from Siddhasenaganī the author of the *Tattvārtha vṛtti* because the latter quotes ad II 25 from Haribhadra's commentary on the *Nandisūtra*, see *Kalyāṇavijaya* *l.c.* p. 23. Haribhadra therefore interferences between both Siddhasenas. It may be mentioned that the younger one quotes ad 3, 10 a verse by Ārya Siddhasena who may or may not be Siddhasenadivākara.

Some more facts are directly manifested by the works of Haribhadra (4) the use in the last verse of most of his works of the word *rincha* which may have reference to some event in his life, (5) his intimate knowledge not only of Jainism, but also of the teachings of heterodox systems evinced in his *Anekāntajayapatikā* and his *Tikā* of this work as well as by his writing a commentary on Dignāga's *Nyāyavivēka*, (6) his writing a great number of works.

It goes without saying that the contemporaries of Haribhadra knew a great deal more about his life than is contained in the above six items. But it is equally true that in oral tradition *soke* history is apt to be gradually changed into legend a strange mixture of facts and fiction which we can separate from each other with some degree of plausibility only in the simplest cases. Occasionally however tradition has stories of an entirely fictitious kind and originally unconnected with its hero. Thus in the case in hand curiosity was naturally excited by point (4) to study which a tale full of miraculous and wholly incredible incidents is added in the legendary life of Haribhadra, it exceeds in length all remaining parts of the legend taken together but no reference to it is made in the oldest accounts.

Before analysing the traditions about Haribhadra's life I enumerate the sources from which it is known.

- (a) A short paragraph at the end of Municandra's *Tikā* of Haribhadra's *Upadeśapūṭī*: this *Tikā* was finished Vikrama samvat 1174=1118 A.D., the passage in question has been printed by Kalyāṇavijaya l.c. p. 5a and Jinavijaya l.c. p. 4, note 14.
- (b) Eight gīthās (52-59) in Jinadatta's *Ganadhara-ārthhaśataka*, written between samvat 1169 and 1211=1112-1154 A.D. The text is edited in A. Weber, *Verzeichnis der Sanskrit und Prakrit Handschriften*, II p. 982f.
- (c) The ninth Sṃgr of Prabhācandra's *Prabhāvakarita* finished samvat 1131=1278 A.D. (the name of the author is wrongly given as Candaprabha on the title of the N.S. edition 1909).

- (d) Rājasekhara's Prabandhakosa, written in samvat 1405 = 1349 A D I know only some extracts of this work given by Kalyānavijaya l c p 8a, 241
- (e) Sumatigani's Vṛtti of the Ganadharaśārdha sataka (see b) finished samvat 1295 = 1239 A D, occasionally referred to by Kalyānavijaya An abridgement of Sumatigani's narrative is given in the Laghuvṛtti of Sarvarajagani see A Weber, l c p 988
- (f) Kathavali of Bhadresvara, date unknown, mentioned by Jinavijaya and not otherwise known to me

I shall now discuss some traditions about particulars of Haribhadra's life which may be regarded as substantially true

The birth place of Haribhadra was, according to a, c d, e, Citrakūṭa the modern Chitor The ancient fort on the crest of the hill¹ was the capital of Mewar from about the 7th century till 1569 when the seat of government was moved to Udaipur Haribhadra probably lived in Chitor up to his initiation But the scene of his later life as a monk seems to have been chiefly the neighbouring parts of Rajputana and the kingdom of Guzerat In that country, he became the teacher of Uddyotana² Another indication of Haribhadra's activity in Guzerat is furnished by the annals of Jaina families, for according to Kalyānavijaya (l c, p 7b) they assert that Haribhadra organized the clan of the Porevals (Poruvāda Pragvāta) and converted them to Jainism Now we learn from the Nemināha caru³ that the Poreval clan originated in Śrimala,⁴ that a war-

¹ The phrase in a *Sriestralācāloccāliniśāsino* clearly refers to the ancient town on the hill

² The verses 4 and 5 in the passage quoted from the Kuvalayamālā by Jinavijaya (l c p 15) prove that Uddyotana belonged to a line of yatis that flourished in Guzerat

³ See my edition of the 'Sanatkumārasaṁtam' in the Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, München 1901 p 152, VIII V, and the additional note on p VI ab

⁴ The modern Bhīmālī in the extreme south of Marvāt Uddyotana sūri, l c, names the town Śrībhūllamālā It was the capital of Guzerat before the foundation of Anahilapāṭalā by Vanarāja two, first of the Cāpoṭkata or Cāvaḍ, Langs

like member of this clan Nimaya, was induced by Vanarāja (746-806 A D) to settle in his new capital Anahilīrapāṭaka and that he there erected a temple of Rābha for the Vidyādhara gaccha. Since Haribhadra the organizer of the Poreval clan belonged to the Vidyādhara-gaccha¹, it is likely that that clan owed some sort of allegiance to that gaccha whereof the statement in the Nemānāthacāru seems to furnish a proof.—Although Haribhadra may have lived for the greater part of his life in Guzerat and the adjoining States of Rajputana yet his wanderings as a yātri probably extended to far distant parts of India. Some hints about his knowledge of India may be gathered from the *Samarasecakah*. In this regard it is significant that he does not lay the scene of any of his tales in one of the renowned towns of the Deccan or Southern India² but all towns that can be identified³, are situated in Northern India from Hastinapura to Tamraṣṭ. He evinces a more intimate acquaintance with Eastern India between Avodhya and Campā, in these countries Buddhism was still flourishing and it is therefore, possible that Haribhadra there acquired his accurate knowledge of Buddhist philosophy especially as taught by Dignāga and Dharmakīrti.

That Haribhadra was a *Brahman* by caste is stated in *e*⁴ and implied in *g* where he is said to have been the purohita of Ling Jitātri⁵. Though there is no such statement in *a* and *b*, I have no doubt that it is true. For the learning peculiar to Hari-

¹ For he calls his teacher Jinadatta an ornament of the Vidyādhara gaccha. According to Harshanandanagani (1616 A D) he was a member of viddha gaccha see *Kalyanaviṇaya* c. p. 11b.

² The cause of his want of acquaintance with Peninsular India was probably the circumstance that in his time there were few if any, Svetāmbara communities south of the Tapt.

³ Those in the fabulous country of Aparavideha of course do not concern us.

⁴ *Kalyanaviṇaya* c. p. 5a note.

⁵ Apparently a fictitious name standing for Jitadātri the usual name of the king in countless legends and stories of the Jains but never met with as far as I know in any historical document, inscription etc. The name is absent in the list of the Cūḍa kings of Mewār see Mabel Duff, *Chronology of India*, p. 29.

bhadra apart from his comprehensive knowledge of Jaina Lore, is of such a kind as was natural with a *Brahman*, but quite exceptional in any other case before Juna literature had received a new impulse from brahmanical science. Municandra (c) truly describes Haribhadra as one 'who had studied the eight grammarians' and was the leader of those whose understanding was haidened by the discussions connected with all philosophical systems. It is chiefly due to Haribhadra as will be explained in the next paragraph that Sanskrit became the learned language of the Svetambaras and replaced Prakrit in several departments of their literature. he would, however not have had this influence unless he was a perfect master of Sanskrit an accomplishment which required the customary training of the *Brahman*. And as regards his mastery in philosophical discussion conducted in Sanskrit it is such that his *Anekantajayapatika* with Tika favourably compares with any philosophical work of the same age¹. It may be added that the story of Haribhadra's conversion the main features of which are already contained in our oldest source (a) points also to the same conclusion that he was a *Brahman* by caste.

Haribhadra by acknowledging the nun Yāśodā as his 'spiritual mother' (*dārmato lāknīmahattarāsīnu*) unmistakably ascribes to her his conversion to the 'true faith' which may be regarded as a second birth. How his conversion was brought about has been recorded by tradition which in this regard is probably substantially trustworthy. I shall first give an abstract of the narrative about this part of Haribhadra's life in the *Prabhavakacarita* (IV. V. 4-17) and discuss it afterwards.

Haribhadra was purohita of King Jitari in the town of Citra kuta. He was so proud of his knowledge that he proclaimed that he would become the pupil of any one whose proposition he could not understand and his vow was engraved on a golden plate he wore on his belly (11). Once a vast elephant having got loose and causing great havoc in the streets Haribhadra fled

¹ It is true that the *Bhāṭya* possessed many other works of a similar description but the *Budhāṭya* will come into contact with brahmanical schools of philosophy at a much earlier time and many of their great writers have notoriously been *Brahmans* by caste.

before him and made his escape by climbing on a Jain temple. Thence he perceived the image of a Tirthakara whom he derided in a sloka (*īapur eva tatra 'casīe*, etc.) (18). On the next day when he went home about midnight, he heard an old nun reciting a gāthā¹ (*callidugam Haripanagam*, etc.), which utterly baffled his understanding. He asked her to explain its meaning, but she referred him to her guru (27). So he went to see him on the next morning. Passing on his way by the same temple he pronounced the same sloka (*īapur eva tatra 'casīe*), changing one word so that it redounded to a praise of Jina. There he saw Jinabhāṭasuri who promised to teach him after he had been initiated. Haribhadra consented, and acknowledged *maṭahara Jākinī* as his spiritual mother (42). He became so well versed in the sacred Lore of the Jainas and his conduct was such, that the guru appointed him his successor. Thus Haribhadra became a *yugapradhāna* (47).

Now all essential points in this account are confirmed by Munioandra in the short passage² referred to above, with the exception of the incident of the *maṭ* elephant (v 12-18) and as said before, of his being the purohita of King Jitari. There the same gāthā and the sloka are mentioned and the name of the guru³ is given as Jinabhadra³ apparently by mistake for Jinabhāṭa, some minor details which may be regarded as embellishments, are omitted. It is, therefore, clear that the tradition on the whole, is old, and as there is nothing extravagant or incredible in it we may regard it as coming very near the truth.

It remains to mention a curious notice in the *Ganadhara sardhaśataka* v 5f. 'Some, misled by the similarity of the name, have erroneously asserted that Haribhadra was initiated and instructed by the Caitvavasins.' The Caitvavasins were those monks who abode in temples, while their opponents advocated the

¹ This gāthā occurs in the *Āvaśyakasmṛyukti*.

² With it agrees the very short notice in the *Laghuvṛtti* of the *Ganadharaśardhaśataka* v 56 p vi. It mentions besides the golden plate worn by H. on his holy

³ The same form of the name is given in the *Laghuvṛtti* mentioned in the last note.

vasatinsrāsa i.e. the dwelling in the houses of laymen (*paragṛha*). Both sections seem to have coexisted for some time and no separation to have taken place. Śilinka¹ is said to have been a Caityavāsī. But in the end the *caityavāsa* seems to have become discredited and Jñeśvarasūri the founder of the Kharataragaccha in Samvat 1080 = 1024 A.D. established the *vasatinsrāsa* at least for his sect.

It is just what might be expected that at a time when the enmity between those two sections or rather sects was at its height the *Caityavāsīs* should have claimed the famous Haribhadra for one of their own and their opponents should have repudiated their claim as null and void, but it is equally certain that if at Haribhadra's time the mode of the monks lodging had already become an important point of controversy there would have been no occasion to doubt which side of the question he espoused. The descriptions of monastic life in the Samarāñgah Khā illustrate the practice of monks in his days or at least one he would approve of; according to it monks put up to stay in a park near the town where they are visited by the faithful and the curious. It is not said explicitly that they lodged there in a temple but it seems to be implied that Haribhadra supposed them to lodge in houses belonging to, or furnished by, laymen.

3. HARIBHADRA'S WORKS

Haribhadra's fame as a *yugapmāṇāsi* chiefly rests on his literary activity for the sake of Jainism. he is one of the most

fertile authors in Jaina Literature as regards not only the number of the works he wrote but also the diversity of the subjects he treated. Jinaviyaya (l c p 3) enumerates 26 works of H as the most renowned ones of which 20 have been edited, and Kalvanaviyaya (l c p 13a-19a) has drawn up a list of all his works actually preserved or known from quotations only. His list contains 88 entries. Great as this number is still it would be but a small fraction of the total of his writings if tradition might be credited which ascribes to him the composition of 1400 *prakaranas*.¹ This tradition is found already in our oldest sources of H's life (a and b) and it can be traced further back to 1068 A.D. being contained in Abhayadeva's *Lika* on H's *Pancasaka* finished in that year. Now it is altogether incredible that the Jinas should have been so extremely careless in handing down the works of their famous author that a few centuries after his death even the titles of the great majority of them should have been forgotten seeing that two works which he left unfinished viz. *Tattvartha laghuvrtti* and *Pindri niryukti* have nevertheless been preserved. Unless therefore the number 1,400 be a mere hyperbole without any special meaning we must assume that in this connexion *prakarana* does not denote as usually a separate systematic treatise but is used in a more restricted sense so that the *Pancasaka* contains 50 *prakaranas*, *Astaka* 32, *Sodhasaka* 16 etc. but on what principle in other cases his books were split into a great number of *prakaranas* it is impossible to say.

Haribhadra wrote in Sanskrit and Prakrit both in verse and in prose mostly of course in illustration of Jaina doctrines. Two sides of his literary activity deserve special notice his commenting on canonical works in Sanskrit and his discussing with an intimate knowledge the doctrines of Brahmans and Buddhists.

The old commentaries on the canonical books the *Niryuktis*, *Curnis* and old *Bhāṣyas* were written in Prakrit through

¹ Rajasekhara (1349 A.D.) assigns him 1440 pr. and four writers (between the 15th and 16th cent. iv) 1414 pr. see *Haribhāṣya* jeta l c. p. 11
112a

schools brahmanical and buddhist In this connexion one of Haribhadra's works though not a *prakaraṇa* has a peculiar interest viz his commentary on Dignaga's *Nyāyapraveśa* Siddhasena-divākara had written a *Nyāyāvātara* which unmistakably presupposes Dharmakīrti's *Nyāyabindu* apparently intending to provide the Jains with a manual of Logics But it is decidedly inferior to the masterly work of Dharmakīrti which it was designed to supersede nor had it any lasting success Haribhadra however instead of attempting to found a logical school of the Jains induced them by commenting on Dignaga to study the original works of Buddhist Logicians He apparently appreciated their paramount importance though he controverted at great length some logical propositions of Dharmakīrti in his *Anantaśayapīṭakā* The interest of the Jains in Buddhist Logics continued long after his time we owe to it the preservation of Dharmakīrti's *Nyāyabindu* and Dharmottara's *Nyāyabindutika* in the original Sanskrit for the oldest manuscripts of these works and of a fragment of a commentary on the latter come from Jain bhūndars

The endeavours of great teachers like Siddhasena-divākara and Haribhadra to raise the Svetambaras to the high level of Indian mental culture were brought to their conclusion by Hemacandra who provided them with admirable text books of the principal Indian sciences besides such standard works as more directly concerned their own creed Thus the Svetambaras who for many centuries seem to have remained in a comparative obscurity as an exclusive sect emerged to notoriety probably about the seventh century till at last they became in Guzerat and the adjoining countries the most influential religious community and could even under Kumarapala be called the established church of the kingdom

But to return to the works of Haribhadra it remains to be noticed that he usually employs in the last verse of them the word *viraha* which is known as his mark Kāṣṇavijaya (l.c. p. 20a. ff.) quotes in full the passages where this mark

¹ See above p. III note 1

occurs. As exceptions he mentions (p. 12b) the commentaries on the *Dīśavakālika*, *Yasāśaka*, *Prajñāpīṇī sūtras*, 'etc.' and *Samarādityakathā*, *Saddarśanasamuccaya Lokatattvanirṇaya*, 'etc.' It is, however, doubtful, whether the *Samarādityakathā* is an exception to the rule, since three MSS read the word *viraha* in the last verse. (See the footnote to the passage in question.) According to the legend the 'mark' *viraha* refers to Haribhadra's loss of his nephews and pupils Hamsa and Paramahansa whom, however, he does not mention anywhere in his writings as far as I know. There may be some truth in this report, but out of the simple fact if fact it was, there grew a long story full of miraculous incidents, which, as I have already said above, forms the greater part of the legendary life of Haribhadra. I subjoin an abstract of it as given in the *Prabhāvakāraṇa* (J\ 46 206)

His sister's sons Hamsa and Paramahansa who had left their father's house in disgust, became his pupils and were instructed by him in logic. They desired to go to a Buddhist town in order to learn their Śīstra, but Haribhadra foreseeing some disaster entreated them not to go, nevertheless they insisted on it and went, in disguise to the Buddhist town, where they were instructed by a Buddhist muni. Having¹ learnt the objections raised by the Buddhists against Jainism, they wrote a clever refutation of them on some leaves. A blast of wind carried the leaves away, and they were brought to the Buddhist muni, who thus became aware of the presence of some Jainas amongst his pupils. In order to find him out he had the image of a Jina placed in the gateway so that all must trample on it on entering. But the two brothers painted with chalk the sacred thread on the breast of the image and then they were not afraid to put their feet on it. Now the Buddhist muni employed another trick. All pupils were confined in an upper room and watches were placed with them, and when they were asleep he caused a number of jars to be rolled down from the upper story. The sleepers started up in terror and invoked their *isṭadevatas*. The two brothers invoking the Jina were thus found out, but they took a couple of umbrellas and spreading them jumped out of the window. They reached the ground without hurt or injury and fled at great speed. Buddhist soldiers pursued them. When they were approaching

them, Hamsa advised his brother to take refuge with Sūrapāla, king of a near town, who would give him protection; he then fought his enemies of whom he killed a great many, but at last he fell and died (91) Paramahansa went to Surapala who granted him his protection. Soon after, the host of pursuers arrived and demanded the delivery of their enemy. The king, however, did not give up his protégé, but proposed that a disputation should be held, and if their speaker should vanquish him, he might do with him as is proper in such cases. The Buddhists agreed under the condition that their opponent should remain behind a curtain, because they would not look at the face of one so infamous. The ensuing disputation was conducted, on the side of the Buddhists, by their Śāsanadevatā, who was invisible and spoke from the mouth of a pitcher. When the disputation had gone on for some days, Paramahansa despaired and invoked Ambā, the Śāsanadevatā of his gana. She told him who had, all the time spoken against him, and advised him how to act in the disputation. He was thus enabled to reduce his opponents to silence, then lifting the curtain he smashed the pitcher and charged the opponent with fraudulent behaviour. The king, conscious of the sinister intention of the Buddhists said to them, 'he who after vanquishing me in battle will take hold of him, may do so without fault'. Then he gave Paramahansa a wink who guessing his meaning fled as quick as possible, he was, however, closely pursued by horsemen whom he eluded by the following trick. Seeing a washerman at work he persuaded him to get away as a sudden attack was coming¹ and he himself resumed his work. When a horseman enquired of him whether he had seen some one on that road, he pointed out the washerman at a great distance. The soldiers made the washerman prisoner and then returned. Paramahansa having thus put off his pursuers proceeded in his journey and after a few days reached Citrakūṭa where he met Haribhadra. He told him what he and Hamsa had done, but when he had related his brother's death, he was so overcome with grief that his heart burst and he died (102) Haribhadra was deeply afflicted by the loss of his nephews and pupils. He conceived an intense hatred of the Buddhists and

¹ The text is corrupt in this place. A similar situation is described in Parāṣṭa Parvan, viii, 275B.

Haribhadra diverted the layman Kārpāsaka from his partiality for the Bharata and Itihāsa by telling him the five stories of rogues¹ (211), and won him over to the Jain faith. He ordered him to make an edition of his works and to distribute them among the yatis, (217). He caused other people to construct 84 temples on one platform (*ekapīṭhe*) 218. He also produced the *Maharajithasātra* from a decaying manuscript, (219). Ending his life by *anāśana* he ascended to heaven, (221).

4 SAMARACCĀ KATHA

The Jains always regarded Haribhadra as one of their great poets on a par with Pādalīpta, Bappibhatti, and others². His fame as a poet rests almost entirely³ on his *Samaraccā Kathā*. This work is mentioned by Hemacandra (*Kāvyānuśāsina* p 340) as a model of the *Sakalakathā*⁴.

Haribhadra does not use the technical term *sakalakathā*, but he mentions the division of the subject matter of kathas in *divya*, *divyamānusa* and *mānusa* (p 2 111 f, p 4 113) 'according to ancient teachers'. He further divides *kathas* in *artha*, *lāma*, *samkīrna*, and *dharma kathās*. His is of course, a *dharma kathā* as almost all kathas by Jain authors may be ranged in the same category. Whatever be the adventures of the hero or heroine, the end is always their renouncement of the world and entering the Order, and the narrative is usually interspersed with a great deal of religious instruction which, however, in our work, rarely degenerates into sermons.

The character as a *dharma kathā* of the *Samaraccā Kathā* is manifested also through the idea of retribution which underlies the main story and most of the tales inserted in it. In the

¹ This apparently refers to his Prākṛit *kāvya* *Dhūrtakhyānam*.

² Compare *Kalyāṇaviṇaya* I c = 23 b.

³ Besides the *Samaraccakathā* his Prākṛit *kāvya* *Dhūrtakhyānam* is preserved in manuscript. A *kathākośa* is mentioned by Sumatigaṇi.

⁴ Hemacandra's definition of *sakalakathā* *samastaphalāntetivṛtta varṇanā* is taken verbatim from Abhinavagupta's *Locanā* on *Dhvanyaloka* p 141.

⁵ Rājasekhara *Kāvyamīmamsā* IX p 47 ascribes this division to Drauhiti, who is quoted in *Bhāvaṇṇakāśa* (11th or 12th century) as an authority on dramatics see *J A S* 1934 p 668.

main story it assumes a peculiar form which may be designated as *niḍāna*. This word is originally a medical term¹ which Haribhadra (p. 481, l. 3) explains as the disorder of the *dhātus* caused by unsalutary régime, metaphorically it means 'bad karma' especially such as affects the moral constitution of the *jīva* causing as it were a disease of it, which may last for a great number of births and has the most serious consequences for the individual thus infected. In the main story Agnivarman acquires the *niḍāna* by his intense hatred of Guṇasena and his ardent desire of revenge (*āraṭhyīna*), this hate reappears unabated and without other cause in his later births whenever he comes into connexion with the person in whom the soul of Guṇasena is for the time incorporated. Here the hereditary vice = anger (*krodha*) in Amara Gupta's tale of the 2nd Bhava it is deceit (*māyā*) in Ajita's tale of the 3rd Bhava avarice (*lobha*) and in the robber's tale of the 4th Bhava a untrue speech (*anṛta*). *Niḍāna* is occasionally synonymous with karma acquired by sins, if they are not properly repented of they produce karma which will not be effaced though the person in question afterwards leads a most meritorious life even as a monk or a nun. The severity of the punishment induced by such karma may appear quite out of proportion to the nature of the sin which occasioned it, e.g. when for angry words which passed between a mother and her son he is impaled in a later birth and she has her hands cut off by a robber (7th Bhava story of Candra and Harga), or when a prince who had beheaded and eaten a cock made of paste is for this transgression several times reborn and severely suffers as an animal (4th Bhava Yaśodhara's tale). Haribhadra maintains that heavier sins or crimes are punished by birth as an animal or by suffering in hell which may last many oceans of years, and compared to which the worst sufferings of human beings are a mere trifle, on the other hand the reward for good deeds is meted out with an equal liberality by oceans of years in heaven. The Samaratoca-kahā is evidently intended to illustrate the evil consequences of vices and

¹ Compare *niḍanasthāna* a part of the Carakasaṃhitā. For the dogmatical meaning of *niḍāna* see the note on p. xxx.

and all transgressions of the Jaina code of morals and to warn the reader or hearer of it against carelessness in conduct and in this sense it is eminently a dharmakathā

Apart from their moralising and didactic character Haribhadra's stories are interesting for more than one reason. They give a picture of Indian life in the 8th century which the antiquary may study with profit the descriptions of marriage ceremonies of court life of journeys and sea voyages of the Śābaras and Candālas etc contain many details of interest. The Samaraicca Katha is also of great literary interest as a specimen and reflex as it were of the more popular literature of fiction current in the 8th century which must have been a very extensive one both in Sanskrit and Prakrit though very few works belonging to it have come down to us. Among the works which probably served Haribhadra as a model may be mentioned the Tarangavati by Padalīptasuri the most ancient and famous of Jaina romances. The original text has been lost but a later recasting of it Tarāṅgalolā has been preserved (in a very faulty manuscript) of which Professor Leumann has given an abbreviated German translation. The reader of it will be struck by the similarity of ideas in it and in Haribhadra's work. But there is this difference that while in Tarāṅgalolā karma remembrance of a previous birth and its consequences etc serve to motivate the story in the Samaraicca Katha the story serves to illustrate those ideas and to impress the hearer with certain moral principles. The latter work is a didactic novel the first of its kind known to us. This literary genus reached the highest degree of perfection in Śiddhārṣi's Upamitibhavaprapanca Katha.

Haribhadra is quite explicit about the source from which the main story or series of stories is derived. In his introduction (on p. 6 of the present edition) he gives eight kathas in

---

1 The great extent of the literature of fiction in old times may be inferred from its division in *parikathā* *sakalakathā* *kṣhūḍlakathā* *kathā* and *śikhyāyikā* already given in the Dhvaṇyaloka p. 141. Only works written in a high-flown or the most artificial style of Śubandhu or Bāṇa seem to have won the lasting admiration of the learned, which accounts for the preservation of a greater number of them and the loss of others.

which the argument of the main story is contained (*carīyasamgahanigāhā*) He introduced them by the words *dhanyam ca puvvāyariyam*, 'old masters have said' According to the legend (above p. xvi) it was his guru who sent him three (not eight) gathās from which he developed the Samarāñeca Kāṣā. The legendary account clashes with Haribhadra's own statement, since he apparently distinguishes between the *puvva-yariya*'s and the *guru*. For (ib. 118) he says, 'now I shall at length narrate what is indicated by those (*samgahanigāhās*) according to the instruction of my guru' And at the end of his work he says, referring to the third gathā he has explained what is stated in it 'having heard it from the mouth of my guru' There can therefore, be no doubt that the subject matter of the Samarāñeca Kāṣā was known before Haribhadra's time and was already fixed in *samgahanigāhās*. But I cannot trace them or the stories referred to in them to an older source.¹

The great number of independent tales inserted in the main story, are, of course, of a different origin. Most of the apologues like the one about 'the man in the well,' are most probably old Indian tales adopted by the Jāmas and adapted to their religious views. But besides them there are many other tales, some of considerable length. The greater part of them may be assumed to have been invented by Haribhadra, who avows his fondness for stories (*lakṣanayānūrāya*), for they have a similar tendency to the main story and serve to illustrate the idea underlying the whole work.

It is not necessary to go here into details about the language of the Samarāñeca Kāṣā, as that subject will be treated in the second volume, which is to contain also a full glossary of the text. But this much may be remarked in this place that the language is Jāma Mahānastī, of which there are

¹ In the *Abhidhānārājendrakosa* by Vijayarajendrasūri Vol. I, p. 177, s.v. *Aggamaṃ* there is a reference to *Ācārāṅga*, 1st Śrūṭaskandha, 3rd adhivāya 2nd uddeśaka. But Aggamaṃ is not mentioned there nor, as Professor Schubring informs me, in the commentaries on the *Śāstra* and *Śāstra* on the passage in question. The above reference therefore, is probably taken from some later commentary and may be assumed to be based on the Samarāñeca Kāṣā itself and not on a source of it.

two kinds one used in verses the other in prose : The poetical language is the same as that employed by all Śvetāmbara authors in Prakrit poems and does not much differ from classical Mahārāṣṭrī. The language of the prose is also a kind of Mahārāṣṭrī but it admits a number of Sauraseni idioms which are never used in poetry and sparingly admitted by later prose writers see my paper über das Prakrit in der Erzählungs-literatur der Jainas in *Revista degli studi orientali* II p. 231ff.

The style of the Samarāṅga Kāha is on the whole simple and fluent the sentences especially in the purely narrative parts are easy and not too long but in descriptions they are occasionally of considerable size abounding in long compounds and ornamented with alai kārās. In the metrical parts the style is of course more elevated though rarely intricate. On the whole the style is well adapted to the understanding of an audience of some culture rather than of great learning.

Though Haribhadra does not affect the highly ornamented classical style of Bana or Subandhu yet he shows his proficiency in some popular artifices which were the delight of the *sabbha*. Such artificial verses are the three *prastottaras* p. 610 f. and the three *gudhacaturthas* p. 617 f. There is another verbal artifice which he employs both in verse (79 1 10 419 9 19 498 19-499 6) and in prose passages (137 6-9 94 10 13 213 8 11 423 19-424 8) it consists in this that each line or phrase (compound) opens with a word repeated from the end of the preceding one e.g. p. 498 1 19 20 *kāncanattthambhām thambho* 11 ja or 499 1 3 4 *haranūrumbhām haranūrumbhā*. This artifice which I will call *śrūṅhala* resembles a kind of *yamaka*¹ but it is not a *yamaka* proper. For in a *yamaka* the repeated syllables must be identical without however containing the same word while in *śrūṅhala* the same word is repeated and the syllables are not necessarily exactly the same (see the first of the above examples). The *śrūṅhala* is an old artifice the oldest instance of it is the 15th adhyāyana of the 1st sūrataskandha of the *Sūtrakṛtāṅga* named from its opening words *jāmaṁ jam (yad* 11 tam) which also means consisting of *yamakas* (*yamakīyam*)

¹ *Saundarya yamaka* see Kavyādarśa III 51 f.

It is worthy of remark that the later *yamaka* the predecessor of rhyme originally denoted the repetition of words whereby a series of verses are also interconnected

There is scarcely any variety of metres in the *Samarāṅga Kāva*. Besides the common *ārya* of which there are several hundreds there are a very few verses in different metres. Four stanzas in *Prāmāṇī* which consists of four iambs occurs on p. 372 l. 1-8—On p. 72 l. 1-4 is a stanza which the author calls *duvaikḥandam* it is the *dupadī* of Hemacandra (*Chandanasana* IV *Khaṇḍikā* 14) and consists of one *gana* of 6 matras five of 4 matras and one long syllable the second and sixth *ganās* are either an *Amphibrachys* (˘ ˘) or *Proceleusmaticus* with caesura after the first syllable (˘ | ˘ ˘ ˘) while these metres are excluded from the remaining *ganās*. On p. 611 l. 5-8 and 612 l. 3 are two unknown *ganacchandas* the second of which appears to be hopelessly corrupt—A few stray *ślohas* are probably quotations

I enter into details about the *ārya* because that metre exhibits in *Prakrit* some peculiarities which Indian writers on metrics have not taught and which have usually been disregarded in *Sanskrit* poems. The *ārya* (or *gaha* in *Prakrit*) seems to have been originally a *Prakrit* metre the earliest specimens occur in the *Buddhist canon* some pieces of the *Therīgāthas* are composed in that metre. But it received its greatest refinement in *Maharāṣṭri Literature* known to us through the collection of 700 *āryas* ascribed to Hala and this *ārya* has served as a model for all later *Prakrit* poets. It will suffice here to notice only those nicer metrical laws of the *Prakrit ārya* which were ignored by Indian writers on metrics

1 The well known rule that the 6th *gana* of the first line of the *ārya* is either an *Amphibrachys* (˘ ˘) or a *Proceleusmaticus* with a caesura after the first syllable (˘ | ˘ ˘ ˘) is but a particular case of a fundamental rule of *Prakrit ganacchandas* which is based on the equivalence of these two metres and may be stated thus if in *Prakrit*—or *Apabhramsa*—*ganacchandas* particular *ganas* must be an *Amphibrachys* or *Proceleusmaticus*,

¹ Read *as was far vider* in the second line.

the latter invariably has a cæsura after the first syllable; and this form of the Proceleusmaticus is not admitted in all remaining ganas from which the Amphibrachys is excluded though the Proceleusmaticus without a cæsura after the first syllable may be freely admitted. In the āryā, accordingly, each of the seven ganas may consist of four short syllables, but in the odd ganas there may not be a cæsura after the first of the four short syllables. This rule which is not given by Indian writers on metrics is strictly followed by Prakrit and Sanskrit poets.

2. If the regular cæsura after the third gana is omitted the āryā is called *vipulā*. I shall use this term not of the whole verse, but to denote the line only in which the cæsura is wanting. Now in all *vipulās* the fourth gana must be, like the sixth, either $\cup - \cup$ or $\cup \cup \cup \cup$, e.g. *lamalāu kōlam* 7, 5 *bhīrutīyanam ca* 7, 8 *sura siddhā manuyā* 1, 9. If the end of the third gana coincides with the end of a word, which is followed by a monosyllabic enclitical word, the verse is also *vipulā*, e.g. *ānyanyamā sī* 76 9. *Muccharaevva atthayam* 77, 5 *paraloeiya santi* 216 0¹. *Vipulās* are very frequent with most Prakrit poets, and they strictly obey the law explained above. The practice of Sanskrit poets, however, is not the same throughout. Varāhamihira has many *vipulās*, with few exceptions correct ones,

¹ ZDMG, vol. XL, p. 333. Another case of a different character seems to constitute a *vipulā*. The initial consonant of a Prakrit word reduced from a conjunct consonant in Sanskrit, may optionally be doubled if the word is the second, i.e. not the first, member of a compound, e.g. *canda paha* or *canda ppaha* (= *candra praha*). Now if the word with the initial consonant doubled forms the fourth gana, it is always an Amphibrachys in the rare cases where this occurs. I have found only 3 cases in Hala and 7 in the first seven cantos of the *Surasundarī* (1018 A.D.) e.g. *jahanaṭṭhalā* Hala 289, *keṣa kkhalaṇa* ib 416 *junnasippahalekka* ib 576. By the doubling of the initial consonant the second member of the compound the first seems to have coalesced with the second member into one word which thus comes under the law of the *vipulā*. It may be mentioned that if the last vowel of the first member is long by nature (and not by position) the second member happens to be no Amphibrachys in the few instances I have noticed e.g. *laccha* : *nyanulayana* *Surasundarī* III 20, other cases ibidem IV 230 VI 73, VII 197.

but most Sanskrit poets have lost the nicer metrical feeling with regard to the *ārya*, they generally avoid use of a *tipulā*

In conclusion it may be remarked that the Samarāṅga Kahā like most old Jaina works in prose or verse of a similar character was to be read aloud before an assembly of hearers, for such seems to have been the general practice at the time when a considerable moiety of the Jaina community were still able to understand Prakrit and easy Sanskrit. This practice has left an unmistakable trace in our text. In several places (133, 14 233, 10 300, 13 585, 9) some particular story is referred to, or advertised by the word *kahānaya viśeṣena*. The stories themselves, however, are not given in the text, but were most probably supplied by Haribhadra from memory, or extemporized by him, when he read the work to his hearers. The remark or reminder *kahānaya viśeṣena* in his manuscript was duly copied when the first edition of the work was issued (by the layman Kārpāsika according to the legendary account see above p xviii). In two places (233, 15 585 9) the context seems to require or presuppose such a particular story though none of our MSS inserts one at the proper place. The later yatis who read the work to their hearers seem therefore not to have supplied them. But in some places traces of their meddling with the text may be found, for there are in one or other MSS omissions or alterations of passages which cannot be ascribed to a common copyist, but are most probably due to a yati who emended the manuscript which he used for his lecture. There are, however, some later additions, some of which have been noticed in the abstract of contents which were already contained in the codex archetypus, from which all our MSS are derived.

The present edition is based on the following MSS¹ —

- A A good, not modern MS 275 leaves, no colophon
- B Neither old nor good MS incomplete, breaks off on
p 584 l 10
- C Modern MS fairly written, 700 leaves, contains the
Text and Trippanī. Colophon at the end

¹ My original notes having been lost in the war, my account is not so detailed as might be desired.

यथो य व्यक्तोपि यथाय० ॥ ११००० ॥ इति श्रीसमरादित्यचरित्र
संपूर्णम् ॥ लिपिकृत परशुरामज्ञाति पुष्करणात्राक्षय जोधपुरमध्ये ।
संवत् ॥ १८८३ रामिति फागुणशुदि ॥ १४ ॥ भोमवासरे ॥ (= 1887 A D
Tuesday 26th March)

E Apparently another transcript from the same MS as
C 479 leaves Colophon at the end

स० १८६१ ना जे० शु० २ लि० लैया लालजि कल्याण—

The colophon of the chapters in C E runs thus

इति श्रीमद्दुहखरतरगच्छाधोन्वरश्रीजिगसौख्यसूरितृप्तिश्रिय श्री-
कीर्तिवर्धनगणेशिश्रिय पण्डितप्रवर श्रीमदिलाधर्मगणेशिश्रिय श्रीमदिनीत-
सुन्दरगणेशिश्रिय सविप्रमच्छोय । प । सुरमतिवर्धनगणिविनिर्मिते
(or विरचिते) शङ्कृतमखत्रार्थे (ट्रौपणार्थ)

D Incorrect not modern 287 leaves End

श्रीमदिदमतो नवाधिप्रभूसख्यातसवत्सरे
माघे मासि विघ्नघय (310) तटवरे गधारसञ्ज्ञे पुरे ।
पूज्यश्रीविजयादिरत्नगुहारादत्रेयोर्धमालि (310) खितौ
यथ श्रीसमराङ्कभूपतियते श्रीधर्मरत्नाभिधै ॥

F Modern and incorrect I have used F only towards
the end of the edition At the end of F by another
hand चय प्रमलि ।

श्रीगुर्जरेलावनिताविभूषण श्रीमज्जिनागारकदवकाक्षित ।

रत्नोदिकासास्यदमाप्तसेवित श्रीवोशलाख्य पुरमस्ति विद्युत ॥ १ ॥

प्राग्वाटान्वयभूषणोऽभनि पुरा तस्मिन्पुरे विद्युतो
धर्मारघनतत्परो गुणिरत ओपुष्पचन्द्राभिध ।

तत्पुत्रो विनयान्विता मतिपुत्रोऽप्युमेदरामोऽभवत्
पुत्रो दोलतरामक समभवत्तस्यापि वालिज्जिवित् ॥ २ ॥

गोकुलआहनामापि तस्य पुत्रो गुणान्वित ।
धर्मकर्मरते भार्ये तस्योभेऽभवतोऽनघे ॥ ३ ॥

त्रिसुवनस्य पुत्र्याद्या नाम्ना लक्ष्मीर्लसद्गुणा ।
 तस्या पुत्रौ सुखैर्युक्ता चन्दना चन्दनोपमा ॥ ४ ॥
 धूम्रो तदपरा भार्या वस्ततचन्द्रपुत्रिका ।
 तस्या पुत्रौ सुखे श्रेष्ठा विद्यते च यशोमती ॥ ५ ॥
 लक्ष्मीचूनीतिनाम्न्यौ ते स्वपत्यु पुण्यहेतवे ।
 प्रतिमिमा पवित्रा हि लेखयामस्तुर्मुदा ॥ ६ ॥
 तपोगच्छन्भोमार्गप्रकाशनविवक्षता ।
 विजयानन्दसूरीणा शिष्यस्य मुकुण्डालिन ॥ ७ ॥
 प्रवर्तकपदस्यस्य श्रीकान्तिविजयस्य हि ।
 प्रतिश्रिय मुदा ताभ्या पठनाय समर्पिता ॥ ८ ॥
 भूरसनदचदाब्दे नभोमासे सिते दले रम्ये ।
 विजयकमलसूरीणा राज्ये प्राज्ये लिखितेय ॥ ९ ॥ चार्याः ।
 शुभ भूषात्

MSS C and E belong to the Deccan College Library see Peterson 5th Report No 888 and 6th Report No 82 MSS A B and D were lent me by the late Vijayadharmasuri and F by Kāntivijaya

It will be seen that none of these MSS is really old. Even the Tippani of Mativardhana¹ is quite modern for the author according to the above colophon is fourth in descent from Jinasaunkhya Sūri who was head of the Kharatara Gaccha, Samvat 1730-1780=1683-1724 A D and therefore must have lived in the later part of the 18th century A D. The verse (Śardūlavikrīḍita) at the end of D states that the Manuscript (grantha) was caused to be written by Dharmaratna in Samvat 1630=1583 A D. But this verse is apparently copied from the original of D and not composed by the scribe of D for the author of the verse would no doubt have written it correctly and without the senseless corruption in the second line. I am almost sure that the verse does not refer to the MS of the Sumatardha Kaha for *grantha* usually denotes a work and शतमनुसृतं धर्मराजस्य रचितं च समारम्भितं ।

¹ This is the form of the name given in the Jainagranthāval. Peterson has Sumatīvardhana. Suramat * as given above is apparently wrong.

* tra (Jainagranthāvatī p. 236) and the above verse may have been taken from that work. At any rate D is later than the date given in the verse, and the same remark probably holds good also with regard to the original of D—Such being the condition of the materials I had to work upon, I considered it hopeless to attempt a critical edition of the text in the strict sense of the word. It will be seen from the notes that roughly speaking C E F represent one class and D another, A siding more frequently with the former and H with the latter occasionally, however, all MSS have an original reading of their own not found in any other. In this state of things a clear division into redactions is impossible. If more good MSS of the D class had been at my disposal I should have based my edition on them. For some readings of D are decidedly preferable to those of the remaining MSS, being unsupported by the latter I have relegated them to the footnotes. Under the circumstances described I have aimed at giving a readable text which by the nature of the case, is an eclectic one. In selecting the readings to be received into the text I have generally been guided by the agreement of two or more MSS, but I admit that in many cases the better reading may be found in the footnotes.

I must mention a particular case where the printed text is misleading with regard to the true form of a word viz, the Instrumental cases of the pronominal stem *ana* *अह*, *आह*, *अहि* *आहि* instead of *अवेह* etc. As it was assumed that the former forms were optional for the latter I have written e.g. *अविच्छो देह* 582 1, *अवियह देह* 73 1 *अविच्छो य देह* 33 5 but of course *अह* *अविय* and *अवियह*. In the first case *अविच्छोयह* might and I now think ought to have been written since after a long final vowel the initial *ह* of the following word may be elided e.g. *रक्षोनिच्छो वा* 651, 15. But in the remaining cases also the true form of the pronoun is *अह* as I found when a great part of the ext had been printed off. For I then discovered a new Sandhi rule prevailing in Pali and ancient Prakrit which I have demonstrated in *Indogermanische Forschungen* (1912) vol 31 p. 211 ff. The rule is as follows. If the penultimate syllable of a word is long by nature or position the short final vowel (espe

cially च) may be elided if the following word or member of a compound begins with a vowel e.g. एख चराय may become एखराय (677 12) i.e. *etth' uvāyam*. The principle underlying this rule operates also when after a long final syllable in a word comes a monosyllabic enclitic word like च. For in this case the word *plus* enclitic having but one accent (on the long syllable) form one whole of which the short vowel of the enclitic is regarded as the final vowel which according to the above law may be elided before an initial vowel e.g. रादिय च इम may become रोदिय विम (630 11)¹. If the following word begins with an च it is not thus च which is elided but the च inherent in च (च) e.g. *meccanice y anegadlamme* 650 10. This case is extremely frequent when the second word is *anena* and *anē anahim*. The above examples भदिय च चय भदियो च यय stand for *bhāṇiyam c anena bhāṇiyo y anena* which cannot be correctly written in Devanagari for if an avagraha ॥ inserted the elision of the च of *anena* would be indicated. The reader is therefore requested to supply mentally the right separation of the words as that given in the text is necessarily wrong. An additional proof for the correctness of my interpretation of the above cases is the lingual n in चय etc. for if it were initial in the word it ought to have been written as dental न च. I first thought यय etc. to be enclitic forms of चयय but that is apparently wrong because if such were the case then one enclitic word of two or three syllables would follow on the enclitic च which is against grammar.

In conclusion I draw attention to a syntactical irregularity by which a passage of some length containing a speech or reflection of somebody and ending in नि (नि) syntactically depends on the preceding sentence which ends with भदिय चिन्निय etc. as well as on the following sentence which begins with . भदिय 72 16 भदमाचो 558 19 चिन्निय 509 3 चिन्नयनि 504 14. In such cases I have put a stop (.) after नि though the passage ending in नि is also syntactically connected with the following sentence.

¹ In a few cases I have put in an avagraha in order to facilitate the understanding.

NOTE ON *nidāna*

In Tattvarthadhugamasūtra IX 34 *nidāna* is the fourth kind of ārti-dhyāna, the Bhāṣya explains it thus कामापहतचिन्ताना पुनर्भवविषयसुखदुःखाना निदानमार्तध्यानं भवति । Pūjyapada in the Sarvarthasiddhi भोगाकाङ्क्षातुल्यस्थानामतविषयप्राप्तिं प्रति मनःप्रतिधानं सकल्पयित्वा प्रबन्धस्तु दीयमानं निदानमित्युच्यते ॥ Siddhasena commenting on VII 13 mentions *nidāna* as one of the three *śālyas*, and explains it as an अथर्वसायविशेषः, when somebody does penance in order to get, in another life what had caused his envy in this. And ad VII 32 he says निदानमवच्छेदकं तपस्यपरिचयः वा । यत्तस्य तपसो समाप्तिं कृत्वा ततो जन्मान्तरे चक्रवर्ती स्यामधभरताधिपतिमहासङ्घलिकं सुभगो कथयानित्यादि । एतच्चात्मनाभिमननसुखसाराणुबन्धित्वान् परित्याज्यः । Pūjyapada in commenting on the same sūtra explains *nidanam* (etymologically भागाकाङ्क्षायां निदत्तं दीयतं चिन्तं तद्विषयमेति वा ।

The dogmatical meaning of *nidāna* illustrated in the above extracts is the idea underlying the Samarasacca Kaha

NOTE ON SUVARNADVIPA AND KATAHA

Suvarnasadvipa is Sumatra. It is mentioned in an inscription of the Saka year 700 see Epigraphia Indica XVII p 311. The editor of this inscription mentions an other inscription preserved in the Leyden Museum which belongs to the Chola King Rajaraja Raju Kesarivarman (985-1013 A D). In this grant it is stated that Māraṇijayatungavarman was the overlord (adhipati) of Śriviṇṇaya (Palembang in Sumatra) who while extending the kingdom of Kataha caused some monastery to be built — Kataha accordingly is either Sumatra or a kingdom in that island.

CONTENTS OF THE SAMARĀICCA KATHĀ¹

ВВЕДЕНИЕ

After the mangala and an admonition to his hearers the author states that according to ancient śacaryas the subject of Kathās is of three kinds, being concerned with gods, with gods and men, or with men only 2, 15 There are four kinds of Kathas *artha*, *lāma*, *dharmā*, and *samkīrna kathās* 3, 10 And there are three kinds of hearers the low, middle and highest, or *tāmasa*, *rājasa*, and *sāttvika* The first delight in *arthak*, the second in *lāmak*, and the third in *dharmak*, but if the second kind are in some degree *sāttvika* they prefer the *samkīrṇakathā*² The present story is a *dharmakathā* and treats of gods and men 4 14 Praise of *dharmā* and *dharmakathā*. ■ 8 Here will be narrated nine births (*bhava*) of the hero and the antagonist, in which they were connected with each other In eight *samgrahanigāthās*, ascribed to early śacaryas are stated the names and the mutual relation of these two persons in those nine births the towns where they lived the heavens and hells which were the reward of one and the punishment of the other 6 17

FIRST BHAVA

(*Gunasena and Agniśarma*)

In the town *Kastipratisthita* of *Aparavideha*³ there lived king *Pūrnacandra*, his wife was *Kumudini*, and their son *Gunasena* The king's purohita was *Āyadatta* his wife *Soma devī* Their son *Agniśarma* was a misshaped urchin of extreme ugliness 8 ■ Prince *Gunasena* used to make fun of *Agniśar*

¹ The numbers in the text refer to the pages and lines of the edition

² The same subject is treated by 5 dharmas in the introduction to the *Upamitibhāṣaprapaṇcā Kathā* v 25-60

³ *Aparavideha* is the Sakya country to the west of mount *Sitvā* *Kastipratisthita* is not mentioned among the cities of *Aparavideha*, but is usually spoken of as situated in *Bharatavarsa*, so by *Haribhadra* himself p. 96 f

man, seating him on a donkey and leading him in mock parade through the streets. The constant ill usage caused A great despair. Pondering on his wrongs he resolved to acquire religious merit in order that in his next life his lot should be happier. 9, 2 He left home and wandering about he happened to come to the pleasant hermitage *Suparitośa* of the *Tapasās*¹. Their superior *Ārjaya Kaundinya* received him kindly and on learning the cause of his despair agreed to admit him to the order of *Tapasās*. 10, 20 On the day of his consecration he vowed to take food only once a month during his life and never to enter more than one house for getting his meal whether he got one or not. This vow he kept many lakhs of 'former years'² and thereby acquired the reputation of being a saint with the inhabitants of the neighbouring town *Vasantapura*. 11, 14

Meanwhile *Gunasena* had succeeded his father on the throne. Once he went, together with his wife *Vasantasena* to *Vasantapura* where he took up his abode in the palace *Vimānacchandaka*. 12, 15 The next morning he rode many horses and resting himself from this exercise in a large mango park he was met by two *Tāpasā* novices who had been sent by their superior to inquire after his health. He paid the latter a visit in his hermitage and conversed with him on religious matters. At last he invited the superior and his disciples to take their meals regularly in his palace. The superior accepted the invitation for all except one *Tapasā*—*Agnisarman*—who was unable to come by reason of his vow which he explained to the king. 14, 2 *Gunasena* desirous to make the acquaintance of so great an ascetic—for he had forgotten all about *Agnisarman*—visited him without recognising him and inquired of him why he had taken so severe a vow. A mentioned as his motives his poverty, his ugliness, his disgrace, and prince *Gunasena* his *kalyāṇamitra*,

¹ The *Tāpasās* are here described as brahmanical ascetics living in woods.

² One former year (*pūrva*) consists of 7560 common years. In the *dussama samsamā* period in which the events of our story are supposed to have occurred men lived 81 lakhs of former years. 'Practically, however, no account is further taken by our author of the enormous length of the life of men, nor of their height viz^c 500 dhanus or about 3 000 feet.

ie he who is the cause of one's embracing the Law G who now recognised A, felt greatly ashamed and admired the saint who not only bore him no malice for his cruel behaviour but regarded him even as his benefactor 15, 18 Asking his forgiveness he invited A to come for his meal to the palace on breaking his fast which, as he learnt from him, would happen after five days A accepted the invitation, and G went home greatly pleased 16 6

At the end of his month of fasting A went to the palace to get his food from the king But on that day G suffered from a severe headache All people in the palace were too much preoccupied by the king's illness to take any notice of the ascetic A, therefore, waited a while in vain and at last he returned to the hermitage In conformity with his vow he continued fasting for another month 18 9 When the king had recovered from his illness he made inquiries about A and was much dejected on learning what had happened On the next morning he therefore, went to see the superior of the Tápāras and after much hesitation told him the cause of his dejection, he would not be at ease again before A had received food in his house The superior sent for A and explained the matter to him upon which the latter promised next time to take his food in the king's palace 21, 9

When that day came round, the king received news that his troops had been surprised and routed by king Manabhanga He drew together his army and was on the point of starting against the enemy, when A arrived But in the bustle and general confusion nobody heeded him, he therefore after a while left the palace 22, 16 When the astrologers announced the auspicious moment for marching the king remembered A's expected visit and resolved to wait for him, but being told that he had already been there and gone away, he mounted his carriage and overtook him on the point of leaving the town He implored him to return, which A declined to do on account of his vow Seeing, however, the genuine contrition of the king, he promised to come again after the lapse of a month G took leave of him with a grateful heart and in this mood he gave up the expedition against Manabhanga 25, 1

It so happened that on the day when the king expected A's visit, a boy was born to him. By his order this happy event was celebrated by a general festival throughout the town. 26 10 At this juncture A entered the palace, but seeing all people occupied with merry making and having no regard for him he went away in wrath. He imagined that G had out of sheer malice prevented him thrice from breaking his fast and this thought inflamed his hatred towards the king to such a degree that he uttered an awful resolve (*nidāna*) "If I have acquired merit by keeping my vow, may I then be born again and again to kill him in every one of his births." In such angry thoughts he returned to the hermitage and pursuing his reflections he vowed to abstain from food altogether. 29 7 His fellow Tāpasya learnt from him what had happened and told it to their superior who would not cancel A's new vow. 30 4

Great was the king's consternation when he learnt that he had again missed keeping his promise to A. He therefore sent Somadeva the purohita to him to find out how he was disposed. S met him in the midst of the Tāpasya seated on a layer of kula grass and talking wildly about the king, he therefore left him and inquired of some other Tāpasya what had happened. The information the king thus got induced him to walk to the hermitage together with his wives and his courtiers. 32 13 A however declined to see the king, upon which the superior of the Tāpasya went to meet the king on the road and persuaded him to return for the present to the town. 33 11 On his way home G met a young Tāpasya who told him the whole truth. He therefore left Vasantapura and proceeded to Kautipratisthita where he arrived after a month and took up his abode in the palace Sarratob'wira. 35 7

of an ascetic 37 10 Vijayasena in reply enlarged on the miseries of worldly life, and then proceeded to relate his own history 38 15

Vijayasena's tale 3815—45 13

I lived he said in Gindhārapura my friend was Vibhīvasu son of the purohita Somvasu. Once when we were together he died suddenly. Now four Jaina monks had arrived and stayed in a cave where I visited them. By their religious instruction I obtained *samyakdharma*. In the last night before their departure at the end of the monsoon I went to see them and witnessed many signs and wonders such as occur when a monk reaches *kevala* (omniscience). Indeed those four monks had just become kevalins: they were then preaching and answering questions to gods and men. I too put a question to the kevalin: what was now the lot of my friend and why I could not overcome the grief occasioned by his loss. 40 1) My friend the kevalin said had been born as the dog of the washerman Uśalatta: he was now famished chained close to the washing tubs and afraid of the washerman's donkey. And I had been in a previous birth Śrīkṛṣṇ's wife of the merchant Kuṣumāsīra of Kuṣūmapura in Puṣkarīrthabharatī. I had acquired an innate disposition to grief at a separation from a person dear to me by having been over fond of my husband. 41 8

I dispatched men to fetch that dog: he was indeed in a most pitiable condition yet he seemed to rejoice at my sight. His present lot the kevalin said was caused by his pride of birth in his last existence. 42 13 Once on Madanā's festival while parties of men and women were making merry a party of washermen was walking close to his own. Feeling disgust for those low people he caused their leader Uśalatta to be put in prison whence however he was released after the festival by the people of the town. But when he himself died he was reborn as that washerman's dog. 43 3 I then enquired what would be the effect of this sin (*niśāna*) of my friend (which had produced *niśāna karma*) and what was his chance of final liberation. The kevalin in reply narrated his next births in all of which he would die a miserable death as a donkey of Uśalatta,

a eunuch Cīndāla, in the service of the same, twice in a similar position, then as a daughter of Uśidatta, and at last as his son who will be drowned in a tank by an enemy of his father when his *nidāna* will come to an end : But he is a *bhātṛya*, i.e. destined to be saved, and when he will have adopted the true faith, he will, after many more births reach *mokṣa*—This tale of the Kovalin, Vijaya's conclusion has induced me to renounce the world and to become a monk. 15, 13

On G's request, he describes the abode of the liberated souls at the top of the universe, there is only one means to reach it the Law of the laity (*gṛhastharma*) and the Law of ascetics (*sādhudharma*). He then enters on a lengthy discussion of some relevant topics of Jainism—*saṃyaktva* and *karma* the twelve vows of layman and their transgressions which must be avoided and the *sīlu*-or *yaśa-dharma*. 52, 7 G pledged himself to follow the *gṛhastharma*. He repeated his visits to the śrīcitra till the latter went away at the end of the month. 53, 3

Once the king watched from the top of his palace a funeral procession, realising the futility of human life he eulogized the life of monks which is regulated by the prescription of Religion and ended according to the rules laid down by the Jinas. He therefore resolved to take the vows under Vijayasena to which plan his ministers Śatrujit etc. readily gave their consent. Distributing presents and observing the customs sanctioned for such occasions he nominated his son Candrasena his successor. The night before his intended departure to join Vijayasena he persevered in a motionless posture. 53, 13

SECOND BRAVA

(Simha and Ananda)

In Jayapura of Aparavideha there reigned king Purusa datta his wife was Srihanta . Now when the soul of Gunasena after an ocean of years descended from heaven he was born as the son of the king . He was named Simha because his mother in her pregnancy had dreamt that a lion was entering her womb . Simha grew up a model of a prince 62 11 . Once in spring time he met in the park Krida^{and}ura a beautiful girl Kusumavali daughter of his maternal uncle Lakshnikanta . Her maid Priyamkara urged her to bid welcome to her cousin but as the girl was too bashful she bade Simha sit by their side and offered him a garland and betel 64 18 . Kusumavali fell at once in love with the prince . This circumstance was immediately perceived by the guardian of the girls zenana Sambharayana who had been sent by Kusumavali's mother to bid her come home 66 10 . When the love sick girl had entered her house she dismissed her companions and betook herself to an upper chamber . There she stayed by herself in the torment of love till her old nurse sent her daughter Madanalekha to comfort her 68 11 . Kusumavali alleging that the heat in the park had caused her a fever asked her friend to prepare her a couch in the plantain bower of her garden . There she lay down fanned by Madanalekha who observed her sighs and guessing their cause questioned her whether anything remarkable had occurred in the park 68 2 . She answered that she had met prince Simha and gave a detailed description of his person 69 2 . Her maid approved of her admiration of the prince she said she had overheard a conversation between Subuddhi and Kusumavali's father in which the former had stated that the king was anxious for a match between the prince and Kusumavali and had bidden him to bring it about her father had consented to the proposal 70 4 . While the girls were thus talking together a servant announced to Kusumavali that her mother commanded her to leave the garden and betake herself to her room for the garden was to be put in order because the prince was expected to come there presently 70 10 . The prince anxious to see his beloved

cousin came and was hospitably entertained, after having been shown over the garden he sat down in a jasmine bower 71, 3 Kusumavali by the advice of her maid sent the prince a garland flowers fruit and some painting of her own viz the picture of a white duck (*rajahamsika*) mourning over the separation from her mate to which Madanalekhā added a *śloka* stanza descriptive of the scene 72 4 After receiving these presents the prince cut the figure of a *rājā* *amsa* out of a leaf pasted it on a board and added a verse with a tender meaning With this present the maid returned to her mistress 74 4 The prince and Kusumavali kept up this exchange of presents for some days, till her father betrothed her on Simha 74 16 On the day chosen for the wedding young women dressed and adorned the bride 77 5 At the moment fixed by the astrologers for the marriage ceremony the bridegroom went in great state, towards the mandapa where he was received by the matrons with customary ceremonies The bride sat there and was unveiled by her companions after the usual pleasantries Then the hands of the couple were joined presents were distributed to the people and while bride and bridegroom were circumambulating the fire the dowry of the bride was delivered by her father 80 16

The prince and his wife lived together in happiness some lakhs of former years—Once while taking a ride in the park Nagadeva he met a young acarya Dharmaghosa and his disciples Dismounting he paid his reverence to the saint and asked him why in the prime of life he had become a monk. Dharmaghosa related that while living in Rājapura of Apravideha there arrived the acarya Amaragupta who had just obtained the supernatural knowledge *brahmā*. King Arimardana and the inhabitants of the town came to listen to his religious instruction The king desired to know the history of the saint in this as well as in his former births Amaragupta complied with his wish and narrated as follows

Amaragupta's tale 83 8-109, 18

In the remote past, he said I was born, in Campīśa as Somā, daughter of the merchant Sudhanu¹ and his wife Dhanasri, I was married to Rudradeva, son of the merchant Nanda. Once I made the acquaintance of the pravartini Balacandra. Her religious instruction made such an impression on me, that I became averse to worldly pleasures. My husband was much displeased at my disposition and ordered me to give up my religion, nor could I win him over to my opinion. He now began to hate me, and even courted Nāgāsri, but met with a refusal from her father Nāgadeva. 85, 1. Desiring of winning her during my life he resolved to take it. He asked me to fetch a garland out of a certain jar in which he had previously placed a poisonous snake. Of course I was stung by the snake and soon died. After my death I became a god in Līlavatamśaka Vimāna of Saudharma Kūlpa. Rudradeva married Nāgāsri, after his death he descended to the hell Ratnaprabhā. 86, 6. After a *palyopama*² we both were reborn, I as an elephant on mount Sumsumara and he as a parrot. His desire to deceive me which he had conceived in our former birth, reappeared when he saw me, and made him desirous of doing me harm. 86, 16. To the place where we were, there came Līlārati, a Vidyādhara, and Candralekhā, sister of Vṛganāśena, with whom he had eloped, and hid from their pursuer among the shrubs. He entreated the parrot not to betray him and to tell him when his pursuer had gone. 87, 5. The parrot thought this an excellent opportunity to carry out his sinister design. He told his wife in my hearing that, as he had learnt from the Rā Vasiṣṭha, on the next hill there was a spot called Sarvaśamika-

¹ Sudhanū in Prakrit. The Saṁkṣepa has Sukhagaṇa which presupposes in Prakrit Suhannū.

² If from a pit measuring a yojana in depth and breadth and filled with the finest hair ends one hair is taken out every hundred years the pit will be empty after a *palyopama*. T. L. Jauṇi (Jaina Gem Dictionary p. 155) has calculated the number of years contained in a *palyopama*, this number consists of 47 figures. A *sāgaropama* (ocean of years) contains a lotaḥ of *palyopamas*, the number of years in it consists of 67 figures.

which he pointed out to her—and that those who precipitate themselves from it, would be turned into whatever they desired. Therefore he said, let us fix our thoughts on the state of a Vidyadhara and precipitate ourselves from that place. They feigned to do so and disappeared in those shrubs. Shortly afterwards I saw the Vidyadhara and his bride to whom the parrot gave warning fly away from the place through the air. Completely duped I decided to repeat, with my females, the experiment in the hope of our becoming gods. All my limbs were broken by the fall, and I expired in the severest agony, however I became a Vyantara god. On his death, my enemy was again relegated to the hell Ratnaprabhā. 88, 13—After a *palyopama* we were reborn in Cakravallapura of Aparavideha. I as Cakradeva, son of Apratihaticakra a merchant, and Suman-gala, the other as Yajnadatta, son of Somasarman, the king's purohita, and Nandivardhana. I loved him sincerely, but he had inherited from his last birth his inveterate hatred, while he feigned friendship for me, he cast about for a means of bringing about my destruction. Having secretly plundered the house of Candana, a rich merchant, he bade me conceal the goods, he appeased my suspicion saying that the goods were his and he was afraid of his father. 90, 1. Now Candana gave information of the burglary to the king and drew up a list of the stolen goods. On his instance, the King issued a proclamation that everybody to whom any of the goods named in the list were offered for sale, should give information on pain of capital punishment. After five days had elapsed without any information coming in, Yajnadatta told the king that he had learnt from the servants of Cakradeva that I had stolen Candana's goods and kept them concealed in my house. Though the king was incredulous he at last ordered my house to be searched by the examiners and the most renowned citizens. I was, accordingly, examined, but unwilling to betray my friend I denied knowing anything about the matter. However a box with Candana's name on it was found and recognised by his storekeeper, by and by the other pieces were discovered and identified by the list. I was then brought before the king, I wept copiously, but returned no answer to his questions. The king was very much

embarrassed as he did not believe me guilty of the crime he only banished me, his men conducted me out of the town and released me near a grove sacred to the goddess of the town 93, 16

Unable to bear my disgrace I resolved to hang myself on a banyan tree But the goddess of the town had compassion for me she revealed the whole truth to the king through the mouth of his mother The king thereupon ordered Yajnadatta to be taken prisoner and hastened towards the grove where he arrived just in time to prevent me from hanging myself He explained how he had come to know the truth and implored my forgiveness for the wrong he had done me 95 12 At that juncture Yajnadeva was brought before the king who ordered his tongue to be cut off and his eyes to be put out I pleaded in his favour and prevailed at last on the king to release him The recollection of the perfidy of one whom I had considered as a true friend brought home to me the vanity of all worldly things 96 11 Once I listened to the gaṇadhara Agnibhūti's preaching of the Law and was so moved thereby that I became a monk 97, 8 On my decease I became a Vairmanika god in Brahmaloṇa the other on his death became a denizen of hell in Śārṅkaraprabhā then a hound then again a denizen of the same hell and afterwards he went through a long series of animal births¹ After nine oceans of years I was born in Ratnapura of Gandhājavatī² in Aparavideha as Candrasena son of the merchant Ratnasāgara and Srimatī the other as Anahaka son of Narmada a slave girl in my father's house I married Candrakanta My relation to Anahaka and his dis

---

¹ Cakraḍeta's stay in Brahmaloṇa is 4 aṅgaropama's the longest stay in Śārṅkaraprabhā = 3 aṅg hence the necessity of accounting for the remaining 6 aṅg at the end of which Yajnadatta and Cakraḍeta are again brought together in human birth Haribhadra's account is always in keeping with the rules of the Tattvārthasūtra gāṇa III 1 6 11 30 ff There are some more instances of this kind In the sequel I omit to mention as void of interest the length of stay in heaven or hell the curious are referred to the original for these details.

² All MSS except D read Gandhājavatī The Sanskrit is Gandhājavatī the Lokaprakāśa Candhājavatī see W Kufel's Kosmographie der Indier p. 240

position towards me was the same as in our last human birth. Once while I and Anahaka had gone to some other place and the king also was absent the Śabara chief Vindhya Ketu ransacked the town and abducted a number of people among whom was also my wife. On my return an old brahman advised me to ransom my wife. The Śabarās he averred used to treat their captives well as their only object was to extort money. Accordingly I and Anahaka proceeded towards the stronghold of the Śabarās. 98 20

Meanwhile those Śabarās had marched on and rested in the night at an old well near a deserted village. My wife afraid of being ravished jumped in this well. She scrambled out of the water into a recess where she could sit. Shortly after the Śabarās had left we came to the same place I carrying the victual and Anahaka the ransom. The latter desirous to deceive me asked me to look into the well to see if it contained water and pushed me in the well as I was leaning over its margin. I fell into the water and then got to the same spot where my wife was sitting. We recognised each other by the sound of our voices. The victuals I had still with me served to sustain our life for some days but at last they were consumed. 101 14. The next day however a caravan on its way to Ratnapura came to the same place discovered and saved us. We travelled with that caravan. One day we found by the side of the road the skeleton of a man killed by a lion and close by it the jewels etc. which we had taken with us for the ransom of my wife. There could be no doubt that we had come on the remains of Anahaka. My sad experience concerning him induced me to take the vows. After my death I became a god in Mahasukra and Anahaka a denizen of hell in Balukaprabhā. 102 14. We were reborn in Rathavirapura of Bharatavarṇa. I as the merchant Anangadeva and the other as the merchant Dhanadeva. He hated me secretly, though he pretended to be my friend just as in our last birth. Once we had gained great wealth in Ratnadvipā and were on our way home when Dhanadeva resolved to poison me. He prepared some cakes and put a strong poison in one of them, but by mistake he ate the poisoned cake and died. Thus I got

all we had gained but I became averse to worldly life and took the vows. After my death I became a god in Pristata heaven, and Dhanadeva a denizen of hell in Pankaprabhā 104, 15. The scene of our next human birth was Hastinapura, we were both Jaina merchants my name was Viradeva his Dronaka, our mutual relation was the same as in our previous birth. Dronaka became very rich by trading on a capital lent him by me and built a fine villa. In the uppermost story of the house a jutti was so constructed that it should give way when some body was on it, his device was that I should enter it and meet with my death. However he got into such a confusion when he showed me over the new house that he was the first to mount the jutti so he fell down and was smashed. I was so affected by this accident that I entered the Order. After my death I became a god in one of the Graiveyaka heavens, Dronaka became a denizen of hell in Dhumaprabhā 107 2

On descending from heaven I was born in Campavāsa as the son of Manibhadra and his wife Harā. My parents gave me the name of Pūrnabhadra but I was also called Amara-gupta because the first word I ever uttered had been amara. Dronaka was reborn as Nandavanti daughter of a merchant. She became my wife but retained the same deceitful disposition towards me as in her former birth. Once she pretended to have lost a most valuable pair of earrings. To console her for the loss I presented her with new earrings. After a few days when I was going to anoint myself I gave her my signet ring which she put in her jewel box. After my bath and dinner, I opened the box to take back my ring when to my utter amazement I discovered in it the lost earrings. At that moment Nandavanti entered the room and seeing the ring in my hand was confounded with shame. In order to avoid disgrace she prepared a poisonous charm but before she could administer it to me she was stung by a snake and died notwithstanding my endeavours to save her. Grief and despair Amaragupta concluded induced me to enter the Order 109 18

(Main story continued)

Dharmaghosa was ordained by Amragupta as he told the prince. The latter asked him to explain the nature of the Samśāra. In the course of his homily, the saint related

The apologue of the man in the well ¹ 110 17-
114 10

A man stricken with poverty left his country and wandered about. Once he entered a dreadful forest where he soon was pursued by a furious elephant while in front he was opposed by a hideous Rakṣasi. He fled towards a huge banyan tree but he was not able to climb on it. Near it there was an old well, to save himself from the elephant the man jumped in it and got hold of a tuft of reed which grew out of its wall. Looking round he perceived on all four sides of the well hissing snakes, and at the bottom of it a huge serpent. At the root of the reed to which he clung there were gnawing in turn a white and a black mouse. The elephant at the mouth of the well could not reach the man, however he gave violent shocks to the tree whereby a bee hive on a branch just above the well was so shaken that the bees issued from it and stung the man while drops of honey trickled down from the honey comb and fell on his face. He licked them up and was so pleased with their sweet taste that he eagerly looked out for more and forgot the dangerous position in which he was placed. 113 16

The man is likened to the soul (jīva), the forest to Samsara, the Rakṣasi to old age, the elephant to death, the banyan tree to mokṣa, the well to human life, the four snakes to the four cardinal passions, the tuft of reed to the length of human life, the white and black mice to the bright and dark fortnights, the bees to the diseases, the huge serpent to hell, the drops of honey to the pleasures. 114 18

Dharmaghosa then gave a short description of the *yati-dharma* those who cannot follow it should become Śrāvakas

---

¹ See E. Kuhn's learned paper on this famous apologue in *Festgruss an Otto Von Bohlenigk* Stuttgart 1888 p. 63-76

0 0 Simha adopted the Law of laymen and persuaded usumāvati to do the same. They regularly waited upon harmaghosa by whose instruction they became staunch believers. About this time king Purusadatta took the vows after having installed his son on the throne. 116 18

Now the soul of Agniarman was incorporated in the womb of Kusumavati. At that moment she dreamt that a snake had entered her body and issuing from it had stung the king who thereupon fell from his throne. As this dream appeared to her very inauspicious she did not tell it to her husband whom he began to dislike. Once during her pregnancy she had a longing to eat the bowels of the king. This horrible desire made her hate her unborn child. She therefore tried to procure abortion but in vain she only grew worse every day. Greatly alarmed at her condition the king questioned her about the cause but she would not speak out. At last the queen's maid Madanalekhā told him the whole truth. He discussed the matter with his minister Matisāgara who proposed to deceive the queen by a trick so that she should fancy her longing satisfied. The minister succeeded perfectly and afterwards he showed the queen that no injury had been done to the king. But he advised her when the child should be born to give notice to himself not to the king. Accordingly when she gave birth to a boy, she sent for Matisāgara who advised her to have the child brought up somewhere else without knowledge of the father. She consented to his advice and gave the baby to one of her maids to carry him away. But the king met the maid discovered the child and when he had learnt all about it he gave it to other nurses. The boy was named Ānanda and when he was grown up Simha declared him heir to his throne, nevertheless he was possessed of the hatred towards his father which in his previous birth as Agniarman he had conceived against Gunasena. 121 3

bank of the Indus,¹ where he witnessed a very curious scene—a snake devouring a frog, was being devoured by an osprey, which itself was devoured by an huge serpent. To the king this occurrence appeared symbolical of the baseness of the world, and reflecting on it during the following night he made up his mind to become an ascetic. Next morning Durmati came and implored the king's forgiveness which was readily granted. 124, 5

On his return to Javapura the king informed his ministers of his resolution to enter the Order and got their assent to it. The astrologers fixed the fifth day thence as an auspicious time for the anointment of prince Ānanda. Everything was made ready for the coronation, after which Simha intended to join his guru Dharmaghosa. 125, 5

Ānanda conspired with Durmati to kill the king. He regarded the coronation as a ruse to take his life, anyhow, he resolved to kill his father. When the latter sent for him, he refused to come. The king, therefore, went himself to meet him. Ānanda now had an opportunity for executing his plan, he suddenly drew his sword and wounded his father severely. But the troops came to his help, they surrounded and attacked Ānanda. The king, however, restrained them as he was to die very soon, they ought to spare his son and anoint him king. As soon as Ānanda was recognized as king he ordered Durmati to put the old king in a most horrid dungeon. There the queens visited him and bewailed his cruel lot. The king, however, blamed them for their grief, and discoursing on the vanity of all things he admonished them to renounce the world. They followed his advice and became nuns. 128, 8

The king resolved to starve himself, when Ānanda heard that his father refused all food, he sent one of his noblemen Devaśarman, to persuade him to take food, but his arguments could not change the king's resolve. 129, 10. Now Ānanda

¹ Apparently Haribhadra has forgotten that he had laid the scene of the second Bhava in Aparavāḍha, the Indus is not a river of that country, but of Bharatavarṣa.

rushed in and threatened his father to cut off his head unless he would take food. But Simha remained firm to his purpose and he declared in many fine sentences that it is foolish to be afraid of death. Thereupon Ananda wounded him with his sword and despatched him at last. Simha became a god in Sanatkumara heaven and Ananda a denizen of hell in Ratna prabha. 132 6

Third Bhava

(Sikhin and Jalini)

In the town Kosa of Aparavideha there reigned king Ajitasena. His minister was Indrasarma whose wife was Subhankara. They had a daughter named Jalini in whom the soul of Ananda had been incorporated. Jalini was married to Brahmadata son of the minister Buddhagira. 134 2

In the womb of Jalini the soul of Simha was incorporated when he descended from heaven. In that night she had a dream a golden pitcher entered her body and somehow broke as it issued from it. As her pregnancy progressed she suffered in body and mind she accordingly hated the unborn child and tried many means to procure abortion but with no success. Her husband hearing of her doings bade her servants inform him of all that happened. Now when Jalini gave birth to a boy her friend Bāndhujīva persuaded her to expose him she delivered him however to Brahmadata who caused his son whom he named Sikhin to be brought up secretly in some other place. When Sikhin was of mature age his father acknowledged him openly as his son. But Jalini on hearing an account of her son whom she had thought dead flew out into passion she told her husband to choose between her and him she would touch no food if he did not disown his son. When Sikhin came to know of this occurrence he was greatly distressed and left the town without taking leave even of his father. 136 12

Going to the park Asokavana he there met the acārya Vijayasinha a man of beautiful person and still in the prime of life. Sikhin enquired of him what had induced him to give up all his advantages in order to become a monk.

Mangalaka stayed near the hidden treasure and died there from starvation. After a long stay in hell he was reborn as a goat belonging to the Candala Vellhaka. Once this man drove his herd over the place where the treasure was hidden. The goat suddenly recollecting his former births would not let himself be driven away from that place. His resistance put Vellhaka into such a rage that he killed the goat who was reborn as a mouse in the same place. There it was killed by a gambler, and was reborn as the latter's son Rudracanda. He became a robber and was impaled for an act of burglary. After a long stay in hell he was reborn as Śridevi daughter of a merchant in Lakṣminulaya, she was married to Samudradatta. 151, 18. I was reborn as her son Sagaradatta, my religious guide was Deva-sarman. I married Nandini who bore me a son. To celebrate his birth, I made an excursion in the course of which I came to the place of the hidden treasure, and by chance I selected that spot to erect the flag in honour of my son. In digging a hole in the ground for the flag, I discovered the treasure, but I quickly covered it up and made the hole in some other place. After the feast I went home and consulted my mother as how to act. She made me show her the spot but advised me not to remove the hoard for the present lest the king should come to know of it. Her intention was to reserve the treasure for herself and to put me out of the way. Accordingly she administered a strong poison to me, and when it took effect she raised a loud cry. Among the crowd which drew round us happened to be a magician, who restored me to life. These events induced me to be ordained by Deva-sarman. On my death I became a god in the Graiveyaka heaven. My mother died before having removed the treasure. She had to endure punishment in hell and afterwards to go through a long series of animal births. At last her soul was lodged in the coco nut tree, which still retaining its avarice sent a long root towards the treasure. 153 18.

This account of my former births which the Tirthakara told me, made such an impression on me, that I entered the Order under Ganadhara Vijaya-dharma.—When Vijayasimha

which P and Br formally adopted the Law of laymen. The minister now readily consented to the ordination of Sikkh. 181 15

On his return to the town the minister caused presents to be distributed and a festival to be celebrated in the Jina temples in honour of the forthcoming ordination of his son. When the day fixed for it came round Sikkh in a palanquin was carried with great pomp to the place outside the town where Vijayasumha resided. The acarya conducted the ceremony of Sikkh's initiation which is described in detail. After a few days the monks together with Sikkh broke up and went elsewhere. Thus Sikkh led the life of a monk for several lakhs of 'former years'. 183 16

Jālini regretted that she had allowed her son to depart without killing him. She therefore dispatched Somadeva, with a valuable present to find out where he lived and to invite him to visit her. Sikkh referred the messenger to his guru who in consideration of his pupil accepted the present and promised to give him leave on the completion of his course of study. 185 13. After some time the minister died. On receiving this news Vijayasumha allowed Sikkh to depart in company of some monks. They proceeded to Kosa and took up their abode in a park near the town. Next day Sikkh went to see his mother. She was so much reduced in appearance since the death of her husband that he did not recognize her at first and she acted the despairing widow to perfection. He tried to console her and spoke on the inevitability of death. She feigned a desire to become a nun but he thought her not fit for the great vows and gave her only the small ones of the laity (*annivāsa*). He visited her daily and gave her religious instruction. 187 13. Now the monks were to depart at the end of the fortnight. Jālini therefore resolved to poison her son on the preceding day. She prepared a rice dish for the monks and a poisoned sweetmeat intended for her son. With these things she repaired to the residence of the monks and

---

¹ The last sentence seems to be a later addition for it is not in keeping with what follows.

Dhanasri found an opportunity to get rid of her husband In the 1st part of the night when he had come on deck and stood near the edge of it she pushed him overboard After a while she gave the alarm, Nandaka stopped the ship and searched for Dhana in the morning but he was of course not found 206 14

By good luck Dhana had found a plank of a foundered ship and had drifted on it towards the shore His disease had been dispelled by the sea water He rested under a tree in sad thoughts about the wickedness of his wife Proceeding further on the beach he came on the corpse of a girl which had stranded there (She had been as he came to know long afterwards the maid of a royal princess of Śrāvastī whom she accompanied on her voyage to Ceylon and had perished in the shipwreck) On her body he discovered a priceless necklace (called Trailokasara) and took possession of it 208 1 Walking along the beach, he met a Kāpilika monk, Mahesvaradatta who recognized Dhana though not recognized by him The monk exhorted him to take heart his ill luck would not last long he offered him a most powerful snake charm Dhana accepted it only after Mahesvaradatta had made himself known to him When they had parted Dhana proceeded in the direction of his country living on oranges and other fruits he reached at last Śrāvastī 210 13

On the same night the treasury of King Viradhavala had been robbed by burglars and all suspected persons in Śrāvastī were brought before the minister and closely examined by him The police got hold of Dhana when he issued from his lodging and led him before the minister to be examined Dhana declared that he had just arrived and possessed nothing of value He was therefore dismissed but when he crossed the courtyard a monkey who had escaped from his cage rushed on him and tore his clothes upon which the necklace he carried on his body fell on the ground It was taken up and recognized by the minister as the Trailokasara whence he concluded that the princess must have met with some disaster He therefore questioned Dhana how he had come by that necklace Dhana replied that he had bought it in Kāṭahadvīpa, it was all that

he had saved in a shipwreck, he further stated that this had happened a year before. But as the princess had left Sravasti only two months ago the minister became suspicious and reported the matter to the king who got no satisfactory answer from Dhana and therefore sentenced him to death. He was led towards the place of execution and the necklace was carried before him in proof of his guilt. But a kite mistaking the rubies for flesh snatched off the necklace and deposited it in its acme. 213 10. Dhana was then made over to a Candala for execution. The Candala who had been struck by his noble appearance told him that by favour of the king they were allowed to satisfy the last wish of their victims before executing them. But Dhana declined his offer and bade him do his duty. The Candala drew his sword but declared himself unable to strike. 215 14. Now the king's son Sumangala had been stung by a snake and the doctors were unable to restore him to life. The king therefore caused it to be proclaimed throughout the town that anyone who should cure his son would be granted whatever he would ask for. This proclamation being heard by Dhana he announced that he was in possession of a powerful charm against snake-bite. Accordingly his fetters were taken off and he was led before the king whose son came back to life on the recitation of the charm. As the reward due to him he begged that the Cāndāla (his name was Khangulaka) should be granted what he desired. Khangulaka named his desire that his people should no more be employed as executioners. The king not only agreed to his request but presented him also through Dhana with a lakh of dinaras and assigned to his people land for a new settlement. 219 8.

The king was now convinced of Dhana's innocence. He inquired of him who he was and how he had come by the necklace. At this juncture the king was told that Manorama, the keeper of the park had brought a message from the princess Vmavavati to the effect that the ship in which she sailed had foundered that she had been saved and was now staying in the park. The king fetched her in person and questioned her about the necklace. She stated that she had given it in charge of her

maid Cūḍalatikā but did not know what had become of her in the shipwreck. Then the king made Dhana relate what he knew about the matter. Thus the truth came out and Dhana's innocence was proved. The king loaded him with presents and dismissed him on his journey home with an escort of his men 221 14

After a few days Dhana and his escort reached Giristhala the king of which town was Candisena. About that time the treasury of the king had been robbed and great exertions were made to get hold of the thief. Our travellers being examined stated whence they came and where they were going and said that the valuable things they had with them had been given them by the king of Śrīvastī. But the jewels and ornaments in their possession were recognized as part of a lot which had been stolen some time ago. Dhana and his men were therefore put into prison 222 20

At that time the police apprehended an ascetic (*parivrajaka*) with stolen goods. He was condemned to death and led to the place of execution. However he repented of his sins and confessed that all thefts committed in the town were of his doing, he pointed out the places where he had had the stolen goods and named the persons to whom they severally belonged. The minister ascertained that he had spoken the truth and taking an interest in the man asked him to explain why he had taken to stealing.

The robbers tale 223 7—233 ■

I was born he said in Pundravardhana as the son of a brahman my name is Nāriyana. Once I saw some men who were believed to be thieves being led to the place of execution and I cried kill those rascals! A monk who had just reached *avadhi* knowledge overheard my words and exclaimed oh his ignorance. I implored him to explain his meaning whereupon he said that it was slander to call innocent men thieves and that a brahman's assertion that heaven could be gained by killing was wrong teaching, that I had suffered for slandering in previous births and should suffer for it in the present one. He then gave the following account of my former births 227, 7

When the first white hair was discovered on my head, I reflected on the transitoriness of all worldly things and made up my mind to take the vows, to which Nayanāvali made no objection asserting that she would do all I did. Next night we were together in our luxurious bedchamber. Nayanāvali soon fell asleep, but after a while she got up and fancying me asleep left the room without shutting the door. Wondering at her strange behaviour, I followed her sword in hand. She roused a hunch backed watchman who reviled her for being late, then they embraced each other and went to sleep together. Furious with rage I first intended to kill the couple, but on reflection I thought the base woman below my consideration. I returned to my couch, and when she after some time joined me I did not shew that I knew her secret. 242,15

In the following night I had a strange dream. I was sitting, on the top of the palace, on a throne from which my mother pushed me, I rolled down to the seventh floor, and so did my mother after me, I got up and somehow ascended again to the top of the palace. This dream apparently foreboded some disaster in the beginning and success in the end. 243,19

Next morning when I was sitting in the audience hall, my mother joined me. In order to make her well disposed to my plan of becoming a monk I gave her a somewhat altered version of my dream, viz. that after having made over the government to prince Gunadhara I had become a monk and tumbled from the top of the palace. My mother who was skilled in interpreting dreams said I should after placing the prince on the throne assume for a short period the guise of a monk and immolate a number of animals to the Kuladevata for the prevention of evil consequences. Of course I refused to sacrifice animals, I would rather have killed myself. At last I agreed to the following compromise. The cook prepared a cock of paste which I beheaded before the image of the goddess, then I ate the flesh of this artificial cock after it had been properly roasted. Thereby I acquired bad karma of long endurance. Prince Gunadhara was anointed next day, and on the instance of my mother my initiation was postponed for a day. 251,5

Nayanāvali was afraid that she would lose her influence as queen

Gandharvadatta who was desperately in love with Vāsavadatta an eminent Sheth's daughter had abducted and married her on the very day on which she was to be wedded to her fiancé. The king grew very angry he took away Vāsavadatta and banished Gandharvadatta. In order to pacify the king I presented him (through my friend Jivika) with the jewels in question. He was very much pleased with them and gave permission for the return of Gandharvadatta who was again united with his bride. 233 8

(Main story continued)

The minister pardoned the robber and released Dhana who sent his escort back to Śrāvastī and proceeded in his journey home. Once in a forest an elephant attacked him and tossed him up into the air where he caught the branch of a banyan tree. Climbing higher up he came on an aerie of a kite and discovered in it the necklace Trailokasari. He therefore resolved first to restore it to the king of Śrāvastī and then to return home. 234 14

When Dhana's escort returned to Śrāvastī without him the king grew very angry with them for having let him travel by himself and sent them in search of Dhana. They met him and returned with him to Śrāvastī. The king wondered at the recovery of the necklace which he presented to him. After a few days he dismissed him at the head of a very large caravan. 235 7

In course of time Dhana arrived at Suśīma where his relations went to meet him. His parents were indignant at the treachery of his wife. They celebrated a festival in honour of the Yakṣa Dhanaḍeva. After visiting his temple Dhana met in an adjacent park an eminent monk Yaśodhara son of Vīṇayamdhara king of Kosala. He enquired of him why he had renounced the world.

Yaśodharastale 237 17—285 16

In the ninth birth before the present one the monk said I was Surendradatta, my parents were Amaradatta king of Viśālā and queen Yaśodharā, my wife was Dayanāvalī. After my father's entering the Order I succeeded him on the throne.

When the first white hair was discovered on my head, I reflected on the transitoriness of all worldly things and made up my mind to take the vows, to which Nayanāvali made no objection asserting that she would do all I did. Next night we were together in our luxurious bedchamber. Navanavali soon fell asleep, but after a while she got up and fancying me asleep left the room without shutting the door. Wondering at her strange behaviour, I followed her sword in hand. She roused a hunch-backed watchman who reviled her for being late, then they embraced each other and went to sleep together. Furious with rage I first intended to kill the couple, but on reflection I thought the base woman below my consideration. I returned to my couch, and when she after some time joined me I did not shew that I knew her secret. 242 15

In the following night I had a strange dream. I was sitting on the top of the palace on a throne from which my mother pushed me, I rolled down to the seventh floor and so did my mother after me, I got up and somehow ascended again to the top of the palace. This dream apparently foreboded some disaster in the beginning and success in the end. 243 19

Next morning when I was sitting in the audience hall, my mother joined me. In order to make her well disposed to my plan of becoming a monk, I gave her a somewhat altered version of my dream, viz that after having made over the government to prince Gunadhara I had become a monk and tumbled from the top of the palace. My mother who was skilled in interpreting dreams said I should, after placing the prince on the throne, assume for a short period the guise of a monk and immolate a number of animals to the Kuladevatī for the prevention of evil consequences. Of course I refused to sacrifice animals, I would rather have killed myself. At last I agreed to the following compromise. The cook prepared a cock of paste which I beheaded before the image of the goddess, then I ate the flesh of this artificial cock after it had been properly roasted. Thereby I acquired bad karma of long endurance. Prince Gunadhara was anointed next day, and on the instance of my mother my initiation was postponed for a day. 251,5 Nayanāvali was afraid that she would lose her influence as queen

after I had become a monk, but if I died, she thought, she might retain it as guardian of the young king. She, therefore, conceived the plan of poisoning me, and promptly put it into execution. I fell from my seat, and before the physicians arrived, she throttled me while pretending to massage me. 252,10

I was reborn as a peacock, while still young I was caught and sold to the headman of a village who trained me to dance, and presented me to Gunadhara, my former son. Yasodhara, my mother, was reborn as a dog whom his owner also presented to the king. Once when I was executing a dance in a bow window, I observed Nayanivali on her bed embracing the hunchback. The recollection of my former life suddenly coming upon me, I belaboured her with my beak and talons, but she dealt me such a blow, that I rolled down the stairs into the king's apartment. The dog rushed forward and got me by the throat upon which the king hit him so severe a blow with the draught board that he let me go. But both of us soon died. We were by the order of the king who was very fond of us buried with the same pomp as his parents. 255,15 —I was then born as a spotted antelope in a deep forest, and the dog as a huge serpent. Once while I was very hungry, I saw the serpent which was devouring a frog and began to eat it up by the tail whereupon the serpent bit me in the face. A hyaena fell on me and finished me. 257,6 In my next birth I became a big fish in a lake near Vusila, and the other a porpoise. The latter once caught me by the tail, at that moment a girl jumped into the water, whereupon it let me go and got hold of her. But somebody rescued the girl and killed the porpoise. Sometime afterwards fishermen caught and presented me to the king, who gave order in my hearing, that the lower part of my body should be served up to brahmans and the upper part should be well prepared to be eaten by him and Nayanavali. His order being executed I died a most painful death. 259,2 In our next existence the porpoise became a sheep, which gave birth to me. When grown up I covered my mother in which act I was killed by the jealous head of the herd. My soul was incorporated in the fetus which I had just then generated in my mother. In

the last stage of pregnancy, she was shot by Gunadhara who was returning from an unsuccessful chase, ripping up her belly he got me out, and had me brought up. Once he worshipped the Kuladevata in order to procure luck in hunting. Fifteen buffaloes were slaughtered in her honour and a great number of brahmins were feasted. I was fastened near the kitchen-door. When I saw Gunadhara coming with his seraglio, I suddenly remembered my former births. Now I overheard a conversation of two maids as to why Nayanāvali spread such an infernal stench. Her miserable condition—she had become a leper—greatly moved me. The king was dining and tired of buffalo meat, he called for some other—the cook for want of other meat, cut some out of my side roasted and served it up to the king. 262-14. Now my mother had been reborn as a buffalo who once killed the best horse of the royal stud. The king in a great passion ordered this buffalo to be roasted alive. Pieces of his flesh when ready were served up to the king and when he wanted another kind of meat the cook cut a piece of flesh out of my other side and roasted it. Thus I and my mother were slowly tortured to death. 264. ■

We were then born in a Cāndala settlement near Vārāṇasī, I as a cock and she as a hen. We were seized by a policeman and brought to the king who became so fond of us that he ordered our keeper always to bring us along with him wherever he went. Once in spring the king went to a park, amongst his followers was our keeper who when not wanted by the king strolled about in the park. There he met the acarya Śaśiprabha with his monks and asked him to teach him his Law. He was inclined to adopt the Jaina creed but he would not, he said, give up the killing of animals as taught in the Veda. Śaśiprabha rejoined that if he continued killing animals his lot would be like that of his cock and hen, and then he told him our whole history. He was induced by hearing this story to take the vows of a layman, and we too recollecting our former births did the same and raised a loud crowing in our ecstasy. The king who was in a tower close by dallying with Jayāvali wanted to show her his proficiency in hitting an invisible aim by the sound, he shot an arrow by which he killed both of us. 267, 14.

Our souls were at once incorporated in the womb of Jayāvali whom the King had just embraced. In due time we were born as twins, I was named Abhaya-ruci, and she Abhaya-mati. Once the King went hunting and saw in the park the monk Sudatta, thinking that the sight of a monk foreboded ill luck in hunting he set his dogs upon him. The dogs, however, circumambulated the monk and prostrated themselves before him. The King was now ashamed of his rudeness especially when his companion Arhaddatta gave him an account of this monk Sudatta: he was the son of Amaradatta King of Kalinga who had resigned the throne and become a monk when he was called upon to confirm a sentence of mutilation and death of a criminal. 270 5

The King now paid homage to Sudatta, but his remorse was so keen that he contemplated putting an end to his life as the only means of atoning for his guilt. But Sudatta who possessed the *manahpariyāya* knowledge, i. e., reading of other men's thoughts proved to him that all the thoughts that had just been passing through his mind were wrong and that a monk was a most auspicious sight. He further told Gunadhara how severely his father and grandmother had suffered, in many births, for their transgression, but he comforted him in his despair and asserted that all guilt might be counteracted by pious conduct. The King, thereupon, enquired if he deserved to become a Śramana, and being answered in the affirmative, he apprised the ministers of his resolve by a messenger, at the same time appointing me his successor. 277, 1

This news becoming known in the seraglio, I and Abhavamati together with the King's wives went to see him. We found him sitting before Sudatta, and learnt from him all that the latter had related to him. Thus the recollection of our former births came upon us, we fainted and when we recovered we declared that we too would enter the Order. The King then placed his sister son Vijayavarman on the throne, and was initiated together with myself and Abhavamati. Nayanivali could not be saved from perdition, as I had hoped. At the end of our lives we became gods in the heaven Sahasrāra. 279 6

I was reborn in Saketa as Yazodhara, son of King Vinayamdhara and queen Lakshmi-vati, Vinayamati, in Pataliputra as

daughter of King Isinvasa and queen Vijaya Isinvasa sent his daughter as a Sivarama bride to me. On our wedding-day I went, with the bridal procession towards her residence and on my way saw a monk collecting alms. This sight produced in me the recollection of my former births which made me faint. When I came to myself I told my father that the knowledge of the misery of human life had caused the accident and narrated him my former births, in conclusion I asked his permission to enter the Order. He objected to it with regard to Vinayamati. On my suggestion the family priest was sent to her to know her opinion. When the latter began to relate to her the history of our former births she suddenly remembered them and not only approved of my decision but also declared that she would take the vows herself. At last the king arrived at the same resolution and accordingly we all together entered the Order. 285 16

(Main story continued.)

Dhana was greatly moved by Yasodhara's tale and asked him his advice. The saint then described at some length the extreme difficulty of a Jiva to rise from the lowest stage of existence to human birth and finally to reach moksha. Dhana announced that he would take the vows after he had obtained the permission of his parents. 287, 18. He told them all that had happened. Though they themselves were inclined to enter the Order still the father tried to dissuade him from it. But Dhana refuted all his arguments and at last he and his parents were initiated by Yasodhara. 290 15.

When Dhana had led the monastic life for sometime he took to wandering about single and thus he once arrived in Kausambi.

Nandaka and Dhanasri had after Dhana's disappearance, continued their voyage together and had at last settled in Kausambi where Nandaka adopted the name Samudradatta. Now Dhana happened to enter their house on his begging tour, and soon left it. Dhanasri who had recognized him sent a servant after him and learnt that he had put up in a park. She told Nandaka that she had vowed to stay the night in the temple of the Nagaradevatā and under this pretence she

went to the park where Dhana was standing in deep meditation. A car laden with wood was just passing that place when its axle broke, the driver left the car there and went home with the draught oxen. Dhanaśri was with a servant girl, in the temple of Candikā, in the middle of night she left the temple. Taking the wood from the car and piling it up round the shrine she set it on fire. Dhana perished in the flames, persevering to the last in pious reflections. He ascended to the heaven Śukrahālpa. 293 16

The servant girl had seen her mistress leaving the temple and had afterwards remarked the light of the fire. These occurrences had roused her suspicion. 294 11. When the driver came in the morning to fetch his car he saw the remnants of the burnt aśvetic and gave notice of the crime to the king who commissioned a policeman to find out the murderer. As nobody had during the night, been near that place but Dhanaśri and her maid the policeman examined the latter who told him what she knew about the matter. Dhanaśri was arrested and brought before the king for trial during which she remained silent throughout. But the king wrote to her father in Susarman and learnt from him how she had disgraced her family. He banished her from his country. Dhanaśri now wandered about and was stung by a snake. 298 15. She died and descended to the hell Valuhaprabha.

FIFTH BHAVA

(Jaya and Vijaya)

Sūratejas was king of Kālandi. His wife Ilavati once saw in a dream the moon entering her belly, it was then that the soul of Dhana was incorporated in her womb. In due time she gave birth to a boy who was named Prince Jaya¹. He received the usual education of princes and was of a religious turn of mind. 300 15. Once he met in the park the monk Sanatkumāra and inquired of him why he had renounced the world. The monk then narrated his life. 302 2.

¹ Jayakumāra the 'Kumāra' is dropped when he becomes a monk.

Sanatkumāra's tale. 302, 4—391, 6

I am, he said, the son of Yasovarman, King of Śvetavi. Once some robbers on the way to the place of execution implored my protection. I released them, but on the complaint of the citizens to the king, he ordered them to be put to death secretly. Their execution made me so angry with the king that I left the town and went to Tāmralipti. Isanacandra, the king of that town, came to see me. He invited me to stay and gave me a suitable lodging. 303, 2

Once in spring when I was going towards the park with my friend Vasubhūti I passed under the window of Vilasavati, daughter of the king. She looked at me and instantly falling in love with me she threw down upon me a garland of Bakula-flowers which I put round my neck. I had a glimpse of her face which was so beautiful that I too fell at once desperately in love with her. Vasubhūti promised me to bring us together, for that purpose he would enter into intimacy with her foster sister Anangasundarī. 305 12. After a few days he reported to me what he had learnt from that girl. Her mistress had been in a torment of love ever since the affair of the Bakula garland and the unknown youth. In order to comfort her by some means or other she had pretended that she had obtained information about him. Just then the queen had joined them and told her daughter that the king desired to hear her perform on the vina, she had been dismissed, but was at a loss what to tell her mistress. Then Vasubhūti told her all about the prince and his passionate love of Vilasavati, he promised to bring about a meeting of the lovers which they arranged to take place in the garden of the palace. 310 16. There we met, and I was struck with the exquisite beauty of Vilasavati (which is described at great length). While we were sitting together Vilasavati was sent for by the king who had been angry because on the previous day she had forgotten to perform on the vina to him. When she had gone, we also went home. 315 3.

Once queen Anangavati invited me, through her maid, to visit her. I found her very low spirited, she implored my help and made love to me. But I resisted her entreaties and admonished her to combat all sinful inclinations of her heart. She

replied that I was quite right and she had only wanted to put me to the proof 318 3

Some time afterwards Vinayamdhara superintendent of the town and friend of the king paid me a visit and when we were alone he gave me the following account In Svastimati a town in your father's kingdom there lived a gallant knight named Virasena When his wife was big with child he went with her on a journey to her father's place Jayasthala and on the way he pitched his camp outside Svetavi There he granted his protection to a thief who had fled to his camp and refused to deliver him to the policemen who came in search of him and when the king sent a troop of soldiers who surrounded the camp he gave them battle At that juncture you prince Sanatkumara returning from a tour supported Virasena The king forbade further fighting and Virasena proceeded to Jayasthala where I was born by his wife Your father therefore is the benefactor of my parents and of myself 321 10 Now hear why I have come to you To day the king entered Anaugavati's apartment and found her with her face scratched and sullied She said that Sanatkumara had made her tenders of love and when she had repulsed him had used her ill The enraged king commanded me to put you secretly to death I hesitated whether I should kill you the son of my benefactor or disobey the king Several omens clearly indicated your innocence Tell me how to act I insisted on his executing the king's command but as he obstinately refused to do it I proposed to run away from Tāmralipti Accordingly I and Vasubhuti embarked on a ship bound for Suvarnavīpa and took leave from Vinayamdhara 327 17

After two months we landed in Suvarnabhūmi and proceeded to Śrīpura There I met a merchant whom I recognized to be my early friend Manoharadatta He made us welcome in his house I told him that I had fallen out with my father and was going to visit my uncle the king of Ceylon When we were to leave he presented me with a magic shawl by which the wearer could render himself invisible On my inquiry he told me how he had come by it Once he said he had asked his friend the magician Siddhasena to show him a proof of his art and the

latter had in the night conjured a Yakṣa girl who had presented him with that shawl. Having accepted it I went to the shore where we found a big boat. I and Vasubhūti went on board the ship which soon got under weigh. On the 13th day a violent storm overtook us and wrecked the ship. I got on a plank and in three days was landed on the shore whence I marched inland. Wandering through woods and along the bank of a river I discovered in the sand a track of footprints which I had no doubt were of a woman. 333 18 Following the track I desoried a Tapasa girl of exquisite beauty who was culling flowers. From behind a shrub I observed her closely and was struck by her resemblance to Vilsavati which kindled the flame of my love. Concealing my emotion and greeting her respectfully I told her who I was and whence I came and asked her the name of the land. But she only looked at me in apparent confusion and silently went away. I watched her on her way back to the hermitage and perceived unmistakable signs of her being in love but thinking my curiosity improper I returned to the river. In the night I had the following dream a divine girl gave me a garland of heavenly flowers prepared for me and I put it round my neck. Cries of cranes awakened me. From my dream and some omens I conjectured that I should soon be united with Vilsavati. I therefore went in quest of the Tapasa girl and searched the woods all over for some days but in vain. Once while I rested under a banyan tree an old Tāpasa woman came towards me greeting me as prince she sat down by my side and bade me listen to her. 338 10 I am she said Madana manjari daughter of Sahasralala king of the Vidyadhars in Gandhasamriddha on mount Vaiditya and was married to the Vidyadhara prince Pavanagati. Once we had gone through the air to Nandanavana and were enjoying ourselves there when my husband all of a sudden fell dead from his chair. I then became aware that I had lost the power of flying. In my helpless condition I was found and comforted by a friend of my father Daxanandi who had become the head of the Tāpasas. He brought me to this island and admitted me to his order with the assent of my father. 340 7 Once walking on the beach I found a most beautiful maiden lying senseless by the

to a beautiful part of the wood where we passed the night. The next morning we went out to cull flowers and collect fruits. For fun I put on the magic shawl and became invisible to Vilāsavati who was greatly frightened and fainted. When she recovered I told her all about the shawl and gave it her in charge. 350, 15

Having resolved to return to my country, I put up a flag as signal of shipwreck. It was sighted by a ship sailing from Mahakataha to Malaya. Sailors were put on shore who brought us on board their ship. The ship owner received us with kindness, but being unfatuated with the beauty of my wife he resolved to put me out of the way. Accordingly, when he and I happened, to go on deck one night, he pushed me overboard. But I found a plank on which I drifted in five days to the coast of Malaya. Still I was in great distress and should have put an end to my life, had not the hope of again meeting my wife sustained me. While in this condition I walked along the beach, I saw a plank being tossed by the surge and proceeding further I came upon Vilāsavati, all but lifeless. She related that the ship owner had wanted to make her his wife but during the night the ship had foundered in a whirlpool, she had got on a plank and had thus been saved. 355 18. As my wife was very thirsty I wanted to lead her to a lake near by, but she was so exhausted that after a short while she could not walk further. I, therefore, made her rest under a banyan tree until I could bring her water and I bade her put on the magic shawl. When I returned with water and some oranges, she was gone altogether. But in the sand there was the track of a huge serpent following which I came upon the monster in the act of swallowing the shawl. I went near it hoping in my despair that it would swallow me too as I fancied it had swallowed Vilāsavati, but it writhed in fear. To rouse its anger I hit it a blow on the head, upon which it disgorged the shawl and danced about without attacking me. I put the shawl upon my breast and returning to the banyan tree I hanged myself on a branch of it but some Rāi rescued me and made me relate all my adventures. In conclusion I gave expression to my desire of joining my wife in my next birth. He advised me to go to the rock² Manorathapūraka which had the

gathered their troops and proceeded through the air, to mount Vaitādhya at the foot of which they pitched their camp. The general of the enemy, Darmukha, challenged my general Candasiṃha but was killed by the latter in single combat, upon which his troops ran away. 380, 11 Both armies got ready for fight and a general battle ensued. 383 17 First the two generals met in single combat, but this time Candasiṃha was killed by his adversary Kāncanadamstra. Thereupon both armies engaged in close fight. At last I espied Anangarati and challenged him. After a long combat he was defeated. He ceded me his kingdom and retired to an hermitage for the rest of his life. My wife and I being now reunited we visited her parents and were reconciled to king Isānacandra. 386 18

My wife gave birth to a boy who was predestined to become an universal king of the Vidyādharas as shown by her dreaming in her pregnancy, of an elephant entering her body through her mouth. I named my son Ajitabala. When he had grown up I bethought myself of visiting my parents and went in a Vimāna to Svetaṭī together with my wife and son. My parents dying after some time, I placed my younger brother Kirtinilaya on the throne and returned to Rathanūpura-eakravālapura. 389 2

Once I met Citrāṅgada, a Śravana of the Vidyādharas who converted me to the Jaina faith. I asked him to explain by reason of what deed in our former birth I and my wife had to endure separation in the present one. According to his account, I had been prince Rāmagupta of Kāmpilya and Vidyavati princess Hārāprabha from Uttarapatha who had become my wife. Once we had bathed in a pond of the palace and were anointing ourselves when we caught a couple of ducks and for fun daubed them with saffron. I had done this to the drake and my wife to the duck. The birds did not recognize each other and in great despair wanted to put an end to their life by diving and remaining under water. But somehow, they came again to the surface, and recognized each other as the paint had been washed off. For our wanton cruelty, the saint concluded, we had been punished in our present life by a temporary separation —

I was so much moved by learning how insignificant a cause (nidana) may have very grave consequences that I resolved to become a monk. After making over the government of the kingdom to Ajitabala I entered the Order together with Vilasavati and Vasubhuti—These events Sanatkumara concluded, have induced me to renounce the world 391 6

(Main story continued)

Prince Java then inquired how a man might get through the wilderness of worldly existence. In reply Sanatkumara related the

Apologue of the two roads 391 10—395 6

A caravan had to cross a wild country before it could reach the town for which it was bound. The leader of it explained to his men that there were two roads to that town (Moksa). The one he said is a straight road but narrow and hard to travel though in all other respects quite safe (=monkhood). The other road (=lasya) which at the end runs into the direct road is not quite straight. It is much easier to travel but abounds in dangers. A tiger and a lion (=love and hate) block up the way they may be driven away but they will follow the travellers and seize them if they stray from the right path. On the way there are beautiful trees casting a deep shade (=objectionable lodgings) and trees with spare leaves giving scarcely any shade (=unobjectionable lodgings). It is dangerous to rest under the trees of the first kind but one may rest a while under the other trees. You meet on that way some men (=heretic teachers) who promise to show you a better way but they will lead you astray. A very small part of the wood will be on fire (=anger) you must extinguish it lest it burns you. There is also a steep hill (=pride) which you must pass over and a bamboo thicket (=deceit) which you must go across quickly otherwise the consequences will be dreadful. Then there is a small ditch (=greed) which the brahman (desire) asks you to fill up, but it will only grow larger thereby. There are fruits of five kinds of kimpakas (=pleasure of the senses) which should not be looked at nor eaten. And twenty two Pisacas

(= *parīśaha*) will continually assail you but they must be disregarded Food and drink must be scarce and tasteless You must walk on continually even during two watches of the night (= *śarāḥ gāyā*) If all this has been strictly observed you will get on the direct road and finally reach the town

After this discourse Prince Java adopted the Jaina faith His father had him anointed *yakṣarāja* 395 10

Meanwhile Dhruvācāri was reborn as prince Java's younger brother Vijaya who disliked Java, 395 17 After the king's decease Java ascended the throne upon which Vijaya fled; but he was taken prisoner by the councillors The queen mother came to see Java who was seated in the audience hall and went to meet her She implored him to spare his brother's life, he had been imprisoned with her consent for according to the policy of kings their adversaries must be kept in custody Java returned with his mother to the audience hall, sent for Vijaya, and anointed him king Thereupon his mother declared that she was now apprehensive about his safety as before she had feared for Vijaya's life For his brother would now regard him as his enemy and risk his life according to the established policy of kings Java then resolved to become a monk and prevailed on his mother to grant him her permission, she too decided to enter the Order together with him 400 10

At that time Śaṇatkumāra arrived The day of Java's initiation having been fixed and the festivities usual on such an emergency having been celebrated Java and his mother left the town and took the vows under Śaṇatkumāra The latter departed after a month together with his disciples 401, 14

Vijaya regretted that his brother had escaped him alive, and sent assassins in quest of him However they had compassion on him and returned pretending to have killed him Some time afterwards Java with a few monks went to Kākandī in the hope of converting one or the other of his relations On hearing of his arrival Vijaya fell into a passion and called the assassins to account for not having carried out his order They averred that they had been at Java's place, but as they could not recognise him in his altered appearance they had enquired where he was and going there as directed had killed a monk, apparently

the wrong man. The king then resolved to kill his brother. He visited him in the morning and listened to his homily. Returning in the dark of the night he struck off the head of Jaya with his sword. The other monks who witnessed his death, fled to Sanatkumāra and told him what had happened. Jaya's soul ascended to the heaven Ānata, while Vijaya, on his death, descended to the hell Pankaprabhā. 405, 3

SIXTH BHAVA

(Dharana and Laksmi)

In the town of Makandī where Kīlamegha was king, there lived the merchant Bandhudatta, his wife was Hārāprabhā. The soul of Jaya descended to her womb on the expiration of his divine existence. That night she had a dream which foretold the future prosperity of her child. She saw the goddess Sri entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named Dharana after his grandfather. He grew up and became very learned, being a *padānusārin*. 407, 20

The soul of Vijaya was reborn as Laksmi, daughter of the merchant Karttika in Mākandī. She was married to Dharana whom she regarded with the hatred inherited from her former birth. 408, 11

Once in the spring Dharana was driving towards the park, when Devanandin a young merchant, was returning from it. Their carriages met in the narrow city-gate and as neither would withdraw his carriage, the whole traffic was blocked up. The authorities of the town, being informed of the quarrel of the young men, commissioned four proper persons to rebuke them for their vain pride, as neither of them had acquired wealth by his own exertions, nor done anything worthy of praise, both should withdraw their carriages. Devanandin acquiesced in their command, but Dharana made the following proposal: He and Devanandin should, with an equal capital each, trade abroad for a whole year, and the one who acquired the greater riches, should have precedence of the other at the city-gate. This proposal being accepted, a detailed document was drawn up, signed by both parties, sealed, and deposited in the store house of the town. Both of them were furnished

saw a young Candāl¹ being led to the place of execution who on seeing so many men assembled implored their protection, he stated that his name was Maurika and that though innocent he had been arrested as a thief. Dharana was convinced that he spoke the truth, he therefore went to see the king and made him a present of a magnificent string of pearls. Maurika was released and took leave of his benefactor hoping that Dharana should never stand in need of him. 419 4

The caravan at last reached Acalapuri in Uttarapatha where Dharana sold his goods at a great profit and bought other merchandise to be sold in Mahandi. On their way home they came to a great forest named Kādambiri and pitched their camp on the bank of a lake. In the night a host of Śābaras assaulted the camp, defeated the men who gallantly defended it and returned with all goods and some prisoners to their chief Kalasena. 421 2. The latter recognized among the prisoners a certain Samgama who had been with Dharana when he had healed Kalasena's fractured skull. On examining Samgama he learnt from him that the leader of the caravan was Dharana whom for the first time he had seen going to meet the enemies, what had become of him he did not know. Kalasena then sent his men in search of Dharana and when they returned without him he swore to enter the fire if Dharana should not be found within five days, but if he recovered him alive he would sacrifice ten men to his Kuladevata. 423 14

After the defeat of his men Dharana had escaped with Lakṣmi and had wandered about in the wood. His wife became so exhausted that she could not move and suffered terribly from thirst. Dharana searched for water in vain but at last he hit upon the following device. He drew blood from his arm and cut a piece of flesh from his thigh. The wounds he healed with the miraculous herb of his bracelet. By this means he saved the life of Lakṣmi. 426 4

Going in a northerly direction they reached about sunset the town Mahāsaras and remained outside it in a temple of a Yakṣa. Dharana fetched in a pitcher water for Lakṣmi who

¹ As appears from the sequel who is Kādambiri or Candāla.

was very thirsty then they went to sleep. Waking up in the last watch of the night Laksmi reflected upon a means of getting rid of her husband. Just then a robber, named Candarudra, entered the temple being pursued by policemen who kept watch at the door in order to prevent his escape¹. He told Laksmi that he had stolen a lot of jewels in the royal palace but on leaving it had been seen and pursued by the police. In the hope of making him serve her purpose she proposed to him that when they were arrested in the morning and brought before the king she would swear him to be her husband then Dharana whom she disliked would be put to death. But he objected to her device because all people knew his real wife; however they could be saved if she could procure him some water. For he had a magical pill which when moistened with water, rendered invisible any person who rubbed his eyes with it. By means of this pill Candarudra and Laksmi became invisible; they retired into a corner of the temple. 420 4

In the morning the policemen found Dharana and by his side the stolen jewels. They brought him before the king who sentenced him to death. He was led to the settlement of the *Candilas* for execution. It was then the turn of Muriha to put the criminals to death. He recognized his former benefactor and of course would not execute him although Dharana bade him do his duty; at last he prevailed upon him to make his escape. So Dharana went his way longing to find his wife. He came to the river Rjupalika and bathed in it. 432 17

Now Candarudra and Laksmi had arrived at the same river. But the robber was already tired of the woman who had plunged her husband in misery and attached herself to an utter stranger. He therefore took all the gold she had about her and left her. 433 15. She was however not afflicted at her situation because she imagined her husband to be dead. But proceeding along the bank of the river she was met by the delighted Dharana; she told him all in tears that she had been

¹ Compare with what follows a similar story in Hemacandra's *Parśvata-parvan* II 59, ff.

carried off by a robber when she had gone outside the temple during the night, finding her reluctant to do his desire he had robbed her gold and left her — They stayed the night in some village¹, in the morning he proposed to conduct her to Dantapura, where an uncle of his would take care of her while he would go on his business. She agreed and they proceeded together to Dantapura. 434, 20

When the Sabara scouts had not found Dharana within the fixed time Kālasena ordered his funeral pile to be prepared, and decided to offer the sacrifice which he had vowed to the Kuladevatā though she had not granted him his desire. His servants were sent out by him to capture travellers as victims for the sacrifice. They met Dharana who had started from Dantapura took him prisoner and led him towards the temple of Candikā which as well as its precincts presented a most gloomy sight. 437, 4. Kālasena who had been praying to Candikā ordered Kurangaka to sacrifice the victims. First one Durgulaka was brought forward and Kurangaka bade him make his last request but the poor man was in such a fright that he was unable to utter a word. Thereupon Dharana proposed that he should now make his own last request viz. that Kurangaka should kill him and spare Durgulaka. This trait of unselfishness reminded Kālasena of his noble benefactor who had saved his life and scanning his person he actually recognized Dharana and was at last recognized also by him. Dharana persuaded him not to immolate living beings but flowers incense, etc. Kālasena promised to spare living beings in the forest Kadambari as far as possible in his situation. He entertained Dharana and the other prisoners in his house restored to them their goods, and dismissed Dharana loaded with presents. 441, 11

Dharana now returned to Vīkandī. It was ascertained by the umpires that he had gained, in the same time, more than twice as much as Devanandin but he declined to take precedence of him on the Madana travodā. 442, 5

Dharana intent on gaining still greater wealth started again

---

¹ Viyānarāma nāma sanniveśaṃ, the Saṅkṣepa renders the name Viyānapura.

was very thirsty, then they went to sleep. Waking up in the last watch of the night Laksmi reflected upon a means of getting rid of her husband. Just then a robber, named Candarudra entered the temple, being pursued by policemen who kept watch at the door in order to prevent his escape.¹ He told Laksmi that he had stolen a lot of jewels in the royal palace, but on leaving it had been seen and pursued by the police. In the hope of making him serve her purpose, she proposed to him that when they were arrested in the morning and brought before the king she would swear him to be her husband, then Dharana whom she disliked would be put to death. But he objected to her device because all people knew his real wife, however they could be saved if she could procure him some water. For he had a magical pill which when moistened with water, rendered invisible any person who rubbed his eyes with it. By means of this pill Candarudra and Laksmi became invisible, they retired into a corner of the temple. 420 4

In the morning the policemen found Dharana and by his side, the stolen jewels. They brought him before the king who sentenced him to death. He was led to the settlement of the Candarias for execution. It was then the turn of Murika to put the criminals to death. He recognized his former benefactor and of course would not execute him although Dharana bade him do his duty, at last he prevailed upon him to make his escape. So Dharana went his way longing to find his wife. He came to the river Rjupahika and bathed in it. 432, 17

Now Candarudra and Laksmi had arrived at the same river. But the robber was already tired of the woman who had plunged her husband in misery and attached herself to an utter stranger. He, therefore took all the gold she had about her and left her. 433 15. She was however, not afflicted at her situation because she imagined her husband to be dead. But proceeding along the bank of the river she was met by the delighted Dharana, she told him all in tears that she had been

---

¹ Compare with what follows a similar story in Hemacandra's *Parīśataparvan* II 59, ff.

carried off by a robber when she had gone outside the temple during the night, finding her reluctant to do his desire he had robbed her gold and left her — They stayed the night in some village¹, in the morning he proposed to conduct her to Dantapura, where an uncle of his would take care of her, while he would go on his business. She agreed and they proceeded together to Dantapura 434, 20

When the Śabara scouts had not found Dharana within the fixed time, Kālasena ordered his funeral pile to be prepared, and decided to offer the sacrifice which he had vowed to the Kuladevata though she had not granted him his desire. His servants were sent out by him to capture travellers as victims for the sacrifice. They met Dharana who had started from Dantapura took him prisoner and led him towards the temple of Candika which as well as its precincts presented a most gloomy sight 437 4. Kālasena who had been praying to Candika ordered Kurangaka to sacrifice the victims. First one Durgilaka was brought forward, and Kurangaka made him make his last request, but the poor man was in such a fright that he was unable to utter a word. Thereupon Dharana proposed that he should now make his own last request, viz. that Kurangaka should kill him and spare Durgilaka. This trait of unselfishness reminded Kālasena of his noble benefactor who had saved his life and scanning his person he actually recognized Dharana, and was at last recognized also by him. Dharana persuaded him not to immolate living beings but flowers incense, etc. Kālasena promised to spare living beings in the forest Kādambari as far as possible in his situation. He entertained Dharana and the other prisoners in his house, restored to them their goods, and dismissed Dharana loaded with presents 441, 11

Dharana now returned to Mīkandi. It was ascertained by the umpires that he had gained, in the same time, more than twice as much as Devanandin, but he declined to take precedence of him on the Madana trayodan 442, 5

Dharana intent on gaining still greater wealth started again

¹ Vyasaoram nīma sannivesana. the Samksepa renders the name antapura.

on an expedition together with his wife. They arrived at Vajjivanti on the eastern coast but making little profit they Dharana took a ship bound for China.¹ After a few days' sailing a storm broke out and shattered the ship. Dharana clung to a plank and drifted in a day to Suvarnadripa. He went ashore and kindled a fire to protect him from the cold of the night. In the morning he found the ground, where the fire had been, changed into gold, whence he inferred that the soil consisted of gold ore. He, therefore, formed bricks of the clay, signed them with his name, folded them up, and by burning them in a fire changed them into gold. After having in this way prepared 10000 ingots of gold, he put up a flag as a sign of shipwreck. 444, 15. The flag was sighted by a merchant named Suvadana, who was sailing from China to Devapura, and he on board Lakṣmi whom he had picked up at some island where she had been stranded. He sent his sailors to fetch the shipwrecked man and met him on shore. Dharana asked him about the cargo of the ship, and when he learnt that his goods were of small value he persuaded him to land them and take the gold ingots on board promising to pay him a lakh on reaching the coast. Going on board he rejoiced at meeting his wife. 446, 4. They had sailed but five Yojanas when a female demon,² the ruler of Suvarnadripa, appeared in the air. She cried that all the gold on board was her property, if they did not deliver it or answer to her one man, she would kill them all. Dharana offered himself as a victim and leaped overboard. She pierced him with her trident and carried him off to Suvarnadripa —

friend Sulocana a young Kinnara who lived on mount Ratnagiri in the same island. So they went there and stayed with Sulocana in his palace for some days. On parting Hemakundala obtained from his friend some precious stones which he intended to present to Dharana. He then brought the latter to Devapura and after having given him the precious stones bade him stay outside the town until Laksmi should arrive. — Dharana once entered the town and became acquainted with an old merchant named Toppa. He narrated him his whole life and requested him to take care of his precious stones. 452 ¶ — Now when Suvadana had seen Dharana carried off by the demon he thought that he had been killed and desiring to get possession of all his gold he made love to Laksmi who readily yielded to his entreaties. They passed for husband and wife. When they had landed at Devapura Suvadana went to see the king and won his favour by a magnificent present. 453 ¶

On hearing that a ship from China had arrived Dharana went to see it and was delighted to meet Laksmi and Suvadana. They invited him to stay with them for the night and entertained him with a meal and liquor. When he was fast asleep they strangled him and left him for dead on the beach. But the sea breeze revived him. He now became aware that Laksmi had done the deed. While he was merged in reflections on her treachery he was seen by the apprentices of Toppa who having waited for him in vain had sent them in quest of him. They conducted him to the merchant's house. Toppa, remarking his dejection, insisted on learning its cause and when Dharana had at last related Laksmi's and Suvadana's attempt at strangling him he informed the king of it. Suvadana was summoned and examined by the king but resolutely denied the charge. Then Dharana and Laksmi were sent for. She as well as Suvadana denied ever having seen Dharana who reluctantly admitted that Laksmi had been his wife. Suvadana was then examined about the gold ingots and his statements about their number and weight proved correct. The king therefore was at a loss how to decide the case. Then Dharana declared that he would cede all the gold to Suvadana upon which Toppa offered to undergo an ordeal

in proof of the truth of his deposition. Now Dharana stated that all ingots were stamped on the inside with his name. Accordingly a goldsmith was ordered to open one which indeed had Dharana's name inside. The guilt of the defendants being thus proved the king in great anger condemned Suvadana to death banished Lakṣmi from his kingdom and returned the gold to its owner. But Dharana prevailed on the king to pardon Suvadana to whom besides he made a present of eight lakhs. Then he returned with Toppa to his house and made him accept much against his will the precious stones he had deposited with him. 462 10

Dharana now returned to his native town where he was welcomed by his parents and honoured by the king. The latter desired to give him the command of some towns but Dharana declined this favour instead of which he asked the king to release all prisoners in his kingdom. 464 14

Dharana whom the experience of his wife's treachery had imbued with a dislike of the life of a householder once met in a park the monk Arhaddatta and declared to him his desire of taking the vows. In order to test the sincerity of his intention the saint first enlarged on the hardships of monastic life and at last yielded to his entreaties. In illustration of what he had said he related his own history. 467 13

Arhaddatta's tale 467 14—489 15

The king of Acalapura he said had two sons Aparājita the Yuvaraja and Samarāketu viceroy of Ujjayinī. Aparājita after a successful campaign met the acarya Rāha¹ and was initiated by him. Once in Tagarī he learnt from his brethren that in Ujjayinī the prince and the son of the Purohita gave trouble to the monks in order to teach them manners he went to Ujjayinī. On his begging tour he entered the mansion of the prince and shouted the *dharmalabha* upon hearing which the prince and his friend came down at once locked up the door and bade the monk dance. Aparājita replied he could only dance to somebody's singing and when the two

¹ Probably Rāha; Rāhu in the *Sāmlēpa* is apparently a mistake.

young men began to sing he scolded them for singing out of time. They rushed upon him in a rage but Aparajita who was a consummate wrestler gave them such a thrashing that all their limbs were dislocated. Then unlocking the door he went away. On hearing a report how the young men had fared at the hands of the monk the king in dismay looked him up and implored him to pardon the evildoers and to set their limbs. Aparajita consented on condition that they should enter the Order. Thus both of them were initiated but the son of the Purohita hated Aparajita for having caused him to become a monk. On his death he became a god in the heaven Isāna kalpa 473 6

When this god remarked the symptoms of the imminent termination of his life as a god he repaired to Purva videla and consulted the Tirthakara Padmanabha as to where he should be reborn and whether he would readily be enlightened or not. Padmanabha replied that he would be reborn in Kausambi and that because he had in his last birth hated his guru his enlightenment should be effected tardily through his brother Asokadatta alias Mūka (the Mute) who had been given the second name for the following reason 475 5

Nagadatta son of the merchant Tapasa of Kausambi was married to Bandhumati. Tapasa on his death was reborn as a pig in his own house. When Nagadatta once celebrated a festival in honour of his deceased father the meat prepared for the feast was snatched away by a cat upon which the cook in want of other meat killed the pig. It was reborn in the same house as a snake which once on seeing the cook recollected its former birth without growing angry the cook crying for help the servants killed the snake which then was reborn as Asokadatta son of Nagadatta by Bandhumati. When he was one year old he recollected his former births. Being aware that his daughter in law was now his mother and his son had become his father he did not know how to address them. He therefore feigned to be mute whence he got the name Mūka. But when he was twelve years of age a monk of superhuman knowledge

¹ *Calaryāñāsa* i.e. one who possesses the four first kinds of knowledge but not *Arcala* the last one

named Meghanāda coming to Kauṣāmbī despatched a monk who recited to him a gīthā to the following effect : *Tāpasa* what is the use of this vow of silence ? exert yourself to learn the Law. You who after dying as a pig and as a snake are born as the son of your son ! He replied that he would follow the advice of the śrīmat and went to see him. The people were astonished at his suddenly being able to speak but they continued to call him the Mute. 477 13

Padmanābha further told the god that he would be awakened on mount Vaitādhya by the sight of his own earrings. Thereupon the god went to Kauṣāmbī and told Asokadatta what he had learnt from the Tīrthakarm and made him promise to exert himself for his enlightenment. He led him to mount Vaitādhya and deposited his earrings in a hole among the rocks. Then he gave him a miraculous stone which would fulfil only one wish of its possessor. By means of this stone the god said Asokadatta might again if need be come to mount Vaitādhya, and having brought him back to Kauṣāmbī he returned to his heaven. After some time his soul was embodied in the womb of Bandhumatī. While the latter was big with child she had a longing for mangoes. As it happened to be autumn when no mangoes were to be had Asokadatta procured her some by means of his miraculous stone ; for he feared that she might die unless her longing were gratified. In due course of time she gave birth to a boy who was named Arhaddatta. When he was grown up Asokadatta tried hard to awaken him but in vain. After some time Asokadatta died and became a god in Brahmāloka. By his supernatural knowledge he became aware of Arhaddatta's state of mind and in order to awaken him he made him fall into a mortal disease which the physicians were unable to cure. Now the god in the guise of a Sabara doctor proclaimed in Kauṣāmbī that he cured all sorts of diseases. Being sent for to attend Arhaddatta he announced to him that in order to be saved he must avoid the *vidyā* : i.e. the cause of the disease in his case it was *mithyātva*, to get rid of which he must observe the precepts of the Jāna creed either he must follow and obey him or enter the Order. Arhaddatta choosing to be initiated was cured by the divine doctor but after a

while he relapsed into his old ways, and he grew very ill again. The doctor was sent for, and all that had been done before was again gone through. And the same happened a third time. But after a renewed relapse the god made him suffer most excruciating pains and cured him only on condition that he would follow and obey him throughout. 486, 2. Accordingly they wandered about together. Once the god produced by magic, a village on fire and ran to extinguish it by loads of dry grass. When Arhaddatta uttered his surprise at his method of extinguishing fire, the god replied that it was no more foolish than to tender to secular life by feeding the body. Then the god left the road and entered a narrow path overgrown with briars. Equally foolish he said are those who leaving the road to emancipation re-enter the Samsāra.—They came to a shrine where the people worshipped the image of a demon, which would always tumble down whenever they had put it upright. Like the behaviour of this demon is that of a man who having attained to a higher form of existence will, by committing sins, descend to hell or be born as animal.—They then saw a pig which abandoned its trough in order to feed on filth. Similar to this pig, the god explained is a man who leaves the pure life of a monk for sensual pleasures.—The god pointed out to Arhaddatta a bull, who, instead of feeding in a pasture ground near by browsed the durva grass that grew out of the wall of an old well and falling into it broke his limbs. 'You are like this bull' he said, 'you might go to heaven but by reason of your desire for worldly enjoyment you run to perdition.—Arhaddatta being awakened at last asked his mentor who he was. The god replied that he had been, in his last birth, Azokadatta, in proof of which he led him to mount Vastidhya and showed him the earrings he had once hidden there in his presence. Arhaddatta then recollected his former births and entered the Order. 489, 5.

Dhārana asked his parents' permission to become a monk and was initiated together with them by Arhaddatta. After some time he was allowed to wander about by himself, once he came to Tamraṣṭī. 490, 6.—Savadana who had joined Lakṣmī after her expulsion from Deśapura, had returned with her to

his country (China) . After some time they went together to Tāmraliptī, where Lakṣmī happened to see Dharana in a park . In order to ruin him she placed somewhere near him, her necklace with the string broken, and uttered cries that she had been robbed . The policemen came to her help and discovered the necklace near the monk , as he gave no answer to their questions he was brought before the king . He was sentenced to death and was forthwith led to the place of execution . A stake was fastened in the ground and the saint was put on it , but the stake went down into the ground without hurting him . Now the king came to see the saint who gave no answer to his questions . He therefore sent the policemen to fetch Lakṣmī , however she had fled . Suvadana was made prisoner by them when he was on the point of escaping and was led into the presence of the king . He avowed his connexion with Lakṣmī of which he was ashamed, and after recognizing Dharana he related his history . The king pardoned and released him . He repented of his sins and being taught the Law by Ārya Maṅgu became a Śramana . 491 4

Lakṣmī fell in with robbers who deprived her of every thing even of her clothes . In the night she came near Ku'asthala . Now the Purohita of that town had kindled a fire in order to obtain a charm for the queen . Lakṣmī thought it was a fire in the camp of a caravan and went towards it , but being stark naked, she was mistaken for a Rikṣast by the frightened people . They took courage however caught and bound her, and after subjecting her to insults and tortures drove her away . She wandered about, shunned by all, till at last a lion devoured her . her soul departed to the hell Dhūmaprabhā —Dharana in due time ended his life by *samlekhanā*, he became a god in the heaven Āraṇa . 495 11

SEVATH BHAVA

(Sena and Visena)

Amarasena was king of Campā, his wife was Jayasundari . In her womb the soul of Dharana was embodied when he had to descend from heaven . In the same night the queen dreamt that a beautiful banner entered her body . In due time she gave

birth to a boy who was named Sena. And in the following year Laksmi was reborn as Visena, son of the king's brother Harisena by his wife Taraprabhā. 493-4

Once sounds of jubilation resounded in the town, gods appeared in the sky, and a rain of flowers came down. For a nun had just then reached omniscience (*kemba*). The king went to see her, he paid her homage and listened to her preaching. They were joined by two merchants, Bardhubhaya and Srigata. The latter remarked that he had witnessed something very strange. His wife had some time ago lost a necklace; to-day when he was in his picture gallery, he had seen a parrot stepping boldly out of the painting, after depositing the lost necklace, the bird had returned to its original place and form in the picture. The king, in great amazement, asked the nun to explain that strange occurrence. She told the

Dhanāvaha to the test 505, 20 For the deceit I had practised, I had to suffer in my next birth I had at last entered the Order, with both my brothers and their wives and on our death we had ascended to heaven, from which my brothers were the first to descend They were born in Campā as Bandhudeva and Sīgara, I was born as Sīrvīngasundari, daughter of a merchant in Gayapura Bandhudeva coming to that town fell in love with me and proposed for me My father however, would marry me to none but a Jain Accordingly Bandhudeva allowed himself to be converted and feigned great zeal for his new faith upon which my father and the whole family consented to our marriage The wedding having been celebrated Bandhudeva returned to his country. When after some time he came to fetch me, he was decorously welcomed 508 10 Our bedroom was prepared for us and my husband entered it Now my bad karma took effect The genius of the house,¹ on seeing us determined to play my husband such a trick that we should not come together Assuming the form of a man he put his head into the window and asked, 'where is Sīrvīngasundari now?' Bandhudeva thought he was my paramour, his affection for me was gone in an instant and he would not lie with me on the same bed Without taking leave of my parents he departed for Campā and our connexion with him ceased entirely My misfortune having rendered me indifferent to the world, I asked and got the permission of my parents to enter the Order 511, 2

Bandhudeva now married Śrīmattī daughter of Nandana in Kovalapura, and Sīgara her sister Kāntimattī Once I came to Campā, and going on my begging tour I entered Bandhudeva's house where I met Śrīmattī and Kāntimattī They conceived a liking for me and invited me to visit them regularly for giving religious instruction Now the karma acquired by my second deceit took effect The genius of the house² wondering at their friendship for me resolved to put it to the test Once in the inner apartment of their house, I observed Kāntimattī threading³ a necklace in a basket After I had delivered the religious

¹ Kētrapala

² Bhavanavyantara

³ Pōjamāns Samkṣepa Prayamāṇs (1) The word may be derived from *prōta*

instruction and all had left the room except myself, a peacock stepped out of a picture seized the necklace, hid it on its breast, and returned to its place in the picture. Greatly surprised by this miracle I consulted the *pravartini*, who advised me to go no more to Bandhudeva's house. But those ladies were convinced of my innocence with regard to the loss of the necklace, and began visiting me. Some days afterwards when all my sins were expiated by penance and contemplation I attained Kevalliship. The genius of the house repented of his foolish trick and made the peacock deliver up the necklace 514 6

(Main story continued)

The king and Bandhudeva were so moved by the nun's tale, that they entered the Order. Harisena who had been Yuvaraja then became king. Viena who hated Sena employed some men to kill him but they could not take him by surprise 515 18

Once the park trees came out in flower all at once and out of season, while the minister looked with wonder at them, they suddenly returned to their previous condition. A soothsayer whom he consulted about the miracle said that it foreboded a short change of the government. The minister, being sent for by the king at that moment asked the soothsayer to explain why he was sent for. The latter said that a messenger had arrived to offer a girl in marriage to one of the princes, he who should marry her would get possession of the kingdom. Ali turned out as the soothsayer had said. King Sinkha of Rijapura offered the hand of his daughter Santimati to one of the princes. She was accepted for Sena 518 9. The good luck of Sena increased the hatred of his brother. Sena went to Rijapura where the wedding was celebrated with great pomp. Soon after he returned with his bride to Campi 520 14

Once in the season of spring prince Sena proceeded to the park on a white elephant together with Santimati in a palanquin. Viena from the top of his palace observed him with feeling of bitter hatred, and resolved to kill him. Sena and his wife amused themselves in the park till sunset. In this way the passed some days. 524, 5 •

One day four assassins in Visena's service, disguised as monks, visited Sena in his house and pretended to have something to tell him privately by order of their guru upon which the prince led them to some secluded spot in the garden. There they snatched his dagger from him, brought forth their hidden swords and wounded him on his shoulder, but he overcame them in wrestling and wrenched their swords from them. The alarm being given the guards succoured the prince and arrested his assailants. After a flogging they confessed to have been employed by Visena. The king fell into a passion and would have had them executed and Visena driven from the kingdom if Sena had not interfered in their favour. Visena was pardoned and the bravadoes being but his tools were released. Sena's wound was dressed and healed. 527, 14. In celebration of his recovery a festival was held in which however Visena took no part, staying sullenly at home. In vain Sena implored the king to send for Visena at last he was permitted to go to him in person. He found him in a low condition and somehow succeeded in persuading him to meet his father and implore his forgiveness. 530 3.

occurred in Campa, and that they too intended to go to Tāmra
 hpti he invited them to come to his camp. But Sena preferred
 to remain where they were because in the camp they would be
 found out by those whom the king was sure to dispatch in
 search of them. And indeed some men on horseback soon
 arrived and inquired after the fugitives, but they were put off
 by the men in the camp. After they had gone in another direc-
 tion, the prince and his wife joined Śanudeva's caravan 537, 3.
 After a few marches the caravan encamped for the night in the
 forest Dantaraktika. Early in the morning they were attacked
 by a gang of Śabarās. In the combat which ensued, Sena took
 part and put the enemies before him to flight but in another
 part they were victorious and took the camp. The prince there-
 fore turned round and meeting the leader of the Śabarās in
 single combat vanquished him upon which he acknowledged
 Sena as his lord and restored the captured goods to their owner
 540 15. At that moment Śanudeva's cook came and related in
 great consternation that during the skirmish the princess had
 issued from her tent and gone into the wood in search of her
 husband. He had followed her but had been stunned by a
 heavy blow from a young Śabara. When he recovered his sense
 the princess had disappeared and he had searched for her in
 vain.—The chief sent men in every direction and [leaving Sena in
 the care of Śanudeva]¹ went himself together with Sena in search
 of Śāntimatī. 542 2.—The latter having searched in vain all
 over the woods for her husband fell into despair and hanged her
 self on a tree but the sling broke and she fell down. A young
 ascetic returning from the *sandhyābandana* found her lying sense-
 less on the ground and restored her to life by sprinkling her with
 water. Having compassion on her and learning the cause of her
 affliction he comforted her by explaining the signs from which
 he concluded that she would not become a widow. They
 went together to his hermitage which happened to be not far off.
 There Śāntimatī was taken care of by the Tapasīs. 546 4.

¹ The words in brackets are in the original as follows. He said to
 Śanudeva Sir it is too late to go to our village do you sir comfort his
 Highness but I shall go in search for her Highness. He assented. This
 passage is probably a later addition because it is at variance with the
 following for the prince and the chief go together in search of Śāntimatī.

After an ineffectual search for Santimatī all met again in the evening. Sena and the Sabara chief were sleeping in the same place, when late in the night the scouts reported that a troop of soldiers sent by king Samaraketu of Viśvapūra to punish the Śābaras was advancing. Sena and the chief went to meet the enemy and gave them battle, in which they performed wonders of valour, but as the enemies far outnumbered the Sabaras the latter were at last surrounded, and Sena and the chief were made prisoners. They were brought before the king, who hearing of the prince's gallant behaviour and admiring his noble appearance gave orders to release him, but to kill the robber. Sena, however, declined this favour. At this juncture arrived Śānudeva, who had been left in the camp, and offered the king most valuable presents. Seeing Sena covered with wounds, he fainted. When he recovered his senses, he said *that he had come in search of Sena and told the king all about* him. The king gave orders that Sena and the chief should be attended by physicians. As the rainy season was at hand Śānudeva was prevailed upon to proceed with the caravan to Tīmraṣṭī. Sena remained with the king waiting for news about Santimatī. 551, 11 — One Somasūra told the king that he knew how the prince could be joined to his wife, and related the

Story of Priyamelaka Tirtha 551, 15—560, 6

In the Kāśāmbarī forest is situated the town Viśikhā vardhana, there lived in it a merchant Vasumdhara, whose son Priyamitra was engaged to Nilukā. Before their wedding, however, Vasumdhara lost his fortune and died, his son being reduced to abject poverty left the town and wandered about. Somewhere in the north he met a friend of his, the white friar. Nāgadeva, who persuaded him to enter the order of his sect. After some time he went to his native place where Nilukā came to see him. His affection for her was at once renewed. But as he could not give up his vow and would not re

¹ *Paṇḍura-lhaka* they have to abstain from goraṣa, milk and curds, 553, 17. See Haribhadra's Śāstravārtīśamuccaya 7, 3 *paṇḍorato na dadī, aṭi na payo 'uṣṭaṣṭhaurataḥ agoraṣaṣṭhaurālo nābhī tasmāt tattvaṣṭh traydīmaḥam*

nounce Nilukā, he resolved to starve himself to death in the hope of being united with her in their next birth. And as Nilukā decided on dying together with him, they remained under an Asoka tree. Nāgadeva happened to come and learnt from Nilukā's friends the intention of Priyamitra and his bride, but thinking him inaccessible to advice he uttered some commonplace remarks and departed. The couple died after two months and became a pair of Kinnaras. 538, 3. They went to the Asoka tree under which they had died and erected, near it, a shrine dedicated to the god Ananda and his wife Nirvṛti. Then they went to Nandanavana where they met a Vidyādhari in great distress who related her misfortunes. Once being engrossed by thoughts of her lover she had committed a fault in the service of the Vidyadevatā and had been cursed by her to be separated from him for six months, but on being appeased the goddess had advised her to go to Nandanavana where in a certain place grew the tree Priyamelaka when she stood under it, she would be united with her lover. She had searched for that tree but though the goddess had described it to her, she was unable to make it out. The Kinnaras promised to help her and indeed, found out the tree. When they stood under it the Vidyadhara appeared all of a sudden and joined his wife.—The Kinnari persuaded her husband to uproot that tree and plant it near the temple they had erected. The tree acquired the fame as a Tirtha which was named Priyamelaka. 560, 6.

rested near the wishing tree, she suddenly beheld Sena and fainted at the unlooked for sight. On hearing the cries of her companions Sena came to her help and learnt from them all about Santimati. He then carefully examined the tree under which they stood, and being satisfied that it was the wishing tree worshipped it in due form. Pleased with his piety, the goddess of that place appeared and presented him with a miraculous stone by which all diseases could be cured. After she had gone, they all together went to the hermitage where Sena and his wife took leave of the Tīrṣas. 566, 10. They reached Viśvapura in a few days and were with great joy, welcomed by King Samaraketu. While they were staying there, the king fell seriously ill, nor were his physicians able to cure him. At last Sena made use of the healing stone, by means of which the king completely recovered. He made Sena promise not to leave him, and gave strict order that, in case anybody should arrive to see the prince, notice of it should be first given to himself, before the stranger was admitted to Sena. 569, 3. Once there arrived, from Campa, Amaraguru a minister's son, who had somehow come to know the events related above. He was first introduced to the king, who bade him manage the matter in such a way, that prince Sena should remain with him. Admitted to the prince Amaraguru related that Harisena the old king, having made over the reign to Viśena had entered the Order, but that the subjects were disaffected towards Viśena. At this moment some omens occurred which foreboded ill. Amaraguru remained in Viśvapura and dispatched spies into the kingdom of Viśena. 571, 8.

Now Santimati having dreamt that the wishing tree was entering her body, became big with child, and in due time gave birth to a boy, who was called Amarasena after his grandfather. 572, 4.

Once one of the spies who had been sent to Campa reported that Muktipida, King of Acalapura had conquered the kingdom of Viśena, who had fled. Sena resolved to punish the usurper of his father's kingdom and went to meet him at the head of

troops which Samaraketu had given him 573, 10 — Poetical description of Sena's departure from Visvapura, of both armies, and of the battle — At last Sena vanquished Mukṣipāda in single combat. He spoke kindly to his gallant enemy and dismissed him into his kingdom 579, 11

- Sena then returned to Campā, where the people welcomed him with transports of joy, but he declined their homage emphasizing that Viśena was their king. Messengers were dispatched to Viśena to make him return to his capital, but he sent them home with no courtesy and stayed away 581, 0

When Hariśena, now a monk, heard the good news of Sena, whose sudden departure from Campā had been the principal cause of his renouncing the world, he thought it likely that he might awaken him and therefore, went to Visvapura, where Sena came to see him. He spoke to him about the inconstancy of fortune, and in order to prove that men even for small faults are visited with grave affliction, he told him the

Story of Candia and Sarga 583, 3—595, 4

In Vardhanspura there lived a very poor man named Saddhada¹ with his wife Candā and his son Sarga. On Saddhada's death the widow earned a livelihood by doing jobs in other houses, and Sarga by collecting fuel, etc. in the woods. Once Candā was called upon to carry water to the house of some merchant, before going there she put the meal for her son in a bag. When Sarga came home, hungry and thirsty after his day's work, and found nothing to eat, he waxed wroth and reviled his mother on her return with these words: 'have you been impaled there, since you have forgotten the time of my meal?' She replied: 'are your hands cut off, since you did not take it out of the bag and eat it?' Their rancorous speech produced bad karma for both of them — They were, however, converted to the Jaina creed and afterwards entered the Order. After having died by *samlekhanā* they ascended to heaven 584, 15 — Sarga was reborn in Tamarāipti as Arunadeva, son of a merchant, and

¹ Apparently the Apabhrāṃśa of Śuddha. Saddhada in the Sanskrit is a misprint for Saddhada. The name Devala also is probably Apabhrāṃśa.

In the morning the prince was roused from sleep by the chant of the bards 633 16 He went to the park and after having amused himself there he returned to the town In this way he passed his days together with the charming Ratnavati 634 4

Once Vighraha a vassal of Matribala revolted and put to flight the troops which were sent against him The King now consented that the prince at the head of the Rajputs should lead a large army against the rebel and punish him But Vighraha took refuge in one of his strongholds where he was besieged He once made a sally and engaged the hostile army in a general combat When Gunacandra became aware of it he withdrew the troops and reprimanded the Rajputs for their wanton bravery against an enemy who might be reduced to obedience by a less violent means 635 21

Now Vanamantara coming there by chance recognized Gunacandra being himself unable to kill him he proposed to Vighraha to bring about a fight between him and the prince About midnight he conducted him with four men to Gunacandra's tent Vighraha roused him from sleep and challenged him but he was easily overcome by the prince Vanamantara whose plan had miscarried went to Avodhya and in order to give vent to his spite he spread the rumour that the prince had been killed —Gunacandra who had magnanimously condoned Vighraha proceeded together with him to Ayodhya 639 18

At that time a monk of superhuman knowledge¹ Vijayadharma walking towards Ayodhya with the purpose of awakening Gunacandra was visited by the latter together with Vighraha and some noblemen² While they were conversing together, a Vidvadhara appeared and requested the saint to relate his history of which he had heard but an imperfect account

Vijayadharma's history 642 3—660 10

I was, Vijayadharma said, King of Mithila My wife Candravarma was once carried away by a magician who wanted

¹ Caturjnānin see above p lxxx note

² The follow-^g 631 2 down to 661 10 is in verse

my warriors deserted, being killed by him in battle and having died in vindictive reflections I had to descend to hell. My wife mounted the funeral pyre in order to be united with me in her next existence, accordingly she too had to descend to the same hell. 660, 8 We were reborn as very poor people and became husband and wife. Once a nun collected alms in our house. we asked her where her *upāsraya* was and went there regularly in the evening. The *ganini* instructed us in the Law and we worshipped the images of the Tirthakārys. Thus we became pious Śrāvakas and on our death we ascended to the Brahmaloka. Most of my sins had been atoned for in hell, for the rest of them we had to suffer in our human birth —

This account of my former births Viśvadharmā concluded made such an impression on me that I became a monk. 663 10

(Main story continued)

All hearers were greatly moved by the saint's tale. Gunacandra begged to be given the vows of laymen and Vīgraha also became a Śrāvaka. Viśvadharmā then disappeared after promising to see the prince again in Ajodhya. 663 7

Meanwhile Vānamantira had spread in Ajodhya a rumour of Gunacandra's death. Ratnavatī upon hearing this report desired to enter the fire but the king comforted her in some degree by denouncing this rumour as an intentional lie set on foot by an enemy of the prince. he would send a swift messenger to the army who would, within five days bring back news about Gunacandra. In the interval Ratnavatī abstained from food and performed expiatory rites. She asked the *ganini* Susamgata to come to her house and made her deliver religious instruction to her and her people. The nun explained that all creatures in the world continually undergo suffering in one way or other but as some sick persons following the advice of a clever physician get over their pains and do not feel ill so those who keenly feeling the misery of worldly existence conduct themselves according to the advice of a saintly master are greatly relieved though they are still exposed to the ills of human existence — She then assured Ratnavatī that her husband was still alive for her voice was not that of a widow. Her present grief she said

to make use of her for the attainment of some charm. I was in utter despair at her loss. In order to console me the magician averred that the queen would suffer no harm and would return to me after six months. Still I was desponding all that time but before the six months were over I experienced all of a sudden an extreme gladness the cause of which proved to be the arrival of the Tirthakara. The gods having prepared the *samayasarana* the Lord entered it and the different classes of deities occupied their proper places in it. I went there on a white elephant but entered the *samayasarana* on foot. Prostrating myself before the Lord I praised him in a hymn bowed to the monks and gods and sat down. 647 19. Now the Tirthakara preached the Law explaining how it should be purified like gold by rubbing cutting and calcination¹. 653 10. When he ceased speaking I espied my wife among the people assembled and I inquired of the Lord what fault of mine in a former birth had caused my separation from her. The following is what I learnt from him. 654 4. In the Vindhya I had been a chief of the Sabaras called Sakharasena. My wife was Srimati who is now Candrivarma. Once we saw some monks who had lost their way and felt compassion for them. After having fed them with fruits etc. I put them on the right way again. They delivered us the *namaskṛta* and taught us right conduct especially enjoining us one day in every fortnight not to commit any forbidden action even though in danger of our lives. We carefully kept this rule. But once on a Pōṣadha day we were on a peak of the Vindhya when a fierce lion came towards us. I grasped my bow and would have shot the beast if my wife had not reminded me of our vow. We accordingly, allowed the lion to devour us upon which we ascended to heaven. 658 4.

I was reborn as prince Suvaramisṛṅka of Cakrapura in Aparāvidha and my wife was Isokadevi a cousin of mine whom I married after my father's death. I ascended the throne. I was just as passionate a hunter as I had been in my last birth as a Sabara. Once I was attacked by king, Bribala to whom all

¹ The first 10 gathas in 649 occur about the beginning of the Hālakṣārya Katha aka = ZDMG v. 1 34 p. 281 16-291 1.

however, a nun named Utpala who was very clever in managing such matters. I introduced her in Bandhusundari's house, and she prepared a charm, by means of which Yasodhara ceased to love Madiravati and left her. By this deed of mine I acquired bad karma 678, 8

In my next births I became in turn a female elephant, then a monkey, a bitch, a cat, and a Canda girl, in all these births I was hated by those of my kind and died a miserable death. In my last birth I was a Sabara girl whom the Sabaras detested and drove from their village. Once I met, in a forest, some monks who had lost their way, I set them on the right way and was so kindly treated by those holy men, that I conceived a sincere veneration for them. The good karma I acquired thereby brought about my birth as daughter of the king of Svetavi and my subsequent marriage with the king of Kosala. by the rest of the bad karma I was made to suffer my present misfortune 680 8

This tale of the guru greatly moved me and brought about the recollection of my former births. He further told me that in this very night my husband would find out the deceit of Manohari and drive her away without injuring her, and that we should meet next morning. I wanted to take the vows at once, but the guru delivered me only the *namasutra* and bade me repeat it while I remained in a cave of the hill waiting for my husband 682 14

Some of his horsemen found me in the next morning and then he himself came to me. I told him how I had fared in the interval, and what the guru had told me about my former births. He was greatly moved on learning that even slight faults are most severely punished by fate and going with me to see the guru he was further instructed in the *Taw*. After placing his eldest son Surasundara on the throne and making the usual preparations he took the vows together with myself and all his wives 685 9

(Main story continued)

The nun assured Ratnavati that Gunacandra also had embraced the *Taw* and she was visited by her till on the fifth

day her husband arrived. The couple was very happy, and rejoiced to have been set on the way of perfection by the best of teachers. In the course of time Ratnavati gave birth to a boy, Mañtribala then entered the Order, and Gunacandra became king. 689, 5

Once during the monsoon king Gunacandra saw the river carrying an enormous volume of water, destroying the banks and causing ruin everywhere. Again in autumn he beheld the same river now returned to its old bed and filled with pure water. This river struck him as a simile of man first in a worldly state of mind and again in that of renunciation. He resolved to enter the Order, and went, together with Ratnavati, to Benares, where Vijavadharma initiated him, his wife, and many persons of rank. Gunacandra passed some time as an ordinary monk, at last he was allowed to wander about by himself. 692, 16

Once in Kolliga he was standing motionless in deep meditation. Vānamantara his old enemy, perceived him from the sky and threw a huge rock on him, which, however, did him very little harm, twice the Vidyādhara repeated the assault with no more success. He then thought of bringing about his ruin by the following design. After having stolen something valuable and hid it near the saint, he pointed him out to the policemen as a robber. Although they did not at first believe him guilty, still when he returned no answer to their questions, they grew angry and informed king Viśvasena. The latter on recognizing Gunacandra was desolate that so holy a man should have been injured, and he would have apprehended Vānamantara if the Vidyādhara had not made himself invisible. The king paid homage to the saint and made the queens to the same. A woodcutter who had witnessed the falling of the rock, informed the king of the details, but the enormous noise produced by it, he said, had made him faint with fright. The king was overcome by grief at the malignity of the Vidyādhara, and at the injuries inflicted by him on Gunacandra. The latter on the completion of his meditation comforted the king, the pain caused him by Vānamantara was a mere trifle, the Samsāra was but continual suffering, wherefore the king took refuge under the tree of the

Law; his suffering on earth was not to be compared to what he had undergone many times in hell

The king was awakened by his sermon, and entered the Order under Vijayadharma 700, 13

Vāṇmantara at the end of his life fell ill and died a most miserable death; he descended to the hell Mahātama Guna-candra died by *pālapopapamāna* and ascended to the heaven Sarvārthasiddha¹ 701, 14

SIXTH BRĀHMA

(Samarāditya and Gureena)

In Ujjayini reigned king Puruṣaśmihya his wife was Sundarī When the soul of Gurecandra was to enter on his first birth, he was embodied in the womb of queen Sundarī, who on her conception dreamt that the sun was entering her body In due time she was delivered of a boy who was named after his grand father, Samarāditya And the soul of Vāṇmantara after leaving hell and going through a great number of animal births was born as the Candila Gureena, he was ugly and miserable 705, 15

In consequence of his good karma Samarāditya grew up a most virtuous intelligent, and accomplished young man, he recollected his former births of which fact however nobody else was aware Since the prince was averse to all pleasures and worldly interests, and delighted only in pure meditation, his father desired to bring him back to habits of life more conformable to his exalted state He, therefore, surrounded him with clever and gay companions, Aśoka Kāmānura, Lalitānga and others They did their best to amuse the prince, who humoured them hoping to bring about their enlightenment 706, 8

Once they engaged him in a discussion about the *Yamaśāstra* the Kāmasāstra, asserting that it was necessary for attaining the highest good The prince refuted their arguments one by one and proved that the precepts of the Kāmasāstra did but lead people to sin 715, 9

¹ This is the name of the highest heaven Our author calls it here Śāvarasiddha and 703 Mahāsiddha The gods in Sarvārthasiddha are born only once more. Tattvārth 4 IV 27

A few days later they extolled the value of friendship, the prince assented to their proposition in a general way. But he said, there are three kinds of friends: the inferior, the middle, and the excellent, only the last one is of real value. He explained that the first is the inferior friend, the middle one are the Relations who leave one on death, and Religious Men only is an excellent friend who accompanies one even after death.¹ And he instructed his companions how to exert themselves in order to reach the *summum bonum*. 719, 3

Once in spring during Vidarbha's festival when the towns-people were amusing themselves in the park with songs and all sorts of shows, the most respected citizens invited the king to grace their holiday by his presence. The king replied that he would send the prince as his deputy, for he was anxious that he should have some diversion. Accordingly Samaraditya in a richly decorated carriage and accompanied by a train of elegant persons went to the park where he witnessed the show and sports of the people, he honoured their frolic though he deplored their folly. 721, 9

Proceeding further he saw a man in a deplorable condition lying on the path of a temple. With a design of weakening the people he inquired of the charioteer what kind of show that was, and when the latter replied it was no show but a man overcome by disease, he drew his sword and called upon the Disease either to release her victim or to get ready for fight. All singing and playing ceased instantly, and the people drew round the carriage. The charioteer explained to the prince the nature of disease, against it there was only one remedy which is administered by the Law. The spectators confirming this statement, the prince asked them why they did not exert themselves to be rid of their common enemy Disease. They entreated him, however not to disturb their holiday but to look at their sports. 725, 12. Next the prince beheld a helpless couple in ex-

¹ Compare Janista Parvan III 149 ff.

² The following story appears to be an adaptation from the Legend of Buddha viz. his four visits to the park which led him to abandon his home. In Haribhakti's account however the fourth visit an ascetic is wanting.

trene old age and a similar scene was enacted 727, 12 Then the prince saw a corpse being carried to the burningground Again he feigned ignorance of death and made use of the charioteer's information to awaken the people, wherein he succeeded at last They left off merry-making and went about their business 730, 6

On hearing an account of the prince's strange conduct in the park the king's anxiety concerning him increased He therefore, made him promise to do what he should ask him After some days he told him that Vibhramaviati and Kāmalāta two daughters of king Khadgrasena who had selected the prince for their husband had arrived, he requested him to marry the sisters in conformity with the promise he had given him The prince gave his assent and several auspicious signs foreboded a happy result 733, 20 Śamaraditya's betrothal was celebrated by the people in due form, all preparations for the wedding were carefully made and the prince married his two brides in great state 737, 16

In the evening the prince together with his friends Asoka etc went to the bedchamber where his two brides and their friends were assembled When they all were seated Kandalata and Mānini offered the prince garlands prepared by their mistresses, and Mānini gave utterance to their hope that the prince would requite the affection of his brides, on which he remarked 'we must examine if they love me' In order to prove their mistresses' love for him, Kandalata related that both sisters were desperately in love with him ever since they had heard his name, and that they had been in a transport of joy when their father had sent them hither, their love therefore, was beyond doubt The prince who intended to set them on the way of salvation, questioned whether a person really loved one whom he would prompt to do wrong and in illustration of the problem he related the

Apologue of the lover in the sink hole! 740 12
743, 11

In Madanapura of Kāmarūpa lived king Pradyumna One day when he was out riding his wife Rati was looking down

¹ For a similar, but less gross apologue see *Pañc-ta Parvan* III 248 ff.

king and the queen instead of sending for their son visited him in his house and praised his conduct, for he had performed a most difficult task. In order to correct this opinion of the king, Samarāditya told the

Apologue of the four men 749 10—749 15

There were once four men two of them greedy of wealth, and the other two intent on sensual pleasures. Travelling together they came to some place where they beheld two very rich treasures and two beautiful women. they rushed forward to seize the objects of their desires. But a voice warned them that a huge mountain was falling on them. They were in a terrible fright when they saw the mountain coming down rapidly and were at a loss what to do. The same voice told them that there was now no escape but those who retained their desire for wealth or pleasure would be crushed again and again, while those who had resigned their desire would be crushed only this time and would be safe for the future. And so it came to pass with these four men two of whom proceeded towards the objects of their desire while the other two abstained from them. 749 15

Samarāditya explained the meaning of this apologue to the satisfaction and enlightenment of the king.—The brides declared that their lot was better than they ever could have desired. 752 14

While they were thus conversing loud lamentation was heard in bhattacha Purandara's house near by. Purandara the prince said was all but dead for Narmadā his wife had poisoned him, the king should send physicians who would restore him and his dog to life. Samarāditya was by his supernatural knowledge aware of all that had happened and therefore was able to tell the history of Purandara. 754 7

Narmadā was in love with her servant Arjuna but Purandara would not believe it. When however, his mother warned him his suspicion was aroused. He therefore pretended to go to Māhesvara on an errand of the king but he returned in the night and surprised his wife sleeping in the embrace of Arjuna. Piercing him with his sword he left the house and hid in some

place Narmada was in great despair, when awakened by the blood of her lover she found him dead. She buried the corpse near the wall placed an image there and worshipped it. Purandara returned after a few days to his house and lived with his wife just as before. Twelve years had passed since, five days ago Narmada had invited brahmins for the *Sraddha*. While the ceremony was being performed Purandara said smiling to his wife: 'Why mind him still?' From these words Narmada had concluded that her husband had murdered Arjuna and therefore she had poisoned him. She gave poison to the dog because he always came to the tomb. This dog was no other than Arjuna who after his death had been reborn seven times as an animal and the last time as a dog.

Meanwhile the physicians had arrived they cured Purandara and his dog by an emetic. 758 15

All of a sudden a brilliant light illuminated the whole city. For just then as the prince explained Jinadharmā had become a god he had come to enlighten his wife and his friend and afterwards he had again ascended to heaven. Samaraditya related his history. 759 19

Jinadharmā was a pious Jain. his wife Bandhulā was in love with his friend Dhanadatta. Once during the night Jinadharmā went to an empty house near his own and stood there motionless meditating. The sun-house had been appointed by Bandhulā for a rendezvous with her lover she brought there in the night a bed the feet of which ended in sharp nail and unwittingly placed one of these nails on the foot of Jinadharmā of whose presence she had not become aware in the dark room. When she and her lover lay on the bed dallying with each other the nail pierced Jinadharmā's foot. He bore the terrible pains without uttering a sound and persevered in pure meditation till he expired. Having ascended to Brahma-loka he at once returned to the same house with the intention of awakening his wife and his friend. For this purpose he made her first and the friend soon after feel the pangs of cholera. In their helpless condition they began to repent sincerely of their infamous conduct. Now the god became visible and told them that he had come to pay homage to the pious Jinadharmā.

in twelve months that of all divine beings from the lowest to the highest, and then changes into *śukla leśyā* 779 8

Finally Citrangada questioned him about some difficult points in the Karma theory, especially regarding the higher spiritual stages 780 8

On the next day the brahman Agnibhūti enquired who is the god of the Jainas (answer the vitarāga), how he is to be worshipped (answer by right conduct), and what merit is there by acquired He further asked, what benefit accrues to the vitarāga by being worshipped, and if there is no such benefit to the vitarāga why his worshipper is rewarded Samaraditya solved this question by the analogy of the wishing stone, *mantras*, etc., which are worshipped and without deriving any benefit from being worshipped still award the worshipper 782 2

Dhanavṛddhi a new Sravaka argued as follows 'If a monk makes a layman keep the five small vows which permit some acts excluded by the great vows of the monks than he tacitly agrees with such acts being done Samaraditya removed his doubt by relating the

Apologue of the merchant's six sons

782 20—784 10

Jitasatru King of Vasantapura was so pleased with the dramatic talent of his wife Dhārini that he permitted that on the day of full moon she and the scraglio might go about as they pleased he had it proclaimed throughout the town that on that day all inhabitants should leave the town on pain of capital punishment His command was obeyed by all except six sons of a merchant they were discovered by the police in the morning and forth with sentenced to death by the king Their father implored him to pardon his sons and with great difficulty at last obtained the reprieve of the eldest son the remaining five sons were executed It is not to be assumed that the father approved of their being killed, in the same way a monk does not approve of certain transgressions of the great vows when he delivers to laymen the small vows 784 10

Aśokadevendra interrogated Samaraditya why bad men and

great sinners frequently have all their desires fulfilled, while the good and pious are poor and miserable. He replied that this was so ordained in order that men of a wicked disposition might give full play to their passions and be punished according to their desert. 785, 5

Trilocana asked, whether it was better to give support or the promise of safety (*abhaya-dāna*). S gave the preference to promise of safety and in proof thereof related the

Apologue of the robber and the four queens 785,9—787,15

Kusādhīraja, king of Brahmapura had four wives, Kamalukā, etc. Once he was playing at dice with them, when a robber was brought before him whom he sentenced to death. The robber lamented his lot, saying that he had never committed theft before and no desire of his had ever been fulfilled. The queens had compassion on him and the king consented that each of them should give him a treat before he was executed. Three of them vied with each other in spending enormous sums for this purpose. Kamalukā however said, she could spend no more than they had done, wherefore she was not in a position to make him a proper present. The king whose favorite she was, vouchsafed her any gift she should like to make. So she gave him the promise of safety, which the robber declared that he valued more than all that had been bestowed on him by the other queens. 787,15

Samarāditya left Ayodhya and in the course of his wanderings came to the kingdom of Avantī. Staying in an Āśoka grove he was perceived by Girisena, who had been long on the look out for the object of his hatred. While the Saint was engaged in contemplation, Girisena surrounded him with old clothes, sprinkled them with linseed oil, and set fire to them. Samarāditya, however, did not allow himself to be disturbed in his meditation, but endured all pains patiently. At that moment he attained omniscience (*kevala*). 788,18

The god Velamdhara hastening to his assistance extinguished the fire and reviled Girisena. Now king Muncandra with his wives arrived. He was amazed at the atrocious deed

in twelve months that of all divine beings from the lowest to the highest and then changes into *sulla leśya* 779 8

Finally Citrangada questioned him about some difficult points in the Karma theory especially regarding the higher spiritual stages 780 8

On the next day the brahman Agnibhūti enquired who is the god of the *Jamas* (answer the *vitaraṅga*) how he is to be worshipped (answer by right conduct) and what merit is there by acquired He further asked what benefit accrues to the *vitaraṅga* by being worshipped and if there is no such benefit to the *vitaraṅga* why his worshipper is rewarded Samarāditya solved this question by the analogy of the wishing stone *mantra* etc which are worshipped and without deriving any benefit from being worshipped still award the worshipper 782 2

Dhanavṛddhi a new Śrāvaka argued as follows If a monk makes a layman keep the five small vows which permit some acts excluded by the great vows of the monks than he tacitly agrees with such acts being done Samarāditya removed his doubt by relating the

Apologue of the merchant's six sons

782 20—784 10

Jitasatru king of Vaśantaputa was so pleased with the dramatic talent of his wife Dharini that he permitted that on the day of full moon she and the *seragho* might go about as they pleased he had it proclaimed throughout the town that on that day all inhabitants should leave the town on pain of capital punishment His command was obeyed by all except six sons of a merchant they were discovered by the police in the morning and forth with sentenced to death by the king Their father implored him to pardon his sons and with great difficulty at last obtained the reprieve of the eldest son the remaining five sons were executed It is not to be assumed that the father approved of their being killed in the same way a monk does not approve of certain transgressions of the great vows when he delivers to laymen the small vows 784 10

Aśokaandra interrogated Samarāditya why bad men and

great sinners frequently have all their desires fulfilled, while the good and pious are poor and miserable. He replied that this was so ordained in order that men of a wicked disposition might give full play to their passions and be punished according to their desert : 785, 5

Trilocana asked, whether it was better to give support or the promise of safety (*abhaya-dāna*) S gave the preference to promise of safety and in proof thereof related the

Apologue of the robber and the four queens
785,9—787 15

Kusadhara, king of Brahmapura, had four wives, Kamalukā, etc. Once he was playing at dice with them when a robber was brought before him whom he sentenced to death. The robber lamented his lot, saying that he had never committed theft before and no desire of his had ever been fulfilled. The queens had compassion on him and the king consented that each of them should give him a treat before he was executed. Three of them vied with each other in spending enormous sums for this purpose. Kamalukā, however said, she could spend no more than they had done, wherefore she was not in a position to make him a proper present. The king whose favorite she was, vouchsafed her any gift she should like to make. So she gave him the promise of safety, which the robber declared that he valued more than all that had been bestowed on him by the other queens. 787,15

Samaraditya left Ayodhya and in the course of his wanderings came to the kingdom of Avantī. Staying in an Asoka-grove he was perceived by Girisena, who had been long on the look out for the object of his hatred. While the Saint was engaged in contemplation, Girisena surrounded him with old clothes, sprinkled them with linseed oil, and set fire to them. Samaraditya, however, did not allow himself to be disturbed in his meditation, but endured all pains patiently. At that moment he attained omniscience (*kevala*) 788,18

The god Velamdhara hastening to his assistance extinguished the fire and reviled Girisena. Now king Muncandra with his wives arrived. He was amazed at the atrocious deed

in twelve months that of all divine beings from the lowest to the highest and then changes into *śukla leśyā* 779 8

Finally Citrāṅgada questioned him about some difficult points in the Karma theory especially regarding the higher spiritual stages 780 8

On the next day the brahman Agnibhūti enquired who is the god of the Jamas (answer the vitaraga) how he is to be worshipped (answer by right conduct) and what merit is there by acquired He further asked what benefit accrues to the vitaraga by being worshipped and if there is no such benefit to the vitaraga why his worshipper is rewarded Samaraditya solved this question by the analogy of the wishing stone mantras etc which are worshipped and without deriving any benefit from being worshipped still award the worshipper 782 2

Dhanavṛddhi a new Sāvaka argued as follows If a monk makes a layman keep the five small vows which permit some acts excluded by the great vows of the monks than he tacitly agrees with such acts being done Samaraditya removed his doubt by relating the

Apologue of the merchant's six sons

782 20—784 10

Jitasatru King of Vasantapura was so pleased with the dramatic talent of his wife Dharini that he permitted that on the day of full moon she and the seraglio might go about as they pleased he had it proclaimed throughout the town that on that day all inhabitants should leave the town on pain of capital punishment His command was obeyed by all except six sons of a merchant they were discovered by the police in the morning and forthwith sentenced to death by the king Their father implored him to pardon his sons and with great difficulty at last obtained the reprieve of the eldest son the remaining five sons were executed It is not to be assumed that the father approved of their being killed in the same way a monk does not approve of certain transgressions of the great vows when he delivers to laymen the small vows 784 10

Aśokaśāstra interrogated Samaraditya why laymen and

great sinners frequently have all their desires fulfilled while the good and pious are poor and miserable. He replied that this was so ordained in order that men of a wicked disposition might give full play to their passions and be punished according to their desert. 785 ■

Trilocana asked whether it was better to give support or the promise of safety (*abhaya-dana*). Ś gave the preference to promise of safety and in proof thereof related the

Apologue of the robber and the four queens
785 9—787 15

Kusadhvaja king of Brahmapura had four wives Kamalukā etc. Once he was playing at dice with them when a robber was brought before him whom he sentenced to death. The robber lamented his lot saying that he had never committed theft before and no desire of his had ever been fulfilled. The queens had compassion on him and the king consented that each of them should give him a treat before he was executed. Three of them vied with each other in spending enormous sums for this purpose. Kamalukā however said she could spend no more than they had done wherefore she was not in a position to make him a proper present. The king whose favorite she was vouchsafed her any gift she should like to make. So she gave him the promise of safety which the robber declared that he valued more than all that had been bestowed on him by the other queens. 787 15

Samaraditya left Ayodhya and in the course of his wanderings came to the kingdom of Avanti. Staying in an Aśoka grove he was perceived by Girisena who had been long on the look out for the object of his hatred. While the Saint was engaged in contemplation Girisena surrounded him with old clothes sprinkled them with linseed oil and set fire to them. Samaraditya however did not allow himself to be disturbed in his meditation but endured all pains patiently. At that moment he attained omniscience (*kevala*). 788 18

The god Velamdharma hastening to his assistance extinguished the fire and reviled Girisena. Now king Municaandra with his wives arrived. He was amazed at the atrocious deed

of Giriceti for an explanation of which the god referred him to the Saint 790 7

Indra and the Gods came to celebrate Samaraditya's *hevala*. They paid him homage and so did the king and his retinue—When Giriceti saw that Samaraditya was held in great honour even by the Gods he felt some compunction at having done him an injury and thereby he acquired the first seed of righteousness 790 21

The new *hevala* preached a sermon as is the custom on such occasions after which Indra departed 791 17

Samaraditya now told the king the stories of Gunasena and Agnigarman etc. and declared that Giriceti would first suffer in hell and then go through endless births 792 6

Being questioned by Queen Armada he described to her the hells the denizens of hell and the suffering in hell 793 16 And to Queen Solasamanjari he described the *Vimānas* the gods and their pleasures 795 13 He further explained that the state of *siddhas* infinitely surpasses that of the gods in illustration whereof he related the

Apologue of the Savage in the Royal Palace 796 18

Jitasatru king of Kasipratisthita once went hunting. His horse ran away with him and landed him in a glen of the *Vindhya*. There a *Sibara* chief found him and treated him with the greatest respect, he fed the king, tended his horse and kept watch during the night. Next morning the soldiers who had followed the track of the horse arrived and the king together with the *Sabara* rode to the capital. He entertained his humble guest magnificently and gave him in charge of the courtesan *Rājasundarī* who attended to all his wants. After some time the *Sabara* returned to his village. His people enquired of him where he had been all the time and what he had seen. He told them that he had met the king and had been with him in his capital, but he was unable to describe to them what he had seen for he could compare it only to the primitive things which his hearers were acquainted with and that was altogether insufficient to give them an idea of the splendour of royal

of Girisa for an explanation of which the god referred him to the Saint 790 3

Indra and the Gods came to celebrate Samaraditya's Kavalā. They paid him homage and so did the King and his retinue—When Girisa saw that Samaraditya was held in great honour even by the God he felt some compunction at having done him an injury and thereby he acquired the first seed of righteousness 790 21

The new Kavalā preached a sermon as is the custom on such occasions after which Indra departed : 791 17

Samaraditya now told the King the stories of Gunasena and Agni-arman etc and declared that Girisa would first suffer in hell and then go through endless births 792 6

Being questioned by Queen Varmada he described to her the hells the denizens of hell and the suffering in hell 793 10 And to Queen Subhāmanjari he described the Vimanas the gods and their pleasures 795 13 He further explained that the state of *siddhas* infinitely surpasses that of the gods in illustration whereof he related the

Apologue of the Savage in the Royal Palace 796 18

Jitasatru king of Hastinaprasthita once went hunting His horse ran away with him and landed him in a glen of the Vindhya There a Śabara chief found him and treated him with the greatest respect he fed the king tended his horse and kept watch during the night Next morning the soldiers who had followed the track of the horse arrived and the King together with the Śabara rode to the capital He entertained his humble guest magnificently and gave him in charge of the courtesan Rajasundari who attended to all his wants After some time the Śabara returned to his village His people enquired of him where he had been all the time and what he had seen He told them that he had met the king and had been with him in his capital but he was unable to describe to them what he had seen for he could compare it only to the primitive things which his hearers were acquainted with and that was altogether insufficient to give them an idea of the splendour of royal

Bhusana V III 101f
 Brahmadatta III 4 51
 Brahmaloaka H II 41 III 34 V 86
 IX 114
 Brahmapura T VIII 106 IX 11
 Buddha IX 110 note
 Buddha sāgara M. III 47

C

Cakradeva II 40
 Cakrapura T VIII 104
 Cakra.ena K V
 Cakravātipura T II 40
 Cakrāvātīra IX 113
 Campa T VII 83 90f
 Campavāsa T II 39 43
 Candadeva Br IV 33
 Candāla I 36 III 42 IX 3 63 VII
 79f VIII 10 IX 103
 Candasa M II 40
 Candarudra VI 80
 Candase.ia III 42
 , K. IX 103
 Candasa mīa V 74
 Candika G IX 66 VI 61
 Candra W VII 97f
 Candrabanta W II 41
 Y V II 89
 Candralekha II 39
 Candranana V msa. I 36
 Candrasāra M II 41
 Candrasena Pr I 36
 Candravarma G VIII 103
 Candrayasā W VIII 106
 Candrayasas Pr IX 110
 Carvāha Philosoph y III 31
 Ceylon IV 66 V 68
 China VI 8
 Citramat V III 101f
 Citrāngada V 74
 IX 116
 Conch blower III 3
 Cūṭakāśa S I 3 53

D

Danadharmā III 51

Dantapura T VI 81
 Da tarakt ka V II 93
 Deat? IX 110
 De nī W VII 93
 Devadatta III 48
 Devānanda I V 69
 Devanandm M VI 8 81
 Devapura T VI 54f
 Devāsarma II 44

I III 50

Dī.ana IV 54f
 Dhanadatta IX 114
 Dhanadeva M II 42
 G IV 34 80
 VIII 101
 Dhanapat M VII 89
 Dhanasāra W II 39
 W IV 34f
 Dhanāvaha M VII 89
 Dhanavṛddhi IX 116
 Dharana VI 7 f
 Dhara Q IX 116
 Dharmaghosa I II 38 41f
 Dharmacakra III 48
 Dharmacakra. t n IX 115
 dharmalubha VI 84
 dharmopagraha-dāna III 51
 Dharmaprabha hell V 31
 Dīpara III 43 IV 57 VI 73 VIII
 101

Dīpasa IX 110
 Dronaka M II 43
 Durgalaka VI 81
 Durmat K. II 43f
 Durgmukha V 4
 Durva grass VI 87
 Dvipad II 38

F

Former Years I 30 II 38 III 33
 Fr ar white VII 94
 Flag sign of shipwreck V 71 VI 8

G

Gaṇadī ara II 41 III 30 V II 99
 Gāndhāra C I 34

समराइच्चकहाः

भूमिया ।

पणमह विजियसुदुज्जयनिजियसुरमणुयविसमसरपसरं ।
तिज्जयणमङ्गलनिलयं वसहगदगयं जिणं उवहं ॥
परममिरिवद्धमाणं पण्डमाणं विसुद्धवरमाण ।
गयजोय जोईसं सयंभुव वद्धमाण च ॥
सेसे चिय बावीसे जाइजरामरणवन्धणविमुक्के^१ ।
तेलोकमत्ययत्ये तित्ययरे भावसो नमह ॥
उवणेउ मङ्गल वो जिणाण सुइलानिजालसंवलिथा^१ ।
तित्यपवत्तणसमए तिसयविमुक्का सुसुमवुट्ठी ॥
देउ सुहं वो सुरमिद्धमणुयवन्नेहि मायरं नमिया ।
तित्ययरवयणपद्धयविणिग्गया मणहरा वाणो ॥
अल पवित्थरेण । सुणह सोयव्वाइ,^१ पसंसह पसंसणिज्जाइं,
परिहरह परिहरियव्वाइं, ^१आयरह ^१आयरियव्वाइं । तत्थ
सोयव्वाइ नरामरसिवसुहजणयाइ अत्थमारइं ।
मव्वन्नुभामियाइं भुवणंमि पदट्ठियजणाइं ॥

१ D *आलपवीया ।

१ AO have *व्वाइ here and in the next line

•

569,12 dele comma after विद्य

591,19 for चन्द्रारिमा read चन्द्रारिमा

598,10 „ वज्रो „ वज्रो

620,10 „ करवय० „ करवय०

638 2 „ अक्षर „ अक्षर

647,16 „ अयम् „ अयम्

672,15 „ भक्षिय „ भक्षिय

672,18 „ भक्षिय „ भक्षिय

680,9 „ चवन्मय „ चवन्मय

688,12 „ चरकन्तो „ चरकन्तो

689,1 „ चारान्त्रो „ चारान्त्रो

738,6 dele :

751,10 for चेट्टिय read चेट्टिय

lvi „ Virādhavala „ Virādhavala

~~~~~

समराइच्चकहा

भूमिया ।

पणमह विजियसुदुज्जयनिजियसुरमणुयविसमसरपमरं ।
 तिज्जयणमङ्गलनिलयं वमहगदगयं जिणं उमहं ॥
 परमभिरिवद्धमाणं पण्डुमाणं विसुद्धवरणाण ।
 गयजोय जोरुह मयभुव वद्धमाणं च ॥
 मेसे चिय बावीमे जादजरामरणवन्धणविमुक्के ।
 तेलोक्कमत्ययत्ये तित्ययरे भावसो नमह ॥
 उवणेउ मङ्गलं वो जिणाण मुहन्नालिजालसंवकिया ।
 तित्यपवत्ताणममए तिमयविमुक्का सुसुमवुद्धी ॥
 देउ सुहं वो सुरमिद्धमणुयवग्गेहि मायरं भूमिया ।
 तित्ययरवयणपद्धयविणिग्गया मणहरा वाणी ॥
 अल पवित्यरेण । सुणह सोयव्वाहं, पसंसह पसंसणिज्जाहं,
 परिहरह परिहरियव्वाहं, आयरह आयरियव्वाहं । तज्ज
 सोयव्वाह नरामरमिवसुहजणयाह अत्यमारसुं
 मव्वसुभामियाहं भुवणंमि पदद्वियजमाहं ॥

१ D *जाणपदीया ।

१ AU have *अदि here and in the next line.

2

569,12 dele comma after विद्य

591,19 for चन्द्रारिमा read चन्द्रारिमा

598,10 „ वदो „ वदो

629,10 „ कदवयः „ कदवयः

638,2 „ •यहार „ •यहार

647,16 = •यन्द „ •यन्द

672,15 „ भलिय „ भलिय

672,18 „ भलिय „ भलिय

680,9 = चवमय „ चवमय

688,12 „ चरपन्तो „ चरपन्तो

689,1 = चारान्तो „ चारान्तो

738,6 dele !

751,10 for चेट्टिय read चेट्टिय

lvi „ Viradhavala „ Vicāradhavala

तारं चित् विबुद्धानं पसंभणिज्जादं तह य जादं च ।

तेहिं चित् भणियारं ससत्तन्नाणचरणादं ॥

परिहरियव्वाद तहा कुमईवामसु हेउभूयारं ।

मिच्छत्तमाइयारं लोगविरुद्धाद य तहेव ॥

आयरियव्वाद अणिसिण्ण ससत्तनाणचरणादं ।

दोगच्चविउड्डणादं चिन्तामणिरयणभूयारं ॥

एत्थं पुण अहिगारो ता सोयव्वेहि पत्तुयपधन्ने ।

सव्वसुभासियारं सोयव्वादं ति भणियमिणं ॥

वोच्चं तप्पडिवड्डं भवियज्जणणन्दयारिणिं परमं ।

संखेवओ महत्थं चरियकहं तं निषामेह ॥

तस्य 'य 'तिविह कहावत्थुं' ति पुब्बायरियपवाओ ।

तं जहा । दिव्वं दिव्वमाणुमं माणुमं च । तस्य दिव्वं नाम,

जस्य केषसमेव 'देवचरिय वणिज्जादं; दिव्वमाणुमं पुण, जस्य

दोषहं 'पि दिव्वमाणुमाणं; माणुमं तु, जस्य केवलं माणुम-

चरियं ति ॥ एत्थं सामसओ चत्तारि कहाओ हवन्ति । तं

जहा । अत्यकहा कामकहा धम्मकहा संकिण्णकहा य । तस्य

अत्यकहा नाम; जा अत्योदायाणपडिवड्डा 'असिमसि'कसि-

प्पसंगया विचित्ताधाउवायादपमुहं महोवायसंपउत्ता

पयाणदण्डादपयत्यविरइया, मा अत्यकहं ति भण्णद ।

- जा उण कामोवायाणविसया ^१वित्तवज्जवयकलादक्खिणपरि-
गया अणुरायपुलइयपडिवत्तिजोयसारा दूर्दवावार^२रमिय-
भावाणुवत्तणाइययत्थमंगया, सा कामकह त्ति भणइ । जा
उण धम्मोवायाणगोघरा खमामइवज्जवमुत्तितवमज्जमसच्चमोया-
५ किच्चन्नवंभचेरपहाणा अणुब्बयदिमिदेमाणत्यदण्डविरईसामा-
इयपोसहोववासोवभोगपरिभोगातिहिंसंविभागकलिया अणु-
कप्पाकामनिज्जराइययत्थमंपउत्ता, सा धम्मकह त्ति । जा उण
तिवमोवायाणसंवद्धा ^३कच्चकहागन्यत्यवित्थरविरइया ^४लोइय-
वेयसमयपसिद्धा ^५उयाहरणहेउकारणोववेया, सा मक्खिणकह
१० त्ति ^६बुद्धइ ॥ एयाणं च कहाण तिविहा सोयारो हवन्ति । तं
जहा । अहमा मज्झिमा उत्तम त्ति । तत्थ जे कोइमाण-
मायालोह^७समुच्छाइयमई परलोयदंसणपरमुहा इइल्लोगपर-
मत्यदविणो निरणकप्पा जीवेसु, ते तहाविहा तामसा
अहमपुरिमा दुग्गदगमणकन्दुक्कयाए सुगइपडिवक्खभूयाए
१५ परमत्यओ अणत्यवज्जलाए अत्यकहाए अणुसज्जन्ति । जे उण
महाइविसयविसमोहियमणा भावरिउइन्दियाणुकूलवत्तिणो
अभावियपरमत्यमगा 'इमं सुन्दर, इमं सुन्दरयर' ति सुन्दरा-
सुन्दरेसु अविण्णिच्छिमई, ते ^८रायसा मज्झिमपुरिमा बुद्ध-
जणोवइमणिज्जाए विडम्भणमेत्तपडिवद्धाए इइ परभवे य

१ AC चित्त०, B वित्तवपुम्भय, D चित्तमज्जरय० ।

२ C चंदिय ।

३ ACD सज्ज०, om विज्जर ।

४ C सोय ।

५ D चाहरण, C चाहारण ।

६ D बुद्धइ ।

७ CD समच्छाइय० ।

८ D तारिणा मज्झिमा

तार्दं चिथ-विबुहाणं यमंसणिज्जादं 'तह य जादं च ।

तेहिं चिथ भणियादं मम्मत्तन्नाणचरणादं ॥

परिहरियव्वाद तहा कुगईवामम्म हेउभूयादं ।

मिच्छत्तमादयादं लोगविहद्धादं य तहेव ॥

आयरियव्वाद अणिस्सिएण मम्मत्तन्नाणचरणादं ।

दोगच्चविउडणादं चिन्तामणिरयणभूयादं ॥

एत्थं पुण अहिगारो ता सोयवेहि पत्थुयपवन्थे ।

सव्वन्नुभामियादं सोयव्वादं ति भणियमिणं ॥

वोच्चं तप्पडिवद्धं भवियजणाणन्दयारिणिं परमं ।

मंखेवञ्चो महत्थं चरियकहं तं मिसामेह ॥

तत्थ 'य 'तिविह कहावत्थुं' ति पुब्बायरियपवाञ्चो ।

तं जहा । दिव्वं दिव्वमाणुमं माणुमं च । तत्थ दिव्वं नाम,

जत्थ केवलमेव 'देवचरिय वणिज्जद, दिव्वमाणुमं पुण, जत्थ

दोण्हं 'पि दिव्वमाणुमाणं; माणुम तु, जत्थ केवलं माणुम-

चरियं ति ॥ एत्थ सामसञ्चो चत्तारि कहाञ्चो ववन्ति । तं ॥

जहा । अत्थकहा कामकहा धम्मकहा मंकिणकहा य । तत्थ

अत्थकहा नाम, जा अत्थोवायाणपडिवद्धा 'असिममि' (कसि-

प्पमंगया विचित्तधाउवायादपमुहमहोवायसंपउत्ता

ययाणदण्डापयत्यविरइथा, मा अत्थकहं ति भणइ ।

कारं च ।

१ D om.

१ D देव ।

१ B चाउ ।

१ ACJ कसि ।

० B सुद्धोवञ्चोवाय ।

- जा उण कामोवायाणविसया ^१विस्तवऊवयकलादक्खिणपरि-
 गया अणुराधपुल्लदयपडिवत्तिजोयसारा दूईवावाररमिय-
 भावाणुवत्तणादपयत्यसंगया, सा कामकह त्ति भण्णद । जा
 उण धम्मोवायाणगोयरा खमामहवज्जवमुत्तितवमंजमसच्चसोया-
- ५ क्खिण्वंभणेरपहाणा अणुव्ययदिसिदेसाणत्यदण्डविरईसामा-
 दयपोसहोववासोवभोगपरिभोगातिहिंसंविभागकलिया अणु-
 कम्पाकामनिज्जरादपयत्यसंपउत्ता, सा धम्मकह त्ति । जा उण
 तिवग्गोवायाणसंवड्ढा ^१कम्बकहागन्यत्यवित्यरविरइया ^२लोदय-
 वेयसमयपसिद्धा ^३उयाहरणहेउकारणोववेया, सा मक्खिणकह
- १० त्ति ^४बुद्ध । एघाणं च कक्षाण तिविहा सोयारो हवन्ति । तं
 जहा । अहमा मज्झिमा उत्तम त्ति । तत्थ जे कोहमाण-
 मायालोह^५समुच्छादयमई परलोचदंसणपरंमुहा इहलोगपर-
 मत्यदसिणो निरणुकम्पा जीवेसु, ते तहाविहा तामसा
 अहमपुरिसा दुग्गदगमणकमुज्जयाए सुगइपडिवत्तभूयाए
- १५ परमत्यश्री अणत्यवऊलाए अत्यकहाए अणुसज्जन्ति । जे उण
 महाइविसयविसमोहियमणा भावरिउदन्दियाणुकूलवत्तिणो
 अभावियपरमत्यमग्गा 'इमं सुन्दर, इमं सुन्दररं' ति सुन्दरा-
 सुन्दरेसु अविणिच्छियमई, ते 'रायसा मज्झिमपुरिसा बुद्ध-
 जणोवससणिज्जाए विडम्बणमेत्तपडिवड्ढाए इह परभवे य

दुक्खसंवड्डयाए कामकहाए अणुमज्जन्ति । ते उए १भएणं
 सुन्दरयरा सावेक्खा उभयलोएसु कुसला ववहारनयमएणं
 परमत्यओ मारविन्नाणरहिया खुद्भोएसु २ अवकूमाणिणी
 अवियण्हा उदारभोगाणं, ते किञ्चि-सत्तिथा मज्झिमपुरिसा चेव
 आसयविसेसओ सुगहदुग्गादवत्तिणीए जीवसोगसभावविम्भमाए
 मयलरमनीमन्दसंगथाए विविहभावपसूदनिवन्धणाए संकिण-
 कहाए अणुमज्जन्ति । ते उए ३जाइअरामरणजणियवेरगा
 जल्लन्तरंमि वि कुसलभावियमई निम्बिणा ४ कामभोगाण
 मुक्कपाया पावलेवेण विन्नायपरमपयसह्वा आसन्ना सिद्धि-
 संपत्तीए, ते सत्तिथा उत्तिमपुरिसा सग्गनिब्बाणसमादहण-
 वत्तिणीए बुद्धजणपसंसणिज्जाए मयल ५कहासुन्दराए महा-
 पुरिससेवियाए धम्मकहाए चेव अणुमज्जन्ति ॥

तओ अहं पि इराणिं दिव्यमाणसवत्युगयं धम्मकहं चेव
 १किन्तइस्सामि । भणियं च अकयपरोवयारनिरएहिं उव-
 न्दपरमपयमगेहिं ममतिणमणिमुत्तलेदुक्खणेहिं सासयसिव- २
 मोक्खवद्धराएहिं धम्ममत्ययारेहिं

धम्मेण कुलपसूई धम्मेण य दिव्वरुवमपत्ती ।

धम्मेण धणसमिद्धी धम्मेण सुवित्थडा किन्ती ॥

धम्मो मङ्गलमउलं ओपहमउलं च सव्वदुक्खाणं ।

धम्मो बलमवि विउल्लं धम्मो ताणं च सरणं च ॥

१ CD मयल ।

२ D वड्ड. A, adds च ।

३ ACD ।

४ ABC निम्बिण्णकामभोगा ।

५ AB कहाए ।

६ B ववेरा ।

कि जपिण बडणा ॥ ज दौमद समत्यजियलोए ।

इन्दियमणामिराम त त धम्मच्छान सव्व ॥

भीममि मरणकाले मोत्तूण दुक्खसविट्ठत्त पि ।

अत्थ देह मयण धम्मो चिय होइ सुमहाओ ॥

५ पावेद य सुरज्जोय तत्तो वि सुमाणुसत्तण धम्मो ।

तत्तो दुक्खविमोक्ख सासयसोक्ख जड मोक्ख ॥

त कुण्ड जाणमाणो 'जाणइ य सुणइ जो उ मज्झत्यो ।

कुसलो य धम्मियाओ कहाउ सव्वसुभणियाओ ॥

ता पढम धम्मगुण पडुच्च चरिय अइ पवक्खामि ।

१० आराहगेयराण गुणदोसविभावण परम ॥

नवपुव्वभवनिबद्ध सवेगकर च 'भव्वसत्ताण ।

चरिय समराहचत्तु अवतिरओ सुणइ वोच्छ ॥

एत्थ बडया उ भवा दोणह वि उववीगिणो न ते सव्वे ।

नवसु परोप्परजोगो जत्तो सखा इमा भणिया ॥

११ जह तेथेव भगवथा गिरिसेणुवमगासहणपज्जन्ते ।

सजायकेवलेण सिद्ध वेणधरसुरत्त ॥

सुणिवन्दम्म ॥ रओ देवीण य जसयापहाणाण ।

सखेवण कुडत्थ अइमवि ॥ सपवक्खामि ॥

१ जाणइ MSS, AG om य ।

१ AB सव्वः ।

१ C सव्व य ।

भणियं च पुण्यायरिण्हिं

गुणसेण-अग्निमक्का मोहाणन्दा य तह पिपा-उत्ता ।

मिहि-जास्सिणि भाद-सुया धण-धणमिरिमो य पद-भज्जा ॥

जय-विजया य महोयर धरणो लच्छी य तह चर्द-भज्जा ।

सेण-विसेणा पित्तिय-उत्ता जसंमि सत्तमए ॥

गुणचन्द-वाणमंतर समरादस गिरिमेणपालो उ ।

एकस्स तसो मोक्खो 'वीयस्स अण्णसंमारो ।

नगराद 'मिदपरदं जयउर-'कोमंवि-सुमन्नमयरं ॥

कायन्दी मायन्दी चम्पाओज्झा य उज्जेणी ॥

गुणमेणसुववाओ मोहस-मणकुमार-यण्णेषु ।

सुखाणयारणंसं मेवेज्जाणत्तरेसं ॥

दयरास उ उववाओ विज्जुकुमारेसु होर मायसो ।

मेमो अणत्तरो उण रयणाईसं चहद्वगमो ॥

मागरमेगं पस ॥ नव-पत्तरमेव तह य अट्टारा ।

वीमं तीमं तेत्तोममेव पढमसु देवेषु ॥

देवेषु 'महूपणियं मागरतिय मत्ता दम य मत्तरम ।

मावीमं तेत्तीमं 'वीयस्स ठिई उ नरएसु ॥

एवमेयाओ चरियसंगहणिगाहाओ । संपयं एयामिं चेव

सुक्खएमाणुमारेण वित्थरेणं भावत्यो कहिज्जद ॥

पठमो भवो ।

अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे अवरविदेहे वासे उत्तुङ्ग-
धवलपागारमण्डिधं नलिणिवणसंस्कन्नपरिहासणाहं सुविभक्त-
तिथचपङ्कचच्चरं भवणेहि जियसुरिन्दभवणमोहं खिदपइद्विधं
नाम नयरं ।

- ५ जत्थ विलयाउ कमलाइ कोइलं सुवलथाइ कलहंसे ।
वयणेहि जंपिण्ण य नयणेहि गईहि य जिणन्ति ॥
जत्थ य नराण वसणं विच्चासु जसंमि निक्खले लोद्धो ।
पावेसु मया भीरुत्तण च धम्ममि धणबुद्धी ॥
तत्थ य राया संपुल्लमण्डलो मयकलङ्कपरिहीणो ।
- १० जणमणनयणाणन्दो नामेणं पुल्लवन्दो त्ति ॥
अन्नेउरप्पहाणा देवी नामेण कुमुदणी तस्स ।
सइ वड्डियविमयसुहा इडा य रइ अ मयणस्स ॥
ताण य सुओ कुमारो गुणसेणो नाम गुणगणाइणो ।
वालत्तणओ वंतरसुरो अ केलिप्पिओ एवरं ॥
- १५ तंमि य मयरे अतीव मयन्नजणवज्जमओ धम्मसत्यमंघाय-
पाठओ लोगववहारनीइकुसलो अप्पारम्भपरिग्राहो जलदत्तो
नाम पुरोहिओ त्ति । तस्स य मोमदेवागममभूओ मह-
वतिकोणुत्तिमङ्गो आपिङ्गल्लवट्ठलोयणो ठाण्णेत्तोवलक्खि-

चिविडनाभो विलमेत्तकण्ठमन्त्रो विजियदन्तच्छयमहमदमणो
 वकसुदीहरमिरोहरो विममपरिहस्यवाज्जुयलो^१ अदमदह-
 वच्छत्यलो वकविममलम्बोयरो एकपासुन्नय^२महमवियडकडि-
 यडो विममपदट्टिऊजुयलो परिथूल^३कडिण^४हस्यजडो विमम-
^५वित्तिणचलणो ऊयवह^६मिहाजालपिङ्गकेसो अग्गिमणो नाम ५
 पुत्तो ति । त च कोउडमेण कुमारगुणसेणो पदयपडुपड-
 हमुदङ्गवसकसालयप्पहाणेण महया त्वरेण मयरजणमन्त्रे
 सहत्यतास हमन्तो नच्चावेद रासहमि आरोविय पदड-
 वज्जडिम्मविन्दपरिवारिय छित्तर^७मयधरियपोणरौय मणहह-
 त्तालवज्जन्तडिण्डिम आरोवियमहारायसह वज्जसो रायमग्गे १०
 सुत्तरियत्तरिय हिण्णवेद । एव च पददिण कयन्तेणैव ^८तेण
 कयत्तिज्जन्तस्स ^९तस्स बेरग्गभावणा जाया । विन्निय च णेण ।

वज्जणधक्कारहया ओहसणिज्जा य सम्बलोयस्स ।

पुब्बि अकयसुपुत्ता महन्ति परपरिभव पुरिसा ॥

जइ ता न कओ धम्मो सप्पुरिसनिसेविओ अहक्केण । १५

जम्भन्तरमि धणियं सुहावहो मूढहियएण ॥

एणिच्च पि फलविवाग उग्ग दट्ठूणमकयपुत्ताण ।

परलोचवन्नुभूय करेमि मुणिसेविय धम्मं ॥

१ AC = शस्यवाह ।

२ BC = र० ।

३ AB विच्छिन्न उ वट्टिड ।

४ AB = मर ।

५ BCD om महत्त C om विथड ।

६ A शस्य BCD ऊस्य ।

७ D om all down to सो रायमग्गे ।

८ D om

जगन्तरे वि जेणं पावेमि न 'हरिम मराभीमं ।

मयलजलोहमणिज्जं विइम्भणं दृक्खणजणाओ' ॥

एवं च चिन्तिय पवधवेरगमगो निग्गओ मयराओ,
पत्तो स मामसेत्तेण कात्तेण 'तत्त्वियममत्थिउठिय यउल-
५ चत्थगामोगपुआगनागाउल पमन्'मयमयाद्विपमुहविकुद्धमा-
वयगणं सुरहिवविगम्भगम्भिणुहामधूमपडल निमलमल्लि-
गिरिनईपमाद्वियवियइपेरन्त तावमजणजलियद्विययपरिओम
'सुपरिओम माम तवोवण ति ।

मयाविऊल य तओ ढौहड्डाणयरिरेद्वयमरौरो ।

१० वीममिऊल मुऊत्त तवोवण अह पविट्ठो 'मो ॥

दिट्ठो य तेण वल्लमवियउज्जडाजिणत्तिदवउधारी य ।

भइरयकयत्तिपुणो आममकमण्डलू मोमो ॥

भिमियाए सुहमिमलो कयन्नीहरयन्तरंमि ज्ञाणगओ ।

परिवत्तेन्तो दाहिणकरेण द्दवत्तमाल ति ॥

११ मन्तात्तर'जवणेण य ईमिं वियमन्तकण्डउड्डउडो ।

मामाए निमिपदिट्ठो विणिवारियमेमवामारो ॥

अयमिमयजोगपट्टयपमाणमंगयकयामणविमेमो ।

तावमकुलप्यहाणो अज्जवकोटिल्लमामो ति ॥

पेण्णिऊल य' हरिमवसुचमियरोमसेणं धरणिनिमित्त-

१ AC ईति ।

२ D = अयाय ।

३ C मर'म ।

४ B ०७२. मय, A a' ३५ ५५ after it.

५ E वहरिउ' C हरि ।

६ B ०७२, C ५ ।

७ B मन्वे ।

८ D a' ३, म ।

चिविडनामो विलमेत्तकणमन्नो विजिथदन्तच्छयमहसदमणो
 वंकसुदीहरमिरोहरो विममपरिहृष्टवाङ्मयलो^१ अदमडह-
 वच्छत्यलो वंकविममलम्बोद्यरो एकपासुन्नय^२महन्नवियडकडि-
 यडो विममपदद्विजुजुयलो परिथूल^३कठिण^४हस्तजडो विमम-
 ५ विवित्थिचलणो ऊयवह^५सिद्धाजालपिङ्गकेसो अग्गिमन्नो नाम
 युत्तो ति । तं च कोउडवेण कुमारगुणसेणो पद्ययडुपड-
 हमुदङ्गवंमकंसालयप्पहाणेण महया त्वरेण नयरजणमज्जे
 सहस्यतासं हमन्तो नच्चावेद, रामहमि आरोवियं पड्ड-
 वड्डिभविन्दपरिवारियं हित्तर^६मयधरियपोणरौयं मणहस-
 तालवज्जन्तडिण्डिम आरोवियमहारायसद् बज्जसो रायमगे १०
 सुतुरियतुरिय हण्डावेद । एवं च पददिण कयन्तेणेव तेण
 कयत्थिज्जन्तस्स तेस्स वेरग्गभावणा जाया । चिन्तियं च णेण ।

बज्जणधिक्कारहथा ओहसणिज्जा य सव्वलोयस्स ।

पुब्बिं अकयसुपुष्ठा महन्ति परपरिभवं पुरिसा ॥

जद ता न कओ धम्मो सप्पुरिसनिसेविओ अहन्नेणं । १५

जम्भन्तारंमि धणियं सुहावहो मूढहियएणं ॥

एणिहं पि फलविवागं उग्गं दट्ठूणमकयपुष्णं ।

परलोयबन्धुभूयं करेमि सुणिसेवियं धम्मं ॥

१ AC *द्रक्ष्यवाङ् ।

२ BC *र० ।

३ AB विवित्थि, C वट्टित्त ।

४ AB *मद ।

५ BCD om. मयध, C om विधद ।

६ A द्रक्ष्य, BCD द्रक्ष्य ।

७ B om all down to श्री रायमगे ।

८ D om

जम्बन्तरे वि जेण पावेमि न १हरिस महाभौम ।

सयलजणोहमणिज्ज विडम्बण दुज्जणजणाओ १ ॥

एव च चिन्तिय पवन्नवेरग्गमग्गो निग्गओ नयराओ,

पत्तो य माममेत्तेण कालेण १तच्चिमयमन्धिसठिय वउत्त

१ वयगासोगपुञ्जागनागाउत्त पमन् १मयमयाहिवपमुहविहद्धसा-

वयगण सुरहिवविगम्भगम्भिणुहामधूसपडल विमलमल्लि-

गिरिनईपमाहियवियडपेरत्त तावमज्जणजणियहिययपरिओस

१सुपरिओस नाम तवोवण ति ।

सपाविज्जण य तओ दौहद्धाणपरिखेदयमरीरो ।

१० वीममिज्जण सुज्जत्त तवोवण अह पविट्ठो १सो ॥

दिट्ठो य तेण वक्कलवियडज्जडाजिणतिदण्डधारौ य ।

भूइरयकयतिपुण्डो आसन्नकमण्डलू सोमो ॥

भिमियाए सुहनिखो कयलीहरयन्तरमि झरणगओ ।

परिवत्तेन्ती दाहणकरेण रुद्धवत्तमाल ति ॥

१५ मन्तकवर १जवणेण य ईसि वियलन्तकण्डउट्टउडो ।

नासाए निमिघदिट्ठो विणिवारिचसेसवावारो ॥

अयसिमयजोगपट्ठयपमाणसगयकथासणविसेसो ।

तावसकुलण्णहाणो अज्जवकोटिणनामो ति ॥

पेच्चिज्जण य १हरिसवसुल्लसियरोमणेण धरणिनिमिद

१ AC ईरिप ।

१ D ०जवाण ।

१ C तयच्चि ।

१ B om सय A adds पव after it

१ B अपटिज्ज C परि ।

१ B om, C च ।

० B आवे ।

८ D adds त ।

आणुकरयलेणं उत्तिमङ्गेण पुणो पुणो पद्यखिदतलेणं
 'अहो धवो अहो धवो' ति भणमाणेणं पणमिओ तेणं^१ ।
 तेण वि य तं तहा पेच्छिऊण अतिदिवडमाणकरणलालसेण
 झाणजोगं पमोत्तूणं आगयवयणपुरस्सरं 'अहो आसंण आसणं'
 ति भणमाणेणं वड्डमन्निओ । तओ उडयङ्गणनिसेवितावस- ५
 कुमारोवणीए इमिणा य 'उवविससु' एत्थ' ति भणिओ
 सविणयं उवविट्ठो 'विट्ठरे ति । पुच्छिओ इमिणा 'कुओ
 भवं आगओ' ति । तओ तेण सवित्थरो भिवेइओ से
 अत्तणो वुत्तन्तो । भणिओ य इमिणा । वच्छ, पुब्बकय-
 कम्पपरिणदवसेणं एवं परिकिलेसभाइणो जीवा हवन्ति । १०
 ता नरिन्दावमाणपौडियाणं दारिदुक्खपरिभूयाणं दोहग-
 कलङ्कदूमियाणं इट्ठणविओग^२दहणतत्ताण य एयं परं इह-
 परलोयसुहावहं परमनिव्वुरट्ठाण^३ ति । एत्थ

पेच्छन्ति न सङ्गकथं दुक्खं अवमाणं च जोगाओ ।

दोग्गदपडणं च तहा वणवासी मव्वहा धन्दा ॥ १५

एवमणुमासिएण भणियं अग्गिसंकेणं । भगवं एवमेयं,
 न सदेहो ति । ता जइ भयवओ ममोवरि 'अणुकम्पा
 उचिओ वा अह एयस्स वयविसेसस्स, ता करेहि मे एय-
 वयप्पयाणेणणुगहं ति । इमिणा भणियं । वच्छ, वेरग-
 मग्गाणुगओ तुमं ति करेमि अणुगहं; को अन्तो एयस्स उचिओ १०

१ BD चेद्य ।

२ II adds भं ।

३ CD कुचविट्ठरे ।

४ B जदय ।

५ C याच ।

६ A om all down to चपुण्णहं ।

न्ति । तत्रो अदक्कन्तेसु कइवयदिणेषु मसिऊण १य मवित्थर
निययमाथार यसत्थे तिहिकरणमुऊत्त^१जोगल्लग्गे दिक्का से
तावमदिक्का । महापरिभवअणियवेरग्गाइसयभाविण १याणेण
तमि सेव दिक्कादिवसे मयल्लतावसलोयपरियरियगुहममवर्ख

- १ कथा महापइक्का । जहा । जावज्जीव मए मासाओ १मासाओ
सेव भोत्तल्ल, पारणगदिवसे य पढमपविट्ठेण पढमगेहाओ
सेव लामे वा अलामे वा नियत्तियल्ल, न गेहन्तर^२मभिगन्तल्ल
ति । एव च कथपइक्कसु तसु जहाकथ पइक्कमणुपानिन्तसु
अदक्कन्ता बहवे पुब्बलक्का । तवोवणासव्वसन्तउरनिवासिणो
१० य लोयसु १गुणराइणो जाओ त पइ अईव भत्तिवज्जमाणो ।
अहो अथ महातवल्ली इहलोयनिप्पिवामो मरौरे वि दढ-
मप्पडियड्डो, एयसु मफल जीविय ति । भणिय च

जणपक्खवायवज्जमाणिणा वि जत्तो गुणेषु कायल्लो ।

आवज्जन्ति गुणा खलु अबुह पि जण अमच्छरिय ॥

- ११ इओ य पुणचन्दो राया कुमारगुणसेण कथटारपरिग्गह
रज्जे १अभिमिच्चिऊण मइ कुमुदणीए देवीए तवोवणवामी
जाओ । मो य कुमारगुणमेणो अणियमामन्तएणिवइयवल्लण-
जुयलो निच्चियनियमपडमाहि^३याणेगमएओ दमदिमि
१विमइनिअलविहयजमो धअत्थकामल्लवत्तणत्तिवग्गमपायणरओ

१ ACD om २ १C जेय्यएणो ३ B om, D य चरेण ।

४ A om second मासाओ BD om सेव । ५ B मइ-तर्थ D-मति ।

६ B मुवराओ जातो ऊपर य भत्तिवज्जमाओ जाओ । ७ BD-मिचिय ।

८ BD-दिवा ।

९ C विचिइ विचन D विचियय for विहय ।

महाराया संवृत्तो त्ति । अत्रया य^१ कालकमेणेव^२ जहामुहं
 मयलजणमलाहणिज्जं सह वसन्तसेणाए महादेवीए रत्नसोकं
 अणुहवन्तो आगओ वसन्तउरं, पविट्ठो य महामङ्गलोवयारेणं;
 पूजिओ य^३ यउरेहिं, गओ समं तेहिं पाउमलीलावल्लम्बि-
 मोहिं विमाणच्छन्दयं नाम पासयं । जत्थ मेहदुद्धिण-
 च्छायाणुयारिणीओ^४ बहल^५ कालागद्धूमसंतईओ, 'सोयाम-
 णीओ विव विहायन्ति रयणावलीओ, 'जलधाराओ विव
 दीमन्ति सुत्तावलीओ, 'मलायापन्तिआओ विव विहायन्ति
 चमरपन्तिआओ, 'इन्दाउहच्छाधावहारिणीओ पल्लवियाओ
 पटंसुयमान्ताओ, 'गन्धोयगावसेयसुरभिगन्धा भूमिभागा, १०
 'हणन्तमङ्गयरकुलाउलावदथा० पुप्फोवयारा^६ । किं बड्ढा
 जंपिणं ।

पुरिमाण मोहनिहासुत्ताण 'वि मिमिणयं पिब कहेइ ।

मुत्तिं कयाण विवडं फलं च ओ भागधेयाण^७ ॥

तत्थ य जहाणुव्यं पउरजणं मन्नाणेज्जण विगज्जिएसु ११

तेसु विविहणाडयच्छन्द^८ नडियाइणा मणहरेण विणेएण

११ विगमिंज्जण तं अहोदत्तं मिदयद्विवसंमि य संपादयमयल-

गोसकिओ उचियवेलाए चेव निग्गओ वाहियालिं । परि-

१ BD om

२ D कालकमेणे य ।

३ B पवट्ठोवयारेहि ।

४ AC •चारिणीओ ।

५ B कालागट ।

६ D adds तथा ।

७ D •लाउ• B लवड ।

८ B •वयरा ।

९ B य मुविणयं च कहर ।

१० B •रेखाए ।

११ A बड्ढिया-, 'ड नडय ।

१२ B om. वि

- वाहिया य तेणं बहवे वल्हीयतुस्त्वज्जराइया आमा ।
 १ तज्जणियखेयावणयणनिमित्तं च उवविट्ठो वाहियालीतडनिविट्ठे
 महस्सुम्बवणुज्जाणे । एत्यन्तरंमि गहियनारङ्गकटिणया १ आगया
 दुवे तावसकुमारया । दिट्ठो य ऐहि राया, अभिनन्दिओ य
 ५ समसयपमिद्धाए आमीयाए । १ अकुट्ठाणसणपयाणाइणा उव-
 यारेण वज्जमन्निथा य राइणा । भणियं च ऐहिं । महाराय,
 सुगिहीयनामधेएण अन्हे कुलवदणा भवओ चउराममगुहस्स
 सुकयधम्माधम्मयवत्यस्स सरौरपउत्तिपरिघाणणनिमित्त पेसिया ।
 एव १ सोऊण संपय तुमं पमाण ति । १ राइणा भणियं । कहिं
 १० सो भयव कुलवद ति । तेहिं भणियं । इओ नाइदूरे १ सुपरि-
 ओमनामे तवोवणे ति । तओ य सो राया भत्तिकोउगेहि १
 गओ त तवोवण ति । दिट्ठा य तेण तत्य बहवे तावसा
 कुलवई य । तओ संजायसवेणेण जहारिहमभिवन्दिथा । उव-
 विट्ठो कुलवदममौये, ठिओ य तेण सह धम्मकदावावारेण
 १५ कचि कास । तओ भणिओ य ऐण सविणयं पणमिऊण भयव
 कुलवई । जहा करेहि मे पमाय मयलपरिवार १ परिगओ
 मम गेहे आहारगहणेण । कुलवदणा भणियं । वच्छ, एवं ।
 किं तु एगो अग्गिसओ नाम महातावसो, सो १ य न पइदिघइं
 भुअइ किं तु मासाओ मामाओ । तत्य वि य पारणगदिवसे

१ D adds ततो ।

१ B वेलया ।

१ BC part एव सोऊण after ति ।

५ ABC परि० ।

१ D ० गेह B कोऊणजेय य तवोवण AB add य

after गओ ।

१ C परिघरिआ D परिघरियाउ ।

० B om सो य ।

पठमपविट्ठो यठमगेहाओ चेव स्तामे वा अस्तामे वा नियत्तद,
 न गेहन्तरमुवगच्छद । ता ते महातवस्सिं मोत्तूण यडिवन्ना
 ते पत्थणा । राइणा भणियं । भगवं, अणुगिहीओ^१ न्हि ।
 अह कच्चिं पुण सो महातावसो । पेच्छामि एं ताव, ^२करेमि
 तस्स दरिसणेण अघ्पाणं ^३विगयपावं । कुलवइणा भणिय । ६
 वच्छ, एयाए सहयारवीहिंयाए चेड्ढा झाणवरगओ चिट्ठद ।
 तओ सो राया संसंभन्तो गओ सहयारवीहिंय । दिट्ठो य
 तेण पउमामणोवविट्ठो चिरधरियमयणजुथलो पसन्तविचित्त-
 चित्तवावारो किंपि तहाविहं झाणं झायन्तो अग्निसम्भतावसो
 त्ति । तओ राइणा हरिसवस^४पयट्ठन्तपुत्तएण पणमिओ । तेण १०
 विथ आसीसाए खवड्ढमाणसेवाहिणन्दिओ, 'मागय ते' भणिऊण
 'उवविमिऊण' ति संलत्तो । उवविमिऊण सुहामणत्थेण भणियं
 राइणा । भयवं, किं ते इमस्स महादुक्खरस्स तवचरणववसायस्स
 कारण । अग्निसम्भतावसेण भणियं । भो महासत्त, दारिद-
 दुक्खं परपरिहवो विह्वया तथा महारायपुत्तो य गुणसेणो १५
 नाम कक्काणमित्तो त्ति । तओ संजायनियनामासङ्गेण भणियं
 राइणा । भयवं, चिट्ठउ ताव दारिदुक्खादयं ववसायकारणं;
 अह कच्चं पुण महारायपुत्तो गुणसेणो नाम कक्काणमित्तो त्ति ।
 अग्निसम्भतावसेण भणिय । महासत्त, एवं कक्काणमित्तो । सुण
 ले होन्ति उत्तमनरा धर्मां सधमेव ते पवज्जन्ति । २०
 मज्झिमपयई संघोदया उ न कयाद् वि जहन्ता ॥

चोएद थ जो धम्मे जीव विविहेण केणइ नएण ।

ससारचारयगय सो नणु कल्लणमित्तो त्ति ॥

तओ राइणा कुमारवुत्तन्त^१ सुमरिऊण भणिय लज्जाव
णयवयणेण । भयव कह पुण तुम तेण तेलोक्कवन्नुभए धम्मे

५ चोइओ । अगिससतावसेण भणिय । भो महामत्त, नाना
विहाओ चोयणाओ । ता कहसि^२ निमित्तमेत्तेण सेव
चोइओ न्हि । तओ राइणा चिन्तिय । अहो से महणु-
भावया । परिभवो वि याणेणोवयारचायण त्ति गहिओ ।
परपरिवाय च परिहरन्तो सुद्धमहावत्तणओ न त पि मच्चेइ ।

१० अहो दाइण अकज्ज मए पावकसेणाणुचिट्ठिय । ता कहेमि से
अकज्जायरणकलङ्कदूसिध अष्णाण । एव चिन्तिऊण जपियम-
णेण । भयव, अह सो महापावकसवारो तुइ हिययसतावधारी
अगुणसेणो त्ति । अगिससतावसेण भणिय । भो महाराय
सामय ते । कह तुम अगुणसेणो, जेण तए परपिण्डजीविय

११ मेत्तविहवो अइ ईइसि तवविभूइ^३ पाविओ त्ति । राइणा
भणिय । अहो ते महणुभावया । कि वा तवस्सिजणो पिय
वज्जिय अस्स भण्डि जाणइ । न^४ थ मियह्मिन्नाओ अङ्गार-
वुद्धीओ पडन्ति । ता अल एइणा । भयव, कथा ते पारणम
भविस्सइ । अगिससेण भणिय । महाराय, पच्चहि दिफेहि ।

२० राइणा भणिय । भयव जइ ते नाईव उवरोहो, ता

१ D adds नं थ ।

२ BD अपाविउ ।

३ C कहिवि ।

४ CD हि ।

कायवो मम गेहे पारणणं पसाओ । विचाओ य मए
कुलवदणो सयामाओ तुज्ज पदचाविसेसो, अओ अणागयं
पत्येमि त्ति । अग्निमग्नेण भणियं । महाराय, आगच्छउ ताव
सो 'दियहो, को जाएद अन्तरे किंपि भविस्सुद । अवि थ

एयं करेमि एण्हं एयं काऊण सुण इम कथं ।

काहामि को णु मअइ सुविणयतुसंनि जियलोए ॥

अन्नं च । महाराय,

धी जियलोयमहावो जहियं नेहाणुरायकलिया वि ।

जे पुच्चण्हे दिट्ठा ते अवरण्हे न दीमन्ति ॥

ता महाराय आगच्छउ ताव सो 'दियहो त्ति । राइणा
भणियं । भयवं, विग्घं मोत्तूण मंगच्छह । अग्निमग्गतावसेण
भणियं । जइ 'एवं ते निच्चन्तो, ता एवं पडिवसा ते पत्थणा ।
तओ राया पणमिऊण हरिमवमपुत्तइयद्दो कंचि वेसं
गमेऊण पविट्ठो मयरं । कया कुलवदणो मपरिवारस्स भत्ति-
विभवाणुक्कवा भूया ॥

अइक्कन्तेसु थ पच्चसु दिजेसु पारणगदिवसे पढमं देव
पविट्ठो अग्निमग्गतावसो पारणगनिमित्तं रायगेहं त्ति । तंमि
थ दियहे' 'कहंचि राइणो गुणसेणस्स अतीव सीमवेयणा
समुप्पन्ना । तओ आउप्पोळयं मय्यं चेव रायउन्नं । पविट्ठा

१. AD दिक्खो ।

२. AC दिक्खी B दिक्खो ।

३. DC ora.

४. B ad 1. ३ ।

५. ABC अरिचि ।

- य तस्य वेष्मन्त्यविस्तरया वेष्मा, उग्गाहेन्ति माणाविहान्त्रो
 चिगिच्छामहियात्रो, यौमिष्मन्ति बद्धविहार ओमहाहं,
 दिष्मन्ति १मिरोखेयावहारिणी विचित्तरयणलेवा । किकायव्व-
 मूढा उवहमियसुक्कविहसुदुब्धिविहवा वि मन्तिणो । पत्थुयं
 ५ पुरोहिण्हि मन्तगन्भिणाङ्गद्वयपाणमारं धम्मिकम् । तद्वा
 मिलाणसुरहिमल्लदामसोहं सुवस्सग^१द्विवियल्लियद्गराय वाह-
 जलधोयकवोलपत्तलेहं करयल^२पणामियपव्वायवयणपद्दयं
 उव्विग्गमन्तेउरं । तद्वा विरत्तकन्दुयकीलं परिवत्तचित्तयम्भ-
 वावारं विरयगीयमण्णरम्भ अवहत्तियभूषणकल्लाव दुम्भण-
 १० विमण कन्नयन्तेउर । वेत्तजट्ठि^३निमियविच्छाद्यमुहसोहा द
 पडिहारा, रत्तो वेयणादसयसूयगा दुम्भणा मडहकच्चुदया
 परिवत्तनिययवावारा विचित्ता सूयगारप्पसुहा निम्भोग-
 कारिणो न्ति ॥ तत्रो भो अग्गिसम्भतावसो एवंविहे रायसुले
 कच्चि वेलं गमेकण वयणमेत्तेणावि केणवि अकयपडिवत्त^४
 १५ निग्गमो रायगेहाओ न्ति^५ । निग्गन्तूण गओ तवोवणं, दिट्ठं
 य तावसेहिं, भणिओ य तेहिं । भयवं, अकयपारणगो वि-
 परिमिलाणदेहो^६ लक्खिज्जमि । ता किं न कथं पारणयं, न
 पविट्ठो इयाणि तस्य रत्तो गुणसेणसु गेहं ति । अग्गिसम्भ-
 तावसेण भणिय । पविट्ठो^७ अहं नरिन्दगेहं । किं तु सो

१ ACD om चित्ते ।

२ AC अणुविषयं, B अणुविषयं ।

३ B पविहामि ।

४ A •जेट्ठि B वेत्तिजेट्ठि ।

५ BD om.

६ B चित्ते, C adds न ।

७ AC add ति ।

मूणं अपडुमरीरो राया । जम्भो उन्विग्गपरियणं मळं सेव तं
मए गेहमवलोदयं, तम्भो अहं तं तहाविहं ^१दुमसंहतो लज्जं
सेव निग्गम्भो त्ति । तावसेहिं भणियं । को सदेहो, दढमपडु-
मरीरो राया । अस्सहा कहं तारिमोए तवस्मिज्जणभत्तीए भय-
वम्भो पारणम मुणेऊण सयं सेव दत्तावहाणो न होइ । अस्सं १
च । अइव भगवम्भो उवरि भत्तिवऊमाणो तस्स नरवदस्स,
जेण सुखवदममकत्वं वऊयं मम्मूयगुणकित्तेण तेण कयं आसि ।
अग्गिमम्मतावसेण भणियं । आरोगं मे हवउ गुह्यणपूयगस्स,
किं मम आहारैण ति । पडिवसो मामोववामवयं ॥

इत्थो य रादणा गुणसेणेणं उवसन्तमौमवेयणेणं पुच्छिम्भो १०
परियणो । अज्ज तस्स महातवस्मिन्स पारणमदियसो, तो मो
आगम्भो पूइम्भो वा केणइ न व त्ति । तेहिं संलज्जं । महाराय,
आगम्भो आसि, किं तु तुह मौमवेयणाज्जणयदियधमताव-
परिचत्तनिययकज्जवावारे^१परियणे^२ न केणइ मंपूइम्भो पुच्छिम्भो
वा । अमुणियवुत्तन्तो य विचिन्तं ते परियणमवल्लोइऊण कंचि ॥
कालं गमेऊण उन्विग्गो विष निग्गम्भो रायगेहाम्भो त्ति ।
रादणा भणिय । अहो मे अहयणा, वुक्को मि महान्नाभय,
सपत्तो य तवग्गिज्जणदेहपोडाकरणेण महन्तं अणत्थं ति ।
एवं विसवित्जण विदयदियहे पहायममए सेव गम्भो तवोवणं ।
दिदा य तेण सुखवदय्यमुहा वहवे तावमा, मज्झा^३यिणम्भोण- १०

(D रादध विष्णुचो नि । १ D ०४ ।

१ A विचउच, B विचउच C वचः च D विचउच)

- उत्तिमङ्गेण पणमिया १५ णेणं विहिणा । अहिणन्दिओ य
 आमीमाए कुलवदप्पमुहेहिं सव्वतावसेहिं । 'उवविमसु
 महाराय, सागयं ते' भणिओ य कुलवदणा । तओ राया
 अवणउत्तिमङ्गो सविसेसलज्जामन्यरो विमुक्कदीहनीसामं
 * उवविट्ठो कुलवदस्स पुरओ । तं च तद्वा विचित्त रायाणं
 दद्दुणं भणियमणेणं । वच्च्, उव्विगो विय लक्खीयमि । ता
 'कहेहि मे उव्वेयकारणं, जइ अकहणीयं न होइ । राइणा
 भणियं । अत्थि भगवओ वि नाम अकहणीय । अन्न च ।
 अरुहणीयवत्थुविसउव्विगस्स न जुत्तं तवोवणा^१ममण । कुल-
 १० वदणा भणियं । साज्ज वच्च् साज्ज, उचिओ ते विवेगो;
 ता किं उव्वेयकारणं ति । राइणा भणियं । भगवओ आण
 त्ति करिय कहीयइ; अन्नहा कहं ईदमं मिसंसपरिय कहिउं
 पारीयइ । कुलवदणा भणियं । वच्च्, मव्वस्स जणणीभूओ रहु
 होइ तवस्सिजणो । 'तओ का त पइ लज्ज ति । ता कहेउ
 १५ भवं, जेण सुणियवुत्तन्तो भविय केणइ उवाएण ^२उव्वेमि तं
 उव्वेयं ति । राइणा भणियं । भयवं, जइ एवं, ता सुणस्स ।
 एस अग्गिममतावसो पढमं चेव मम मन्दपुणस्स अभमिक्खिय-
 कारिणो अमरिसज्जणसरिसायरणनिरयस्स संवन्धिण निव्वेएण
 तावसो संवुत्तो । एयस्स पववुत्तमवयस्स वि ■ मए असरि
 २० सज्जणायरण न परिचत्तं ति दढमुव्विगो न्हि । कुलवदणा

१ BD om, D तावसविहिणा ।

२ B कदादि ।

३ C *ले जागमण ।

४ B om, D ता कइ ।

५ CD मय० ।

भणियं । वच्छ, जइ एवं, ता अत्तं संतप्पिएणं । किं कारणं ।
जइ तुह संवन्धिणा कारणेण तावसो संवुत्तो, ता तुमं सेव
'इमस्स धम्मपवत्तगो कल्लाणमित्तो त्ति; किमुब्बिग्गो सि । न
यावि एण्हिं तुह परलोयभीरुणो अदिग्गयधम्मसत्थस्स किंपि
असक्कणाघरणं संभावेमि । किं वा से कयमियाणिं निवेएहि ५
से । राइणा भणियं । भयवं, इयाणिं ताव एयं उवणिमन्ति-
ऊण मामपारणयपविट्ठस्स मौसवेयणाभिभूएण पमायओ
अणिउत्तपरियण्णेषं आहारन्तरायकरणेणं कथं से धम्मन्तरायं
त्ति । कुलवइणा भणियं । वच्छ, जं किंचि एयं, न तुमं पत्थ
अवरज्झसि । न तिव्वेयणाभिभूया पुरिसा कज्जमकज्जं वा १०
विपाणन्ति । न ए तस्स आहारन्तरायकरणेणं धम्मन्तरायं
इवइ, अवि य तवमंपया । ता असमुब्बेहेणं त्ति । राइणा
भणियं । भयवं, जाव तेण महाणुभावेण मम गेहे आहार-
गइणं न कथं, ताव कइमुब्बेवो अवेइ । कुलवइणा भणियं ।
वच्छ, इयाणिं से अविग्घेण जं पारणगं भविस्सइ, तद्धिं ते १५
गेहे 'आहारगइणं करिस्सइ त्ति । तओ कुलवइणा सहाविओ
अग्गिसम्मतावसो, भवऊमाणं हत्थे गिण्हिऊण भणिओ य
एण । वच्छ, जं तुमं अकयपारणगो निग्गओ नरिन्दगेहाओ,
एएण ददं संतप्पइ राया । कणं च एयास्स अइव मौसवेयणा
आमि, अओ वेयणापरम्बेण न तुमं 'पडियग्गिओ त्ति ; २०

- एन अवरज्ज्द । भणिय च णेण 'जाव मम गेहे अग्गिमम-
 तावसेण आहारगहण न कय, न ताव मे उब्बेवो अवेद' ।
 अओ इषिह सपत्तपारणगकालेण भवया अविग्घेण मम
 वयणाओ नरिन्दवज्जमाणओ य एयस्स गेहे पारणग
 ५ करियन्व ति । अग्गिममतावसेण भणिय । भयव, न तुग्गे
 आणवेह । अकारणे मतप्पद राया, जओ न किञ्चि मे
 परसोयविह्वमणुचिड्डियमणेण । तओ राया 'अओ मे
 महाणुभावय' ति कल्लिऊण 'पणमिऊण तवस्सिऊण च कच्चि
 बेल पज्जुवामिय पविट्ठो नयर ॥
- १० पुणो य कालकमेण रादणो विमयसुहमणुहवन्तस्स
 अग्गिममस्स य 'दुक्कर तवचरणविहि करेन्तस्स' ममदक्कन्तो
 मामो ति । एत्यन्तरमि य सपत्ते पारणगदिवसे निवेदय से
 रओ विक्खेवामएहि निययपुरिसेहि । जहा महाराय, अद-
 विसमपरक्कम'गन्विध विसमदोणीसुहप्पविद्ध अकयपरिरक्खणो-
- १५ वाय अप्पमत्तेण माणहज्जनरवदणा इहरहा विमयविणासमव-
 लोदऊण वीरचरियमवलम्बिय वीसत्यसुत्तेसु नरिन्दपादक्खेसु
 जाए अङ्गुरत्तममए अत्यमिए रयणिवज्जपिययमे तेलोक्कमज्जल-
 परीवे मियडे मयलवल्लमहिण'मवक्खन्द द्वाऊण अदपमत्त ते
 विणिज्जिय सेअ । सपद देवो पमाण ति ॥ तओ रादणा
- १० एय सुदूमह वयणमायणिकण कोवाणलजल्लिथरत्तलोयणेण

१ C om D एवमिह । २ BD add मदा० । ३ ACD चागओ ।

४ AC •मत्तम० ।

५ BD •भाव० ।

विषमफुरियाहरेणं निह्यकराभिहयधरणिवद्वेणं अमरिसवस-
परिक्वलन्तवयणेणं समाणत्तो परियणो । जहा ; देह तुरियं
पयाणयपडहं, मजेह 'दुज्जयं करिबलं, पक्षाणेह दप्पुद्धुरं
आससाहण, 'संजत्तेह धयमालोवसोच्चियं मन्दणनिवहं, पयट्ठावेह
माणापहरणमासिणं पादकसेसं ति । तथो नरवदसमायसा- ५
णन्तरमेवायलिय पयाणयपडहसह करिवरविरायन्तमेहजालं
ऊसियधयवमरकत्तसघाययलायपरिययं निसियकरवालकोन्त-
मोयामणिसणाहं सङ्गकाहलादूरनिग्घोसगञ्जियरवपूरियदिहं
अद्यालदुद्धिणं पिव समन्तओ वियन्धियं नरिन्दसाहणं ति ।
एत्यन्तरंमि य रहवराह्णे नरिन्दगुणसेणे, ठाविए पुरओ १०
सलिलपुखे कण्ठकलसे, पइए जयसिरिममुष्फालए^१ मङ्गल-
द्वरे, पडन्तेसु विविहमङ्गलाहं मन्दिवन्नेसु^२, अग्गिममत्तावमो
पारणगनिमित्तं पविट्ठो नरिन्दगेह ति । तथो तंमि महा-
जणममुदए आउलीहए^३ नरिन्दनिग्गमणनिमित्तं पक्षाणपरि-
यणे न केणह समुवळक्खिओ त्ति । तथो कंचि वेत्तं गमेज्जण १५
दरियकरितुरयमंघाय^४चमढणभौओ निग्गओ नरवदगेहाओ ।
एत्यन्तरमि य गहियमङ्कुष्काएहि मुणियओइमसत्यपरमत्येहिं
भणियं जोइमिएहिं । देव, यमत्यं सुडत्तं, निग्गच्छसु त्ति ।
राइणा भणियं । अञ्च तस्स अग्गिममत्तावमस्स पारणगदिवमो,

१ B दुकए ।

२ C सजवेह ।

३ C समुपाहर ।

४ B निरेह, C बरेह ।

५ AC add य ।

६ C वमरए ।

- पडिवन्नं ॥ तेण कुलवदवयणाओ मम मेहे आहारगहणं
 कायन्नं ति । ता आगच्छ ताव सो महाणुभावो । तओ तं
 कथभोयणविहाणं पणमिऊण १गमिस्सामो । तओ आसन्न-
 वत्तिणा भणियं कुलपुत्तएण । देव, सो खु महाणुभावो
 ४ संपय चेव पविमिऊण दरियकरितुरयमंघायचमढणभौओ
 निग्गओ रायगेहाओ । अज्ज वि य न नयराओ निग्गच्छद
 त्ति तक्केमि । तओ एयमायविऊण ममंभन्तो राया पयडो
 तस्स १मग्गे, दिट्ठो य खेणं नयराओ निग्गच्छन्तो अग्गिसम्म-
 तावसो । तओ १ओयरिऊण रहवराओ भत्तिनिम्मरं
 १० निवडिऊण चलेणसु विन्नन्तो सबडमाणं । भयवं, करेह
 पमायं, विणियत्तसु त्ति । अहमभिप्पेए वि गमणे तुह
 चेवागमणमणुवालेन्तो एत्तिथं वेळ ठिओ न्हि, जाव तुमं
 पविमिऊण मम मेह अल्लक्खिओ चेव मे पहाणपरिचयेण
 निग्गओ मि । ता नियत्तसु त्ति । अग्गिसम्मतावसेण भणियं ।
 १५ महाराय, विइयवुत्तन्तो चेव मे तुमं पइआविसेसस्सु ; ता
 अलं ते २इमिणा यवमाणं । ससपइआ खु तवस्सिणो इवन्ति,
 निव्विसेसा ॥ लाभालाभेसु । राइणा भणिय । भयवं,
 सज्जिओ न्हि इमिणा पमायचरिएणं, तुह तिब्बतवज्जणिय-
 सरौरपीडाओ वि मे अहिया सरौरपीडा । दढ दइइ मं
 १० संतावाणलो, पणस्सुद विय मे हिययं, अक्खिप्पइय मे वाणी,

१ C गच्छि० ।

२ A यय०, B यरि० ।

१ CD ममानो ।

२ B इइआ ।

महापावककारिणं^१ च मन्वेमि अण्णाणं; ता मयलदुहिय-
 'सत्तवन्धुभूओ अकारणवच्छलो य भयव तुमं चेव मे इमस्स
 दुक्खस्स उवसमोवायं चिन्तेहि । अग्निसम्भतावसेण चिन्तियं ।
 अहो मे महारायस्स महाणुभावया । अकयपारणगेण मए
 एत्तियं खिज्जइ त्ति । अहो मे शुद्धयणसुसूमाणुराओ । ता ५
 न जाव मए एयस्स गेहे पारणय कयं, न ताव एस मत्थो
 होइ त्ति । चिन्तिऊण भणियं च तेण । महाराय, अनिमित्तं
 ते दुक्खं । तद्वावि एयस्स इमो उवसमोवाओ । अविग्घेण
 संपत्ते पारणगदिवसे पुणो वि तुह चेव गेहे आहारगहणं
 करिस्सामि त्ति पडिवन्नं मए । ता मा संतप्पसु त्ति । तओ १०
 धरणिमिहियजाणुकरयलेणं भणियं रादणा । भयवं, सुडु
 सुणिओ इमस्स दुक्खस्स उवसमोवाओ । अहवा विमलनाण-
 नयणो चेव तवस्सिजणो होइ, किं वा न-याणइ त्ति । ता
 अणुगिहोओ न्हि । मरिसं इमं तुह अकारणवच्छनयाए । ता
 गच्छ तुमं तवोवणं । अहं पुण न मक्खुणोमि 'पच्चगपमाय- १५
 कलङ्कदूषिओ भगवन्तं कुलवइमवलोदउं त्ति । एवं भणिय
 पणमिऊण य अग्निसम्भतावसं मियन्तो राधा । 'न मए इयाणिं
 गन्तव्वं' त्ति कन्तिऊण विषज्जिओ 'य तेणं माणभद्दस्स उवरि
 विक्खेवो । अग्निसम्भो वि य गन्तूण तवोवणं निवेदऊण
 कुलवदणो जहावित्तं वुत्तनं 'वच्छ, माऊ कथं' त्ति अहि- २०

१ B भार्त्वि, C भावर्च ।

१ C adds सदिय ।

२ AD पावकका० ।

३ BD om

एन्दिओ १य कुलवदणा पवओ वयविसेस ति ॥ अणुदियह
 च पवड्डमाणसवेगेण रादणा सेविज्जन्तस्स तस्स ममदच्छिओ
 माओ, पत्तो य रत्तो मणोरदसएहि पारणयदियहो । तमि
 थ पारणयदियहे रादणो गुणसेणस्स देवी वमन्तसेणा दारय
 १ पसूय ति । निवेदय च रादणो हरिसवसेण पफुल्लवयण
 पङ्कयाए १मपरितोस पडिहारीए । महाराय, देवी वमन्तसेणा
 तुन्हाण १मम्भुदयनिमित्त १पयाण भागघेएहि सुह-सुहेण दारय
 पसूय ति । तओ रादणा पुत्तजस्सम्भुदयसजायरोमस्सेण
 दाऊण पडिहारीए कडयकेऊरकखालद्वारादय १ अङ्गाभरण
 १० दिन्ना समाणत्तो । वसुधरे, समादससु ण मम वयणाओ
 जहामन्निहिए पडिहारे । जहा मोयावेह काखघण्टापओएण
 मम रज्जे सव्ववन्धनाणि, दवावेह घोसणापुम्बय अणवेविड-
 थाणुह्व महादाण, विसम्भावेह जियमत्तुप्पमुहाण भरवईए
 मम पुत्तजस्सपवन्ति, निवेएह देवीपुत्त १जस्सम्भुदय पवराण,
 १५ कारावेह अयालक्खण्णभूय नयरमङ्गसव ति । समादडा य
 तीए जहाइडं पडिहारा । अणुचिद्विय च रायसासण पडि
 हारेहि । अवि य ।

काराविय च तेहि १ठररवुण्णदसदिसाभोय ।

उत्तामिण्णकरयत्तनचन्तविलासिणिसमूह ॥

१ BD om

१ B om अपरितोस ।

३ CD अणु० ।

४ B पया ।

१ B = दयमाभरण ।

१ B om अणु ।

५ B पट्टवरपट्टदिय A = अणु०, C अणु० ।

अन्तेउरियाहीरन्तपुणवन्तुत्तरीयवरपोत्त ।
 सविसेसपमाहियममिलन्तरामायणाइल ।
 पिढागयमुद्धिपहारभीरुरामाविमुक्कमिक्कार ।
 मयवस^१विलामिणीजणनस्रविज्जनकझुदय ॥
^१सुचन्तकरफालियतालायरमुरयमझरनिग्घोस ।
 दाणपरितुडवज्जयन्दिवम्भुजघुडजयसइ ॥
 नच्चन्तमडहवामणपेड्डीहामिज्जमाणनरमाइ ।
 बद्धावाणयमिवह बद्धावणय मणभिराम ॥

पवत्तो य वसन्तउदे नघदे^१ महामहमवो । एवविसे य
 देवीपुत्तजसभुदयाणन्दिइ महाममत्ते सह राइणा रायपरि- १०
 यणे अगिसम्पतावमो पारणगनिमित्त रायवल पविमिज्जण
 वथणनेत्तेणावि केणइ अकयपडिवत्ती असुहकम्पोदण अह-
 न्नाणदूमियमणो लज्ज चेव निग्गशो । चिन्तिय च शेण ।
 अहो से राइणो आ बालभावाओ चेव असरिमो ममोवरि
 वेराणुबन्धो त्ति । पेक्कह से अदणिगूढाचारमाचरिय, जेण ११
 त तहा मम ममकत्त मणणुकुल जपिय करणेण विवरौयमा-
 थरइ त्ति । चिन्तयन्तो सो निग्गओ मयराओ । एत्यन्तरमि
 य अत्राणदोसेण अभावियपरमत्यभगत्तसेण ॥ गहिओ
 कमाएहि, अवगया से परलोचयामणा, पण्डा थप्पमहा,
 ममागया मयल्लदुक्खतरुवीयभूया अमेत्ती, जाया इ देह- १०
 पीडाकरो अतीव मुभक्ता । "आकरिसिओ" मुभक्ताय । तओ

पटमपरोमहवदण तेण अद्याणकोहरमएण ।

घोरं निघाणमेयं पटिवसं मुदहियएणं ॥

जह होज्ज इमग्ग फसं मए 'सुचिणग्ग वयविमेमग्ग ।

ता एयग्ग वहाए परजसं होज्ज मे जग्गो ॥

१ न कुणह पण्हण पियं ओ पुरिमो विप्पियं च मज्झुणं ।

किं तग्ग जणल्लिजोष्मणविउड्ढण'मेसेण जग्गेणं ॥

मज्झू य एम राया मम मिसुभावाउ चेव पावो ति ।

'अवराहमन्तरेण वि करेमि तो विप्पियमिमग्ग ॥

इय काऊण निघाणं अय्यडिकलेण तरस ठाणग्ग ।

२ अह भाविय सुवज्जमो कोहाणल्लजलियचित्तेण ॥

एत्यन्तरमि पत्तो 'एमो तवोवणं, अणेतथियज्जणिय-

कुचिनामधुद्धियपवड्ढमाणकीहाणलो य कुलवद मेमताउमे य

परिहरिऊण अलपित्तो चेव गच्छो महयारवोद्धियं, उअविद्धो

य विमलमिभाविणिग्गिए पाउरन्तपोडे 'ति । अणुमयउमेण

३ पुणो वि चिन्निउमारद्धो । अहो मे रादणो ममोवरि

पडिणीयभावो । कहं मय्यतावममग्गे अहं मे ओहमण्णिज्जो

ति, जेण मे परयाविमेसं जाऊण नियडियऊलो तहा

'तहोवणिमन्तिथ 'अमंपाडणेण पारणयग्ग किम मं 'तलो-

करेह ति । तं मुढो खु म्मो राया किं मे एधावत्यमयग्ग

१ AD बुद्धिः । २ A भोजनम् । ३ AC अथवारान्तरेण । ४ AC om ।

५ BD om । ६ O मरेह । ७ BD अमपपावेव । ८ D अलोपारेह ।

खलीकरोयद् । 'तद्वा अणहाणं दुम्बलाणं परपरिह्वयाणं च
 सत्ताणं कथन्तेणेव विणिवाइयाणं जा खलियारणा, न मा
 भाणिणो भाणमापूरेद् त्ति विसेसओ समसत्तुमित्ताणं पर-
 लोयवावारनिरथाणं तवस्सीणं ति । अहवा अपरिचत्ताहार-
 नेत्तसङ्गस्स मे एत्तहमेत्ता कयत्यणं 'त्ति । ता अलं मे जाव- ५
 ज्जीवं चेव परिहवमेत्तेणं आहारेणं ति । गहियं जावज्जीविधं
 महोववामवधं ॥ एत्थन्तरंमि य परिचत्तनिययवावारो असुह-
 ण्णाणद्धुसियमणो तवपरिकळीणदेहो दिट्ठो तस्य तावसेहिं ।
 भणियं च तेहिं । भयवं, अइपरिकळीणदेहो असंपाविय-
 कुसुमविलेखणोवयारो लक्खिज्जसि । ता किं इयाणिं पि ते १०
 न संजायं पारणयं ति । अग्गिसम्भतावसेण भणियं 'न संजायं'
 ति । तावसेहिं भणियं । कहं न संजायं, किं न पविट्ठो
 'तस्स राइणो गुणसेणस्स गेहं । अग्गिसम्भतावसेण भणियं
 'पविट्ठो' । तावसेहिं भणियं 'ता कहं ते न संजायं' ति । तेण
 भणियं । बालभावाओ चेव ने सो राया अणवरद्धवेरिओ, १५
 खलियारिओ अहं तेण । पुब्बिं मए पुण न जाणिओ,
 अवगओ से इयाणिं वेराणुबन्धो । विणीओ विव लक्खिज्जद्
 आव मिच्छाविणीयस्स न से वेराणुबन्धो अवेद् ; वेणोवहाम-
 बुद्धीए मं उवणिमन्तिऊणं अणज्जविल्लमिणं चेव तेहिं तेहिं
 मायापयारेहिं चेव किल्ल मं परिहवद् त्ति । अज्जं च तेण २०
 विद्याणिऊण मम पारणगदिवसं सहसा चेव' काराविओ

- पमोश्चो । तश्चो अह पविसिऊण रायगेह अनऊमाणिओ चेव
 मुणियनरिन्दपरिवाराभिप्पाओ लउ चेव निग्गओ त्ति ।
 तश्चो तावमेहि भणिय । भयव, न १एव तवस्सिजणवच्छेले
 नरिन्दगुणसेणे सभावियइ । अहवा १विचित्तसन्धिणो हि
 ५ पुरिसा हवन्ति । कि वा न सभावियइ । नत्थि अविसओ
 कसायाण त्ति । भणिकुण निवेइय १ तेहि १असुखिगेहि
 १कुलवइणो । जहा न तस्स अगिसम्मतावसस्स इमिणा
 वुत्तन्तेण सपय पि पारणय सवुत्त त्ति । तश्चो ससभनो
 तुरियमागओ अगिसम्मसमीव कुलवई, सपूइओ य तेण
 १० अगिरुग्गेण जहाणुरूवेणोवयारेण । तश्चो तेण भणिय । वच्छ,
 कहमियाणि पि ते न सजाय पारणय त्ति । अहो से
 असरिससमायरण राइणो गुणसेणस्स । अगिसम्मतावसेण
 भणिय । भयव, पमाइणो चेव रायाणो हवन्ति । को वा तस्स
 दोसो । मम चेवापरिचत्ताहारमेत्तसइस्स एस दोसो, जेण तस्स
 १५ वि नेह पविस्सामि त्ति । परिचत्तो य मए अपय आवज्जीवाए
 चेव सयलपरिहववीयभूओ एइहमेत्तो वि सइओ । अओ
 विन्नवेमि भयवन्ता एयमि अत्थे, नाहमन्नहा आणवेयव्वो त्ति ।
 कुलवइणा भणिय । वच्छ, जइ परिचत्तो आहारो, गओ
 इयाणि कालो आणाए । सच्चपइत्ता खु तवस्सिणो हवन्ति ।
 २० कि तु तुमए नरिन्दस्स उवरि कोवो न कायव्वो । जओ

१ B यय ।

२ AC विचिगुस्स ।

३ AC add च ।

* H transposes these words

मयं पुन्यकथाणं कथाणं पावण फलविवागं ।

अवराहेसु गुणेषु य निमित्तमेतत्तं परो होइ ॥

एवमणुमासिकणं पडियारगे तावसे निरुविय गओ
कुलवई ॥

इओ य रादणा गुणसेणेणं तहा अयालच्छणमोक्खमणु- ५
हवन्ते परियणे अरुक्खन्ताए पारणगवेलाए सुमरियं, जहा
पारणयदिवसो खु अज्ज तस्स महातवस्सिस्स । अहो मे
अहन्त्या, न मंपन्नं चेव महातवस्सिस्स पारणयं ति तस्सेमि ।
पुच्छिओ य णेण जहासन्निहिओ परियणो । किं मो
महाणुभावो तावसो अज्ज इहागओ न व त्ति । तओ तेण १०
निउणं गवेमिऊणं निवेइयं । देव, आगओ आसि, किं तु
देवोपुत्तजम्मभुययाहिणन्दिए अइपमत्ते परियणे न केणइ
उवचरिओ त्ति; तओ लउं चेव निग्गओ । रादणा भणियं ।
अहो मे पावपरिणई । तस्स महातवस्सिस्स धम्मन्तरायकरणेणं
देवोपुत्तजम्मभुययं पि आवयं चेव ममत्थेमि । मज्झहा न १५
मन्दपुण्णं गेहेसु वसुहारा पडन्ति । न य पमायदोमदूमिओ
अहं उदन्तनिमित्तं पि से पारेमि सुहमवल्लोदउं । ता गच्छ,
भो भोमदेवपुरोच्चिय, ममाविआयपरियणभावो चेव, गवेमिऊण
तस्स महातवस्सिस्स वुत्तन्तं 'किं तेण ववमियं' ति लउं
निवेइहि; आसइइ विय मे हिययं । एवं च समानत्तो २०

- सोमदेवपुरोहित्रो गत्रो तवोवणं । दिद्वो तेण वडतवस्मि-
जणपरिवारिओ गिरिनईतडामचनिविट्ठमण्डवगओ दौहर-
कुसरदयमत्यरोवविट्ठो अमरिमवसाढत्तरायकहावावडो अग्नि-
ममतावमो त्ति । पणमिओ^१ विणओणयउत्तिमङ्गेणं सोम-
५ देवेण । तेण चिय आमीमापुब्बयं 'मागयं' ति भणिकण
'उवविमसु' त्ति आइट्ठो । उवविट्ठो सोमदेवपुरोहित्रो ।
भणिय च णेण । भयव, अदपरिक्खीणदेशो लक्खिज्जसि, ता
किमेय ति । अग्निममतावसेण भणिय । निरीहाण अन्नओ
समामादयवित्तीण अन्नं चेव किमत्तं^२ तवस्मीण ति । सोमदेवेण
१० भणिय । एव एथ, निरीहा चेव तवस्मिणो इवन्ति, किं तु
धणधम्मक्षिरणसुवणमणिमोत्तियण्णवालदुण्णयवडणएसु न उण
धम्मकाओवयारणे आहारमेत्ते वि । न य ईदमा एत्य लोया,
जे तुमए^३ वि मरिसाण मुत्तिमग्गपवन्नाण अविसेसमत्तुमिच्चाण
समतणमणिमुत्तकच्चणण ममारजलक्षिपोयाणं आहारमेत्तं पि
१५ न देन्ति त्ति । अग्निममतावसेण भणिय । मच्चमेय, न
एयारिसा एत्य लोया मोत्तूण नरिन्दगुणसेण ति । सोमदेवेण
भणिय । भयव, कि कय नरिन्दगुणसेणेण । धम्मपरो खु मो
राथा सुणीयइ त्ति । अग्निममतावसेण भणिय । को अन्नो
धम्मपरो, जो विणिज्जियनियमण्डसो वि तवस्मिजण पमज्ज
२० वावाएइ त्ति । सोमदेवेण चिन्तियं । परिकुविओ खु एमो

तावसो । अहा य दौहरकुसरदयमत्यरोवविट्ठो लक्खिज्झइ,
 तहा नरिन्दनिज्जेण च्वाणेण पडिवन्नमणमण भवे । पुच्छि-
 ज्जन्तो य एमो असोयब्बं सामिपरिचाय गेणहइ । ता असो
 सेव उवलहिय वुत्तन्त सामिणो निवेएमि त्ति । पणमिऊण
 त निग्गओ मोमदेवो । पुच्छिओ १ य णेण कुसकुसुमवावड- ५
 गहत्थो अभिसेयकामो गिरिनइ समोचरन्तो तावसो । भयव,
 कि यडिवन्न अग्गिममतावसेण । तेण वि य बाहजलभरिय-
 मन्थरनयणेण सवित्थरमाइक्खिय तयण्डुआण । गओ मोमदेवो,
 निवेइय च णेण जहोवलहइ राइणो । तओ राया अहिय-
 यरजायनिज्जेओ चिन्ताभार^१निक्खइ अह धरमाणो मयलन्ते- १०
 उरप्पहाणपरियणपरि^१वारिओ पाइओ सेव अग्गिममपञ्चा-
 यणमिमिक्ख पयट्ठो तवोवण । मपत्तो रायहसो व्व कलह-
 विधपरिवारिओ तवोवणमन्न ^२वित्थिण गिरिनइपुलिण ॥

एत्यन्तरनि य मुणियनरिन्दागमणेण यकुलवयणपइएण
 राइणो आगमणमग्गिममतावमस्स निवेइय मुणिकुमारएण । १५
 तओ अग्गिममतावसेण कोहजलणपञ्जलियसरौरेण महाविओ
 कुलवई, ^३लड्डिऊण जहोचियमुवयार निट्ठुर भणिओ । भो
 भो न पारेमि एयस्स अकारणवेरिणो नरिन्दाहमास मुह-
 मवल्लोइउ । ना ज किचि भणिय बाहिरओ सेव विमज्जेहि
 एय । कुलवइण चिन्तिय । अवहरिओ खु एमो कथाएहि । २०

१ D तव, D चवेव ।

२ A बाणु U चोपह ।

३ B अजा

- तत्रो जुत्त चेव ताव पच्चग्गकमायदूसिधच्चित्तस्स नरिन्ददमण परि-
हरिउ ति गत्रो नराहिवसम्मुह येव भूमि कुलवर्द्ध । दिट्ठो
य लेण परिमिसाणदेहो मपरिवारो राया । पणमित्रो य
मविणय मपरिवारेण रादणा । अहिणन्दिओ य आसीमाए
५ कुलवदणा भणियो य लेण । महाराय, एहि , एयाए चत्थग-
वीहिथाए उवविसण्ह । रादणा भणिय 'ज भयव आणवेद' ।
गया चत्थगवीहिथ । उवविट्ठो विमलसिलानिविट्ठे 'कुसामणे
कुलवर्द्ध, पुरओ वे धरिणौए चेव मपरिवारो राया । तत्रो
कुलवदणा भणिय । महाराय कीम इयाणि सक्कल्लपरि-
१ वारेणमणुच्चियमेहहमेत्त भूमि चरणागमणमणुच्चिट्ठिय । रादणा
भणिय । भयव, अणुच्चियकारिणो चेव अन्हे । अहवा मए-
जारिमाण पुरिमाजमाण इम चेवोच्चिय, ज मच्चातवस्सिजणस्स
पमाथओ वावायणेण धम्मन्तरायकरण ति । ता कि एदणा
'अणिच्चडियहिययमभावण 'नियड्ढीमन्तिण्ण । भयव, कहि
१५ पुण मो मच्चाणुभावो अग्गिससतावसो । पणमामि त, मोहेमि
तस्स दमणेण पावकम्मकारिण अप्पाण ति । कुलवदणा भणिय ।
महाराय, मा एहहमेत्त मतप्पसु त्ति । न १एएण तुह निब्बे-
एणमणसण कय ति कि तु कप्पो चेवाय तवस्सिजणस्स, ज
चरिमकालमि अणमणविहिणा देहपरिच्चयणं ति । रादणा
२० भणिय । भयव कि बड्डणा मन्तिण्ण, पेच्चांमि ताव त

१ D कुसमणाउवे ।

२ CE चडिण्व, B चप्पावो ।

३ B निण्ड ।

४ BD वेव ।

हिमगिरिसिहराटं पिव उत्तुङ्गधवलादे जिणाययणादं । तस्य
य वज्रफासुए भूमिभाए अहासंजमं सो भयवं चरणकरण-
निराओ परिवसद ॥

इओ य राइणा गुणसेणेणं अत्यादयागणं पुच्छियं ।
केण भे अज्ज इह अक्खेरयभूयं किंचि वत्तु दिट्ठं ति । तओ १
उवल्लुविजयसेणायरिएण पणमिज्जण रायाणं भणियं कला-
णएण । महाराय, दिट्ठ मए अक्खेरयं । राइणा भणियं ।
कहेहि किं तय ति । कमाणएण भणियं । इह अमोगद-
त्तसेट्ठिपडिवद्धे अमोयवणुज्जाणे मयलदड्ढवदमणमहसवो लाय-
लजोण्हापवाह'पण्डलियचउट्ठिसाभोओ मयलकलासगओ विद्य १०
मयलज्जणो पढमजोम्वणत्तो वि विचाररहिओ विणिज्जि-
यकुसुमवाणो वि तवसिरिनिराओ परिचत्तसम्बसद्धो वि
मयलजणोवयारी सुत्तिमन्तो विव भयव धम्मो दिट्ठो मए
गन्धारजणवथाहिवत्तु समरसेणत्तु नत्तुओ लच्छिसेणत्तु पुत्तो
पडिवअसमणलिट्ठो विजयसेणो नाम आयरिओ ति । तओ १५
राइणा भणिय । अओ तुमं कयपुत्तो, पाविधं तए फलं लोय-
णाणं । अहं पि ए भयवन्त मोक्षूणमन्तराय सुए वन्दिस्सामि
ति ॥ अदक्कन्ताए रयणीए कयसयलमोसकिच्चो राया गओ
तमुज्जाण । दिट्ठो य लेण अण्येयसमणपरियरिओ संपुष्पमार-
यमसि न्व तारयणपरिवुडो विजयसेणायरिओ । तओ हरि' १०

- सुभिन्नपुल्लेण आणन्दवाहजलभरिचलोद्यणेण धरणिनिहित-
जाणुकरचलेण सविण्य पणमिञ्चो अणेण, दिन्नो य से गुरुणा वि
सारौरमाणसाणेगदुक्खविचडणो मासयमिवभोक्ततत्त्वोयभूञ्चो
धक्खलाभो त्ति । तञ्चो अट्टारसवीलङ्गसदस्स^१भरवहे मिद्धि-
५ व्हनिअराणुरायसमागमचिन्ता^२दुव्वले सेसमाज्जणो वन्दिज्जण
उवविट्ठो गुरुसमीचे । विन्दिञ्चो य तस्स हवचरिएहि । भणिय
च णेण । भयव कि ते सयल^३संपुसमणोहरस्स।वि ईदस निव्वे-
यकारण, जेण इञ्चो तञ्चो समसमनिवडन्नमरिन्दमउलिमणि-
प्पमाविसर^४विच्चुरियपायवौड रायल^५उल्लिय इम ईदस
१० इहलोथनिप्पिवास वयविसेस पडिवञ्चो मि त्ति । विजयसे-
णेण भणिय । महाराय, ससारमि वि निव्वेयकारण पुच्छसि ।
नणु सुलहमेत्य निव्वेयकारण । सुण ।
नारयतिरियनरामरभवेसु हिणउन्नयाण जीवाण ।
जक्खजरामरणभए मोत्तूण किमत्थि किचि सुह ॥
१५ कि अत्थि नारणो वा तिरिञ्चो मणुञ्चो सुरो^६व ससारे ।
सो कोइ जस्स जक्खणमरणाइ न होन्ति पावाइ ॥
तेहि गडियाण य कह होइ रई हरिणतणयाण व ।
कूडयपडियाण दढ वाहेहि विलुण्णमाणण ॥
सव्वेमि सत्ताण खणिय पि ऊ दुक्खमेज्जपडियार ।

१ AC भार० ।
D उपरिच ।

२ CDE परिदुव्वले य ।
३ B विपरिय ।

४ II मपाट्ठिय
५ ABCDE न ।

जा न करेह नणु सुहं लच्छी को तीए पडिबन्धो ॥

केए ममेत्युपत्ती कहिं दयो तह पुणो वि गन्तव्वं ।

जो एत्तियं पि चिन्तेह एत्य सो को न निब्विणो ॥

अश्वं च । एत्य, महाराय, महासमुद्रमञ्जगयं रथमिव
चिन्तामणिमंभिभ दुष्मर्भ माणुसत्तणं । तहा खरपवण्णचालिय- ५
कुसगजलविन्दुचञ्चल जौविय, कुवियभुयङ्गभौमणकणजाल-
सन्निहा य कामभोगा, सरयजलहरकामिणीकडरुगयकषवि-
ज्जुचञ्जला य रिद्धी, अकयसुहवचरणण च दारुणो तिरिय-
नारएसु विवागो ति । अवि य

भयरोगसोगपियविष्णुश्रोगमज्जदुक्खजलणपञ्जलिए । १०

नडपेच्छणयसमाणे संसारे को धिइ कुणह ॥

सइ सावयमि ठाणे तस्सोवाए य परममुणिभणिए ।

एगन्तसाहगे सुपुरिखाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥

एवं च, महाराय, संसारो येव मे निव्वेयकारणं । तहवि १५
पुण निमित्तमेत्तमेय मंजायं ति । सुण ।

अत्थि इहेव विजए गन्धारो नाम जणवओ, तत्थ गन्धार-
पुर नाम नयरं । तन्निवासो अहं तत्थेव चिट्ठामि । मित्तो
य मे वीयहिचयभओ सोमवसुपुरोहिचपुत्तो विहावसू नाम ।
सो य कहंचि आयइपीडियदेहो विणिज्जियसुरासुरेण मचुणा
मम समक्खमेव पञ्चत्तमुवणीओ । तओ अहं तन्विओयाएल- २०
जलियमाणसो चिट्ठामि; आव आगया अह्मासंजमविहारें
१५ । वासावासनिमित्तं चत्तारि साङ्गणो, ठिया य

नयराशो नाददूरे महामहन्ताए १गिरिशुद्धाए । सिद्धा य मे
अदपिय नि करिय निययपुरिसेहि । गओ अह सिग्घमेव
ते वन्दिउ । दिद्धा य तत्थ भयवन्तो सज्जायवावडा, वन्दिया
पड्डवयणपड्डण । अहिणन्दिआ भयवन्तेहि धम्मलाहेण ।

४ पुच्छिया मए अहरविहार । अणुसासिओ भयवन्तेहि । तओ
ते मुणी कचि बेल पणुवासिय पविट्ठो गहर । ते १य
भयवन्तो सम्मकासमेव वामावासे मासोववासेण जयन्ति नि ।
उवलद्ध मए सकन्त ॥

पवड्डमाणसड्डुसु १ य परदिण सेवमाणसु ते अदकन्ता

१० चत्तारि माधा । चरिमरयणौए जाया मह चिन्ता । कल्ल खु
ते महानवसुओ गच्छिस्सन्ति । १तओ १अह अद्धजामावसेसाए
१रयणौए निग्गओ भयवन्तदसणनिमित्त नयराओ । गओ य येव
भूमिभाग, जाव पयलिया वसुमई, गच्छिय गन्धारगिरिणा,
पवाइओ सुरहिमाइओ उज्जोविय गहङ्गण, वित्थरिओ

११ जयजघारवो । तओ अह अअहियजायहरिसो तुरिय तुरिय
पत्थिओ जाव पेच्छामि गन्धारगिरिशुद्धासमीवे अवहरिय
तणाइय, समीकय धरणिवट्ठ, पवुट्ठ गन्धोदय । उवइआ
मुप्फोवयारा । १निवडिआ देवसघाया थुलन्ति भयवन्ते
साज्जणा । अहो मे सुलद्ध माणुसत्तण, खविया रागादओ,

१० पराजिय कम्मसेन्न, तिणो भवसमुद्धो, पाविया माप्पसिवसुह

१ OD add गंधार० ।

२ Bom

३ D संनग्या ।

४ BD जाभिओए ।

५ ACD चिवरया ।

सिद्धिं त्ति । तथो मए चिन्तियं । आविष्कृतं नूणमेएमि
 केवलं, मुक्का जाइजरामरणदुखवाससु ॥ एत्यन्तरंमि दिट्ठा
 मए केवलपहावओ चिय रयणमयसौहासणोवविट्ठा विणियट्ठ-
 भउपवञ्चा^१ पसन्नाचित्तवावारा केवलभिरौसमद्धासियसरौरा
 मुत्तिमग्गा विव गुणगणा भयवन्तो साङ्गणो त्ति । तथो मए ५
 चिन्तियं । न एत्य भंदिहो, 'संपुल्लमेव एएमिं केवलभाणं
 त्ति । तथो आणन्दवाइजलभरियल्लोयणेणं रोमसुपुल्लदयत्तेणं
 'विश्वयवसुप्फुल्लोयणेणं धरणि'^२निमित्तजाणुकरयत्तेणं तहाविहं
 अच्चन्तसोहणं अणाविक्कणीय अवत्यन्तरमणुहवत्तेण वन्दिया
 मए, वन्दिऊण 'य उवविट्ठो तेमिं पुरओ । पत्तुया केवलिणा १०
 कहा । पयत्ता पुच्छिउ हियइच्छियं देवनरगणा । तथो मए
 चिन्तियं । किं पुणो अहमेए भयवन्तो पुच्छामि । जाव
 आवडिओ हिययसमभूओ चित्तंमि मे विहावसु । तथो मए
 चिन्तिय 'अह कहिं पुण मे मित्तो विहावसु उप्पओ, होउ,
 'एयं पुच्छामि' त्ति चिन्तिऊण पुच्छिओ मए भगवं केवलौ । ११
 भयवं, अत्थि इओ कोइ कालो पच्चत्तमुवगयसु मे मित्तसु ।
 ता कहिं सो उववओ, किं वा सपयसवत्यन्तरमणुहवद, किं
 वा मम मुणियपरमत्थमग्गसु वि तब्बिओयाणलजणियमंतावो
 चित्तमि नोवसमं जाइ त्ति । केवलिणा भणियं । सुण :

१ D 'परवधा ।

२ II समुप्पदं हरणि ।

३ II विन्दितउपुल्लोयणपरियत्तेण, A विन्दितविज्जवववसुपुल्लोयणेण ।

४ B निविध ।

५ ACDE om.

६ B एवं ।

- अत्थि इहेव गन्धारपुरे नयरे जमदग्नी नाम वत्यमोहगो ।
 तस्म मज्झयिद्वा नाम गेहसुणिया । तीसे गग्गमि सुणओ उववन्तो
 त्ति । सो य अदकडिण^१रज्जुमदामिओ बुभुक्तापरिमिलाणदो हो
 मोहणियाकुण्डनियडवन्तो रासहत्तुरप्पहारभीओ इहेव सपय
 १ दाहणमवत्यनारमणुहवड । जग्गनरंमि य पुक्करडभरहकुसुम-
 पुरनिवामिणो ते कुसुममारमन्नियस्स सेट्ठिपुत्तस्स भिरिकन्ता
 भिहाणा अचन्तवत्तहा पत्तो आमि त्ति । तथक्कासओ य ते
 तत्थिओघाणलजणियसंतावो चित्तमि खोवमम जाइ । तओ
 मए एय सोऊण मजायनिव्वेएण तत्तेहमोहियमणेण य तस्स
 १० पडिमोक्खणनिमित्त पेमिया जमदग्निवत्यसोहगगिह नियय-
 पुरिमा, भणिया य 'त लज्ज मोयाविय विदसपाणभोयण
 गिण्हिय इहेवागच्छइ' त्ति । तओ गया ते पुरिमा, मिग्घ
 य सपाडिय मग्ग मासण^२मणेहि, आगया य त गेहिउ ।
 दिट्ठो य भो मए 'पिसुया'^३मयगहियतणुहो कौडानियरस
 ११ पाइयखयकिओ अदखीण^४मरीरो मसन्तचलिरजौहाकरालो
 धवलविहाविज्जमाणदसणावली मन्दमन्द परिसक्कमाणो
 नाइदूरओ चेव सुणओ त्ति । जाओ य मे तं तद्दाविहं दट्ठूण
 महलो सवेगो । चिन्तिय य मए । अहो दाखलो ससारवामो ।
 एवविहावमाणणि एत्थ औवाण पेयविलसियाइ । एत्थनरंमि

१ CB add पण्डि ।

२ B •धुनि ।

३ B •मिमेहि ।

४ B पिसुय ।

५ B सयावलीय ।

६ CDE add नण ।

५ पत्ता मम समीव सह तेण ते पुरिसा । निवेदओ णेहि
 “देव एस सो सुणओ” त्ति । तओ सो म दडूण पयलतदौहलडूलो
 बाहजलभरियलोयणो उगोवम^१वयालियाणो किपि तहा-
 विह अणाचिरणीय अवत्यन्तर पाविऊणमारमिउमाढत्तो ।
 तओ मए पुच्छिओ^२ केवली । भयव, किमेय त्ति । तेण भणिय । ५
 दरन्तपुण्वभवत्तामओ पणओ त्ति । मए भणिय । भयव,
 किमेम म पच्चहियाणइ । भयवया भणिय । न विसेसओ
 कि तु मामअओ त्ति । ईदसो चेव एस समारमहावो त्ति,
 जमणन्तरभवत्तामओ भावणा अणभोगओ वि कचि काळ
 अणुवत्तइ त्ति । तओ मए भणिय । भयव, अह कस्स कम्मस्स १०
 एस विवागो । भयवया भणिय । जाइमयमाणजणियस्स । मए
 भणिय । भयव, को विद्याणेण माणो कओ त्ति । भयवया
 भणिय । सुण ।

एत्य चेवाणनारज्जे पवत्ते मयणमहमये निगयासु
 विचित्तवेसासु नयरचचरीसु तरुणजणवन्धपरिमण मज्जजणप- १५
 मसणिज्ज वसन्तकौलमणुहवन्तेण दिट्ठ । समामअचारिणी वत्य-
 सोहगचचरि त्ति । दडूण य अन्नाणदोसेण जाइ^३कुलादगन्विएण
 ‘कह नीयचचरी अन्नाण चचरीए ममामअ परिव्वपद’
 त्ति कयत्थिया वत्थमोहगा । पहाणो त्ति करिय दढयर
 कयत्थिऊण मज्जमियमव्वगतो नेयाविओ चारय ऊमदिसो । २०

१ BC “एणलि”, DE “एणलि”. २ CDE adl vdr ।

३ CDE कुलपट्टाट्ठ ।

एत्यन्तरमि गहयमाणपरिणामवर्त्तिना बद्ध परमवाच्यं ।
 'वत्ते ॥ मयणमहमवे नगरक्षोण मीयाविचो कमदिक्षो ।
 एसो य तद्धमपरिणामवमत्रो मरिजण एत्य उववमत्रो त्ति ॥

तत्रो मए विन्तिथ । अहो अणसुह नियाण बद्धदुक्कफल,
 १ धिरत्तु ससारवाससु । ता पुच्छामि भयवन्त 'किपञ्जवसाणमेय
 नियाण, कि वा एस भविचो अभविचो वा सिद्धिगामी
 अविद्धिगामी सपत्तवीचो वा न वत्ति विन्तिजण पुच्छिय
 मए । तत्रो भयवया भणिय । सुण, जपञ्जवसाणमेय
 नियाण ।

१० इओ सुणयमवाचो एस अहाउय पात्तिजण उव्वहो
 समाणो इमस्स चेव कमदिक्षस्स गेहपसूयाए घोडघडिगाभि-
 हाणाए रासहोए मअमि रासहत्ताए उववज्जिहि त्ति' । तत्रो
 य निग्गओ समाणो कमदिक्षस्स अमणोरमो किलेससपाविध
 सरीरवित्तो गहय'भाहम्वहणपरिखेदयसरीरो जीवियममय'

११ चिट्ठिजण मत्रो समाणो कमदिक्षममयस्स चेव माददिक्षमन्नि-
 थस्स चण्डालस्स अणहिनाभिहाणाए भारियाए कुच्छिधि
 नपुसगत्ताए उववज्जिहि त्ति । तत्रो य निक्कनो समाणो
 कुल्लवदीहग्गकल्लदूधिमिओ अपरिक्कायविसयसङ्को कचि काल
 नपुसगत्ताए ओविजण सौहविणिवाद्यसरीरो देह' पमोचूण

१ C मियत्त ।

• १ D has everywhere • ज्विरी ।

१ ACDF भारवह ।

• B • मियिय ।

१ D मोचूण ।

तीमे चेव चण्डालमहिलियाए कुच्छिसि इत्थिगत्ताए उव-
 वज्जिहि न्ति । तत्रो विणिग्गयमेत्तो चेव पढमवालभाववत्तो
 भुयङ्गडको सरिऊण ऊसदिक्खु चेव 'गम्भदासीए दत्तिया-
 भिहाणाए कुच्छिसि नपुमगत्ताए उववज्जिहि न्ति । तत्रो
 विणिग्गत्तो समाणो जसन्ध^१मडहरुज्जो सव्वलोयपरिभूओ ५
 कवि कास नपुंसगत्त परिवालिकण पथत्ते नयरडाहे
 किसानुणा 'कारोक्कयसरोरो पञ्चत्तमुवगच्छिऊण तीमे चेव
 गम्भदासीए कुच्छिसि इत्थियत्ताए उववज्जिहि न्ति । समुप्पओ
 य पौठसप्पो भविसुद न्ति । तत्रो एत्थेव नयरे रायमगे
 गच्छन्ती वियरिएण मत्तइत्थिणा वावाइया समाणी इमत्त १०
 चेव ऊसदिक्खु कालञ्जणियाभिहाणाए भारियाए कुच्छिसि
 इत्थिगत्ताए उववज्जिहि न्ति । जाया समाणी कमेण सपत्त-
 जोव्वणा । दिन्ना य ऊसदिक्खेण ऊसरत्थियाभिहाणत्तु
 अञ्चत्तदारिदाभिभूयन् । इत्थिया कयपालिग्गहणा आवज्ज-
 सत्ता होऊण पसूदसमए चेव महावेदणादिभूया काल १५
 काऊण सजणणीए चेव पुत्तत्ताए उववज्जिहि न्ति । उववज्जो
 य सो वालभावे चेव गन्धारनिजगातीरमि खेत्तमाणो ऊसदिक्ख-
 मत्तुणा खिलायनामेण 'रिउपुत्तो' न्ति गिण्हिऊण सिरोह-
 रानिधद्दुगहयसिलायलो द्हमि परिक्खिप्पिहिइ ॥ एयपज्ज-
 वमाणमेय नियाण । भविओ य एसो सिद्धिगामी य, केवलम- २०
 सपत्तवीओ न्ति ॥

१ B गि०, AC अ०० ।

२ B वरिद ।

३ D दृष्टरीतो ।

तत्रो मए भणियं । भयवं, कहिं पुणो सो जलमरणाणन्तरं
उववज्जिहिदं त्ति, कथा वा वीथसंपत्तौ^१ सुत्तिसंपत्तौ य
१ भविस्सुद । भगवया भणियं । सुण ।

जलमरणाणन्तरं वाणमन्तरेसु उववज्जिहिदं त्ति । तत्रो
५ तस्मिं चैव जस्मिं चाणन्दतित्थयरसमीवे सामयसुहकप्पपायवेक्क-
वीथं सम्मत्तं पाविहिदं । तत्रो १ चउगदसमावओ संखेज्जेसु
ममदत्थिएसु भयम्महणेसु इहेव गम्भारजणवए पाविज्जण
नरवदत्तणं अमरतेयविज्जाहरममणगणिसमीवे पवज्जिज्जण
पव्वज्ज संपत्तकेवलो सुत्तिं पाविस्सुदं त्ति ।

१० तत्रो मनेय सोऊण जाओ भवेओ, नियत्ता भवचारगाओ
मई । तत्रो अणुअविय जणणिजणए काऊण जहोचियं
करणिज्ज निखन्तो सुगहीयनामधेयस्स भगवओ इन्दटत्तगण-
हरस्स समीवे । ता एय मे निव्वेयकारणं त्ति ॥

गुणसेषेण भणियं । भवव, कयत्थो सि, सोहणं निव्वेय-

१५ कारण । जं पुण इमं भणियमानि । जहर ।

मइ सामयंमि १ ठाणे तस्सोवाए य परमसुणिभणिए ।

एगन्तमाइए सुपुरिमाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥ त्ति

अइ किं पुण तं सासयं १ ठाणं, को वा तस्स साइओ
उवाओ त्ति ॥

विजयसेणेण भणिय । महाराय, सासय थाम भाम, जत्य
पाणिणो अट्टविहकम्मलकलङ्कविण्णमुक्का जम्भजरामरणरोय-
सोयाइ^१रहिया निरुवमनाणदसणसुहभादणो^२ आयामिदी
इमडु काल चिट्ठन्ति । त पुण सयलाइसयरवणावरेहि तेसो-
ल्लवन्धवेहि सुरासुरपूइएहि सन्धूहि भणिय इमस्स चैव ५
चोइस^३रज्जुवियस्स खेत्तलोगस्स सूडामणीभूय परमपय धाम
ति । साहओ उण उवाओ इमस्स समत्तनाणचरणसरक्कणो पडिवा-
इओ ति । एओ य गिहिधम्ममाज्झधम्मोहि ववत्थिओ । तत्य
गिहिधम्मो दुवालमविहो । त जहा । पच्च अणुब्बयाइ तिथि
गुणब्बयाइ चत्तारि मिक्खावयाइ ति । माज्झम्मो उण १०
दमविहो । त जहा ।

सन्तो य मइवज्जवमुत्तो तवमजसे य बोधवे ।

सच्च सोय आकिच्चण च वम्म च अइधम्मो ॥

एयस्स उण दुविहस्स वि धम्मस्स मूलवत्थु धम्मत्त । त
मुणो ^४अणाइकम्ममतानवटियस्स जन्तुणो दुमह हवइ ति । ११
त च कक अइहा । त जहा । नाणावरणिज्ज ^५दरिमणावर-
णिज्ज वेधणिज्ज मोहणिज्ज आउय नाम गोत्त अन्नराय
च । एयस्स उण निमित्त मिच्छत्त अस्साण अविरई पमाओ
कसाया जोगा य ति । एगपरिणाममचियस्स एयस्स दुविहा

१ CD1 add चवइय । २ CDE add चवत्त । ३ १D + रज्जुपस्य ।

४ CDE आणावरणार । ५ BD दधया ।

ठिई समस्काया । तं जहा । उक्कोमिथा य जहन्निया य ।
तत्तु णं जा सा उक्कोमिथा, सा तिन्नासुहपरिणामजणियाणं
नाणावरणदरिमणावरणवेयणीयअन्तरायाणं तीमं सागरोव-
मकोडाकोडीओ, मोहणिज्जसु मत्तरिं, नामगोयाणं वीमं,
तेत्तीमं च सागरोवमाइं आउयसु भि । जहन्ना उण तहा-
विहपरिणाममंचियसु वेयणीयसु वारस मुऊत्ता, नामगोयाणं
अट्ट, सेमाणं भिषमुऊत्त ति । एवंठियसु य इमसु कम्मसु
अहापवत्तकरणेण जया घंसणघोलणाए कहवि एगं सागरो-
वमकोडाकोडिं मोक्खूण सेसाओ खविथाओ हवन्ति तीसे वि
य णं येवेत्ते खविए, तथा घणरायदोमपरिणामनखणो
नाणावरणदरिमणावरणन्तरायपडिवज्ज^१महायभावो मोहणीय-
कम्ममिच्चित्तिओ अच्चत्तदुक्खेओ कम्मगण्ठी हवइ । भणिय च ।

गण्डि त्ति सुदुक्खेओ कम्मतुअण्णरूढगूढगण्डि च ।

जीवसु कम्मजणियो घणरायदोमपरिणामो ॥

तं च पत्ते समाने अत्थि एगे जीवे जे तं भिन्दइ, अत्थि
एगे जीवे जे नो भिन्दइ । तत्तु णं जे से भिन्दइ, से
अपुव्वकरणेणं भिन्दइ । तओ तमि भिन्ने समाने अणियट्ठी^२-
करणेणं कम्मवणसु दावाणं^३लेगदेमं भिवसुहपायवसु मिहव-
इयवीथ ममारचारयसु भोयावणममत्तु चित्तामणिरयणसु य
लज्जयभावजणयं अणाइमि ममारमायरे अपत्तपुव्वं पत्तयमम-

तमोदणीयकम्पाणुवेयणोवममस्तयसमुत्थं पमममवेयनिन्वेयाणु-
कम्पादलिङ्गं सुहायपरिणामकत्वं ममत्तं पाउणद, तन्नाहममकालं
च दुवे नाणाणि । तं जहा । मरनाणं च सुयनाणं च । तथो
तंमि पत्ते ममाणे से जीवे वड्डयकम्ममलमुक्के आमघनियमक-
वभावे पमत्ते मंविमो निन्विसे अणुकम्पापरे जिणवयणदई ५
आविहवद । भणियं च ।

ममत्तं उवमममादएहि लक्खिज्जए उवाएहिं ।

आयपरिणामकत्वं वज्जेहि पमत्तजोगेहि ॥

एत्थ य परिणामो खलु जीवन्तु सुहो ॥ होद विषेओ ।

किं मलकलदुमुक्कं कणयं भुवि मामत्तं होद ॥ १०

पयईद य कम्पाणं विद्याणिउं वा विवागमसुहं ति ।

अवरहे वि ण कुप्पद उवममओ मव्वकालं पि ॥

मरविपुहेमरमोत्तं दुक्कं १चिय भावओ उ मन्नन्तो ।

मवेगओ न मोरुत्तं मोत्तूणं किंचि पत्येद ॥

नारयतिरियनरामरमवेसु निन्वेयओ वमद दुक्कं । १४

अकथपरलोचमगो ममत्तविमवेमरहिओ वि ॥

ददूण पाणिनिवहं भीमे भवमागरमि दुक्कत्तं ।

अविमेमओ णुकत्तं दुहा मि मामत्यओ कुणद ॥

मन्नद तमेव मत्तं नीमदं नं जिणेहि पयत्तं ।

सुहपरिणामो १मव्व कद्दादविमोत्तियारहिओ ॥ १०

एवविहपरिणामो ममदिद्वी जिणेहि पञ्चत्तो ।

एषो य भवसमुद् लङ्घ्य येवेण कालेण ॥

तत्रो य तीसे वि थ ण ठिईए पलिओवमपुऊत्तमेत्ते खीणे

परमत्थओ सुहयरपरिणामगभा देमविरद पडिवज्जद । त

- ५ जहा । यूल्लगपाणादवायविरमण वा यूल्लगसुसावायविरमण वा
 यूल्लघादत्तादाणविरमण वा परदारगमणविरमण वा सदार-
 मतोम वा अपरिमियपरिग्गहविरमण वा । से थ एव दमविरद-
 परिणामजुत्ते पडिवज्जाणुव्वण भावओ अपरिवडियपरिणामे
 नो खलु ममायरद इमे अरयारे । त जहा । बन्ध वा वड
 १० वा क्विच्छेय वा अरभारारोवण^१ वा भत्तपाणवोच्छेय वा,
 तह सहसम्भक्काण वा रहस्सुम्भक्काण वा सदारमन्तभेय वा
 मोसोवएस वा कूडलेहकरण वा, तहा तेणाहड वा तक्करपओग
 वा विहङ्गरज्जादकम वा कूडतुलकूडमाणे वा तप्पडिक्खवगववहार
 वा तहा इत्तिरियपरिग्गहियागमण वा अपरिग्गहिया
 १५ गमण वा अणङ्गकौड^२ वा परविवाहकरण वा कामभोग-
 तिव्याहिसाम वा, तहा खेत्तवत्थुपमाणादकम वा हिरल-
 सुवणपमाणादकम वा धण्णधम्मपमाणादकम वा दुपयचउप्पय
 पमाणादकम वा कुवियपमाणादकम वा, तहा असे थ एवजा
 दए समारसागरहिण्डणनिमित्तभूए सुहपरिणामभावओ चेव
 २० नो आयरद त्ति । तहा इमे एयाक्खे उत्तरगुणे य पडिव-

क्त्वा । तं जहा । उद्धुदिसिगुणव्ययं वा अहोदिसिगुणव्ययं वा
 तिरियदिसिगुणव्ययं वा, तद्वा भोगोवभोगपरिमाणलक्षणगु-
 णव्यय वा उवभोगपरिभोगहेउखरकम्पादपरिवज्जणं वा, तद्वा
 अवज्जणायपरिपमायापरियहिंस'प्ययाणपावकम्पोवएसलक्त-
 णाणत्यदण्डविरदगुणव्ययं वा, तद्वा सावज्जजोगपरिवज्जणनिर
 वज्जजोगपडिसेवणाल्लक्षणसिक्तावय वा, तद्वा दिसिवयगहि-
 थस्स दिसापरिमाणस्स पद्धदिणपमाणकरणदेसावगामिथसिक्ता-
 वयं वा, तद्वा आहारसरौरमक्कारवम्भचेरअव्वावारलक्षणपोम-
 हसिक्तावयं वा, तद्वा नायामयाण कप्पणिज्जाण अक्कपाणा-
 ईणं दव्वाणं देसकालमद्वासक्कारकमजुयं पराए भत्तीए आया- १०
 णग्गहट्ठाए संजयाणं दाण ति, इदल्लक्षणतिहिमविभागसि-
 क्तावय वा । से य एवं कुमलपरिणामजुत्ते पडिवज्जगुणव्यय-
 सिक्तावए भावओ अपरिवडियपरिणामे मो खलु ममाथरद
 रमे अदयारे । तं जहा । उद्धुदिसिपमाणादक्कमं वा अहो-
 दिसिपमाणादक्कमं वा तिरियदिसिपमाणादक्कमं वा खेत्तयुद्धि ११
 वा सइअन्तदुद्धं वा, तद्वा मच्चित्ताहारं वा मच्चित्तपडिवद्वाहारं
 वा 'अप्यउल्लिओसहिभरक्कण वा दुप्पउल्लिओसहिभरक्कणं वा
 तुक्कीमहिभरक्कणं वा, तद्वा इद्दाल्लकम्भ वा वणकम्भं वा
 'हागडिकम्भं वा भाडियकम्भं वा फोडियकम्भं वा दन्तवाणिज्ज
 वा केषवाणिज्जं वा रथवाणिज्जं वा' विमवाणिज्जं वा जन्तपी- १२

१ C प्ययाद ।

१ C अप्यचोरसि, = अपचोरसि ।

२ B सादिय ।

३ C DE add सन्धावाणिज्जं वा ।

- लणकम् वा ^१निष्कञ्चणकम् वा दवग्निदावण्यं वा असदपोषणं
 वा सरदहतलायसोषण्यं वा, तथा कन्दप्यं वा ककुदयं वा
 मोहरियं वा संजुत्तादिगणं वा उवभोगपरिभोगादरेणं वा,
 तथा मणदुष्पणिहाणं वा ^२विददुष्पणिहाणं वा कायदुष्पणिहाण
 वा सामादयस्स सदअकरणं वा सामादयस्स अणवट्टियस्स करणं
 वा, तथा आणवणपञ्चोगं वा पेसवणपञ्चोग वा सहानुवाइत्त
 वा ह्वाणुवाइत्त वा बहियापोगलपक्खेवणं वा, तथा अप्प-
 डिलेहियदुष्पडिलेहियसेज्जासंयारदुरूहणं वा अप्पमज्जियदुष्प-
 मज्जियसेज्जासंयारदुरूहण वा अप्पडिलेहियदुष्पडिलेहियउच्चा-
 १० रपासवणविगिञ्चण्यं वा^३ अप्पमज्जियदुष्पमज्जियउच्चारपाम
 वणविगिञ्चण्य वा पोमहोववामस्स सक्ख अणुपालण्य वा,
 तथा सच्चित्तनिस्सिवण्यं वा सच्चित्तपिडण्यं वा कात्तादक्कम
 वा परववएसं वा मच्छरियं वा अन्ने य एवंजादए गुणव्वय
 सिक्खावयाइयारे नायरइ । तन्नो ण से "इमेयाणरूवण
 १५ कप्पेण विहरिऊण तीसे कम्मट्ठिईए परिणामविसेसेण तमि
 वा जम्मे अण्णेसु वा जम्मेसु संखेज्जेसु सागरोवसेसु खविएसु
 मव्वविरइत्तखण खमामइवज्जवमुत्तीतवसजमसससोयाकिञ्चण-
 वम्वेवरूव अइधमं पाउणइ । तन्नो एवं चेव उवममसेढी
 एवं चेव खवगसेडि त्ति । भणियं च ।

१ AD निष्क०, Ck सेल० ।

२ C वय० ।

३ B instead of "यद्यं वा everywhere" चं वा ।

B एवेताइय ।

सम्पत्तमि उ लङ्गे पलियपुङ्गत्तेण सावत्रो होव्वा ।

चरणोवसमवयाणं सागरसंखन्तरा होन्ति ॥

एवं अण्डिवडिणं सम्पत्ते देवमणुयज्जमेसु ।

अन्नयरसेडिवज्जं एगभवेणं च मव्वादं ॥

तत्रो खवगसेडिपरिममत्तीए सामयं अणन्तं केवलवरमाण-
दमण पाउणह । तत्रो कमेणं खवियसेमभवोवग्गाहिकमसे
मव्वकम्मविप्पमुक्के पाउणह सासय थामं ति ॥

एत्यन्तरंमि य गुहवयणायणजणियसुहपरिणामाणलद-
द्वुवज्जकमेम्भणेणं भावत्रो पदव्वसम्पत्ताणव्वयगुणव्वयमिक्कावय-
गुण्डाणेण भणियं गुणसेणेणं । भयवं, धम्मा ऽहं, जेण मए १
पावमलपक्काल्लणं रागादविम'घायणं पममाद्गुणकारणं भव-
चारयनिम्मारणं सुयं ते वयणं ति । ता आदमह मंपयं, जं
मए कायव्व ति । अदवा 'आद्वं' वेव भयवया । ता देहि ने
ताव गिहिधम्ममारभूए अणुव्वयाइए गुण्डाणे । गुहणा
भणियं 'किञ्चमेयं 'तएयारिमाणं भव्वमत्ताणं' ति ; विहि- १
सुव्वय दिग्गाणि मे अणुव्वयाणि, अणुमामिओ य वज्जविहं ।
तत्रो वन्दिऊण परमभत्तीए सपरितारं गुहं पविट्ठो नयरं ॥
कयभोयणोवयारो य परिणयप्पाए दियहे सुणो वि निग्गत्रो
न्ति । वन्दिया य णेण देवगुरवो । काळोदयमणुमामिओ
य गुहणा । तत्रो य कंचि वेत्तं पज्जुवामिऊण विहिणा पुणो १

नयर पविट्रो त्ति । एव उमयकाल गुरुदसणतव्यणसुण-
मोरुमणुहवन्तस्सु अईओ भासो, परिणओ से धम्मो । कप्प-
समन्तोए य गओ अन्नत्थ भयव विजयसेणायरिओ त्ति ॥

- तओ अरुक्कनेसु कइवयदिणेसु रादणो गुल्लसेणस्सु पासा-
१. यतलसठियस्सु कहवि सोऊल हाहारवन्धिण मरणनरवदणो
‘विव वयाणढक्क मसाररुक्कसस्सु’ विव अट्टट्टास जीवलायस्सु
विव पमायवरिय मयगडिडिमसइ, पेच्छिऊल त कयन्तवम-
वन्तिण चउपुरिमधरियकाय कन्दन्त^१वन्धुजणपरिवारिय भव
परमसवेगभावियमइस्सु इन्दयालसरिसजीवलोयमवगच्छिऊण
१०. धम्मज्झाणजलपक्खालियपावलेवस्सु मसुण्णवा चिन्ता । अन्ते वि
एव सेव मरणधम्माओ त्ति । अहो णु खलु एव विरसावमाणे
जीवलोए ते धम्मा, जे तेसोक्कवन्धुभूए अचिन्तचित्तामणिम-
विहे परमरिसिस्सव्वजुदेमिए धम्मे कयाणुराया अगारवामाओ
अणगारिय पव्वयन्ति । तओ य पाणवइसुसावायअदत्ता-
११. दाणमेज्जणपरिग्गहविरया वायालीसेमणादोसपरिसुद्धपिण्डग-
हिणो सजोयणाइपच्चदोसरहियमियकालभोइणो पच्चसमिधा
तिगुत्ता निरइयारवयपरियालणत्थमेव इरियाममियाइपणु-
वौसभावणोववेया अणसण^२भूणोयरियाइपायच्छिन्तविणयाइ-
सवाहिरिधित्तरतवोगुण्णहाणा भासाइयाण्णेपडिमाधारिणो

१ BD विव ।

२ A मयउ, D परिपरिय ।

३ CE म्मुओ, BD मोओ, A छओ ।

विचित्तद्व्याभिगाहरया अण्हाणलोयल्लद्धावल्लुवित्तिणो नि-
 प्पडिकम्मभरीरा समतणमणि^१भुत्तलेट्ठुकक्षणा, किं वज्जणा,
 अट्टारमसोल्लङ्गमहस्सुधारिणो उवमाईयविबुद्धजणपसंसिययसम-
 सुजमसेया अण्णेगगामायरनगरपट्टणमडम्बदोणमुहभंनिवेसस-
 यमकुल विहरिजण मेइणिं, मिच्छत्त^२पइमगपडिवट्ठे य ५
 सद्धम्मकण्णदिवायरोदणं बोद्धिजण भव्वकमसायरे, महा-
 तवच्चरणपरिकम्मियभरीरा जिणोवट्ठेण मग्गेण कालमासे
 कालं^३ काज्जण पाआवगमणेण देहं परिचयन्ति । तन्नो अहं
 पि इयाणिं इमेण चैव विहिणा देहं परिचदस्सं ति ।
 पत्तो य मए भवमयमहस्सुदुमहो मयल्लोयाल्लोयदिवायरो १०
 मामयसुहप्पयाणेक्ककप्पपायवो मयल्लोक्कनिह्वमच्चिन्तामणी
 वियड्ढममारजल्लहिपोयभूओ धम्ममारही भयवं विजयसेणा-
 यरिओ त्ति । अओ पवब्भामो धीरपुरिमसेविधं कम्मवण-
 दावाणलं एयस्सु समीवे महापब्बञ्चं ति । चिन्तिजण महा-
 विद्या णेण सुबुद्धिपमुहा मन्तिणो । कहिओ य तेमि मिध- १५
 याहिप्पाओ । तन्नो तप्पसङ्गओ चैवोवल्लुजिणवयणमारेशिं
 भणियं च तेहिं । अहो महापुरिममहावाण्हवं देवेण मन्तियं ।
 स्वरपवणचाक्षियनल्लिणजलमज्झगयचन्दविम्बचसुलंमि जीवल्लोए
 किच्चमेयं भविद्याणं, अहासुहं मा करेह पडिवन्धं ति । अस्सं

१ AC om भुग, D hys सोणि ।

२ CDE add वष ।

३ D विद्या

४ AC add मरय ।

- २ । देव, को नाम कस्मै सुहिंसणं पवज्जिऊणं तं पलित्त-
जालावल्लीपरिगयाओ मेहाओ नीसरन्तं वारेइ । पलित्तं च
'सव्वदुरक्खजलणेण संसारगेहं' इति । ता बड्डमयं नाम अन्हा-
णमेयं देवस्स ववसियं । असमत्था य अन्हे बुद्धिविहवेण
५ भवओ मरणं निवारेछं ति । तओ राइणा एयमायस्सिऊण
'एवमेयं' ति, 'को तुओ मोत्तूण मम 'अओ हिओ' अहि-
णन्दिऊण सबड्डमाणं पड्डसुहकमलेणं दवाविथं आघोसणा-
पुव्वयं महादानं, काराविया भत्तिविहवाणुल्ला जिणायय-
णाईसु अट्टाहिया महिमा, मन्नाणिओ य पणइवगो, बड्ड-
१० भाणिया पडरजणवथा, दिअं चन्दसेणाभिहाणस्स जेट्टपुत्तस्स
रज्जं, पडिक्खा भावओ पव्वज्जा । 'सुए य इओ गमित्तामि,
जत्य भयवं विजयसेणायरिओ' ति चिन्तिऊण ठिओ विवि-
त्तदेसंमि सव्वराइयं पडिमं ॥

- इओ ॥ सो अगिससतावसो अपडिक्कन्तो चेव तस्सिया-
१५ णओ कालं काऊण विज्जुकुमारेसु दिवड्डुपल्लिओवमड्ढिई
देवो जाओ ति । दिओ य तेण उवओगो 'किं मए ज्जयं
वा जट्ठं वा दाणं वा दिअ, जेण मए एसा दिव्वा देवड्ढी
पत्त' ति । आमोइओ णेण पुव्वज्जयंवुत्तन्तो, कुविओ य
उवरिं गुणसेणस्स । विहङ्गेणाहोइऊण आगओ तस्स समीवं ।
२० दिट्ठो य णेण पडिमं ठिओ गुणसेणो । तओ य

पडिमं ठियस्स तेणं विउब्बिया कोहमूढहियएण ।

निरयाणलजलियसिहा^१ अदघोरा यंसुवुद्धिं न्ति ॥

तीए य उज्झमाणो अणाउलं मस्यसत्तसंपन्नो ।

^१चिन्नेद भावियमणो धम्मंमि जिणप्पणीयंमि ॥

सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि अभिदुयंमि संसारे ।

सुलहमिणं जं दुक्खं दुलहा सद्धम्मपडिवत्ती ॥

धम्मो ऽहं जेण मए अणोरपारंमि भवसमुद्दंमि ।

भवसयससुदुलहं लहं सद्धम्मरघणमिणं ॥

एयस्स पभावेण पालिज्जन्तस्स सह पयत्तेणं ।

जम्मन्तरंमि जीवा पावन्ति न दुक्खदोगच्चं ॥

ता एसो खिय सफलो मज्झमणायरणदोसपरिहीणो ।

सद्धम्मलाभगह्मो जम्हो नादंमि संसारे ॥

विलिहद य मज्झ हिययंमि जो कम्मो तस्स अग्गिसम्मस्स ।

परिभवफोबुष्माओ तवद अकज्जं कथं पच्छा ॥

एपिहं पुण पडिवत्तो नेत्तिं सव्वेसु चेव जीवेसु ।

जिणवयणाओ अहयं विसेसओ अग्गिसम्मंमि ॥

इय सो सुहपरिणामो तेणं विणिवाइओ उ पावेणं ।

मरिऊणं उववत्तो देवो सोहम्मकप्पमि ॥

अह सागरोवमाऊ जाओ चन्दाण्णे विमाणंमि ।

देवाणुप्पत्तिविहिं समासओ एत्थ वुच्छामि ॥

ओहेण चिह जह ते हवन्ति ज च ऽच्छरादन्तो तेसि ।

निष्पत्तन्तिऽयरे जह परम देवस्स करणिञ्ज ॥

अह मेहामणितियसिन्दघावविञ्जुण समवो होइ ।

गयण्णि खण्णे तहा देवाण वि होइ उप्पत्ती ॥

५ सो पुण मोक्षूण इम देह विमलमि देवसयणिञ्जे ।

निष्पत्तेर सरीर दिव्य भन्तोमुज्जत्तेण ॥

तमि ममथमि तत्थ य गाचन्ति मणोहराह गेयाइ ।

कुसुमपथर मुयन्ति य 'सभमरय तियसविलयाओ ॥

जहन्ति दिव्यविक्रमसपादयतियसकोउहवाओ ।

१० वज्जन्तविविहमणहरतिमरीवीणासणाहाओ ॥

देवा य हरिमियमणा करेन्ति 'उत्तिट्ठवीइकाय च ।

मुणिज्जण तस्स जण सुदुल्लह सयलभुवणमि' ॥

इयरो वि य कामगुणे सहप्फामरमरुववन्थे य ।

दिव्ये ममणुहवन्तो हिट्ठो उट्ठेर सयराइ ।

१५ सुरयसनयणानन्दो दिव्य देवसुय अहिस्सिवन्तो ।

भासुरवरकोन्दिधरो सपुसो सारयससि म्म ॥

तियसविलयाउ तत्थ य 'तहिय लडहाउ मड्ढरवयणेहि ।

जयजयजय न्ति मन्दा थुणन्ति हिट्ठाउ एएहि ॥

तियमा वि परमहिट्ठा मण्डयलावडियकुण्डलुज्जोया ।

१ CE सविभमरयं B सममम ।

१ ACE उच्छि B उत्तिट्ठ ।

५ ACE जयणि ।

१ ABD देहिय ।

सुरतरुसुममाहरणा नमन्ति जयसद्गुहलबोलेन ॥
 अह तं दिव्यपरियणं दद्रुणं लोयणेण संभन्तो ।
 दिशं ऊयं व किं मे इमं फलं जसु दिव्यं ति ॥
 काऊण य एवओगं दिव्यं ओहिणा विसुद्धेणं ।
 सुणिऊण सुचरियं तो करेइ अह देवकरणिज्जं ॥ ५
 सासयणिणपडिमाणं पूयं पूयाइहो महारम्मं ।
 पोत्ययरयणं च तथा वाएइ सुऊत्तमेत्तं तु ॥
 अह तियमसुन्दरौओ निज्जियसुहयन्दचन्दबिम्बाओ ।
 पीणुअथसुपमादियवरयणहरवन्धुरङ्गीओ ॥
 निवलीतरङ्गभङ्गुरमज्झविरायन्तहाररम्माओ । १०
 सुहसरणाहिणन्दियवित्थिलनियम्बबिम्बाओ ॥
 तत्ततवणिज्जसन्निहमणहरयोरीरुजुयल्लकलियाओ ।
 महयन्दमसुज्जोवियकुमुन्नयचलणसोहाओ ॥
 गाढपरिओसपसरियविलाससिङ्गारभावरम्माओ ।
 पेच्छइ ममूसियाओ वम्मइमरसलियमणाओ ॥ १५
 किंकरगणे य धणियं अणुरत्ते दिव्यविहवमंपसे ।
 तियमभवणाइ पेच्छइ मामिथ इय जंपिरे लड्ढे ॥
 तियमविल्लयाहिं समयं जयसद्दणामिथप्पभावाहिं ।
 मोहणवियस्तुणाहिं पेच्छइ तो तियमभवणाइं ॥
 वित्थिलमरगयसिल्लामंचयसंजणियवियडपोटाइं । २०

मणिरयणसदयमणहरफलिदामणिभित्तिजुताद ।

वेसुल्लिखसम्भविरेदयविचित्तवर^१सालिभञ्जियसयाद ।

तह दिव्य^२खम्याचामरपञ्जुत्त^३कुडन्तरालाद ।

वरविविहदेवकन्दयविरदयपल्लवसमाहाद ।

५ परिलम्बियपट्टसुयमुत्तावलिजणियसोहाद ॥

तियसतसकुसुममण्डियकुट्टिमसकन्तभमरवन्दाद ।

धूवघटिघावलाद परिलम्बियरयणदामाद ॥

अह तेसु तियससुन्दरिनिवहेण सम पुरासुकयपुखो ।

चिट्टह परितुट्टमणो भुञ्जन्तो दिव्यवरभोए ॥

१० "भुञ्जिस्स सो वि दिव्ये भोए चन्दाणणे विमाणमि ।

सुरसुन्दरीहि सद्धि अहिच्छिण सागरमणूण ॥

x x x x x

गुणसेणअगिसम्भा ज भणियमिहासि त गयमियाणि ।

सौहाणन्दा य तथा ज भणिय त निमानेह ॥

१ B सालचजिय ।

२ CE = सुल्लखसाहाद ।

३ B सम्भवारय ।

४ ACE भुञ्जिस्स B भुञ्जिस्सय ।

॥ बीओ भवो ॥

अति रचेव जम्बुद्वीवे दीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिय-
 गुणनिहाणं तिथसपुरवराणुगारि उज्जाणारामभूसियं समत्य-
 मेदणितिसयभूयं जयउर नाम नयरं ति । जत्य सुहवो
 उज्जलनेवत्यो कलाविथरुक्को लज्जासुओ महिलायणो, जत्य
 य परदारपरिभोयमि किलोवो, परच्छिद्दावलोयणंमि अन्धो, ५
 पराववायभासणंमि मूओ, परदव्वावहरणंमि मकुचियहत्यो,
 परोवयारकरणेकतलिच्छो पुरिसवग्गो । तत्य य निसियनि-
 क्खड्डियासिनिहलियदरियरिउहत्थिमत्यउच्छलियबहलरुहिरा-
 रत्तमुत्ताहलकुसुमपयरच्चियममरभूमिभाओ राया नामेण
 पुरिसदत्तो ति । देवी य मे मयलन्तेउरप्पहाणा मिरिकन्ता १०
 नाम । सो इमाए सह निहवमे भोए भुज्जिसु । इओ य सो
 चन्दाणणविमाणाहिवई देवो अहाउय पालिऊण तओ सुओ
 मिरिकन्ताए गग्गे उववन्नो ति । दिट्ठो य णाए सुविणयंमि
 तौए वेव रयणीए निट्ठुमसिहिमिहाजाससरिसकेसरसज्जाभार-
 भासुरो विमलफलिहमणिमिलानिहसहंसहारधवलो आपि- १५
 ज्जलसुपसन्तलोयणो मियद्धलेहामरिमनिग्गयदाढो पिज्जल-
 मेणहरवच्छत्थलो अरुतणुयमज्झमाओ सुवच्चियकटिणकडि-

- यडो आवसियदोहल्लूखो 'सुपद्विओरुमंठाणो, किं यऊणा,
 मव्वङ्गसुन्दराहिरामो मीहकिमोरगो वयणेणमुयरं पविममाणो
 त्ति । पामिऊण य तं सुहविउड्डाए जहाविहिण मित्ठो
 दइयस्स । तेण भणियं । अणेयमामन्तपणिवइयचलणजुयलो
 १ महारायमइस्स निवामट्टाणं पुत्तो ते भविस्सुइ । तो मा तं
 पडिसुजेऊण जहासुहं चिट्ठइ । पत्ते य उचियकाले महा-
 पुरिमगआणुभावेण जाओ से दोहलो । जहा देमि मव्वमत्ता-
 णमभयदाण दोणाणाहकिवणाण च इस्सरियमंपयं जइजणाणं
 च उवट्ठमट्टाण मव्वाययणाणं च करेमि पयं ति । निवेदओ
 १० य इमो तीए भत्तारस्स । अव्वहियजायहरिमेणं मंपाडिओ
 तेण । तस्स मपायणेण जाओ महापमोओ जणवगाणं ।
 अदि य

मव्व सिय धयाणं होइ अव्वत्या परोवयाराए ।

वात्सममिग्ग व खदओ जणस्स भुवणं पयामेइ ॥

- ११ तओ जहासुहेण धम्मनिरयाए परोवयारमंपायणेणं सुकड्ड-
 जप्पाए अइकन्ता नव मामा 'अड्डमराइन्दिआ । तओ पमत्ये
 तिहिकरणमुड्डत्तओए सुकुमात्तपाणिपायं मयनजणमणीरहेहिं
 देवी निरिक्कन्ता दारयं पसूय त्ति । निवेदओ रओ सुहंकरि-
 पाभिहाणाए दामियाए पुत्तजओ । परितुट्ठो राया, दिअं
 १० च तीए पारिओमियं । काराविअं च वन्थणमोयणाइयं

करणिज्ज, पवत्तो य नयरे महाणन्दो, सोहाविद्या नयरि-
मग्गा, पमभाविओ रओ कुङ्कुमजलेण, विष्णुदण्डाद् एण्ण-
मङ्गयरमणाहाद् विचित्तकुसुमाद्, कयाओ हट्ठभवणसोहाओ,
यहभवणेषु समाहयाद् मङ्गलद्वाराद्, सहरिस च नच्चिय
रायजणनागरेहि ति^१ । एव च यद्दिण महामहन्तमाणन्द- ५
सोक्कमणुहवन्ताण अदक्कन्तो पढमभासो । पट्टाविद्य च से
नाम वालस्स सुविण्णयदमणमिमित्तेण सीहो त्ति । सो य
विसिद्ध पुष्पफलमणुहवन्तो अभग्गमाणपसर पण्ढेण मणो-
रहेहि पयाण पुणेण

जोव्वणमणुवमसोह कलाकलावपरिवड्डियच्छाय । १०

जणमणनयणाणन्द चन्दो व्व कमेण सपत्तो ॥

/ अन्नया य सपत्तजोव्वणस्स कुसुमचावस्स विहियथाणुकुसो
तरुणजणहिययाणन्दपारी आगओ वसन्तसमओ । जत्थ
सविसेस कुसुममयकोदण्डमण्डलीसधियसिलीसुहो रद्द दसि-
ऊण जणहिययाद् विधिज्ज पयत्तो मयणो । अणन्तर च तस्स १५
चेव जयजयसहो व्व कोदलाहि कओ कोलाहलो, विरहग्गि-
डङ्गान्तपदियसघायधूमपडल व विद्यम्भिय सहयारेसु भमर-
जाल, गयवद्वयामसाणजलणेहि विव पलित्त दिशामण्डल
किमुयकुसुमेहि ति । तओ एवविहे वसन्तसमए सो सीह-

- कुमारो अणेततरुणजणवेदिओ महाविभूर्दए केलिनिमित्त
 गओ^१ । पमुदयपरङ्कयासद्जणियतरुणीजणचित्तविभमुभोस
 सुरहिमलयपवणपणचावियकुसुमभरभञ्जमाणलयाविडविजाल
 मयमुदयमुहलमङ्कयरकुलोवगीयमाणगसोह वासहर पिव
 ५ वमन्तलक्ष्मीए कौलासुन्दर नाम उज्जाण, पवत्तो य कौलिउ
 विचित्तकौलाहि ति । दिट्ठा य तेष तत्थ उज्जाणे नाददूर-
 देससठिया कुसुमपरिमलसुयन्त्रवेणिमङ्कयरावली विदुम
 लयायम्वहत्यपववा उव्वेज्जन्तकोमन्तणुवाङ्कलया रम्भासुभमण-
 हरोत्तजुयला थलकमलारत्तकोमन्तलणजुयला उज्जाणदेवय
 १० ण उउलच्छिपरिधरिया^२ निधमावल्लगस्सु चेव महामामन्तस्सु
 लच्छिरुन्ताभिहाणस्सु धूया महियणमहिया^३ वमन्तकौलमणु
 हवन्ती कुसुमावली नाम कसगा । तओ त दहूणमणन्त-
 भवभत्यरागदोमेण साहिलाम पुलोदया । दिट्ठा य एमो
 वि तीए तओ^४ विभागाओ तस्स भमेण चेव तुरियतुरिय-
 १५ मोभरन्तीए कुसुमावलीए । चिन्तियमिमीए । कह कौलासुन्व-
 हज्जाणस्स रम्भयाए भयव मयरद्धओ वि एत्येव कौलासुहमणु-
 हवद ति । एत्यन्तरमि भणिया पियकराभिहाणाए पेडीए ।
 माग्गिण, अल अलमोमक्कणेण, एसो खु रादणो पुरिमदत्तस्सु
 पुत्तो तुह चेव पिउप्फायममभवो बीहो नाम कुमारो ति ।

१ Cf. p. 11 वदज्जाण ।

२ Cf. पमण-मण ।

३ Cf. परिधया ।

४ Cf. पवेण ।

५ Hadda दि ।

करणिज्ज, पवत्तो थ नयरे महाणन्दो, सोहाविद्या 'नयरि-
मगा, पसमाविओ रओ कुङ्कुमजलेण, विण्णदसाद हण्टन्त
मऊयरमणादाद विचिन्तकुसुमाद, कयाओ हट्टभवणसोहाओ,
पहभवणेसु समाहयाद महलत्तराद, सहारिस च मच्चिथ
रायजणनागरेहि ति^१ । एव च पइदिण महामहन्तमाणन्द- ५
सोख्तमणुहवन्ताण अइक्कन्तो पढममासो । पइट्ठाविथ च से
नाम बालस्स सुविणयदमणनिमित्तेण सीसो ति । सो थ
विचिट्ठ पुषफलमणुहवन्तो अभग्गमाणपसर पणईलं मणो-
रहेहि पयाण^२ पुणेण

जोव्वणमणुवमसोह कलाकलावपरि^३वड्डियच्छाय । १०

जणमणनयणाणन्द चन्दो व्व कमेण सपत्तो ॥

/ अन्नया थ सपत्तजोव्वणस्स कुसुमचावस्स वि हियथाणुकूको
तहणजणहियथाणन्दयारी आगओ वसन्तसमओ । जत्थ
सविसेस कुसुममयकोदण्डमण्डलीमधियमिक्कीसुहो रद दसि-
जण जणहिययाद विधिउ पयत्तो मयणो । अणन्तर च तस्स १५
चेव जयजयसहो व्व कोइलाहि कओ कोलाइलो, विरहग्गि-
डञ्जन्तपहियसघायधूमपडल व विथमिय सहयारेसु भमर-
जाल, गयवइयामसाणजलणेहि विव पलित्त दिमामण्डल
किमुयकुसुमेहि ति । तओ एवविहे वधन्तसमए सो सोह-

- कुमारो अणेतकण्णवेडिओ महाविभूईए केलिनिमित्त
 गओ^१ पमुदयपरङ्कयामदृजणियतरुणीजणचित्तविभ्रमुओसं
 सुरहिमलयपवणपणत्तावियकुसुमभरभञ्जमाणलयाविडविजालं
 मयमुदयमुहलमङ्गयरकुलोवणीयमाणगसोहं वामहरं पिव
 ५ वमन्तलष्कीए कीलासुन्दर नाम उज्जाणं, पवत्तो य कीलिउ
 विचित्तकीलाहि ति । दिट्ठा य तेण तस्य उज्जाणे नाददूर-
 दिममंठिया कुसुमपरिमलसुयन्धवेणिमङ्गयरावली विदुम-
 लयायन्वहत्यपण्णा उब्बेज्जन्तकोमलतणुयाङ्गलया रग्भाखम्भमण-
 हरोरुजुयला यत्तकमलारत्तकोमलचलणजुयला उज्जाणदेवय
 १० न्व उडलच्छिपरियरिया^२ नियमाउल्लगत्तु चेव महासामन्तरु
 लच्छिरुन्ताभिहाणत्तु धूया महियणसहिया^३ वमन्तकील्लगणु
 हवन्ती कुसुमावली नाम कम्भगा । तओ व ददूणमणन्त-
 भवभत्यरागदोणेण माहिलास पुलोदया दिट्ठा य एमो
 वि तीए तओ^४ विभागाओ तत्तु भमेण^५ चेव तुरियतुरिय-
 ५ मोमरन्तीए कुसुमावलीए । चिन्तियमिमूए । कइ कीलासुन्द-
 रल्लोणत्तु रग्भयाए भयवं मयरद्वओ^६ ति एत्येव कीलासुहमणु-
 हवत्ति । एत्यनारमि भणिया १५ राभिहाणए-जेडीए ।
 मामिणि, अलं अल्लमोमक्कणेण ; एमं खु रादणो पुरिमदत्तत्तु
 पुत्तो तुह चेव पिउक्कागयसंभत्तो बीवो नाम कुमारो ति ।

१ CE add वण्णाए ।

२ CL समयममन ।

३ B परियया ।

४ CE हरेया ।

५ B adds वि ।

पढमागमणकयपरिगहं च मामिणिं 'एवमोमकुमाणिं पेच्चिय
 मा अदरिक्खं ति मंभाविस्सुद । ता चिद्धियउ इहं, कीरउ
 दमस्स महाणुभावस्स रायकओचिओ उवयारो । तओ हरि-
 मवमएलदयद्वीए मविअमं माहिलामं च अवलोडऊण कुमारं
 भणियं इमोए । हला पियंकरिए, तुमं चेवज्ज्य कुमला, ता
 निवेएहि, कि मए एयस्स कायव्वं ति । तौए भणियं । मामिणि,
 पढमागयाओ अहे, ता अलंकरावीयउ आमणपरिगहेणं
 इम पएमं एमो, कीरउ मे मज्जणजणाण मन्थपायववीयभूयं
 मागयं, दिज्जउ मे रुहत्थेण काओचियं ववन्तकुसुमाभरण-
 मणाह तम्बोल ति । कुसुमावलीए भणियं । हला, न
 मङ्कुणोमि अदसज्जमेण इमं एयस्स काउ, ता तुम चेव एत्थ
 काओचियं करेहि ति । एत्थन्तरमि य पत्तो तमुहेमं
 कुमारो । तओ मज्जिऊणामणं भणिओ पियंकरौए^१ । मागय
 रदविरहियस्स कुसुमचावस्स, इह उवविमव महाणुभावो ।
 तओ मो सपरिओमं ईमि विहमिऊण 'आमि य^२ अहं
 एत्थियं कालं रदविरहेओ, न उए संयय' ति भणिऊणमुव-
 विट्ठो । उवणोय इहपियंकरियाए माहवीकुसुममालामणाहं
 कलधोयमयतलियाए तम्बोलं, गहियं च तेण । एत्थन्तरंमि
 य आगओ कुसुमावलीजणणीए आहवणनिमित्तं पेच्चिओ
 मभरायणो नाम कसन्नेउरमहस्सगो । दिट्ठा य तेण माणु-

रायं अपेक्षन्तमदृच्छिपेच्छिहं कुमारमवलोकन्ती कुसुमा-
वली । चिन्तयं च ऐण । समागच्छो मयसो रदैए, जद
विही अणुवत्तिस्सुद । तस्रो पचामन्नमागन्तूण कुमारमहि-
णन्दिथ भणियं सभरायणेणं । वच्छे, कुसुमावलि^१, देवी
५ सुत्तावली आणवेद 'अद्विरं' कीलियं, मा सरीरखेदो ते
भवित्सुद ; ता लउ आगन्तव्य' ति । तस्रो या 'ण 'अन्ना
'आणवेद' ति भणिकण समंभम कुमारमवलोकन्ती निगया
उज्जाणाओ, पत्ता य कुमार चेव चिन्तयन्ती निदयगेहं ।
तस्रो देवि पर्णमज्जणमाहटा दन्तवत्तहिय । तस्रो कुमारं
१० सेव अणुमरन्ती विमुक्कदीहनीमामा समुवविट्ठा पण्डमयणिज्जे,
विमज्जिओ य तीए समाणिउ महीमत्थो ।

/चह चेविउ पयत्ता सेजं अणवरयमुक्कनीमामा ।

मयणमरमज्जियमणा नियकज्जनियत्तवावारा ॥

नालिहद चित्तयमं न यऽङ्गरायं करेद करणिज्जं ।

१ माहिलमद आहार अहिणन्दद ने य नियभवण ॥

चिरपरिचियं पि पाढेद ने य सुयसारिथाण संचायं ।

कीलावेद मणहरे चडुले न य भवणकलहसे ॥

विहरद न हन्थितले मज्जद न य नेहदीहिणए उ ।

मारेद ने य वीणं पत्तप्पेज्जं पि न करेद ॥

१ न य कन्दुएण कोलड बज्जमचर ने न भूमणकलावं ।

हरिणि भ्य जूहभट्टा अणुमरमाणी नयं चेव ॥

खण्डद्वन्द्वयणपसरा अवसा खणधरियदौहनीससा ।

खण्डद्वन्द्वदेहचेष्टा खणजंपिरवायमुहकमला ॥

एत्यन्तरंमि नौसे धावीए नियसुया समाणत्ता ।

नामेण मयणलेहा वीयं हियय व जा नौए ॥

जहा । कीलासुन्दरज्जाणगमणकीलाए दढं परिस्सन्ता
 कुसुमावली, लडं च नौए अज्ज विमज्जियाओ महीओ;
 ता मिपिहज्जण पविरलजलसित्तं तालियणं बन्धेज्जण कदवय-
 कप्पूरवीडगाणि खवमप्पाहि एयं ति । ममाएसाणन्तरं च
 संपादयज्जणविययणा रसन्तमणिमेसरा पत्ता कुसुमावलीसमीव ।
 सह्रिमा मयणलेहा । दिट्ठा च नौए वरसथणीयमज्जगथा
 गुहचिन्ताभरमौमहं अज्ज वहनी कुसुमावलि ति । तओ
 अणालवणसुणियसुन्नभावाए विन्नत्ता मयणलेहाए । सामिणि,
 किमेवमुत्तिग्गा विद्य 'लखीयसि, किन्न 'संपन्ना ते गुह-
 देवयाणं पूया, किन्न मग्गाणिवाओ महीओ, किन्न कया १
 अत्यिजणपडिवत्ती, किन्न गहिओ कलाकलाओ, किन्न परि-
 तुट्ठा ते २ गुहयणो, किन्न विणीओ ते ३ परिवारो, किन्नाणु-
 रत्तो महीसत्थो, किन्न मजायद ते समीहियं ति । आणवेड
 मामिणी, अह अकहणीयं न होइ । तओ कुसुमावलीए
 मसंभमे ४ महत्थेण अलए मज्जमेज्जण भणियं । अत्यि ५

१ D) लखिज्जणसि ।

२ A) उपवस ।

३ A) मरय ।

४ AD om

५ A) add वे ;

- पियमहीए वि नाम अकहणीय । ता सुण । कुसुमावचय-
 परिस्सुमेण मे जरकक्षा विथ सवुत्ता । तज्जणिओ य ^१परि-
 पीडेइ स परिचावाणलो । तच्चिमित्ता ^२य विथभइ अहेस
 अरई । न उण किचि अल उव्वेयकारण लखेमि न्ति ।
- ५ मयणलेहाए भणिय । जइ एव, ता नेणह ताव कप्पूरवीड-
 गाणि, परिवीएमि ते कीलाखेयनीसइ अइ । कुसुमावलीए
 भणिय । कि मे एयावत्थ गयाए कप्पूरवीडएहि, अल च
 परिवीइएण । एहि गच्छामो बालकयलीहरथ । तत्थ
 सज्जीकरेहि मे ^३अत्युरण जेण तहि गयाए अवेइ एमो
- परिचावाणलो न्ति । तओ मयणलेहाए भणिय । ज मामिणी
 आणवेइ । गयाओ य सभवणुज्जाएतिलथभूय बालकयली-
 हरथ सज्जीकय च से मयणलेहाए सुन्दरमत्युरण । निवन्ना
 य तत्थ कुसुमावली । समप्पियाणि^४ से कप्पूरवीडयाणि ।
 वीमत्तकहालावजणियपरिओम च तालियण्ठे^५ वीइउमारइ
- ११ मयणलेहा । कुसुमावली पुण अयण्डदिच्चसुअऊकारा निऊ
 थमुक्कनीसास त चेव हिययसअभूय पुणो पुणो अणसरन्ती
 चिट्ठइ । तओ मयणलेहाए चिन्तिय । कि पुण इमोए इमस्स
 अन्नहावियारभावस्स कारण ति । पुच्छिया ॥ तीए । मामिणि,
 पत्ते इममि तरुणजणविष्णुसुखोत्तमागरे वमन्तसमए कि तुमए

१ D मे परिपोडइ कताराइजा ।

२ H अच ।

३ D om

४ C यमत्तिपाहि ।

अञ्ज कीलासुन्दर गच्छन्तीए गथाए वा तत्थ अञ्जरिय
 दिट्ठ ति । तथो मयणावत्यासहावओ चेव वामत्तणेण मयएस्स
 अणभिप्पेय पि भणिय कुसभावलीए । सहि, दिट्ठो मए
 कीलासुन्दरक्काणमि रडविरहिओ विव कुसमाउहो रोहिणो-
 विओरुओ विव मयलज्झणो परिचत्तमहरो विव कामपालो
 सचीविउत्तो विव पुरन्दरो तवियतवण्णिज्जमरिहवलो
 मत्तमऊह^१मञ्जरियवलणहुल्लिविभाओ सुनिगूढमिरामंधाणो^२
 अणुबद्धपिण्डियाभाओ मणहरमऊरजहो अन्नोनिगूढजाणम-
 धाणो^३ मयरवथणागारजाणुमत्तओ अदसुन्दरसुमगओरुजुयलो
 विउल्लकवियडाभोओ मणहरतणुमज्झभाओ पीणवित्थिएव- १
 च्छत्थलो उन्नयसिहर^४परिवट्टुलवाऊजुयलो "अणुवणकोप्पर-
 विभाओ पीणयकोट्टदेमो आजाणुल्लवियपमत्तलेवाविभूमिय-
 करथलो आयल्लतल्लिणकरहो सुसमाउत्ताहरपुडो मम-
 सुमगयधवल्लदमलो आरत्ततिभाग^५दीहविद्याल्लोयलो उरुङ्ग-
 नाभियावमो विउल्लनिडालवहो सुसमाउत्तकल्लणामो कसिण- १
 सुमिणिट्टकुडिलकुन्तलभारो^६ चन्दणकयङ्गराओ विमल्लदुग्ग-
 नियमणो महल्लमुत्ताहलमालाविह्वमियसिरोहरो विमल्लचूडा-
 रयणपमाहियउत्तिमहो—कि वड्डणा अपिएण—रुव पिव रुवस्स
 गावण पिव लायणस्स सुन्देर पिव सुन्देरस्स जोव्वण पिव

१ B पिजरिय ।

२ D मंधाओ ।

३ C E D मीड वापण ।

४ C E अणुवणकोप्परमणज ।

५ D दीहर ।

६ D मंधाओ, B मंधाओ ।

७ C D रुद ।

- जोव्यणस्स मणोरहो विद्य मणोरहाण महारायस्स पुत्तो
 सौहकुमारो न्ति । तस्यो मुणियञ्चहा^१ विद्यारभावनिबन्धणाए
 चिन्तिय मयणलेहाए । ठाणे खु मामिणीए अणुराओ ।
 अहवा न कमलायर वज्जिय जच्छी अस्त्य अहिरमह ।
 ५ तस्स वि य भगवओ अणुहस्स विद्य रई न एयं वज्जिय अज्ञा
 उचिय न्ति । चिन्तिऊण जपियमिमौए । मामिणि, सुन्दरो
 खु सो कुमारो नियगणेहि । जहा उण अज्जसुनुद्धी मए
 देवीपेमणगयाए राइणा मह मन्तयन्तो सुओ, जइ त तहा
 भविस्सइ, तस्यो रइमणाहो विद्य पञ्चबाणो मयलसुन्दरो
 १० भविस्सइ न्ति । कुसुमावलीए भणिय 'कि 'सुओ' न्ति । तीए
 भणिय । एव 'सुओ । अज्जसुवुद्धिणा भणिय । देव, महा-
 रायपुरिमदत्तस्स सौहकुमारस्स कए कुसुमावलि मग्गमाणस्स
 गहओ अणुबन्धो । दढ च तेण एत्थ वुत्तन्तो अह भणिओ न्ति'
 'तहा तुमए कायन्व, जहा एमा कुसुमावली मरिमगुणेण
 १५ कुमारमाहेण 'रुज्जइ' न्ति । अन्न च, देव, न त वज्जिय
 कुसुमावलीए अओ उचिओ न्ति ॥ एत्यन्तरमि सज्जाहरिम-
 निभाराए किपि अभणणीय अवत्यन्तर पाविऊण अलियकोव
 कणइमपायणेण चन्दमरिमवयणाए भणिय कुसुमावलीए ।
 हन्ता असवइयमाविणि, किमेयमेव पणवमि । मयणलेहाए

भणिय । सामिणि, किं वा एत्थ असंबद्धं ति । किं अणुत्थिया
माणमसरनिवासिणो रायहंभी 'वरहंमस्सु । तन्नो देवेण
भणियं । भो सुवुद्धि, पद्दवद महाराओ मम पाणाणं पि ।
तन्नो सुवुद्धिणा भणियं । देव, जुत्तमेयं ति ॥ एवं च जाव
वीसत्यमस्मिणं चिद्धन्ति, ताव आगया उज्जाणवासी पल्लविया १
नाम चेडी । विज्जता य तीए कुसुमावसी । सामिणि, देवी
आणवेद । गच्छ तुम दन्तवल्लहियं, जन्नो आणत्तं देवेण 'अज्ज
सविमेषसोहासंपायणाभिरामं सज्जेयस्वं भवणुज्जाण, एत्थ किल
महाराथपुत्तेण मीहकुमारेण आगन्तव्यं' ति । तन्नो एयमा-
यसिय 'जं देवी आणवेद' ति महारिमं गया दन्तवल्लहियं ॥ १०
इन्नो य सज्जियं भवणुज्जाणं । तन्नो य सायरं उवणिमन्ति-
ऊण कुसुमावसीदणुसुयथाए अभिप्पेयागमणो चेव 'आणीओ
मीहकुमारो । कन्नो मे भोयणसंपायणाइन्नो उवयारो । पच्छा
यविद्धो भवणुज्जाणं । दिद्धो य तेण गिहमारियारावमुहलो
दक्काणायामण्डवो नववरो विव आरत्तपल्लवनिवसणोवमोदिओ १५
असोधनिवहो, चडुलकलहसच्चालियकमलो य भवणदौहिया-
मल्लिणिवणमण्डो, 'मज्झयरपरज्झयारावमुहलो य सहयारनि-
कुरुवो, कुसुममज्झपाणमुदयभमिर' भमरालिपरियरिओ, य
माहवीलयामण्डवो, नागवल्लीनिवहसमालिन्निओ य पृग-

१ D • एमयस्सु, B कलहंमयस्सु ।

१ CE नाविओ ।

२ D कमलोपरमः ।

३ BD मज्जरः, ABCE • गुहती D • गुहया

४ A भमरीजिरियतो, D भमरीलिपरियओ ।

५ B मोहवी ।

१ फलीपयरो, सुयन्त्रपरिमलावासियदिसामण्डलो य कुकुम-
गोच्छनियरो^१, मङ्गरमाख्यन्दोलिरो य लोयणसुहरो कयली-
हरओ त्ति । ठिओ य माहवीलयामण्डवमि ॥

एत्यन्तरमि य मयणलेहाए भणिया कुसुमावली ।

५ मामिणि महाणुभावाण सुयणभावाओ पुव्वनिव्वन्तिओ सेव
सवन्धो होइ । ओ सेव उच्चियमभासण^२कुल^३तम्बोलपयाणाइणा
पयासिज्जइ त्ति । ता पेसेहि से सरौरपउत्तिपुच्छणापुव्वय
एयमि काले अमभावणिज्जभाव सहत्यारोवियपियजुमञ्जरी-
कलावयस^४ कोमलनागवलीदलमणाह च तम्बोल अहिणवुप्प-

१० आणि य कक्कोलयफलाइ निचकलाकोमलपिसुणग च किञ्चि
तहाइव अक्खेरयभूय ति । तओ कुसुमावलीए भणिय । अ
पियसहि ते^५ पडिहायइ त मय सेव अणुचिट्ठउ पियसही ।
तओ मयणलेहाए ^६वणियासमुग्गय चित्तवट्ठिय च उव्वणेऊण
भणिया कुसुमावली । मामिणि चित्ताणुरारं खु ओ जणो,

१५ ता आलिहउ एत्य मामिणी समाणवरहसयविउत्त तइसणूसुय
च रायहमिय ति । तओ मुण्डियमयणलेहाभिप्पायाए ईसि
विहमिऊण आलिहिथा तीए अहोवइडा रायहमिया ।
मयणलेहाए वि थ अवत्यासूयग से लिहिय इम उवरि
“दुवईखण्ड । जहा

१ BD फलिवा ।

२ B निव्वन्ति ।

३ A a lds चासय ।

४ D a lds मय ।

५ D अदसई ।

६ D पियसहीए पडिहाइ ।

७ DF वणिवा ।

८ D दुपति, B दुइय ।

अहिणवनेहनिभरुक्कण्डिय^१ निरुपच्छायवयणिया ।
 मरममुणाल^२ वलयगामसि विमद मन्दाहिलासिया ।
 दाहिणपवणविज्जयकमलायरए^३ वि अदिमदिद्विया ।
 पियसगमकए न उत्तमद कह वररायहमिया ॥

‘तत्रो चेत्तूण एय चित्तवट्ठिय पुम्बवलिद्य च याङ्गड गया
 माहवीलयामण्डव मयणलेहा । ‘कुसुमावलीपियसहि’ ति
 परिधणाओ मुणिकण सायरमभिणन्दिया कुमारेण । तत्रो
 ससभम तस्स चलणजुयल पणमिऊण भणिय मयणलेहाए ।
 महारायपुत्त, ‘चित्ताणुराई तुम’ ति तत्रो चित्ताणुरादणैए
 अह तुह पउत्तिमिमित्त पेमिया रायधूयाए कुसुमावलीए, ^१
 तहा सहत्यारोवियाणुराएण य एमा अहिणवुप्पन्ना पियहु-
 मञ्जरौ मियनागवलीममुप्पन्नदलमहग्ग च तम्बोल अहिण-
 वुप्पन्नाणि च कक्कोलयफलाइ ‘एयाइ च किल इट्ठविमिट्ठान
 दिक्खन्ति, ता तुम चेव जोग्गो’ ति कलिऊण पेमियाए
 सामिणीए, एमा वि चित्तगया रायहमिया पावउ ते दमण- ^{११}
 ‘सुहेल्लि ति । भणित्तमुवणीयाइ च तीए । तत्रो कुमारेण
 महारिमय गिपिहऊण कया कखे पियहुमञ्जरौ आवील
 मोत्तूण, समाणिय च तम्बोल, अअहियजायहरिसेण यलोदया
 रायहमिया, वाइय च से अवत्थासूयग उवरिल्लिहिय दुवई-
 खण्ड । तत्रो तम्बोलममाणणपञ्जाउलवयणयाए^४ मयणविया- ^{१०}

१. D चरुध्याय, C' निरुपच्छाय । २. D मुणाल । ३. D वरराय ।

४. D तया ।

५. BD सुहेल्लि ।

६. ACD वयणव

रओ १५ परिक्खलन्तविमयमङ्गरकर भणिय च ऐण । अहो
 से चित्तकोमल । अह किं पुण दसणाओ चेव मुणिज्जमाणा
 वि अवत्था इमेण पुणरुत्तोवन्नाममेत्तेण दुवईखण्डेण सूदया ।
 मयणल्लेहाए भणिय । महारायउत्त, न एमा सामिणीए
 १ सूदया, कि तु एयमालिहिय पैच्छिऊण मए कय इम
 दुवईखण्ड ति । कुमारेण भणिय । जुज्जइ पढमलिहिय
 ददूण सहियाण अवत्थाणुवायकरण ति । मग्गिया^१ ऐण
 पत्तळेज्जकत्तरी । कप्पिओ च नागवल्लीदले रायहसियाव-
 त्थाणुह्वो वररायहसओ, फुडक्करा च एसा हियय^२सवायण-
 १० निमित्त गाह ति । जहा

मरिऊण न सपत्ती पियाए कलिऊण एस वरहसो ।

धारेइ कहवि पाणे अणुक्खलनिमित्तजोएण ॥

तओ नियमिरोहराओ १ओमारिऊण दिन्ना इमौए
 २ तिममुहसारभूया पारिओसिय मुत्तावली, ममप्पिण च
 १५ नागवल्लीदल । ईसि विहसिऊण भणिया च एमा । वत्तव्वा
 तुमए कुसुमावली । जहा । अत्थि अन्हाण दढ चित्ताणुराओ,
 मुणिय तुमए इम, विन्नाय च अन्हेहि पि ते चित्तकोमल,
 ता पुणो पुणो एव चेव चित्ताणुरादणा जणस्स नियचित्त-
 कोमलाइमएण आणन्द ३करिज्जामि ति । तओ 'ज महा
 १० रायउत्तो आणवेइ' ति भणिऊण पणामपुब्बय निग्गया

मथणसेहा, पत्ता य कुसुमावलीसमीव । आइस्तिओ तीए
 'जहावत्तो वुत्तन्तो, समप्पिय नागवल्लीदल । दिट्ठो य
 कुसुमावलीए वरहसओ, वाइया य गाहा, परितुट्ठा
 चियएण ॥

एव च परदिण मयणसरगोयरावडियजणमणाणन्दयारेहि ५
 विज्जाहरीवक्कवायमऊयर^१पसुहवित्तपओय^२येमणेहि पवहु-
 माणाणुरायाण जाव वोलेन्ति येवदिपहा, ताव राइणो
 पुरिसदत्तस्स पत्तणामहग्ग दिस्सा लच्छिकत्तमरवहणा कुमार-
 सीहत्तु कुसुमावलि ति । निवेइय च एय पियकरियाए
 कुसुमावलीए । जहा १०

दिस्सा सीहकुमारस्स सुयणु मिट्ठे य बहलपुलयाए ।

अट्ठेसु^३ परिओमो मयणो अ विवमिओ तिस्सा ॥

एत्यन्तरमि य अत्यनिवहसमीहियआहियादिसदविण-
 जाय वज्जन्तमङ्गलत्तरवापूरियदिमामण्डल नहन्तवेसविलया-
 यणु^४प्पकवहुसोह सयलजणमणाणन्दयारय दोहि च नरिन्देहि ११
 कय बह्वावणय ति ।

काऊण य तेहि तओ वारेज्जमहो गणाविओ दिवहो ।

घोमाविय पुणो वि य जहिच्छियादाणमसत्थ ॥

पत्तमि य तमि दिणे तत्तो कुसुमावली पमत्थमि ।

बन्धुजुवईहि भहिया पमरकणकए मुऊत्तमि ॥ १०

१ A - पुनी । २ D adds मिट्ठे । ३ Cf पणोण D adds पणोण ।

४ ACt अरेइय ।

५ Cf विज्ज, B o ।

आमन्दियाऽ मणहरधवलदुगुप्तोत्पयाऽ रक्षाए ।

ठविया पुष्पाभिमुहौ रङ्गावलिषाधरन्तमि ॥

मणिपट्टयमि निमिया चक्षणा 'संकन्तरायसोहिमे ।

तत्कमसुहाभायणरसपञ्चविए व्य विमलमि ॥

५ वच्छीउत्तेण य महमऊहपडिवसमलिलसङ्गेण ।

यक्तालिउमणवक्खं निष्पविद्य तौए महयसं ॥

रत्तंसुयपरिहाणा अदिय विद्यसन्तवथणसयवत्ता ।

आमन्नरविममागमपुब्बदिमिवऊ व्य आरत्ता ॥

दुब्बङ्कुरदहिअत्तयवाधडसत्याहिं रत्तवसणाहि ।

१० जुवईहि अविहवाहि विहिणा य पमस्त्रिया ताहिं ॥

मुष्कफलोदयभरिएहि कणयकलमेहि ण्हाविद्या नवरं ।

ऊमिणिद्या सुपसत्य मन्वङ्ग पुण्यत्तेण^१ ॥

दिद्या य अत्तया से गुहहि परिओमवहलपुलएहि ।

मन्वोमहिगन्धे चण्णेमे उत्तिमङ्गमि ॥

१५ तत्तो वि य समिवयणा नवर पमाहिज्जिउ ममाठत्ता ।

जावयरसेण पढमं मणहरचक्षणा कथा तौमे ॥

मिथकन्तिमच्छेण य कुङ्कुमराएण अद्वियाओ से ।

पीणे यणकलमजुए अभिलिहिया पत्तलेशओ ॥

कालेयमीमवन्दणरसेण निष्पज्जियं य सुहकमत्त ।

२० ददओ व्य माणुराओ कओ य से समयणो अहररो ॥

नवसरयकालवियमियकुवलयदलकन्तिरायमोहिर्धं ।
 कयमुज्जस पि कज्जलयरश्चियं लोयणाण जुय ।
 मज्जमासलच्छिया इव उभिणो मे मुहमि वरतिलओ ।
 उवरिरदयान्धवावलिअल्लिउलवलएहि परियरिओ ॥
 अह कलसहायद्धियमभवणवाविरयरायहमाह ।
 चलणेसु पिण्डाह मणहरमणिनेउराह मे ॥
 नहममिमऊहमवलियरयणमज्जणियविउणमोहाहि ।
 एउिवन्नाओ मणिविठियाहि तह अङ्गुलीओ ति^१ ।
 वड्ड च द्दयद्वियय व तौप्र विघडे नियम्बविम्बमि ।
 सुरज्जमववरत्तुरो निम्बज्जमणिमेहसाढाम ।
 याङ्गलयामूलेसु रदयाओ जणमणेक्कणाओ उ^२ ।
 याङ्गसरियाउ तौसे मयरद्वयवागुराओ अ ॥
 वड्डो य यणहरोवरि^३ मणहरवरपउमरायदलघडिओ ।
 पवरो पवगवन्धो नियम्बसमत्तओ^४ तह य ॥
 सुत्ताहारो यणयद्वमङ्गमजायकामराओ अ ॥
 कण्डमवलम्विज्जण नीवि मे फुमिउमाढत्तो ॥
 कण्डमि विमलमणहरमोत्तिय^५ दुसुद्वय पिण्ड मे ।
 कुङ्कुमकयराणसु य मवणेसु रधणचक्कलयाओ ॥
 उज्जोद्वय च धणिय तिग्गा वयण मियद्वलेहाए ।

१ D य । २ D = गविनूर । ३ M = मविह्वरार्हण CJ मविवाहवगोउ ।

४ D दवदवत्तः ।

५ D संमज्जड ।

६ D दुसुद्वयं विद्वयः ।

७ A उज्ज विध ।

धवलकुडिलाष्ट^१ पवर पञ्चमलच्छीष्ट व सुहाए ॥

घणकमिणकुडिलमणहरमिरोरुङ्गघायकलियसोहिसे ।

विमल चूडारण निमित्त मे उत्तिमङ्गमि ॥

पढम दीमिहिद रमा मोत्तूण मम ति रयणहायाए ।

५ पडिवचमच्छराए च ^२ओत्तय तीष्ट मन्वङ्ग ॥

एव च जाव कुसुमावली पसाहिज्जद, ताव पसाहणनि-
उणवारविलयाहि^३ पसाहियमि भीहकुमारे निवेदय रादणो
सुरिमदत्तस्स गहियसङ्कुच्छाएहि सुणियजोदमसत्यसारेहि
जोदसिएहि 'आसन्न पसत्य इत्यग्गहणमुज्जत' ति । तओ ^४य

१० भीहकुमारो नरवदममाणत्तपरियणपवत्तिओ वज्जन्तमङ्गल-
त्तरवावूरियमयलदिमामण्डलो पवणपणसन्तधयवदुग्घाय-
सुन्दररहरारुद्धरायलोथपरियरिओ मणहरमणोवधारकुसला-
वरोहसुन्दरीवन्नेणऽइत्तहद्धरायमग्गो धवलपसाहियकरिवरा-
रुद्धो मियइत्तेणामरसेणकुमारपरियरिओ मज्जसरथसगओ च

१५ कुसुमाडहो साहिलाममवल्लोदवज्जमाणो पामायमालातलगयाहि
पुरसुन्दरोहि पत्तो सलील विवाहमण्डव ति । धरिओ य
तस्स दारे विसेसुज्जल^५नेव च्छेण गहियग्गमच्छारेण अक्कयाज्जेण
मग्गिओ 'आयारिमय' ति । तओ हरिमवसुप्फुल्ललोचणो
जादयवहिद्य दाऊण ओदणो करिवराओ^६ । भग्गा य से

१ १ नार ।

२ १) विभ्रयाय ।

३ D a l d a गहिय ।

४ DCL इत्तय ।

५ D om

६ D a d l s ति

रयणकञ्चीसणाहेण सोवणमुमलेण 'भिउडि ति । तओ
मण्डवतलमि जणमिवह निरुम्भिय नौओ समागमसुन्दरीहि^१वरो ।

चिद्ध^२ ॥ अत्य मियवरदुग्गुणपच्चादयाणणा वड्ढया ।

'सरयअचन्दमण्डल'^३सकादयकोमुरनिभि ख ॥

काराविओ 'सलील अविहवन्ताद कोउयाद व । ५

ता जारओ सुहच्छविकेडावणिय च सहियाहि ॥

तओ ईसि विहसिऊण 'मम चेव एय सकञ्ज' ति भणिय
दिन्नमायारिमथ । फेडिया सुहच्छवी । दिद्धा य तेण
असोयपणवकयावयमा ईमिवियमन्तवयणकमला मञ्जुसहरिम-
निधरा मणोहरस्सु^४ वि मणहारिण^५ किपि तहाविह
दिन्य विलासविअममणुवन्ती कुसुमावलि ति । १०

पाणिग्गहण च तओ पारदु गौयमङ्गुगघाय ।

बन्धवहिययाणन्द अओसवद्धरायाण ॥

हत्या पढम चिय कालवित्थर विमहिउ अवाएन्ता ।

तीप्र वरस्सु य घडिया निअलनहयन्दकिरणेहि ॥ १५

घेत्तूण तेण पढम मउए हिययमि माणुरायमि ।

गहिधा तओ करमि 'य पवियम्भियसेयमलिलंमि ॥

घेत्तूण य तेण करे मणहरकच्छन्तराउ आणीया ।

पवरमहचाउरन्त तियमवह सुरविमाण व ॥

१ D भउड ति ।

२ GI समागम (DE सुन्दरी ।

३ AB वरर ।

४ D वडाद ।

५ A मणो^६ । वरर

६ C मणस्सु ।

७ (मणारिण ।

८ ABCI ० ॥

कणय^१मवज्जलवरपउमरायपज्जत्तदण्डियारइयं ।

रइयदुगुणविद्याणयपरिणमियमोत्तिओऊल ॥

ओऊललगभरगयमऊहहरियायमाणमियचमरं ।

मियचमरदण्डिआमीयरप्यहापिञ्जरहायं ॥

५ अहायगयविराचनारण्यवर^२परकसुन्दरीवयण ।

^३वर^४परकसुन्दरीवयणजणियवऊपरकपरिओमं ॥

परिओमपयडरोमसुवन्दिमघायकन्नियपेरनं ।

पेरमाविरइयामलविचिन्नमणितारयानिवह ॥

^५तारयनिवहपमाहियतोरणमुहनिमियसुद्धममिलेह ।

१० समिलेहाविज्जोदय^६वित्थरमियमण्डवनह तु ॥

अवलगो य महरिम ^७मणिभूषणकिरणभासुरमरीरो ।

उदयगिरि पिव सो चासरन्तय दियममाओ म् ॥

कुसुमावलीप्र राघन्तविमलमियवरदुगुणवमणाए ।

पविथमियवयणकमणाए दिवसलच्छीप्र व मनेओ ॥

१५ ^८वज्जयाए तत्थ धूमेण वरमुह येष्कसु नि व भणन्ता ।

वाहयेवा ओणयमुहीप्र पाएसु मे पडिया ॥

एत्थनरमि य पारद्धो जणाणमुवधारो । दिज्जन्ति

महमहेनगन्धाह विलेवणाह, ^९दण्डन्तमऊयरमणाहार कुसुम-

१ D कण० ।

२ D वयवववउमरा० कणिय० ।

३ BD विलय ।

४ D वज्जया मत्थ मत्थ ।

५ CI पण्डि ।

६ BD तास ।

७ BD पुण्डपलकमिदय मवधिराम ।

८ D धंज० ।

दामादं, अदसुरहिमन्मगन्धिणो पडवासा, कप्पूरवीडय^१पशा-
णाद तम्बोलादं, दुग्गल^२देवद्वपट्टचीणद्वुचीणादं पवरवत्यादं,
केऊरहारकुण्डलकुडियप्पमुहा आहरणविसेसा, तुक्कवल्ली-
यकम्बोयवज्ज^३रादआमकलियाद घोडयवज्जादं ^४भद्मन्दवंसप्प-
मुहा य गयविसेसा ॥

/ एत्यन्तरंमि जलणे चयमज्जलायाहि अह ऊणिज्जन्ते ।

पारद्वं च ^५वज्जवरं भमित्त तो मण्डलादं तु ॥

पठममि वल्लपिउणा दिन्नं छिट्ठेण मण्डलवरंमि ।

भाराण मयसहसुं अघडियह्वं सुवणसु ॥

वीयंमि हारकुण्डलकडिसुत्तयत्तुडियसारमाहरणं । ^६

तहयंमि चालकचोलमादयं रुप्पमण्डं तु ॥

दिन्नं च चउत्तमो ^७वज्जप्र परिश्रोमपयडपुलणं ।

पिउणा ^८सुद्धु महग्यं चेत्तं नाणापयारं ति ॥

पुरिसदत्तेण वि य रत्ता भविहवाणुह्वो अचन्त^९पसाय-
महग्यो कओ जणाणमुवयारो, दिन्नं च विमलमणिरयण- ^{१०}
मुत्ताहलसणादं ^{११}वज्जयाण अणग्घेयमाहरणं ॥

एव, वित्ते ^{१२}विवाहमहमवे कालक्कमेण यवद्धमाणाणुरायं
मयलजणसलाहणिज्जं विमयसुहमणुहवन्ताणं अदक्कन्ता अणेगे

१ D सदाहार ।

२ D देवद्वपट्टयपड ।

३ BD = राणाचा, CL राणाच, A चाचक ।

४ D भद्मन्त ।

५ D वज्जपर ।

६ A वज्जप्र, OE वज्जप्र ।

७ A सुद्ध ।

८ ACE = वल्लपमयसहग्यो, D = वल्लपमयस ।

९ ACE वज्जप्र, D वज्जप्र ।

१० A वीवाच ।

- वरिसल्लखा । अत्रया य आसपरिवाहणनिमित्तं गण
कुमारमीहेण दिट्ठो नागदेवुज्जाणे बज्जफासुए पएसे अण्ण-
मणपरिवारिओ^१ । खमामद्दवज्जवमुत्तितवणंजमसच्चसोया-
किच्चणवमचेरगुणनिही पढमजोव्वणत्तो^२ । रुवादगुणजुत्तो
५. संपुण्णदुवालसङ्गी सविस्साणं सुत्तस्स अत्थं कहेमाणो धम्मघोसो
नाम आयरिओ त्ति । ^३तओ तं दइए तं पइ अईव बज्जमाणो
जाओ । चिन्तियं च णेण । धओ खु एसो, जो संसारविरत्त-
भाओ सयलसङ्गचारं परमपरोवयारनिरओ एवं वइइ त्ति ।
ता गन्तूण एयस्स समीव पुच्छामि एय कि पुण इमस्स
१०. ^४मणोइवलल्लियममयवत्तिणो निव्वेयकारणं जइट्ठियं च दुक्क-
संकुल च संसारं त्ति । तओ ^५दूराओ सेव ओयरिज्जण
जच्चवोव्वाहकिसोराओ गओ तस्स समीवं । ^६पणमिओ य
धम्मघोसो । अहिणन्दिओ य भगवया धम्मसाहेण । तओ
वन्दिज्जण सेसमाज्जणो भत्तिनिअर^७मुवविट्ठो सहावसुन्दरे
१५. गुरुणो पायमूले । निव्वडियंवेगमारं पुच्छिओ य णेण
भयवं धम्मघोसो । भयवं, किं ते भयलगुणमंपयाकुलहरस्स वि
ईइमो^८ निव्वेओ, जेण इमं अयाले सेव समणत्तणं पडिवओ
सि । तओ भयवया भणियं । ओ ^९महासावय, ^{१०}नत्थि

१ DF परिण्ड । १ D -ट्टो । २ BDE त च दइए धम्मो चिनेय
and omit the rest of the sentence ३ D मयोहर ।

४ A दूरतो । ५ ACE add सविचओ य and om the next य ।

६ BF -मरो ख० D मरं ख० । ७ BF हरिओ ।

८ PF महासाव । ९ BF नत्थि अयालो आसमस्स ।

इदाणिमगालो 'धामषसु । 'किं न पदवद् अयाले' निज्जिय-
 सुरासुरो मयलमणोरहसेलवज्जामणी पियजणविओएकपरम-
 हेऊ विवुहजणसंवेगवट्टणो मच्चु त्ति । अन्नं च । महासावय,
 सोहणभावाओ चरमकाले वि जद् सेविज्जद् धम्मो, मो चिय
 'पढमं' 'किमजुत्तो । राहणा भणिय । भयवं, 'नो अजुत्तो, ५
 किं तु नामिमित्तो निज्जेओ त्ति निज्जेयकारणं पुच्छामि ।
 भयवया भणियं । संसारो चेव निज्जेयकारणं, तहवि पुणो
 विसेसओ ओहिनाणिनियचरियकहणं त्ति । राहणा भणियं ।
 भयवं, केरिसं ओहिनाणिनियचरियकहणं । भयवया भणियं ।
 सुए

१०

अत्थि इहेव विजए रायउर नाम नयरं । तन्निवामी
 अह भवसहवओ चेव तन्निरत्तमणो चिडामि जाव, आगओ
 अणेयसमणसामी चेवदियऊप्यओहिनाणीवलहुपुणपावो अमर-
 गुत्तो नाम आयरिओ त्ति । जाओ य सोए सोयवाओ
 'अहो अयं महातवस्सो खीणाववदारो ममुप्पसओहिनाणन- १५
 यणो जहट्टियधम्मदेसणालद्धिमंपसो' त्ति । तओ तन्धयरनामी
 अरिमइणो नाम राया अओ य मयरजणवओ निगओ
 तत्तु 'दंसणवदियाए, मंपसो मे पायमुत्तं । वन्दिओ भयवं
 मरवइणा मयरजणवएण य । अहिणन्दिओ य धम्मसाहेण

१ CE धामषसु ।

२ AD किच ।

३ D adda वि ।

४ CE पदमवदि ।

५ D किमपिजुत्तो ।

६ D जाऊणो ।

७ BF add ना ।

८ BF वरध ।

भयवया नरवर्द्धं नयरजणवञ्चो य । उवविट्ठो य गुरुवयण-
वड्डमाणमहग्घो अहाफासुए धरणिवट्ठे राधा नयरजणवञ्चो
य । पुच्छिञ्चो य भयवं अहाविहारं रादणा । अणुसामिञ्चो
य तेणं । रादणा भणियं । भयवं, संपन्न^१ ते भूयभविस्स-

१. १वत्तमाणत्यगाहगं ओहिनाणं । ता करेहि मे अनुग्गहं ।
आदत्ता १निययचरियं, कथा कह वा भयवया सपत्तं
मासयसिवसोत्तपायवेक्कवीयं सम्पत्तं देमविरद्धं वा इह अन्न-
भवेसु वा सामण ति । भयवया भणियं । सुए

अत्थि इहेव विजए चम्मावासं नाम नयरं । १तत्याईय-

१०. समपंमि सुधणू नाम गाहावर्द्धं होत्या, तस्स धरिणी धणसिरी
नाम, ताए १य सोमाभिहाणा अहं सुया आसि । संपत्त-
जोषणा १य दिन्ना तन्नयरनिवाभिणो नन्दसत्तवाहपुत्तस्स
इहदेवस्स । कञ्चो य एण १विवाहो । जहाणुख्वं विषयसुद्ध-
मणुह्वामो ति । जाव तत्थ अहाकप्पविहारेण विहरमाण
११. विविहतवखविपदेहा सुयरयणपसाहिया इवि व्व मासण-
देवया समागया १मालचन्दा नाम गणिणि ति । दिट्ठा य
सा मए मसुरकुलाञ्चो १नाहकुलमहिगच्छन्तीए विहार-
निग्गमपण्णे । तं च मे दड्ढूण समुप्पन्नो पमोञ्चो, विथम्भियं
ओपणेहिं, पण्डं पावेणं, कसभियमट्ठेहिं, विथम्भियं धम्म-

१ D उच्यते ।

२ DF तन्न च अतीतः ।

३ A मालचन्दा ।

४ BF गृह्याय ।

५ DF om

६ C मारः ।

७ BF दिव ।

८ ACE बीराञ्चो

९ Ht मारः, D मरः ।

चित्तेण । तत्रो मए नाददूरओ चेव विणयरइयकरयलञ्जलीए
 सबजमाणमभिवन्दिया भयवई । तीए वि थ दिजो सयल-
 सुससुवौयभूओ धम्मालाभो त्ति । जायाओ^१ य मे त पद
 अईव भत्तिपौईओ । सुच्छिओ य मए भयवईए पडिस्सुओ,
 साहिओ साज्जणीहिं । तत्रो अहं जहोचिएण विहिणा ^५
 पज्जुवासिउं पवत्ता^२ । साहिओ मे भयवईए कम्मवणदावाणलो
 दुक्खसेलवज्जाणणी सिवसुहफलकप्पपायवो बीयरगदेसिओ
 धम्मो । तत्रो कम्मस्सओवसमभावओ पत्तं सप्पत्तं, भाविओ
 जिणदेसिओ धम्मो, ^१विरत्तं च मे भवधारयाओ चित्तं ।
 तत्रो य सो रुइदेवो कम्मदोसेण पओस काउमारुहो । ^{१०}
 भणिय च तेण । परिच्चय एयं विमयसुहविग्वकारिणं धम्मं ।
 ॥ओ मए भणियं । अलं विमयसुहेहिं । अइचच्चला जीव-
 लीयठिई, दावणो य विवाओ विमयपमायस्सु । तेण भणियं ।
 विचारिया तुमं, मा दिइं परिच्चइय अदिइे रइं करेहिं ।
 मए भणिय । किमेत्थ दिइं नाम; पसुगणसाहारणा इमे ^{१५}
 विमया, पच्चस्सोवसममाणसुहफलो य कहं अदिइो धम्मो
 त्ति । तत्रो सो एवमहिक्कप्पमाणो अहियवरं पओ-
 समावसो । परिच्चत्तो ^{२०}थ तेण मए सह सभोगो । वरिया
 ॥ नागदेवाभिहाणस्सु सत्यवाहस्सु धूया नागसिरी नाम

१ ACE जाया ।

२ BDF विरत्ता . . मई ।

१ ACE पज्जुता, II पवत्ता ।

२ D मए तेव सह ।

कन्नगा, न संपादया^१ तायवड्डमाणेणं नागदेवमत्यवाहेण ।
 रुद्देवेण चिन्तियं । न एयाए जीवमाणेए अहं ठारियं
 ल्हामि । ता वावाएमि एयं । तओ मायाचरिएणं कहिंचि^२
 घडगयसामीविसं काऊण मंठविओ एगदेसे^३ 'घडओ । अरक्कने'
 ५ पओसममए संपत्ते य कामिणिजणसमागमकाले भणियाहं"
 तेण । उवलेहि मे दमाओ नवघडाओ कुसुमसालं ति । तओ
 अहं तस्स मायाचरियमणवबुण्णमाणा गया घडसमीवं ।
 अवणीधं तस्स^४ 'दुवारघट्टणं^५ 'धरणिमाउलिङ्गः^६ 'तओ हत्यं
 छोदूण गहिओ भुयङ्गो । उक्का अहं तेण । तओ तं समंभमं
 १० उव्विऊण मज्झसमयवेविरङ्गी समणीणा 'तस्स समीवं ।
 'उक्का भुयङ्गमेणं' ति सिद्धं रुद्देवस्स । नियडोपहाणओ
 'य आउलीङ्गओ रुद्देवो । पारडो तेण निरत्यओ 'वेव
 कोलाहलो । एत्यन्तरंमि य मोदय^७ मे अङ्गेहिं, वियलियं
 सन्धीहिं, उव्वत्तियं^८ 'पिव हियएणं, भभियं पिव पामायन्त-
 ११ रेण^९, परिवत्तियं पिव सुहवीए । अवमा^{१०} अहं निवडिया
 धरणिवट्ठे । अओ^{११} 'परमणाचिक्खणीयमवत्यन्तरं पाविऊण
 सुव्वसक्कणाणभावओ चडऊण देहं सोहक्कपे लीलावयंसए

१ BF add मे, AD तेव य । २ CE कहिचि, BF om., D कहं वि ।

३ BCEF om ४ DF अरक्कनेव । ५ D दुवारघट्टणं ।

६ BF धरणिमउलिङ्गः, ७ BF om ८ BF नयत्तिव (read तयत्तिवे)

९ DF om. १० A पारण । ११ ACDE have everywhere पिय ।

१२ ACDE 'वेहिं । १३ D यन्दि । १४ ACE 'निवड', B 'द' ।

वरविमाणे पलिओवमड्डिई देवत्ताए उववन्नो ण्हि । तत्थ य
 पवरञ्चरापरिगञ्ओ दिव्वे भोए उवमुञ्जामि आव रुद्धेवो
 वि त नागदत्तसत्यवाहधूय परिणीय तौए सद्धि १अहाणुह्वे
 भोए २उवमुञ्जिऊण ३कालमासे काल काऊण रथण्णभाए
 पुढवीए खट्ठकडाभिहाणे नरए पलिओवमाऊ ४चेव ५भारगो ५
 उववन्नो त्ति । तञ्ओ अह अहाडय अणुपालिऊण पुञ्ओ
 समाणो इहेव विजए सुसुम्भारे रथे सुसुम्भारगिरिमि हत्थि
 त्ताए उववन्नो ६ सपत्तो ७य कलभगावत्थ । एत्थनरमि ८य
 इयरो वि नरयाञ्ओ उव्वड्डिऊण तमि चेव गिरिवरे सुग
 पक्कित्ताए उववन्नो त्ति । ९अरुक्कन्तो १०य सिमुभाव दिट्ठो १०
 अह तेण तमि चेव गिरिवरे सञ्जावरमणौएसु मल्लवण्णसु
 करेणुसघायपरिगञ्ओ मल्लोल परिभमन्तो त्ति । तञ्ओ म
 दट्ठूण पुम्भभवभासाञ्ओ ११उक्कडकञ्ओदयाञ्ओ य समुप्पन्नो
 ममोवरि १२वेरपरिणामो । चिन्तिय च तेण । कह पुण एस
 कुञ्जरो इमाञ्ओ भोगसुहाञ्ओ वञ्चियव्वो त्ति । उवाए १३
 गवेसिडमारुहो । अजया लीलारई नाम विज्जाहरो, सो
 मियद्धसेणस्स विज्जाहरस्स भदणि चन्दलेहाभिहाणि १४अव
 हरिऊण तवाण्णेवागञ्ओ तमुद्देस । मणिञ्ओ य तेण सो सुगो ।

१ D जहाइत्थिर ।

२ BF उवमुञ्जिय D मुजिय ।

३ DF om

४ DF उव० भारवगाय ।

५ D ands त्ति ।

६ B अरुद्धे सिमुभावे ।

७ AC and ८ य ।

८ D तहार ।

९ BF माया० ।

१० BDF अवहरिय ।

- अह एत्य गिरिनिगुञ्चे चिट्ठामि आगमिस्सुइ य एत्य एगो
 विज्जाहरो, तथो न तुमए तस्स अह साहिद्यब्बो गओ य
 सो मम साहिद्यब्बो '[तथो ते किञ्चि पडिक्खमुवयार
 करिस्सामि] एव कए सुट्ठु मे उवकय ति । जपिजणमोइस्सो
 ५ विद्यउतडाभोगसठिय गिरिनिगुञ्च । इयरो वि तमि सेवुहेसे
 नारङ्गयायवयाहागए नौडे चिट्ठइ, जाव आगमूण गओ
 मिथक्कसेणो । एत्यन्तरमि य करेणुपरिगओ अह आगओ
 तमुहेस । तथो म दट्ठूण चिन्तिय सुणेण । अत्यि इयाणि
 अवसरो 'मे समीहिद्यस्स । तथो निवडिबड्डलेण सजायाए
 १० सहाभिमन्तिजण मम सवणगोचरे भणिय । सुन्दरि, सुय
 मए भयवओ वसिट्ठमहरिस्सिस्स समीवे । जहा इह सुसु-
 मारपन्वए भन्वकामिय नाम पडणमत्यि ओ ज अभिलक्षि-
 जण पडइ, सो तत्तुणेण सेव त पावइ त्ति । तथो मए
 पुच्छिय । भयव, कहि पुण तमुहेस । तेण साहिद्य । जहा
 १५ इमस्स सात्ततस्वरस्स वामपासेण ति । ता अल इमिणा
 तिरियभावेण^१ एहि, विज्जाहरपणिहाण काऊण तहि
 निवडामो । पडिक्खुय^२ च से इम जायाए । गयाइ तमुहेस,
 कओ पणिही, निवडियाइ गिरिनिगुञ्चे । साहिद्य लीला-
 रदणो । समुप्पदओ य सह चन्दलेहाए गयणयत्तमसकरेत्तो

१ DE om the passage in pare theses

॥ DE om

२ D = ५ ति ।

३ D om., F इओ सजायाए ।

लौकार्द । दिट्ठो य अन्नेहिं । समुप्पन्ना मे चिन्ता । अहो
 सब्बकामियपडणाणुभावो, जमेय सुगमिऊणयं कयविज्जाहर-
 पण्णिद्याणमिह निवडिऊण तत्तुणा चेव विज्जाहरमिऊणयं
 जायं । ता अलं अन्हाणं पि इमिणा तिरियभावेण । तन्नो
 देवपण्हिं काऊण निवडामो एत्थ अन्ने वि त्ति । एवं च ५
 संपहारिऊण १पण्हिं काऊण निवडिया तत्थ अन्ने ।
 १एत्थन्तरंमि १य उप्पदयं सुयमिऊणयं, न लखियमन्नेहिं ।
 तन्नो १सुचियिद्वोवड्ढो अहं किलेसमणुहविऊणं अकामनिज्ज-
 राए १कम्मं खविऊण उववन्नो कुसुमसेहराभिहाणे वंतरभोन्न-
 मयरे देसूणपल्लिओवमाऊ वतरो त्ति । तत्थ य उदारे भोए १०
 भुज्जामि जाव, इयरो वि सुयत्ताए मरिऊण रयणप्पभाए
 १चेव पुढवीए १लोहियासुहाभिहाणे नरए समुप्पन्नो देसूण-
 पल्लिओवमट्ठिंद नारगो त्ति । तन्नो अहं अहाउयमणुपालि-
 ऊण चुन्नो समाणो एत्थ चेव विदेहे अन्नंमि विजए चक्क-
 वासउरे नयरे अप्पडिहयचक्कस्स सत्यवाहस्स सुमङ्गलाए १५
 भारियाए कुच्छिंसि पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति । जान्थो य
 उच्चियसमण, पदट्ठाविधं च मे नामं चक्कदेवो ; १पत्तो य
 बालभावं । एत्थन्तरंमि १य भो सुयनारगो नरगाओ उव्वट्ठि-
 ऊण तत्थ चेव नयरे सोमसम्भस्स निवपुरोहियस्स २नन्दि-

१ DF transpose का० प० ।

१ DF om

२ ACE संतुट्ठियममो ।

३ DF कम्मसयं काऊण ।

३ D om.

४ DF लोहिय० ।

५ D सपत्तो ।

६ DF नदिक्कधार ।

- वद्धणाभिहाणाए भारियाए कुब्धिंसि पुत्तन्ताए उववन्तो न्ति,
 जाञ्च 'य कालक्कमेण । पट्टाविध च से नाम जञ्चदेवो ।
 पत्तो य कुमारभावं । एत्यन्तरमि 'य जाया मम तेण मह
 पीई सभावञ्चो, तस्स उण कट्ठवेण । तञ्चो पुव्वभवम्पत्य-
 ५ कम्मदोषेण उज्जुयस्स वि अणुज्जुञ्चो मम मय्यामच्छरी
 वद्धणाक्खलेण^१ विहाइ मवेमिउमारइओ । अल्लहमाणेण 'य
 परिचिन्तयमाणेण । न एसो एव कल्लिउ पारियद । ता 'एम
 एत्य उवाञ्चो । चन्दणमत्यवाहनेह मुमिकण एयस्स गेहे रित्थ
 मुयामि, यच्चा य केणइ उवाएण निवेइज्जण राइणो मप-
 १० याञ्चो भमइस्सु ति^२ । 'अणुचिट्ठिय 'व णेण जहाचिन्तिय ।
 उवणेज्जण य से गेहे रित्थ भणियमाणेण । वयस, एय
 पयत्तेण सगोवावेसु न्ति । मए वि य अकालाणयणजायसङ्गेण
 अणिच्छमाणेणावि 'एयस्स दक्खिणवज्जलयाए सगोविध ति ।
 पवत्तो य नयरे जणरवो, जहा सुट्ठ चन्दणमत्यवाह^३नेह ।
 १५ तञ्चो आसङ्गिय मे हियएण । नूणमेय एव भविस्सइ न्ति ।
 गञ्चो जञ्चदेवममीव, पुच्छिञ्चो य सो मए । कहमेय ववत्थिय
 ति । तेण भणिय । मा अञ्चहा समत्येहि । ताथमएण मए^४
 एय भवञ्चो समणिय, न पुण अञ्चइ न्ति । तञ्चो अवगया मे

१ Ut om.

२ D इज्ज इयवाउ ।

३ DF चयसा ।

४ D adds मम ।

५ D •स्सामि ।

६ D •वाइस्सु ।

७ DD om य ।

८ DF add तञ्चो ।

९ A मयय ।

‘मद्भा । एत्यन्तरंमि १थ जाणाविथं चन्दणसत्यवाहेण रादणो,
 जहा ‘देव गेहं मे सुट्ठं’ ति । ‘किमवहरियं’ ति पुच्छियं
 रादणा । निवेदयं चन्दणेणं, लिहाविथं १च रादणा । भणियं
 च लेण । अरे आघोसेह डिण्डिमेणं । जहा । सुट्ठं चन्दण-
 सत्यवाहगेहं, अवहरियमेयं रित्त्यायं । ता जत्तु १गेहे ५
 केणह ववहारजोएण तं रित्त्यं रित्त्यदेसो वा समागमो, सो
 निवेएउ रादणो चण्डसामणस्स । अणिवेहओवत्तमे १थ राधा
 सव्वधणावहारेण सरौरदण्डेण य नो खमिस्सुह न्ति । तओ
 पयइमाधोसणं । अदक्कन्ते य १तंमि गएसु पच्चसु दिण्णेस
 जाणाविथं जञ्चदेवेण रादणो । जहा । देव, न जुत्तं १सेव १०
 मिक्कदोसपयाणण, किं तु परलोच १इहलोचविहङ्गसेविणा
 अहिंसायरणेण अजणो वि य अमिज्जेण अलं मे मिज्जेणं ।
 न उवेखित्तयस्स जाणन्तेणं रायजणाहियं । ‘अओ ईदसं पि
 देवत्तु निवेईयइ । रादणा भणियं । भणाय अज्जो । जञ्च-
 देवेण भणियं । देव, सुण । १सुधं मए वक्कदेवामन्नपरिय- १५
 णाओ, १ जहा इमं चन्दणसत्यवाहगेहं चक्कदेवेण सुट्ठं, संगो-
 विथं रित्त्यं निययगेहे । एवं सोज्जण देवो पभाणं ति ।
 रादणा भणियं । अज्ज, असंभावणिज्जमेयं, १कुलप्पसुओ खु
 १सो, १ता कइं इमं अच्चन्तविहङ्गं करिस्सुइ । जञ्चदेवेण भणियं ।

१ DF चारंका ।

१ DF om

२ ACE मोसमे ।

३ BD om इहलोच ।

४ ACE नतो ।

५ D = तु जमय ।

६ D adds सुधं ।

७ DF कुलपसुओ ।

देव, नत्थि अच्चाणलोभवसगाणमसभावणिज्ज । को य दोसो कुलस्स, १कि न चवन्ति सुरभिक्षुसुसेसु किमिओ । ता निरुवावेहि^१ ताव केणद पयारेण तस्स गेह ति । तओ 'जुत्तमेय' ति चिन्तिऊण समाणत्त चण्डसासणेण करण ।

५ भणिया १य कारणिया । नयर^२महन्तगेहि सह घेत्तूण चन्दणसत्यवाहभण्डारिय पलोएह चक्कदेवस्स १गेहे त पण्डरित्य ति । तओ 'किमेइणा असभावणिज्जेण, अहधा आएस-गारिणो अन्हे' न्ति मन्तिऊण मेसविद्य नयरमहन्तगे घेत्तूण चन्दणसत्यवाहभण्डारिय जामसेत्ते वामरे समागया मे गेह

१० पहाणनयरजणाहिद्विया कारणिय न्ति । पुब्बिओ य तेहि १अह । सत्यवाहपुत्त, न ते किचि केणद एवजाइय रित्य सववहारवड्डियाए उवणीय ति । तओ मए असजायमङ्गेण भणिय 'नहि नहि' न्ति । तेहि भणिय । न तए कुप्पियच्च, रायसासणमिण, ज ते गेहमवल्लोदयच्च ति । मए भणिय ।

१५ न एत्थ अवसरो कोवस्स, पयापरिरक्खणनिमित्त समारओ देवस्स । तओ पविट्ठा मे गेह सह नयरबुद्धेहि रायपुरिसा । १अवल्लोदय च तेहि भाणापयार दविणजाय, दिट्ठ च पय-त्तडाविय चन्दणनामद्धिय हिरण्णवासण, नीणिय वाहि, दमिय चन्दणभण्डारियस्स । अवल्लोदऊण सदुक्कमिव भणिय

(A किच CDE किन्न B ha^३ उति for चवन्ति D जेति ।

१ DE ०वेह ।

२ DF om

३ B मरुजेहि D मरुत्तरहि ।

४ D गेह F मरुति ।

५ B अवल्लोदय वाह^३ and om च after दिट्ठ ।

१च तेण । अणुहरद् ताव एयं, न उण निस्संभयं वियाणमि
 त्ति । कारणिएहिं भणियं । वाएहि ताव अवहरियनिवेयणा-
 १पत्तगं, किं तत्थ दमं ईदमं १अभिलिद्धियं न व त्ति । वादयं
 पत्तगं, दिदमभिलिद्धियं । सञ्जसौभूया नागरकारणिया ।
 भणियं च तेहिं । सत्यवाहपुत्त, कुओ तुह दमं । तओ मए ५
 ५वि चिन्तिथं । कहं सभावठावियं मित्तनामं पयासेमि । ५मा
 नाम तेणावि कहिवि एओ एवं चेव समासादओ भवे । ता
 कहं नियपाणवज्जमाणओ मित्तपाणे परिच्चयामि त्ति ।
 चिन्तिऊण भणियं मए 'नियगं चेव एयं' ति । १तेहिं
 भणियं । कहं चन्दणनामद्धियं । मए भणियं । न-याणामो, १०
 कहिंचि वासणपरावत्तो भविस्सुह । तेहिं भणियं । किंसंखियं
 किं वा हिरणजायमेत्थं ति । मए भणियं । न सुदु सम-
 राभि, १०सहं चेव जोएह । कारणिएहिं भणियं । वाएह
 पत्तगं, किंदविणजुत्तं किंसंखियं वा तं चन्दणसत्यवाहवामणं
 ति । वादयं पत्तगं जाव दीणारदविणजुत्तं दससहस्रमंखियं १५
 च । तओ खोडावियमणेहिं १मिलिओ पत्तगत्यो । विन्धिया
 नागरकारणिया । परिचिन्तिथं च तेहिं । कहं अप्पडिहय-
 चक्कसत्यवाहपुत्ते चक्कदेवे एवं भविस्सुह त्ति । पुणो वि
 पुच्छिओ । सत्यवाहपुत्त, नरिन्दसामणमिणं; ता कहेहि

१ II चंदणेव ।

२ BF वत्तयं ।

३ ACE लिहिय ।

४ DF om

५ DF मएचविय तेणावि कहेचि ।

६ D तेहि च ।

७ D सयं ।

८ CE add वासणं ।

- फुडत्य, 'कुओ तुह दम'ति । तओ मए त चेवाणुचिन्तिकण
 त चेव सिद्ध ति । तेहि चिय 'धिरत्यु देव्वस्स' ति भणिकण
 मन्थिय । अन्न पि ते न किचि परमन्थिय गेहे सिद्धइ ।
 मए भणिय) न किचि । तओ तेहि पत्तग वादकण सवि-
 ५. सेसमवलोइय मे गेह, दिद्ध च जहावाइय निरवसेसमेव
 रित्य । एत्यन्तरमि 'य कुविया ममोवरि आरस्सिगा । नौओ
 तेहि नरवइसमीव । साहिओ युत्तनो चण्डसासणस्स ।
 भणिओ 'ग्धि राइणा । सत्यवाइपुत्त, विज्जाओभयलोयमगो
 तुम, ता न तुह एयमेरिसमसाज्जरियमसभावणिज्ज सभावेमि
 १०. 'त्ति । ता कहेहि ताव, को एत्य परमत्यो ति । तओ मए
 त चेव चिन्तिकण वाइजलभरियलोयणेण न कियि जपिय
 नरवइपुरओ ति । तओ राइणा समुप्पन्नामहेणावि ताथ-
 वड्डमाणओ असरिस वयणमभासिकण कयत्यण चाकाण
 निव्विसओ समाणतो ग्धि नौणिओ य रायपुरिसेहि
 ११. नयराओ, सुक्को 'य नयरदेवयावणसमीवे । 'पडिनिथत्ता
 रायपुरिमा । समुप्पन्ना 'य मे चिन्ता । किसेहइमेत्तपरि-
 भवभायणेण अज्ज वि जीविण । ता एयमि नयरदेवयावण-
 समासन्ने नगोहपायवे लक्खल्लमेमि अण्णाण ति । चिन्तिकण
 पयट्ठो नगोहसमीव । एत्यन्तरमि 'य कहिचि आभोइकण
 १०. दम वदयरमोहिणा समुप्पन्ना ममोवरि नयरदेवयाए अणु-

कम्पा । 'आवेसिऊण रायजणणिं माहिं जहद्वियमेव' एवं
 तीए राइणो । भणिओ य राया । इमाए 'मइलणए
 अमुगंमि नयइज्जाणासजे नग्गोहपायवे उब्बन्धेण अत्ताणयं
 परिचइउं ववसिओ चक्कदेवो । ता सज्जं निवारेहि तं
 संमाणिऊण य पवेसेहि नयरं ति । तओ कोइनेहाउलयाए
 संकिणं रसमणुहवन्तो राया 'चरे गेण्हइ दुरायां जइदेवं'
 ति आइसिऊण पहाणवाक्याइठो समं अहासन्निहिपपरि-
 यणेणं 'तुरियतुरियं निग्गओ नयरओ', पत्तो 'य नयइ-
 ज्जाणं । दिट्ठो 'य अहं राइण नग्गोहपायवसाहागओ उत्त-
 रीयनिवद्धपासंमि ठोइयाए सिरोहराए अत्ताणयं पवाहिउ- १०
 कामो ति । तओ सो 'दूरओ वेव संभमारसवन्निवडिय-
 सारं 'भो चक्कदेव, मा वाइसं मा वाइसं' ति भणमाणो
 सिग्गयरतज्जियाए वाक्याए 'समसीयो पायवसमौवं । सय-
 नेव अवणोओ पासओ, गेण्हऊण 'य करंमि ठाविओ अहं
 तेण वाक्यापट्ठियाए', भणिओ 'य सबज्जमाणं । भो सत्यवाइ- ११
 पुत्त, जुत्तं नाम भवओ मए वि पुच्छियस्स सव्वावापाइणं ।
 तओ मए चिन्तिवं । इत्त किमेयं ति, पयासियं भवित्सुइ
 केणइ मित्तमुज्जं । एत्यन्तरंमि 'य भणियं राइणा । भो

१ BDF आवि० ।

२ DE एव ।

३ BF मएण० ।

४ DF तुरिय ।

५ D add's राय ।

६ DF om

७ BDF om

८ BF दूरओ ।

९ BF चक्कोओ पायवस्स च० ।

१० CE पट्ठियाए, DF परिहयाए ।

- सत्यवाहपुत्र, साहिचो मम एष वदयरो अम्ब पविमिऊण
 भयवर्द्धे नयरदेवयाए, जहा निदोसो तुम दोसयारी य एत्थ
 दुरायारो अन्नदेवो । ता खमियन्न तुमए, 'ज मए असु-
 णियपरमत्थेण कयत्थिओ वि त्ति । तओ मए 'हन्त 'मपत्तो
 ५ वसण जन्नदेवो' ति चिन्तिऊण भणिओ राधा । देव,
 'रायधम्मोऽय, पयापरिरक्क'णसमुज्जयस्स नत्थि दोसो देवस्स ।
 अन्न'देवमूक्कसुद्धि पि गवेसेउ देवो, न तमि मज्झणभावे
 अणावरण सभावोयइ । रादणा भणिय । गविट्ठा मूलसुद्धी,
 साहिच भयवर्द्धे 'सम्बमिण तेण पावेण ववसिय' ति ।
 १० साहिच देवयाकहिच रादणा' । 'ठिय च मे चित्ते तुह
 दोसपयासणेण ति भणिऊण साहिचो जन्नदेवकहिचवुत्तनो ।
 तओ मए चिन्तिय । हन्त किमेय असभावणिज्ज । एत्थन्नरमि
 'य आणिको रायपुरिसेहि यन्नेऊण जन्नदेवो, निवेइओ
 रादणो । भणिय च तेण । अरे एयस्स जिथ किन्दिऊण
 १५ उप्पाडेह लोयणाइ । विसणो जन्नदेवो । तओ मए चत्तणेसु
 निवडिऊण विसत्तो राधा । देव, मम एष अवरासो 'खमी-
 यइ, सुद्धउ जन्नदेवो । रादणा भणिय । सत्यवाहपुत्र, न
 जुत्तमेय, दुरायारो खु एवो, ता अथ विसवेहि ति । मए

१ ACF जन्नए BF om

२ Bt एवो ।

३ A = यन्नेणो, BF अणोपर D = यन्ना एव ।

४ D = 'अव' + 'सु' ।

५ B देवस्स and om पि ।

६ CEF add चन्नदेवस्स ।

७ A विवायइ रादणा भय च न चित्ते ।

= DF on

८ D कमिऊण ।

भणियं । देव, अलमघेणं ति ; जद ममोवरि वडमाणो
 देवस्स, ता इमं चेव संपाडेउ देवो । रादणा भणियं ।
 अलद्वणीयवयणो तुमं ति ; तुमं चेव जाणासि । तन्नो मए
 'देवपसाओ' ति भणिकण 'निवडिओ' 'वलणसु । मोघा-
 विओ जलदेवो, पेसिओ य अहं रादणा निययभवणं ।
 तन्नो ममाणिकण मद्यया विभुईए भिओ सभवणं ति । जाओ
 य लोदवाओ, अओ जलदेवस्स जहसत्ते । समुपओ य मे
 निव्वेओ । पेक्क, ईदसाणं पि मित्ताणं ईदसो परिणामो
 ति । ~~अओ असारेओ संसारस्स, मिच्छित्तया कम्मपरिणईए,~~
 दुक्खत्ताणि^१ पाणिषिन्नाणि । ता न-याणामो किंसेत्थ^२ ।
 जुत्त ति ॥

एत्यन्तरंमि 'य ममागओ तत्थ सुगिहियन्ममो अग्निभूई
 नाम गणहरो । ठिओ य मयहज्जाणे । दिट्ठो मए वाहिदि-
 यागएणं । जाओ य मे तं पइ 'वडमाणो, पणमिओ य मो
 मए, धम्मसाभिओ 'य तेणं, अवविट्ठो तस्स पायमूले ।
 सुच्छिओ भयवं मन्वदुक्कविउडणममत्थं धम्मं । साहिओ भग-
 वया खमाइगो 'माडधओ । तं च सुणमाणस्स समुपन्ना
 देमविरदपरिणई, पवडुमाणसवेगस्स जाओ भवविरागो ।
 चिन्तियं च मए । अलं संसारपवडुणसेत्तफलेणं इमिणा
 परिकिलेमेणं, पवज्जामो पवज्जं ति ॥

१ DF om ' १ D रेविउ । २ DF 'ममं । ३ [M] ईदिओ परिपइ

४ DF 'वडपाणि । ५ DF add अणि । ६ Dom पाड ।

- एत्यन्तरमि 'य गलिओ कस्यसघाओ, पयलिया बन्धण-
 द्विदं, विहावियं अत्त^१विरिएणं, समुप्पत्ता सन्वविरदपरिएदंति ।
 कहावमाणे य विज्जतो मए भयवं गुरू । अणुगिहीओ अहं
 भयवया, विरत्तं च मे चित्त भवपवच्चाओ, ता अदसउ भयव
 ५ कि मए कायव्व ति । 'तओ तेण 'सुयसयनाणिणा मम
 भाव वियाणिकुण भणियं । जुज्जइ भवओ महापुरिमसेवियं
 ममणत्तणं 'काउ ति । तओ मए तस्स समीवंमि सेव पवन्नं
 ममणत्तण परिवालिय च विहिण । तओ अहाउय 'पालि-
 ऊण कालमासे काण किञ्चा देह चरऊण नवसागरोवमाऊ
 १० वेमाणियत्ताए उववओ णि बन्धलोए, इयरो वि य जञ्ज-
 देवो तिभागरोवमठिदं सक्करप्पभाए नारगो ति । तओ
 अहमहाउय पालिऊण देवलोमाओ चुओ 'समाणो इहेव
 विदेहे 'गन्धलावदंविजए रयणपुरे नयरे रयणसागरस्स
 मत्यवाहस्स विरिमइए भारियाए कुब्बिंसि पुत्तत्ताए
 १५ उववओ ति । इयरो वि य तओ नरगाओ उव्वट्ठिऊण
 आहेडगसुणओ भविद्य मरिऊण तिभागरोवमाऊ तत्येव
 उव्वज्जिऊण तओ य उव्वट्ठो नाणातिरिएसु आहिण्डिऊण
 तत्येव रयणपुरे तावधरदासीए नययाभिहाणाए सुयत्ताए
 उववओ ति । उच्चियसमयमि जाया ण अन्हे, पत्ता ण
 २० बालभावं । पट्टावियादं नामादं मज्झं चन्दमारो इयरस्स

१ BD om   १ D adds कस्यस ।   १ BD om all down to भविद्य ।

३ BD om   ३ B परिपालिऊण ।   ४ D om   ७ D अधि० ।

अणहगो न्ति । पत्ता १य जोव्वण । कश्चो मह दारमगहो ।
एव च विसयासत्ता १चिद्धामो । पुव्वभववासश्चो य न इमस्स
समोवरि वज्झणापरिणामो अबेद । अन्नया य आगश्चो तत्थ
मासकप्पविहारो भवव विजयवट्ठणायरिश्चो । पवन्नो य मए
इमस्स पायमूले सावगधश्चो । अन्नया य त पुर दौहदण्ण
जप्तागए भरवदमि गामन्तरगएसु अन्नेसु विज्झकेवनामेण
सवरसेणावदणा हयविहय काज्जण अवणीश्चो कोद लोश्चो ।
सुथ च अन्नेहि । समागया त पुर । दिट्ठ १च मसाणगार-
मणुगरिन्ता गवेसाविथ भाणुस जाव सव्वमेव धरद नवर
चन्दकन्ता ने भारिया अवहड न्ति । तश्चो समुप्यन्ता मे १
अरद, जाया य चिन्ता । हा कह या तवस्तिणी मसादिट्ठ
विश्रोगा पाणे धारिस्सुद न्ति । एत्थन्तरमि १य भणिश्चो
देवमकाभिहाणेण बुद्धमाहणेण । सत्थवाहुपुत्त, मा सत्थ ।
पुणो वि एयमि चेव विसए विरित्यलाभिहाणाश्चो सन्निवे-
साश्चो एव चेव सवरेहि अवणीश्चो जणो आसि । मो ११
निरवसेघो अण्णियचरिन्तसव्वसो महया दविणजाएण
सुक्को न्ति । तश्चो अह एयमायणिकुण अदकन्तेसु करवय
दिण्णेषु सभूमिसुवमएसु सवरेसु अणहगदुदश्चो घेत्तूण सव्व-
सार दविणजाय सुमण्हसमिद्ध १ च प्राप्तेय पयट्ठो चन्द-
कन्ताविमोक्खणमिन्त १ति ॥

- १६० 'दूओ 'य तीए मम विओगविडराए चारित्तखण्डणा-
 सङ्घिणीए^१ य 'कहिचि 'सुखगामासन्नकूवयडावासियाए सवर
 वाहिणीए निसासरमसमयमि पवत्ते 'य पयाणगकोलाहले
 पेरेन्तरक्खणादावडेसु सवरसघाएसु जीवियनिरवेखाए तमि
 १६१ चेव जिण्णकूवमि पवाहिओ अप्पा । पडिया 'य जलमज्जे
 न मया 'य जलप्यभावेण । तओ तग्गय चेव पडिकूवग
 महिड्डिऊण चिड्डिउमारड्डा । किण्णपाणा य जीवियसेसेण
 चेव जाव पाणे धारेइ, ताव पत्ता चन्हे तमुद्देस । अणहगसु
 वि य पुब्बभवनिमित्तओ तयत्यसदरिसणओ य समुप्पन्नो
 १६२ ममोवरि वञ्चनापरिणामो । चिन्तिय च जेण 'कहमेसो
 वञ्चियव्वो' ति । तओ सो अणेयवियप्प'समाउलियच्चियओ
 अह च सुद्धसद्धावो ति एव वच्चामो । पाहेयदविणजायाणि
 य पत्तेय हत्यगोयराणि हवन्ति । अज्जया य मम हत्ये
 पाहेय तस्स दविणजाय ति । एवमणुगच्छमाणा पत्ता तमुद्देस
 १६३ जत्य सा जन्दकन्ता 'चिट्ठइ । दिट्ठो य सो कूवो । एत्य
 न्तरमि 'य अत्यमिओ सहसुरस्सो, लुलिया सज्झा । तओ
 चिन्तियमणहगेण । हत्यगय मे दविणजाय, विजण च
 कन्तार, ममासन्नो य पायालगभीरो कूवो, पवत्तो य
 अवराह'विवरसमच्छायगो अन्धयारो । ता एयमि एय

१ D om

१ D = तीए ।

१ B कुरचि, D करचि ।

४ D अणसुण ।

५ CD पज्जाउल ।

६ D विवराहसमोत्तमयो ।

‘पक्खिविज्ज’ नियत्तामो ‘इमस्स चाणस्स’ ति, चिन्ति-
 ऊणं भणियं च तेण । सत्यवाहपुत्त, धणियं पिवासामिभूषो
 ण्दि । तस्मिन्निहालेहि एयं जिह्वकूवं, किमेत्य उदगं अत्थि^१
 नत्थि ति । तत्रो मए गहियपाहेयपोट्टलेणं सेव निहा-
 लिओ ‘कूवो । एत्यन्तरंमि ‘य सुविमत्थहिययस्स लोचस्स
 विष मधू आगओ मम समीवमणहगो । सहमा पक्खित्तो
 तंमि अहमणहगेण, पडिओ ‘य उदगमज्जे । नियत्तो
 ‘य सो तत्रो विभागाओ’ । अहमवि ‘य मसंभन्तो जगो
 पडिकुवगेक्कदेमे । परामुट्ठा ‘य भयविहल्लङ्का चन्दकन्ता,
 योमहावओ भयकायरा । ‘भणियं च तीए ‘नमो अरि-
 चन्ताणं’ ति । तत्रो पच्चभिन्नाओ सहो । ऊसमियं मे हिय-
 एणं । भणिया य मा ‘अभयमभयं जिणमामणरयाणं’ ति ।
 तीए वि य पच्चभिन्नाओ मे सहो । रोविउ पयत्ता, समा-
 मामिया ‘मा मए, पुच्छिया य वृत्तन्तं । माहिओ य तीए,
 मए वि य नियगो ति । भणियं च तीए । वा दुट्ठु कयं^२
 अणहगेण । मए भणियं । सुन्दरि, न दुट्ठु कयं, परमोव-
 धारी खु मो महाणुभावो, जं ‘तुमं मंगोदय ति । अय्य-
 निहाण ‘य अदक्कन्ता रयणी, उगओ अंसुमाणी । तत्रो

१ D पक्खिविय ।

२ B दुवावा इमस्स, D इमस्स चाणस्स ।

३ D adds ति ।

४ D adds सेव ।

५ D om

६ D adds पाहदिही ।

७ D भणियमिओ ।

८ D य ।

९ D तुमापसुंजोद ति ।

- मए दिवं चन्दकन्ताए ^१पाहेय । भणियं च तीए 'कहमहं'
 तुमए अगहियमि गेएहामि, त्ति^२ । तओ मए नेहकायरं
 से हियय कखिऊणमकाले सेव गहिय ^३पाहेय, भुत्त च
 अहेहिं । ^४तओ चिन्तिय^५ मए । केण पुण उवाएण अन्हे
 ५ इमाओ भवसमुदाओ विव भूवगाओ उत्तरिस्सामो त्ति ।
 एव च चिन्तयन्ताण कइवयदिणेषु^६ खीण पाहेय, पण्डा
 जीवियासा । जाया य से चिन्ता । कह पाविऊण जिणमयं
 अकाऊण पव्वज्ज अकयत्यो मरिस्सामि त्ति । एत्यन्तरमि
 फुरियं से वामलोपणेण ममावि ^७दाहिणेण । अपिय च
 १० तीए 'अज्जउत्त, वाम से लोयण ^८फुरिय' त्ति । तओ
 माहिओ से मए हिययसकप्पो इयरचकुफुरण च । समा-
 सासिया य एसा । सुन्दरि, इमेहि निमित्तविसेसेहि ^९अवस्स
 अन्हाण न चिरकालाणुघारो एस किलेसो, ता न तुमए
 सतप्पियव्व त्ति । पबिस्सुयमिमोए । एव च जाव अहोरत्त
 १५ निवसामो, ताव समागओ सवररायदाणीओ रयणपुरनिवा-
 मिणो गन्दिवङ्कणाभिहाणस्य सत्यवाहस्स^{१०} सन्तिओ रयण-
 पुरगामो सेव सत्यो त्ति । उयगनिमित्त ^{११}च समागया
^{१२}पुरिसा । ^{१३}गहिऊण जम्बणा दिट्ठाद अन्हे इमेहि । निवे-

१ D पाहेय ।

२ D अय ।

३ D om

४ D adds च ।

५ B दिवसेसु ।

६ D दक्खिणेषु । सादिये ।

७ D फुर ।

८ B अवस्स D अवस्सम ।

९ D वाह ।

१० CD om

इय सत्यवाहसु । कयमञ्जियापञ्चोण समुत्ताराविषाद तेष,
 पञ्चभिन्नायाणि य । पुच्छियाद वुत्तन्त, माहिओ वित्य-
 रेण^१ । तओ पत्तियाद रयणउर जाव अरक्कन्तेसु पञ्चसु
 'पयाणएसु परिवहन्ते सत्ये रायवत्तणीओ माददूरदेसभाए
 दिट्ठो कङ्कालमेत्तसेसो वामपाभावडिचदविणजाओ केमरिणा
 दीहनिद्दावसमुवणीओ अणहगो^२ त्ति । दविणोवल्लभेण पञ्च-
 भिन्नाओ अञ्चेहि । तओ त तहाविहविशग पेच्छिऊण
 समुप्पओ मे विवेगो । खओवसममुवगत चारित्तमोहणीय ।
 सजाओ सवलजोवल्लोयदुल्लहो चरणपरिणामो । तओ अह
 तहाविहपवडुमाणपरिणामो^३ चेव आगओ समयर । पवओ १०
 य जहाविहीए विजयवडुणायरिचममीवे पव्वञ्ज ॥ अहा-
 उयमणुवालिऊण विहिण^४ य मोत्तूण देह उववओ मोलम-
 मागरोवमाऊ वेमाणियत्ताए महासुक्ककप्पमि, इअरो वि य
 अणहगो मोहवावाइयमरीरो सत्तमागरोवमदिट्ठ^५ वालुगण-
 हाए नारगो त्ति । तओ अहमहाउय^६ पालिऊण देवलो- ११
 गाओ बुओ समाणो इहेव जम्बुदीवे दीवे भारहे वामे
 रहवीरउरे मयरे मन्दिरदुणसु गाहावइसु सुरमन्दरीए
 भारियाए कुच्छिभि पुत्तत्ताए उववओ त्ति^७ । इयरो वि
 तओ नरगाओ उव्वट्ठिऊण विठ्ठगिरिपव्वए अणेममत्तवा-

१ CD n33 विच्छिओ इयो ।

२ AC एणउर

३ Dom

४ D = मरेओ ।

५ ABD य ।

६ D = दिट्ठो ।

७ BD = उववओ ।

८ D त्ति ।

९ D य ।

- वायणपरो 'सौहृताए उववचो' । ^१तश्चो सौहृताए ^२उवव-
 क्खिऊण पुणो वि ^३मरिऊण सत्तसागरोवमाऊ तत्थेव उवव
 क्खिय तश्चो य उव्वडो नाणातिरिएसु आहिण्डिय तत्थेव
 नथरे सोमसत्यवाहसु नन्दिमईए भारियाए पुत्तत्ताए
 ५ उववचो ति । उच्चियसमयमि जाया अन्हे, पत्ता वालभाव ।
 पट्टाविद्या नामाद मज्झ अणङ्गदेवो, इयरसु धणदेवो
 ति । आ वालभावश्चो जाया पिई मम सभावश्चो,
 इयरसु करवण । कुमारभावमि ^४य ^५पत्तो मए
 देवसेणसुहसमीवे ^६सुव्वसुभासिचो धम्मो । पत्ता य जोव्वण ।
 १० सन्ते वि पुव्वपुरिसक्खिए दविएजाए अभिमाणश्चो
 'किमणेण पुव्वपुरिसक्खिएण' ति दव्वसगहमिमित्त गया
 रयणदीवं । विठत्ताइ रयणाइ । कथा सजुत्ती । पयहा
 निपदेसमागन्तुं । एत्यन्तरमि ^७य पुव्वकयकसदोसेण
 चिन्तिय धणदेवेण । कह पुणो वच्चियसो एस अणङ्गदेवो ।
 १५ विषप्पिया य तेण अणेगे मिच्छावियप्पा । ठाविचो
 मिद्धन्तो । अवावाइश्चो एम न तीरए वच्चिउ ति, ता
 वावाएमि एयं । परिचिन्तिचो उवाचो 'भोयणे से विसं
 देमि' ति । अच्चया य सत्यिमईसच्चिवेसमणुपत्ताण भोयण
 निमित्त गचो धणदेवो हट्टमग । कारावियं च तेण भोयण,
 २० परिकत्त ^८च एगमि भट्टुगे विमं । चिन्तियं च तेण 'एयं से

१ D जोडा । २ D ति । ३ Dom ४ B उववक्खिय, D उववक्खि ।

५ AC = वचो । ६ D = भावाउ । ७ D = सेच । ८ B om

दाहामि' ति । आगच्छन्तस्सु^१ अण्णवियप्पावहरियच्चित्तस्स
 सजाओ विवज्जओ । भोयणवेत्ताए^२ गहिओ तेण विमलद्दुगो,
 दिओ मम च इयरो^३ ति । पभुत्ता अण्णे जाव येववेत्ताए
 चेव^४ 'धारिओ धणदेवो । तओ 'किमेय ति' आउत्तौहओ
 'अह जाव किकायव्वमूढो येवकाण चिट्ठामि ताव अशुग- १
 घाण विमस्सु विचित्तयाए कक्खपरिणामस्सु उवरओ धणदेवो ।
 जाया मे चित्ता 'हा केण उण एय ववमिय ति । तओ
 अशुणियवुत्तन्तो महासोयाभिभूयमाणसो आगओ मनयर ।
 चिट्ठो वुत्तन्तो तस्स माणुसाण । 'विदण च तेमि अज्झिययर
 रयणजाय । सेसरयणजाय पि एय जहाणुक्ख कुसलपरके १०
 निउच्चिज्जण तच्चिव्वेण चेव 'तय्यभिदमन्नायविसयसङ्गो
 पवओ दवसेणायरियसमोवे पव्वज्ज ति । परिवालज्जण
 अहाउय विहिण्ण थ मोत्तूण देह पाणायमि कप्पे^५ उववओ
 एगूणवौससागरोवमाज्ज देवो ति, इयरो वि विममरणाणन्तर
 पङ्कप्पभाए पुढवीए नवसागरावमाज्ज नारगो ति ॥ तओ ११
 अहमहाउय^६ अणुवालज्जण चुओ समाणो इहेव जम्बुदीपे
 दीपे एरवए खेत्ते हत्थिणाउरे नयरे हरिनन्दिस्स गाहावडस्स
 लच्छिमईए भारियाए कुच्छिमि पुत्तन्ताए उववओ^७ ।
 इयरो वि^८ तओ नरगाओ उव्वट्ठिय उरगत्तण पाविज्जण

१ D adds च ।

२ D om

३ धारिओ ?

४ D अहणं ।

५ D दिवा ।

६ B तय्यं D अणुमुरमेव अहाणं ।

७ D अशुगओ ।

८ D अणुपा ।

९ D adds ति ।

- ‘भलेगसत्तवावायणपरो’ दावाणल्लदद्धदेहो मरिऊण तीए
 चेव पद्धप्पभाए सुद्धवीए किच्चूणदससागरोवमाऊ नारगो
 होऊण तन्नो उल्लङ्घो तिरिएसु अहिण्डिय तमि चेव
 हत्थिणाउरे इन्दनामस्स बुद्धमेट्ठिस्स नन्दिमरिए भारियाए
 ४ कुच्चिसि पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति । उच्चियसमयमि जाथा
 अहे । पदट्ठाविथाइ नामाइ मज्झ वीरदेवो, इयरस्स दोणगो
 त्ति । पत्ता १य कुमारभाव समप्पिया य लेहायरियस्स ।
 जाथा १य अन्हाए पुब्बवत्थिया चेव पिदै । तन्नो गहिय
 कलाकलावेण मए पडिवन्नो माणमद्गयइसमीवे जिणदेसिन्नो
 १० धम्मो, ममोवधारवत्तणकुमलेण इव्वञ्चा दोणएणावि । तन्नो
 य मे धम्माणुराएण १तप्पभिइ ॥ पद समुप्पन्ना यिरयरा
 पिदै । समप्पिय से पभूय दविणजाय भणिन्नो य एसो,
 ‘ववहरइ अणिन्दिएण मग्गेण’ । तन्नो सो ववहरिउमारद्धो ।
 विट्ठन च तेण पभूय दविणजाय । एत्थन्तरमि पुब्बकयकम्म
 १५ वामणादोसेण जान्नो से ममोवरि १अहिगो वत्तणापरिणामो ।
 चिन्तिय च तेण । अज्झिय पभूय दविणजाय, भागिन्नो य
 वीरदेवो एयस्स । ता केण उण उवाएण वच्चियन्नो एसो न
 य मुणइ जहट्ठिय णे कोइ ववहार । ता किं अवल्लभामि ।
 अहवा एयमि परियन्वगे न मे अल्लियवयण १ निव्वहइ । ता

१ DD चलेम* ।

१ DD *चरता, AC *चिरत्थो* ।

१ D om

४ D om

४ AC महिय ।

६ D adds पि ।

वावाएमि^१ एयं । तन्नो 'जमहं मणिसुमि, नं चेव अग्निस्सुह' ति सपहारिकण पारद्धो तेण समुवयारो । काराविशो महन्तो पासाओ, उवरिभूमिभाए^२ च तस्स अणियमिय^३ खौल-
जालो निज्जुहगो । चिन्तियं च तेण । वीरदेवं पासाय^४ पवेस-
निमित्तं निमन्तिऊण दंसेमि से निज्जुहगं । तन्नो सो रम्भ- ५
दसणीययाए निज्जुहगस्स सहसा आरोहदस्सुह । तन्नो य
तन्निवडणेण निवडिओ समाणो न भविस्सुह ति । एव च
कए समाणे लोयवाओ वि परिहरिओ दोह^५ । 'संपादयं
तेण जहाममीदिय । भुत्तुत्तरकासंमि ^६य आरुढा दुवे वि
अहे सपरिवारा पासायं ; एत्थन्तरंमि ^७य पण्डा से मई । १०
मम दमणनिमित्तं केवलो चेवारुढो निज्जुहग । जाव ^८य
मारोहामि अहयं, ताव निवडिओ^९ । हाहारवं करेमाणो
समोदणो अहय जाव दिट्ठो पञ्चत्तमुवगओ दोणगो ति ।
समुप्पन्नो मे निब्बेओ । चिन्तियं मए । धिरत्यु जीवलोयस्स,
एवमवसाणं ससारचेड्डियं । तन्नो अहं तस्स मयकिच्चं काऊण १५
तन्निवेण चेव पडिवज्जो माण^{१०} 'भट्ठगुरुममीवे समणलिङ्गं ।
परिवालिकुण अहाउयं उववओ ^{११}हेट्ठिमोवरिमगेवेअए
किंचूणपणुवीससागरोवमाऊ देवो ; इयरो वि^{१२} दोणओ

१ D adds ताव ।

२ II कील ।

३ B सपादियं ।

४ ACD •संय ।

५ BD समुवयारो ।

६ D परेसय ।

७ D om

८ D हेट्ठयु ।

९ D •भूमियय ।

१० II adds ति ।

११ D adds तपी ।

१२ B adds य । ,

- तद्वाविहृदृज्जाणोवगन्तो धूमपभाए पुढवौए दुवालसमागरो-
वमाऊ नारगो ति ॥ तन्त्रो अह सुराउयमणुभुञ्जिऊण चुत्रो
समाणो इहेव जम्बुद्वीवे दीवे १एत्य चेव विजए चम्पावासे
नयरे माणिभदस्स सेट्ठिस्स २हारिणीए भारियाए कुञ्चिभि
४ पुत्तत्ताए उववन्नो, जात्रो ३य उच्चियसमएण । पदट्ठावियं मे
नाम पुष्पभदो ति । १पढमं च किल मए घोसमुच्चारयन्तेण
'अमर' ति सलत्त । अत्रो दइय पि मे नामं अमरगुत्तो
ति । सावयगिऊप्पत्तीए य आ बालभावात्रो चेव पवन्नो मए
जिणदेसिन्त्रो धम्मो । एत्यन्नरमि ३य इयरो वि तन्त्रो नरगात्रो
१० १उव्वट्ठिऊण सयभुरमणे ससुहे महामच्छो भविय अस्सन्त-
पावदिट्ठी मन्त्रो समाणो तीए चेव धूमपभाए दुवालसमा-
गरोवमाऊ चेव नारगो होऊण उव्वट्ठी समाणो माणाति-
रिएसु आहिण्डिय तमि चेव नयरे मन्दावत्तस्स सेट्ठिस्स
सिरिनन्दाए भारियाए कुञ्चिभि धूयत्ताए उववन्नो, जाया
११ य उच्चियसमएण । पदट्ठाविय च मे नाम मन्दयन्ति ति ।
पत्ता य जोव्वण १विदिसा य मज्झ । निव्वत्तिथं पाणिग्ग
इण । समुप्पन्नो य मे त पद मिणेहो, तीए वि ३ तडेव ।
एव च विषयसुहमणुहवन्ताण गन्त्रो कोद कालो । पुव्वकथ-
कस्सदोसेण ३य ३से ममोवरि वसण परिणामो नावेद, जेण

८ D इहेव ।

१ D भारिणीए ।

१ D om

८ AC इहेव ।

१ BD om

१ II उव्वट्ठा

९ १ विदिसा, O विदिशा D दिशा ।

८ D भावो आवेद ।

समप्पियसव्वधरसारा वि मायाए ववहरइ । साहियं च मे
परियण्णं, न उण पत्तियामि ति । अन्नया 'थ साहिय
मे तीए । जहा । पण्डुं सव्वसारं कुण्डलजुयलं । तं पुण सयं
चेव अन्नहरिक्कण समाउलीभूया । भणिया य तन्नो मए ।
सुन्दरि, येवमेयं ति, किमेइहमेत्तेण सरग्गेण । अन्नं ते १
कुण्डलजुयल कारावेमि । कारावियं कुण्डलजुयलं । अद-
क्कन्तेसु कइवयदिण्णेषु अन्नङ्गणवेल्लेण समप्पिय से नामद्धिय-
सुद्धारयण, सगोविद्य च तीए निद्ययाभरणकरणए । वत्ते
'थ पट्ठाणभोयणसमए काल्ळणमद्गरायं परिणेषिक्कण तम्मोल
असजायासङ्गेण चेव तन्नो करण्डगाओ 'सइ' चेव गहियं १०
मए सुद्धारयण । दिट्ठं च पुब्बनट्ठं सव्वसारं कुण्डलजुयलं ।
जाया य मे विन्ता 'किमेयं पुणो लद्धं' ति एत्यन्तरंमि
समज्झमा विद्य आगया नन्दयन्ती । दिट्ठं च तीए
मज्झ इत्यमि सुद्धारयण । विलिधा मा । छत्थिओ मे
भावो । तन्नो अह सिग्घमेव निग्गओ गेहाओ । चिन्तिय ॥
च तीए । दिट्ठं इमेण कुण्डलजुयलं । ता किमेत्थ कायव्व ।
जाय मे 'लङ्कसं, पण्डुो एसो १'वि । ता जाव सयणवग्गे वि
मे लाघवं न उप्पज्जइ, ताव वावाएमि एयं ति । एमो थ
एत्थ उवाओ, मज्झयायण से कम्मणजोग पडभ्भामि । कओ
तीए केवलाए चेव अणियमरणावहट्ठव्वसंजोणणं जोगो । १०

१ D om.

• D सय ।

१ D adds च ।

१ D लङ्कसस ।

१ BD om

१ D adds च

- सठवन्तौ य तमेगदेसे डक्का भुयङ्गमेण । साहियं च मे
 पुरोहिणं रुद्देवेण । गन्धो अहं समझन्तो गिहं । दिङ्गा
 य कमिणमण्डला^१वावियसरौरा जीवियमेत्तसेसा मन्दयन्तौ ।
 त च तहाविहं ददूण समुप्पन्ना मे चिन्ता । धिरत्थु
 १ माहन्दजालसरिससु जीवलोयसु । बाह^२जलभरियलोयणेणं
 च सगगयत्कर भणिया मए । सुन्दरि, किं ते बाह^३ ।
 जाव न अपद त्ति, तन्नो विमलो अह, पण्डा जीवियामा ।
 तहावि 'गाहडिया एत्थ यमाण, अचिन्ता मन्तमत्ति' त्ति
 महाविद्या गाहडिया । दिङ्गा च तेहि । विमला च ते ।
 १० भणिन्नो य ऐहि । सत्यबाहपुत्त, कालदङ्गा खु एमा न
 गोधरा मन्तसु । ता न कुप्पियव्व तुमए त्ति, भणिकुण
 निग्गया गाहडिया । तन्नो अक्कन्दणविलवणवावडसु मे
 परिथणसु विमुक्का जीविण, कय मे चट्टदेहियं । तन्नो
 अह तच्चिञ्चेण चैव पवड्डमाणमवेगो 'धिरत्थु जीवलोयसु'
 १५ त्ति परिचिन्तिकण^४ य असारय चट्टकण किल्लेमायामका-
 रिण मङ्ग पवन्नो पवञ्ज त्ति । मा उण तवस्सिणौ तहा
 मरिक्कण समुप्पन्ना तमप्पहाभिहाणाए मरयपुठवीए । आउ
 च मे 'दग्गवौम' भागराह । एय मे चरिय त्ति ॥ एय च
 मोक्कण मजाओ रायनायराणं निव्वेशो । पुष्कियं च राहणा ।
 १० भयवं, को उण तौए भवन्नो य परिणामो भविमूह ।

१ B भा०, D = रुविषणा० ।

२ B om जल ।

३ D om

४ D दग्ग ।

५ D सावरोवमार् ।

भयवया भणियं । तीसे अणन्तमंमारवसाणे सुत्तो, मम उण
इहेव जणे सि ॥

तस्यो अहमेयमायण्डण^१ तस्स चेव भयवसो समीवे
अणेयमायरज्जपरिगसो पवधो पच्चञ्चं । एयं मे विमेष-
कारण ति ॥

मीहकुमारेण भणियं । मोहणं ते निम्मेयकारणं । अह
कदगदममावसकसो उण एव ममारो, किविमिद्धाणि वा इह
मारोत्तमाणमाणि सुहदुरकाणि अणुहवन्ति पाणिणो, को वा
एत्य संमारचारगविमोघणसमत्यो भयवं धम्मो सि । धम्म-
घोसेण भणियं । वच्च, सुण, जं तए पुच्छियं ।

एत्य ताव चउमदममावसकसो मंमारो । गहसो पुण
इमासो । मं जहा । भरवगहं तिरियगहं मणुयगहं
देवगहं । सुहदुरकचिन्नाए पुण, सुसो मंमारममावसाण
जाइजरामरणपौडियाण रागाइदोमगहियाणं विमयविमाव-
द्वियसेयणणं च मत्ताणं सुहं ति । न किंचि सुहं, वञ्चं च
दुरकं । एत्य मे सुण मायं ।

अह माम कोइ पुरिषो धणियं दामिहदुरक्कमंजसो ।

मोक्खणं नियं देमं परदेमं गम्भुमारदुहो ॥

मोक्खणं च देमं मामाथरनयरपट्टसमत्ताहं ।

येइदियहेहि नवरं कर्हचि पन्दाउ पच्चाहो ॥

- पत्तो य सालधरलतमाल^१तालालिवलतिलयनिचुलशंको-
 लकलम्बवञ्जुलपलाससलदतिणिसनिम्बकुडयनगोहृखदरसञ्जञ्जु-
 ण^२म्बजम्बुयनियरगुविल दरियमयणाहखरनहरमिहरावायदलि-
 यमत्तमायङ्गकुम्भत्यलगलियवहलहहिरारत्तमुत्ताहलकुसुमपय-
 ५ रक्षियवित्तियलभूमिभाग वणकोलपरहवसहपसयवग्यतरच्छ-
 च्छभल्लजम्बुय^३गयगवयसीहगण्डयादरुडुडुडुसावयभीसण दरिय
 वणमक्षिसजूहसमालोडियासेसपल्लजलुच्छल^४न्तत्यजलयरमु-
 क्कमायवहिरियदिस महाडवि । तीए य^५ तणहाकुहाभिभूएण
 दरियवणदुडुसावयरवायणुत्तत्यलोयणेण दीहपहपरिसमु-
 १० प्पन्नसेयजलधोयगत्तेण मूढदिमाचक्क विसमपहखलन्तपयसचार
 परिधमन्तेण तेष दिट्ठो य पल्लयघणवन्धसज्जिहो निट्ठविया-
 णेयपक्षियजणवड्डिउच्छाहो ^६गह्वमगज्जियरवा^७जरियविधड-
 रकुप्पेसो मग्गओ ^८तुरिय धावमाणो ^९उड्डीकउड्णसुणो
 वणहत्ति त्ति । तह य^{१०} निमित्तकरवासवावडग्गहत्त्या विग-
 १५ रालवयणकाया^{११} भीमइइहासमजुत्ता^{१२} अमित्तवमणा पुरओ
 महादुडुरक्खसि त्ति । तओ ते दडूण मसुभयवेविरङ्गो
 अवलोदयसयलदिमामण्डलो पुम्बदिमाए उदयगिरिसिहर-

१ D adds ताल । २ D has सज्ज instead of म्ब । ३ D om गय ।

४ A •सुत्तलत्त•, B •सुत्तलत्त• C •सुत्तलत्तलत्त• ।

५ A adds चडवीट्, D on the margin ६ A •जे, B •म ।

७ ACD दूरि । ८ D तुरियतुरिय । ९ D उड्डी ।

१० B has here अमित्तवमणपरिधाया । ११ B •कायवयणा । १२ D जुत्ता ।

‘કુંકારવળપિસુણિયમવચ્ચિય વયળમયગરમહો’ય ।

દિગ્ગયકરોક્કાય કમિણ રત્તચ્ચિધીમચ્ચં ॥

જાવેમો મરપમ્મો તાવ મહ જીવિય તિ ચિન્ત્તમ્મો ।

‘અવચ્ચદ્ધ સદ્ધમુહો પેચ્ચદ્ધ ય સુતિરુદ્ધાઠિમે ॥

૧ ધવલ્લકસિળે ય તુરિયં દુવે તદ્ધિ મુમ્મદ મહાકાપ ।

નિસ વાવડવયળે હિન્દમ્મે તમ્મ મૂલાદ ॥

તાવ વળવારણે ય ‘વિન્નાદ મર અપાવમાળે ।

કુવિણ ‘વિદ્ધાદ ધણિય મગ્ગોદ્ધરકમિ ।

મચ્ચાસિયમિ તમિ ય ‘અવહોવરિ વિયદ્ધમાદ્ધમભૂયં ।

૧૦ રુચિક્કણ તમિ પદ્ધિય મઙ્ગજાલ જિન્નકુર્વમિ ॥

તો કુવિયદ્ધમઙ્ગપરિનિયરઠમિચ્છન્તમ્મયગત્તમ્મ ।

મૌમમિ નિશઠિયા કહ્ધવિ મવર જોણ મઙ્ગવિન્દુ ॥

ઓયનિક્કણ ય વયળ કહ્ધવિ પવિટ્ઠો ય ‘ત્તિમજ્જાઓ ।

ચળમામાદ્ધમિચ્ચદ્ધ ધુળો વિ ‘અમે નિવદ્ધમાલે ॥

૧૧ અગ્ગેઠમયગરોરગરિમૂમ્મયવિન્નયમઙ્ગયરિમયાદ ।

મઙ્ગવિન્દુરમામાયળ‘ગેદ્ધિયા ચરિમિયો જાઓ ॥

મવિયજળમોદ્ધિવિઠ્ઠણપ્પલમચ્ચત્તમિયમુટાચરણં ।

પરિગણ્ણિયમેયમ્મ ‘ય સવમ્મહારં નિયામેદ્ધ ॥

૧ [A] કુંકાર =

૨ [A] જો =

૩ [A] અવચ્ચદ્ધ ।

૪ [A] મ =

૫ [A] વિદ્ધાદ, (વિદુન્નદ)

૬ [A] અવ =

૭ [A] દિદ્ધ [A] = અવધેયદેવ ।

૮ [A] જ ।

जो पुरिसो मो जीवो चउगदभमण^१ च रखपरियउण ।
 वणवारणो य मखू निमायरि जाण तह जर ॥
 वडहरको उण मोखो मरणगदन्दभयवण्णिओ नवर ।
 आरुहिउ विमयाउरनरेहि न ॥ मळणिओ^२ न्ति ॥
 मणुयत्त पुण कुवो भुयङ्गमा तह य होन्ति उ कमाया ।
 खदओ जेहि मणुसुओ कळाकळाद न मुण्णे^३ ॥
 जो वि य पुण मरयओ मो जीय वेण जीवद जीवो ।
 त किणहधवलपक्का 'खण्णन्ति दडमुन्दुरसमाणा ॥
 जाओ य मळयरौओ डमन्ति त ते उ वाहिणो विविहा ।
 अभिभूओ जेहि नरो खण पि सोरक न पावेद ॥ १०
 घोरो य अयगरो जो मो नरओ विमयमोहियमणो न्ति ।
 पडिओ उ जमि जीवो दुक्कमहम्माद पावद ॥
 मळविन्दुसमे भोए तुष्के परिणामदाहणे धणिय ।
 इय वमणमकडगओ विमुहो कह मद्द भोसुं जे ॥
 तो भे भणामि मावय विमयसुह दाहण मुण्णेऊण । ११
 चवत्ततडिविन्नमिय पिव मणुयत्त भङ्गुर तह य ॥
 सुयणसमागमसोरक चवत्त जीवण पि य अमार ।
 सोरकनिहाणमि मया धम्ममि मद दड सुणसु ॥
 मीहकुमारेण भणिय । भयव, बेरिमो धधो न्ति ।
 गवया भणिय । सुण, सम्राट्ठो । भणिय च । १२

खन्ती य महवज्जवमोत्तीतवमजमे य बोद्धव्ये ।

मच्च सोय आकिचण च वमम च उदधमो ॥

तस्य खन्ती नाम सक्कजाणपुब्बग वत्थुमहावालोयणेण
कोहस्स अणुदमो उदयपत्तस्स वा विफलीकरण । एव महव-
५ या वि माणस्स अणुदमो उदयपत्तस्स वा विफलीकरण ।
एवमज्जवथा वि मायाए अणुदमो उदयपत्ताए वा विफली-
करण । एव भुत्ती वि लोहस्स अणुदमो उदयपत्तस्स वा
विफलीकरण ति ॥ तत्रो पुण दुविहो बाहिरो अभिन्नरो
१० य । बाहिरमो अणसणादमो । भणिय च ।

१० अणमणमूणोपरिया वित्तीमखेवमो रमसाधो ।

कायकिलेसो सलीणथा य वण्णो तत्रो होइ ॥

अभिन्नरमो पुण पायच्छित्तादमो । त जहा ।

पायच्छित्त विणमो वेयावच्च तत्रेव मज्जाधो ।

झाण उस्सग्गो वि य अभिन्नरमो तत्रो होइ ॥

१५ मजमो य सत्तरसविहो । भणिय च ।

पञ्चामववेरमण पच्चिन्दियनिगहो कमायत्रमो ।

- बालतवविहाण काऊण मोचूण त देह पुब्ब^१कम्मवासणा-
 विवागदोसेण समुप्पन्नो कुसुमावलीए कुच्छिषि । दिट्ठो तीए
 सुमिणञ्चो । जहा । पविट्ठो मे उयर भुयङ्गमो, तेण च
 निग्गच्छिऊण उक्को राया निवडिञ्चो सिद्धाभणाञ्चो । त च
 ८ दट्ठूण मसज्जसा विथ विउट्ठा कुसुमावली । अमङ्गल ति
 कलिऊण न साहिञ्चो तीए ददयस्सु । पवड्डमाणगम्भा य
 तहोसञ्चो^२ चेव न वड्डमन्नए नरवद । राया य अहिथ
 सिणेहपरवसो^३ । भणिया य परियणेण 'सामिणि, न जुत्त-
 मेय' ति । तीए भणिय 'किमह करेमि' । साहिथ परियणेण,
 १० जहा देव न वड्डमन्नसि ति । तीए भणिय । नूण एस
 गम्भदोसो भविस्सुद । अन्नहा कहमह अज्जउत्त न वड्डमन्नेमि ।
 अन्नया समुप्पन्नो से दोहसो, जहा इमस्सु चेव राइणो
 अन्ताणि^४ खाइस्सु ति । चिन्तिय च तीए । पावयारी मे एस
 गम्भो, ता अल इमिणा ।^५ इत्थीसहावञ्चो 'य भत्तारनेहञ्चो
 १५ य समुप्पन्नो से ववसाञ्चो, जहा पाडेमि एय ति । तञ्चो
 आलोचिऊण पहाणपरियण कज्जगइयथाए अणुआया तेण
 गम्भपरिमाडण काउमारट्ठा । न य सो^६ 'निकाइयकम्मदोसेण
 पडइ ति । तञ्चो सा अणेगोसहपाणेण^७ 'डोहलयासपत्तीए
 य परिदुब्बला जाया । पुच्छिया 'य राइणा । सुन्दरि, कि

१ D adds कथ ।

२ D खाइस्सामि ।

३ D निक्का ।

४ D दोरेव

५ ACD चो० ।

६ AD दोह० ।

७ B पौडिचो ।

८ D om

ते न संपञ्चद, केण वा ते स्रष्टव्या आणा, किं वा मए
 पडिकृत्तमासेविधं, 'जं निम्बेण तुमं अप्पोयगा विव 'कुमुदणी
 एवं स्निग्धमि ति । तत्रो पडिद्वियचलद्धनेहं' भणिधं कुसुमा-
 वलीए । अज्जउत्त, ईदिमो मे निम्बेश्रो, जेण चिन्तेमि 'अन्ता-
 णधं वावाएमि' ति । रादणा भणिधं 'सुन्दरि, किंनिमित्तो' १
 ति । कुसुमावलीए भणिधं । अज्जउत्त, भागधेयाणि मे पुच्छस
 ति । भणिकण बाहजलभरियलोयणा मगगाया मवुत्ता । तत्रो
 रादणा 'महन्तो मे निम्बेश्रो, ता अस्सं ताव इमिणा कहाए
 चेव, अहं एधं अतिकप्पामि' ति चिन्तिऊण अकिन्ता कहा,
 कसो अस्सो पसङ्गो । पुणो य मे ममाह्मो मयणलेहापमुहो १०
 परियणो, सबजमाणं च भणिश्रो रादणा । कि जुत्त तुम्हाणं
 सुणियनिबन्धणायं 'पि एवं कसिणपक्कचन्दलेह 'व परि-
 स्निग्धमाणिं देविं उवेक्किउं ति । न य असज्जवत्युदिमश्रो
 एस निम्बेश्रो, जश्रो जीवलोयमारभूया मे देवी । किं च तं
 वत्युं, जं मे पाणेसु 'धरन्तेसु चेव देवीए न मयज्जइ ति । ११
 मयणलेहाए भणिधं । महाराय, एवमेधं; नवरमित्योयण-
 सुहो अविवेगो चेव केवलं एत्थ अवरज्जइ । ता सुणउ
 महाराशो । महाराय, न एधमिथाणिं पि कहिउं पारीयइ ।
 तहा वि 'न अस्सो उवाश्रो' ति काऊण कहोयइ । रादणा

१ १ अदि०, ॥ अदि० ।

२ ॥ अदि० ।

३ ॥ अदि० ।

४ ॥ अदि० पिय ।

५ ॥ पिय ।

६ ॥ अदि० पिय ।

७ ॥ अदि० ।

- भणिय । अणुह्वमेय सभममसु, ज उवायसज्ज त मयमेव कौरद
 दयर निवेदयद त्ति । ता कहेउ भोई, को एत्थ परमत्थो
 त्ति । तन्नो मयणलेहाए मसज्जमाए विय आचिखिओ
 गम्भसमवाओ^१ दोहल्लयदोसेण गम्भसाडणावमाणो ववहारो
 ५ त्ति । राइणा चिन्तिय । अहो से देवीए ममोवरि असाहारणो
 नेहो, जेणावच्चजम पि न बड्डमन्नद त्ति । असपायणेण च
 दोहल्लयस्स मा गम्भविवत्ती^२ से भविस्सद त्ति उवाय चिन्तेमि ।
 विषक्खिओ य तेण जमह काळोचिय भणिस्सामि त तथा
 कायव्व ति भणिज्जण देवीपरियणो । सदाविओ मइसागरो
 १० नाम महामन्ती । सिट्ठो इमस्स एस वुत्तन्तो । चिन्तिय च
 तेण । जुत्त देवीए ववसिय । अहवा मा से इमिणा उवाएण
 तीसे वि देहपीडा भविस्सद । ता एस ताव एत्थ उवाओ ।
 बुभुक्खियस्स राइणो कारिमा अन्ता पोड्ढाहि दाजण
 नेत्तपट्ठाइणा सुसिद्धिहा य करिय पेच्छमाणीए चेव देवीए
 १५ कट्ठिज्जण दिज्जन्ति । पच्छा^३ एय पसूयाए चेव गम्भमन्तरेण^४
 चिन्तिस्सामो त्ति । चिन्तिज्जण निवेदओ नरवदस्स मिथया
 हिप्पाओ^५ । बड्डमन्निओ राइणा । भणिया^६ एय मइसायरेण
 देवी । सामिणि, तथा कट्ठेमि देवस्स अन्ते जहा एसो वि न
 विवज्जद त्ति । गम्भसहावकूरत्तणेण पड्डिसुय तीए । कओ भो
 २० उवाओ, सपचो दोहल्लो । पच्छा विषायमुवगयाए दरिमिओ

‘मे राया । तन्नो समाभत्या एसा, भणिया य मन्तिणा ।
 मामिणि, पढमपसूयाए न ताव देवस्स निवेयणीओ गवजम्मो,
 अवि य ममं ति, पच्छा जहोचिथ करिस्सामि ति । पडि
 सुय तीए । अन्नया उचियसमए परिणयप्पाए दिथहे पसूया
 देवो । सदाविओ तीए मइसायरो । भणिया य तेण । ४
 मामिणि, अकुमल्लो विय देवस्स एस गवो लख्खीयर^१ । ता
 अल इमिणा, अमत्थ मवड्डुड, मन्नो देवस्स निवेदयर ति ।
 तीए भणिधं । जुत्तमेथ ति । मम^२ चिथ हिथएण मन्तिथ
 अमच्छेण ति । तन्नो पयडाविओ माहवीयाभिहाणाए दास
 चेओए दारओ । गवा येव भूमिभाग । एत्यन्तरमि दिट्ठा १०
 राइणा । पुच्छिया य ‘किमेयं’ ति । तन्नो सुमन्धसाए वेव
 माणीए भणिय माहविद्याए^३ ‘देव न किचि’ ति । एत्यन्तरमि
 रुइय वात्तेण । तन्नो दारय ढड्डूण कुविण्णेव भणिय राइणा ।
 आ पावे, किमेय ववसिय ति । तन्नो यीसहावकायरयाए
 माहिओ मयलवुत्तन्तो माहवीयाए । तन्नो राइणा गहिओ ११
 दारओ । चिन्तिय च जेण । ॥ एस एयाण हत्थे पुणो
 भविस्सुइ ति । समप्पिओ अन्नधावीण^४ । सावियाओ^५ ताओ ।
 जइ कहवि दारयस्स पमाओ भविस्सुइ, ता विण्ण्डा मम
 हत्याओ तुओ । निवप्छिया देवो मइसायरो य काराविय
 च देवोमन्तिचिन्ताणुरोहिणा^६ इमि पच्छन्नभूय तहाविइ १०

१ D om

२ D adds ति ।

३ D = बीट ।

४ B = भावीए ।

५ D adds य ।

६ BI) om

वडावणय । एवं च अदकान्तो कोह कामो । पदहाविथं^१ मामं
दारयामु आणन्दो ति । त्रिभुवो एभो. गाहिचो कलाकला ।
पुष्पकपादोमेण भरवहं पद विममचिचो । दिग्ग मे गुररज्जं ॥

अथवा पञ्चमनामो आहविचो दुन्दुभं नाम मामन्तराया

- १ 'दुग्गाभूमिबलगमिचो विन्दुको मीहरायाम् । निवेदय राहणो ।
विमन्त्रिचो तेण 'तग्गुवरि विग्गेभो । मभूमिबलगुणेणं च को
पराजिचो तेण । निवेदय च कुविचो राया पयहो मयमेव
चमरिमेण । गचो पयाणयनिय । एत्यन्तरमि मिन्धुनईपुमिलो
'परिवहलो पयाणण करिवरोवरिदिण्ण जलाचो नाहदुरमि
१० 'अहो कइ'ति जपिर दिइ मणुयवत् । गचो त चेव भूमिभागं
राया जा । दिइको तेण महाकाचो अदकमिण्णदेवण्णको
'तिलिमागणतिमभासुरो गहियरमममण्डुक्कामो 'भयाणय-
दुप्पेण्णको दययरपवेदिरहो मवया कुररेण गमिज्जमालो
गुणभुयड्डमो. कुररो वि दिग्गयकरोदकाण रत्तचवीभण्ड-
११ एण अयगरेण । अहो अहो च अयगरो कुरर ममद. तथा
तथा मी वि गुणभुयड्डम. गुणभुयड्डमो वि 'य रमममण्डुक्कं

ति । त चेव एवविह जीवलोयसहावविधम मूढहिययाणन्द-
 कारय मप्पुरिसनिब्बेयहेउ वदयरमवलोकण विससो राया ।
 चिन्तिय च णेण । इत्त एव ववत्थिए को उण इह उवाओ ।
 गमियप्पाओ कुररो अघगरेण, कुररेण वि भुयङ्गमो,
 भुयङ्गमेण वि मण्डुक्को स्ति । कण्डुमघपाणा वि एते न अओओ ॥
 विरमन्ति, अवि य अहिययर पवत्तन्ति, न य अन्नयर-
 विणामणाए मोयाविद्या एए सपय जीवन्ति । ता कि 'इमिणा
 अयडियारगोयरेण वत्थुणा पुत्तोदएण । तज्जाविओ मत्त-
 वारणो, गओ आवासणियाभूमि, आवामिओ सह कडएण,
 कय उच्चियकरणिज्ज । तओ अद्धुखीणाए जामिणीए ॥
 सुत्तविउद्धो राया । अघगराहवदयर मरिज्जण चिन्तिउ
 पयसो । कह ।

आवायमेत्तमज्जरा विवागविरमा विमोवमा विवया ।
 अमुहज्जणण वज्जमथा विमुहज्जणविवज्जिया^१ पावा ॥
 एथोणमेस लोओ कएण मोत्तूण मामय धया । १९
 सेवेद जीवियत्थी विम व पाव सुहाभिरओ ॥
 दुक्क पावस्स फल मामओ पावस्स दुक्किओ निच ।
 सुहिओ वि कुणउ धया धयास्स फल विद्यालन्तो ।
 मण्डुक्को इव लोओ तुक्को दयरेण पन्नएण^२ व^३ ।
 एत्थ गमिज्जद सो वि ऊ कुररयमाणेण अच्चेण ॥ २०

घो वि ऊ न एत्य सवसो जन्हा अयगरकयन्तवसगो ति ।

एवविहे वि लोए विमयपसङ्को महामोहो ॥

ता अल मे अण्येयदुक्कतस्वीयभूएण 'अहोपुरिसिगा-
विकारपाएण रज्जेण ति । रज्ज हि नाम पायाल पिव
१ दुप्पर, जिहभवण पिव सुलहविवर, खलसगय पिव विर-
सावमाण, वेसित्थियाहियय यिव अत्यवसहं, वस्मीय पिव
वड्ढभुयद्ग, जीवलोयं पिव अणिट्टियकज्ज, मप्पकरण्डय पिव
जत्तपरिवान्णिकज्ज, अणभिन्न विमम्भसुहाण, वेसाजोव्वण पिव
वड्ढजणाभिलसणीय, अकारण च सुद्धपरलोचमग्गस्स ति ।

१० ता एथ परिसदय पम्बज्जाभो धीरपुरिससेविण उभयलोच-
सुहावह समणत्तण ति । अह कह पुण पत्युयवत्युविसए
लाघव भविस्सुद । अहवा येवमेय एगजम्भपडिबद्ध ति । एव
चिन्तयन्तस्स अदक्कन्ता रयणी कय गोमकिच्च, पविट्ठ मन्ति-
मण्डल ॥

११ एत्यन्तरमि निवेदय से विजयवदनामाए पडिहारीए ।
महाराय, एसो एडु दुक्कं देव सयमेव पत्थिय विद्याणिय
चण्ड च देवसासणमवगच्छिय विरोहरावड्डपरस्स देवसासणा-
इहमणजायपच्चायावो कइवसपुरिसपरिवारिओ इहेवागओ
देवदसणकुहामिलासी पडिहारभूमीए चिट्ठद । एथ सोऊण

१० देवो पमाण ति । तओ पुज्जोदओ राहणा मइसायरो ।

१ B •पुरिसमात्पाण्यापासेच, C •पुरिधिवीविकारपाएण D उरिसिता
विक्कारपाएण ।

१ D •विसव ।

भणिय च तेण दङ्गियागारकुमलेण । पविमउ, को एत्थ
दोसो । मरणागयवच्छला चेव रादणो हवन्ति । 'तश्चो
'रादणा 'अणुत्ताओ पविट्ठो दुम्भट्ठे' देव 'एसा मिरोहराएसो
य कुत्ताडो' ति भणिकुण पडिओ चलणेषु । तश्चो अभट
दाऊण बड्डमाणिओ रादणा, कश्चो? से अहियथरसक्कारो । ४

नियत्तिकुण य 'राया गश्चो जयउर । निवेदओ रादण
निपयाभिप्पाओ मन्निमण्डलसु । तेण वि य 'किस्सेवेय-
मिह वसमभवाण 'रायाण सेसयाण पि, कि पुण तुम्हाण
जिणवयणभावियमईण,' उभयलोपसाहारण च सकल जीविय
देवसु, वणद्वयमन्निहा य कामभोगा इत्थणाओ चेव जलन्ति ५
किपागफलसमाणा य विवागे, अण्डमणोरहमङ्गकारी य
पहवद विणिज्जियसुरासुरो मच्चु' ति कलिकुण बड्डमन्निओ ।
तश्चो सद्धाविया सवच्छरिया, भणिया य तेण । निक्खवेह
आणन्दकुमारसु रज्जाभिमेयदिवस । तेहिं भणिय । ज देवो
आणवेद । निक्खविकुण साहिओ णेहि पच्चमो? दिवमो ॥ १॥
तश्चो उवणीयाद अहिसेयमङ्गलाद । त जहा मच्छजुयल
पुम्बकलमो धवन्नकुसुमाद मच्चापउमा मिद्धत्वया पुढविपिणो
वमहो मच्चनय 'दहियपुष् ॥ भणदथ महारयणाद गोरोयणा
'मीहसस धवनायवत्त भट्टामण चामराओ दुम्भा अच्छसुरा

१ D or १ D om all down to हाऊव । २ D all is ५ ।

३ D राईव । ४ D मरुओ ति । ५ D दिवसा

६ D दहिभट्टय ।

७ D मिहो ।

महाधनो गयमनो धनराद दुग्धानि अन्नाणि च एवमादयाद
 पमत्यदन्वाद ति ॥ एत्यन्तरमि^१ परिचिन्तय रादणा ।
 काकणमाणन्दकुमारस्य रज्जाहिसेय तस्यो गमिष्मामि धम्म-
 घोमगुहमसौव ति । एव चिन्तयन्तो अहिसेयदिण पडिच्छ-
 १ माणो चिट्ठद ॥

१ इत्यो य पुण्यकथकमदोसस्यो अमुणियनरिन्दाहिप्पाओ
 चडिओ दुग्धदणा सह आणन्दकुमारो । मन्तिथ च तेहि 'कडचि
 वध्दणपओएण वावाएमो महाराय' ति । सुओ अहिसेय-
 बुत्तन्तो । मिच्छाहिनिवेसेण सचित्तदुट्ठयाए 'य विपरीओ
 १० परिणओ आणन्दस्य । चिन्तिय च णेण । नूणमहमणेण
 इमिणा ववएणेण मारित ववमिओ । 'ता कडमहमेव
 छलिज्जामि । 'अहवा मवए वि एयमि बुत्तन्ते अल मे
 रज्जेण, 'ज मे एएण दिअ मपज्जद । त पुण मलाहणिज्ज,
 जमेय वावाइऊण वज्जा चेप्पद ति ॥ एत्यन्तरमि महाविओ
 ११ रादणा आणन्दो । जात्र नेप्पद आगन्तुं, तस्यो पडिहारदुइओ
 गओ कुमारभवण राया । तेण वि य 'म इओ सुन्दरतरौ
 पत्यावो' ति कलिऊण पुग्धाणुमयटोसेण सहसा 'इण इण'
 ति भणिऊण अरक्कायाभिणा अकथपरिरक्कणोवाओ सुवि-
 मत्यचित्तो पडिहार वावाइऊण गाढप्पहारोक्कओ राया ।
 १० एत्यन्तरमि समुट्ठारओ कलधज्जो, मज्जाओ मयरमेअमंजोहो,

१ D a l d s १ D वा व १ D o n s च and transparent चा० प० ।

१ AC om १ D om १ AC कवेहच ।

एवमस्मिन्नेति 'एकत्रयवाचिभूतिं' 'संपादयन्नामो' 'देव-
मोषणं' चेत् परिमिक्षात्पदेन निवृत्तमात्रं वि निवृत्तपुरिमेति
मद्वयमल्लिख्यद्वयप्रकारबुद्ध्या यथावाचिं वक्ष्यामीत्येवमुक्तं
ते 'उत्तरोद्बुद्ध्या' तयो ॥ एतद्वयपरिपरिमहत्तेन

१. माय"समाक्रियालक्ष परिचयसकृदिभभावनजेन वि प "वद
मलोया देवावत्ये" ति सुयमेवि पित ८मात्रपरि निमहुन
यलपधर नाव्यमेव पल कुमुमावनीपमृहमलोउर ति । दिहो
य जेन काव्यलोहमयनियमममाक्रिया" नानई । तयो
दमोयपधरागातेवि हत्येवि "वदुचियानेववज्जलो ममागो" ति

१०. दमयन्तं विप्रं वारुणयाः निहन्तजलियस्येव विप्रं वक्ष्यत्यन्तं तादृशम्
 अहिपयममहन्दित्रं पानं ति । तथो राहया वारुणिगेहि
 न कश्चकश्चि निशारियः भनिय च राहया । किमप्येवाम्-
 मेत्तपन्नेन अहस्याणुबन्धिना य मोषण । अहवक्रविद्विजहरो
 इत्यु एव भमारो, मेजल्यभूयाः इमम् बन्धे वरोरितो,

१३ द्वाविंशतौ य एवमरो पुमश्चककस्य, जलशरणावतिनिमग्नो-
यामणीवजपचक्षणा जङ्घी, शुविषयममो वंगमो । दृशमावा-
लाणि प्रत्य रागविम्वमिषाणि । ता किमेवता परिरेदत्रवापुः
मस्मिन् पञ्चविण्ण । पञ्चमेव तुष्टेहि श्रीरामोदवारभूष

† ॥ अथ श्रुत्वा ॥

१. ११ अथर्ववेद, १३. ११ अथर्ववेद.

१ B om C ओद्योतकपुराण अथवा ४, ५ वरुणादित्यादिपर्व प्रसिद्ध

Hom, in marg वसोऽनुवृत्तः। ननु व। (८१) - वसोऽनुवृत्तः।

५. C चर्चसंज्ञा । (१ गद्यप्रकार- II कथन, [I] उपदेश)

• 11 • वाचस्पत्युच्यते विष्णुसूक्तम् ।

जिणवयण । ता त चेव अणुचिट्ठेह । न त मोत्तूण अओ
दुक्खकओवाओ त्ति । तओ तमेयमायसिय 'एवमेय न
अन्नह' त्ति कल्लिऊण 'य अणुजाणाविऊण नरवद् जीवि-
यनिरवेक्खयाए बला चेवाणन्दस्सु गन्धव्वदत्ताए विज्जाहर-
ममणियाए सयाचे पवन्न पव्वञ्ज त्ति ॥

इओ य पददिणकयत्थणाए वि कोह्वममगच्छमाणेण
'एहमेत्त ने जीविय, काओदय मपयमणमण' त्ति पडिवन्न
रादणा । निवेदय आणन्दस्सु । सुविओ एओ । पेमिओ तेण
देवसओ नाम नियमहसओ 'गच्छ भुज्जावेहि' त्ति । वत्तव्यो
य एओ 'अभुञ्जमाण नियमा वावाएमि' त्ति । गओ देव-
सओ, दिट्ठो तेण राया भणिओ^१ य । देव, देव्यवमयाण
पाणिण विममा कञ्जगद त्ति । एओ य देव्यो नाम अणा-
राहणीओ विणएण, अणुणगाहो 'गुणीण, अकान्तू ममौ-
हिद्यस्स, केवलमणत्थो जणाण, मत्तहत्थि व्व सच्छन्दयारी,
गङ्गापवाहो व्व उज्जुकुञ्जितो,^२ महाहवो व्व^३ निवायदत्तो,^४
विमगण्ठि व्व नाणुकुलो रमाण, पडिकुलो य ममौहिद्याण,
अणुकुलो अभमौहिद्यस्स । ता जद वि एम एवभूओ, 'तहावि
पुरिसेण वणमवि न पुरिषयारो मोत्तव्यो त्ति । जेण महाराय
पुव्वोवज्जियाण कयाण चेव एयं नाम देव्यो, त य पुरिमया-
रजेयमेव वद्ध त्ति । ता अवसमेउ देवो पुरिमयार, करेउ^५

१ BD om   २ D om   ३ D म्पार्थ ।   ४ ABC add य ।

५ BD चंयारो ।   ६ D लिदि- ।   ७ D म्पार्थ ।

आहारगहण । जीवमाणो हि पुरिमो लद्धिऊणावय अवल्लमेव
 सपय पावेदं त्ति । राइणा भणिय । भो देवसण, न मुक्को
 सेव मए अहाकालाणुहवो पुरिसयारो । पडिवच्चा य भावओ
 पव्वज्जा । अओ न सपयाभिलासपर मे चित्त । उच्चियकाळं
 ५. न भाजण पडिवच्च अणसण । अओ न आहारगहण करेमि
 त्ति । तेण भणिय, अकौरमाणमि आहारगहणे सुओ ते
 लुप्पिस्सुद । राइणा भणिय । अकारणो वे कोवो, ससप
 दक्का खु तवस्सिणो इवन्ति । तेण भणिय । देव विइयवु-
 क्ततो वेव तुम लुमारवरियस्स ता मा ते पमाथ करिस्सुद ॥

१०. एत्यन्तरमि 'चिरायद देवसणो' सि मजायामरिसवेगो
 'पेक्कूण लुग्ग आगओ आणन्दो । भणिय च तेण । जइ न
 आहारगहण करेसि, ता इमिणा कयन्तजीहाणुगारिणा
 करवालेण सीम ते हिन्दामि । राइणा भणिय ।

जाणन्तो मरणक्क देहावास असासयमसार ।

११. को उच्चिएज्ज नरवर मरणस्स^१ अवस्स गन्तव्वे ॥

'मग्गपभिदमावीई सल्लिज्ज्जेण सर व सुसक्त ।

अणुसमथ मरमाण जियदं सि जणो कइ मएद ॥

सपत्तियाण परल्लोगमेमसत्थेण सत्तियाण व ।

वदं तत्थ कोद पुरओ वदं भयकारण किमिदं ॥

१ D काज्ज ।

१ D t anaposes च० प० ।

१ D adds च

१ D अणुसमपत्तियाणो B० पयोई ।

जीयमणिश्चमवस्तुं मरणं ति मणंमि^१ निच्छयं जस्तु ।
 १ सुखायारयस्तु व का आभा जीविण तस्तु ॥
 हंदि जराधणुइत्यो वाहिसयविदसमायगो एद ।
 माणुसमयजूहवहं विद्याणवाहो करेमाणो ॥
 न गणेर पञ्चवायं न य पडियार चिराणुवन्ति वा । १
 मच्छन्दसुहं विहरद हरिं च मच्चू मयकुलेसु ॥
 एके^२ चिच निम्बिषा पुणो पुणो जग्दउ च मरिउं च ।
 जे भवमच्चुव्विगा भद्ररोगहरं अणुचरन्ति ॥
 जरमरणरोगसमणं जिणवयणरसायणं असयसारं ।
 पाउं परिणामसुहं नाहं मरणस्तु वीहेमि ॥ १०
 १ सोसियपावमलाणं परिषाडियवन्मुखोहनियक्षाणं ।
 किं कुणद कालमरणं कयपडियारं मणुस्साणं ॥
 अज्जियतवोधणाणं कलेवरहरे वि निप्पिवासाणं ।
 संकिहियसरीराणं मरणं पि वरं सुविच्चियाणं ॥
 सुगहियतवपत्ययणा निम्बिसिक्ख निवसेण अग्गाणं । १५
 मरणं मग्गन्ति मणोरहेहि धीरा धिदसहाया^३ ॥
 जस्तु मयस्सेगयरो सग्गो मोखो व होद निवसेण ।
 मरणं पि तस्तु नरवर ऊसवभूयं मणुसस्तु ॥
 अणवरयरोगभासुर^४ वसणविषाणुगयदीहदाढस्तु ।

१ D निच्छयं ।

२ D सुखायार ।

३ D मय ।

४ D मोखो ।

५ II सुखायार ।

६ D निवसवभूयपरिषाणं ।

कथ्य गन्धो वा सुचद कथन्तकण्ठादिपोयस्य ॥
 न विजुद्ध न पलाय कथन्तहत्यमि^१ अघद भय वा ।
 न य शे दीघद हत्यो गेषद य द्द^२ अमोक्तो य ॥
 जह वा सुणाद सासाद कासभो परिण्याद कालेण ।
 ५ इय भयाद कथन्तो सुणाद जायाद जायाद ॥
 जह ताव मचुपाया सच्छन्दसह सुरेस वियरन्ति^३ ।
 अहन्तमणोयारो जत्य जरारोगवाहीण ॥
 कि सुण वाहिजरारोगसोगनिधुदुयमि माणुस्से ।
 मचुस्स सो पमाओ ज जियद नरो निसेस पि ॥
 १० ता मा अधीरजणवेवियस्स अयसस्स देहि उवयास^४ ।
 न ऊ मचुदाडलीड इन्दो वि यह नियसेड ॥
 इय मयमारणमेत्तेण वच्छ मा नियकुल कलदेहि ।
 गेण्हामि कह चत्त हन्त मवायाए आहार ॥
 सोऊण इम वयण कोवाणल्लजलियरत्तनयणेष ।
 १५ 'जपद अज्जावि कह' पहओ बीसमि खग्गेण ॥
 परिचिन्तिय च तेण 'नमो जिणाण' ति सुणियतत्तेण ।
 'पुव्वकयकमदोसो एसो' ति विसुद्धभावेण ।
 सब्बो पुव्वकयाण कम्माण पावण फलविवाग ।
 अवराहेस गुणेषु य निमित्तमेत्त परो होद ॥

१ D हतिमि corrected into हतिस्स ।

१ BD जह ।

२ D अमोक्ताय C अमोक्ते य ।

३ D विवरन्ति ।

४ A उवास C ओवास ।

एवं च चिन्तयन्तो पुणो वि हन्तूण पाक्कम्मेणं ।
 विणिवाइओ महप्पा अक्कुसचित्तो सक्कुसेणं ॥
 मरिक्कण य उववओ मणकुमारमि सुरवरो जुद्धमं ।
 अह पञ्चसागराऊ लीलारामे विमाणंमि ॥
 इथरो वि य काक्कणं रत्तं मरिक्कण रत्तणपुठवीए । ५
 उववओ नेरदओ उक्कोसाऊ महाधोरो ॥

वक्कायं जं भणियं सीहाणन्दा य तह पिआपुत्ता ।
 सिहिजाल्लिणिमाइसुया एत्तो एव पवक्कामि ॥

तद्वञ्चो भवो ।

- अतिय इहेव जम्बुद्वीपे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमियजण-
 निवासं अणुणुद्वयवाहिवेयणं अदिट्ठपरचक्रविशमं ^१सुन्दरपुर-
 नायगभूयं ^२कोसं नाम नगरं । जत्य सरलसहावो पिरसि-
 णेहाणुबन्धो अणुत्तरायाहाणी धम्मफलकप्पो इतिययाजणो ।
 ५ जत्य ^३पियवञ्चो सच्चवयणो पढमाभिभासी धम्मनिरञ्चो ^४
 मणुसुवग्गो । तत्य य अण्येयसमरसंघट्ठ ^५विणिज्जियदरि-
 यमरिन्दावणय ^६पल्लत्यविघडमठडकोडिरयणण्यहारज्जियचरण-
 जुयलो राया नामेण अजियसेणो त्ति । तस्स ^७सयसरज्ज-
 चिन्तञ्चो अत्ताणजिम्बिसेसो इन्दससो नाम माहणसचिवो ।
 १० सुहंकरा से भारिया ॥ इञ्चो य सो आपणन्दनारञ्चो ^८सागरो-
 वमन्तंमि नरण खविजण ^९असे वि किंसूणे चत्तारि सागरो-
 वसे संसारे ममाहिण्डिय ^{१०}इन्दससस्स माहणस्स सुहंकराए
 भारियाए कुप्पिंसि इतियत्ताए उववञ्चो त्ति । जाया
 उचियसमएणं । कथं से नाम जालिणि त्ति कहाणयविसेसेण ।
 १५ यत्ता जोम्बणं । दिस्सा तस्स चेव राहणो बुद्धिसागराभिहाण-

१ B सुत्तरनायकय, D सुत्तरदुरवाणसुत्तं । २ C कोसे, D कोसं ।

३ D add च । ४ CD विजिय । ५ D पयस ।

६ B नीरञ्चो । ७ D puts these words in the neuter plural

सचिवपुत्तस्स वग्गदत्तस्स । कथं पाणिग्गदणं । भुञ्जमाणेण
भोए गग्गो कोइ कालो ३

इत्थो च सो सीहदेवो त्थो देवलोगात्थो धविऊण
अचिन्तामाहप्पयाए कम्मस्स तीसे चैव जालिणीए कुच्चिंमि
पुत्तत्ताए उव्वज्जो त्ति । दिट्ठो य^१ तीए तीए चैव रचणीए
सुमिणत्थो । जहा^२ 'किर^३ सुवणमयपुत्तकलसो मे उयरं पविट्ठो,
सो य अज्जयायपरिभोसाए विणिग्गत्थो समाणो कइकइवि
भग्गो त्ति । तं च दइण ससज्जसा विच विउट्ठा एसा ।
जात्थो से संकिणो सुहरसो । न साहित्थो^४ य तीए सुमिणत्थो
दइयस्स । तत्थो^५ से वड्डिउं पयत्तो गग्गो । जाया^६ से देह- १०
मणपीडा । चिन्तियं च तीए, 'वावाएमि^७ ताव एयं पावगग्ग'
त्ति । पउत्ताइं गग्गसउण्णाइं । कम्मविवागत्थो^८ न विवसो
गग्गो । सुणित्थो य पुत्तन्तो वग्गदत्तेण । निउत्तो तेण परि-
यणो पसूदसमए । जहा गग्गविवत्ती न हवइ, तत्ता तुभेहिं
जइयव्वं ; अवि य^९ 'भट्ठिणीपरिभोसनिमित्तं कइंचि चित्तं से ११
वच्चिऊण मम निव्वेइयव्वो त्ति । तत्थो जात्थो से दोहलत्थो ।
करेमि सव्वसत्ताणमाणन्दं, 'संपाडेमि देवयाययणाणं महा-
पूयात्थो, पूएमि भयवन्ते धम्मनिरए महातवस्सी, सुणिमो
किंचि परसोयमग्गं^{१०} त्ति । संपाडित्थो से भत्तारेण डोहल्लो ।

१ D om

२ B डिह ।

३ A सुवणकलसो ।

४ CE add य ।

५ H adds य ।

६ B अट्ठिया, D भट्ठिणीए ।

७ B संपारमि ;

८ D य ।

- गन्धपभावेण^१ आया मणोरभा लोयस्स । पत्तो^१ एय सुद-
 समञ्चो । पसूया एसा । चिन्तिय च तीए । कइं पुण एस
 एइहमेत्तपरियणसमखं वावाइयवो त्ति । एत्यन्तरंमि सुणि-
 यतथभिष्सायाए बभ्भदत्तवयण सरिऊण भणियं वन्नुजौवाभि-
 ५ हाणाए वालसहीए । भट्ठिणि, पावो खु एस गम्भो । ता
 अलमिभिणा किलेसायासकारएण, वर^१ विइच्चिञ्चो एसो
 त्ति । तञ्चो कसायपरब्बसाए वावायणमि सइयणलज्जालुयाए
 भणिय जालिणीए 'तुभे जाणइ' त्ति । तञ्चो अवणौञ्चो
 दारञ्चो, निवेइञ्चो^१ बभ्भदत्तस्स । कय से तेण सयलं सुत्थं ।
 १० नीणिञ्चो^१ लोगवाञ्चो 'वावज्जगधा भट्ठिणि' त्ति । एव च
 अइक्कनो कोइ कालो । पइइविण नामं वालयस्स भिहि
 त्ति । वड्डिञ्चो सो कल्लाकल्लावेण देहोवचएण थ । संपादयं
 से निरवसेस कालोच्चियं बभ्भदत्तेणं । गहिञ्चो पच्छा 'उदग-
 पुत्तञ्चो' त्ति । विज्जाञ्चो पुत्तन्तो इमिणा सुमिणयदंसणगध-
 १५ साइणाइञ्चो जणणीए । वेरग्गिञ्चो एसो ॥

एत्यन्तरमि सुणियपुत्तन्ता पुत्तस्स कमाइया से जणणी ।

चिन्तियं च तेण । किइ

एवविहा कसाया पावा भवविडविमूलजलदोघा ।

भोरक्त्यमुज्जएहिं वज्जेयन्ना पयत्तेण ।

- १० एत्तो कम्मविबुद्धौ तञ्चो भवो तत्थ दुस्समंधाञ्चो ।

१ D adds यः । १ CE om । १ D विवचिउ, B विवचिउ ।

१ CE. ०२५ । १ CE add यः । १ B उदरं, CE explain लोडसमंधं ।

तत्तो उच्चियमाणो 'पद्यहेज्ज तए महापावे ॥

भणियं च ।

ककुमफलेण न जुज्जइ किं चित्तं तत्तय खं विगयरामो ।

सन्ने वि जो कमाए निगिणहई सो वि तत्तुसो ॥

तक्कसाओदएणं च या लुविया बम्भदत्तस्स । परिणत्तं १

सयसकरणिज्जं । भणिओ^२ बम्भदत्तो । एवं या प्रियं करेहि

ममं व त्ति, एयंमि अपरिचत्ते नाहं पाणसाहारणं उदयं पि

नेणहामि त्ति । निमामिओ एस वुज्जन्तो मिहिक्कुमारेण ।

अच्चुब्बिगो निग्गओ नेहाओ । चिन्तियं च तेण । पेक्क मे

पावपरिणदं, जेण जणणी वि एवं^३ बहूद त्ति । एयवदयरें^४

च ताओ वि मे^५ दुहिओ^६ । ता न जुत्तं मे इह अत्थिजं^७ ।

एवं चिन्तिज्जणमणापुच्छिज्जण तायं निग्गओ मयरओ ॥

गओ अमोगवणज्जाणं । दिट्ठो य तत्तय असोयपासवसत्तगओ

सच्चिक्खपरिवारिओ एगविहमंजमरओ^८ दोअसज्जाणविरहिओ

तिदण्डरहिओ चउक्कमायमहणो पच्चिन्दिथनिग्गहपरो कज्जी- ११

वनिक्कायवच्छन्तो मत्तभयविप्पमुक्को अट्ठमयट्ठाणरहिओ नव-

बम्भचेरगुत्तो दसविहधअसुद्धियमणो एक्कारसत्तनाणो यारम-

तवचरणकम्मनिरओ य विजयमिहो^९ मामाधरिओ त्ति । तओ

तं दट्ठूण ममुप्पन्ना तम्स पीती । चिन्तियं च तेण । धयो

१ ACE चपदेज्ज । २ Dom । ३ D adds च तोय । ४ CDF add च ।

५ D चिहूद । ६ Dom. ७ D adds त्ति । ८ A डिडं, CE रसाविडं ।

९ CE चादिरोक्का० cyp. दिविपुण्याविरहित । १० D परिणो ।

- खु एसो, ओ अणवट्टियभिणेहविष्णो कसारे एव धम्मे निरओ
 त्ति । ता पुच्छामि ताव एय, कि पुण एयस्स निव्वेयकारण,
 जेण एसो एव धम्मे निरओ त्ति । गओ तस्स ममीव ।
 सविण्ण पणमिओ भयव । ^१कओ से गुहणा वि धम्मसाहो ।
 ५. खवदिदो तस्स पायसूने । पुच्छिओ ^२य भयव । कि ते
 निव्वेयकारण, जेण तुम एव पि मज्झसुन्दराहिरामो
 सुन्दराहिरामयाओ^३ चेव पिसुल्लिख^४नियविभववित्तारो
 विभववित्तारासधियसयणवगो सयणवगानिरवेत्तमिम ईदम
 निरूद्धय पवन्नो सि । गुहणा भणिय । सुण । किमिह^५
 १०. अट्टिमसकहिरसण मरीरे वि सुन्दरत्त । को वा आयास-
 सेत्तफले विहववित्तारे पडिबन्धो, को वा सुमिणयममागम
 चसुले^६ सयणे त्ति । अवि य ।

सयणस्स वि मज्झगओ मोगाभिहओ किलिस्सुद दहेगो ।
 सयणो वि य से रोग न ^७विरिस्सुद ने य नासेद ।

१५. मज्झमि बन्धवाण एक्को मरद कलुण हयन्ताण ।
 न य ण ^८धारेद तओ बन्धुजणो नेव दाराद ॥
 एक्को करेद कम्म फलमवि तस्सोक्कओ समणुहोद ।
 एक्को आयद मरद य परलोय एक्कओ जाद ॥
 पत्तेय पत्तेय नियग कयफलमणुहवन्ताण ।

१ D दिहा ने भयवता । २ Cl Don ३ १-सयो II •ओ, C •मया
 D •मतो । ४ Dom विथ । ५ १-सयो II •ओ, C •मया
 ६ B विविस्सुद Cl expla n विवध यहाति । ७ C यओय ।

को कस्तु जण मयणो को कस्तु व होइ अक्षजणो ॥

मरिजण वेरिओ वि ड जायद 'जणो सुओ वि 'ड रिबु ति ।

ता अणवत्थियभावे मयणो मडो ति मोहफलं ॥

अक्षं च । सुण, अण्वाणमेव अं वत्तं ।

अत्थि इहेव विजए सच्छीतिलयं नाम मयरं । तत्थ ॥
सागरदत्तो नाम सत्यवाहो, सिरिमई ये भारिया, ताणं
अहं सुओ ति । कुमारभावे वट्टमाणो गओ तन्नयरासन्नमेव
अच्छियम्भये । दिट्ठो य तत्थ एगंमि विभागे सिणिद्धपत्त-
संचओ 'धराविड्दीहपायगो भालिएरिपायवो ति । तं च
दइण समुप्पन्नं मे कोउयं । चिन्तियं च मए । अहो १
अच्छरियं । एइहमेत्तस्स पायवस्स एइहमेत्ताओ विभागाओ
ओधरिजण पायओ धरणिं एविट्ठो ति । ता नूणमेत्थ
कारणेण 'होयम्भं ॥

एत्थन्नारंमि थ अयण्डंमि चेव मंजाओ मे पमोओ,
विथम्भिओ सुरदिमारओ, विमुक्को महजो वि वेराणुवन्धो १२
पसुगणेहिं, 'भुवणमिरीए वि' ममट्ठामिओ लच्छियम्भओ,
मन्वोउयकुसुमेहिं वि' पुप्फिथादं काणणुज्जाणादं, पसुरया
विहंगमंघाया^{१३}, मणहत्तान्तरम्मं^{१४} च गुञ्जियं छप्पयावलीहिं,
विसुद्धययाममतावं^{१५} च तमुद्देसमुज्जोदजं पयत्तो रवी । तओ
मए चिन्तिय 'अह पुण किं इमं भुवणप्पेरयं' ति ।

१ F लक्ष्मी ।

१ E बह ।

D = cc. manu.

२ D थ ।

३ E विह ।

४ D om

५ E धरावीवट्ट ।

६ D थ, CE om

७ D = धंजावं ।

८ D अविदम्भे ।

९ ACF संघ.

एत्यन्तरंमि तंरुणंरविमण्डलमिहं सुविसुद्धजसकक्षणं अणेय-
रयणमण्डिधं जयजयरवावूरियनहङ्गणं ^१गिज्जन्तितियसमहङ्गं
मिवउन्तकुसुमवुद्धिं अणेयतियसपरियरियं^२ विजियममारचक-
पिसुणयं अवरदिसाओ समोवयन्तं भयवओ अजियदेवतित्य

५. यरसु दिहं मए धम्मचकं ति, तयणन्तरं च महग्गुणरयण-
भूमिया सियस्वरधारियो अणेगे माहवो, तओ सुरधरिय-
कुन्दधवलायवत्तो दुन्दुहिनिणायवद्धिरियनहङ्गणो विरायन्त-
टिस्वभामण्डलो ^३सुरवदसमुक्खित्तचारुचामरो सुरासुरमणुध-
वध्रसंयुओ कालायहपवरतुरुक्कधूवमहमहेन्तगन्धो गन्धवहि-
१०. भूओ अचन्तसोमो कक्षणमयदिव्वकमलावलीए परिमक्कमाणो
भयवं तिलोयनाओ नित्थिअभवसमुद्धो अजियदेवतित्ययरो
त्ति । तं च दट्ठूण समुप्यओ मे पमोओ, एण्हं मिच्छत्त-
तिमिरेणं, वियभिधं धम्मववमाणं । चिन्तियं च मए । धओ
अहं, जेण मए तिलोयचिन्तामणी भयव उवलड्डो ति ।

१५. एत्यन्तरंमि ^४य कयं तियसेहिं भयवओ मलिकणयकम्म
होयमयमिच्छिय पायारतिय^५ सुविहत्तदिव्वतोरेणं रयणमय-
विचित्तकविमीमयं ऊमियमहाकेउनिवहं गुच्छन्तमडयरामोय^६-
सोद्धियं ऊमियमियायवत्तमणहरं वेहलियटिस्वमीहामणं मह-
अमीहधयचकमण्डियं समोसरणं ति । पविट्ठो भयवं । एत्युया

१ BD वल्लभमिचमंडलमूरं । २ D हरिहट, F हरिहट । ३ D सुरधरिय ।

४ BD om ५ ACED पायारं ।

६ D addn दक्ष ।

धम्मकहा । कहिओ भयवया असासओ जीवसोगो । अवगओ
अन्हाण । तओ त पुव्वकोउय समणुस्सरन्तेण पुच्छिओ भयव
मए तिलोयनाहो । भयव, कि पुण तस्स नासिएरिपायवत्त
पायओ 'ओइसो, कि अत्थि तत्थ दविणजाय कि वा 'नहि,
किपरिमाण वा, केण वा त ठविय, 'कौइसो वा तस्स
विवागो न्ति । भयवया भणिय । सुण । सोइदोसेण पायओ
'ओइसो । अत्थि तत्थ दविणजाय । त च दीणारमत्तकत्त
परिमाण । तुमए तेण च नासिएरिजीवेण ठाविय । धम्म-
साहओ य विवागो एयस्स । मए भणिय । भयव, कह पुण
मए इमिणा य ठविय, कह च मम 'ईदिमो विवागो इमस्स
वि ईदिमो न्ति । भगवया भणिय । सुण ।

अत्थि इहेव विजए अमरउर नाम नयर । तत्थ अमर-
देवो नाम गाहावई होत्या । सुन्दरा से भारिया । ताण च
तुप्फे दुप्फे वि 'उप्परोप्परजायका गुणचन्दधानचन्दाभिहाणा
'य पुत्तय न्ति । मपत्तजीव्वाण य महन्त चेलाइभण्ड घेत्तुण
वाणिज्जवडियाए आगया इम देम । विणिओइय भण्ड
ममामाइओ इट्ठसाहो । एत्थन्नरमि^१ विजयवमनरवइणा
आठत्तो सत्थिनिमयमाभी सुरतेओ नाम भरवई । सो य
नयरे गज्ज छोडूण गहियमारमयरलोओ आछडो इम पव्वय ।

१ B अचरहा

२ VCF मज्झि ।

३ B कीरमज ३ विदिपर

४ D हरिओ ।

५ १ उया B उयु = CF उपर and expl =

उपरपरि ।

६ DCF at

७ B s' is व ।

- तुमे वि तेणैव नरवहणा मरु चेत्तूण दविणजाय परवलमएण
 आरुढा लच्छिपव्वय । त्थिथा ^१य एयमि पएसे निहाणी-
 कयमासोच्चिऊण ^२इम दविणजाय । अदक्कन्तो कोइ कालो ।
 तओ लोहदोसेण 'भागिओ' ति करिय विषयओगकरणेण
 ५ वावाविओ तुम गुणचन्देण । सुद्धमहावत्तणेण च उववओ
 वतरसुरेसु । गुणचन्दो वि य अपरिभुञ्जिऊण त दम्भ एत्थ
 चेव पम्भए महाभुयगव्वओ मरिऊण ^३उप्पओ रथएप्पहाए
 नरयमुठवीए नारओ^४ । तओ तुम देसूणपल्लिओवममहाउय
 पालिऊण तओ चुओ एत्थेव विअए ठक्कणावरे नयरे
 १० हरिणन्दिस्स वत्थवाहस्स वत्तमईए भारियाए कुच्चिवि
 पुत्तत्ताए उववओ सि । जाओ कालक्कमेण । पइडाविद्य च
 ते नाम देवदन्तो ति । पत्तो कुमारभाव । इत्थन्तरमि
^५तओ वि गुणचन्दो नरगाओ उव्वट्ठिऊण लोहदोसेणमेत्थेव
 लच्छिपम्भए एयस्स चेव निहाणस्स पचाससपएसे उप्पओ
 १५ भुयङ्गओ ति । परिगगहिद्य च णेण ^६दम्भ । इत्थन्तरमि
 लच्छिनिवासिणीदेवयामहमि समागओ तुम लच्छिपव्वय ।
 कया देवयाए पूया । दिअ दीणाणाहाण दविणजाय ।
 सपाइओ भोयणोवयारो । तओ तुम सुव्वभवसिण्णेहेण रसघाए
 पम्भयस्स परिकमन्तो आगओ इम छेधे । दिट्ठो भुयङ्गमेण ।
 २० तओ लोहदोसेण 'एष एय दविणजाय नेण्हस्सइ' ति उक्खो

१ D इमदवि

२ D दुवेदि पितरं

३ D उववओ

४ D adda वि

५ D सो ५०

चरणदेममि । अचुग्गयाए विससु 'तस्सुणा चेव निवडिओ
 धरणिवट्ठे । पासवत्तिणा य ते परिचयेण वावाविओ
 भुयङ्गमो । उप्पन्नो एत्येव पव्वए सीहत्ताए न्ति । तुम पि
 मरिऊए एत्येव विजए कयङ्गलाए नयरीए भिवदेवसु
 सुलउत्तयसु जसोहराए भारियाए कुच्छिसि पुत्तत्ताए
 उववओ सि । जाओ कालकमेण । पट्टाविध च ते नाम
 इन्ददेवो न्ति । पत्तो जोव्वण । इओ य तेष सीहजीवेण
 पुव्वभवत्तयभावणाओ ओहसत्ताए परिग्गहिच त दव्व । एव
 च गओ कोइ कालो । अत्तया य वीरदेवनरवट्ठणा निय-
 सानिएण^१ येसिओ तुम लच्छिमिलयसामिणो माणहत्तसु १०
 समीव । आगच्छमाणो य कइवयपुरिसपरिवारिओ कालकमेण
 पत्तो इम उह्वेस । उवविट्ठो 'नीवपायवसु' 'हेट्ठे । एत्यन्तरमि
 गिरिगुहामुहणए दिट्ठो 'मि सीहेण । तओ लोहसत्ताविर्-
 ष्सासियचित्तेण वावाविओ सि इमिणा, इमो वि 'य तुमए
 न्ति । उववत्ता य तुम्मे एत्येव विजयमि मिरित्तलगे पट्टणे १५
 लक्खदासमसियसु वण्डालसु माइवत्ताए भारियाए जने-
 लभाउगत्ताए न्ति । जाया कालकमेण । पट्टाविधाइ
 नामाइ तुण्ण कालसेणो इयरसु वण्डसेणो न्ति । पत्ता
 य जोव्वण । अत्तया आहेइयनिमित्त मया लच्छिप-
 व्वय । वावाइओ कोलो । सो च एयमि चेव मिहाणयपएसे २०

- विमसिञ्चो । पञ्जालिञ्चो जलणो । जलणपक्क^१ तं खादउ
 पयत्ता । एत्यन्तरंमि कट्टारयं निमालिऊण कट्ठं चि अणत्थ-
 दण्डञ्चो चेवं धरणिं खणमाणेण उवलद्धो निहाण्यकलसस्स
 एगदेसो चण्डसेणेणं । पवत्तो गोविडं, लल्लिञ्चो य तुमए ।
- ५ तञ्चो दम्बलोहेण वीमत्यो तुम वावादञ्चो तेण । उववञ्चो
 वालुधप्पहाए नरगपुडवीए पच्चमागरोवमाऊ नारगो । इमो
 वि तद्वल्लोभेण त चेव देमं अमुच्चमाणो अदक्कन्तेसु करव-
 यवरिसेसु अभुञ्चिऊण ॥ दम्ब अन्नवेरिधचण्डालविमिवादञ्चो
 समणो उप्पञ्चो तमाभिहाणाए नरयपुडवीए अट्टारससागरो-
- १० वमाऊ नारगो त्ति । तञ्चो तुमं पडिपुत्ते अहाउए नरगञ्चो
 उप्पट्ठिऊण एत्येव विजए मिरिमईए मसिवेसंमि सात्तिभइत्स
 गाहावरस्स नन्दिणीए भारियाए कुष्किंमि पुत्तत्ताए^१
 उववञ्चो^१ त्ति । ताञ्चो 'थ कालक्कमेण । पट्टाविये^१ ते नामं
 बालसुन्दरो त्ति । पत्तो गोम्बणं । एत्यन्तरंमि मौलदेवा-
- १५ णगारसमीवे पत्तो तए अपत्तपुत्तो जिणवरपणीञ्चो धम्भो ।
 परिपालित्य सावयत्तण । कञ्चो य जहाविहि देहसाञ्चो ।
 उववञ्चो लन्तयाभिहाणे देवलोए किच्चूणतेरसमागरोवमाऊ
 वेमाणिञ्चो त्ति । तत्थ परिभुञ्चिऊण दिम्बभोए अहाउय-
 परिक्खणञ्चो भमाणो एत्येव विजए इत्थिणाउरे नयरे
- २० सुइत्थिस्स नगरसेट्ठिस्स कन्तिमईए भारियाए कुष्किंमि

१ E adds च । २ D भरविष्ठावचा । ३ F उववञ्चो सुपकार ।

४ DE om

५ E adds च ।

पुत्तत्ताए खववन्नो सि, इयरो वि तन्नो नरगाओ धव्वट्टिजए
 तत्थेव मयरे तुण्ण चेव पिण्णो सोमिलाभिहाणाए धरदासीए
 कुच्छिसि पुत्तत्ताए त्ति । जाया कालकमेण । पट्टाविघाणं
 नामाहं तुण्ण समुद्दत्तो, इयरस्स मङ्गलगो त्ति । पत्ता य
 तुम्हे अहाकमेणेव कुमारभावं । एत्यन्तरंमि पवन्नो तए
 अण्ण देवगणिसमीवे जिणदेसिओ धम्मो । कया देसविरहं ।
 परिणीया य लच्छिनिलयवासिणो सावयरस्स अचलमत्यदाहस्स
 धूया जिणमई । अन्नया य मङ्गलदुइओ जिणमईनिमित्तमे
 पयहो लच्छिनिलयं । आगओ य कहवयपयाणनेहि । पत्तं
 तमुद्देसं, जत्थ निहाणं त्ति । तन्नो वज्जलपत्तसयाए पएसस
 वीममिओ मुज्जत्तवं । दिट्ठो य तए पोमाडग्ग्याडयस्स इमंमि
 पएसे विणिग्गओ पायओ । भणियं कोउगेण । भो मङ्गलग
 एत्य पएसे केणइ दविणजाएण होयस्सं । तेण भणियं 'निहा-
 लेमो' त्ति । तए भणियं । असं इमिणा । कोउगमेत्तमेव मे
 कहणनिमित्तं, न उण 'दविणसोहो । तेण भणियं ।
 अहिघघरं मे कोउयं; ता निहालेमो, को एत्य परमत्थो
 सि । तन्नो अणभिण्णेयं पि भवओ पयहो तं तहाविहेण
 तिक्कसारकट्ठेण^१ खणित्तं त्ति । दिट्ठो ये तेण येवभूमिभाए
 कलसकण्ठओ^२ । तन्नो सुम्भकयकण्ठओ^३दोसेण चिन्तियं
 मङ्गलमेणं । अहो महत्थो एम निहो । जइ कहंमि भट्टिदारयं

- ‘वञ्चिय गिण्हउ पारौयद त्ति । एत्यन्तरंमि दिट्ठो
 तुमए^१ वि कल्लसकण्ठगो । भण्णिओ य एसो । भद् मङ्गलग,
 अलं दमिणा, एहि, नयरं गच्छामो त्ति । तओ पूरिऊण
 तमुद्देसं दिट्ठो विय पयट्ठो मङ्गलगो । भण्णिओ य तुमए ।
- ५ भद्, न तए कस्सद् पुरओ एस वदयरो अहिगरणहेउभूओ
 जपियव्वो^२ त्ति । तेण भणियं । भट्ठिदारय, न जंपामो ।
 चिन्तिय णेण, मए विणा वि^३ एस एयं गेण्हस्सद् त्ति ।
 अओ से एस^४ पयासो । ता कइं अइं दमिणा वञ्चिज्जामि ।
 ता जाव चेव न गेव्हद् एस एयं, ताव चेव अइं उवाएण
- १० वावाइस्सं त्ति । एत्यन्तरंमि पत्ता नयरं । आराम^५ समीवे
 ठिएणं भण्णिओ तुमए मङ्गलगो । भद् मङ्गलग, गक्क ससुर-
 कुलपडन्तिं मे कुओ वि उवलहिय संवाएहि, जेण पवि-
 सामो नयर त्ति । पयट्ठो मङ्गलगो । चिन्तियं च णेणं ।
 पविट्ठो खु एमो लज्ज चेव एयं गेण्हस्सद्^६ । ता तहाणु-
- १५ चिट्ठामि, जहा न एम एत्थ पविसद् । गच्छन्तो य मे
 सुहवावायणिज्जो भविस्सद् । ता एयं से निवेएमि । जहा,
 इत्थिसहावओ कुलविहङ्गमाचरिऊण^७ पवमिया ते घरिणी ।
 अओ अचन्तमुन्निगं ते ससुरकुलं । सुयं च अन्धाणमागमण-
 मेएहिं । अओ अहियधरं लज्जियाणि । ता न जुत्तमेत्य

१ D^१ वञ्चिय । २ DE om ३ ACE अपयासो । ४ adds त्ति ।

५ CE पविमिया, D explain^५ प्रविष्टा कस्यचिदन्यत्राप्य गच्छे ।

पविषिउ ति । सपहारिय तओ नयर पविषिऊण कयकाल
 खेवो मायाचरिएण विवणमुहक्काओ आगओ ते समीव ।
 निवेइय जहा चिन्तिय । तओ विवणो तुम । चिन्तिय च
 तुमए । धिरत्यु इत्यिभावसु, जमेवविहा वि सावयकुलुप्पमा
 वि सुविन्नायजिणवयणसारा वि^१ उभयसोयविहट्टमायरइ ।^२
 अहवा नत्थि दुक्कर मोइभावसु । ता अल मे इयाणि^३ पि
 गिहवासेण । पवज्जामो नित्ययरभासिय साऊधस । एवमव
 साणो खु एस सिणेइवन्थो । ता अल मे से गिहगमणेण
 पि । इओ सेव गच्छामि, अत्य भगव अण्डदेवो । एसो
 वि मङ्गलगो इओ सेव वसठ घर, किमिमिणा किलिप्पिएण ।^४
 ति । सपहारिऊण भणिओ जहाचिन्तियमेव मङ्गलगो ।
 चिन्तिय च णेण । अहो एस मायाचरिएण म वञ्छिउ
 उज्जओ । ता कहमइमिमिणा^५ वञ्छिज्जामि ति । ता
 भणामि ताव एय । आव तुम न चिन्तियदेश पत्तो मि,
 ताव कहमइ भवन्त परिचयामि । एव^६ कइवयदिणाणि^७
 इमिणा सह गच्छिऊण वावाइसु इम ति । चिन्तिऊण
 भणिओ तुम इमिणा । पडिभणिय च तुमए । भइ मङ्ग-
 लग, जइ ते निव्वन्थो, ता एव हवउ ति । तओ पुच्छि-
 स्सामो कचि भाऊ, कहि भयव अण्डदेवो ति । भणि-

१ D एव तुम्ह ।

२ From

३ D om.

४ D उज्जओ ।

५ E adds वि ।

६ D adds च ।

७ D एव तुम्ह

- ऊण पत्तिया तुमे पडिपहेण । अदक्कन्ता कदवि वासरा ।
 अन्नथा अदविसम^१रत्तमञ्जवत्ती नहयलसरन्तरमभिगए
 दिणयरंमि 'महासाहसं' ति कल्लिऊण अच्चन्ताखुदहियएणं
 सोहदोसओ तहा वि अणियत्तमाणेणं सुवीसत्यहियओ चेव
 * पदओ तुमं पिड्ढिदेसंमि कुरिगाए मज्झसगेणं ति ॥ एत्यन्त-
 रमि अद्धानपडिवओ अणेयसमणपरियरिओ^२ तत्येव पएसे
 सहसा समागओ अणद्वदेवो । दिट्ठो तुमं अग्गगामिगेहि
 माह्वहिं । एत्यन्तरंमि सञ्जसेण कुरियमवहाय मट्ठो मज्झसगो ।
 चिन्तियं च तुमए । हा किमेयं ति । कि तहारा समा-
 १० गथा भवे । जोवियं पिड्ढओ, जाव दिट्ठं ससंभमाउल पछा-
 यमाणो मज्झसगो । चिन्तियं च तुमए । न एत्य अन्ने
 चोरा दीसन्ति, पलायइ च एसो । ^३ता किमेयं ति ।
 एत्यन्तरमि दिट्ठा सोणियाणुरच्चिया कुरिया । गहिया च
 सा तए पच्चभिन्नाया च । तओ संजाओ ते वियप्पो ।
 ११ किमेयं मज्झसगेण ववसियं भवे । अहवा न एयस्स किंपि
 एववत्तसायकारण उप्पेक्कामि । ता सहेमि ताव एय ति ।
 एसेव मे एत्य परमत्य ^४साहइस्सइ । सदिओ मज्झसगो,
 जाव अहिययरं पलाइउमारट्ठो । तओ अवगओ ते
 वियप्पो । इन्त एएण चेव एयं ववसियं ति । ता किं पुण

१ B = रत्तवत्ती, A om = वत्ती नह ।

२ D om. all down to वियप्पो ।

३ D = परिवतो ।

४ D साहिस्सइ ।

से इमस्स ववसायस्स कारणं । आभोदश्चो निहाणयवुत्तन्तो ।
 चिन्तिय च तुमए । नत्थि अकरणिज्जं नाम लोहवसगणं
 ति । अश्चो चेव निमित्तश्चो जिणमईवुत्तन्तो वि इमिणा
 विगप्पिश्चो भवे । अन्नहा कहं 'तारिसौ 'महाकुलपसूया
 सुविन्नायजिणवयणसारा य तारिसं उभयलोगविद्वहं 'कर-
 इत्तुइ । एत्यन्तरंमि पत्ता ते साहवो तमुद्देशं । पच्चमिन्नाश्चो
 य तेहि । वन्दिया 'य तुमए । धम्मलाहिश्चो साह्वि ।
 पुच्छिश्चो य तेहिं । सावय, किमेयं ति । साहिश्चो तुमए
 तेमिं जहावन्तो वुत्तन्तो । समासामिश्चो साह्वि । एत्यन्तरंमि
 दिट्ठो अण्डदेवेणं । वन्दिश्चो सो तए । अभिणन्दिश्चो तुमं १०
 इमिणा धम्मलाहेण । पुच्छिश्चो पवत्तिं । साहिया तुमए ।
 समासामिश्चो गुरुणा । नियत्तो तुमं समं साह्वमच्छेण । पत्तो
 'पाणिसर नाम वच्चियेवं । ठिश्चो तत्थ गुरु मामकपं ।
 पवणो ते पहारो । अवलद्धा जहट्टिया जिणमईपवत्ती ।
 चिन्तियं च तुमए । अहो मङ्गलस्स वज्जणापगारो । अहो ११
 विचित्तया मोहस्स, अहो अणुवाएयया समारस्स । ता जइ
 वि अखण्डियभीला जिणमई, तहावि अत्तं मिहाससेण ।
 मपाडेमि उभयलोगसुहावहं समीहिय । सुविन्नायजिणवयण-
 मात्ता ॥ सा तुवचित्ता य मे पाएण । ता मोऊण इमं

१ D तारिसे ।

२ BD om महा ।

३ DE वरिस्सुइ ।

४ D om १०

५ D पाणिसरं ।

६

७ ११

वदयर सा वि १य पव्वइस्सुदंति । एव च कए सा वि ३
तवस्सिणी दमाओ दुक्खवड्डलाओ भवसमुदाओ समुत्तारिया
हवद । अस्स च १ अपव्वइयस्सु तीए दसणेण । वड्डविग्घा
वरणपडिपत्ती, सुहावहा य एसा चेव ति । चिन्तिऊण

५ पव्वइओ अणत्तदेवगुहसमीधे ॥

अदक्कन्तो कोद कासो । सुओ एस वदयरौ कुओवि
जिणमईए । सविग्गा एसा । चिन्तिय च तीए । सोहणमणु-
चिद्धिय अज्जउत्तेण । किलेसायासवड्डसो १ एस समारो,
विओगावसाणो य सगमो, दासणो च विवागो विसयपरि-

१० भोगस्सु १, दुक्ख च मणुयभावमि जिणमय १, उभयसोयसुहा-
वह च एय १चेव ति । तओ सा एव विचिन्तिऊण अणुस-
विय जणणिजणए अणुजाया तेहि । आगया १ त अन्नेस-
माणो, जत्य तुम । दिट्ठो य १अणए । पेच्छिऊण निब्बुद-
पुरपट्ठिय तुम भणिय च अणए । अज्जउत्त, सोहणमणु-

१५ चिद्धिय तुमए । द्विजा मोहवत्ती । अवलम्बिय सप्पुरिस-
वरिय । समुत्तारिया अह अग्घा य १दमाओ भवसमुदाओ
ति । अहिणन्दिऊण पवथा पव्वज्ज अणत्तदेवगुहसमीधे ।
अदक्कन्तो कोद कासो । निरदयार सामखमणुवात्तिऊण तुमं
कालक्कमेण मओ समाणो उववओ पणुवीससागरोवमाज

१ E om   १ D om   २ D adds चव ।   ३ D पमायस्सु ।
४ D नयय ।   ५ D om चव ... हव ति, E om तथा य हव ति ।
६ E adds य ।   ७ D यार ।   ८ ६ D om

गेवेज्जगसुरो त्ति । इयरो वि मङ्गलगो तमत्यं परिग्गहिय
 महामिलामचओच्छादय च काऊण तथामत्तेण तत्येव 'देसे
 कुणिमाहारेण किलेमसंपादयवित्ती अहाउयं पालिऊण मओ
 समणो उववओ तमाभिहाणाए नरयपुढवीए वावीससागरो-
 वमाऊ नारगो त्ति । तओ य महया परिकिलेसेण तमहा-
 उय पालिऊण उव्वटो समणो एत्येव विजए 'रट्ठवट्ठणए
 गामे वेणियगस्स चण्डालस्स मेहे केलगत्ताए उववओ त्ति ।
 पत्तो य जोव्वण । अन्नया य वज्जहेलगमज्जगओ तओ
 'रट्ठवट्ठणओ जयत्यले' निज्जमाणो पत्तो इम निहाणगुहेम ।
 ममुप्पन्न च से तमुद्देसमवल्लोदऊण पुव्वभवत्थासओ जाह-
 स्सरण । तओ लोहदोसेण विद्यट्ठो वेणियगस्स नेच्छइ 'तओ
 उद्देसाओ अन्नत्यमभिगन्तुं, चोदज्जन्तो वि पुणो पुणो निय-
 तइ त्ति । कोहाभिभूएण वावाइओ वेणियगेण । उव्वओ
 तत्येव निहाणगुहेसे मूसओ । परिग्गहिय च ऐण ओइमसाए
 तं दव्वं । अणुवालिये' कवि काल । अन्नया भोमचणओ' नाम
 मूयारिओ कहवि परियमन्तो आगओ तमुद्देमं । उवविट्ठो
 हानपायव'ममीवे । तओ अन्नाणलोहदोसेण तस्स पुरओ
 मामरिममिव परिभसिउमाढत्तो । वावाइओ तेणं । ममु-
 प्पओ य तस्सेव पणट्ठसवणनासिगाए 'दुग्गिमिगाभिहाणाए

१ D इदेमि ।

२ A एव ।

३ D *ससे ।

४ AC नाचा ।

५ BD add च ।

६ CE *चंदो ।

७ D पायवस्स ।

८ D दुग्गिगा ।

- भारियाए कुच्छिसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेण ।
 पट्टावियं च से नामं रुद्धचण्डो त्ति । पत्तो अण्णम^१अणसताव-
 गारयं विसपायवो व्य जोव्वण । असमच्चर्यं च ववहरिउमा-
 रद्धो । अन्नया गहिओ^२ खत्तमुहे । उवणीओ रादणो ममर-
 ५ भासुरस्स । समाणत्तो वज्झो । भिन्नो सुखियाए चारस्सियन-
 रेहि । मओ^३ समाणो समुप्पओ सक्कराभिहाणाए मरयपुट्ठवौए
 किच्चणत्तिसागरोवमाज्ज नारगो त्ति । तओ अहाउयमणु-
 वालिजण उव्वट्ठो समाणो समुप्पओ एत्येव विजए एत्येव
 लच्छिनिए अमोगदत्तस्स चेट्ठिस्स सुभकराए भारि-
 १० याए कुच्छिसि इत्थिगत्ताए त्ति । जाया उच्चियसमएण ।
 पट्टावियं च से नामं मिरियादेवि त्ति । पत्ता जोव्वण ।
 दिक्षा सागरदत्त^४सत्यवाहपुत्तस्स समुद्धत्तस्स । वत्तो
 विवाहो । भुञ्जन्ति भोए त्ति^५ । एत्यन्तरमि तुम गेवेज्जगे-
 दितो चविजण रमाए चेव कुच्छिसि समुप्पओ पुत्तत्ताए ।
 १५ जाओ कालक्कमेण । पट्टावियं च ते नामं सागरदत्तो त्ति ।
 पत्तो जोव्वण । पडिबुद्धो च देवसक्कावरियसमीवे । परिणीया
 ईसर^६खन्दसावगस्स धूया मन्दिमि त्ति । भोगसुहमणुहवन्ताणं
 कालक्कमेण जाओ ते पुत्तो । अन्नया^७ य पुत्तजप्पमुदयनिमि-
 त्तेण चेव सपरिवारो आगओ उज्जाणिगाए दमं चेव निहाण-

१ ACDE सत्तावगारय ।

२ BD संधिमुहे ।

३ E adds च ।

४ ABC दत्तस्स ।

५ E om

६ BE चय ।

७ D मन्दिमिजेय ।

गुहेम । दिद्वो य तुमए 'पुत्तञ्जयनिवेमणनिमित्त खड्ग खण-
माणेण निहाणगकलसकण्ठगदेसो त्ति । तन्नो तमसत्थ
१निवेमिज्जण त च पएस पुणरवि तद्देव करिज्जण भुत्तुत्तर-
काले पविद्वो नयर । चिन्तिय तुमए । किमेत्थ जुत्त ति
अम्भ ताव पुच्छामि । साहिन्नो इमीए एस वदधरो । ५
पुच्छिया एसा 'किमेत्थ जुत्त' ति । तीए भणिय । मम ताव
त पएस दसेदि, तन्नो ज जुत्त, त भणिस्सामि त्ति ।
१दाविन्नो से पएसो । अन्नाणलोहदोसेण चिन्तिय च तीए ।
वावाएमि एथ, तन्नो एगादणी नेण्हिस्सामि' । एथ चिन्ति-
ज्जण भणिन्नो तुम । पुत्तय, पभूयमेय दब्ब । एयमि घेय- १०
माणे कयाइ नरवर्द अवगच्छे' । तन्नो 'य सो सेमदब्बावहार
पि मा करिस्सुइ । ता अल ताव एइणा, अवसरेण नेण्हि
स्सामो त्ति । तए भणिय । अम्भ, ज तुम आणवेसि । पवि-
द्वाइ नयर । अइक्कन्ता कइवि दिवहा, तुण्ण सुहेण, इमीए
पुण पुब्बभवअत्थलोहदोसेण तुव मरणचित्तोवायपक्काउलाए १५
दुक्केण ति । परिचिन्तिन्नो उवाओ । देमि से पोसहोववास-
१पारणयमोयणे विम ति । तन्नो उववासलङ्कमरीरो विमय्यओ-
एण लड्ड सेव न भविस्सुइ त्ति । चिन्तिज्जण २उत्त विम ।
लद्धो तुमं तेण । एत्यन्तरमि दिद्वो नन्दिणीए । कओ

१ D पुत्तमोल्लयनिमित्त खड्ग । २ D दाफ्ठ and om all down to भुत्तुत्तर ।

३ B दसिय घा ।

४ D निपेइस्सामि ।

५ D अवगच्छेज्ज ।

६ D om

७ D पारममि ।

८ AC add य ।

- अण्ण कोलाहलो । तन्नो अहिंययर ते कूजिउ पयत्ता
जणणी । समिलिअो लोयनिवहो । तन्नो एक्केण सिद्धपुत्तेण
विधावहार^१मन्तासामत्तअो 'साहसिअो' त्ति कल्लिऊण लौवा-
विअो । समुप्पन्ना य ते चिन्ता । एवमण्णेगोवद्दवभायण भणु
१ याण जीविअ । ता अल्ल^२गिह्वासेण । मा पुणो वि मे
पमत्तल्ल एवमेव पाणावगमो भविस्सुद । अन्नो पवज्जामि
पवज्ज त्ति । चिन्तिऊण जहोचिहण विहिता पवज्जो देव-
सक्कहादसमीवे पवज्ज त्ति । परिवालिऊण निरदयार^३काऊण
य कालमासे काल उववअो तौससागरोवमाज्ज मेवेज्जगसुरो
१० त्ति । एवा च ते जणणी तद्दव्वलोभेण तत्त येव महत्त-
सिप्पनिअिय महापेढ^४ काऊण पुत्तवहपरिणामजणिय^५नर-
याउया अशुद्धिऊण त दव्व मया समाणी धूमप्पभाए नरय
पुढवीए उववन्ना पन्नरससागरोवमड्ढि नारगो त्ति । तन्नो
उव्वहा समाणी नाणातिरिएस अहिण्डिय युव्वभवअत्त
११ लोभदोसअो एत्थ नालिएरिपायवत्ताए उववत्त त्ति । तुम
पि य तन्नो चविऊण सागरदत्तसेट्ठिगेहे मिरिमईए कुच्छिसि
पुत्तत्ताए उववअो सि । 'दोण्ह पि तुन्हाण कपय इमा
अवत्था । एस एत्थ वइयरो त्ति ॥

तन्नो ममेय कोऊण समुप्पन्नो सवेगो विरत्तो भवचार-

१ F अहार ।

२ D जिह्वापयसेण (read जिह्वापयस) ।

३ D कास- वास काऊण ।

४ 1 -पीढ ।

५ AC चिराणा, D विरणा- ।

६ D a llo ना ।

गुहेमं । दिद्वो य तुमए 'पुत्तज्जयनिवेसणनिमित्तं' खड्डं खण-
माणेणं निहाणगकलसकण्ठगदेसो त्ति । तत्रो तमजत्थ
'निवेसिऊण तं च पएसं पुणरवि तहेव करिऊण भुत्तुत्तर-
काले पविद्वो नयरं । चिन्तियं तुमए । किमेत्थ जुक्तं ति
अम्वं ताव पुच्छामि । वाहिणो इमीए एस वदधरो । ५
पुच्छिया एसा 'किमेत्थ जुक्तं' ति । तीए भणियं । मम ताव
तं पएसं दंसेहि; तत्रो जं जुक्तं, तं भणिस्सामि त्ति ।
'दाविणो मे पएसो; अघाणलोहदोसेण चिन्तियं च तीए ।
वावाएमि एयं, तत्रो एगाइणी नेण्हिस्सामि' । एयं चिन्ति-
ऊण भणित्रो तुमं । पुत्तय, पभूयमेयं दव्वं । एयंमि घेप्प- १०
माणे कयाइ नरवई अवगच्छे' । तत्रो 'य सो सेमदव्वावहारं
पि मा करिस्सुइ । ता अलं ताव एइणा, अवसरेण नेण्हि-
स्सामो त्ति । तए भणियं । अम्व, जं तुमं आणवेमि । पवि-
द्वाइं नयरं । अदक्खन्ता कदवि दियहा, तुज्जं सुहेणं, इमीए
पुण पुम्भभवभत्यलोहदोसेण तुइ मरणचित्तोवायपज्जाउलाए १५
दुरेणं ति । परिचिन्तित्रो उवात्रो । देमि से पोमहोववाम-
'पारणयभांयणे विमं ति । तत्रो उववामलङ्कमरीरो विमप्पत्रो-
एण सड्डं चेव न भविस्सुइ त्ति । चिन्तिऊण 'पउत्तं विमं ।
सड्डो तुमं नेणं । एत्यन्तरंमि दिद्वो मन्दिणीए । कथो

१ D पुत्तमोल्लयनिमित्तं' अहः । २ D दावय, and om. all down to भुत्तुत्तरः ।

३ B दंषिउ ७ ।

४ D विद्वइस्सामि ।

५ D अम्वअवेमि ।

६ D om

७ B पारणयि ।

८ AC add य ।

अणाय कोलाहलो । तत्रो अद्वियवर ते कुजिउ पयत्ता
 जणणी । समिलिओ लोयनिवधो । तत्रो एकेण भिद्वपुत्तेण
 विसावहार^१मन्तसामत्यओ 'साहसिओ' त्ति कलिऊण जीवा-
 विओ । समुप्पजा य ते चिन्ता । एवमणेगोवद्वभायण मणु-
 १ याण जीविय । तर अल ^१गिहवासेण । मा पुणो वि मे
 पमत्तसु एवमेव पाणावगमो भविस्सुद । अत्रो पवज्जामि
 पवज्ज ति । चिन्तिऊण जहोसिएण विहिण पवओ देव-
 सम्मगुहसमीवे पवज्ज ति । परिवालिऊण निरदयार ^१काऊण
 य कालमासे काल उववओ तीससागरोवमाऊ गेवज्जगसुरो
 १० ति । एसा य ते जणणी तद्व्वलोभेण तत्थ चेव सत्तय-
 सिप्पनिधिय महापेढ^२ काऊण पुत्तवद्वपरिणामजणिय^३नर-
 याउया अमुञ्चिऊण त दव्व मथा समाणी धूमप्पभाए नरय
 पुढवीए उववओ पजरससागरोवमड्डिई नारगो त्ति । तत्रो
 उव्वडा समाणी माणातिरिएसु आहिण्डिय पुव्वभवभत्थ
 ११ लोभदोसओ एत्थ नासिएरिपायवत्ताए उववओ त्ति । तुम
 पि य तत्रो चविऊण सागरदत्तसेट्ठिगेहे मिरिमडेए कुत्किमि
 पुत्तत्ताए उववओ सि । 'दोणह पि तुम्हाण सपय इमा
 अवत्था । एस एत्थ वदयरी त्ति ॥

तत्रो ममेय सोऊण समुप्पओ सवेगो, विरत्तो भवचार-

१ E •चारि ।

१ D निदायससेव (read निदायमण) ।

२ D कास • कास कासय ।

३ B •पौट ।

४ AC छिग्गा •, D मिरया ।

५ D adds मा

गात्रो मणो । अणुस्त्रविश्वो भयवन्तमस्त्रिहाणे तद्भव्यदयरं
नरवर्द्ध । अणुस्त्राश्वो य तेण तश्वो तं गेण्हाविय मयलदुहिय-
मत्ताणं दाऊण पवन्ना मए विजयधम्मगणहरम्भु मभीवे
पव्वच्च त्ति ॥

सिंहिकुमारेण भणिय । भयवं, एवमेय^१, ईदमो चेव एम ।
ममारो । धम्मा तुम, जो एवमभिपव्वदश्वो त्ति । अह कद-
विहो पुण दाणादभेयं पडुण पणीओ भयवया धम्मा ।

भयवया भणियं । सुण ।

धम्मा चउच्चिहो^२ दाणमीलतव^३ विविहभावणामदश्वो ।

मावय जिणेहि भणिओ तियमिन्दनरिन्दममिएहिं ॥ १०

दाणं च होद तिविहं नाणाभयधम्मवग्गहकरं च ।

जं तत्थ नाणदाणं तमहं वोच्च^४ ममाभेण ॥

दिस्सेण जेण जीयो विद्याया होद मन्थमोरत्ताणं ।

तं होद नाणदाणं सिवसुद्धमपत्तिवीथं तु ॥

दिस्सेण तेण जीयो पुस पावं च यड्ढविहममेमं । ११

मशं विद्याणमाणो कुण्ह पविणिं^५ निगिणि च ॥

पुणंसि पवत्तन्तो^६ पावेद जड्ढ मरामरसुद्धादं ।

मारयतिरियदुहाण य सुद्ध पावाउ मुणियत्तो ॥

तिरियाण व मणुयाण व अमुरसुराणं च होद जं सुरकं ।

॥ मव्वपयत्तेणं पावर नाणय्यथाणेणं ॥ १०

१ D & L. त्ति ।

२ B & L. अणु ।

३ H. om. तिविह ।

४ AC. तिविह ।

५ AC. पवत्तन्तो ।

६ H. om. ११ (१५४६६)

पावेद य सुविमलं मोक्षसुहं सुहपरपरेणेव ।
 तस्मेव पहावेणं सुन्दर विमलसु नाणसु ॥
 एवं दहलोयंमि वि^१ परलोयंमि य सुहाद नाणेणं ।
 पावेद जेण जीवो तन्हा तं दाण पवरं तु ॥
 १ दहलोयपारलोयसुहाद सव्वाद तेण दिन्नादं ।
 जीवाण कुडं सम्बसुभासियं देद जो नाणं ॥
 गयरागदोममोहो सम्बन्नु होद नाणदाणेणं ।
 मणुयासुरसुरमहिओ कसेण सिद्धिं च पावेद ॥
 १ एयं १खु नाणदाणं सुन्दर सक्तेवओ समस्कायं ।
 १ देन्तसु गाहगसु य हियमेगन्तेण विसेय ॥
 पुढवि^२दमन्नगणिमाहयवणसुईकाइयाण जीवाण ।
 वेइन्दियतेइन्दियचउरोपच्चिन्दियाण च ॥
 जा एयाणमहिंसा सखं भणवयणकायओएहिं ।
 तं होद अभयदाणं सुसाज्जणसेवियं पवरं ॥
 १ इच्छन्ति सम्बज्जीवा निअरदुहिया वि जीविउं जन्हा ।
 तन्हा तं चेव पिअं तेमिं कुसलेण विसेयं ॥
 जन्हा य नरवरिन्दो मरणंमि उवट्ठियमि रक्खं पि ।
 देद सजीवियहेउ तन्हा तं चेव इट्ठयर ॥
 दायव्वं च मदमया जं इट्ठ होद गाहमाणं तु ।
 १ तं दाणं परलोए सुहमिच्छन्तेण सुविमानं ॥

દીદાક ષ સુરૂવો નીરોગો હોદ અમયદાણેણં ।
 જમનત્રે વિ જીવો મયલજણમલાહણિજ્ઞો સ ॥ -
 ઇયં તુ અમયદાણં તિયમિન્દનરિન્દનમિયચલણેહિં ।
 સાવય ઝિણેહિ મણિય દુક્કયક્કમ્મદલણેહિં^૧ ॥ ૧ ॥
 ધમ્મોવગ્ગદાણં મણ્ણદ મયમેવ દલ્લમવિહરું^૨ ।
 નવકોડીપરિસુહું દિજ્જદ જં ધમ્મિયજણસુ ॥
 મં પુણ અમણં પાણં વત્થં પત્તં ચ મેસય ઝોગાં ।
 દાયવ્વં તુ મદમયા તદ્દેવ સચણમણ પવરં ॥
 દાયવ્વં પુણ સઙ્ગાયણાણનિરયસુ નિહવગારિસુ ।
 ઝો સંજમતવમારં વહદ મયા તેણુવગ્ગહિન્નો^૩ ॥
 કમ્મલહ્મયત્તણેણ ય ધો અપ્પાણં પર ચ તારેદ્દ ।
 કમ્મગુહ્ અતરન્નો મયં પિ કહ તારણ અવ્વં ॥
 દાયવ્વં પુણ તં કારણેહિ ઇણ્ણિ^૪ ચવહિ પરિસુહું ।
 ઝિણમણિણ્ણિં દાયગગાહમતહ્કાલભાવેહિં ॥
 દાયગસુહું મણ્ણદ ઝો દાયા દેદ માણમપ્પમો^૫ ।
 અદ્દમયઠાણરહિન્નો મહ્ધારોમમ્મિયમરીરો ॥
 નાન્નોવગયં દલ્લં ફાસુગમવિહરૂમં ચ લોમંમિ ।
 દહપરલોયાસંમં મોત્તૂણં નિજ્જરટ્ઠી^૬ ૩ ॥
 સુક્કીત્તંમિ^૭ વ વીયં વિલ્લિત્ત તસુ વહ્મફલં હોદ ।
 તં દાણં મણુયામરશિવસુહમંપત્તિજણયં તુ ॥

૧. DE મણ્ણેહિં ।

૨. R corrects this as નીર ।

૩. D કો ।

૪. D ય ।

जो उण सद्धारहिओ दाण देइ असकिजिरेसमि^१ ।
अहिमाणेण व एसो देइ अह^२ कि न देमि ति ।
॥ सद्धाजलरहिय बीय व न होइ बडफल तसु ।
दाण बड पि पवर दूमियचित्तसु मोहेण ॥

५. काकण थ पाणिवह^३ जो दाण देइ धम्मसुआण ।
दक्षिण चन्दण सो करेइ अद्धारवाणिज्ज ।
मूढो लोचविहङ्ग धम्मविहङ्ग च देइ जो दाण ।
सो अण्णाण तह गाहग च पाडेइ मपारे ॥
जाणह गाहगसुद्ध यस्समहव्वयधरो उ जो निवमा ।

१०. गुरसुसुमानिरओ जोगमि समाहियणा थ ॥
तह खनिमहव्वजुत्तो धम्मिव च विगयसोहो उ^४ ।
मणवयणकायगुत्तो पच्चिन्दियनिगाहपरो थ ॥
सण्णायञ्जाननिरओ सुद्धणा सुद्धसाऊचरिओ थ ।
इइ परलोए थ तहा समत्थ दढ अपडिबड्ढो ॥

१५. सेह थ जो ॥ तीरइ उवममासमीरणेहि चालेउ ।
एयारिचमि दाण गाहगसुद्ध तु विज्जेय ॥
मौलव्वयरहिधाण दिज्जइ ज पुण धण कुपत्ताण ।
॥ खुलु धोवइ कथ हहिरकथ सोणिएणेव ॥
दिय सुइ पि दाण होइ कुपत्तमि असुइफलमेव ।

२०. सण्णसु अह^५ व दिय खीर पि विमत्तणमुवेइ ॥

१ D रसमि ।

२ A किय, BC विह DE किय

३ D दाण की ।

४ B लोह च ।

५ D विहङ्ग ।

तुच्छं पि सुपत्तंमि स दाणं नियमेण ^१सुहृफलं होद ।
 जह गावीप्र विदलं तणं पि खीरत्तणमुवेद ॥
 होद सुहासुहृफलं पत्तविशेषेणमेगं पि ।
 गावीभुयद्गपीयं जह उदगं होद खीरविमं ॥
 भण्णं य कालसुद्धं दाणं कालोववस्यं जं तु ।
 दिज्जद ^२तवस्सिदेहोवयारकालंमि सुविमुद्धं ॥
 कालंमि कीरमाणं किसिकसं वज्जफलं जहा होद ।
 इय कालंमि वि दिखं दाणं वज्जफलं ^३नेयं ॥
 होद अयासमि जहा अवयारपरं पदस्य बीयं ।
 दिन्तस्स गाहगस्स य एवं दाणं पि विजेयं ॥
 जाणह य भावसुद्धं मद्धासवेगपयइपुल्लओ य^४ ।
 कयकिचं मजेन्तो अप्पाण देइ ओ दाणं ॥
 भवकोडीपरिसुद्धं दसदोमविवज्जियं य देयं पि ।
 एयं पि भावसुद्धं पच्चत्तं वीयरानेहिं ॥
 अहवसदोवगओ अवि सुद्धं देइ कलुमियमणो उ ।
 घनिदाणं च न एयं भावविमुद्धं हवद दाणं ॥
 मौक्त्यं जं दाणं तं पइ एओ विहो मुणेयओ ।
 अणुगप्पादाणं पुण जिणेहि न कहिचि पडिमिद्धं ॥ १ ॥
 एओ स दाणमदओ धओ संखेवओ ममस्काओ ।
 एत्तो य मौलमदयं तु भण्णमाणं निगामेह ॥

જાળહ ય સૌલમદય પાળવજાલિયચ્છદિસદાણા ।

મેઝણપરિગદાણ ય વિરદ્ જા મન્વદા મધ્મ ॥

તદ્ કોદમાણમાયાલોદયુ ય નિગ્ગદો દદ્દ જો ઉ ।

મન્તીય મદ્વજ્જવમતોષવિચિત્તમત્તેદિ ।

૧ મળસલવપડિવુજ્જણયા^૧ સદ્દામલેગપામણા તદ્ ય ।

વિત્તેણ નિરોદ્દેણ મેત્તો વિ ય મમ્મજીવેસુ ॥

અયં ચ મેવિક્કણ ધમ્મ જિણદેમિય સુસૌલમય ।

સુગદ પાવન્તિ નરા 'ઠાણ્તિ મદ્ દુગ્ગદ્દુવારં ॥

અમો ઉ સૌલમદ્દઓ મણિઓ ધમ્મો જિણેદિ સમ્મેદિ ।

૧૦ માલય પરમગુદ્દિ દુક્કલપજિયરાગદોસેદિ ॥ ક ॥

મલ્લદ તવોમદ્દઓ મ માહિરમ્મન્તરણ ॥ તવણ ॥

જમણદ્દાણ કીરદ અસેમકમ્મક્કલપિમિત્ત ॥

૧ જાણમળ^૨મૂળોયરિયા વિત્તીમલ્લેવળ^૩ રમસાઓ ।

કાયકિલેમો મલીણયા ય મજ્ઞો તવો હોદ્ ॥

૧૨ પાપચ્છિક્ક વિણઓ વેથાવસ તદ્દેવ મજ્ઞાઓ ।

જ્ઞાણ ઉત્તુગ્ગો વિ ય અધિનતરઓ તવો હોદ્ ॥

અવ ચરિક્કણ તવ જીવા દ્વપારલોદયસુદ્ધર ।

પાવેન્તિ વિમાલાદ કરેન્તિ દુરકરકાય તદ્ ય ॥ ક ॥

અમો ઉ તવોમદ્દઓ ધમ્મો સમ્મેવઓ સમરકાઓ ।

૧૦ નિસુણહ અત્તો સુન્દર ધમ્મ સુણ ભાવણામદ્દય ॥

૧ B - પુચ્છયયા ।

૧ II વિરદિ ।

૨ D - મીલો ।

૩ D - વસ, E સમેવ ।

ममं ममहंमणनाणचरित्ताण भावणा जाओ ।

वेरगभावणा वि य परमा तित्ययरमत्ती य ॥

मंमारज्जुगुच्छण्या कामविरागो सुमाऊजिणसेवा ।

तित्ययरभासिचस्स य धम्मस्स पभावणा तह य ॥

मोक्खसुहंमि य राओ अणाययणवज्जणा य सुपमत्था ।

मह अण्णो य निन्दा गरहा य काहंमि खलियस्स ॥

एमो जिणेहि भणिओ अणन्तनाणीहि भावणामहओ ।

धम्मो 'उ भीमभववण'सुजलियदावाणसभूओ' ॥

एयं चउत्तिहं फासिऊण धम्मं जिणेहि पवत्तं ।

सुन्दर अणन्तजीवा पत्ता मोक्खं मढासोरकं ॥ छ ॥

१०

तओ एयमायसिऊण आविष्णूओ मिहिकुमारस्स जिण-
धम्ममोहो । भणिओ य जेण भयवं विजयमिहो । भयव,

एवमेयं, ईदिमो चेव एम धम्मो, न एत्य मदेहो स्ति । किं

तु टाणमइयं मोक्खूण न वेममेया इमस्स 'ममं अविधना

तीरन्ति गिहत्थेण काउं । ता आचिरक भयवं, केरिमो पुण ॥

१५

इमस्स महापुरिमसेवियस्स मयन्निदरुत्ताणलज्जलस्स मिद्धिअऊ-

मंतमेह्महेउणो ममणत्तणस्स जोगो स्ति । भयवया भणियं ।

सुण । ममणत्तणारिहो' आरियदेसुप्पयो विमिद्धाहकुल-

ममयिओ मीणप्पायकम्ममओ तओ चेव विममवुहो 'दुमहं

माणुमत्तणं, जओ मरणनिमित्तं, खलाओ मंपयाओ, दुरुदेयवो ॥

- विषया, संजोगे^१ विश्रोगो, अणुसमयमेव मरणं, दाहणो विवागो^२
 त्ति अहिगयसंसारसरूवो तश्चो चेव तन्विरत्तो पयणकुमाओ धेव-
 हासो अकोउगो कयन्नू विणीओ पुव्व पि रायामसपउरजण-
 वज्जमओ अदोसगारी कल्लाणत्तो सद्धावन्तो^३ पिरसद्धो समुव-
 ४ संपन्नो थ । सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणो समणत्त-
 णारिहो भयवया पवेदओ । अहं पुण समुवसंपन्नो । ता एवं
 निवेदए भयव पमाण ति । तओ परिचिन्तिय भयवया ।
 जहा खु एसो महाभागवन्तो सुद्धमपसिण्णेषु वियत्तणो
 अच्चन्तपसन्तरूवो अदण्डणभण्डकुसलो^५ वि थ लत्तिज्जद,
 १० तहा भवियन्वमणेण महाकुलपसूएण भवविरत्तचित्तेण^६ थ ।
 ता इम ताव एत्थ पत्तकाल, जं एसो उवमंगदिज्जद त्ति ।
 चिन्तिज्जण भणिय च णेण । महासावय, न सेसगुणविप्पहणो
 इहं उवमपज्जद । जुत्त च पयदनिग्गुणे ससारवासे जमिण
 समणत्तण । किं तु दुक्करमिद । एत्थ खलु सन्वकालमेव सम-
 १५ सत्तमिन्नभावेण पाणादवायविरई, अप्पमत्तयाए अणलिय-
 भाग, दन्तसोहणमेत्तस्स^७ वि^८ अदिसस्स वज्जणा,^९ मण-
 वयणक एहि^{१०} अव्वमचेरनिरोहो, वत्थपत्तोवगरणेहिं पि
 निम्ममत्तया, चउव्विहरादभत्तविरई, उग्गमुप्पायणेषणाविसुद्ध-
 पिण्डगहण संजोयणादपच्चदोसरहियमियकालभोयण^{११}, पच्च-

* D adds दि ।

१ D मरणादीरो ।

२ E om ।

३ B om

४ ACE om

५ C adds मयदण ।

६ D *कायजोतेदि ।

७ B *भोमो ।

ममियत्तणं तिगुत्तया, हरियासमियाद्भावणाओ अणमण-
पायच्छित्तविणयाद्मवाहिरभिन्तरतवोविहाणं^१, मासादया य
अणगाओ पडिमाओ, विचित्ता य 'द्ववादओ अभिगहा
अणहाणं भूमिसयणिज्जं केमलोओ' निष्पडिकमसरौरया सव्व-
कालमेव गुरुण 'निहेसकरणं खुहापिवासादपरीमहाहियासणं'
दिवाहउत्तमगाविजओ लद्धावल्लुवित्तिया— किं वड्डणा—
अवन्तदुव्वहमहापुरिसवूढअट्टारसमीलज्जसहसुभरवहणमविस्सा-
मं ति । ता तरियव्वो खलु अय बाहाहिं मवांसमुद्धो,
भरियव्वो निरामाय एव वाजुगाकवलो, परिसक्कियव्व
निस्सिकरवालधाराए, पायव्वा सुज्जयज्जयवहजालावली, भरि-
यव्वो सुज्जमपवणकोत्थलो, गन्तव्व गङ्गापवाहपडिमोएण^२,
तोलियव्वा तुलाए मन्दरगिरी, जेयव्वमेगाणिणा चाउरज्ज-
वलं, विधेयव्वा विवरीयभमन्तद्वचकोवरि^३यिउक्किया, गहि-
यव्वा अगहियपुव्वा तिज्जयणजयपडागा । एओवमं दुक्कर
समणत्तण ति ॥

तओ एयमायल्लिउण पव्वद्वयणकमलेण भणिय मिहि-
कुमारेण । भयवं, एवमेयं, जहा तुओ आणवेह । कि तु
विदयसंसारसहवसु^४ पाणिणो तव्विओशब्बयसु तसुक्केय^५

१ D adds : marg ति । २ ACE = वहाव । ३ B जोड D अणेय ।

४ CDE दव्वाद, B दव्वाभिगहा । ५ D = लोयाणि । ६ BD निरस-

७ D inserts ससार । ८ D = सोनेव । ९ BD थोड, CE विज ।

१० D = सहावसु । ११ D = कारयं ।

- कारण न किञ्चि दुष्कर ति । भयवया भणिय । एवमेव,
 कि तु न चेव समारमरुवं पञ्चस्कोवल्लभाणासुन्दर^१ पि
 अण्येयभवभावणाओ मोहेद पाणिण, मूढो य मो न चिन्तेद
 तत्सुखं, न गणेद आयद, न मयए उवएष, नाभिणन्दद
 ५ गृह, न पेच्छद कुल, न सेवद धम्म न वीहेद अयसस्स,
 न रक्तद वयणिज्ज । मच्चहा न तमायद, जेण जेण सो
 दहलोए परलोए य किल्लेसभायण होद । ता निहणियव्वो
 खलु एस मोहो त्ति । सिहिकुमारेण भणिय । भयव, तस्स
 वि य निहणणे^२ एमेव उवाओ, न य अणाढत्तकज्जो पुरिसो
 १० फल माहेद, 'आढत्ते य समओ अहवा उवायपवत्तो
 अमसय चेव माहेद । उवाओ य एस ज भयवओ समीव
 समणत्तणपवज्जण । नित्यरन्ति खलु कायरा वि पोयनिज्जा-
 मयगुणेण महत्तव । न य अप्पपुष्पाण कुसलवुद्धी हवद । न य
 मसुप्पक्षाए वि इमोए एवविहसथसगुल्लपओववेयगुल्लाहो ।
 १५ ता करेहि मे भयव अणुग्गह ति । भयवया भणिय । वच्छ, कओ
 चेव तुह मए अणुग्गहो । कि तु एसा समयद्धिई अम्हाण,
 ज मसिक्कण^३ येवमागमत्थ मिक्खाविक्कणावस्तथ अदक्कन्तेसु
 कदवयदिण्णेषु तओ दिक्खिज्जद त्ति । सिहिकुमारेण
 भणिय । भयव, अणुगिहीओ हि । अन्न य । निक्खन्तेण
 २० वि मए समयद्धिई चेव पाप्पियव्वा । ता एव हवउ त्ति ।

१ B भाष० ।

२ ACE नीदद ।

३ D रथा ।

४ D आढत्तेण ।

५ । चेव ।

एवं च जाव मन्तयन्ता सिद्धन्ति, ताव आगन्तो कश्चि-
 तप्यज्जिं सोऊण अणेयलोययरिगन्तो करेणुयारुढो इमस्स
 चेव जणन्तो बन्धयन्तो ति । पणमिन्तो तेण भयवं विजय-
 िसिंहायरिन्तो । अहिणन्दिन्तो भयवया धम्मलाहेण । उवविडो
 गुरुपायमूले । पणमिऊण भणिन्तो सिद्धिकुमारेण । ताय, ५
 संपाएहि अभग्गपणदपत्यणो मे एगं पत्यणं ति । बन्धयन्तेण
 भणियं । वक्ख, भणसु । तुहायत्तमेव मे जीवियं । सिद्धि-
 कुमारेण भणियं । ताय, विद्वयवुत्तन्तो चेव तुमं सवार-
 सहावस्स । दुल्लहं खलु^१ माणुसत्तणं, अणिच्चा पियजणसमा-
 गमा, वड्डलान्तो रिद्धीन्तो. सुसुममारं जोव्वण, परलोध- १०
 पच्चत्थिन्तो अण्णो, दासणो विसयविवागो, पहवद^२ स्या
 अणिवारियपमरो मच्चू । ता करेहि मे पसायं । एवमव-
 साणे इह जीवलोए अणुसाणो तुमए वीथरायप्पणीयजइ-
 धम्मासेवणेण करेमि सफलं मणुयत्तणं^३ । तन्तो सुयसिणेहेण
 बाहजलभरियलोयणेणं सगग्गयं भणियं बन्धयन्तेण ! पुत्त, १५
 अयालो एस जइधम्मस्स । सिद्धिकुमारेण भणियं । ताय,
 मच्चुणो विय नत्थि अयालो जइधम्मस्स ति ॥

एत्यन्तरमि^४ बन्धयत्तपरिचारगेण नाहियवादिणा भणियं

१ D adds य ।

२ D adds य ।

३ D adds य ।

४ D adds य ।

५ D adds ति ।

६ B + २ ।

- पिङ्गकेसेण^१ । भो कुमार, केण तुमं^२ विषयारिओ । न खलु एत्य पञ्चभूयवद्दरित्तो परलोगगामी जीवो^३ ममत्तीयद् । अवि य एयाणि सेव भूयाणि सहावओ सेव एय्यगार-परिणामपरिण्याणि 'जीवो' त्ति भवन्ति । जया य एयाणि
- * चदऊण समुदयं पञ्चत्तमुवगच्छन्ति, तथा 'मओ पुरिसो' त्ति अविहाण पवत्तए । न उण 'एत्य कोद् देह चदऊण चड-चिडओ'^४ विव परभवं गच्छद् । ता मा तुमं असस्से वि परलोमे मिच्छाहिणिवेमभावियमई सहावसुन्दरं विमयसुहं परिचयसु । दसेहि वा देहवदरित्त देहिण । अओ जं तए
- १० भणियं, जहा^५ दुमह^६ मणयत्तण, तमसवद्धमेव । जओ न 'तं सुकयदुक्कयाणभावेण^७ लब्धद्, अवि य भूवपरिणईओ । अओ 'किमियमाउलत्तण । तथा ज च भणिय 'अणिञ्जा पियजण-समागमा', एय पि अकारण । जओ न ते निस्कन्ताणं पि अजहा होन्ति । तथा ज च भणिय 'वच्चसाओ रिद्धीओ',
- ११ एयस्सु वि न निस्कमणमेव पडिवत्तो, अवि य उवाएण परिरत्तणं ति । तथा^८ ज च भणियं 'कुसुमसार जोव्वणं', एत्य वि य रमायणं जुत्त, न उण निस्कमण ति । तथा जं च

१ This name = usually spelt पिङ्ग in ABCE against the rules of grammar, I have, therefore, adopted throughout the form पिङ्गकेस, though it is found in D only १ ACE वयारिओ ।

२ B वमत्ति । ३ D मव । ४ II om चिडओ । ५ D om

६ E adds चलु इयं । ७ D तयं सु । ८ AC लब्धद् ।

१० D किमिच ।

११ D adds वि ।

भणिय 'परलोयपत्तित्तिओ अणङ्गो' त्ति, एय पि न सोहण
जओ परलोओ चैव नत्थि, न य कोह तओ आगन्तूण-
मप्पाल^१ दसेह । एवमवि य परिगण्णणे अदण्णमङ्गो त्ति ।
तहा ज च भणिय 'दारुणो विषयविवागो' त्ति, एय पि
न जुत्तिमगय, जओ आहारस्स वि विवागो दारुणो चैव,
एव च भोयणमवि परिचुद्व^२ । न य 'हरिण विज्जन्ति'
त्ति जवा न बुध्यन्ति । ^३ [अयद्धि^३ ए एस त्ति] न य
उवायकुणो पुरिमस्स दारुणत्त पि मभवह । तहा ज
भणिय 'पहवह य सया अणिवारियपमरा मच्चु' त्ति, एय
पि वालवयणमेत्त, जेण निखल्लस्स वि एस अणिवारिय-
परो चैव, तेण वि य ममण्णे पज्जन्ते मरियव्व ति । न य
'पज्जन्ते मरियव्व' ति ममाणे चेवावत्याणमुववस । न य सन्ते
वि परलोए दुक्खेवणाओ सुह, अवि य सुहचेवणाओ चैव ।
जओ ज चैव अन्नमिज्जद, तस्सेव ^४ पगरिमो लोए दिट्ठो, न
उण ^५ विवज्जओ त्ति । ता विरम एयाओ ववसायाओ त्ति । ^६

सिद्धिकुमारेण भणिय । मव्वमिणमरुगय । सुण । अहवा
न जुत्त भयवओ समस्स मम जपित । ता भयव चैव एत्थ
भणिसुह त्ति । तओ भयवथा भणिय । भो महामाहण,
सुण । ज तए भणिय, अहा 'जेण तुम पयारिओ' त्ति, एम

^१ B om the passage in brackets it is omitted by all MSS on
[176, where the same words recur ^२ CD add सुह ।

^३ D adds य ।

^४ BD विवज्जिह ।

अप्यन्तरात्यकुसलभावणाभावविमर्दं अप्यावरणरुजुश्रो वीय
रागवयणाविश्रुद्यस्वश्रोवसमभावेण समुप्यन्नतत्तनाणो जहद्विय
भवमहावमववुञ्जोऽण तश्चो विरत्तो न छण केणद 'विप्य-
यारिश्चो त्ति । तद्वा ज च भणिय 'न खलु एत्थ पञ्चभूयव

- १ इरित्तो परलोगगामी जीवो 'समत्थीयद, अवि य एयाणि
चेव भूयाणि सहावचो चेव एयप्यगारपरिणामपरिणयाणि
जीवो त्ति 'भलन्ति', एय पि न जुत्तिमगय । जश्चो मव्वहा
अचेयणाणि भूयाणि । ना कह इमाण एयप्यगारपरिणाम-
परिणयाण वि एमा पच्चत्तपमाणाणुभूयमाणा गमणारहेट्ठा-
१० निदम्भणा चेयणा जुज्जद त्ति । न हि ज वेसु वत्तेय न
विज्जप, त तेमि समुदय वि हवद, जहा वल्लुमायाणए तेम ।
अह 'पत्तेय वि इमाणि चेयणाणि' त्ति, तश्चो 'मिद्धमणे-
मचेयन्नममुदश्चो पुरिसो एगिन्दिया य जीवा घडादीण 'ए
चेयणत्तल त्ति । न य घडादीण चेयण 'त्ति । अश्चो अत्थि
१५ खलु पच्चभूयवदरित्तो चेयणात्त्वो परलोगगामी जीवो त्ति ।
तश्चो य ज भणिय 'जया हयाणि चरुण समुदय पच्चत्त-
सुवगच्छन्ति, तथा "मश्चो पुरिसो" त्ति अभिहाण गवत्तद',
एय पि वयणमेत्त चेव । 'चेयन्नल्लु तददरेगभावविच्छोश्चो ।

१ ACE पयारिश्चो ।

१ B चमत्ति D समत्थो and adds यद : mayy

१ DP मव्वद

२ A om the whole passage down to

विहमप्यगवयणवचो ।

३ MSS om

४ OE चेयणा छववभासो

D चेयणा ।

५ B चेयन्नमदरेगभावविच्छोश्चो ।

न यापुभूयमाणसकृत्वा चेव चेयणा 'निसेहिउं फारौयइ' । तहा
 जं च भणियं 'न उण एत्थ कोइ देहं चइऊण सइचिउओ'^१
 विव परभवं गच्छइ' ति, एयं पि अओ चेत्त पडिसिद्धं
 वेइयस्से चेयणस्स अचेयणभेयाओ ति । तहा जं च भणियं
 'ता सा तुमं असन्ते वि परलोए मिच्छाभिणिवेसभाविधमई'^२
 सहावसुन्दरं विमयसुहं परिचयसु, दंसेहि वा मे देहवहरित्तं
 देहिण', एत्थ वि य सुण । चेयणभेयसिद्धीए कइं नत्थि
 परलोगो, विज्जमाणे य तंमि कइं एयस्स मिच्छाभिणिवेसो ।
 कइं च पसुगणसाहारणा विडम्बणामेत्तकवा चित्तामामवड्ढा
 मणनिब्बाणवेरिणो अविद्यायवीसभसुहसकवा सहावसुन्दरा^३
 विमय ति, किं च तेहिंतो सुहं । जं पुण 'सो देहभिओ
 न दीसइ', एत्थ कारणं सुण । सुज्जमो अणिन्दिओ य सो
 वत्तए, अओ न दीसइ ति । पेच्छन्ति पुण सब्बसू । भणियं
 'च वीयरगेहिं' ।

अणिन्दियगुणं जीवं अदित्तं मंमचकुणो ।

११

विद्धा पस्सन्ति सब्बसू नाणसिद्धा य माडणो ।

एव च पयंपिरंमि विजयसिंहायरिण^४ ईसि विहसिऊण
 णियं पिङ्गकेसेण । भयवं, सब्बममंसइमेव भणियं भयवया ।
 तहं? सुण । जं ताव भणियं 'सब्बहा अचेयणाणि भूयाणि,

१ CE विसेहिउं, B विसिद्ध, D विधिधिउं ।

२ MSS 'विहवा ।

३ B 'विवा' ।

४ CE add भविष्य, D om अहं ।

ता कर्हं इमाणं एथप्पगारपरिणामपरिणयाण वि एसा
 पच्चक्खमाणाणुभूयमाणा ममणाद्वेद्वानिबन्धणा चेयणा जुज्झद
 त्ति; न हि जं जेसु पत्तेयं न विज्जए, तं तेसि समुदए वि
 हवद, जहा वालुगायाणगे तेसं, एयं कर्हं जुज्झद त्ति । न
 १ हि कारणाणुक्खमेव कज्जं भवद । किस्स होद सिद्धाओ सरो,
 किं वा 'अदेस्सपरमाणुनिप्पचं घडाद 'देस्सं' ति । एवं चेयणा
 वि तद्धज्जा य' भविस्सुद भूयविल्लक्खणा य' त्ति को विरोहो ।
 ज च भणियं 'अह पत्तेयंनि इमाणि चेयणाणि त्ति, तओ
 सिद्धमण्येयचेयसमुदओ पुरिसो, एगिन्दिया य जीवा
 १० घडादीणं च चेयण त्ति' इत्थेवमादि, त पि न सोहणं ।
 तेसि चेव तद्वाविहपरिणामभावओ, तदभावओ चेव न घडा-
 दीण चेयण त्ति ॥

अथवथा भणियं । सुण । ज भणिय 'किस्स होद सिद्धाओ
 सरो' त्ति, सो होद, न उण 'कारणाणुक्खवो, इथरसर-
 १५ विल्लक्खणो मसिणघणल्लणहादतद्धससकमाओ त्ति । अह मज्जेसे,
 न सो विसेसो 'वहारिज्जद त्ति । अत्थि ताव सो इथर-
 सरहेउसिद्धाणमभेयप्पसङ्गओ, विसेसावहारणे 'उज्जमो कायवो

१ D चरेथ always   १ A दासति D देसति   १ ACB om

२ A adds भविस्सुद ।   २ AB कारणाणुक्खवो ।

३ B विचारिज्जद—The commentary of CE says 'अथ पुनरपि उल्लि
 प्रत्युत्ती विद्येते वे च दुरवयमनाश्च लिखिते च', and does not comment on
 the rest of the paragraph   ३ B adds पुत्रो ।

ति । न हि अयं चाणुस्तु अवराहो, जम्भो न पशूद ति ।
 जं च भणियं 'अदेस्तुपरमाणुनिष्पन्नं घडाद देस्तु' ति, एवं
 पि न जुत्तिस्त्वम । जम्भो न एगन्तेण अहेसा परमाणवो,
 जोगिदमणाओ 'कज्जदसणाओ य । न 'य एवं भूयधम्म-
 मंकमो वेद्यणाए ति, एवं पि जम्भो चेव पडिमिद्ध वेद्यव्यं,
 वेद्यव्यस्तु अवेद्यणभेयाओ ति । अह मखसे, मत्तासल्लणधम्म-
 मकमाओ न दोसो ति । एव पि न सोहण ति" । तस्म
 मयल्लभादमाहारणत्तेण^१ मखियामगत्ताओ ति । तओ संगयं चेव
 मए भणिय ति । तथा जं च भणियं 'तहाविहपरिणामा-
 भावाओ चेव न घडादीण वेद्यण' ति, एत्य नत्थि पमाणं ;^२
 भूयमसुदयवदरिक्तपरिणामभुवगमे य अचाभिहाणो जीव-
 भुवगमो ति ॥

तओ^३ 'अविलियं भणियं' पिट्ठकेनेण । भयव, जद एवं
 अणिन्दियतणो जीवो, ता मरीगाओ वि भिक्षो । एवं च
 होत्तगे मम पिचामहो मज्झपिट्ठो नाम, सो अणेयमत्तमंघा-^४
 पणरओ आमि ति । तुह द्दरिमणेण नियमेण 'मरण ममु-
 ष्मओ । ममोत्तरि अहमिणेच्चमंगओ य आमि द्दहल्लोधाकारणिज्ज-
 निवारणमीलं य । ता कसं सो तओ मरयाओ आगच्छिऊण
 देह्विवामो वि म न निवारेह । भयवया भणियं । सुण ।

१ BE om

२ D om

३ B अवि०, D मत्तासल्ल ।

४ B अविस्सुत्तं ।

५ B पिचल्लोच ।

६ D नेरद ।

जहा महावराहयारी तिस्तनरवदममाएमगहिओ रोदेहि
 १ चारयपुरिमेहि लोहसङ्कलानिवद्धदेहो घोरन्धवारवारय-
 निवामी परतन्तओ सुप्पिय पि^१ मयण दहु पि न लहए,
 किमञ्च पुणणुमासिउ, २ एवमेव ते नारगा पमाथावराह-
 ३ कारिणो तिव्वधरकम्पपरिणामगहिओ चण्डेहि निरयपालेहि
 वज्जसङ्कलानिवद्धदेहा तिव्वन्धवारदुरुत्तरनरयनिवामिणो कम्प-
 परतन्ता कह निस्तमिउ लहन्ति, जेण देवाणुप्पिय ४ अपु
 मासेन्ति । भणिय च ।

निरयाउए ५ अण्णौणे निस्तमिउ नो लहन्ति ६ नरगाओ ।

१० कम्पेण पावयारी नेरदया ते निहयन्ति ॥

७ पिङ्गकेशेण भणिय । भयव जह एव, ता मम चैव
 पिआ मोमपिङ्गो नाम, ८ मो अचन्तपरलोयभीरु पाणवहाद
 विरओ अकमायसीलो अजेगजागयारी^९ पच्छा य ममणवय
 घेत्तूण कचि काल परिवालयि मओ । मो य तुह दमणेण
 ११ नियमेण देवेस उववओ । अचन्तवज्जहो य अह तस्स आमि ।
 १० धम्म च मे देसियम्भ ति ११ भणियमामी । ता कह मो
 अपरतन्तो वि ममाणो दहागच्छिऊण म न पडिबोहेह ।
 भयवया भणिय । सुण । जहा नाम कोद दरिदुपुरिमो

१ M चारिय = B चार ।

२ Don

३ B एमेव ।

४ ACF अनुपासद पि

५ A अचीवे, I चरकीवे B अण्णोण, C om

६ DF निरयाउ ।

७ B पिङ्गकेश ।

८ A om this wolo

sentence

९ CI लोचयगारी explain लोचोपकारी ।

१० B om this sentence

११ D भणिय य वा मए आभि ।

हीणजादकुलकृतो ववमाय काऊण गहियकलाकलावो
 देसन्तरमुवगन्तूण तप्पमायओ^१ कच्चि पत्तरज्जो कयविविह-
 सुन्दरीपरिगहो महानरिन्दपूइओ^२ सजायाणैगसुन्दरावज्जो
 महासोक्कसागरावगाढो न सुमरए लब्धावणिज्जम्भ^३ सुकलत्त-
 पुत्तभण्डगत्तम्भ- एव चेव ते देवा मणुयत्तणमसार मज्जमाणा
 धम्मववमाय काऊण "गहियपरत्तो गकलाकलावा सुरात्तय
 पाविऊण पुब्बसुकयपमायओ देविह्वि^४ "पाविऊण तियम-
 सुन्दरीपरियरिया^५ महाणैगदेवगणपूइया समुप्यन्नाणैयरद-
 निवम्भणा^६ अश्चन्तरइसागरावगाढा न सुमरन्ति वि मणुय-
 भावत्तम्भ, किमङ्ग पुण आगच्छन्ति । ता कह ममणुमासदन्ति^७ । १०
 भणिय च ।

मकन्तद्विम्बपेक्षा विमयपसत्ता समत्तकत्तव्वा ।

अणहीणमणुयकज्जा नरभवमसुह न एन्ति सुरा ॥

पिङ्गकसेण भणिय । भयव, जइ एएण हेउणा नागच्छन्ति
 देहभिन्नो य जीवो, ता इम इह नयरवत्त चेव सबलोय- १५
 पक्षक विरप्पइ । भयवया भणिय । कहेहि, कि त नयरवत्त
 ति । पिङ्गकसेण भणिय । सुण । एत्थ नयरे एगेण तक्करेण
 नरवदभण्डाधार^८ मुइमासी । सो य कच्चि निगच्छमाणो

१ B •भावथा ।

२ AC पूजित D चित्तो

३ B •ववयस्य

कलत्तम्भ कु०, AC om कलत्त D •महत्तम्भ ।

४ AC om •कजा, B om

परलोय० ।

५ D पाविह ।

६ ACF परिनिदा ।

७ II निवत्तवो ।

८ II •धारति ।

९ D •भहार ।

- गहिओ निउत्तपुरिसेहि । मेण्हण १सलोत्तगो सेव उवणीओ
 नरवदस्स । राइणा भणिय । वावाएह एथ । तओ सो वहनि-
 उत्तेण लोइकुम्भीए पस्कित्तो पस्किविउण य १ठइया
 लोइकुम्भी । मण ठइयाइ २ किदाइ तत्तमीमएण । तओ टिआ
 ३ इरुवालय । तहि च सो उवगओ पच्चत्त । न दिट्ठो सुज्जमो
 वि से निग्गमणमगो त्ति । अओ अवगच्छामो, न अओ
 जीवो त्ति । भयवया भणिय । भइ, ज किचि एथ ति ।
 सुण । इहेगमि नयरे एगो सङ्घिगो विआणपगरिम सपत्तो
 सीइदारे वि मङ्ग धमेत्तो सम्मनयरजणस्स कखे विथ
 १० धमेइ । सो य राइणा पुच्छिओ । १कियदूरे धमेसि । तेण
 भणियं । देव १ सीइदारमि । राइणा भणिय । कह मम
 ठइयदुवारे वि वामहरए पविसइ त्ति । तेण भणिय । नत्थि
 मे पडिआओ त्ति । तओ राइणा असइइन्तेण सो पुरिमो
 ममङ्गगो सेव उड्डियाए पस्कित्तो, पुत्तो ॥ 'वाएज्जसि मङ्ग' ।
 १५ ठइया उड्डिया जउसारीकया य । वाइओ तेण सङ्गरे ।
 विनिग्गओ से मद्दो, उवलद्धो १राइणा नायरेहि । न य तस्स
 निग्गमणकिइ २ सुवलद्ध ति । एव इहावि भवे, को विरोहो त्ति ॥
 पिङ्गकैसेण भणिय । भयव, न एवमेय ति । सुण ।
 इहेवेगो तक्करजुवाणओ मित्तेण मे कालदण्डवासिएण मम

१ D सलोही, F सलोहो ।

१ ॥ इइया० ।

२ D adds च ।

३ BD केदुरे E किदुरे ।

५ E adds सीइदार ।

६ B नायरजसेहि ।

७ D ० इइयि ।

धम्ममेव मोत्तण अन्नो परिरक्खणोवाओ, असाराओ य इमाओ
 दब्बरिद्धोओ अण्येयमत्तावयारिणीओ य । तद्वा ज च भणियं
 'कुसुममार जोव्वणं ति, एत्थ वि य रसायणं जुत्त, न उण
 निरुत्तमण' ति, एय पि न सगय । जओ न निरुत्तमणधम्म-
 साहणरसायणाओ परमत्यच्चिन्ताए अन्न रसायणं ति । तद्वा ५
 ज च भणिय 'परलोयपच्चत्थिओ अण्हो न्ति, एयं पि न
 सोहणं: जओ परलोओ चेव नत्थि, न य कोद तओ
 आगकुणमप्पाणं दसेइ, एवमवि य परियप्पणे अइप्पमहो'
 ति, एयं पि उ अमार । विचित्तकिरियाणुह्वजाइस्सरणो-
 वलम्भन्ततक्कहियपच्चया विज्जमाणुप्पायाइसिद्धो कइ परलोओ १०
 चेव नत्थि । अप्पाणयाइमणे य भणिय कारण । तद्वा जं च
 भणिय 'दाहणो विमयविवागो न्ति, एय पि न जुत्तिसगयं;
 जओ आहारस्स विवागो दाहणो चेव, भोयणमवि परिच्चद-
 यन्न, न य 'हरिणा विज्जन्ति' न्ति जवा चेव न बुप्पन्ति ति,
 न य उवायजुणो पुरिसस्स दाहणत्तं पि संभवइ' ति, एयं १५
 पि अणालोदयवयणं । जओ मव्वं चेव मसारियं वत्थु विवाग-
 दाहण ति । त च कमेण वज्जिच्चए, अहिप्पेओ य पव्वज्जाफल
 मसारस्सओ चेव न्ति । न य 'वन्धुपरिवज्जणेण विमयापरि-
 भोगो तीरइ न्ति । अओ च्चिय न^१ तेसु दाहणत्तं पि^२ संभवइ
 न्ति । तद्वा ज च भणिय 'पहवइ मया अणिवारियपमरो मच्चु २०
 न्ति, एय पि बालवयणमेत्त ति; जेण निरुत्तन्तस्स वि एम

- अनिवारिण्यपमरो चेव न य पञ्चन्ते मरियन्व ति मसाणे
 चेवावत्याणमुववन्न, न य सन्ते वि परलोए दुक्कसेवणाओ
 सुह अवि ॥ सुहसेवणाओ चेव, जओ ज चेव अम्मसिज्जइ
 तस्सेव पगरिसो लोए दिट्ठो न उण विवज्जए त्ति, ता
 ५ विरम एयाओ ववसाओ' त्ति, एय 'पि सुदुज्जणमोहण ।
 जओ न निक्कमणसाहियफलस्स एस अनिवारिण्यपमरो त्ति ।
 निक्कमणस्स हि फल 'जन्हा जन्हाभावज निम्बाण निम्बाण-
 पत्तस्स य इमस्स जीवस्स न जओ न जरा न वाही न मरण
 न इट्ठविओगो न अणिट्ठमपओगो न बुभुक्का न पिवासा न
 १० रागा न दोसो न कोहो न माणो न माया न लोहो न
 भय न य जओ वि उवइवो त्ति, कि तु सन्नम्भू सन्नदरिसी
 निद्वमसुहसपओ तिलोयसूहामणीभूओ मोक्खपए चिट्ठइ ।
 अओ कह तत्थ मसुणो पमरो । न य अपयट्ठकज्जारओ
 पुरिसो फल साहेइ । कह च पइसमयमेव मरणाभिभूयाण
 १५ कापुरिषाण तस्स पडियारमचिन्तयन्ताण अवत्याण पम
 सिज्जइ । अओ 'न य पञ्चन्ते मरियन्व ति मसाणे चेवावत्याण-
 मुववन्न' ति पइसणप्पाय । न य सयसमज्जसाईण वीयरग-
 वयणेण वम्मक्कउज्जयाण परिणयसरित्तभावणाण समणाण ज
 सुह त चक्खवट्ठिणो वि 'न जुज्जइ त्ति । भणिय च भववया' ।
 २० "इह सल्लु मसारे न सव्वहा सुहमत्थि, अणभिसायसुहसह्वा

१ E om

१ D om

२ CDP om

२ P adds मसावोरण

य न एत्य पाणिणो, कथमंजोए दुःखं तन्निवित्ती सुहं,
 'आजार्दं दुःखं तन्निवित्ती सुहं, जरा दुःखं तन्निवित्ती सुहं,
 इच्छा दुःखं तन्निवित्ती सुहं, पियं दुःखं तन्निवित्ती सुहं,
 संकिलेसे दुःखं तन्निवित्ती सुहं, मरणं दुःखं तन्निवित्ती सुहं,
 अणादकथमंजोगओ य एं इमे पाणिणो अणभिन्ना य सुहस- ४
 क्वत्सु ति वेमि । एवं आजार्दजराइच्छापियसंकिलेसमरणेषु
 वि विभासा । मे जहा नाम केद पुरिषा आजार्दरोगखेत्तुप्पन्ना
 आजार्दरोगगहिथा अदिद्वारोगपुरिषादया आमरणं तथावा
 अणभिन्ना आरोग्यसुहसक्वत्सु, एवं सेव समणासो अणाद-
 अपज्जवसाणावट्टखेत्तवासी इमे पाणिणो ति । जेष ददूण वि १०
 य एं जहा ते अरोगिपुरिसे तेसु तेसु रोगिपुरिषाणुक्कलेस
 समायारेस अवट्टमाणं सम्वरोगनिग्घायणिं किरियमणुसा मयत्तं
 अत्येगे 'पुरिसे पउत्सुन्ति, अत्येगे खवहसन्ति, अत्येगे अवहो-
 रन्ति, 'अत्येगे 'सुणन्ति, अत्येगे न परिणामेन्ति, 'अत्येगे
 'परिणामेन्ति, अत्येगे नाणुत्तिहन्ति', अत्येगे सज्जं विराहेन्ति, ११
 । किच्चमज्जं विराहेन्ति, अत्येगे न विराहेन्ति;
 अविराहणाए म एं अत्यि केद मव्वदुःखविमोखं करेन्ति
 करेत्ता 'तथावं विउट्टन्ति तयो अदक्कन्ततथावे रानु अयं
 पुरिसे विउट्टं अभिन्नायारोगसुहसक्वत्से 'भवे ति समणपरि-

१ DE आजार्द, D जार्द ।

२ E विभासा ।

३ Hom

४ DE add अत्येगे अणुत्तिहन्ति ।

५ D नं भावं विउत्तुत्तिहन्ति, E तत्ता

१ उच्यन्ति ।

६ D एवम् ।

णामगाई वि अविद्यद्वमभिज्ञाचारोगसुहस्ररूपा भवन्ति,
 १ एवमेव समणाचसो आवद्वेत्तवासी इमे पाणिणो दद्वूण
 वि य णं भावारोगपुरिसं तेसु तेसु कक्षसंजोगादद्वुक्तगहिय-
 पुरिसाणुकूलेसु समाचारेसु अवद्वमाणं तद्वुक्तनिग्घायणिं ॥
 ५ किरियमणुमासयत्तं अत्येजे^१ ... (जाव) ... अविद्यद्वमभिज्ञा-
 चारोगसुहस्ररूपा भवन्ति, न पुण असहा” ॥

अओ न दुक्खसेवणं साज्जकिरिया, अवि य सुह चेव ।
 भणियं च

१ तिणसचारनिवसो वि सुणिवरो भट्टरागमयमोहो ।

१० न पावद्व सुत्तिसुहं कत्तो ॥ चक्खवट्ठी वि ॥

अओ सुहसेवणाओ चेव सुहपरिमो त्ति मय्य सेवो-
 ववन्न ति ।

एत्यन्तरमि आणन्दवाहजलभरियसोयणेणं निब्बडियहिय-
 यसभाव १ पवद्वमाणमक्षत्तपरिणामेण भणिय वम्भयत्तेण ‘भयवं,
 १५ एवमेयं, न असहा’ त्ति । भाविओ तेण जिणदेसिओ धम्मो,
 पवन्न^२ मक्षत्त, चिन्तियं च विगयसंमोहं ‘अहो मे सुयत्त
 सोहणो ववसाओ’ त्ति । पिङ्गकेसेण वि य पवन्नसुहपरिणामेणं
 चेव भणियं । भयव, एवमेय ति । अह कहं पुण पुणपावाणं
 विसेसो ल्लिखिज्जद्व । भयवया भणियं । सुण । पच्चत्तं चेव ।

१ ॥ om. the whole repeated passage down to न उच असहा ति ।

२ The whole passage from above is repeated here

३ BD नच०, B -निवसो । ४ E पवद्व० । ५ D adds च ।

अविरयडङ्गन्तागद्विसङ्गस्तुत्यलियधूमपेडहत्ये ।

एके वसन्ति भवणे निवद्धमणिनिष्कलुषोऽ ॥

अग्ने वि रदयफुंफुयविणिन्तधूमोलिपूरिष्ठच्छङ्गे ।

जुष्टनिहेलणविवरन्तरासपरिषंठियभुयङ्गे ॥

एके धवलहरोवरि मियद्वकरदन्तुरे सह पियाहिं । ५

लोलाप्र गमिन्ति मिमिं घेसलरयणदुयमेहिं ॥

अग्ने वि मिसिरमावयमौयपवेविरसमुद्धुमियदेश ।

कहकहवि पियारहिया वाएन्ता दन्तवीणांओ ॥

एगे कञ्जलपडिबडुयोरमुत्तादलुअडाहरणा ।

विलमन्ति वड्डलकुङ्कुम^१भमलियवच्छत्यलाभोया ॥ १०

अग्ने वि ^२मह-महियलनिमौयणुप्पन्नकिणियपोगिस्ता^३ ।

मल्लिणजरकप्पडोच्छदयविग्गहा कहवि हिण्डन्ति ॥

एके एरेन्ति मणोरहाद जंमगिराण पणमौणं ।

अग्ने पुण परघरदिण्डणेण कुच्छि पि न भरेन्ति ॥

इय पुष्तापुल्लफलं पक्खत्तं खेव ^४दीसई लोए । १५

^५तह वि जणो रागन्धो धम्मंमि अणायरं कुणद ॥

एत्तो य तत्त्वियेमो लुत्तिज्जद आगमवलेण ॥ अन्नं च ।

पुणेण महामोक्खा चक्की देवा य सिद्धिगामी य ।

पावेण कुमाणुसतिरियनारया होन्ति जीवा उ ॥

१ D कङ्कुम ।

२ D महा ।

३ B सेमिस्ता, E सेमिस्ता ।

४ D दीसई ।

५ D om this line

- १ पिङ्गकेसेण भणियं । भयव, एवमेव, अह किं पुण
 पुषकारण पावकारण वा अणुद्वाण ति । भयवया भणिय ।
 पुण । पुषकारण ताव सयलपाणिवहसुसाभायादत्तादाणमेज्जण-
 परिगहाण विरई निशिभत्तवज्जण रागदोषादिनिगहो य ।
- ५ पावकारण पुण दणमेव विवरौय ति । तओ एयमायसिज्जण
 पवओ सावयधम्म धमं वम्मदत्तेण पिङ्गकेसो । भणिय च
 वम्मदत्तेण । भयव, एस मे मिहिकुमारो सुओ होइ,
 ववसिओ य एमो महापुरिसोचिए अणुद्वाणे । अणुमय च मे
 सपयमिम एयस्स ववसिय । ता कि एयस्स अणुद्वाणस्स
- १० उचिओ अणुचिओ ति^१ । भयवया भणिय । न रयणायर
 प्सूय रयण^२ पडिक्खस्स अणुचिय । तओ^३ हरिसवसुप्पुल्ल-
 यङ्गेण करेड एस इम मम पि मणोरहगोथर^४ ति चिन्ति-
 जण भणिय वम्मयत्तेण । वच्च्, अणुआओ मए तुम करेहि
 तवसज्जमुज्जोय ति । तओ सहरिम पणमिज्जण भणिय मिहि-
- १५ कुमारेण । ताय, अणुगिहीओ न्हि ॥

तओ वन्दिज्जण गुरु पविट्ठा नयर । वम्मयत्तेण वि य
 दवावियमाघोसणापुब्बय महादाण, करगविया जिणाययणाईसु^१
 अट्ठादिया महिमा । तओ पमत्थे तिहिकरणमुज्जत्तजोगे
 महया पमोएण दिव्वाए विभूर्द्धेण परियरिओ रायनायरएहि

१० दिव्व मिवियमारूढो वज्जन्नेहि मज्जलत्तरमघाएहि पमसिज्ज-

१ D spells the name here and hereafter पिङ्गक । २ B and is वा ।
 ३ F रयण । ४ D य हरिसवसु । ५ D = वेड ।

अविरयडञ्जनागहविमङ्गलुत्यलियधूमपंडहत्ये ।

एक्रे वमन्ति भवणे निवद्धमणिनिष्कलुषो ए ॥

अन्ने वि रदयकुंफुयविणिन्तधूमोलिपूरिउच्छङ्गे ।

जुलनिहेलणविवरन्तरालपरिसंठियभुयङ्गे ॥

एक्रे धवलहरोवरि मियङ्ककरदन्तुरे सङ्ग पियाहिं ।

लौलाष्ट गमिन्ति निशिं पेसलरयचाडुयमेहिं ॥

अन्ने वि मिमिरमाहयमीयपवेविरसमुद्धुमियदेहा ।

कहकहवि पियारहिया वाएन्ता दन्तवीणाओ ॥

एगे कञ्जणपडियद्धयोरमुत्ताहलुअडाहरणा ।

विलमन्ति वडलकुद्धुम^१भमलियवच्छत्यलाभोया ॥

अन्ने दि ^२मद्-महियलनिमीयणुप्यनकिणियपरेगिह्ता^३ ।

मलिणजरकप्पडोच्छदयविग्गहा कहवि हिण्डन्ति ॥

एक्रे पूरेन्ति मणोरहाइ जंमगिराण पण्णतीणं ।

अन्ने पुण परघरहिण्डणेण सुच्छि पि न भरेन्ति ॥

इय पुण्णपुण्णफलं पञ्चरत्नं चेव ^४दौशई लोए ।

^५तद् वि अणो रागन्धो धम्ममि अणायरं सुण्णर ॥

[तो य तन्निमेमो सखिज्जइ आगमवल्लेण ॥ अक्ष च ।

पुणेण महासोक्का चक्की देवा य सिद्धिगामी य ।

पावेण कुमाणसतिरियनारया होन्ति जीवा उ ॥

१ D कष० ।

२ D सया ।

३ B तेजिवा, C येनिवा ।

४ D दोशइ ।

५ D om this line

१ पिङ्गकेसेण भणियं । भयवं, एवमेयं; अह किं पुण
पुष्कारणं पावकारणं वा अणुद्वाणं ति । भयवया भणियं ।
सुण । पुष्कारणं ताव सयसपाणिवहसुमावायादत्तादानमेऊण-
परिग्गहाण विरदं निमिभत्तवज्जणं रागदोभादिनिग्गहो य ।

- ५ पावकारण पुण हणमेव विवरौयं ति । तत्रो एयमायसिऊण
पवन्नो भावयधम्मं समं वम्मदत्तेण पिङ्गकेसो । भणिय च
वम्मदत्तेण । भयवं, एस मे निच्चिकुमारो सुन्नो होद;
ववसिन्नो य एसो महापुरिमोचिए अणुद्वाणे । अणुमय च मे
सपयमिम एयस्स ववसियं । ता कि एयस्स अणुद्वाणस्स
१० उच्चिन्नो अणुचिन्नो ति^१ । भयवया भणियं । न रयणायर-
प्पसूयं रयण^२ पडियन्धस्स अणुचिय । तत्रो^३ हरिमवसुप्पुल्ल-
यत्तेण 'करेउ एस इमं ममं पि मल्लोरहगोयर' ति विन्नि-
ऊण भणिय वम्मयत्तेण । वच्च्, अणुत्थाओ मए तुमं करेहि
तवसंजमुज्जोयं ति । तत्रो सहरिम पणमिऊण भणियं मिहि-
१५ कुमारेण । ताय, अणुग्गिहीओ न्हि ॥

तत्रो वन्दिऊण गुहं पविट्ठा नयरं । वम्मयत्तेण वि य
दवावियमाघोमणापुत्तय महादाण, कराविया जिणापयणाईसु^४
अट्ठाहिया महिमा । तत्रो पमत्ये तिहिकरणमुऊत्तजोगे
महया पमोएण दिव्वाए विभूर्देए परियरिओ रायनायरएहिं

- १० दिव्व विवियमारुढो वज्जन्तेहिं मङ्गलत्तरमंघाएहिं पममिज्ज-

१ D spells the name here and hereafter पिङ्गकः । २ Bad is वा ।

३ E रेयण । ४ D य हरिमवसु । ५ D वेह ।

माणो विबुधलोपणं^१सदुस्समालोपज्जमाणो पुरसुन्दरौहिं देवो
 लहाममौद्धियं अत्थिजणण दाणं निग्गओ नयराओ सिद्धि-
 कुमारो । गओ जत्थ भयवं^२विजयसिद्धायरिओ न्ति । ओइओ
 मिधियाओ । वन्दिओ गुरु । गुरुणा वि कए आवस्सए तं
 वामपासे^३ठविजण वन्दिया परमगुरवो । तओ विद्धिवन्दणं^४
 दाजण भणियं सिद्धिकुमारेण । इच्छाकारेण पम्मावेह । तओ
 गुरुणा 'इच्छामो'न्ति भणिजण नमोक्कारपाडेण विद्धिपुव्वयं
 अप्पियं वे रयहरणं 'साज्जिज्ज' ति । बड्डमाणओ गहियं
 सिद्धिकुमारेण । 'वन्दिजण गुरुं पुणो भणियमणेण । इच्छा-
 कारेण मुण्डावेह । तओ 'इच्छामो'न्ति भणिजण नमोक्कार-^५
 पुव्वयं अतुहाओ गुरुणा गहियाओ तिसि अट्टाओ । तओ
 वन्दिजण गुरुं भणियं सिद्धिकुमारेण । इच्छाकारेण सामादयं
 जे आरोवेह । 'इच्छामो'न्ति भणिजण तदारोवणनिमित्तं
 समं सिद्धिकुमारेण कओ णेण काउस्सुगो, चित्तिओ^६यओ,
 पारिओ नमोक्कारेण । तओ नमोक्कारपुव्वयं तिसि वाराओ^७
 कट्ठियं^८वामारयं, महामवेगघारं अणुकट्ठियं^९सिद्धिकुमारेण ।
 तओ गहिया गुरुणा वामा दिग्घा परमगुरुपाएसु तद्वा
 सन्निधियाणं साज्जमादीण य ॥ एत्यन्तरंमि वन्दिजण गुरुं
 भणियं सिद्धिकुमारेण । संदिसह, किं भणामि । गुरुणा

१ D 'जवेह' २ E 'सिद्धा' ३ D 'डा' ४ A om. the whole
 passage about the मृगशं. ५ D 'चवदीयययो' ६ D 'दियं'

- भणिय । १वन्दितु पवेएह । तओ वन्दिकण जपियमणेण ।
 तुमेहि मे सामादयमारोविय, इच्छामि अणुमट्ठि ति ।
 वामप्पयाणपुव्वय भणिय गुरुणा । नित्यारगपारगो गुरुगणेहि^१
 वड्डाहि । तओ वन्दिकण भणिय सिद्धिकुमारेण । २तुम पवेइय
 ५ सदिस्स साइण पवेएमि । गुरुणा भणिय, पवेएह । तओ
 वन्दिकण नमोक्कारपाठेण कय पयाहिणमणेण । नित्यारगपारगो
 गुरुगणेहि वड्डाहि न्ति भणमाणेहि दिस्स गुरुमादीहि
 वासा^३ । ठिओ मणागमग्गओ । एव तिप्पि वारे । तओ
 पडिओ परमगुरुपाएसु आयरियस्स^४ निस्सस्स कय निइह
 १० अणुसाविओ गुरुणा एव पवओ इमस्स पायमूले विस्सज्ज-
 माणेण परिणामेण जिणोवदिट्ठेण विहिण सयलदुक्खपरमो-
 सहि महापब्बज्जं ति ॥

- अहिणन्दिओ आणन्दवाइजसभरियसोयणेण राइणा
 वल्लयत्तेण नयरजणवणं य । तओ करवयदियहे तत्थासिक्कण
 १५ समत्ते मासकप्पे गओ भगवया सह खेतन्तरमि एव च
 निरइयार सामसमणुवालेनस्स अइक्कन्ता अणेगे वरिससक्का ॥

- इओ य समुप्पओ जालिणीए १अणुयावो । हा दुहु मए
 ववसिय, जेण एसो अवावाविओ चैव निग्गओ ति । ता
 पेसेमि मे पेसलवयणसार सदेसयपुव्वय किचि उवायण,
 २० जेण एसो पुणो वि कहचि इहागच्छइ । तओ वावारस्स ति ।

१ B वदिच । २ ACF ववेहि C translates बुद्धे । ३ AC तुज्जं ।

४ D adds मेगल्लए ।

५ D add १५ य ।

६ B अणुपतावा ।

अणुचिद्विय न तीए जहासमौहिय । पेसिओ वडविहसदेस-
 गविण कम्बलरयणमादाय सोमदेवो । गओ य सो देसवि-
 खायायरियपउत्तिपुच्छेण 'तमालसन्निवेशसठियस्सु सिहि-
 कुमारस्स [समौव] । दिट्ठो य तेण पञ्चुचारण साहण सुत्तत्य-
 मणुभासयलो' सिहिकुमारो । वन्दिओ पहडुवयणपड्डण । ५
 धम्मलाहिओ तेण । पच्चभिन्नाओ य पच्छा । पुच्छिओ य
 'कओ भव' ति । तेण भणिय । देव, कोसनयराओ अचन्त-
 मणुतावाणल'डण्णमाणदेहाए जणणीए भवओ चेव पउत्ति-
 निमित्त पेसिओ हि । सिहिकुमारेण भणिय । को विष
 अणुयावो अम्माए । सोमदेवेण भणिय । ज तुम पब्बइओ ति । १०
 तओ सिहिकुमारेण चिन्तिय । अहो पु खलु नेइकाथराणि
 अपरमत्यपेक्खीणि जणणिहियथाइ होन्ति, दुप्पडिधाराणि य
 भायापित्थीणि ति । चिन्तिउण' भणिय । भो सोमदेव न
 खलु अह अम्मानिव्वेण पब्बइओ, अवि य भवनिव्वेण ति ।
 ता अकारण अणुतप्पइ अम्मा । सोमदेवेण भणिय । देव, १५
 भणिय ते जणणीए, जहा 'जाय, चेवहियओ अविशगभायण
 'अविमिस्सुयारी अचलसहावो पभवन्तमच्छरी असग्गाहनिरओ
 'पच्छाणुयावी महिलायणो होइ । पुरिसो उण गम्भीरहियओ
 विणयभायण सुविमिस्सुयारी अचलसहावो कवसू दढाणुराओ

१ A तमालसण । तमालि ।

२ GL all पच्चभिन्नाओ ।

३ D इह ।

४ I adds सिहिकुमारण

B • मिस्सुयारी D अविमिस्सुयारी व । ६ I पच्छाणुयावी

- वज्रयावेस्कमो त्ति । ता किं तए मम ^१हियथ अयाणिकुण
 एय ववसिथ त्ति । अन्न च । पवन्नपरलोयमग्गेण वि भयवया
 अवस्सुमह ^२पेस्सियस्व त्ति । उवणीय च ते ^३कम्मसरयण ।
 एय च भयवया अवस्सु घेतस्व त्ति । मिहिकुमारेण भणिय ।
 ५ भो सोमदेव, भणिय मए 'अकारणे अणुत्तप्पइ अमा' । ज च
 भणिय 'अवस्सुमह ^२पेस्सियस्व त्ति', एत्थ वि गुरु पमाण ।
 अण्हियारो मम अप्पवसयत्तणस्सु । एथ पि कम्मसरयण
 अणुचिय चेव साह्मण । तहा वि भयवओ निवेएहि त्ति ।
 तओ दसिओ से एगेण माज्झणा गुरु । निवेइओ तेण एम
 १ वुत्तन्तो भयवओ । उवणीय च कम्मसरयण । कुमारवज्रमाणओ
 गहिय गुरुणा, भणिय च । मोत्तूणमन्तराय पेसिस्सु अहिगय-
 सुयममत्तौए कुमार । सोमदेवेण भणिय । भगव, अणुगिहीथा
 से जणणी ॥

- एव च कदवयदियहे चिट्ठिकुर्णे गओ सोमदेवो । अदक्कन्तो
 १५ कोइ कालो कुमारस्स तवमज्जम करेन्तस्सु । अन्नया य
 'कोमनयरामन्नविमयविहारेण कुओइ पुरिमाओ 'उवरओ
 वभयन्तो' त्ति समुवज्जहूपउत्तिणा मयणालोयणनिमित्त चेव
 साहिकुण एयस्स वुत्तन्त कदवयसुमाज्जपरिवारिओ पेसिओ
 मिहिकुमारो भयवया विजयनिहायरिएण ^४कोमनयर नि ।
 १० पत्तो य मो तय । आवामिओ मेहवणाभिहाणे उज्जाणे ।
 जाओ य जणवाओ, अहो आगओ भयव मिहिकुमारो ।

१प्रदशो रायनावरेहि । कथा य तेणमस्केवणो धम्मकथा ।
 आवज्जिया य नायरया । निदयदियहमि गओ जणणिमयास ।
 दिट्ठा य तेणं पावोदएण विद्य वस्ययनमरणेण अचन्ता^१क्षीण-
 विहवा^२असभाविज्जमाणावत्या^३मज्जणणी । न पच्चभिन्नाया य ।
 पच्चभिन्नाओ य एसो तीए । तओ सहजमायामहावेण माह- ५
 जलभरियसोयण मदुक्तमिव भेरवपर^४ पददया एमा । समा-
 सानिया सिद्धिमुमारेण । कथा य ये धम्मदेमणा । अम्, ईदमो
 सेव एस मसारवासो । ता कि एत्थ कौरउ त्ति । अवि य ।

अत्येण विक्कमेण य सयणेण गळेण चाउरङ्गेण ।

नो तीरद धरिउ जे मसू देवासुरेहि पि ॥ १०

वाहिजराखरदाढो वमणसयमिवायतिरुत्तनइज्जसो ।

जीवमयघायणरओ मरणमदन्दो जने भमद ॥

जेण विद्य उद्दामो हिउद एसो जयमि अरुत्तलिओ^५ ।

तेण चिय मप्पुरिमा लम्मा परलोगमग्गमि ॥

कालेण कूढयेसो परोप्पर हिययमिम्बडियभावे ; १५

अकलुण्हियओ एसो^६विच्छीवद मत्तमघाए ॥

न गणेद कयावकय नावेखद भावगमिण येस ।

न य^७जोएद अणज्जो आयदभावं पि सत्तो प्व ॥

ता नत्थि किचि मरण एतेण अभिदुयाण जीवाण ।

१ ACF पूजिणी । २ वापदएहि ।

३ F ओर ।

४ ACFD

असभावविज्ज ।

५ D य ज ।

६ D परेव ।

७ D ओहिप ।

८ D विओपर ।

९ D कालेद ।

સયસ્રમિ વિ તેલોકે મોત્તૂળ જિણમય પરમ ॥

एव च अम्ब जुत्त तुज्झ वि चदकण मोहविसयरस^१ ।

પાલ અવન્તસુહ રણસો ધક્કામય સેવ ॥

एव च भणिए समाणे समाय सेव भणिय जालिणीए ।

૪ જાય, દેહિ મે અવત્યોચિયાદ વચાદ । તન્નો આલોચિકણ
સપુસચરણાશ્ચમ તૌણ પરિણામ સમિક્કણ સવિત્થર ગિહિધમ્મ
દિશ્વાણિ સે અણુલ્લઘાણિ તજ્જાવાયણવીસમ્માસમુપ્પાચણનિમિત્ત
સમ્માવેણ વિય ગહિયાદ ચ તૌણ ॥ તન્નો કચિ^૧ વેલ ગમેક્કણ
^૧પયહો કુમારો । મણિઓ ચ જાલિણીય । જાય, અજ્ઞ તણ

૧૦ રહેવ મોત્તન્ન તિ । સિહિકુમારેણ મણિય । અમ્મ, અણાયારો
રુદ્ધ એમો સમણણ, જ મોત્તૂળ મજ્જયરવિત્તિ એગપિણ્ડમોયણ
તિ । જાલિણીય મણિય । જાય, તુમ જાણસિ ત્તિ । એવ ચ
સો પદદિણ સે કરેદ ધક્કાદેમણ । ચિન્નેદ ॥ જાલિણી ।
એયસુ મારણોવાણ ન યાવહર કોદ^૨ “સુજ્ઞમો હવાઓ ત્તિ ॥

૧૧ અન્નવા આગયા ચરહસી ઠિયા માજ્ઞણો હવવાસેણ
મિચ્છાણહિહણેણ । મુણિયા ચ તૌણ । તન્નો ચિન્નિહ પચન્તા ।
જદ કહસિ કક્ક ॥ એસ વાવારહ્વદ તન્નો ગમિસ્સુદ પચ્ક-
સન્નીય । ન હત્ય અન્નો કોદ હવાઓ તા કરેક્કણ “કસાર
તાણ્ણુહસજુય સ્વેમ વિસમીયગ મોસે હવણેમિ ઇયાણ
૧૦ નિમ્બન્નઓ^૧ એય મુચ્છાવિસ્સામિ ઇતે । તન્નો સહત્યપરિવેસણેણ

૧ ACE વિષયેષ ।

૨ D સુજ્ઞમમુચોતિ

૧ D કાલ

૨ 1st કાણાર ।

૨ B પાદહો

૧ D om

तस्मोयगप्यथाणेण वावाइसु इम ति । मपाइय जहा
 समीहियमिमीए । गया गौसे चेव भोयण घेत्तूण तमुज्जाण
 जासिणी । दिट्ठा मिहिकुमारेण भणिया य तेण । अम्भ,
 किसेगामिणी 'किपि अणुचिय घेत्तूण आगया मि । जालि-
 णीए भणिय । जाय, अत्तणो चेव सुखाहिलामिणी तुम्हाण
 भोयण ति । मिहिकुमारेण भणिय । अम्भ, एमी वि खु
 अणायारो चेव ममणाण जमाइकड आइड च भुज्जए त्ति ।
 कहिओ से विही । तओ तीए भणिय । जाय, न अम्भहा
 'मे हिययनिबुई होइ, अफल च मखेमि अमपाइए इममि
 जायसु आगमण । ता अवसु तए इम कायस्य ति । भणित्तण १०
 निशब्दिया चत्तणेषु । तओ य उज्जयमहाअओ 'पेच्छह, मे
 धम्ममट्ठा जायमिणेहो य, ता मा मे विपरिणामो भविस्सइ'
 त्ति 'तओ गुरुत्तायवमानोचिक्कण भणिय मिहिकुमारेण ।
 अम्भ, न तुम भणमि त्ति । कि तु न तुमए पुणो वि माऊ-
 निमित्तमारओ कायसो । जालिणीए भणिय । जाय, एव ११
 ज तुम भणमि त्ति । मिहिकुमारेण भणिय । जइ एव, तो
 देहि एयसु माऊणो भोयणजाय, तओ भुच्चिक्कामि' त्ति ।
 जालिणीए भणिय । जाय, टमिय चेव तुमए माइअ-
 लत्तण । ता कि इमिणा । मम इत्याओ भोसय ति ।
 मिहिकुमारेण भणिय । अम्भ, एव, आगच्छेव पारलमवम

- त्ति । तथो आगया पारणमवेला । कुमारवयणवडमाणओ
 उवविट्ठा माडणो । टिघाणि तीए जहोचिएण विहिणा
 'भायणाइ । परिविट्ठो य सुसंभित्तो कामारो । पभुत्ता य
 माडणो । दिओ य भुत्तसेसकासारसंगओ चेव कुमारस्स
 * तालपुडलहुओ, भुत्तो य तेणं । आयन्ता य माडणो ।
 अवणीपाइं भायणाइं । एत्यन्तरंमि आडत्तो धारिज्जिउं
 सिद्धिकुमारो । चिन्तिथं तेण 'किमेयं' ति । पलोइया य
 माडणो, जाव मत्था चिट्ठन्ति । तथो गूहियमणेण । एवं च
 जाव^१ येवा वेला अइक्कमइ, ताव एणट्ठा से वाया । चिन्तिथं
 १० च एण । नूण न भविस्सामि ति । निवडित्तो धरणिवट्ठे ।
 आडलीइया साहवो जालिणी य । चिन्तिथं च तेहिं ।
 किमेयं अकळं जणणीए से ववसिय भविस्सुइ ।

धारिज्जन्तो य तथो विसेण काज्जणमणसणं विहिणा ।

परिचिन्तिउं पयत्तो इत्त^२ अपुव्व किमेयं ति ॥

- ११ धो संमारसहाओ अम्हा किल धम्मचरणओएण ।

संसारकिलेसाओ मोयविस्सामि अचिरेण ॥

जाव न मपन्नमिण समीचियं अविमल अपुणस्सु ।

^३तइ पाडिथा य एसा पमायओ अयमपइंमि ॥

सङ्गिस्सुइ य अणज्जो लोओ एत्थ अमइणिज्ज पि ।

- १० अन्नाइ पुव्ववुत्तन्तभावित्तो मोहदोसेण ॥

१ B prefix भोवच also D
 २ D trans-^१ see कि २० १.

३ see note 1 on p. 188, l. 4.
 = BU कवाडिया ।

धी इमिणा जप्तेणं अन्नाए संकिलेसजणएणं ।

अहवा एवंविह एव एस पावो न्ति संसारो ॥

भणिय च ।

पावेन्ति अचनपइ केवि ऊं अकए वि एत्थ दोसंमि ।

परभवमियाणसो विव केद न पावेन्ति ऊं कए वि ॥ ५

जं चित्ता कम्मगद ता एयं चिय इमीए पच्छित्तं ।

पुब्बिं दुच्चित्ताणं फलमसुहं चेव कम्माणं ॥

अहवा न सोयणिज्जा संपयमेसा वि जीवसोयमि ।

सिवसुहफलकप्पसहं जिणधम्मं पाविथा केण ॥

ता सुभरामो परमं परमपययसाहगं जिणस्काय । १०

अह पच्चनमोक्कारं संपइ कि सेसचिन्ताए ॥

तो सो सुहपरिणामो पच्चनमोक्कारभावणाजुत्तो ।

मरिक्कणं उववसो तियसवरो वम्मलोगंमि ॥

भवसागरीवमाऊ रइलच्छिममागमे विमाणंमि ।

सामाणिसो महप्पा वम्मसुरेमसु १दिव्वजुर् ॥ १५

इपरी वि काससेम गमिउं मरिक्कण मइरप्पहाए ।

उववसा नेरदसो तिमागराऊ महाघोरो ॥

+ + + + +

मिहिजालिणिमादसुया जं भणियमिहासितं गयमियाणिं ।

वोच्छामि भमासेणं धणधणमिरिमो य पदभज्जा ॥ २०

॥ तदय भवग्गहर्णं स गत्त ॥

॥ चउत्थो भवो ॥

अत्यि इहेव जम्मुदीवे दीवे भारहे वासे सोहम्मसुरलोय-
 पडिच्छन्दयभूय^१ निच्चुस्सुवाणन्दपमुदयमहाजणं^२ अविरयपवत्त-
 पेच्छणयसोदियं सुरसरियामल्लिगिद्धोयपेरणं सुसम्पन्नवर
 नाम 'पुरवरं तुल्लियसुरसुन्दरीयणल्लड्डमणव्वेसविहवाहिं
 ५ पडरङ्गणाहिं कल्लियं मयरङ्गयपहायाहिं। मोत्तूण सच्चमन्नं
 परत्यसंपायणेक्कतमिच्छो^३ जत्य पुरिसाण वग्गो बह्व जहत्यं
 निय नामं। तत्य 'पडिवत्तनरणाहदोघड्डकेधरी सुधणू नाम
 राया। तस्स वज्जमन्नो सम्पन्नवरेक्कसेट्ठी दीणाणाहकिविणजण-
 वत्तलो बन्धवकुमुयायरमसी 'लज्जदयवेसमणविहवो तिवग्ग-
 १० संपायणरई वेसमणो नाम सत्यवाहो ज्ति। तस्स समाण-
 कुलव्वविहवसौलसिरिया 'सिरिदेवी नाम भारिया।
 ताणं च परोप्परं सिण्हसार विमयसुहमणुहवन्ताण अदक्कन्तो
 कोद कालो ॥

“अस्रयावच्चचिन्ता समुप्पज्जड। तन्नो तन्नपरमनिदियस्स

१५ धणदेवाभिहाण^४ जत्तस्स महापूथ काक्कण कयं उवादयमणेहिं।

१ D पडिच्छन्दयभूयः।

२ D om महा।

३ D मयरः।

४ A मल्लिगो GD •चे, D •जो।

५ D adds च।

६ A लज्जदयवे B prima manu

७ Mesom सिरि।

८ D म य अश्रयावच्चचिन्ता

९ D om

१० DD थायस्स जत्तस्स।

भयवं; जइ नो तुह पभावओ सुजणत्तो भविसुइ, तओ
भगवओ सब्बनयरजणाहिद्विय महामहं करिस्सामो, सुयस्स ए
भयवओ चेव नामं १उत्थिविस्सामो त्ति ॥

तओ ताणं १मज्झिमवथमि वट्ठमाणेण सो बम्भलोय-
कप्पवासी देवो अहाउयमणुवालिऊण तओ चुओ भिरिदेवीए १
गओ उववओ त्ति । दिट्ठो य १तौए सुमिणयंमि तौए चेव
रवणीए पभायसमयमि उत्तुङ्गधवत्तकाओ अचन्तलीलगामी
अणवरयपयइदाणो १गण्डयत्तावडियकप्पयावली चउदमणभा-
सुरो आरत्ततालू लुलन्तलीलाकरो कणयसइला १वडूघण्टा-
जुयसो रत्तचमरभुवियाणणो अहुमोच्छइयकुम्भभाओ घुम्भन्त- १
चारुलोयणमिरो सब्बइसुन्दराहिरामो मत्तइत्थी वयणेणसुयरं
पविसमाणो त्ति । पामिऊण १य सुइविबुद्धा एसा । पिट्ठो
य तौए १जहाविहिं दइयस्स । हरिसवसुभिससपुलएणं भणिघा
य तेण । सुन्दरि, मयत्तमयणगणमायमो ते पुत्तो भविस्सइ ।
तओ मा एवं ति भत्तारवयणमहिणन्दिऊण पइइमुहपइया १
जाया । तओ विसेसओ तिवग्गमंपायणरयाए १संपूरिधमयल-
मणोरहाए अभग्गमाणपसरं पुल्लफलमणुहवन्तीए पत्तो पसु-
इममओ । तओ १पसत्ये तिहिकरणमुऊत्तजोए सुहं सुहेण
पसूया एसा । जाओ १ से दारओ । निवेइओ परिओमया-

१ B उत्थि० ।

१ I मज्झिमे ।

१ AC इदयासा० ।

१ II ० वडियवडावाली, D निव० ।

१ D वः ।

१ II ० विदः ।

१ D संपादिय०, J. संपादिय० ।

१ D मोती० यः ।

रिणीए गेहदाभीए वेसमणस्स । परितुट्ठो सेट्ठी । दिन्नं 'तौए
 पारिओसिय । द्वाविथ ^१च तेण महादाण, काराविथ
 वट्ठावणय । तओ अद्दक्कन्ते मासे महाविभूर्देए सयलनयर-
 जणपरिगओ घेत्तूण दारय गओ धणदेवालय^२ सेट्ठी । सपा-
 ८ इथा तस्स महिमा, पाडिओ चलणेसु टारओ । कय से
 नाम धणो न्ति । तओ कालकमेण पत्तो कुमारभाव ॥

एत्यम्भरमि मो जालिणीजीवनारओ तओ नरयाओ
 उव्वट्ठिऊण पुणो सभारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तद्वाऽकाम-
 निज्जराए मरिऊण तमि चेव नयरे पुणभद्दस्स सत्यवाहस्स
 १० गोमर्देए भारियाए कुच्चिभि धूयत्ताए उववओ^३ । जाथा
 उचिधसमण । कय से नाम धणसिरि न्ति । पत्ता जोव्वण ।
 दिट्ठा य तेण अट्ठमीचन्दमहसवे भयणलीलाहसज्जाणाओ
 रद्धवधारिणी महियणसमेथा सभवणमुवगच्छन्ती धणसिरि
 न्ति^४ । तओ पुव्वभववत्थमेत्तीगुणाओ साहिलास 'पुल्लइया
 ११ धणेण । तौए वि य तहवत्थ^५मच्छराओ सुहरमवल्लोदओ
 धणो न्ति । लुक्किओ से भावो पासवन्तिणा सोमदेवाभिहाणेण
 पुरोहिथसुयण^६ । सवणपरपराए समागओ सवणगोयर एस
 बुत्तन्तो वेसमणस्स । तओ वरिया तेण धणनिमित्त धणसिरी ।
 दिजा सबड्ढमाण पुणभदेण । मुणिओ एस बुत्तन्तो परोप्पर-

१ D च तेण से ।

२ ACE om

३ BD •देवजलासुय ।

४ D •द्धि न्ति ।

५ B पल्लोदया ।

६ D adds मय ।

७ । •सुरव ।

८

मिमेहि । परितुष्टो धणो नियहियएणं, दूमिया धणसिरौ ।
कयार्द वेममणपुल्लभदेहिं महावद्धारवणयाद् । वत्तो महाविभूटए
मयल^१नयरच्छेरयभूओ विवाहो ॥

तथो अदक्कन्तो कोद कालो । 'घडिया एसा तस्स चेव
घरपसूएण नन्दयाभिहाणेणं चेडेणं' । मो य किल अगिसकस्स
तावसपरियाए वट्टमाणस्स अज्जवकोडिअपरियारओ मंगमओ
नाम परममित्तो आसि त्ति । तथो तौए मद्वि विसेमओ
विडम्बणापायं विमयसुहमणुवन्तस्स अदक्कन्तो कोद कालो
धणस्स । पत्तो य से कालक्कमेणं नवजलभरियमरोवरविरो-
यन्तकमलाथरो कमलाथरपयत्तउवात्तमङ्गरगुञ्जन्तभभिरभमर-
उत्तो भमरउलुक्कादियसुरयविमसहरिसकलालाविहंमउल-
मुहलो 'मुहलगोयालजुवदयारदुमरमगेयरवोच्छदयच्छेत्तमगो'^२
मरयममओ त्ति । अवि य

निभरकुसुमभरोणयरमाउमुहलेहि असणवाणेहिं ।

कामकुडएहि य दढं जत्य हमन्ति म्व रणाद ॥

'निस्सेमं लवणोयहिसल्लिं सोत्तूण जत्य मोहन्ति ।

धवला घणा पुणो 'पीयभरमदुद्धोयहिजल म्व ॥

दौमन्ति जत्य सजच्छयाण मयवारणेहि भग्गाद ।

गन्धायड्डियगण्डालिजामरुमिएहि म वणाद ॥

१ D inserts अथ । - १ ACE पठित्ता । २ D adds मव ।

३ CE 'योवाउजुवस' ।

४ D 'अवसेण', E 'अवसेण' ।

५ DE मी- ।

६ D 'मरम' ।

चिरमच्चिय च विउण मुक्को घणवन्धणस्सु व भियङ्को ।

सरउअत्तो अ जहि जणस्स जोण्ह पविक्किरद ॥

- एवगुणाहिरामे सरयधमए दिट्ठो धणेण तन्नयरवत्यव्वओ
 चेव समिद्धिदत्तो नाम सत्यवाहपुत्तो त्ति । देमन्तराओ
 ५. 'बड्डय दविणजाय विडविकुण महाकत्तिगीए दौणाणाहा
 णमणिवारिय महादाण देत्तो त्ति । तओ त दड्डूण
 चिन्तिय धणेण । धओ खु एओ, जो 'एव नियभुयञ्जिएण
 दविणजाएण परोवयार करेद । जाओ विमणो । 'भणिओ
 य पासपरिवन्निणा नन्दएण । सत्यवाहपुत्त, किमुअ्विगो विथ
 १०. तुम जाओ त्ति । साहिओ 'य तेण निययाहिप्पाओ ।
 नन्दएण भणिय । सत्यवाहपुत्त, येवमिय अत्थि भवओ
 वि महापुणोवज्जिय दविणजाय । ता देउ हमाओ वि
 विसेमिययर भव पि । धणेण भणिय । किमणेण पुअ्वपुरि-
 मज्जिएण । 'भणिय च ।

११. लोए ससाहणिज्जो सो 'उ नरो दौणपपहवग्गस्सु ।

जो देह नियभुयञ्जियमपत्थिओ दब्बसघाय ॥

न य जे 'किचि नियभुयञ्जिय अत्थि । ता विअवेहि
 ताय । करेमि अह पुअ्वपुरिससेविय वाणिज्ज, गच्छामि
 दिसायत्ताए । काओचियमकुअ्वमाणो पुरिमो जीविय

(D पभुय ।

१ D भविर्ध पास ।

(D ड ।

१ II एवंविहविद्यमुत्तमज्जिएण ।

१ t om

१ A C t om

० D transposes वि० किचि ।

विहलीकरेह । कास्तो य मे तिवग्गमाहणमूलं अत्यमुवप्पिउं^१ ।
 ता करेहि मे यमायं ममीहिमंपायणेणं ति । विअत्तो तेणं
 १ सेट्ठी । भणियं च णेण । नन्दय, एवं भणहि मे जायं । अहा ।
 वच्छ, अत्ति चेव 'तुह मयलनयरसेट्ठिहिंतो' वि अभाहिंयं
 तिवग्गमाहणमूलं अत्यजायं । ता करेहि इमिणा चेव अहा- ४
 ममीहिंय ति । मन्दएण भणिय । ताय, अत्ति, एवं ; तहवि
 पुण न एयस्स अन्नहा धिई हवद । सेट्ठिणा भणियं । अहा
 एयस्स धिई हवद, तहा करेउ ति । निवेदयमिणं मन्दएण
 धणस्स । परितुट्ठी खु एमो । कया मंजत्तो । पयट्ठियं
 माणापयारं भण्णजायं । काराविममाघोमणं । अहा । धणो १०
 मत्तवाहपुत्तो इमाओ मयरओ तामन्निन्ति^२ गच्छिस्सुद ।
 ता तेण ममं जो 'कोइ तन्नयरगामी, सो पयइउ । मस्स जं
 न मंपज्जइ पाहेयमुवगरणं वा, तस्स तं एम मंपाडेइ ति ।
 पयट्ठी जणो ॥

एत्यन्तरंमि चिन्तियं धणमिरौए । मीहणं मे भविस्सुद^३
 एयस्स पवमणेणं । आर्यात्तियं च पञ्चाममे ममणदियहे, अहा
 मन्दओ वि इमिणा मइ गमिस्सुद ति । तओ मायावईए^४
 भणिओ मत्तवाहपुत्तो । अज्जउत्त, पत्तिओ तुमं ; मए उण
 किं कायमं ति । तेण भणियं । सुन्दरि, "गुरुणं गुरुमा ।

१ D - लिखित ।

२ B inserta को ।

३ D मृ ।

४ D - सेट्ठेहिंती ।

५ ACI. - अत्ति, B - लिखित ।

६ B कोवि ।

७ D - वत्ति ।

८ B दुदस्स ।

- तश्चो नियडिपहाणश्चो बाहजसभरियलोयणाए सदुक्कमिव
 भणिय धणसिरीए । अज्जउत्त, हिययसन्निहिआ गुरू । जइ
 पुण तुम म उज्झिऊण 'गच्छिहिमि, ता सिद्ध तुह इम,
 'अवस्समहमप्पाणय बावाइस्सु' ति । 'अज्जत्तसइ रोविउ
 १. 'पयत्ता । एत्थन्तरमि समागया धणस्स जणणी । अश्रुत्थिया
 तेण । निग्गया 'य धणसिरी । लक्खिओ से भावो इमीए ।
 अणुसासिओ 'य 'तीए 'बडविह सुओ । जहा । जाय,
 दीहाणि खु देसन्तराणि, सुसहो विओगो, दुक्कहो पुणो
 वि सगमो, किलेसायासपपर च अत्योवज्जण, अविआओ
 १०. य मूल इमस्सु । ता जइ वि तुम सयलगुणसजुओ, तहा वि
 विसेसओ खमाइगुणेषु जत्तो कायव्वो । अणवरय च मे
 पडत्तो दाघम्व ति । धणेण भणिय । अम, जं तुम आण-
 वेमि । तश्चो गया से जणणी । विसज्जाविआ य तीए वह
 [येइयराओ अणुजाणइ तुमो धणेण सह धणसिरि गच्छ-
 १५. माणि ति । गता यहिरिअ अणुजाया तेहि]' ।

पयहो सत्थो, अणवरयपयाणएहि च पत्तो दुमासमेत्तेण
 कालेण तामलित्ति । दिट्ठो नरवई । बडमच्चिओ तेण ।
 निओइय भण्ड । न समासादओ 'जहिच्छियलाहो । तश्चो
 चिन्तियमणेण । कहमह असंपाडियमणोरहो गेह गच्छामि ।

१ ACF नच्छिस्सवि ।

१ A अचन CE अहुत B उचन ।

१ B पयता ।

२ D om

३ The passage in brackets is

wanting in ACE B adds it on the margin

१ D जहिच्छित्तो ।

१ पशामन्न एव भयवं रयणायरो, एधमवगाहामि त्ति ।
 २ 'य ममयमणाहूढो पुरिमो एमन्तावायभीह मयलथणा-
 न्दयारिणिं संपयं पावेद' । किं वा तीए रहियम्पु पुरिम-
 िंयामेत्तकलमाहएणं औविणं । ता अणुचिह्मामि ममुदतरणं ।
 ३ पहारिकण मन्दएण धणसिरीए य मइ ठाविओ सिद्धन्तो । १

एत्यन्तरंमि १य सवड्डियाए मज्जणवेत्ताए दुहत्थमेत्तजर-
 सीरनिवमणो उद्दामनहरविसिद्धियङ्गो सेड्डियाधमणधवलपाणौ
 तम्बोत्तरायरञ्चियाहरो परिमिलाणकुसुममुण्डमालौ 'जूय-
 यरवन्दपेलिओ भयकायर' मग्गओ 'पलोएमाणो आगओ
 जूययरो त्ति । भणियं च णेण । अज्ज, सरणागओ म्हि, ता १०
 रक्कउ अज्जो एएमिं अणज्जजूययराणं । धण्णेणं भणियं । भइ,
 वीसत्थो होइ; अइ किंनिमित्तं पुण एए भइं अहिइवन्ति ।
 तेण भणियं । अज्ज, 'भागधेयाणि से पुच्छ', न सक्कुणोमि
 आचिक्खिउं । तओ धणेण 'अहो से भावगइओ आलाओ'
 त्ति चिन्तिज्जण भणियं । भइ, अलं विसाएण; कस्स विसम- ११
 द्दमाविभाओ न होइ, ता कहेउ भइो एत्थ कारणं ।
 तओ पचागयसंवेगेण 'वाइइइमयणेणं सगग्गवक्कर माइयं
 तेणं । अज्ज, वाणिययकुल्लफंसणो लभयलोयविइइसेवी विपुइ-
 जणनिन्दिओ विमपायवो व्व अवयारनिमित्तं सेव पाणिणं

१ D om   २ D पावइ त्ति ।   ३ D spells always कूरपर ।
 ४ D 'यरो ।   ५ D पुं, E पर- ।   ६ B भागधेयाणि, D 'देयाणि ।
 ७ D पुच्छु ।   ८ E वाइइइमयव ।

- समुप्यधो ष्चि सुसुमउरनिवाभो महेमरदत्तो नाम अहयं
 , ति । ‘सपुणअणवज्जिएणं सयलदोमनिहाणभूएणं जूएणं १६६मं
 अवत्यं १६७त्तो ष्चि । तन्नो धणेण चिन्नियं । अहो से विवेगो,
 एयावत्यागयं पि अण्णाणय जाणइ अकज्जायरणं च
 १६८ परिचेएइ’, ता गरुओ खु कोइ एसो त्ति । चिन्तिऊण
 भणियं । भइ, ता किं ते करीयउ । तन्नो तेण अणुचिय-
 विधम मिलायन्तलोयणं सुसुन्तवणं खलन्तत्करं १६९दरं जपिउ
 न जपिय चेव । तन्नो धणेण १७० ‘हारिय किपि भविस्सइ, “त
 न चएइ पत्तियउ’ ति अत्यन्नो ऽवगच्छिऊण भणिओ नन्दओ ।
 १७१ भइ नन्दय, पुच्छाहि एए वाहि परिकमन्ते जूयधरे,
 जहा ‘भहाण किमवरइमिमिणा भहेण’ ति । ‘निग्गओ
 नन्दओ । पुच्छिया तेण जूययरा । षिट्ठ चिमेहि । एसो खु
 वायामयगन्थेणं सोलस सुवणे १७२ ‘हारिऊण अज्जसहिएण’
 मिरइओ १७३ वि छिहं लहिऊण कोहवावडाण अन्हाण अदाऊण
 १७४ सुवलयं पलादऊण इह पविट्ठो त्ति । तन्नो साहित्यमिणं
 नन्दएण धणस्स । भणिओ य तेण । देहि एयाण सोलस
 सुवणे । १७५ दिस्सा नन्दएण । गया जूययरा । भणिओ य सो

१ II कुलसमुपयज्जव ।

२ D एरियं ।

३ B पाविओ ।

४ CE = वेष्ट, and translate परिचेदयति ।

५ G इइ, D वादरे ।

६ CE जपिउ, D जपिय ।

७ ABD add चिन्निय ।

८ D मत्तु ।

९ D adds चउत् ।

१० B हारिज्जव ।

११ A = सिद्धएण ।

१२ CE विचियं, D विज्जरे ।

१३ D adds ज अन्हा वाचयेइ भणियव ।

धणेण । भद्, उट्टेहि, सुद्ध विमाय । कज्जपहाणा खु पुरिमा
 हवन्ति, विमायवड्ढो य इत्थियाजणो । ता मज्जेउ भद्दो
 न्ति । 'तश्चो' 'विलिश्चो' 'विद्य उट्टिश्चो' महेसरदत्तो, मज्जिश्चो
 सह धणेण । दिस्स से खोमजुयलं, परिधिय च तेण ।
 भुत्तुत्तरकालमि य भणिश्चो धणेण । भद्, एगजाइश्चो सज्जण- १
 भावश्चो य साहारण ते इम दविणजाय । ना इश्चो किपि
 गिण्हज्जण मय सेव निश्चोयमणुचिट्ठउ भद्दो । किं इमिणा
 भद्दस्स वि 'अणभिमण्ण विमुहजणनिन्दिएण उभयलोय-
 अइवकुच्छिएण अहमजणसुट्ठिजणएण' जूययारचेट्ठिएण ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तिय । अहो मे चहअया तायइदेवकुल- १
 सरिम इमस्स चेट्ठिय, मम उण इम ईदस ति । अवि य

न वि तह परोवयार अकरैत्तो लाघव जरो लइइ ।

अइ "किज्जन्तुवयारो परेण करुणापवणेण ॥

ता कि इमिणा, अवलम्बेमि 'पोरिस, करेमि सपय पि
 सकुलसरिम ति । चिन्तिकण भणिय महेसरदत्तेण । अज्ज, १५
 धसो खु अइ, जस्स मे तुमए मइ दमण 'समुप्पस । अश्चो
 परिचत्त सेव मए सपय वड्ढजणाल्हिमय चेट्ठिय, पडिवसो
 'अइ पुरिमगुणेहि, विमुक्का अलच्छीए । ता कि वड्ढणा
 जपिएण । अवस्समइ अज्जप्पभावेणेव अज्जस्स उवएसपरिस्सम
 सफल करेज्जण अज्ज पेत्तामि न्ति । भणिकण निगश्चो १०

गेहाश्रो नयरोश्रो य । तश्रो य 'किं करेमि, किं लब्धेमि
 दविणजायनिमित्तं भगवन्तं जल्लनिहिं । अत्थरहिश्रो खु
 पुरिसो अपुरिसो चेव । दरिहस्स हि न 'वित्थिरद जमो, न
 वियम्भए किप्पौ, न सज्जणेण भगमो न परोवधारमपायण
 ५ ति । अहवा । अथण्णमणोरहमज्जुरेसु विजियसुशसुरेसु 'य
 महरसुहामभमिरेसु कालदण्डेसु किमणेषालोदएण' । अङ्गी-
 करोमि भयवन्त उभयलोथसुहावहं धम्म । एवं च कए
 समाणे दमस्स वि सत्यवाहपुत्तस्स परमत्थश्रो उवगय चेव
 हवद' न्ति चिन्तिऊण पवश्रो पिउवयसयस्स जोगीमराभि-
 १० हाणस्स कावासियस्स समीवे पव्वज्ज ति ॥

इश्रो य निवेदश्रो निवयाहिप्पाश्रो धणेण नन्दधण-
 मिरौण । भणिश्रो य तेहि । के अन्धे भवश्रो समीहि-
 यन्तरायकरणस्स । ज वो रोचद, '[तमेव अणुचिट्ठ उ अज्जो]
 न्ति । तश्रो गहिय धणेण परतीरगामिय भण्ड, गवेसाविध
 १५ पवहण ॥

एत्यन्तरमि भणिश्रो धणमिरौण नन्दश्रो । जहा । वावा-
 एमो एय, गच्छामो अन्नत्थ, कि णे अमुदतरणेण । नन्दएण
 भणिय । 'हा न जुत्तमेय, समी खु एसो सत्थाविश्रो य ।

१ D रिहवरद ।

२ D adds सव ।

३ D सरदसु ।

४ D adds दुवहसमयापुसअस्सेय ता, II : marg , E adds ता ।

५ ACDE omit the words in brackets

६ II अहा ।

ता न तुमए 'एयं सुविणे वि चिन्तियभं ति । तओ चिन्तियं
धणमिरीए । ॥ एम एयं ववमइ ; ता अहं चेव केणइ उवा-
एण एयं करिस्सामि त्ति । कओ तीए नागदन्तापरिव्वाह-
याओ निमामिकण आयइकारओ कालनरनिवाई कण्ण-
जोगो त्ति ॥

एत्यन्तरंमि सज्जित्तियं पवइण, निमित्तिय गइयभणं ।
तओ पमत्तदियहंमि निग्गओ धणो, गओ वेलाउल । दिहं
दीणाणाहाण दविणजायं । संपूरओ जलनिही । अग्घिय
जाणवभं । आइठो खु एमो सह परियणेण । उक्किता
नङ्गरा, आऊरिओ सङ्खकुन्दधवलो मियवओ ।

तो लङ्किं पवत्तं 'कच्छहकरिमयरनियरतिमिकलियं ।

मङ्खउल्लालदेसं पायालतलं व गम्भीरं ॥

जलमयजलहरपडिमापडिवारणदंसणेण^१ अचत्तं ।

दप्पुङ्गरकरिमयह्मल्लसखोहियतरङ्ग ॥

वेलाउल्लालवलोहरनिमल्लगन्धव्वमिङ्गलरमणिज्जं ।

हीरिन्दनीलमरगयमऊहपरिरञ्जियजलोहं ॥

मलयाललदरिमन्दिरनिमल्लमिङ्गलपुलदयसुवेलं ।

कप्पूरसण्डमण्डियमहिन्दकरिदलियवियडतडं ॥

पवणधुयजललवाइयसरसरसन्ततीरनाल्लवणं ।

विहुमलयाहिरामं सिन्धुवहं पवणवेणेण ॥

- एव च जाव कद्रवयदिवसे^१ गच्छन्ति, ताव दिक्षो धण-
 सिरीए जोश्रो पुब्बवसिओ धणस्सु । महिओ य एमो येव-
 दियहेहि चेव अकयपडियारो महावाहिणा । जाय से
 महोपर, परिमुक्काओ भूयाओ, उस्सुण वयण, 'गण्डियाओ
 १ जहाओ फुडिया करचरणा, न रोयद से भोचण, बाहिज्जद
 तिमाए, न चिट्ठद पीयमुदयमुदरमि । तओ विमओ धणो ।
 चिन्तिय च तेण । किमेवसयण्डे चेव पावविममिय । अहवा
 नत्थि अयासो पावविममियस्सु । ता कि करेमि । उत्तप्पद
 से परियणो, विस्सणा धणमिरी, पब्बायवयणो य मन्दओ ।
 १० ता कि इममि चेव रयणायरे वावाएमि अप्पाणय ति ।
 अहवा न एवमेएमि सुह होद, अवि ॥ अहिययर दुह
 ति । ॥ य अकयपडियारस्सु इम कापुरिमवेदिय जुज्जद^२ ।
 भणिय च अम्माए 'अविमादणा होयस्स' ति । पप्पामअ च
 जहाममोहिय अवरकुल । ता इम ताव एत्थ पत्तकाल,
 १५ नन्दय चेव भण्डमामित्तणे निवज्जामि । 'विचित्ताणि खु
 विहिणो विलमियाणि । को आणद, कि भविग्गद ति ।
 एमो य ताव तायसुकय मम य 'भादणेह वडमअमाणो
 एय धणमिदि 'अन्धवत्तयमय करिग्गद ति । चिन्तिऊण
 भणिओ य तेण मन्दओ धणमिरी य । वयम नन्दय, कम्म-
 २० परिणदवभेण एमा मे अज्ज्या, पप्पामअ च अहिच्छियं

१ D अहवावद ।

२ D अहिच्छिय ।

३ F a l l s ति ।

४ B चिन्तादि ।

५ Cf -वेदि, D अहवेदि ।

६ D a d j s आवाविम ।

अवरकुल, अणेगावायपौडिय च जीविंयं बन्धसन्ताण १चेव
 विसेसओ वाहिपौडियसरौराण अन्दारिमाण ति । ता अहि-
 देहि इम रित्थ, तुम चेव एत्थ नायगो, समुत्तिष्ठस्स य मे
 भयवन्त जलनिहि पच्छन्नस्सोव जहोचिय उवक्कम १करेष्सासि ।
 तओ १ जइ मे रोगावगमो भविस्सइ, तओ सुन्दर चेव, ५
 अन्नहा उ तायसुकय बडमन्नमाणेण मम च भासयसिणेह १
 पावियव्वा तए बन्धवाण एसा भत्तारवक्कला धणसिरौ ।
 सुन्दरि, तए वि १य इमो मोल्लूण पाव अह विच दइवो,
 न खण्डियम्प इमस्स वयण ॥ एत्थन्तरमि सदुक्क चेव पदसो
 नन्दओ धनसिरौ य कइयवेण १ । धणेण भणिय । वयस १०
 नन्दय, न एस कालो विसायस्स, ता अवलम्बेहि पोरुस,
 उज्जेहि काउरिसवडमय किलीवत्तण, नियसेहि नियय-
 धियथमि कालोचिय कज्ज । सुन्दरि, तुम पि परिश्वय
 इत्थीयणहिययरायहाणिओथ १, विसुमरेहि चिन्तायासका-
 रिण सिणेह, अवलम्बेहि कज्ज । एत्थ खलु, १० सो पुरिसो १५
 इत्थिया वा पससिज्जइ, ओ काललू । काललू य मत्तो
 उज्जाहवन्तो अवस्सुमावय लहेइ ति । तओ १ पडिवन्नमणेहि
 धनमामण ॥ पत्ताणि महाकडाह नाम दीव । गओ नन्दओ

१ D ०नेव । १ BD कारवेष्सासि ।

१ D adds य ।

३ D adds मण्यत्तामणेय ।

१ D om

१ D adds अण्णदिव रतेण्डकारदो ।

१ D ०शानि D ०शानि ।

१ D om

१ ३ adds य ।

घेत्तूण पाऊड नरवदमवलोदउ । वज्रमन्त्रिओ रादण ।
 दिव्रमावासत्याम । ओयारिय भण्ड । उवणौया धणसु
 वेज्जा । पारदो उवक्कमो । तज्जोगटाणओ न १ थ से वाही
 अवेद । तओ चिन्तिय मन्दएण । न नियदेममपत्तस्सिमसु
 ५ एष वाही अवेद त्ति, तओ न जुत्तमिह कासमस्सिविउ ।
 तओ निओदय भण्ड, मच्चिय च पडिभण्ड, मज्जिय जाण-
 वत्त । दिट्ठो नरवदं, सपूहओ तेण । पयदो नियदेममागन्तु ॥

अदक्कन्तेसु कदवयपयाणएसु चिन्तिय धणसिरीए । कद
 न दिवओ एषो । मदेसमुवगयाए १ थ दुल्लहे एयसु वावा-
 १० यणोवाओ, जीवमाणो च एषो १ निष ने चिययसल्लभूओ त्ति ।
 ता इम एत्थ पत्तकाल । १ आइ वेव एषो १ पाउरक्कालयमि-
 रयणीए, तओ इममि वेव जलयरमत्तभासुरे सायरे
 पक्खिवामि । पक्खितो थ एषो चवलभावओ जाणवत्तसु
 अन्धयारयाए रयणीए १ तहवदो वेव निस्सुमय न भविस्सुद ।
 १५ एव च कए समाणे एओ वि मन्दओ १ ने सामओ भवि-
 स्सुद त्ति । चिन्तिज्जण सपादय धणसिरीए जहासमीदिय ।
 पक्खितो आमावसेमाए रयणीए १ पाउरक्कालयमिमिस्समुट्ठिओ
 पायालग्गमीरे १ समुदमि सत्यवाहपुत्तो ठिया कचि काल ।

१ D om च, E थ से ।

४ CE याद D सोद ।

६ D तभदो ।

८ D पाव ।

२ D om

३ MSS पाव ।

५ BD tra

१० D समुदमवगमि ।

१ BD निचमेव ।

२ D adds त्ति ।

३ BD tra spouse म अन । सापओ ।

कश्चो तीए हाहारवो । उड्डिओ नन्दओ । पुच्छिया एमा
 'मामिणि, किमेयं' किमेयं' ति । तओ मा अत्ताणमणुताड-
 यन्ती मदुरकमिव अहिययरं रोविवं पवत्ता । 'हा अज्जउत्त
 हा अज्जउत्त' ति भणन्ती निवडिया^१ धरणिवट्ठे । तओ
 नन्दएण संजायामहेण मत्थवाहपुत्तसेज्जं निहविय तमपेक्क-
 भाणेण मग्गयस्सरं पुणो वि वाहित्ता 'मामिणि, किमेय
 किमेय' ति । धणमिरीए भणियं । एसो खु अज्जउत्तो
 आयमणनिमित्तमुड्डिओ एमायओ समुदे निवडिओ ति ।
 तओ एयमायणिकुण माहजलभरियसोयणो तसेहमोहिय-
 मई तंमि सेव अत्ताणयं पक्खिविउमाउत्तो नन्दओ, धरिओ ।
 परिचणेण । तओ असुन्नमोयणमज्जनियमाणसो 'म एत्थ
 उवायत्तरं कमइ' ति विमणो । धराविओ तेण बोधित्यो ।
 असेमिकुण गोमे उसाइया मङ्गरा,^२ पयइओ^३ मदुरकं अहि-
 प्येयदेमाभिमुहे ॥

इओ य ओ मत्थवाहपुत्तो पडलममणन्तरमेव ममाभा-^{१५}
 इयपुव्वभिषमोचित्यफण्णो मत्तरत्तेण समुत्तरिकुण मायरं
 मवलज्जममेवणविगयवाही मंपत्तो तीरभायं । उल्लिओ माय-
 राओ पुणोजायमिव अत्ताणयं मयमाणो उवविट्ठो तिमिर-
 पायवममौवे । चिन्तियं च तेणं । अहो मायाअणुणया
 'इत्थियावग्गसु, अहो निमंसया धणमिरीए, अहो अमरिमो १०

१ ACE have only once दिवेदं ।

२ D चीयममवे ।

३ D adds च ।

४ II इमिषयत्त ।

- ममोवरि वेराणुबन्धो, अहे लङ्कदय उभयकुसुमिमीए ।
 ता कि पुण से इमस्स ववसायस्स कारण । अहवा अविवेच-
 वडले इत्थियायणे को कारण पुच्छइ त्ति । इत्थिया हि
 नाम निवासो दोमाण, निमित्त माहमाण, उप्पत्ती कवडान,
 ५ खेत्त सुमावायस्स, दुवार असेयमग्गस्स, आययणमावयाण,
 सोवाण नरयाण, अग्गला कुसलपुरपवेमस्स । ता कि इमिणा
 चिन्तिएण, कम्म चिन्तेमि । न एम कालो एयस्स 'आलो-
 चियव्वस्स, अवि य उच्छादस्स । 'उच्छादममुच्चमाणो पुरिमो
 अवस्स चेव ववसायाणुत्तव फल पावेद, न य अतीयवत्तुचिन्ता
 १० दढ कायस्स' त्ति 'बुद्धवाओ । चेव चिम पओयण पुग्गिस्स,
 गहय च जणणिजणया, ते य मे सुन्दरा चेव त्ति ।
 चिन्तिऊण उट्ठिओ पायवममीवाओ । गओ चेव भूमिभाग ।
 दिट्ठा य तेण वरणभट्टविवसाए मावत्थीनरवरस्स 'सौहल-
 दीवगामिणीए धूयावेडिथाए [तीसे चेव पिउमन्तिगा वेडिया
 ११ तीसे ममप्पिथा भण्डारिणीए विवचमि ॥ तमि वरणए
 ममुहवीरिहि चन्तिथा कूले पञ्चत्तमुवगथा मा वेडी तमु-
 हेभागएण दिट्ठा य तेण तीसे]१ उत्तरीयदेममि तमुहेम-
 मुज्जोदयन्ती तेलोक्कमारा नाम रयणावलि त्ति । अबुग्ग-
 माणेण य इम वुत्तन्त 'परकेरिगाए वि इमीए ववरिऊण

१ B 'चियस्स ।

१ D बुद्धावरियः ।

१ B निवः ।

१ OE omit the passage in brackets B has it, but strikes it out D supplies it on the margin

पुणो पुणो इणमेव उद्दिमिय कुसलपक्क^१ करेम्मामि' त्ति चिन्तिऊण गहिंया य तेण । पयडो विमयसमुह^२ । दिट्ठो य तेण जूययरवदयरविमोदओ^३ यवच्चकावासिधवओ सुमिद्ध-
गासडमन्तो मन्तसाहणत्थ चेव समुदत्तमज्झिमन्तो महेसर-
दन्तो । तेण १वि एवो त्ति पच्चभिन्नाओ । तेण भणिओ य । मत्थवाहपुत्त, कुओ तुम, कह वा ते ईइसी अवत्था । तओ
'म गेहद्वारियमन्नसु पयाभिड ज्ज्जद' त्ति चिन्तिऊण भणिय धणेण । जलनिहीओ अह, वहुणविभोगओ ममेय^४
ईदिमी अवत्थ त्ति । महेसरदत्तेण भणिय । 'अवहिओ विही उवयाण भग्गेसु सुचच्चला मिरि'त्ति मओ लोयवाओ ।
किल्लेमायासबज्जले गिहवासे, जेण भवओ वि कप्पपायवत्तु विय परहिंयमपायणामेत्तफलजम्भसु ईदिमी अवत्थ त्ति ।
अहवा येवमेय । पणडो वि ममी कासजोगओ अचिरेण सेव समुत्थय पावद, विममदसाविभाए^५ य वइमाण देवा वि परिकिल्लेमभाइणो हवन्ति, किमद्द पुण मच्चलोयवामी^६
जणो । ना न तए मतप्पियथ्व । आवयाए वज्जकदिण्हियया चेव मच्चामुरिमा हवन्ति । उवयारिणी य आवया, जओ मच्चद इमीए मज्जणमज्जणविसेसो, 'सत्तिज्जए, अणु-

१ D = पक्क विचारए

२ D = रिणी ।

३ D = विभाइए ।

४ D = अनुज ।

५ D = विवरयसु म ।

६ D = अनुज, D = अनुजचारं विमयो नि ।

७ D = सुविज्जद ।

८ D = वि व अओ ति ।

९ D = adls दत्ता ।

- रत्तेयरपरियणो,^१ गमन्ति अत्तणो भागधेयाणि, निब्बडद
 निच्चपच्छो पुरिमयारो । नाणलममंपत्तस्स कालागरस्स
 सब्बहा गन्धोवल्लङ्गी हवद । 'न चिरकालठादणी य एमा
 आवय' ति सत्तणोओ अवगच्छामि स्ति । अत्तं च । भवओ
 ५ विहवो व्व साहारणो चेव मे एस खणमेत्तपौडागरो परि-
 किल्लेसो । परिच्चत्तसम्बसङ्गो य सुंपयमह । ता किं ते उव-
 गरेमि । तद्वा वि गेण्हहि एयं पढियमेत्तमिद्धं तरक्याहि-
 द्दस्स वि पाणधारय^२ भयवया विणयाणन्दणेष पणीयं
 गाहडमत्तं ति । भविस्सुद य इमिणा वि भवओ सविहवेण
 १० विद्य परत्यसंपायणं ति । धणेण चिन्तिय । अहो से अका-
 रणवच्छलत्तणं । अहवा दुहिययत्तवच्छलो चेव सुणिजणो
 होद । ^३उवियाकओवयारो य कहमच्चमिमस्स सन्तिय
 गेण्हामि स्ति । चिन्तिकण भणिय च तेण । भयव, अणु-
 ग्गिहीओ न्हि, मम कुमलचिन्तण चेव भयवओ उवयारो ।
 १५ न तवस्सिज्जणुगिहीओ अकवाण पावद । पमादणो य
 गिहत्या हवन्ति, उग्गाओ य मन्तदेवयाओ । ता अत्तं मे
 मन्तेण । महेसरदत्तेण भणिय । ^४सोमदेवओ निप्पसुवाओ
 खु एसो । धणेण भणिय । तद्वा वि अलमिसेण ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तिय । अहो महाणुभावया मत्थवाहपुत्तस्स ।

१ E रो ।

२ D •धारवमत्त ।

३ II उवया, CE उविय translate उविच D उविदा ?

४ D सोम न एय पद उप्पउ देवयाउ ।

नूणमहमणेण ॥ पञ्चभिन्नाभो, तत्रो अकञ्चोवधारित्तणेण
 उवरोहसीक्षयाए न एय गेणहद । ता पयासेमि से अण्णा-
 ण्य^१ । चिन्तिऊण भणिय च तेण । सत्यवाहपुत्त, सुमरेहि
 मं तामसिन्तीए जूयथरवदयरविमोदय महेसरदत्त । ता
 अलमजहावियप्पिएण । गेणहाहि एय, अलहा महर्द मे १
 पौडा समुप्पज्जइ त्ति । तत्रो सुमरिऊण पुत्तन्त 'से 'कथयो
 एवो' चिन्तिऊण 'हवद महर्द एयस्स पौड' त्ति अवयच्छिय
 तदुवरोहभीरुणा भणिय धणेण । भयव, ज तुभे आणवेह ।
 तत्रो दिन्तो महेसरदत्तेण मन्तो, गहिन्तो धणेण । गया
 तमेवण । ^२कणसादीएहि कया पाणवित्ती । ठिन्तो एग १०
 दिवस । अहिवन्दिऊण महेसरदत्त पेसिन्तो य तेण पयट्ठी
 विमयसमुद्ध^३ । नारङ्गादमपारयाहारो य पयत्तगोवियरयणा-
 वली कासकमेण पत्तो सावत्ति त्ति ॥

तीए य नयरीए तीए चेव रयणीए रादणो^४ विद्यार-
 धवत्तस्स तक्कदेहि सुद्ध^५ भण्डाधार । तच्चिमिन्न घेप्पन्ति १५
 भुयङ्गप्पाया नयरवासिणो अस्से य कप्पडियादत्तो त्ति ।
 निज्जन्ति मन्तिपुरत्रो मुच्चन्ति य परिक्खिड । तत्रो सो
 धणो एयमायमिऊण दुवारत्रो चेव अय्थत्रो मच्चमाणो
 गहिन्तो निउत्तपुरिसेहि, भणिन्तो य 'भद, कथो तुम'
 त्ति । तेण भणिय 'सुमन्ननयरात्रो' । तेहि भणिय । कहि १०

१ F ०च, D ०च त्ति ।

२ BD om

३ D पयपरीरवहि ।

४ D ०चपुर्ण ।

५ D adls व

६ D भेदार्द ।

- ‘વચ્ચિહિસિ । તેણ મણિય । અગ્ગાઓ મગ્ગો આસિ, સપય ત
 ચેવ ‘વચ્ચિહામિ ત્તિ । તેહિ મણિય । મહ, મ તણ કુપ્પિયવ્વ
 તિ, અપ્પ રત્તુ રાદણો વિચારધવલસુ કેહિંચિ મુદ્ધ મળ્હા-
 યાર । તવિમિત્ત ચ ‘કપ્પહિયા તુમેહિ આણેયવ્વ’ કિ
 ૫ નિહત્તા અન્હે । તા એહિ, વચ્ચામો મન્તિગેહ તિ । ધણેણ
 મણિય । મહ, અહમિયાણિં ચેવેહાગગ્ગો,^૧ માદ્દ એયકમ
 યારી । તા કિ તહિ ગણ । તેહિ મણિય । મિદ્દેસગારિણો
 અન્હે, તા અવસુ ગન્તવ્વ તિ । અણિચ્છમાણો વિ હિયણ
 ગીચો મન્તિગેહ, ઢમિચો મન્તિસ, મણિચો ય તેણ ‘મહ
 ૧૦ કગ્ગો તુમ’ । તેણ ત ચેવ મિદ્ધ તિ । મન્તિણા મણિય ।
 ‘કિ તે પાહેયમરુ વા’ । તગ્ગો તેણ છોહઅન્નાણમોહિય
 મણેણ અવિચારિહણ આચદ મણિય મિબ્બિયપ્પેણ ‘ન કિંચિ
 સસણિજ્જ, તિ । મન્તિણા મણિય ‘પુહ મન્નેજ્જામિ’ । તેણ
 મણિય । કિ ભવગ્ગો વિ અવહા નિવર્દયદ ત્તિ । મન્તિણા
 ૧૫ મણિય । જદ્દ એવ, તા ગચ્છ । તગ્ગો ગચ્છમાણો તત્થેવ
 મવળગ્ગણે કહિંચિ પમાયકુહિણ^૨ ગહિચો ‘વન્દુરાપવગ્ગ
 મેણ । ફાલિય સે નિવસણ । એત્થનરમિ તમુદ્દેસમુગ્ગોવયન્તી
 સત્તરિમિમાલ્લા વિથ નિવહિયા ‘ઓહિગાગ્ગો તેસોઠ્ઠમારા

૧ II વચ્ચિ ૨ ACE તચ્ચીહામિ

૩ ABCE અગ્ગાઓ D ચેવેહાગગ્ગો

૪ D addd દવિચલ્લાય । ૫ B અદ્દેણ

૬ CE ઓવહિયાઓ A અવ- II અવહા

૭ B કપ્પહિયાદત્ત

૮ D addd જદ્દ એવ ।

૯ A વન્દુરા ।

रयणावलिं त्ति । दिट्ठा मन्तिणा, मोयाविथा पवङ्गमाओ,
 गहिया रयणावली पच्चमिन्नाया य । मिधं ^१मन्तिहियं ।
 नूणं अकुसलं रायधूयाए, अब्बहा कुओ इयं एयस्स । पुच्छिओ
 खु एओ । भट्, कुओ तुह एमा । तओ मल्लं भणियं
 धणेण । कयावि^२ अहं खु जाणवत्तेण मद्दाकडाहं गओ ^३
 आमि । तय मए एमा कीया । विवधं च मे आगच्छमाणस्स
^४त जाणवत्त । तओ एहमेत्तरित्यमामी भयवया देव्वेण
 मपाइओ न्हि । मन्तिणा भणियं । कया कीय त्ति । धणेण
 भणिय । अत्थि वासमेत्तं । मन्तिणा चिन्तिय । तिमासमेत्तो
 कालो एयाए विदग्धाए, दुग्मासमेत्तो य कालो रायधूयाए ^५
 इओ गयाए, एओ य एव जंपदं त्ति, ता कहमेय । अब-
 लत्ता य एमा एएणमि^६, अमवट्ठपलावी खु एओ, देवस्स
 निवेएमि । निवेदयं मन्तिणा । आउलीइओ राया । मिह-
 विया रयणावली । हक्कारिऊण दंभिया ^७भण्डमारिगाण,
 पच्चमिन्नाया य तेहिं । तओ रादणा चिन्तिय । वावाइया ^८
 मुट्ठा वाणेण^९ मे धूया, अब्बहा कहमेवमेयं गुम्मदं त्ति ।
 कोहाभिभूएणावि अचन्तनयाणुमारिणा पुणो वि पुच्छाविओ
 त्ति । धणेण पुणो वि तं सेव माहियं । तओ रादणा पुणो
 वि रयणावलिं निएऊण^{१०} पच्चमिन्ना जेण । अदिचयरं कुवि-

१ D कन्तिओ ।

२ AGE om

३ D om

४ D adds अन्नाय, GE इतिवन्नायं ।

५ D अन्नायिण ।

६ D मे अनेय ।

७ D adds अदिचयरं ।

एण 'न एयमन्नदा हवद्' ति वज्झो समाणत्तो । तश्चो य
तणमसिविलित्तगत्तो वज्जन्तविरसडिण्डिमो अवराहथावणत्य
च पडलिमानिमियरयणावली पयद्वाविओ वज्झणामं^१ । तश्चो
नीयमाणस्सु ^२हट्टमग्गावसेसे मसाहिलासिणा ओलावएण
५ 'मंसमेय' ति कलिऊण अवहरिया रयणावली, नीया
मनीडं । धणो वि य अहिययर कुविण्हि रायपुरिसेहिं^३
मौओ मसाण ति । त च केरिस्^४ ।

सुक्कपायवसाहानिलीणवायस वायसरसन्तकरयरव^५ रव-
न्तसिवानायभीसण भीसणदरदड्डुमडयदुरहिगन्ध गन्धवसा-
१० लुद्ध^६हट्टवेत्तमाण साण^७कङ्कालनिवहभासुर भासुर^८कन्वाय-
पीरुजणय ति ॥ अवि य

पुरओ पत्थियदण्डो उग्गाहियकालचक्कदुन्वारो ।

कलिकाल^९वन्धिसरिसो कालो वि जहि कलिकेज्जा ॥

तत्थ बोलाविओ लोहियामुहाभिहाण पाणवाडयामन्न-
१५ खण्ड । तश्चो वहगचण्डालस्सु आदेस दाऊण गया राय-
पुरिसा । नीओ^{१०} येव भूमिभायं चण्डालेण, ^{११}पुल्लदओ पक्का,
चिन्तियं च^{१२} तेण । अहो इमाए आगितीए कद्धमकज्जयारी
भविस्सुद । अहवा निदेसयारी अहं । ता किं ^{१३}मम एदणा ।

१ D = भूमिं । २ A = मग्गा, CE = मग्ग । ३ D adds चण्डमणी ।

४ ACE om. ५ D करयरव । ६ ॥ अन्धवेत्त ।

७ D adds अहिय । ८ A कणादण्णो, B कणादरण्णो, D कणादण्णो ।

९ A = वधि, CED = वधि ।

१० B adds य ।

११ B पुल्लदण्णो ।

१२ ACE ममेदणा ।

मय निश्चयमणुचिद्वामि । निवेद्याविश्वो जमगण्डौ भणिश्वो
 य । अञ्ज सुदिद्व औवलोय करेहि, एवमवसाणो ॥ १३१ ॥
 एम लोश्वो । अञ्ज च । वयसगा ने सावगा, तस्सुसग्गिश्चो य
 ऐगन्तकूरदिद्विणो अञ्जे । रायसासण चिम अवस्सु सपाडेयस्व ।
 विस्सत्तो य अञ्जेहि नरवर्द्ध । अञ्जा वावाहज्जमाणस्सु 'सुध- ५
 परिणामो मरुत्त' ति सुज्जत्तमेत्त अञ्जेहि समीहिद्यत्यसपाडण
 कायस्व ति । कश्चो य ने यसाश्चो रादणा । ता आणवेज अञ्जो,
 कि ते सपाडौयद् । धणेण चिन्तिय । अञ्चो विस्सिद्वया
 चण्डालस्सु । अहवा दीणसत्तवस्सुलो परोवचारमिरश्चो अणु-
 यम्पारद् न एस कस्यचण्डालो, 'कि तु जाहचण्डालो । मज्जणो १०
 तु एसो । अकाले य मे दसण एतेण सह 'जाय' ति ।
 अहवा कि एदणा, गञ्चो मे कासो पुरिसचेद्वियस्सु, न
 सपज्जद् समीहिद्य अण्णपुष्पाण ति । 'दीह गोससिज्जण भणिय
 सविलिएण । भद्, सपाडेहि रायसासण, किमसेण ति । तञ्चो
 'अदीणभावपिसुणियमहापुरिसभावो अञ्चो चेव अणवराहो वि १५
 एसो मए वावाहयस्सो' ति विषयेन वाहजलभरियल्लोयणेण
 मगगाय^१ भणिश्वो चण्डालेण । अञ्ज, जद् एव, ता सुमरेहि
 रद्धदेवय, परिचय 'विमयराय, अङ्गीकरेहि धम्मा तद्दा ठाहि
 मगाहिमुह' ति । तञ्चो 'धिरत्तु औवलोयस्सु न सपाडिञ्चो

१ B एवो वे औवलोय ।

२ ACF om

३ ACF om

४ F 'लोचर्द्ध ।

५ D एवर्द्ध

६ ACF विचार्य ।

७ BD 'चो ।

- ‘परत्यो, त्ति चिन्तिऊण ठिओ भग्गादिमुह । गहिय चण्डालेण कयन्तजौहाकरालभासुर करवास, निक्कड्डिय पडियाराओ, वाहिय दैसि नियमुयासिहरे । भणिय च तेण । अहो जणा, इमिणा किल कडपि रायधूय वञ्चिऊण अवहडा । तेओकूवारा रयणावली । इमिणा अवराहेण एस दावाइज्जइ । ता जइ अओ वि कोइ रायविहङ्गमासेवइस्सइ, त पि राया सुतिकेण दण्डेण एव सेव सासइस्सइ त्ति भणिऊण वाहिय करवास । काहण^१सुजभावयाए य अदाऊण पहार विमुक्कखगो निवडिओ धरणीए चण्डालो । भणिओ धणेण ।
- १० भइ, मा जे इमिणा अइसंभसेण हियय पौडेहि । अणुचिट्ठाहि रायसावण, निओगकारी तुम त्ति । चण्डालेण भणिय । अज्ज, न सक्कुणोमि असपाडिओवयारन्तरस्स^२ पहरिउ । ता कि ते पिययर सपाडेमि त्ति, आणवेउ अओ ॥

- एत्थन्तरमि राइणो षठमपुत्तो सुमङ्गलो नाम, ओ
- ११ उज्जाणमुवगओ अहिणा दडो । उग्गयाए विसस्स येववेलाए सेव पणट्ठसओ जाओ । आणीओ नरवरसमीव । ‘सदाविओ गहडिओ, आगओ थ तुरियतुरिय । दिडो ^३तेण । ‘अहो पणट्ठा से सज्ज त्ति ^४विमणो खु एसो । पउत्ताइ मन्तोसहाइ, न जाओ से विसेसो । विमणो राथा । चिन्तिय च तेण ।

१ D परम्यो ।

२ B ससे ।

३ E = वयारतस्स ।

४ CE put these words in the plural

५ ACE देहि ।

६ ACE विमण्य च इए ।

अचिन्ताओ पुरिससत्तीओ । कथाइ^१ अओ वि कोइ^२
 सुमिद्धगारुडमन्तो नरिन्दो जीवावेद त्ति । तो घोषावेमि
 ताव समन्तओ पडहगेहिं । जहा । अहो अज्जं चेव एत्थ
 रायपुत्तो ^१[सुमद्वल्लो नामं सो उज्जाणमुवगओ] अहिणा
 दट्ठो । ओ तं जीवावेद, सो जं चेव पत्यए तं चेव दिज्जइ^३ ।
 त्ति । चिन्तिऊण आदिट्ठा पाडहिगा पयट्ठा नयराराम-
 देउलसहाइमगेहिं ॥

एतन्तरंमि आगओ एगो पाडहिगो तमुईसं । आय-
 हिओ मे सइो धणेण । जहा । ^१अहिणा दट्ठो रायपुत्तो,
 ओ तं जीवावेद, ^२सो जं चेव पत्येद तं चेव दिज्जइ त्ति । ^३
 तओ सहरिसेण भणियो चण्डालो । भइ, जइ^४ ते निव्वन्तो,
 ता एयं सपाडेहि । जीवावेमि ताव एयं सुयज्जदट्ठं, पच्चा
 मारेज्जासि त्ति । हरिमिओ चण्डालो । चिन्तिय च तेण ।
 ओ मे सामिसुय मयलनरिन्दपसरत्तायं पि जीवावेदस्सइ, तं
 कइं दक्खिणमहोयही गुणेगन्तपरक्खवाई महाराओ वावइस्सइ । ^५
 ता जीविओ रुइ एसो, कइं वा एस एवं विवज्जइस्सइ^६ त्ति ।
 चिन्तिऊण ^७तेण सदिओ पाडहिओ । साहिओ ^८य बुत्तन्तो
 रायपुरिसस्सु । तेण भणियं । भइ, किमेत्थ सच्चयं, ज एव

१ B •वि ।

२ D adds चण्ड येव ।

३ D adds एवं ।

४ D transposes च • वेव ।

५ B om. the passage in brackets

६ B om. all down to दिज्जर ।

७ ACE विवज्जइ ।

८ DE om.

अलमणेण । इमं पुण संपाजेउ देवो तस्स वह्निश्रोगकारिणो
 अचण्डालभावस्स चण्डालाभिहाणस्स समीहिंयं मणोरहं ति ।
 राइण । चिन्तियं । अहो से गइयथा । न ईइसो^१ विउद्ध-
 मत्तजुत्तो अकस्सं समायरइ । ता को उण एसो । पुच्छामि
 एयं । अहवा संपाजेमि ताव एयस्स समीहिंयं, पुणो पुच्छिस्सं^२
 ति । चिन्तिऊण भणियं राइणा । सदावेह चण्डालं, पुच्छ
 य, को से मणोरहो । तस्सो गस्सो पडिहारो, पुच्छिस्सो^३ य
 तेण । अरे खड्डिलय, परितुट्ठो ते राया, अहवा रायपुत्त-
 जीविद्यदायगो नरिन्दचूडामणी ; ता भण, किं ते करीयउ
 त्ति । तस्सो खड्डिलेण चिन्तियं । अत्थि अग्घो सज्जनचरियस्स^४
 न याइविसस्सो महाणुभावयाए त्ति । चिन्तिऊण भणियं ।
 भइ, अवि सुक्को^५ सो देवेणं नरिन्दचूडामणी । तेण भणियं ।
 अरे खड्डिलय, को एत्थ संदेहो । कयस्सुसेहरयभूषो देवो ।
 ता भण समीहिंयं । तेण भणिय । जइ एवं, ता करेउ
 देवो पसायं ; अलं अन्हायं इमीए बुहजणगरहणिज्जाए^६
 उभयलोचविहट्ठाए जीविगाए त्ति । पडिहारेण भणियं ।
 अरे दम्बजायं पत्थेहि, किं इमेण । खड्डिलेण भणियं । अस्सो वि
 अवरं दम्बजायं त्ति । तस्सो पडिसोऊण निवेदयं पडिहारेण
 राइणो । भणियं ■ राइणा । अहो से विवेगो अलोभया य ।

१ E ईइस ।

२ A यस्ससमीहिंयेव ।

३ D adds अहो ।

४ D transposes दे० सो ।

५ D करिधार ।

धणेण भणियं । देव, जाइमेत्तचण्डालो ॥ १५ ॥ 'एसो महाणु-
भावो, ता करेत्त एयस्स ववसियं देवो' ति । राइणा
भणिय । भइ, कय चेव एय, इम पुण से अव्वरं, देउ भइो
सहत्थेण एयस्स दौणारल्लखं चण्डालकुटुम्बसहस्रवासिणिं
१ विञ्जइवासिणिं ॥ १६ ॥ पइणस्स अव्वरवाहिरियं ति । तन्नो धणेण
भणिय 'ज देवो भणइ' ति । पडिवञ्चिऊण संपाडियं
रायसाण ति । सुटो खड्डिखगो न तथा वित्तलाहेण जहा
धणजौविण ॥

- तन्नो धणमुक्खरिऊण^१ भणिय राइणा । भइ, ववसायान्नो
१० चेव अव्वगन्नो ते सुकुलजन्नो । ता किञ्चिवासिण किस्सामधेयं
वा भवन्तमव्वगच्छामि । तन्नो 'परसन्तिथा रयणावली, तथावि
गहिया, अहो मे सुकुलजन्नो' ति सरिऊण विमुक्कदौहनीसासं
'लज्जावणवयणेण भणिय धणेण । देव, कौइसो अकञ्जयारिणो
ववसान्नो, को वा एत्थ दोसो सुकुलस्स । कि न सम्भवन्ति
११ लच्छिन्निलएसु कमलेशु किमन्नो । वाणियन्नो अहयं
जाइमेत्तेण, न उल्ल सीलेण, सुमन्ननयरवासी धणाभिहाणो
प । तन्नो राइणा 'अहो मे धम्मया, ज न एय पुरिसरयणं
विणसिय' ति चिन्तिऊण भणियं । कहं तएज्जारिमा
अकञ्जयारिणो हवन्ति । ता कहेहि परमत्थ, कहं तुमए
१२ एसा रयणावली पाविय ति ॥

१ E सो ।

२ D om

३ D •वो नाम ।

४ A •मुहियिण ।

५ B लज्जाव ।

एत्यन्तरमि १५ ससंभमभुवसप्यिऊण विवत्तं महापडि-
 हारीए । देव, एसा खु मणोरमाभिहाणा उज्जाणवालिया
 रायधूयावयणाओ^१ वड्ढणभङ्गेण विवत्तपरियण देवं विववेइ ।
 जहा । देव, इओ गच्छन्ताणं अग्धाणं समुद्धमज्झंमि तत्तणा
 चेव चण्डमाहयपणोल्लियं इत्थियाहियए अ गुज्झं, फुट्ट ५
 जाणवत्तं ति । तओ य देवस्स पहावेणं तहाविहकलमलाभ-
 संपादयपाणवित्ती जीविया रायधूया विणयवई । संपत्ता य
 कसंवि नियमायधेएहि जयरिसमीवं । सेहवणसंठियाए
 पेसिया अहं, जहा विववेहि एयं युत्तन्तं तायस्स । १५
 सुणिकण देवो पमाणं ति । तओ ससंभन्तो 'इमीए चेव १०
 रयणावलीकुत्तन्तमुवलभिस्सुं' ति उट्ठिओ राया, पयट्ठो य
 सेहवणं, पत्तो १५ महया १५डगरेण । दिट्ठा १५ रायधूया ।
 अलंकारेऊण य पवेसिया सावत्थि । पुच्छिया य रयणावली-
 कुत्तन्तं । साहिओ य तीए । जहा । तंमि वड्ढणभङ्गदियहे
 पूयलइयाए^२ समप्पिवा मंगोविया ३ तीए उत्तरैयवन्धणेण । ११
 तओ १५ विवस्से जाणवत्ते कयन्तवसविउत्ते १५ परियणे
 न-याणामि कौदसी से विपरिणामो ति । तओ राइणा
 धणमवल्लोदऊण भणियं । भइ, कसं तुह एसा हत्थगोयरं
 गय ति । धणेण भणियं । देव, समुद्धतीरे सयंगहणेणं ति ।

१ D om

२ D १५यहारियावहए ।

३ D एवं ।

४ BD om,

५ B चडधारवत्तं ति ।

६ E भुव, AC १५यए ।

७ BD om

८ D om

- रादणा चिन्तिय । विवसा 'चूयलदया, कहमवहा' मयगहणं
 ति । भणिय च । भद्, अवि दिट्ठ तए तत्थ किचि कङ्कासपाय
 ति । धणेण भणिय । देव, दिट्ठ, अओ सेव परदम्बावहारेण
 अकञ्जकारिणमण्णाण मत्तेमि । रादणा भणिय । न एरिस
 १ परदम्बावहरण गिहिणो, ता अलमईयवत्तुचिन्तणेण । भण,
 कि ते करेमि त्ति । धणेण भणिय । कथ देवेण करणिज्ज,
 न तस्स निओगकारिणो समीहिअ^१अहियमणोरहपूरण ति ।
 रादणा भणिय । भद्, कि तेषु, येव खु त तस्स वि
 'अमिस्सियकारिणो चेड्डियस्स, किमज्ज पुण भवओ जीविय-
 १० अहियसुयजीवियदायगस्स । धणेण भणिय । देवदमणाओ वि
 अवर करणिज्ज ति । देव मपुआ मे मणोरहा देवदमणेण
 ति । तओ रादणा दाऊणमणग्घेय निधयमाहरण विदलपस-
 दयनरसहाओ पेसिओ सुसअनयर । 'तओ आपुच्छिऊण
 नरवद् निग्गओ सह रायपुरिसेहि धणो ॥
 १५ पत्तो य कदवयदियहेहि गिरियल्लय नाम पट्ठण । तत्थ
 वि य तमि सेव दियहे रादणो ण्णउवेणस्स मुट्ठ सम्भमार
 नाम भण्डागारभवण । तओ आउल्लीहया 'नायरया नगरा-
 रक्खिया 'य । गवेसिज्जनि' खोरा मुद्दिज्जनि भवणवीहीओ
 परिक्खिज्जनि आगन्तुगा । एत्यन्तरमि 'य मपत्तमेत्ता रेव

१ F भूय- । १ B •प्रया । २ A om •अहिय• II •आपूरय ;

३ A सम•, B समक्खिय• ।

४ ACF om this sentence

५ D om

६ F अवेडाविज्जति ;

७ BD om

गहिषा इमे रायपुरिसेहि, भणिया य तेहि । भद्दा, न
तुम्हेहि कुण्णियव्व । साहिओ वुत्तन्तो^१ । तेहि भणिय । को
^२एस अवसरो कोवस्सु, ^३एह, वच्चाओ जत्थ तुम्हे नेह त्ति ।
भीया पञ्चउल्लसमीव, पुच्छिया पञ्चउल्लिएहि 'कओ तुम्हे'
त्ति । तेहि भणिय 'सावत्थीओ' । कारणिएहि भणिय 'कहि
गमिस्सुह' त्ति । तेहि भणिय 'सुसक्कनयर' । कारणिएहि
भणिय 'किनिमित्त' ति । तेहि भणिय । गरवइसमाएसाओ
एय सत्थवाहपुत्त गेप्पिहउ ति । कारणिएहि भणिय । अत्थि
तुम्हाण किञ्चि दविण्णाय । तेहि भणिय 'अत्थि' । कारणि-
एहि भणिय 'कि तय' ति । तेहि भणिय । इमस्स मत्थ-
वाहपुत्तस्सु गरवइविइण रायालकरणय ति । कारणिएहि
भणिय । पेष्कामो ताव केरिअ । तओ विमुद्धुत्तियाए
दसिय । पञ्चभिन्नाअ ^४भण्डारिएण । भणिय च तेण^५ । एय
पि देवमन्निय चेव कालन्नरावहरिय रायालकरणय^६ ति ।
तओ सरुद्धा ते पुरिमा पुच्छिया य पञ्चउल्लेण । भद्दा, ^७
अवितह कहेह, ^८कओ तुम्हाणमेय । तेहि भणिय । किमज्झा
तुम्हाण निवेदयइ । तओ कारणिएहि भिवेइओ एम वुत्तन्तो
चण्डसेणस्सु । 'ओ चेव मे राया मव्वमेय ^९'कारवेइ' त्ति
कुविओ एओ । नेयाविया इमे चारय, 'पाविधओ एएमि
मयामाओ सब्बो अत्थो' त्ति धराविया पयत्तेण ॥

१ D १०८६ रायपुरिसेहि ।

२ D १०८७ एव ।

३ D १०८८ ।

४ DE मंढागरेहि ।

५ DE तेहि ।

६ D १०८९ ।

७ D कुह ।

८ AC कारावेइ, D कारावेइ ।

तहि च परमदक्षिणा जाव कदवयदियहे परिवसन्ति,
ताव तथेव रायपुरिसेहि परिन्वायगरूवधारौ रथणौए
परिधमन्तो सरित्यो चैव गहिओ महासुयङ्गो त्ति । नौओ
मन्तिममौवं । तेण वि थ 'सिद्धधारौ शोरिय करेइ त्ति,
५ नत्थि से अन्न पि अकरणिज्ज' ति कल्लिऊण वज्झो समाणत्तो ।
रायपुरिसेहि तणमसिगेस्यभूर्दविलिप्तसम्बङ्गो ।
कोसियमालाभूसियसिरोहरो विगयवसणो थ ॥
निहिउभमङ्गकणवीरदामजमन्तभासुरासोओ ।
ह्तितरकयावत्तो उव्वडमियरामहाइठो ॥
१० डिण्डिमयसहनेलियवज्जणपरिवारिओ थ 'ओ नवर ।
दक्षिणदिशाए नौओ भौम अह वज्झयाण ति ॥
नौमसिऊण सुदौह मविलियमह पेच्छिऊण थ जणोह ।
परिचिन्तिय थ तेण कहमलिय होइ सुणिवयण ॥
एणिह पि मज्झ जुत्त गहिथ अ जसस मन्तिय रित्य ।
१५ साहेमि तय सब्ब धरणिगय तस्स कि तेण ॥
इय चिन्तिऊण भणिया तेण नरणाहसमिथा पुरिमा ।
मोसूण म न सुट्ठ थाणमिण केणइ १ निरुत्त ॥
मन्न च तथ दव्व सिट्ठइ एत्थेव नवर २ थाणमि ।
आरामसुज्जदेवलगिरिनदितीरेसु धरणिगय ॥

१ B सोसविथ C सोसिय P सोवसोव explaine । सोवसोव ।
२ E ववत्त ।
३ B डाणमि । थाणमि

चेत्तूण य तं तुषो अण्हो जणस्स जस्स जं तण्यं ।
 सिद्धं मए १सच्चिहं पक्का मारेज्जइ ममं ति ॥
 सिद्धं च तओ २मव्वं मपच्चयं जं जओ जया गहियं ।
 चिट्ठइ य जत्थ देउल्लगिरिनदितीराइस्स तहेव ॥
 गन्तूण तेहि वि तओ सिद्धममच्चस्स मव्वमेयं तु ।
 जोयावियं च तेण वि पच्चइयमरेहि तं दव्वं ॥
 दिद्धं च निरवमेसं मिद्धं जं जंमि जंमि ३पाणमि ।
 पुव्वगहिणण रहिय रायालंकारदव्वेणं ॥

४ दट्ठूण य तं दव्वं चिन्ता मन्तिस्स मवरमुप्पमा ।
 पुव्वगहिणहि पत्तं त दव्वं असहा कइवि ॥
 एवं च चिन्तिऊणं ५ परिवायगक्खधारणमुयद्दो ।
 करुणापवज्जचित्तेण ६ मन्तिणा ७ मतिणयं भणिओ ॥
 वेममहावविट्ठेण तुज्झ चरिणण विण्णओ मज्झ ।
 माहेहि ता फुडत्थं किमेयमवरोप्परविट्ठ ॥

एवं ८ भणिममेत्तेण भणियं परिवायएण ९ मत्थि तल्लु १०
 विमयलुट्ठाणमवरोप्परविट्ठं ति । अवि य

जणणिजणयाण सुकयं न गणेन्ति न वन्नुमित्तमामोणं ।
 विमयविममोहियमणा पुरिमा परलोगमगं च ॥

१ CE कचयं ।

२ E दव्वं ।

३ ACE add ओ ।

४ ACE add महाविज्ज ।

५ B अविथं (read अविथं) D मविथं ।

६ See note 3 on last page

७ A चारो, DE चरो ।

८ ACF मवरज्जव ।

९ D न चण् ।

एवं च मिद्वेत्ते भणियममचेण जुञ्जए एयं ।

विष्णणदरिदाण न उणो तुमए सरिक्काणं ॥

ता माहेहि अविनह परधणगहणसु^१ कारण मज्झ ।

^१मयसाणवासाणसु थ हिरियं मोत्तूण किं बड्ढणा ॥

१ एव च भणिए भणियं परिन्वायएण ।

जिसुणसु अवहियमणमो बुत्तन्त मज्झ पुच्छिओ^२ 'ओ ते ।

तह माहेमि फुटत्य जह कहिय ओहिनाणेण^३ ॥

अत्थि दहेव^४ 'भरहमि पुण्डो नाम जणवओ । तमि
अमरावह^५ भरिम पुण्डवदुण नाम नयर । तत्य अग्निवेसायण-

१० 'अगोत्तो मोमदेवो नाम माहणो । तसु सुओ नारायणा-
भिदाणो अह ति । तमि नयरे 'जौवघाएण सगो' न्ति
कुपत्य 'एहवेत्तो अदिदामि जाव केह पुरिषा समन्तओ
पुणवपण^६ तरलण्ण^७ 'पनोएमाणा चोर न्ति कल्लिजण वज्झा
निज्जन्ति । ते च दडूण भणिय मए 'घाएह एए महाभुयङ्गे'

११ ति । तथो न मम वयस भोऊण एक्केण साऊणा समुप्पजो-
दिनाणेण माददूरद्विएणैव जपियमहो वड्डमसाण ति । तं च
मे साऊवयण भोऊण समुप्पजा विन्ता । किमेएण मं
उदिषिऊण पमन्तहवेणावि एयं जपिय ति । तथो मो मए

१ D 'परवण्ड ।

२ CE 'साण वा थ ।

३ D 'ओ ।

४ D 'माहेहि and adds जह दह मा दह ।

५ D 'अमरावो भरवे मावे ।

६ D 'अड्ड ।

७ D 'ओणी ।

८ D 'वड्डेमाओ ।

९ D 'वड्डा ।

१० D 'डु ।

पक्षणेसु निवर्तितेषु पुच्छिन्त्रो 'भयव, किमन्नायं' ति ।
 तेषां कहिय । सन्वसत्ताणमसन्ताहिचोयदाणं^१ विहद्धोवणो
 'य । मए भणियं । को अमन्ताहिचोचो को वा विहद्धोव-
 णो ति । साञ्जणा भणियं । जमेए पुब्बकयकक्षपरिणदव-
 सेण वसणपत्ते निरवराहे वि महाभुयङ्गे ति अहिलवमि, ^२
 एअ अमन्ताहिचोचो; जअ सच्चं पि परपीडाकरं न वत्तम
 ति । एसा थ वो 'सुती पदयपदयाभिहाणे चोरचोरभणणे
 य तत्तुल्लदोसया 'सईभूया वि मयासुद्धसहावा वि । अमद
 पयाभिहाणे 'चोरचोरभणणेष थ मिच्छाभिहाणाओ^३
 दुग्णो^४ दोसो ति । जं पुण 'जीवघाण^५ मग्गो' ति ।
 पक्खेवि, एस विहद्धोवणो , जओ न जीवघाओ परलोए
 सुहफलओ होइ । 'भणिय च मयलेहिं तित्यनायगेहि । न
 'हिसियव्याणि सम्मभूयाणि । अहवा

^१ जो कोहेण ऽभिभूओ घायइ जीवे मया निरणकयो ।

१ D adds ति । २ D om ३ D सुय B सई अवरंया ।

४ BD om all down to मिच्छाभिहाणाओ । ५ ACF = घालेव ।

६ B बुझाया । ७ साएलेव ।

८ Instead of these words BD read चत्तवीरवाओ वि उय्याएवकुदेव
 वाभिहाणओ; ९ BD हिसीयाहि ।

१० Instead of the verse B has the following corrupt passage:
 परेवावणा भवेचं चत्तभावे वि [added in the margin: वाविहि] वा सरावि
 चोपवादावभवत्त गुहावेवेचमि । II परावावणाभावेच चत्तभावे विवाविहिवा
 परावोपवादावभवत्तगुहावेचं ति ; and adds on the margin the text
 from भविच थ down to अविच ।

सो भवचारगवास पुणो पुणो पावए बज्जसो ॥

अवि य

जक्कन्तरदिअस्स य फलसेसमिहेव पाविहिमि जम्मे ।

येवदियहेहि बालय नवरमसन्ताहिअोगत्तु ॥

- १ मए भणिय । भयव, केरिसो जक्कन्तरविद्वसो^१ असन्ता-
हिअोगो, केरिस वा तस्स फलमणुहय मए,^२ केरिस वा
फलसेसं ति । साङ्गणा भणिय । वच्छ सुण ।

- अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे विमए गज्जणय
नाम पट्टण । तत्थ आसाढो नाम माइणो । ^३रच्छुया से
१० भारिया । ताण इअो अतीयपच्चमभवमि "रच्छदेवाभिहाणो
पुत्तो तुम आसि । काराविअो वेयज्जयण, सुणाविअो
सत्याइ आसाडेण । समुय्यअो ते विज्जाहिमाणो । ठिअो
गज्जणयसामिणो वीरसेणस्स समीवे, सपूइअो तेण, विद्वस
जीवण, बज्जमसए राधा । अइक्कन्तो कौइ कासो । अअया
११ य तमि सेव नयरे परिव्वायगभत्ता विणीयसेट्ठिस्स धूया
बालविहवा वीरमई नाम, सा य अविवेयवज्जलयाए
इत्थिणाणं दुज्जययाए मोइस्स अहिहसणीययाए विमयाण
विधारकुलहरयाए जीवणस्स अणवेस्सिकण नियकुलं
अणलोस्सिकण आयरं तअपरिवत्यव्वगधीइलाभिहाणेण^४

१ H •दिअो ।

२ B om these words

३ GE रच्छुया ।

४ C अद • ।

५ H •पोइसया • ।

માલાગારેણ સમં પવસિય ત્તિ । દુશ્ચો ય તંમિ સેવ દિયહે
તૌસે સેવ પૂયણિજ્જો સમસયાયારપરિવાલ્લણરદ્દ જોગપ્પા
નામ પરિવ્વાયગો, સો ^૧નિસ્સુદ્ધયાણ પવ્વદયગાણં કક્ખાભાવેણ
ય સંધિયબ્બસ્સુ અણાદુરિગ્ગણ કસ્સુદ યાણેસરં ગચ્ચો ત્તિ ।
જાશ્ચો ય સોપવાચ્ચો 'અહો વીરમદ્દ પવસિય' ત્તિ । વિચ્ચાયં ^૨
ચ તુમણ પરિવ્વાયયગમણં । તચ્ચો અસુદ્ધયાણ આસયસ્સુ
વિચિત્તચરિયયાણ સત્તાણં સમુપ્પન્ના તે ચિન્તા । મૂળં સા
જોયપ્પણા ^૩સહ પવસિયા મવિસ્સુદ ॥ અન્નયા પવસા રાયકુલે
કહા, જહા વિણીયસેટ્ઠિસ્સુ ધૂયા ન-યાણિજ્જદ કહિં પવસિય
ત્તિ । 'તચ્ચો તણ ઊબ્બિગ્ગણ સત્થાચારં અવલમ્બિગ્ગણ ^૪
દધરપુરિસમગ્ગં અણબેચ્છિગ્ગણ અત્તણો ^૫સાકુલયયં અયાણિગ્ગણ
સેટ્ઠિઙ્ગાહયં' એવં જપિયં તિ । કિમેત્થ જાણિયન્નં^૬, અહં
જાણામિ । રાદણા મણિયં 'કહં' તિ । તણ મણિયં । જોયપ્પણા
સદ્ધિં પવસિય ત્તિ । રાદણા મણિયં । પરિચત્તનિયકન્નત્તારમ્મો
સુ સો મગવં । તણ મણિયં । અચ્ચો સેવ પરકલ્લત્તાદં પત્તેદ । ^૭
મહારાય, એવવિહા સેવ ણે પામણિટ્ઠણો । ન ણત્થ પરમત્થધુડ્ઢો
કાયવ્વ ત્તિ । ણયં ચ સોગ્ગણ વિપરિણ્યા ધમ્મંમિ કેદ
પાણિણો । સવણપરંપરાણ ય આયલ્લિયમિણં સેસપરિવ્વાયણિં;
^૮વજ્ઞો કચ્ચો જોયપ્પા, જાયા સે સપક્કપરપક્કેહિં પાયં

૧ B નિશ્ચયયાણ ।

૨ DE સદ્ધિં ।

૩ ABCE સુલુયયં ।

૪ B adds તિ ।

૫ B વણ્ણણો ।

- विडम्बणा । एवंविहमिच्छापारिणामवन्तिणा बहं तए तिव्वं
 कम्मं । अदक्कन्तो कोद कात्तो । परिस्कीणमहाउथं ॥ तओ
 अपरिचत्तयाए अरम्मस्स मायावज्जसयाए सेसकालं^१ अणा-
 सेवणाए धम्मस्स विचित्तयाए कम्मपरिणर्द्धणं मओ समानो
 ५ कोप्पाममज्जिवेसे समुप्पन्नो एल्लगत्ताए त्ति । अदक्कन्तो कोदं
 कात्तो । तक्कम्मदोसेण^२ थ सड्डिया ते जीहा । गहिओ
 महावेयणाए । येवकालेणं सेव झीणं च ते आउयं ॥ तओ
 मरिक्कण तक्कम्मसेसयाए^३ कोप्पाममज्जिवेसाउवीए सेव समुप्पन्नो
 गोमाउगत्ताए त्ति । तत्थ वि य तक्कम्मपेरियतहाविह^४ फल-
 १० भक्कणेष सड्डिया ते जीहा । ^५अदक्कन्तो कोद कात्तो ॥ तओ
 मरिक्कण तक्कम्मसेसयाए सेव समुप्पन्नो साएयनरवद्विलाभिणीए
 मयणलेहाभिहाणाए सुयत्ताए त्ति । पत्तो जोव्वणं, वम्महो
 नरवद्वस्स । अन्नया तक्कम्मदोसओ सेव सुरापाणमत्तेणं विणा
 वि कज्जेण ददमक्कोसिया रायजणणी । सुओ रायउत्तेण,
 १५ वाराविओ तेणं । तओ ॥ पि अक्कोमिउं पयत्तो । कुविण
 छिन्दाविया ते जीहा । ववगओ^६ मओ । लज्जिओ रु
 अत्तणो वुत्तन्तेणं । पड्डिवओ थ अणसणं । माममेत्तेण कालेण

१ B •सा CE •सख । २ B अरम्मिणा, CE अरम्मिणा in the margin.

३ D •दोसयाए ।

४ D adds वज्ज ।

५ D supplies the following passage down to ते जीहा on the margin, in the text it has the following words: ववगयमउ लभिया रायजद्वो रुउ रायउत्तेव वाराविओ तेव etc

६ D •दय ।

विमुक्तो पाणेहिं । समुप्यत्रो य एत्य पुण्डवद्वलंमि माहणस-
यत्ताए न्ति । एयमणुह्य तए ॥

तत्रो ममेयं सोऊण समुप्यत्रो संवेगो, जात्रो भवविरात्रो ।
चिन्तियं मए । अहो दुस्तहेउत्तणं पमायचरियस्सु । पुच्छिओ
साह । केरिसं फलसेसं ति । तत्रो तेण अदसयनाणिणा ५
विसेसेणं इमं अवलोऊऊण भणियं सकरुणेणं । वच्छ,
अविवेगिजणाणुह्वः सयललोए विडम्बणा सेसं ति । तत्रो
मए समुप्यत्रवेरगेण सुणिवयणभीएण सुगहियनामगुरुसमीवे
पवन्ना पवन्ना । अदकन्तो कोद कालो । लद्धात्रो य
गुरुसुरलीयगमणकाले 'मए 'गुरुसुसूसापरेण गुरुसयासाओ १०
तालुग्घाडणिगयणगामिणीओ दुवे महाविज्जाओ । भणिओ
हि गुरुणा । वच्छ, एयाओ धम्मकायपरिवाकणत्थं कच्चिपि
महावसणकालंमि चेव तए पउच्चियव्वाओ, न उण सया
असारविषयसुहसाहणत्थं ति । अन्नं च, एयाओ धारयन्तेणं
परिहासेणावि अलियं न अपियव्वं; पमायओ अपिए समाले १५
तत्तणं चेव नाहिप्पमाणविमलजल्लगणं उद्धवाऊऊण अणिमिस-
लीयणेणं एयांमिं चेव अट्टमहसुणे जावो दायव्वो ति । तत्रो
मए पावमोहियमणेणं साऊ(नि)सिद्धनियद्वसवन्तिणा अवि-
ज्जाणुरायनडिएणं गुरुवयणपडिकूलं इहपरलोगमग्गविहट्ठं
सम्भमियमणुचिद्धियं । जंपियं च मए कथं अमंपत्ताए भयवर्देए २०

- सञ्ज्ञाए आवसहासन्नारामवसन्नतलगएण पमायओ तहण-
 रामायणपुच्छिएण अपरिहाससीलेण वि परिहासेण उभय-
 सोयविरुद्धं अलिववयणं ति । मन्तिणा भणियं 'किं जपिय'
 ति । परिम्मायएण भणिय । पुच्छिओ न्हि क्व तत्कणकय-
 १ जलावगाहणाहि आवसहदेवया^१दसणत्थमागयाहि मञ्जरपरि-
 रत्तलन्तवयणाहि सविममुबन्तपेच्छिरीहि तहणरामाहि ।
 भयव, कौस तुम तहणगो चेव जीवलोयसारभूय जम्भनरमि
 वि तवस्मिजणपत्थणिञ्ज हरिहरपियामहप्पमुहत्तियसवरसेविय
 सपललोयसलाहजिज्ज विषयसोक्क^२ उन्निऊण इम ईदम दुक्कर
 १० वयविसेस पवन्नो ति । तओ मए तासि विषयगय परिहास-
 गम्भिण भाव विधाणिऊण विमुक्कदोहनीसास कासाणरूव-
 मल्लिय चेव जपिय । जहा । दिवयाणुकूलपिययमाविरह-
 सतावपीडिएण इम ईदम दुक्कर वयममुवमय ति । जपिऊण
 य इम वयणं पमायओ चेव न कओ गुरुजलोवइट्ठो जावो ।
 १५ अकयजावो य वसणवसगो वि य^३ जाए अङ्कुरत्तसमए अत्य-
 मिए भुवणपदीवे चन्दे पसुत्ते नायरलोयनिवहे तिमिरदुस्स
 चरेसु^४ रायमग्गेसु कहकहवि गक्खुण पुब्बभण्डिय पिव
 अकयपडिदुवारपिहाण पविट्ठो सागरसेट्ठिगेह ति । तओ
 गहियसुवणइप्पभण्डो निग्गच्छन्तो चेव सागरसेट्ठिगेहाओ
 २० आयस्सियपुरिसपयसचारो विज्जाणुमरणदिन्नावहाणो खल्लिय-

विज्ञानहृत्क्षणमणो सुमरियविज्ञाविहङ्गदौणभावो विममभ-
यवमपलायमाणो कुन्तकरवालवावडग्गद्धत्थेहिं गद्धमसदूरवा-
वूरियदिमायक्केहिं ६ओ तओ तुरियमवधावन्तेहिं गद्धिओ
रायपुरिसेहिं । ओओ परमवगओ सेव ते मदीओ^१ बुत्तनो ।
संपद तुमं पमाणं ति । भणिकुण तुविहङ्को ठिओ परिव्वा-
यगो त्ति^२ ॥

मन्तिणा भणियं । भयव, कहं पुण एत्थ एगदिवसाव-
णीओ रायासंकारो नत्थि । तेण भणियं । दिओ खु एसो
मए सावत्थीनरवडस्स । मन्तिणा भणियं 'कि निमित्तं' ति ।
तेण भणिय । सुण ।

अत्थि मे सावत्थीनिवासी गन्धवदत्तो नाम वयंसओ
जीवियाओ य अवाहिओ । तेण तन्नयरनिवासिणो इन्द-
दत्ताभिहाणस्स सेट्ठिमहत्तगस्स धूया वामवदत्ता नाम कन्न-
गानेहाणुरायवमओ^३ अलदिआ वि पत्थुए विवाहमहमवे^४
जोव्वणाभिमाणिणा इहरहा वि अत्तणो विणाममालोचिय^५
अवल्लम्विकुण पुरिसवारं^६ अवहरिकुण परिणीय त्ति ।
एयवदयरमि रुडो से^७ राया । अवहरिया वामवदत्ता ।
निच्छूडो मयरीओ । आगओ मे समीवं जीवियाभिहाण-
वयंसगमहाओ । पुच्छिओ य आगमणपओयणं । माहियं

१ E om.

२ D -यसरह ।

३ D -यवदिपदे ।

४ D जोव्ववमयाभिभूरह अविपरित्तव अ । ५ D adds सोएरुणं नयमदत्तेन ।

६ E om.

७ D निच्छूडो, E adds य ।

च तेणं । तत्रो मए 'तमणुपुच्छिऊण रायासंकारकोसन्निय-
महाओ पेसिओ नरिन्दपत्तायणनिमित्तं जीविओ' । गत्रो य
सो सावत्थिं । असकारदरिसणपुव्वयं विवत्तो तेण राया
एयवइयरेण^१ । कओ से राइणा पसाओ । पेसिया गन्धव्द-
* कसु सावत्थिपवेसणनिमित्तं महन्तया । नीओ महन्तएहिं,
पवेसिओ राइणा महाविभुईए, दिट्ठो 'य जणणिजणयपसु-
हेण 'सयणवग्गेण । 'पाविया 'तेण कण्ठगयपाणा वासव-
दत्ता । ता एयं निमित्तं ॥

मन्तिणा भणियं । साङ्ग ववसिय, मिजकज्जवच्छसा
१० 'वेव सप्पुरिसा इवन्ति । 'निहोसा खु ते पुव्वगच्छिय'
त्ति मन्तिकण मोयाविद्या धणाई । 'भयवं, तुमए वि
सविवेगाणुखवमाधरिधब्ब' ति भणिकण विसज्जिओ परि-
व्वायओ ॥

धणो वि य ते रायपुरिसे पेसिकण सावत्थिं पयट्ठो
११ जल्लनिहितीरमठिय 'वयराड नाम नयरं । 'कहाणयविसे-
सेण पत्तो पउमावड 'नाम अठवि । तीए वि य कइवयक-
प्पडियपरिवारियसु एगमि विभागे 'उट्ठिय वणगइन्दपीठ ।

१ D दाऊव तयसयमे राया० ।

२ B adds जीवाविउत्तिभणिय ।

३ D नयरपनिउसवइयरव ।

४ D om ५ ACE om

६ D adds वासवदत्तापियसज्जिअसेण समधिरव य पुरसुदरीजसेव समाविउ सेण
ददत्ता । समिय खंडिणा । ७ D om ८ BD वदराअर ।

९ B कइयय० ।

१० ACE om

११ E उट्ठिय ।

पण्डा दिशो दिशो कप्पडिया । धादओ गयकलहगो
 'धणमगेणं । गहिओ खु एमो, पाडिओ धरणिवट्ठे । परि-
 णओ गयकलहगो । देव्वजोएणं न वावाहओ धणो । तओ
 उवरिं घत्तिऊण दन्तमुमलेहिं 'पडिच्छिस्सुं' ति गहिओ
 करेण, 'विस्सित्तो य उवरिं विलग्गो समान्नवत्तिणीए ५
 नग्गोहसालाए' । इओ य तयन्नकलहगपोडियाए रसियं
 करेणुयाए । तओ' तं मोत्तूण वलिओ गयकलहगो । आहठो
 धणो नग्गोहसिद्धरं । दिट्ठा य तेण तत्थ नीडंमि ओलावग-
 विमुक्खा तेसोक्कसारा रयणावली । एच्चमिआया गहिया
 य । चिन्तियं च तेणं । 'मुट्ठामि जइ 'गओवद्वस्स, ता १०
 पराणेमि एय परमोवयारिणो सावत्थीनरवदस्स ; पच्छा
 जहासमीधियमणुचिट्ठिस्सुं ति । ठिओ कंचि वेसं, अइकन्तं
 गयपीडं, ओइणो तहवराओ, पयट्ठो सावत्थिं, संपत्तो
 वसिमं ॥

इओ य गया ते पुरिसा सावत्थिं । निवेइओ बुत्तज्जो १५
 नरवदस्स । कुविओ तेषिं राया । अहो अबुद्धिवा तुहे, जं
 तहाविहं पुरिमरयणं तहा एगागिणं मोत्तूणमागय त्ति । ता
 एम मे दण्डो ; त चेव अगिपिहऊण न तुयोहिं सावत्थिं
 'पइसियस्सं ति । भणिऊण 'निच्छूढा नयरीओ । लग्गा

१ B यवस्स ।

१ D यस्सेओ ।

२ BD 'काजार ।

३ D adds य ।

४ A बु०, BD 'गु०, CE मुट्ठामि ।

५ Dadds दमस्स ।

६ B यवि०, D puts न here.

७ D विवहा ।

धण गवेसिञ्च । दिट्ठो य तेहि पियसेसगाभिहाणे सन्निवेसे
मत्थवाहपुत्तो । माहिञ्चो षेहि वुत्तन्तो इमस्सु, इमेण वि य
तेसि^१ । तञ्चो कदवयदिघहेहि^२ पत्तो भावत्थि । दिट्ठो
नरवर्दे, परितुट्ठो हियएण । माहिञ्चो वुत्तन्तो नरवदस्स ।

१. देव, इमिणा^३ प्यारेण लद्धा रयणावली । दसिया य ।
विन्धिञ्चो राया । 'अहो विचित्तया^४ 'कज्जपरिणर्दण'^५ ति
चिन्तिऊण भणिय च तेण । भद्, तुह चेव मए एसा सपा-
डिय ति, न कायव्णो मे पणयभट्ठो । अहवा साहारण सेव
ते एय रज्ज पि, कि सपाखीयद् ति । तञ्चो अरक्कन्तेसु

१०. कदवयदिणेषु काऊण महामहन्ता सत्य भरिऊण विचित्तभ-
ण्डस्स दाऊण नाणामणिरयणसारमणघेयमाहरण उचिय
वाणियगवैसेणोव पेसिञ्चो सुसम्मानयद् धणो ति^६ ।

पत्तो कालक्कमेण, विन्नाञ्चो जणेण । परितुट्ठो से गृह-
ऊणो, निग्गञ्चो पञ्चोणि । दिट्ठो य जणणिजणएहि, निव-

११. डिञ्चो चलणेसु तेसि, अभिणन्दिञ्चो^७ जणणिजणएहि । 'कथा
सम्पापघणेषु पूया, दिक्क महादाण, 'पवेसिञ्चो गरिन्देण
सम्भाणिकण महया विभूर्देण । कय च गृहहि महोच्छव-
भूय वद्धावणय ति । 'पदरिके^८ 'पुच्छिञ्चो धणमिरिवुत्तन्त

१ D adds ति

२ D सपत्तो ।

३ D पुत्तवेय ।

४ B कथा ।

५ ABCD om

६ D तेहि

७ BD add तञ्चो ।

८ AC om the rest of the sentence except सपानिभूर्देण ।

९ D adds तद् अहवेषु कदवयदिघसु ।

१० B पदि- D परि- ।

जणणिजणएहिं । साहिओ तेण । विन्दिवा जणणिजणया ।
 भणियो य तेहिं । वच्छ, अलं तीए । अणुचिया खु सा
 पावकसा भवओ । न रेइइ कण्णपायवे कवियच्छुवलि ति ।
 ता अलं ते समाणकुवकुलविहवसहावं दारियं गवेषामो । न
 तए एत्थ संतप्पियव्वं । न सुइइ मसी जोण्हाए ति । तेण ५
 भणियं । को एत्थ अवसरो सतावसु; ईइओ खु संसारस-
 हावो ति । तेहिं भणियं । साऊ साऊ, मसापुरिसो खु
 तुमं । ता, किं एत्थ अवरं भणौयए ति ॥

तओ कथा से गुहहिं धणदेवमहिमा । जिमओ धणो
 सह निद्धमित्तेहिं । पुजिओ जस्तो, कथा अत्थिजणपडिवत्ती । १०
 गओ य भुत्तुत्तरमए^१ तथासअं चेव सिद्धत्थं नाम उज्जाणं ।
 दिट्ठो य तत्थ अमोयपायइतलंगओ दरियाइपच्चमिइओ^२
 मणवायकायगुत्तो गुत्तिन्दिओ गुत्तवन्नयारो अममो अकि-
 च्छणो विज्जगन्थो^३ निहवलेवो, किं वड्डणा, अट्टारममोल्लम-
 हसुधारो अणेयमाऊपरियओ^४ जसोइरो नाम कोमलाहि- ११
 वसु विणयंधरसु पुत्तो ममणमीहो ति । तं च दहूण
 समुप्पसो से पमोओ, विवग्गिओ धक्कववसाओ; चिन्तियं
 च णेणं । अहो से क्वं, अहो चरियं; अहो से दित्ती,
 अहो मोमया, अहो से पुरिमयारो, अहो मद्धवं; अहो से

१ BD भओएइ and om ति ।

२ D adds जणसु ।

३ D adds उपरिचारो ।

४ ADF^५ समिड, C समीओ, D समीज ।

५ B *वंओ E *वंओ ।

६ D *परिचारिओ ।

- जायण, अहो विमयनिष्पिवासया, अहो से जोव्वण, अहो
 अणद्धविजओ त्ति । ता धवो खु एसो दट्ठवो पज्जुवास-
 णिज्जो य । गओ तस्स समीव । वन्दिओ णेण भयव जसो-
 हरो सेमसाऊणो य । दिओ से गुरुणा धम्मसाहो सेम-
 ५ साह्वहि य । उवविट्ठो गुरुपायमूले । भणिय च तेण ।
 भयव, कि पुण ते निम्बेयकारण, जेण तुम रुवि व्य पच्च-
 वाणो विमयसुहमवहत्यज्जण पव्वज्ज पवओ सि । जसोहरेण^१
 भणिय । एगन्तनिम्बेयकुलहराओ ससारओ वि अवर
 निम्बेयकारण ति । धणेण भणिय । भयव सयसज्जणसाहारणो
 १० खु एस ससारो, अओ विसेसकारण पुच्छामि । जसोहरेण^१
 णिय । विसेसो वि सामन्नमज्जगओ सेव, तहा वि नियय-
 सेव चरिय से निम्बेयकारण ति । धणेण भणिय । करेउ
 भयव अणुग्गह, 'कहेउ अन्हाण पि निम्बेयकारण निययच-
 रिथ ति । तओ जसोहरेण 'कल्लाणामिदं पसन्तहवो य
 १५ एसो, कथाह निम्बेयमुवगच्छह' त्ति चिन्तिज्जण भणिय ।
 सोम जह एव, ता सुण ।

- अत्थि इहेव वासे विमाला नाम गघरी । तत्थ अमर-
 दत्तो^२ नाम भरवरं होत्था । इओ य अतीयनवमभवमि
 तस्स पुत्तो सुरिन्दत्तो नाम अहमासि त्ति । जणणी य से
 २० जसोहरा, भज्जा य नयणावलि त्ति । ताओ य से रज्ज

दाऊण पवन्नो समणत्तण । अहमवि संपत्तसकत्तो मयणाव-
लीनेहमोद्धियमणो रज्जमणाह विषयसुहमणुहवन्तो चिट्ठामि,
आव आगओ मे एलियच्छलेण धम्मदूओ । निवेदओ 'य मे
सारमियाभिहाणाए मयणावलीचेडियाए । तओ समुप्पओ
मे निव्वेओ । चिन्तिय मए । अओ चच्चलया जीवलोपसु
अओ परिणामो पोग्गलाण, अओ अमार मणुयत्तण, अओ
पहवद महामोहो । अवि य

अणुदियह वच्चन्ताणि ऽमार 'कह कि जणो न लक्खेद ।

जीयसु जीवणसु य 'दियहमिसाखण्डखण्डार ॥

'दियहमिसाखण्डिंमाल आउयमलिल जणसु घेन्नूण ।

चन्दादधवद्दमा कालरहद भमाडेन्ति ॥

'स्त्रीणे आउयमलिले परिसुसुन्तमि देहससुमि' ।

गत्य ऊ कोवि उवाओ तह वि जणो पावमायरद ॥

अल ता मे पमाएण । पवज्जामो पुज्जपुरिससेविय वमण-
त्तण । साहिओ निययाहिप्पाओ मयणावलीए । भणिय च
तौए । अज्जउत्त, ज वो रोयद ति । न खलु अह अज्जउ-
त्तसु पडिक्कलपारिणी, अवि य 'अ तुम 'पवज्जिहिमि, अह
पि न चेव' ति निवेदय' चेव अज्जउत्तसु । तओ मए
चिन्तिय । अओ निधाराणुरायया ममोवरि देवीए, अओ

१ E om य मे ।

२ ADF किं जह, B जह ।

३ BD दिवस ।

४ E ओचे ।

५ D सावणि ।

६ D पडि ।

७ D निवेदय

८ D adds चलाएउ ।

महत्तत्तणं, अहो विवेगो, अहो चित्तणुयया^१, अहो कन्दा-
णुवत्तणं, अहो समसुहदुक्कया, अहो एगसारत्तणं ति ॥

एत्यन्तरंमि निवेदथो मे कालो मङ्गलपाढएहिं । पढियं
च तेहिं ।

५ आसाइऊण उययं कमेण परिघट्टिऊण य ययावं ।

उज्जोविऊण भुवणं अत्थमइ दिवायरो एविहं ॥

तथो मए चिन्तिथं । धिरत्थु जीवलोयस्स; एयस्स वि
दिणयरस्स एगदिवसंमि चेव एसिया अवत्थ ति । तथो
अहं अत्याइयामण्डवंमि कंचि कालं गमेऊण मियइजोण्हा-

१० पसाहिधभुवणभवणे उहामकामिणीयणवियम्मियमयणपसरे
यं पओसे गओ विइल्लमणिरयणमङ्गलपदीवसणाहं कुट्टि-
मविमुक्कवरसुरहिकुसुमपयरं बहलकत्थूरियाविल्लित्तविमलम-
णिमिप्पि पवरदेवंग^१वत्थवोक्कारियकणयसम्भं उज्जलविचिन्त-
वत्थविरइधवियाणयं जरढविहुमायम्भघडियपल्लइसणाहं अत्थु-

१५ रिचपवरत्तलीविइल्लगण्डोवहाणय विमलकलधोयम^२ओवणीय-
^३हरपडिगहं उल्लमियसुरहिकुसुमदामनियरं कणयमयमहम-
हेनधूवघडियाउल्लं पज्जलिय^४विइत्तधूमवत्तिनिवहं चडुलक-
लहंसपारावयमिज्जणयोहिं विरइयकप्पूरवीउयसणाहतमो-
लपडल्यं वडियविसेवणपुण^५विविहाययणनिमित्तमणिवट्टय^६

१ CE • सुयया = सुयया । १ D om.

१ B om. वत्थ, D : marg

२ B • उवलीय ।

३ CDE मयपर ।

४ II विचिन्त, D चित्त ।

५ II विविहवायायय = मयाय ।

६ D • वट्टियं ।

सुरचिपडवासभरियमणोद्धरोवणीयकणयकसोसं^१ तप्पियवरवा-
 दणीसुरहिकुसुमसंपादयमयणपूयं रईए विव सपरिवाराए
 नयणावलीए समद्धाभियं वासगेहं ति । खवविट्ठो पल्लके ।
 कंचि कासं गमेऊण . निग्गओ देवीपरियणो । थेवेवेल्लए
 पसुत्ता देवी । अहं च विषयसुहविमुहियचित्तो वि नेहाणु-
 रागओ 'देवी परिचदयम्मा, एद्दहमेत्तं एत्थ दुक्करं' ति
 चिन्तयन्तो चिट्ठामि, जाव सा देवी 'पसुत्तो नरवद' ति
 मन्नमाणा 'मोत्तूण पयइमोद्धरा कोट्टिमत्तलं । ससद्धा च
 उग्घाडिऊण दुवारं निग्गया वासगेहाओ । तओ मए
 चिन्तियं । किं पुण एसा अवेल्लए 'अदस्सदुवारं निग्गय
 ति' । नूणं मम भाविविओगकायरा देहसायं ववसिस्सुद
 ति । तओ अहं धेत्तूण अभिवरं निग्गओ तीए पिट्ठओ ।
 गया य सा पासायवालस्सु 'खुज्जयस्सु समीवं । उट्ठविओ
 तीए खुज्जओ । तओ मए चिन्तियं । 'इद्धी एयस्स साहि-
 ऊण जहासमीहियं 'करिस्सुद ति । एत्थन्तरंमि धुमन्तलो-
 यणेणं भणियं खुज्जएणं । कीसं तुमं अज्ज एत्तियाओ
 वेलाओ ति । तओ मए चिन्तियं । 'हा किमेवं अज्ज ति
 संलवद । अहवा अणुचियागमणा इमाए वेल्लए देवी । अओ
 'एवं मन्तियं ति । होउ, पडिवघणं सुणेमि । तओ देवीए

१ B 'उद्धोसं' । २ B 'चरिओ, C explains उहाउ, D 'वरवमोद्धरा
 कोट्टिमत्तलं सद्धा च उग्घाडिऊण दुवारं ।

३ E 'खुज्जयमीवं' ।

४ E 'इद्धी' ।

५ AC 'वरर' ।

- भणियं । अञ्ज गु विममधाठओ^१ चिराओ पसुत्तो राया,
 अओ एष कालखैवो ति । तओ मए चिन्तियं । ^१हा
 किमेयं । एत्यन्तरंमि कडिणहत्थेण तेण गहिणा अगह-
 धूमामोयगभिणे केसहत्थे^२ देवी । तओ ^३घडिया तेण ममयं
^४देवी । सिक्कारमणहरं च तस्स च ममं च मयणकोवाणलसं-
 धुक्कणं वियम्भियं तीए सह मोहवेड्डियं । आस्सिज्जिया तेण
 पुमियं च से चसल्लतारयं वयणं । एयं च वायायणपुविट्ठवन्दा-
 लोयभासियं वड्ढयरगवयण्णिकुण^५ अविवेग्रपवणंसंधुक्किओ
 पञ्जलिओ मे मणंमि कोवाणल्लो । कड्डियं च^६ तमालदलनीलं
^७मण्डलगां । चिन्तियं च 'वावाएमि एए दुवे वि पावे' ति ।
 तओ तं सेव किरणावल्लीभासुरं जलन्तमिव पेण्णिकुण इमिं
 पण्डुमविवेयन्धयारेण । जाया य मे चिन्ता । जेण मए
 परचक्कगयघडावियारणलालसा नरिन्दसेसरियो विणिवादया,
 सो कहं इमं पुरिसमारनेयं देविं च अकञ्जायरण^८वावन्नसो-
^९लजीवियं वावाएमि ति । अहं च । बोसत्तं जंयियमिमोए
 कौलियं च^{१०} आ यालभावाओ, भुत्ता सिण्णेश्मारं, जणिओ
 अप्पाणयत्तुसो सुत्तो । ता किं एइणा । अवि य, अविवेय-
 वड्डला सेव इत्थिया होइ । उज्जओ य अहं सामलपडिव-

१ A - भोजा, B - दावणो, C - धाउणो explained सम्राट् ; D धावणो ।

२ D वा निस्सुदेवमकळति । ३ B - कल्लवे । ४ ACE पा० ।

५ D adds तउ तहाविहसदडुल्ल पासिउव उयओ समईव वणलसंतावकारी
 भंसारमओवहिचिउसेइवे जय ।

६ D om

७ B - पण्डुसो ।

८ D om

त्तीए । एवं च गुणहरकुमारस्तु वि लाघवभावेण 'पत्युयवि-
घाओ ति । अहो मे अमरिसववसाओ ति । विलिएण
तयकणं^१ चेव समाणियं मण्डलगं, विरत्तं च मे चित्तं
देवीओ^२ । उवट्ठिओ धम्मववसाओ । गओ वासहरं पुवन्तो
मयणिल्ले, पवत्तो चिन्तिउं । अहो महिलिया नाम अभूमौ
विसल्लया, अणगी चुडुली, 'अभोयणा विसूदया, अणमिया
वाही, 'अवेयणा मुच्छा, अणुवसगा मारी, अणियत्ता गोत्ती,
अरज्जुओ पासो, अहेउओ मधु ति । अहवा किं इमीए
चिन्ताए । ईदसो एस संसारो । अओ चेव पवज्जामो ममणत्तणं
ति । एवं जाव सुहपरिणामो कंशि कालं सिद्धामि, ताव
आगया देवी । कथं मए सुत्तवेइयं^३ । पुवन्ना च मम
समीवे । ठिया कंशि कालं । 'पवत्ता चाडुयककरणे । अहमवि
तमेव सुत्तवेइयं अवलम्बिकण ठिओ कंशि कालं । समा-
ल्लिज्जिओ अहं तीए । मए वि अत्तणो चित्तविचारमदमयन्तेण
पुब्बिं व मज्झमन्निया । एत्यन्तरंमि पय्हारं पाहाउयत्तूराहं ।
यडियं कालनिवेयएण ।

एसा वच्चइ रथणौ विमुक्कतमकेसिया विवणमुही ।

पाणीयं पिव दाउं परलोयगयस्स सूरस्स ॥

१ A पयउय० । २ B ओओ, C ओओ । ३ D देवीए उवट्ठि, B acc
४ D अभोरणा । ५ ACE मचे०, D corrects मचे० into मचे० ।

६ १ चेउर, B चेउर, E चेउरि ; cf. Gux चेटक sottery, cunning.

७ ACE om the passage: पवत्ता down to वाही ।

- पहाया रयणी, कय गोसकिचं । ठिओ न्हि अत्थादया-
मण्डवे । कया भविसेस सामन्तप्पमुहाणमणुजौवीण पसाया^१ ।
पविट्ठो मन्तिघरय । आगया विमलमप्पमुहा महा-
मन्तिणो । साहिओ मए एतेमि निययाहिप्पाओ, न^१
५ वज्जमओ तेसि । भणिय च णेहि । देव, अपरिणओ ताव
कुमारगुणहरो, पयापरिरक्षण पि धओ चेव त्ति । तओ
मए भणिय । कि न-याणह तुओ, कुलट्ठिई एसा अन्धाण,
जमागए धम्मदूए न चिट्ठियन्व त्ति । तेहि भणिय । देवो
जाणह त्ति ॥ अइक्कओ सो दिवहो, समागया रयणी ।
- १० ठिओ अत्थादयामण्डवे । कचि वेत्त गमेज्जण गओ वास-
भवण । नियत्तदेवौषिण्हभावओ^१ समागया मे निहा । रय-
णीचरिमजाममि दिट्ठो मए सुविणओ । किलाह धवल-
हरोवरि ^२भिद्दासणोवविट्ठो पडिक्कलभासिणीए पाडिओ
कहवि अन्वाए जसोहराए, पओइमाणो गओ सत्तमभूमि-
- ११ याए, अणुपलोइमाणो अन्वा वि तह चेव त्ति उट्ठिज्जण
कहवि आरुठो मन्दरगिरि । एत्यन्तरमि विउट्ठो ।
चिन्तिय च मए । दारुणारओ विवागसुन्दरो च एष
सुमिणओ । ता न याणामो, कि भविस्सुह त्ति । अइवा
पत्थुय मए परलोयसाहण । ज होइ, न होउ त्ति ॥

१ १. य B. ओ, CE. ०. यै ।

२ MSS. ०. देव. D. ०. भावाउ ।

१ D. नव ।

२ D. धौदा. ।

तत्रो धम्मञ्जाणमणुसरत्तस्स चेव अइक्कन्ता रयणी । कयं
 पभाओचियं । ठिओ न्हि अत्थाइयामण्डवे । आगया मे
 महसुअणपरियणपरिवारिया^१ अम्मा । अकुट्ठिओ सविण्णं ।
 सुच्छिओ अहं तीए बरीरकुमसं । निवेइयं मए ईसिं
 अवणउत्तिमङ्गेण । निषणा य सा धवलदुगुणोत्तयाए^२ महा- १
 पौठियाए । तत्रो मए चिन्तियं । अहो लइयं जायं, जं
 अम्मा वि एत्थ आगय त्ति । निवेएमि इमीए निदयाहि-
 प्पायं । विअवेमि एयं पव्वज्जमन्तरेणं । अहवा अइल्लनेहा-
 लुया अम्मा दुक्कं मे समीहियं संपाडइस्सइ त्ति । दिट्ठो य
 अकुसलसुमिणओ ; 'तत्रो आसइमि अम्माओ एत्थ अन्न- २
 रायं । न जुत्तं च इमीए पडिक्कलमासेविउं, जओ दुप्प-
 डियाराणि अक्कापिईणि हवन्ति । विरत्तं च मे वित्तं भव-
 पवच्चाओ । न सक्कुणोमि इह चिट्ठिउं । ता उवाएण विअ-
 वेमि, जेण निअंभयं चेव एसा अणुजाणइ त्ति । एसो ॥
 एत्थुवाओ होउ । तं चेव सुमिण्यं तहा माहेमि, जहा तस्स ३
 पडिघाएणनिमित्तं वेससेत्तं पडुअ अणुजाणिहिइ इत्तर-
 कालियं पव्वज्जमम्मा । तत्रो अहं तहा पव्वइओ चेव
 होइमि त्ति । चिन्तिऊण सन्नत्याइयासमक्कं विअत्ता अम्मा

१ D अत्थाविया ।

२ D अरियारिया ।

३ A दुग्गुओ ।

४ D अउवावेमि ।

५ CDE चेव, C translates वेससाय, D had originally वेवसमेत्तं ।

मए । १अन्व, अन्व मए रयणीए चरमजाममि दिह्नी १सुमि-
णन्वो । त सुणेउ अन्वा । अन्वाए मणियं । कहेहि पुत्त
केरिसो १ न्ति । तन्वो मए भणिय । अह खु किस गुणहर-
कुमारस्स रत्न दाऊण कयसिरतुण्डमुण्डणो मयलसद्गच्चाई

१ समणगो १ मवुत्तो, धवलहरोवरिसठिन्वो य पडिन्वो । तन्वो
विउड्ढो मसङ्गणो न्ति । तन्वो अप्पमत्तसुमिणव सोऊण
सुविणमत्तकोविद्याए मयसभन्नपरहरेन्तदियय वामपाएण
महिमण्डल अक्कमिऊण धुधुक्कयवणाह जपिय अन्वाए । पुत्त
पडिहय ते अमङ्गल, चिर जीव, निदवसग १ च महिं

१० पालेहि । एयस्स वि य पडिघायणनिमित्त कौरउ इम,
कुमारस्स रत्न दाऊण गिहमि चेव इत्तिरियकाल समण-
सिङ्गपडिधक्कण ति । मए भणिय । अन्व, ज तुम आण-
वेमि । अन्वाए भणिय । निवड्ढनिमित्त च १ निवाहऊण
वेयविहिणा जलपलखइयरे १ जीवे १ करेहि कुलदेवय-

११ सुणेण सन्निकम ति । तन्वो मए उदया कथा भणिय च ।
अन्व, कौदव जीवघाएण सन्निकम ति । अहिंमालखणो
खु धमो । सुण

मणमेत्तेण वि इहइ परस्स एक पि मरणभौरस्स ।

मरण भूयाण कय वडभवमरणभाव होइ ॥

१ E om अन्व अन्वमय ।

१ ACE सुमि ।

१ AC कौरसो ।

१ B adds ति ।

१ A अणिय ।

१ D adds पडि ।

१ D अरि जीवेहि ।

जो रह परस्स दुक्कं करेद्द^१ सो अप्पणी विसेसेण ।

न एमायकयं कम्मं जं विहलं होइ जीवाणं ॥

जं पि आदट्ठं 'करेहि सन्तिगमं' ति ।

तं सुणस्स सन्तिगमं नरस्स सव्वत्थसाइणसमत्यं ।

जं पयणुयं पि निच्चं परस्स पावं न चिन्तेइ ॥

इहलोए परलोए थ सन्नियमं अणुत्तरं तस्स ।

जह पेच्चइ अप्पाणं तह जो सव्वे मया जीवे ॥

अम्माए भणियं । पुत्त, परिणामविसेसओ पुष्पावे,^२

एसा थ धम्मसुद्धं । सुण ।

जस्स न लिप्पइ बुद्धी हन्तूण दमं जगं निरवसेसं ।

पावेण सो न लिप्पइ पक्कयकोमो व्व सल्लेणं ॥

अहवा जइ वि पावं हवइ, तह वि देहारोगनिमित्तं

कीरव दमं ।

पावं पि ऊ कायव्वं बुद्धिमया कारणं गणेत्तेणं ।

तह होइ किंपि कळं विसं पि जह ओसहं होइ ॥

मए भणियं । अम्म, जं तए आणत्तं 'परिणामविसेसओ

पुष्पावे' ति, एत्थ अकज्जपवत्तणे कीदसो परिणामो ति ।

अहं च । सुण ।

पुष्पमिणं पावं चिय सेवन्तो तप्पलं न पावेइ ।

हात्ताहलविमभोद्धं न थ जीवइ अमयबुद्धी वि ॥

ન ય તિજ્ઞયણે વિ પાવં ચ્ચં પાપાદવાયજો ચત્ય ।

જં મયે વિ ય જોવા મુદ્ધસત્તણ્ણામુપા દત્થદં ॥

અર્થે ચ દ્વિય મમાણે કહં વિંમાર્ગે ધમ્મસુદ તિ । જં ચ
ચાણતં 'જદ વિ પાવં દવદ, તદવિ દેહારોગ્ગાનિમિત્તં

૧ કોરવ દમં' તિ, અત્ય મુળ ।

દોહાઉચો સુદ્ધો મીરોમો જોદ અમયઠાણે ।

જલ્લદે વિ જોયો મયલમળપણાહણિયો ય ॥

દેહારોગ્ગાનિમિત્ત વિ ઇયવવપાલણ વિય યમ મે ।

પાપાદિવક્રિયણ ય દેહેલ વિ અમ કિં કર્મ ॥

૧૦. અમાણ મણિય । પુત્ત, અર્થે રિમિયવલ્લવિચારણાણ,

કોરવ દમ જેન મહ વધતં તિ । અપમાલી તિરકિયા મે

અમલેસુ । તયો મણ ચિલિય । અહો દાર્ણ, યગ્ગી મુદ્ધ-

વલમમ્મી, અયસો યં વયમમ્મી તિ । તા કિં અત્ય કાવચ્ચં ।

અદ્ધા મુદ્ધવલ્લમમ્મીયો વિ વયમમ્મી જેન વિશગઠાદત્તો તિ ।

૧૧ ચિલિટલ વિચત્તા અમા । અદ્ધા । અમ, જદ તે અર્થ વિચો,

તા અમ દમિલા દોગ્ગદનિશયદેવણા' મમારુત્તેલ । અદ્ધા

માયાણિ અભાલવં, કરેલ અમા મમ મંવયોલ્લિયલ મુદ્ધદેવ-

વલ્લ તિ । તયો મણ અક્રિય મણમ્મ । અન્દાલરમિ 'ચારા

'મા માદમં' તિ મમુદ્ધાદ્ધો અન્દાદયામમ્મવમિ અમલમ્મે ।

૧૨ અવજ્ઞણ વિ ય ઉદ્ધિયા અમા, અરિયો તોય દાહિલ્લમુદ્ધાદ્ધો

भणितो य । पुत्त, अहो ते माइवच्छलत्तणं; किं विवस्से
 तुमंमि अहं जीवामि । ता ययारन्तरकश्चो माइवहो चेव
 तए एसो ववसिओ ति एवं निह्वेहि । एत्यन्तरंमि कुइयं
 कुकुडेणं । सुओ अम्माए सद्दो, भणियं च तीए । पुत्त,
 'सुएद अप्पाणं एस कुकुडो । अत्थि य इमो' कप्पो, जं १
 ईइसे पत्तुयंमि जस्स चेव सद्दो सुणीयइ, तस्स तप्पडि-
 विम्भस्स वा वावाघणेण समीहिउसंपाथणं ति । ता पिट्ठम्भु
 अस्से जीवा, एयं चेव कुकुडं वावाएहि ति । मए भणियं ।
 अम्म, न 'खलु अहं अम्माएसेणावि अत्ताणयं मोत्तूण अस्सं
 वावाएमि । अम्माए भणियं । पुत्त, जइ एवं, ता किं १०
 एइणा, पिट्ठमयकुकुडवहेणावि ताव संपाडेहि मे वयणं
 ति । जपमाणी अवहरिक्ख मण्डलगं पुणो वि निवडिआ
 मे चलणेसु । एत्यन्तरंमि तस्सेहमोहिउमणेण पण्डुमाणाव-
 लोएण भणियं मए पावकसेण । अम्म, एवं जं तुमं आणा-
 वेसि ति । अवि य १५

वज्जय पि विस्साणं माइवहं होइ निययकज्जमि ।

सुट्ठु वि दूरालोयं न पेक्खए अप्पयं 'अच्छि ॥

एत्यन्तरंमि दिआ समाणत्ती लेप्पयाराणं । 'निम्बत्तेह
 अकालशीणं पिट्ठमयं कुकुडं ति । निम्बत्तिओ ॥ तेहिं,
 उवनीओ मे समीवं । तओ 'सा अमा तं च कुकुडं ममं १०

१ CDE कुरइ ।

१ AC इवे ।

१ D ड ।

१ CE अच्छि ।

१ E adds अया ।

१ D adds य ।

- च घेत्तूण मया देवयापायमूल । ठाविओ से अगगओ । भण्णिओ
 अह तीए । पुत्त, कडुहि मण्डसग । तओ मए ईसि
 विहममाणेण ^१कडुय । अम्माए थ भणिय । भयवइ कुल-
 देवए, एस सन्धजीवाण वावायणवारए पुत्तदिट्ठुसुमिण
 ५ पडिघायण^२त्यमुवण्णीओ ते^३ कुक्कुडो । वावाएइ थ इम
 एसो । ता एयस्स मरौरे कुसल करिज्जासि त्ति । भण्णिऊण
 सन्धिओ अह जहा 'वावाएहि एय' ति । तओ मए घादओ
 कुक्कुडो । कय देवयंसण । भण्णिओ^४ अम्माए सिद्धकम्मो नाम,
 सूवयारो । इम मससेस लज्ज रन्धेहि, जेण ने पुत्तो ^५अह
 १० च देवयासेस पासामो त्ति । मए भणिय । अम्ह, अल मस-
 भक्खणेण । सुण^६ ।

सुट्ठु वि गुणप्पसिद्धा तवनियमा दाणझाणविणिओग ।

मक्कोसहाणि विहसा नरस्स ममासिणो होन्ति ॥

खदय वरं विस पि ज्ञ खणेण मारेइ एकस्मि^७ सेव ।

- १५ मस पुणो वि खदय भवमरणपरपर नेइ ॥

ममासिणो नरस्स ज्ञ पारत्त आउय च परिहाइ ।

परिवट्ठइ दोहग दूषहदुक्क च निरएसु ॥

मेसज्ज पि थ मस देई अणुमज्जई थ जो जस्स ।

सो तस्स मग्गजग्गो वसइ नरय न भदेहो ॥

१ D कडुओ अणी भणिया जयसीए कुलदेवया भयवइ etc

२ D orn थ ।

३ D ते ।

४ D adds थ ।

५ D अहयं ।

६ D adds संवसल्लसदोसा ।

७ D = स ।

दुग्गन्धं वीभक्कं इन्द्रियमलसंभवं असुदयं १८ ।

खदएण नरयपडणं विवञ्जणिञ्जं अओ मंसं ॥

ए ए य मंमामिणो दोषा । इमे पुण अमंमामिणो गुणा ।

सव्वजलमज्जणाद् सव्वपयाणाद् सव्वदिरक्ताओ ।

एयाद् अमंमामित्तणस्स तणुयं पि न समाद् ॥

जे चोरसुमिणववणा वणिहपिमाया य भूयगहदोसा १ ।

एक्केण अमंमामित्तणेण ते तणममीहोन्ति ॥

मंसस्स वज्जणगुणा दो चेव अलं नरस्स जियकोए ।

जं जियद् निहवसगं जं च मओ मोगद् १ लहद् ॥

अन्नाए भणियं । पुत्त, अलं विचारणाए । २. कयं चेव मे १०

वयणं तुमए त्ति । ता किं एहणा । न य इमं मय्यं मंसं

ति । परिचप्पणा खु एमा । तओ मए एयं पि पडिवन्न-

मणुचिट्ठियं च ॥

एत्यन्तरंमि बह्वं माणवअमसुहकसं ति । विइयदि-

पहंमि च कओ कुमारस्स रज्जाभिसेओ । पवत्तो अहं १४

पव्वदडं । भणिओ य देवीए । अज्जउत्त, अज्जेहं पुत्त-

रज्जसुहमणुभवामो, सुए पव्वरस्सामो त्ति । तओ मए

चिन्तियं १५ किमेयमवरोप्परविह्वं देवीए ववमियं । अहवा

एयं पि अत्थि चेव ।

१ A डि, CDE ति ।

१ B अज्जा, adds in the margin दीपू(२)ओ, D जज्जा होओ ।

१ A भोएयद्, B सुवद् जार ।

१ AD add here पावामो ।

कडेद जियन्तं पि ऊ मयं^१ पि अणुमरद काद भत्तारं ।
विमहरगयं व चरियं वद्धविवद्धं महिलियाणं^२ ॥

ता किं मम एदणा^३, जं एसा भणद त्ति । चिन्तिऊण
भणियं । सुन्दरि, यहवसि तुमं मम जीवियाओ^४ वि । किं

५ मए कयाद तुह पणयभङ्गो कओ त्ति । तओ चिन्तियं
देवीए । पव्ययन्ते नरवदंमि अपव्ययन्तोए मए महन्तो
कलङ्को, वासन्ते उण मन्निवयणओ अणुमरन्तोए वि बाल-
रञ्जपरिवालाणनिमित्त न तहाविहो त्ति । ता वावाएमि
अज्ज केणद पयारेण महारायं त्ति । चिन्तिओ उवाओ ।

१० देमि से भोयणगयं सेव "कहंचि चओरदिट्ठिं वच्चिऊण
अकासखेवघायणं विमं त्ति । अदक्कन्ता काद बेला । तओ
संपत्ताए भोयणवेलाए "उवविट्ठो अहं" । वित्थरियं महया
विच्छेदुण भोयणं । सुहमासियं "संखदऊण दुक्का भुञ्जावया ।
सहाविथा देवी, आगया च एसा । "अलक्खिज्जमाणताल-

१५ उडविससंजोदएण किलाहारपरिणामणमत्थेणं अलियपड-
त्तेण जोगवडएण सह आगन्तूण उवविट्ठा । एसा अ "भुत्ता

१ D मयं । २ D adds विगारेद । ३ D पाषाण । ४ MSS कहंचि ।

५ D has these words after भोयणं ।

६ D बारउण ।

७ B reads this passage as follows अभिल्लिख्खमाणेण संजोसे विम
भरियाए श्वनदसुतो सव मए भुत्ताए सदरिउ दाऊव निज्जकालंमुलिभिसमुवणीयं
ने पंळंतभण्णिय, D: अलक्खिज्जमाणसजोसमिभरिवाए श्वनदसुतोए उडता सव
मए । तउ मुत्ताए सदरुयं दाऊव निज्जकालंमुलिभिस उवनीयं म पव्यमल्लियिज्ज ।

८ A om the following three words

मह मए । भुत्तावसाणे य आयमणवेलाए अवणीएसु चओ-
 रेसु पञ्चन्तभक्कणिज्जं^१ आहारपरिणामणसमत्थं^२ अणेगदम्भ-
 मंजुयं^३ उवणीयं^४ ने जोयवडयं, भक्तियं मए निम्बियप्पेणं ।
 भुत्तावसाणे य कयसोयाचारो गओ वामभवणं^५ । एत्यन्तरंमि
 विद्यन्मिओ विमविचारो, सिमिसिमियं ने अङ्गेहि, जइयं^६ १
 गया जीहा, मामलीहया करहहा, पब्बायं वयणकमलं,
 निरुद्धो लोचणपसरो । तओ अहं तहाविहमणाविगणीय-
 मवत्यन्तरमणुवन्तो निवडिओ मोहामणाओ । 'हा हा
 किमेयं' ति विमओ ने समीवमागओ^७ पडिहारो । भणिओ
 य तेण 'देव, किमेयं' ति । तओ जडा^८ जीह ति न १०
 जंपियं मए । निरुविओ तेण, सवलद्धो ने विमविचारो ।
 भणियं च णेण । अरे वाहरह मिग्यं विमप्पओयनिग्घायण-
 समत्थे वेज्जे । तओ 'न मोहणं वेज्जवाहरणं' ति चित्तयत्ती
 समंभमममुक्किनुत्तरीया आहारवं करेमाणी निवडिवा
 समीवरि देवी । अवणीयं च तीए निरंसुगं^९ देव कन्द- ११
 माणीए मह अहुडयहुलीहिं^{१०} कण्ठगयं मम पीडाए जीवियं ।

तओ अहं, देवाणुप्पिया, पिणाए वावारओ ममाओ
 अहन्नाणदोयेण हिमवत्तादाहिणदिमात्तगे^{११} मिमिन्धपप्पए
 ममुप्पओ वरिहिणीए कुप्पिंमि । जाओ कामहमेण । तओ

१ CF om   • B D om   • D a J l e अहणो मोहामणे, B a. mar

२ D कमीवडय ।

३ D मंजु ।

४ B विमविचार ।

५ D a J l e वंसावदवसरवेव ।

६ D • नावडये ।

- वासश्चो चेव जण्णिं वावाइजण गहिओ वाहजुवाणेण,
 दिओ सत्तुयपत्थएणं नन्दावाडयवासिणो गममत्तवरस्स ।
 तत्थ य^१ अजायपस्को सीउण्हातण्हावेयणाओ अणुहवन्तो
 चिट्ठासि । तिव्वयरौए कुहावेयणाए पडिपेत्तिओ. किमिए
 ५ खाइउं पयत्तो न्हि । तेहि य मे पावकस्सेहिं संधुक्किज्जमाणं
 वित्तारमुवगयं सरौरं । जाओ मे विविहरयणामेलसच्छहो
 पिच्छयभारो । तओ अहं गाहिओ गट्ठकलं, पेसिओ य
 तेण 'सुन्दरो' न्ति कल्लिजण नियपुत्तस्स चेव पाऊउं राइणो
 गुणहरस्स ॥ इओ य जसोहरा वि मे पुम्बज्जजणणी मम
 १० मरणदिवसमि चेव अट्ठवसहा मरिजण यावकम्मवसिययाए^१
 करहाडयविषए धम्मजरयसन्निवेशमि कुकुरीगम्भंमि कुकुर-
 ताए उववचा । जाओ य कुकुरो^२ । सो य 'मणपवणवेय-
 दस्को' न्ति धम्मपूरयसामिणा गुणधरस्स चेव^३ पेसिओ
 कोसल्लियं ति । यत्ता अन्हे दुवे वि समयं चेव विसासं,
 १५ पेसिया य अयाइवामणउवगयस्स रओ, दिट्ठा य तेण ।
 जाया एयस्स अन्हेसु पीई, पसंसिया दुवे वि । समप्पिओ
 सुणओ अयण्डमसुस्स ^४ओण्हियमयहरस्स, अहं च राय-
 सउणपरिवाल्लयस्स नीलकण्डस्स^५ । भल्लिओ य ओण्हिओ ।
 अरे जाणासि चेव तुमं, जहा अहं दोसु दढं पपत्तो पया-

१ D om. २ D *कलियार । ३ D adds पडिउ कासिअवेव ।

४ D adds राइओ मम पुत्तस्स । ५ D सोवदिपस्स, D prima manu.

६ D नीलकण्ठ्याभिहासस्स ।

वास्तवे पारङ्गीए य । सुणएस जीवघायणं सुहं १ति, ता
महन्तं जत्तं करेष्णासि न्ति । तेण भणियं 'जं देवो आण-
वेह' १ति । दुवे वि य अन्हे जहाविहिं लालेद नरवई ।
एवं च अदहन्तो कोद कालो ॥

अत्रया य अहं गयणयलपासायसंठियं आरूढो इन्द- १
नीलनिज्जूहयं । तस्य अन्नेउराणं रमणनेसरनिणायगमिणं
मवजलहरसह पिव १गुणणियामुरयनिग्घोसमायसिज्जण
नक्षिजं पयन्तो । तयवसाणे १य वायायणविवरेगदेसेण दिट्ठा
मए चित्तसालियाए सह खुज्जएण मयणुच्छेद्रे ररसुहमणु-
हवन्ती मयणावली । तं च मे दडूणं १समुप्यसं जाइस्सरणं १ । १०
तओ कम्मवसयत्तणेण अमरिषाणलपलित्तेणं चञ्चुनहगेहि
१वि लखिउमारड्डो । तीए वि तस्स मन्तियं खुज्जस्स
नेप्पिहज्जण सोहमयलउउथं कोहाभिभूयाए पदओ अहं पण-
इणीए । पहारविहलो १ निवडिओ सोदाणवत्तणीए, लुठ-
माणो पन्तो तमुदेसं, जत्थ नरवई जूयं खेसद १ति । १५
१मगओ य मे 'नेपह नेपह' १ति संलवनो ममागओ देवी-

१ E • पसुडे ।

१ CF भु० ।

१ D य ।

४ D adds भिता समुप्यञ्जा जहा दिट्ठपुज्जारणि । पवता य ईसाएयापरि
यासातय मउ, B a marg

१ II जाइसरणं ।

१ BD read this passage thus विज्जयाए मए तेहि वि य ररसंममवि
सियहि भूयसेहि पदओ चह । पहारविह० etc

० D विहलवली ।

० II पदउ ।

- परियणो । तं च महाविहं सहं सोऊण तद्देसवत्तिणा तेण
 पुब्बभवजणलीसुणएण धाविकुण गहिओ अहं । घेय्यमाणं च
 मं पेच्छिकुण रादणा हाहारवं करेमाणेण पहओ सो
 सुणओ 'अकपाडएणं ति । पहारविहलंघलेण वमन-
 ५ रुहिरं मुक्को अहं तेण । कण्ठगघपाणा निवडिया दुवे वि
 अन्हे धरणिवट्टे । सोगमुवगओ राधा । आणत्ता तेण पुरा-
 हियप्पमुहा मणुत्ता । जहा तायस्स उवरयस्स अज्जिघाए य
 कालायहलवड्ढचन्दणकट्टेहिं महन्तो सक्कारो कओ भोग्गद-
 निवन्धणाइं 'दिआइं महादाणाइं, तहा एयाण वि उवर-
 १० थाण कायव्वं ति । एयमायणिकुण चिन्तियं मेए । अहो पु
 खल्लु पुत्तएणं सव्वसक्कारो पाविओ दिआइं वे सोग्गद-
 निवन्धणाइं दाणाइं, अहं पुण तिरिक्कओणीए वि अव्वो-
 च्छिआए कुहाए किमिए खायन्तो सुणएहि य खज्जमाणो
 चिट्ठामि । अहो 'मसुयया कम्माण । एवं चिन्तयन्तस्स
 १५ विमुक्कं सरौरयं जीविएणं ॥

तओ अह, देवाणुप्पिया", सुवेत्तपम्बघावरदिवाभाए
 अत्थि दुप्पवेसं नाम वणं, तंमि य
 खवभोगओगपल्लवपुष्पकलच्छादिउदगपवाट्टे ।

१ AD अकपु, B अकपाडएं ति ।

२ A विरुद्ध, B om, E inserts च ।

३ D has instead of this विचित्तता कसपरिहीए ।

४ D adds महामहत्तदुक्खपीडिअदेओ तत्त मओ सनाओ, B 1 marg.

सौयस्त्रि-घोडि-^१वचू-कथर-खदराइसंकिसे ॥
 ताड-वड-खञ्ज-खञ्जण-सुखधरगहौरदुखसंशारे ।
 विविह^२विषविडविनिगयवडुडतिखगकण्डइए ॥
 एयारिसंमि य वणे नीसेसं चिय निराभिरामंमि ।
 काणपसतीए गयो जणिओऽहं ^३कुण्डपसएणं ॥

तस्य ^४गयो नरयकुम्भीपागादरेगवेयणं विषहमाण
 अहंपडिए चेव पसवकाले जाओ णि दुप्पवेसे वणे । अयो
 ष्छिन्नकुहापीडियाए च पण्डं मे जणणीए यणएस छीरं
 तओ अहं बुमुखापरिमित्ताणदेशो तस्य परिष्मन्तो गोखु
 रयकण्डए खाइउमाठन्तो । तओ समं पावेण वित्तारमुवग
 ने सरीरं । इओ य सो पुम्भवरजम्ममाइसुणओ अइण्णाण-
 सुवगओ मरिक्खण समुप्पओ इमंमि चेव दुप्पवेसे वणे
 भुयङ्गमत्ताए त्ति । दिट्ठो य सो मए कालपाओ ण विदुम-
 मणिरत्तनयणो घणन्धयारच्छवी ससिकत्ताकोडिधवत्तदाढो
 यलन्तजमलजीहा जत्तासयसमोवे ददुरं खायमाणो त्ति ।
 तओ बुमुखापरिगणं अवियारिक्खण परिणरं गहिओ मए
 पुच्छदेसे । तेण वि य नयणसिद्धिसिद्धाजालाभासुरमवलोद-
 कण उक्को अहं ^५वयणदेसे । एवं च अघ्राणकोहवधया दुवे
 वि अहे परोप्परं खाइउमारद्धा^६ । एत्यन्तरंमि अदिट्ठुप्पेण

१ A व०, B वू०, D घोटितवड ।

२ D विषहनिगयवडुड ।

३ B कुड, D कुट ।

४ ACDE अभावात्कुं ।

गहिओ अहं तरच्छेण, पाडिओ^१ महियत्ते । तओ सो ममं
खाइउं पयत्तो । किह । चसं परचराए फालयन्तो, किराओ
मडतडाए मोडयन्तो, 'सोणियं दग्गदग्गाए' 'घोडयन्तो,
अट्टियाहं कडकडाए मोडयन्तो' ति । अवि थ

५ तह खाइउ पयत्तो जह मज्झं खज्जमाणसहेण^२ ।

भीएण व नीसेमं जीवेण कलेवरं सुक्कं ॥

तओ अहं, देवानुप्पिषा, एवं सकलविधिवाइओ समाणो^३
तत्येव विमालाए नयरीए दुडोदयाभिहाणाए निजयाए
महाइहंमि तत्य भीणीए गबपुइए रोहियमच्छत्ताए समुप्पओ
१० ति । सो वि थ कण्हमप्पो तह मरिक्खण दमाए चेव सरि-
याए सुंसुमारत्ताए ति । जाया कालकमेणं । अजया अह
तत्य चेव परिचमन्तो दिहो सुंसुगारेण, गहिओ पुक्कभाए ।
एत्यन्तरमि मज्जणमिमित्तं समागयाओ अन्तेउरचेडियाओ ।
दिवा विहाइयाभिहाणाए चेडियाए जम्मा । तओ मं मोत्तूण
१५ सा गहिया अणेण । मयराहं च पलाओ अहं । तीए वि थ 'हा
कहं गहिया गहिय' ति महन्तमारडिय । धरिया लोएण ।
कलयत्तरवेण समागया मच्छवभा । ओचरिक्खण सुधाविषा
चेवी गहिओ 'य सुंसुमारो, मारिओ दुक्कमारेणं ॥

१ B d d e हडिउ ।

२ II लोदिय डयडयाए D लोदिय पुवधडाए ।

३ ACE पियत्तो ।

४ D *सदस्स

५ BD read this passage as follows अवि वल्लेदिमवरिचमापत्ते पिषा
नाम अट्टिया मय भीओए ६ D om

अदकन्नो कोइ कासो । एत्यन्तरंमि अहं केवइपुरिसेहिं
 समासासिओ जालेणं, गहिओ जीवन्तओ, 'महामच्छो'
 ति कलिऊण समुप्यन्नकज्जेहिं पाड्डडनिमित्तमुवणीओ
 गुणहरस्स । परितुडो राया । 'अपाडियं पओयण तेहिं ।
 तीओ तेण नयणावसीए समोवं । भणिया च एसा । 'अन्न,
 एयस्स रौहिममच्छस्स पुच्छभायं तायं अज्जिय च उड्हिक्किण
 माहणाण रन्नावेहि, उवरिमभायं च यक्कतलियं काऊण
 मज्झमत्तणो य 'विककं करेज्जासि' । एवं च ते सुण-
 माणस्स देविं च पेच्छिऊण समुप्यन्नं 'आइस्सरण । एव च
 रत्ता समाणत्ते किन्दिऊण पुच्छखण्डं पेसियं 'माहणाणं'
 नयणावसीए । सेसदेहमि मिच्छसियारं 'खवक्कारं, दिक्कं
 'तिगडुक्कडं चिहुसोणं परिमित्तो हलिदापरणिण । तओ
 उव्वत्तन्तमक्खणभरियाए पक्खित्तो महकवसीए, संवदुव्वत्तएण
 तल्लिज्जिडं पयत्तो ।

तो द्विअभिन्न पक्क खाहिइ पुत्तो ममं ति जाणामि । १४

तिव्ववियणाहिभूओ न धम्मज्ञाणं ज्ञियाएमि ॥

इय वि कयत्तिओ मे निरयमरममाणएहि दुक्केहिं ।

दककमनिधलवट्टो न सुयइ जीवो खरीरं ति ॥

१ D om this sentence

२ B विसेरे ।

३ B आइस्स, D adds जे ।

४ D खक्कारं, B खविक्कारं, marg

५ D adds जरा ।

६ BD adds ति ।

७ AC नयावसे

८ D तिगडुक्कडुट्ट ।

‘एव च तत्थ तिस्रवेयणाभिभूतो विट्ठामि । एय च ताव एय ॥

इतो य विमालानयरीए पाणवाडए जा^१ वा पुच्चभवजणी सुसुमारभवे वट्टमाणौ वावाइथा मा तत्थ केलियत्ताए^२ समुप्पन्ना । तन्नो तौए मग्गमि एतयत्ताए पक्खित्तो न्ति । जाओ कालक्कमेण पत्तो ओन्वण । महामोहमोहियमणो मेहणनिमित्त आहूढो^३ ‘अग्गय । दिट्ठो य नियजूहवण्णा,^४ ‘कसायजोएण तहा इओ मग्गदेवे जहा पाणे परिधरजण निययवोएण चेव समुप्पन्नो तौए मग्गमि । अवि य

१० कम्ममलविण्डिएण तत्थ मरन्तेण मन्दभग्गेण ।

अप्पा^५ ‘अप्पण चिय कलिओ जणणीए मग्गमि ॥

‘वा य पद्दावच्चे पयवकाले गुणधरेण रत्ता पारहोओ नियत्तमाणेण अजासाइयसपाणिणा^६ तहाविहक्खेतभायमि कायजट्ठयाए मन्द मन्द परिसक्कमाणौ आसवमायद्धिज्जण^७ ११ ‘कोडण्ड विट्ठा^८ ‘कलियधरेण । पद्धारगइययाए निवडिया धरणिवट्ठे । सट्ठसखी परितुट्ठो राया, समागओ तसुहेस । दिट्ठा कुरफुरेत्तापाणा, ‘आवन्नसत्ता एस’ न्ति सखिया तेण ।

१ BD read एवं च तिस्रवेयवड पाविक्कइ एम पि ताव पावण न्ति । उच्चोओ पाचजाने जा वा पुच्चभव• etc २ E ने ।

३ D धंइय ।

४ BD कसायोदएणं य ।

५ D वि ।

६ D अट्ठोनी कोइ कालो अजासउ पयवकालो मम पुत्तेव चेव ।

७ B •पावि चिय ।

८ B कोदण ।

९ A कवि• CE कवि• ।

तत्रो य मे उयर विधारिकण ^१नीणिओ अह । समप्पिओ
 अयापालत्त^२ । अन्नयणपाणेण जीविओ पत्तो कुमारभाव ।
 एत्थन्तरमि पारद्वीफलनिमित्त^३ गुणहरेण कुलदेवयापूया-
 विहाण कय । ^४भोयणत्थ वावाइया पन्नरस महिसया ।
 वम्भणजणभोयणत्थ च सुसभिय कय महिसमम । इओ ^५
 य 'किर पवित्तमुहो मेसो हवद' त्ति^६ [लोयवाओ]
 आणाविओ अइय कायसुणउच्चिटरद्धपक्कपरिसोइणनिमित्त
 सूवयारेण, 'ठाविओ महाणसदुवारे । तत्रो मए उस्सिद्धिय
 त मस, भुत्त वम्भणेहि, विइण आयमण । उड्डिया दियवरा
 ठिया ^७थ पन्तिथा पन्तिथाहि । एत्थन्तरमि विसेसुज्जलनेवण्ण^८ ^९
 अन्तेउर घेणूण आगओ गुणहरो । त च मे ददूण^{१०} समुप्पन्न
 आइस्सुरण । विजाओ मे^{११} सम्भवुत्तन्तो । ^{१२}वल्लणेषु निवडिऊण
 वाइया वम्भणा । भणिय च तेण । एसा पन्तिथा तायस्स
 उवणमउ, एसा य अज्झियाए एयाओ य कुलदेवयाए त्ति ।
^{१३}त पडिस्सुय वम्भणेहि । चिन्तिय च मए । अहो एव पि माम ^{१४}
 पुत्तए जयन्ते अह दुक्खिओ त्ति । एत्थन्तरमि भोयणनिमित्त

१ D नीणीउ ।

२ F 'पालयस्स D ad is तेष य ।

३ ACE 'फलव' ।

४ D भोयण ।

५ In B the preceding passage is in the margin as a title word

लोयवाओ is omitted also in D

६ D ठविउ ।

७ DL om E o पन्तिथा

८ D all पण्डा देवारेण

विजा तपस्यतरं च

९ D मया ।

१० D in all उत्तरमि ।

११ D adds तत्त

- चेव सयलमाइसोयपरियओ^१ उवविट्ठो राया । दिट्ठाओ
 देवौओ, न दिट्ठा नयणावली । तओ मए चिन्तिय । अह
 कहि पुण मा^२ भविस्सुद । एत्यन्तरमि अज उद्दिस्सिकण भणिय
 एगाए चेडौए । हला सुन्दरिए, इह अज्ज चेव इमे महिमया
 ११ वावाइया, ता कि पुण एस एवविट्ठो पूइगन्थो न्ति । तौए
 भणिय । हला पेक्कमज्झुमिए, न एस महिधगन्थो, एमो खु
 देवौण नयणावलीए तहाऽजिणे रसलोसुधत्तणेण 'मच्छयं
 खाइऊण कोठगहियाए वणन्तइग्गिणो देहनिस्सुन्दवाओ ।
 इयरौए भणिय । हला सुन्दरिए, न एस मच्छयाहारमेत्त-
 १२ ममुप्पओ कोटो, कि तु तहासग्गावियमहारायविष-
 प्पओयवावायणजणियपावममुत्थो न्ति । ता अलमन्हाणमि-
 मौए । एहि अजओ गच्छन् 'ता मा किपि आणत्तिय
 देइस्सुद न्ति । गयाओ चेडियाओ । तओ मविसेस पलोइया
 मए दिट्ठा य एकपासोवत्तिट्ठा 'भक्कियासइस्सुसपायइूसिया
 १३ विणिग्गयातम्मनयणा नयणावलि न्ति । तओ न पेक्किऊण
 तिब्बयरदुस्सुसतत्तो सोइउ यवत्तो । कह ।

हा किह^४ सा पच्चस्स कम्ममलोक्काइया पण्डणी मे ।

जम्यन्तर^५ व पत्ता ख्वविवज्जासभेएण ॥

१ B. *परियटिप्पा ।

२ ACE om

३ D मच्छमस ।

४ D ताव corrected from मा य ।

५ B मच्चिया = ।

६ D कह ।

७ D यवत्ता ।

वयणेण यणहरेण^१ 'हरणेहि य जी३ निज्जिया आसि ।

मव्वविलयाणमहिंयं सोहा सविकलसकमहाणं ॥

तीए शिय येष्क कइं अट्ठसिविगमखयसंगमेहिं^२ च ।

ते चेव हन्दि देसा धणिंयं उब्बेवया^३ आया ॥

केसाहरमयणेहिं^४ सविषासुअन्नपेष्किएहिं च ।

तिम्बतवाण सुणीण वि जा चित्तहरा दडमासि ॥

स^५ 'सेय कइ णु एणिं तेहिं शिय पापपरिणइवसेय ।

चिन्तिअन्नो वि यिया कामीण वि कुणइ^६ 'मियेयं ॥

एवं च चिन्तयन्तो जाव कंचि कालं चिन्तामि, ताव
ग्राविशो राहणा सुवयारो, भपिओ ॥ चरे न रुद्ध मे^{१०}
महिमयमंभं, ता अरुं विंपि सज्जं आणेहि त्ति । तथो
सुवयारेण^१ 'कल्लिजण 'यणमासयो देवो, मा कालखेवो
हविसुद' त्ति^२ ममं चेव एहं सत्थियं^३ छेत्तूण कयं भडित्तयं,
पेसियं च रओ । तेण वि य 'तायसु सवणमव' त्ति
भणिज्जण^४ 'दव्वाविथं येवमग्गासणियवअणणं, पेसियं^५ च^६
किपि मयणावलीए, भुत्तं^७ च^८ सेसमयणा ॥ एत्थन्तरमि^९ थ
जा सा महं जणो गुणहरेण वावाइया आसि^{११}, सा
कल्लिजविमए^{१२} 'महिओए^{१३} 'कुप्पिंवि महिसओ भमुण्यओ,

१ D नयणेच ।

२ B = वरेयहि ।

३ BI उब्बेवया ।

४ L = दि य ।

५ B देव ।

६ D उब्बेय ।

७ BD चित्तिं om कल्लिजण ।

८ BD add नच ।

९ B पारसं D चज ।

१० B देवा ।

११ D om १२ AC om

- 'वद्धि' 'कालक्रमेण । मो य भण्डभारयं' वहन्तो ममागन्तो
 'विमाल नयति । वावाह' 'य तेण जन्मपियण्णहाणनिमित्त
 'सिप्पान्द समोयरन्तो आसवन्दुरापहाणो' वोलाहकिमोरो ।
 'निवेदय रज्जो । भणिय च षेण । अरे आणेह त
 १. दुट्टमहिमय । नरवडसमाएमाणत्तर च 'आणीओ एमो' ।
 त' 'त द्दुण रोसकुरियाहरेण सूवयार सदाविजण
 भणिय राहणा । अरे एय दुरायार दुट्टमहिमय सजीव
 सेव लज्ज भडित्तय करेहि त्ति । 'निहया मयलदिसासु
 लोहखोण्डया,' लोहसङ्गलाहि च नियामिओ 'लोहखोण्ड-
 १०. एस । कय च से तिगडुगद्धिङ्गलवणजलभरिय सुरओ
 मसाकडाह । पञ्जासिओ 'य चउसु वि दिसासु नाहदूरमि
 सेव खरवरसारकट्टेहि ऊयामणो । तओ 'य सो महामहन्तेण
 अगिणा पचमाणो सुक्कोट्टकण्डतालू तिम्वतिसापेरिगओ'
 अविधयर दुक्क जणयन्त खारपाणिय पिविउमारडो ।
 १५. पलीविओ तेण सो देहमण्णे । निगाय 'य से बीयपासेण
 'किन्विउ । एत्यनरमि समाणज राहणा । येवेहि लज्ज
 महिपमभडित्तय ति । तओ जत्य जत्य 'पक्कमस, तओ

१ D om

१ AC विष्णु मई ।

० B चनाओय ।

१० BCE 'ओडवा ।

११ II 'निवाह ।

१ D 'भरयः ।

१ A 'मदुरा' ।

८ B om

११ II चरयसु F ओटरसु ।

III in D before से ।

१ BD चलोबी ।

१ AC विवेदयो च ।

८ F adds सेव वि य ।

११ D om

११ D यई ।

तश्चो किन्दिऊण पेसिय सूवयारेण । सित्तो य एमो
 'घयउत्तेडएहि । पस्किन्न च 'महिषवट्टिय लोण । विसेसेण
 पज्जालिओ अल्लणो । एत्यन्तरमि आगश्चो रायपरिवेसश्चो ।
 भणिय च णेण । अरे अन्न पि विजार्हय भड्डित्तय लउ
 देहि त्ति । तश्चो 'पुल्लइओ अह सूवयारेण' । 'भड्डित्तय ५
 'कम्मिहामि' त्ति समूढो हियएण, 'उल्लङ्ग सिराजाल,
 विहड्डिओ अट्टिवन्धो, 'गलिणइ सन्धिन्दियवक्काइ । तश्चो
 कण्ठगयपाणो चेव गहिओ सूवयारेण, द्विज मे
 'विहयपासय । विमुक्को य मे देहो जीविएण ॥

तश्चो, देवाणुप्पिया, एगसमधमि चेव ओ महिषयजीवो १०
 अह च मरिऊण उप्पसा विमानापाणवाइए^१ कुक्कुडोए
 गम्ममि । अइक्कन्नो कोइ कालो । उवत्थिए पववकाले
 वावाइया ऐ जणणी मज्जारपोयएण । कयवरोवरि च ॥
 खायमाणस्तु मलिय अण्डयदुग । गश्चो मज्जारो । पस्किन्नो
 य ऐ उवरि 'काएवि चण्डालीए सुप्पकोणेण कम्मो । ११
 'तदुन्हापहावेण जीविया अन्ते । फुडियाइ अण्डयाइ ।
 निगया अन्ते । गहियाइ 'अणुद्धत्ताभिहाणेण चण्डालदारएण,

१ D चित्तो. २ B तदह, D तद्विहयवट्टिय. ३ B पसोरेव ।

४ BD add भड्डित्तयनिमित्त अरेव मोहाय दिहोए. ५ D चहोहामि ।

६ ACF उल्लङ्ग. ७ CF विवलिघाइ. ८ B कोव. ९ B पड्डियाव. १०

१० १. om BCD अह. ११ A तदुन्हा. C तदुन्हा, B तदुन्हा. १२

१२ ACE अणुद्धत्ता, B and C in the (1)aya have अणुद्धत्ता.

- जीवाविद्या तेण । जायाओ णो चन्दचन्दिमामच्छहाओ
 पिच्छावलीओ, समुभूया मे सुयमुहगुञ्जद्धरायसरिसा चूला
 'गहडवडुसरिसा य मे चञ्चू । एत्थमरमि दिट्ठाइ अन्हे
 कालदण्डवासिएण । 'अहो इमाइ राइणो खेत्तणजोगाइ'
 ५ ति गहियाइ^१ तेण उवणीयाइ 'च गुणहरस्स । परितुट्ठो
 राया । समप्पियाइ च जे एयस्स चैव कालदण्डवासियस्स ।
 भणियो य एसो । अरे जत्थ जत्थ वच्चामि, तत्थ तत्थ
 एयाइ आणेषप्पाइ । पडिक्कुचमणेण । अजया मयलक्केउर-
 परियरिओ^२ वमन्तकीलानिमित्त 'गओ कुसुमायहज्जाण
 १० राया । नीयाइं अन्हे तहि कालदण्डवासिएण । ठिओ
 उज्जाणतिलयभूए बालकयफीहरयपरिस्किन्ते माइवीलया-
 मण्डवे राया । इयरो वि सह अन्हेहि गओ असोयवीहि^३ ।
 दिट्ठो च तत्थ भयव^४ समिस्सुगणपरिवुडो समिप्पहाभिहाणो
 आयरिओ त्ति । तओ अल्लियवन्दण 'करेन्तो उवगओ
 १५ साऊमूल, धक्काहिओ तेण । तओ ण तवमिरिविरायन्तदेह
 दडूण आयसिऊण पयइसुन्दर 'तस्स वयण 'उवमन्तो वि य
 एसो । भणिय च णेण । भयव, कौदसो तुम्हाण धम्मा ।
 भयवया भणिय ।^५ सुण ।

१ ACt om all down to एत्थमरमि । २ D adds च दोवार दाऊय ।

३ D om ४ १ परिचयो मयो । ५ E om

६ D alls इहवासित । ७ D adds साऊ । ८ D करेता ।

९ D अदससुदिवस । १० D adds ईसि । ११ BD सुयव भयो ।

મયમયજ્ઞમાહારજો યગો ચેવ ધમ્નો । મુઠો ચ ઇત્ય
 અગ્નિગયમત્યપરમત્યો જ્ઞનો મેષ ^૧કપ્પેદ । મો સ્થળ મમાસેજ
 રમો । મળવયજ્ઞકાયજોગેષિં પરપોઠાપ અકરણં, તથા
 સુપરિસદ્ધાસ અગ્નિધમ્ન ભામણં, તળમેજામ્ન વિ અદત્તા-
 દાત્તમ્ અગ્નિધમ્નં, મળવયજ્ઞકાયજોગેષિં અમ્નચેરપરિવક્ષણં, ^૨
 મોસુવચ્ચહિરભારણસં ચ અપરિગ્રહોઃ ; તથા નિમિભક્તવક્ષણં,
 વાયાભોમેમળાદોમસદ્ધુપિષ્ઠપરિભોષો ॥

• ઇત્યક્ષરંમિ ભજિયં દવડવામિણં । મયવં, અસં દરણાઃ
 કહેદિ ગિદિધમ્નં । કદિષ્ઠો ચે મયવયા પચ્ચાણુબધારજો
 માવયધમ્નો । મજિયં ચ જોજ । મયવં, કરેમિ અદમેયં ધમ્નં । ^{૧૦}
 નવરં પુષ્પપુરિમદ્ધમાગય^૩ ચેયવિદિણ વિદિજા ન પરિ-
 ઘણમિ પસુતથં તિ । મયવયા 'મજિયં' । જદ ન પરિસપથિ,
 તથો દમં કુકુડમિઝ્ઞણં જદા 'તથા પાનિદિધિ સંસારમાયરે
 અણત્યં તિ । દવડવામિણ મજિય । મયવં, કિં પુણ ન
 પરિસત્તમિમેદિ, કો વા પાવિષ્ઠો અણત્યો । તથો મયવયા' ^{૧૧}
 જદા અન્ને જળજિત્તયા અમિ, જદા ચ પિદ્મમયકુકુડવહો
 કશ્ચો, જદા થ

સિદ્ધિપાણસપ્પપમયા મીળોદારા થ^૪ અદયમેમા થ ।

મદિસયકુકુડવસ્ત્રો જાયા મંમારજ્ઞનિમિ ॥

(D કિદ્ધેદ ।

૧ D add is ચેવ ।

૨ B i marg, Com

૩ BD add મવિયં । પચ્ચાદિ મદ દર્શ । તથા પાવિસમારજો ।

૪ D adds સુસમારણ ।

जाद च खे पत्ताद 'तिव्वदुस्काद, सम्बमेय' सुयाद-
सथनाणिणा साहियं ति । एय च मोऊण पर सवेगमावन्नो
दण्डवासिओ । भणिय च णेण । भयव, अल मे इयपरिणाम-
दारणेण वेयविहिण्णावि 'पसुवहेण, देहि मे गिहिधम्मो-

५ चियाद वयाद' । तओ भयवया तित्यवरभासिणं विहिणा
से दिओ ससारजलहिवोहित्यभूओ पञ्चनमीकारो, तथा
यूलयपाणादवायविरमणादयाद' च वयाद । गहियाद' च
णेण गियवरियसवणममुप्पञ्जादसुरणेहि परममवेगगपहि
'य अन्वेहि । तओ परिओसविसेमओ 'अपत्तभुवणगुद्धम-

१० वोहेहि 'मिडुविषसाणुवन्नासुहककोहि कूजिय अन्वेहि । सुय
च त राइण दूमहरन्तरगण अयावलीए सह सुरयसीर-
मणुवन्तेण ति । गहियमणेण पासत्य धणवर, हन्निओ
तौरियासरो, 'देवि, पेक्क मे सइवेहित्तण' ति भणिकण
मुक्को, 'तओ णेण वावाइयाद अन्वे ॥

१५ समुप्पन्नाणि तरक्कण देव भुत्तमुत्ताए' अयावलीए 'वेव
कुच्छिभि । आविष्मूयजिण'ममोहिगमपहावेण समुप्पओ
तौए दठ अभयदाणपरिणामो । दिव सत्तेसु अभयदाण ।
जायाद काळकमेण अह दारओ जण्णी मे दारय ति ।

१ D adds सारोराभासार्द ।

२ D adds 'सम्बाल ।

३ D om पट्ट and adds ति ।

४ D 'वेरम' । ५ DE अन्वेहि य ।

६ ABCE 'अवय' ।

७ B विचविहङ्गाणु ।

८ D तोरीण । ९ ACDE च ।

१० DE 'मुक्कार' ।

११ E om

गम्येहिं च अहेहिं जणणी अभयदाणपरा अमि ; अओ
पइदाविद्याद नामादं मज्झ अभयई इयरीए अभयमइ त्ति ।
वड्डियादं च अहे देहोवचएण कलाकणावेण य । चिन्तियं
च रादणा । करेमि अभयमईए विवाहं अभयइदणो य
जुयरजाभिषेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि पयट्ठो पारहि राधा, निग्गओ विसालाओ,
पत्तो उज्जाणन्तरं । छिक्को कुसुमामोयसुग्गहिणा-मारएणं ।
अवलोदय च एणेण तमुज्जाणं । दिट्ठो य तत्थ तिल्लयपायवा-
सणे ज्ञाणमुवगओ 'सुदत्तो नाम सुणिवरो । 'अवमउणो ए
एसो पारहिपयइस्स, ता एयस्स कयत्यणाए सेव माणेमि
एयं' ति चिन्तिऊण 'कुष्कुमारमार सुयाविद्या सुणया ।
अयात्तमसू निव मिग्गवेएण पत्ता सुणिवरममीवं । सुजयऊया-
मणो, विव तवप्पहाए जज्जन्तेहो दिट्ठो तेहिं सुणिवरो ।

तो तं ममुज्जलन्तं भाणा दट्ठण निप्पहा जाया ।

ओसहिगन्धामोडियपअइविमा भुयङ्ग व्व ॥

तवकम्मपहावेणं काऊण पयाहिणं सुणयवन्तं ।

'धरणिमयमत्यएहिं पडियं पाए सुणिवरस्स ॥

तओ तं दट्ठण विलिओ राधा । चिन्तियं च एणे ।

अहो वरं एए 'सुणइपुरिमा न उण अहं पुरिमसुणहो,

- जेण एवं तवचरणनिरयस्सु भयवञ्चो वि अकुसल चिन्तिथ
 ति । एत्यन्तरमि ममागञ्चो 'मयलाए विमालानयरीए
 पहाणो माङ्गवन्दणनिमित्त रादणो चेव बासमिन्तो जिण--
 वयणभाविमई अरहदत्तो नाम भेट्ठिपुत्तो ति । विञ्चाञ्चो
 १ य तेण रादणो परलोयनिरवेक्कयाए सुणिवरोवसगो ।
 तञ्चो पणमिऊण भणिञ्चो तेण नरवई 'देव, किमेय' ति ।
 रादणा भणिय । जमुचिय पुरिमसारमेयस्सु । अरहपत्तेण
 भणिय । देव, पुरिमवोहो खु तुम, ता कि एरणा ।
 ओपरह तुरङ्गमाञ्चो, वन्दह भयवन्त सुदत्तमुणिवर । एसो
 १० खु कलिङ्गाहिक्खु अमरदत्तस्सु पुत्तो सुदत्तो नाम
 नरवई^१ । एयस्सु पढमजोव्वणे वट्ठमाणस्सु उवल्लीञ्चो आरक्कि-
 एण तक्करो । भणिय १२ तेण । देव, एएण परघर
 पविमिऊण एग महम्म वावादय मुट्ठ घर, नीसरन्तो
 गहिञ्चो अहेहि रुपयं टेवो पमाण ति । 'एय च भोऊण
 १५ सहाविद्या एण धम्ममत्यपाठया, भणिद्या य । एयस्सु इमिणा
 आरक्किएण एस दोसो कहिञ्चो, ता कौरसो इमस्सु दण्डो
 ति । तेहि भणिय । देव, पुरिमघायञ्चो परदम्मावहारो य
 एसो, ता १३ तियचउक्कचरेहि निवेदऊण जणवयाण तञ्चो
 नेत्तुप्पाडणकणनासुक्कत्तणकरचरणकेयणेहि १४ जीवियनासो चेव

१ D सयकुल्लं चिनयरोपहाणो

१ B adds चोत्ता ।

१ B ददवाचिक्क ।

२ B हव

२ D om निय ।

३ BD insert दिहो पळमि ।

इमस्स दण्णो त्ति रिमिवयण । एव चायसिक्कण चिन्तिय
मणेण । अहो ^१अहसा रायकुलजीविघा, ज इदिम पि अणु-
मसौयद त्ति । ता अल ने अणेगोवद्दवभायणेण^२ रच्चसुहेण
ति । आणन्दमच्चियस्स भादण्यस्स दाऊण रच्च सुहस-
सुहसमौवे पवसो पवसज्ज ति । ता वन्दणीओ खु एवो ॥ ^१

एय सोऊण ममभन्तो गघो राया मुणिवरममौव ।
वन्दिओ णेण भयव सुदत्तमुणिवरो । एत्यन्तरमि ^३समत्तो
झाणओगो । तओ धक्कादिओ सेण भण्णिओ य 'महाराय
ववविमसु' त्ति । तओ 'अहो मए अकज्ज ववसिय' ति
अहियजायपच्छायावो लल्लावकधवयकमसो ववविट्ठो ^४
राया । चिन्तिय च णेण । ^५इमस्स रिमिस्सु पायओ अह
ति । एव ^६च पायसिक्कण अत्तणो विरच्छेयमन्तरेण न
पायसिक्क पेक्कामि । ता कि यऊणा, न सक्खोमि
अक्कजायरणकलहुदुसिय अत्ताण मुऊत्तय पि धारेउ ।
अओ अल ने ^७इहत्थिएण सपाडेमि जहा ममौहिय ति । ^८
एत्यन्तरमि समुपपन्नमणपच्चवमाणाइमएण भणिय सुदत्त-
मुणिवरेण । महाराय अल ते इमिणा चिन्तिएण । न
अणु एय एत्य पच्छिन्न ज तए परियप्पिय । अओ आय-
पाओ वि पडिक्कुट्ठो सेव धक्कपयत्तजाणएहि । भणिय च ।

१ B अहसिदा । २ B inserts अवेदपाअवदेव । ३ AHO वज्जो ।

४ B न इमस्स डरए इहत्थं वड्ढोमि रिमिस्सु etc ५ BD art

६ B इह जोरिएण ।

भाविद्यजिणवयणाणं ममत्तरहिवाण मत्थि ऊ विसेमो ।

अप्याणंमि परंमि य तो वज्जे पौडमुभञ्जो^१ वि ॥

जं च अकम्मायरणकलहदूमियं अत्ताणं मयमि सि,

एयसु वि जिणवयणाणुद्राणज्जं चेव परत्तालजं, न उण

१ अयं ति । जं पि चिन्तियं 'मंपाडेमि जहा ममीदियं' ति,

एतयं पि अत्तं 'तेण भवानुहन्थिना मंपाडिएण । मंपाडेहि

अमंपाडियपुस्यं तेसोह्वन्थिनाणं जाइजरामरकवन्धविमुक्काण^१

तित्यपराणं भामणं ॥ एतन्तरंमि मणगयाहिप्पायपयइलेणं

'अहो भगवञ्चो नाणं' ति मयभाणो 'इमाञ्चो चेव पच्छि-

१० जमनयच्छिगु' ति आणब्बाहजसभरियसोयणो पडिञ्चो

मुणिवरगा अलणेषु राधा । विज्जतो तेण भयवं मुणिवरो

'भयवं, कहेहि किमेतय पायच्छिर्त्ता' ति । मुणिवरेण

भलियं । गहाराय, पडिवक्तासेवणं । तं पुण 'न निघाण

वज्जणमन्तरेण ति, निघाणं परिहरियस्यं । निघाणं च एतय

११ मिच्छन्तमोहणीयमंगय अज्जाणं । तं च अजहा टिएस

भावेसु अजहा अवज्जणं ति । चिन्तियं च तुमए 'अवजउणो

खु एमो, अञ्चो कयत्यणाए माणेमि' सि । अवजउणत्ते^२ य

इमं ते निमित्तं पडिहाइ, जहा किल एव अपहाणसेवो

कयमिरतुण्डमुण्डणो विहदुपासणवेसधारी भिक्खोवगीवगो

ति । ता एव, महाराय, मञ्जुतो भविकण निषामेहि
कारणं, के पद्माणसेवणासेवणाए गुणदोष ति । तत्प
पद्माणसेवणगुणा ।

देहो खणमेत्तसुई तमि य राओ' तहादिमाणो य ।

यिसयाण पत्थणिज्जो सुइ ति 'दप्पो य अक्काण ॥' ५

इमे य दोभा ।

अल्लगयजौवविघाओ' उप्पोल्लणओ य अससत्ताण ।

अङ्गारखीरधुवणे अक्काणपयासण चेव ॥

एए चेव विवज्जएण अवहाणगुणा ।

दोसा उण विवुहजण पदुच्च न ऊ कोइ एत्थ विज्जन्ति । १०

अ सल्लसत्थमारो पाणिदया तिगरणविमुद्धा ॥

एय गणमाणेहि 'बुल्लोवणयमि' अल्लदिक्काए ।

सम्मायरेण गहिय अण्णाणवय दिएहि पि ॥

अज य

अक्खखियवयनिवमा गुत्ता दन्तिन्दिथा जियक्काया । ११

सञ्ज्ञायज्ञाणनिरया निच्चसुई सुणिवरा होन्ति ॥

मिरतुण्डमुण्डण पि ऊ अइत्तु सम्मासवा नियत्तत्तु ।

पढमवयरक्खण्डा गुणावह होइ नियमेण ।

पासण्ड पि य एय समज्जल वीयरायदोसेहि ।

अन्हा जिणेहि भणिय अओ विरुद्ध ति वामोहो ॥ १०

१ C दया य अक्काय ।

२ A. ०. पिराव CE जीवातिवाओ ।

३ D चूला

४ H वयवति ।

सन्दारमनियतो अय्यखिवद्धो य उभयलोएसु ।

भिरुकोवजीवगो चिय पमंसिओ सन्वसत्येसु ॥

एव च, महाराय, परमगुणजुत्तत्तणेण तियमाण वि

महामङ्गलं^१ समणह्व कर्हं ते अदसउणो न्ति ॥

५ * एयमायखिऊण पण्डं राइणो मिच्छत्तं । अहो^२

‘नाणाइसओ’ न्ति जंपमाणो निवडिओ चकणेषु । भणियं

च लेण । भयवं, एवमेयं, जमाइइ भयवया । वज्जियं मए

नियाण । ता खमसु मे एयमवराहं ति । भयवया भणियं ।

उट्टेहि देवाणुप्पिया उट्टेहि, चसं ते संभमेण । खमापहाणा

१० चेव मुणियो हवन्ति । खमियं मए धव्वसत्ताणं । निषामेहि

तिथ्ययरभासियं खमाए परपराभावणं । विणा वि वदधरं

बालेण ऽक्कोमिएणावि साऊणा खमा भावेयव्वा ‘सुन्दरो

खु एमो जमेवमवि ‘अहिणिविट्ठो न मं तालेइ’ । तालिए-

णावि साऊणा खमा भावेयव्वा ‘सुन्दरो खु एसो, जमेवमवि

१५ अहिणिविट्ठो न मं जीवियाओ ववरोवेइ’ न्ति । ववरोइज्ज-

माणेणावि साऊणा खमा भावेयव्वा ‘सुन्दरो खु एसो,

जमेवमवि अहिणिविट्ठो न मं संजमाओ ‘भसेइ, किं तु

ममं चेव ‘पुण्वकणपरिणई एस’ न्ति । एय च सोऊण

१ D ममं, adds स 1 marg before न ।

२ D adds the following verse एसा य जइपविहा वेपपुई विपवरहि
जा भविता । किममुंडव कममि य जलामियेव मुवंजिनि (sic) ।

३ B has always अभिनिविट्ठो ।

४ D has always मम ।

५ B भयव ।

६ D adds कथ ।

७ D om

परितुष्टो राधा । १चिन्तितभण्णे । नत्थि अविमओ ना
 भयवओ माणस्स । अओ पुच्छामि भयवन्त ताथस्स अज्झि-
 याए थ गदविसेस ति । पुच्छिओ भयव । साहिओ २
 भयवया १पिट्ठकुङ्कुडवहनिमित्तो मऊराइलळणो जयावसौ-
 गमममुण्णन्तिपञ्चवसाणो ति । राइणा चिन्तित । अहं
 जुगुच्छणीयया ससारस्स, अहो अणवत्थियसिणेइया इत्थि-
 याण, अहो गइयया मोहस्स, अहो दाइणविवागया अक-
 ञ्जयरणाण, जमिह देवयानिमित्त पिट्ठमयकुङ्कुडवहो वि
 एव परिणओ ति ।

इ। अइय कि काइ निरत्थय जेण जिथसया वडया ।

वावाइया कुरन्ता असाणमसावसित्तेण ॥

ता नूण गन्तव्य निरय १कन्दुज्जुएण पत्थेण ।

नत्थि ऊ एत्थ उवाओ अइवा पुच्छामि भयवन्त ॥

एत्थन्तरमि सुणिवनरिन्दाहिष्णाएण भणिय सुदत्तमुणि-
 वरेण । मइाराय, अत्थि उवाओ । सो उण तिगरणविसुद्धा
 १जिणधम्मपडिवत्ती । या पुण पुब्बदुक्कडेसु अचन्तमणुयावो,
 जिणवयणजलेण चित्तरयणसोइण, सव्वारम्भचाएण चारित्त-
 पडिवत्ती, नेत्तीपमोयकाइणमज्झत्ययाण थ जीवगुणाहिय-
 किलिस्सुमाणाविणीएसु भावणा । पडिवच्चरणभावणा य

पाणिणो 'तप्पभूदमेव अप्यमायादमणं 'पवट्टमाणमवेगा
 निरदयारमीलयाए खवेन्ति पुम्बदुक्कडाए पावकप्पाद, अभा-
 वणो निमित्तस्स न बन्हेन्ति मवादं । तत्रो ते, देवाणु-
 प्पिया, परमसुहममेया सुहपरपराए चेव खविऊण कप्पजाल
 १ पावेन्ति जाइजरामरणरोयसोयरहिय परमपथ ति ।

- राइणा भणिय । भयव, जइ ताव तावअज्झियाण एह-
 हमेत्तस्स वि दुक्कडस्स ईदसो विवाणो^१, ता कहमह महा-
 पावकप्पयारी विवागणो निरयादएसु अभुञ्जिऊण 'त कप्प-
 विवाग 'मोग्गइ ल्हामि न्ति । भयवया भणिय । महाराय,
 १० सुए । नत्थि अण्णं नाम चरणपरिणामस्स । एसो खलु
 परमामय पावविषपरिणईए, वज्ज कप्पपम्भयस्स, चिन्तामणौ
 ममौहिद्याण, कप्पपायवो सिद्धिसुहकलस्स । 'जइएव, महा-
 राय, विमलेमभोइणो वि पाणिणो अकयपडियारा पावेन्ति
 आवइ, सुण्णन्ति हियाहिएसु, न सेवन्ति माणस्समसुहाइ,
 ११ परिचयन्ति जीविय, तहेव एए पमाइणो जीवा काऊण
 पावकप्पाद अकाऊण पडियार पावन्ति तप्फल जाइजरा-
 मरणरोयसोय ति । कयपडियारा उए परमामयसामत्याओ
 निज्जिणन्ति कालकुड पि महाविम, किमङ्ग पुए विमलेम
 ति, एव च अणाइभवभावणाओ जीवो काऊण पावकप्प
 १० सेविऊण तस्स पडिवस्सभूय महाचरणपरिणाम निज्जिणन्ति

१ D तपभूद, DE तपय-

१ D = मायाद

१ D and is ति ।

१ D तप

१ D जीवति

१ D जइएव, F जहा च ।

अण्येयभवजण्य पि पावकम्भं, किमद्ग पुंण एगभवियं ति ॥
 एवं सोऊण हरिसिओ राया, भणिय च णेण । भयवं, अह
 कीरसो पुण एस चरणपरिणामो न्ति बुद्धद । भयवया
 भणियं । सम्यक्काणपुब्बयं तिव्वरुईए दोमनियत्तणं ति ।
 भणियं च ।

जाणद उप्पच्चरुई जइ ता दोमा नियत्तई सभं ।

इहरा अयवित्ती य वि अणियत्ती चेव भावेणं ॥

‘ एसो अणुहवसिद्धो कम्मविगमहेऊ ॥ राइणा चिन्तियं ।
 भयवन्तमणुसेवन्ताणं न दुल्लह सक्काण, समुप्पन्नसक्काणाण
 य मभवुइ तिव्वरुई, तओ य सायत्त दोमनियत्तणं । ता १
 घओ अहं, जसु के भयवया दंमण १जाय ति । न अण्य-
 पुष्ठा महानिहिं पेक्कन्ति । ता अलमसेण, भयवओ चेव
 आणमणुचिट्ठामि ति । चिन्तिऊण भणियं च णेण । भयवं,
 उच्चिओ अहं १मामसपडिवत्तीए । भयवया भणियं । महा-
 राय, को अओ उच्चिओ न्ति ॥

११

तओ संजायहरिसेण भणियं राइणा । अरे निवेपइ
 महसायरप्पमुहाणं अण्ण मन्तीणं । जहा । कायव्वो देवा-
 णुप्पिएहिं अभयरुइणो रायाभिसेओ, न कायव्वो १य मम
 मन्तिओ सेओ, पवज्जामि अहं भयवया सुरासुरनमिएण
 भुवणगुरुणा पणीयं समणलिङ्गं । ज देवो आणवेइ न्ति १

जपिकण गया निश्रोगकारिणो । निवेदय तेहि मन्तिजण-
वयाणं । सुत्रो एम वुत्तन्तो अन्नेसरेण । तत्रो नेहभयभ-
मेण ^१परिचदय अममाणिय आलेखगन्धव्वाद हाहारवम-
णाह पयइमन्नेसर, अह पि तेहितो चेव एयं वदयरमाय-
५ लिजण ^२अभयमईए समेओ त्ति । चसणपरिसक्खणेण पत्ता
य णे नरवदसमौव । दिट्ठो मुणिन्दपायमूले सवेगसुवगओ
राथा रायपत्तीहि, किह

मेदणितत्तासणत्यो विच्छट्ठियकत्तचामराडोवो ।

कि होज्ज न होज्ज त्ति व सवियक्कं नरवई एसो ॥

१२ तो ताहि सम्पणाम समय पखुभियभुसणरवेण ।

अणिकवियत्तरत्यो जयमहो वे समुग्घट्ठो ॥

तेण वि वेरगवमा अणायरविदणमन्यरप्पेण ।

उल्लोलन्तमिणेह ईमि समोणामिय वयण ॥

एव च मभामिएण सवन्नेसरजणेण पायवडिएण विज्जत्तो

१५ नरवई ।

^१खयदाढो न् भुयङ्गो कि एय वारिनि^२यसियगओ व्व ।

मौहो व्व पद्धरत्यो झायसि पधदुरज्जो व्व ॥

तत्रो एव विज्जत्तेण राइणा सादिय निरवधेम मुणि-
वयणादय त्ति । त च णे सोलण समुप्पन्न जाइस्सरण ।

१ D परिचत्तायवडिवाचमादिय ।

२ D •सति ।

३ B somewhat different खयदाढो न् चहो नतवईन्दो व्व वारिसजभमि ।
वीधो न् पद्धरतओ क विमत्तमओसि धरमाह ।

तत्रो 'तस्मभमेण निवडियाद् धरणिवट्टे । हा किमेयमवर
 ति मन्नमाणीहि 'विहदय रायपत्तीहिं । बाहजलसित्तगत्त
 च णे उवरि मुच्छमुवगया अम्मा । तत्रो 'लद्धाओ चेत्याओ,
 विउद्धा अन्हे, ममासाधिया अम्मा, विन्नत्तो राया । ताय,
 अल णे मसारकिलेसायामकारएहि विसएहि, अणुजाणाहि ।
 'ताव अन्धाण पि मयलदुक्कविरेयण समणत्तण ति । राइणा
 भणिय । अहासुह 'देवाणुप्पियाइ, मा पडिवन्ध करेह ।
 तत्रो विजयवग्गणो' नियभाइण्येयस्स दाऊण रक्ख काऊण
 अट्टाहियामहामहिम मयल्लेत्तेउरपहाणजणममेओ येत्तूण
 अन्हे अभिप्पिरुत्ततो राथा । विन्नत्तो मए भयव सुदत्त- १०
 सुणिवरो । भयव, करेह अणुग्गह नयणावल्लौए धम्मकहाए
 पावेउ भयवओ पभावेण एसा वि मयलदुक्कविगिच्छयं
 जिणपणीय धम्म । भयवया भणिय । भोम, अविसओ खु
 एसा धम्मकहाए । सतप्पिओ इमीए 'अकञ्जायरणापच्छा-
 मेवणाए कम्मवात्ती, मरू 'व तच्चपुट्ठवीए परमवाउय, अओ ११
 पावियम्ममदग्गु तीए नारयत्तण न पवज्जइ य एसा महा-
 मोहओ जिणधम्मरयण ति । तत्रो मए चिन्तिय । अहो
 दाहणविवागया अकञ्जायरणग्गु, ईइसो एस 'मसारमहाओ

१ B corrects तस्म भे, D pr m

१ D - होहि विहदरि ।

२ ACF om लद्धाओ चेत्याओ B has चेत्याओ ।

३ ACF om

४ B - पिया D lets out the letter 'r' ।

५ ACF - चेत्याओ ।

६ ACF om - पहाण B has पहाण

७ I om

८ ACF वज्जवो ।

ता कि करेमि न्ति । तश्चो अइसयनाणावलोचसूरेण भय-
 वया भणिय । अल ते १इमिणा ससारविवद्धणेण तीए
 उवरि अणुवन्धेण । एय २चेव ३सयसलोथदुल्लह कहचि छह
 पव्वज्ज करेहि न्ति । तश्चो गुरुगुणाणुभावेण पाप्पिय
 ५ समणत्तण, काममासे य सिद्धन्तविद्धिणा करेऊण काल-
 मुववन्नाइ सइस्साराभिहाणे देवसोए ।

तत्थ वि उवभुञ्चिऊण सुराजय चविऊण देवसोपाओ
 कोससाए विषयमि साए नयरे विणयधरस्स रओ लच्छि
 मईए महादेवीए सुयत्ताए उववओ न्हि । जाओ काल-
 १० क्कमेण । कय च मे नाम जओहरो न्ति । अभयमईजीव-
 देवो वि चविऊण देवलोगाओ पाडसिपुत्ते नयरे इसाण
 सेणत्तु राइणो विजयाए महादेवीए लुच्छिचि धूयत्ताए
 मसुववओ न्ति । जाया कालक्कमेण । पड्डाविय च मे नाम
 विणयमइ न्ति । वड्डियाइ च अन्हे देहोवचएण कलाकला-
 १५ वेण य ॥ पेसिया य मे सयवरा ईसाणसेणेण विणयमई ।
 सुय च मए एय । परितुट्ठो हियएण । पत्ता य सा महया
 चउथरेण, वड्डमसिया ताएण, आवासिया नयरवाहि ।
 कय वड्डावण्ठ । गणाविओ ॥वारेण्णदियहो, समागओ मे
 मणोरहेहि । निव्वत्त एहवण्य । एयट्ठो अह महाविभुईए
 २० विणयमइ परिणेत । वज्जन्तेहि विविहमइलत्तरेहि नचन्तेण

१ D adds चविययेहि

१ B om

२ ACE •विषयोय• ।

३ F वारेण्णय ।

विलासिणिजणेण पढनेहि मङ्गलपाठएहि गायन्तेण ^१अम्माया-
लोएण धवलगत्यवराहूदो समेशो रायवन्नेहि पुलोदज्जमाणो
पासायमासातलमयाहि पुरसुन्दरीहिं पत्तो रायमगा ।
एत्यन्तरंमि फुरिय मे दाहिणलोयणेण, समुप्पन्नो हरिस-
क्खिसेसो । चिन्तिय मए । भविष्य अओ वि अवरेण महा- १
पमोएण ति ॥

एत्यन्तरमि दिडो मए गोयरपविडो कम्माणसेट्ठिभयणङ्गणे
साह । त च मे दडूण समुप्पन्नो सभमो । तओ अभात्यपाए
साङ्गधम्मसु विचिन्तयाए कम्मपरिणईए अमोहदसणयाए
भयवओ समुप्पन्न जाडरुण । सुखिओ गइन्दसत्थे १०
निवडमाणो धारिओ पासवन्निष्ठा रामभद्रभिहाणेण मयल-
हत्थारोहपहाणमयहरेण^१ । 'हा किमेय' ति ^२विससो राम-
भद्रो । 'मा वयह' ति ^३वारिया ठरियादी, उवसन्ता च
खिप्प । 'हा किमेय ति अविमादी वि उठ विमणचित्तो
समागओ ताओ । 'पूगफलादमयमरओ' इवित्तुइ ति ११
सिञ्चाविओ चन्दणपाणिण^४ । लद्धा मए चेतणा, उम्भिमिय
लोयणजुय,^५ कओ आसणपरिग्गहो, विरत्त ससारमायराओ
चित्त । भणिय च ताएण 'पुत्त, किमेय' ति । मए भणिय ।
ताय, दारुण ससारविमसिय । ताएण भणिय । पुत्त, को एत्य

१ D अम्माया ।

२ B अम्माया D अम्मायनरेह instead of मयहरेह ।

३ A निहाओ CF विहाओ ।

४ B वारियाह ।

५ B om अय ।

६ B अरिय ।

७ B अजुय ।

- अवसरो मसारस्तु । मए भणिय । ताय, महन्ती खु एसा कहा,
 न मखेवओ कहिउ पारोयद । ता एगमि देसे उवविसउ
 ताओ, सदावेच मे मादसोय पहाणजणवच च, जेण साहेमि
 तायस्तु मसारावसरकारण ति । तओ रायमग्गामन्नाए महा
 ५ सदाए उवविहो राया १सह मए । सदाविओ १अमयाजणा
 पहाणजणवओ थ, ठिओ उचिचठाणेषु । भणिय च ताएण ।
 १पुत्त, किमेय वाहेहि त मसारविलमिथ । मए भणिय ।
 आयस्तु ताओ, जहा मए अणुल्लय ति । तओ पारहो कहेउ ।
 ताय, निग्गणो एस मसारा । मोहाभिभूया खु पाणिणो न
 १० १नियन्ति एयस्तु सख्व आलोचेन्ति अणालोचियन्वाड,
 पयइन्ति अहिण न १पेच्छन्ति आथद । एतव खलु सुरासुर
 माहारणा ताव एह जाइजरामरणरोचसोयपियविषओद्या-
 दया विचारा । दाहणो थ विवाओ येवस्तु वि पमायचेहि
 यस्तु, जेण पिट्टमयकुकुडवहो वि, पेच्छ, कह परिणओ त्ति ।
 १५ भणिकण साहिओ सुरिन्ददन्तजन्माइओ जाइस्सरणपज्जव
 माणो निययवुत्तन्ता । त च सोऊण १अहो दाहणविवागथा
 अकज्जायरणस्तु त्ति अपमाणा सवगमुवगओ राया अम्माओ
 सेसजणवओ थ । तओ मए भणिय । १ता ईदिम अकज्जा
 यरणपरिणाम पेच्छिकण विरत्त मे भवचारगाओ चित्त

१ ACDE om. एह. मय ।

२, ACDE add. अण्ण. मारस्साये. १

३ ACE read this passage as follows पुत्त किमेय ति सर भणिय ताय etc

४ A धिणति, CE धिरति ।

५ D उच्छन्ति ।

६ E ताव D मारपररम ।

विद्यमिश्रो जिणवयणपडिवोहो । ता अणुजाणउ ताओ,
 जेण तायप्पहावेणेव करेमि सफल मणुयत्तण ति । तओ
 अणादभवधत्तमोहदोसेण अवियारिक्कणायद जपिय ताएण ।
 पुत्त को पुत्तयस्स पणथभङ्ग करेद, सफल चेव भवउ
 मणुयत्तण, ता परिणेहि ताव एय ईमाणेणधूय । तओ ५
 करेज्जासि सन्धपयापरिवाहणेण महन्त पुण्डित्थ ति । मए
 भणिय । ताय, विन्नत्त मए तायस्स, विरत्त मे चित्त
 भवचारगाओ । ता अल मे दारपरिग्गहेण । ताएण
 भणिय । पुत्त को विद्य दोसो दारपरिग्गहस्स । मए
 भणिय । ताय, दारपरिग्गहो हि नाम निरोमहो वाही, १
 जेण आथयण मोहस्स, अवचओ धिईए, १ सुहा विस्सेवस्स,
 पडिवत्तो १ मन्तीए, भवण मयस्स, वेरिओ सुद्धज्जाणण,
 पहवो दुक्कमसुदयस्स, मिहण सुहाण, आवासो महापावस्स ।
 पडिवज्जिक्कण एय पञ्जरगया विद्य सीहा समत्या वि
 परलोयसाहणे माणुसभावल्लभे २ वि सीदन्ति पाणिणो । अथ १५
 च । ताय, ३ जुत्त ४ रयणचिन्तेण कच्चणयालेण पुरीममोहण ।
 पुरीममोहणमेत्ता य एत्थ विमया अचिन्तचिन्तामणिमच्चिह
 च जिणवयणवोहमगय माणुसत्तण कच्चभूमो य एमा,
 परमपदमाहण च चरणणुट्ठाण । ता अलमघहाविद्यप्पे ५ ।
 अणुजाणाहि मे मयमदुरकविउडणि ६ पम्पज्ज ति । तओ १०

१ BD सुहो D बल्लेवस्स

५ CE - कचिन्तचि ।

१ B कजोए ।

३ B - विचिन्तियव । ४ DCE रिज्जति ।

५ BD - कउव ।

बाहोसलोयणेण जपिय ताएण । पुत्त, एवमेय, कि ॥
परमत्य पि जपमाणो नेहकायर पौडेसि मे हियय ति ।
मए भणिय । ताय, अल मे अपरमत्यपेक्खिणा नेहेण ।
एसो चेव एत्थ पद्दाण समारकारण, जेण

५ टीको व्व सम्मसोगो खणे खणे जायए विणसुद य ।

ससरद य नेहवसा 'निहवायाणो च उल्लाह ॥

ताएण भणिय । एवमेय, कि ॥ खिज्जिच्चिद सा
तवस्मिणी 'ईसाणवेणधूय' न्ति । मए भणिय । ताय,
येवमेय^१ कारण । अन्न च । निवेयावेड ताओ तीए वि य

१० एय बुत्तन्त । कयाद 'सा वि एय सोऊण पडिबोह पावद
न्ति । तओ ताएण 'जुत्तमेय' ति भणिकण पेसिओ
सद्धवद्धणाभिहाणो पुरोहिओ, भणिओ य ताएण । जहा
सुय निवेएहि रायदुहियाए, भणाहि य त 'एवठिए कि
अन्हेहि कायव्व' ति ॥ गओ सद्धवद्धणो । आगओ येववे-

११ णाए, भणिय च जेण । महाराय समिद्धा मणोरहा
कुमारस्स, सुणेव महाराओ । गओ अह दओ रायधूय-
समीव, पेसिओ सबडमाण पडिहारेण, 'महारायपुरोहिओ'
न्ति अहिणन्दिओ रायधूयाए, द्वाविथ आयण, उवविट्ठो
'अहय । तओ मए भणिय । रायपुत्ति, अत्थि किचि

१० वत्तव्व ति । तीए भणिय, मणाव अज्जो । मए भणिय ।

१ ACE बिहवाओओ, D निरवचवाउ । २ II -वेवसा ।

३ D -निद ।

४ D शवार ।

५ ACE अह, B य अहिय ।

रायपुत्ति, देवसायणमिणं अवहिथाए सोयव्व ति । तत्रो
 तीए काऊळ अङ्गुट्ठिं ओयरिऊण आसणाओ 'जं' गुरु
 आणवेद'त्ति बद्धो अञ्जली । तत्रो मए भणियं । राय-
 पुत्ति, 'इह आगच्छमाणस्स कुमारस्स साज्जदंशणेणं समुप्यसं
 जाइस्सुरणं, संभरिया य जेव भवा, सिद्धा य तेणं । ते
 सुणाउ भोई । अत्थि इहेव वासे विआलानामा नयरौ, तत्थ
 अमरदत्तो नाम नरवई होत्या, इओ य अतीयनवमभवमि
 तस्स पुत्तो सुरिन्ददत्तो नाम अइमासि त्ति, जणणी मे
 जसोहरा, भज्जा य नयणावलि त्ति । जाव एत्थियं जंपामि,
 ताव मोहं गथा रायधूया । आउल्लोहओ परिचणो ; 'हा
 किमेय' ति विवल्ली 'य अहयं । परिमिता चन्दणपाणि-
 एणं, लद्धा तीए चेयणा । मए भणियं 'रायपुत्ति, किमेय'
 ति । तीए भणियं 'विचित्तया संसारस्स' । मए भणियं 'कहं
 विचित्तया' । तीए भणियं । जत्रो म खेव अहं जसोहरा
 तस्स 'माया अद्रयपरियाए त्ति । साहिऊळ सिद्धं कुमारमा-
 हियं निययचरियं । तत्रो मए भणियं । रायपुत्ति, इमिणा
 वइयरेण विरत्तं चित्तं भवचारणाओ कुमारस्स, इच्छइ रु
 सो पव्वइउ । तत्रो महाराएण भणियं 'ता एवमिणं किं
 अन्नेहि कायव्वं' ति । तीए भणियं । विअवेहि महाराय ।
 जहा । ताय, ईइसो खेव एअ संसारसहावो, कस्स वा सयल- १
 विआणस्स न विरागं करेइ । ता अलमेत्थ सुमिणयमेत्त-

- विधमे^१ पडिवन्धेण, सपाडेहि कुमारस्स समीहिय, अणुजा
 णहि य मम पि पव्वज्ज, जञ्चो ममं पि विरत्त चेव चित्त
 भवचारगाञ्चो त्ति ॥ एय च सोऊण 'अहो माहन्दजालस
 रिमया जीवलोयस्स' त्ति भणिक्कण पर मवेगमुवगञ्चो
 १ राया । भणिय च तेण । पुत्त, न तुम मम पुत्तो, अवि
 य 'धम्मनिउच्चणाञ्चो गुरु । ता अल अन्हाण पि इमिणा
 परिकिल्लेसेण, अह पि पव्वज्जामि तुमए चेव सह पव्वज्ज ।
 अम्वाहि भणिय । अज्जउत्त, जुत्तमेय, किमेत्य नउपेडगो-
 वमे असासयमि जीवलोए पडिवन्धेण । तञ्चो मए भणिय ।
 १० अहासुह देवाणुप्पिया, मा पडिवन्ध करेह ॥ तञ्चो ताएण
 दवाविय महादाण, काराविया मव्वाययणेषु पूया, ममा-
 णिञ्चो रायसत्थो, ठाविञ्चो रज्जमि खुड्ढभाया मे 'जसवद्ध-
 णाभिहाणो । पव्वइञ्चो ताञ्चो मम मए 'अम्माए विणयमईए
 पद्दाणजणवण य सुगिहीयनामधेयस्स भगवञ्चो इन्दभूइत्त
 ११ समीवे । ता एव निययमेव मे चरिय निव्वेयकारण ति ॥
 धणेण भणिय । भयव, सोइण ते निव्वेयकारण । कस्स
 वा मच्चिययस्स अच्चस्स वि इम न निव्वेयकारण । ईइओ एव
 ममारो । ता आइमउ भयव, ज मए कायव्व ति । 'जसो-
 हरेण भणिय । 'सोम, सुण । दुक्कहा चरणधम्ममामग्गी
 १० जञ्चो भणिय भयवया । दुविहा खणु जीवा इवन्ति, यावरा

१ MS. 'विधमेव' ।

१ BC नियमणाञ्चो ।

१ D adds मसोहरो ।

५ ACD अवाहि ।

१ BD जसोहराणरिण ।

१ CDE सोम ।

जङ्गमा य । तस्य यावरा^१ पुढविजलजलणमारुधवणसुइका^२-
 यभेयभिसा, जङ्गमा एण किमिकौडपयङ्गगोमहिमसरह-
 वसहपसयमाइणो । तस्य यावरत्तमुवगओ पुढवाइएसु अस-
 खेज्जाओ^३ वणसुइमि अणत्ताओ^४ असप्पिणिअवसप्पिणीओ
 परिवसर जीवो न्ति । अओ यावरत्ताओ जङ्गमत्तं दुत्तहं ।
 जङ्गमत्त पि पत्तो समाणो किमिकौडपयङ्गसु अण्यभेय-
 भिसेसु^५ आहिण्डिऊण तओ पच्चिन्दियत्तं पाउणइ ; तस्य
 वि^६ खरकरहगोणमहिसुइइएसु^७ परिअभिऊण माणुसत्तणं ,
 तस्य दि ॥ सगजवणसवरवप्परकारसमुइण्डोइगोडाइएसु^८
 आहिण्डिऊण आरियदेसजम्भ; तस्य वि य वण्डालोमिलय-^९
 रययवसयराउणियमक्खवन्हाइएसु आहिण्डिऊण^{१०} इत्ता-
 गाइसु कुलजम्भं, तस्य वि य^{११} काणकुण्डरुक्खपङ्कुल्लयमूयन्-
 वहरिवाहिविगलिन्दियमरीरगेसु^{१२} परिअभिऊण^{१३} निह-

१ D adds भविया । तं कथा ।

२ D •काय• ।

३ D adds असप्पिणिअवसप्पिणीउ विहरर वसप्पिणीउ विहरर वसप्पि
 कार्दयाय ।

४ B •वी• ।

५ B has here and in the sequel instead of the absolute participle
 a full phrase like this आहिणितसु पच्चिन्दियत्तं दुत्तहं इवइ । पच्चिन्दिय
 पि पत्तो समाओ तत्त वि etc.

६ B म•ओमहिमसइ D •ओह• ।

७ B परिअमत्तसु मारुधसव दुत्तहं इवइ मारुसुत्तं वि पत्तो समाओ तत्त वि
 and similarly in the sequel.

८ B मुक्कोडोवाइएसु A •वेडाइएसु D •वेडाइएसु ९ B •वन्हाइ• ।

१० B इत्तागाइकुलेय अण्यत्तो दुत्तहा येण । इत्तागाइकुले यत्ते समाओ तत्त विइ ।

११ B काचकोट• । १२ B •मिंदियमरीरगे• । १३ B विहरज्जव, E विहरय ।

- વદુયં મરોરનિષ્કર્ષિં. તત્ત્વં વિ ય ક્ષણકમતરણુમારણિ
 જોવિષોવદ્ધમેદિં 'અણ્ણપાણુદ્ધાણં,' તત્ત્વં વિ ય કોદમાણ-
 માયાનોદરાદોમત્તપારમોદિષો 'ધવ્વવુદ્ધિં. તત્ત્વં વિ ય
 વજ્રવિદેયુ દમ્ભિયાણુકુલ્લમપોરમેયુ 'અદ્ધાણિપવણિયુ
 ૧ કુદ્ધમેયુ પરિવામળો જહદ્ધિય મલ્લપુમામિય મિદ્ધિયુદ્ધેયુ-
 લહર ધવ્વ,' તત્ત્વં વિ ય અણ્ણમવપરપરણ્ણપણુદ્ધમાણનાઓ
 અમ્ભપણપુમં મિદ્ધિયુદ્ધપદમપાજ્જક વજ્જ,' તત્ત્વં વિ ય મપરો-
 વપારય મહાપુરિમમેવિય પગ્ગણપમ્ભલોયં અરલ્લધણં । મવળો
 ય હમં, દેવાણુપ્પિયા, અચિરેણેય વાચેદ જાદજરામરણો-
 ૧૦ યમોયવિરહિય યમમયય તિ । તા યયમવાયલે કરેદિ
 હજ્જમ,' વિમયેત મપારુણ । અમામયા મલ્લમળોયા, વદ્ધવદ
 વિજિજ્ઞિયપુરપુરો મયુ, પગ્ગણ્ણિયામિયજ્જલતુલા વત્તયા,
 તિયાયટાદ્ધો ય તિમયમમાઓ તિ ।

- તત્ત્વો યયમાયનિઝલ અજાયઅરણપરિણામેલ મળિયં
 ૧૧ ધયેલ । મયય, અણ્ણગિહોઓ તિ દમિયા આપમેલ । તા
 મવાહેમિ યય । કરેલ મયયં અણ્ણગદ્ધ, જાવ તિવેદઝલ
 મયયઓ મુખાનાં અણ્ણાપિરેણં વવજ્જામો યવ્વજ્જં તિ । મયયયા
 મળિયં । 'જહાપુરં, દેવાણુપ્પિયા, મા પઢિયમં કરેદિ તિ ।

૧ B ad in અવદ । અણ્ણાકર્ષ પરિવાર્ષિમાય ।

૨ B અવપુરો કુલ્લપા અવદ । વજ્જવજ્જાય વિ અમ્ભવોદ્ધ ।

૩ B has કોમાય વ વરણિયુ કુલ્લમદ્ધ અવ્વરે પરિવાર્ષિમાય ।

૪ B reads ન વાણવદ્ધ । તમિ વ વને વળાએ તત્ત્વં વિ ય અમોર પુદ્ધવં અણ્ણાદ etc.

૫ B ad in ન વાણવદ્ધ ।

૬ B adds તિ ।

૭ B અણ્ણાકર્ષ ।

तश्चो गश्चो अस्मापिदसगास धणो । परमसवेगमुवगएण
य तेण माहिओ एस वुत्तन्तो अस्मापिईण । पडिबुद्धा एए
चिन्तिय च तेहि । अल पे एवमसुहपरिणामे भवे पडिब
न्हेण, जोम्हो य पे पुत्तो , ता निस्सिविऊण इमस्स भार
पवज्जामो पवज्ज ति । भणिओ धणो । वच्छ, पडियग्गेणि
मणिमोत्तिचाइय सारदव्व, पवज्जामो अन्हे महापुरिससेवि
पवज्ज ति । धणेण भणिय । ताय, जुत्तमेय, सपत्तमणुष
भावेण पाणिणा इम सेव कायव्व ति । ज पुण समाइइ
ताएण, जहा पडियग्गेहि मणिमोत्तिचाइय सारदव्व ति
एत्य का उण सारया मणिमोत्तिचाइदव्वस्स । कि समत्य
मिणो मच्चुणो रक्खेउ । कि वा न होन्ति एयम्महावओ
जम्भजराइया विचारो । कि तीरद इमिणा समत्यस्स
अत्यिवग्गस्स मणोरहपुरण काउ । किमिऊण अन् परिउपद
इम पयत्तरस्सिय पि खीणभागे । कि वा होइ
कोइ ढव्वजुयमयस्स परलोए गुणो । कि वा भणिय ।
वच्छ, नत्थि एय । धणेण भणिय । ता किमिमिप
पुरिमियावप्फारपाएण, अणुमच्चउ ताओ मच्च पि
सरिममणुचिद्धिय ति । सेट्ठिणा भणिय । वच्छ, अ
मए । कि पुण विममा गई ओव्वणस्स, एत्य खलु दुइम
इन्दियाइ, पहवद सपारतइवीथभूओ अणङ्को, आयट्ठिनि ।

१ B समसुधम् ।

२ AC नमिय ।

३ B अहोपुरिसाओरपाएण D अहोपुरिसाओरपाएण ।

- मणोहरा विषय इति । धर्मेण भणिय । ताव, न खलु
 अविवेगश्चो अन्न जीवण इति । अणादमन्ता इमे जीवा, न
 एत्थ परमत्तश्चो कोद जीवणत्थो न वा बुद्धश्चो इति ।
 दौमन्ति अविवेगसामत्तश्चो बुद्धा वि एत्थ जम्मे अणियत्त-
 १ विषयविमोहितासा^१ अण्णोक्कण लोचययणिल्ल अवियारिक्कण
 परमत्त अण्णाय विउत्तेमाण इति, हिययाहियमत्तेण वि य
 दब्बभरजोएण कासपरिणामसुक्खिणे वि करेन्ति कासए
 केसे, अङ्गकटिणपाहेउ च सेवन्ति पारयमद्दण, 'बुद्धभावादो-
 समीरु साहेन्ति इत्तर जम्भकाल, वियारसीलयाए परिस-
 १० छेन्ति वियउयाद, पयइन्ति अपयड्डियत्ते, न पेक्खन्ति झीण-
 माउ, न चिन्तेन्ति जम्भन्तर इति । 'अवरे उण सुयमत्तपर-
 लोचमग्गा नहणंथा वि एत्थ जम्मे विवेयसामत्तेण जाक्कण
 विज्जुलयाडोवचच्चल 'जीय असारय विषयसुहाण विवाय
 दाहणठ^१ च पमायचेड्डियत्त 'मच्चुमयभीया विय हरिणया
 ११ उत्तत्था पावहेक्कण सेवन्ति परलोचयवन्धव चरणधम इति ।
 ता अकारण एत्थ जीवण इति । न य विवेगिणो विदध-
 १२ ममारमरुवत्त दुद्दमाद इन्दियाद । अदन्नेहि एणहि दमियत्तो
 अण्णा दोम्मईए, दमिणहि च एत्थ पममसुह^१ परलोए च
 भवपरपराए मोक्खसुह इति जाणमाणो को इमे न दसेइ ।

१ D विषयाविमोहितासाया । १ AC -भीव B -भाविउयय D -भाववउयेय ।
 १ B चय । १ CE जीविय । १ D -चय ।

१ AC मच्चुमय, D मच्चु । १ AB दमिय, C दमियम, D परमसुह ।

अण्डो वि य अण्जमकण्मूलो 'परिचत्तेहि अण्जमक-
 प्पेहि भाविण वीयरामवयणे उवल्लङ्गे पसमसुहसखे अमुय-
 ज्ञाण गुरुपायमूल चिन्तयन्ताण पडिवस्तभावण कह पव्वद
 त्ति । कि वा मणोहरत्त विमयाण । पोग्गलपरिणामा हि
 एण परिमरसरुवगन्धसद्दा, विचित्तपरिणामा पोग्गला सुहा ।
 वि होऊण असुहा हवन्ति, असुहा वि य सुहा, कि वा
 एएहि अत्तणो अत्यन्तरभूएहि, न एएमि सजोओ परम-
 त्यओ सुहहेऊ, अवि य दुक्कहेऊ, 'असजोए य नियय-
 मरुवपच्चासन्नयाए पाणिणो परमत्यओ सुह' ति 'मन्नमाण
 कह ति आयड्ढन्ति विमय त्ति । ता कि एएणा । तावप-
 हावओ चेव ने अविग्य भविस्सुह 'त्ति ॥

तओ पडिसुय तेण, दवाविद्य च घोमणापुब्बय महा
 द्वाण, कराविया अट्टाहिया मच्चिमा । तओ महापुरिमन्निक्क
 मणविहीए अक्कापिर्दममेशो अस्सेण च पहाणपरियजेण
 पव्वओ धणो जसोहरायरियममीवे पव्वज्ज त्ति ॥

अदङ्कन्तो कोद कात्तो । अहिज्जिय 'सुत्त, अभत्तो
 किरियाकलावो, भावियाओ भावणाओ, वेरग्गादमयओ
 पव्वओ एगणविहारपच्चिम । विहरमाणो य गामे एगराय
 नगरे पञ्चरायविहारेण ममागओ कोमन्नि ॥

१ A पट्ठि*, B पट्ठि*, C पट्ठिहेहि । २ AB *मावा (*मावा ।
 ३ B सुव D सुत्त ।

- इत्थो य सो नन्दत्थो गोसे^१ तमपेच्छिक्कण धणसिरि-
ससेत्थो^२ सद्धिक्कण जलनिहि तीए वयणेणं^३ ण्णोद्वल्लोहेण
य अगण्णिकण सेद्धिधणकयाहं सुकयाह कोसम्भं आगत्थो
त्ति । समुद्दत्तनामपरिवत्तेण^४ च ठित्थो तीए चेव मय-
५ रीए ॥ उच्चियसमएणं च पविट्ठो भयवं गोयरे, तत्थ वि थ
नन्दयगिहं । दिट्ठो धणसिरीए पच्चभिन्नात्थो य । चिन्तिथं
च तीए । कइं न विवत्थो चेव सो समुद्दमत्थो वि । अहो मे
अहन्नया, ज पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति । अहवा तहा करेमि
सपयं, जहा न पुणो जीवइ त्ति । एत्यन्तरमि अहन्नो
१० जायणासमत्थो त्ति । निग्गत्थो भयवं । अहियथरं से पत्थो-
समावन्ना । 'पच्चभिन्नाया अह, अन्नहा कइं सिग्गमेव
निग्गत्थो^५' त्ति चिन्तिक्कण पेसिथा 'चेडो । हत्ता, कइं पुण
एस समएत्थो ठित्थो त्ति सम विथाण्णिकण लउं से संवाएहि ।
तीए भण्णियं 'जं 'वामिणी आणवेद' त्ति 'भण्णिकण निग्गया
१५ चेडो, लग्गा 'एयस्स मग्गत्थो । निययसमएणं च निग्गत्थो
भयवं । न पडुप्पत्थो य से जहोचित्थो आहारो, गत्थो
मयरिदेवयापडिवहं उज्जाणन्तरं । एत्यन्तरमि ओगाडा
परिमा, ठित्थो भयव काउस्सुग्गेणं । तत्थो कंचि कासं

१ E adds वि ।

२ B -चदित्थो ।

३ B इत्ति०, D इत्थोप० ।

४ ■ -रित्तं काउह, D -परिवत्तं च काउह ।

५ ACE om all from अच down to निग्गत्थो ।

६ D हाउचेडो ।

७ ACDE हेत्थो ।

= ACE om

८ BD अचस्स ।

चिद्विज्जण 'न एस इओ गच्छइ' ति 'मुणिकण आगया
 चेडी, निवेदयं धणमिरीए । भणिओ तीए नन्दओ ।
 अपडुसरीरे तुमंमि उवाइयं भयवईए नयरिदेवयाए, जहा
 किण्हपखट्टमीए गहिओववाधवयाए आययणवासो कायसो
 ति । अइहन्ता य से पमायओ अइमी । तओ सुमिणयंमि ।
 चोइया अहं भयवईए, पसुत्ताए सेव य तुमं गोसे 'किञ्च-
 करणे निगओ ति, अओ न साहिओ पहाए सुविणओ ।
 कओ अज्ज उववासो । अओ अहं तत्थ गच्छामि ति ।
 संपाडेहि से भयवईए पूओवयरण ति । संपाडिधं नन्दएण ।
 तओ कम्मयर'दुगाहिड्डिया सह पुम्बेडियाए गया धण- १.
 मिरि तीमुज्जाणं । दिट्ठो तीए तवस्सो ॥ एत्यन्तरंमि
 आगओ सारकट्टभरिएण पवहणेण तमुदेसं 'सागडिओ,
 भगो य से अस्सो । तओ अत्यमुवगयप्पाओ दिणघरो ।
 न कोइ कट्ठे नेणहइ ति सेतूण गोणे गओ निघयगेहं ।
 तओ चिन्तिधं धणमिरीए । 'सइयं जायं, एएहिं सेव १
 सारकट्ठेहिं उहिस्सामि एधं ति । गया 'खण्डियाययणं,
 कया देवयाए पया, दिधं कम्मयराणं पाणभोयणं, पसुत्ता
 ए । तओ एयाइणी सेव गया सुणिवरसयासं । अज्जाण-
 कोहमूढाए विरइयाइं भयवओ समीधंमि कडाइं, न
 सखियाइ य ज्ञाणजोयमुवगएणं भयवया । पज्जालिओ १०

१ AC मुचिउ ।

२ ACE om

३ E adds इति ACE इर ।

४ D डोरिय ।

५ A सहर ।

६ CDE. अडिपायव ।

जसणो, विक्को भयवं जसणजालावलीए । मजाओ से
कहणपक्षाणत्तणेण ज्ञाणजोयसकमो । किह ?

चिन्तेइ य सो भगवं काउसुग्गंमि अचलियसहावो ।

अणुयस्यागयचित्तो जल्लिए जसणमि उज्झन्तो ॥

५. 'इह धम्मा सप्पुरिसा जे नवरमणुत्तर गया मोखं ।

जन्हा ते जीवाण ॥ कारणं कम्मबन्धसु ॥

एसो उ मोहवसओ कोई म पाविऊण कुमईए ।

वसिद्धिइ अहो कट्टं कट्टु बज्जदुक्खपडराए ॥

अहमेयसु निमित्त दोग्गदुग्गसणे निमित्तविरहेण ।

१०. न ऊ होइ कप्पमिद्धो भणियमिण सोयनाहेण ॥

सोएमि न नियदेहं एय सोएमि मोहपरतन्त ।

जिणवयणवाहिरमइ दुक्खसमुद्दमि निवडन्तं ॥

मोहवसयाण अइवा केत्तियमेय^१ किलिङ्गसत्ताण ।

एमो मोहसहावो धिरत्तु समारवामसु ॥

१५. इय सो सुहपरिणामो तीए विणिवाइओ उ पावाए ।

पन्नरसमागराऊ उववओ सुक्ककप्पमि ॥

इओ य मा धणमिरी मसण्णमा विय गया 'चण्डिधा-
ययण, पविममाणौ य वेइया चेड्डियाए । भणिया य तीए ।

मामिणि, कहि गया आमि । तीए भणिय । न कहिंचि,

१०. पर 'अदूरत्तमद्वाए 'भयवईए पयाहिण कय ति । एत्य-

न्तरंमि उवलद्धो चेडियाए ऊयासणुज्जोओ । किमेयं ति
 वियप्पिऊण पसुत्ता य एसा । पहाथा रयणी । तओ
 काऊण देवथाए पूयं संमाणिकुण कम्मयरे पत्तिया धणसिरी
 सगिहं । दिट्ठो य पन्थे वावओ रिमी धणसिरीए कम्मय-
 रेहि चेडियाए य । 'अणियं च ऐहिं । अहो केण एयं ।
 ववसियं ति । अपिधं 'धणसिरीए 'न-याणामि' ति ।
 'समुप्पओ चेडियाए वियप्पो । पेसिया अहं भयवओ असे-
 सणनिमित्त, मिग्गथा य एसा 'अद्धरत्तसमए, उवलद्धो
 य मए तीए चेव वेलाए उज्जोवो । ता न-याणामी कह-
 नेय; मत्तेमि, जोइया अहं एथाए महापावदेसंमि । 'एवं ।
 चिन्तयन्तो पविट्ठा सह धणसिरीए गेहं ति ॥

एत्यन्तरंमि आगओ सागडिओ । दिट्ठो य ऐणं 'पि
 अट्ठिमेत्तसेमो सुणिवरो । चिन्तियं च ऐण । अहो मे
 अधजया । पडिवओ अहं कस्सइ किलिडुमत्तस्स भगवओ
 उवमग्गकरणेण सहायभावं । पाडिओ मए अप्पा दोगईए ।
 ता निवेएमि एय गरवइस्स । अद्धजामेत्ते य वासरे
 'गओ गरवइममीवं । निवेइयमणेण । कुविओ राया ।
 निष्ठत्तो ऐण दण्डवासिओ 'अरे लउ रिमियायमं लहेहि'

१ AC om this clause

२ ACE add अणियं पवसिरीए ।

३ ACE om this clause

४ ACE om अओ गरवइममीवं ।

५ ACE कम्मयरेहि ।

६ D अहुं ।

७ ACDE om

- त्ति । निग्गञ्जो दण्डवासिञ्जो, गञ्जो चण्डियायण । पुच्छिया
 जेण भोदया । को छण अज्ज एत्थं वसिञ्जो त्ति । तीए
 भणियं । न कोइ भुयङ्गप्पाञ्जो, जइ पर समुद्दत्तस्स
 घरिणौ धणसिरि त्ति । दण्डवासिण भणिय । किं पुण
 ५. से निवासकज्ज । भोदयाए भणिय । न-चाणामो त्ति ।
 दण्डवासिण चिन्तियं । न अज्ज अट्ठमौ न नवमौ न
 चउद्दमौ । ता किं पुण से १ निवासकारण । पवण
 निमित्त होज्जा, त पि अघडमाणं, जञ्जो कल्लमि अङ्गा-
 रपदिणो, चरमपोरिसौए य १ विट्ठी आसि विणिवाय-
 १०. जोगो त्ति । १ न खलु दुट्ठमित्थियायण मोत्तूणमेवविह कम्मं
 पि पाएण १ कस्तुर १ अज्जस्स सभवइ । ता गच्छामि ताव
 समुद्दत्तगेह^१, तञ्जो चेव मे खल्लद्वी हविस्तुर १ त्ति ।
 गञ्जो एसो, दिट्ठा य तेण १ दुवारदेसभार्यमि चेव चेडौ ।
 पुच्छिया एसा । अत्थि इह सत्यवाइघरिणौ न व त्ति ।
 १५. तञ्जो समंखोह भणिय चेडियाए । कि पुण तीए पञ्चोयण ।
 तञ्जो दण्डवासिण अहिप्पायभणिरकुसलेण^२ सासूयमिव
 जपिय । आ पावे विमुमरिञ्जो रिम्भित्तमो त्ति । तञ्जो
 सकमदुट्ठत्तेण नियडिवलित्थयाए य भणियं चेडियाए ।

- १ A पञ्चोयण तञ्जा दण्डवासिण अहिप्पा ये निवासकारण ।

१ A चिड्डी, B दिड्डी C विड्डी -- इडि, D चिड्डियासि ।

१ D न य अहमित्थियायण ।

१ AOE om

१ D नेहपि ।

१ B दुवारस्स ।

१ D •चौर• B •चरकुसलेह ;

अञ्ज, गवेसणनिमित्तं चेव भगवओ अहं सामिणीए पेसिया,
 न पुण अन्नं विद्याणामि । तओ दण्डवामिएण 'म एत्थं
 संदेहो, अन्नं किं गवेसणनिमित्तं' ति चिन्तिएण
 पुच्छिया एसा । सुन्दरि, अलं भयसद्धाए, किं पुण्हिसिय
 तुमं भयवओ गवेसणनिमित्तं पेसिया । चेडियाए भणिय ।
 अञ्ज, सो खुं भयव कल्ले तदयपोरिणीए^१ भिक्षानिमित्तं
 इहं पविट्ठो त्ति, अगेण्हिएण भिक्षं लज्जं चेव निगगओ ।
 तओ निगगच्छमाणं पेच्छिएण भणिया अहं सामिणीए,
 जहा 'मज्जरिए, गच्छ, कहिं पुण एसं समणओ ठिओ त्ति
 जाणिएण लज्जं सवाएहि' । तओ सवादयं भए, न पुण^२
 कञ्च विद्याणामि । 'दण्डवामिएण भणिय । तओ तत्थं
 गन्तुं किं कयं तस्स तीए । चेडियाए भणिय । अञ्ज, न
 किञ्चि, न वन्दिओ वि एसां सामिणीए, अवि चण्डियाए
 कया पूयं त्ति । 'दण्डवामिएण चिन्तिय । अओ चेव कूर-
 देवयाविहाणनिमित्तं पयारिएण परियणं एयाए^३ वादाओ^४
 चविस्सइ । ता पेच्छामि ताव मत्थवाहघरिणि, तओ सुहवि-
 यारओ चेव जत्थिस्सामि' त्ति । गओ तीए पासं, मण्डुहा
 धणमिरी, लक्खिओ 'से भावो 'दण्डवामिएण, भणिया य
 णेण । पेमिओ अहं महाराएण, ['वादाओ रिणी]

१ BD 'पेद' ।

२ D 'ह' ।

३ स्थान only : D ।

४ B 'मा' ।

५ D 'य' ।

६ BD om the words

in brackets while ACF om the following words down to तस्स ।

- रिप्तिवावायगन्धेषणनिमित्तं, पवन्तो य तस्म घायय-
 वियाणणत्थ ति । पसुत्ता य तुमं चण्डिर्याययणे, विया-
 णिओ य एस वुत्तन्तो मए । ता एहि, नरवदसमीव
 गच्छन् । एय च सोऊण समज्झमा भयपवेविरङ्गी निव-
 ५ डिआ धरणिवट्टे धणसिरी । दण्डवासिएण चिन्तियं ।
 कथमिणमिमीए, कहमन्नहा एवविह भय ति । निम्भ-
 च्छिया एमा । मिलिओ जणवओ । एय च वदपरमायसि-
 ऊण जणसयासाओ 'मा अह एव एव चेव चेप्पिस्तामि'
 त्ति चिन्तिकण अण्वविमिऊण नियगेहं दुवारओ चेव
 १० पलाणो नन्दओ । नीया य एमा नरवदसमीव । साहिओ
 वुत्तन्तो नरवदस्स । पुल्लदया णेण, चिन्तियं च । इत्त
 कहमेयाए अगिईए इमं ईदिस मिससकस्स भवित्तुद ।
 पुच्छिया य णेण । अह किनिमित्त तुम चण्डियाययण
 गया आसि । तओ एय त वयणं सोऊण संखुदुत्तणेणं न
 १५ जपियमिमीए । समुप्पजा सद्धा रादणो । चेववेलाए पुणो
 एवि पुच्छिया । कओ तुमं कस्स वा धूय त्ति । तओ
 साहियमिमीए । सुयस्यनयराओ, अह पुल्लभदस्स धूया,
 समुददत्तस्स घरिणी धणसिरी नाम । गवेषाविओ से भत्ता,
 नोवल्लद्धो य । तओ अचन्तसुद्धसहावयाए जहाठियं पया-

१ BD भयनेवि० ।

२ D वि ।

३ D अण्वविमिह वेह ।

४ B पुल्लदया ।

५ C आगतीय ।

६ AC कच, F कचि, D अविच ।

७ ACI om य न वयणं सोऊण ।

८ ACE om ९ D जहाठिय ।

परिवाहणमदमुच्चहन्तेणं 'कथाद न तरद रायपुरशो
 साहिउ पओयणं, ता वीपत्या साहिमुद' ति कुलपवाह-
 परियाणणनिमित्तं पेसिओ राइणा पुणभइमन्तरेण एयव-
 इयरपडिबड्डलेहमणाहो लेहवाहओ । रखाविथा एसा,
 पइदियसं पुच्छावए नरवई, न य किंचि जपद ति । १
 आगओ लेहवाहओ, समप्पिओ तेण पडिलेहो, वाइओ
 राइणा । लिहिय च तत्थ । अत्थि मे धूया धणसिरी^१
 कुलदूसणा य । तओ राइणा चिन्तियं । अससयं कयमि-
 णमिमीए; अकज्जायरणमीला चेव एसा महापावा । अहो मे
 मूढया अहो महापावकम्मानुद्वाण अहो कूरहिययया अहो १
 अणालोइयत्तणं । तहा वि 'अवज्जा इत्थिय' ति धाडिया
 जेण 'सरज्जाओ । मच्छमाणी य वासरन्ते तपहाकुहाभिभूया
 पसुत्ता गामदेउल्लममीवे । उक्का भुयङ्गमेण । महापरिकि-
 लेसेण विमुक्का जीविएण । खववन्ना य एसा मरिज्जण
 वालुयप्पभाए पुढवीए सत्तमागरोवमट्ठिई 'नारगो ति ॥ १४
 वरक्काय ज भणियं धणधणसिरिमो' एत्थ पइभज्जा ।
 जयविजया य सहोयर एत्तो एयं पवस्सामि ॥

चउत्थं भवग्गहणं समत्त ॥

॥ पञ्चमो भवो ॥

अत्रि इहेव जम्बुद्वीपे द्वीपे भारहे वासे कायन्दी
 नाम नयरी, जीए समुद्देशा विष पङ्कयगाहाडलाओ
 करिहाओ, पदध्याजणमणो विष परपुरिमासद्वणिओ
 पागारो, धरिणहरकन्दराह विष बीहवालयमहाधियाह
 ५ हुवारतोरणाह, सरयजलहस्तेरा^१ विष धवलाभोयसुन्दरा
 पासाया । अवि य

दियहमियविरहखिओ जीए पओममि कुलवहसत्यो ।

दूमिज्जह जालनरपडिणहि मिथइकिरणेहि ॥

गुहयणविणउज्जुतो पणईयणवच्छलो सुहाभिगमो ।

१० धमत्तसाहणरई जीए जणो गुणनिही वसह ॥

तीए अछणियनियभुयपरछमो सूरतेओ नाम राया ।

जमि रणवासरेसु विषालवममि विषइकडयमि ।

अत्यधराहरमिहरे म सूरतेओ पडिफलिओ ॥

तस्स य मयलन्नेउरप्पहाणा रुवि म कुसुमधावघरिणी

१५ लौलावई नाम भारिया । तस्स राइणो दमीए सह विषय-

सुहमणुहवन्तस्स अइकन्तो कोइ काओ ॥

इथो य सो महासुक्ककप्पवासी देवो अहाउयमणु-
 वालिजण तथो चुओ समाणो समुप्पओ लीलावईए
 कुष्किंसि । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए चेव रयणीए
 पहायसमयंमि संपुत्तमण्डलो सयलजणमणानन्दयारी चन्दि-
 मापसाहियमुवणभवणो मयलज्जणो वयणेणमुयरं पविसमाणो
 न्ति । पासिजण य तं 'सुहविमुद्धाए मिट्ठो तीए अहाविहिं
 दइयत्तु । हरिसवसुप्पिसपुत्तएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि,
 सयलसामनमियट्ठो पुत्तो ते भविस्सुद । पडिस्सुचमिमीए ।
 परितुद्धा एसा । तिक्कगसंपायणसुहमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
 दसमओ । सुहजोएणं च पसूया एसा । जाओ से दारओ ।
 निवेदओ निव्वुइलामाए रायदारियाए नरवइत्तु । कयं
 जहोचियमणेणं । अइक्कन्तो मासो । पइद्धाविय च से नाम
 दारयत्तु जयकुमारो न्ति 'कहाणयविसेसेण । पत्तो कुमार-
 भावं । गहिओ तेण रायकुमारोचिय'कल्लाकलावो, पुब्बभ-
 वभावणाओ य अत्थि से धम्मचरणंमि अणुराओ ॥

अथवा य निग्गओ आसवाहणियाए । दिट्ठो य तेण
 चन्दोदधउज्जाणे अहाफासुए पएसे 'दिणायरो विय 'दित्त-
 याए चन्दो विय सोमयाए समुद्धो विय गभीरयाए रयण-
 राओ विय महग्गयाए कुसुमामेलो विय 'लायसयाए

१ D 'विचट्ठा विट्ठा य ।

२ B काकुक्कमेह य ।

३ E 'चिओ' ।

४ D adde वल्लयइयमणुविलयभूओ ।

५ D विजोयण

६ B कल्लाकलावो ।

- मग्नो विद्य रक्षयाए मोरुको विद्य निम्बयणिष्णयाए सेयवि-
याहिदम्स जसवमणो पुत्तो पडिवससमणलिङ्गो सममयपर-
समयगहियमारो अणोयसमणपरियओ सणकुमारो नामाय-
रिओ त्ति । तं च द्दूण समुप्पसो कुमारस्स मवेगो ।
* चिन्तियं च जेणं । अहो णु खलु ईदसो एस संसारो, जेण
एवंविहेहि पि सुरलोयदुमहेहि च जत्तमपज्जन्तसयलमणो-
रहेहिं महापुरिसेहि परिचत्तो । ता को पुण एसो, किं
वा से परिचायविशेषकारणं ति पुच्छामि एथ । गओ
तस्स ममीव । वन्दिओ तेण भयवं सणकुमारायरिओ
१० सेससाङ्गणो य । धम्मसाहिओ भयवया सेसमाह्महि थ ।
उवविट्ठो गुहपायमूले । विणयरदयकरयसञ्जलिडडं^१ भणियं
च जेण । भयवं, असारो सेव एस मसारो कस्स वा सयस-
विन्नाणस्स न निम्बेयकारण । तद्वा वि पाएण न वज्झनिमि-
त्तमन्तरेण एस संजायइ त्ति । ता आचिक्ख भयव, किं ते
११ विशेषनिम्बेयकारणं, क व भयवन्तमवगच्छामि त्ति । तओ
भयवया^२ 'अहो से विवेगो, अहो वयणविन्नासो, अकहिष्ण
माणे 'मा अलोदयं सभावइस्सइ' त्ति चिन्तिऊण भणियं ।
सोम, सुण । विशेषकारणं पि न संसारवियारमन्तरेण,
तद्वावि विदयसंसारसहावस्सु^३ भवओ कोउयं ति 'कलिऊण
१० 'साहिष्णइ त्ति' ।

१ AC •लिओ ।

२ D adds चिन्तिय ।

३ D om

४ E adds वि ।

५ E कलिया ।

६ ACE साहिष्णनि ।

सुणिज्जण ऽप्यनियानं महाविवानं च कम्पपरिणामं ।

चित्तङ्गयविज्जाहरमणममीवंमि निक्कन्तो ॥

१ किह ?

अत्रिय इहेव भारहे वासे सेयविद्या नाम नयरी, तस्य
जसवन्तो राधा, तस्य पुत्तो मणकुमाराभिहाणो अहं ।
जायमेत्तस्य आदुट्ठं च मे संवक्करिएणं विज्जाहरनरि-
न्दत्तणं ति । अद्वक्कहो तास्यस्य कुमारभावे तस्य चिट्ठामि
जाव गहिया केद तक्करा वज्जा निज्जन्ति । दिट्ठा 'य ते
मए वाच्चियालिं गएणं । भणियं च तेहिं । देव, सरण-
गया अन्हे, परित्तायउ देवो । तस्यो 'मुयाविद्या मए,
रुट्ठा नायरया, निवेदयमारक्किएहि महारायस्य । भणियं
च तेणं । जहा कुमारो न-याणइ, तथा मेण्णिज्जण ते
निवेदज्जण नायरयाणं वावाएइ ति । वावाइया य 'तक्करा,
विज्जाओ मए एस वुत्तन्तो । रुट्ठो महारायस्य निग्गओ
नयरीओ बला^१ पड्डाणपरियणस्य, आगओ तामलित्तिं ।^२
सुणिओ एस वुत्तन्तो तज्जयरिषामिणा ईसाणवन्देण ।
निग्गओ पड्डोणिं । वड्डमज्जिओ अहं तेण भणिओ य ।
वक्क, इमं पि ते निययं चेव रज्जं; ना सुन्दरमणुचिट्ठिण,
जमिहागओ मि ति । पविट्ठो नयरि, दिट्ठो मे कुमार-

१ D जसकुमारिण भविष्य किह । भयवया भविष्यं सुख ।

२ B 'रहि ।

३ D om

४ ABCE मोया ।

५ ACE om. . BD om य ।

६ perhaps बला ?

वामो । अदक्कन्तेसु कदवघटिणेसु भणाविओ अहं तेण ।
गेण्हाहि जहिष्णियं जीवणं ति । न पडिवसं च तं मए ॥

- तओ तत्येव चिट्ठमाणस्स आगओ अविवेचगघवियजण-
मणाणन्दघारी वमन्तममओ, वियमिओ मलयमारओ,
१ कुमियाहं काणणुज्जाणहं, १ उच्छलिओ परऊयारवो, पय-
त्ताओ नयरिचचरीओ । एवविहे य वमन्तममए नियगेहाओ
चेव विसेसुज्जलनेवच्छो वयंसयममेशो पयट्ठो कौलानिमित्तं
तामलित्तोतिलघभूयं अणङ्गनन्दण नाम उज्जाण । अदयओ
रायमग्ग, दिट्ठो य वायायणनिविट्ठाए^१ नयरिमामिणो
१० ईमाणधन्दस्स धूयाए विलासवईए । भवन्तरआमओ ममुप्पओ
से ममोवरि अणुराओ, विमुक्का वायायणामन्न वज्जमाणस्स
तीए ममोवरि मइत्यसुत्था वज्जलमानिया^१, लखिया^२ य मे
विदयहिदयभूएण वसुभूहण, निवडिया मे कण्ठदेसभाए ।
१ पुलहयं मए उवरिऊत्त, दिट्ठं से वायायणविणिग्गयं वयण-
१५ कमलं, ममुप्पओ मे हिययमि परिओओ, पेच्छमाणीए य
निमिया मा मए मिणेहमऊमाण कण्ठदेसे । एत्यन्तरंमि
परिओमविमायगमिणं ईमिविहमियसणाह गीममियमिमोए ।
अदक्कन्तो अहयं तमुद्देमं देहमेत्तेणं न पुण चित्तेण, पत्तो
अणङ्गनन्दणं उज्जाणं । तत्य वि य वयंसयाणुरोहेण विचित्त-
१० कौलापवत्तो^१ वि देहचेट्ठाए तं चेव पयदसुन्दरं तीए

१ CDE ०२० ।

१ E ० चिङ्गार ।

१ D वज्जलकुट्टम ० ।

४ E om

४ B पुलो ० ।

१ A ० परिओ ।

वयणकमले चिन्तयन्तो ठिथो कंचि कालं । उचियसमएणं च
 पविट्ठो तामलित्तिं । कयं उचियकरणिज्ज । अइक्कन्तो
 वासरो, समागया रयणी । संमाण्णज्जण 'सिरं' मे
 दुख्खेद' ति लज्जं सेव विमज्झिया वयंसया । गच्छो वासभरणं,
 ठिथो सयणिज्जे । तत्थ य अणपिक्कणौय असभावणीयं ५
 अणुण्हयपुण्यं तद्वाविहं दुखाइमयमणुहवन्तस्स खणमेतल्लह-
 मिहस्सु^१ अइक्कन्ता रयणी । कयं गोसकिच्चं । समागया
 वसुभूएप्पमुहा वयंसया । विट्ठलाइं तम्भोसाइं । यथा अत्ते
 कीलानिमित्तमेव^२ भवणुक्काणं, पवत्ता कीलित्तं 'विचित्त-
 कीलाहि । 'सुअहिययत्तणाओ य लत्तिथो मे चित्तंमि १०
 मयणविचारो वसुभूएणा । 'वित्ते य कीलावद्वरे माहवी-
 लयामण्डवंमि चिट्ठमाणो भणित्थो अहं तेण । भो
 'वयस्स, अहं किं पुण तुमं अज्ज वामरंमि व मसी
 विच्छाओ दीसमि, खणं च ज्ञाणगओ विव सुणी सयल्लवेडं
 मिहममि, तओ ॥ लद्धसाहो विव 'जूयारो परिओसमुज्ज- ११
 हसि ति । तओ मए असमिक्खियकारियाए मयणस्स
 बीयहिघथभूयस्सं वि गूहमाणेण निययमाचारं अंपियं 'म
 किंचि लक्खेमि' ति । वसुभूएणा भणियं 'अहं लक्खेमि' ।

१ ACDE निह । २ A 'निमित्त, D निमित्तमेव । ३ B चित्तं ।

४ B अहिययत्तणाओ, D also had originally अहं ।

५ D यत्ते ।

६ BD वयस ।

७ B कटि ।

८ ACDE लद्धरो ।

मए भणियं 'किं तयं' । वसुभूदणा भणियं । आरोविओ ते
 वउल्लमालियानिहेण रायदारियाए गइयचिन्ताभारो, विहो
 थ तीए 'दिट्ठिपायच्छेण मयणसरधोरणीहिं । तज्जणिओ
 एम वियारो । अज्जहा कइमयण्डंमि सेव परिपण्डुरं ते
 १ वयणं अलङ्घनिहासुहादं च तारतम्यादं लोयणादं, हियया-
 यासकारिणो दीहदीहा नीसाम ति । ता मा संतप्प, इच्छइ
 मा तए सह समागमं, पेसिया 'थ तीए भियेइवज्जमाणं
 वउल्लमालिया दूई । अत्तं च । अवहिओ विहो अवस्सभवि-
 यत्थेसु, चउइ एम अविमुहोइओ नियमेण अजदीवगयं पि
 १० पाणिणं । करेमि अह एत्य कंचि उवाचं ति । 'पडिस्तुयं
 मए । कओ तेण विलासवदधाविधूयाए अणङ्गसुन्दरीए सह
 पसङ्गो । अहिगमणीयपुरिसगुणजोगओ' लग्गा य वा तस्स ।

अदक्कन्ता कइवि दियहा । तओ 'म कयमिह किचि
 वसुभूदणा, न पइवइ वा से मइगोसरो' ति चिन्तयन्तो
 १५ मयणपरायत्तयाए गओ वयणिज्जं । तत्थ पुण सुच्छिओ 'इव
 'मूढो इव मूओ इव भोओ इव गइगहिओ इव वेवमाणहियओ
 अप्पइवन्तो इन्दियाणं चिट्ठामि जाव येववेत्ताए सेव पइइ-
 वयणपङ्कओ आगओ वसुभूई । वयणवियारेण लल्लियं मए,
 जहा कयमणेण पओवण भविस्सइ ति' । भणियं च तेण ।

१ F दिट्ठियं । २ D om ३ BB पडिस्तुय, D ने for मए ।

४ D adds थ कसिणव ।

५ D विय here and afterwards

६ D adds मतो विय ।

७ D adds चिन्तियन्तो मयणपरायभाए ।

- पुन भयवया वीथरागेण विथ खण्डियं विणिज्जियसुरासुरसु
 रदमणाणन्दयारिणो पञ्चबाणसु सावण । तीए भणिय ।
 न याणामि खण्डियं न खण्डियं ति । एत्तिओ उण मे
 सतावो, ज से मणोरहविमओ न नज्जइ । मए भणिय
 १ 'कइ विथ' । तीए भणिय । सुण । 'एयत्ते मथणमद्दसवे निग्ग-
 यासु मथरवचरीसु 'वच्चरियामेत्तमगयाए दिट्ठो इमीए-
 अणुमाणओ विथाणामि-मुत्तिमत्तो विथ सुसुमाज्जहो 'कोवि
 जुवाणो । अज्झा कइ ईदमसु कम्मरयणसु 'अणीदसे वरे
 अज्झिमाओ ति । न १ पेज्जइ पद्दयसिरी इडवणाइ । सुज्झा
 १० य तीए 'तस्सुवरि सहत्थगुत्था वडसमालिवा, निवडिथा से
 इमी विथ कण्ठदेसे मणीरहेहि । तओ उवरिऊत्तमवल्लो-
 इज्जण निमिया य तेण^१ अज्जणमपायभीदययाए चेत्तुण तीए
 द्वियथ पिव कण्ठमि^२ । अइकन्तो य सो^३ । विसाभवई वि
 ॥ तथप्पभूदमेव^४ परिचलनिययवावारा तच्चा कया वत्तहेण,
 ११ जज्जा ११ अविक्खित पि न पारीयइ ति । विसाओ य एस
 वुत्तन्तो मए वच्चरियासवासाओ, पुणो रायधूयाओ ति ।
 समासासिया सा मए । सामिणि, अल विसाएण, १२ सवाएमि
 सामिणि द्विययवत्तहेण^{१२} । न खण्डिज्जइ कोमुई मयलज्जणेण

१ BD पक्के ।

१ B वचरीया० ।

२ B कोइ ।

३ B वच्चरिमे, om वरे ।

४ D पयोइ ।

५ ACF तस्सुवरि ।

६ D add's कहे ।

७ D add's माहे ।

८ add's ममुहेवाड ।

१० B नमिइ० ।

११ F अविक्खित ।

१२ B मया० ।

१३ F add's वच ।

ति । भणिकण पण्हिलोयणेहि निरुविओ सो, न उण
 उवलहो ति । तओ य मा अज्ज मयणवियारओ चेव अमपा-
 दयपओयण म अवगच्छिऊण निरुसक्यडा^१ पराहीणहियया
 सकन्तदूसहमरीरमताव परिचदय मयणीय^२ अवलम्विय महीयण
 उवरितलमाकडा । दक्खिणाणिलेण य मविसेमपञ्चलित्त- ५
 मयणाणला उपए च दौह च नीसमिय त चेव रायमग्गुदेम
 पुत्तोदउ पवत्ता । पव्वालिया य से अहिययर बाहमलिलेण
 दिट्ठी । तओ महमा चेव अणअणारवमुहलमणिवमय 'विज्ज-
 णिय करपणव अवहत्तिय अङ्गमधारय' महियाण मोह
 मुवगय^३ ति ॥ तओ समभमो उट्ठिओ अह, भणिओ ॥ १०
 वसुभूरं । 'वयसु, कहि मा हिययाणन्दयारिणी, दसेहि मे,
 अल तीए अवाहिण जीविण । वसुभूरणा भणिय । देव,
 वत्त खु एण, कहावमाण पि ताव हिययाणन्दकारय चेव,
 तं सुणउ देवो । तओ लज्जावणयवयणकमल ईपि विहमिऊण
 णुवओ अह । वसुभूरणा भणिय । तओ, देव, निमित्ता ॥
 महियाहि उणअङ्गमयणिजे कीजिया 'मए बाहमलिन'मित्तेण
 तालियण्णेण, दिव च से महावमोयलवण्णत्थकमि चन्दण,
 उवणीओ मुणालियावलयहारो, लहा कहवि तीए चेयणा,
 उमिभिय अलद्धनिदायेयपावस लोयणजुय । मए भणिय ।
 मामणि किं ते बाहव ति । तओ उल्लङ्घयाए मयणवियारण ॥ १०

१ D. ०५५ । २ B. ०५५ । ३ D. विज्ज । ४ D. विज्ज । ५ D. विज्ज ।

६ B. ०५५ । ७ B. विज्ज । ८ D. विज्ज ।

- अणवेखित्कण सहियण अब्वत्त चेव जपियं तीए 'तस्स
'चेवादसण' ति । तन्नो मए तीए माहारणत्थ अलिय चेव
जपिय । सामिणि, धीरा होहि, उव्वत्तद्वा तस्स मए पडत्ती,
विन्नविस्सु, सामिणि, तमन्तरेण । तन्नो विहसिथ तीए, दिज्ज
१ च मे कडिमुत्तथ ॥ एत्यन्तरमि समागया से जणणी, भणिया
थ तीए । जाय विसासवद्द, सारेहि वीण, जन्नो आणत्त
महाराएण 'अज्ज तए वीणाविणोन्नो कायन्नो' ति । तन्नो
गुहयणलल्लालुयाए जपिय तीए । जद एव, ता जत्तु वीणा-
यरिणि सदेहि । सदिथा वीणायरिणी । एत्यन्तरमि
१० किकायव्वमूढा अविसज्जिया चेव रायधूयाए निग्गया
रायगेहाओ, आगया^१ समवण, निरुविन्नो विसेसेण, न लह्हा
पडत्ती । ता कि पुण अह सामिणीए विन्नविस्सु ति
समह्हासिथा चिन्तापिसादयाए । ता एथ मे उव्वेयकारण ति ॥
मए भणिय । परिचय चिन्तापिसादय, जाणामि अहय
११ ॥ जुवाणय । ता तद्दा करिस्सु, जह्वा ते सामिणी निव्वुया
भविस्सुद्द ति । अणङ्गसुन्दरीए भणिय । साहेहि ताव, कह
तुम जाणामि, को दा सो जुवाणओ । मए भणिय ।
अप्पाणनिव्विसेसो वयमओ, अह्वा सामिमालो, अन्नो विया
णामि । सो पुणो सेयविद्याहिवस्स महारायअभववणो पुन्नो
१२ सणकुमारो नाम । तस्स कीलानिमित्त अणङ्गनन्दण पत्थियस्स

पेसिया तीए बजलमालिया, बजलमालिया य तेणं । अणङ्ग-
सुन्दरीए भणियं । जइ एव, ता अल ते सामिमालेण, जो
एव पि सामिणीहियय विद्याणिय निरुज्जमो चिट्ठइ ।
मए भणिय । न निरुज्जमो, कि तु उवायं विचिन्तेइ 'कह
पुण अणिन्दिएण विहिणा एसा यावियव्व' ति । अणङ्ग- ४
सुन्दरीए भणिय । समाणह्वाणुरायकुलकन्नयाहरण पि
अणिन्दियो चेव विही । मए भणिय । अत्थि एय, कि तु
अञ्चन्तसिणेहवन्तो महाराओ मणकुमारस्सु, जओ अपडिहओ
सम्बत्तामेसु गदपसरो, उवसत्थ च तस्स सबजमाण महाराएण
जीवण । ता कयाइ पत्थिओ चेव देइस्सइ ति । ता कि १०
एइणा । निवेणहि ताव एय बुत्तन्त सामिणीए, चिन्तेहि च
उवाय, कह पुण एयाण दसण 'सजाइस्सइ ति । अणङ्ग-
सुन्दरीए भणिय । निवेणमि एय । दसणोवाओ पुण, नेइस्स
अह सामिणि मन्दिइज्जाण, तुम पि य कुमार घेत्तूण तहि
चेव सन्निहिओ इवेज्जासि ति । पडिस्सुथ च त मए । मय १४
तुम पमाण ति ॥

तओ एय सोऊण मोहदोसेणाह सम्बमोक्खाण पिव गओ
पार, पीईए वि पाविओ पीइ, धिईए 'वल्लिओ धिइ,
ऊसवेण विय कओ मे ऊसवो । दिअ वसुभूइणो कडयजुयल ।
भणिओ च एसो । 'वयस्सु, न 'सु अह भवन्तमण्यमाणीकरेमि १०

१ D adds सबजमाण ।

१ D मलायपति ।

१ ACE आवलविध D य ।

३ B वयसु ।

४ B यल

- न्ति । गथा अन्ते तमुज्जाणं । दिद्धा य तत्थ इत्थमत्यविकोवि-
 थपुरिसं^१संपादयागालङ्गोहलपसूयविधारोवत्तस्सिक्खमाणसहवा
 सव्वे उऊ ; पढमं चेव कुसुमिवतिलयामोयमिन्दुवारमञ्जरी-
 मणहरो^२ वपन्तो, तन्नो^३ एवि य वियसियसुरहिमल्लिया-
 * कुसुमसोहिन्नो गिन्धो, तन्नो कयम्बकुसुमगन्धाणुवार्मिन्नो
 घणममन्नो, तन्नो महन्दमयगन्धाणुवार्मिधसत्तच्छयकुसुमसमु-
 ग्गमो सरयकासो, तन्नो परिपिञ्जरपियङ्गुमञ्जरीकथावयंसो
 हेमन्तो, तन्नो वियम्भिउद्दामकुन्दकुसुमहरहासधवलो^४ मिमिर-
 सन्नो^५ न्ति । तन्नो तं दट्ठुण चिन्तियं मए । अहो मणुस्स-
 १० लोयदुक्कहा इयं उज्जाणरिद्धी । तहि च जाव येवकालं
 विट्ठामि, ताव सा आगया अण्डुसुन्दरी । भणियं च तौए ।
 कुमार, आसणपरिग्गहेण अऊकरेहि एयं चन्दणलयाहरयं ।
 तन्नो मए मुलोदय वसुभूदवयण । भणियं च तेण 'जं एसा
 भणद' न्ति । तन्नो अन्ते गथा चन्दणलयाहरय । दिद्धा य
 १५ तत्थ जलहरोयरविणिग्गयरयणियरपणदणि ॥ तारायण-
 परिवुडा रायहंसि ॥ कलहंसिपरिवारा, समुद्द्वेल ॥
 'सूलमुत्ताहन्नकलियसलाथसपन्नोहरा, अण्डुघरिणि ॥ उज्ज-
 लच्छिपरिगया चित्ताणुकूलाणुरत्तनिउणसद्वियणमद्दगया
 लज्जदयरत्तकमलसोहेहिं कुम्भुअहिं घणसरत्तकोमलहुत्ति-
 २० विट्ठमिएहिं अल्लस्सिक्खमाणमिराजालमणहरेहि मिमलनद-

१ D रूपार्थेव ।

२ B मणोहरो ।

३ B om वि य ।

४ D om

५ D = हेव ।

६ E om पूल ।

'मऊहोहपडिवद्ध'परिणमण्डलेहिं अलद्धद्विद्ययपवेसेणं पिव
 पुव्वसेवासंपायणोवायचउरेणं जावयराएणं पडिवद्धएहिं^१ चल-
 लेहिं, चलणणुहुवाहिं चेव पमन्नसुकुमालाहि अकयकुकुमरा-
 यपिञ्चराहिं जड्डियाहिं, मयणजमलतोणीरकरणिण्णेणं पया-
 मथोरेणं च निरन्तरेणं^२ च ऊरुजुयलेणं, उत्तत्तकणयमय-
 'निम्मिएणे ध्व पीवरेणं घडियविमलमणिमेहलाहरणेणं अणङ्ग-
 भवणेणं पिव वित्तियेणं निधम्बविम्बेणं, सयलतेलोक्कलायल-
 मलिलनिवाणेणं पिव सहावगम्भीरेणं नाहिमण्डलेणं, कुसुमा-
 ललचावलेद्धाविषममाए तणुमण्णपसाहणाए रोमराईए, जोव्वणा-
 रुहणमोवाणभूयतिवल्लिमणाहेणं मण्णेणं, ईसानडिएण लाय- १०
 लाइसयलमण्डेणं पिव मयणेण सह समालिङ्गिएहिं परिणङ्ग-
 थिप्पन्तएहि अपओहरेहिं पओहरेहिं, सुपदड्डियाहिं बाजल-
 याहिं, असोयपमवविषमनेहिं सुपसत्यलेहालंकिएहिं माणिक्क-
 'पञ्जुत्तकणयकडयमणाहेहिं अणुभियकक्काकरेहिं करेहिं,
 परिमण्डलाए महजसुत्ताहलमालापरिगयाए तिलेहालंकियाए ११
 मिरोहराए, मन्धूयकरणिणेण सहावारुणेण अहरेण, विलिज्जि-
 यकुन्दकुसुममोहेहिं विणिन्नमऊहजालमोहिणेहिं दमणेहिं,
 उत्तुङ्गेणं सहावरमणिज्जेणं नामावंसएण, कन्तिपडिपूरिएहिं

१ D मऊहेहिं ।

२ C परिवेस० ।

३ GE add, चवणेदएहिं

D had चचलएरहिं but smears it over with *gera*, and goes on
 चलएरहिं । ४ D om ५ AC निक्षिपेव्य ।

६ A पञ्जत० B पञ्जलन० ।

- विणिज्जियचन्दविम्बमोहेहि असोयपण्णवावयम^१पडियपडिमेहिं
 गण्डपासेहि, विउट्टनवकुवत्तयदलकन्तिमुकुमालेहि सुपण्ण
 लेहि दमणगोयरावडियजणमणणन्दणेहि^२ नयणेहि
 गहकज्जोलदरगहियमियद्धमण्डलनिहेण सुसिण्हिद्धासयाउलेण
 ५ निडालवट्टेण, वयणाणुरुवेहि कच्चतवणिज्जतत्तवत्तिथामणाहेहि
 अप्पियवयणासवणेहि सवणेहि जिणप्पाणाणसउज्झन्नामयण
 धूसुग्गारेण पिव कसिणकुडिलेण मालईकुसुम^३दामसरहि-
 गन्धायद्धियममन्तमुहलममरोलियरियण केसकलावेण,
 तिउपणेक्कसुन्दरपरमाणुविणिज्जिय^४ पिव अपडिह्व क्वमोह
 १० वदन्ती, ईसिविहसियारद्धसद्वियणकहापवन्धा विमलमाणिक्क-
^५पञ्जुत्तकण्ठामणोवविट्ठा विलासवदंति । तच्चो 'त दट्ठुण
^६मोहतिमिरदोसेण अणिरुविकण परमत्थ अक्खिप्पन्तद्वियय
 पुरन्तवाङ्गजुयत्तो परिविज्जित पयत्तो । किह

ओहामियसुरसुन्दरिह्वाइसय विणिज्जिय दट्ठु ।

- ११ विहिणो वि नूणमेय वज्जमाणो आसि अप्पाणे ॥
 एमा चावायडुणवियल मुणिकुल वञ्चह विहिणा ।
 कण्हिययमेयणसहा विणिज्जिया इत्थमसि च्च ॥

एत्यन्तरमि समागच्छो से अह दमणगोयर, सुलदओ य
 तीए ससिण्हिमारत्तकमणधवलेहि चलन्तारएहि नयणेहि ।

१ D नयसय II नयडिमावद्विहववदवमोह ।

२ D मण्णवावयचि ।

३ D om दाम

४ D विविज्जिय ।

५ B पञ्चवत्त ।

६ D तमह ।

७ BD अवाचमोहदीयच ।

ससङ्गमा विद्य अणाचिरक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्ती समुट्ठिया
 एसा । 'तश्चो मए भणियं । मागयं वसन्तलच्छीए । सुन्दरि,
 अलं संभमेण । एत्यन्तरंमि त चेवासणमुदंसिक्खण भणियं
 अण्डसुन्दरीए । उवविमल कुमारो । विलामवदआसणं^१ त्ति
 वज्जमाणेण उवविट्ठो अह । उवण्णीयं च मे कलधोयमयतलि- ५
 याए तल्लोलां । त च येत्तूण भणिय मए । उवविमल रायधूय
 त्ति । उवविट्ठा एसा । 'ठियाणि कच्चि वेलां ॥

एत्यन्तरंमि समागश्चो मित्तभूर्द नाम कल्लन्तेउरमहल्लश्चो ।
 पणमिश्चो अहं तेण, मए विद्य अहिवाहश्चो । भणिय च तेण ।
 विलामवद, महाराश्चो आणवेद । विजुमरिया ते वीणाप- १०
 ओमा । कुविश्चो अहं कम् । ता लहुं सुमरेहि 'अज्ज पुण
 तए वीणा वाइयव्व' त्ति । तश्चो 'जं महाराश्चो आणवेद'
 त्ति भणिकण निग्गया लहुं ।

अह कल्लुदयसमेया सणेहमारत्तकमणधवल्लेहि ।

नयणीहि अपेक्खन्त पेक्खन्ती वलियतारेहिं ॥ ११

मन्यरगईए विद्यलन्तहत्यमंडट्टमुहल्लमणिरमणा ।

मयणसरघायभीय व्व वेवमाणो गया भवणं ॥

तश्चो वसुभूदणा भणिय । 'वयस्स, एहि गच्छामो ;

'विणा विलामवईए किमिहचिट्ठिएणं त्ति । निग्गया अच्चे,

१ BD add तश्चो भवियं अण्डसुन्दरीए सुमागय मयणवयस्स ।

१ B आसणे ।

१ CE ठियाईं चे B ठिया य ।

२ B वयस ।

५ D adds आवचिउ वीवाकोसस ।

- दिद्धा य उज्जाणद्वारदेमभाए अणङ्गवदनामाए रायपत्तीए ।
 अकज्जायरणकुलहरत्तणेण मयणस्स समुप्पन्नो तीए वि
 ममोवरि अहिस्सामो । 'गया अहे मग्गिह ॥ वासरन्तमि य
 चेत्तूण विज्जाहरमन्थगुत्याइ सिन्दुवारकुसुमाइ विलेवणमणाइ
 १ च तम्बोलमागया अणङ्गसुन्दरी' । भणिय च तीए । कुमार,
 विभत्त सामिणीए 'एयाइ सइत्यगुत्याइ सिन्दुवारकुसुमाइ
 अवस्स अज्जउत्तेण परिहिज्जाइ' ति । तत्रो 'मवादय चेव
 इमिणा सुवस्सासेण ने ममोहिद्य' ति चिन्तिऊण, 'ज देवी
 आणवेइ' ति भणिऊण गहिय कुसुमदाम, विरइय उन्तिमङ्गे,
 १ 'विलिन्तो वि' पिययमावज्जमाणेण पुणो विलिन्तो अप्पा,
 मोत्तूणमावील ममाणिय तम्बोल । एत्यन्तरमि भणिय
 वसुभूइणः । अणङ्गसुन्दरि, दिद्ध तए पियवयमस्स विणीयत्तण ।
 तीए भणिय । न एवविहेसु विण्णो अच्चेरय ति । तत्रो
 कचि वेल गमेऊण पयइा अणङ्गसुन्दरी । दिस्सो य ने मए
 ११ भुवणमारो कण्ठओ । 'तत्रो पइइवयणकमला 'मपप्पा सामि-
 णीए मणोरह' ति चिन्तयन्तो भणिया म एमा । सुन्दरि,
 सय ते गेहमेय, ता इहगमणेण खेओ कायम्बो ति । तत्रो
 'जं कुमारो आणवेइ' ति भणिऊण गया अणङ्गसुन्दरी ।
 पवट्टुमाणाणुरायाण अइक्कन्ना कइवि दियहा ॥

१ D adds in the text B 1 marg तउ त वोल वार्णमोमपेच्छिकव ।

१ B adds माम विल्लासवइमतिथा दासपडिया सलवसु निवडिऊव ।

१ B मया० ।

१ B 1 is पुण

१ B 1 is मया ।

१ B ० माइओ ।

० तथा चिन्तयन्तो only in A. D 1 marg

अथवा य रायकुलाश्रो निगच्छमाणो भणिश्रो अह
 चेडियाए । कुमार, महारायपत्नी अण्डवई^१ भणाइ 'जइ
 नाईव उवरोहो, ता इहागच्छउ कुमारो' त्ति । तश्रो
 वीसत्ययाए महारायस्सु 'अम्माए वि आणासपायणे 'न उव-
 रोहो' त्ति भणिकण पयहो अण्डवईसमीव^२ । दुवारपवेसे ५
 य पुरिय मे वामलोचणेण, उवरोहमीसयाए तहवि य
 पविहो 'अहय । दिट्ठा य सा मए वामकरयलपणामिय
 परिमलियकवोलपत्तलेह वयणकमलमुब्बहन्ती । पणामिया
 सायर । अपरिफुड्ढकर य 'कुमार मरणागय, 'परित्यायाहि'
 त्ति अपिय तीए । मए भणिय । अन्न, कुश्रो भय । तश्रो १०
 मयणविचारनिभराए दिट्ठीए म 'पुलोइजण भणिय तीए ।
 कुमार, अण्डाश्रो । जयप्पभिइ^३ दिट्ठो मए मन्दिहज्जाणाश्रो
 निगच्छमाणो तुम, तयप्पभिइ^४ पञ्चबाणो 'वि 'मयणो मम
 चित्तलखे दसबाणकोडो मवुत्तो । ता हियण ममप्पिय
 नियगुणेहि सदाभिय अणुराएण धारिय मयणवासेहि सक्किय १५
 निव्वेहि मे सरीर अत्तणोवओगेण । ते य सत्तिमन्ता
 पुरिभा, जे अभत्यणावच्छला, भमावत्थियकज्जा^५ न गणेन्ति
 'आयइ, अशुद्धरेन्ति दीणयं, पूरेन्ति परमणोरहे, रक्कन्ति
 मरणागय । ता रक्खेहि म इमाश्रो अण्डाश्रो त्ति । तश्रो

१ D • मती । २ ACE om D has उवरोहो । ३ D • मति ।

४ ACE च । ५ C • यहि B • यइ A परिणाहि । ६ B प ।

७ D • मर । ८ B om ९ D adls य । १० BD सायर ।

- एयमाद्यस्त्रिकण ताडिओ विय अभिषिखरिसेण भिन्नो विय
 मूलेण समाहओ विय मग्गेसु मुच्चमाणो विय जीविण
 महन्त दुक्कमणुपत्तो न्हि । तओ 'नत्थि अकरण्णिज्ज विषया-
 उराण' ति चिन्तिऊण अपिय मए । अम्भ, परिचय इम
 १ उभयलोथविहट्ट अणञ्जसकप्प, आलोएहि अत्तणो महाकुल,
 अवेस्साहि महारायधन्तिए गुणे । सकप्पजोणी य निरय-
 गमणेक्खदेसिओ अणुओ, न थापरिचत्तेहि इमेहि एस
 उवरमइ । न य विहाय च्छणवन्दण तुह सरीरेण ने
 उवओगो । सन्तिमत्ता वि थ पुरिषा, जे न परिचयन्ति
 १० धम्म, न खण्हेन्ति सील, न खण्हेन्ति 'आयार, न करेन्ति
 वयणिज्ज, न मुञ्चन्ति उचिएसु । अणुपरिरक्खण पि य न
 विवेयसमाहमन्तरेण । अत्त च । वल्लहो अह ते । ता कह
 खणियसुह चेव वज्जमञ्जिऊण न पाडेहि म अविज्झायज्जय-
 वदजालावल्लीभीसणे 'गरए । अओ परिचय इम अविवेदजण-
 ११ वज्जमय कामादिलास । सामिवाली य तुम ति । अओ एवं
 भणामि । भणिय च ।

ओ पाव कुणमाण 'अणुयत्तइ सामिय व मित्त वा ।

ओ निरयपत्तियस्सा कहेइ 'कण्डुज्जुय मग्ग ॥

एत्यन्तरमि लब्धावणयवयणाए भणिय अणुवर्द्धए^१ ।

- १० बाऊ कुमार बाऊ, उचिओ ते विवेगो । मए वि ख्वसीलाइ

१ D बापर । २ D निरय । ३ B अणुयत्तइ । ४ DD कण्डुज्जुय F अणुयत्त
 explained in D : marg कीवत् वावत् अणु परछं । ५ D मत्तोय ।

- परित्यायाहि परित्यायाहि,^१ सरणाग्नौ अज्जसु । कुलउत्तएण
 भणियं । भद्, अलं भएण, को मम पाणेषु धरन्तेसु भद्सु
 केसं पि उप्पाडेह । धरिणीए भणियं । अज्जउत्त, मा एवं
 करेहि; कयाद् दोसयारी भवे । कुलउत्तएण भणियं । सुन्दरि,
 ५ ^१सदोसयारी कि सरण पवज्जइ । ता किं एइणा । जो होउ,
 सो होउ ; पडिवज्जो मए । भणिओ य 'भद्, उवविमसि'
 ति । तेण भणिय । अज्ज, कयन्तइत्थिलव्वियाणि विद्य
 मयकुलाणि खीयन्ति मे अज्जाणि, भयाभिभूयइत्थियाहिययं
 विद्य धरहरन्ति^२ मे ऊह, परमिन्दाह विद्य सज्जनभारही^३
 १० न पसरइ मे गई, अत्थिजणुस्सावा विद्य पए पए खलन्ति
 सत्तणथा, पेयणाहसु विद्य देवसु विजयवक्खणो^४ आसज्जी-
 हवन्ति निहेसयारिणो ति । कुलउत्तएण भणियं । भद्,
 अलं ते^५ भएण । को मम पाणेषु धरन्तेसु ^६भद्सु केसं पि
 उप्पाडेह ति । ता परिउद्य विमसयं, उवविमसु आवासकारे^७ ॥
 १५ एत्थन्तरंमि समागया रायपुरिमा । भणियं च तेहिं ।
 'धरे रे पावकस, सउदेवभासणमइक्कमिऊण अज्ज वि
 पाणे ^८धरेसि ।

१ ॥ adds ति ।

२ D has instead of this sentence- सदोसयारी

सरण पवज्जइ न उव निदोसयारी सरणं पवज्जइ ति ॥

३ E =हरायंति ।

४ AGE भारी ।

५ AC =भयसो ।

६ D om

७ D भद्' अमुज्जीर पि दणिसुइ ति ।

= D adds उवविमसो य दुवहरमते ।

८ D धरे धरे ।

१० D धारेसि ।

विहङ्गाद ति मोगवायविष्णामण्य १६ममणुचिद्विद्य, ॥ उण
परमत्यश्चो न्ति । ता गच्छउ कुमारो । तश्चो अह पणमिऊण
तौए चरुणुयस मिग्गश्चो, तश्चो गश्चो नियगेह ॥

अदकन्ता काह वेत्ता । ममागश्चो गरवदसौयहियधभूश्चो
विणयधरो नाम नयरारस्किश्चो । भणिय च तेण । कुमार, १
वत्तुकामो अह, ता विविज्जमप्पाणय आणवेव कुमारो
न्ति । तश्चो पुलहया वसुभूदपसुहा वयमया, अवगया य ।
भणिय च तेण । कुमार अवहिश्चो सुण ।

अत्यि भवश्चो १पिहरज्जमि मत्यिमई नाम सच्चिवमो ।
तत्य वीरसेणो १नाम कुलउत्तश्चो । सो य १०

असन्नदाणवसणी अद्धिमाणधणो दयालुश्चो सुरो ।
गमोरो सरणागयपरिरदकणवद्धकच्छिमो ॥

तस्स य कप्पपायवस्स विय परत्यमपायणेण सकल जम्म-
मणुहवन्तस्स अदकन्तो कोह कालो । जाया य वे आवज्ज-
मत्ता घरिणी । तश्चो सो त गेपिहऊण महया चउयरेण ११
पघडो तौए कुलहर जयत्यस नाम नयर । १पत्तो सेयविद्य, १
आवासिश्चो वाहिरियाए । एत्यन्तरमि ममागश्चो नामसमा-
हूरियाणणो भयकाथरधक्खू खीणगमणमत्तो कप्पगयपाणो
तुरियतुरिय कोह कुलउत्तश्चो । भणिय च तेण । अज्ज,

१ CDF इय=१

२ D पिहय=

३

४ AC om

५ D add अणमयवयाचरिच य । ६ B २ lds भवउ विज्जता जसोपय वो

- ‘महया आसमाहणेण असोवसदेवो । पुच्छाविच^१ तेण ‘अरे किमेयं’ ति । माहिय च से रायपुरिसेहि । भणिय च तेण । अरे मए अवावाइयमि को सरणायवच्छलं वावाएद णि निवेएह तायस्सु । तओ उवसन्तमाओहणं, निवेइयं
- ५ राइणो, ‘अवहीरिय च तेण । भइ, वीसत्यो गच्छाहि णि वज्जमाणिऊण^२ कुलउत्तय गओ कुमारो । ‘तक्कर पूइऊण अणुमासिऊण य ‘त पत्तो दुमासमेत्तेण कालेण कुलउत्तओ जयत्यल । पसूया से घरिणौ । जाओ से दारओ, ओ उण, कुमार, अह चेव । ता एव सयलसत्तोवगारगो वि विसेसओ
- १० उवयारौ ते पिथा तायस्स अग्गाए भम च णि । निवेइयं^३ कुमारस्स, कारणं पुण इम । अण्ण खलु समागयमेत्तो चेव ईमाणचन्दो महाराओ वाहियालीओ पविट्ठो अण्णवइगेह । दिट्ठा य तेण करइहविलिहिवाणणा बाइजलधोयकवोल-पत्तलेहा अण्णवई^४, भणिया य ‘सुन्दरि, किमेयं’ ति ।
- १५ तौए भणिय । सौलपरिरक्खणविवाओ । राइणा भणियं । साइउ सुन्दरी, कस्स सुमरिय कयन्तेण । तौए भणिय ।

१ D adds महाराणुत्तो ।

१ D adds च ।

२ D माराविण मरावाएह ततो भइ etc

२ D मज्झिऊण ।

३ D adds कुलउत्तयो य न ।

३ I om न यतो ।

४ B has the following passage सुय म अण्णवइयवाव अयावाओ अहा विजयअण्णो पुन अण्णवइयवाव ततो भइ etc । नम पि सुमरियव हरिइयम फल्लोयवो वामर पि सयल तस्स सम्भूयगुवकिणव करवाच न तिण्ण मेत्ता चेव ईमाणचन्दो etc, A.O.S. have देवो instead of ईयाव ० य० । ५ D मयौ ।

विदुद्धारं ति लोगवायविन्नासणत्थं ^१दममणुचिद्धियं, न उण
परमत्थञ्चो त्ति । ता गच्छउ कुमारो । तञ्चो अहं पणमिऊण
तीए चण्णजुयल निग्गञ्चो, तञ्चो गञ्चो नियमेहं ॥

अदक्कन्ता काइ वेला । समागञ्चो नरवदवौयहिययभूञ्चो
विणयंधरो नाम नयरारस्सिञ्चो । भणिय च तेण । कुमार, ^५
वत्तुकामो अहं, ता विवित्तमप्पाणयं आणवेउ कुमारो
त्ति । तञ्चो पुलाइया वसुभूइपसुहा वयंसया, अवगया थ ।
भणियं च तेण । कुमार, अवहिञ्चो सुण ।

अत्थि भवञ्चो ^१पिइरज्जंमि सत्थिमई नाम सत्थिवेसो ।
तत्थ वीरसेणो ^१नाम कुलउत्तञ्चो । सो य ^{१०}

अच्चन्तदाणवण्णो अहिमाणधणो दयालुञ्चो सूरु ।
गम्भीरो सरणागयपरिरक्खणसद्धकच्छिणो ॥

तस्स य कप्पपायवस्स विथ परत्थमंपायणेण सफलं जन्म-
मणुहवन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो । जाया य से आवज्ज-
मत्ता धरिणी । तञ्चो सो तं गेप्पिऊण महया चडयरेण ^{१५}
पयइो तीए कुलहरं जयत्थलं नाम नयरं । ^१पत्तो सेयविथ,^५
आवासिञ्चो माहिरिथाए । एत्थन्तारंमि समागञ्चो वाससमा-
वूरियाणणो भयकायरचस्सू खीणगमणसत्ती कण्ठगयपाणो
तुरियंतुरियं कोइ कुलउत्तञ्चो । भणियं च तेण । अज्ज,

१ CDE इय० ।

२ H पिरथ० ।

३

४ AC om

५ D adds कइअउउउउउउउउउउउउ ।

६ B adds अउउउउउउउउउउउउ अउउउउउ ।

त एम इमीए विवागो । निमित्तन्तरजोगश्चो य अव-
 गच्छामि, निहोसवत्युविमश्चो विदसो ते रक्षा विहद्धाएसो,
 * नाहिप्पेशो य भवश्चो । ता मा संतप्प । जहा तुमं चिन्नेसि,
 तथा एसो परिणमिस्सुद । किं तु सिग्घं पयट्ठेहि, अन्नहा
 असोदणं परिणमद ॥ तश्चो मए चिन्तिय । अण्णेममनिय-
 पसश्चो सिद्धाएसो खु^१ एसो, एयं च एवविहं पश्चोयण,
 * विम्ववणागोथरो च कोवो देवस्सु, सव्वहा विसममेय ति
 चिन्तयन्तो गश्चो निययमेह । हा को उण इहोदाश्चो त्ति^२
 चिन्तयन्तो गहिश्चो उव्वेएण । पुच्छिश्चो य जणणीए । पुत्तय,
 किमेवमुव्विग्गो विध सक्कीयसि । तश्चो मए^३ 'नत्थि
 जणणीश्चो वि अवरं वीसामयाम' ति धाहिंय तीए । भणियं
 १० णाए । पुत्तय, न तए इममण्णचिट्ठियव्व, कुलोवयारिपुत्तो
 खु एसो पुत्तयस्सु त्ति । *साहिश्चो कट्ठियपुत्तन्तो । ता एव
 ववत्थिए सुमारो पमाण ति^४ ॥

ठिश्चो तुण्हिक्को विणयधरो । तश्चो मए चिन्तिय ।
 अहो माघाभीलया इत्थिवग्गस्सु । अहवा मसिलिया नाम
 १५ भुयङ्गमगई विध कुडिलहियया, विज्जू विध दिट्ठनट्ठपेस्सा,
 भरिया विध सभयकुलुक्कायणी^५, ससङ्गपव्वज्जा विध
 अपुट्ठधस्सा, हिसा विध जीवल्लोयगरहिंय त्ति । अहवा कि

१. E om   २. D adds चिन्तिय ।   ३. D adds सुमारो ।

४. D adds भविकव ।   ५. B = सुभयायसी D = कुलुक्कायसी ।

न विघ्नत चेव मए महारायस्स, 'किमणेण असवद्धुपलावेण'
 ति अन्नहा । अदक्कन्ता कदवि वासरा सणकुमारस्स मं
 पत्थेमाणस्स । न पडिवन्न च त मए । अज्ज उण मयमेवा-
 गच्छिऊण अपडिवज्जमाणी से हियइच्छिय एव कयत्थिय
 न्हि । तओ कुविओ राया । भणिय च तेण । अरे विणय- ५
 धर, लद्धु त दुरायार कुल्लफसण वावाएहि त्ति । मए
 भणिय । ज देवो आणवेइ । राइणा भणिय । तद्वा तए
 वावाइयव्वो, जहा न कोइ ण लख्खेइ त्ति । तओ मए
 चिन्तिय । अहो दारुणे निउत्तो न्हि । एवफला नरिन्द-
 पच्चसन्नया । धन्ना खु ते जणा, सेवन्ति जे निहुज्जणाइ १०
 तत्रोवणाइ । हा किमेत्थं कायव्व ति । मोहण होइ, जइ सो
 दौहाऊ न वावाइज्जइ । समद्धासिओ चिन्तापिसाइयाए
 'तहावि च अलङ्कणीओ देवाएमो' त्ति पयट्ठो 'एयवइयरेण ।
 एत्थन्तरमि क्खीय केणावि तोरणपण्णे । तमायण्णऊण
 विलम्बमाणो भणिओ सिद्धाएसनेमिन्तिण । भइ विणयधर, १५
 मा विलम्बेहि जओ सोप्पा नाम 'सत्तमी एसा छिक्का
 आरोग्गफला अणन्तरा अपुव्वअत्थलाभोत्तरा था । तद्वा य
 भणियमिणमिमोहि

पडिसेहमजत्त वा हाणि बुद्धिं खय अमिद्धि वा ।

आरोग्गमत्थलाभ क्खीयमि पयाहिणदिमासु ॥ २०

- त एष इमौए विवागो । निमित्तन्तरजोगश्चो य अव-
 गच्छामि, निहोषवत्युविसश्चो विदस्यो ते रत्ना विशङ्काएभो,
 * नाहिप्पेशो य भवश्चो । ता मा सतप्प । जहा तुम चिन्तेमि,
 तहा एभो परिणमिस्सुद । कि तु सिग्घ पयट्ठेहि, अन्नहा
 अमोचण परिणमद ॥ तश्चो मए चिन्तिय । अण्णेषमनिय
 पच्चश्चो सिङ्गाएभो खु^१ एभो, एय च एवविह पञ्चोयण,
 ५ विस्सवणागोयरो य कोवो देवस्स, सन्नहा विमममेय ति
 चिन्तयन्तो गश्चो निययमेह । हा को षण इहोवाश्चो त्ति^२
 चिन्तयन्तो गश्चो उव्वेएण । पुच्छिश्चो य जणणीए । पुत्तय,
 किमेवमुन्विग्गो विथ लक्खीयमि । तश्चो मए^३ 'नत्थि
 अणणीश्चो वि अवर वीसामघाम ति माहिय तीए । भणिय
 १० णए । पुत्तय, न तए इममण्णचिद्धियस्स कुलोवयारिपुत्तो
 खु एभो पुत्तयस्स त्ति । *साहिश्चो कहियपुत्तन्तो । ता एव
 ववत्थिए कुमारो यमाण ति^४ ॥

- ठिश्चो तुण्हिक्को विणयधरो । तश्चो मए चिन्तिय ।
 अहो मायामीलया इत्थियग्गस्स । अहवा महिलिया नाम
 १५ भुधङ्गमग्गे विथ कुडिलहियया, विष्णू विथ दिट्ठमट्ठपेम्मा,
 सरिया विथ उभयकुलुक्कायणी^५, मयङ्गपन्नज्जा विथ
 अपुट्ठधम्मा, हिमा विथ जीवलोयगरहिय त्ति । अहवा कि

१ E om

२ D adds चिन्तिय ।

३ D adds कुमारो ।

४ D adds भविष्य ।

५ B •कुलुवायसी D •कुलुवायसी ।

दमीए चिन्ताए । अविवेकबड्डला विषयविमलालमा ईदमी
 चेव महिनिया होइ । अह कछं पुण महाराएण तीए
 वयणओ एयमेवं चेव पडिवन्नं ति । अहवा ईदमी^१ मे
 अवत्था, जेण संभउ एयं पि^२ । अविमिस्सुगारीणि किल
 जोव्वणाणि हवन्ति । इडा य मा महारायस्स । ता किमेत्थ
 जुत्तं ति । किं साहेमि^३ जहट्ठियं महारायस्स । अहवा
 वावाइज्जइ मा तवस्मिणी अवस्सं महाराएण । न कथं च
 मे^४ ममोहिंयं । ता कहमन्न पि अण्णत्थं से संपाडेमि ।
 अमाहिज्जमाणे य मदण्णा मे कुलहरस्स । तहावि वर
 मदण्णा, न उण परपौडं ति । चिन्तयन्तो भण्णित्थो विणयं- १०
 धरेण । ता आइसउ कुमारो, कि मए एत्थ कायव्वं ति ।
 मए भण्णित्थं । भइ, आएमयारी तुमं, ता संपाडेहि राय-
 मामणं किं वा मए दुरायारेण कुलपंभणेण जीवमाणेण
 ति । अट्ठभण्णित्थं किकिय मिरिहराभिहाणेण रायमग्गचारिणा
 जरेण ति । नित्यकहापडिवड्ड च रायमग्गगामिएहि महया १५
 महेण जंपिय बम्भणेहि^५ 'भो किं वड्डणा, न एम दोमयारी,
 एत्थ अम्हे 'कोमविमएहि पद्याएमो' । एयमायलिज्जण
 भण्णित्थं विणयधरेण । कुमार, न तुम दुरायारो, जओ
 जपिय भिड्ढाएसेण 'निदोमवत्थुविसओ^६ विदणो ते 'रत्ता

१ D इदमी ।

२ D ति ।

३ CD से ।

४ D चदणेहि ।

५ Al कोपसव*, C कायव* ।

६ ABCE विदिओ, D दिओ ।

७ E inverts शेष ।

- विरुद्धाणो' ति । अविताहाणो य सो भवत, न महिओ
 य भवओ दुराचारादसदो अविताहसूयगेहि किकादिनिमि
 तेहि । ता कि एदणा ^१पलावप्पाएण । साहेहि, कइ पुण
 इम ववत्थिय जेण विज्जवेमि महारायस्स । मए भणिय ।
 * भइ, किमइ साहेमि, अन्ना एत्थ पमाण । तेन भणिय ।
 कुमार, न तुज्ज एत्थ दोसो, दुड्डा य सा पाव ति सामन्नओ
 निच्छियमिण, ^१विसेम नावगच्छामि । ता कि ममेदणा ।
 एव चेव एय विज्जवेमि महारायस्स तथो सा चेव एत्थ अन्ना
 लहिस्सइ ति । भणिकण उट्ठिओ विणयधरो, धरिओ मए
 १० भुयादण्डे, भणिओ य । भइ, अल्ल अन्नाए उवरि सरभेण ।
 पच्चल जीविय । न खलु एय वड्डमन्निकण गुह्यणसकिलेस
 करण जुज्जइ । विणयधरेण भणिय । कुमार, पुत्तो तुम
 महारायणसवक्कणो, किमेत्थ अवर भणीयइ । अओ चेव मे
 तीए पावाए उवरि कोवो । ता करेहि पसाय सुद्ध म जेण
 १५ विज्जवेमि एय वदघर देवस्स । मए भणिय । अल्लमिणिणा
 निम्बज्जेण । तेण भणिय । कुमार, अवस्समिण मए देवस्स
 विज्जविथव्व ति । मए भणिय । भइ, जइ एव, ता अवस्स मए
 वि अप्पा वावाइयव्वा ति । एयमायल्लिकण वाड्डल्लोयणो
 विमत्तो विणयधरो । भणिय च जेण । अहो देवस्स असमि
 २० श्चित्तकारिया, ज ईदम पुरिसरयणमेव सभावोयइ । धिरत्थु

एयस्स देवमहो । मए भणियं । भइ, मा तायं अहिस्सिवाहि^१ ;
 को एत्थ दोमो तायस्स, मम चेव पुब्बकम्मपरिणई एष त्ति ।
 तन्नो महासोयाभिभूणण भणियं विणयंधरेण । कुमार, जइ
 एवं, ता आदमउ कुमारो, किं मए पावकस्सेण कायव्वं ति ।
 मए भणियं । भइ, आएसंयारो तुमं, ^१पावकस्सा अहं ; ता
 मंपाडेहि रायमासणं । ^२किं मए दुट्ठसीलेण जीवन्तएण ।
 तेण भणियं । ^३भा एवमादसउ कुमारो, किं इमिणा
 अमंवद्धपत्तावेण ^४वयणविषासेण, जइह दुट्ठसीलो पावकस्सो ;
 धस्सो तुमं, भायण मयल्लकस्साणण, ^५आलओ मयल्लगुणरय-
 णणं, कप्पतरुभूओ मयल्लमत्ताणं, कि वड्डणा, निब्बुददाणकप्पो ^{१०}
^{१०}तेजोहस्स वि । ता जइ न विषवेयव्वमेयं देवस्स, रक्खियव्वा
 सा रायदुट्ठपत्ती, ता चिन्तेहि ^{११}एत्थुवायं, जइ भवओ
 पाणधारणणन्दियमणो देवस्स अणवराहो हवामि त्ति ।
 तन्नो मए चिन्तिव्वं । न वावाएइ एसो ; अवावाएन्तो य
 एवमवराहियं न पावेइ, जइ अलक्खिओ परिथणेणं वसुभू- ^{१५}
 इविदओ विष्णुगिदुदंसन्तरमुवगच्छामि त्ति । चिन्तिऊण इमं
 चेव भणिओ विणयंधरो । भणियं च तेण । कुमार, को अओ

१ ACDE. •चिव, in D the words down to कुमारो : marg sec m.

२ ACb om the next two words

३ ACE om this sentence,

B the last word only

४ ACE कुमार किं etc

५ AC om व०,

and continue कइ पावकस्सो धस्सो तुमं, etc

१ D om all down to

ता जइ ।

१० ACE तिय०, B विव ।

११ A एत्थ व० ।

उवायन्नु त्ति, ता अणुत्तिष्ठ उदणमेव कुमारो । अन्न च ।
पयइ चेव वहण सुवणभूमि, अज्जेव १रयणीए १सुत्तिमद
त्ति । तेणेव सुवणभूमिगमणेण अणुग्गहेउ म कुमारो । मए
भणिये । क वो रोयइ त्ति ॥

४. एत्यन्तरमि ममागओ सङ्गासमओ । निग्गओ अह
वसुभूइविणयधरसमेओ १तामसिन्तीओ, गओ वेलाउल ।
समप्पिया अहे विणयधरेण सबडमाण वहणसामिणो
समुइदत्तस्स, पडिच्चिया तेण । अइकन्ता येववेला । समुग्गओ
कामिणीगण्डपण्डुरो चन्दो समागया सखुइजलयरनिमाय
१० गविणा समुइवेला । समारूढो य अहय वसुभूइदुर्दओ
जाणवत्त । चलणेसु निवडिऊण 'कुमार, न मे कुप्पियव्व'
ति भणिऊण बाहोसल्लोयणो १नियत्तो विणयधरो । कयाइं
मङ्गलाइ, उवउत्तो कलहारो, आपूरिय जाणवत्त, पयइ
पवणवेणेण । १एत्यन्तरमि वसुभूइणा भणिय । भो वयमं,
१५ किमेय त्ति । तओ मए साहिओ अणुव्वदवुत्तन्तो । तेन
भणिय । अह कि पुण जहट्टिय चेव न निवेदय महारायस्स ।
मए भणिय । वयस, १अणुव्वदपीडाभएण त्ति ।

पत्ता १ अहे दुमासमेत्तेण कालेण सुवणभूमि, ओइला
पवहणाओ, गया मिरिउर नाम नयर । दिट्ठो य तत्थ

१ ACF add नं ।

२ D सुविच्चिरस्सुद B सुविच्चिरस्सि ।

३ B om

४ ACE विविथओ ।

५ DE om

६ ACF वयस्सु ।

७ BD -मद- ।

८ B add. य ।

सेयवियावत्यच्चओ समिद्धिदत्तसेट्ठिपुत्तो वाणिज्जसमागओ
 मणोरहदत्तो नाम बालवयसओ ण्ति, तेण वि य अहे । तओ
 असभावणीयागमणसङ्केण^१ निरुविया कच्चि काल^२, विहसिय
 च अहेहि । ^३तओ पच्चभिन्नाया अहे । पणमिऊण हरिस-
 विमायगब्धिण जपिय तेण । कुमार, अवि कुसल महारायसु । ५
 मए भणिय 'कुसल' । नीया तेण सगिह । कओ जे^४ विभव-
 पीइसरिसो उवयारो । भुत्तुत्तरकालमि पुच्छिओ आगमण
 पओयण । 'तायनिम्बेण विणिग्गओ, सौहल्लेसरनियमाउल-
 समौव 'गमित्तामि' ण्ति साहिऊण सबड्डमाण भणिओ य
 एसो 'सौहल्लदीवगामिवहणोवल्लभे अवहिण्ण होयम्भ' ति । १०
 मणोरहदत्तेण भणिय । ज कुमारो आणवेद ॥ अइहन्तो
 कोइ कालो । पीइल्लहिओ विओयभीरुत्तणेण न साहेइ जे
 उवल्लू पि सौहल्लदीवगामिय वहण । अअया य सुणिऊण
 अण्णमूसुयत्तण भणियमणेण । कुमार, किमवस्सुमासन्नसेव
 गन्तव्व कुमारेण । मए भणिय । वयस, पओयण मे अत्थि १५
 ण्ति । तेण भणिय । जइ एव, ता खमियव्व कुमारेण, ज मए
 विओयभीरुत्तणेण एइहमेत्त काल कओ पओयणविघाओ
 ण्ति, जओ पाएणमिओ पइदिणमेव वहणाइ सौहल्लदीव
 गच्छन्ति । मए भणिय । ^५वयस, जइ एव, ता अज्जेव गच्छन् ।

१ ACE 'सकिरस' । २ B वेरं ।

३ B om this sentence A reads

पचभिन्ना य CF पचभिन्ना ।

४ D ओ B जे ।

५ B अवि ।

६ A वयस

तेण भणियं, 'अविग्गं कुमारस्स' । उवलद्धं जाणवत्तं,
 पमादियं कारणिच्च । उवणीओ य मे फुरन्तभासुरप्काओ
 महापमाणो अच्चन्तमहिणरूवो पडओ । भणियं च तेण ।
 कुमार, सकोउयं ति करिक्कण गेपहादि एयं नयणमोह-
 ५ णाभिहाणं पडरयणं १ति । मए भणिय 'कीदसं कोउम'
 ति । तेण भणिय । इमेण पप्काइयसरौरो न दीसइ नयणेहि
 पुरिमो न्ति । मए विस्वासिय जाव तहेव न्ति । समुप्पन्न च
 मे कोउयं । भणियो मणोरहदत्तो । वयस, कच पुण तए
 एस पाविओ न्ति । तेण भणिय । सुण ।

- १० इहेवागयस्स समुप्पन्ना मे पीई आणन्दउरवासिणा
 सिद्धविज्जापओएण सिद्धसेणाभिहाणेण सिद्धउत्तेण । भणियो
 य मो मए । वयस^१, को उण इह विज्जासाहणंमि परमत्थो,
 किं इवइ सच्चमेवेइ दिव्वसवाओ न व न्ति । तेण भणिय ।
 जज्जत्तयारिणो इवइ न्ति । मए भणिय । वयस^१, महन्त मे
 १५ कोउयं, ता दंसेहि मे दिव्वविल्लमिथ ति । तेण भणिय ।
 येवमिथ,^१ कि तु काथव्व मण्डलं । मए भणिय 'करेउ
 वयसो' । तेण भणिय । जइ एवं, ता मज्जत्तीकरेइ सिद्धत्य-
 मादय मण्डलोवगरणं । मपादयं मए । तओ अत्यमिए
 दिणयरे विसम्मिए अन्धयारे रउज्जंसु निसायरेसु घेत्तूण
 २० मण्डलोवगरण विणिग्गया अन्धे दुवे वि नयराओ न्ति ।

पत्ता य पेयवणं^१ । आलिहियमणेणं तत्थेगदेमंमि मण्डलं,
 ममप्पियं च मे मण्डलगां, जालिओ जलणो । भणियं च
 तेण । वयंम,^२ अप्पमत्तेण होयन्वं ति । पडिस्सुयं^३ मए ।
 पारड्डो तेण मन्तजावो । तओ चेवेव्वाए चेवं दिट्ठा मए
 गहयनियम्बवहणायासं^४ झीणमज्झा . अहिणबुद्धिअकटिणयण- ५
 विरायन्तवच्छत्थला संपुणमयलज्जणमुहो विद्यमियकन्दोह^५-
 नयणमोहा सुरतरकुसुममाळाविह्वमिटं धम्मेल्लमुन्वहन्तो परि-
 णयमज्जकुसुमवला^६ पवणधुयवमणपयडं ऊरुजुयल ठएन्तो
 गयणयलाओ^७ समोवयमाणा जल्लकच्चय ति । तओ मए
 चिन्तिय । अहो महापहावया मन्तस्सु । तीए पणमिओ १०
 सिद्धसेणो, भणिओ य सबज्जमाण । भयव, किं पुण मे
 सुमरणपओयण ति । तेण भणियं । न किञ्चि अअ, अवि य
 दिव्वदसणाणुराई मे पिधवयंमो । तओ तीए मं पुलोदज्जण
 भणियं । भइ, परितुट्ठा ते अह इमेण दिव्वदसणाणुराएण ,
 ता किं ते पियं कग्गेमि .त्ति । मए भणियं । तुह दमणाओ १५
 वि अवर पियं ति । तीए भणियं । तहावि अमोहदंसणाओ
 देवथाओ, नेपहाहि एयं नयणमोहण पडरयण ति । तओ मए
 ममममममासणनलिओवरोहेण पणमिज्जण तीये चलणजुयलं
 सबज्जमाणं चेव गहियं दमं । गया जल्लकच्चया । पविट्ठा
 अग्गे पमायाए रयणीए नयरं । ता एवं पाविओ ति । २०

१ BE पिचवणं । २ ACE वयंम । ३ ACI addे त । ४ E झीण ।

५ AC कदोह D बदोह B कदोहे । ६ BE पयवदय । ७ B समोयरमाणा ।

- चिद्विमानेण ^१य सहयारपायवधमौवे गिरिनईमुल्लिणभि दिट्ठो
 पियाए चाडुय करेमाणो सारसजुवाणओ^२ । सुमरिय
 विसामवईए । जाया मे चिन्ता । अहो ^३एणु खलु एए
 अदिट्ठवन्धुविरहदुक्का माहीणाहारपयारा अविन्नायनायणा-
 ५ दीणभावा पासद्विय^४एणइणीपसद्वदुल्ललिया असजायमहा-
 वसणभया सुह जीवन्ति मियपस्किणो । एव चिन्तयन्तस्स
 अत्यगिरिमिहरमुवगओ सहस्ररत्नौ, रयणुज्जोवो विय,
 मीयल्लौल्लओ आयवो । कय मए विमलसिलायल्लमि
 पल्लवमयणिज्ज । मपाडिय मझावसुथ । उचियममए कओ^५
 १० देवयागुरुपणामो । गुवओ वामपासेण । अहिणन्दिओ
 लुसुमसुरहिणा मारुएण । बज्जदिवसखेयओ समागथा मे
 निडा । अदक्कन्ता रयणी । विउट्ठा नाणाविहविहगमविहय-
 १ पाहाउएण । कओ देवयागुरुपणामो । पयट्ठो काणएन्तराई
 १ मुलोइउ । येक्कमाणो य विचिन्ते काणएभाए पत्तो
 १५ सुकुमारवालुय अचन्तमोमटमण^६ गिरिमरिथापुलिण । दिट्ठा
 य तत्थ सुपदद्वियकूलितला पसत्थलेहालकिया तरुणुद्विया चेव
 पयपत्ती । निरुविद्या हरिसियमणेण, विन्नावा स लज्जसु-
 कुमारभावओ इत्थियाए इय न ^७उण पुरिमस्स । लग्गो
 पयमग्गओ । दिट्ठा य नाइदूरमि चेव अहिणवक्कलनिवमणा

१ ACF om

२ D corrects ॥ in ॥

३ D inserts रिय ।

४ D adds य ।

५ AB पदा ।

६ A वला ।

७ ACF = योथा ।

८ MS= सुह ।

गहयाए भण्डस्स संखुद्धयाए जलनिहिणो उक्कड्वाए अमणि-
 वरिमस्स विमलयाए निज्जामयाण विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स
 विवन्नं जाणयत्तं । बन्धवा वि य कालपरियाएणं विउत्ता
 सव्वपाणिणो । समामादयं मए फलय^१ । तओ अहं आउय-
 सेसयाए गमिऊण तिणि अहोरत्ते ^५ फलयदुदओ पत्तो
 तडसमौव । अन्धचारल्लेहा विउ दिट्ठा वणरार्द । समूसच्चिय
 ने हियएण । उत्तिओ जलनिहीओ निष्पीलियाद ^५ पोत्तारं ।
 न ^५ तिन्त च निवसणगण्डिमठिय पडरयणं । अहो एयस्स
 मामत्यं ति जाओ^१ ने विन्दओ । तओ गन्तूण येवं भूमि-
 भाग उवविट्ठो जम्मुपायवसमौवे । चिन्तिय च मए । एयाणि ^{१०}
 ताणि विहिणो जहिच्चियाविलसियाणि, एसा य सा कम्भुणो
 अचिन्ताणीथा सत्ती, जमेवमवि असह्हणिज्ज अवत्यन्तरमणुह-
 विऊण पाणे धारेमि । कि वा 'एगुदरनिवासिणो विउ
 वसुभूदण विउत्तस्स पाणेहि । अहवा विचित्ता कम्मपरिणई,
 न विमादणा होयव्व ति । दिवमनिमिममा सजोयविओया, ^{१५}
 कयाद ओ वि एव सेव कहचि पाणे धारेद सि । तओ
 खुहायिवामाभिभूओ उययफलनिमित्त पयट्ठो उत्तरादिमुह ।
 गओ येव भूमि । दिट्ठा य णम^२ कयल्लयमहयारसह्वकूला
 तीरतरकुसुमरयरञ्जियजला गिरिनई । कया पाणवित्ती ।

१ ABCE फलयय ।

२ ACE फलयय ।

३ AC योतयार्द ।

४ B तिमिय ।

५ D addn च ।

६ ACE यओ D sec m

७ ACE कणलिय, B कयल ।

- चिद्रमाणेण ^१य सहयारपायवसमीवे गिरिनईपुलिणमि दिट्ठो
 पियाए चाडुयं करेमाणो सारसजुवाणओ^२ । सुमरिय
 विलासवईए । जाया मे चिन्ता । अहो ^३एणु खलु एए
 अदिट्ठवन्धुविरहदुक्का माहीणाहारपयारा अविस्मायजायणा-
 १ दीणभावा पासद्विय^४पणदणीपमङ्गदुल्लिया अमजायमहा-
 वसणभया सुह जीवन्ति मियपस्किणो । एव चिन्तयन्तस्स
 अत्यगिरिमिहरसुवगओ महस्सुरस्सो, रयणुज्जोवो विय,
 मीयलील्लओ आयवो । कय मए विमलसिलायलमि
 पल्लवमयणिज्ज । मपाडिय मझावस्सय । उचियममए कओ^५
 १० देवयागुरुपणामो । एणुओ वामपासेण । अहिणन्दिओ
 कुसुमसुरहिणा मारुण । बड्ढदिवसखेयओ ममागया मे
 निहा । अदक्कन्ता रयणी । विडड्ढा नाणाविहविहगमविहय-
 पाहाडएण । कओ देवयागुरुपणामो । पयट्ठो काणणन्तराई
 पुत्तोइड । पेक्खमाणो य विचिन्ते काणणभाए पत्तो
 ११ सुकुमारवानुय अस्सन्तमोमदमण^६ गिरिमरियापुलिण । दिट्ठा
 य तत्थ सुपरद्वियकृत्तितत्ता पमत्यलेहालकिया तरुणुद्विया चेव
 पयपन्ती । निक्खविया हरिमियमणेण, विस्वाया व लङ्कवसु-
 कुमारभावओ इत्थियाए इय न ^७उण पुरिमस्स । लग्गो
 पयमग्गओ । दिट्ठा थ नाइदूरमि चेव सहिणवक्कलनिवमणा

१ ACF om

२ D corrects ॥ in ॥

३ D inserts पिय ।

४ D adds य ।

५ AB यथा

६ A पला ।

७ ACF मोक्ष ।

८ MS- दुष्ट

- पयद्वा ताव वणाहिमुहं । तत्रो अह १निगूहिकुण मयण-
 वियार निग्नश्च १लयाजालयाश्च, गश्चो तीए ममीवं ।
 पणमिऊण भणिया एमा । भयवद, वड्डउ ते तवोकम्भ ।
 अह खु पुरिमो सेयविद्याए वत्यन्वश्चो तामलित्तोश्चो
 १ मीहलदौव पयद्दो । अन्तराले विवन्न मे जाणवत्त । अश्चो
 एगागी भंडुत्तो । ता कहेउ भयवई, को पुण इमो पणमो,
 किं ताव जलनिहितड, कि वा कोद टीवो. कहिं वा
 तुम्हाणमासमपय ति । तश्चो मा म दड्डूण निवच्चियदिट्ठि-
 पनरा दिमामण्डल पुणोएमाणो मन्दवलि १यवितिरिच्छलो-
 १० यणायाम ममज्झमा विथ खणमेत्तं अहोमुहो ठिया । अदिश्व-
 पड्वियणा पयद्वा तत्रोवणाहिमुह । तश्चो 'जुवई तावमी
 एगागिणी य, ता कि 'इह इमीए, अन्न कंचि पुच्छि-
 स्सामि' ति चिन्तिऊण मिथश्चो अह । 'पविट्ठो ॥ सेव
 महावसुन्दर लयागहण । चिन्तिय च मए । पेण्डामि ताव,
 ११ कहि पुण एमा वचद ति । पुणोदउ पयत्तो । टिट्ठा य
 मविमेममन्तरीए गईए वच्चमाली । गथा य सेव भूमिभाय ।
 मगाश्चो पुणोदय तीए । न टिट्ठो कोद मत्तो । तश्चो मोत्तूण
 कुसुमऊज्जिय परिहिय पि पुणो परिहिय वक्कल. परामुट्ठो
 हेमकम्माओ, मोडियाद अट्ठाद, उल्लेखियाश्चो बाऊलयाश्चो.

पयद्वयं विद्यमानं १ति । तत्रो मए चिन्तियं । अह किं पुण
 इमं ; अहदा किमणेण विरुद्धवत्युविमएणं आलोचिएणं । गत्रो
 गिरिनद । कया पाणवित्तौ । परिव्रजमन्तस्स काणणन्तरे
 अदक्कन्तो वामरो । पसुत्तो य पुव्वविहिण्ण । दिट्ठो य जाम-
 नेत्तावसेमाए विहावरौए सुमिणश्चो । उवणीया मे कच्चण- १
 पायशामन्नमंठियस्स दिव्वदत्तिययाए सव्विन्दियमणोहरा
 कुसुममाला । भणियं च तौए । कुमार, एमा खु दिव्व-
 कुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया चेव मए कुमारस्स उवणीया, ता
 गेणहउ कुमारो । गहिथा य मा मए, विदुषा कण्ठदेसे ।
 एत्यन्तरमि विद्यमिश्चो मारमरवो, विउड्ढो अहयं परितुड्ढो १०
 चित्तेण । चिन्तियं मए । आमन्नकसया^१लाहफलसूयएणं ति
 होयव्वमणेण, अणुकुलो खु मउणमघाश्चो, अचिरफलदायगो खु
 एम सुमिणश्चो, अरस च णय, ता न थाणामो कहं भविस्सुद-
 त्ति । एत्यन्तरमि कुरियं मे टाहिणभुयाए लोयणेण य ।
 तत्रो मए चिन्तियं । न अन्नहा रिमित्रयण ति होयव्वमणेण । १५
 अणुकुलो वउणमघाश्चो । न य मे विलामरायहाणि विलामवदं
 वज्जिय अन्नकसालाहे वि वड्डमाणो । भणियं च सुमिणय-
 देवयाए 'कुमार, एमा खु दिव्वकुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया
 चेव' । तो न अत्रा दिव्वकुसुममालाए उवमाणमंगया, न अत्राए
 पुमपरिचश्चो नि विज्जायवदजाहेउ चेव होयव्व ति । अणहरद १०

१ BCh. om

२ ACh. अरस ।

३ ACh. have only *आहवसो

अ पम सुमिणश्चो etc B has the words from ति down to दावतो । marg

य सा तावमौ विलासवर्दे । विचिन्ताणि य विहिणो
विलसियादं । कथाद् 'म' चेव होज्ज त्ति । अन्नहा कर्हं
तावमौ, कर्हं मयणविचारो । किं च । अद् वि सा
विलासवर्दे, महावि पडिवन्नव्याए विरुद्धो विभयमद्गो ।

- १ अहवा मंपत्तदंमणसुहसु पिययमा^१मग्गमणुगच्छमाणसु
वयधारणं पि मे सुन्दरं चेव । एवं च चिन्तयन्तसु अदक्कन्ता
रयणी, उग्गश्चो असुमान्णो, घडियादं रयणिविरचयौडियाद्
चक्कवायाद् । तश्चो अह उक्कड्याए रायसु रक्कधाए
काण्णण विलोहणिज्जयाए 'सुमिणयसु गहिश्चो कामजरएण
१० पयत्तो तं तावमि गवेमिड । वग्गभट्टसु विय हरिणयसु
जूहभट्टसु विय गदन्दसु तंमि चेव काण्णन्तरे भमन्तसु
महया परिकिल्लेभेण अदक्कन्ता कदवि दियशा । दिट्ठो
माहवौलयालिट्ठिश्चो महयारो । उवविट्ठो तसु समीवे । तं चेव
मुट्ठहरिणमोयणं चिन्तयन्तो चिट्ठामि जाव^२, सुश्चो मए
११ सुक्कपत्ताणं मरमरारवो । वालिया मिरोहरा, विपारिया
दिट्ठो । दिट्ठा य भूदनिमिण्ण निडालपुण्डणं ^३उड्डुवट्ठेण
जडाकक्यावेण पुत्तजीवयमालालंकिणं दाहिणकरेण
वामहत्यगहियकमण्डलू महन्तवक्कलनिवमणा ^४उड्डटिवस-
'मचियतवायामेण अट्ठिचप्पावसेमेणं सरौरएण अदक्कन्त-

१ ACE सा चेव ।

१ ACE insert पवन्न च ।

२ ACBL सुमिणसु ।

२ B adds ताव, B : marg

३ ACE उड्डवट्ठेण ।

४ B सुमिच • B सोलियववोववासेण ।

मज्झिमवयमा तावमि त्ति । तओ न द्दूण गूहिओ ^१मए
 मयण^२विचारो । पणमिथा य सा । तओ विसेसेण म
 पुलोदऊण ईभिवाहोत्तलोयणाए भणिय तीए 'रायपुत्त,
 चिर जीवसु' त्ति । तओ मए चिन्तिय । कह पुण ^३एसा म
 विघाणइ त्ति । अहवा विमलनाणनयणो सेव तवस्मियणो ५
 होइ, ता कि न याणइ त्ति । एत्यन्तरमि पुणा भणिय-
 मिमौए । कुमार, ^४उवविमह, अत्थि किचि भणियन्व तए
 सह । तओ मए 'ज भयवद्, आणवेइ' त्ति भण्णिऊण पम-
 स्मिय धरणिवट्ठ । उवविट्ठा तावमौ अहय च । भणिय त
 तीए । कुमार, सुए । १०

अत्थि इहेव भारहे वासे येवड्डो नाम पव्वओ । तत्थ
 गन्धममिद्ध नाम विज्जाहरपुर । ^५तत्थ महस्सुवलाभिहाणो राया
 होत्या, सुप्पभा से भारिया, ताण सुया अह मयणमञ्जरी
 नाम । मपत्तजोव्वणा परिणौया विलासउरनयरसामिणो
 विज्जाहरनरिन्दस्स पुत्तेण पवणगइणा । अदक्कन्तो य कोइ १५
 कालो विसयसुद्धमणुहवन्ताण । अन्नहा य आगामजाणेण
 गयाइ नन्दणवण, पवत्ताइ कौलिउ विचित्तकौलाहि, जाव
 अथेण्ठमि सेव निवडिओ कणयमिलासणाओ पवणगई,
 अणाचिस्सियपओयण च समिस्सिय तेण विणिज्जियकन्दोइ-
 दलमोइ लोयणजुय पथम्पिया मिरोहरा पव्वाय दथणकमल । २०

१ ACF om

१ D insert विवहा ।

३ D म एसा ।

५ AC उवविमह ।

५ ACDF have only उवविमहो राया ।

- तत्रो अमारयाण जीवलायस्स पेच्छमाणीए चेव भो पञ्चत्त-
 सुवगत्रो त्ति । तत्रो अह अणाहा विय गहिया महासोएण,
 सोगादरेयत्रो य सारसो विय अणिवारिय परिअमन्ती
 सहसा चेव निवडिया धरणिवट्ठे । लद्धचेयणा य उप्पर-
- ५ उमारद्धा जाव, न पसरद्द मे गर्ह । तत्रो सुमरिया नहङ्गण'-
 गामिणी विज्जा, तद्दावि न पसरद्द त्ति । तत्रो मए
 चिन्तिथ 'हा किमेयमवर' ति जाव चेवेवेलाए समागत्रो
 तायविइयहिययभूत्रो पडिवत्ततावसवत्रो देवाणन्दो नाम
 विज्जाहरो । भणिय च तेण । वच्चे मयणमच्चरि, किमेय
- १० ति^१ । मए भणिय । भयव, कयन्तविल्लसिय । तेण भणिय
 'कह विय' । मए भणिय । विवन्नो मे अज्जउत्तो, न पडवद्द
 य नहगामिणी विज्जा । तत्रो बाहोस्सलोयणेण भणिय
 भयवया । वच्चे, अल परिदेविणण, ईदसो चेव एम ससारो ।
 एय च असारथ समारस्स अट्ठुवय जीवलोयस्स खणभङ्गुरथ
- १५ सगमाण चच्चलय इन्दियाण परिचिन्तिज्जण पवज्जन्ति
 पाणिणो सयलतेलोक्कपरमत्यवन्भव धक्क । तत्रो मए 'एवमेव'
 ति चिन्तिज्जण भणित्रो भयव । करेहि मे अणुग्गह वय
 पयाएण । भयवया भणिय । वच्चे, जुत्तमेय, अह कि मुण ते
 नहगमणविद्याभसकारण । मए भणिय । भयव न-याणामि ।
- २० तत्रो नाणावलोएण निरुविय भयवया, भणिय च तेण ।

वच्चे, सोयाभिभूयाए लब्धिय ^१सिद्धाययणकूड, निवडिय च
 ते^१ एयस्सु चेव सिहरभाए कुसुमदामं, तच्चिमित्तो ते
 विज्जाभसो त्ति । मए भणिय । भयव, अलमिहलोवमेत्तो-
 वयारिणीहि विज्जाहिकरेहि मे अणुगाह वयपथाणेण ति ।
 तन्नो भयवया पुच्छिऊण ताथ ससिऊण निययमायार तवप्प- ५
 भावेण आणिऊण ^२तावसौणमुच्चियमुक्कगरण एत्थ चेव दीवमि
 दिक्खिय न्हि भयवया । अरक्कन्तो कोइ कालो । अन्नया थ
 कुसुमसामिहेयमिमित्त गया समुद्धतौर । दिट्ठा य तत्थ
 जसुहिजलकसोलनोत्तिथा मिथद्धलेशा विय देहप्पहाए
 समुज्जोवयन्ती तमुद्देस ^३कलहयदुइया कच्चय त्ति ॥ एय सोऊण, १०
^४भो कुमार, वियन्निन्नो मे पमोन्नो । चिन्तिय च मए ।
 दीमइ मणोरहपायवस्स कुसुमुग्गमो ॥ तावसौए ^५भणिय ।
 तन्नो अह गया तमुद्देस, दिट्ठा य स्थायणसम्भावात्तो 'जीवइ'
 त्ति गम्भमाणा कच्चय त्ति । अभुत्तिया कमण्डलुपाणिणए,
 उन्निल्लिय तीए लोयणजुय, भणिया थ सा मए । वच्चे, १५
 धीरा होहि । तावसौ खु अह । तन्नो बाहजसभरियलोयण
 पणमिण तीए । सम्भम च ^६उवविसिऊण खिच्चिय चित्तेण,
 लक्खिन्नो चे भावो । तन्नो मए चिन्तिय । अहो से महाणु-
 भावया , भवियन्मिमौए महाकुलपसूयाए त्ति । उवणीयाइ

१ DE सिंहायव० ।

२ ABCE om

३ AC एवं भयदीपोषाठ

दिक्खिय न्हि ।

४ B कलह० D कलह० ।

५ ACE om

६ D insert० पुत्ता ।

७ ACF कलसिक्कव D corrects उवविदिक्कव ।

- च से फलार्दं । अणिच्छमाणी वि थ कराविथा पाणवित्ति ।
नीया आयमपदं, दसिया कुलवदणो, पणमिओ तीए भयवं,
अहिणन्दिया थ भगवया । कय आवस्यय, पुच्छिया थ भा
मए । वच्चे, कुओ तुम^१ । तीए भणियं । भयवद, तामलि-
५ तीओ । मए भणियं । का उण तुमं, कहं वा ^२पट्टिय त्ति ।
तओ दीइदीउ नौससिय न जंपियमिमौए । तओ मए
चिन्तियं । महाकुलपसूया खु एसा, ता कहसेवमत्ताणं
पयासेइ ; ता कि एइणा, कुलवदं पुच्छिस्सामि त्ति ।
अइक्कन्तो वासरो । कय संझासमओचित्तियमणुद्वाणं । ^३गथाहं
१० कुलवदसयास । पणमिऊण पुच्छिओ भयव कुलवदं । भयवं,
का उण एसा कजया, कहं वा इमं ईइसमवत्यन्तरं पत्ता,
कौइओ वा ^४से विवाओ भविस्सुइ त्ति । तओ दाऊणमुव-
ओग विद्याणिऊण तवण्णहावेणं भणियं भयवया । सुण ।
तामलित्तीमामिओ ईसाणचन्दस्स धूया खु एसा भत्तारसि-
१५ णेइपराहीणयाए^५ इम ईइस अवत्यन्तर पत्त त्ति । मए
भणियं । भयव, किञ्च एसा कजय त्ति । भयवया भणियं ।
कजया दम्भओ, न ^६उण भावओ त्ति । मए भणियं 'कहं
विय' भयवया भणियं । सुण । दिट्ठो इमीए मयणमहस-
वमि तीए चेन नयरीए सेयविद्याइिवस्स जसवण्णो पुत्तो

१ BE add ति ; २ BDE वयट्टिय ; ३ ACE om this sentence,
D om चं । ४ B इयाए । ५ B परायणसार ; ६ D पुञ्ज ABC बुद्ध ।

मणकुमारो नाम । ५] मोषाविया णेण तक्करा । ते ण कहं चि
 टिट्ठि वच्चाविऊण वावाइया मे ताएणमायन्थिं वयणमणेण ।
 तथो निगच्छिऊण तायज्जाओ कोवेणमागओ तामसित्तिं ।
 पडिच्छिओ सबड्डमाण ईमाणचन्देण । तथो वमन्तममए]
 कीलानिमिषं चणड्डणन्दणं उज्झाणं गच्छमाणो दिट्ठो इमीए, १
 ममुण्णओ य मे तमि अणुराओ । पडिवओ तौण एम भत्ता
 मणोरहेहि न उण परिणीय त्ति । अइक्कन्तेसु कइवणदिणेषु
 अणरवाओ वियाणियमिमीए, अहा मो वावाइओ त्ति । तथो
 तप्पेहमोहियमणा 'अह पि खु तमि चेव पितवणे पञ्चत्तमुवगय
 २पि त पेच्छिऊण पाणे परिचयामि' त्ति चिन्तिऊण अद्दुरन्त- १०
 ममए पसुत्ते परिचये एगाणिणौ चेव निगया रायगेहाओ ।
 ओइला रायमग्ग, गहिया तक्करेहिं, नेपिहऊण आहरणयं
 ३विक्कीया वव्वरकुलगाभिणो अयलसत्यवाइस्सु हत्थे । पयट्टा-
 विया तेण निययकूल । विवज च ४ जाणवत्त, समामाभियं
 च इमीए फलइय ५ । तथो तिरत्तेण पत्ता इम कुल 'अवत्थं १५
 च । विषाओ उण, पाविऊण भत्तार भुञ्जिऊण भोए
 परलोयमाइणेण मफल चेव माणुमत्तणं करिस्सुइ त्ति ॥ मए
 भणिय । भयवं, किञ्च वावाइओ मे हिययवत्तहो । भयवथा

१ ACF om. passage in brackets, B 1 marg see manu

२ ACE insert नाम ।

३ read perhaps पिप instead of पितं ?

४ JD विहिता ।

५ D फलप ।

६ B adds ईदसे ।

- भणिय 'आम ति । मए चिन्तिय 'मोहण सजाय' ति ।
 अदक्कन्ता मा रयणी । विदयट्ठियहमि य भणिया मए 'मा ।
 रायपुत्ति, परिस्सय विमाय, अवलम्बेहि धिद, ईदसो एस
 समारो । एत्थ खलु सुभणयसपत्तितुष्माओ रिद्धीओ,
 ५. अमिलाणकुसुममिव खणमेत्तरमणीय जोव्वण विज्जुविलसिय
 पिव दिट्ठमद्दाइ सुडाइ, अणिच्चा पियजणमभागम ति ।
 तीए भणिय । भयवद, एवमेव, ता करेहि मे पसाय
 वयप्पयाणे । मए भणिय । रायपुत्ति, 'अल्ल' तव वयगहणेण ।
 दुन्निवारणीओ पढमजोव्वणत्वस्स पाणिणो मयणनाणमरो ।
 १०. पुच्छिओ य^१ मए दिव्वनाणसूरो तुव्वं वुत्तन्त मव्व चेव
 भयव कुलवई । माहिओ य तेण सेयवियाहि^२ सुयदमणाइओ ।
 ता मा मतप्प, भविस्सुइ तुइ तेण 'समागमो जीवइ खु
 ओ दौहाउओ ति । तओ परिओमविन्दयमणाइ अच्चन्त-
 सोहणमणाचिरकणीय^३ अवत्यन्तरमुवगच्छिऊण मकप्पओ
 १५. असन्ता पि ओयारिऊण दिन्न मम कडयजुयल, पणामिओ
 य हारलयानिमित्त सिरोहराए हत्थो अमपत्तीए य तस्स
 ममागय से चित्त, विलिया य एसा । तओ मए भणिय ।
 रायपुत्ति, अल्ल मममेण, उचिया खु तुम 'ईदमस्स तुट्ठि-
 दाणस्स । ता अल्ल तव वयगहणेण ति । तओ 'ज तुम

१ D (so recte this in MS) AC अचिन्ताये । १ D सज्जा DE समा ।

२ C oss all down to जहविनिज्जियसाय, [340, 19; # BE ताए

D pr m ५ F om < B alds सइ । ७ D = वाभिः । ८ D रयस्स ।

आणवेमि नि पडिस्सुय तीए । तावमकन्नओचिएण^१ च
विहिणा अदक्कन्तो कोइ कालो । अन्नया गओ य ए भयव
कुलवई धम्मभाउयदमणत्थ मिद्धपञ्चय ति । जाव इओ
अईयकइवयदिणमि^२ गन्तूण एमा सुसु^३सामिहेयस्स अद-
क्कन्ता^४ उच्चियवेणाए मग्गओ पुओएमाणी अणुफुंसियकवेस
तल्लगवाहललल्लग सेयमलिलधोयगत्ता^५ खीरोयमहणतत्त-
णुड्डिया विय मिरौ अरदपरिगथा आगथा आममेपय ।
तओ मण पुच्छिया 'रायपुत्ति, किमेय' ति । तीए भणिय ।
अज्ज मए बन्धवाण सुमरिय । मए भणिय । परिचय विसाय,
जाव कुलवई आगच्छइ तओ ओ बन्धवाण 'अइस्सइ ति ।^६
पडिस्सुय तीए । जाव तओ तेव दिवमाओ अरथ मन्दा-
यरा देवयापूयाए अणुज्जत्ता अतिहिबज्जमाणे न^७ करेइ^८
सुसुमोच्चय, न पणमइ ऊधामण शालिहइ विज्जाहरमिज्जणाइ,
पुलोएइ मारुज्जुयलाइ,^९ करेइ मणोहवस्स वि मणोरहे
जोव्वणविचारे, नियमत्तारगयइत्थियारुणरायपहाणपोराणिय-
कहासु च उव्वहर परिओम । तओ मए चिन्तिय । अहो से
वयविसेसेण उवागथ^{१०} जोव्वण, जोव्वणेण मओ, मएण
मयणो, मयणेण विलाभा, विलाभेहि^{११} 'मव्वहा न सुल्लह
निव्वियार जोव्वण ति । अवि य

१ १ - कथा । २ A दिसे । दिसेइ । ३ A - गहा । ४ B न- ।
५ B - वेइ । ६ D dds व । ७ AF - जुव्वल । ८ BD उवमप
९ what follows stands in ■ by mistake after अमोहवययो
p 347 । ■

न य अत्थि न १दव होहौ पाएण निज्जयणमि सो जीवो ।

जो जोव्वणमणुपत्तो विचाररहिओ मया होइ ॥

विदयदियहंमि य नागवल्लीलयाल्लिङ्गिय १पूयपायवमव-

सोइऊण तयामन्न च सहयरिचहुयसाकारयं १ रायहसं

५ विज्जणिघकरपल्लवं बाहोल्ललोयणा १जीममिय दीहदीह

निग्गया तवोवणाओ । तओ मए चिन्तियं । न सोइणो से

आगारो । ता पेण्हामि ताव कच्चि एसा वच्चइ त्ति । जाव

य नेण्हऊण क्वल्लिय मया कुसुमोच्चयभूमि, तरलतारयं च

पयत्ता पुलोइउ । तओ मए चिन्तिय । कि पुण एसा

१० पुलोइइ त्ति । जाव पुलोइमाणी य मया असोयवीहिण ।

कयलिवणन्तरिया य ठिया से अह मग्गओ । परहा य

सा । भणियं च तीए । भयवईओ वणदेवयाओ, एसो रु

सो पएओ, जहि अज्जउत्तेण तावसि त्ति कक्किऊण मविणय

पणमिय न्हि, भणिया य । भयवइ, वड्डउ ते तवोकम्म, अह रु

१५ पुरिमो सेयविद्यावत्यव्वओ तामलिकोओ सीहलदीव पघडो ।

अन्तराले १ विवन्नं जाणवत्त, अओ एगाई मवुत्तो । ता कहेउ

भयवई, को पुण इमो पएसो ; किं ताव जल्लनिहितउ १,

किं वा कोइ दीवो ; कच्चिं वा तुम्हाणमासमवय ति । मए

पुण १ समज्झमहिययाए न दिस्स पडिवयण १ वामयाए सहावेण

१ A चिच, E विच ।

१ D पूया, A पूय, B चसोय ।

२ B •वाहुकया•, D •कायरं ।

३ ACE नीसल्लिख B नीमियदीह ।

४ AE add च ।

५ B •नदो ।

६ D वामया ।

उक्कडयाण मयणस्स न तिण मए जणित्त । गथा थेव
भूमिभाय । काऊण धीरय पुणोणमाणौण न उवण्हो य
पिट्ठओ । ता न-याणामि, १ कि उप्पेक्खेमि त टीहाउय, आउ
हियथाओ मे विणिग्गओ, आउ पलोहेइ म अज्जउत्तवेसेण
कोइ अमाणुओ, आउ मसय सेव अज्जउत्तो त्ति । सव्वहा ५
ज होउ, त होउ । न सक्कुणोमि पुणो २ पज्जलियमयणणला
अज्जउत्तविरहदुक्ख विमहिउ । ता एयाए अइमुत्तयलयाए
उव्वन्धिकुण वावाएमि अत्ताणय । अप्पमत्ता होज्जह मरीरे
अज्जउत्तस्स, माहेज्जह य एय वुत्तन्ता जणणिनिब्बिसेमाए
अयारणवच्छलाए भयवईए । अह पुण लज्जापराधीणयाए न १०
मक्कुणोमि ३ आचिरिक्खित्त त्ति । भणित्तएमाकढा वस्योयमौहर
निवद्धो ४ लयापामओ । तओ मए चिन्तिय । नत्थि दुक्कर
मयणस्स । कओ तीए सुइदेययाण पणामो, दिओ ५ पामओ
सिरोहराए, पवत्ता मेत्तिउ अप्पाणय । एत्थन्तरमि ६ परि-
त्तायह त्ति भणन्तो गथा अह तीए पाम । अवणौओ मे ११
पामओ । भणिया य मा । रायउत्ति, ७ जुत्त तु इमं
लोयन्तरपयद्वाए वि अणापुच्छण जणणित्तुजाए य ८ मे
पओयणाकहण त्ति । तओ ९ हद्धी मव्व सेव एयाए आयलिय

१ AF कि मए उप्पेक्खियमय, D वीज्जमय २ I om and hereafter
writes आओ ३ AF add वि । ४ ABF आचिक्खित्त ।
५ AF ०रमि ६ D ०इउ ७ D पाओ । ८ F twice
९ I' जुत्त इमं, AF जुत्तमिणं । १० D वि । ११ BD अहओ ।

- ति लज्जावण्यवयवणाए जपिय तीए । भयवद, न तए कुप्पियन्व, लज्जा १य मे अवरज्जद । तओ मए भणिय । रायउत्ति, अल कोवासद्धाए, न कोवणो तवस्सिजणो होद । माहेहि ताव, कि तए एत्थ अउवो कोद अदहौ दिट्ठो ५ त्ति । तीए भणिय । सुय चेव भयवईए । मए भणिय । रायउत्ति, धीरा होहि, अमोहवयवणो खु भयव खुलवई । ता अवस्सुमामन्न ते पिय भविस्सुद । ता एहि ताव, गच्छन्व आममपय । तओ 'ज भयवई आणवेद' त्ति पडिस्सुय तीए । गयाओ अन्हे आममपय । पेसिया ॥ मए तुज्ज अन्धेसण १० निमित्त सुणिकुमारया । अप्पमत्ता य पोराणिय^१ कहा-विणोएण ठिया अह रायउत्तिसमीवे । निवेदय च मे सुणिकुमारएहि 'न अन्हेहि दिट्ठो' त्ति । तओ अह रायउत्तिसमीवे मिउच्चिय मयलपरियण 'न असो मे जीविओ-वाओ' त्ति विचिन्किज्जण एगामिणी चेव तुज्ज अन्धेसण- १५ निमित्त इह आगय न्हि । दसिओ ॥ मे तुम अवस्सुकज्ज-विणओगदस्काए भवियन्वयाए । ता एहि, गच्छन्व आममपय, जीवावेहि त कण्ठगयपाण अवन्धव कन्नय ति ।

तओ मए भणिय । ज भयवई आणवेद त्ति । गयाद तवोवण । पविट्ठा पढम चेव तावसी, पक्का य सुणिकुमार- २० याहओ अहय ति । उवणीय मे आसण । दिट्ठा य

मुणालियावलयहारमुम्बहन्ती नलिनिदलमत्यरगया विला-
मवई । मा १५ मं दद्रूण १विलिया मोन्नूण सत्यरं अअन्तरं
गया । उवविट्टो य अहयं, मंपादओ अग्घो तीए वयंमियाहिं
तावमकुमारियाहि । तावसीममाएसेणं च घेन्नूण चलणसोयं
मंठवेन्ति वत्तरिज्ज । १पुलोएमाणी वलियकन्धरं दिमामुहाद १
ममागथा विलामवई । मोचिया चलणा ॥ एत्यन्तरंमि ठिओ
गगणमज्झयारी दिणयरो, जाओ य मनिओयतप्परो मुणि-
ज्जणो, उवणीयाद फणममाइयाद फलाद, कया पाणवित्ती ।
आगया य तावमी । भणियं च तीए । रायपुत्त, १तएजारिमाणं
१आममएयमागयाण कन्दफलमेत्ताहाराण १ पाणवित्ती । १०
वक्कलमिधमणो य तावमज्जणो । ता कि करेउ अतिहिमक्कारं ।
त एमा विलामवई मम जोवियाओ वि वणइयरा पुब्ब-
मपाडिया सेव विहिणा पुणो मे मपाडिय सि । भणिज्जण
वक्कलमपिहिद्याणणा रोविउ पयत्ता १ । तओ मए भणियं ।
अयवइ, विट्ठमंमारमहावा सेव तुम, ता किमेयं ति १ । ११
उवणीय च मे तावमकुमारियाए मविणय वयणमोयणमल्लिं ।
मोचियं तीए वयणं, वक्कलमोणमवमज्झिज्जण १ उट्टिया
आमजाओ । मयमेव होममण्डवे होमकुण्डमि सेव मद्दलं ति

१ ACDE. च ।

१ BE विकिचविलिया ।

१ ABCF घ० ।

१ B तएरिज्ज ।

१ D आममएय ममावयाण ।

१ ACD • दारया • ।

१ AC F पयत्ता ।

१ D अतिउ उववीरं, B : ३३४५.

१ B a 11a वई १C घट्टण ।

- कलिय^१ पञ्जालिभो ह्रियवहो । नियथाहरणभूसिया समप्यिया
 मे विलासवर्द्ध । गहिया य सा मए पढम^२ हियएण पक्का
 करयलेण । भमियाइ मण्डलाइ । पणमिया भयवर्द्ध ।
 तस्समाएसेण च गयाइ अन्हे तत्रोवणासन्न चेव सुन्दरवण^३
 ५ उज्जाण । त पुण समावाओ विथ उऊण निवामो विथ
 गन्धरिद्धीए कुलहर विथ वणस्सुद्धेण आययण विथ मधरद्ध-
 यस्स । तत्थ वि थ कप्पूररसमिच्चमाणमालाईगुम्भवेठिय^४
 पविट्ठाइ एलासयापिण्डु हरिचन्दणगहण । तत्थ य मज्जयर
 हयगीयसणाइ मन्दमलयाणिलवसनच्चिरीओ पियडुमच्चरीओ
 १० अण्येयअउव्वविधमे लोयणसुद्धए तरुणे पेच्चमाणानमइकन्तो
 वासरो । विरइय पल्लवमयणिज्ज । पसुत्ताइ च अन्हे ।
 समुप्यओ वीसओ । अइकन्ता रयणी । एवमणुदियइ
 चिट्ठन्ताण अइकन्तेसु य कइवयदिणेषु उवगयाइ अन्हे
 कुसुमसामिहेयस्स । गहियाइ मए फलाइ । विलासवर्द्ध पुण
 १५ पवणवसपकप्पियाहि ओउमल्ललोहेण विथ परासुसिज्जमाणी
 वणलयाहि उभिन्नकलियानियरेहि च रोमच्चिएहि विथ
 पुलोइज्जमाणी तइवरेहि कुसुमगन्धलोहिबयाए य उवरि
 निवडमाणेण भमरजालेण समत्तपओयणा वि अक्खित्तहियया
 'एहि गच्छामो' त्ति मए भणिया वि न विरमए कुसुमो-
 २० चयस्स । तओ मए चिन्तिय 'नयणमोहणपडपाउरणेण

१ ACF कलिय ।
 both words

२ B हियए and हरण्य. B adds च ५२० m to
 ३ A adds नाम । ४ D •म ।

विष्पलभेमि एय' ति । मभीवमठिएण^१ चेव अपेच्छमाणीए
पाउओ पडो । पुलोदय च तीए, न दिट्ठो अहं । तओ
असभवेण गमणवियप्पसु 'हा अज्जउत्त'^२ ति भणमाणी
निवडिया धरणिवट्ठे । तओ मए 'हा किमेयमणुचिट्ठिय' ति
चिन्तिऊण मोत्तूण त पडं कुमुयालयाभिहाणाओ विहंग- ४
'गमणकुलहराओ घेतूण 'भिमिलीपत्तं मीविऊण निच्छिह
पुडय त मल्लिपुखं कारिय ममागओ' उल्लिय । परिमिता
य जल्लेण^३ ममामाभिया एमा । भणिय च तीए 'अज्जउत्त,
किमेय' ति । मए भणिय 'किं तयं' । तीए भणियं ।
एणिह चेव न दिट्ठो मए तुम ति, एणिहं चेव दिट्ठो तुम', ता १०
किमेयं ति । मए भणियं 'न याणामो' ति । तीए भणिय ।
हा कहं न याणामि । समुप्पन्न मे मज्झम, ता माहेहि
परमत्य ति । तओ मए 'कायरणि इत्थियाहिययाणि, मा
असहा मंभावरसुद' ति चिन्तिऊण माहिओ पडरयणवुत्तन्तो ।
विद्यामिओ य तीए, उवल्लुपच्चयाए य गहिओ पडो ॥ १५

एव च बहुमाणुणुरायाण अदक्कन्तो कोद कालो ।
जाया य मे चिन्ता 'गच्छामो मएभ' । माहिय विलामवईए ।
भणियं च तीए । अज्जउत्त, न वो रोयइ ति । पुच्छिया
तावमो । अणुमय तीए । कओ भिन्नपोषद्धओ । गया

१ D संतिग्गं । २ CD twice ३ BD = वयं CE = मयं ।
४ ACF भियो । ५ ACE लल्लिस् एव घेतूणमावय ।
६ ACF विजा याचिरर्ह । ७ BF इदिहं दिट्ठो ।

- कद्वि^१ दियहा । एत्यन्तरमि ममागया गालवाहियाण
 निज्जामथा । दिट्ठा य ते मए । भणिय च तेहि । भो
 महापुरिस, महाकडाहवामिणा माणुदेवमत्यवाहेण मलय-
 विमयपत्तिएण ददूण भिन्नपोयद्वय पेमिया अहे । ता एहि
 ५ गच्छन्त । तत्रो मए भणिय । भट्टा, जायादुदओ^२ अह ।
 तेहि भणिय । न दोसो मो, सा वि पयइउ त्ति । तत्रो
 आपुच्छिऊण तावसजण अणुगममाणो य तेण गत्रो जल-
 निहितउ । पणमिऊण तावसे जायादुदओ^३ आहूढो गाल
 वाहिय । १पत्तो य जाणवत्त बडमन्निओ य मत्यवाहपुत्तेण ।
 १० तत्रो मए 'इत्थियासहावओ घोरयाए महोयहिस्सु "पडम
 मिलियाए १विषमेण मा से पमाओ पडरयणमि भविस्सुद'
 त्ति चिन्तिऊण गहिय पडरयणमप्पणा । अइक्कन्ता कद्वि
 वासरा । अन्नया य जामावसेमाए रयणीए पासवणनिमित्त
 उट्ठिओ अह मत्यवाहपुत्तो य । एत्यन्तरमि विन्तिय
 १५ मत्यवाहपुत्तेण । इम ईइम इत्थियारयण, मम्मावराहच्छादणी
 य मम्भरी दुल्लहो य ईइसो अवसरो । ता चन्तिऊण
 महोयहिमि एय अङ्गीकरेमि मयणमधूम इत्थीरयण ति
 मपाडेमि जहासमीहिय । १हियए ववत्याविय भणिय च तेण
 'ठायसु तुम' त्ति । ठिओ अह जाणवत्तनिज्जूहए, पेत्तिओ

१ ACE करवय ।

१ ACL दुत्तोओ ।

७ D घवओ ।

४ ACE सुधियाद ।

५ BD मा से विषमेण न पडरयण भविस्सुद ।

६ II सपचारिक्क दिवए मविय तेण ।

य तेण निवडिओ मसारविमाले सायरे । समासादयं च
 'पुब्बभिन्नबोद्धित्यमन्तिय फलदय' । लद्धिओ जीवियसेमयाए
 पद्धरत्तेण जलनिहौ । पत्तो मलयकून्, उत्तिष्ठो जलनिहौओ ।
 चिन्तिय मए । अह कि पुण सत्यवाहपुत्तस्स मम वावा-
 यणपत्रोयणं । मूण विलाभवदलोहो । ता मूढो खु सो ५
 वाणियओ अणमिओ विलाभवदचित्तस्स । न खलु मा मम
 विशोए पाणे धारेद, विजाय पडमभमेण । 'विषा य तीए
 कि कज्ज मे निष्फलेण पाणमंधारणेण । ता वावाएमि
 अत्ताणय ति । चिन्तिऊण निज्जादयाओ दिसाओ, दिट्ठो य
 नाददूरंमि सेव चलसंठिओ नीवपायवो । तओ 'निब्बावेमि १०
 'पिययमाविरहमताविणं 'अप्पाणथं ति चिन्तिऊण पवट्ठो
 नीवपायवममौव । दिट्ठ च नाददूरमि सेव तीरतरुसण्ड-
 मण्डिय वियमियकमलमंघायमक्कादयमज्झभाय हसन्त विय
 कुमुयगणेहि° पुलोयन्तं विय कसणुप्पलवियासेहि हयन्त विय
 चक्कवायकुदएहि गायनं विय मुदयमज्जयरुएहिं नक्षमाण १५
 विय° हज्जन्तवीरहत्थेहि कमलरयपिञ्चरजल मशामरं ।

दिट्ठो य तय एक्को कलहमो कहवि पिययमारहिओ ।

पियददयारहिओ पुण इमेहि लिट्ठेहि विजाओ ॥

अवल एद दमदिमिं 'एगागो तरलतारय सिओ ।

कसुण च कुजिऊण खणमेत्तं मिचलो ठाद ॥ १०

१ D °भक्षिय ।

१ D पद्धय ।

१ D add: ततो ।

१ AB वावाएमि ।

१ B om

१ A insertis एव उल्लसपणेव ।

२ DD °अहचेहि ।

२ ACF पिब ।

२ F °मार्ग ।

पिययमसरिम हसि ददूण हरिमिश्रो ममत्रियद ।
 सुणिऊण य अन्न त नियत्तए नवर मविमाय ॥
 मरणावेसियचित्तो पज्जलिय ऊयवह व कमलवण ।
 'पदमइ सुणालखण्ड विस व सो पेच्छए 'पुरओ ।

५ विऊणइ पवणायम्पियकमलरज्जुडियपिञ्जरक्काय ।
 विरहाणलपज्जलिय व मणहर पेऊणकलाव ॥
 मिउपवणपदलाविद्यतल्लिणतरहुच्छलन्तमिमिरेहि ।
 सिञ्चन्तो मुच्छिज्जइ दिवसो जलभीयरेहि पि ॥
 वीद्वज्जन्तो य पुणो नल्लिणीपत्तेहि चेयण लहर ।

१० ददूण 'निय छाथ जलमि परिआममुव्वहइ ॥
 त पेच्छिऊण मज्झ जाया चिन्ता कहलु एमो वि ।
 पियविप्पआयदुच्चिओ विहिणा विणडिज्जइ वराओ ॥
 तेणेषपण्डिया परिहरन्ति पेम्भ अहि बिलगय व ।
 जाणन्ति जेण पियविप्पओयविमवयमाहण्य ॥

१४ इय जा चिन्तेमि अह ताव य कलहमओ विहिवसेण ।
 पत्तो परिअमन्तो मरमि एक मइहेम ॥
 अमणिभयविप्पणटा विथड भमिऊण मरवर तत्थ ।
 कुवल्लयक्कायाअ ठिया दिट्ठा कलहमिया तेण ॥
 विरहपरिदुव्वलङ्गी अममत्था कूदल पि सोएण ।

१० ददूण य त हसो धणिय परिओममावओ ॥

ददूण पियजायाघडिय कलहसय विहिवसेण ।
 मज्झ पि सा वय तओ मणमि चिन्ता समुप्पन्ना ॥
 एव जीवन्ताण कालेण क्याद होद सपत्ती ।
 जीवाण मथाण पुणे कत्ता दीहमि समारे ॥
 पाणेषु धरन्तेसु य नियमा उच्छादसत्तिममुयन्तो ।
 पावेद फल पुरिसो 'नियववसायाणुक्क तु ॥

अत्र च । विलासवर्द्धे वि साहिओ कुलवद्धणा विवाओ,
 जहा पाविऊण भत्तार भुञ्जिऊण भोए परलोयसाइणेण
 सफल चेव माणुसत्तण करदस्सुद त्ति । ता न 'वावाएद सा
 अत्ताणय । विचिन्ताणि य विहिणो विलसियाद । ता इम १०
 ताव पत्तकाल ज तीए गवेसण ति । चिन्तिऊण नारङ्गो-
 वओएण क्या पाणवित्ती । पयट्ठो जलनिहितडेण, गओ
 अद्वुजोयणेत्त भूमिभाग । दिट्ठ च 'बौद्धिपणोसिज्जमाण
 ममुद्धतोरमि 'फलहय । पयट्ठो तस्स समीव । पत्त च 'तौर ।
 दिट्ठा य तत्पल्लगा कण्ठगयपाण विलासवर्द्धे । हरिसिओ १५
 चित्तेण, पञ्चभिन्नाओ य 'अह तीए । रोविड पयत्ता,
 समासासिया मए पुच्छिया य देवि किमेय ति । तीए
 भणिय । अज्जउत्त, सुण । मम मन्दभागधेयाए अपुष्पेहि
 निवडिए तुममि अज्जउत्तसोएण च अत्ताणय ममुद्धपवाह-

१ ( ) चित्तिपवव

२ B वदवाइति कलहसय ।

३ D विद

४ D फलय ।

५ D 11x व ।

६ ACF om

- णुञ्जयाए^१ मममि सत्यवाहे १य 'मम पत्नी होहि' ति
 भणन्ते तत्रो अणिच्छन्ती अहं आउलीहए परियणे पहायाए
 रयणीए 'अवट्ट अवट्ट' ति वाहरन्ते कण्हारे रज्जुपरिवत्त-
 णुञ्जएसु निज्जामएसु अयण्डमि चैव गिरिमिहरनिवडिय
 ५ पिव विवन्नं जाणवत्त। विहडिओ जणो । अज्जउत्तअणुभावेण^२
 मम पुत्तोयएण^३ च ममासादय मए फलहय । लद्धिओ
 जलमिही दिट्ठो य तुम ति ॥ तत्रो मए चिन्तिय । अहो
 मायासीलया अहो अकज्जसकप्पपरिणामो सत्यवाहस्स ।
 अहवा किमेत्य अफ्फरिय । न खलु अणुवायओ कज्जमिद्धो,
 १० अणुवायओ पावायरण सुहाण, जेण तय पढम चैव अत्तणो
 मक्खिलेसो पुणो य परपीडा । ता कहमेवविहव्वासओ
 सुहपरिणामो^४ । तहावि अविदयसुहसाहओवाया पयट्ठन्ति
 एत्य पाणिणो विप्पलद्धा मीण भ्व गलमपत्तितुष्साए विवाग
 दाहणाए सुहसपत्तीए ॥ एत्यन्तरमि भणिय विलासवईए ।
 १५ अज्जउत्त, तुम पुण कह निवडिओ, कह वा उत्तिओ ति ।
 तत्रो 'म जुत्त परदोसपयडण' ति^५ चिन्तिज्जण अपिर्य मए ।
 देवि पमायओ फेणुमिज्जण^६ निवडिओ तद्देमममासादय-
 पुव्वभिन्नवहणफलहएण^७ च उत्तिओ ण्हि ॥

१ ACI = णुञ्जय, om मममि ।

२ B सत्यवाहपुत्त ।

३ ACI instead of the following have तद्विवारणत्त च मम मए
 आउली । ४ ACF om अणुभावेण मम ५ CDL फलध

६ D om

७ B add. वाउ ।

८ BD om

९ B फेणुमिज्जण, D फेणुमिज्जण (cf Hem Deśa VI 86) ACF om

१० D फलहय ।

अदक्कन्ता काद बेला । तीए भणिय । अज्जउत्त, तिसाभि-
 भूय हि । मए भणिय । देवि, इओ नाइदूरमि चव महन्त
 सरवर । ता एहि, गच्छन् । पयट्टा विलासवर्द्ध । समागथा
 येव भूमिभाग । तओ गह्वयाए नियम्बस्स 'खीणयाए
 समुद्धतरणेण सोमालयाए देहस्स वीसत्ययाए मम सन्निहाणेण ५
 'भणिय च एए 'न सक्कुणामि चक्कमिउ' । तओ मए
 भणिय । देवि, चिट्ठाहि ताव तुम नग्गोहपायवसमीवे,
 जाव सपाडेमि देवीए नलिपिपत्तेणमुदय ति । तीए भणिय ।
 न मे तुह वयणदसणतणहाओ वाहए सखिलतणहा । मए
 भणिय । देवि, धीरा होहि, आगओ चेव अहय ति । १०
 कय च मे पल्लवमयणिज्ज । समप्पिओ नयणमोहणो पडो ।
 भणिया च एमा । देवि वज्जपत्तवाय अरण, अओ एय-
 'पच्छादयसररीराए चिट्ठियम्ब, जाव अहमागच्छामि ति ।
 अवज्जमय पि हियएण अपडिकूलयाए पडिस्सुय तीए ।
 'अह गओ सरवर । गहियमुयग नारद्वफलाणि य । पयट्टो १५
 पडिर्वहेण, समागओ तमुहेम । भणिया च एमा । देवि,
 मुच्च नयणमोहण 'पडय, गेणहाहि उदग ति । जाव न
 वाहरद ति, तओ मए भणिय । देवि अल्ल परिहासेण,
 मुच्च नयणमोहण पडय' । तहावि न वाहरद । तओ मए

१ CF चिह्नवाए ।

२ 1C न सक्कद चक्कमिउ ।

३ F चिट्ठ

४ D पट्टादय ।

५ ACC on

६ पडय D मडय ।

७ B पड ।

- चिन्तिय । नूण नत्थि चेव इह देवी । अन्नहा दट्ठुण म
 कहं न अभुट्ठेद, कह वा न वाहरद न्ति । तन्नो परामुट्ठो
 मत्थरो, नोवल्लुहा य देवी । तन्नो आमद्धिय मे हियएण,
 फुरिय वामल्लोयणेण, निवडिय च मे हत्थाओ 'पयत्तगद्धिय
 १ पि मोयय नल्लिणिवत्त । विभावपराहीणो विध बुल्लवयण-
 तरलच्छ 'देवि देवि' न्ति जपमाणो पवत्तो गवैसिड ।
 वल्लुयायलीए य उवल्लुहा अयगरसणी^१ । वेवमाणहियओ
 पयट्ठो नयणुमारेण । दिट्ठो य तरुवरगहणे 'अदकसणदेहच्छवी
 विणिन्तल्लयणविससिहाजालभासुरो नयणमोहणपडगसणवावडो
 १० महाकाओ अयगरो न्ति । त च दट्ठुण चिन्तियं मए । इट्ठी
 वावाइया देवी । तन्नो न जाणिय मए, किं दिवसो कि
 रत्ती कि उण्ह कि सीय कि सुह कि दुक्ख कि जसवो
 कि वसण कि जीविय कि मरण कि गन्नो कि ठिओ न्ति ,
 केवल्लमणाचिक्खणीय अवत्थन्तर पाविज्जण सुच्छानिमीलिय
 १५ नयणो निवडिओ धरणिवट्ठे, विज्जत्तासवो विध ठिओ कचि
 कास । जलहिमाइयसमागमेण च लुट्ठा सेवणा । चिन्तिय
 मए । जाव एस अयगरो ॥ देसन्तरमुवगच्छइ, ताव चेव
 इमिणा अत्ताण्य 'खवावेमि । मयस्स वि बडमओ चेव मे
 देवीसमागमो न्ति । गन्नो अयगरममीवं । सो य म दट्ठुण

१ D पयत्ता०

१ A मगरीची, C चहेची, D बहचो ।

२ D अयल्लमस०

B B विभाववि

कथावराहो विय कुपुरिसो मकुडिओ अयगरो । चिन्तिय
 मए । मयस्स वि पिययमासमागमो दुल्लहो न्ति । तओ
 १ कच्च अकुविओ मम गहेऊण एमो गमिस्सुद' त्ति आहओ
 उत्तिमद्गभाए अयगरो । भयकायरेण च तेण १निग्गिलिओ
 नयणमोहणो पडो, आवड्ढा मण्डली, निमामिओ फणाभोओ । ५
 तओ पिययमागत्तसङ्गवज्जमाणेण गहिओ पडो, विदुसो
 वच्छत्ते चिन्तिय च मए । एय चेव नयणमोहण हियए
 दाऊण उल्लसवणेण वावाएमि अत्ताणय ति । गओ नग्गोह
 समीव जत्य पिययमा पसुत्ता आमि । निवड्ढो पासओ,
 साहागएण च निमिया सिरोहरा, विमुक्को अप्पा, निवड्ढो १०
 कण्ठदेसो । तओ भमिय विय काणणेहि, निवड्ढिय विय
 नहङ्गणेण, विणिग्गयाद नयणाद, अवसोहय सरौरय । अओ
 परमणाचिरक्खीय अणुभूयपुब्ब समोहमणुपत्तो न्हि । येव
 वेलाए य सुमिणए विय दिट्ठो मए कमण्डलुपाणिणए मम
 चेव गत्तसिञ्चणवावडो रिसी । ममागया चेयणा । चिन्तिय १५
 च । हन्त, धरणिगओ अह, न विवओ चेव मन्दपुसो न्ति ।
 तओ परामुह मे अङ्गमिसिणा । भणिओ ह सो मए ।
 भयव, कि तए ववसिय ति । तेण भणिय । सुण । दिट्ठो
 तुम अत्तवावायणुप्पओ मए दूरदेसवत्तिणा कुसुमसामिहे-

१ १८ कुविएव पिय कच्च नामा कुविओ गमिस्सुद ।

१ B उच्चिलिड, D निवड्ढिड ।

- यागएण । तत्रो 'हा को पुण एमो सप्पुरिसनिन्दिय मग
 पवञ्जइ, कि वा से ववसायकारण पुच्छिऊण निवारेमि एय'
 ति चिन्तिऊण पयट्ठो तुरियतुरिय, जाव सुक्खो तए अप्पा ।
 तत्रो 'मा माइम मा साइम ति भणमाणो तुरिययर
 ५ धाविओ पत्तो य नग्गोहसमौव । एत्यन्तरमि तुट्ठो ते
 पामओ । निवडिओ धरणिवट्ठे । 'तत्रो य सित्तो मए
 कमण्डलुपाणिण, लङ्खेयण' सुणिऊण परामुट्ठ च ते
 अद्ग । एय से ववसिय ति । ता आविस्स धम्मभील,^१ कि
 पुण इमस्स ववसायस्स कारण । तत्रो सविस्सिएण जपिय
 १० मए । भयव अल से ववसायकारणेण । तेण भणिय । वच्छ,
 अल ते मज्जाए । सम्बस्स जणणिभूओ तवस्सिजणो होइ ।
 अमुणियवुत्तन्तो य किमइ भणामि त्ति । ता आविस्सव
 भव । तत्रो मए 'अकारणवच्छलो माणणीओ गिहिणो
 जइजणो' त्ति चिन्तिऊण माहिओ मेयवियानिग्गमणाइओ
 १५ उक्कलत्तणावमाणो निययवुत्तन्तो । भणिय च तेण । वच्छ
 ईइमो एम ममारो । एत्य खलु मरयजलहरमम जीविय,
 कुसुमियतरुममाओ रिद्धीओ, सुमिणओवभोयमरिसा विमय-
 भोगा विओयावसाणाइ पियजणसमागमाइ । ता परिच्चय
 इम ववसाय ति । न परिच्चत्तपाणो वि जीवो अकाऊण
 २० कुसलमचय समीहिय सपावेइ त्ति । मए भणिय । भयव,

१ D om तच्चा य ।

१ D १ld५ च ।

१ BD •भीलथा ।

एवमेयं, तद्वावि न मक्कुणोमि पिययमाविरहज्जलणजाला-
 वलीपरिधरिओ^१ खणे खणे मरणादरित्त दुरक्कमणुद्विउ ।
 ता अवस्सु^२ मरणज्जयस्सु आचिक्क भयव, केण उल उवाएण
 द्दयाणि चेव मे लोयन्तरगयाए वि पिययमाए मज्जोगो
 हवेज्ज त्ति । तेण भणिय । जइ एव, ता सुण । अत्थि ५
 इहेव मलयपन्नए मणोरहापूरय^३ नाम मिहर । त ए किल
 ४कामिय पडण । ता एयमादुद्धिय काऊण जहोच्चिय पणिहाण
 पाविहिमि समौद्धिय ति । तओ मए पणमिऊण चलणजुयल
 पुच्चिओ इमी । भयव, कच्चि पुण तमुद्देम^४ मणोरहापूरय
 ति । दमियमणेण । पयट्ठो अहय, पत्तो^५ तदयदियहे । १०
 आरुढो सम्पुरिमाहिमाण ७व तुज्ज मिहर । ‘जक्कन्तरे वि
 तौए^६ समागमो हवेज्ज’ त्ति भणिय कओ पणिहो, विमुक्को
 अप्पा । ‘अहो पमाओ’ त्ति भणमाणेण गयल्लयलचारिणा
 धुव्वन्तचीणसुएण वामपासनिमियासिणा^७ सभमोवयण-
 वियलियमुण्डमालेण चन्दाणुगारिणा अचन्तसोमदमणेण १५
 पण्डिच्चिओ विज्जाहरेण, नीओ सहावमौयल चन्दकन्तमणि-
 सणाह चन्दणलयाहरय । समासासिऊण भणिओ य तेण ।
 भो महासत्त, कि पुण ते अणसमरिसागिदपिसुणिधमहा-
 पुरिसभावस्स इम ईदस्स इयरपुरिमाणुरूत चेद्धिय,^८ कि वर

१ D परिधो । २ BD अवस्सु । ३ B •पूरण । ४ D कामोय ।

५ D •हेवे । ६ D adds य । ७ AGF •मासनिवाजय ।

८ B adds मय । ९ D •निधिया • । १० D adds ति ।

- एत्य कारणं; भाहेहि ताव, ञइ अकहणीयं न होइ । मए भणियं । किं नाम परोवयारनिरयस्स दोमवज्जिणो विट्ठय-
पाणिधम्मस्स सज्जणस्मावि अकहणीयं । ता सुणउ^१ भट्ठो ।
पिययमाविओयवादायणुज्जयस्स भाहिंय मे रिमिणा इमं
१. मणोरहापूरयं 'कामियं पडण । तओ 'जम्भन्तरमि वि पिय-
यमाओओ हवेज्ज' ति काऊण पणिहाणं विमुक्को अया ।
एयं मे^२ एत्य कारणं ति । तओ ईमि विट्ठमिऊण भणियं
विज्जाहरेण । अहो णु खलु नत्थि दुक्कर सिणेहत्त ।
मिणेहो हि नाम मूळ सज्जदस्ताण निवामो अविवेयस्स
१०. अगला निव्वुट्ठेए बन्धवो कुगइवामस्स पडिक्खो कुमलजोयाण
देमओ ममाराडवौए वच्चलो अमच्चववमायस्स । एएण अभि-
भूया पाणिणो न गणन्ति आयइ, न जोयन्ति काकोइय, न
सेवन्ति धम्म, न पेच्छन्ति परमत्थ, महालोहपञ्जरगया विथ
केसरिणो ममत्था विमोचन्ति ति । सविमओ एस एव पावो,
११. किमइ पुण अविमओ । ता परिच्चय इम अविमघमिणेह ।
आलोएहि विवेयदीवालं एण निन्नामिऊण मोहतिमिरं, कहं
विचित्तकम्मपरिणामवमयाण जीवाण पडणाणुहावओ एगा
गई ममागमो वा । तहा कम्मपरिणइभावे य कि इमिणा
मरस्सेण । अहिलमियसाहगोवाओ वि य न दाणमीलतवे
१०. मोत्तूण एत्य दिट्ठो परमत्थपेच्छएहिं ति ।

अन्न माहेमि अह पञ्चयजण्य तु मव्वमन्तरण ।

ज ^१वित्त वणिग्याण अचन्तविद्वय मोम ॥

नेहेण पञ्चोसेण य भिन्न काऊण एत्थ पणिहाण ।

अह त ^२भज्जुपईय निहणगय तं निमासेहि ॥

अत्थि इह मलयविमह कलियारसिव नाम मन्निवेसो । ५
तत्थ ^३सविसञ्चो नाम गाहावई । तम्भ नामञ्चो वि अमणुग्गा
सीहा नाम भारिया । मो पुण इमौसे जौवियाञ्चो वि
इद्वयरो । ताण च परोप्पर विञ्चोयदमणे बद्ध मन्नन्ताणम-
इक्कन्तो कोद कालो । अन्नया य आयसिय तेण मणोहरा-
पूरय कामिय पडण । जायानिग्घेयञ्चो ^४आगन्नूण ^५‘मा मम १०
जम्भन्तरमि वि एमा भारिया इवेज्ज’ न्ति काऊण पणिहाण
विमुक्को अप्पा, मञ्चो य सी । सुणिञ्चो य एम पुत्तन्तो
भारियाए । गहिया ^६मोएण । आगया इम पडण । भन्तार
मिणेहञ्चो कञ्चो तौए पणिहौ ‘जम्भन्तरमि वि मो चेव के
भत्ता भवेज्ज’ न्ति । विमुक्का अप्पा, मया य मा । परोप्पर- १५
विरोहञ्चो य तक्केमि, न मपञ्चा तेमि मणोरहा ॥ ता कि
उदणा अन्तिविरहियविसएण अणुट्टाणेण । कह कया वा
पियथमाए विञ्चोञ्चो मजाञ्चो न्ति । ता आचिरक्क एथ ।
तञ्चो मए ‘सुन्दर भणइ’ न्ति चिन्तिऊण साहिञ्चो अयगर-

१ AC घित BD वत

२ C निग्घेयः

३ ACF भव्य ।

४ ACI समिहय

५ D alls च भवियं तेव B: m og

६ F adds यः

- वुत्तन्तो । तद्वयदियहो य इमस्स वत्तस्स । विज्जाहरेण
 भणियं । केदूरे वत्तं ति । मए भणिय । अत्थि इओ दसहि
 जोयणेहि । विज्जाहरेण भणिय । जइ एव, ता अलं विसाएण ;
 न विवक्षा ते पिययमा । मए भणिय । कहं विय । तेण
 ५ भणिय । सुए । अत्थि अणेयविज्जाहरनरिन्दमवलिमणिप
 भाविषरविष्कुरियपायपीठो चक्केणेो नाम विज्जाहरवई ।
 पारइ च तेण अपडिहयचक्काए महाविज्जाए माहणं ।
 दुवालममासिया से कथा पुम्भसेवा । तओ अडयालीस^१-
 जोयण काऊण खेतसुद्धि सव्वमत्ताण दाऊणमभयदाणं
 १० 'सत्तरत्त जाव रक्खियव्वा इह महापयसेण हिंस' ति
 निहविऊण 'निघमरीरभूए विज्जाहरे पहाणसिद्धिनिमित्त
 एगागी चेव गण्हिऊण फलिहमणिवलय पविट्ठो सिद्धि-
 निलयाभिहाण मलयगिरियुहं ति । पारइते तेण सत्तलक्खिओ
 मन्तजावो । पूराणि य से समं पणइमणोरहेहिं अज्जेव सत्त
 १५ राइदियाइ, भविस्सइ य सुए सामिणो विज्जासिद्धी । अओ
 अवगच्छामि, एइहमेत्तखेतमज्झगया न विवक्षा ते पिययमा,
 जओ उज्जुत्ता सामिकज्जे विज्जाहरा ॥ तओ मए चिन्तिथ ।
 एवमेयं जुत्तिमगय ^२च । अन्नहा कह पडरयणपाडयाण
 केवलपडरयणमणं, कह वा तक्खणोवभुत्ताए तहा मण्डलि-
 २० करणं अयगरस्स ति । चिन्तिऊण भणिओ विज्जाहरो ।

भो महापुरिस, जद एव, ता पुज्जन्तु^१ ते मणोरहा ।
 आसामिओ अह भयवया, नियत्तिओ अकुमलववमायाओ ।
 ता चिट्ठ तुम, अह पुण गच्छामि पिययम अन्नेमिज ।
 विज्जाहरेण भणिय । अल किलेसेण । अहमेव कल सपाडिय-
 देवसामणो पडिपुल्लमणोरहो सेमविज्जाहरेहितो उवलहिजण ५
 जहडिय वुत्तन्त पिययम ते घडित्तामि । तओ मए
 'अलहणीयवयणो^२ सुहि न्ति चिन्तिजण 'ज तुम भणामि'
 न्ति वज्जमन्निओ विज्जाहरो ।

अदकन्तो वामरो । अट्ठजामावसेमाए रयणीए अयण्डमि
 चेव उज्जोविय^३ नहड्डण मरुहिओ^४ जलनिहो^५ पयमिय^६ १०
 महियल्ल^७ गिज्जन्तमड्डल च समागय सुरविमाणगरमणुगरेन्त
 विज्जाहरविमाण । 'तओ मभन्तो^८ उट्ठिओ विज्जाहरो ।
 भणिय च तेण । भो भो पेरक फेरक सच्चिद्धमहाविज्जन्तु
 सामिणो चक्खेणस्स रिद्धि । पेक्खमाणेण य बोल्लिय षडगरेण,
 पभाया रयणी, उग्गओ असुमाली । तओ य म घेत्तूण १५
 गओ चक्खेणममीव निज्जुदकर नाम मलयमिहर । पणमिओ
 तेण विज्जाहरीमरो^९ । विदणाइ आसणाइ । उवविट्ठा अन्हे ।
 माहिओ तेण मदीयवुत्तन्तो चक्खेणस्स । भणिय च तेण ।
 भो महापुरिस, मा सतप्प । अज्जेव ते पिययम घडित्तामि

१ C adls मे ।

२ A सुपदि

३ ACLE + य L n 1

४ ACF दि ।

५ F महिहर A महिययर ।

६ ACl ८

७ BD मभन्तो ।

८ D alls नि ।

त्ति ॥ एत्यन्तरमि समागया दुवे विज्जाहरा । पणमिओ तेहि चक्कमेणो । भणिय च एगेण । महाराय, देवममाएमेणेव सयलजीवोवघायपरिरक्कणनिमित्त भमन्तेहि काणएन्तराद एगमि उद्देमे दिट्ठा महाकायअयगरभएण मोत्तूण उत्तरौय 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' त्ति भणमाणी [उट्ठिया पणवसयणीयाओ]^१ पलायमाणा इत्थिया । निवडिऊण वावन्तिभौएहि गहिया य अन्हेहि, उवणीया मलयसिहर, विमुक्का य पणवसयणिज्जे । सुच्छिया विय ठिया कचि काल । तओ भयवविरङ्गी 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त' त्ति

१०. भणमाणी उट्ठिया पणवसयणीयाओ । भणिया य अन्हेहि । सुन्दरि, अल ते भएण साहेहि ताव, कहि ते अज्जउत्तो । तीए भणिय । उदयस्स सरवर गओ त्ति । तओ गविट्ठो तत्थ अन्हेहि, न उण उवलद्धो त्ति । मा उण तओ चेव दिवमाओ आरभ अकयपाणवित्ती 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त' त्ति-परायणा सिट्ठइ । एय सोऊण देवो पमाण ति । तओ म^२ पुत्तोदऊण भणिय चक्कमेणेण । भइ, निरुवेहि ताव, कि मा भवओ पिययमा न व त्ति । तओ विज्जाहरदुइओ गओ चन्दणवणाभिराम मलयसाणु । दिट्ठा य मयलकलोववया वि^३ चन्दलेहागरमणुगारेन्ती कण्ठगयजीविया विलासवई ।

१ ACE om B 1 n ug

२ B adds twice कहि गउत्ति,

A adds ताथ त्ति D नाथ ति ।

३ B य

ACE add बीय० ।

कसिय मे दियएण । ममासामिया एसा, कारिया विज्जा-
 हरोवणीएण मयलिन्दिओवयारिणा दिव्वाहारेण पाणवित्ति ।
 माहिय चक्रसेणस्सु, जहा म चेत्र मे पिययम त्ति । चक्रसेणेण
 भणिय । सुन्दर जाय । भद् भण, कि ते अवर 'करणिज्ज
 करेमि । मए भणिय । नत्थि अओ वि अवर करणिज्ज त्ति । ५
 तेण भणिय । भद्, देहलक्खणेहितो चेवावगच्छामि, भवियव्व
 तए विज्जाहरनरिन्देण । ता गेणहाहि एय महापुरिस-
 ववसायमेत्तमाहण अजियवल नाम महाविज्ज त्ति । पाएण-
 मविग्गमाहणा एसा परिणामफलदा य । तओ मए सुमरिज्ज
 बालभावसाहिय सब्बहरियवयण 'माणणीया महापुरिस' त्ति १०
 चिन्तिज्ज जपिय 'ज तुम भणामि' त्ति । तओ तेण विदुसा
 विज्जा, माहिओ साहणोवाओ । तओ गएसु विज्जाहरेसु
 समुप्पन्ना मे चिन्ता । 'मिद्धिखेत्तमेय, एयार्द य अह' । ता
 कह पुण विणा उत्तरसाहण एय पमाहेमि त्ति । सुमरिय^१
 वसुभूदणो । एत्थन्तरमि भवियव्वयानिओएण सूययन्तो ११
 विद्य महाविज्जाभिद्धि तावसवैसधारी ममागओ वसुभूद ।
 बाहोवलोयण च सगगयस्कर अहो देव्वपरिणामो' त्ति
 अपमाणेण आलिद्धिओ अहमणेण । किमेय ति भवियक्खेण
 पणमिओ सो मए देवीश य । 'वयम्स चिर जीवस्स तुम पि
 अविदुवा होदि' त्ति जपियमणेण । वसुभूद त्ति पच्चभिन्नाओ १०

मए मदेणं । मंपत्तो अहमणाचिक्खणीयं परिओम । आणन्द-
वाहजलभरिथलोयण दिन्नं मे मए पणवामणं । मंपाडियं देवीए
चलणमोय । काराविओ पाणवित्ति, पुच्छिओ वुत्तन्तं ।
वयस्स, कइं पुण तुम नित्थिओ मसुहं; किं वा पाविथं
१ तए, कुओ वा मपयं ति । वसुभूदणा भणियं । सुण ।

विवस्से जाणवत्ते 'मपत्ते तहाविहे फलए तओ फलहग-
दुइओ भविथव्वयानिओएण पञ्चहि दिणेहि लङ्घिकण
जलमिहि लग्गो मलयकुले, दिट्ठो 'य मसुदतडावलोयणगएणं
तावसेणं । समामासिओ तेण भणिओ य । वच्छ, तवोवणं
१० गच्छन्ह । गओ तवोवणं । दिट्ठो कुलवई, वन्दिओ मवज्जमाणं ।
काराविओ य तेणाह पाणवित्ति । पुच्छिओ पच्छा 'वच्छ,
कुओ भव' ति । माहिओ मे सयसवुत्तन्तो । 'ईदमो
एम संसारो' ति अणुमासिओ तेण । तओ मए चिन्तियं ।
वयस्सविउत्तस्स तवोवण चेव रमणीयं । अलमसहिं^१ गएण,
१५ अल च सुविणय^२ समागमविश्वमे सुयणसंगमंमि^३ इमिणा
'संसारपरिकिलेसेण ति । चिन्तिकण, निवेदओ कुलवइणो
निययाहिप्पाओ । भणियं च तेण । वच्छ, उचियमिणं;
किं तु अइरोद्दा^४ कसपपरिणई, दुप्परिचया मिणेहतन्तवो,
विसमाइ इन्दियाइ, अशत्था विसया, दुप्परिचओ

१ E om down to तओ incl. २ E om ३ B 'इव ।

४ BD add चरिस् ५ D न काइ परिनिष्सा (इ), B 1 marg

६ D कसारवडव चरि ।

७ AB अइरोद् ।

समारपरिकिलेसो, विमम मुणिजणचरिय, अभुवगयापालणं
 च अणत्थसमय परलोए लज्जावणिज्जय दहलोयमि । ता
 नाऊणमुचियमागमत्थ तुलिकणमप्पाणय १ जुज्जए समार-
 परिकिलेमचाओ न छणं अन्नह त्ति । अन्न च । नाणओ
 अवगच्छामि, धरद १ ते पियवयस्सो पाणे, भविस्सुद १ तेण ५
 सह सगमो । ता इम ताव एत्थ पत्तकाल, तवस्मिजण चेव
 पज्जुवासमाणो कचि काल चिट्ठसु त्ति । तओ अह मुणि
 वयणाओ तुह दसणजायपचासो तवस्मिजणपज्जुवासणपरो
 ठिओ एत्थिय काल । तदयट्ठियहे य सुओ मए तावसेण
 कुलवदणो निवेदज्जमाणो तुज्झ वुत्तन्तो । कहावमाणे य १०
 'सो चेव से वयस्सुओ' त्ति ममिऊण कुलवदणो अणुन्नविद्य
 कुलवद पयट्ठो मणोरहापूरय सपत्तो य कल । दिट्ठो य
 विज्जाहरो, पुच्छिओ ते पवुत्ति । पुब्बबन्धवेण विद्य निरव-
 सेसा साहिथा य तेण । तओ अह भवन्तमन्नेसमाणो इह
 आगओ । एस से वुत्तन्तो त्ति ॥ १५

तओ मए चिन्तिय । भवियन्व विज्जासपयाए, अन्नहा
 कहमयण्डमि चेव वसुभूदणा सह समागमो । साहिओ से
 विज्जालभवुत्तन्तो । ईमि विहसिऊण भणिय च तेण । भो
 वयस, न अन्नहा सवच्छरियवयण । विलासवदविज्जासपत्तीओ

१ D ऊज्जर त्ति हसो ।

१ D om B transposes वि० से ।

० B all च ।

- १३ चेव वागच्छामि, भविष्यं तए विज्जाहरनरिन्देण । ता
 कारेहि समीहितं ॥ तओ तमि चेव मलयमिहरे पारद्धा
 पुब्बमेवा । अदक्कन्ता मोणव्वयमेवणाए परिमियफलाहारस्स
 विसुद्धवम्भयारिणो क्कम्माया । ममत्तो पुष्पमेवकप्पो । भणिया
 १४ विलासवर्दे । देवि, धीरा होहि । मंपन्न समीहितं । कथ,
 नमिह दक्कर । मंपय अहोरत्तसज्ज फल ति । तौए भणिय ।
 पुज्जन्तु मणोरहा अज्जउत्तस्स । तओ मए मा 'कायरहियथा
 इत्थिय' ति^१ ठविया नाइदूरदेसवत्तिणीए मलयगिरि-
 गुहाए । पारद्धा पहाणमेवा । उवणीयाइ दमद्ववषाइ
 १५ कुसुमाइ । १ठाविया देवया । वसुभूर्दे दिसावात्तो कओ ।
 २कओ पउमामणवन्धो । निविट्ठाइ सुदामण्डलाइ । पारद्धो
 मयसाहस्सिओ मन्तजावो । अदक्कन्ता काइ वेत्ता । जाव ह्मियं
 विय नहङ्गणेण, नज्जिय विय अयाकमेहेहिं, गुणुगुलिय
 ३विय समुदेण, कम्पिय विय मेरणीए । तओ मए चिन्तिय ।
 १६ पाविस्सुइ भय पिचयमा । सुमरिय चक्खेणवयण 'न अओ
 विहीमिय 'मोत्तूण उवह्वो' ति । पयट्ठो मन्तजावो ।
 तओ येववेत्ताए चेव दिट्ठो मए दन्तगविभिन्नत्तम्भमाणा
 होरणो कण्वालिणुडियडुभो अमरिमावेसकुण्डलियकरो

१ D अवाग०, B corrects चेव वागेवहामि in चेव वाज० ।

२ D adds कलिणः ।

३ BF ठविया ।

४ BF om., D sec m

५ BD विय ।

६ A l n० दावेद, L वेद instead of the ext

करविक्रित्तमिभिरसौयरामारो आमारपयदृमयवारिपरिमलो
परिमलोवयन्तमुहलमऊयरउलो उत्तरमेहो व्व गुलुगुलेनो
'हा अञ्जउत्त हा अञ्जउत्त' त्ति विलवन्तिं विलासवदमदक-
मिऊण अत्तणो चेव ममुवयन्तो मत्तवारणो । न खुड्डो न
चित्तेण, अवगया विहीमिया । येववेलाए य अरभौषण-
कमणवसा मोयामणिपुलिङ्गलोयणा गलोलम्बियकरचरणमाला
हहिरामनरचम्मानिवमणा कवालचमएण हहिरासव पियन्तो
'अट्टहामाणलेण गहङ्गणमुज्जोवयन्तो वामहत्येण भयमभन्त-
लोयण विलासवद नेप्पिऊण 'घरे रे विज्जाहरमङ्गदुब्बियट्ट
कापुरिस कहि वसमि' त्ति अपमाणी आममणवेगाणिल-
निवाडियमाहिजासा तुरियतुरिय अभिसुहसुदागच्छमाणी
दिट्ठा मए दुट्ठपिसादय त्ति । न खुड्डो चियएण, उवसन्ता
विहीमिया । येववेलाए य अणधमेव गज्जिय मेहेहि,
वरिसिय हहिरधाराहि, फेक्कारिय सिवाहि, धाहाविय
वेयालेहि, नच्चिय कमन्हेहि, पज्जलन्तनयणतारयाहि च
उट्टकेमियाहि विमुक्कनिवमणं किल्लिगिल्लिय डादणीह ।
न खुड्डो चित्तेण, पण्डा विहीमिया । येववेलाए य केणावि
अमुणिय चेव पण्डचन्ददियायरे निरयघोरन्धयारे पक्खित्तो
महापायासभौषणे अयडे, दिट्ठाओ य तत्थ भयस्स वि य
भयकरौओ दाढावियरालभौषणेहि वयणेहि कवालमाला-

- परिगयाहि सिरोहराहि नाहिमण्डलगएहि यणेहि
 पलम्बमाणमहोयरीओ सूणसवविधमेहि ऊरुएहि तुङ्गताल^१
 खन्धसठाणाहि जडाहि निमियकप्पणीहि^२ मरकलेवरे
 १ विगक्तमाणीओ ^३जलन्तमयणतारय च अद्भीसणमिओ तओ
 ४ पुत्तोएमाणीओ दुट्ठरक्खणीओ 'हण हण किन्द किन्द भिन्द
 भिन्द' भणमाणीओ य धावियाओ अभिमुह । न खुट्ठो
 चित्तेण, पमत्ता विहीसिया । तओ अद्भुजामावसेमाए
 जामिणीए समत्तपाए मन्तजावे सुरहिकुसुमामोयगभिणो
 पवाइओ मऊरमारुओ निवडिया कुसुमबुट्ठी, जय यज त्ति
 १० उट्ठिओ कलयरवो गाइय किन्नरीहि । तओ येवमेलाए
 चेव उज्जीवयन्ती महङ्गण अणेयदेवयापरिगया आगया
 अजियवल त्ति । दिट्ठा य सा मए

दिक्खिणल्लसु व सिहा पहासमिद्धि न्व सारयरविस्सु ।

जोपहा ^३इणचन्दस्स व वसन्तकमलायरसिरि न्व ॥

- १५ भणिय च तीए । अहो ते ववसाओ, अहो ते पोहस,
 अहो ते निच्छओ, अहो ते उवओगो त्ति । ता सिद्धा ते
 अह । उवरम दओ ववसायाओ त्ति । तओ मए अममत्तक
 इवयमन्तजावेण विहीमियासडाए अपणमिक्कण भयवद
 ममाणिओ मन्तजाओ पणमिया य पच्छा । एत्यन्तरमि

१ D तव B om चय ।

१ D कण्ठिणीहि ।

२ B विकल्पमाणीओ, † विज्जन ।

३ B सुज्जलन । ४ Cf पद्य १ ।

पह।णकायमंगया सुयन्मगन्धगन्धिया ।
 श्वायमल्लमण्डिया पदसहारचन्दिमा ॥
 लसन्तहेमसुत्तया फुरन्तथाउहप्यहा ।
 चलन्तकसकुण्डली जलन्तमीमभूमणा ॥
 निवद्धजोन्वणुद्धरा सुकन्तकन्नमंगया ।
 मिथद्धमोहियाणणा नवारविन्दसच्छहा ॥
 समत्तलरक्कणद्धिया विचित्तकामरुविणो ।
 मसुद्धदुद्धिसाणा^१ पणाममंठियञ्चली ॥

समागया विज्जाहर त्ति ।

भणियं च देवथाए । पुत्तय, महापुरिसववसायगुणाणु-
 रञ्जियं पडिवच्चभिच्चभावं पणमद चण्डसीहप्यसुहं भवन्तमेव
 विज्जाहरवत्तं । तन्नो मए 'एस भयवतीपसाओ' त्ति भणिऊण
 समादच्छिया विज्जाहरा । भणियं च देवथाए । युत्तय,
 करेमि ते विज्जाहरनरिन्दाहिमेय । मए भणियं । करेव
 भयवई, किंतु देवीए वसुभूदणो च पच्चत्तं त्ति । तन्नो
 सद्दाविओ वसुभूई, जाव न जंपद त्ति ; तन्नो मिहालिओ,
 जाव न दौमद त्ति । तन्नो आमद्धिय मे हियएण । विज्जा-
 हरममेओ च नहद्धणगमणेण पयट्ठो गवेमिउं । दिट्ठो 'य एगंमि
 निगुञ्जे इओ तन्नो परिधमन्तो^२ वसुभूई । सो य चेच्छिऊण
 अन्हे उभयकरगहियरुक्कभालो 'अरे रे दुद्धविज्जाहरा,

- पियदयमस्स जीवियाओ वि अम्महिययरं देवि विलसवदं
 अवहरिऊण कहि मच्छसि' न्ति भणमाणो धाविओ अहि-
 १ मुहं ति । तओ मए चिन्तिय । अवहरिया देवी, अफलो मे
 परिस्सामो । पुच्छिओ वसुभूर्द 'कहि कहिं देवि' न्ति ।
 ५ तओ तेण विज्जाहरविप्पलद्धुद्धिणा वाहिओ मे घाओ ।
 वद्धिओ सो मए अवहरिया य से साहा । तओ गेण्हिऊण
 हत्ये 'वयस्स, अलमन्नहावियप्पिण, साहेहि ताव, कहिं
 देवि' न्ति पुणो पुणो पुच्छिओ । तओ विसेसेण पउत्तजो-
 १ यणवावार म' पुत्तोइऊण भणियमणेण । भो वयस्स, सुण ।
 १० पउत्तविज्जासाहणारम्भे तुममि जाए अद्दुरत्तममए समागयं
 विज्जाहरवज्ज, विहीमियासक्काए य अवमसिय त मए ।
 तओ येववेस्साए चेव 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' न्ति ।
 आयण्णिओ देवोए सहो । आसद्धिय मे हियण । दिट्ठा य
 विज्जाहरविमाणारूढा 'अज्ज वसुभूर्द परित्तायाहि परित्ता-
 १५ याहि' न्ति अक्कन्दमाणी देवी । सभमविसेसओ सज्जायासक्केण
 निरुविद्या गुहाए जाव नत्थि । तओ विमाणणुसारेणं
 धाविओ मग्गओ, न पाविय च विमाण । अओ न-याणामि,
 सपय कहि देवि न्ति । मए चिन्तिय । विज्जाहरेण हरिया
 देवी । अत्थि य मे गयणगमणसत्ती । ता कहिं सो नदस्सुद ।
 २० भणिओ य वसुभूर्द । परिच्चय विसाय । सिद्धा मे अजियवला ।

ता येवमेयं ति । एत्यन्तरंमि समागया विज्जा । भणियं च
 तौए । वच्छ, किमेयं ति । साहिओ से वुत्तन्तो । को पुण
 १मं परिहवद त्ति कुविया य एसा । पेसिया दिसो दिसं तौए ।
 अन्नेसणनिमित्तं पवणगदप्पमुहा विज्जाहरा । विज्जासमाएसेण
 य ठिया अन्ने तहिं चेव मलयसिहरे । तइयदियहंमि २य ५
 समागओ पवणगई । भणिय च तेण । देव, उवलद्धा देवौ ।
 मए भणियं । ३कत्य उवलद्ध त्ति । तेण भणियं । देव, सुण ।
 अत्थि वेयट्ठुपव्वए रहनेउरचक्कवालउरं नाम नयरं । तत्थ
 उवलद्ध त्ति । मए भणियं । कहं विय । तेण भणियं । देव,
 सुण । पत्थिओ देवसमाएसेणाह परिब्रमन्तो गओ रहने- १०
 उरचक्कवालउर नयरं । दिट्ठ च तं मव्वमेव उव्विग्गजणवयं
 सव्वाययणमपाइयपूओवयार भमन्तसगडवस्सिसहस्समंकुलं
 चच्चरममारद्धविविहलस्सहोमं च । तओ मए तत्थ पुच्छिओ
 एगो विज्जाहरो 'भइ, किमेयं' ति । तेण भणियं । सामिणो
 'दुन्नयफलस्स कुसमुग्गमो त्ति । मए भणियं । कहं विय । १५
 तेण भणियं । सुण । अत्थि एत्य अणद्धरई नाम विज्जा-
 हरनयरमामौ । तेण मयणवसवत्तिणा कस्सइ महापुरिसस्स
 विज्जामाहणुज्जयस्स अवहरिऊण पिययमा इहं आणीय त्ति ।
 अणिच्छमाणिं च ॥ वन्ना जेण्हउ^४ पवत्तो । एत्यन्तरमि

- ‘कहा’ एम त्ति अणवेस्सिज्जण अहयं पवड्डमाणकोवाणलो
 ‘अरे रे दुट्ठविज्जाहरा, कह मए जीवमाणमि मम जाय
 परिहवसि’ त्ति - ‘को एत्थ चिट्ठइ ^१अरे खग्ग खग्ग ति
 भणमाणो उट्ठिओ अमरिसेण पयड्डो अहिमुह । तओ
 ५ ‘पसीयउ पसीयउ’ देवो’ त्ति जपिय पवणगइणा । भणिय
 च तेण । देव, कहाणयमिण ॥ उण केमरकिसोरजाय
 ‘पमज्झ सारसेओ अहिहवइ । ता कहावसाण पि ताव निसा-
 मेउ देवो त्ति । तओ विल्लिज्जण उवविट्ठो अह ^२पुणो ।
 भणिय च तेण । बला गेयइणपवत्तस्स य ‘अममओ’ त्ति
 १० काज्जण उवट्ठिया महाकालिविज्जा । मजाओ भूमिकम्भो,
 निवड्डियाओ उक्काओ, समुब्भूओ निग्घाओ । भणिओ य तीए
 अणङ्गरई । भो भो न जुत्त इम रुपत्तविज्जाहरनरिन्दसइस्स
 कावुरिसचेड्डिय । तओ नियत्तो भो इमाओ ववसायाओ
 काएण, न उण चिसिण । पयल्लियाए य मयरदेवयाए पुणो
 १५ मयरविणासो आमि त्ति मजायमइहि पत्त्यय सन्तिगम्भ
 नायरएहि । तओ मए भणिय । कहि पुण या इत्थिया
 चिट्ठइ । तेण भणिय । नरिन्दभवणुज्जाणे सहधारपाथवतले
 त्ति । तओ मए नाददूरदेसवत्तिणा गयणयत्तमठिएण
 निरुविया देवी । दिट्ठा य अणेयविज्जाहरीवन्धमज्झगथा
 २० वामकरयत्तपणामियवयणकमलमुब्बहन्ति त्ति । आरक्खि-

१ B कसि ।

२ B ।

३ A om B sec V

४ ACF om

५ BD om

विज्ञाहरसंवाहभावश्चो अणामश्चो य देवस्तु न गश्चो तीए
समीवं । आगश्चो^१ दहदं । एयं च सोऊण देवो पणामं ति ॥

तश्चो मए^२ पुसदश्चो वसुभूई । भणियं च तेण । भो
वयस्तु, इमं ताव एतय पत्तकालं । मयरदेवश्चोवएसेण
लज्जिश्चो खु सो राया । ता पेसेहि से सामपुब्बगमेव
देवो जायणनिमित्तं कचि दूय ति । तश्चो बभयत्तेण भणियं ।
सदाराणयणे वि दूयसपेसणमपुब्बो सामभेश्चो । समरसेणेण
उत्त । तस्तु वि दूयसपेसण^३ ति महन्तो अणखो । वाउ-
वेगेण भणिय । न सपसमहिलसियं । वाउमित्तेण^४ भणियं ।
देवो जाणइ ति । विहसिय चण्डसीहेण, उखाडियं पिङ्गल-
गन्धारेण, पयप्पियं मयङ्गेण, नौससिय अमयप्पहेण, 'न
चलियं देवोसहेण । तश्चो सुभइभावेण वीरेक्करमाण अणभि-
मश्चो वि विज्ञाहराण 'एम द्विइ' ति पडिवोहिऊण ते
पवणगई चेव विमज्जिश्चो दूश्चो ति । भणिश्चो य एसो ।
भइ, वत्तव्वो तए स विज्ञाहरनरिन्दो । अं खलु अयमस्तु
कारयं अत्तणो चारयं धिईए वारयं लोयस्तु हासयं सत्तणो
आणन्दयं उभयलोयविहइ च, त कइं मप्पुरिमो ममायरइ ।
विहइ च परदारहरणं^५ । ता परिसंयं एय अमव्ववसायं,

१ BF add य ।

२ BD पुसोदश्चो ।

३ D by second hand

U भविष्ये ।

४ D = अपेयजेव ।

५ CD च vācārāṇāṃ भविष्ये ।

६ A पचहिइ ।

७ ACF चारयं ।

८ BD = अमय वि पुव चारयं ति

९ D चइवसाय, C चववसायं ।

पेसेहि मे जायं ति ।^१ अपडिवज्जमाणे च वत्तन्वा तए देवी,
जहा 'न कायन्वो तए खेओ, उवलद्धा तुम ति; अवस्सं
थोवदिण्णन्तरे भोयावेमि' ॥ तओ 'जं देवो आणवेद' ति
भणिकण गओ पवणगई । विइयदियहे च आगओ । भणियं
५ च तेण । देव, भणिओ जहादडं देवेण सो विज्जाहरामो ।
न पडिवज्जं च देवसासण । भणिय च तेण । कहं धरणि-
गोयरो वि मे 'परिच्चय एयं 'असम्भवसाय' आणं पेसेद ।
ता न पेसेमि से जाय । माहेच जस्स माहियस्सं ति' ।
देवीए य विज्जत । अज्जउत्तस्स परिणिसद्वहनोए को
१० मह खेओ ति ॥ तओ एय सोऊण खुहिया विज्जाहरमडा ।
गहयवियम्भमाणामरिसविसेसेण चुंकारियं वम्भयत्तेण,
रणरसुच्छाहपुत्तदएण अप्फालिओ भुओ समरसेणेण, रोम-
रज्जन्तमयत्तारया भिउडोविसेसभीसणा खगरयणंमि निवा-
दया दिट्ठी वाउवेगेण, रिउपहारविममं उच्चाभियं वच्छत्यलं
१५ वाउमत्तेण, कोवाणलजलिण^२ पिव^३ अन्धारियं मुह चण्ड-
मोहेण, उव्वेमिउडुवाऊजुयल वियम्भिय पिङ्गलगम्भारेण,
पयम्पियमहिहरं समाहय धरणियलं मयङ्गेण, आमन्नमम-

१ A inserts भविक ।

१ AD असव - ।

२ F inserts the following passage in Sanskrit अथ धाविना एव
संयुक्तमात्रमिच्छामि । यत्तच्छ्रुत्वा च कृतं मयो वदित्वा विस्तारवत्तां समीपं प्राप्ता ।
उत्तरां च भवतां सनधिं च दो न कर्तव्यं तव श्रुतिर्ह्यस्मात् अथ स्तोत्रेदिंश्चेदियोना
भामं प्राप्नुमि तदा विस्तारवत्तां उवाच ।

३ D • जलिर्यधिरण ।

३ E. पि ।

रपरिश्रोमफुरिथनयणमुहेण आमसिय अमियण्णेण, नीसेस-
भरियगिरिगुहाकन्दर हमिय देवोसहेण ॥ तत्रो मए भणिय ।
आमन्नविणिवात्रो पण्डुबुद्धिविहवो य सो ^१तवस्सुी । ता अल
तमि सरम्भेण । चिट्ठह तुम्भे । अह पुण खगदुद्धओ चेव इओ
गच्छिऊण दसेमि से भूमिगोचरपरक्कम ति । विज्जाहरेहि ५
भणिय । देव, असमत्थो खु सो देवस्स भित्तपरक्कम पि
पेच्छिउ, कि पुण देवपरक्कम ति ।

एत्यन्तरमि मिलिय विज्जाहरवत्त । उवणीय मे विमाण,
अजियवत्तपवत्तिओ^१ उवाळढो वसुभूइममेओ विमाणे ।
^२समाहयाइ ममरमङ्गलत्तराइ । अणुगूलमाखन्दोलिरविमाण- १०
धयवउ चलिय विज्जाहरवत्त । ममुग्घुट्ठो जयजयमइो ।
निवडिया छुसुमबुट्ठी, ममुग्घूओ आणन्दो । आगासगमणेण
च पेच्छमाणो नाणाविहगामागरनगरसयसोहिच महिमण्डल
अजायपरिस्सुमो रणरसुच्छाहेण थेववेलाए चेव पत्तो वेयङ्ग-
पव्वय । अजियवलाएग्गओ य आवामिओ हेट्ठओ । कओ ११
तिरत्तोवयामो, मव्वविज्जाण च सपाइयाओ पूयाओ ।
मेत्तिमुवगथा मे सेमविज्जाहरा । सुणिय अण्णररणा
^३अवज्जाविलमिएण । पेमिओ तेण दुग्गुहो नाम^४ सेणावर्द,
ममागओ महया विज्जाहरवलेण । आगथ परवत्त ति

१ B वराड ।

२ A लिपउ- ।

३ ACF angular

४ F अवज्जा-

५ C all विज्जाहरा ।

- उद्गादश्चो अन्हाण सेमंमि कल्लयल्लो । आहया समरभेरौ ।
 पवत्ता मनन्दिच्च विज्जाहरा । गहिय मे खग्गरयण ॥
 एत्यन्तरमि समागश्चो दूश्चो । भणिय च तेण । भो भो
 पवत्तभूमिगोयरभिच्चभावा विज्जाहरभडा, निसामेह सेणावद-
 * सासण । पेसिश्चो अह अणङ्गरद्वेषणावदणा दुम्भुहाभिहाणेण ।
 भणिय च तेण । अत्थि तुम्हाण अदभूमिगयमोहाण अपडि-
 हयमासणेण देवेण अणङ्गरद्वेषणा सह समरमद्धा । पयट्ठा य
 तुम्भे देवरायहाणि । ता कि इमिणा किलेसेण । सज्जा
 होह । समाणेमि अह देवस्स एगभिच्चो 'एत्येव तुम्हाण
 १० विगगह ति । एय च मोऊण 'नाणङ्गरई आगश्चो' त्ति सुक्क
 मए खग्गरयण, मडल्लिय विज्जाहरयल्ल । सेणावई आगश्चो त्ति,
 अह पि 'द्वहद सेणावद त्ति उट्ठिश्चो चण्डमौहो । भणिय च
 तेण । 'देव, 'देह आणत्ति । पेक्कन्तु देवस्स भिच्चविकसिय
 विज्जाहरभडा । तश्चो मए 'उचियमेय ति चिन्तिऊण दिस्स
 ११ कण्डकुसुमदाम । पणामपुष्पय गहिय च लेण, ठावियमुत्तिमङ्गे ।
 धाविश्चो दुम्भुहवलाभिमुह । ठिश्चो अह विमाणे मह विज्जा-
 हरेहि । आगया समरपेक्कगा सुरमिद्धा अच्छराश्चो य ।
 पवत्तमाश्चोहण । मेहजालेण विय 'ओत्यय अम्वरयल्ल
 सरजालेण, निग्धाया विय पडन्ति खग्गण्हारा, आहसन्ति
 १२ विज्जाहरभडा, १ मिन्निया य नायगा । तश्चो अपिय

१ ACT एव ।

१ B इहउ ।

२ B om

३ A इहि

४ MSS चच्छह ।

५ ACE विज्जाहरा

चण्डसीहेण । अरे रे दुरायार,^१ अग्न्यो होहि । अहं
 चण्डसीहो, तुमं दुम्मुहो त्ति । समाग्न्यो एसो । लग्नं गया-
 जुद्ध । दिन्नो, पहारो दुम्मुहेण, पडिच्छिओ चण्डसीहेण ।
 तओ रोसायम्बलोयणेणं 'कौदसो तुह १[वि दिन्नो हवइ]
 'पहारो, सहसु मे सपयं' ति भणमाणेण दिन्नो से उत्तिमङ्गे,
 विदारियं च १[से उत्तिमङ्ग]^२ । जाओ विहलघलो य सो
 सुक्कवडिस्सगार निवडिओ धरणिवट्ठे । भग्नं दुम्मुहवल ।
 उग्घुट्ठो जयजयरवो । विमुक्क सरमिहेहि उवरि चण्डसीहस्स
 कुसुमवरिसं । 'तओ विणिज्जिए सेणावदमि चडिओ अहं
 वेयदूपप्पय गओ रहनेउरचक्कवालउरविस्सय । पेसिया मए १०
 अणङ्गरदसमीव दुवे विज्जाहरा । भणिया य एए । भणह तं
 अणङ्गरद, कहा किमणेण अप्पोचयमीणचेट्ठिएण, मोत्तूण
 रक्खं तवोवणं वा जाहि, ममासमकोहिन्धणुप्पससत्याणलगाऊई
 वा हवाहि त्ति । गया ते मम चरणजुयल वन्दिउ । आगया
 येववेजाए । भणियं च तेहि । देव, अणुचिट्ठियं देवसासणं १५
 'अन्नेहि । भणिओ जहादट्ठमेव देवेण अणङ्गरई । कुविओ य
 एसो । समाहयं धरणिवट्ठ । अरे धरणिगोयर, अह तव
 मत्याणलगाऊई हवामि न उण तुमं मम ति, ता किं
 एइणा, येवमेत्यमन्तर ति । भणिकण ममादट्ठ च तेण ।

१ D ०४ ।

२ ACF om passage in parentheses

३ ACE add वेच ।

४ CDT om

५ B om, D : marg

- ‘देह सन्नाहभेरिं, रणह मगडवूह, अदभूमि^१मागत्रो धरणि-
 गोयरो न्ति । तत्रो आहया भेरी, निमामिओ भेरौरवो
 अणेगहा सेलिंगेहिं । पढम भयहित्यलोयणेहिं कुपुरिसेहिं,
 आमन्नविरहसुयगलन्तवाहाहि सेणामडौहि, चिरहूढफुडिय-
 १ वणकन्दरेहिं रणरहसुभिज्जमाणपुलएहिं ^२मामिसुकयपडि-
 मोयणामयपेहेहि सुहडेहि, पढमरणदमलूसएहि रायकुमारेहिं,
 नियनिओगसपायणत्तरिएहि निओयकारीहि । पवत्तं संनज्जिउं
 अणङ्गरदवत्त । दिन्तोमहिपरिगया विद्य मेसकूडा ठोइज्जन्ति
 कण्णसन्नाहा, दुक्खणवाणीओ विय भेयकरीओ आणीयन्ति
 १० भल्लीओ, जमजीहासन्निगासाओ सुहडजणसुहिरलालसाओ
 सुवडजणजीवियहरीओ पाथडिज्जन्ति अभिलट्टीओ, वेसि-
 त्थिथाओ विय गुणनिवट्टाओ वि पयदकुडिलाओ धणुहीओ,
 खल्लजणालावा विय मम्मघट्टणसमत्या य नाराया, असणि-
 लयामन्निगासाओ ^३य गणाओ । एवं च खवणीयमाणेहिं
 ११ समरोवगरणेहिं केणावि ‘पिययमापओहरफमहम्भओ’ न्ति न
 कओ सन्नाहो सरौरमि, अणेण समरसुहवट्टराएण योरसुयं
 असहं इयन्ती वि न गणिथा ‘पिययमा, अणेण तत्तणमिट्ठिल-
 वज्या वियलियकच्चिदामा नयणनिगयवाहसल्लिप्पा मङ्गल-
 विलक्खसिएहिं अवहीरयन्ती गाढसंतावं ‘एसो अहं आगओ’

१ A insert भविष्या स्ते, H : mag

२ D add भग ।

३ L रणरह । A -सुहड-

१ I om

४ ACL वज्या ।

त्ति मसामामिया पिययमा, अन्नस्स गमणुस्सुयस्स पाणभरियं
वड्डयं पियावयणसमप्पियं पीयमाणं पि तीए सुट्टयरं भरि-
यमसुएहिं. अन्नाए य निग्गच्छमाणे पिययमे ^१मुक्खाए चेव
दंविओ अणुराओ । एव च वट्टमाणे अण्डरद्वले ममागया
अन्ने । मपय देवो पमाणं ति ॥

५

तओ मए भणिय । ताडेह समरसन्नाहभेरिं । आएस-
समणतर च ताडिया ममरभासुरेण । सा य कुवियकयन्त-
हुंकारमन्निहा वज्जपहारपुट्टन्तगिरिमद्भीषणा पल्लयजल-
मरिमं गज्जित पवत्ता । ममरमाहसरमियाणं च ममुट्ठिओ
कल्लयल्लरवो विज्जाहरभडाण । तओ मीयमाणविल्लिवणं ^{१०}
दिज्जमाणसुरहिकुसुममासं पिज्जमाणपवरामवं हसिज्जमाण-
वमहं समाणिज्जमाणमुहडं आलोविज्जमाणमच्चिज्ज वलिज्ज-
माणपडिवरुं मज्जिज्जमाणदिमाणं उच्चिज्जमाणभड्डन्तं
^१दिज्जमाणपडायं ^२पल्लमिज्जमाणचामरं वज्जमाणकिङ्किणी-
जाल रड्जमाण^३वूहविसेमं मण्डिज्जमाणायवत्तं मपाडिज्जमाण- ^{१५}
गमणमङ्गलं उग्घोमिज्जमाणजयजयमद् ^४सुप्पिज्जमाणपुत्ताह-
घोमं ^५आवूरिज्जमाणरायङ्गण पवट्टमाणकल्लयन्तं पहावमाण-
परियण अन्धाणं पि मच्चद्वं वन्तं ति । उप्पदया विज्जाहरभडा,
पयल्लियाणि विमाणणि, निवेमिया पउमवूहरयणा । ठिओ

१ D मुक्खाए ।

२ E मिज्ज ।

३ D चरुणं ।

४ A पुण्य, CE पुण्य D मुण्य ।

५ D कपजवाण ।

६ D पुत्ताविज्जो, C पुत्ताविज्जो ।

७ D चापू ।

- दूहस्तु अग्नौ चण्डसौहो, वामपाशे ममरसेहो दक्षिणेण
 देवोमहो, पश्चिमेण मयङ्गो, मज्जे पिङ्गलगन्धारो । अहं पि
 य विमालारूढो वाउवेगण्यमुहविज्जाहररायपरिगन्धो^१ ठिओ
 गयणमग्गे । तओ आसन्नीह्वयं अण्डरदवल । पुच्छिओ मए
 ५ परवलराईणं नामाद अमियगई । भणियं च तेण । देव,
 तुण्डे ठिओ सयडवूहस्तु^२ कञ्चणदाढो, वामपाशे असोओ,
 दक्षिणे कालसौहो^३, मज्जे विह्वो, पिङ्गओ अण्डरई तओ
 परवलदंमणपइदं पयलिय चण्डसौहवल । पुरओ से ठियं
 जुद्धसज्ज कञ्चणदाढसेअ । तओ वज्जन्तममरदूर वग्गन्तविज्जाहरं
 १० उग्घोसिज्जन्तपुव्वपुरिसगोत्त मुचन्तमीहनाय समावडिय जुद्ध ।
 तत्थ खलसमिद्धोओ विय असुहयाओ निवडन्ति भल्लीओ,
 कालरप्तिदिट्ठिमग्निगासा^४ अदन्ति नाराया, जममहिमसिद्ध-
 तुसाओ पडन्ति गथाओ, ^५लज्जदयअसण्णिमाहय्या वियमन्ति
 मोगरा, अद्धचन्दद्विषाणि उप्पायमण्डलाणि विय गलन्ति
 १५ आयवत्ताणि । तओ सोणियमित्तमहियलं विज्जाहरसौमसंकुलं
 वज्जपडियकमन्धभीमण निवडमाणपहरणसहाल सजाहनि-
 वडियासिसभूयज्जयजालाउल^६ च कायं महासमरं ति । लगा
 दो वि नायगा । असिमत्तिकुलचक्केहि आवडियं पहाणजुद्धं ।
 तओ कचि वेलं जुण्णिकण विससो चण्डसौहो आहओ
 २० कञ्चणदाढेण निडालवट्टे खगरयणेण, निवडिओ य एसो ।

१ DE परिगन्धो ।

२ D मुहस्तु ।

३ ACE सौहो ।

४ I अयति ।

५ C लज्जदयास, D लज्जदयासा । read जयमुय ।

उद्विष्टो अण्डरदवले विममद्वरनिग्धोममणाहो उदामकस्त-
 यलो । भगं चण्डभीहमेनं । उद्विष्टं अण्डरदवले । तत्रो
 अहं ममरमेण्यमुहविज्जाहरनरिन्दमहिष्टो धाविष्टो अहिमुहं
 अण्डरदवलेसु ।

आवडिय तेण मम महममरं सुकृतियमकुममोह । १
 पडिभडमघडियभडोहभकुलं तरुणं चैव ॥
 आयणायडियजौवकोडिपकनियचावमुक्केहि ।
 १अण्डर गयणयल मरेहि घणजस्तहरेहिं व ॥
 अण्डोआवडणघणरुणमकरवास्तनिवहसंजणिओ ।
 तडिमियरो व ममन्ता विण्णुरिओ मिहिफुलिहोहो ॥ ११
 नट्टा ॥ विमाणण खुहण्णनिवहेहि तरुणं छिन्ना ।
 मरघणजालन्तरिया धवलधया रायहंस व ॥
 कुन्तगभिन्ननिहयदणियविज्जाहरौममंघाया ।
 वरिमन्ति रुहिरवरिमं भयजणया पलयमेहं व ॥
 मेल्लन्ति मीहनाए मत्तौओ मिण्डिमास्तपक्काहं । १२
 अण्डोसरणरसुगयपुल्लया टण्णुदूर सुहडा ॥

एवं च बहुमाणे महाममरे दिट्ठो मए अण्डरद, भणिओ
 य एमो । भो भो विज्जाहरौसर, किमेएहिं वावाइएहि
 विज्जाहरभडेहि, तुण्ण मम च विवाओ, ता इओ एहि ।
 तत्रो भो विहमिऊण चलिओ ने अहिमुह । भणियं च १०
 णेण । अरे धरणिगोयर । कौदमो तुण्ण मए सह विवाओ ।

पहारमंचुलियमउडाणं च न लक्ष्मिश्चो विसेसो अन्धाणं
 सुरमिद्धविज्जाहरेहि । तश्चो मए विज्जाबलादरेणे विणि-
 ष्छिश्चो अणङ्गरई । उग्घोसिश्चो जयजयसदो सुरमिद्धविज्जा-
 हरेहिं, विमुक्कं च णे उवरि कुसुमवरिसं, समाहयं जयत्तरं ।
 तश्चो मए दिक्खमाणं पि रक्खं अणिच्छिज्जणो गश्चो तथोवण-
 मणङ्गरई । अहमवि १य सयलविज्जाहरिन्दसमुदश्चो एविट्ठो
 नयरं । दिट्ठा य विरहपरिदुब्बलङ्गी आणन्दबाहोमलोयणा
 देवी । ईसि विहसियं मए । विस्सिथा य एसा ह्वविन्द-
 थक्खित्तहियएहिं पणमिया विज्जाहरिन्देहिं । कथाश्चो नय-
 रववत्थाश्चो । अहिंसित्तो अहयं उभयवलविज्जाहरीसरेहिं १०
 तत्थ रक्खे । १ठाविथाश्चो नोईश्चो ।

वोलीणा कदवयदियहा । २तश्चो ममं कदवयविज्जाहरेहिं
 विलासवईए य गश्चो गुरुजणदंसणत्थ । वन्दिथा तेसिं
 चलणा । जणिश्चो विभूददंसणेण आणन्दो । विलासवईनिग-
 मणदुहिश्चो य सिद्धाएसमुणियमयलवुत्तन्तो तप्पभूद कुविश्चो ११
 अणङ्गवईए मम्मूण सविणयं पसाइश्चो ईसाणसन्दो । एवं
 गमिज्जण कदवयदियहे समागश्चो नियथरक्खे । अदक्कन्तो
 कोइ कालो रक्खसुहमणुहवन्तस्सु ।

३अथथा य मेरु थ्व तुङ्गथाए घणतमाज्जभमरञ्जणसरिस-
 देहक्खवी एरावणसरिसो चउदन्तमुमलो चरिमजामावसेसाए १०

- रयणीए दिट्ठो विलामवईए सुहपसुत्ताए सुमिणधंगि
 'मयललखणोववेओ 'वयणेणमुयर पविममाणो मच्चागरन्दो
 न्ति । सुहपडिवुद्धा एमा, माहिओ य हरिमवसुप्फुमलोपणाए
 देवीए मम । भणिया एमा मए । सुन्दरि, मयलविज्जा
 ४ हरममिओ विज्जाहरचक्रवट्ठी पुत्तो ते भविग्गए । पडिउय
 मिमीए । तयप्पभिद्द विसेसेण तिवग्गमपायणरथाए वरहमा
 नव मासा अद्दुडमाणि य^१ रद्ददियाणि । तओ सुपमत्त-
 तिहिमुत्तते जाओ सुओ । वड्ढाविओ अह मच्चरियाभिहा
 णाए दामचेडीए । दिन्न पारितोमिय । काराविय वड्ढावलय
 १ जाव सपओ मासो न्ति । अजियवसापभावेण 'पाविषा
 रायलच्छि न्ति काऊण अणाए चेव खवसुद्धो^२ कय च से
 नाम अजियवसो न्ति । पत्तो कुमारभाव ।

- 'एत्यन्तरमि ममुप्पन्ना मे विन्ता । को दाणि कामो
 अम्मापिईण 'दिट्ठाण न्ति । 'दुप्पडियाराणि अक्काविशरो
 १४ लोयमि भवन्ति । अन्न च । कि ताए रिद्धीए सेवकणा'रयण
 लाभतुजाए, जा सुयणेहि न भुत्ता जा न य दिट्ठा
 खलयणेहि । ता मम्म पुच्छिऊण विज्जाहरनरिन्दे अजियवस

१ AD मयललखणोः ।

२ A मयावसुह, D वसवसुह । ३ Bos

४ AD पारियारयललखि न्ति ।

५ A adds जाउम दुवे^३ eni !

omission in CF

६ ACI om the whole phrase edontos it

एत्यन्तरमि p 389 l 3 o D :

७ B दुप्पडियारा व काणपिसा मई

लोयमि

८ B ad ls जाउ ।

भयवद् च गच्छामि मदेस ति चिन्तिऊण सपाडिय समी-
 हिय । अणुमच्चिय च तेहि । निरुविऊण कोट्टवाल
 देवीमह^१ निगगओ राया महया चडगरेण, अजियवलविउ-
 व्विए तेलोक्कविन्दयजणए विमाणमारूढो विलासवद्रमेशो
 कुमारअजियवलेण य^२ । कडवयदियहेहि पत्तो सेयविथ,
 आत्रामिओ सव्वरिउममूहसञ्जिहे उज्जाणे । पेमिओ मए
 पवणगई, निवेदओ तायस्स, पविट्ठो पडिहारमसूदओ ताय
 सयास । निवेदय^३ कयञ्जलिउडेण ममागमण । तओ
 आणन्दवाहजलभरियलोयणो^४ कण्टदयसव्वज्जो उट्ठिओ महा-
 राओ, निगगओ^५ सथलन्तेउरअमच्चमहासामन्तनायदेहि^६ य^७
 परिहरिओ । पच्चोणि गन्तूण निवडियाद चलणेसु अस्मापि-
 ईण^८ यन्हे । परुज च^९ पभूयसुभयवग्गेहि । ममासासयाद
 कहकहवि अमच्चमहासामन्तेहि । तओ पवेमियाद रादण
 महाविभूईए [सेयविथ । जणणिजणयाण निययदसणेण
 आणन्दो कुमारेण कओ । तओ महाविभूदए]^{१०} अदकन्तो ।
 कोइ कालो^{११} नायसगासे चिट्ठन्तस्स । तओ पच्चत्तमुवगएसु
 जणणिजणएसु काऊण रब्बाभिसेय नियणुजस्स^{१२} किन्ति-

१ B देवीमोच । २ B om ३ D om ४ D before चलणसु

५ B वरुणः । ६ B tr nsposes ७ D om passage in brackets

८ B ald^१ अत्रया गन्तूय नामलिङ्गि विसवद्विज्जमवदुद्धि मिद्वारसवयव
 सुधिपसयलनुत्तो तयपभिई कुविउ अर्धगवईर गन्तूय सविषय पसारओ रसाचद
 कुमारिण एव सा अभिकण मत्त करवदियहे समारउ पुवा वि मायमगरिउत्ति नर
 अरि दिहेहि cf above १, 3-6 १ 16 ९ D कतः ।

ओ उण उज्जुओ, तेण दुक्कयरेण^१ गम्भइ लहु च पाविज्जइ,
जम्भा मो अतीव विसमो भिक्खुओ य । तत्थ खलु ओयारे
चेव असन्तभीमणा अहिंसमियपुरमपत्तिविग्घहेयवो दुवे
वग्घसिधा^२ परिचमन्ति । ते थ ओयरिउ चेव न पयच्छन्ति ।
तओ ते पुरिमयारेण उद्धुसिऊण ओयरियव्व । ओइलाण
वि थ ताव अणुवट्ठन्ति जाव अहिंसमियपुरममीव । उम्भग्ग
लग्ग च पाणिण वावाएन्ति^३ मग्गलग्गस्स थ न पव्वन्ति
न्ति । इत्ता थ एत्थ एगे मणोहरा मिण्डुपत्तला सुरहि-
कुसुमसीहिथा सीयलच्छाया अल्ले थ परिसडियपण्डुपत्ता
कुसुमफलविवज्जिया अमणोहरा थ । तत्थ पढमाण छाथा वि १०
विणामकारण कि पुण परिभोगो न्ति । न तेसु वीममियव्व
इयरेसु मुज्जत्तमेत्त वीममियव्व न्ति । मणोहरव्वधारिणो
मज्जरवयणा थ एत्थ मग्गतड्डिया बह्वे पुरिमा हक्कारेन्ति
'एह^४ भो सत्थिया एह, एव पि त पुर गम्भइ' न्ति । तेमि
वयण न मोयव्व । सुसत्थिया उण 'मुज्जत्तमेत्तमवि काल ११
खणमवि न मोत्तत्वा । एयाहणो निधमा भय दूरन्तो थ ।
येवो द्वग्गी अप्पमत्तेहि^५ ओल्लवेयव्वो, अणोल्हविज्जन्तो
नियमेण^६ उहइ । पुणो थ दुग्गी उच्चो थ^७ पव्वथो, मो वि
उवउत्तेहि लहियव्वो अल्लहणे थ नियमा मरिज्जइ । तओ

* B ५२१.   ° BCI अज्जुओ.   † B वरंति.   ‡ F इवे.

१ (भो सत्थिया एह)   २ ACI इवि.   ३ MS. उ. CF =
उद्धुसितव cf Hen IV ३६   ४ B ५६५ चा.   ५ B om
B after दुग्गी.

- वि य महन्ती 'अदृष्टविलगव्वरा वसकुड्डी, मा वि य
 द्ययर वोलेयव्वा सठियाण च तीए ममीवे अणेश उवद्वा ।
 'तओ अणन्तर च लङ्गओ 'खड्डीलओ । 'तस्स ममीवे
 मणोरहो नाम वस्मणो निच्चमेव परिवसद् । ओ भणद् ।
 ८ 'ओ ओ सत्थिया, मणाय पूरेह^१ एय, तओ गमिस्सुह
 'त्ति । तस्स ओ सोयव्व वयण, अवगणित्तण गन्तव्व । न खलु
 ओ पूरियव्वो । ओ खु पूरिज्जमाणो महक्कयरो हवद्,
 पन्थाओ य पडिभसद्^२ । कलाणि य ण^३ एत्थ दिव्वाणि
 पञ्चप्पयाराणि नेत्तादसुहयराणि किपागाण, न पेत्थियव्वाणि,
 ९ न वा भोत्तव्वाणि । वावीस च ण एत्थ घोरा 'महाकाया
 कराळा पिमाया खण खणमहिद्वन्ति । ते वि य ण
 गणेयव्वा । भक्कपाण च एत्थ 'विभागओ 'परिभुज्जमाणमईव
 विरस दुल्लह^४ च 'हवद् 'त्ति (विवागओ उणमईव सरम
 जहा 'वाक्कयसुयजवाभेसज)^५ । तत्थ न विसादणा होयव्व ।
 १० 'अपयाणय न कायव्व ति, रयणीए वि जामदुय नियमेण
 बहियव्व । एव च गच्छमाणेहि, देवाणुप्पिया, खिप्पमेवाडवी
 लद्धिज्जद्, लद्धित्ता य तमेगन्तदोगच्चवच्चिय निब्बुदपुर
 पाविज्जद् त्ति । तत्थ न होन्ति पुणो केद्द किलेसोवद्वा ॥

१ D 'मुष्णि । २ ACE om ३ D 'डो', CF 'धुट्ट' ।

४ B तस्समीवे । ५ E om ओ ओ सत्थिया । ६ AGD 'दि' ।

७ ACT 'सि' D 'दि' ८ II पडिभसिज्जद् B पडिभजद् ।

९ F om १० F महाकायाळा । ११ B om A विवागज । १२ ACE

om १३ B om १४ II वाक्कसु य जवा ? १५ D अपाययय ।

एम दिद्वन्तो, इमो उण उवणओ ॥ एत्थ मत्थवाहो तिलोय-
 चिन्तामणी सुरासुरपूदओ अरहा । घोमण तु अक्खेवणि-
 विक्खेवणिमवेयणिनिब्बेयणिलक्खणा धम्मकहा । मत्थिया य^१
 समाराडविलङ्घणेण निब्बुदपुरपत्थिया^२ जीवा । अडवौ पुण
 नारयतिरियमणुयदेवगदलक्खणो समारो । उज्जुयपत्थो ५
^३साङ्गधम्मो, मणागमणुज्जुओ भावयधम्मो, सो वि य पज्जन्ते
 साङ्गधम्मफलो चेव इच्छिज्जद । न य भावओ अपडिवन्न
 साङ्गधम्मा समाराडवि लङ्गेन्ति^४ । इच्छियपुर पुण जम्मजरा-
 मरणरोगभोगादुववह्वरहिध मिवपुर । वग्घसिन्धा य मोक्ख-
 विग्घहेयवो रागदोमा । अभिभूया य जेहि पाणिणो पेच्छ- १०
 माणा वि माइन्दजालसरिस जीवलीय न एएन्ति पडिवज्जिउ
 परमपयसाहय समणत्तण । पवन्नवयाण पि य एए अमपत्त-
 केवलभावाण न सुणन्ति मग्ग, विमुक्कजिणवयणमग्गे अहि-
 हवन्ति जीवे न उण इयरे ति । मणोरमदुक्खच्छायाओ
 'अपडिवन्ताओ थोपसुपण्डयसमन्ताओ वसहीओ । परिसडिय- १५
 पण्डपत्ताओ य अणवज्जवसहीओ । मग्गतउत्था इक्कारण-
 सुरिसा परलीयविरुद्धोवएसदायगा पासत्याई अक्खमाणमित्ता,
 सुमत्थिया उण अट्टारमसीलदुसहसुधारिणी समणा^५ । दवग्गी
 कोहो, पन्वओ माणो, वसकुडड्वी माया, खड्डोलओ खोहो ।
 मणोरहबन्धणो इच्छाविसेमो, येवप्रणे वि इमस्स अपज्जवसा- २०

१ ACE om

२ D •पत्थिया ।

३ B सुसाङ्ग० ।

४ AD लंघेद ति ।

५ F समपत्ता ।

पगमण । किपागफलाणि सदादशो विमया । मौश्रोणहखुहा-
पिवासादया च बावीम परीमहा पिमाया । विरस भोयण
अणवज्ज मङ्गयरवित्तीए^१ एसणिज्ज । अपयाणय मया अप्प
माओ । आमदुयगमण च मङ्गायकरण । एव च वट्टमाणेहि,
५ देवाणुप्पिया, सिग्घमेव भवाड्वी लद्धिज्जइ, लद्धित्ता य
तमेगमन्तमणावाह मिवपुर पाविज्जइ त्ति ॥

तओ सजायससत्तदेसविरइपरिणामेण भणिय जय
कुमारेण । भयव, एवमेय न अमहा । गहियाइ अणुम्वधाइ ।
पविट्ठो नयरि । कओ से पिउणा जुवरज्जाहिसेओ । पवत्तो
१० सेविउ भयवन्त मणकुमार । वित्तो मामकप्पो । गओ भयव ॥

एत्यन्तरमि ओ धणसिरीजौवनारओ तओ नरयाओ
उम्वट्ठिज्जण ससारमाहिण्डिय अणन्तरजसमि य तहाविह
कपि अकामनिज्जर पाविज्जण मओ समाणो समुप्पन्नो
इमस्स चेव जयकुमारस्स भाउयत्ताए त्ति । जाओ कालकमेण,
१५ पइट्ठाविथ च से नाम विजओ त्ति । पत्तो कुमारभाव च
वसहो जयकुमारस्स, अवसहो जयकुमारो^१ विजयस्स । एव
च अइकन्तो कोइ कालो ।

अन्नया असारयाए ससारस्स निरवेक्कयाए मच्चुणो
विचित्तयाए कस्यपरिणामस्स सपज्जवसाणयाए^२ अज्जणो

१ ACF +वित्तिर BD वित्तो

२ BD एयस्स ।

३ L जजुषी, D first hand B जतुषी ।

पञ्चत्तमुवगञ्चो राया । अहिमित्तो रज्जमि धामन्तमण्डलेण
जयकुमारो । विजञ्चो य पञ्चोसेण पलायमाणो रज्जद्विदं
काऊण मट्ठो रज्जचित्तएहि । जाञ्चो य मे जणणीए सोञ्चो ॥
अञ्चया य अत्यादयामण्डवगयस्स राइणो आगया ममुद्वीई
विद्य मुत्तानियरवाहिणी पाइममिरी विद्य ममुञ्चयपञ्चोहरा ५
मल्लयमेहला विद्य चन्दणगन्धवाहिणी वसन्तलङ्की विद्य
इदरपत्तितिलयाहरणा पडिहारो । तौए य दुहाविरिक्क-
मघडियकमल्लमण्डेण विद्य मत्थयावत्थिएण अञ्चलिणा मणाम
काऊण विणत्तो राया । देव, एसा खु ते जणणी केणावि
कारणेण देवदमणमहिलमन्तो पडिहारभूमोए चिट्ठइ । तञ्चो १०
ममभम 'चिट्ठइ तुमो' ति भणन्तो 'रायमघाय उट्ठिञ्चो
राया । गञ्चो दुवारभाग । पणमिया जणणी भणिया य ।
अस्स, किं न महाविञ्चो अहं, किं वा आगमणयञ्चोयणं । तञ्चो
पइइया एसा । भणियं च जेण । अस्स, 'किंमिमित्तमिम ।
तौए भणियं । जाय, सुयमिणेहमंवरद्धियमोथाणमविचारो, ता १५
देहि मे पुत्तजीविद्य । राइणा भणिय । अस्स, कुञ्चो भयं
कुमारस्स । तौए भणियं । जाय, ठिई एसा पयापरिवाभणुज्ज-
याणं नरवईणं, ज पडिवरत्तभूञ्चो महया जत्तेण ररिज्जइ ।
तञ्चो मो कुमारो 'मा अञ्चसामन्तपयारिञ्चो मंपय अहिइ-
विग्गइ' ति गहिञ्चो रज्जचित्तएहि, अणुमय च मए एय । २०

- कि पुण जहा तस्स मरौरे पमाओ न हवद्द, तहा तए
जदयव्वं ति । रादणा भणियं । अस्स, कि पडिवस्सभूओ मे
कुमारो, जड एव, ता को उण मपस्सो त्ति । ता कि
एदणा । एहि, अभिन्नर पविसन्ह । पविट्ठो राया । उवणीय
५. वे जणणीए आमण । उवविट्ठा य एसा । भणिय च णेण ।
भो भो महन्तया, आणेह इह कुमार । गया कुमाराणयण-
निमित्त राधपुरिमा । चिन्तिय च रादणा । अहो णु तत्तु
ईदम इम रज्ज, जस्स कए मह अणाधिस्सियकारणन्तर-
मवसन्निज्जण एय पि ववस्सिय महन्तएहि ति । ता कि एदणा
१०. बन्धजणस्स वि अणिसुदकरेण विहस्सकिलेसायाममेत्तेण
परमपमाएक्कहेउणा विवागदारुणेण रज्जेण । एत्थ पि
वज्जमाणो अविदयसमारमह्वाण जीवाण । अओ देमि इम
कुमारस्स, अवणेमि सुयमिणेहमवट्ठियमोयाणलवियारमम्माए ।
एत्थन्तरमि पुष्पकयकम्बदोसेण रादणो उवरि वहपरिणाम-
१५. परिणओ आणिओ कुमारो । दिट्ठो रादणा, मवज्जमाणं च
ठविओ सौहासणे । आणाविया सुगन्धोदयभरिया कणय-
कलसा । गहिओ रादणा मयमेव एक्को, गहिया य अस्से
पहाणमामन्तेहि । अहिमिन्तो कुमारो । भणिय च णेण ।
भा भो मामन्ता, भो भो महन्तया, एस मे राय त्ति ।
२०. कूढा नवज्जा रादणा मेसमामन्तएहि य । तओ चलणेसु

निवडिऊण पुच्छिया चम्मा । अम्भ, अवि अवगमो ते
 मोघाणमो । तथो महापुरिमचरियविम्वयस्सिक्कहिधयाए
 भणियमम्माए । जाय, कहमेव^१ अवेदः न एम्भ दम्भणेहिंतो
 चेव अवगमो मोघाणमम्भ । राहणा भणियं । अम्भ, कि पुण
 एत्थ कारणं ति नावगच्छामि । तौए भणिय । जाय, सुण ।
 महामिमभूय खु 'एयं रत्थं । एयवड्डमाणेण य कुणिमग्गिद्धा
 इव मण्डला अपरमत्थपेच्छिणो काबुरिमा न गणेन्ति सुकथं,
 न जाणन्ति उचिथ, न पेच्छन्ति चायदं, निमयविममोद्धियमणा
 मव्वहा तं नमायरन्ति, जेण माहोणे मग्गनिष्वाणमणमाहणे
 अचिन्तचिन्तामणिरयणभूए मणुयत्ते निरयमेव गच्छन्ति १०
 ति । महापुरिमो य तुमं ति कस्सथो^२ अवगच्छामि । एमो
^१उण ते भाया कयाह न एवंविहो ज्वेस्स ति । अकस्मात्-

- रादणा भणियं । अम्ब, अलमासद्वाए । सत्यो खु कुमारो ।
 अहवा किमणेण । पवज्जामि अम्बाए अणुत्ताओ मयलजौव-
 निब्बुदकारधं समणत्तणं ति । तौए भणियं । जाय, अलं ते
 समणत्तणेणं । 'पयं परिवालेहि, एयस्स वि य करेहि
 ५ जुवरज्जाहिसेय ति । रादणा भणियं । अम्ब, तायपसाय-
 लालियाओ धन्नाओ पथाओ । निउत्तो य एयानिं परि-
 वालणे कुमारो । कथरज्जाहिसेयस्स य विवद्धो जुवरज्जाहि-
 सेओ । जिणधम्मोहेण विरत्तं च मे चित्त मसारवासाओ ।
 ता ' कि वज्जणा । करेउ पसाय अम्बा, पवज्जामि अह
 १० समणत्तण ति । भणिकुण निवड्ढिओ चलणेसु । तौए भणियं ।
 जाय, ज ते रोयद, कि तु अह पि पडिवज्जामि त्ति ।
 रादणा भणियं । अम्ब, पयइनिग्गुणे संसारे जुत्तमेयं । एत्थ
 खलु सव्वे सपज्जवसाणा निचथा, पडणन्ता उग्गेहा, विओय-
 पज्जवसाणा सजोया, मरणन्त जीविद्य । अकयसुकयकम्माण
 १५ य दादणो विवाओ, दुल्लह च मणुयन्ते जिणिन्दवयण । ता
 किच्चमेयमम्बाए वि । भणिओ य कुमारो । वच्छ, तायप-
 सायलालियाओ पथाओ, तं तथा चेड्डियव्वं, जहा पथाओ
 केणइ उवइवेण न सुमरेन्ति तायस्स । परिउदयव्व कुमार-
 चेड्डिय, अवलम्बियव्व रायरिसिचरियं, न मदलियव्वो
 २० पुव्वपुरिसविट्तो जसो । किं वज्जणा । जहा सुलइमिह

माणुमत्तं हवद, तहा कायन्व ति । भणिया य रञ्जचिन्तया
 सामन्ता य । तुभेहि पि उचियं नियविवेगस्स मरिम
 तायपसायाण अणुत्वं महाकुलस्स विद्धिकारयं कित्तौए
 चियं पयाकुमारानं उभयलोयसुहावह चेद्वियन्व ति । तस्य
 केहिं चि इहलोयमावेक्खएहिं भणियं । महाराय, कौदमा
 अन्धाण महारायविरहियाण दुवे वि लोया । तहावि ज
 देवो आणवेह । अप्पडिहयमामणो देवो । के अन्हे समीहि-
 यन्तरायकरणस्स विसेमओ परलोयमग्गे । तओ अहिणन्दि-
 ऊण एध तेसि वयणं उट्ठिओ राया । पयट्ठो मणकुमारा-
 यरियममौवं ।

१०

एत्यन्तरमि ममागओ गृहपवत्तिकहणनिउत्तो सिद्धत्यो
 नाम बभणो । भणियं च तेण । देव, संसिद्धा ते मणोरहा ।
 इहेवागओ भगवं मणकुमारायरिओ, आवेमिओ तेन्दुगुज्जाणे ।
 एवं च सोऊण हरिमिओ राया । मत्तट्ठ वा पयाणि गन्नूण
 तप्पएसट्ठिएणेव पडिहेहिय महियसं समुल्लभियरोमच्चं १५
 धरणिमिहियजाणकरयलेणं वन्दिओ णेण, वन्दिऊण पयट्ठो
 भयवन्तदंसणवडियाए । विअत्तो महन्तयमामन्तेहिं । देव,
 मंपक्कं चेव समीहियं देवस्स । तां एत्येव पसत्यतिहिकरण-
 मुज्जत्तजोए पन्वइस्सइ देवो । पडिसुयं राइणा । गओ गृह-
 ममौवं । इयरेहि पि विजयं भणिऊण द्वावियं महादाणं, २०

१ काराविद्या सञ्चाययणेषु पूया । अत्रया य पसत्ये तिहि
करणमुज्जत्तजोए समाकूढो रहवर परियरिओ रायलोएण
खग्घोमिक्खमाणए वरवरियाए पूरेन्तो अत्यिजणमणोरहे^१
‘अहो अच्छरीयमहो उत्तिमपुरिमचेट्ठिय’ ति भणमाणेहि

५ सुलोदज्जमाणो नायरेहि ‘अणाहा कायन्दी, अयालो य
एसो पव्वज्जाए’ ति जपमाणीहि सदुक्क कहकहवि
दिस्समाणो नायरियाहि वज्जन्तेण पुष्पाहत्तरेण पढन्तेहि
मङ्गलाइ वन्दिवन्नेहि^२ पव्वज्जानिमित्त निग्गओ नयरीओ
राया । पत्तो तेन्दुगुज्जाण । पव्वइओ एसो सणकुमारायरिय-

१० समीवे सह जणणीए पद्दाणपरियणेषे य । कच्चि वेत्त
चिट्ठिज्जण य वन्दिज्जण य भयवन्न वाक्षोक्कलोयणा पविट्ठा
कायन्दि रायनायरया । अत्रया य समत्ते मासकप्पे विह-
रिओ भयव । अहिज्जिण च सुत्त जयाणगारेण । तओ
निरइयार सामसमणुवालेन्तस्स अइक्कन्तो कोइ कासो ॥

१५ इओ य ‘न वावाइओ पन्वइओ’ ति जाओ से ‘मच्छरो
विजयस्स । पेसिया य णेण ‘कुओइ कासाओ इमस्स
‘नियपच्चइयपुरिसा वावायगा । तेहि चिय ‘किनिमित्त
अणिमित्त वावायण’ ति अवावाइज्जण ‘वावाइओ’ ति निवेइय
विजयस्स । परितुट्ठो खु एसो ॥ अत्रया य ‘कयाइ कम्पइ ॥

१ BE करा० ।

२ L •डाइ

३ LD वदधि य ।

४ II पञ्चाथावो ।

५ B कउवि ।

६ B नियय० ।

ददूण 'वेष्ण जिणधम्मपडिबोहो' ति 'अवस्सुभविमवयानि-
 ओएण अणुअविय गुरु कइवयसुसाउपरिवारिओ मयणा-
 लोयणनिमित्त कायन्दि चेव गओ जयाणमारो । निवेदय
 रादणो । सुविओ एसो वावायगपुरिसाण । सदाविया णेण
 पुच्छिया य । अरे कय वा कह वा तुओहि सो समण- ५
 खधारी वेरिओ मे वावाइओ ति । तओ तेहि विस्माय-
 तयागमणेहि भणिय । देव, नन्दिवदुणे सन्निवेसे । केषा
 लकारविगमेण न पच्चभिषाओ अन्वेहिं । तओ पुच्छिओ तय
 एगो समणगो 'कहि कथमो वा एत्य जओ' ति । तेण
 भणिय । एत्य नागदेवहरण जो एस झालसुवगओ ति । १०
 तओ 'सुअमेव तमुज्जाण' ति गन्तूण वावाइओ अन्वेहि ।
 रादणा भणिय । अओ कोद तवस्सो तुओहि वावाइओ, सो
 उण महापावो दहागओ ति । तेहि भणिय । देव,^१ न सम्म
 विद्याणामो । रादणा भणिय । कि 'मय एत्य सपय
 वावाएस्सामो' । पडिस्सुय च णेहि । निग्गओ य एसो १५
 १नियमन्दिराओ भयवन्तदणनिमित्त । दिट्ठो णेण भयव
 वन्दिओ य । धम्मलाहिओ य भयवया । कहिओ से सव्वजु-
 भासिओ धओ । न विरत्तो एसो ससारवासाओ ति
 सुणिओ से अहिप्पाओ । भणिओ य एसो । महाराय,
 अवगय चेव तए एय, जहा कअपरिणामफल ससारियाण २०

- मत्ताणं सुहं दुखं च । सन्ने सत्ता सुहं अहिंससन्ति, न
दुखं । मूलं पुण इमस्स धम्मो । तस्स परिणामो सुखवया
पियसमागमसुहादं सोहय्यं आरोगया विज्झा य भोया ।
ता अवलम्बेहि सयल्लसोत्तनिहाणभूयं धम्मं, आयरसु मेत्ति,
५ वट्ठेहि दाणं, करेहि सम्बसन्तेसु हयं ति । विजएण चिन्तियं ।
समुप्पन्नं इमस्स मरणभयं, अचो एव भणार । ता कच्चिं
वसद ति । चिन्तिऊण भणियं च णेण । भयवं, जं तुमं
आणवेसि । अन्नं च । जयप्पभूदमेव पडिवसो तुमं वीय-
रागभासियं धम्म, तयप्पभूदमेव आढत्तं मए इमं । भयवया
१० भणियं । सोहय्यं कयं १तए । तचो कचि वेत्तं पञ्जुवाभिऊण
पविट्ठो जयरिं । चिन्तियं च णेण । अज्जेव एयं दुराधारं
वावाएमि । एसन्ते वि भयवन्ते पुब्बकयकिलिङ्ककमपरिणई
चेवेत्थ कारणं विजयस्स । भणियं च

अदमंकिलिङ्ककमाणवेयणे जो उ होइ परिणामो ।

- १५ सो सकिलिङ्ककस्स कारणं जमिह पाएण ॥

- समागया रयणी । भणिया य रादणा पुब्बपेसिया
वावायगपुरिवा । अरे अन्नं तं दुराधारं वावाएमो ति
पडिस्सुयमणेहिं । अत्यमिचो मियद्धो । कइवयपुरिमपरि-
वारिओ गओ जयाणगारसमीवं विजओ । दिट्ठो य णेण
१० निवायमरणपदौवो च मज्झाणमंगओ भयवं । तिव्याणुहाव-
कमाओयएणं च कड्ढिय मण्डलग्ग । अहिययरं गहिओ

कसाएहिं । अवगया सुकयवासणा,^१ पवत्तो महामोहो,
आसगलिओ तिब्बकम्पपरिणईए । पवद्दुमाणकोवाणलेण पद्दओ
सिरोहराए, एगपहारेणेव पाडियं उत्तिमद्दं । 'विजयकुमारो
सेव एसो' न्ति 'अहो विचित्तया जीवसरियाणं, अचिन्तणीया
कम्पणो गइ' न्ति चिन्तिऊण अवगया साऊणो ॥

भयवं पुण गम्भीरयाए आसयस्स विसुद्धयाए^२ मेत्तोए
असलिययाए झाणस्स निम्ममयाए सरीरे भाविययाए जिण-
वयणस्स खीणप्पाययाए पावकम्पणो विसुद्धयाए खेसाभावस्स
थिरयाए संजमधिईए आसन्नयाए परमपयस्स अपरिवडिय-
सुहपरिणामो चइऊण देहं समुप्पन्नो आणयाभिहाणे देव-
ओए सिरिप्पे विमाणे अट्टारससागरोदमाऊ . वेमाणिओ
न्ति । ^३विजयओ विय तं वावाइऊण महाणुभावं कयकिचं
मन्नमाणो अप्पाणं पविट्ठो नयरिं । खेससाऊणो वि गोसे
गया सणकुमारायरियसमीव । माहिओ सयलवुत्तन्नो आध-
रियस्स । सुमीसो न्ति^४ काऊणमणवसरिसं कयं परिदेवणं^५
गुहणा । इयरो वि च विजयनरवई तयप्पभूइमेव महया
पावोदएण समुप्पन्नमहावाहिवेयणो 'जओ वावाइओ' न्ति

१ BI) सदा ।

२ BI) 'ulld जीवाणसुवरि ।

३ CE om all down to इयरो वि D : mug

४ A सुसो D सुसो - - II सुसोसो ।

एद्वसेत्तेणमप्याणं कयत्थं मच्चमाणो अहाउथ पालिकण
 दुक्कमच्चुणा मच्चो समणो चप्पच्चो पद्धप्पहाए पुढवीए
 दमसागरोवमाऊ महाघोरनारच्चो न्ति ॥

जयविजया य सद्दोयर जं भणियमिहासि ॥ गयमियाणि ।

५ वोप्फामि पुव्वविद्धियं धरणी सप्पही य पद्दमज्जा ॥

पञ्चमो भवगहण समन्त ॥

.

॥ छट्ठो भवो ॥

अति इहेव जम्बुद्वीपे भारहे वासे परिहरिया अहमेणं
वज्जिया कालदोसेण रहिया उवद्दवेण निवासो नयसिरीए
मायन्दो नाम नयरौ ।

जौए मज्झमत्तकामिणिलीलाचंकमण्णेउररवेण ।

भवणवणदोहिओयररया वि हंसा नडिप्पन्ति ॥

जौए सरलसहावो पियंवओ धम्मनिहियनियचित्तो ।

पठमाभासी नेहालुओ य पुरिसाण वग्गो ॥

तस्य दरियारिमहणो सुकयधम्माधम्मववत्यो कालमेहो
नाम नरवर्द । तस्म अईव मज्झमओ सयलनयरिसेट्ठिपूडामणौ
वन्धुदत्तो नाम सेट्ठि त्ति । सो य परसुहो परकलत्ते न १०
अभत्यणाए, अलुद्धो परविभवे न धम्मोवज्जणे, अमंतुद्धो
परोवयारे न धणागमे, अहिगओ पीईए न मच्छरेणं,
दरिदो दोसेहिं न विहवेणं । तेण मा नयरौ मलयवणं पित्त
पारिजाण वसन्तो विय कुसुमुग्गमेण पाणमसिरी विय
मेहावलीए सरयकाओ विय चन्दमण्डलेणं अहिं विभूमिय ११
त्ति । तस्म कमलायरस्म विय विजुप्पद कोमो मित्तमण्डलेण,
कप्पतस्वरस्म विय खम्भे पाथं काऊण गहियादं फत्तादं

- अत्यनिवहेण । तस्मै समाणकुलरूवविहवमहावा हारप्पहा
 नाम भारिया । स इमीए सह धम्मत्यश्रमगपसर विमय-
 सुहम^१णुहविसु त्ति ॥ इओ य सो आणयकप्पवासी देवो
 तमि देवसोए अहाउय पाणिऊण पुओ समानो समुप्पसो
 १. हारप्पहाए कुप्पिमि । दिट्ठा य णए तौए चेव रणणीए
 चरिमजाममि सुमिणए दिव्वपडमासणोवविट्ठा धवलदुगुल्ल-
 निवसणा विविहरयणखदियरसणाकलावा सुकुमालमिउपसेण
 उत्तरौएण पच्छादयपओहरा मुत्तावल्लीविह्वमियाए भिरो-
 हराए^२ इण्टन्तमज्जयरफुल्लगहियकमसा धवलकरिवरेहि
 १०. दिव्वकल्लणकल्लसेहि अहिभिच्चमाणा भिरी वयणेणमुयर
 पविसमाणि त्ति । तओ त दहूण विउट्ठा एमा । गाहिओ
 तौए हरिसनिभाराए दहयस्स । भणिया य णेण । सुन्दरि,
 भिरिनिवाओ ते पुत्तो भविस्सुइ । पडिस्सुयमिमौए । तओ
 विसेसेण तिग्गसपायणरयाए अइक्कन्तो कोइ कालो । पत्तो
 ११. पसूइसमओ । पसूया य एसा, जाओ से दारओ, निवेइओ
 परितोसनामाए चेडियाए बन्धुदत्तस्स । परितुट्ठो एसो ।
 दिन्न तौए पारिओमिय । कय उच्चिय करणिज्ज । अइक्कन्तो
 माओ दारयस्स । पइट्ठाविय च से नाम पिआमइस्स सन्तिय
 धरणो त्ति । पत्तो कुमारभाव, गाहिओ कलाकलाव ।
 १०. निष्माओ य तत्थ पयाणुसारी भवुत्तो ॥

१ E. *कुवमस्स अइक्कन्तो कोइ कालो इओ य etc

१ CE adds विष्णुजमाया ।

१ ACE *मज्जयस्स

एत्यन्तरमि भो विजयजीवनारम्भो तत्रो नरयात्रो
 ध्वजिज्जण पुणो ममारमाहिण्डिय अणन्तरंभवे तद्वाविह-
 मणुद्वाण काऊण तीए सेव नयरीए कत्तियस्स भेद्विस्स जथाए
 भारियाए कुच्छिसि इत्तियत्ताए उववस्स त्ति । जाया
 कासकमेण । पदद्वाविय च से नाम लच्छि त्ति । पत्ता 'य
 जोम्भण । अचिन्तणीययाए कम्मपरिणामस्स 'भविष्यन्वयाए
 'निश्चोएण महाविभूर्द्धए परिणीया च णेण । अत्ति पीरि
 धरणस्स लच्छीए, न उण तीए धरणमि । चित्तेद एमा ।
 अस्स मे जीवस्सोएण, जत्थ धरणो पददिण दीसद त्ति ।
 एवं च विडम्बणापाय^१ विषयसुहमसुश्रवन्ताण अरुक्कन्तो १०
 कोइ कालो ॥

अस्रया य पयत्ते मयणमहमवे कीलानिमित्त पयद्दो
 रहवरे धरणो मलयसुन्दर उज्जाणं । पत्तो नयरिदुवारदेम ।
 एत्यन्तरमि तत्रो सेव उज्जाणात्रो कीलजिज्जण मत्रो रहवरेण
 नयरिदुवारदेमभाय पच्चनन्दिसेद्विपुत्तो देवनन्दि त्ति । ११
 मिक्खिया रहवरः दुवारदेमभाए । वित्तियत्ताए रहवराण
 न दोण्ह पि निग्गमणपवेमभूमो^२ । भणिय च देवनन्दिणा ।
 भो भो धरण, ओमारेहि रहवर ताव, जाव मे पविमद
 रहो त्ति । धरणेण भणिय । अदमत्रो मे रहो, न तीए
 वालेउ । ता सुम सेव ओमारेहि, जाव मे नीसरद त्ति । १०

- देवनन्दिण भणिय । भो भो धरण, अह केण उण अह
 भवओ ऊणओ जेण रहवर ओसारेमि । धरणेण भणिय ।
 भो भो देवनन्दि, 'तुममेवेय । एव च वित्थका दुवे वि
 सेट्ठिपुत्ता । कृदो निग्गमपवेसमग्गो^१ नायरयाण । पवित्थिओ
 ५ जणवाओ, विज्जाओ एस वुत्तन्तो नयरिमहन्तएहि । आलोचिय
 च णेहि । दुवे वि खु महापुरिसपुत्ता, न खलु एत्थ एगस्स
 वि निरागरण जुज्जइ त्ति । ता इम एत्थ पत्तयाल
 निम्भच्छिक्खन्ति एह । जहा । कौस तुभे पुब्बपुरिसज्जिएण
 विह्वेण गव्वमुव्वहह । केण तुम्हाण नियमुओवज्जिएण
 १० द्विणजाएण दिन्न महादाण । केण वा काराविओ धम्माहि
 गारो । केण वा अभुद्धरिओ विहसवग्गो । केण वा परि-
 ओसिया जणणिजणया । ता किमेदणा निरत्थएण वड्डजणो
 वव्वसणिक्खेण अहोपुरिसियायाएण सेट्ठिएण । अओ उवसह-
 रह एय, ओसारेह नियजियथामाओ चेव पिट्ठओ रहवरे'
 १५ किमन्नेण ति । एवमालोचिऊण 'इणमेव तुमोहि ते वत्तव्व ।
 त्ति भणिऊण शिमज्जिया^२ वयणविज्जासकुसला 'धम्मत्य-
 विसारया परिणया वओवत्थाए निवासो^३ 'उवसमस्स इह-
 परलोयावायदमगा सुट्ठिया धम्मपक्खे सयलनयरिजणवड्डमया
 चत्तारि चारिया^४ । गया ते तेमि समीव । अभुट्ठिया य
 २० णेहि । अणुसामिया चारिएहि । माहिओ पवराहिप्पाओ ।

१ । तुष्ठासवय, B = तक्षमेवय

२ । = पारिष

३ । I 1 so (x) y ।

४ । B धम्मधय

५ । = धा

६ । C धम्मस्स ।

७ । दा ।

सोक्षणं ति परितुष्टो देवनन्दौ । असोक्षणं ति लज्जिओ
 धरणो । भणियं च तेण । भो भो महन्तया, जं तुम्हे
 आणवेह, तमवस्स मए^१ काथव्वं । किं तु पडिबोहिओ अहं
 तुम्हेहिं, लज्जिओ य^२ अत्तणो चेद्विण्णं, महई मे ओहावणा,
 आमगधपायं च मत्तेमि अत्ताणयं । ता एवं मे^३ अणुगगहं ५
 करेह । ओसारिज्जन्तु एए रहवरा । गच्छामो य अन्हे इओ
 अज्जेव देवन्तरं । तओ संवच्छरेण जो चेव एे 'पह्वयं
 दविणजायं विठविज्जण इहागच्छिय अहियं सप्पुरिसचेद्वियं
 करेस्सइ, तस्सेव सन्तिओ रहो इमीए चेव तेरसीए पवि-
 विसुइ वा निक्कमिसुइ वा । चारिएहिं भणियं । अलमेइणा १०
 अभिनिवेसेण । धरणेण भणियं । न अज्जहा मे निब्बुई होइ ।
 चारिएहिं भणियं । 'पउरामेत्य पमाणं । धरणेण भणियं ।
 निवेएह पउराणं । देवनन्दिणा भणियं । जुत्तमेयं, को एत्य
 दोमो । तओ निवेइयं पउराणं । वज्जमयं च तेसिं । महाविद्या
 'य तेसि जणणिज्जण्या । साहिओ बुत्तन्तो, वज्जमओ य तेमि १५
 पि । तओ काराविद्या सवह 'न तुम्हेहिं एएमिं संवाहणा
 कायन्ना' । महाविद्या धरणदेवनन्दौ । ममप्पियं पत्तेयं 'तेसिं
 पच्चदौणारलक्खपमाणं भण्डमोणं । कथं च ववत्थापत्तयं 'जो
 चेव एएमिं संवच्छरयान्तरे अहिययरदविणजाएण पोहमं
 पयडइस्सइ, तस्सेव सन्तिएण रहवरेण गन्तव्वं, न इयरस्स' । २०

१ BCE ०.सं. B मे ।

२ B om

३ CE इयमेव ।

४ B वज्जयं ।

५ BCE पउर० ।

६ E दोषविज्ज० । ७ L om.

दिश्या य एहि सद्यथा । मुद्दियं पत्तयं । कूढं पत्तरभण्डारे^१ ।
निगम्या नियपरिवारपरिवारिया महया चञ्चयरेण धरण-
देवनन्दौ, मेण्डिऊण जहोचिय भण्ड पयडा देसन्तरं, एगो
उत्तरावहं, अवरो पुब्बदेसं ।

- ६ एत्यन्तरंमि चिन्तिय लच्छीए । दीहाणि देसन्तराणि,
सुहेण विओओ, दुखेण समागमो, ता न-याणामो,
अन्तराले किमह पाविस्सु ति^२ । अवावाविओ चेव विउत्तो
रु एओ । गथा य सत्यवाहपुत्ता एग पयाणयं । पेसियाओ
य एएसिं वन्धुदत्तपञ्चनन्दौहिं सरीरद्धिदनिमित्तमाओचिय
१० आउच्छिऊण नयरिमहन्तए सपरिवाराओ वड्डओ, मिलि-
याओ य एएसि । परदिणपयाणएहि^३ च गच्छनाणां
अदक्कता कइवि^४ दियहा ॥

- अथथा य परिवहन्ते सत्ये दिहो^५ धरणेण एगमि वण-
निउञ्जे अहम्मसोमह्वो उप्पायनिवाए करेमाणो विज्जाहर-
१५ कुमारओ । गओ तस्स समीवे । पुच्छिओ य एओ । भो
किनिमित्त पुण तुम असजायपक्खो विय गइउपोयओ
मुहवियारोवलक्खिज्जमाणनइव्वणगमणूसुओ विय उप्पाय-
निवाए करेसि । आचिक्ख, अइ अकइणिज्जं न होइ । तओ
अहो से भावमुयया, अहो आगई, अहो वयणविज्जामो' त्ति

१ B भण्डारे E भण्डारे ।

२ B किमह भविस्सु ति ।

३ E om

४ F एह च ।

५ E om

६ E वरय

• AD add ॥

चिन्तिऊण भणियं विज्जाहरेण । भो, सुण । अहं खु वेयड-
 पव्वए अमरपुरनिवासी हेमकुण्डलो नाम विज्जाहरकुमारो
 अणभत्यविज्जो गयमिओयपरो तत्येव चिट्ठामि, आव ममा-
 गओ तायगु परममिओ विज्जुमासी नाम विज्जाहरो ।
 भणिओ य ताएण । कुओ तुमं, कीम वा विमणदुग्गणो ५
 दीममि । तेण भणियं । विज्जुमाओ अहं । विमणदुग्गणत्ते
 पुण इमं कारणं । दिट्ठं मए विज्जुमाओ दहागण्डमाणेण
 उज्जेणीए निज्जेयकारणं । ताएण भणियं । कीदमं निज्जेय-
 कारणं । विज्जुमाणिण भणियं । सुण ।

अत्थि उज्जेणीए मिरिण्णो नाम राधा । तसु रुविणि अ १०
 कुसुमावहवेजयन्ती जयमिरी नाम धूया । मा ॥ पत्येमाणसु
 वि न दिवा कोट्ठणरायपुत्तसु मिसुपालसु, १ दिवा इमेण
 वज्जेमरसुयसु परोवघारकरणेकुलान्नमसु मिरिविजयसु ।
 कुविओ मिसुपालो । आगओ जयमिरिविवाहमिमित्तं
 मिरिविजओ । तओ पारहे महाविभूटए विवाहमहमवे १५
 निगघा मयण^१वन्दणमिमित्तं ममालोचिय विहाणमवररुन्दं
 टाऊणं अवरहरिया मिसुपालेण जयमिरी । उट्टादओ कल-
 यलो । सुणिओ बुत्तनो मिरिविजएणं । अगो मगओ ।
 ममावाहओ मिसुपालो । आवदियमाओहण । गाढपहारीकरणं
 च वेऊण मिसुपालं तिथत्तिथा जयमिरी । पहरगहयथाए २०

- य सो महाणुभावो पाणससए वट्टए । सा वि राथधूया 'न
अहमेयंमि अकयपाणभोयणे पाणवित्ति करेमि' ति
वामकरयलपणामियवयणपट्टया अणाचिक्खणीय अवत्यन्तर-
मणुहवन्ती दुक्खेण चिट्ठइ ॥ एय मे एत्य कारणं । ताएण
५ भणियं । ईइसो एस ममारो । खेज्जणयभूया खु एत्य
कम्मपरिणरीए पाणिणो । ता अलं भिव्वेएण ॥ तओ मए
चिन्तिय । साहिय मे कम्म चेव हिमवन्तपव्वय^१गयस्सु
हरिहदग्गयं महीसहिमवल्लोदकण गन्धव्वरदनामेण गन्धव्व
कुमारेण^२ मम वयंसएण । जहा भो चेमकुण्डल, मसो खु
१० एस लोयवाओ, ज अचिन्तो हि मणिमन्तोमहीण पभावो
३त्ति, जओ एयाए ओमहीए सो पहावो, जेण विदारियट्ठी^४
वि खग्गादपहारो इमीए पक्खालणोयएण पि पणट्टवेयण
तत्तुणा चेव इज्झइ ति^५ । दिट्ठपसया य मे एसा । ता
गच्छामि अहय हिमवन्त गेण्हकण 'तय ओसहि उवणेमि
१५ सिरिविजयस्स । तओ सुमरिजण कहपि गयणगामिणिं
विज्ज गओ हिमवन्तपव्वयं । गहिया ओमही । 'ओइसो
हिमवन्ताओ । 'मा सिरिविजयस्स असाहियं भविस्सइ' ति
पडिनियत्तो वेएण । पत्तो एयं निउअ, खीणयाए वेयागमणेण
वीममणनिमित्त ओइलो इइइ, कय चलणभोय उवविट्ठो

१ C गुप्ता ।

२ B *रएइ । om मम वयंसएण ।

३ D om all down to वेए ।

४ E *ओ ।

५ E om

६ F न B मउ ।

७ BE om

‘कुरवपायवसमीवे, ठिओ मुडत्तमेत्त, उच्चलिओ य उज्जेणि ।
 सुमरिया गयणगामिणी विज्जा, जाव अहिणवगिहीयत्तणेण
 गमणसभमेण य विमुमरिय मे पय । तओ सा न वहइ त्ति
 उप्पायनिवाए करेमि । धरणेण भणिय । भो एव ववत्थिए
 को इइ उवाओ । हेमकुण्डलेण भणिय । नत्थि उवाओ ।
 अओ चेव रायउत्तविणाससङ्काए^१ उत्तसाद मे हियथ, पणसुद
 मे मई । सव्वहा न अप्पपुष्पाण समीहिय सपज्जइ त्ति दढ
 विससो ण्हि । धरणेण भणिय । भो अत्थि एस कप्पो, ज सा
 अन्नसु समत्त पढिज्जइ । हेमकुण्डलेण भणिय ‘अत्थि’ ।
 धरणेण भणिय । जइ एव, ता पढ कयाइ अइ ते पय ।
 लहामि । तओ हेमकुण्डलेण ‘नत्थि अविमओ पुरिस-
 सानत्थसु’ त्ति चिन्तिथ सामच्चसिद्धि काज्जण पढिया
 विज्जा । पयाणुसारित्तणेण लद्ध पय धरणेण । साहिय
 हेमकुण्डलसु । परितुडो एसो । भणिय च णेण । भो भो
 महापुरिस, दिअ तए जीविय मम समीहियसपायणेण^२
 रायउत्तसु, ता किं ते करेमि । धरणेण भणिय । कथ ते^३
 करणिज्ज गच्छ, समीहिय सपाडेहि । तओ हेमकुण्डलेण
 ‘अहो वे महाणुभावथ’ त्ति चिन्तिथ ‘परत्थ’ करेज्जासि’
 त्ति भणिज्जण दिअ ओसहिवल्लयसुण्ड । पणयभङ्ग^४भीइत्तणेण

१ B कुरवव ।

२ E *सासकार ।

३ B adds पिय ।

४ E मे ।

५ E परमत्त ।

६ B भीइयत्तण ।

गच्छिष्य 'च' णेण । गच्छो विज्जाहरो, आगच्छो य धरणो
निययसत्थं । अदक्कन्ता कइवि दिवहा ॥

अजया य गिरिनदतीरंमि समावासिए सत्थे गवल-
जलयवणा वेसिनिबद्धुकेसहारा वक्कलद्धनिवसणा 'कस्सिय-
५ कोडण्डवावडग्गहत्था सुणयवन्दसगया सदुक्कं रुयमाण दिट्ठा
धरणेण नाददूरगामिणा सवरजुवाणय त्ति । महाविया णेण
पुच्छिया य । भो किंनिमित्त रुयह त्ति? । तेहिं भणिय ।
अज्ज, अत्थि अन्हाण कालसेणो नाम पत्तीवई ।

जस्स इह विन्धियाओ सत्तिनियाणाणि चिन्तयन्तीओ ।

१० न समसियन्ति दुग्ग परचक्कभए वि वाहीओ ॥

एकसरघायलद्धा जस्स य करिक्कुभदारणेकरमा ।

न वि विहलन्तसरौरा गच्छन्ति पयं पि केसरिणो ॥

सो खु केसरौ आगच्छो त्ति आयसिय घेत्तूण कोदपडं

कस्सियसरं 'च' एगागी सेव निग्गओ पत्तीओ । न दिट्ठो 'य

१५ णेण नग्गोहपायवन्नरिओ केसरौ । गच्छो तस्स समीवं ।

गच्छिओ ॥ णेण पट्ठिदेमे । वावाहओ तेण 'वसिक्कण

'कट्ठारएण केसरौ । तेष वि य मे' तोडिय' सत्तिमद्वसण्डं ।

तओ सो 'नत्थि मे औविथं' ति मज्जमाणो जम्भणपवेम

काउमारद्धो । सुणिओ मे एय वुत्तन्तो गेहिणोए । तओ

२० सा वि आवन्नसत्ता तं सेव काउ वुवमिया, वारिया वि

१ ॥ धरणः ।

१ C कच्छिष्य- E कच्छिष्य ।

५ B om

१ E om

१ B करियाह ।

१ E om

BE transpoe.

पक्षीवदणा न विरमद् न्ति । तत्रो तेण येसिया अन्हे तीए
 संधारणत्तं पिडणो से आणयणनिमित्तं । वीररसपद्माणो खु
 सो मयणवच्छन्नो य । ता न-याणामो, किं पडिवज्जिस्तुद
 न्ति । महादुक्खपीडिया असमत्था य धरिउं दमं सोयादरेयं
 अविज्जमाणोवाया य पडिवज्जिऊण इत्थियाभावं वेवलं ५
 हयन्ह । धरणेण भणियं । भद्दा, असं सोएण । दसेहि^१ से
 पक्षीवदं । कथाद जीवावेमि अहय । तत्रो चलणेसु निवडि-
 ऊण हरिस^२वसुप्फुल्ललोयणेहि^३ जंपियं सवरेहिं । अज्ज, एवं
 तुमं देवावयारो विद्य आगईए । "ता "तुमं चेव समत्थो
 सि देवं समासासेउ" । अन्न य । जद अन्हेसु अणुगहवुद्धी १०
 अज्जस्तु, ता तुरियं गच्छउ अज्जो ; मा तस्तु महाणुभावस्तु
 अज्जाहियं भवे । तत्रो येत्तूण विज्जाहरविदसं, ओसद्विवलयं
 आहहिय वेसरं करवयनियपुरिसपरिवारिओ तुरियतुरियं
 गओ सत्यवाहपुत्तो । दिट्ठो य तेण जंगोहपायवतलंमि
 चियगासन्नसंठिओ हहिरधारापरिमित्तगत्तो सिणेहसारमसदं १५
 १५ रोवमाणोए जायाए संगओ कालसेणो । निवेदओ से
 वुत्तन्तो सवरजुवाणएण । अबुद्धमाणो य मुच्छानिमीलिय-
 लोयणो निवडिओ धरणिवट्ठे । धरणेण भणियं । उदयमुदयं
 ति । तत्रो आणीयमुदय नलिणपत्तेणं । कूढसोसद्विवलयं
 दाऊणमुत्तिमद्गुण्डं । मित्तो य णेण,^४ जाव अचिन्तयाए २०

१ १ °य । २ D om वसु, E om सव । ३ E य । ४ E om

५ A देवसमासेउ । ६ CE om ७ B adds सोसद्विधोवसद्वरण,

CE ओसचीओवसोदव ।

शोमद्विपहावस्तु पुम्बह्वाश्रो वि अहिययर टमणीश्रो अल-
रिक्खमाणवणविभाश्रो उट्ठिअो कालसणो । तुट्ठा य से
घरिणी मह परियणेण । चलणेसु निवडिऊण भणिय च
णेण । अज्ज पिययमाजीयरक्खणेण मपाडियमहापओयणा तुह

५ मन्तिया पाणा, किमेत्य अवर भणीयह । धरणेण भणिय ।
मब्बमाहारणा चेव महापुरिमपाणा हवन्ति । किमेत्य
अहिय । कालमेणेण भणिय । १ता आरमउ अज्जो ज मए
कायप्प ति । धरणेण भणिय । महापुरिमो खु तुम ता
कि अवर भणीयह तथा वि मत्तेसु दया^१ । कालमेणेण

१० भणिय । परिवज्जिया जावन्नीवसेव मए अज्जवयणेण पारड्डी ।
धरणेण भणिय । कय से करणिज्ज । तअो गअो मत्थवाह-
पुत्तो मिययमत्य ॥

अदहन्ता करवि दियवा अणवरयपयाणण । दिट्ठो
य णेण परकमन्थीए उववामट्ठिएण^१ आयासुहीमच्चिवेममि

११ आवामिए मत्थे जरघोरमिवमत्तो मेहयविल्लिजमब्बगत्तो
सम्भदेमारोवियतिरकसुलिआ अघोरो चेव चारो त्ति करिय
गहिअो मज्जन्तविरमडिण्डिम वज्जन्त्याम नीयमाणो चण्डाल-
जुवाणओ त्ति । तेण वि महन्त मत्थमवन्नाइय सुट्ठयाए
आमपण वद्धयाए जीवियण्ण तण्ण समीवमि चेव महया
१० महेण जपिय । भो भो मत्थिया १मुत्तेह तुभे । महामर-

१ Cf on १ Cf ५. १ वाट्ठ्या । १ BCF ५. १५५ । १ ॥ ५५५ ।

निवासी मोरिओ नाम चण्डालो अहं, कारणेण थ कुसत्यलं
 पयट्ठो, विप्पलद्धबुद्धीहि य दण्डवासिएहि अपेक्खिऊण सोरे
 अदोसयारी चेव मन्दभागो गिहीओ ण्हि । ता मोयावेह,
 भो मोयावेह; सरणागओ अहं अज्जाण । अस्मं च, मरण-
 दुक्काओ वि मे इयमअहिंय, न तद्वाविहनिक्कलकपुम्भपुरि- *
 सज्जियस्स^१ असस्स^२ विणा वि दोसेणं मइलणं त्ति । ता
 मोयावेह, भो मोयावेह । तओ सुद्धचित्तयाए चिन्तियं
 धरणेण । न खलु दोसयारी एवं अपइ । कइणापवसेण
 भणिया णेण 'आरक्खिया । भो भो कुलउत्तया, मम कएण
 विहीरइ सुज्जनयं, जाव एयमअरेण विअविऊण नरवइ'^३ १०
 दविणपयाणेणावि^४ मोयावेमि एयं । तेहिं भणिय । जइ
 एवं, ता लउं होहि । तओ येत्तूण गरिन्ददरिमणनिमित्तं
 दीणारमयसइस्समुअ सुत्ताहलमालं गओ मरवइसमीवं ।
 दिट्ठो य णेण राया । माहिऊण वुत्तन्तं विअत्तो चण्डाल-
 अरेण नरवइ । कओ से पसाओ । दूयसहिओ य तस्स १५
 मोक्खणनिमित्तं आगओ तमुइसं । मोयाविओ एसो । 'तुमो'^५
 इमस्स जीवियदायग' त्ति भणिऊण पूइया आरक्खिया ।
 'देवाविऊण पाइयं भणिओ 'य चण्डालो । भइ, मपाडेहि

१ CE 'विप्पलद्ध' । २ BCE कुलउत्तया । ३ CE आरक्खिया ।

४ B 'वइ' ।

५ II 'येव थ मोयावेति ।

६ CE पुत्ते ।

० II adds पारिहायिअ कइयं, CE read दया ।

८ B om

समीक्षितं । 'अज्ज, मा तुह सा अवत्या हवउ, जीए मए
चिय पओयण' ति भणिकण [कथञ्चल्लिउडो खिरनिमिध-
जाणुकरयलमुत्तिमङ्गो पणमिकण सत्यवाहपुत्तं]^१ गओ
चण्डालो^२ ॥

५. १धरणो वि^३ य कइवयपयाणएहि पत्तो उत्तरावहत्तिलय-
भूयं अयलउरं नाम पट्टणं । दिट्ठो^४ य राया । षड्मन्निओ
तेणं । विभागसंपत्तीए य विक्खिणियमणेण भणं । ममासादओ
अट्ठगुणो लाभो । ठिओ तत्येव कयविक्रयनिमित्तं चत्तारि
मासे । पुओयएण च विडत्त^५ दविणजायं । सखाविधं च णेण,
१० जाव अत्थि कोडिमेत्तं ति । तओ गहियं मायन्दिमववहारो-
चियं भण्ड । भराविओ सत्यो । पयट्ठो^६ नियदेसागमण-
निमित्त महया चड्यरेण ।

पहदियहपयाणेण य सवरवह्णमेयसुचियमयजुहं ।

येवदियहेहि सत्तो पत्तो कायम्भरि चडवि ॥

११. ०वहमयमहिससट्ठलकोलसयसंकुल महामौस ।
माइन्दविन्दचन्दणनिइद्धमभिसूरकरपसर ॥
फलपुट्टतरवरट्टियपरपुट्टविमुक्क^७ विममहलवोत्तं ।
९तइकणइकयन्दोलणणएणवुक्काररमणिज्जं ॥

१ AB om. the passage in brackets

१ B adds तसु समीवाउ

कारइ म तुह चित्तेण ।

२ B adds तस ।

३ BCE om

४ II adds पयुये ।

५ D = देसावजमनिमित्तं ।

६ CE वसपयय^८,

BD correct it in वसवमय ।

७ II मज्जरसं० ।

८ CE तइकणजापर ।

मयणाहदरियरुन्नियमद्^१समुत्तत्यफिडियगयजूहं ।
 वणदवजालावेडियचलमयरायन्तगिरिनियर ॥
 निदयवराहघोणाहिघायजज्वरियपल्लोयन्त ।
 दप्पुदुरकरिनिन्नरुन्दलियहिन्तालमघाय ॥
 तीए वहिऊण सत्यो तिणि पयाणाद^२पल्लममौवे । ५
 आवाभिओ य पल्लजलयरमंजणियसखोहं ॥
 आवाभिऊण तीरे^३मरसु मज्झमि कौलिऊण सुहं ।
 तो रयणीए सत्यो सुत्तो दाऊण^४थाणाद ॥
^५रयणीए चरिमजाममि भौसण(य)सिद्धमद्(गद्)गहवा ।
 अह सवरभिस्सेणा पडिया मत्यमि वीसत्ये ॥ १०
 हण हण हण ति गहवासद्मंजणियजुवदसतासा ।
 अन्नोन्नसभमा लग्गदीहकोदण्डमघाथा ॥
 तीसे मसद्भवोहियसत्यियपुरिसेहि मह महाभीम ।
 जुज्झमह मपल्लग्ग मरोहविष्किन्नसरनियर ॥
 मत्यियपुरिसेहि दढ मेणा दप्पुदुरेक्खवीरेहि । १५
 आवाए चिय सिन्ता दिमो दिस् हरिणजूह व्य ॥
 तो वीरसेणपमुहा सवरा मय्ये पुणो वि मिलिऊण ।
 अन्नोन्नतज्जणजणियरोसपमरा समज्जीणा ॥
 अह निक्खिओ म सत्यो येवत्तणओ य सवरसेणाए ।
 पयरो धिवीलियाण भीम पि भुयगमं डमद ॥ २०

१ D समुत्तइमिडिय० । २ D पजव० B पज० । ३ C सरयमयंमि,
 E सरयमयमि । ४ CE दाणाद । ५ II add० शब्दतरणि ।

निष्पिण्डिऊण य मत्थ रित्थ घेत्तूण निरवसेमं पि ।

वन्दं पि किपि भवरा उवट्ठिया कालसेणस्स ॥

भणियं च णेहि । एय रित्थ मत्थाओ देव आणीयं

वन्द ण किपि येवं । संपद देवी पमाण ति । तथो काल-

५ सेणेण पुच्छिया वन्दयपुरिसा । भो कुओ एस मत्थो कस्स

वा सन्तिओ त्ति । एत्यन्तरमि भौहकयपहारसंरोहणनिमित्तं

मत्थवाहपुत्तेण 'सहागओ उवलद्धो पच्चभिन्नाओ णेण

सगमो नाम मत्थवाहपुत्तपुरिमो' । भणिय च णेण । भद्द,

कहिं तुम भए दिट्ठो त्ति । तेण भणिय । न याणामो,

१० तुम चेव जाणसि त्ति । कालसेणेण भणिय । अवि आसि

तुम इओ उत्तरावहपयइस्स मम पाणपयाणहेउणो अविआ-

यनामधेयस्स मत्थवाहपुत्तस्स समीवे' । मंगसेण भणियं । को

कह वा तुह पाणपयाणहेऊ । कालसेणेण भणिय । अत्थि

इओ अईयवरिसमि कयन्तेणेव केसरिणा कहसि कण्ठगयपाणो

१५ अह कओ आसि । तओ इओ उत्तरावह वच्चमाणेण

केणावि मत्थवाहपुत्तेण न-याणामो कहसि जीवाविओ'

न्हि । ता एव भी मज्झ पाणपयाणहेउ त्ति । तओ सुमरि-

ऊण वुत्तन्तं पच्चभिथाणिकुण कालसेण भणिय मगसेण ।

अइ एव, ता आसि दिट्ठो तुमए । कालसेणेण सबडमाण-

२० भवहण्डिकुण पुच्छिओ मगमओ' । भद्द, कहिं भो मत्थ-

१ B सह समान्था C† सह आनन्दीवल्लभो । २ BCh om पुत्त ।

३ F समीप, C समीप । ४ CE जीवावि । ५ CE संशयो ।

वाहपुत्तो । तन्नो बाहजलभरियलोयणेण भणिय सगमएण^१ ।
 भो महापुरिस, देवो वियाणदं त्ति । कालसेणेण भणिय ।
 कच्च विय । सगमएण^१ भणिय । सुण, एसो खु तस्स सन्तिअो
 चेव सत्यो । आवडिण च सत्यघाए कोदण्डसरसहाअो दिट्ठो
 मए सवरसमुहं धावमाणो । तन्नो न सपथ वियाणामि । ५
 तन्नो एयमायस्सिज्जणं दौहं च नौसमिय 'हा कयमकज्ज' ति
 भणिज्जणं मोहमुवगअो कालसेणो, वक्कसाणिल्लेण वीदअो
 सबरेहि, लद्धा चेयणा । भणिय च णेण । हरे, न एत्य
 कोदं बाधादअो त्ति । सबरेहि भणिय । न बाधादअो, केवल
 पद्धारौकअो त्ति । तन्नो निरुबिया पडिबद्धपुरिसा, न १०
 दिट्ठो य धरणो । तन्नो एगत्य रित्य करेज्जणं समासाभिज्जणं
 सत्यं पडिबद्धपुरिमाणं यं यणकम्ममादसियं धरणगवेसण-
 निमित्तं पयहाविया दिमो दिमं सबरपुरिसा । अप्पणा य
 'हा दुट्ठु कयं ति चिन्तयमाणो मअो तं गवेमिउ^१ । न
 दिट्ठो य तेण धरणो । समागअो सत्यं । मिलिया सम्ब- १५
 मबरा । निवेदय च णेहि । देव, न दिट्ठो त्ति । तन्नो पर
 मोगमुवगअा कालसेणो । भणिय च णेण ।

दुल्लणजणमि सुकयं असुहफलं होदं सज्जनजणस्स ।

अहं भुयगस्स निदिशं खौरं पि विमत्तणमुवेदं ।

१ CF संज्ञावचः ।

२ BCF on

३ B adds चारवधूमि ।

४ AD वदिशं († विदुः)

दिन्ना य एण पाणा मज्झ जायाअ तह य पुत्तस्स ।

एयस्स मए पुण भव्वमेव विवरौयमायरिय ॥

ता कि एदुणा अयालकुसुमनिग्गमेण विय निप्फलेण
वायावित्तरेण । भो भो सत्तिघा, भो भो सवरा । एसा

५ मह पदन्ना ।

जइ त न घडेमि अह इमिणा विहवेण पच्चहि दिणेहि ।

पइमामि सुज्जयज्जयवइजालामिवहमि कि वज्जणा ॥

एव ॥ पदन्न काऊण कय सुसुदेवथाए कायम्वरि-
निवासिणीए ओवाइय ।

१० जइ ॥ महाणभाव जीवन्त एत्य कहवि पेक्खिस्सु ।

दमहि पुरिसेहि भयवद नो तुण्ण नलि करिस्सामि ।

एव च ओवाइय काऊण गहियाणयदिवसपाहेथा पट्ट-
विथा धरणगवेमणभिमित्त दिमो दिम सवरा । अप्पणा वि य
अवन्तविमणदुम्भणो गओ त गवेसित ॥

१५ सो पुण धरणो विणिज्जिए सत्थे 'न एत्य अओ उवाओ'

त्ति चिन्तिऊण ओमहिवल्लयमेत्तरित्तो घेस्सुण लच्छि पल्लणो
पिट्ठओमुहो^१ । जायाए भएण च मूढदिमामण्डल तुरिय-
तुरिय गच्छमाणो पत्तो मुऊत्तमेत्तसेसे वामरे

वज्जविहरुक्कसाहामघट्टसभवन्तवणदव ।

१० वणदवपलित्तकन्दरविणिग्गमौह ।

भौहृहयपडिहयहृत्तिकडेवर^१कयारविमम ।

विममखलणदुस्तहिण्डन्तभौयमुद्धमय ।

मयहृदिरपाणमुदयघोरन्तमुत्तवग्घ ।

५ वग्घभयपलायन्तमहिभउल ।

महिसेउलचलणयभग्गकयअयगर^२ ।

अयगर^२विमुत्तनौभामसहभौम ।

भौमवडविहभमन्त^३कम्मायलुत्तसत्त ।

मन्तखयकालसकह^४पिलिन्धनिलय नाम पव्वय ति ।

तस्य य अणुचियचलणपरिसक्खणेण खीणगमणमन्ति
 सेयजललवालिद्धवयणकमल च पेक्खिऊण लक्खि चिन्तिय १०
 धरणेण । अहो मे कम्मपरिणई, जेण पिययमाए वि
 ईदमो अवत्य ति । लक्खीए चिन्तिय । किलेमो वि मे
 वडमओ चेव एयस्स आवईए । गविद्ध^१ धरणेण लक्खीए
 पाणसधारणनिमित्त फलोयय, न उण लद्ध ति । अइक्कन्तो
 वासरो । पसुत्ताइ पलवमत्थरे । अइक्कन्ता रयणी । विइय- १५
 दिइहे य आममेत्तसेसे वासरे शुद्धापिवासाहिभूया
 नगोइपायवच्छायाए निवडिया लक्खी । समिन्तियभिमौए

१ CF ककचवरयार० । २ CF पसुत्त० । ३ CE खलणपालयाअयगर०

A खलणमग्गमग्गअयगर B खलणोयभयअयगर : ॥ १ कलायणी D sec m

५ AD सिचिध० CP पिलिधि० B सिलिध० । ६ B adds च ।

७ CE लवल्लइ ति they on the next four words

- लोयणजुयं,^१ विमूढा से चेयणा, निवडियं तालुयं, मिलायं
 वयणकमलं । तथो धरणेण चिन्तिय । अहो दाहणो
 जीवलोगो, अचिन्ता कम्पपरिणई, न मे जीविएणावि एत्थ
 माहारो त्ति । तद्दामि माहजलभरियलोयणेण^२ सवाहियं मे
 ॥ अहं । समागया चेयणा । तथो अन्वत्तसइ अपिचमिमौए ।
 अज्जउत्त, दढं तिसामिभूय न्हि । तथो सो 'सुन्दरि,
 धीरा होहि, आणेमि उदय, तए ताव इदेव चिट्ठियच्च'
 ति भणिकण आहूढो तहवर । 'पलोदय उदय, न उण
 उवज्जुं । तथो 'उदयमन्तरेण न एसा जीवइ' त्ति
 १० 'तुवरिट्ठिय पेच्चिकण^३ 'तौए य किर रसेण मगय
 विल्लीभूयमवि^४ सोणिय उदयसारिच्च चवइ' त्ति ता एएण
 सुमरियपञ्चोएण 'देमि से तुवरिट्ठियारसेणं मपाडिओदय
 भाव 'माज्जसिरामोक्खणेण नियमेव रुद्धि, इमिणा य
 वणदवग्गिणा परक्खण कुहावणोयणनिमित्तं ऊदमम त्ति,
 १५ अन्नहा निस्समयं न होइ एसा, विवच्चाए य इमौए किं
 महं जीविएण; अत्थि य मे वणमरोहण ओमहिवल्लयं, तेण
 रुद्धिरमगएणेव अवणीयवणवेयणो इमौए वि न दुक्ककारणं
 भविस्सइ' त्ति चिन्तिकण नियच्चुरियाए पलासपत्तपुडयमि
 मपाडिय ममीहिय त्ति । गओ तीसे समीव । भणिया एय

१ D corrects लोयण ।

२ ACL ०४५ ।

३ CJ D ५० ।

४ CE उवरिट्ठिय ।

५ CP om all down to सुमरियपञ्चोएण ।

६ BD ०४५ ।

७ CE ०४ माज्ज D : marg

८ CE om

एमा । सुन्दरि, सपन्नमुदय, ता पिथउ सुन्दरौ । पिथ च
णाए । समासत्या एमा । उवणीय च से मस । भणिय च
णेण । सुन्दरि, एय खु वणदवविवन्नसमयमस, भुक्किया य
तुम, ता आहारसु त्ति । आहारियमिमौए ॥

तत्रो कचि बेल गमेऊण पयडाणि दिणयराणुसारेण ५
उत्तरामुह । पत्ताणि य महासर नाम नयर^१ । अत्यमित्रो
सूरिओ त्ति न पड्डाणि नयर । ठियाणि जक्काए । तत्रो
अरक्कन्ते जाममेत्ते अपिय लच्छीए । अज्जउत्त, तिसाभिभूय
न्ति । धरणेण भणिय । सुन्दरि, चिट्ठ तुम आणेमि उदय
नईओ । गहिओ तत्थ वारओ, आणीयमुदय पीय च १०
णाए । पसुत्तो धरणो । चरिमजाममि य विउट्ठा लच्छौ ।
चिन्तिय च णाए । अणुकूला मे विही, जेण एमो ईदम
अवत्थ पाविओ त्ति । ता केण उवाएण इओ वि अहिययर
सिंहे हवेज्ज त्ति । एत्थन्तरमि य आरक्खियपुरिसपेलिओ
गहियरयणभण्डो खीणगमणसत्ती पविट्ठो चण्डह्दामिडाणो १५
तत्तरौ । इट्ठ च से वार । भणिय चारक्खियनरेहि । अरे,
अप्पमत्ता हवेज्जह । गहिओ खु एसो, कहि वचद त्ति ।
सुय च एय लच्छीए, आथसिओ चण्डह्दपयमहो । चिन्तिय
च णाए । भवियन्व एत्थ कारणेण । ता पुक्कामि एय, कि
पुण इम ति । कयाद पुज्जन्ति मे मणोरहा । तत्रो २०

- दीहसुकारपिसुखिय गया चण्डरुद्धसमीव । पुच्छिओ एसो ।
 भइ, को तुम, कि वा एए दुवारदेसमि दम वाहरन्ति ।
 तेण भणिय । सुन्दरि, अल मए । कि तु पुच्छामि सुन्दरिं
 ‘अवि अत्यि एत्य कहिचि येवमुदय’ ति । तीए भणिय ।
 ५ अत्यि, जइ मे पओयण साहेमि । तओ चिन्तियमणेण ।
 अहो धीरया इत्यियाए, अहो साहस, अहो वयणविन्नासो ,
 ता भवियणमिमीए ^१पत्तभूयाए त्ति । चिन्तिकण जपिय
 चण्डरुद्धेण । सुन्दरि, महन्ती खु एसा कहा, न मखेवओ
 कहिउ पारीयइ । नहावि सुण । सपय ताव तहरो अइ,
 १० मरिन्दगेष्टाओ गहेऊण रयणभण्ड नौसरन्ती नयराओ
 उवलहो दण्डवासिएहि । लगा मे मग्यओ ^२बऊया दण्ड-
 वासिया, एगो य अइय । खीणगमणमन्ती य एत्य पविट्ठो
 त्ति । ^३एए य ^४अन्धारयाए रयणीए सावेरुयाए जीवियसु
 साहारणयाए पओयणसु ‘सपन्न च ऐ अहिलसिय’ ति
 १५ मखनाणा दुवारदेसभाय निहमिऊण दण्डवासिया एवं
 वाहरन्ति । तओ ‘सपन्न मे समीहिय, जइ विहो
^५अणुवन्तिस्सइ’ त्ति चिन्तिकण जपिय लच्छीए । भइ, जइ
 एव, ता अल ते ^६उन्वण, अइ तुम जीवावेमि, जइ मे
 वयण मुणिसि । चण्डरुद्धेण भणिय । आणवेउ सुन्दरौ । लच्छीए

१ १ पत्तकया । २ BCF all वओ ३ B इत्य ते पुच ।

४ CF अन्धारयाए । ५ D अणुविमरस्सइ CL अणुवन्तिस्सुति ।

६ A उदरय D i r m Re १ उन्वेण

भणिय । सुण । अह खु मायन्दीनिवाभिणो कन्तियसेट्ठिम्भ
 धूया लच्छिमई नाम पुव्ववेरिएण वि य परिणीया धरणेण ।
 अणिट्ठा मे भत्तारो, पसुत्तो य सो एत्थ देवउले । ता
 अङ्गीकरेहि म, परिस्रयसु मोस पावेउ 'एसो सकम्मपरिम
 गति' । पहायाए रयणीए मिहीएहि तुम्हेहि नरवदममर्क
 पि भणिस्यामि अहय 'एसो 'मह भत्तारो, न उण एमो'
 त्ति । तत्रो सो चेव भयवथा कयन्तस्स पाज्जउ भविस्सइ ।
 चण्डहरेण भणिय । सुन्दरि अत्थि एय, कि तु अहमेत्थ
 वत्थम्भओ चउचरणपडिवट्ठो । अओ वियाणइ मे त अग्नि-
 , हीयनाम मयलोओ चेव एत्थ सहिलिय त्ति । लच्छीए
 भणिय । जइ एव, ता को पुण इह उवाओ । चण्डहरेण
 भणिय । अत्थि एत्थ उवाओ, जइ येवमुदय इवइ । तौए
 भणिय 'कह विय' । चण्डहरेण भणिय । सुण । अत्थि मे
 चिन्तामणिरयणभूया भयवथा खन्दहरेण विइळा दिट्ठपसया
 परदिट्ठिमोइणी नाम चोरगुलिया । तौए ॥ उदयसजोएण
 अङ्गिएहि नयणेहि सहस्रलोयणो देवाहिवो वि न पेच्छइ
 पाणिण, किमद्ग पुण मसलोयवाओ जणो । लच्छीए भणिय ।
 जइ एव, ता कहि गुलिया । चण्डहरेण भणिय 'उट्ठियाए'^१ ।
 लच्छीए भणिय । जइ एव ता कि न अप्पेसि । चण्डहरेण
 भणिय 'नत्थि उदय' ति । लच्छीए भणिय 'अह देमि' ।^२

१ GI जो B जो सपय मपरिमवइ ।

२ D अमय ।

३ CE अइ D sec m

४ GI उयट्ठियार ।

चण्डरुद्देण भणिय 'जीवाविओ भोईए' । दिन्नमुदय ।
दुवेहि पि अञ्जियाइ लोयणाइ । भणिया य एसा । सुन्दरि,
अणीणिए मत्यवाहपुत्तमि न तए गन्तव्व ति । पडिस्सुय-
मिमीए । सुक्क रयणभण्ड १धरणममीवे । ठियाइ एगदेसे ॥

५ पहाया रयणौ । उट्टिओ धरणो । गहिओ आरखि
एहि । निहालिय रयणभण्ड, उवलङ्क च १तस्स १ममीवे ।
तओ नौणिओ १ देवउलाओ बड्डो खु एओ । चिन्तिय च
णेण । हन्त किमेय ति । अहवा न किचि अन्न अवि य
पडिक्कलस्स विहिणो विद्यम्भिय ति १ । पडिक्कले य एयमि

१० अमय पि ऊ विम, रङ्गू वि १य कियहसण्णो, गोपय पि
सायरो, १अणू वि य गिरो, मूययविवर पि रमायल,
१सुयणो वि दुक्कणो, सुओ वि वदरौ, माया वि सुयङ्गी,
पयामो वि अन्धयार, खन्ती वि कोहो, मद्दव पि माणो,
अज्जव पि माया, मतोमो वि सोहो, मच्च पि अलिय,
१५ पिय पि फहस, १कलत्त पि वेरिओ त्ति १ । ता कि इमिणा
वि चिन्तिण । एयस्स वमवत्तिणा न तौरए अज्जहा वट्ठिउ ।
इमाओ वि य कयत्यणाओ इम मे १ अहिथ वाइइ, न मा
तवस्सिणी अदिट्ठवन्धुविरहा न दीसइ । अहवा वर न दिट्ठा

१ CF om

१ BCE om

१ D नौणिउ ।

४ B om

५ BCE om

१ CE अणूय ।

० CF om सुयओ वि दुक्कओ

१ GE मिम ।

१ B add५ पिय वि निपारी

D 1 marg

अंधाव विम्बा ।

१० A इमेय ।

चेव, मा मा वि मे ममगिकलद्दूमिया दम चेव पाविस्सुद
 त्ति । चिन्तयन्तो नौआ रायउल । अण्णत्थावो नरिन्दस्स त्ति
 धरिआ रायमग्गे । अदक्कन्तो वामरो । अवमरो त्ति कलिय
 निवेदुआ नरिन्दस्स^१ । देव, सत्तोत्तआ चेव मायापआय-
 कुमलो वाणिययवेषधारी गहिआ महाभुयङ्गो । सपय देवो
 पमाण ति । तआ राहण भणिय । कि तेण, वावाएह त्ति ।
 नौआ जेहि पाणवाडय, ममप्पिआ रायउलकमागयाण
 वह्निआगकारीण पञ्चद्वयपाणाण । भणिया य एए । हरे,
 'देवो 'ममारमह 'एम तक्करो वावाइयव्वो' त्ति । तेहि
 भणिय । ज देवो आणवेह त्ति । 'ममप्पिआ 'तेमि । गया १०
 टण्डवामिया । भणिय चण्डालमहयरेण । हरे, कस्स वावा-
 यणमामवारआ । चण्डालेहि भणिय 'मोरियस्स'^२ । तेण
 भणिय । जहुं महायेह मोरिय । महाविआ मोरिआ,
 आगआ य । भणिआ मयहरेण । हरे, मोरिय, एम तक्करो
 देवेण पेमिआ वावाइयव्वो त्ति । ता नेऊण ममाणभूमि महुं ११
 वावाएहि । 'जाममेत्तावसेमो य वामरो, एण्हि अवावाइए
 मा रयणोए पमाआ भविस्सुद । 'मोरियएण भणिय । जं
 तुम भणमि त्ति । ममप्पिआ मोरिययस्स पञ्चभिआआ य
 ऐण । 'कह मो चेव एमो औवियदायआ मे मत्तवाहपुत्तो ,

१ B adds अहिण्णारणिअहि ।

१ Cf om

२ In Cf this

name is always मोरियह ।

३ Cf om. all down to मा रयणोए ।

१ B मोरियह ।

- अथो कठ, इमस्स वि ईदसी अवत्य' ति चिन्तिऊण विमणो
 मोरियओ । चिन्तिय च णेण । अहवा पावेन्ति चन्दटिवायरा
 वि मुञ्जत्तमेत्तं गहकणोलाओ आवह' । वज्जमओ ॥ मे
 सामिसालसमाएसो एयस्स दमणेण । ता नेमि ताव एयं
 ५ मसाणभूमिं । जाणामि य इमाओ जहट्ठिय वुत्तत्त । मीओ
 मसाणभूमि, छोडिया वन्धा, चरणेसु निवड्डिऊण पुच्छिओ
 य णेण । अज्ज, अवि सुमरेसि म आयामुसीए विमोदय' ।
 धरणेण भणिय । भइ, न सुडु सुमरेमि । मोरियएण
 भणिय । कह न सुमरेसि, जो भव विय अचोरो चेव
 १० 'चोरो' ति कलिय गहिओ अह महया दविणजाएण
 पेच्छिऊण नरवइ तए विमोदओ ति । धरणेण भणिय । भइ,
 येवमेय' । मोरियएण भणिय । ता साहेउ अज्जो, कह सुण
 अज्जस्स ईदसी अवत्य ति । धरणेण भणिय । भइ, देव
 एत्थ पुच्छु' ति । मोरियएण चिन्तिय । न एत्थ कालखेवेण
 १५ पओयण, अहिमाणी य एसो कह कहइस्सइ । कि वा
 कहिएण । विचित्ताणि विहिणो विलसिधाणि । ता किं
 ममेदणा निव्वन्हेण । अहवा कहिय चेवाणेण परमत्थओ
 'देव पुच्छु' ति भणमाणेण । ता इम ताव एत्थ
 पत्तयालं, अ एसो' लहुं विसज्जीयइ ति । चिन्तिऊण
 २० भणिओ खु एसो । अज्ज, किं वज्जणा जंपिएण, मोत्तूण

१ OE add ति । २ OE add मोरियय । ३ CDE *मिय ।

४ OE पुच्छियन् ।

५ B adds ईय ।

विषाय लहु १अवक्कमसु । धरणेण भणिय । भद्द, न २खलु
 अह परपाणेहि अत्तणो पाणे रक्केमि^१ । ता वावाएहि म,
 निद्वेमकारी खु तुम ति । मोरिएण भणिय । अज्ज, अलं
 मज्झ पाणविणाससडाए^२ । ३अत्तपुरिसो खु एस राया, न
 अन्हाण अवराहसए वि ॥ पाणवावत्ति करेइ । अगच्छमाणे ५
 य अज्जे अवस्समहमप्याण^४ वावाएमि । ता गच्छुअ अज्जो ।
 तत्रो 'नत्थि अविमञ्चो सज्जणसिणेहस्स' ति चिन्तिज्जण
 जपिय धरणेण । भद्द, जइ एव, ता अवक्कमामि । मोरिएण
 भणियं । ६अणुग्गिहोओ न्हि । ढमिओ से पण्यो । पणमि-
 ज्जण य^५ नियत्तो मोरिओ । मित्तोवरोहेण पत्ताणो धरणो । १०
 चिन्तिय च णेण । अह कहि पुण सा मुद्धमयत्तोयणा
 भविस्सुइ । मूणमुवरोहमौलयाए न अणुडुविय पासवण-
 निमित्तमुट्ठिया केणावि तद्धरेण समामादया भवे, नीया य
 णेण, मम विणामासड्ढिणीए न जपियमिमोए, अज्जहा कहं
 न दिट्ठ ति । अदमणेणं च ११तीमे विहलमेव पाणलाहं १५
 मन्नामि ति । चिन्तयन्तो पयडा गवेमिउ । पहाओ
 १२उज्जुवानियाए ॥

१ D अह. B अरक्कमोहि ।

२ B खु ३ B रक्कामि ।

४ B 'विहासया' । ५ CE om this sentence ६ BCE 'दर्या'

७ B ११५ देव महापसाज । ८ A om D ११५ it out with geru

९ B तीर । १० A 'पानियाए B अज्जमाणिपाए D अज्जिपाणिपाए ;

११ १२१ नीए ।

सुन्दरि, कुओ तुम ति । तओ भा रोविउ पयन्ता । भणिया
 य णेण । सुन्दरि, मा रोव, ईदसो एस^१ ससारो । आव-
 याभावण खु एत्थ पाणिणो । ता अल विहाएण । धओ थ
 अहय, जेण तुम सपत्त ति । तओ तीए भणिय । अज्जउत्त,
 पासवणमिस्सित्तमुट्ठिया गहिया तक्करेण, इत्थीसहावाओ ५
 अज्जउत्तसिण्हेहाइसएण य^२ न^३ किपि वाहरिय । ‘अणिच्छ-
 माणो य इत्थिया न घेप्पइ’ ति करिय मुषिकण उज्झिया
 इहइ । अन्न च । तक्करकयत्थणाओ वि मे एय अद्विययर
 वाहइ, ज तुम ईदसि अवत्थमुवगओ दिट्ठो ति । तओ ‘न
 अन्नहा मे ‘विद्यप्पिय’ ति चिन्तिऊण भणिय धरणेण । १०
 सुन्दरि, येवमिय कारण । न मे उब्बेवकारिणी इयमवत्था
 तुह दमणेण । ता कि एहण । एहि, गच्छन्व । चिन्तिय च
 णाए । अहो मे पावपरिणई, ज कयन्तमुहाओ वि एस
 आगओ ति । पयट्ठा एसा । समागयाइ विचारउर नाम
 सन्निवेश । कथा पाणवित्ती । अत्यमिओ मूरिओ । १५
 अरवाहिया रयणी । चिन्तिय धरणेण । एव कयन्ताभिभूयस्स
 न जुत्तमिह चिट्ठिउ । ता पराणेमि ताव एय दन्तउर-
 निवाभिणो खन्ददेवमाउलस्स समीव । पच्छा जहाजुत्त
 करेस्सामि ति । साहिय सक्कीए । वड्डमय च तीए ।
 पयट्ठाणि टन्नउर ॥ १०

१ CE इय ।

२ ACE om

३ B किवि D किवि वि ।

४ D वयययय ।

- इओ य न लङ्गो सत्यवाहपुत्तो त्ति भजायभोएण
 पञ्चदयनिययपुरिमाण समण्णियो सत्यो कालसेणेण । भणिया
 य एए । हरे, पावियब्बो ^१तुहेहिं एम महाणुभावस्स गुरुणं ।
 चिन्तिय च णेण । जइ वि न सपन्नमोवाइय, तहावि
 ५ कायम्भरोए जहा भणियमेव वल्लिविहाणं काऊण पदम्भ पि
 ताव सफल करेमि त्ति । पेसिया वल्लिपुरिसनिमित्तं
 सवरपुरिसा । कराविया कायम्भरोए पूया, मज्झिओ गिरिनईए,
 परिहियाइ वल्ललाइ, कया कणवीरमुण्डमाला, रयाविया
 महामुत्तकट्टेहि चिया, पयडो चण्डियायण ॥
- १० इओ य टन्तउरपत्थिओ विइयदियहमि अरुणग्गमे
 वेव कायम्भरि परिभामत्तेहि समामाइओ सत्यवाहपुत्तो
 कालसेणसवरेहि । वड्डो वल्लिरज्जूए । पयडाविओ समहिलिओ
 वेव चण्डियायण । गओ येव भूमिभाग । दिट्ठ च णेण
 चण्डियायणपासमण्डल । कीइम^२ । परिसडियजिणरुत्त-
- १५ ^१उहेहिणखइयकट्टसंघायसकुल भुयङ्गमिज्जणसणाहविण्डवकीय
^२परत्तमुत्तलमउण्णणकयवमाल^३ विण्डतत्तलम्भवल्लदहिरा-
 यड्डियतिसुलसघाय पायव^४माहाववड्ड^५महिममेणमुहपुच्छसुर-
^६सिङ्ग^७मिरोहरावीरनिवह ति । अवि य

१ BCDE तुम्हेहि । २ D om

३ D परत्त OE वेरत्त ।

४ B पायोवड्ड, CE पायावड्ड ।

५ CE सिद्धि ।

२ CE •गुह•, A •गुहे• ।

३ A •चणीय ।

४ CE om महिष ।

५ D मिरोहरवीर ।

वायसमउन्त^१धवलियगिद्धवन्नेहि^२ विष्णुरन्तेहिं ।
 पडिवद्धसूरकिरण करदकलिय समार्ण व ॥
 गहभूयजस्करस्क्रमपिसायसंजलियहिययपरिशोस ।
 रहिरवल्लिखित्तपसमित्यनिस्सेमधरारलग्घायं ॥

त च एवगुणाहिराम चण्डियायणपाममण्डल धमयं ५
 वोलिकण आययण पेच्छिउ पयसो ।

^१धवलवरनरकसेवरवित्तियुत्तुङ्गघडियपायारं ।
 उभडकवन्धविरदयतोरणपडिवद्धसिरमाल ॥
 मयणहवयणमौमणविरदयपाचारमिहरसघाय ।
 उत्तुङ्गवेणुलब्धियदोहरपोण्डरियकत्तिमयं ॥ १०
 दीणमुहपामपिण्डियवन्दयवौभच्छरुद्धशोवास ।
 निमित्तकरवालवावडकरसवरजुवाणपरियरिय ॥
 विममममाहयपडुपडहमहवित्तियसउणमघायं ।
^२अवत्तयन्तसदुक्कसवरिविल्लयाजणादण ॥
 विथडगयटन्तनिमित्तियभित्तिसमुक्किणमूलमंघाय ॥ १५
 तरुणनेत्तुक्कत्तियचक्षममोच्छरयगमहरं ॥
 पुरिमवसापरिपूरियकवालपञ्चकिचमङ्गलपरिवं ।
 उञ्जन्त^३विमगुगुलुपवियमित्तधूममघायं ॥
 — समरवद्धरहिरस्करयगमोत्तियरदयमत्तियमणहं ।
 चन्दकरधवलदीहरपरिलम्बियचमरमंघायं ॥ २०

१ CE. अन्तर्हित, translation. विष्णु or जिष्णु. २ CE. अवन्ति.

३ CE. अवलम्ब. ४ CF. अवलम्ब. ५ D विष्णु. BCE. दुग्गुल ।

रुहिरकमन्वानम्वयदौहरवणकोलवधनिष्ठम् ।

कङ्कलिपद्मवुष्कनिमित्तारेहन्तधरणितल ॥

कोदण्डसगघण्टयमहिमासुरपुच्छवावडकराए ।

कच्चादणिपडिमाए विह्वसिय चारुवाए ॥

१ तत्रो न दद्रुण चिन्तिय धरणण

सहा सौहस्य वणे पलाइउ वारणस्य थ तहेव ।

सुकयस्य दुक्कयस्य थ भण कत्य पलाइउ सका ॥

एव च चिन्तयन्तो कूठो सवरेहि वन्द्रमञ्जमि ।

अह वन्धिकण गाढ पुम्बविरुद्धेहि १ थ खलेहि ॥

१० एत्यन्तरमि समागत्रो चण्डियायण कालसेणो । पडिओ

चण्डियाए चलणेषु । १ भणिय च सगमयस्कर । भयवद्,

जद वि न कत्रो तए मह यसाओ तहावि जसन्तरे वि जहा

न एव दुक्कभायण हवामि तहा तए कायम्ब ति । 'मत्य-

वाहपुत्तावयारकरणेण अ मह दुक्क न तुम चेव जाणमि'

११ ति 'चिन्तिकण भणिओ कुरङ्गओ । हरे, निवेएहि भयवर्द्ध

बलि । 'तेण ॥ देवो आणावेद' ति भणिकण खित्तो णेण

केसेसु' कड्डिकण भयपरायत्तसन्वगत्ता दुग्गिलओ माम

लेहवाहओ । ठोदथ रत्तचन्दणसणाह १ भायण । विगयपाणो

विव चच्चिआ दुग्गिलओ । कालसेणेण कड्डिय विष्णुकडा-

१ B रायत

१ AD च ॥ चखलहि

१ CE सगमयस्कर थ ।

१ E भणिकण ।

१ CE om down to चित्तो ।

१ A केसे

१ CF मदलस्यो ।

डोवभासुरं मण्डलगं, वाहियं ईमि नियमुयासिहरे । भणिओ
 य दुगिलओ । भद्, सुदिट्ठं जीवलोयं करेहि । 'सग्ग
 तए गन्तव्व जीवियं मोत्तूण । किं वा ते संपाडियडं त्ति ।
 तओ भयाभिभूएण न जंपियं दुगिलएणं । पुणो वि भणिओ,
 पुणो वि न जंपियं त्ति । 'अण्णावूरियमणोरहो य न वावाड- ५
 ङ्गदं त्ति विमणो कालसेणो । तं च दट्ठूण चिन्तिअ धरणेणं ।
 हन्त मए वि एवं भरियव्व त्ति । ता वर अपेक्खिऊण
 दीणसत्तथायं काऊण खणमेत्तपाणपरिरक्खणेण इमस्स उवयारं
 पढम विवज्जो हि । वावडो वि मे विणिवायकरणेसु कयन्तो,
 एसो वि निब्बुओ हवडं त्ति । चिन्तिऊण भणिओ कुरङ्गओ । १०
 भद्, निवेएहि एयस्स महापुरिमस्स, जहा 'भयविमणो' खु
 एसो तवस्सो, ना किं एहणा; अणभिओ अहं पत्थणाए;
 तहावि भवओ पओचणं 'पमाहणीयं चेव पत्थेमि एमं पत्थणं'
 त्ति । निवेदयं कालसेणस्स । भणियं च णेण । जीवियं मोत्तूण
 पत्थेडं भद्दो त्ति । धरणेण भणियं । मोत्तूण एयं म वावाएसु १५
 त्ति । तओ वाहजलभरियलोयणं 'अहं को उण एसो परो-
 वयारतलिक्खयाए 'अप्पाणथ वावायणे समणोद, सुमरावेद
 मे सत्यवाहपुत्तं' त्ति भणिऊण मुच्छिओ कालसेणो, निवडिओ
 धरणिवट्ठे । वीजिओ किमोरएण । लद्धा चेयणा । भणियं
 णेण । भद् किमोरय, निरुवेहि एयं, को उण एसो २५

१ A वड', D sec m   १ GED वडपु० ।   १ CE पठावयं ।

२ ABD लोचनेनं । ३ CE om next 8 words and continues सुमरेद ।

महाणुभावो सत्यवाहपुत्तस्तु चेद्विय अणुकरेद । निह्विकण
भणिय किमोरण । भो इमाए अणससरिमाए आगिईए सो
चेव मे पडिहायइ त्ति । ता सयमेव निह्वेउ पत्तीवई ।
तत्रो हरिसविषायगमिणं निह्विओ णेण पञ्चभिन्नाओ य ।

- ४ कौडिया से बन्ना । खग मोत्तूण निवडिओ चलणेसु ।
भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, खमियव्वो 'मह एस अवराहो ।
धरणेण भणियं । भो महापुरिस, अहिप्पेयफलमाहणेण गुणो
एण एसो, कहमवराहो त्ति । कालसेणेण चिन्तियं । नूणं न
एस मं पञ्चभिन्नाणइ त्ति, तेण एव मत्तोइ, ता पयासेमि से
१० अत्ताणयं । भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, कि ते अहिप्पेय
फलं 'साहियं त्ति । धरणेण भणिय । भइ, पत्तुए वावाधणे
एयं उज्झिऊण 'ममेव मरणमणोरहावूरण' त्ति । कालसेणेण
भणियं । सत्यवाहपुत्त, कि ते इमस्स 'निब्बेयाइमयस्स
मरणववसायस्स कारणं । धरणेण भणियं । भो महापुरिस,
११ अलमियाणि एयाए कहाए । सपाडेउ भव अत्तणो ममीहियं
त्ति । तत्रो 'अहो से महाणुभावय' त्ति चिन्तिऊण भणियं
कालसेणेण । सत्यवाहपुत्त, न सुमरेमि मं मीहविणिवादयं
नागपोयय पिव अत्तणो विणासनिमित्तं अत्तणा चेव जीवा-
विऊण कयग्घसेहरयभूय^१ कालमेण । जीवाविओ अहं तए ।

१. B मस. E. मस. १.

२. D adds कि वा पुरिसमारो भवीय^२ and om

साहियं त्ति ।

३. A मस. CE मस

४. A = इवूरण ।

५. BCE om

६. OF = भूयमका ।

मए पुण कओ तुज्ज पच्चुवयारो, तिओइओ तुमं सत्थाओ,
 पाविओ^१ य अणत्तपुव्व इम ईदस अवत्थ ति । तओ
 सुमरिऊण पुव्ववुत्तत्त पच्चहियाणिऊण^२ य कालसेण लज्जा-
 वणववण जपिय धरणेण । ओ महापुरिस, को अह जीवा-
 वियव्वत्स तुह चेव पुणपरिणई एस त्ति । कह च तुम^३
 कयग्घो, जो दिट्ठमेत्ते वि जणे अन्नाणओ किंपि काऊण
 एव खिज्जसि त्ति । ता अलमेदणा । अह किं पुण इम
 पत्थुये ति । तओ लज्जापराहीणेण न जपिय कालसेणेण ।
 माहिय च निरवसेममेव सगमदसणाइय नियपाणपरिचाय-
 ववसायावसाण चेद्धियं ति किमोरएण । तओ 'अहो मे^४
 कयन्नुया, अहो यिरसिणेहया, अहो महाणुभावय' त्ति
 चिन्तिऊण जपिय धरणेण । ओ महापुरिस, जुत्तमेव
 गुरु^५देवपूयण पुण्ण^६बलिगन्धचन्दणेहि न उण पाणिघाएण ।
 अवि च

, होज्जा जले^१ वि जललो होज्जा खीर^२ पि गोविमणाओ ।^३
 अमयरसो^४ वि विमाओ न य हिसाओ हवद धसो ॥
 दाऊण य अहिओय देवयज्जाण जे खलु अभव्वा ।
 घायन्ति जिवसयाइ पावेन्ति दुहाइ ते^५ नरए ॥
 ता विरम एयाओ ववसायाओ त्ति । कालसेणेण भणियं ।

१ A इउ तुम ईदसि ।

२ BD om

३ DC† देवय० ।

४ D पल० ।

५ CF न ।

६ CF विरए ।

जं तुमं भणामि त्ति । १ तत्रो गामदेसलूडणो^१ अत्राभावे य
भक्कणनिमित्तं च मोत्तूण कत्रो अण्णे कायम्बरिअडवि-
पविट्ठसु सत्यस्स पाणिघायणस्स जावज्जीविओ नियमो ।
फुण्वल्लिगन्धचन्दणेहिं पूरया देवया । नौओ^२ णेण सयल-
५ वन्दसंगओ नियगेहमेव धरणो । कओ उच्चिओ उवधारो ।

भुत्तुत्तरकालंमि य उवणीयं से ममत्तरित्य मि ।

सवरारिवेण तुरियं गहियं जं सत्यभङ्गंमि ॥

करिक्कुम्भसमुत्थाणि य महज्जमुत्ताहल्लाह पवरारं ।

ढम्मा य गयवराण चमराणि य जसचमरौण ॥

१० घेनूण य तं रित्थं दाऊण य किंचि वन्दयाण पि ।

विहरह जहासुहेणं भणिकण विमज्जिया तेणं ॥

धरणो वि कालसेणपीईए तत्येव कच्चि काल गमेऊण
विसज्जिओ^३ कालसेणेण, पयट्टो निययपुरि, पत्तो य काल-
हमेणं । [विस्त्राओ अक्कापिईहिं नायरेहि य]^४ परितुट्टो

१५ मे गुहयणो । निग्गया नयरिमहन्तया । पच्चुवेक्खिय भण्डं
सखिय^५ च मोद्वेण जाव सवाया कोडि त्ति । इओ
अदक्कन्ते अट्टमासे आगओ देवनन्दो । तस्स वि ष निग्गया
नयरिमहन्तया । पच्चुवेक्खिय भण्डं सखिय च मोद्वेण जाव

१ CE om all down to उपपत्तिः ।

२ B लूडके, D pr m

३ CE add य ।

४ D adds समाओ, B 1 marg

५ BCDE om

the words in brackets, D adds 1 marg sec m विस्त्राउ अक्कापि
नायरेहिं । ६ B सखीकथं ।

अद्वकोडि त्ति । तन्नो विणिओ देवमन्दी । ममप्पिय
पउरभण्डमोक्ष । सेसेण १५ परमणोरहसपायणेण सफल
पुरिमभावमणुहवन्तस्स आगया मयणतेरमी । भणिओ य
एसो नयरिमहन्ताएहि 'नीमरेहि रहवर' । धरणेण भणिथ ।
अल वालकीडाए । पममिओ नयरिमहन्ताएहि ॥ ५

अद्वन्तो य से कोद कालो परत्यमपायणसुहमणुहवन्तस्स ।
निओदयपाय ७ जेण नियमुओवज्जिय दविणजाय । ममुप्पसा
य से चिन्ता । अवस्समेव पुरिसेण उत्तमकुलपसूएण तिवगो
सेवियव्वो १ । त जहा । धमो अत्यो कामो य । तस्य
अपरिचत्तमव्वमहेण अत्यप्पहाणेण होयव्व ति २ । तन्नो चेव १०
तस्स दुव मपज्जन्ति । त जहा । धमो कामो य । अन्न च ।
एम अत्यो नाम महन्ता देवयाहव । एसो खु पुरिमास
वज्जमाण वड्ढावेद, ३ गोरेव जणेद, महग्गय उप्पाएद, मोहग्गं
करेद, ४ कायामावहेद, कुल पयासेद, रुव 'पयासेद, मुद्धि
पयासेद' ५ । अत्यवन्तो हि पुरिमा अदेन्ता ६ वि लोद्याण १६
मल्लाहणिज्जा हवन्ति । ज चेव करेन्ति, न चेव तेमि अमोहणं
पि ७ मोहण वलिज्जए । अभग्गपणदपत्त्यण च अणुहवन्ति
परत्यमपायणसुह । ता जद वि एम मह पुव्वपुरिमोवज्जिओ
अदपभूओ अत्य, तहावि अल तेण सुहयणदणिममाणेण ।

(Cf ७. १ Cf नीचिचण्णो । १ Cf om ४ BCDE ववारेद ।

१ C) वादमा० । (३) ममग्गति Cf उप्पाएद । ७ Cf पदवेद ।

८ D) अदेयाणा ACF अदमया । ९ Cf om D; marL

ता अन्नं उवज्जिणेमि^१, गच्छामि दिपावणिज्जेणं^२ ति ।
 चिन्तिऊण विवत्ता जणणिजणया । अणुमन्निओ य एहिं
 गओ महया सत्थेणं समहिजिओ पुब्बसमुदतडनिविट्ठं
 वेजयन्तिं नाम नयरिं । दिट्ठो जरवट्ठं । बज्जमन्निओ य
 ५ एणं । निओइय भण्डं, न समामादओ इट्ठलाभो । चिन्तियं
 च एण । समगओ चैव जलनिहितं । ता गच्छामि ताव
 परतीरं । तत्थ मे गघसु कयाइ अहिलसियपओयणसिद्धी
 भविस्सइ ति । गहिं परतीरगामिय भण्ड । सज्जित्तियं
 पवहण । पसत्य^३तिहिकरणजोगेण निग्गओ नयरौओ, गओ
 १० समुदतीरं, पूइओ अत्थिजणो, अग्निओ जलनिही । तओ
 वन्दिऊण गुरुदेवए उवाकडो जाणवत्त । आगड्डियाओ
 वेगहारिणीओ सिलाओ, पूरिओ सियवडो, विमुक्क जाणवत्त,
 गम्भए चीणदौवं ति ॥

असया य अइक्कन्तेसु कइवयदिणेसु कुसलपुरिमविमुक्के
 १५ विथ नाराए वइन्ते जाणवत्ते गघणयलमज्झमंडिए दिणयरमि
 आगम्यन्तो विथ मेइणिं धुणन्तो विथ समुइ उल्लूकजो^४
 विथ कुलसेलजालाणि पयट्ठो मारओ । तओ एरावणो विथ
 गुलुगुलेन्तो षडिमोत्तवाहियसरियासुहं^५ खुहिओ महएवो,
 विस्सणा निज्जामगा । तओ समं गमणारग्गेण ओसारिओ
 २० सियवडो जीविथामा विथ विमुक्का नद्धरमिला निज्जामएहिं ।

१ BCE -आमि । २ A -ज्जं । ३ A om तिहिकरण, B : marg

४ CE -ल्लो, B -लवयो ।

५ A हरिदा* ।

तद्वावि य^१ तस्य कचि वेस गमेऊण विवस्र जाणवत्त ।
 जौवियसेसयाए समासादय फलम^२, अहोरत्तेण लङ्घिऊण
 जलनिहि सुवणदीवमि लग्गो सत्यवाहपुत्तो । चिन्तिय च
 णेण ॥ अहो परिणई देवसु । न पाणामि अवत्य पिययमाए
 परिचणसु य । अइवा कि विसाएण । एसो चेव एत्य ५
 प्रमाण ति । तस्यो कयलफलेहि सपादया पाणवित्ती ।
 अत्यमिओ सूरिओ । कओ णेण पणवसत्यरो, सीयावणयत्य
 च अरणौपओएण पाडिओ जलणो । वीममिऊण १कचि
 काल पणमिऊण गुरुदेवए य पसुत्तो ॥ एसो । अरुद्धेन्ता
 रयणी, विवद्धो य । १लग्गओ २असुमाली । दिट्ठ च णेण १०
 न जलणच्छिक्क सव्वमेव सुवणीहय धरणिखण्ड । चिन्तिय च
 णेण । अहो एय सु धाउखेत्त, ता पाडेमि एत्य सुवणय
 ति । कथाओ इड्डयाओ, अड्डियाओ धरणनामएण उल्लयाण
 चेव सपादया मण्डा, पक्का ॥ सुवणमया जाया । एवं च
 कथा णेण दस इड्डयासपुडमइत्ता । निवद्धो भिन्नपोयद्धओ ॥ १५
 इओ य चीणाओ चेव सुवयणसत्यवाहपुत्तमन्तिय
 अमारमण्डभरिय अन्नदीवल्लग^३सपावियलच्छिमहिय देव-
 उरगामिय समानय तमुद्देस जाणवत्त । दिट्ठो ॥ भिन्नपो-
 यद्धओ ४सत्यवाहेण । लम्बिया ५ नङ्गरा सुवयणाएमेण ।

१ CE om D adds पडिपुत्तवादिओर B 1 marg

२ D फलम

B फलमो CF समासादयफलमो ।

३ CE नुसकास ।

४ CF om

५ D सभाविद्य D see n

६ ACF om

- समागया निज्जामगा । दिट्ठो य णेहि धरणो भणियो य ।
 भो भो महापुरिस, एसो चीणवत्यव्वगो देवउरगामो जाण-
 वत्तमठियो सुवयणो नाम सत्यवाहपुत्तो भणइ, जहा एहि,
 कूत्त गच्छइ । धरणेण भणिय । भइ, किमण्डभरिय खु
 १॥ जाणवत्त । निज्जामएहि^१ भणिय । अज्ज, विहिवसेण
 १परिवड्डियो खु एसो सत्यवाहपुत्तो विहिवेण न उण
 पोससेण । ता^२ सुद्धु न सारभण्डभरिय ति । धरणेण भणिय ।
 जइ एव, ता अणुवरोहेण आगच्छइ एत्तिय भूमि सत्य-
 वाहपुत्तो । निवेइय सुवयणस्स । आगञ्चो एसो, भणियो
 १० धरणेण । सत्यवाहपुत्त, न तए कुप्पियन्न, पञ्चोयण उड्डिसि-
 ज्जण किञ्चि पुष्कामि ति । सुवयणेण भणिय । भणउ
 अज्जो । धरणेण भणिय । केत्तियस्स ते दविणजायस्स जाण-
 वत्तमि रित्य । सुवयणेण भणिय । अज्ज, देवस्स पण्डित्त-
 याए^३ विण्हो खु अहय । तहावि 'पुरिसवारो न मोत्तव्वो'
 १५ ति उच्छाहमेत्तभण्डमोत्तो सुवणसहस्समेत्तस्स चेत्तूण किपि
 भण्ड देवउर पयड्डो जि^४ । धरणेण भणिय । जइ एवं, ता
 परिक्खय भण्ड, भरेहि से मन्तियस्स सुवणस्स जाणवत्त,
 कूलपत्तस्स य भवञ्चो पयक्खिस्स सुवणल्लस्स ति । सुवयणेण
 भणिय । कि सुवणल्लकेण, तुम चेव बड्डो ति । उज्झिय
 २० पुब्बभण्ड । भरिय सुवणस्स । ठाविया सखा । उवाहड्डो

१ B *एव ।

२ D पडि० ।

३ OE ता ए सुद्धु । *

४ B नड्डो ।

५ A ति ।

धरणो । दिद्धा य जेण लच्छी । परितुट्ठो एस हियएणं ।
 दूमिया य एसा । ‘जाया महं एस’ त्ति माहियं सुवयणसु
 ‘धरणेणं । आणन्दिओ एसो । पयदं जाणवत्तं । गयं
 पच्चजोयणमेत्तं भूमिभागं ॥

एत्यन्तरंमि गयणयलचारिणी वेगाममणेणामपयन्ती १
 समुद्दं अयासविज्जु विय असुहया लोयणाणं ‘चरे रे दुट्ठ-
 सत्यवाहपुत्त, अकओवधारो अणुजाणियं मए ‘कच्चिं इमं
 मईयं दविणजायं गेपिहज्जण गच्छसि’ त्ति भणमाणी
 सुवणदीवसामिणी समागया सुवणनामा वाणमंतरौ । धरियं
 जाणवत्तं भणिय च णाए । भो भो निज्जामया, अदाज्जण १०
 पुरिसवलि न एत्य अत्थो घेप्पइ; ता पुरिसवलि वा देह,
 अत्य वा सुयह, वावाएमि वा अहयं ति । [जइ एयाण
 एक्कं पि न देह, तओ अणत्थो कए अण तुज्ज भिन्दामि
 पवहणं] १ धरणेण चिन्तियं । अहो एु खलु सुयाविओ
 निघयरित्यं सुवयणो, उवयारी य एसो लच्छीसंपायणेण, १५
 एसा य एवं भणाइ । ता इम एत्य पत्तयालं, अहमेव
 पुरिमवली हवामि त्ति । चिन्तिज्जण भणिया वाणमंतरौ ।
 भयवइ, अयाणमाणेण मए एवं ववसियं । ता पसीय १
 अहमेव एत्य बलिपुरिसो; मं पडिच्छु त्ति । तीए भणीयं ।
 जइ एव, ता घत्तेहि अप्पाणय समुदे, जेण ते वावाएमि १०

१ CE'om १ A लच्छी । १ ACE om the passage in brackets,

B १. marg sec m

१ CE add भयवइ ।

न्ति । लच्छीए चिन्तिय । अणुग्गिहीया^१ भयवईए । तओ
धरणेण भणिय । वयस्स सुवयण, पावियन्वा तए लच्छी मह
गुरुण ति । भणिकण पवाहिओ अण्णा । विट्ठो य एणए
सूलेण, नीओ सुवणदीव^२ । उवसन्ता वाणमतरी । पयट्ठ

५ जाणवन्त^३ देवउराहिमुह ॥

॥एत्यन्तरमि दिट्ठो य एसो कण्ठगयपाणो सुवेजाओ
रयणदीवपत्तियएण हेमकुण्डलेण, पच्चभिन्नाओ य णेण ।
पुब्बपरिचिया य सा हेमकुण्डलस्स वाणमतरी । तओ 'हा
किमेयमकज्जमणुचिट्ठिय' ति भणिकण मोयाविओ वाण-

१० मतरीओ । पुब्बभणिओसहिवलयवदयरेण कय से वणकम्प ।
जीविघवेसेण य पन्नतो एसो पच्चभिन्नाओ य णेण हेम-
कुण्डलो । पुच्छिओ 'धरणेण सिरिविजयवुत्तन्तो । माहिओ
हेमकुण्डलेण, जहा जीविओ सो महाणुभावो ति । परितुट्ठो
धरणो । हेमकुण्डलो य चेत्तूण धरण पयट्ठो रयणदीव । पत्तो 'य

१५ भुयङ्गगन्धन्वसुन्दरीजणारद्धमङ्गरगेयरवायव्वियदिक्कावसाणनि-
च्चलट्ठियमयजूह दरिषवण होलघोणाहिघायज्जरियमहिधकु
क्कलियमुत्थाकसायसुरहिगन्धवासियदिक्कायक्क तौरतरुड्डिय
कुसुममयरन्दवासिधासेसविमलजलदुल्लियरायहसाचलपरम-
हस्सकलिल महल्लतरुसिहरावडियकुसुमनियरच्चियवित्तियल-

१ D adds हि CE add चह ।

२ BD सुवणमूनिदीव ।

३ Cf om

४ A om, B: marg sec m

५ CE om

६ ACE om

भूमिभाग उद्दामनागवक्षीनिवहसमालिङ्गियासेमपूगफलीसण्ड^१
 विचडघणसुरहिमन्दारमन्दिरारद्धविज्जाहरमिऊणरदसुह द-
 रियवणहत्थिपीवरकरायडुणभगसमुत्तुङ्गगलन्तचन्दणवण ती-
 रासन्नद्वियघणतमासतरुवौहिओहभियजलहिजल तदणतद-
 विचडमणहराल^२वालजलसुहियविविहविहगनिधररवा^३पूरि-
 डहेस मिडुविज्जाहराल^४मुत्तुङ्गरयणगिरिसणाहं ठौवं नामेण
 रयणसार ति । अवि थ

रयणायरेण धणिय विचडतरङ्गुच्छलन्तवाद्याहि ।

सञ्चत्तो पियकामिणिहदरमरौर व ^५उवगूठ ॥

सपाविऊण फलहरमभियमसौहहनमिज्जमाणो ॥ १०

परिणयसुडन्तवऊविहतरकुसुमोवणियपूओ ॥

कमलमऊपाणसेवणजणियकलाक्षावसुहलभमरेहि ।

कथसागयसम्माणो ॥ अदगओ ^६सुयतरुसण्ड ॥

सबविट्ठो दौहियातीरमि, वीसमिओ मुऊत्तय, गहियाद
 सहयारफलाद, मज्जिय दौहियाए, कथा पाणवित्ती । १५
 पुच्छिओ हेमकुण्डलेण धरणो । कह तुम रमौए पाविओ
 न्ति । साहिओ णेण जहद्विओ मयलवुत्तन्तो । हेमकुण्डलेण
 भणिय । अहो से कुरहिययत्तण, ता कि ^७एइणा, भण कि
 ते करीयउ^८ न्ति । धरणेण भणियं । कय मयलकरणिज्जं ;

१ CE पूगसण्ड । २ A •वालजल । ३ B •हरि • CE •पूरि • ।

४ B •वसु • CE •समु • । ५ A उव • D pr m ६ AB भूय • ।

७ A om यइथा मय कि ।

८ B करीय ।

किं तु दुस्तिया मे जाया, ता तीए मंजोयं मे करेहि ।
 तओ 'रयणगिरीओ पद्माणरयणमंजुयं मंजोएमि' त्ति
 चिन्तिऊण भणियं हेमकुण्डलेणं । करेमि मंजोयं, किं तु
 अत्ति इहेव दीवंमि रयणगिरी नाम पल्लओ । तत्त्य
 ५ सुजोयणो नाम किन्नरकुमारओ मे भित्तो परिवमद । ता
 त पेच्छिऊण नेमि त देवउरमेव । तहिं गयस्स नियमेणेव
 तीए मह मंजोगो भविस्सुह त्ति । पडिस्सुयं धरणेण । तओ
 घेन्नूण धरण पयट्ठो रयणपल्लयं ।

पत्तो य मङ्गरमाहयमन्दन्दोलैन्तकयलिमघायं ।

- १० मघायमिलिय^१किपुरिसजखपरिऊत्तवणमण्डं ॥
 वणमण्डविविहकलरममतुद्विहग^२महमभौरं ।
 गभीरजलहिगज्जिघहित्यपिओमत्तसिद्धयण ॥
 सिद्धयणमिलियचारणमिहरवणा^३रद्धमङ्गरसंगीयं ।
 संगीयमुरयघोसाणन्दिपनञ्जलमिहिनियर ॥

- ११ मिहिनियररबुद्धपिडयपमन्नवरमिद्धकिन्नरिनिहाय ।
 किन्नरिनिहायसेविघलवङ्गलवलीहरच्छायं ॥
 कायावन्तमणोहरमणियडविलमन्नारयणनिउत्तुवं ।
 निउत्तुमठिउप्पेहड^४मिहत्तुत्तिधं च रयणगिरिं ॥

तओ य त पाविकुण महामहत्तुत्तुत्तरयणमिहत्तुत्तु-

- १० निहत्तुत्तरविरहमगं विविहवरमिद्धविज्जाहरङ्गणाल्लजियगमण-

१ ABD. किन्नरयं, CE किन्नरकिपुरिसं ।

२ CE रयमभौरं ।

३ B वदं ।

४ A •उप्पेयं II •उत्तिधं B •उत्तिधं CE •उत्तिधं ।

चलणालत्तयरसरञ्जियवित्थिणमुत्तामिलायलं दरिविवरविणि-
गयनिञ्जरञ्जरन्तञ्जकाररवायद्धियदरियवणहत्थिनियरसमाद-
णवियडकडउद्देस उद्दाममाहवौलयाहसुक्कङ्गनिह्यरयायास-
विमसुहपसुत्तविज्जाहरमिज्जण अदकोउहत्तेण^१ आरुहिउ
पयत्तो । किह

वासियलवङ्गलवलीचन्दणगन्धुक्कडेण विसिरेण ।

अवणिज्जन्तपरिस्सुममंतावो^२ भङ्गरपवणेण ॥

पेच्छन्तो य रुद्धरदरिमन्दिरामलमणिभित्तिसंकन्त-
पडिमा^३वलोयणपणयकुवियपसायणूसुयदइयदसणाहियकुविय-
वियडुसहियणोहसियमुद्धमिद्धङ्गणमणाहं, कत्यइ य^४ पयार- १०
चलिय^५वरचमरिनियरनोहारामलचन्दमऊहनिमलुद्दामचमर-
चवसविक्खेववौडञ्जमाण, कत्यइ य निथम्बोवइयवियडघण-
गणियायलणुअनाधुयसडाजालनहयलुक्कङ्गनिमियकमदरिय-
मयणाहहञ्जियरवावूरिउद्देस, अत्तय सरसघणचन्दणवणु-
क्कङ्गविविहपरिहासकौलाणन्दियभुयङ्गमिज्जणरमणिज्ज ति । १५
तओ आरुहिज्जण रयणमिहर रयणगिरितिलयभूय^६तत्तय य
बालकयलोपरिवेडियवियडपौड सोहाविणिज्जियसुरिन्दभवणं
उत्तुङ्गतोरणखभनिमियवरमालिभञ्जियामणाह मणहरालेक्क-
विचित्तवियडभित्ति रुद्धरगवक्खवेइओवसोहिय निमलमणि-

१ CE add य ।

२ A ०४ D sec m

३ B ०४८०, D ०४८०४० CE ०४८०४०४० ।

४ A ४०, D sec m

५ A om वर D blots it out with geru

६ CE om तत्तय ।

कोटिम सुरहिकुसुममपादयपूत्रोवयार च गत्रो सुलोयण-
मन्तिय मन्दिर ति । दिट्ठो य लेण गन्धवदत्ताए सह वीण
वायन्तो सुलोयणो । अबुद्धिओ सुलोयणेण । सपादओ मे
उचिओवयारो । पुच्छिओ सुलोयणेण हेमकुण्डलो । कुओ
५ भव कुओ वा एस महापुरिमो, किनिमित्तं वा भवओ
आगमणपओयण ति । तओ 'सुवेलाओ 'निय धरणत्सु सुवस-
भूमिसुवसभाइय चिन्तियरण'पदाणपञ्चवसाण साहियमा-
गमणपओयण । तेण वि उप्पुल्लोयणेण पडिस्सुय । तओ
चिट्ठिऊण कइवयदियहे^१ गहियाइ पहाणरणइ । नौओ य
१० लेण धरणो देवउर । सुक्को नयरणाहिरियाए, समप्पियाणि वे
रणणाणि । भणिओ य एसो । इहट्ठिओ चेव जाय पडि
वालस त्ति । पडिस्सुय धरणेण^२ । गओ हेमकुण्डलो ॥

धरणो पुण बाहिरियाए चेव कचि वेल गमेऊण पविट्ठो
नयर । दिट्ठो य टोप्पसेट्ठिणा । 'अहो कणाणागिई अदिट्ठ
१५ पुब्बो एगागी य दौसइ, ता भवियव्व एत्थ कारणेण^३
ति चिन्तिऊण अहिमथसभासणपुरस्सर नौओ लेण गेह ।
कओ उवयारो । पुच्छिओ सेट्ठिणा 'कुओ तुम' ति ।
साहिओ लेण मायन्दिनिवासनिग्गमणाइओ देवउरमपत्ति-

१ B reads, भविय हेमकुण्डलो सुवेलाउ अइ आगउ एओ य सुवसभूमौउ
पउयण पुइ पहाणरणसेहि ता दाहि म देहि । तेण वि etc १ CE नियय ।
२ CF पहाण ३ CF दिण । ५ B adds पयमिअ य चेव ।
१ १ कारण ।

पञ्जवमाणो निययवुत्तन्तो । ममप्पियाद् रयणाद् । भणियो
य १जेण भेट्ठी । एथाद् २मंगोवावसु त्ति । मंगोवावियाणि
भेट्ठिणा ॥

इत्थो य धरणममुद्दपडणममणन्तरमेव ममामासिया
सुवयणेण लच्छी । भणिया थ जेण । सुन्दरि, ईदमो एव ५
ममारो, विश्वोमावमाणाद् एत्य मगयाद्, ता न तए
मतप्पियव्व । न विवन्नो य एम तुज्झ, अवि य मज्झ ति ।
तत्थो नियडिप्पहाणाए वाहजमभरियल्लोयण जपिय लच्छीए ।
तए जीवमाणमि को मए मतावो त्ति । तत्थो अदक्कन्तेसु
कदवयटिणेसु जाणवत्तमठिथ १पहय सुवणमवल्लोदकण १०
चिन्तिय सुवयणेण । विवन्नो खु भो तवस्सुी, २पभूय च एय
दविणजाय, तरुणा य मे भारिया कववई य, मगया य मे
चित्तेण, ता कि एत्य जुत्त ति । अहवा इयमेव जुत्त, ज
इमीए गरुण ति । को नाम अवाजिमो मयमेवागय लच्छि
परिचयद् । ता गेणहामि एय । तत्थो ३परिहाममज्झा १५
इत्थिय १ त्ति विद्यदुनायगाणकवा कया परिहासा, आवज्जिय
मे हियय । निविट्ठो ४घरणिमहो । ५अत्तट्ठिय सुवणय ॥

१ C.D. om. २ A. ३ D. inserts here the following
[passage which in Basileiden th. mss. n. with many corrup-
tions. मा अहं मद्यापुत्ति मदिहाह(हे)व इमाय अदियवरं सुए पविस्त ति न
वेरर देविउ देवो । मा कियमेव अईयवट्ठुमीयणेव । मज्जिउ य अहमज्जउतए ।
मपाहमि मज्ज ववव पराहमि इया रित्थय च चयवमज्जोव । ४ C.D. मज्जय ।

५ १ अविट्ठिय ।

मञ्जिओ एमो, पाइओ महु, काराविओ^१ पाणवित्ति ।
 अदक्कन्तो वासरो, ममागया रयणी, अत्युय मयणिज्ज ।
 २निवणो एमो लच्छी य । तओ मयपरादीणस्स मिमिणए
 विय ३अल्लत्त चेदुमणुहवन्तस्स दिओ इमीए ४गले पासओ,
 ५वलिओ य एमो । परिओमवियमियच्छीए लच्छीए सुवयणेण ५
 य विमूढो धरणो मओ त्ति काज्जण उण्णिओ जलनिहि
 तडे । गयाइ आणवत्त । जलनिहियवणमगमेण य^६ ममासत्थो^७
 एमो । चिन्तिय च णेण । हन्त किसेय त्ति । कि ताव
 सुविणओ आओ^८ इन्दजाल आओ^९ मदविबभो आओ^{१०}
 मच्च येव^{११} त्ति । उवच्छद्दु जलनिहितड । मच्च येव त्ति १०
 जाओ मे विनिच्छओ । उट्ठिक्कण चिन्तियमणेण । अहो
 लच्छीए चरिय, चहो सुवयणस्स पोरुम । चहवा द्दुग्गुठो^{१२}
 विय उल्लग्गपत्थिया, किपागफलभोगो विय महुलावमाणा,
 दत्तादियकिञ्च प्व टोसुप्पायणी, कालरत्ती विय तमो-
 वलित्ता, ईदमा चेव महिलिया होइ । अवि य १५

जलणी वि घेप्पइ सुइ पवणो भुयगो १६य केणइ नएण ।

महिलामणो न घेप्पइ मच्चणहि वि मयमइस्सेहि ॥

१ ४ A कारिओ । २ CE सुवणो B महुओ । ३ m

४ DB चवर्त्त CJ चम्भुव । ५ GF om ६ B om next three words

७ A om य । ८ ABD all य । ९ D उवाओ ।

१० B (1 marg) रथाओ १ चर । १० D चथाओ । ११ CE add यथ

१२ AD रंठो ।

१३ CE नि ।

ता कि दभीए। सुवयणसु न जुत्तमेय ति । अहवा
महरा विय मयरायवडुणी चैव इत्थिया हवर ति ।
विमयविमोहियमणेण तेणावि एयं तवमिय ति ।

एव च चिन्तयन्तो सेट्ठिनिउत्तेहि कहवि पुरिसेहि ।

४ सूतगमवेनाए दिट्ठो बाहोसुनयणेहि ॥

भणिओ य ऐहि । अत्यवाहपुत्त, रयणीए न आगवा
तुम ति सजायामहेण रयणीए चैव तुज्ज अन्नेमणनिमित्त
पेमिया अन्ने टोणसेट्ठिण ति । कहकहवि दिट्ठो सि मपय ।
ता एहि, गच्छन् नित्तवेहि अण्येयचिन्ताणसपजित्त

१० सेट्ठिहियय । तओ 'अहो पुरिमाणमन्तर' ति चिन्तिऊए
पयट्ठो धरणो, पविट्ठो नयरि, दिट्ठो य णेण सेट्ठो ।
पहरिक्कमि भणिओ सेट्ठिणा । वच्छ, कुओ तुम, कि वा
विमणदुक्खणो दोममि ति । तओ 'लज्जावणिज्जयं अणा-
चिरुत्तणौयमेय' ति चिन्तिऊण बाहोसुनायणेण १ न जपिय

१५ धरणेण । सेट्ठिणा भणिय । वच्छ, सुय मए, जहा आगय
जाणवत्त १बीणाओ, ता त तुमए उवन्नद्ध न व ति । तओ
मगगायस्कर जपिय धरणेण । अज्ज, उवन्नद्ध ति । मोगाह-
रेणेण य पवत्त बाहमसिन् । तओ 'नूण विवक्षा मे भारिया,
असहा कह ईदमो मोगपमरो' ति चिन्तिऊण भणिय

१ Cf. 'माविथ' ।

२ A एव ।

३ ACF read जपिय न किञ्चि

वाचिन्तवोय ति ।

४ A om. all down to न व ति ।

टोप्पसेट्टिणा । वच्छ, ^१अवि त चेव त जाणवत्त ति ।
 धरणेण भणिय 'आम' । सेट्टिणा भणिय । अवि कुमल ते
 भारियाए । धरणेण भणिय । अज्ज कुमल । सेट्टिणा
 भणिय । ता किमन्नं ते उव्वेवकारण । धरणेण भणिय ।
 अज्ज, न किञ्चि आचिक्खियव्व ति । सेट्टिणा भणिय । ता ५
 कि विमणो सि । धरणेण भणिय 'आम' । सेट्टिणा भणिय
 'किमाम' । धरणेण भणिय 'एय' । सेट्टिणा भणिय
 'किमेय' । धरणेण भणिय 'न किञ्चि' । सेट्टिणा भणिय ।
 वच्छ, किमेएहि सुव्वभासिएहि । आचिक्ख मग्गाव । न य
 अह अजोगो आचिक्खियव्वस्सु, पडिवओ थ तए गृह । १०
 तओ 'न जुत्त गृहआणाखण्डण ति चिन्तिऊण जपिय
 धरणेण । ^२अज्ज अज्जस्सु आण ति' करिय देइस पि
 भामीयइ ति । सेट्टिणा भणिय । वच्छ नत्थि अविमआ
 गृहणालुवत्तीए । धरणेण भणिय । अज्ज जइ एव ता
 कुमल मे भारियाए जीविण न उण मीलेण । सेट्टिणा १५
 भणिय । कह वियाणसि । धरणेण भणिय 'कज्जओ' ।
 सेट्टिणा भणिय । कह विय । तआ आचिक्खिओ ^३मे
 भोयणाइओ जलनिहि^४तडपज्जवमाणो मयलनुत्तन्तो । २०
 च मोऊण कुविआ ^५टोप्पसेट्टी सुवयणस्सु परिसठविय

१ BD आइत्त थव जाय • in B आइत्त appears corrected from अवित्त ।

२ CE किमव्व । ३ Bon D : marg ४ ADCP ति ।

५ CF om next three words ६ D तीरपडवपाओ ।

७ CE om टोप्प ।

- धरणं गन्धो नरवदसमीवं । विचिन्तो णेण सुवयण पद
जहद्वियमेव नरवद । सदाविशो रादणा सुवयणो, भणियो
य एसो । सत्यवाहपुत्त, पभूय ते रित्यं सुणीयद । ता पुड
जपसु, कहमेय तए विट्त्तय^१ ति । तन्नो अजायामहेण
५ भणिय सुवयणेण । देव, कुलक्कमागय । रादणा भणिय ।
भारिया कह ति । तेण भणिय । गुरुविदणा । तन्नो
पुल्लदन्नो टोप्पसेट्ठो । भणिय च णेण । देव, सर्व्व अलियं
ति । सुवयणेण भणिय । कि पुण एत्थ सच्चय । सेट्ठिणा
भणिय । धरणमन्निय रित्य भारिया य, एय सच्चय ति ।
१० तन्नो सत्तुद्धियएणं जपिय सुवयणेण । भो भो अउव्व-
जोदमिय, को एत्थ पच्चन्नो रायकुल खु एय । "टोप्पसेट्ठिणा
भणिय । माहारण रायकुल, पच्चन्नो पुण, सो चेव जीवद
त्ति । सुवयणेण भणिय । महाराय, न मए धरणस्स नाम पि
आयलियं ति । परिक्खउ देवो । रादणा भणिय । भो भो
१५ नेट्ठि, आणेहि धरण, तुम पि त महिलिय ति । पेमिया
णेहि^२ मह रायपुरिसेहि निवयपुरिसा । आणियो य नेट्ठि
हियएणाणिक्कमाणो वि सेट्ठिउवरोहभावियचित्तो धरणो,
इयरेहि य भय^३हित्यहियया नच्छि ति । पुल्लदयाद
रादणा, भणिय च णेण । सुन्दरि, टिट्ठो तए एम कहपि

१ DCE चेह ।

२ BCE विदम ।

३ A पुल्लदउ B पालोईउ ।

४ CE om. टोप्प ।

५ A add. देवस्स, B om. all down to पुरिसा ।

६ B "मिह" ।

७ DCE पुजो ।

सत्यवाहपुत्तो । तीए भणिय । देव, न दिट्ठो त्ति । तओ
 पुच्छिओ धरणो । सत्यवाहपुत्त, अवि एसा ते भारिया ।
 धरणेण भणियं । देव, किमणेण पुच्छिएण, सुयं^१ चेव
 देवेणं, ज जपियमिमीए । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्त,
 अओ चेव पुक्कामि । धरणेण भणिय । देव, जइ एवं देवस्स^२
^१अणुवन्तो, ता आसि भारिया, न उण मयं त्ति । राइणा
 भणिय । एओ सत्यवाहपुत्तो दिट्ठो तए आसि । धरणेण
 भणिय । देव, एओ चेव जाणइ त्ति । ^२राइणा भणिओ
 सुवयणो । सत्यवाहपुत्त, किं दिट्ठो तुमए एअ कहिपि ।
 सुवयणेण भणियं । देव, मए ताव एओ न दिट्ठो त्ति । ^३
 राइणा भणिय । होउ, किं एइणा, साहेह ^४तुओ, किं एत्थ
 रित्त्यमाण^५ । सुवयणेण भणिय । देव, एत्थ खलु दममहस्सुणि
 मोवखिणाण इट्ठासंपुट्ठाण, अअ पि चेवय खु ^६सुरिन्तं भण्ड
 त्ति । ^७पुच्छिओ इयरो वि । धरणेण भणियं । देव,
 एवमेय । राइणा भणिय । ओ किपमाणा खु ते सपुडा । ^८
 धरणेण भणिय । देव, न याणामि । राइणा भणियं । कहं
 निययभण्डसु वि पमाणं न याणामि । धरणेण भणिय । देव,
 एवं चेव ते कया, जेण न ^९जाणामि । तओ पुच्छिओ
 सुवयणो । मइ, तुम साहेहि । तेण भणिय । देव, अहमवि^{१०}

• A व । १ CE om २ CE om all down to सुवयणव ।

४ D तुन्ने । ५ B •पसाक CE •परिमार्थ । ६ BD चिरिभंडनि

CE चिरिभंड । ७ CE om these three words ८ B याणामि ।

નિત્યમયં ન-યાણમિ ! રાદણ મણિય । મો એવં વત્તિય
 કિં મળ કાથલે તિ । ધરણેણ મણિયં । દેવ, યેવમિયં
 કારણં । કિં વઙ્ગણાં જંપિણં । અવિવાધમો અહં એયમ્ ,
 તા ગિણહરિ^૧ રિત્યં મારિય ચ હમો તિ । સુવચણેણ મણિયં ।
 મો મહાપુરિષ, એયં પિ મવન્નો^૨ પદ્મયમેવ, ઝં મે આજો ન
 દિશ્નો તિ । ધરણેણ મણિયં । "પમિદ્ધો^૩ અહ આલદાયમો ।
 સુવચણેણ મણિયં । જદ ન આલદાયમો, તા કિમેયં પત્યુયં
 તિ । ટોપ્પસેટ્ઠિણા મણિય । અરે રે નિલ્લજ્જ પાવકમ્, એવં પિ
 અવહરિહં એવ અંબમિ તિ । "પુણો તિ અમરિસાદસણેણ મણિયં
 ટોપ્પસેટ્ઠિણા । મહારાય, કિં વઙ્ગણાં અપિણ । જદ એયં ન
 ઇણમન્તિયં રિત્ય એસા ચ^૪ ભારિયા, તા મન્ના મન્વન્ન-
 હિયા પાણા નિધરણ તિ । આણાવેણ દેવો મયલે દિલ્લે તિ ।
 રણેણ ચિન્તિય । અવહરિન્નો સુ એમો મહ મિણેદ્ધાણુવન્નેણ ;
 । ન જુત્તં મંપય પિ હદામીણયં કાહ તિ । અપિયમણેણ ।
 વ, જદ એત્ય અણુવન્નો તાયમ્, તા અલં દિલ્લેહિં ; અન્નો
 । એત્ય હવાન્નો અત્તિ ચેવ । રાદણ મણિય । કહેહિ,
 હમો હવાન્નો તિ । ધરણેણ મણિય । દેવ, તે મળ સંપુડા
 તમેણ ચેવ અદ્ધિય તિ^૫ । રાદણ મણિય । કિં તુલ્લ નામં ।
 રણેણ મણિયં । દેવ, ધરણો તિ । દયરો તિ પુચ્છિન્નો ।

* એચ, B pr m ૧ CE om. these three words
 E. transpose these words ૧ CE om. ૧ CE હજીવ.
 ૧ CE om
 ૧) હરિયા ।

तेण भणिय । देव, सुवयणो त्ति । राइणा भणिय । जइ
 एव, तो किन्नो खु ववहारो नवर एत्येव आणेइ 'कइवि
 मपुडे त्ति । 'तओ पेमिय' पच्चल, आणिया मपुडा,
 निहालिया राइणा 'वाहि न दिट्ठ धरणनामय । भणिय च
 णेण । भो नत्ति एत्य धरणनामय । सुवयणेण भणिय । देवो ५
 पमाण त्ति । अन्न च । 'देव, देवस्स पुरओ 'एस मइत्त पि
 अजिय जपिऊण अज्ज वि पाणे धारेइ त्ति । जाणिय देवण
 ज एएण पमाणैकय । राइणा भणिय । भो धरण, किमैय
 त्ति । धरणेण भणिय । देव, न अन्नहा एय, फोडाविऊण मज्झ
 'निहवेइ 'देवो । तओ एयमायणिकुण' मखुद्धो सुवयणो, १०
 हरिमिआ टोप्पमेट्ठी । मइविआ सुवयणारा फोडाविआ
 मपुडा दिट्ठ धरणनामय । कुविआ राया सुवयणस्स लच्छीण
 य । भणिय च णेण । हरे वावाएइ एय याणियगवमधारिण
 महाभुयग, निब्बामेइ 'य एय मम रज्जाओ विवज्जमौल-
 जीविय अमण्डि ममप्पेइ य ममत्यमेव रित्थ धरणमत्थ १५
 वाइस्स । अन्न च । भण भा महापुरिम, कि ते अवर
 'कोरठ । धरणेण भणिय । देव अन्न मे रित्थेण । करेउ
 देवो पमाय सुवयणस्स अभयप्पयाणेण । तओ 'अहो मे
 महाणुभावय' त्ति चिन्तिऊण भणिय राइणा । मत्थवाइपुत्त,

१ Cf करवणमपुडा B करवण, D करइइ २ Cf cor di text
 ३ ४ words ५ B पोपणव ६ A om ७ B इइइमेत्ति ।
 ८ Cf विहरीइ ९ Cf on १० Cf or ११ A करेउव ।

- न जुत्तमेय, तद्वावि अलङ्घनीयवयणो 'तुम ति, ता तुम
 चेव ज्ञाणमि । धरणेण भणिय । देवपमाओ त्ति, अणुगिहीओ
 अह देवेण । रादणा भणिय । भो सत्यवाहपुत्त, गेष्हाहि
 नियधरित्य । धरणेण भणिय । ज देवो आणवेद । तओ
 ५ गरिन्दपच्चउत्ताहिट्ठिओ मह सुवयणेण गओ वेत्ताउल धरणो,
 उवगणिय सुवण्य पच्चउत्तेण, ममप्पिय धरणस्स । तओ
 धरणेण भणिय । भो सुवयण, परिच्चय विसाय अङ्गीकरेहि
 पोहम, दिव्जोवरोहेण कम्म वा खलिय न जायइ त्ति ।
 अन्नं च । भणिओ मए तुज्झ सुवत्तलत्तो, तए पुण
 १० 'महाभावत्तणेण अहमेव बद्धमग्निओ, न उण सुवत्तलत्तो ।
 भणिय च तए आसि ' कि सुवत्तलत्तेण, तुम चेव से बद्धगो'
 त्ति । अणग्घेय च एथ मभमवयण । ता गेष्हाहि सपयं, ज ते
 पडिहायइ' । एव च भणिओ समानो लक्खिओ सुवयणो ।
 न जप्पिय च णेण । तओ टाऊण अट्ठ सुवत्तलत्ते मपूइऊण
 १५ मरवरं तओ' काउ मयलसुत्थ' भणत्त गओ टोप्पसेट्ठिगेह ।
 ठिओ कचि वेल मह सेट्ठिणा । उवगयाए भोयणवेलाए
 कथमज्झणा पभुत्ता एए । भुत्तुत्तरकाले य चत्तलेसु निवडिऊण
 भणिओ धरणेण टोप्पसेट्ठी । जाएमि अहं किचि वत्थुं ताथ,
 जइ न करेइ मम पणयमङ्ग ताओ । तओ हरिसवसुप्फुल-
 २० लोयणेण ' अहो अहं कयत्थो, अहो अह धन्नो, अहो मम

१ CE om next three words

२ D 'भाट' ।

३ AB 'मड' ।

४ G 'उत्त' ति ।

५ A om

६ D यत्त ।

सुजीविय, अहो मम सुलङ्को जसो ति, जसो ईदसेणावि
 महाणभावेण सयलमत्तकप्पतस्कप्पेण तिऊयणचिन्तामणी-
 भूपण वि अह पत्थिज्जामि' ति चिन्तिऊण भणिय टोप्प-
 सेट्ठिणा । वच्क, जइ वि सकनत्त सपुत्तपरियण^१ दासत्तनिमित्त
 मम जाएभि^२, तहावि अहं तुइ महापुरिषसेट्ठिण १आकर- ५
 सियचित्तो न खण्हेमि ते पत्थणापणय^३ । धरणेण भणिय ।
 ताय, जइ एव ता १देहि तिसि वायाओ । ईसि विहसिऊण
 'जाय, जो एग वाय लोप्पइ^४, सो तिसि वि लोप्पयज्जो कि
 नेणावि १धरिउ पारीयइ' ति भणिऊण टोप्पसेट्ठिणा कयाओ
 तिसि वायाओ । 'ताय, अणग्गिहीओ' ति भणिऊण १०
 हेमकुण्डलविज्जाहरविदिअ १महग्गेयपुम्बसमप्पि^५ धरयणसहस्र
 मग्गिओ टोप्पसेट्ठिभण्डारिओ । तेण वि य 'ज अज्जो
 आणवेइ' ति भणिऊण समप्पियाइ गहिऊण रयणाइ ।
 तओ ताण मज्जे १अइ गहेऊण टोप्पसेट्ठिस्स चक्षणपूय
 काऊण पुणो विण्णिवडिओ पाएसु 'ताय, एसा मा पत्थण' ति १५
 भणमाणो धरणो । तओ 'अह^६ कह कसिओ अहमणेण'
 ति सुदर चिन्तिऊण 'अगहिण य विलख्खीभविस्सइ एमो,
 १निवारिओ अह दमिणा अणागयं सेव' उट्ठविओ धरणो
 'वच्क, पडिवजा ते पत्थणा' भणमाणेण^७ टोप्पसेट्ठिणा ॥

१ CD। सकनत्तपुत्त । २ CE जायसि D pr m ३ A आकरसिय ।

४ D वचं CF वयवज । ५ D गहेइ A इहि, CE गदेइ । ६ A लोप्पइ ।

७ CF चारिउ ८ १ महग्गे । ९ A व । १० AD अइ ।

११ A om CF अहो । १२ A निवारइ B pr m १३ CE om

૧તથો વહ્નમન્નિથો^૧ સેટ્ટિણ^૨ ૨મહયા સત્યેણ સમાગથો
 નિયયનયરિં । આવાસિથો વાહિ । જાથો લોયવાથો, જહા
 આગથો ધરણો ત્તિ । ૩નિગ્મથો રાયા પન્નોણિં । ૪[પવેસિથો
 ણેણ મહાવિમૂરેણ નેઝણ નિયયમવણં, પૂદથો મજ્જણારણ^૬
 ૫ નિયામરણપજ્જવણમુવધારણ્યાણેણં] । ૬ગથો નિયયમવણ ।
 તુટ્ટા ૭ય મે જણણિજણયા । વિદ્ધં મહાદાણ, કયા મન્ના-
 યયણેસુ પૂયા । ૮અદક્કના કાર વેલા । તથો સવણિમન્નિય^૯
 મહારાયં પૂદથો અણેણ સવિધેમં । સન્નાણિયા ૧૦ય જહારુહ-
 પહિવત્તીણ પઝરણવેઝ્ઞાદયા, પહિપૂદથો ૧૧ય તેહિ ।
 ૧૨ તથો પુચ્છિથો જણણિજણણહિ । વચ્છ, અવિ કહ તે ઘરિણિ
 ત્તિ । ધરણેણ મણિય । અલં તોણ કહાણ । ચિન્નિય ચ
 ણેહિ । જ્ઞત કય તોણ, જં રત્તિવચ્ચિય^{૧૩} । તા અલં રમસ
 મન્નઘટ્ટણેણ રમિણા જંબિણ । અન્નથો અવગચ્છિસું તિ ।
 ૧૪પત્યન્તરંમિ ૧૫મહાપુરિસયાચિત્તહિયથો વિન્દયવસેણુપ્પુજ-
 ૧૬લોયથો ૧૭કથમુદ્દુક્કસામણવણનિમિત્ત પુણો વિ ધરણસમીવ
 સમાગથો રાયા । ૧૮કથો ધરણેણ સમુચ્ચિથોવયારો^{૧૯} । પુચ્છિથો

૧ H om ૨ CE ૩ સ્ત્રીઓ । ૩ CE om ૪ A om મહયા સત્યેણ ।
 ૫ D' વલિક્કી મહાવિમૂરેણ and omits all down to પુચ્છિથો અણિય ।
 ૬ CE મજ્જણ । ૭ CE સમાગથો । ૮ CDE om ૯ H અદક્કની
 કોર કાલો । ૧૦ A સવચ્ચિમન્નિય મહારાય । ૧૧ CE om ૧૨ ACE om
 ૧૩ E ૪૦વિચય । ૧૪ D has instead of the following words only
 ધરણદંષણનિમિત્તં (પુણો વિ : marg) આગણ ચરણદં । ૧૫ H કરુદ્દય
 વેમેણવદ્ધ । નિમિત્તં । ૧૬ D has only ધરિણિય મે અવચિચ્ચિયથા । તત્ત
 યમણેણિ રાદ્ધો અણિય કરવિચ્ચં ધરણેણ etc ૧૭ A સમુચ્ચિત્ત અવધારો ।

य आगमणपञ्चोयण । मिट्टो मे निययाहिष्णाओ रादणा ।
 तओ चलणेसु निवडिऊण भणिय धरणेण । देव अल
 मुदङ्गेहि कि तु 'माण्णौओ देवो' त्ति करिय पत्येमि
 पत्यणीय । रादणा भणिय । भणउ अज्जो । तेण भणिय ।
 पयच्छउ देवो 'नियरज्जे मन्वसत्ताण 'बन्दिमोरकण 'मन्व
 मत्ताणमभयप्पयाण च' । तओ 'अहो से महाणभावया, अहो
 महापुरिमचेट्ठिय मत्तवाहपुत्तस्स' त्ति भणिऊण आणत्तो
 पडिहारो । हरे कारवाहि चारयघण्टपञ्चोएण मम रज्जे
 मयलबन्दिमोरक मन्वमत्ताणमभयपयाण च द्वावेहि त्ति ।
 तओ ज देवो 'आणवेद' त्ति भणिऊण मपाडिय देव १०
 मामण । मप्पुरिमचेट्ठिएण य परितुट्ठा से जणणिजणया ।
 'परिओमवियमियच्छेहि 'कयमणेहि रादणो उदिय
 करणिज्ज । तओ धरणेण मह कचि वेस गमेऊण
 निगओ राया ॥

धरणो वि चिरयालमिनियवयसयमसेओ गओ मलय १
 सुन्दराभिहाण' उज्जाण । अवलढो थ गागलयामण्डवमि
 कीलानिमित्तमागओ कुविय पियपणदणि पमायन्तो रेविमगो'
 नाम कुमउत्तमो । मुमरिय छच्छीए । चिन्तिय च लेणो ।

१ CI नियय । २ B वज्जपयोण । ३ CF om चयवतावम् ।

४ B on all down to दणावेहि । ५ CI कय उदिय करणिज्ज ।

६ B बरी चहि । ७ CF सुदर । ८ १६० GE करणिज्जो D pr

९ corrected in १६० GE cont nne कोवि ज्जावओ तथा मुमरिय etc

अहो ए खलु एवमपरमत्यपेक्षीणि कामिजणहिययाद
हवन्ति । समागमो भवेग । मग्गो य उज्जाणेकदेशसठिव
अमोयवौहिय ।

दिट्ठो य णेण तहिय फासुयदेशमि वियलियवियारो ।

४ सीमगणमपरिवुडो आयरिणो अरहदन्तो न्ति ॥

असन्नसुद्धचित्तो भाणी विविहतवसोमियसरौरो ।

निज्जियमयणो वि दढ १अणसुहसिद्धितसिच्छो ॥

त पेच्छिजण चिन्ता जाया धरणसु एस लोयमि ।

जीवह मफल एको चत्तो जेण चरावामो ॥

१० घरिणी अत्या मयणो माया २ य पिया य जीवल्लोयमि ।

माइन्दजाससरिमा तहवि जणो पावमायरह ॥

जा वि उवयारवुडो घरिणीपमुहेसु सा वि मोहफल ।

मोत्तूण जग्गो धम्म म मरणधम्मोणमुवयारो ॥

सो पुण सपाडेउ न तौरण आसवानियत्तेहि ।

१५ आसवविणिवित्ती वि य मिहासम आवसन्तेहि ॥

नियमा तत्थारम्भो आरम्भेण च ३वुडुई हिमा ।

हिमाउ कग्गो ४ धम्मो न देसिग्गो सत्थयारेहि ॥

पज्जन्ते वि य एसो सव्वेण सेव जीवल्लोयमि ।

नियमेणमुज्झियव्वो ता असलेण पावेण ॥

१० एव च चिन्तयन्तो पत्तो सज्जायचरणपरिणामो ।

गुरुपायमूलमणह भवयसो निबुद्धपुर व ॥

अह वन्दिश्रो य णेण भगव भवयसएण साह य ।

तेहि चिय धम्मलाहो दिवो मवेसि विहिपुव्व ॥

उवविट्ठा य सुविमले सुणीए पुरओ उ उववणुच्छङ्गे ।

अह पुच्छिषा य गुरुणा कत्तो तुभे त्ति मङ्गरगिर ॥

एव च पुच्छिए समाणे जपिय धरणेण । भयव, इओ
वेव अन्हे । अन्न च, अत्थि मे गिहासमपरिचायबुद्धी । ता
आइसउ भयव, ज भए कायव्व ति । तओ 'अहो से
आगिदं, अहो' विदेगो' त्ति चिन्तिऊण आसयपरिक्कण-
निमित्त जपिय अरहयत्तेण । वच्छ, परिवत्तगिहासमेण १०
नियमिच्छिऊण नियमियविमयलालसाह इन्दियाह विज्झविय
कमायाणस निरोहेण चित्तेण सयलसोक्कनिहाणभूओ मज्जमो
कायमो । अन्नहा परिवत्तो वि अपरिवत्तो गिहासमो त्ति ।
ओ पुण अणाहविमयभावणाभावियाम् जीवस्स अचन्तदुक्क-
यरो । पत्रप्पिऊण वि एय पुव्वकयकमदोसेण केह न तरन्ति १५
परिवालित, मुज्झन्ति निययकज्जे, परिकप्पेन्ति अमया-
लम्पणाह, विमुक्कमज्जमा य ते, आउमो, न गिही न पम्बह-
यगा उभयलोगविहल नामन्ति मणुयत्तण । एव ववत्थिए
अमुणिऊण हेओवाएयाह अतुल्लिऊणमप्पाणय न जुत्तो
गिहासमपरिचाओ त्ति । धरणेण भणिय । एवमेय, ज तुभो १०
आणवेह । कि तु

हेअो गिहाममो से बुद्धी समणत्तण उवाएय ।

तुल्लणा वि विवेगो चिय किलेसवसयाण सत्ताण ॥

भयवया चिन्तिय । अहो से सउलया, भुण्णिअो एण
जहट्टिअो ससारो, समुप्पन्ना जिणधम्मबोही । ता पससेमि

- ५ एय साहेमि य इमस्स इमीए दुल्लहत्तण, जेण वधसगाण वि
मे सबोहो समुप्पज्जइ । भण्णियं च एण । वच्च्, धअो तुम,
नाय तए जगणियन्व, मपत्ता 'सयललोयदुल्लहा जिणधम्म-
बोही । ता 'जहट्टियासेवणेण एय चेव सफल करेहि,
मसिज्जइ य 'तुह समीहिथ । न सल्लु अणभत्यनिरदयार-'
१० सुसलमग्गा एवज्जिहा हवन्ति, अवि य अपरमत्यप्रेक्षिणो
विमयलोलुया य । एयवदयर च निसुणेहि मे चरिय ।
धरणेण भणिय 'कहेउ भयव' । अरहदत्तायरिएण
भणिय । सुण ।

- अत्यि इहेव 'वासि अयललर नाम नयर । तत्य जिय-
१५ सत्तू राया, 'पुत्ता य से अवराजिअो समरकेज य । अव-
राजिअो जुवराया, इयरो य कुमारो । दिन्ना इमस्स
कुमारभुत्तीए उज्जेणी । एव च अदक्कन्तो कोइ कालो ।
अन्नया 'य विणक्को समरकेसरी नाम पचन्तनरवई । तअो
अवराजिअो तप्पसाहणनिमित्त गअो । पसाहिअो एमो ।

१ CE सयलललोय०, B ते लोड० । ५ BD जहट्टिय० ।

२ A तुह ।

३ D adds भारदे B 1 marg

४ MSS पुणो ।

६ D om

आगच्छमाणेन य मुक्तिमन्तो विय पुणोदशो सपत्तो दमेण
 धम्माराममन्निवेशे सयलमणोरहचिन्तामणौ १राहो नाम
 आयरिओ त्ति । त च दद्वुण समुप्पन्नो एयस्स भवेगो ।
 पुच्छिओ णेण जहाविह १ धम्म । कहिओ २जहोवद्वो परम
 सुत्तहि । पडिबुद्धो य एमो । खओवसमसुवगय चारित्त- ५
 मोहणीय । तओ भारन्दजालसरिस्स जीवल्लोयमवगच्छिय
 पब्बदओ एमो । करेद तवमज्जमुज्जोय ॥ अस्सया य सुहपाय-
 मूलमि अहामज्जम विहरमाणो गओ तगरामन्निवेश । एत्थ-
 १न्तरमि ममागया तत्थ वृज्जेणीओ २राहायरियस्स अन्ते-
 वाधिणो अज्जराऊखमाममणसन्नित्था सुहममीव साऊणो १०
 १त्ति । कया मे ३ उचियपडिवत्ती । पुच्छिया निहवमग्ग-
 विहारमुज्जेणीए । कहिओ य वेहि । सुन्दरो विहारो
 केवल रायपुत्तो पुरोहिथपुत्तो य अभइया, ते जहोवल
 द्वीए खलियारेन्ति साऊणो, तन्निमित्तो उवसग्गो त्ति ।
 तओ ४ एयमायमिय चिन्तियमवराजिएण । अहो पमत्तया १५
 समरकेउणो, जेण परियण पि न मियसेइ । ता अणुअविथ
 सुह गच्छामि अहमुज्जेणि । उवसामेमि ५ते कुमारे, मा
 मच्चिण्णन्तु अबोहमूलाइ । ममारवद्वुणे य साऊपओमो । अत्थि

१ CE रोहा ।

२ D =विही, ACF =विहीए धम्मो ।

३ CE भयववा अदिवाइल्लणो धम्मो पडिबुद्धो ।

४ CE राहायरियस्सत्तेवाधिणो ।

५ BCE वेहि ।

६ A adds च ।

७ CF खो ।

- मे तदुवसामणसत्ती । तन्नो अणुवविय गुरु पेसिन्नो गुरुणा,
 समागन्नो उज्जेणि, पविट्ठो य अज्जराड्डखमासमणगच्छे ।
 १ कथं से उचित्यकरणिज्जं । समागया भिक्खावेला । पयट्ठो
 एसो । भणिन्नो य साह्महि । पाज्जणया तुम्मे, ता अच्छ्ह
 ५ न्ति । तेण भणिय । न अच्छ्हामि, अत्तलद्धिन्नो अह, नवरं
 ठवणकुलार्द्धणिं दसेह । तन्नो दिस्सो से सेल्लन्नो, दसियाणि
 कुल्लाणि, वारिन्नो य ऐणं 'एय' पड्ढणीय'गेहं, मा पवि-
 सेज्जसु' न्ति भणिकण नियत्तो सेल्लन्नो । पविट्ठो ए एसो
 पढममेव कुमारगेह । महया सदेण धम्मसाहियमणेण ।
 १० 'त च दट्ठूण भौयान्नो अन्तेसरियान्नो । 'हा कट्ठ, इमौ
 कयत्थिज्जिस्सु' न्ति चिन्तिजण सन्नो य णाहि 'लड्ड
 निग्गच्छसु' न्ति । तन्नो अवहीरिजण बहिराविड' च
 काकण महया सदेण धम्मसाहियमणेण । एत्थन्तरमि धम्म-
 लाहसद् भोजण हम्मियतलान्नो पड्ढसुहपक्कया समागया
 १५ कुमारवा । ढक्खिय' द्वार । अदसण वन्दिन्नो जेहि साह ।
 कय धम्मलाहण । भणिन्नो य जेहि । भो पम्बदयगा',
 मच्चसु' न्ति । तेण भणिय । कह गीयवाट्ठण विणा
 नच्चामि । कुमारेहि भणिय । अन्हे गीयवाट्ठ करेमो ।

१ Cf. out this sentence

१ Cf. *कुलाधीना ।

२ D दम ।

३ B पड्ढणीय ।

४ Cf. om न च दट्ठू ।

५ Cf. have only अवहीरिजणसेव D pr. m

६ A *विडु, B बहिरावहिरोविड ।

= A adds न ।

८ Cf. *न ।

साङ्गणा भणियं 'सुन्दरं' ति । १ विसमतास्त कयं गीथ-
 वादयमणेहिं । अकुद्धो वि हियणं कुद्धो भाह । भणियं च
 लेण । अरे रे गोवालदारया, इमिणा विन्नाणेण ममं
 मत्तावेह ति । एयं सोऊण कुविद्या कुमारा, साङ्गताडण-
 निमित्तं च धाविद्या अभिसुहं । तेण वि य 'न अन्नो ५
 उवाओ' ति कलिकण कदणपडाणचिस्सेण निभुद्धवावार-
 कुमलेणं सणियं चेव चेन्नूण मज्जसंधीसु १ विओइओ एको,
 तओ धाविओ दुइओ,^१ सो वि तहेव । तओ दुवारसुग्धाडि-
 ऊण गओ भाह । एगत्ते ठिओ सज्जायओगेण । इयरे वि
 निच्छेइ तहेव विट्टन्ति । दिइता परियणेणं, उदण सिद्धि- १०
 ऊण समंभमं वाहिता^२ । जाव न अंपन्ति, तओ निवेइयं
 राधपुरोहियाण, जहा इमिणा युत्तन्तेण केणइ साङ्गणा
 कुमारा एवं कय ति । तओ ते निहविऊण आयरिय-
 ममोवं गओ राया । पणमिओ य ऐणायरिओ, भणिओ
 य । भयवं, खमेह^३ एयमवराहं बालयाण । आयरिएण १५
 भणियं । किमेयं ति नावगच्छामि । कहिओ से युत्तन्तो
 १ राइणा । तओ आयरिएण भणियं । वीथरागमामणसंपा-
 यण^४ रदपहावओ विइयपरमत्या परसोयभौइयत्तणेण य इह-

१ D adds तओ ।

२ CL विओइया तओ दुवारयु० etc.

३ A दिइओ ।

४ GE वाहिता ।

५ A adds मे ; B इह० ।

६ CL om all down to तओ आयरिएण उच्छिद्या ।

७ B रयो नयवावच D corr रयाव in रय ।

- लोयमरीरे दढमपडिवन्धयाए^१ खमेन्ति मयलभत्ताण साङ्गणो
 म पुण पाणभएणं ति । तद्वावि कारणं पद समायरियं
 जद केणावि भवे, तन्नो पुच्छावेमि साङ्गणो । तन्नो
 * आयरिएण पुच्छिया साङ्गणो^२ । तेहिं भणियं । भयवं, न
 ५ अन्हे वियाणामो त्ति । आयरिएण भणिय । महाराय,
 नेयमिह^३ साङ्गहि ववसिय । रादणा भणियं । भयव,
 साङ्गणा न एतं मदेहो । आयरिएण भणियं । महाराय,
 जइ एव, ता एव भविस्सइ । अत्थि एगो आगन्तुगो साङ्ग,
 तेणेयमणुचिट्ठिय भवे । रादणा भणिय । भयव, कहि पुण
 १० सो साङ्ग । आयरिएण भणियं । दवेह से तयं । दंसिन्नो
 एगेण साङ्गणा माइदूरमि चेव साल्लतस्वरसमीवे छाण-
 सठिन्नो । पच्चभिन्नान्नो *य रादणा । कुमारावराहलज्जिएण
 पणमिन्नो य जेण । दिन्नो से धम्मसाहो । भणिन्नो य पच्छा ।
 *भो महासावग, जुत्तमेय ज तुज्झ भन्ति ए रज्जे इमीण
 १५ कयत्यणा कुमारण अणाहत्तण च । *तन्नो वाइजलभरिय-
 लोयणेण रादणा भणिय । भयव, लज्जिन्नो न्हि^४ अहिय,
 इमिणा पमायवरिएणं । अत्थि मम एम दोसो, तद्वावि

१ A *वदयात् । २ B साङ्ग । ३ CE नेय । ४ CE om ५ AD हा ।

६ CE om next words The text in D is in some confusion, it runs thus सउ (१ मारु वाइजलभरीयलोयणेण) अविसे रादणा भणिय भयव लज्जिज न्हि । पुलोदइ राया साङ्गन्ना सउ सादिल्लइ चवसियुत्तं रमस्स मिणा पमायवरिएण । अत्थि etc. ७ A मि CE om अहियं ।

माङ्गला भणिय 'सुन्दर' ति । 'विममताञ्ज कय गीय
 वादयभणेहि । अकुद्धो वि हियण कुद्धो माह । भणिय च
 णेण । अरे रे गोवानदारया, इमिण विन्नाणेण मम
 नचावेह त्ति । एय मोऊण कुविया कुमारा, माङ्गताङ्ग
 निमित्त च धाविद्या अभिसुह । तेण वि य 'न अन्नो ५
 उवाओ' त्ति कल्लिऊण करुणापदाणचित्तेण निजुद्धवावार
 कुमलेण भणिय चेव घेत्तूण मब्बमधीसु 'विओइओ एहो
 तओ धाविओ दुइओ' सो वि तहेव । तओ दुदारमुग्धाडि-
 ऊण गओ माह । एगत्ते ठिओ मञ्जायओणेण । इयरे वि
 निसेट्ठा तहेव चिट्ठन्ति । डिट्ठा परियणेण, उदएण मिद्धि- १०
 ऊण ममभम वाहिन्ता' । जाव न जपन्ति, तओ निवेदय
 रायपुरोहियाण, जहा इमिणा वुत्तन्तेण जेणइ माङ्गला
 कुमारा एव कय त्ति । तओ ते निकविऊण आयरिय
 ममोव गओ राया । पणमिआ य जेणायरिओ, भणिओ
 य । भयव रमेह' एयमवराह वासयाण । आयरिएण १५
 भणिय । किमेय ति भावगच्छामि । कहिओ मे वुत्तन्तो
 'राइणा । तओ आयरिएण भणिय । वीयराममाभणमपा-
 यण'रइपहावओ विदयपरमत्या परलोयभोइयत्तणेण य दह-

१ D 11 तओ

• [ ] विओइया तओ दुमारयु = etc

२ A विओ

• [ ] आयरिया

३ A all in, B यम ।

४ C F = all low 1 तओ आयरिइय पुद्धिया ।

५ B रणी तज्जाकज D c 11 रणाच in १५ ।

कोद कालो । ताण च पुरोहिद्यकुमारस्स कम्मोदण विइय-
जिणधम्मसारस्स वि 'वत्ता इमिणा पब्बाविय' ति समु-
प्पन्नो गुरुपन्नोसो, न निन्दिन्नो णेण नालोदन्नो गुरुणो ।
'तन्नो मरिक्कण अहाउयत्तण समुप्पन्नो ईसाणदेवलोए
५ मुञ्जेद दिव्वभोए । अइक्कन्तो कोद कालो रइसागराव-
गाढस्स ।'

अन्नया य वरच्छरापरिगयस्स मिलाणाइ सुरहिकुसुम-
दामाद, पयम्भिन्नो कप्पपायवो, यण्डाओ हिरिसिरीओ,
'उवरत्ताइ देवदूसाइ, समुप्पन्नो दीणभावो, उत्तरिय
१० निहाए, विउडिओ कामरागो, भमडिया दिट्ठी, समुप्पन्नो
कम्पो, वियम्भिया अरइ ति । तन्नो तेण' चिन्तिय 'हन्त,
किमेयं' ति । वियाणियाइ चवणलिङ्गाइ, विसणो हियएण,
विहाणो परिचणो, विसविय अच्छराहि । तन्नो 'किमिमिणा
मोहचेट्टिएण, पुच्छामि ताव भयवन्त पउमनाइ तित्थयर,
१५ कहि मे उववाओ, सुलहवोहिओ वा न व' ति सभागओ
पुम्भविदेह । पणमिओ तेलोक्कनाओ पुच्छिओ य । सिट्ठ
भयवया । उववाओ ते जम्बुद्वीवदाहिण' दुभरहे कोमम्बीए
नयरीए । दुमहवोहिओ तुम । मच्चिणिय तुमए गुरुपन्नोसेण
इमिणा पगारेण अबोहिवीथ । नौमेममाचिक्खिओ पुम्भ-
२० भववइयरो । तन्नो तेण चिन्तिय । हन्त एहमेत्तस्मा वि

१. CE. om.

२. A.D. इच्छाये ।

३. B. अन्न ।

४. B. अहेह ।

५. ACF. °हु° ।

भयव करेह अनुगह, सजोएह ते कुमारे । साङ्गणा
 भणिय । सजोएमि चरणगुणविहाणेण न उण अन्नह त्ति ।
 रादणा भणिय । भयव, अणुमय ममेय, नवर कुमारा
 पुच्छियन्व त्ति । साङ्गणा भणिय । लज्ज पुच्छेह^१ । रादणा
 भणियं । भयवं, न सङ्केन्ति ते जपिउ^२ । साङ्गणा भणिय ।
 एहि, तत्थेव वच्चासो अह जपावेमि त्ति । आगया कुमा-
 राण समीव । दिट्ठा य जेहि परमजोगिणो वं निदद्धसयल-
 चेट्ठा कुमारा । आयत्तीकय च तेसि साङ्गणा वयणमेत्त ।
 पुच्छिया य जेण । भो कुमारया, इमिकयत्तयापमायजणिय-
 कम्मतहकुसुमुग्गमपुन्व^३कवमेय, फल तु निरयाइवेयणा । ता
 जइ भे अत्थि पक्खायावो, ता पवज्जइ कम्मतरुमहाकुहाड
 पवज्ज । सोएमि अह इमाओ उवइवाओ, भवामि य पर-
 लोयसाइणुज्जयाण सहाओ त्ति । कुमारेहि भणिय । भयव,
 अणुगहो त्ति । लज्जिया अन्हे इमिणा पमायवरिण,
 अत्थि ए महनो अणुयावो, पवज्जामो य पवज्ज जइ गुरु^४
 अणुजाणन्ति । तओ अणुवाया गुरुहि । सजोइया साङ्गणा
 अङ्गमघाएण परमगुणमघाएण य । तओ पवच्चा पवज्जं ।
 परिणया य तेसि समणगुणा । एव जडत्तकारीण अदक्कन्तो

१ CE पुच्छेह ।

२ AD जपिय ।

३ A ०कय०, D ०कय० ।

४ B अवरिह for पमाय ।

५ CE ओ, H अन्हाह for ए ।

६ B inserts सुलोइय राया साङ्गओ । तस साहिजस उवधिपुत्तन इमस्स ।

७ CE om य वेधि ।

८ CE continue ताण य ।

कोद कालो । ताण च पुरोहिथकुमारस्स कफोदण्ण विदध-
जिणधम्मभारस्स वि 'वत्ता इमिणा पव्वाविथ' ति ममु-
प्पन्नो गुरुपन्नोभो, न निन्दिन्नो णेण नालोदन्नो गुरुणो ।
तन्नो मरिक्कण अहाउयत्तण्ण ममुप्पन्नो ईसाणदेवलोए
५ सुञ्जेद दिव्वभोए । अइत्तन्तो कोद कालो रइसागराव-
गाठस्स ।

अथवा य वरच्छरापरिगयस्स मिखाणाइ सुरच्चिकुसुम-
डामाइ, पयन्मिन्नो कप्पपायवो, पण्डाअो हिरिभिरौअो,
उववत्ताइ देवदूसाइ, ममुप्पन्नो दीणभावो, उत्तरिथ
१० निहाए, विजडिअो कामरागो, भमडिया दिट्ठी, ममुप्पन्नो
कप्पो, विथम्भिया अरइ ति । तन्नो तेण चिन्तिथं 'हन्त,
किमेयं' ति । विथाणियाइ खवणसिङ्गाइ, विमन्नो हियएण,
विदाणो परिघणो, विलविथ अच्छराहि । तन्नो 'किमिमिणा
मोहचेट्ठिएण, पुच्छामि ताव भयवन्त पउमनाइ तित्थयर,
१५ कहि मे उववाअो, सुलहवोहिअो वा न व' ति समागअो
पुव्वविदेह । पणमिअो तेलोक्कनाहो पुच्छिअो य । सिट्ठ
भयवया । उववाअो ते जम्बुद्वीपदाहिण^१ट्ठभरहे कोसम्बीए
नयरीए । दुलहवोहिअो तुम । सचिणिय त्थमए गुरुपन्नोमेण
इमिणा पगारेण अबोहिबौय । नीमेममाचिक्खिअो पुव्व-
२० भववदयरो । तन्नो तेण चिन्तिथ । हन्त एइहमेत्तस्स वि

(CE om

१ AD इसाणे ।

२ B खव० ।

३ B अरेइ ।

४ ACE ०ट्ठ० ।

गुरुपडण्योयभावस्तु दारुणो विवागो त्ति । भयवया भणिय ।
 भो देवाणुप्पिया, ने १एम थेवो । इह खलु इहलोगोवयारौ
 वि कयन्नुणा वड्डमन्नियब्बो, किमद्ग पुण परलोगोवयारौ ।
 परलोगोवयारिणो य गुरवो, जञ्चो फेडन्ति मिच्छन्तवाहि,
 पणामेन्ति अन्नाणतिमिर, १ठवेन्ति परमपयसाहियाए ५
 किरियाए, चोदन्ति खल्लिएसु, १सयवेन्ति गुणरयणे । एव
 च, देवाणुप्पिया, मोएन्ति जम्मजरामरणरोयसोयवड्डलाओ
 ससारवामाओ, पावेन्ति सामय सुह सिद्धि ति । ता एव-
 विहेसु वि पञ्चोमो गुणपञ्चोसभावेण नासेद्द सक्कत्त, जणेद्द
 अन्नाण, १वालैद्द साज्जकिरिय । तञ्चो य से जीवे १ तद्दा- १०
 विहकिलिद्धपरिणामपरिणए खणमेत्तेणावि, देवाणुप्पिया,
 तद्दा वन्नेद्द कमा जद्दा पावेद्द अण्णेगभविय मिच्छन्तमोह
 ति । अञ्चो चेव वेमि ।

समस्तनाणसहिया एगन्तपमायवज्जिणो १पुरिसा ।

१इहपरभवन्निरवेत्ता तरन्ति ०नियमेण भवजलहि ॥ १५

न उण मेम त्ति । देवेण चिन्तिय । एवमेय, न अन्नहा ।
 ता न-याणामि, किपज्जवसाणो मे एसो असोहिलाभो त्ति ।
 भयवया भणिय । थेवनिद्याणो खु एसो, ता अणन्तरभवे
 चेव भविस्सुद्द अवसाण ति । देवेण भणिय । भयव, कुञ्चो

१ CF म । २ B ठवियति, D अवति । ३ BCE सठवति ।

४ CF नासेद्द । ५ AD जीवो ।

६ B x murg CF om

७ BCE जमयमाकनिरवेत्ता निमरति भवज्जव न पुण सेव ति ।

मयामात्रो । भयवया भणियं । मूयगावरनामात्रो नियमा-
ल्लो न्ति । देवेण भणियं । भयवं, किं पुण तस्स पढमनामं,
केण वा कारणेण इमं से दुइय ति । भयवया भणियं । सुण ।

पढमनामं से असोगदत्तो ; मूयगो पुण इमेणं कारणेणं ।

- १ इमोए चेव कोमन्नीए अरियसमयंमि तावसो नाम सेट्ठी
अहेमि । सो य दाणाइकिरियामनेओ वि पमाई, वज्जविह-
वसपन्नो वि निज्जवावडो । तओ अट्ठग्गाणढोसेण मरिज्ज
समुप्पन्नो निययगेहंमि चेव सूयरो । जाय से पुम्भोवमुत्त-
पएसइल्लोयणेणं जाईसरणं । अज्जया य उवड्डिए पिइदिइसए
१० सिद्धपाए भोयणे समासज्जाए ^१परिवेणवेलाए अवहरिध-
मज्जारमभाए सूवयारीए ^२वेलाइल्लमनिहवइभएणं मम-
निमित्तं पच्छन्नेव वावाइल्ल विमभिओ कोलो^३ । तूहा^४
कोहाभिभूओ य मरिज्ज समुप्पन्नो तमि चेव गेहे भुयङ्गम-
त्ताए न्ति । तय वि तं चेव दइए ^५इमियं तं च सूवयारिं
११ भयसभमाभिभूयस्स परिणामविसेसओ समुप्पन्न से जाई-
सरण । विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स न गहिओ कमाएहिं
^६अणुगमियं च लेणं । एत्यन्तरंमि उवल्लद्धो सूवयारीए । तओ
पाए कओ कोलाहलो 'मप्पो मप्पो' न्ति । ^७त च मोक्ख

१ AD परिभोयव । २ CE वलाइल्लमनिह ववमि भएण ।

३ A om, B: marg

४ DE om

५ BCE om next 4 words

६ CE अणुगमिय ।

७ B नज्ज मो० जायवा ड०, CE om त च मोक्ख, D om च ।

गुरुपङ्क्तोऽयभावसा दारुणी विवागो न्ति । भयवया भणिधं ।
 भो देवाणुप्पिया, ने 'एम चेवो । इह खलु इहलोगोवयारी
 वि कयचुण। वड्डमच्चियज्जो, किमङ्ग पुण परलोगोवयारी ।
 परलोगोवयारिणो य गुरवो ; जञ्चो फेडन्ति मिच्छन्तवाहिं,
 पणामेन्ति अद्याणत्तिमिर, 'ठवेन्ति परमपयसाहिद्याए ५
 किरियाए, सोदन्ति खल्लिएसु, 'मयवेन्ति गुणरयणे । एवं
 च, देवाणुप्पिया, भोएन्ति जम्भजराभरणरोयसोयवड्डलाञ्चो
 ममारवामाञ्चो, पावेन्ति मामय सुहं मिद्धिं ति । ता एवं-
 विहेसु वि पञ्चोमो गुणपञ्चोसभावेण नाभेद मयत्तं, जण्ह
 अद्याणं, 'खल्लेह माड्डकिरियं । तञ्चो य मे जीवे' तदा- १०
 विहकिनिट्टपरिणामपरिणए मणसेत्तेणावि, देवाणुप्पिया,
 तदा वन्नेह कफ, जहा पावेह अणेगभविधं मिच्छन्तमोहं
 ति । अञ्चो चेव भेमि ।

मयत्तमानमहिद्या एगन्तपमायवज्जिणो 'पुरिमा ।

'इहपरभवतिरवेत्ता तरन्ति 'मियसेण भवजन्हिं ॥ ११

न उण भेम ति । देवेण विमियं । एवमेयं, न अण्णहा ।
 ता न-याणामि, किंपञ्चवमाणो मे एमो अयोहिनाभो ति ।
 भयवया भणिधं । येवनियाणो खु एमो ; ता अण्णमारभे
 चेव भविण्ह अद्याणं ति । देवेण भणिधं । भयवं, कुञ्चो

१ Cl. ५. ॥ B. विरहित, D. अवेति, ७. HCl. अवेति ।

२ Cl. अवेति, ३. AD. अवेति, ४. H. a. marg., Cl. ७.

५ P.E. अण्णमारभेति विरहित, ६. अण्णमारभेति न युक्त, ७. अण्णमारभेति ।

सयासाओ । भयवया भणियं । मूयगावरनामाओ नियमा-
लणो त्ति । देवेण भणियं । भयवं, किं पुण तस्स पढमनामं,
केण वा कारणेण इमं से दुदयं त्ति । भयवया भणिय । सुण ।

पढमनामं से असोमदत्तो ; मूयगो पुण इमेणं कारणेणं ।

- ५ इमीए चेव कोसम्मीए अइयसमयंमि तावसो नान सेट्ठी
अहेमि । सो च दाणाइकिरियासमेओ वि पमाई, वज्जविच-
वर्मपन्नो वि निच्चवावडो । सओ अट्टज्जाणदोसेण मरिऊण
समुप्पओ निधयगेहंमि चेव सूयरो । जाघ से पुम्भोवमुत्त-
पणनावलोयणेण जाईसरणं । अस्सया ॥ उवड्डिए पिइदिवसए
१० सिद्धपाए भोयणे समाभञ्जाए १परिवेषणवेलाए अवहरिय-
मञ्जारमसाए सूवयारीए १वेलाइक्कमगिहवदभरणं मंस-
निमित्त पच्छन्नमेव वावाइऊण विसमिओ कोलो १ । त्हा १
कोहाभिभूओ च मरिऊण समुप्पओ तमि चेव गेहे भुयङ्गम-
त्ताए त्ति । तत्थ वि तं चेव दट्ठूण १हम्मिय त च सूवयारिं
१५ भयसभमामिभूयस्स परिणामविसेसओ समुप्पन्न ते जाई-
सरण । विचित्तवाए कम्मपरिणामस्स न गहिओ कमाएहि
१अणुगमियं च णेणं । एत्थन्तरमि उवलद्धो सूवयारीए । तओ
णाए कओ कोलाहलो १सण्णो सण्णो १ त्ति । १तं च सोऊण

१ AD परिणीवणं । १ CE वेलाइक्कमगिह वदमि भरणं ।

२ A om, B 1 maig ३ Ch om

४ BCE om next 4 words ५ CE अनुत्तपिय ।

७ B तत्त सो० आसया ७०, CE om त च सोऊण, D om च ।

गुरुपङ्क्तोयभावस्तु दारुणो विवागो न्ति । भयवया भणियं ।
 भो देवाणुप्पिया, ने 'एम येवो । इह खलु इहलोगोवयारी
 वि कयन्नुणा बड्ढमच्चियव्यो, किमद्द पुण परलोगोवयारी ।
 परलोगोवयारिणो य गुरवो; जज्जो फेडन्ति मिच्छन्तवाहिं,
 पणासेन्ति अन्नाणतिमिर, 'ठवेन्ति परमपयसाहिद्याए ५
 किरियाए, चोदन्ति खल्लिएसु, 'सयवेन्ति गुणरयणे । एवं
 च, देवाणुप्पिया, भोएन्ति जम्माजरामरणरोयसोयवड्ढलाओ
 ससारवामाओ, पावेन्ति सासयं सुहं विद्धिं ति । ता एवं-
 विद्धेसु वि पओमो गुणपओसभावेण नासेद सक्कत्तं, जणेद
 अन्नाणं, 'सालेद साड्ढकिरियं । तओ य से जीवे^१ तद्वा- १०
 विहकिलिद्धपरिणामपरिणए खणमेत्तेणावि, देवाणुप्पिया,
 तद्वा वन्थेद कम्म, जद्वा पावेद अणेगभवियं मिच्छन्तमोहं
 ति । अओ चेव वेमि ।

सम्पत्तनाणमहिद्या एगन्तपमायवच्चिणो 'पुरिसा ।

'इहपरभवनिरवेक्का तरन्ति 'नियमेण भवजलहिं ॥ १५

न खण सेम न्ति । देवेण चिन्तिय । एवमेयं, न असद्वा ।
 ॥ न-याणामि, किंपच्चवसाणो मे एसो अयोहिस्सामो न्ति ।
 भयवया भणियं । थेवनियाणो खु एसो; ता अणन्तरभवे
 वेव भविस्सद् अवसाणं ति । देवेण भणियं । भयवं, कुओ

१ CF ५ । २ B उविधति, H अवेति । ३ BCE सठवेति ।

४ CE सावेद । ५ AD जीवो ।

६ B : marg, CE om

७ BCE उभयलोचननिरवेक्का निर्यतरति भवश्रव न बुध सेस ति ।

मयासाश्रो । भववया भणिय । मूयगावरनामाश्रो नियभा-
 खणे त्ति । देवेण भणिय । भवव, कि पुण तस्स पढमनाम,
 केण वा कारणेण इम से दुदय ति । भववथा भणिय । सुण ।

पढमनाम से असोमदत्तो, मूयगो पुण इमेण कारणेण ।

- ५ इमीए चेव कोमन्नीए अर्दयसमयमि तावमो नाम सेट्ठी
 अहेमि । ओ य दाणादकिरियासमेओ वि पमाई, वज्जविह-
 वमपन्नो वि निच्चवावडो । तओ अट्ठज्झाणदोसेण मरिज्जण
 समुप्पन्नो निययगेहमि चेव सुपर्रो । जाय से पुब्बोवमुत्त-
 पएसावलोयणेण जाईसरण । असया य उवट्ठिए पिददिवसए
- १० मिट्ठपाए भोयणे समासन्नाए 'परिवेमणवेलाए अवहरिय-
 मज्जारममाए सूवयारीए 'वेलाइळमगिहवइभएण मम-
 निमित्त पच्छन्नेव वावादज्जण विसमिओ कोलो' । तद्दा'
 कोहाभिभूओ य मरिज्जण समुप्पन्नो तमि चेव गेहे भुयत्तम-
 न्नाए त्ति । तत्थ वि त चेव दट्ठूण 'इम्विय त च सूवयारि
- १५ भयसममाभिभूयस्स परिणामविसेषओ समुप्पन्न से जाई-
 सरण । विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स न गहिओ कमाएहि
 'अणुगमिय च णेण । एत्थन्तरमि उवल्ल्हो सूवयारीए । तओ
 णाए कओ कोलाहलो 'सण्णो सण्णो' त्ति । 'त च सोज्जण

१ १D परिभीयथ । २ CE वलाइळमगिह ववचि भएण ।

३ १ om B 1 marg

४ Cf om

५ BCE om next 4 words

६ CF अणुगमिय

७ B तउ सो० चायया क०, CE om त च सोज्जण D om च ।

समागथा मोग्गरवावडगदत्या कय्यरा । वावादओ णेहि ।
 समुप्पन्नो य तथा अकामनिज्जराए मरिऊण निघयपुत्तस्स
 चेव नामदत्ताभिहाणस्स वन्नुमईए भारियाए कुच्चिमि
 पुत्तत्ताए न्ति । जाओ उचियसमएण । कय च से नाम
 असोगदत्तो न्ति । तओ अदक्कन्तसवच्छरस्स त चेव सूवधारिं ५
 पेच्छिय जणणिजणए य अचिन्तयाए कय्यसामत्यस्स समुप्पन्न
 १दे जाईसरण । चिन्तिय च णेण । वड्डया जणणी, सुओ
 चेव य पिया । १अओ पेच्छणयसमाणस्स धिरत्तु समार-
 वासस्स । ता कहमह वड्डय चेव जणणि सुय च ताग वाह-
 रेमि न्ति । पडिवज्ज मूयगवय । जाओ सोयवाओ 'अहो १०
 एष मूयगो' न्ति । एव १च अदक्कन्ता दुवालम सवच्छरा ।
 समागओ १तत्थ चउणाणाइसयमपओ मेहनाओ नाम सुणि-
 वरो । सुणिओ य से अणेण हिययभावो । पेसिओ वधण-
 विज्जासकुमलो १सुमङ्गलाभिहाणो इसी नामदेवगेह, भणिओ
 य एसो । १वत्तव्वओ तए तत्थ गिहालिन्दगनिविट्ठो असोग- १५
 दत्तो । जहा । भो कुमारया, पेसिओ न्हि गुरुणा, सो १य
 एव भणाइ १ ।

०तावस किमिणा मूणव्वएण पडिवज्ज जाणित धम्म ।

मरिऊण सुअरोरम जाओ पुत्तस्स पुत्तो न्ति ॥

१ BCE om

२ OE om B; marg

३ CE om

४ A ad 1s च ।

५ BCE वज्जया ।

६ A भवइ ।

० Perhaps तव कि इतिहा ।

‘तत्रो ‘अ भयव आणवेद’ ति भणिकण गत्रो सो
रिसी । माहित्रो गुरुसदेसत्रो । पणामपुव्वय भणिय च
एण । भयव, कत्थ सो गुरु । दसिणा भणिय । कुमार,
मक्कावयारे चेदयमि । तेण भणिय । एहि, गच्छ ।
विन्दित्रो मूयगपरियणो । चिन्तिय च एण । अत्रो मामत्थ
भयवत्रो, ता जाड एसो, कयाद सोहणयर भवे । गत्रो
सेहनायगुरुसमीव । वन्दित्रो गुरु । धम्मसाहित्रो गुरुणा ।
पुच्छित्रो असोगदत्तेण । भयव, कह पुण तुम मईय वुत्तन्त
जाणामि । तेण भणिय । नाणवलेण ति । ‘अहो ते’
नाणादमत्रो’ ति विन्दित्रो असोगदत्तो । ‘तत्रो भयवया
‘पडिवुज्जित्सुद’ ति नाऊण कहित्रो से धक्को । पडिवुद्धो
एसो । पुव्ववामणाए य नावगथ से मूयगाभिहाण । ता एएण
कारणेण इम से दुदय नाम ति ।

एव च सिद्धे समुप्यत्रो से पमोत्रो । पुच्छित्रो य
भयव । अह कहि केण वा पगारेण अह समुज्जित्सु ति ।
भयवया भणिय । वेयद्वपव्वए नियकुण्डल^१जुवल्लयदरिसणेण
^२भवित्सुद ते पडिवोहो । तत्रो वन्दिऊण भयवन्त गत्रो
कोममि नयरि । दिट्ठो मूयगो साहित्रो से वुत्तन्तो, ‘अहा

1 DCF on next 3 words B adds the first five, marg
2 B om. 3 CF 4 5 CF om next 5 words B, marg
6 D om 7 B om 8 D corrects this in 9
10 C1 om next 3 word B, marg 11 DCE on next 3 word

उष्फालिओ भयवया । सबडमाण हत्ये गेण्डिकण^१ भणिओ
य एसो । ^१ता अवसुमह तए पडिबोहियव्वो त्ति । तेण
भणिय । जइसुमह जहासत्तीए । तओ तेण नौओ वेयड्ड
पव्वय, दसिय सिद्धायथणकूड । भणिओ य एसो । भो मम
द्वे चेव अवनत्तिपियाणि एत्य जम्ममि इम सिद्धायथणकूड ५
रथणावयसगाभिहाण च कुण्डलजुवल^२ ति । ता चिट्ठउ इम
इह कायव्व तए पुव्वसाहिय ति । निमित्तय सिलासघायविव
रेगदेसे कुण्डलजुवल^३, समप्पिय च इमस्स चिन्तामणिरयण ।
भणिओ य एसो । एय खु चिन्तामेत्तपडिवन्नसहायभाव
माहेइ इहलोचपडिवड्ड एगदिवसे एगपओयण । ता एय- १०
सामत्थओ वेयड्डुग्गमणमणुचिट्ठियव्व ति । पडिवन्नमणेण ।
आगया कोसमि । गओ देवो निययविमाण । वावओ
कालक्खमेण । समुप्पओ वन्धुमईकुच्छीए । जाओ^४ से सरथ-
ममथमि सहयारेस दोहलो । असपज्जमाणे य तमि समु-
प्पन्ना से अरई, पव्वाय वयणकमल, पीडिओ गव्वो, सजाय १५
किसत्तण । एत्यन्तरमि पयड्डो लोयवाओ । अहो एसा
‘असपाइयदोहला न जीवइ त्ति । तओ माइनेहमोहिणए
असोगदत्तेण ‘न तित्थयरभासिय निष्फल^५, ^६ता भविस्सइ न
अअहा वि वेयड्डुग्गमण’ ति चिन्तिऊण चिन्तियाइ

१ CE भणिव ।

२ A सो, D एसो ।

३ CE जुवल AD sec m

४ D कुडल ।

५ A adds य ।

६ CE om B i marg

७ D adds भवइ ति ।

८ A om

चिन्तामणिरयणमचिह्नाणंमि सहयारादं । समुपपन्नाणि य
दमादं । संपाडिओ दोहलो । पसूया एसा । जाओ य से
दारओ । कथं च से नामं अरहदत्तो त्ति ।

पत्तो य बालभावं । तओ सो असोगदत्तो नेह तं साङ्ग-
५ समीवं, पाडेइ चलणेसु, हयइ य तओ । एव च अदक्कन्तो
कोइ कालो । पत्तो कुमारभावं । साहिओ णेण जिण-
भाविओ धम्मो, न परिणओ 'य तस्स । पुणो वि साहिओ,
पुणो वि न परिणओ त्ति । एवं च अदक्कन्तो कोइ कालो ।
पुणो वि कहिओ असोगदत्तेण पुब्बभवदयरो, न परिणओ
१० य अरहदत्तस्स । भणिओ य णेणं असोगदत्तो । किमिभिण
पलविण त्ति । तओ सो एयवदयरेणैव 'अहो सामत्थं
कम्मपरिणईए' त्ति चिन्तिज्जण समावसं ममणल्लिङ्ग । अरह-
दत्तेण वि य परिणीयाओ चत्तारि सेट्ठिदारियाओ ।
भुञ्जमाणस्स पवरभोए अदक्कन्तो कोइ कालो ॥

११ तओ परिवालिज्जणमणदयार सामथं अहाउयस्स'
खएण देवलोयमुवगओ असोचटत्तो । सुयं च णेणं, जहा
असोगदत्तममणगो पच्चत्तमुवगओ त्ति । तओ समुभूओ
अरहदत्तस्स सोगो । कथं उद्धदेहियं । समुपपन्नो य सो
वम्मसोए । दिओ चवओगो, विआओ य ओहिणा अरह-
१० दत्तवदयरो । आभोदयं च णेण 'न एम एवं पडिवुञ्जइ'

ति । पत्युश्चो उवाचो । अयण्डमि चेव ममुप्पादश्चो मे
 वाहो । मजाय जलोयर, परिसुक्काश्चो भुयाश्चो, सुण सलज-
 जुयल, मिनाणाद सोयणाद, जड्डिया जौहा, पण्डा निहा,
 उवगया अरद, ममुभूया महावेयणा । विमणो य एमो ।
 महाविया वेज्ज । उवन्नत्य मममार । भणिय च जेण । १
 अवहर एय वेयण । यउत्ताद ओमहाद , ॥ जाश्चो मे
 विसेमो । पञ्चस्काश्चो वेज्जेहि । तश्चो वेयणादमयमोहिण
 भणिय । न चएमि एय अणेगतिच्चवेयणाभिभूय दिवसमेत्त-
 मवि^१ मदीरग धारेउ । ता देह मे कट्टाणि, पविषामि
 जलण ति । एय भोऊण विहाणा धन्ववा, मुच्छियाश्चो १०
 पत्तोश्चो, परोविश्चो^२ परिथणो । एत्यन्तरमि सो देवो सबर-
 वेज्जस्स काऊण गहियगोणत्तश्चो^३ आगश्चो कोममि । उग्घो-
 मिय च जेण अरहत्तघरममौवे । अह खु सयरवेज्जो फेडेमि
 मीमवेयण, सुणावेमि वहिर, अवणेमि तिमिर, पणाभेमि
 समर उक्खुळेमि मलवाहि, ४ममेमि सूल, जाभेमि १उयर १५
 ति । एय^४ भोऊण सहिश्चो भवऊमाण । भणिश्चो य मे
 परिथणेण । भइ, अवणेहि इमस्स महोयर, ज मग्गिय
 दिज्जइ कि । तेण भणिय । धवावज्जो अह, ॥ उण अत्य-
 लोसुश्चो, ता अल मे अत्येण । कि तु किच्छमग्गो एम

१ CI • वेयणावासनेत्तपल B • वेयणावासनिद

२ CF पवदिश्चो B पवदविण । ३ B मायत्तपल D बोयत्त F भोरत्तश्चो ।

४ १ पवमेमि D sec n , B पवमि । २ B जलोवर । ३ B add च १,

वाही, न सुहेणं अवेद । एतत्तु परिहरियन्वं नियाण,
मेवियव्वो पडिवरको । नियाणं च दुविह हवद, दहलोदय
पारलोदय च । तत्तु दहलोदयं अपच्छासेवणजणिं वायाद-
'धाउरकोहो. पारलोदय पावकम् । तत्तु 'दहलोदयं पि न *

- १ पारलोदयमवन्धमन्तरेण' ति पारलोदयं परिहरियन्व ति ।
तत्तु वि' पहाणभावश्चो मिच्छन् । परिहरिए य तमि
ममुप्यन्नमग्नभावेण यद्विदिवममेव आसेवियन्वाहं नाणचरणाहं,
कायव्वो पढमचरिमपोरुमीसु चित्तमलविमोहणो जिणवयण-
मज्झाश्चो, मोयव्वो विदयंपोरुमीए हिपाहिपभावदमगो तग्ग
१० अत्थो, मणवयणकायजोगेहि न हिमियन्वा पाणितो, न
अपियव्वमनिय, न नेणियव्वमठत्तय, न मेवियव्वमवक्कं, न
कायव्वो 'मुच्छादपरिग्गहो, न मुच्चियव्व रयणीए, सायव्वो
सन्ती, भावियव्व महव, वज्जलिच्चा माया, निहणियव्वो
लोहो. हिण्डियव्वं अपडिवहेण, वमियव्व सेवकाणजुज्जाणिसु,
११ वज्जियव्वो आरम्भो, भवियव्व निरौहेण । एव च, भो
देवाणुप्पिया, 'अवेद भवजलोयरं पि, किमद्द पुण एधं
'दहलोदयमेत्तपडिवदु । 'तत्थो परियणेण विनिय 'मरणाश्चो
वरमिम' ति । भणिश्चो य एमां परियणेण' । 'भो 'अरहटत्त,
अलं मरणेण, एध करेहि ति । 'तत्थो 'मरणाश्चो वि एयम-

हिययरं, तदावि का अच्चा मद' त्ति चिन्तिऊण जपियमणेण
 'ज वो रोयद्' त्ति । सवरवेज्जेण भणियं । जइ एव, ता
 पेच्छ मे वेज्जसत्तिं । इयाणिं चेव पच्चवेम, कि तु
 निच्छिण होयत्वं, न दायव्वो मोहपमरो, न सोयव्वम^१
 कमाणमित्ताण, न कायव्वा कुसौलमंसगौ, न वज्जमन्निधत्वं ५
 इहलोयवत्थु, न मोत्तव्वो अह, न खण्डियव्वा मम आणत्ती ।
 पडिस्सुयमणेण । तथो आलिहिय वेज्जेण भन्तमण्डलं,
 मिलिओ नयरिजणवओ, ठाविओ मण्डलंमि अरहटत्तो,
 पव्वजणसमक्खमेव अहिमन्तिऊण पउत्तादं ओमहादं, ठइओ
 धवन्नपडणं, सुमरिया माइत्याणविज्जा, देवमत्तीए १०
 कोलाहलौकओ एमो । तथो मोघावेज्जण^२ अक्खन्दभेरवे,
 लोहाविऊण महियलमि, भञ्जाविऊण अङ्गमङ्गाइ^३, 'गमिउ
 विचित्तमोहे जम्वालकम्ममलओ अइभीसणो ख्वेण अमोय-
 व्वभासौ^४ (मवणपन्थाओ वि थ पुट्ठो किं पुण दंमणस्स)^५
 दुरहिगन्धिणा^६ देहेण नियह्वमरिमअट्ठत्तर^७वाहिमयपरि- १५
 वारिओ विवागसव्वस्सुं पिव पावकस्स निष्फेडिओ मे
 सुत्तिमन्तो चेव मायावाहि त्ति । दिट्ठो य लोएणं । तथो
 विन्धिओ लोओ । कओ णेणं कोलाहलो । अहो महाणु-
 भावया सवरवेज्जस्सु, अउव्ववेज्जमणेण अदिट्ठपुव्वेण अम्हा-

१ A adds वयस, D : marg. २ BD सुधाविऊणवत्तः ।

३ BCE = मधुर्वन्नाइ । ४ CE भमिउ, D pr. m ५ D आसोहियव्व ।

६ A om, B : marg ७ CE = वधेह । ८ BCE om वाहि ।

- रिभेहि निष्फेडिओ मुत्तिमन्तो चेव वाहि ति । अहो
 अचरिय पउणो अरहदत्तो, वाहिविगमेण समागया मे
 निहा । येववेलाए पडिबोहिओ सवरवेज्जेण । भणियो य णेण ।
 भइ, पेच्छण्णोच्चय महापावककवाहि । 'ता तथा करेव्वासि,
 १ न उणो जहा इमेण घेप्पसि ति । डिट्ठो अरहदत्तेण ।
 विन्दिओ एसो । जाय से भय । भणियो 'य सवरवेज्जेण ।
 भइ, मोघाविओ ताव^१ तुम मए इमाओ पावककवाहि-
 किलेसाओ, पाविओ आरोग्गसुहेक्कदेस । अओ पर भइए
 सयमेव तथा कायव्व जहा मयलपावककवाहिविगमो होइ,
 १० तव्विगमे य सपञ्जिस्सुइ ते जम्भजरामरणविरहिय एगन्त-
 निष्पञ्चवाय आसमार^२मपत्तपुव्व आरोग्गसुह ति । अह पि
 गहिओ चेव इमिणा पावककवाहिणा अवणीया य भवओ
 विय 'काइ मत्ता इमस्सु मए, सेमावणयणत्थ च 'अजोगो
 उत्तिमोवाचस्सु' ति पयट्ठो इमिणा पयारेण । ता तुम पि
 ११ उत्तमोवाय वा पडिवच्च एय वा मज्झ सन्तिय वेट्ठिय ति ।
 लोएण भणिय । को उण एत्थ उत्तमोवाओ । सवरवेज्जेण
 भणिय । जिणसासणमि पव्वच्चापवच्चण । तत्थ खलु
 'पडिवच्चाए पव्वच्चाए परिवानिज्जमाणीए जहाविहि न
 सभवइ एस वाही, सिग्गमेव य अवेइ अवसेस ति । ईइसा

१ A तो D sec . २ AB om ३ A ता । ४ CE 'मेव
 ५५. B 'मेवमप' D pr m. १ II काय १ काइमत्ताइमत्ता ।
 २ B om CE पव्वच्चाइ ।

य मे जाई, जेण न होइ सा दमोए सयलदुखसेलवज्जासणी
 महापव्वज्जा । तुम पुण भइ उत्तमजादगुणओ जोगो दमोए
 महापव्वज्जाए । ता एय वा गेपह, गहियगाणत्तआ सए वा
 मह विहरसु त्ति । लोएण भणिय । भो सुन्दरमिम तुज्झ
 भाया वि पव्वइओ चिव, ता एय ववससु त्ति । तओ ५
 अरहदत्तेण अणिच्छमाणेणावि चित्तेण पडिवन्नमेय । आगओ
 कोइ तहाविहो माइ । तओ पडिवन्नो एयस्स ममोवे
 पव्वज्ज ढव्वओ, म उण भावओ त्ति । गओ मवरवेज्जो ।
 अदकन्ता कइवि दियहा । मिच्छत्तोदएण च समुण्णसा दमस्स
 अरई । तओ परिच्चदय पोरस, अणवेस्सिकुण निययकुल, १०
 अगणिकुल वधणिज्ज अणालोदकण आयइ परिच्चत्तमणेण
 ढव्वलिङ्ग । आगओ मणिहं । ^१पवत्ता ^१पडिकूलसेवणे । गया
 कइवि वामरा । आभोदय देवेण । कओ से पुन्ववाही ।
 विमणो एमो । निन्दिओ लोएण । मसारमिणेहेण गविट्ठो से
 बन्धवेहि मवरवेज्जो । लट्ठो देव्वजोएण । भणियो न जेहि । १५
 भइ, कुविओ सो तस्स वाही । ता करेहि मे अणुगह,
 उवमानेहि एय ति । मवरवेज्जेण भणिय । कि कथमपच्छ
 ति । बन्धवेहि भणिय । भइ, लज्जितया अन्हे तस्स चरिएण
 तहावि करेइ अणुगह ति । मवरवेज्जेण भणिय । जइ एव
 पुणो ^१वि पव्वयइ^२ । तओ अणिच्छमाणो वि हियएण २०

१ Cf om २ D ad hie ता । ३ Cf पव्वयउ पव्वइओ तरेवगओ मवर
 वज्ज D पव्वयउ । m g इ ममो अ० वि० हि० प० । ४ पव्वइउ पव्वइउ तरेव ।

- पव्वदओ । तहेव ^१उवसामिकण ^२वाहि गओ सवरवेज्जो ।
 अदक्कन्नेसु कदवयटिण्णेषु तहेव उण्वदओ । आहोदय
 देवेण । कओ से तिव्वयरवेयणो वाही । भणिओ य बन्ध-
 वेहि । कि पुण तुम एव पि अत्ताणय न लक्खेमि । ता
 ५ परिचयसु वा जीविय, करेहि वा तस्स वयण ति । तेण
 भणिय । करेमि सपय, जइ त ^३पेच्छामि त्ति । गवेसिओ
 सवरवेज्जो ^४बन्धवेहि, दिट्ठो य देवजोएण । लज्जावणयवयण
 भणिओ य^५ णेहि । अजुत्त चेव ववसिय ते पुत्तएण,
 गहिओ य एसो तिव्वयरएण वाहिणा ता को उण इध
 १० उवाओ त्ति । सवरवेज्जेण भणिय । नत्थि तस्स उवाओ,
 विमयल्लोक्तुओ खु एसो पुरिमधाररहिओ य । ता येवमि-
 यसेयस्स, वज्जयथराओ ^६य अग्गओ निरियनारएसु
 विडम्बणाओ । तद्वावि तुम्हाण उवरोहओ चिकिच्छामि
 एक्कसि, जइ मए चेव मइ हिण्डइ त्ति । पडिवन्नमणेहि
 १५ माहिय च अरहदत्तस्स । ^७मरुद्धो य एसो । तद्वावि 'का
 अन्ना गइ' त्ति चिन्तिऊण ^८पडिवन्नमणेण । आणिओ
 सवरवेज्जो । भणिओ य णेण । भइ, पच्छिमा खेद्धिया,
 ता सुन्दरेण होयव्व । सब्बहा जमह करेमि, त चेव ^९तुमए
 काथव्व, ज मोत्तव्वो य अहय ति । पडिवन्न अरहदत्तेण ।

१ B 1 marg

२ CE वेच्छामि ।

३ BCE om

४ A om

५ DGE om

६ D मज्झो, B sec m

७ B om all down to पडिवन्न अरहदत्तेण ।

८ CE om

तिगिच्छिओ ॥ एमो । भणिओ य लोएण । भो सत्यवाह-
 पुत्त, मा मपय पि कुपुरिमवेदिय करिणामि^१ । ममप्पिओ
 मे गोलत्तओ । निग्गया नयरौओ, गया य गामन्तर । कया
 देवेण माया । दिट्ठ च जेहि धूमन्धयारिय महयल, सुओ
 हाहारवगन्धिणो वमकुट्टणमहो, पुल्लदया दिट्ठिदुक्कया ५
 जानावलो । विद्याय च जेहि, जहा पलित्तो एम गामो
 त्ति^२ । तओ विज्जवणमिमित्त पेत्तूण तणभारय धाविओ
 देवो । भणिओ य जेण । भो कि तणभारएण पलित्त
 विज्जवित्थद । देवेण भणिय । किमेत्तिय विद्याणामि । तेण
 भणिय । कह न याणामि । देवेण भणिय । जद जाणमि, १०
 ता कहमद्याणपवणमधुक्खिय ज्जेगदेहिन्धण कोहादमपलित्त
 गच्चियदेहिन्धणो पुणो वि गिहवाम पविममि । ठिओ
 तुण्हिओ, न मवुट्ठो य ॥ गया कचि भूमिभाग । पयट्ठो देवो
 तिरककण्ठयाउलेण अटविमग्गेण । इयरेण भणिय । भो कि
 पुण तुम पय मोत्तूण अटवि पविममि । देवेण भणिय । १५
 किमेत्तिय जाणमि । तेण भणिय । कह न याणामि ।
 देवेण भणिय । जद जाणमि, ता कह मोक्कमया मोत्तूण
 ज्जेगवमणमावयमकुल^३ मसाराडवि पविममि । ठिओ
 तुण्हिओ, ॥ मवुट्ठो ॥ गया कचि भूमिभाग । आवामिया
 गामदेवउले । तय पुण याणमतरो ओएण अजिअमाणो २०

१ A. • कुराणि B. कुराणुणि ।

२ BCF. (०) ।

३ ( ) न मवुट्ठो B. मवुट्ठो ।

- हेडामुहो पडद, पुणो वि ठविओ, पुणो वि पडद । तेण
भणियं । अहो वाणमतरस्स अहजया, जो अच्चिओ उवरि
ऊत्तो १य कओ हेडामुहा पडद । देवेण भणिय । किमेय
विद्याणमि । तेण भणिय । किमेत्थ जाणियस्स । देवेण
१ भणिय । जइ एवं, ता कौम तुम अच्चण्णिअट्ठाणे देवगद
मिद्धिगईओ पडुच्च उवरिऊत्तो वि किच्चमाणो परिणाम-
टारुणगिहवासपवज्जणेण निरय^१गदतिरयगदगमणभावओ
हेडामुहो पडमि । ठिओ तुण्हको, न सबुद्धो य ॥ गया
कचि भूमिभाग । दिट्ठो य माणापयारे कणियकुण्डए
१० चदऊण १अच्चन्नदुरहिगन्धअसुदय भुच्चमाणओ सूयरो ।
तेण भणिय । अहो अविवेगो सूयरस्स, जो कणियकुण्डए
चदऊण १असुदय भुच्चद त्ति । देवेण भणिय । किमेत्तिथ
विद्याणमि । तेण भणिय । किमेत्थ विद्याणियस्स । देवेण
भणिय । जइ एव, ता कौम तुम अच्चन्नसुहक्ख समणत्तण
११ चदऊण असुदए विमए वज्जमज्जमि त्ति । ठिओ तुण्हको,
न सबुद्धो य ॥ गया येव भूमिभाग । कया देवेण माया ।
दिट्ठो य णेहि क्खेत्तन्नरोवारिया^१दूरदेमद्वियविमुक्कजुजुमय
चारी सुक्कवतडेक्कदेसमजायदुक्खापवासल्लववद्धाहिलामो
तन्निमित्तमेव १अज्झवसाएण १कूवपडणेण अणासादऊण

१ BD om

अच्चतदुरहिगंध ।

१ A om नद ।

१ CE ०अथ असुद D om

१ CE असुद DF असुय B अच्चतदुरहिगंधअसुदय

१ CE ०चारिया ।

१ BCF ०विद्वत्

१ A कूवप D sec m

दुस्वापवाललवं विममपडिबूवेकदेसेस मंचुखियङ्गोवङ्गो बदलो
 त्ति । तं च दटूणं भणियं अरहदत्तेणं । अहो मूढया वदल्लम् ।
 'जेण मोत्तूण जुंजुमयचारिं कूवतडमंठियं दुस्वालवमहिलमन्तो
 मत्थेव' पडिओ^१ । देवेण भणियं । किमेत्तियं वियाणमि ।
 नेण भणियं । कहं न-याणमि । देवेण भणियं । जइ
 आणमि, ता कह केत्तन्तरोवारियं^२ जुंजुमयचारिकणं महन्तं
 सुरसोखमुज्झिय दुस्वापवाललवतुमे तुच्छे माणुमसोखमि
 बह्माहिलामो पाडेमि अप्पाणयं सुक्कूवसरिमौए^३ दोग्गईए
 त्ति ॥ एयमायल्लिऊण वियल्लिओ से कप्परासी । चिन्तियं
 च णेण । अहो अमाणुमो एओ । कहमन्नहा एव वाहरद । १०
 सोहण च एयं । भाया वि मे एवं चेव कहियव्वं ति । ता
 पुच्छामि, ताव, को उण एत्थ परमत्थो त्ति । पुच्छिओ च ।
 भो को उण तुमं असोयदत्तो विय मम वच्छलो त्ति ।
 देवेण भणियं । परिधायन्तरगओ^४ मो चेव असोयदत्तो
 न्हि । इयरेण भणियं । को पण्यओ । देवेण भणियं । १५
 'तुमए मए' च पडिबोहनिमित्तं आमि^५ जहा वेयडूपल्लए
 लुण्डलजुवलथ ठविय^६, ता तं चेव^७ दसेमि त्ति, किमन्नेण

१ CF om all down to देवेण । २ D transposes ३ CE 'चारियं' ।

४ ACF 'चार B 'धोर D 'सियाए ।

५ CF 'मत्तो ।

६ CE भदियं नर चासि जहा etc, B मए चासि जहा and adds : marg
 तुमए मए पडिबोहनिमित्तं । ७ A 'निमित्तमेव ।

८ CE add न मे
 दंडिकण पडिबोहो कायणा ति । ९ D adds पण्यनिमित्तं तव B : marg

पञ्चएण ति । पडिस्सुमणेण । तओ दिव्वरुवेण होऊण नीओ
वेयडूपवय, टमिय चे सिद्धाययणकूडमि रयणावयमय
कुण्डलजुवल्लय^१ । त चेव पेखिऊण विचित्तयाए कम्मपरिणामस
मसुप्पन्न जाईयरण । पडिबुद्धो एमो पव्वदओ य भावओ ।

५ स्वामिओ देवेण । गओ देवो^२ ॥

१ ताण ङ १५५५ भो धरण पुरोहिद्यकुमारो त्ति ।
ता न एव, देवाणुप्पिया, अणआत्यकुमल्लमूलाण विराड्याणं च
बुद्धो हवइ, न य अविराड्याण विणिज्जियमहामोहमत्तूण
अणुद्गाण न^३ निव्वहइ न च इमाओ अन्न सुन्दरयर ति ।

१० ता समीहिद्यमपायणे^४ करेहि मल्ल मणुयत्तण । धरणेण
भणिय । ज भयव आणवेइ^५ कि तु साहेमि जणणि-
जणयाणमेयवदयर कथाइ^६ मबुद्धान्ति । भयवया भणिय ।
जुत्तमेय^७ । तओ पडिबुद्धवयमयमनेओ पविट्ठो नयरि ।
कहिओ य^८ णेण जणणिजणयाण^९ वदयरो । पडिबुद्धा य
११ एए । मत्ताहिओ गिहाममपरिद्धाओ । कय उच्चिय
करणिज्ज । पवओ जहाविहीए सह जणणिजणएहि वयम-
एहि य अरहदत्तगुरुसमीवे समणत्तण ॥

१ CL जुवल्ल B जुवल्ल D जुवल्ल २ D १११५ भविमाणे ।

३ D इहो धरण चण B इहो धरण ॥ ४ ५५५५ CF on भो धरण ।

५ B om ६ १ ५५५५ ७ CL अल्लि ८ D १११५ ताणि

९ B adds : ma g सा पडिबुद्ध करेइ D inserts अहामुह देवाणुप्पिया

सा पडिबुद्ध करेइ । १० BC om ११ D १ series हस

अदकन्तो कोद कालो । अहिज्जिय सुत्त, आसेविओ
किरियाकलावो । मपत्तो एगल्लविहारपडिमापडिवत्तिजोगय ।
समुप्पन्ना मे इच्छा । पुच्छिया य^१ णेण गुरवो, 'उत्तिओ' ति
कम्मिज्जण अणुजाणिओ य णेहि । भाविथाओ भावणाओ ।
पडिवत्तो एगल्लविहारपडिम । गामे एगराएण नगरे पञ्चराएण ^५
य विहरमाणो समागओ तामलित्ति । ठिओ पडिमाए ॥

'इआ य मा लच्छी देवउरनिवासिया गवेसाविया
सुवयणेण, दिट्ठा य मन्दिवट्ठणाभिहाणकम्मिवेसे, धडिया य
णेण । तओ सो त गहेज्जण गओ निययदीव । अदकन्तो
कोद कालो । पुणो आगओ तामलित्ति । ठिओ वाहिरियाए । ^{१०}
दिट्ठो य सो 'रिसो उज्जाणसुवगयाए कडवि लच्छीए,
पच्चभिक्षाओ य णए । तओ गहययाए^१ कम्मपरिणामत्त^२
वियम्भिओ मे कोवाणलो । आहया विय वज्जेण । चिन्तिय
व णए । अहो मे पावपरिणई, पुणो वि एसो दिट्ठो ति ।
ता इम एत्थ पत्तयाल । ठवेमि एयस्स ममीवे छिन्नकड्ढण ^{१५}
कण्ठाहरण, 'अहो सुट्ठा सुट्ठ' ति करेमि^३ कोलाहल ।
तओ विवित्तयाए उज्जाणस्स दरिभणेण कण्ठाहरणस्स
मभावियचोरभावी चण्डसामणेण रादणा वावादज्जिस्सुद ति ।
महिया य सुए भित्तुख्वधारिणो मलोत्ता तक्करा वावादया

१ 1B om

२ D reflex परव H marg

३ D दण्डवधाराः

४ १ पावकम्मसुः

५ DCF add य ।

य । ता 'लिङ्गणो वि चोरिध करेन्ति' समुष्मन्ना पमिद्धि
 त्ति । चिन्तिऊण संपाडियमिमीए । धाविया आरक्षिया ।
 गहिओ भो रिसी । बोझाविओ तेहि 'य जाव न जयद
 त्ति, गवेसियं कण्ठाहरण, दिङ्ग च नाददूरे । तओ
 * 'क्षिन्नकङ्कणं' ति 'महिथा 'मायरजणवया' । माहिथं
 ' नरवदत्त । 'अहो अउन्वो तक्करो' ति विन्दिओ राया ।
 भणिय च णेण, 'निरुविऊण यावाएह' ति । पुच्छिओ
 दण्डवामिएहि । जाव न जयद त्ति, तओ 'अहो से कवडवेसो'
 त्ति अहिययर^१ कुविएहि पाविओ वण्णथामं ति । निहथा
 १० सुलिया । उक्किन्तो मुणिवरो । आघोसियं चण्डालेण ।
 भो भो मायरा, एएण समणवेसधारिणा परदब्बावहारो कओ
 त्ति वावाइज्जद एसो^२, ता अओ वि जद परदब्बावहारं
 'करिस्सद, त पि राया सुतिस्केण दण्डेण एवं चेव'^३
 वावाइस्सद त्ति । 'भणिकण मुक्को [एसो भययं]^४ चण्डा-
 १५ लेहिमुवरि^५ सुलियाए^६ । तवण्णहावेण धरणितलमुवगया
 सुलिया, ॥ विद्धो खु एसो । अहामन्निहिददेवयानिओएणं
 निवडिया कुसुमवुद्धौ । 'अयद भयव धमो' ति उट्ठाइओ

१ BCE om next three words A om वेद्धि D om य ।

२ A महाविद्या, CE महाहिद्या B pr. m ३ A चणरि, B नयर ।

४ A adds दविड सलोचल । ५ BCE 'चयर । ६ AB om

७ CDE करदस्सद = A om ८ D adds एवं ।

१० BD om ११ A om. चणालेदिम् CE om १२ CE om

कलयलो । माहिय नरवदसु । मजायपमोओ य आगओ
 राया । वन्दिओ जेण भयव । पुच्छिओ विन्दिमणेण ।
 भयव, कह पुण इम वत्त ति । न जपिय भयवया । भणिय^१
 मन्तिणा । देव, वयविसेमसगओ खु एमो, कहमियाणि पि
 'मन्तइस्सुद । ता न चेव मत्थवाइघरिणि 'मद्दावेऊण पुच्छेह ।^२
 तओ पेमिया ढण्डवामिया । 'जणरवाओ इम वदयर
 आयलिऊण पलाणा एमा, न दिट्ठा ढण्डवामिएहि । निवइय
 'च राइणो । देव पलाणा खु एमा, न दोमए गेहमाइएसु ।
 'भणिय च जेण । 'अरे मम गवेमिऊण आणेह' । गया
 ढण्डवामिया । गविट्ठा आरामसुअदेवउलाइएसु । न दिट्ठा
 एमा । दिट्ठो य कुओइ 'एयमायलिय एयवदयरैएव
 पलायमाणो सुवयणो । गहिओ ढण्डवामिएहि आणीओ
 नरवदममीव । निवेदय राइणो । देव नत्थि मा तामनि-
 त्तीए, एमो य किम तोए भत्तारी त्ति, दिट्ठो 'य
 पलायमाणो, गहिओ अहेहि मपय देवो पमाण ति ।^३
 निरुविओ सुवयणो, भणियो य एमो । भइ, कहि ते घरिणि
 त्ति । तेण भणिय । देव, न ज्ञाणामि । राइणा भणिय ।
 ता कीम तुम पमाणो त्ति । सुवयणेण भणिय । देव भएण ।

१ ABCF भविष्वा ।

४ BD inc rt श्रु श्रु ।

all पुओ वि ।

८ \ एव० ।

२ CF भवदसुद ।

३ BCF om

० CF हरे ।

१० CF ।

४ CF मद्दावेर । n पुच्छेह ।

५ B (1 marv) n । D

= BD all से समीव ।

- रादणा भणियं । कुओ निरवराहसु भयं । सुवयणेण भणिय ।
 देव, अत्थि^१ अवराहो । रादणा भणिय । को अवराहो ।
 सुवयणेण भणिय । देव, तद्वाविहकलत्तसंगहो त्ति । रादणा
 भणियं । भो अभयसेव तुज्झ । ता माहेहि अवितरु, को
 ५ उण भयवओ तीए थ^१ वइयरो त्ति । निरुविओ
 सुवयणेण भयवं, पच्चभिसाओ थ जेणं । तओ महापुरिस-
 चरियविन्दथत्तिहियएण बाहोसलोयणं जयियमणेण । देव,
 अणाचिक्खणीओ वइयरो, ता ए मकुणीमि आचिक्खिउ ।
 रादणा भणियं । भइ, ईइसो एस ससारो, किसेत्थ अपुब्बयं
 १० ति, ता माहेउ भइो । सुवयणेण भणिय । देव, जइ एवं, ता
 विवित्तमाइसउ देवो । तओ रादणा पुत्तोइओ परियणो
 ओमरिओ थ । तओ धरणढमणमंजायपच्छायादेण जंपियं
 सुवयणेण । देव, पावकओ अहं पुरिससारमेओ, न उण
 पुरिमो त्ति । निवेइय देवसु । पुरिमो खु देव^१ अकज्जाय-
 १५ रणविरओ मच्चाहिमभौ कयसुओ परसोयभीरु परोवचार-
 निरओ थ हवइ, जहा एस भयव ति । रादणा भणियं ।
 कहमेवविहो पुरिससारमेओ हवइ त्ति, ता पत्थयं भणसु ।
 तओ माहिओ सुवयणेण दौवदसणाइओ अट्टलक्कपयाण-
 पज्जावमाणो धरणवइयरो । तुट्ठो थ से राया । मुक्को थ
 २० जेण सुवयणो । वन्दिऊण भयवन्त लज्जापराहीणयाए

कलयलो । माहिय नरवदस्स । मजायपमोओ य आगओ
 राया । वन्दिओ णेण भयव । पुच्छिओ विन्दिमणेण ।
 भयव, कह पुण इम वत्त ति । न जपिय भयवया । भणिय^१
 मन्तिणा । देव, वयविसेससगओ खु एमो, कहमियाणि पि
 'मन्तइस्सइ । ता त चेव सत्यवाहघरिणि 'सदावेऊण पुच्छेह ।^५
 तओ पेमिया । दण्डवामिया । 'अणरवाओ इम वदयर
 आयत्तिऊण पलाण एसा, न दिट्ठा दण्डवामिएहि । निवेदय
 'च राइणो । देव, पलाण खु एसा, न टीसए गेहमाइएसु ।
 'भणिय च णेण । 'अरे मम गवेसिऊण आणेह' । गया
 दण्डवामिया । गविट्ठा आरामसुवदेवउत्ताइएसु । न दिट्ठा^{१०}
 एसा । दिट्ठो य कुओइ 'एयमावणिय एयवदयरेणेव
 पलायमाणो सुवयणो । गहिओ दण्डवामिएहि आणीओ
 नरवदसमीव । निवेदय राइणो । देव नत्थि मा तामलि-
 तौए, एमो य किल तौए भत्तारो त्ति, दिट्ठो 'य
 पलायमाणो, गहिओ अन्हेहि, मपय देवो पमाण ति ।^{१५}
 निह्विओ सुवयणो, भणियो य एमो । भइ, कहि ते घरिणि
 त्ति । तेण भणिय । देव, न जाणामि । राइणा भणिय ।
 ता कौस तुम पलाणो त्ति । सुवयणेण भणिय । देव भएण ।

१ ABCF भहिआ ।

१ CF भइरस्सइ ।

२ Cf सदावेच n पुच्छइ ।

४ BD insert मा च ।

५ PCF om

६ B (1 marg) and D

old पुणो वि ।

७ Cf चरे ।

८ BD old मे समीव ।

९ A एय ।

१० CE om

एसा । पेसिया सचिवेस । साहिय नरवदस्स । तेण वि य 'न
 पौदमज्झा रक्कसि' त्ति खाविकुण निययमस, विट्ठालिकुण
 असुदण, कयत्तिकुण नाणाविडम्बणाहि, निम्भच्छिकुण 'य
 सरोम तथो निव्वासिय त्ति' । अलभमाणो गामादस्स पवेम
 ५ परिब्रमन्ती अडवीए सुम्भकयकम्पपरिणामेण विथ धोरक्खेण
 वासाइया मरन्देण । समुप्पन्ना य एसा धूमप्पहाए निरय-
 सुडवीए सत्तरससागरोवमट्ठिई नारगो त्ति ॥

धरणो वि भगव अहामज्जमं विहरिकुण पवड्डमाणसुह-
 परिणामो काऊण मलेहण पवन्नो पायवगमण, विवन्नो
 १० कालक्कसेण, समुप्पन्नो आरणाभिहाणे देवलोए चन्दकम्मे
 विमाणे एकवीससागरोवमाऊ वेमाणिओ त्ति ॥

वक्काय ज भणिय धरणो खच्छी य तह य पदभज्जा
 एत्तो खेणविसेणा पित्तियपुत्त त्ति वोच्छामि ॥

कङ्को भवग्गहण समत्त ॥

५

तुरियमेव गच्छो सुवयणो । घरणणुराण य अज्जमहुसमीवे
मोऊण धम्म परियाणिकण भिच्छन्तं पच्चाणुयावाणनटड्ड-
कम्मिन्धणो पवन्नो समणत्तण । राया वि पूरुऊण भयवन्तं
एविट्ठो मयरि ॥

लच्छी वि महाभयाभिभूया पलाइऊण तामलित्तीओ
अवहरियवसणालकारा तक्करोहि जामसेत्ताए सव्वरीए पत्ता
कुसत्यलाभिहाण^१ सन्निवेस । तत्थ पुण तीए चेव रयणीए
पारड्ड पुरोहिणए 'रायमहिमीए सव्वविग्घविधायय चरुक्कम् ।
पञ्जालिओ सन्निवेसवाहरियाए चउण्णइयण्डिलमि जल्लणो,
विइइया निमियकड्डियासिणो दिसावाला, समारोविओ
नहभिन्नतनुलसमेओ चरु, पत्तुओ मन्तजावो । एत्थन्तरमि
जलन्तमवल्लोइऊण 'सत्यो भविस्सु' ति आगया लच्छी,
सिवारावसमणन्तर च दिइया दिसावालेहि^२ । पेच्छिऊण 'अहो
एमा 'सा रक्कमि' ति भौया य एए, सुक्काइ मण्डलगाइ,
यभिया ऊइया, पयग्गियाओ भुयाओ, विमुक्का विथ ।
जीविणं निवड्डिया धरणिवट्ठे । एत्थन्तरमि 'भो भो मा
बौइसु^३, इत्थिया अह' ति भणमाणी समागया पुरोहिण
समीवं । दिइया विगयवसणा । तओ पोइसमवल्लिऊण
'रक्कमी एस' ति केसेसु गहिया अणेण । 'अरे मा बौइसु'
ति विवोइया दिसावाला । 'उड्डिया य एए । बट्ठा खु^४

१ BCT *दाह ।

२ CE रायमहिमीपसवविग्घः ।

३ CF विइइया

४ CF om

५ D बौइइ ।

६ CE लड्डिया एए ।

- दिद्वो ॥ णाए सुविणयमि^१ तौए चेव रयणीए पहायसमयंमि
कणयमयत्तुद्धदणो^२ अणेथरयणभूमिओ देवदूमावलम्वि-
पडाओ मऊरपवणन्दोलिरो निवासी ज्व रसयाए भूमणं
विय नहयलसु उप्पत्ती विय विन्दयाणं चक्करयणचूडामणी
५ महाधओ वयणेणमुयर पविसमाणो ति । पामिऊण तं
सुवविउड्ढा एसा । मिद्वो य णाए जहाविहिं^३ ददयसु
हरिमवसपयद्वपुलएण भणिया य णेण । सुन्दरि, मयल
नरिन्दकेउभूओ ते पुत्तो भविसुह । पडिसुयमिमौए ।
अहियथर परितुड्ढा एसा । तओ य भविसेस तिवग्गसपाय
१० एरयाए पत्तो पसुहसमओ । पसूया एसा । जराओ से दारओ ।
निवेदयं च रादणो अमरसेणसु हरिममदनामाए सेडियाए,
जहा 'महाराथ देवी जणसुन्दरी दारय पसुय' ति ।
परितुड्ढो राया । दिजं इमीए पारितोमियं । कय उच्चिय-
करणिज्ज । अदक्कन्तो भासो । परदावियं^४ नाम दारयसु
१५ सेणो ति । अदक्कन्तो भवक्करो ।

पत्यन्तरंमि सो लण्हीजीवनारओ तओ मरयाओ
उव्वट्ठिय पुणो य समार^५माहिण्डिय अणन्तरभवे^६ तहाविहं
किपि अणुट्ठाणं काऊण समुप्पओ अमरसेणभाउणो हरिसेण-
जुंवरायसु तारप्पहाए भारियाए कुप्पिंसि पुत्तत्ताए ति ।

१ BCE सिमिचयमि ।

२ BCE ०७८५ ।

३ BCE ०७८६ ।

४ B adds च से and omits दारयसु ।

५ CE ०७८७ ति ।

६ BCE insert य ।

॥ सत्तमो भवो ॥

१ अति इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासे मेसफणाभोय-
मन्निहेण पायारेण हिमगिरिनिहरसरिसेहि भवणेहिं लङ्ग-
इयनन्दणवणेहि उववणेहि विणिज्जियमाणससरेहि मरेहिं
चत्था नाम जयरी । जीए अहिङ्गाण^१ विथ रुदस्स बीय विथ
सुन्दरयाए जोणी विथ विणयस्स चेद्विय विथ^२ मयरकेउणो ५
मभारमि वि रमणीयवुद्धिजणओ इत्थियायणो । जीए य-
अपिसुणो अमच्छरी कयस्सु ढरुतो सुहाभिगमणीओ^३
पुरिसवगो । तीए य दुरिणारिमइणो अमरसेणो नाम
नरवई होत्था ।

जो माणविकमधणो पसादियासेसटिमिवङ्गभएण । १०

ईसानडियाए य निचमेव लक्खीए अवजडो ॥

• तस्स मयलन्तेउरपहाणा जयसुन्दरी नाम भारिया ।

५४ इमीए मह विसयसुइमणुहवन्तो चिट्ठइ^४ ।

इओ य सो आरणकप्पवामी देवो अहाउय पालिऊण
तओ पुओ भमाणो जयसुन्दरीए गअमि उववओ त्ति । १५

१ AD add यमा जिघां ।

२ 1 om all down to बुद्धिजणओ ।

३ D पिथ ।

४ CP add य ।

५ CP तस्स सच इमीए ।

६ CE • लुदवन्तस्स चरन्तस्सो वाह कालो । II • चट्ठविमु ति ।

- दिद्वो य णाए सुविणयमि^१ तीए चेव रयणीए पहायममयंमि
 कणयमयतुद्गदणो^२ अणेरयणभूमिओ देवदूमावलम्विय-
 पडाओ मज्जरपवणन्दोसिरो निवामो न्व रम्भायाए भूमणं
 विय महयलस्सु उप्पत्ती विय विन्दयाणं चक्करयणचूडामणी
 ११ महाधओ वयणेणसुयर पविसमाणो त्ति । पासिऊण तं
 सुहविउद्धा एसा । मिद्वो य णाए जहाविहिं^३ दइयस्स
 हरिमवसपयदुपुलएण भणिया य णेण । सुन्दरि, मयल
 नरिन्दकेउभूओ ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमौए ।
 अहिययर परितुद्धा एसा । तओ य भविसेस तिवग्गसपाय
 १० एरयाए पत्तो पसूइसमओ । पसूया एसा । जाओ से दारओ ।
 मिवइयं च राइणो अमरसेणस्स हरिममदनामाए चेडियाए,
 जहा 'महाराय देवी जयसुन्दरी दारय पसूय' त्ति ।
 परितुद्धो राया । दिअं इमीए पारितोसियं । कयं उच्चिय-
 करणिअं । अइक्कन्तो मासो । पइद्दावियं नाम दारयस्स
 १५ सेणो त्ति । अइक्कन्तो सवक्करो ।

पत्यन्तरमि सो लक्खीजीवनारओ तओ नरयाओ
 उच्चट्ठिय पुणो य समार^४माहिण्डिय अणन्तरभवे^५ तहाविहं
 किपि अणुद्धानं काऊण समुप्पत्तो अमरसेणभाउणो हरिसेण-
 जुंवरायस्स तारण्णहाए भारियाए कुक्किंसि पुत्तत्ताए त्ति ।

१ BCE. विमिचयमि । २ BCE. •वंदः । ३ BCE. •विहं ।

४ II adds अ से and omits दारयस्स । ५ CE. •णि दि० ।

६ BCE insert य ।

जात्रो उचियसमएण । पदट्ठाविय च से नाम विसेणो त्ति ।
अदक्कन्तो कोद कालो । वड्डिओ कुमारसेणो देहोवचएण
कलाकलावेण च । अत्थि य दमस्स पौई विसेणकुमारे, न
उण तस्स इयरमि ।

अत्रथा य समुद्धाहओ नयरौए जयजयरवो, अहिट्ठिय ५
नहयल सुरमिड्डविज्जाहरेहि, निवड्डिया कुसुमवुड्डी । तओ
रादणा भणिय । भो भो किमेयं ति गवेसिऊण लहु सवाएह ।
तओ गवेसिऊण निवेदय से पड्डिहारेण । देव, समुप्पन्नमेत्य
भूयभविस्सुवत्तमाणत्यगाहय मयललोयल्लोयविमय माऊणौए
केवलनाण ति आणन्दिआ नयरौ, पमुदया सुरसिड्ड- १०
विज्जाहारा पुणन्ति मऊरवग्गूहि । एव साऊण देवो पमाण
ति । तओ हरिसिओ राया पयड्डो वन्दणनिमित्त भयवईए ।

पत्तो य सो कमेण पड्डिस्सुय धम्मनिहियचित्तो ।

वरसिप्पिमिप्पसज्जस्सुनिप्पिय सुरविमाण वा ॥

निम्मलफलिहप्पाय^१ कञ्चणकयवालिकयपरिखेव । ११

पायड्डियविज्जवलथ सरथम्मुहरस्स सिहर वा ॥

विप्फुरियजञ्चकञ्चणकिड्डिणिकिरणणुरञ्चियपडाय ।

रययमयगिरिवर पिव पज्जलियमहोमहिमणाह ॥

कयविमलफलिहनिम्मलकोट्टिममकन्तकञ्चणत्यम् । १२

यम्भोवियविहुमकिरणरत्तमुत्ताहलोऊल ॥ १३

श्रीकललगमरगयमऊहहरियायमाणमियचमर ।

मियचमरदण्डचामीयरणहापिस्तरहाय ॥

अहायगयविरायन्तपवरमणिरयणहारनिउरुम्ब ।

हारनिउरुम्बलमियकक्षणमयकिट्टिणीमास ॥

८ जालन्तर^१निन्तपरिप्फुरन्तदौमन्तविविहमणिकिरण ।

मणिकिरणुल्लसमडडाहि कण्ठपडिमाहि^२पञ्जुक्त ॥

दिडा य तेण^३तेहि य गित्यसभवत्त्वा तहि गणिणौ ।

भिरिमरिमहवसोहा गुणरयणविभूषिया सोप्पा ॥

चामीणा समणोवासियाहि तह साऊणौहि परिकिष्ठा ।

९ समुषसुहमियद्धा निमि अ नखत्तपन्तोहि ॥

^४विष्कूढरोसतिमिरा फुरन्तविम्बाहरावणव्वाया ।

उज्जियताराहरणा रयाणविरामे अ पुब्बदिमा ॥

धवलपडपाउयङ्गी तिम्रतबोलुग्यमुद्धमुहयन्दा ।

जलरहियतल्लिणजलहरपडलपिडिय अ सरयनिमा ॥

१५ अहिणन्दिया राइणा भयवई । विमुक्क कुसुमवरिइ,

उग्गाहिओ धूवो । करयलकयअलिउड निवडिओ चलणेषु,

उवविट्ठो लुट्टिमतले । पत्युया धम्मकहा ॥

एत्यन्तरमि समहिलिया चेव समागया बन्धुदेवमाणर-

नामा सत्यवाहपुत्ता । पणमिऊण भयवइ भणिय मागरेण ।

१० महाराय, न एत्य खेवो^५ कायवो त्ति । दिट्ठ मए असम्भुय

१ C विमय, E विम ।

२ AD पञ्जुक्त ।

३ ABD दिह ।

४ BCF निष्यड = निविष्ट ।

५ CE खेवो B खेवो ।

अमभावणीय^१ महारायस्स वि एगन्तविन्दयजनयं किंचि वत्तुं ।
 १विन्दयस्सिक्खित्तदियसो अमुणियतयत्तो न चएमि चिट्ठिउ ।
 ता किं तय ति पुच्छामि भयवद । राइणा भणियं । भो
 सत्यवाहपुत्त, किं तमच्चमुयं अमभावणीयं च । मागरेण
 भणिय । देव सुण ।

५

अत्थि दसो कोद कालो पणइणीए मे पुणट्ठस्स हारस्स ।
 विमुमरिओ एसो । गओ य अहमज्ज भुत्तुत्तरममयंमि
 चित्तसालियं, जाव अयण्डमि सेव चित्तन्नरालगएण ऊसमियं
 मोरेण उअमिया गीवा विऊयं पत्तज्जाल^१ पसारिओ वरह-
 भारो । तओ ओयरिऊण तओ विभागाओ कुसुमरत्तवमण- १०
 संगयमि पडलए विमुक्को णेण हारो । गओ नियययाम^२, ठिओ
 निययस्सवेणं । समुण्णओ य मे विन्दओ 'इन्त किसेय' ति ।
 तओ येववेलाए येव समुद्धादओ^३ जयजयारवो^४, विभूसियस्वर^५
 सुरसिद्धविज्जाहरेहि, पवुट्ठ कुसुमवरिसं । आयणियं च
 लोधाओ जहा समुण्णअ भयवदए केवल्लनाण ति । तओ १५
 भत्तिविन्दयस्सिक्खित्तदियसो समागओ इहइ ति ।

राइणा भणियं : अहो मच्चमच्चमुय अमभावणिज्जं च^६ ।

१ D adds च । २ CL om all down to राइणा भणियं ।

३ B जालियं । ४ CE विषयाम B नियययेव यामं ।

५ C समुद्धाद । ६ CE जयजयारवो । ७ CE विभूसियं चवरयलं ।

८ D adds पुच्छिआ य सेव, B adds it in marg—CL repeat here the passage above, l 1—3, विन्दय down to भयवद, and continue राया पुट्ठं ।

- भयवद, किमेय नि । भयवर्देण भणिय । सोम, किमद्युय
 अमभावणिज्ज च कम्पपरिणई । नियमा फलदाणममुज्जयमि
 एयमि नत्थि त, जं न होद त्ति । तत्थ अमुहमि ताव जल
 पि ऊयासणो, चन्दो वि तिमिरहेऊ, मञ्जो वि अणञ्जो,
 ५ मित्तो वि बेरिञ्जो, अत्थो वि अणत्थो, भवणो धरमयत्त वि
 य मव्वसुपाणमाय 'अप्पतक्खिय सेव निवड्ढ नद्धयाञ्जो वि
 अमणिवरिसं । सुहमि विदज्जञ्जो । तं जहा । विसं पि
 अमय, दूज्जणो वि^१ मज्जणो, कुपेट्ठा वि फलहेऊ, अयमो
 वि ऊ जमो, दव्वयण पि सुवयण, गिरिमत्थयगयरु वि य
 १० मयलज्जणपौदकारय मयराहमेव सोयन्तरे वि सुहावह कुञ्जो
 वि सपज्जए महानिहाण नि । राइणा भणिय । भयवद,
 अह कम्प पुण एमा कम्पपरिणई । भयवर्देण भणिय । सोम,
 मज्जेव आमि त्ति । राइणा भणिय । कर्ह किनिमित्तस्स
 वा कम्पस्स^२ । भयवर्देण भणिय । सुण ।
- ११ अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वामे मखवद्धण नाम
 मधर । तत्थ मखवाञ्जो^३ नाम नरवर्दे अहेमि । तस्स अचन्त
 वज्जमञ्जो धणो नाम मत्थवाहो, धणा से भारिया, धणवद-
 धणावहा पुत्ता 'गुणमिरी ॥ धूय त्ति । मा पुण अहमेव,
 परिणीया तत्थयरिवत्थएण सोमदेवेण । अविज्जायविमयसङ्गाए
 १० ॥ उवरञ्जो मे भत्ता । जाञ्जो मे निव्वेञ्जो । चिन्तिय मए ।

१ AD अयत्त. CE अयत्त. B अत्त.

२ A adds यः ।

३ B कम्पयस्सु । D -पात्तो ।

४ B धणमिरी ।

एवमवसाणो खु एम सयणसगमो, ता अल एत्य पडिबन्धेणं ।
 रया तत्रविहाणमि । अदक्कन्तो कोद कालो । अन्नया य समागया
 तत्य चन्दकन्ताभिहाणा गणिणी । माहिया मे सहियाहि ।
 गया तीए वन्दणनिमित्तं जिणहर । दिट्ठा य एमा ।

इदरा वि निब्बियारा कलामु कुमला वि माणपरिहीणा । ४
 सुयदेवय न्व धम्म माहेन्ती सावियाण तु ॥

जाओ य मे विन्धो । ओओ से इवमोक्कया । पविट्ठा
 जिणहर । चालियाओ घण्टाओ । पञ्जासिया दीवया । विमुक्क
 कुसुमवरिम । पूरयाओ वीयरायपत्तिमाओ । उग्गाहिओ
 धूवो । वन्धिया परमगुरवो । समागया गणिणीसमीव । १०
 पणमिया एमा । धम्मलाहिया य^१ णए उवविट्ठा तीए
 पुरओ । भणिय च णए 'कत्तो तुभे' त्ति । मए भणिय ।
 भयवद, इओ चेव । एत्यन्तरमि जपिय मे सहोए । भयवद,
 एमा खु धम्मसत्यवाहधूया गुणसिरी नाम । इमीए य
 विचित्तयाए कम्मपरिणामसु विवाहममणन्तरमेव पञ्चत्तमुव- १५
 गओ भत्ता । वेरगिया या एमा खवेइ अत्ताणय नियमो-
 ववासेहि । सुय च णए, जहा भयवई आगय त्ति । तओ
 भत्तिनिक्करा अणुसविय जणणिजणए तुह चलणवन्दण-
 निमित्तमागय त्ति । गणिणीए भणियं । साइ कय जमागया
 वेरगिया य । ईदसो एम ममारो, दुक्खमायण चेव एत्य २०

- पाणिणो न्ति । कहिओ से^१ धमो, परिणओ^२ पुव्वपओएण ।
 पडिवसा देमविरदं । अरक्कनो कोद कालो । ^३तओ पच्चत्त
 मुवगएसु जणणिजणएसु जाया य मे चिन्ता । अल गिहा
 ममेण, पवज्जामि समणस्सिद्ध । पुच्छिया य भायरो,
 ५ नाणुमयमेएसि । भणिय च जेहि । एत्येव ठिया जहाममौ
 हिय कुणसु न्ति । तओ काराविय जिणहर, “काराविद्याओ
 पडिमाओ, कुल्लवल्लिगन्धचन्दणादएसु पारङ्गो महावओ ।
 कुट्टुरेन्ति^४ भादजायाओ । तओ मए चिन्तिय । पेच्छामि
 ताव भादचित्त^५ । कि ममेयाहि ति । अजया लाममेत्ताए
 १० जामिणीए वामहरमुवगए धणवड्ढमि आलोचिज्जण नियडौए
 सोवणयपवेमकालमि सेव जहा सो सुणेद तहा धम्मदेसणा
 पुष्वय भणिया से भारिया । सुन्दरि, कि वज्जणा जपिण
 साडिय रक्खीज्जसु न्ति । तओ एव भणिकण पविट्ठा
 वामगेह । चिन्तिय च से भत्तारेण । नूणमेसा^६ दुस्सारिणी,
 १५ कहमज्जहा मे “मसा एव अपद न्ति ता अलमिमौए । कथ
 पसुत्तवेड्ढय^७ । उवविट्ठा य एसा सयलीए^८ । सवाहिया से
 चलणा । उम्माक्खिओ दौवओ । निरुविय तम्मोकपडल्लय ।
 तओ निवज्जमाणो वारिया ददण ‘मा निवज्जसु’ न्ति ।

१ D adds जिह्वाधियो

२ CP add य ।

३ CE om : ext 4

words ४ ACP अरावियात्त ।

५ H corrects it in कुट्टुरेन्ति, CP

कुट्टुरेन्ति D •जिरति

६ D •चिन्तय ।

७ B adds भारिया ।

८ D नृपविरो ।

९ CE •चड्ढय ।

१० BCE om

तीए चिन्तियं । हन्त किमेय,^१ परिहामो भविस्सुदं त्ति ।
 सुवसा एसा । उद्धिओ मे ददथो । 'कह कुविओ' खुद्धा^२
 एसा । भणियं च^३ णए 'अज्जउत्त, किमेयं' ति । तेण भणिय ।
 न किचि, अवि य नीमरस मे गेहाओ । तओ मा 'किं
 मए दक्खं कय' ति चिन्तयन्तो उद्धिया मयणीयाओ ।^४
 सुवसो एमो । 'येववज्जचिन्तावमाणे य उवगया मे मिहा ।
 ह्यरी वि उवविट्ठा मसुरए । न सुमरिओ अन्नणो दोमो ।
 गहिथा महामोणं । चिन्तिय च णए । को मे गुणो
 अज्जउत्तसु वि उल्लेखकारणं औविण । ता परिचयामि
 एय । अहवा दक्खणो खु मोओ । एवं पि मा अज्जउत्तसु^५
 लाघव सभावइस्सुदं^६ त्ति । न किचि एएणं । दसुहं चिमं
 पडम दसु । ता न-याणामि, किमेत्थ ज्ञत्तयं^७ ति । अहवा
 मयाविणो 'मज्जुव्हिससया य मे नणन्दा'^८ । ता तयं
 पुच्छिय जहाजुत्तमणुचिद्धिस्सु ति । चिन्तयन्तो अपवरथपयट्ठ
 याहमन्निमा माणमद्वक्कारेणण यण पि अमद्वनिहा ठिया^९
 तत्थ रदणोए । पहायममए य विहाणवयजकमन्ना ओल्लगा-
 मद्गमुच्चहन्ती निगया वामगेहाओ । दिट्ठा मा मए भणिया
 न । सुन्दरि, कौम तुमं अज्ज अप्पोथगा त्रिय कुमुदणी
 पत्थाया दीममि । तओ पदणवयणए अपिय धनमिरीए ।

१ BCE जोति ति ।

२ BCE जोति च उओ ति ।

३ BCE भणिया ।

४ B भणिय य ।

५ CE अह ।

६ BD सभावति A सभावस्सुदं

C) सभावविस्सुदं ।

७ BCE ज्ञत्तं ।

८ CE om य ।

९ CE +द ति ।

- ન-યાણામિ અવરાહ કટ્ટો ચ મે મત્તા । કોવાદસયમમમેણ^૧
 મણિય ચ જેણ ‘નીસરસુ મે ગેહાઓ’ ત્તિ । તઓ મણ
 મણિય । સુન્દરિ, ધીરા હોહિ^૨ અહ તે મલિસુઆમિ ।
 પડિસુયમિમીણ । મણિઓ ચ માયા ‘મો કિમેયમેવ’^૩
 ૫ તિ । તેણ મણિય । અલ મે યયાણ દુટ્ઠમીલાણ । દુટ્ઠમીલા
 સુ રત્તિયા વિણાસેદ મતદ કરેદ વચણિજ્ઞ, મદલેદ
 ફુલહર, વાવાણદ દદય । તા કિ હમયલોવગરહણીણ
 તીણ પરિગ્ગહેણ તિ । મણ મણિય । કહ વિયાણમિ જહા
 એમા દુટ્ઠમીલ ત્તિ । તેણ મણિય । કિમેત્ય જાણિયવ્વ । સુચ
 ૧૦ મણ તુજ્ઞ ચેવ સયાસાઓ રમીણ દેસણાપુલ્લય નિવારણ ।
 મણ મણિય । અહા તે પપ્પિયત્તણ અહો તે વિચારક્કમયા,
 અહો મહત્તયક્કણ, અહો મિળેહાણુવન્થા અહો લોદયક્કણ ।
 મણ સામન્નેણ વજ્જડોમમેય મયવયા મણિય તિ હવદદ્ઠ,
 ન હણ દોસદમણેણ નિવારિયા એમા તા કિમેદ્દહમેત્તેણ
 ૧૫ ચેવ દુષ્ઠારિણી હવદ ત્તિ । તઓ વિલિઓ સુ એમો ।
 ‘હન્ત અમોહણ અણુચિદ્વિય તિ જાઓ સે ‘પચ્છાયાવો ।
 પમાદયા તેણ । તઓ ચિન્તિય મણ । એય તાવ કમણધવલ
 પડિવક્કાઓ ત્તિ । વિદઞ્ઞા વિ એવ ચેવ વિચ્છામિઓ । નવર
 મણિયા ય સે મારિયા । કિ વજ્જણા જપિણ હત્થ રક્કે
 ૨૦ વ્જસુ ત્તિ જાવ એમો વિ કમણધવલપડિવક્કાઓ ચેવ ।

૧ C† સયવેષ B સમય

૨ B કિમેય ।

૩ D adds યેવમેય ।

૪ D અનુયાયી ।

एत्यन्तरमि बद्ध मए नियडिअभाखाणदोसओ तिब्वकम्भ ।
 अदक्कन्तो कोइ कालो । पव्वइया अहय सह भाउजायाहि
 भाउएहि य । पानिय अहाउय । गयाणि परलोय । तत्थ वि
 ४ अहाउय पानिऊण पढममेव चया मे भायरो, समुप्पन्ना
 इमौए वेव चम्पानयरीए पुत्तयत्तस्स^१ इवस्स सपयाए^२ ५
 भारियाए कुच्चिमि पुत्तत्ताए त्ति । कयाइ च से^३ नामाइ
 वन्धुदेवो सागरो य । अदक्कन्तो कोइ कालो । तओ चया
 अहयं । समुप्पन्ना^४ गयउरे सवस्स इवस्स सुहकन्ताए
 भारियाए कुच्चिमि इत्थियत्ताए^५ । जाया कालकमेण,
 पइडावियं च मे नाम सब्बज्जसुन्दरि त्ति । एत्यन्तरंमि १०
 ताओ वि भाउजायाओ चविऊण देवलोगाओ कोमलाउरे
 मयरे नन्दणाभिहाणस्स इवस्स देविलाए भारियाए कुच्चिमि
 इत्थियत्ताए उववन्नाओ त्ति । जायाओ कालकमेणं, पइडा-
 विथाइ च नामाइ मिरिमई कन्तिमई य । अदक्कन्तो कोइ
 कालो । मावयकुलप्पत्तीए य पाविओ मए जिणिन्दभासिओ १५
 धम्मो । पत्ता जोव्वण । दिट्ठा य अहमिओ मयउरगणं
 लीलावणुजाणाओ सभवणमुवागच्छमाणी वन्धुदेवेण । पुच्चिय
 च णेण 'कस्स एसा कज्जय' त्ति । साहित्त्य च से 'वद्धणाहि-
 हाणेण 'सवस्स धूया सब्बज्जसुन्दरि' त्ति । मग्गिया णेण ।

१ CE ०भइस्स ।

२ CE सपया, B pr m

३ A मि B तेसि ।

४ BCE add य ।

५ ACE add त्ति ।

६ BCE वद्धणेण D pr m

- भणिय च ताएण । जोग्गो तुम, किं तु न आहमिओ त्ति ।
 अभिगग्हो म मज्झ 'न सजोएमि अक्ख 'अन्नमाहमिएण' ।
 वन्हुदेवेण भणियं । करेहि^१ आहमिय । ताएण भणिय ।
 सुणसु जिणवरपणीयं धम्म, पडिवज्जसु य भावओ । तओ
 ५ मज्झ लोभेण गओ साज्जसमीव, आयसिओ धम्मो, भाविओ
 नियडिभावेण न उण भावओ त्ति । पारदु अणुट्ठाण, पवत्तिय
 ढाणाइय । अइत्तन्तो कोइ काळो । गओ 'तायसमीव ।
 भणिय च णेण । अज्ज, न अक्खहा तए घेतव्व । धम्मो खु
 अह, जस्स मे अज्जेण उवएमो दिओ त्ति । तुह पमाएण मए
 १० पाविओ जिणभासिओ धम्मो । ता तुम मज्झ परलोयवन्भवो
 देवया गुरु, न कोइ 'ओ 'जो न होहि त्ति । विदय-
 ससारमहावत्तसु य मज्झ येवमियाणि कक्खयाए पओयण त्ति ।
 पयट्ठो मपय अह निचयदेस । ता दिट्ठो तुम । 'वहियव्वो
 मज्झ सासणाणुराएण वावारी, थिरीकरेयव्वो धम्मो,
 १५ 'आइसियव्व 'उच्चियकरणिक्क, दट्ठव्वो निययवुद्धीए त्ति ।
 भणिकण निवडिओ वल्लेसु । सुद्धसहावत्तणेण वज्जमहिओ
 ताएण, भणिओ य णेण । वक्ख, धम्मो तुम, जेण सयल्लते-
 लोक्कदुल्लहा जड्ढा 'जिणधम्मवोहो, पाविथ परमत्थपावियव्व ।

१ BCL अक्ष० ।

२ CF add य ।

३ A विदयव्वो ।

४ CF add ल ।

१ B करेह CE करह A करेदिहि ।

२ A एसा ३ CE जेव होहि त्ति ।

४ II आसियव्वो उच्चियकरणिक्के ।

५ II निययवत्तमे वोहो ।

समागयाओ^१ सहीओ^२ । निग्याओ बन्धुदेवो । तओ म
 अत्याणसठिय तहा पेच्छिऊण जपियं मे सहीहि 'सामिणि,
 किमेय' ति । तओ उक्कडयाए सोगाणल्लसु निरुद्धयाए
 सरणीण पणट्टयाए 'मईए अकहणीययाण' पओयणसु म
 जंपिय मए त्ति । विहाणाओ सहीओ । समग्गयत्तर पुणो^३ ५
 जंपियमिमौहि 'सामिणि, किमेय' ति । तओ तव्वयण-
 समागयमईए जपिय मए । हला, न-याणामि, भागधेयाणि
 मे पुच्छह त्ति । साहिओ रयणिवदयरो । चिन्तिय च णाहि ।
 किमेत्य कारण ति । न ताव इहलोयदोसो सामिणौए, न
 यावि सो अकुसलो सत्यवाहपुत्तो, ता भविष्य एत्य^४ १०
 कअपरिणईए त्ति । एत्यन्तरमि 'अपुच्छिऊण सयणवग्ग
 निग्याओ बन्धुदेवो 'महन्त मे पओयण' ति साहिऊण
 सूरिल्लसु समागओ चमं । अवचमिणैहाणुबन्धेण कुविद्या य मे
 जणणिजणया बन्धुदेवसु । कओ अमववहारो । अदक्कतो
 कोइ कालो । जाया य मे चिन्ता । ईदसो एस संसारो १५
 सुलहाणि एत्य दुक्काणि, दुक्कहा चरणपडिवत्तौ, चच्चल
 जीविय । मा अल मे^५ किलेमायामकारएण ममारहेउणा
 गिहाममेणं, पवञ्चामि पव्वञ्च त्ति । एत्यन्तरमि समागया
 अहामजमविहारेणं विहरमाणी जममई^६ नाम पवत्तिणि त्ति ।

१ A inserts मे ।

२ D पहियाओ ।

३ B मुतोए D मईए ।

४ BCE add यः ।

५ A adds विः ।

६ D अचउ० ।

७ A यः ।

८ A मई ।

साहिओ मए नियथाहिप्पाओ जण्णिजणयाण, वड्डमओ य
तेमि । अणुमासिया य णेहि पवखा जहाविहोए पवज्ज ति ॥

८ओ ॥ परिणीया वन्धुदेवेण कोमलाउरे नन्दस धूया
मिरिमई, भाउणा य चे तीए चेव भइणी कन्तिमई ति ।

- ९ अइक्कन्तो कोइ कालो । ममुप्पओ पणओ, आणीयाओ चप्प,
पवूढो घरवामो ॥ एत्यन्तरमि अइ चइमजम विहरमा १^१
सम पवत्तिणीए ममागया चप्प । १अप्पमायओ पण्डुप्प-
वइयरमइया^२ पविट्ठा गोयर । तत्थ वि गथा वन्धुदेवगेह ।
दिट्ठा मिरिमइकन्तिमईहि । पुब्बभवक्कामओ^३ जाया ममो
१० वरि पौई । पडिक्काहिवा फासुयदाणेण । ममागया पडिक्कय ।
साहिओ १तामि धम्मो, परिणओ य । तओ जायाओ
साविथाओ । भणिय च णाहि । कायव्वो तए अइ गेहा-
गमणेण पसाओ, जेण परियणो वि जे उवममइ ति ।
अणुआया पवत्तिणीए ममारट्ठा जाइउ ।

- ११ एत्यन्तरमि ओइअ ते नियडिनिवन्धण बीय कक्क ।
तओ^४ मिरिमइकन्तिमईण ममोवरि अमाहारणभत्तिवड्ड-
माणेहि विज्जिओ एयामि भवणवाणमतरो । चिन्तिय च
णेण । पेक्कामि १ताव अत्यावहारेण^५ एयामि कीइम
माऊणीए उवरि चित्त ति । अखया गया अइमिमोण गेह ।

१ Cf विहरिउव । २ BD अइमायव । ३ Cf •राउवा B •तामया ।

४ MSS •वावाओ । ५ १ वि CE उचि । ६ D adds य ।

७ १ om

८ BD अइओ • A अमाहारा ।

दिट्ठा य कन्तिमई वामभवणमि पडणयट्ठिय हार पोयमाणौ ।
 अबुट्ठिया अहमणाए, कयं विहिन्दणय, उवणीयाइ आम-
 णाइ, उवविट्ठा अहय माड्डणीओ य । कया धम्मदेमणा ।
 पयट्ठा अहय पडिस्सय । तओ तीए भणिय । अज्जे, अज्ज
 तुह पारणय ति, ता गेण्हावेहि एय फासुयपहेणय । तओ ५
 मए भणियाओ माड्डणीओ 'गेण्हइ' ति । निग्गयाओ
 माड्डणीओ कन्तिमई य । एत्यन्तरमि वाणमतरपओएण
 चित्तयस्साओ चेव ओयरिओ मोरो । गहिओ णेण हारो,
 पक्खित्तो उयरमि, ठिओ थ नियययामे । तओ मए
 चिन्तिय । किमेयमच्छरीय, अहवा मयहरिय^१ पुच्छिस्सामि १०
 सि । निग्गया वामगेहाओ, सरुट्ठा दिवएण । आगयाओ
 माड्डणीओ कन्तिमई ॥ । तओ गया अन्हे । पविट्ठा कन्तिमई
 वामभवण । तयणन्तरमेव निरुविओ हारो, जाव नत्थि ति ।
 तओ तीए चिन्तिय । किमेय^२ वड्डुखेड्ड । पुच्छिओ परियणो ।
 तेण भणिय । न-याणामो, न थ कोइ एत्य अज्ज मोत्तूण १५
 पविट्ठो, ता तय निरुवेहि^३ । कन्तिमईए भणिय । किमेव-
 मसवड्ड पल्लवह । समतणमणिमुत्तलेट्ठुकक्षणा भयवइ ति ।
 अस्मादिओ परियणो, फुट्ट थ लोए । मए वि आगन्तूण
 साहिथ पवत्तिणीए । भणिय च णाए । वच्चे, विचित्तो
 कम्मपरिणामो, नत्थि किञ्चि एयस्स अमभावणिज्ज ति । २०

- ता अहिययर तवचरणसगयाए होयव्व । न गन्तव्व च त^१
 सत्यवाहगेह । न-याणामि 'कस्सुविषमणिद्व' ति । अत्र च ।
 दुहा वि पत्रयणलाघव, रत्तिकयव्व च ^२एय महापयत्तेण ।
 अरक्कमाणे य जीवे जणेइ एवस्स सरयवन्दचन्दिमासच्छहस्स
 ५. मालिन्न, आवाएइ परमपयहेउणो अहस्सबुद्धि, विपरिणामेइ
 अहिणवधसगय जण, लोहेइ अलङ्घणिज्ज परमगुरुआण
 ति । तत्रो य से जीवे जणेषसत्ताण पडिवच्चिज्जण समार-
 हेउभाव मुग्घिज्जण कक्काकज्जेसु पडस्सिज्जण गुणण वज्ज-
 मच्चिज्जणमगुणे सच्चिज्जणमबोहिमूलाइ दीहमद्ध समारसायर
 १०. परियडइ ति एय सोऊण समुप्पसा मे सवेगभावणा,
 पत्युय गुरुवयण, अङ्गीकरो तवविसेसो परिचत्त वन्मुदेव-
 गिहगमण । आसद्धिथ परिचणेल । न सद्धियाओ सावि-
 याओ । चिन्तिय च साहि । उवलद्ध एत्य किपि अज्जाए,
 तेण नागच्छइ 'मा मे सकड भविस्सइ' ति । जुत्त च एय
 १५. इहलोयनिप्पिवामस्स मुणिज्जणस्स । जणियदोसो^३ परघर-
 पवेसो । पडिवसो य णाए धक्काणुराएण । ता अल जे एत्य
 अणुबन्धेण । अन्हे चेव तत्थ गच्छिस्सामो ति । चिन्तिऊण
 सपाडिय समीहिथ ॥ अदक्कन्ता 'कइवि दियहा । परिणया
 मे भावणा, विमुद्ध चित्तरयण, नियत्तो अग्गहो, आवडिय

१ A तह । २ B inserts य D reads कस्सुवि-, १ कस्सुवि इय० ।

३ A तथ समवाहय instead of सर्थ । ४ A adds य ;

५ A केइ, D कइयय ।

परमज्ज्ञाणं, वियजिञ्चो कप्परासी, आयं अयुञ्जकरणं, समु-
 प्पन्ना खवगसेढो, उवसियं जीववीरिणं,^१ वड्ढिओ सुह-
 परिणामो, समुप्पन्नं नेवलं । खविज्जमाणे य तन्निबन्धणमूए
 कप्पए अभावेण^२ य निमित्तस्स भंजायपच्छायावेण वाण-
 मंतरपओमेण विमुक्को सोरेण हारो । ता एवं जङ्गत्त-
 निमित्तस्स ककुणो एम विवागो ति ।

एत्यन्तरंमि विन्धिया परिमा । अहो एद्वनेत्तस्स वि
 दुक्कड्ढस्स ईदसो विवागो ति चिन्तिऊण जंपियं भरिन्दवन्नु-
 देवेहिं । अहो दाहणं महत्तं दुक्कमणुभूयं भयवईए । तीए
 भणिय । सोक्ख, केत्तियमिण^३ ति । सुण ।

सुरनरनरयतिरिखेसु वट्टमाणणमेत्य जीवाणं ।

को संखं पि समत्थो काउं तिखाण दुक्काणं ॥

अच्छन्तु तिरियनरएसु ताव अइदुस्सुहाइ दुक्काइं ।

मणुयाण वि जाइ हवन्ति ताण को वच्चए अत्तं ॥

अ होइ जियाण दुहं वल्लमनभरिदंमि गक्खवासंमि ।

^४एक्कं पि य वच्चइ नवरि ^५तस्स नरणेण सारिच्छं ॥

जायाण वि जक्खअरामरणेहि अहिदुयाण किं सोक्कं ।

पियविरहपरमत्यणपमुहमहावमणगहिद्याणं ॥

जं पि सुरयंमि सोक्कं जायइ जीवस्स जोन्वणत्यस्स ।

१ D *वीरिणं ।

२ CI* अभावतो ।

III *मिणं ।

४ D एक्कं चिय विच्छाअ नवरि ५ को नस्स ववरिअइ उवमे त चेव सारिच्छं ।

५ B तस्स न चेव सारिच्छं, OE तव्य अरणस्स सारिच्छं ।

त पि ऊ चिन्तिष्यन्त दृक् चिय ^१केवल नूण ॥

यामागद्वियसु जहा कण्डुयण दुरक्रमेव मूढसु ।

पडिहाद सोखमतुल एव सुरय पि विचेय ॥

वसिष्णद एष जणो अचेयणो पमुहमेत्तरसिएहि ।

^१ खलमगएहि व मया विरामविरसेहि भोएहि ॥

ता उन्निऊण एए अणवण परमसोखसजणय ।

नित्ययरभामिय खलु पडिवज्जह भावओ धम्म ॥

एत्थन्तरमि मविग्गा महा । भणिय रायवन्धुदेवेहि ।

भयवह, एवमेव न तए आणत्त ति । पडिवज्जामो अन्हे?

^{१०} गिहासमपरिच्चाएण नित्ययरभामिय धम्म । भयवहए

भणिय । अहासुह देवानुप्पिया मा पडिवन्ध करेह । तओ

ठवाविय रायवन्धुदेवेहि घोषणापुब्बय महादाण, ^१कारा-

विया जिणाययणादसु^२ अट्टादिया महिमा, मक्खाणिओ

पणहवग्गो, अहिणन्दिया पउरजणवया । दिन्न हरिमेणजुव-

^{११} रायसु रज्ज । पवत्ता मयलपहाणपरियणममेया पुरिस-

चन्दगणिसमीवे समणत्तण ति^३ ॥

अदक्कन्तो कोद कालो । इओ य पउत्ता अहिमरया

विसेणेण मेणम्म । न कल्लिओ य णेहि । अज्जया ॥ अत्थ-

मुवगयप्पाए दिणयरमि पुप्फिया तत्थ अयालपुप्फिणो

^१ A केवल मिउय D केवलचिउय ।

^२ ACE कटा ।

^३ A •पाएयह ।

^४ CE add वि ।

^५ OE om

रायभवणुष्माणपायवा । दिद्धा सञ्जाणपालेण । साहिया
 अमच्चस्स । निरुविद्या णेण, तद्देवोवलद्धा य । पेच्चमाणण
 य निरुविद्याण पुणो पयइभावमुवगय त्ति । निवेइय अम-
 च्चस्स । चिन्तिय च णेण । कस्स पुण एण निवेयया^१ । एत्य-
 न्तरमि समागञ्चो तत्थ अट्ठमहाणिमित्तपारञ्चो अम्मऊण्डो १
 नाम मिद्धपुत्तो । सुञ्चो य मन्तिणा । सहाविऊण सुच्छिञ्चो
 एणदेसमि । भो किंविवागो पुण एस वदयरो त्ति । तेण
 भणिय । भो न तए कुप्पियव्व, सत्यथारवयण खु एय ।
 मन्तिणा भणिय । अज्ज, को कोवो देव्वपरिणईए, ता
 साहेउ अज्जो । तेण भणिय । भो सुण । रज्जपरिवत्तण- १०
 विवाञ्चो अकालकुसुमुग्गमो, खीणवेलाबलेण य पद्दयकाल-
 फलञ्चो, येवकालोवलभेण य न चिरयालद्धिई । एस सत्य-
 थाराहिप्पाञ्चो त्ति । मन्तिणा भणिय । अज्ज, एव ववत्थिए
 को उण उवाञ्चो । नेमित्थिएण भणिय^१ । अत्यपयाणाइय
 सन्निकस । ता दिह दीणाणाहाण दविणजाय, पूएह गुह- १५
 देवए, परिच्चयइ अहाउयमेव किञ्चि धावज्ज, पवज्जइ
 अहिण गुणट्ठाणे त्ति ॥

एत्यन्तरमि य समागञ्चो रायपडिहारो । भणिय च
 णेण । भो भो अमच्च, महाराञ्चो आणावेड 'सिग्घमागन्तव्व'

१ A निवेइयया Cb निवेइयव्व त्ति ।

१ B adds अत्थि OE add अज्ज अत्थि उवाञ्चो ।

- ति । तेण भणिय । ज देवो आणवेद ति । 'वच्च 'तुम,
 एम आगच्छामि । पुच्छिओ नेमित्तिओ । अज्ज, कि पुण
 आहवणमिमित्त । नेमित्तिण भणिय । कखेवओ ताव एय ।
 समागओ रायपुरमामिणो मयाओ एय रायपुरिओ,
 ५. आणन्दहेऊ य ओ नरवरस्सु । ता तच्चिमित्तमाहवण ति ।
 मन्तिणा भणियं । अज्ज, कहमाणन्दहेऊ ति । नेमित्तिण
 भणिय । जइ एव, ता पढसु किचि ति । मन्तिणा भणिय ।
 जय तिजयल्लच्छिन्निलओ । अवगय नेमित्तियस्सु । भणिय
 च णेण । सोम समागओ खु 'एसो कुमारण कलयाण-
 १०. याणनिमित्त, महापुरिसमवन्तेण य महन्तो आणन्दो ति ।
 अज्ज च । ईदस एय लमा, जओ एय पि सुणिज्जइ 'जो
 सेव कुमारण एय कस्य परिणदस्सइ, सो सेव एय विवज्ज
 पि राजधुरमुन्वडिस्सइ' ति । आणन्दिओ मत्तो । पूरओ
 नेमित्तिओ । तओ आदसिय^१ सन्निकस्य गओ रायउल्लम-
 १५. मवो । दिट्ठो णेण राया दूओ य । अबुद्धिओ राइणा,
 पणामिय आमण, उवविट्ठो अमवो । भणिय नरिन्देण ।
 अज्ज, एसो खु रायउरमामिणा पेमिओ मद्धराण । भणिय
 च णेण । अत्थि मे दुद्धिया सन्तिमई नाम जीवियाओ वि
 अहिययरी^२ । मा मए अणुमएण भवओ तुइ अणुमयस्सु
 २०. अन्नयरकुमारस्सु पडिवादय ति । अमचेण भणिय । देव,

सुन्दरमेयं^१ । अणुह्रवो खु एम भंवन्धो; ता कौरउ रमस्तु
वयण । रादणा भणिय 'तुम पमाणं' ति । अमत्तेण
भणियं । ता आदसउ देवो कुमारणमच्चयरं ति । रादणा
भणियं । किमेत्य आदमियव्वं; कुमारसेणस्तु एमा पढम-
घरिणि त्ति । अमत्तेण भणियं । देव, मोहणमिणं; ता
पयासीयउ मामन्तनायरयाणं । रादणा भणिय । जमेत्य
अणुह्रव, तं मयमेव अणुचिह्नउ अज्जो । तज्जो पयामियं
मामन्तनायरयाण, करावियं वद्धावणय, पहयाइं मङ्गलत्तराईं,
जच्चियं अन्तेउदेहिं^२, जाओ महापमोओ त्ति ॥

एयवदधरेण च दूमिओ विमेषकुमारो । चिन्तियं च^३
खेणं । 'अवज्जो मे एस जीवमाणो, म मक्खणोमि^४ एय अपयं
सोउ पि, किमङ्ग पुण पेच्छिउ । अहवा नत्थि दुक्करं कम्म-
परिणईए । अदक्कन्तेसु थ कइवयदिण्णसु मज्झिमईविवाह-
निमित्तं महया चडयरेण पहाणामच्च^५ मंगओ रायपुरमेव
पेसिओ मेणकुमारो । पत्तो कालक्कमेण ।' निवेइयं मङ्गल -
राधस्तु^६ । परितुट्ठो य एवो । दिअ पारिओमिय^७ । ममाइइं

१ CE -मिय, B pr m १ D -रियादि ।

२ A अवज्जो D अवपज्जो Cl. अवज्जो B अवज्जो ।

३ B शयस्तु D insert १/४ ।

४ CE add सामन्तपादसूत्र, B : marg., A adds जय ।

५ D adds निजत्तपुरिदेहि, B : marg

६ D adds राधकुमारवरागमणनिवेधयस्तु, B : marg

च लेण । हरे, भोयावेह सव्यवन्धणाणि, द्वावेह महादाण,
सोहावेह रायमग्गे,^१ करावेह हट्ठभोहाओ, पण्टेह सधल
पायमूलाद, वायावेह हरिमजमलसङ्गे, सज्जेह मङ्गलाद,
द्वावेह परमाणन्दत्तरं,^२ ङोयावेह वाहूय, निगच्छामो

५ कुमारपत्तोणि^३ त्ति । सपाडिय रायमासण । निगओ
राया । दिट्ठो य लेण रईसमागमूसुओ विय^४ 'पञ्चबाणो
कुमारसेणो त्ति । पणमिओ कुमारेण । अहिणन्दिओ
राहणा । पवेमिओ महाविभूरेण । दिज्जो जन्नावासओ ।
कय उच्चियकरणिज्ज । समामओ विवाहदिवसो । निवत्त

१० पवणय । एत्थन्तरमि सङ्गकाहलासदगम्भीरत्तरनिग्योसव
हिरियदिसामण्डको गहियवरकणयदण्ड^५धयवडुग्यायनसन्त-
तरणिनिवओ मङ्गलपदाणगायन्तारणवियडूपेक्खणयसघाय-
सकुओ पदसपडवामधूलिधूमरियमणहरत्तालनसन्तवेसविकओ
महया गदन्दपीठेण समागओ विवाहमण्डव कुमारसेणो

१५ त्ति । कय उच्चियकरणिज्ज । पेमिओ^६ कोउयहर । दिट्ठो य
लेण सज्जया पसाहिथा सुरदिवसएहि विभूसिया दिव्वाल
कारेण^७ परिहिथा खोमजुयल पडिदसा कुसुमदानेहि^८
ममोत्थया महिणदेवदूसेण । त च दट्ठुणमणादभवव्यासदोषेण

१ ACE •अग्ग ।

२ CE दोवेह ।

३ A •णि वि ।

४ A विक D first spouses य विय ।

५ B corrects this in चन्दग्याय D चण्डयणदण्डाय ।

६ B पवेमिण ।

७ D •एय य ।

८ CE •मयहि ।

वियम्निओ कुमारस्य पेक्षमायरो । चिन्तियं च ऐण । अहो
 से रुवसोक्षया, सभारमि वि ईदसा भाव न्ति । कराविओ
 कोउयाइं । पूइया देवगुरवो । निवत्तो हत्यग्गहो । सप्पा-
 णिया मामन्ता, अहिणन्दिया नायरया, परिओमिओ तच्चु-
 यज्जणो न्ति । भमियाइ मण्डलाइं । वत्तो विवाइजओ ।
 अमरकुमारोवम च सोत्तमणुहवन्तस्स अइक्कन्ता कइवि
 दियहा । ममुप्पओ पणओ । तओ 'कज्जप्पहाणा राइणो'
 न्ति सप्पाणिओ नरिन्देण, पूइओ मामन्तेहि, अहिणन्दिओ
 नयरिजणवण, येतूण सन्तिमइ महया चउयरेण ममागओ
 नियनघरि । आणन्दिओ राया, हरिमियाइ अन्तेउराइं, १
 तुडो नयरिजणवओ, दूमिओ विसेणो, कया अयालमहिमा,
 पविडो महाविभूईए । पणमिओ राया, अहिणन्दिओ ऐण,
 गओ निययावास । तत्थ वि 'थ अइक्कन्तो कोइ काओ'
 विमयसुइमणुहवन्तस्स ।

अन्नाया य ममागओ वसन्तममओ । सो उण उहाम- १५
 कामिणीयणवियम्नियमयणपमरो मउरपरउयानइवित्तामि-
 यपहिदयणनिवहो पियथमामाणकलिहेउभूयवियम्नियमल-
 याणिलो 'कुसुममउमत्तभमिरभमरउल'कयवमालो विथ
 मियमइयाररेणधूलिधूमरियनहयलो कुइययकुसुमामोयहरि-

१ CF om

१ D inserts अन्तेउराइं ।

१ A om this and the next words

१ CF explain = अहमिओ, D कयवमालो ।

मियमुद्धमङ्गयरिगणो सुदसुहसुवन्तचक्षुरीमङ्गरनिग्धोमो
भवणङ्गणुव्वद्धुविविहविडवहिण्डोलयाउलो, मङ्गमहो व्व मङ्ग-
यररिच्छोलिमामलच्छाओ छच्छिपडिवज्जवच्छो य, पसाहि-
यवारविलयानिवहो व्व तिलउज्जलो जणियमयणपसरो य,

४. सुणियपरमत्यजोदमाहो ॥ अदमुत्तयालकिओ दढमसोय-
चित्तो य, सुरासुरमहिज्जन्तदुद्धोयहि व्व वियन्मियसुरा-
परिमलो विदल्लभुवणलच्छो य ॥ १अवि य
नलिणौष्ठ बद्धराओ त्ति जमि सुणिउ व दक्खिणदिमाए ।
विच्छुवाइ दियसयरो मलयाणिलमुक्कनोसाम^१ ॥

१०. वियमियपह्वयनयणा जमि य बोलेन्ति मन्थर दियहा ।
उउमिरिदसणममपहरिमहीरन्तदियय व्व ॥
जमि सहयारपरिमलचित्तो भरियावर।हविणिपत्तो ।
अन्दोलाइ दोलासु व माणो गहओ वि विलयाण ॥
सुच्छानिमोलियच्छे जमि य पहिए^२ विसयुल्लोअणो ।

१५. विसकुसुमाण व गन्धो पमरन्तो कुण्ड बडलाण ॥
^३दद्दु नवमञ्जरिए चूए गुञ्जन्तममरपरिचरिए ।
जमि अदमच्छरेण व धणिय फुट्टन्ति अडोसा ॥
वज्जन्तममरवस कोदलकल्लसद्धवद्धसमीय ।
पवणधुयपल्लवकर नचन्ति व जत्य रलाइ ॥

२०. जमि य गयणविलग्गा सहन्ति पवियमियकुसुमपधारा ।

१ D om

२ D बीषाओ ।

३ A विसृष्टकृच्छिका GF दिम पलोयन्ती ।

॥ MSS दद्दु

मयगयवद^१गहिश्रोमोमसोलभारा दव पलासा ॥

अंमि ॥ महन्ति किंसुयकुसुमाद यलो^२ण^३ पवणपडियादं ।

तस्काणममागयादं मडणा मह नहवयाद व्य ॥

जत्य य पिथन्ति तरुणा पवरमज्जं कामिणीण अहरे य^४ ।

वडन्ति य खेडाद सुरयादं वडुवियारादं ॥

एवंगुणाहिरामे य पवत्ते वसन्तममए सो सेणकुमारो
कौलानिमित्तमेव विसेसुज्जलनेवच्छेण मंगश्रो परिथजेणं
पयडो अमरनन्दणं उज्जाण । दिडो य पामायतलगणं
विसेणकुमारेणं निमलविचित्तदेवङ्गनिवसणो बहलहरिय-
न्दणविमित्तदेवो विमलमाणिक्ककडयभूमियकरो पडमराय-
खवियकेऊरपडिवच्चवाह^५ भुवणभारकडिसुत्तउच्छइयकडि-
यडो वच्छयलाभोयविरइयवर^६रयणपालम्बो निमलकवोल-
घोलन्तमवणकुण्डलो विविहवररंयणकलियमउडपमाहिउत्ति-
मङ्गो आउडो धवलवारण पवज्जमाणेणं वमन्तचच्चरीदूरेणं
मच्चमाणेहि किङ्करगणेहि एरावणगश्रो विथ तियमकुमार-
परिघरिश्रो देवराश्रो त्ति ।

मन्तिमई वि य भूमियमहियणपरिवारिया विमालच्छी ।

पवरदुगुलनिवमणा चन्दणनिमज्जियसरौरा ॥

नियकन्तिमच्छेण य कुकुमराएण पिच्चरियदेहा ।

१ CP यामविशोभयोह ।

२ १ यलोह, CP यलोह ।

३ B चहरेय ।

४ CE om

५ BD कुरयदधार ।

६ BD दारपाकयी ।

सुरद्विषड्वषवषयकबोलकयपत्तलेहा य ॥

मणहररद्वयविसेमयविसेमभङ्गुरकयालयमणाहा ।

मविसेमपेच्छणिज्जा सोद्धिसजमियधमेमा ॥

नेउररमणामणिवलयहारकुण्डलविभूमणेहि च ।

५. पडिवधचलणतियहत्यकण्डसवणा मियड्ढमुहो ॥

धरियमिहिपिच्छविरदयकञ्जणमयदण्ड'माऊलिसमेया ।

मङ्गरयणभूमिय दन्तघटियजम्पाणमाहडा ॥

तथो न दट्ठण पुब्बकयकक्कगहयथाए समुप्पन्नो विसेणस्स
मच्छरो, 'वड्डिय' 'अहमज्जाण । चिन्तिय च णेण । वावपमि

१०. एय दरायार । पडत्ता वावायगा । पत्तो य सेणकुमारो
अमरणन्दण उज्जाण । ॥ 'पुण सुमिणिट्ठपायव उदाममाह-

वौलयामिद्धियसहयार' वडलतहकुसुमसुरद्विगन्धायद्धियभ-
मन्तभमरोलिमञ्जुगुञ्जियरवाऊरियदिम सहस्रपाडलावडिय-
सुरद्विकुसुमनियरपच्छादयभूमिभाग नववड्डवयण पिव तिल-

१५. यडज्जल अमोयपव्वकयावरमय च, माहवपणदणीमरीर
पिव दौहिथाकमलोवमोहिय भमन्तमुहलालिललजालपरि-
गय च, रिद्धिमन्त पिव मच्छाय मउणजणमेवियं च, नव-
जोव्वण पिव उम्मायजणण विलोहणिज्ज च, कामिणीपथो
हरजुयल पिव परिमण्डल 'चन्दणपण्डुर च, वामहरं पिव

१ BCF साउण (द्विगुणविज्ञा मोरपिच्छा ।

२ CE वड्डिय

३ A अहम-

४ D पि ।

५ D add= निघर B: maru

६ CF चंदरा

अण्डपणदणीए, 'मगमो विय सउलच्छीए, कारणं पिव
आणन्दभावस्स, सहोयर पिव सुरलोयदेमाण । तं च ददूण
अश्वहियजायहरिमो ओइणो करिवराओ पविट्ठो चमर-
नन्दण । 'कौलियं' 'विचित्तकौलाहिं । परिणओ वामरो ।
पविट्ठो नयरिं । एव च अइहन्ता 'कइवि दियहा ।

असथा य नियमवणयस्स चेव गयणयलमज्झसंठिए
दिणयरमि विरलीहए परिधणे नियनियनिओयवावाडेसु
निओयपुरिसेसु समागथा तावसवेसधारिणो गहियमलिया-
'पओगखग्गा विसेणकुमारसन्निया चत्तारि महाभुयङ्ग ति' ।
दिट्ठा सेणकुमारेण । भणिय च णेण 'भो पविसइ' ति । १०
पविट्ठा एए । सेणकुमारेण भणिय । भो किनिमित्तमागथा ।
तेहि भणिय । अत्थि किचि गुहनिदेसवत्तव्वं, ता विवित्त-
देसमहिइइ' । तओ परत्यमंपायणसुइचित्तयाए 'गुहवच्छला
तवस्सिणो, येओ य न एत्थ ढोसो' ति चिन्तिजण गओ
भवणुज्जाणभूसण एसालयावण । तत्थ पुण तरुणा चेव १५
अवहडा से कुरिया, सुद्धियाइ मण्डलगाइ, पहओ एगेण
खन्धदेसे' । तओ 'हा किमेय' ति चिन्तिजण आसुइतो
कुमारो वल्लिओ वामपासेण । तओ 'अचलिययाए सत्तस्स

१ CE समागमो । २ B कौलिउ A पणतो कौलिउ । ३ B चित्त*, D pr m
D कयवय । ४ AD मलिया* CE om पओम II : marg
५ D adds पडिहाटिया पडिहारिण पविट्ठा कुमारसुण ।
६ A 'इइइ D sec m = BCP om ७ BCF चचलयाए ।

- उक्कडयाए पुरिसयारत्तु संखुड्डयाए वावायगाणं जेऊण ते
 गहियाइं मण्डलगाइ । 'दिट्ठं चिम उज्जाणवालियाए' ।
 'धोमियं' णाए । 'किमेयं' ति उद्धादश्चो कलयत्तो ।
 समागया चट्ट पाहरिया । कड्डियाइं करवालाइं । 'उद्धादया
 ५ 'परिहरिउ । निवारिया कुमारेण । हरे किमेएण मय-
 मारणेण । 'खुड्डा' 'खु एए तवस्मिया । वावन्नी य एएमिं
 पुरिसयारो । परिचत्ता 'एए सफलजीवियनिवासेणमहि-
 माणेण । पडिवन्ना 'विषयभाव दयाए, उद्धाविषा निरत्य-
 यजीयत्तोहेण । ता अत्त जे एएसि वावायणेण । एत्यन्तरंमि
 १० इम चेव वट्ठयरमायसिऊण समागश्चो राथा । वन्धाविद्या
 णेण वावायगा । भणिओ य कुमारसेणो 'वच्छ, किमेयं'
 ति । तेण भणियं 'ताय, न-याणामि' । पुच्छिया घायगा ।
 हरे, किं पुण तुझेहिं एयं ववसियं ति । तेहि भणियं ।
 देव्वं पुच्छइ ति । रादणा भणिय । केण देव्वो सोइओ ।
 १५ तेहिं भणियं । देव, न-याणामो ति । रादणा भणियं ।
 भाणिमित्तं वावायण ति । ता किं पुण निमित्तं, कुओ वा
 तुओ, कसु वा सन्निय ति । तओ न जंपियमेएहिं । पुणो
 पुच्छिया, पुणो वि न जंपन्ति । कुविओ राथा । वच्छोडा-

१ D inserts एत्तयारमि, B : marg

१ D 'वालीए ।

१ B भणिये, GE उज्जाणिया II तओ वा विमियं ति विमियं विमियं ।

१ ACE om, B : marg

१ D पुच्छा ।

१ B om

१ D एवे ।

= AB विषाव, D sec m

विया कमेहिं । तत्रो कायस्याए भावस्य दुव्विमहयाए
 'कसप्पहाराणं' भावेत्तयाए जीवियाए कुविययाए नरिन्दस्य
 जपियमणेहिं । देव, न किवि एत्थ निमित्तं: अवि य एत्थेव
 अन्हे कुमारविशेषमन्तिया,^१ तस्सेव मामणेणं इमं अन्हेहिं
 ववमिय । संपयं देवो पमाण ति । कहं कुमारविशेषमामणं^२
 ति कुविओ राया विशेषस्य । 'अणियं' च सेजेण । ताय,
 न खलु इमं एव चेवावगन्तव्य ति । कह पुण भो महाणु-
 भावो अमच्छरिओ^३ मयणवग्गे 'दइओ माऊवाए'^४ लोलुओ
 निम्मलजसे अव्वं तायस्य इमं ईइसं उभयजोयविइहं
 'मन्तइस्सुइ । ता जहा कहवि जीवियभीइयथाए इमं ।
 जपियमिनेहिं । करेउ ताओ पमायं, मोयावेउ एए
 जीवियभीइए ति । तत्रो 'कस्य सन्तिय' ति गयेमावियं
 राइणा । सुणिय पहाणपरियणाओ, जहा 'कुमारसन्तिय
 ति । तत्रो 'न अज्झा एयं' ति कुविओ राया विशेषस्य ।
 ममाणत्तं च णेण । इरे, निव्वासेइ तं मम रप्पाओ कुल-^५
 दूसणं विशेषं ति । वावाएइ एए महासामिसाजवच्चले
 सुभिन्ने । एत्थनारंमि चलणेसु निवडिऊण जपियं सेणेण ।
 ताय, मा माइस मा माइस ति । कज्जमाणे य एयंमि

१ BCE कसप्प, B adds m + काया +, D corrects कायाहं in पदार्थम् ।

२ ACL add च: ३ CDE •सेय: ४ D inserts एत्थनरमि ।

५ A om ६ ABCE •तोइ: ७ GE उइओ, not explained ।

८ A माऊवाए ।

९ GE परस्सुइ ।

- पावेमि अह नियमेण तायमोगकारिणि अन्त्य ति निवेदय
 तायम् । तत्रो अहो पुरिमाणमन्तर' ति चिन्तिऊण अपिय
 नरिन्देण । वच्छ, जइ एव ता तुम चेव जाणमि न छण
 जुत्तमेय ति । सेणेण भणिय । ताय अणुगिहिणो^१ न्हि
 ५ एएसि 'अवावायणेण कुमारमगहेण य । मोयाविया वावा-
 यगा येवावराह त्ति पूइऊण पेमिया सेणेण । एत्यन्तरमि
 वणसुत्यमाइसिऊण निगयो राया । जात्रो लोयवात्रो ।
 अहो विसेणेण अमोहणमणचिट्ठिय । ममागत्रो सेणकुमार-
 कणविमय । चिन्तिय च णेण । अहो निरवराहा वि माम
 १० पाणिणो एव अयमभायण हवन्ति । अश्वहा कह कुमारो,
 कहमौदसमसज्जणचरिय । अमभावणीयमेय । निरकुसो य
 लोयो, न जुत्ताजुत्त वियावेइ । अहवा नत्थि दोमो जणस्स ।
 कुमारस्स चेव पुञ्चकयकणपरिणई एम त्ति । निमित्त वाह-
 सेत्य ति दूमित्रो निययचित्तेण ।
 १५ अइऊण्णा कहवि वामरा । 'पउणो वणो । यहाओ
 सोहणदिणे । कय राइणा जहोचिय करणिज्ज । वायाविया
 चारयकालघटा । द्वाविथ महादाण । पूइयाओ नयरिदेव-
 याओ । आइणाविया आणन्दभेरौ । ममागया विसेसुच्चसने-
 वच्छधारिणो रायनायरा । तत्रो वज्जनमइलदरवाकरिय^२

D •अहिउ ।

१ D adds ति

५ D •पूरिय A पूरि B •चरिय CE •इरय

१ BCF सेवावराह वज्जया येवावराहय ति ।

२ A पउण वण D •उ

B •चरिय CE •इरय

दिशामण्डलं नचन्तरायनायरसोयं ^१दूरियविदध्वमाणकडि-
 मुत्तयकण्ठयं विदधपडवामधूमरिचनहयलं मयस्तनयरिजण-
 च्छेरयभूयं कयं वड्ढावणयं ति ॥ ^२इओ य ओ विसेणकुमारो
 'तप्पभूरमेव 'हा न संपन्नमहिलसियं' ति अचन्तदम्भणो
 अपेच्छमाणो नरवई असंपाचयम्भो उच्चियकरणिज्ज अणिग्ग-
 च्छमाणो निययगेहाओ अजंपमाणो मह परियणेणं ठिओ
 एत्तिणं दिवसे, नागओ य वड्ढावणए । सुणिओ एस वद-
 यरो ^३धणगुणभण्डारियाओ सेणकुमारेण । चिन्तिथं च णेण ।
^४जुत्तमेव एयं कुमारस्स । दस्सओ असन्ताभिओगो । मह
 सिण्हेसमोहिणए य दाहणमणुचिट्ठियं ताएणं, जसेन्तिथ पि ^५
 कालं कुमारदसणं परिहरियं ति । ता विस्सवेमि तायं, जेण
 कुमारं इह आणेइ ति । कौइओ तेण विणा आणन्दो ।
 तओ चत्तणेषु निवडिज्जण विस्सन्तो नरवई । ताय, आणेइ
 इह विसेणकुमारं^६ । तईमणूसओ अहं । कौइओ तेण विणा
 पमोओ^७ । रादणा भणियं । अलं तेण कुलदूमणेणं । कुमा- ^८
 रेण भणियं । ताय, परिचय इमं मिच्छावियप्यं । कइं
 कुमारो अकज्जमणुचिट्ठिस्सइ ति । रादणा भणियं । सुद्ध-
 सहावो तुमं, न उण सो एरिसो ति । कुमारेण भणियं ।
 ताय, कइं न ईइओ जो इमीए वयणिव्वसज्जाए उज्जिज्जण

१ D दूरिय ।

२ CE तओ ।

३ BCE तपयभिइमेव ।

४ CE थपयत्त- ।

५ B कृतमेव ।

६ II adds ति ।

७ A पमोओति ।

कुमारभावोचित्य चावय्य अवलम्बिऊण गम्भीरय अपसायमन्तं
 वि तुममि अमपाययन्तो उचित्यकरणिऊण अपरिचयन्तो
 कुलहर एव चिट्ठइ त्ति । रादणा भणिय । वच्छ, जइ एव
 तुज्झ निम्बन्धो, ता पेसेहि मे आहवणनिमित्तं कंचि निययं
 ५ त्ति । कुमारेण भणिय । ताय, अहमेव गच्छामि । रादणा
 भणिय । एव करेहि त्ति । गच्छो सेणकुमारो । पविट्ठो
 विसेणमन्दिर । दिट्ठो 'तस्यदयरचिन्ताए सेव असुन्नदव्वसो
 उन्निअहि आभरणएहि परिमिलाणेण वयणकमलेण विम-
 णपरियणमसेओ असुन्दर मयणौयमुवगच्छो विसेणकुमारो
 १० त्ति । चिन्तिय च जेण । अहो सस्यमिण ।

मन्तगुणविष्णुणामे अमन्तदोसुअवे व त्ति दुक्क ।

त मोसेद ममुइ कि पुण हियय मणुस्साण ॥

अन्नहा कह कुमारस्स ईदमो अवत्य त्ति । उवसण्णिऊण
 भणिय च जेण । कुमार, किमेव वाल्लचेट्ठिय । तेण भणिय ।
 १५ पावपरिणद मे पुच्छसु । सेणकुमारेण भणिय । अल पाव-
 चिन्ताए । धन्नो तुम, जेण ताथस्स पुत्तो त्ति । ता करेहि
 रायकुमारोचित्यं^१ किरियं, जेण ताथसमीवं गच्छामो त्ति ।
 तओ अणिच्छमाणो^२ विभूमिओ महत्थेण विलित्तो मल्लय-
 चन्दणरसेण परिहाविओ खोमजुवलय^३ गेणहाविओ तम्बोसं
 २० नौओ नरवदसमीवं । पाडिओ चलणेसु । वोत्तिय वट्ठाव-

१ CDI एवमइ ।

२ D adds वि ।

३ D -जुवलय ।

एय । अदृक्कन्तो कोद कालो वीमभगन्निण परमसहभणुह
वन्तस्स सेणकुमारस्स, मकिनिट्टचित्तस्स य अणभिन्नसुह-
सकूवस्स विसेणस्स ।

अथथा य पवत्ते कामुदमहमव उज्जाणगएसु^१ नायरएसु
निग्गए नरवद्धमि भरसुवगए कीलापमोए अय्यतक्किओ^२
चेव वियरिओ मत्तवारणो तोडियाओ अन्दुयाओ, दल्लिओ
आलाणखओ भग्गा महापायवा, १गालिओ आहोरणो,
धाविओ जणवयाभिमुह, उट्टाडओ कल्लयलो, भिच्चाड
आवाणयाड, पणट्ठाओ चच्चरीआ 'हा' १कहमिय' ति
विषखो नयरिलोआ । एत्यन्तरमि इम चेवावगच्छिय^३
जपिय नरिन्देण । हरे गेणहह लल्ल दुट्ठवारण, कयत्थिओ
एण लोओ त्ति । तओ गहणूसुओ वि नरवदअणाएमभौह
आएससमणन्तरमेव पुलोदज्जमाणो भयविश्वमाहिधविभू
सियाहि परसुन्दरीहि धाविओ सणकुमारो । मौहकिओरओ
विय दिट्ठो मत्तवारणेण । त च दट्ठूण अचिन्तणीयधाए^४
पुरिससामत्थस्स विवल्लीआ^५ से मओ । निरुद्धमणेण गमण ।
चित्तगओ विद्य ठिओ पयदभाव । अहो कुमारस्स सामत्थ
ति विन्दिथा नायरया, हरिमिथाओ पुरसुन्दरीओ, परि-
तुट्ठो नरवद्ध । एत्यन्तरमि सिरकादसयकोविओ विज्जाहर-
कुमारओ विद्य नहगमणेण समारूढो मत्तवारण, निवट्ठ^६

१ C1 मयएसु B ।

२ B ०पजए ।

३ H नाटिअ चारोदयो ।

४ D किमेय ।

५ D 1 ति विद्य ।

आसण, गहिओ चाह अहुमो, अप्फालिओ कुम्भभाए, गुलु-
गुलियमणेण । 'जयद कुमारो' ति ममुद्धादओ कलयलो,
आइयाद ठूराद, मौओ आलाणसम्भ । एयवदयरेण दुमिओ
विसेणो । चिन्तिथं च णेणं । न चएमि ईदमे इमस्स सन्ति ए
५ अणत्थे मोउ पि किमद्द पुण पेच्छिउ । ता ज होउ, त
होउ । वावाएमि मयमेव एय ति ।

अत्रथा य मन्तिमईसमेयमि उज्जाणमठिए कुमारे^१
परिणयप्पाए वामरे कसाओयएण अणालाचिकण परिणद
अणवेस्किऊण निघयवस अचिन्तिऊण कुमारमत्ति 'कुमार-
१० वावायणनिमित्तमेव कदवधपुरिमपरिवारिओ गओ तमु-
ज्जाण । कुमारचित्तवित्तीए अपडिहारिओ चेव पविट्ठो
चन्दणलयाहरय । दिट्ठा य णेण केवलो चेव कुमारे सन्ति-
मई य । वीमत्यो ति कट्ठिय मण्डलग्ग । दिट्ठ मन्तिमईए ।
मणिय च णाए । अज्जउत्त, परित्तायहि परित्तायहि । तओ
१५ 'किमेय' ति^२ उट्ठिओ कुमारो । दिट्ठो य णेण विसेणो ।
कूढ तेणोहरण । विस्कादमएण वच्चिय कुमारेण, 'किमेय'
ति चिन्तासुच्चदियणावि^३ भुय सम्भिकण अवहड से खग्गं ।
मणिओ ॥ एसो 'कुमार, किमेय' ति । तओ निरुम्भमाणेण
^४कट्ठिया कुरिया । दरविदस्से पहारे बाहं 'वालिऊण

१ D add in सेन B : mātL

२ D add चिन्तिऊण ।

३ A m cits कट्ठ D कट्ठ ।

४ D adds सेन ।

५ १. वियदय ।

६ १. ल. था. ।

अवहडा य णेण । 'वाहवल्लणपीडाए निवडिओ विमेणो ।
उडाविओ णेण, निवेमिओ मयणिज्जे, पुच्छिओ मभमेण
'कुमार, किमेय' ति । तओ अदाऊण उत्तर निग्गओ
अन्दणसयाहराओ ॥ भणिय च मन्तिमईए । अज्जउत्त,
किमेय ति । कुमारेण भणिय । 'सुन्दरि, अह पि न १
मुणेमि । एत्तिएण पुण एत्थ होयव्व, रज्जसुद्धिमिऊण
पयारिओ केणइ कुमारो ति । 'ता अल ने इहत्थिएण,
जत्थ पहाणमयणस्स कुमारस्स वि ईदमो उव्वेवो । अवत्थाणे
य अवस्समेव केणइ लिङ्गेण जाणइ कुमारचेट्ठिय ताओ ।
तओ य' छेप्पइ उक्काहण, निव्वामइ य कुमार, आवहइ १०
सोयमन्वा 'साधव कुलहरस्स सुपुरिमो' ति । अज्जत्य १'वि
लज्जिय जीवइ कुमारो । परत्थसपायणाणुगथ च कुलवथ-
णिज्जरक्काभेत्तफल सुपुरिमाण चेट्ठिय, एत्थ पुण उभय-
विवज्जओ ति । मन्तिमईए भणिय । अज्जउत्त, एवमेय,
कि तु कह पुण गुरु अज्जउत्त विसज्जिस्सन्ति । कुमारेण १५
भणिय । अदपण्डिइ, को गुरूण कहइ । अत्थि ईदमो
'नाओ 'वड्डयरगुणे कज्जे नेहकायरयाए विग्घकारिणो गुरु
अपुच्छिऊण वि पयट्ठिज्जइ' ति । मन्तिमईए भणिय ।
अज्जउत्तो पमाण । कुमारेण भणिय । सुन्दरि, जइ एव,

१ D all सो वि CF read चलण- ।

१ CF place सुन्दरि after

पि D all सुइ, after पि B in ११५.

२ Bom वा CF om मे ।

३ D om

४ B विउज्जव D उज्जव ।

ता अकहिऊण परियणस्स दूओ चेवावक्कभाभी । अलं
कालहरणेण । मा इमं चेव कुमारो संपाडइस्सुद, लब्धिओ
खु भो वि इमिणा चेद्विण्ण । मन्तिमईए भणिघं ।
अज्जउत्तो पमाणं ।

५ एत्यन्तरमि अत्यमिओ सूरिओ । कयं पओमावस्सुयं ।
भणिओ य परियणो । अज्ज मए एत्येव वमियस्सं ति ।
तओ सज्जिय^१ उज्जाणवामभवणं । मीम मे दुस्सुद स्सि
भणिऊण लड्ड चेव विमज्जिओ परियणो । अइक्कन्ता काइ
वेत्ता । तओ पसुत्ते परिघणे 'अडयणाए विघ अहिमरण-

१० गमणमि कमणपडएण विघ तिमिरनिवहेण 'ओत्ययाए
रघणीए उट्ठिओ कुमारो मन्तिमई य । भणिय च णेण ।
सुन्दरि, दोहाणि देमन्तराणि, विचिन्ता कणपरिणई,
आवद्याभायण च एत्थ पाणिणो । बाहेइ ॥ मं कुमार-
नेहाणुवन्धो, उण्णेक्कामि^२ य इहअवत्याणमि तस्स आवयं,

११ अणिनुईए य चित्तस्स न मक्कुणोमि इव चिद्विउ, अणुचिया
॥ तुम किलेमायामस्स । ता न घाणामि, किमेत्य जुत्त
ति । मन्तिमईए भणिय । अज्जउत्तचित्तनिव्वुदभपायण मि ।
को ॥ मम अज्जउत्तमहिद्याए किलेमायामो ति । तओ
भविद्यव्वयाए निओएण मन्तिमईमसैओ चेत्तूण 'अमिवरं

१ CP old निओइरहि D वेविरहि Bc mag ओविरह ।

२ A om D अडयणा ।

३ B उण्णइया रघणी ।

४ BCI nidd वि ।

५ BCF अमिवर ।

अक्षरित्तश्चो परियणोण निग्गश्चो उज्जाणाश्चो । गश्चो रयणीए
चेव चम्पावामय भन्निवेस ।

एत्यन्तरमि अदक्कन्ता रयणी, उग्गश्चो असुमाली ।
परिस्सन्ता मन्तिमद त्ति ठिश्चो एगमि वणनिगुञ्जे । दिट्ठो
य^१ तत्थ तामलित्तिपत्तिण्ण रायउरमिवामिणा माणुदेव- ५
नामेण मत्थवाहपुत्तेण, पच्चमिच्चाश्चो य णेण^२ । जाया य
से चिन्ता । कि पुण एमो रददुदश्चो विय मयरकेज
रायधूयामेत्तपरियणो एव वट्ठद । कि राहणा निवामिश्चो
त्ति । अहवा न भभवद्द एयं रायधूयापयाणाणुमाणमुणि-
यमिणेह्वादमयस्स रादणो हरिसेणस्स । गुणायरो य एमो, १०
गुणेगन्तपरक्खवाद्द य राया । अश्चो^३ अपक्खो चेव एमो
त्ति । न य अश्चो कोद निम्बामणममत्थो । एत्य एद्दह-
मेत्तपरियणो एव एमो । ता भविथव्वमणेण निघनिब्बेय-
निग्गण्ण । विचिन्ताणि य विहिणो विल्लसियाणि । ता इमं
एत्य पत्तयाल, पणमिऊण पुच्छामि एय त्ति । चिन्तिऊण १५
पणमिश्चो कुमारो मन्तिमद य । भणिय च णेण । देव,
अमुणियवुत्तन्तो त्ति विन्नविस्स देव । तश्चो न कायश्चो
खेश्चो । कुमारेण भणिय । भद्, को एत्य अवसररो खेयस्स,
ता भणात्त भद्दो । माणुदेवेण भणिय । देव, अह एउ
रायउरवत्थन्वश्चो माणुदेवो नाम मत्थवाहपुत्तो, पयट्ठो मत्थेण २०

तामलित्तिं । आवाभिओ य जे मत्थो एत्थ सन्निवेसे ।
 आयमणनिमित्तं च ममागओ दओ नाददूरदेसवत्तिणं मरं^१ ।
 उवल्लभं ॥ एयं वणनिउच्च । तओ समुप्पओ मे पमोओ ।
 आचिस्सिक्खं विय हियएणं, जहा एत्थ कळाणं ते भविस्सुद
 ५ त्ति । तओ भविथन्वयानिओएण ममागओ दहदं । उवल्लहो
 य देवो मामिधूया य । रायउरोवल्लहो^२ मंगयाणुस्सुरणगुणेण
 'य समुप्पन्न पचाभिन्नाण । तओ आणन्दियं पि विमलं
 विय मे चित्तं, 'कहि देवो, कहि एहहमेत्तपरियणो' ति ।
 ता आइमउ देवो, जइ अकहणौय न हवइ । कुमारेण
 १० चिन्तिय । अहो वच्छन्नया मत्थवाहपुत्तस्स, अहो सिम्भ-
 राणुराओ, अहो वयणकोषय ति^३ । चिन्तिऊण अपिच च
 णेणं । मत्थवाहपुत्त, अत्थि एत्थ कारण । किं तु अह पि
 तामलित्ति चेव पत्थिओ । ता पुणो माहइस्स माणुदेवेण
 भणिय । देव, पमाओ ति^४ 'अणुगिहोओ देवेण । तप्पावि
 १५ मत्थगमणेण आणन्देउ म देवो । कुमारेण भणियं । मत्थ-
 वाहपुत्त, अत्थि एय । किं तु कयाइ तत्थ तायपेमिया
 अन्नेसयपुरिमा पेच्छन्ति^५ । तओ न मपज्जइ मे ममीहिथं ।
 माणुदेवेण भणिय । देव, जइ एव, ता चिट्ठाभि ताव एत्थ
 कदवि दियहे । बाल्लोणेसु पुरिसेसु पयत्तगोविएण देवेणं

१ Cb सरवर ।

२ ACb om

३ D अणुगिहो ।

४ CF = अन्नेसय ।

५ D om

६ १ पुच्छन्ति

मह पुणो गमिस्सु ति । कुमारेण भणिय । मत्थवाहपुत्त,
 अल दमिणा निव्वन्नेण, गच्छ तुम । माणुदेवेण भणिय ।
 देव, मा एवमाणवेह । ममुप्पज्जद मे दुस्स, निरत्थय च
 मग्गेमि देवस्स^१ दमण । कुमारेण भणिय । जइ ते निव्वन्थो,
 ता एव हवउ त्ति । माणुदेवेण भणिय । देव, पसाओ ।
 कुमारेण भणिय । जइ एव, ता गच्छ निचयमत्थ । न
 जपियव्वो एम वइयर्रो, 'मागन्तव्वमिहइ । तओ 'ज देवो
 आणवेद' त्ति जपिऊण माणुदेवो गओ मत्थ ॥ येववेलाए
 य आगया आमवारा । पुच्छिया 'य जेहि मत्थिया । भो
 न तुब्बेहि एवविहजायामनेओ एवविहो पुरिमो ममुवल्लड्डो^२
 त्ति । तेहि भणिय 'भोवल्लड्डो' । मिहो जपियमणेहि ।
 हरे, भणिय मए 'अवटिमा खु एमा कुमारस्स', ता
 एहि, रायउरवत्तिणीए लगामो त्ति । निचत्ता आम-
 वारा । येववेलाए य यच्चइयपुरिमहत्थमि येमिऊण भोयण
 आगओ माणुदेवो । निवेदओ आमवारवुत्तन्तो । कराविओ^३
 पाणवित्ति ।

अइत्तन्ते य वामरे अत्थमिह दिणयरमि नखत्तमाला
 पमाहियाए नइयलसिरीए आणिआ मत्थनिवेम । कओ
 उच्चिओवयारो । जामावसेमाए जामिणीए कुमारएसेण
 विटिन्न यथाणय । ममप्पिय पहणज्जमाल मन्तिमईए^४ १०

१ CF देव ।

२ CF em

३ BD न आगन्तव्व केयर २४

४ १०११-४४ ।

कुमारस्स य^१ । गया कंचि भूमिभागं । आवामिओ मत्थो ।
निविट्ठ चेलहरयं । ठिया तत्थ मन्तिमई कुमारसेणो य ।
मंपाडियं उच्चियकरणिज्ज^२ ।

एव च अणवरयपयाणएहिं वच्चमाणापमदक्कन्ता कइवि

१ वामरा । पत्ता दन्नरत्तियाभिहाणं महाडविं । आवामिओ
मत्थो । 'भयाणया अडवि' ति निविट्ठाइ 'थाणथाइ' ।

पहायममए य विममरिएसुं थाणएसु 'सत्थलहणवावडेसु कम्म-
परेसु आवसथकरणक्कएहिं 'आडियत्तिएहिं अण्णतक्किया चेव
विमुक्कवाणवरिमा निवडिया मवरधाडी । वाइयाइं सिट्ठाइं,

१० हण हण ति उट्ठाइओ कलयलो, विमणा कम्माराया, बुष्णो
इत्थियायणो । पइट्ठिया 'आडियत्तिया, पवत्तमाओहणं ।

'सुन्दरि, धौरा होहि' ति परिमठवेज्जण मन्तिमइं
धाविओ कुमारसेणो, कट्ठिथ मण्डलगं । तओ केसरि-

किमोरएण विथ हरिणजूह भग्ग मवरसेअ । अअदिमाए य

११ भेमिओ^३ मत्थो, विसुत्त मारभण्ड, पाडिया 'आडियत्तिया

मट्ठो इत्थियायणो । 'कहं इओ विनिज्जिओ' ति वलिओ

कुमारसेणो । पलाणा मवरपुरिमा । तओ एगागी अवेस्कि-

ज्जण कुमारसेण उवट्ठिओ पत्तीवई, मिलिओ य तस्स । कूढ

च ऐणोहरण। वसिय कुमारेण। परिकूढ च तस्स। पाडिओ
 पत्तीवई, मुच्छिओ य एमा। वीजिओ कुमारेण, जाव न
 चेयइ त्ति। १नओ आमन्नवत्तिभराओ घेत्तूण नल्लिणिपत्तण
 टिन्न ये मल्लि। तओ चेदयमणेण। दिट्ठा कुमारो।
 चिन्तिथ च णेण। को पुण एमो महापुरिसो सुकुमारदेहो १
 वि दठप्पहारो असहाओ वि वनसायजुत्तो केमरौ १विय
 परक्कमेण मुणिकुमारा विय दयाए कुसुमाउहो १विय
 रुवेण मत्तूण १वि असत्तू। १ता आगिईओ चेवावगच्छामि,
 जहा परमेभरो खु एमो। ता न जुत्तमन्हेहि ववमिथ त्ति।
 एत्यन्तरमि भणिय कुमारेण भइ वीमत्यो होहि। तेण १
 भणिय। अज्ज कौडसो अन्तारिमाण वीमत्यया। एत्य-
 न्तरमि कहियमेण १सवरेण मेणाए जहा पत्तीवई पाडिओ
 त्ति। अमरिसावसण १ हण हण हण त्ति जपमाणा धाविथा
 मवरपुरिसा। विणिज्जिओ अह महापुरिसो य एमो
 न पत्तरियञ्च तुभेहि त्ति मन्नासपायणत्य १ चेद्विय पत्तिणा १५
 हण। कथमणेण गोमाउवामिथ। तथा तमवगच्छिज्जण

१ B C F ० तथा ।

अ सत्तमव वसुध

१ D ॥ उच्छिद्यिओ भोयणजय ॥

२ B F n विथ

D कथमो ना आ मउ यवमह । म भविष्यमवस परमसुरेश वा ।

५ C F ॥ १

पर

B ॥

१

re f ॥

a १ ॥

)

।

f ॥

१ । मवरसवाह E)

खेचइए

१ । अमारमवस

८ ॥ १॥ अवायणत्य ।

- विमुक्कचावपरस्स^१ भिरकयञ्चल्लिउडा ममागया मवरपुरिमा ।
 भणिय च णेहि । अज्ज, अभय देहि त्ति । कुमारेण
 भणिय । ^१अभय मुक्काउहाण । एत्यन्तरमि चलणेषु निवडिओ
 पक्खीवई । भणिय च जेण । अज्ज, खमियव्वो एस अवराहो ।
 * कुमारेण भणिय । भइ, को एत्य अवराहो । तेण भणिय ।
 ज मत्थो लूडिओ त्ति । कुमारेण चिन्तिय । हन्त किमेय
 त्ति । एत्यन्तरमि जपिय पक्खिआहेण । अरे करेह आघो-
 मण, निवारेह आओहण । आणेह ज जेण गहिय, पुणोव-
 लहे^२ य न खमेमि अहय त्ति । आएससमणन्तर च मपाडिय
 १० मणेहि । भणिय च पक्खिवइणा । अज्ज, निरुवेहि एय,
 कि एत्य गत्थि त्ति । कुमारेण भणिय । भइ, असामिओ
 अह एयस्स ता निरुविज्जण मत्थवाहपुत्त पुष्कसु त्ति ।
^३निरुवाविओ मत्थवाहपुत्तो उवल्लो वल्लिउद्धे, आणीओ
 ण णेहि । भणिओ पक्खिवइणा । अज्ज, न विज्जाय अन्हेहिं,
 ११ जहा एमो महापुरिमो इह गच्छइ त्ति । विणिज्जिया य^४णेण
 अन्हे । महाणुभावयाए पडिवओ य एम अन्हेहि सामी ।
 अओ मवन्धिओ तुम त्ति । अटोहया णे तुज्ज रित्यस्स ।
 ता निरुवावेहि एय, कि एत्य गत्थि त्ति । तओ 'अहो
 महाणुभावया कुमारस्स उयादणा विणिज्जिया सवरमेणा,

१ D inserts सर b f re परस्स

२ D inserts दिग्गमव B 1 marg

३ CI D अटह (J m य)

४ A निरुविज्ज १ BD om य ।

भिचभावमुदगओ पञ्चीवई, अहवा येवमियमिमस, कि
 करेन्ति हरिणया केमरिकिमोरयस' ति चिन्तिऊण अपिय
 माणुदेवेण । भइ, मामिमान्मि अज्जउत्ते तुममि य मंबन्धिए
 'कि मम नत्थि ति' । तेण भणिय । तहावि निळवावसु
 ति, न मे अज्जहा चित्तनिष्कुई होइ । तओ निळवाविय ५
 मणेण, जाव 'पुळ्ळई' ति माहिय पविणाइसु । परितुडो
 य एमो । चिन्तिय कुमारेण । अहो महाणुभावया एयसु ।
 एइहमेत्तेणावि एव चिट्ठइ ति । अहवा सुगेज्जाणि मज्जण-
 हिययाणि । भज्जाविओ से पहारो, विइस कडिसुत्तय ।
 महापमाओ ति भणिऊण गहिय पविइइणा । निळवाविया १०
 'पडिइयपुरिमा । कयाइ वणपरिकमाइ । भणिय च
 णेण । अज्ज, पचासजा चेव एत्थ अम्हाण पञ्ची, ता तीए
 दमणेण अणुग्गेउ म अज्जो ति' । कुमारेण भणिय ।
 मत्थवाहपुत्तो पमाण । माणुदेवेण भणिय । भइ, दिडे
 तुममि दिट्ठा चेव पणि ति । १५

एत्यन्तरमि ^१वाङ्गफुल्लसोयणो ममाणओ माणुदेवसुवयारो ।
 भणिय च णेण । अज्ज परित्तायाहि परित्तायाहि । पणइ
 सब्बमार, न दीमए रायधूय ति । तओ आउलीहओ
 कुमारो । विमणो माणुदेवो । 'किमेय' । त मूढो पञ्चीवई ।

१ CI त, B किमेय ।

२ BCF n 11 अ न मयज्जइ

३ CF पडिइयसु ।

४ CF ११

५ CI वाङ्गफुल्ल ।

- भणिय च णेण । अज्ज, का एसा रायधूय त्ति । साणुदेवेण
 भणिय । भद्द, रायउरमामिणो मङ्खरायस्स धूया, कुमार
 उद्दिमिऊण देवस्स घरिणौ मन्निमद्द त्ति । तेण भणिय ।
 कह न दीसद्द त्ति । सूवघारेण भणिय । सुण । पवत्ते
 ५ आओहणे सवरसेणासक्कुहे गह रायउत्ते अन्नदिमाए य^१,
 भेणिए मत्थे विलुप्पमाणे मारभण्डे पाडिएहिं^२ 'आडियन्ति-
 एहि 'हा अज्जउत्त अज्जउत्त' त्ति भणमाणी निगया
 चेलहराओ, पहाविघा अडविउत्त । 'न मोत्तया एम' त्ति
 मत्थवाहपुत्तस्स वयणमणुमरन्तो लग्गो अह तीए मग्गओ ।
 १० गओ येव भूमिभाग । आहओ^३ 'लउडेण मवरजुवाणेण ।
 निवडिओ धरणिवट्ठे । समागया मुच्छा । अरक्कन्ता काह
 वेत्ता । पडिस्सद्दा चेयणा । उट्ठिओ सभसेण । पवत्तो
 गवेमिउ । तओ गुविलयाए रत्तस्स मूढयाए दिमाविभायाण
 'अन्नेसमाणेणावि न दिट्ठा^४ 'रायधूया मए । सपय तुओ पमाण
 १५ त्ति । तओ 'हा देवि' त्ति भणमाणी मुच्छिओ कुमारसेणो ।
 समामासिओ पणिणाहेण । भणिय च णेण । देव, अल
 विमाएण । कत्तियमियमरण, येवा य वेत्ता मत्थविधमस्स,
 'अणुचियधरणिपरिमक्कणा च देवी, पवणवेगगमणा' य
 मुणियमयल्लरणभावा य सवरपुरिसा । ता कहि गमिस्सद्द

१ B om २ C† आतियणिएहि B आतियणिएहि, II आडियणिएहि ।

३ CD† अउहएव ।

४ JD om

५ BCF om

६ C† अणुचिया D† अणुचिय ।

७ BCF पवणवेवा D I: m

त्ति । गवेमिऊण सजोणमि देवं रायधूयाए । विमज्जिया णेण
दिमो दिमि निवयपुरिसा । भणित्थो य माणुदेवो । अज्ज,
अदक्कन्तो ताव कालो पणोदमणस्सु । ता ममासासेउ देव
अज्जो । अह पुण देवि चेव अग्नेमामि त्ति । पडिस्सुय
माणुदेवेण । तथो कुमारममौवमि निह्विऊण कदवय- ५
निवयपुरिसे पयडो पणिणाहो । भणिय च णेण । देव,
परिचय विमाय अवलम्बेहि उच्छाह, गवेमामो देवि त्ति ।
पडिस्सुय कुमारेण । पयडो मवरपुरिममसेथो गवेमिउ ।

इथो य मा रायधूया 'कहि अज्जउत्त'त्ति गवेममाणौ
निवडिया कन्तारमग्ने । मूढाओ दिशाओ । अपेच्छमाणौ १०
ढदयय भमिया महाड्यौए^१ । परिणयप्पाए वासरे ममागया
गिरिमइ । न दिट्ठो अज्जउत्तो त्ति विसळा हियएण ।
चिन्तिय च णाए । अल मे अज्जउत्तविरहियाए जीविएण ।
ता एयमि असोयपायवे 'उक्कलम्बेमि अत्ताणय । निवड्यो
'वज्जौए पामओ । निमिया सिरोहरा । भणिय च णाए । १५
भयवईओ वणदेवयाओ, न मए अज्जउत्त मोत्तूण अज्जो
मणसा वि चिन्तिओ । इमिणा सच्चेण जम्भन्तरमि वि
अज्जउत्तो चेव भत्ता हवेज्ज त्ति । कय नियाण । पवाहिओ
अप्पा, तुट्ठो पासओ, निवडिया धरणिवट्ठे, गया मुच्छ ।

१ BCI *वर्जि ।

१ D उद्ध- B उद्ध- ।

१ १ वज्जापासव LF पज्जापासवो ।

- दिद्वो आसन्नतवोवणवामिणा मझोवामणनिमित्तमामएण
 मुणिकुमारएण । चिन्तिय च णेण । हा का उण एमा
 वणदेवया विव इत्थिया निवडिथा धरणिवट्ठे । अहवा कि
 मम इत्थियाए । अन्नओ गच्छामि । वारियं ॥ ममए
 ५ इत्थियादमण । भणिय च तत्थ । अवि य अन्नियव्वाइ
 तत्तत्तोहसलायाए अच्छोणि, न दट्ठ्वा १ य अङ्गपच्चङ्ग १-
 सठाणेण इत्थिया, अवि य भत्तियन्व विम न सेवियव्वा
 विमया किन्दियव्वा जौहा, न जपियव्वमत्तिय ति । ता
 कि मम इमौए, अण्हियारो य एमो मुण्णिजणस्स । अहवा
 १० दौणजणअम्भुद्धरण पि मममत्तूमित्तयाए पडिवाइयमेव ।
 भणिय च तत्थ । अत्ताणनिव्विसेम दट्ठ्वा मव्वपाणिणो,
 पवत्तियन्व हिण जहासत्तोए, अम्भुद्धरेयव्वा दौणया न
 खलु अहिंसाओ अन्न धम्ममाहण ति । दौणा य एमा । अन्नहा
 कहि रत्थ, कहि एगागिणौ २ इत्थिया । ता पेच्छामि ताव,
 १५ का उण एमा मा नाम विज्जाहरी पसुत्ता भवे । पुलइया
 मुणिकुमाणे ३ । दिद्वो से पासओ । विमणो मुणिकुमारो ।
 चिन्तिय च णेण । अहो उभा आगिई, एमो य पासओ त्ति
 विरुद्धमेय । अहवा नत्थि कम्मपरिणईए विरुद्धं ति ।
 चिन्तिऊण अम्भुत्थिया कम्मण्डलुपाणिणएण । ४ ममागया

१ CE om

१ B m पचम ।

२ B inserts स

३ DCF २२एण ।

४ A ५d १५ मज्झिमसुत्तम् ५५५ अम्भुत्थियव्वानिउत्तम ५ ।

चेयणा, कसमिय भणाग, छम्भिजिघाद लोचणाद, दिट्ठो
 मुणिकुमारओ । सतत्या य एसा । भणिया य णेण^१ । वच्चे,
 अल सतासेण मुणिकुमारओ अह । तओ पणमिओ इमौए ।
 'अविहवा हवसु' ति भणिया अणेण । 'भयव कहि तुम
 एत्य' ति पुच्छिओ^२ सन्तिमईए । भणिय च णेण । आसक्क^३
 ने तवोवण । पयट्ठो मल्लोवासणनिमित्त गिरिनद, अन्नराले
 य दिट्ठा तुम ति वलिओ वन्तिणौओ । ता साहेहि, अज्जे,
 का तुम कह वा एयादणो^४ कि वा ते इमस्स ववसायस्स
 कारण ति । तओ चिन्तिय सन्तिमईए । ^१इट्ठो मुणि
 कुमारओ खु एसो, न जुत्त च अण्णण अण्णायव कहउ, ^५
 एसा य एव वाहरइ, ता किमेत्य उच्चिय । अहवा माणणीया
 तवस्सिणो । वर अत्तणो लज्जन्तण ति । भयवओ साहिएण^६ न
 एत्य अत्तणो वि लाघव । आवया खु^७ एसा, देवयाकप्पो य
 भयव ति । चिन्तिकण अपियमिमौए । भयव रायउरसा
 मिणो^८ मल्लरायस्स धूया अह मत्यभङ्गविश्रमेण एमागिणी, ^९
 अज्जउत्तो न दीसइ ति इमस्स ववसायस्स कारण ति^{१०} ।
 भणिकण रोविउ पयत्ता । भणिया य णेण । अज्जे, मा रुय ।
 ईदमो एम भमारो, विचित्तवाए कसपपरिणामस्स अणुगरेइ

१ B एसा ।

२ G1 पुच्छिय ।

३ (D) अण्णणो ।

४ आहिइय ० ly । D

५ D य ।

६ A • निवापिओ ।

७ MSS ७११ ति

चेयणा, कममिथ मणाग, उमिधियाद लोयणाद, दिट्ठो
 सुणिकुमारओ । मतत्या य एसा । भणिया य जेण^१ । वच्चे,
 अल मतासेण सुणिकुमारओ अह । तओ पणमिओ इमौए ।
 'अविहवा हवसु' त्ति भणिया अणेण । 'भयव कहि तुम
 एत्य' ति पुच्छिओ^२ मन्तिमईए । भणिय च जेण । आसन्न
 ने तवोवण । पयट्ठो मज्झोवासणनिमित्त गिरिनद, अन्नराले
 य दिट्ठा तुम ति वल्लिओ वत्तिणौओ । ता माहेहि, अज्जे
 का तुम कह वा एसादणो कि वा ते इमस्स ववसायस्स
 कारण ति । तओ चिन्तिय मन्तिमईए । 'हट्ठो सुणि
 कुमारओ खु एमो, न जुत्त च अप्पणा अप्पाणय कहेउ
 एमो य एव वाहरद, ता किमेत्य उचिय । अहवा माणणीया
 तवस्सिणो । वर अत्तणो लज्जत्तण ति । भयवओ साहिण^३ ॥
 एत्य अत्तणो वि लाघव । आवया खु^४ एसा, देवयाकप्पो य
 भयव ति । चिन्तिऊण जपियमिमीए । भयव राघउरसा
 मिणो^५ मङ्गरायस्स धूया अह सत्यभङ्गविश्रमेण एगागिणी ॥
 अज्जउत्तो न दीसद त्ति इमस्स ववसायस्स कारण ति^६ ।
 भणिकण रोविउ पयत्ता । भणिया य जेण । अज्जे, मा हय ।
 ईदमो एम समारो विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स अणुगरेद

१ B समा ।

२ CI पुच्छिय ।

३ CIE चहवी ।

४ साहिण ० १५ ॥ D

५ D य ।

६ १ विवागिणी ।

७ MBS om ति

कुलवदना भणिया य एण । वच्चे, न मतप्पियन्व । नाणओ
 'वगच्छामि, थेवदिथहेहि चेव एत्थ तवोवणे भविस्सुद ते
 समागमो पिययमेण ति । तओ 'न अन्नस्य रिसिवयण' ति
 पडिस्सुयमिमौए । ममप्पिया तावमौए कुलवदणा^१ ॥

इओ य अन्नेसमाणाण सबरपुरिसपप्पिणाहकुमाराण ५
 अदक्कन्तो वासरो । 'न दिट्ठा देवि' ति विमणा एए
 मिलिया एणओ समागया मत्थ । भणिय पप्पिणाहण ।
 देव न कायसो विमाओ, अवस्समेव जुज्जइ देवा तेवीए ।
 कस्स वा विममदसाविभागो न होइ । ता 'परिमथवेड देवो
 परियण कालमज्झ चिम पओयण' ति करेस सयलपरियण १०
 साहारण पाणवित्ति तओ 'जुत्तमेय' ति चिन्तिऊण परि
 यणाणुरोहेण कया पाणवित्ती । अत्थुय^२ सयणिज्ज एवणो
 एमो, तआ नाइदूरमि पमोवई य । तआ वडवोलियाए
 रयणीए 'पाणयनिविट्ठा तुरियतुरियमागया सबरपुरिसा ।
 भणिओ जेहि पमोवई । मामि, परो 'मरइ, परो 'मरइ १५
 ति । तओ छट्ठिओ एमो, चडाविय धणुवर,^३ निवट्ठा^४
 नाहला । पुच्छिया य एए । हरे किमेय ति । तेहि
 भणिय । मामि त निस्सुसय वियाणामो । एत्तिथ पुण
 तक्केमो 'महन्तो मत्तो पविट्ठो' ति । अवगच्छिय अवस्स

१ A अय- ।

२ Cf om

३ (f परिपठवेड

४ D -य

५ Cf डाचद-

६ Cf मरति ।

७ Cf चणई ।

८ १ निवट्ठा B विपुट्ठा Cf निवट्ठा D निविट्ठा ।

मेत्य नौभरद 'द्रोणी'श्च पक्षीवद त्ति संपहारिकण वीस-
 खरसामिणा धाडौ पेसिय त्ति'. 'ज'श्चो ममागयं साहण ।
 पक्षिणाहेण भणियं । अहो न साहिय सामिकज्जं त्ति ।
 अविमार्दं वि विद्धरेसु विषणं मे चित्तं । अहवा न एस

५. कालो विषायस्सु । एह तत्थेव गच्छामो; मा इह सामि-
 सत्यपौडा भविस्सुद । साहि'श्चो एस वदयरो साणुदेवस्सु ।
 भणि'श्चो य एसो । कुमारे अण्णमत्तेण होयन्व । कज्जगदय-
 थाए पडिस्सुयमणेण । त'श्चो दूर'श्चो चैव पणमिक्कण कुमारं
 पयट्ठो पक्षीवर्द । सु'श्चो एस वदयरो कुमारेण । 'चिन्तियं

१०. च णेणं । अहो महाणुभावथा पक्षिणाहस्सु । पडिवन्नभिच्च-
 भावो य एसो । ता जदवि अजुत्तयारी, तद्दवि न जुत्त-
 सेयमि पयट्ठे उयासीणय भाविउ त्ति । उट्ठि'श्चो कुमारो,
 गहिय खगरयणं, करमि धेत्तूण भणि'श्चो साणुदेवो ।
 मत्थवाहपुत्त, न मे पणयभङ्गो 'कायस्वो त्ति पत्थेमि मत्थ-

१५. वाहपुत्तं । साणुदेवेण भणिय । आणवउ देवो । कुमारेण
 भणियं । तए इहेव चिट्ठियन्व कालं वा माक्कण पयाणयं
 दायन्व । अह पुण पेच्छामि ताव, किमेयस्स पक्षिवरणी
 मजायं त्ति । किकायन्वमूढे य साणुदेवे अदन्नपडिवयणे य
 'अलमन्नहावियप्पेणं' त्ति भणिकण धावि'श्चो कुमारसेणो ।

२०. जाव आवडियमा'श्चोहण मवरधाडौणं । हण हण त्ति उट्ठा-

दशो कलयलो । कादयं १नह १माथएहि । एन्थन्तरमि
 मिलिओ कुमारो, दिट्ठा पणिवदणा, भणिओ य णेण ।
 देव, कि बड्ढणा जपिएण, कालोचियमिय पेख्खउ देवो
 भिच्चावयवपरक्कम ति । तओ कुमारेण कड्डिय मण्डलगं ।
 केसरिकिमोरओ विय अणवेरिक्कण रिखवल्ल पविट्ठो मवर- ४
 मञ्जे । अहा देवस परक्कमो त्ति हरिसिओ पक्षीवई ।
 आवडिथ पहाणजुञ्ज, पाडिया कुलउत्तया, भग्गा धाडौ,
 वाणरेहि विय १बुक्कारिय मवरेहि । तओ अमरिसेण
 नियत्ता ठकुरा । येवा मवर त्ति १वेडिया १आससाहणेण ।
 सपलग जुञ्ज । महया विमहेण निज्जिया मवरा । पाडिया १०
 कुमारपक्षीवई, गहिया य णेहि । कुमारचरिएण विन्धिया
 ठकुरा । को उण एसो त्ति चिन्तियमणेहि । नौया वीस-
 उरं, कुमारचरियमणाह च निवेदया मवरकेउणो, परक्कम-
 वज्जहत्तणेण दिट्ठा य णेण । कुमारह्वाइमएण दिन्हिओ
 राया । चिन्तिय च णेण । अहो को उण एसो महाणु- १४
 भावो । अहवा भविद्यन्नमणेण गरवइसएण । अन्नहा कइ
 ईदमा ह्वापरक्कम त्ति । ता गवेमिस्सामि ताव एय, इमं
 पुण तक्कर वावाएमि त्ति । आइड्ढ च णेण । हरे वावाएइ
 एयं दुरायार तक्कर, इम पुण महाणुभावं पडियगह त्ति ।

१ H नरयणं ।

२ D चरएहि ।

३ AGF बुक्कारिय D B.C. 10.

४ D adds गहियह ।

५ D ad 14 हरिया, B) m 17.

- કુમારેણ મળિય । અહો મે મહાજુભાવયા, જો એયમિ
 માવાદજ્જમાણે પાણે રચ્ચેમિ । તા કિ 'દમિણા, મમ પેવ
 વાવાયસુ ત્તિ । તત્થો 'અહો મે ધૌરગ્ગક્કઓ આભાવો અહવા
 ઉચ્ચિયમેવ એય દમાણ આગિર્દેણ' ત્તિ સિન્નિક્કણ જપિય
 ૧ નરિન્દેણ । મો મહાજુભાવ, ક પુણ ભવન્તમવગચ્ચામિ ।
 તત્થો કુમારેણ નિર્ઘવિયાદ પામાદ । ઇત્યન્તરમિ સુણિય-
 કુમારવુત્તન્તો કદવયપુરિએહિ' ઘત્તૂણ દરિમણિજ્જ કુમાર-
 વુત્તન્તમાહણત્યમેવ રાદણો મમાગત્થો માણુદેવો । 'પહિ-
 હારિત્થો પહિહારેણ । અણુમત્થો રાદણા' । પવિટ્ઠો ચ એમો ।
 ૧૦ દિટ્ઠો નરવર્દ । મમપ્પિય દરિમણિજ્જ । ક્કમમ્મિત્થો રાદણા ।
 દઘાવિય આમણ । મળિત્થો ચ જેણ 'ઉવવિમસુ' ત્તિ । મો
 ય તહા અણેયપહારપોડિય પેચ્છિક્કણ કુમાર ગહિત્થો મહા-
 મોણ, નિવડિત્થો ધરણિવટ્ઠે । તત્થો રાદણા 'હા કિમેય'
 તિ નિચ્છાવિત્થો ઉદણ વીયાવિત્થો ચેલક્કણેહિ । મમાગયા
 ૧૧ મે ચેયણા । મળિત્થો ચ રાદણા । મહ, કિમેય તિ ।
 માણુદેવેણ મળિય । દેવ, મમ્મમેય રિમિવચ્ચણ 'અમારો
 મમારો, આવયામાયણ ચ એત્થ પાણિણો', જેણ અગ્ગાદિવ-
 ચયસુ કુમારમેણસુ દ્દેહમી અવત્થ ત્તિ । તત્થો 'ન અગ્ગહા
 મે વિયપ્પિય તિ સિન્નિક્કણ જપિય નરિન્દેણ । મહ, કહ
 ૧૨ પુણ એમ પદ્દમેત્તપરિયણો દમ અરણ્ણમુવગત્થો ત્તિ । માણ-

૧ BCI રદયા ।

૧ B alls સરિવરિચ D સદ ।

૧ D om

૪ ACI ન્નો ।

देवेण भणिय । देव, न-याणामि परमत्य मए वि एम
 रायउराओ तामलित्ति पत्थिएण चम्पावामए सन्निवेमे
 कलत्तमेत्तपरिवारो वण्णित्तञ्जे उवलद्धा त्ति । रायउरटम-
 णणुमरणेण पञ्चभिन्नाओ य एसो । जाया य मे चिन्ता ।
 किं पुण एस ररदुदओ विय मयरक्केऊ रायधूयमेत्तपरि ५
 यणो एव वट्टइ त्ति । एवमाई साहिओ पत्थिएणपक्कन्तो
 मयज्जवदयरो । तओ^१ देव चायणिय मए सबरपुरिसेहितो,
 जहा देवाएभागयाए धाडोए नौया कुमारपत्नीवदणो । एय
 च भोजण इमस्स चेव वदयरस्स विज्जवण्णिमित्त आगओ
 देवममीव । भयय देवो पमाण त्ति । रादणा भणियं । भइ, १०
 साऊ कय त्ति । जुत्तमेव एय तएज्जारिमाण महाणुभावाण ।
^२ममाणन्तो य परियणो । हरे एयाण जत्त ^३करेहि त्ति ।
 तओ आपमाणन्तरमेव पेमिया कक्कन्तर^४ । ^५निमियाओ
 पवरमेज्जाओ । महाविया देज्जा । पत्थुय वणकका । पेमिया
 य रायधूयागवेमणनिमित्त निययपुरिसा । १५

अइक्कन्तेसु^६ कइवयदिणेसु^७ 'विममभूमिसठिओ मे मत्थो'
 त्ति अवगच्छिऊण सहाविओ भाणुदेवो । भणिओ य
 । इणा । भइ, विममभूमिसठिओ 'ते मत्थो । दूर च' गन्तव,

१ Cf n II य । २ D : sorta इय भवित्तव रादणा. B : १ अण

३ D करेच्छदि B करेहि ।

४ A : रंनि ।

५ Cf निमिया ।

६ A n II य ।

७ A : दिवयेसु

८ D एय B om (Cf n II नि after मत्थो ।

९ B om

पञ्चासन्नो य घणममश्नो, घाणे य रायपुत्तो, ता गच्छ तुम
ति । माणुदेवेण भणियं । देव, रायपुत्त वञ्चिय न मे पाया
वहन्ति । ^१कुमारेण भणिय । भद्, अल इमिणा अधीर-
पुरिमोचिण्ण चेद्विण्ण । कञ्जपहाणा खु पुरिमा हवन्ति ।

- ५ ता कीरउ महारायवण । अकीरमाणे य एयमि अहिया
मे अणिल्लुई, माणुदेवेण भणिय । देव ॥ तुम अणवेमि
त्ति^२ । गश्नो माणुदेवो । ^३अदक्कन्तो घणममश्नो । ^४पवणा
कुमारपण्णोवई । कय वड्डावणथ । भणियो राइणा कुमारो ।
वच्छ, कि ते पिय करेमि^५ । पेमिया^६ ताव मए तुह
१० जायागवेमणनिमित्त निययपुरिमा । तत्थ उण केइ आगथा
अवरे न व त्ति ।

एत्यन्तरमि विदधकुमारवुत्तन्नेणेव भणिय सोमसूरेण ।
देव, सुमरिथ मए कुमारस पिययमामज्जोयकारण ति ।
राइणा भणिय । कहेउ अण्णो, कीइम । सोमसूरेण भणिय ।

- १५ देव, अत्थि कायम्वरोए अडवोए ^७पियमेलथ नाम
तित्थ । तस्स किंण एमा उट्ठाणपारियावणिया । इमीए चेव
कायम्वरोए^८ विमाहवड्डण नाम मथर अहेसि । अजियवलो

१ A inserts अल माणुदेवो अलकुमारसमीव सात्थिय से वरवरपावणं

२ A adds ततो यचमिण्ण कुमारं ।

३ १ समाजउ ।

४ A adds ततो पूरिण्ण कायममधीरहे निष्कारुण्ण सम्मससो अदक्कन्तो
अदसमल । ५ B add ति । ६ OE add या । ७ A पियय. ।

८ B add अडवोइ B sec m

राया, वसुधरो सेट्टौ, पियमित्तो से सुत्तो । लद्धा य णेण
 तच्चयरवत्यव्ययस्स ईसरखन्दस्स धूया 'नीलुया नाम कन्नया ।
 अदक्कन्तो कोद कालो । अवत्ते विवाहे पत्ताणि जोव्वण ।
 एत्यन्नरमि विचित्तयाए कस्यपरिणामस्स 'चञ्चला मिरि'
 त्ति मच्चयाए लोचपवायस्स वसुधरसेट्ठिणो त्रियन्निआ विहवो । ५
 'बुद्धो चेव अहय ता अल मे परमत्थमपायणरहिणण
 जौविण' ति चिन्तिज्जण विद्य अहिमाणेक्करमियथाए
 परिचत्तमणेण जौविद्य । पियमित्तो वि य 'अमाण्णौया
 दरिह' ति परिभूत्तो परिचण्णेण 'करेन्तस्स वि य अणुद्धाण
 विहल सपञ्जर त्ति गहिणो विमाएण । तत्तो 'किमिह १०
 अत्तणा विडम्बिण' ति अमाहिज्जण परिचण्णस्स निगत्तो
 मयरात्तो । निव्वेयगहयथाए अचिन्तिज्जण गन्तव्व अविया
 रिज्जण दिसिवह पयट्ठो उत्तराहिमुह' । गत्तो येवभूमि
 भाग । दिट्ठो य णेण पियवयमत्तो नागदेवो नाम पण्डर-
 भिक्खू । वन्दित्तो सविणय । कहकहवि पच्चभिन्नात्तो १५
 भिक्खुणा । भणित्तो य णेण । वच्च् पियमित्त, कह ते
 ईदसी अवत्था, कहि वा एयाई' पत्थित्तो सि त्ति ।
 पियमित्तेण भणिय । भयव, परोप्परविहङ्गकारिण देव्व
 पुच्छस्स त्ति, जेण ताथपुत्तो करिय निरवराहो चेव ईदम
 अवत्थ' पावित्तो न्हि । नागदेवेण भणिय । वच्च्, अवि १०

१ B नीलया CP नीलया ।

२ B उत्तरावह ।

३ B inserts न ।

४ B अवत्तर ।

- कुसल ते नायसु । पिथमिस्तेण भणिय । भयव, परि-
 वालियमप्पुरिममग्गस्स सुरलोयमणुगयस्स वि^१ कुसल, अकुसल
 पुण नायवमविडम्बयस्स । जन्तपुरिमाणुयारिणो पिथमिस्सस्स,
 जस्स उभयलोयफलमाहणे असमत्था ईदसी अवत्थ ति ।
- ५ नागदेवेण भणिय । वच्च्, अवि अत्यमिश्शो सो बन्धवकुसु-
 यायरसमी । अहो दाहणया ममारस्स, अहो निरवेक्कया
 मच्चुणो । अहवा सुरासुरसाहाणो अप्पडिधारो खु एसो ।
 ता कि एत्थ करौयड । अणुवाओ खु एसो, उवाओ य
 धम्मो, जओ जेऊण धम्मो मच्चु अयरामरगइमुवगथा सुणओ
- १० ति । अन्न च । वच्च् कह ते उभयलोयफलमाहणे असमत्था
 अवत्था, जओ पुरिमयारमज्झ फल विवेगउच्चाहमूलो य
 पुरिमयारो, उभयमपन्नो य तुम । पयइनिग्गुणे ॥ मसारे
 परलोयफलमाहणं खेव सुन्दर, न उण इडलोदय ति ।
 १जोग्गो य तुम धम्ममाहणे, ता कहमममत्थो ति^२ । पिथ-
- १५ मिस्तेण भणिय । भयव, जइ जोग्गो, ता आइसड कि मए
 कायव्व ति । नागदेवेण भणिय । वच्च्, इम खेव भिक्खु-
 त्तण । पडिम्मुधमणेण । माहिओ से मोरमपरिवज्जणाइओ
 निथयकिरियाकलावो परिणओ थ^३ एयस्स । अदक्कन्ता
 कइवि दिथहा । दिन्ना थ से^४ दिक्खा । करेइ विहियाणु-

१ D अवि B •स्साधि ।

२ B अइइ

३ CE कओ ।

४ D om

५ A om

६ A and B उभयमपनिचोइ ।

दृष्टाण ॥ इत्यो य मा नौलुया कुत्रोवि एयमवगच्छिऊण
 'भत्तारदेवया नारि' ति धम्मपरा जाया विमयनिष्पिवासा
 वि तदमणूसुया, विरहदुम्बलङ्गी दढं खिज्जइ ति । अद-
 छन्तो कोइ कालो । 'विहरमाणो ॥ समागच्छो से भत्ता
 तन्नयरपद्दामन्न तत्रोवणं । सुत्तो नौलुयाए । तत्तो अणुन्नविद्य ५
 जणणिजणए गथा वन्दणनिमित्तं । दिट्ठो य णाए झाणे
 जोयमुवगच्छो पियमित्तो । समुप्पन्न सज्जम, वेवियादं अङ्गादं,
 विमूढा चेयणा, मंभमादमएण' सुच्छिया एमा । 'परित्तायह
 परित्तायह' ति अक्कन्दियं परिचणेणं । 'कहणापहाणा' सुणि'
 ति परिच्छदथ झाणजोय उट्ठिओ पियमित्तो । 'किमेयं १०
 किमेय' ति पुच्छियमणेणं । साहियं से सहियाहिं । एमा
 खु ईमरखन्दधूया नौलुया नाम कच्चया देवयागुहविदिन्न
 भवन्तमेव भत्तार एयावत्यमवल्लोदऊण मोहमुवगय ति ।
 तत्तो सुमरियमणेणं । 'अहो मे पणइणीए दढाकुरामय' ति
 गहिओ मोएणं । 'वियलित्तो झाणामत्तो, उज्जमित्तो ११
 मिणेहो । 'ममामम ममायम' ति अम्भुक्किया कमण्डलु-
 पाणिणं । जह्वा यं णाए चेयणा । उप्पलियं लीयण-
 जयं' । दिट्ठो ॥ एमा । सज्जमपवेविरङ्गी' उट्ठिया एमा ।
 हरिमविमायगविणं नौममियमिमोए, फुरियं विम्वाहरेणं,

१ D नौलुया B : marg

२ B inserta यः

३ B om यः

४ CE -राओ ।

५ B -कुण्ड ।

६ D -भारवा ।

७ CE विजोओ ।

८ H -वेविरङ्गी ।

- पुलदथाद् अद्वाद, ईमिवलियतारयं च ^१पुलोदउमारद्धा ।
 एत्यन्तरमि दुज्जययाए^२ मयणस्स रमयाए विलामाणं
 विवित्तयाए काणणस्स आवप्पियं से चित्त । चिन्तिय च
 जेण । इत्त किमेत्थ जुत्त ति । एगथो गुरुवयणभद्दो, अन्नओ
 ५ अणुरत्तजणवज्जण ति । उभय पि गइय । अइवा सुय मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डियवयाण जसन्तरिओ हियथ-
 'इच्छियवत्तुलाभो इवइ', हियथइच्छिओ य इमौए समा-
 गमो । ता अखण्डिऊण वय परिचएमि जीविथं, जेण
 उभय पि गइय अवियल सपज्जइ त्ति । अइवा इम चेव
 १ माहेमि एयाए । पेक्कामि ताव किमेमा जपइ^३ त्ति ।
 चिन्तिकण भलिया ^४अणेण । सुन्दरि, अल खिक्खिएण ।
 आवप्पियं मे हियथ तुह मिणेहेण । कि तु अणुविओ
 अद्वीकय^५परिचओ, अजुत्तो गुरुवयणभद्दो । सुय च मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डियवयाण जसन्तरिओ हियथ-
 १५ इच्छियवत्तुलाभो, हियथइच्छिओ य मे इमिणा सभाव-
 सभसेण तुमए 'मइ समागमो । ता अचिक्ख, कि मए कायव्वं
 ति । नीलुयाए भणिय । अज्जउत्त, जहा उभय पि सपज्जइ
 आसन्न च जसन्तर अण्वसयाण वड्डमओ य मे इमस्स
 किलेसायामहेउणो देहस्स चाओ, ता एव ववत्थिए अज्जउत्तो

१ CF पुलद०, B pr m

२ MSS दुज्जयार ।

३ BCF om

४ MSS यवेथ ।

५ BCF insert यय ।

६ BCE om

पमाणं ति । पियमित्तेण भणियं । सुन्दरि, अभिन्नचित्ता मे
 तुम । ता कि एत्थ अवर भणीयद । पडिवन्नं मए अणमणं ।
 हिययरच्छिओ य मे जम्भन्तरमि वि तुमए सह^१ समागमो
 न्ति । नीलुयाए भणिय । अज्जउत्तो पमाणं । पुज्जन्त ते
 मणोरहा । अन्न च । अणुजाणेउ म अज्जउत्तो हियय- ५
 रच्छियमणोरहावूरणेण । अहवा भत्तारदेवया इत्थिया,
 जं सो करेद, त तौए अणुचिट्ठियम्भं । कयं चेयं तुमए,
 अओ अत्यओऽणुमयमेव ति । आपुच्छियाओ महीओ^२,
 खामिया जणणिजणया । 'मा साहसं मा साहस' ति
 वारिज्जमाणी महीहि पडिवन्ता अणमण । जम्भन्तरंमि वि १०
 इमिणा चेव भत्तुणा अविउत्ता हवेज्ज न्ति मपाडिओ
 पणिही । ठियार 'अदमुत्तलयानिद्वियस्स असोयपायवस्स
 हेट्ठे ॥ एत्यन्तरंमि सोऊण नीलुयासहियणकोलाहल आगओ
 नागदेवो । दिट्ठो पियमित्तेण' । विलिओ य एमो । अणु-
 ट्ठिओ ऐहि, वन्दिओ य अदेवविलिएहि^३ । 'अहिलमिय १५
 मपज्जउ' न्ति अहिलन्दियाह नागदेवेण । चिन्तिथ च
 णेण । का उण एवा इत्थिया । समाणहवा उवियवया थ
 पियमित्तस्स । वयणवियारेण मिणेहनिधरा एयंमि लक्खि-
 क्खए, विलिओ य एमो, ता कि पुण इम ति । एत्यन्तरमि

१ BCE om

२ D add* ममिद्वियाए चेव, II 1 marg

३ ACI *मुत्तप* ।

४ Add* सो D 1 marg

५ CE om

- यग्ययस्करं जपिय सहोहि । भयव, एभा खु ईमरखन्दधूया
 नीलुया नाम कत्रया, 'विदन्ना पियमित्तस्स, पडिकूलयाए
 देवस्स न परिणीया य णेण । 'पब्बदत्तो एसो' त्ति कुओवि
 वियाणियमिमीए । तओ 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धम्म-
- ४ परा जाया विमयनिप्पिवासा वि य 'पिययमदमणूसुया
 विरहदुस्सलङ्को दढ खिक्खइ त्ति । एवमाइ माहित्तमणम-
 णावमाण । चिन्तिय नागदेवेण । अहो टाकणया नयण-
 विधारत्तु, जेण पियमित्तेणावि 'एथ ववसिय त्ति । अहवा
 ईदमो एस मधणो मोहण विवेयत्तु तिमिर दमणत्तु
- १० ओच्छायण चरित्तत्तु । एएणमभिभूया पाणिणो नत्थि न
 ज न 'समाधरन्ति त्ति । 'तेण अविमओ खवएसत्तु । ता
 हमं एत्थ पत्तयाल, ज किञ्चि भणिय अवक्कमामि इमाओ
 विभागोओ, अणभिप्पेयकारावओ' माणणीओ वि दढ-
 सुप्पेयजणओ त्ति । चिन्तिकण जपियमणेण । वच्छ पियमित्त,
- ११ जाणामि अहमिण, नत्थि दुक्कर मिण्हस्स, सध्यावगेज्जाणि
 न सज्जण्हिययाणि । एथावत्थेण वि न कओ अङ्गीकय-
 'परिज्ञाओ । ता कीम तुम खिक्खमि त्ति । परिस्सय विमाय ।
 ईदमो एस सभारो, किमेत्थ करीयउ । तहावि तत्तभावणा
 कायस्व त्ति भणिकण गओ नागदेवो । इयरो वि पिय-
- १० मित्तो 'तप्पभूदमेव पूइज्जमाणो सवणवग्गेण अहिणन्दिज्ज

१ B दिवा । २ CE पियद० । ३ B खम । ४ B आवरति ।

५ ACE वेय । ६ CE कारओ । ७ CF नयण B pt m

माणो रादणा अपरिवडियतहाविहपरिणामो जीविऊण
 दुमाममेत्त काळं चरऊण देहपञ्चरं सह नौलुयाए उववन्नो
 किन्नरेसु । पउत्तो ओही, विहओ पुब्बवुत्तन्तो, समागओ
 सह, पिययमाए तमुज्जाणं । कया उज्जाणपूया, निमिय
 असोयपायवामन्नंमि देउल । निविट्ठो ^१आणन्ददेवो निव्वुई
 य ^२तस्स सहचरी देवया । गयाणि नन्दणवणं । दिट्ठा य
 तत्य एगा विज्जाहरी पिययमविओयदुक्खेण अच्चन्तदुब्बला
 दीहदीहं नीममन्तो इओ तओ परिवममाणि त्ति ।
 पुच्छिया य जेहिं । सुन्दरि, का तुमं किनिमित्तं वा एव-
 मेयादणी परिवममि । तौए भणिय । मयणमञ्जुया नाम ^३
 विज्जाहरी अहं । पिययमाणुरायनिअराए य खण्डिओ मए
 विज्जादेवओवयारो । अहिमत्ता य णाए ^४ । आ दुरायारे,
 रमिणा अज्जाविलसिएण व्हासिओ तेण भन्तुणा सह
 विओओ भविस्सुइ । तंमिमित्तं विउत्ता पिययमेणं, भमा-
 उत्ता अरईए, गहिया रणरणणं, अह्मसुक्का पाणेहिं ^५
^६भमिमि त्ति । भणिकण तुण्हिक्का ठिया भयवई । तओ मए
 भयमंभन्ताए चलणेषु निविडिऊण ^७विअत्ता भयवई । देवि,
 कयं मए अपुणभायणाए ^८सच्चमेयं, दिट्ठो ^९य कोवो । ता
 करेउ पयायं भयवई ^{१०}अणुगहेण त्ति । भणमाणी ^{११}पुणो ^{१२}वि

१ A अचरन् । २ CE om next 3 words, B pr. m

३ DD भमावि, CE om all down to तओ अचरन् ।

४ १D अहं

५ B om

६ II मयाणु ।

७ CE अचरन् ।

८ B भविष्य ।

९ A om

- निवडिया चलणेसु । तथा अणुकम्पिया भयवर्द्धे । भणिय
 च णाए । वच्चे, आयदश्चपेच्छयाणि अणुरादहिययाणि
 हवन्ति । ता न सुन्दरमणुचिद्विय तए । तहावि एम ते
 अणुगहो । मच्छ नन्दणवण, तत्थ अमुगदेममि 'मिणिद्ध-
 ५ माहवीलयालिङ्गिओ धवलजमलकुसुमो^१ पियमेलओ नाम
 हत्तो । तस्स अहोभायमठियाए भविस्सुद ते पिययमेण
 समागमो ति । तओ समागथा मन्दणवण त च उद्देसय ।
 न पेक्खामि य त^२ हत्तय 'अथा परिश्रमामि ति ॥
 किन्नरेण भणिय । सुन्दरि, धीरा होहि अह ते निह-
 १० वेमि । निहविओ लड्डो य । साहिओ विज्जाहरौए ।
 समागथा तस्स हेट्ठ । तओ तत्तणमेव^३ अचिन्तमामत्थयाए
 पायवस्स घडिया पिययमेण । माहिओ 'अणाए बुत्तन्तो
 पिययमस्स, वज्जमज्जिओ य तेण । जाया विज्जाहरकिन्नराण
 पौट्ठ । अन्नोन्ननेहाणुवन्धेण ममिज्जण कवि वल मयाद
 १५ विज्जाहराद । किन्नरीए य भणिओ पिययमो । अज्जउत्त,
 दुम्भिमह पियविओयदुक्क, परत्यमपायणफलो य जीवाण
 जसो पसमोयद । ता नेहि केणद उवाएण एय तत्थ पायव,
 अत्थ मे अज्जउत्तेण मह दमण मजाय^४ ति । निवेसेहि
 निययनिविट्ठदेवउत्तममौवे । माहेहि य दमस्स माहण्य

१ B ० । धिदिह ।

२ B om अमल ।

३ D तय तदवर ।

४ A मतो B om

५ D लख्खया येव ।

६ BG चाए ।

० A जाये on ति ।

अणान्, जेण पियविउत्ता वि पाणिणो एयं ममामादकण
पणदपियविरहदुक्ता मुहभादणो हवन्ति । अणुचिद्विय च तं
किञ्चरेण । निविट्ठो नियदेवउलममीवे पायवो । माहिओ
अणवयाण । विस्वामिओ जेमेहि आव तहेव त्ति । आया य
मे पविट्ठा, अहो पियमेनओ त्ति । ममुपपत्ति, कय च १
मे नाम पियमेनय ति ।

अओ अवगच्छामि, तहि गयत्तु अचिन्तमामत्याए
कप्पपायवाण नियमेण पिययमा^१भजोओ आयइ त्ति । ता
इम एत्य कारण । मपइ देवो पमाणं ति ॥ एय मोऊण
हरिमिओ राया कुमारसेणो य । चिन्तिय च राइणा । १०
एवमेय, न एत्य मदेहो । अचिन्तमामत्या^२ कप्पपायवा ।
ता इम एत्य पत्तयाण, पेमेमि विइअनिअपुरिमपरिवारं
^३तहि कुमार । अवि माम पुज्जन्तु चे मणोरह त्ति ।
ममालाभिआ पविणाहो । भणिअ च जेण । देव, सुयपुअ
मण, विद्याणामि ॥ अइयं तवावणामन्नं तमुहेम । मंपय ११
देवो पमाण ति ॥ तआ पेमिओ महया अइयरेण कुमारो ।
^४इत्ये गहिऊण भणिओ राइणा । वण्ड मपाविऊण पत्ति
अपामिहेवागन्तण ति । पडिगुय कुमारें ॥

तओ पणमिअ ^५रायाण अणवरयपयाजेहिं पत्तो कइ-

१ II. ४४७   २ II. ४४८   ३ (F. ४४८) ४४८ कु. म. ४४८

४ (F. ४४८) ४४८ कु. म. ४४८   ५ (F. ४४८) ४४८ कु. म. ४४८

६ (F. ४४८) ४४८ कु. म. ४४८

७ II. ४४८

जलानं, लेण पियविउत्ता वि पालिणो . एयं समामादकुल
पण्डपियविरहदुस्का सुहमादणो वउन्ति । अणुचिद्विय च तं
किसरेण । निविट्ठो गियटेवउत्तममोवे पायवो । माहिणो
जलवयाण । निचामिणो पेगेहि जाव तहेव त्ति । जाया य
मे पमिड्ठो, अहो पियमेणचो त्ति । समुण्णयं नित्यं, कथ च
मे माम पियमेणयं ति

अथो अउगच्छामि, तदि गयस्स अचिन्तामामत्याए
कप्पपायशाण भियमेण पिययमा^१मंजोचो जायद त्ति । ता
इम एत्य कारण । अपद देवो पमाणं ति ॥ एय मोकुल
हरिमिचोः राया कुमारयेणो य । पिनिध च राहणा ।
पयमेय, म एत्य भट्टहो । अचिन्तामामत्या^२ कप्पपायश ।
ता इम एत्य पक्षयाण, पेमेणि विरयनिपपुरिमपरितारं
^३तदि कुमार । अवि माम पुण्णम् मे मणोरह त्ति ।
समालाविचा पमिणाहा । भणिध च लेण । देव, मुयपुय
मण, 'उयाणामि य अइयं तपोवणामधं ममुद्धेम । मंपयं
देवो पमाणं ति ॥ तपो पेमिचो मइया अइयरेण कुमारो ।
^४इत्ये माहिकुल भलिचो राहणा । अउ, मयाविकुल पमि
अउमिरेवा^५मलम ति । पदिगुय कुमारयेणं ॥

तपो एणमिध 'उयाण' अउअयपयालेहिं पमो कद-

१ ॥ ५७७ ॥ २ ॥ ५७८ ॥ ३ ॥ ५७९ ॥ ४ ॥ ५८० ॥ ५ ॥ ५८१ ॥

६ ॥ ५८२ ॥ ७ ॥ ५८३ ॥ ८ ॥ ५८४ ॥ ९ ॥ ५८५ ॥ १० ॥ ५८६ ॥ ११ ॥ ५८७ ॥ १२ ॥ ५८८ ॥ १३ ॥ ५८९ ॥ १४ ॥ ५९० ॥

१५ ॥ ५९१ ॥ १६ ॥ ५९२ ॥

१७ ॥ ५९३ ॥

वयदियसेहिं तवोवणं । तावसजणोवरोहभौरुयाए थ थेव-
 पुरिसपरिवारिओ चेव पविट्ठो एसो । - वन्दिया तावसा ।
 अणुमासिओ णेहिं । नौओ थ पल्लिणाहेण अणेतत्तसंकुलं
 तमुद्देसं । दिट्ठं^१ १ जिणदेवउल्ल । भणिओ कुमारो । देव,
 एसो ए सो उद्देसो, न-याणामि थ विसेसओ कप्पपायवं
 ति । तओ विमलो कुमारो । सुमरियं सन्तिमईए । सा उण
 तावसिससेया विणिग्गया सुसुमसामिधेयत्तु । नेविहज्जण थ
 तं समागच्छमाणी तवोवणं विचित्तयाए कप्पपरिणामत्तु
 भविष्यथाए निओएण उवविट्ठा पियसेलयसमीवे । दिट्ठो
 थ एण नागवस्सौलयालिङ्गिओ असोओ । सुमरियं कुमारस्त,
 उक्कण्डियं से चित्त, फुरिथ वामलोयणेण । तओ हियथ-
 निग्गओ विय परिभ्रमन्तो दिट्ठो इमीए कुमारो । तओ
 सा 'अज्जउत्तो' ति हरिसिया, 'चिराओ दिट्ठो' ति
 उक्कण्डिया, 'परिक्खामो' ति उव्विग्गा, 'विरहमि जीविथ'
 ति लक्खिया, 'कुओ वा एत्थ अज्जउत्तो' ति सविथक्का,
 'सिविणो ह्वेज्ज' ति विसणा, 'थिरो पच्चओ' ति समा-
 सत्या सक्खिरसनिक्कर अङ्गमुल्लङ्कणी अविभावियपरमत्या
 नेहनिक्करयाए मोहमुवगथ ति । तओ 'हा किमेयं' ति
 विसणाओ तावसीओ । समासासिया थ एणहि, जाव न
 जंपद ति । तओ वप्पपज्जाउल्लोयणाहिं परिमित्ता

१ CE add थ वेव ।

१ A अङ्ग० ।

१ A इवादि, CE वादि ।

कमण्डलुपाणिणं, तद्वावि न चेयद् न्ति । तत्रो अकन्दिय-
मिमौहं । तं च १ अदकलुणमकन्दियरवं मोक्षण 'न भाद-
यञ्चं न भादयञ्चं' ति भणमाणो धाविओ कुमारो । दिट्ठाओ
तावसीओ, न दिट्ठं भयकारणं । पुच्छियाओ णेण । कुओ
भयं भयवद्दणं । ताहिं भणियं । महासत्त, संसाराओ । ५
कुमारेण भणियं । ता किं इमं अकन्दियं । तावसीए
भणियं । एसा खु तवस्मिणो रायडरसामिणो सद्धरायसु
धूया सन्तिमई नाम । एसा य देवनिओएण विउत्तभत्तारा
पाणपरिचायं ववसमाणी कहंचि सुणिकुमारएणं २ धरिऊण
कुलवद्दणो निवेदया । अणुमासिया य णेणं । समाइट्ठो य से १०
एत्येव तवोवर्णमि भत्तारेण समागमो । जाव एसा कुलवद्-
समाएसेणेव कुसुमसामिधेयसु गथा तं गेण्हिऊण वचमाणी
तवोवण वीसमणनिमित्तं एत्य उवविट्ठा, न-याणामो कारणं,
अयण्डंमि चेव मोहमुवगय न्ति । तत्रो अकन्दियं अन्वेहिं ।
एयं मोक्षण हरिमविषायगणिणं अवत्यमणुहवन्तेणं पुलो- १५
इया १ कुमारेणं । वीदया तावसीहिं । कमण्डलुजलधिस-
णेण २ समाइत्या एसा । दिट्ठो य णाए पञ्चामओ कुमारो ।
३ संभन्ता एसा, भणिया ४ णेण । सुन्दरि, अलं संभमेण ; न
असहा कुलवद्दसमाएसो, अमोहवयणा खु तवस्मिणो हवन्ति ।
कुमलोदएण सपत्तं तं भयवओ वयणं । ता एहि, गच्छामो १०

१ A om. चर ।

२ CE अन्वे ।

३ B पुलदय ।

४ CE add य ।

५ CE अर्थभन्ता ।

६ CDf add य ।

- तयोवणं, निवेशहि एयं सुखवदम्, चेण मो वि अकारण-
वच्छलो एयं सुणिऊण णिब्बुओ होइ । तावभीहिं चिन्तियं ।
नूणमेमो चेव १२ भत्ता; कम्ममहा एयं जंपइ त्ति ।
कम्मणागिई य एमो । अहो सु खलु सुत्तयारीं विही,
१ मरिमसेयं जुवत्तयं त्ति । एत्थन्तरमि आलन्दवाहजसमरिय-
सोयणा अणाचिक्खणीयं अवत्थन्तरमणुहवन्तो पवडपुत्तया
उट्ठिया सन्निमई । निरुविया पणिणाहेण । हरिमिओ
एमो । विव्थयाखित्तिहियेण चिन्तियं च णेण । अहो देवस्स
परिणीए ह्वसंपया । अहवा ईइमस्स पुरिसरचणस्स ईइसेणं
१० चेव कल्लसेण होयम्भं त्ति । मयल्लसुन्दरमगया चेव महा-
पुरिमा ह्वन्ति । ता किमेत्थ अक्खरियं, ॥ वस्सिज्जइ सूरौ
दिवमल्लच्छौए त्ति । अओ मेइणि पिव मयल्लरक्खसुहहेउभूयं
देवस्स १ पणमामि एय त्ति । तओ सविणओत्तिमङ्गेण जंपिय-
मणेणं । सामिणि, अपेत्तम्भनामो देवस्स भिचावयओ ते
११ पणमइ । तओ तीए 'सामिमालाणुह्वे पमाए पावसु' त्ति
भणिऊण सुभोइयं १ सुमारवयणं । भणियं च णेण । सुन्दरि,
मत्थि एयस्स संभमाणुह्वो पमापविमओ त्ति । तओ
लब्धिओ वणिणाओ ॥ एत्थन्तरमि 'अह किनिमित्तं पुण
एमा कण्ठा बुद्धि' त्ति निरुविओ सुमारेण पायओ, जाव
१० अत्थल्लसुन्दरो अट्ठिपुम्भो य । तओ हरिमिएण पुच्छिओ

१ BCE om

१ ACF रोइ ।

१ D a l l s पचइओ मा. B : marg

१ D इइइइ CL ॥ ओ (१)

पस्तिणाहो । भइ, किनामधेश्रो खु एसो पायवो । तेण
 भणिय । देव, न-याणामि, अदिदुपुब्बो य एसो । तओ
 पुच्छियाओ तावसीओ । ताहि वि दम चेव सलत्त ति ।
 कुमारेण भणिय । कह तवोवणासओ वि न दिदुओ भयवईहिं ।
 तावसीहि भणिय । कुमार, नादवड्ढासागया अणे, जणा- ५
 पुब्बो य एसो पएसो त्ति । कुमारेण चिन्तिय । नूणमेसो
 सो पियमेसओ, कहमन्नहा एवमेय हवद । निहविद्याइ
 कुसुमाई, दिड्ढाणि य चणपत्तसाहाविवरन्तरेण, जाव धव-
 साइ जमसाणि य । दसियाइ पस्तिणाहसु । तेण भणिय ।
 देव, सो चेव एसो जहाइदुकुसुमो । कुमारेण भणिय । ता १०
 पूएमि एय कप्पपायव ति । समाइदुओ भिल्लणाहो । भइ,
 उवणेहि मे पूओवगरण, पूएमि एय अचिन्तसामत्यं कप्प-
 पायव । तओ तेण समाहओ परियणो, उवणीय फुल्लचन्द-
 णाइय पूओवगरण । कुमारेण वि सुद्धचित्तयाए पसत्यन्नाण-
 मणुहवन्तेण पूओओ कप्पपायवो । महापुरिसगुणावज्जियाए १५
 य अहासस्मिहियाए पायडरुवाए चेव होऊण जपिय
 खेत्तदेवयाए । वच्च्, परितुड्ढा ते अह इमाए सुद्धचित्तयाए ।
 पूओओ देवाणुप्पिएण पियमेसओ । आवज्जिय मे चित्त,
 अमोहदमणाणि य देवयाणि हवन्ति । ता भण, किं ते
 पिय करीयउ । कुमारेण भणिय । भयवद, तुह दमणाओ २०
 वि कि अवर पिय ति । देवयाए चिन्तिय । अहिमाणधणो

- रु एषो, कह किपि पत्येइ । ता मयमेव उवणेमि एय
 मय्वरोगविसनिग्वायणममत्य आरोगमणिरयण ति । चिन्ति-
 ऊण भणियो कुमारो । अणुह्वो ते विवेगो अलुद्धया य,
 तहाधि परोचयारनिमित्त मज्झ बज्जमाणेण नेण्हाहि एय
 ५ आरोगमणिरयण ति । तओ 'माणणीयाओ देवयाओ' ति
 विन्तिऊण 'ज भयवई आणवेइ' ति भणिऊण सबज्जमाण-
 सेव पडिच्छिय आरोगमणिरयण कुमारेण । वन्दिया
 देवया । 'चिर जीवसु' ति भणिऊण तिरोहिथा एसा ।
 तावसीहि चिन्तिय । अहो कुमारस्स पहावो, ऊण देव-
 १० याओ वि 'एव बज्जमन्नन्ति ति । भणिय च णाहि । कुमार,
 अइकमइ ऐ मज्झणहसमयविहिवेसा ता गच्छामो ति ।
 कुमारेण भणिय । मए वि भयव कुलवई वन्दियव्वो ति,
 ता समगमेव गच्छन्ह । तओ परियणसमेओ गओ कुलवइ-
 समीव । वन्दिओ 'य णेण भयव कुलवई । तेण वि विइआ
 १५ समसयपसिद्धा आमीसा । दवाविद्य आगण । उवविट्ठो
 कुमारो 'सह परियणेण । निवइओ से "कुमारबुत्तन्तो
 तावसीहि । तओ "दत्तावहाणो कुमार निह्विऊण परि-
 तुट्ठो कुलवई । सबज्जमाण 'समणिया से भारिया । भणियो
 कुलवइणा । कुमार, किमवर भणीयइ । एसा रु मे

१ C.E. ५५५.१

२ B.C.E. ५५५.

३ C.E. ५५५.५५५.५५५.

४ B.C.E. ५५५.५५५.

५ B.C.E. ५५५.

६ C.E. ५५५.५५५.५५५.

धम्मसुया । परिच्छिन्नसंसारस्स वि य गुणपक्खवाएण महन्तो
मम दमोए पडिवन्धो, ता^१ अणुस्सवं दट्ठव्वं ति । कुमारेण
भणियं । जं भयवं आणवेद ॥ एत्थन्नरंमि 'कहमियाणिं न
दट्ठव्वो भयवं' ति 'मसुमिया सन्तिमई । परिसंयविया
कुलवदणा, भणिया ॥ ॥ ॥ एण । वच्चे, अल उल्लेवेणं, परिचय ५
विषायं । धम्मनिरया तुमं; ता मिच्चसन्निहिणो ते अह ।
उवएसपडिवत्ती दंसणं सुणियणस्स; सा य अवियत्ता तुण्णं
ति । तन्नो एणमिणो दमोए कुलवई, आउच्छियाओ ताव
सोओ, समागया कुमारसमोव । सो वि पूदऊण^२ सपरिवारं
कुलवई समं सन्तिमईए मिग्गओ तवोवणाओ । कहवय- १०
दिणेहिं च समागओ वीसउरं । निवेदओ सन्तिमइलाओ
राइणो । परितुडो राया । काराविथं बद्धावणयं । कय-
सक्काणो विमज्जिओ 'भिक्खणाओ । कुमारस्स वि पेइए विय
रज्जे समं सन्तिमईए विमयसुहमणुहवन्तस्स अइस्सन्ता कहवि
वामरा ॥ अन्नया 'य विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स असार- १५
थाए संमारस्स महारावं' समरकेउणो कयन्तो विव आव-
डिओ मज्जघाई 'आमओ; उम्भूलयनां विय अन्ते समुद्धा-
इयं सुलं, उक्खणन्तो विय लोयणाइं जाया सीसवेधणा;

१ BCF, अन्नओ । २ CE add एय । ३ CE मसुमिया (= उद्धिवा) ।

४ A परिमंठविया । ५ A adds तावसजओचियेव दाआइया ।

६ B पडियाओ । ७ A om ८ CE 'अवर' ।

९ A आर्यको, D sec m, CE prefix वाम ।

- ‘आयन्धियाओ सन्धौओ, पयलिया दन्ता, समुद्धादओ
 माधो, भग्गाद लोयणाद, निहडा वाणौ । समागथा वेज्जा,
 पउत्ताद नाणाविहारां ओसहाद, न जाओ य से विसेमो ।
 तओ विसण वेज्जमण्डल, परुद्धाओ अन्तेउरियाओ । निवे-
 ५ इओ एस वुत्तनो पडिहारेण कुमारस्स । सो उण ‘मए
 जीवन्तयमि परमोवयारिणो दुहियसत्तवच्छलस्स महा-
 रायस्स ईदसो अवत्था असमत्यो य अहय पडिविहाणे,
 ता धिरत्थु मे जीविएण’ ति ‘चिन्तिऊण मोहमुवगओ ति ।
 वीदओ वायवीराए, समासासिओ सन्तिमईए । भणिय च
 १० णाए । अज्जउत्त, न सुमरेसि त देववाविद्ध आरोग्गमणि-
 रयणं । ता तस्स एस कासो, परिश्वय विमायं, उवणेहि त
 महारायस्स । तओ ‘सुन्दरि, साऊ सुमरिय’ ति^१ हरि-
 सिओ कुमारो । गहिथ आरोग्गमणिरयण । ‘निगच्छन्तस्स
 भवणाओ केषइ वलत्त निए अत्थे ‘चिर जीवसु’ ति ।
 १५ तओ ‘अणुकुलसज्जणो’ ति ‘हरिसिओ साऊ चेव गओ
 नरिन्दभवण, पविट्ठो नदवदसमीव । तओ सोसिऊण वृत्थ-
 पाए आरोग्गमणिरयणेष ओमज्जिओ राया । अचिन्ता
 सामत्ययाए मणिरयणस्स उवसन्त सूल, पण्डा बीसवेयणा,

१ II वायविहाल ।

२ CE वित्ति ।

३ A वायवीर D चदसरसिन्ननालियदेव वायवीराए ।

४ D adds सज्जण ।

५ E om this sentence C om all down to अवत्था अदेति ।

६ BE सत्तवहरिसिओ ।

घडियाओ मन्नीओ, धिरीद्वया दन्ता, उवमन्तो साधो,
 उम्वियादं सोयणादं 'अहो किमेयं' ति पयद्वा वाणी ।
 येववेलाए य पुव्वमामत्यओ वि अहियपरमामत्यजुत्तो
 उट्ठिओ राया । 'अहो कुमारस्स पद्दावी' ति जंपियं
 वेज्जेहिं । हरिमिया मन्तिणो । 'पणच्चियाओ देवीओ । १५
 राइणा भणियं । भो पण्डुमरणा मे अवत्था अहेमि; ता न
 विस्वायं मए, किमेत्य संजायं ति । माहेह तुम्हे । 'माद्वियं
 जीवाणन्देस । हरिमिओ राया । भणियं च लेण । क्वं पु
 खसु अमयभूए कुमारे पद्वन्तंमि मत्तुणो अवयाओ ति ।
 लज्जिओ कुमारो । भणियं च लेण । देवयागुरुपमाओ एमो १०
 ति । राइणा भणियं । वच्छ, तुह मन्तिया रमे पाणा; ता
 जहिच्चं जोएयव्वे ति । कुमारेण भणियं । गुरु तुम्हे ।
 राइणा भणियं । कुमार, अलङ्घणीयवयणा^१ गुरु; ता मज्झ
 वज्जमाणेण अणुचिट्ठियव्वमेयं देवाणुप्पिणं । कुमारेण
 भणियं । आणवेउ ताओ । राइणा भणियं । न मोत्तव्वो १५
 अहं.ति । कुमारेण भणियं । अं तुम्हे आणवेह । राइणा
 भणियं । वच्छ, गुरुवज्जमाणणुक्खं फल यावसु ति ।
 'निययावामे होहि' ति भणिकण विमज्जिओ कुमारो ।

१ D adds आरुह वसावचमतीदि, B १. marg

२ D adds वेज्जमहलपद्दावेज्जेह, H १. marg

३ CE 'व्व ति । ४ MSS नृ, D तुम्हे । ५ CE 'ओ ।

६ Cf om next four words, B १. marg

महाविऊण भणिओ मे निउत्तपरियणो । न तुक्कोहिं मम
अणिवेदिऊण समागओ वि कुमारमन्तिओ कोइ कुमारसु
पेसियव्वो त्ति । तेण भणियं । जं देवो चाणवेद ।

अरुक्कन्तो कोइ कालो । अद्यया ॥ 'कहिचि वियाणि-

- * ऊणमेयं वुत्तन्त समागओ पहाणामसुपुत्तो अमरगुह^१ ।
निवेदओ राइणो^२ । महाविऊण पुइओ जेण, भणिओ य
नेइमारं । भइ, कि बड्डणा जपिएण, जीवियाओ वि
अचिओ मे कुमारो । पांडवज्ज च एएण, जहा मए तुमं न
मोत्तव्वो । ता तहाणुचिद्वियव्व, जहा दो वि अन्वे सुहं
१० विट्ठामो त्ति । मन्तिपुत्तेण भणिय । देव, धर्रो कुमारो,
जसु देवो वि एव मन्तेइ । ता जमाणत्तं देवेण, एत्य
भयवं विहो विध, उवउत्तो अह । राइणा भणियं । बड्डावेइ
कुमारं एयसु समागमणेण । गया बड्डावया । भणिओ य
एओ । भइ, कुमार पेच्छसु त्ति । निग्गओ मन्तिपुत्तो ।
१५ चिन्तियं ॥ जेण । इम चेव एत्य पत्तयास, जमेस राया ॥
परिच्छेइयइ त्ति^३ । जओ वभीकय रक्खं विसेणेण, साणुक्कोमो
॥ कुमारो । तमन्नरेण पवज्जमाणेण य पव्वज्जं भणिओ
अहं ताएण । 'हारविस्सुइ विसेणो रज्ज, पणट्ट च एयं सेणो
उड्डरिस्सुइ' त्ति नेमित्तियाएओ^४ । पारड्ड च त विसेणेण,
२० जओ अवमाणिया सामन्ता, पीडियाओ पयाओ, सड्डिओ

१ A कर्हचि, B कहिचि ।

* B adda वास १ marg

२ B adda मसरकेअसु १ marg

३ AOT om ३ (E addे जहा ।

उचियायारो, बडमन्निओ लोहो । ता इहेव अवत्थानं
 मोहणं ति ॥ एत्यन्तरंमि निवेदयं कुमारस्स^१, जहा देव
 अमच्चपुत्तो अमरगुह्ण आगओ^२; संपद देवो पमाणं ति ।
 कुमारेण^३ 'वद्धावयस्स दाउं जहोचियं भणियं । सज्जं पवे-
 सेह । हरिसवसेण उट्ठिओ कुमारो, पविट्ठो अमरगुह्ण,
 समाइच्छिओ णेण, पुच्छिओ सबडमाणं 'अज्ज, कुसलं
 तावकुमाराण' । तेण भणिय । देव, कुसलं । अस्सं च । देव,
 'तुमं न दिट्ठो' ति संजायनिव्वेओ विसेणस्सु रज्जं दाऊण
 तावप्पमुहप्पहाणपरियणसमेओ पव्वइओ महाराओ । *तओ
 'अहो ममोवरि षिणेहाणुवन्ओ तावस्सु' ति चिन्तिऊण^४
 जपियं कुमारेण । अज्ज, बडमया विय मे तावपव्वज्जा
 कुमाररज्जपथाणेण । अस्सं च । कुलट्ठिइ एसा अन्हाणं, जं
 रज्जभरधुरक्खमे जुवरायंमि पव्वज्जापव्वज्जणं ति । अमच्च-
 पुत्तेण भणियं । जं देवो आणवेइ । कुमारेण भणियं । अवि
 सुन्दरो पयाणं कुमारे । अमच्चपुत्तेण भणियं । देव,^५
 सुन्दरो; किं तु 'देवनिग्गमणेणं महारायपव्वज्जाए थ
 पौडियाओ पयाओ अमामिवालं चिय अत्ताणयं मन्नन्ति ।
 कुमारेण भणियं । कइं विसेणकुमारे जीवमाणंमि अमामि-
 सालाओ । एत्यन्तरंमि किकिय पडिहारेण । 'देवो जीवउ'

१ D adds पडिहारेण ।

२ H adds इह पदरज्जाउ मंतिपुत्तो समावउ ।

३ CE om. next 3 words

४ ACE om ५ B om भर, D : marg

१ B गुह instead of देव ।

त्ति भणियं अमरगुहणा । फुरियं च वामलोचणेणं कुमारस्य ।
 तत्रो चिन्तिधमणेणं । हा किमेधमनिमित्तं ति । अहवा
 अलमनिमित्तामद्वाए; देवयात्रो मितं करिमुन्ति । भणिया^१
 मन्तिमई । सुन्दरि, संपाडेहि कालोचियं अज्जसु । तौए
 १ भणियं । जं अज्जउत्तो चाणवेद । काराविद्या मरौरद्विई ।
 ममप्पिओ मिययाहियारो । पडिच्छिओ णेण । पउत्ता
 विमेषरज्जमि पणिही । पइदिण च 'नियपरिपणेण पवहु-
 माणसु कुमारसु अदक्कन्तो कोद कासो ।

- १ 'इओ य मन्तिमई अणेषमउणमणमिसेविपं कलधं
 १ विवोलेण मवणसुइय' कप्पयकुलवद्धमंगीयं पुष्पफलनिमित्त-
 मयसाहं तमालघणभमरञ्जणमरिम वणेण 'पत्तयपयरेण
 निधिवरं—किं बज्जणा वायाडम्भरेण—तेसोक्करसु वि मयण-
 मणणन्दयारिण गयणयसमणुत्तिहमं चिन्तामणिकप्पं' कप्प-
 पायवं 'वयणेणमुयरं पविममाण सुमिणयमि पासिऊण
 १ पडिबुद्धा । 'हरिमवमपुलदयङ्गीए मिट्ठो ददयसु सुमि-
 णओ' । तेण वि य पफुमवयणकमलेण भणियं । सुन्दरि,
 मयल' तइलोकपिहणीओ ते पुत्तो भविसुइ ति । पडि-
 मुणेऊण अहिययरं तिवग्गसंपाचणरयाए अदक्कन्तो कोद

१ CE add य ।

१ CE मवियं ।

१ CE, om all down to अणेष पछया D has this whole passage
 marg ३ B सुइ । १ B पत्त । १ AD om कप्प ।

३ B पवडिणि अवरं । ३ B om वय । १ B om । १ B तेवतेसोक्क ।

कालो । तत्रो मोक्षणे तिहिमुळत्तनखत्तकरणजोए^१ कमेण
पसूया भन्तिमई । जाओ से दारओ । कयं उचियकरणिज्जं ।
‘रादणा ममरकेउणा कुमारेण य पदद्वावियं से नामं
पियामहमन्नियं अमरमेणो ति ॥

अथया य^२ आगओ चप्पाओ अमरगुहपउत्तो पणिही ।
निवेइय च णेण, जहा विरत्तमपडलं विमेणं जाणिकुण
अयलउरमामिणा सुत्ताओडेण मयमेवागच्छिय येवटियहेहिं
चेव गहिया चप्पा^३, नट्टो विसेणो, गहियं च णेण भण्डा-
घारं, वमोकथं रज्जः मपद अज्जो पमाणं ति । तओ
कुविओ अमरगुह । माहिपमणेणं कुमारसु । ‘येइयं मे^४
रज्जमवहरिय^५’ ति जाओ से अमारिमो । भणियं च णेण ।
अज्ज, को मण जीवमाणंमि ‘कुमारं परिहवद । कसु वा
विममदमाविभाओ न होइ । ता न संतप्पियम्वं अज्जेण ।
पदद्वावेमि येवटियहेहि चेव कुमार नियरज्जे । एत्यन्तरंमि
गुम्पुगुन्नियं मत्तवारणेण, ‘जयउ देवो’ ति जंयियं अमर-^६
गुहणा, पुरिओ दक्खिणभुओ कुमारसु । तओ चिन्तिय-
मणेणं । जिओ कुमारपरिहवदमोओ अयलउरमाओ ।
भलिओ य अमरगुह । अज्ज, निवेएहि एयं बुत्तन्तं महा-

१ B ८०५ अरख ।

२ (1) य अरख । (2) य अरख । (3) य अरख ।

४ (1) य अरख ।

५ B ८०५ अरख । (1) य अरख ।

६ A ८०५ अरख ।

७ B ८०५ अरख ।

रायस्तु । विन्नवेहि एय, जहा एव ववत्थिए तुअ समाएसेण
 अवसुं मए गन्तव्व ति । ^१निवेदय अमरगुरुणा । कुविओ
 समरकेळ । भणिय च ऐणं । भट्ट, न एस कुमारस्तु परिहवो,
 अवि थ मज्झ ति । ता अल तमन्तरेण सरग्गेण । विस्सेव-
 ५ मज्झो खु एसो । पेसेमि य ^१अज्जेव तत्थ विस्सेव ति ।
 अमच्चपुत्तेण भणिय । देव, एवमेय, तहावि गहिओ कुमारो
 अमरिसेण । ता सो चेव विस्सेवसामी पेमीयउ त्ति । समर-
 केळणा भणिय । भट्ट, ज वज्जमय कुमारस्तु । दिओ पहाण-
 विस्सेवो । तओ अमरिसवसेण रायाण पणमिय तमि चेव
 १० दिवसे चलिओ कुमारो । कह ।

चलिओ चलन्तधामरगमणन्दोलन्तकुण्डलमणाओ ।

ऊसियसियायवत्तो रायगदन्द समाहडो ॥

सियवरवमणनिवमणो सियमुत्ताहारभूसियसरौरो ।

सियकुसुमसेहरो सियसुयन्धहरियन्दणविलित्तो ॥

१५ सामन्तोहि ममेओ दोघट्टुरज्जरहवरमएहिं ।

नीसरिओ नयराओ इन्दो म्भ सुरोडपरिवारो ।

ठररववहिरियदिम ^१वन्दिममुग्घुट्टविविहजयमह ।

अहिवन्दिऊण पुरओ कञ्जणकलस मलिलपुण ॥

सोऊण पडहमह विलयायणहिययट्टूमह तुरिय ।

२० आयण्डिउ च वयण एस कुमारो पयट्टो त्ति ॥

१ BD a 11 ज हेवो आकउउ ति अणिकउउ उओ उअरउउ रायउमोव

तो भरिया निवमग्गा निरन्तह्मियमिथायवत्तेहिं ।

खयकालखुहियमीरोयमलिमनिवहेहि व मलेहिं ॥

‘पणेमि अरतुरन्तो कीस ममं किं न पेच्छमि सेयं’ ।

गहयगयगन्निउप्पित्यचुणतुरयं रहं पुरओ ॥

मह रुम्भिऊण पण्यं ‘उममोमेन्तसु रुमसे कीस ।

एलमणुमगलमं न पेच्छसे मत्तमायद्दं ।

खच्चियमलीणतुरयं मणन्तरं कुणसु मारहि रहं ता ।

जा जाह एम पुरओ निधरमयमन्वरं हत्यौ ॥

इय निन्ताणं ताहे रायपहेसु विउलेसु वि मराण ।

करिरहमकडपडियाण पायडा आमि आलावा’ ॥

अह मल्लममुदयमहियसु तस्सं मयराउ ‘निप्पिडन्तसु ।

निग्घोमपूरियदिसं गुलुगुलियं वारणिन्देणं ॥

अयह कुमारो न्ति तओ हरिमभरिज्जन्तसम्वगसेहिं ।

भणियमह सेणिएहिं अहवा को एत्य मदेहो ॥

‘पत्तो य विमयमन्धिं अणवरयपयाणएहि हयरो वि ।

दरिओ मुत्तावीढो समागतो नवर तत्येव ॥

एत्यन्तरंमि दूओ पट्टविओ तस्स अह कुमारेण ।

१ CE रेहेसि (= महेणसि), B रेहिवि, A पजेहिवि । २ AD अये, B येव ।

३ CE उरसो, D लसो, E उवसाजेतसु, A हरिसाजे । CE = उरसता ।

४ B = य य । ५ B निग्घ- ।

६ BD have the following three lines instead of this one तो रोषाउररणं अल्लियपयावहिवि सो धीरो । पओ ऊ विमयसंधिं दुमासने तेव कासेण ॥ माउ सेयागमणं अणवरयपयावहिवि अयाओ । दरिओ etc.

भणिज्जण भणिदकुमलो वयणमिणं नीदमारेणं ॥

भोत्तूण पेदयं मे रज्जं निययं ^१च आदि किं वज्जणा ।

इय मज्झ होद पीदं ठायसु ^२वा जुज्झमज्जो त्ति ॥

गन्तूण तेण भणिओ सुत्तावीढो ममंभम एयं ।

१ भणियं च तेण वि इमं सककूभं वंक्कभणिदए ॥

एवं चिय तुह पीदं होद वियाणामि निच्छियं एयं ।

• किं पुस मए न गहिंयं रज्जमिण मोयकट्टाए ॥

जुज्झेण उ अप्पीदं तुज्झं तुह ^३आइयाण य भडाणं ।

जमलोयदंमणभया तहवि ठिओ जुज्झमज्जो न्ति ॥

१० कुविओ य तओ दूओ जमलोयं पत्थिओ तुमं नूणं ।

रोडिडि जो कुमारं इय भणितं निग्गओ चेव ॥

आगन्तूण थ मिट्ठं मयराह चेव चमरिसवणेण ।

पहरिक्के गरवदणो जहट्ठियं चेव दूएण ॥

भोजण इमं वयणं विरमं दूयसुवनिग्गयं तसु ।

१५ हिययंमि तखण चिय अहिंय कोवाणलो ^४जाओ ॥

धीरधरिओ ^५वि रोओ ^६कहवि पयत्तेण निययहिययंमि । •

विममफुरियाहरोडं पायडभिडढीप्प पायडिओ ॥

जायं च पयदसोमं पि भीमणं तखणमि से वयणं ।

कोवाणकदुप्पेच्छं पसयंमि भियद्धविअं व ॥

१ CE वयादि ।

१ D वाज्जम, B वाज्जमज्जो ।

२ CE तह जाउवाव - चन्नावा । ३ B कलिज ।

४ A U • चरिज ।

५ CE चर

हनूण करेण कर कद्धकहवि खलन्तवषसचारं ।
 भणिय च णेण अन्ह वि मणोरहो चेव एमो त्ति ॥
 विदयदियहमि घुटो दोसु वि य बलेसु तह य मंगामो ।
 गहया कया पमाया दोहि वि सुहडेहि^१ भिक्षाणं ॥
 दाण च वडविषय दिअ दोणसु अत्थिमिवहसु ।
 रणदिस्समठियाणं तुरिय रयणो अइकन्ता ॥
 ताव य विमालमयगलगलन्तमयमल्लिपममिधरयाइ ।
 पुत्तइयतरलतुरङ्गमगमणविसवइयचन्नाइ ॥
 पढमपदट्टियमारहिरहरइसाकूढपत्थिवसंधाई ।
 निसियासिकुन्तापट्टिममऊहविष्णोवियदिसाइ ॥
 धुम्भन्तधवलधयवड^२चलिरयलाओलिजणियसद्धाइ ।
 उद्दामसद्धवन्दिणवन्त्रसमुग्घुट्टमासाइ ॥
 पइयपडुपडइपडिरवभरियदिसायकूवहिरियजयाइ^३ ।
 सामिपसायपसाइय^४पत्तिसमुत्थिअपुल्लयाइ ॥
 सूहग्गमवेलाए धणिय अओक्खवद्धवेराई ।
 आषडियाइ सहरिमं परोप्पर दोहि वि वलाई ॥
 जाय च महासमर सरनिवरोत्पइयनइयलाभोय ।
 निसियासिपहरदारिअपडन्तवरदरियपाइइ ॥
 तुरयाकूढमहाभडवेस्ससमुत्थिअमत्तमायङ्ग ।
 भायङ्गचलणचमडणभोयविसट्टन्तभोरुजण ॥

रहमारहिधणुपेमियखुत्तप्यविज्जन्तकत्तधयनिवह ।
 निवहद्वियनियमाहणसरहसममिलियनरणाह ॥
 एहि न्दओ कि इमिणा हक्कारिज्जन्तवलियभडनियर ।
 अन्नोन्नगन्धजिह्वणमच्छरियपहावियगदन्द ॥
 १ परितुट्ठसुहडपुल्लदयवहिराहणविममनश्चिरकबन्ध ।
 अन्नोन्नरहमपरिणयगदन्दवियलिनन्तभडदन्ध ॥
 आमिसगन्धवसागयवज्जरावाराववहिरियदियन्त ।
 वज्जकट्ठगिट्ठवायममहस्सुक्कादयमहग्ग ॥
 एवविहमि ममरे सुत्तावीडेण दप्पिय पि दढ ।
 १० उट्ठेक्कण १य निहय सेणवल्ल अमरिमवसेण ॥
 भग्गमि सेणराया वन्दिसमुग्घुट्ठपवरनियगोत्तो ।
 समुवट्ठिआ ममाहयत्तरर^१विप्फुल्लमब्बदिस ॥
 आवडिय तेण सम तो समर मुक्कतियसकुसुमोह ।
 पडिभट्ठमघडियभडोहसकुल तत्तक्कण चेव^२ ॥
 १५ आयसायद्धियजौवकोडिवक्कलियचावमुक्केहि ।
 अप्फुल्ल गयणयल्ल मरेहि घणजल्लहरेहि व ॥
 वरतुरयखरखुत्तयधरणिरओहेण उदयसुरसिद्ध ।
 मज्जलिय वहल्लतिमिर भरियाह^३ नहन्नरालाह ॥
 अन्नोन्नावडणखणस्सणन्तकरवाल्लनिवहसज्जणिओ ।
 तडिनियरो व्व समन्ता विप्फुरिओ सिद्धिफुल्लिङ्गोहो^४ ॥

१ CE विहय ।

१ AD वाक्क ॥ २ पुण्ण CE वापु १

२ AD चय

३ CDI मरन

४ D सिद्धो व्व ।

रणद्वरवायुष्णदूरद्वयघोलिरगघोरकरा ।
 मेघ च गुल्लुगुलिन्ता रसिंसु वरमत्तमायद्वा ॥
 तिस्करदुष्पुष्कुडिया रक्षाण धुवन्तथा चिरं नट्टा ।
 मरपणजासन्तरिया धवलधया रायहंस च ॥
 सुहडासिवियडदारियकुम्भयडा गहयजस्तयनिवह च ।
 वरिसिंसु वरगरन्दा जलं व सुत्ताफकुम्भायं ॥
 निहयहयहत्यपादकचक्रवणविवरनिभरपलोद्वा^१ ।
 वरभडसोसुक्कत्तियमिरयसमुत्तमियसेवाला ॥
 मायङ्करफालणविसमसमुत्तमहस्तिरनरद्वा ।
 गय^२दन्तावरवडिया^३ नोलन्तुत्यलियडिण्डीरा ॥ १०
 कुच्चरवरवियडयडा विउडियभड^४विडवपायडियकुला ।
 करिमयपदकधरा रुहिरवमावादिणो वूढा ॥
 हय भीमणमंगामे जलहरममण च निहयनियसेने^५ ।
 गाढं सुत्तावीढो सेणकुमारेण पडिडडो ॥
 आधारेऊण दढं काउं सुरमिद्वयकमयं जुज्झं ॥ ११
 परिपहरं पहरन्तो पहर्यो तिस्केण खग्गेण ॥
 तत्तो य विमम^६टडोडुभिउडिरत्तन्तनेत्तदुष्पेष्को ।
 आयडुन्तो पडिओ^७मुष्काविहलो महीवट्टे ॥

१ or पकोडु ?

२ B वना ।

३ B च लया C, F, पडिया, D, पडिलिया ।

४ C'F विहडि, D विदह ।

५ D निहसेने ।

६ CF वडोड D F 14 B दडोडि । ७ A मृतायोरो ।

उग्धुटो जयसदो जिय कुमारेण पेच्छयजणेहि ।

जयमिरिपवेममङ्गलत्तर व समाहय तर ॥

कुमारेण वि य सुत्तावीढपोरुमायद्धियद्वियएण 'ताल-
यण्दवाएण 'चन्दणभल्लिभुक्कणेषण सयमेवामासिओ सुत्ता-
१ वीढो । झट्टा णेण चेयणा । भल्लिओ कुमारेण । साङ्ग भो
नरिन्द, साङ्ग अणुचिद्विय तुमए नरिन्दाणुद्धव, न सुक्को
पुरिसयारो, न पडिक्क दीणत्तण उज्जासिया पुम्भपुरिस-
द्विई । गहिय मए इम रक्ख न एण तुज्ज किन्ती । ता न
सतप्पियम्भ तुमए । विसेणराट्ठो वि अहिओ भाया तुम
१० मम ति । समञ्जमाणमेव नेयाविओ आवास । बट्टा वणपट्टया
पूरुक्कण पेसिओ निययरक्ख ।

भल्लिओ अमरहृद्द । अज्ज गवेमिक्कण पेसेहि चम्पाए
विसेणमहाराय । तेण भल्लिय । ज देवो आणवेह । अवि
य, देव, अण्णाण^१ पि जुत्तमेव चम्पागमण । तहि गओ
१० सयमेव 'पेसदस्सुह महाराओ । सेणकुमारेण भल्लिय ।
अज्ज गच्छामी चम्प । महाराओ पुण विसेणो, जस्स
ताएण अहिभेओ कओ त्ति । मन्तिणा भल्लिय । ज देवो
आणवेह । पेसिया णेण विसेणमभीव केह पुरिसा,
भल्लिया य एए वत्तन्वो तुम्हेहि^२ कुमारो, जह देवो

१ CF om D ma g

२ CI वाय (read वाह) बल्लि D | m AB *बल्लिजामु

३ A तुम्हाण । B D वज्रधरस्सुह ४ B तुम्हेहि D चम्पहि ।

आणवेद 'एहि, पिदपियामहोवज्जिय रज्ज कुणसु न्ति ।
गया ते विसेणसमीव ।

कुमारसेणो वि अणवरथपयाणएहि समागओ चम्य ।
परितुट्ठा पञ्जरजणवया, मिग्गया पञ्चोणि, पइया कुमारेण ।
विसत्तो थ ऐहि । देव, पविससु न्ति । कुमारेण भणिय ।
अपविट्ठे महारायविसेणमि न जुत्त मे पविसिउ । 'तेहि
वि य विरत्तचित्तेहि होऊण विसेण पद कुमारसेणसु
महाणुभावय नाऊण 'अन्हाण चेव भवियन्वया, ज कुमारो
एव सन्तइ' न्ति चिन्तिऊण अभिण्येय^१ भणिय । देवो चेव
यऊ जाणइ न्ति । आवाभिओ बाहिरियाए । अइकन्ता^२
कइवि वासरा । समागया ते विसेणसमीवमणुपेसिया
पुरिसा । निवेइय थ ऐहि अमरगुणो, जइ कयङ्गलाए
नयरोए दिट्ठो कुमारो न्ति । विस्वाओ ऐण कुओवि एसो
देवपरकमो । निवेइओ थ से अन्हेहि अज्जसदेसओ । तओ
दूमिओ विसेणो, पयइविहाण पि मिलाण से वयण ।^३
पावेण वि य गहिओ मच्छरेण । निरुट्ठा से भारही ।
कहकइवि अपियमणेण । नाहमेव परमुयथलोवज्जिय करेमि
रज्ज । ता गच्छइ तुओ, 'न थ पुणो वि आगन्तव्य^४ न्ति ।
'भणिकुण अवऊमाण च नीसारिया अन्हे । सपइ अज्जो

१ CE have o ly वेहि भणिय २ A alls पि । ३ ACF om

४ BCI च पुओ आ० । ५ BD add यम समीव । ६ CE om

पमाणं ति । अमञ्चेण चिन्तियं । अमत्थो खु मो दमोए
संपयाए, जम्भन्तरवेरिओ वि य महारायस्सु । ता दमं चेव
निवेएमि देवस्सु ति । निवेदयं च णेण 'निप्फलो 'मे
परिस्समो' ति । विमणो कुमारो । भणिय च णेण । अज्ज,

१ अन्धयारनसियं खु एय, विणा ताएण महारायविसेणेण म
को गुणो रज्जेण ति । अमञ्चेण भणिय । 'एवमेयं, तद्वावि
एमा जीवलोयट्ठिद ति । परिच्चयउ विषाय देवो । पया-
परिरक्खणं पि फलं चेव महापुरिमणं ति । कुमारेण
भणियं । अज्ज, सयुलपरिरक्खियाओ धन्नाओ पयाओ ॥

१० एत्यन्तरमि 'कुओद कुमारयुत्तन्त 'आयसिय 'महा-
पुरिमो खु एमो, उच्चिओ संजमधुराए, कथं च णेण
निरत्थय अहिगरण, ता उद्धरेमि एय संसाराओ'ति
कहणापवन्नदियओ परियरिओ अण्यसाह्मिं समागओ
कुमारस्सु बुल्लवप्पो^१ हरिसेणायरिओ ति । ठिओ नट्ठोए

११ काणणे । विन्नाओ लोएण, जहा एमो भयवं हरिसेणराय-
रिमि ति । सवणपरपराए य समागओ लोयपउत्तिपरि-
याणणापउत्ताण सवणगोयरं । गवेमिओ णेहिं जाव दिट्ठो
ति । तओ निवेदय पडिहारोए, तीए वि ॥ कुमार-
सेणस्सु । हरिसिओ कुमारो । विदन्न परिओमियं पडि-

१ ACF om

१ B पयाओ ।

२ CE om, B added देव ।

३ A om

१ B आयसिउत्त ।

४ E अपयो ।

शरीरे निवृत्तपुरिषाण य । भणितो येन अमरगुरु ।
 अम्भ, अणया अमयबुद्धौ 'तायागमणं । तेन भणियं । देव,
 धर्मो तुमं, भाषणं कषाणणं । कुमारेण भणियं । ता एहि,
 वन्दामि तायं, करेमि मफणं जीवलोपं ति । अमघेण
 भणियं । जं देवो आणवेह । 'गच्छो मद्भयोयं काणणं । दिट्ठो
 य लेण मारओदयं विद्य विमुद्धचित्तो 'विरहियो मोह-
 तिमिरेण मंगओ नाणमंपयाए निरदयारवम्भयारी परिणओ
 सुद्धभावणादिं मद्भविसेमो विद्य निरअणो अपडियद्धो
 सभयलोएसुं 'निदंमणं धम्मनिरयाणं चिन्तामणी मिग्ग-
 वग्गसु सुत्तिमणो विद्य सुत्तिमग्गो भयवं हरिसेणापरिओ १०
 त्ति । 'वन्दिओ अस्समाओदणं आणमणुहवन्तेणं कुमारेणं ।
 धम्मसाहिओ म पेणं । तओ भयवन्तमवलोदऊण रोमच्चिओ
 कुमारो । ममागयं आणन्दवाहं । भणितो य भयवया ।
 वच्छ, भाउधओ विद्य मयलवेहामुन्दरो तुमं, छेण तुव
 निग्गमणनिमेयायाभिणल मए पत्तं ममणत्तणं । उवाएयं च ११
 एयं पयदनिग्गुले ममारवामंमि, म पुण किंचि अयं । किले-
 मायामवड्ढं तु मणुषाण जीवियं । मंपयामंपयाएत्तयं पि
 चओपुरिमियापायं निरत्तयमणुद्दणं, छेण परपीडायागे
 दशाहा मंपया । अयचमणोग्गमद्भमपायदुल्लओ पयद

निन्विषसुरासुरो मच्चू । वज्रयाणत्यफल चेव येवं पि
पमायचेद्विय । एत्थ सुगिहीयनामधेयगुरुसादिय मे सुणसु
‘वत्तयं ति ॥

- अत्थि दहेव जमुदीवे दीवे भारहे वामे उत्तरावहे
१ विसए वज्जुणाउर नाम नयर, अजियवज्जुणी राया । तत्थ
सज्जुडो नाम गांहावई होत्था, चन्दा ॥ मे भारिया,
सुओ थ मे मग्गो । पुन्वकयकम्पपरिणामओ दारिहाणि थ
एयाणि । अन्नया थ मरणपज्जवसाणयाए जीवलोयस्स विवओ
सज्जुडो । कय उज्जुदेहियं । अदक्कन्तो कोइ कालो । अजीव-
१० माणा थ चन्दा उयरभरणनिमित्त परगिहेसु कम्प करिउ-
माढत्ता, मग्गो वि अडवीए सागिन्धणादय आणेउ ति ।
अदक्कन्तो कोइ कालो । अन्नया आगमणवेलाए सेव मग्गस्स
‘पासणुचेद्विगेहे ‘जामाडओ आगओ ति । उयघाणयण-
निमित्त हक्कारिया चन्दा । पुत्तो मे भुत्तिओ आगमिस्सुद
११ ति ठविऊण सिक्कए भोषणं साणाइभएण थ वन्विऊण
किडियादुवारं गथा तत्थ एमा । येववेलाए थ समागओ
मग्गो । विमुक्क सागिन्धणं । निरुदिया जणणी । जाव नत्थि
त्ति खुहापिवामाहिभूयत्तणेण कुविओ एमो । न निरु-
विधमणेण भिक्खय । येववेलाए थ वूढे वि पाणिए वावडयाए
१२ सेद्विमाणुमेहि ॥ किञ्चि वि टिच्च ति ‘पडिविच्चा टीणयाण

१ A दित्तय BCE वत्तः

१ CF पूषड. B ईसड., D ईसर.

२ BD जामाडः

३ BCE, om next 4 words D, marg

- एत्यन्तरमि पुत्रो चन्द्राजीवदेवो । समुष्णो पाडलावहे
 नयरे जसादक्षसेद्विस्त ईउल्लाए^१ भारियाए कुच्छिमि
 इत्यियत्ताए । आया काजकमेण । यदद्वाविय च से नाम
 देदणि ति । पत्ता कुमारिभाव । भवियव्वथानिओगेण
 १ दिस्सा अरुणदेवस्स । 'अवत्ते चेव विवाहे जाणवत्तेण ववह-
 १ रणमिमित्त महाकडाहं गओ अरुणदेवो । समागच्छमाणस्स
 विचित्तथाए कम्मपरिणामस्स विवस जाणवत्त । 'महेसरदु-
 इओ फलहएण लद्धिऊण जलनिहि लग्गो समुहतीरे ।
 कहाणयविसेसेण^२ समागओ पाडलावह । भणिओ य^३
 १० महेसरेण कुमार, एत्थ भवओ समुरकुल ति ता तद्धि
 पविसन्ह । अरुणदेवेण भणिस । अज्ज, न जुत्तो मे एथा
 वत्थगयस्स समुरकुलपवेओ । महेसरेण भणिय । कुमार, जइ
 एव ता छिट्ठ नाव तुम एत्थ देवउले, जाव आणेमि हहाओ
 अह किञ्चि भोयणजाय ति । पडिस्सुयमरुणदेवेण । तओ
 १५ महेमरो पविट्ठो पाडलावह । सुवओ अरुणदेवो 'तत्थ
 'देवउले । अद्वाणखेएण य समागथा से निहा ।

एत्यन्तरमि उरुण देदणीए पुम्भभवसच्चिय^४ 'तुज्ज पुण
 किञ्चा इत्थ ति जेण सिक्कयाओ वि गिण्हिऊण भय न
 भुञ्जमि' ति एवविहवयणदुच्चरियपच्चय सकिलिट्ठकम्म ।

१ CF उल्लाए ५१ ईउल्लाए

१ A अविने ।

२ ५१ add तद्धपरवत्तभव० ।

३ F adds य । ४ Form य

५ DCF om F before अरुण०

६ DF add ल भणिय आधि ।

भवन्पञ्चाणमंठिया गहिया तकरेण । दिट्ठं से महामहग्यं
 माणिककडयजुवन् । अद्दगहियमणेणं जाव अद्दगाढतणेणं
 त तोरर गेण्हउ, कडिया जेण कुरिया । 'णुच्चियं से
 वयणं, दिद्या य हत्या । गेण्हउण कडयजुवन्' पसाहउ-
 मारहो । दिट्ठो उज्जाणवामोए । अकन्दियं च णए ।
 धाविया 'दण्डवामिया । पसाणो तकरो । दिट्ठो अ दण्ड-
 वामिएहि । धाविया 'एए तकराणुमारेण । तकरो वि
 'दयगमणसोणमभो नामममावूरियाणणो 'म चएमि अओ
 परं पसाहउ' ति पुण्यभण्डियं सेव एविट्ठो तं जिनदेवउत्तं,
 जत्य अरणदेवो ति । एत्यन्तरंमि य उदणं अरणदेवण १०
 पुण्यभण्डियं, जहा 'गहिं गया सेव सुत्तियाए भिद्या तुमं,
 गोमरिया येला अणाणं कुवाभिभूयाणं' एवंविहवयणदु-
 रियपणयं मंकिभिडुकणं । तकरो वि य 'एए एत्य उवाओ'
 ति अरणदेवममोवे मेण्डिकण कडयजुवन्वयमणाहं कुरियं-
 पुण्यभण्डिय सेव अहिदिओ अन्धयारमंगय' मिहरदंमं । ११
 उडिओ अरणदेवो । दिट्ठमणेण कडयजुवन् कुरिया य ।
 हवपरिहयमंण गहियं च लेण । 'मूढमेव देवयाविरथ' ति
 मंगीरियं उडियाए' । गहिया कुरिया । 'यमा पुण कथं'
 ति निदवट्ठमाण ममाण्या दण्डाविया । ते सेण्डाह-

१ (१) अणुवन् ।

२ (१) पुण्डिक-मण्डिक

३ (१) अणुवन् ।

४ (१) अणुवन् ।

५ (१) अणुवन् ।

६ (१) अणुवन् ।

७ (१) अणुवन् ।

८ (१) अणुवन् ।

सरुद्धो अरुणदेवो । भणित्थो य णेहि । अरे दुरायार,
कहि वच्चमि । तत्थो हत्थाओ चेव निवडिया कुरिया ।
गहिओ दण्डवासिएहिं । भणिय च णेण । अज्ज, कि मए
कय । दण्डवासिएहि भणिय । न देव्वचोदया करेन्ति, ता

५. समप्पेहि त कडयजुयल । अरुणदेवेण भणिय । अज्ज, म-
याणामि कडयजुयल^१ ति । तत्थो कुविद्या दण्डवासिया ।
ताडित्थो य णेहि । भयाभिभूयस्स अजत्तगोविय पडिय
कडयजुयल । गहिय दण्डवासिएहि । निधमिओ एमो ।
नीओ नरवदसमीव । माहिओ एव वदयरो नरवदस्स ।
१०. सरित्थ पेच्छिज्जण अजायसङ्गेण भणिय रादणा । नेह,
सूलाए भिन्दह ति । तत्थो नरवदसमाएसाणनरमेव मीओ
वज्झत्याम ति । भिओ सूलिधाए ।

एत्यनारमि चेत्तूण भोयण आगओ महेसरो । निरुविद्य
देवउल । न दिट्ठो अरुणदेवो । गवेसिओ आसन्नदेसेसु ।

११. तहवि न दिट्ठो ति । आउलीङ्गओ महेसरो । पुच्छिया
णेण देवउलसमीवारामवासिणो मालिया । भो एवविहो
सेट्ठिपुत्तो इमाओ देवउलाओ कुओह गच्छमाणो न दिट्ठो
भवन्तेहि । तेहि भणिय । अज्ज, न दिट्ठो, गहिओ एत्य
चोरो, सपय वावाहओ य । ता न याणामो जइ कोउएण
१. तत्थ गओ ति । तत्थो सरुद्धो महेसरो । भणिय च णेण ।

भद्रा भद्रा, कहि 'त वज्रायाम । साक्षिय मालिनिहि ।
विमलचित्तो गन्धो महेमरो । दिङ्गो य णेण सुलियाविभिन्न-
देहो दारुणं अवत्यमणुहवन्तो अरुणदेवो । 'हा सेट्ठिपुत्तो'^१
त्ति भणमाणो निवडिओ^२ महेमरो, मुच्छिओ य एसो ।
कोडयाण्यम्याहि समासासिओ पेच्छयजणेहि । पुच्छिओ^३
'य णेहि । अज्ज, को एसो सेट्ठिपुत्तो त्ति । तओ सगगय
भणिय^४ महेमरेण । इत्त, किमेयाए कहाए । 'निवुत्त
कहाणय । एसो खु तामलित्तितिलयभूयस्स पुत्तो कुमार-
देवस्स इह नयरवत्यम्बयस्स जामाउओ जमादस्स वडण-
भङ्गेण विउत्तपरिचणो अज्जेव इम नयरमागओ त्ति ।^५
भणिओ य मए । कुमार, एत्थ भवओ ससुरकुल त्ति, ता
तहि पविसन्ह । तओ जपियमणेण । अज्ज, न जुत्तो मे
एयावत्यगयस्स ससुरकुलपवेसो । मए भणिय । कुमार, जइ
एव, ता चिट्ठ ताव तुम एत्थ देवउल्ले, जाव आणेमि इहाओ
अइ किपि भोयणजाय त्ति । तओ पडिस्सुयमणेण । गओ^६
य अइथ पावकस्सो । 'समागओ घेत्तूण भोयण । निरुविय
देवउल्ल, जाव न दिङ्गो त्ति । तआ पुच्छिया मालागारा ।
पिसुणियमणेहि, अहा 'गहिओ सपथ सेव देवउल्लाओ ओरो
वावाइओ य, ता निरुवेहि तंत्य जइ कोउगेण गओ त्ति'^७ ।

१ A om CE न कहि

२ D twice

३ I adds धरणीवड ।

४ CFF om

५ F जपिय ।

६ १F निव्वत ।

७ Cf on 'all down to' अओ धर दिङ्गो ।

८ DF end तस्स वावाइया । अइविउ त्ति निरुविउ य मए अथ पर

- निह्विञ्चो वज्रयामे । अथो परं 'एस दिट्ठो' ति भणिकण
 निवडिञ्चो धरणिवट्ठे तत्तवालुयागञ्चो विय मच्छञ्चो
 तडफडिञ्चो धराए । उट्ठिकण सिलाञ्चो अण्णाणं वहिउ-
 माडत्तो ति । धरिञ्चो पेच्चयज्जेहिं । पुट्ठो य एस वदयरो
 ५ लोए । तञ्चो आयसिञ्चो जसाइस्सेण । देइहिं घेत्तूण आगञ्चो
 एसो । दिट्ठो^१ णेण अरुणदेवो पच्चभिन्नाञ्चो य । 'अहो मे
 अहन्नय' ति मुच्छिञ्चो सइ देइणौए । समासामिञ्चो परि-
 यणेण । भणियं जसाइस्सेण । कट्ठाणि मे नीसारेह । न
 सक्कुणोमि एय सोयसंताव विसहिउ, ता परिहएमि जौविधं
 १० ति । 'सवणपरंपराए' एयं सोऊण कुविञ्चो दण्डवासियाण
 राथा । भणियमणेहिं । देव, पञ्चोत्तञ्चो एस दिट्ठो, न उण
 'अन्हे जोइसिणो ति । पच्चाइञ्चो ऐहिं राया' । समागञ्चो
 जसाइस्सपच्चायणनिमित्तं वज्रयत्थामं राया^२ । भणिञ्चो
 य णेण सेट्ठी । अस्स, देव्व एत्थ अवरण्णइ, न उण
 १५ अण्णाण बुद्धी । ता अस्सं इमिणा ववसाएणं । एवंविहा
 देव्वपरिणद ति^३ ।

एत्थन्तरमि 'एयवदयरेणं पद्धिबुज्जन्ति एत्थ बहवे
 पाणिणो' ति मुणिकण समागञ्चो भयत्रं चट्ठाणो देव-
 साऊसमेञ्चो अमरेसरो नाम गणहरो । तप्पहावेण सहेस-

१ CE य ।

२ ACb om

३ CE om

४ A अन्हेहि जाणित्ति ति D ser m

५ D निवो, F om

६ A adds उवाचित्ठं दल्लियाउ पौडमनहयतो अरुणदेवो ।

रार्द्धं वियन्तिओ सोयाणुवन्धो । अहो अउव्वदंसणो भयवं
 पमन्तो तियसपूदओ 'य । जाया धम्मसवणवुद्धी । कयं भय-
 वओ तियसेहि उच्चियकरणिज्जं, सोहिओ धरणिभाओ,
 'वरिसियं गम्भोदयं, विमुक्कं कुसुमवरिसं, विउव्वियं कच्चण-
 पउमं । उवविट्ठो तत्थ भयवं अमरेसरो, पत्थुया धम्मकहा । ५
 भणियं च णेण । भो भो देवाणुप्पिया, परिचयह मोहनिहं,
 जग्गेह धम्मजागरेणं, परिहरह पाणवहाइए पावट्ठाणे,
 अङ्गीकरेह खन्तिपमुहे गुणे, उण्णेह भाववेरियं पमायं ।
 पमायवसओ हि जौवो येवेण वि 'अणाचारदोसेण विवाय-
 दाहणाहं 'पभूयकालवेयणिज्जाहं वन्धेइ कम्माहं, तव्विवाएणं १०
 च पावेइ सारौरमाणसे दुक्के, जहा एस अरुणदेवो देइणी
 य । तओ जरवदपमुहेहि मुच्छिओ गणहरो । भयवं, किं
 कयमणेहिं । एत्थन्तरंमि माहियं भयवया माणसूरेण पुव्व-
 कच्चियं कहाणयं । अहो एइइमेत्तस्स वि दुक्कडस्स ईदसो
 विवागो त्ति मंविग्गा परिमा । 'मुच्छिओ अरुणदेवो देइणी १५
 य । सट्ठा चेयणा, समुप्पभं जाइसरणं, अवगओ मंकिलेमो,
 आवडिओ सुहपरिणामो । भणियं च णेहिं । भयवं, एवमेयं,
 जं भयवया आइट्ठं ति । संभरिया अन्हेहि 'पुव्वज्जाई ।
 पाविया^१ जिणधम्मवोही^२ । एवंविहा कम्मपरिणह त्ति

१ A ति, D adds ति sec. m

१ CEF वरचिरं ।

२ D1 वज्जयः CF वज्जयः ।

२ D add - एत्थन्तरंमि ।

३ CFI ori पुव्व D : marg.

४ P adds अरिंसंविग्गापरिणहया ।

अवगत्य अट्टज्ज्ञाण, समुपपन्नो सवेगो । ता पचस्केहि भयव
अन्दाणमणसण ति । अवणेहि जाइजरामरणरोमसोगभय^१ ।

भयवया भणिय । अणुक्खमेय इमाए अक्याए । विसुद्ध-
पच्चरक्काण हि अवणेह^२ भवपरपर, उच्छाएइ दोग्गइ, धडेइ
१ सोग्गईए, माहेइ सुरनरसुहाइ, जणेइ परमनिब्बाण । तन्नो
जरवइसेट्ठिममण पच्चरक्कायमणसण, अहिणन्दिन्नो जेहि
भयव अमरेमरो । भणिय च जेहि^३ । भयव, सुल्लह पे
माणुसत्तण जत्थ तुम धम्ममारहौ । विचित्तकक्षपरिणाम-
वमयाण च ज किं चि वसणमेय । ता आइसउ भयव, कि

२ अणेहि कायस्व ति । भयवया भणिय । कय कायस्व ।
तथावि 'कट्ठेह सव्वभावेसु दुक्कमूख ममत्त, भावेह निरवसे-
सेसु जीवेसु परमपयकारण मेत्ति, 'दुग्गुळेह सुद्धभावेण
पुम्बदुक्कडाइ मज्झमवेह तित्थयरपणीए नाणदसणचरित्ते,
चिन्तेह पमायवज्जणेण परमपयमरूव ति । पडिस्सुयमणेहि ।

३ पारह च एय जहासत्तीए ।

एत्यन्तरमि सवेगमागएण^४ जपिय जरिन्देण । भयव,
जइ एइहमेनस्स वि दुक्कइस्स ईइसो विवाओ, ता कि पुण
अणुहवित्थुन्ति एए उहामपमायवमथा अणवेत्थियकारिणो
अन्हारिमा पाणिणो त्ति । भयवया भणिय । महाराय,

१ [I 'रोगसोगे D] : F 'रागसोगे

२ [D] जेहि ।

३ [C] अक्याए D विप्राए ।

४ [C] सवेगमागए ।

५ [D] अवणेति ।

६ A दुग्गुळेह ।

ईदमौ चेव एसा कक्षपरिणई, एदहमेत्तपमायजणियस्सु चेव
 एवमारय फल अद्विययरमचियस्सु छ तिरियनारएसु ति ।
 तत्थ तिव्वाओ विडम्बणाओ 'पह्यकालाओ ॥ । तयवेस्काए
 य ज किञ्चि एय ति । एएण चेव कारणेण अपिय 'तिलोय-
 गुहणा । सुहाहिलासिणा खु येवो वि वज्जियस्सो पमाओ ।
 अवि य । भरित्तयस्स विम, मतप्पियस्सो वाही, कीलियस्स
 जलणेण, कायवा सत्तुसगई, वमियस्स^१ भुयङ्गेहि, न उण
 कायवो पमाओ । इहलोयावगारिणो विमई, उभय-
 लोयावगारी य पमाओ न्ति । अवि य । पमायसामत्थओ,
 महाराय, परिचयन्ति जीवा सयत्थ, पयइन्ति सरहसमकज्जे, १०
 न जोएन्ति आयइ, न पेच्छन्ति पत्तुय,^२ न सुणिन्ति गुह-
 लाघव, न वड्डमन्नन्ति गुह, न भावेन्ति सुहासिय । तओ
 य ते मन्धिकण यावकम्मायइ विवाएण तेमि नारयाइएसु
 परमासुहृद्दणेषु नत्थि त किलेसड्डाण, ज न पावेन्ति न्ति ।
 राइणा भणिय । भयव, अत्थि उण कोइ उवाओ इमस्स ११
 आसेवियस्सु^३ । भयवया भणिय । अत्थि । राइणा भणिय ।
 कीइमो । भयवया भणिय । सव्वारक्षपरिग्गहवाएण चरित्त-
 मेत्तधणेहि अप्पमायाराइण ति । अप्पमाओ हि नाम,
 महाराय, एगनिय कक्षवाहिओसह, अणिन्दिय सत्रलोए,
 आणन्दिय बुहाण, सव्वस्स महणुभावस्स, निप्पच्चवाय १२

१ D वड्डय. CE वड्डय. ।

२ Cf I सोय, D pr m

३ Cf adi सह ।

४ A त्त I वत्थ ।

५ read आसेवियस्सु ?

- उभयलोएसु, उच्छायण मिच्छत्तसु, भवडुण नाणपरिणईए,
 जणय अप्पमायादसयसा, साहण मयलकणाणण, निवत्तय
 परमारोगमोक्कसु । पडिवन्नापमाया खु पाणिणो तयप्प-
 भूदमेव अप्पमायसामत्थेण ^१पवडुमाणसवेगा निरदयारमौल-
५. याए खवेन्ति महापमायसच्चियाइ कक्काइ, अभावओ निमित्तसु
 न वन्थन्ति नवाइ । तओ थ, देवाणुप्पिया, खविऊण कक्क-
 जालं समाविऊण केवल अपुणरागमण जाइजरामरणरोग-
 सोगरहिथ निहवमसुहममेथ मोक्कमणुगच्छन्ति, न सेवन्ति
 ते पुणो पमाय ति । राइणा भणिय । भयव, किन्न पडि
१०. वओ अप्पमाओ एएहि, लेण एइहमेत्त पि पमायचेट्ठिय
 एएभिमेव^१ परिणय ति । भयवया भणिय । मयाराय,
 पडिवन्तो, कि ॥ विसमा कक्कपरिणई, न अप्पमायमेत्तेण
 निरवसेमा खवौयइ, अवि य अप्पमायादसएण, न पडिवन्तो
 य एमो इमेहि । अप्पमायमेत्तेण वि य खविचाइ एवविहाइ
१५. ^२वज्जविहाइं वज्जयाइ एएहि, द्विओ थ पुणो वि एवविह
 दुहरियहेज अणुवन्तो मेमकक्काण^३, भाविथ वीथ अप्प-
 मायादमयसु । ता धन्नाणि एयाणि । एइहमेत्तो चेव
 एएसि एस किलेमो । अओ चेव भणिय भयवया विदय-
 समारमोक्कमह्वेण । पदममयमेव कायवो अप्पमाओ, विसे-
१०. सेण सभरियव्वाइ पुव्वदुक्कडाइ, सवेगाइसएण निन्दियव्वाणि,

१ D य द०

२ CDL ० मेय ।

३ CE ०

४ १ ० कक्कायाव D ० कक्कायाव १ कक्कायाव ।

अप्पणा विमुद्धविरदभावेण निवेदयन्वाणि गुरुणो, निव्विय-
 प्पेण कायन्व विहिपुन्वथ पच्छित्त । एव विवरक्तभूयविमिट्ट-
 सुहपरिणामनिन्दणादजलणदद्धाण कक्कवौयाण अप्पमायाद-
 सयममुभूयसुहझाणवणदवाणुप्पन्नाण वा न होद नियमेण
 विवागङ्कुरप्पसूरे, न उण सेमयाण । ता एव ववत्थिए पत्ते ५
 वि अप्पमाए पमायचेद्धियसजायकसपरिणरे अविमुद्ध त्ति ॥
 तन्नो पडिबुद्धो राया । १कराविय मन्ववन्धणविमोयणाद्व
 उच्चियकरणिज्ज । धवन्नो यव्वज्ज सह जसाद्वमहेसरेहि ।
 एथं च वद्धधरमायणिज्जण सजायपच्चायावो समागन्नो १से
 कडयचोरो । निव्वेयमार भणिय च णेण । भयव, पावकन्नो १०
 अह । मए कयमिण निससच्चरिय, नावेत्तिन्नो उभयल्लोय-
 साहारणो धम्मो, वड्डमन्निन्नो अहम्मो, दूमिय माणुमसण,
 अङ्गीकया दुक्कपरम्परा । ता कि इमिणा वयणमेतफलेण
 वायावित्तरेण । भयव, अवस्सुमह पाणे परिक्खेमि । ता
 एव ववत्थिए जहाजुत्तमादससु त्ति । तन्नो दिन्नो भयवया ११
 उवन्नोगो, आहोदन्नो से नियमकरणाणुवन्धो निच्छन्नो ।
 चिन्तिय च णेण । न तौरए इमो अहिययरगुणभायण
 काउ, १अक्कन्तो मोहपरमवन्नुणा मोएण, यणट्ठा सुद्धधौरया,
 समागय लोदयसुन्दरत्तण । ता इम एत्थ पत्तयाल त्ति ।
 समालोचिज्जण साहिन्नो अणमणविही । पडिवन्न चोरेण १०

- अणमणं । दिशो मे नमोऽकारो । पडिच्छिन्नी चोरेण ।
 निन्दिशो बद्धविहं अप्पा । वन्दिशो भयव । अहाउयरकएणं
 च कासगशो अरुणदेवो देहणी 'य तक्करो य, समुप्पन्नाणि
 सुरत्तोए' ॥ ता एवं ववणिए अमाररत्तममाहणत्य महामगासो
 ५ ति अमोहणमणुचिद्धियं भवया^१ । एवं भोजण समुप्पन्न-
 चरणपरिणामेण भणिय सेणकुमारेण । भयव, कुलपरिह-
 वामरिसिष्णणुचिद्धियमिण, असुन्दर च ति^२ अवगयमि-
 थाणि । सुशो 'भयवशं मयासे इमस्स उवममोवाशो । ता
 किमन्नेण, जह उचिशो अहं पम्पज्जाए, ता करेह अणुगगहं,
 १० देह मम एयं ति । भयवया भणिय । माऊ, भो देवाणु-
 प्पिया, माऊ, मोहणमज्जवमिय । चेरां चेव एम ममारो ।
 विवेगमपप्पो गुहगुणयऊमाणि^३ ति उचिशो तुम पम्पज्जाए ।
 ता लऊ मपाडेहि ममीहिं । पद्दवद मणोरहाचलवज्जामणी
 अलिच्चया ॥ तन्नो कुमारेण भणियो^४ अमवो । अज्ज, सुय
 १५ तए भयवशो वयणमेष । मपाडेमि अहमेय किरियाए ।
 हियचिन्तशो य मे तुम^५ । ता अणुमन्नसु तुम ति । अम-
 च्चेण भणिय । अविग्घ देवस्सु । कि तु विम्वेगि^६ देव',
 अट्ट दिवमाणि इमिणा चेव समुदाचारेण अणुगगहेउ मं

१ AF om

२ D भयवया ।

३ D चिद्ध ।

४ F alls 'य चोरो पड्ये इयत्तादि अज्ज ति ।

५ DE अमाररत्त' ।

६ F alls अमवगुह ।

७ ACE om

१ D adds च ।

२ D adds ति ।

देवो । तन्नो परिचत्तमेव मए^१ भावज्जं । 'एमो वि चिर-
यालोवउत्तो सुहो होउ' त्ति चिन्तिऊण पडिस्तुयं कुमा-
रेण । तन्नो द्वावियममच्चेणाघोसणापुब्बय महादाणं, करा-
विया अट्टाहिया महिमा, ठाविन्नो रज्जे कुमारपुत्तो अमर-
सेणो, अहिणन्दियान्नो पयान्नो, सम्भाणिया मामन्ता, निउत्ता ४
महन्तया । तन्नो पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्तजोए अणुकूलेण
सउणसंघाएण पवयणवलिण^२ विहिणा समं सन्तिमईए
अमरगुरुपमुहपहाणपरियणेण य पव्वइअो हरिसेणगुह-
समीवे कुमारो ।

अइक्कन्तो कोइ कालो । अहिज्जियं सुत्तं, अवहारिअो १
तयत्थो, आसेविथा किरिया । उचिअो जिणकप्पपडिवत्तीए
त्ति अणुअविय गुरुयणं वड्डमन्निअो तेण २अहाविहीए
पडिवत्तो जिणकप्प—कहं

^३तवेण सुत्तेण अत्येण एगन्तेण बलेण य ।

तुलणा पच्चइ वुत्ता जिणकप्पं पडिवज्जअो ॥ १५

पडमा उवस्तुथंमी बीया बाहिं तरया चउक्कंमि ।

सुन्नहरंमि चउत्थी तह पच्चमिथा सुपाणंमि ॥—

^४एवमाइ तुलिकणं अप्पाणं ॥

१ D adds वि ।

२ १ पवतिण ।

३ DF have instead of this passage तमी तुलिकमारदो । अप्पाणय
कइया । ४ CE om both verses D पुणेअ अत्येण तरेततवसेय य ।

५ CE om., DF एवमाइ तुलणा तुलिकव अहाविहीए पडिवत्तो जिणकप्पं ।

- तत्रो गामे ऽगराय नगरे पञ्चराएण विहरमाणो अद्द-
 क्षन्ते पद्दयकाले समागञ्चो कोस्सागसच्चिवेस । ठिअो एगत्य
 पडिमाए । दिट्ठो य भट्ठरक्खेण कइवयपुरिससहाएण परि-
 षमन्तेण विसेणेण दुरन्तपुब्बकयककसदोसेण^१ । जाअो य से
 ५ कोवो । चिन्तिय च णेण । अहो मे पावपरिणई, पुणो वि
 एस दिट्ठो त्ति । अहवा सोइणमिण, जअो एस एयाई
 सुक्काउहो विविज्जदेसदिअो य । ता वावाएमि एय पावकस,
 पूरेमि अत्तणो मणोरहे । अहवा न जुत्तमेएसि नियकुल-
 उत्तयाण पुरअो वावायण ति । ता पुणो वावाइस्स ति ।
 १० विन्तिऊण पयट्ठो तयासकदेवउल्लसमीव । मा वियाणिसुन्ति
 'एएण वावाइय' ति, न साहिज नियपुरिसाण गअो तया-
 ससमेवावासयामं देवउल्ल^२ । थेववेस्साए य अरक्कन्तो वासरौ,
 समागया रयणी । पसुणो देवउल्लपीडियाए विसेणो ।
 अङ्कुरत्तसमए धेनूण मण्डल्लग एकअो चेव गअो सेणमुणि-
 १५ वर^३समीव । दिट्ठो य^४ णेण आणनिच्चलमणो सुणी ।
^५विद्यम्भिया से अरई, वड्ढिअो मोहो, अवगया विद्यारणा,
 पज्जलिअो कोवाल्लो, फुरिय दाहिणभुयाए, कड्ढिय मण्ड-
 ल्लग, भण्णिअो ॥ भयव । अरे दुराधार, सुदिट्ठ जीवलोय
 करेहि, विवसो मपय मम हत्थाअो । परमज्झाणट्ठियमणेण^६

१ DF add विविज्जतवसोपियदेवा वि य अभिषास वेव ।

२ D spells देउल्ल ।

३ D adds राउ ।

४ AF om

५ DF insert तव ।

६ CE जोय instead of दिव ।

नायलियं भयवया । आयलियं च भयवश्चो गुणापुराइणीए
 १खेत्तदेवयाए । कुविया एमा विसेणस्स । वाहियमणेण
 सण्डलगां भयवश्चो, अवहडं खेत्तदेवयाए^१, यम्भिश्चो एमो,
 भणिश्चो य णाए । अहो ते पावककया, अहो संकिलेमो,
 अहो अणञ्जत्तणं, अहो विवेयसुजया, जो एवं वासीचन्दण- ५
 कप्पस्स भयवश्चो वि एव ववसमि । ता गच्छ, अदङ्कस्सो तुमं
 ति । २भणिय इत्यम्भिश्चो ३'सदयं देवयाए' । तिव्वक्कसाश्चो-
 दणं च अवगणिकण देवयाए वयणं पयडो पुणो वि धाइउं^४
 भयवन्तं । ५तल्लप्पहारिश्चो देवयाए, विण्णिन्नइहिरुग्घारं
 निवडिश्चो धरणिवट्ठे, मुच्चिश्चो^६ विचणाए । 'भयवश्चो १०
 ओगहो' ति मंगुड्ढा देवया । आसासिश्चो सकरुणं, अव-
 णीश्चो ओगहाश्चो, मुक्को १नेऊण वणनिउञ्चे । तिरोहिद्या
 देवया । चिन्तिथं च णेणं । अहो मे पावपरिणई । कसं पुण
 न एस वावाइश्चो^{१०} । गहिश्चो अमरिसेण । भावियं रोह-
 ण्णाण । वडुं नरयाउथं, पोमिय अभिणिवेसेण । अदक्कन्तो १०
 कोइ कालो । अन्नया विउत्ते परिणणे दाहिज्जमाणो हुहाए
 एगाई चेव वच्चमाणो ११'वोप्पिलाउवीमज्झयारंमि गिड्ढाव-

१ A पोत*, CE *देवताए ।

१ CE *देवताए ।

२ D भविष्य, CE भविष्य ।

३ DF एसी । ४ A om, A inserts य ।

५ D inserts वुरियाए ।

६ B inserts नञ् ।

७ CE मुचिश्चो ।

८ CEF om

१० F adds ति ।

११ CE पोप्पि*, DF मुक्किला*, A *वोइ, ACEF मरुभभावादि ।

यरणनिमित्त पिच्छसंपायणञ्जएहि सवरेहि पयस्यमाणो
दीणविस्मर वावाइओ विसेणो । समुप्पवो तमाभिहाणाए
नरयपुढवीए वावीसमागरोवमाऊ नारगो त्ति ॥

भयव पि सेणाणमारो विहरिऊण भजमुज्जोएण
५ भाविऊण उवमसुह काऊण सलेहण वन्दिऊण वीयरए
पडिवज्जिऊणमणसण 'काऊण 'सगडसाइत्त थाराहिऊण
भावणाओ चरऊण देहपन्नर समुप्पवो भवमगेवेज्जे एगती-
समागरोवमाऊ देवो त्ति ॥

+ + + +

वक्खाय ज भणिय सेणविसेणा उ पित्तियसुव त्ति ।

गुणचन्दवाणमन्नरपत्तो एय पवक्खामि ॥

॥ समत्तो सत्तमभवो ॥

॥ अट्टमो भवो ॥

अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वाचे महामह-
 लुत्तुङ्गभवणसिहरूपद्वनिद्वरविरहमगा देवसलविहाराराम-
 सगथा निचुत्तवाणन्दपमुदयमहाजणा निवासो तिष्ठयण-
 मिरौए निदरिमण देवनयरौए विस्तुकम्पविणिग्मिया^१
 अओग्मा नाम नयरौ । जीए उप्पत्ती विव स्थायसत्तु आगरौ ५
 विव विलासाण कोसलपगरिओ विव पयावदत्तु जम्भभूमौ
 विव विन्धयाण विस्सद्धसौलसमायारो इत्थियाजणो । जीए
 य गुण्णगन्तपक्कवाई^२ 'अचुयारचरिओ निवासो परमलच्छीए
 पियवओ पणदवग्गत्तु मपाडओ समीहिवाण पुरिसवग्गो
 त्ति । तीए य अरसइयपुप्पपत्थिवचरिओ पयावसरिसपसा- १०
 पवसीकयसयलसत्तू रायमिरौए वि य अविउत्तो कित्तीए,
 नीईए वि य अविरहिओ दयाए, अच्चन्नपयाहियपीई^३
 मेत्तीवल्लो नाम राया । तत्तु सयलन्तेउरप्पहाणा पउमावई
 नाम देवी । स इमौए सह विमयसुहमणुहविसु त्ति ॥ इओ
 य सो नवमगेवेज्जयनिवासी देवो अहाउव पात्तिकुण चुओ १५
 समाणो समुप्पओ पउमावईए कुष्किमि । दिट्ठ च णाए
 सुमिणयमि तीए चेव रयणौए पहायसमयमि विमलमहा-

मल्लिलपडिहत्थ^१ समद्धामिय नल्लिणिसण्डेण विरायमाण
^१विउद्धकमलायरभिरौए हसकारणवचक्कवाओवमोहियं झण-
 झणन्तेण भमरजालेण समन्निय कप्पपायवराईए समासन्न-
 दिव्वोववणमोहिय पणत्तमाण यिव कल्लोललौलाकरेहि

५ महन्त सरवर वयणेणमुयर पविषमाण ति । पासिज्जण^१य
 त सुहविउद्धा एसा । माहिओ य तौए जहाविहि दइयस्सु ।
 हरिसवसग्गविधपुल्लएण भण्णिघा य तेण । सुन्दरि, सवस-
 मेइणीसरनरिन्दकमलाय^२रभोयलालसो महारायहसो ते
 पुत्तो भविस्सुइ । पडिस्सुय तौए । अहिययर परितुद्धा

१० एसा । मओ भविसेस तिवग्गसपायणरयाए पत्तो पसूइ-
 समओ । तओ पस्यतिहिकरणमुज्जत्तजोए सुह सुचेण
 पसूया ऐसा । दसदिमि उज्जोयन्तो सुकुमालपाणिपाओ
 जाओ से दारओ । निवेइओ राइणो मेत्तौवलस्स पमोय-
 मज्जूसाहिहाणए चेडियाए, जहा 'महाराय, देवी पउमा-

११ वई दारय पसूय' न्ति । परितुद्धो राया । दिन्न तौए
 पारिओसिय । कराविग्ग वन्धणमोयणाइय उच्चियकरणिज्ज ।
 हरिमिओ मयरिजणवओ । ऊसियाओ भवणेसु आणन्द-
 धयवडायाओ । कयाओ आययणेसु मणहरविसेसपूयाओ
^१पउत्ताइ च पइभवणेसु वज्जन्तेण परमपमोयद्वरेण गिज्ज-
 १० न्तेण जम्ममङ्गलगेएण नचन्तीहि तरुणरामाहि पेच्छन्तीहि

१ D पडिहत्थ ।

१ A विउद्ध० II विउद्ध० ।

१ DF om

१ DE ०१भा० ।

१ ClEF पयसाइ ।

महरिमं बुद्धाहिं पिञ्चमाणपवरामवाहं वहुमाणहस्यफलयाहं
 उष्मासन्तेणं हरियमंघाएणं १फलं पावेन्तेणं वेयालियसमूहेणं
 अचुदारविच्छेदाहं महापमोयपिप्पणयाहं विद्धावणयाहं ति ।
 उचियवेलाए य सव्वभदणेहिंतो निग्गया मयरिजणवथा
 पयहा य रायभवणममुहं । ते य तथा पेच्छिऊण हरिस- ५
 वसपयट्ठपुल्लओ मभमादसएण महरिसनच्चन्तवारविलयासमैओ
 मयरिजणाभिमुद्धमेव निग्गओ राया । वद्धाविओ पुत्तज्ज-
 ण्णदएणं मयरिजणवएहिं । भणिया य रारणा । तुहाणं चेव
 एमा बुद्धि ति । अहिणन्दिऊण मवज्जमाणं पेच्छिऊण तेसिं
 विच्छेदं मग्गाणिऊण जहोचिय १ पविट्ठो मभवणंमि १ । एवं १०
 च पट्ठदिणं महन्तमाणन्दमोक्कमणुहवन्तस्स ममदच्छिओ
 पठममाओ । पट्ठविणं नामं टारयस्स 'उचिओ एंअ एयस्स'
 कलिऊण पियामहमन्तिथं गुणचन्दो ति । ओ ॥ विविट्ठ-
 पुल्लफलमणुहवन्तो पत्तो कुमारभावं । अच्चन्तादसएण गहि-
 याओ कलाओ । त जहा । लेहं गणियं आलेरुं नहं गीयं ११
 वादयं मरगय पुररुगयं १समतालं जूयं जणवायं 'होरा कम्पं
 दग्गमट्ठिय' अट्ठावयं १अन्नविही पाणविही मयणविही अज्जा
 पहेलिया १ मागहिया गाहा गौदया मिम्मोगो मज्जमित्यं

१ CEF पुष्पावलेखं, पुष्पावलेखीतंयत् । २ Dom. ३ D. विदे ।

४ D. चति । ५ (१) मयण (पविता) । ६ D. होर ।

७ D. दग्गमट्ठिय । ८ D. चहा, १ २०० m. CEF ad । पतिविट्ठ ।

९ A ad in वाचा ।

- गन्धजुत्तौ आहरणविही तस्त्रीपडिकस्य इत्यौलक्षणं पुरिष-
लक्षणं इयलक्षणं गयलक्षणं गाएलक्षणं कुकुडलक्षणं
सेण्डयलक्षणं चक्रलक्षणं कृत्तलक्षणं 'दण्डलक्षणं अमि-
लक्षणं मणिलक्षणं 'कागणिलक्षणं चमलक्षणं चन्दचरिय
५ सूत्रचरिय राजचरिय गहचरिय' सूयाकार दूयाकार
विज्जागय मन्तगय 'इसुगय मभव चार पडिचार वूह
पडिवूह खम्भावारमाण नगरमाण वत्युमाण' खम्भावारमिवेम
मगरमिवेम वत्युनिवेम ईमत्य तत्तणवाय' आसमिख
इत्यिमिख धणुवेय हिरसवाय सुवसवाय मणिवाय धाडवाय
१० 'वाडजुद्ध दण्डजुद्ध' मुट्टिजुद्ध' अट्टिजुद्ध' जुद्ध' निजुद्ध'
जुद्धनिजुद्ध सुत्तखेडु वट्टखेडु वण्णखेडु मालियाखेडु पत्त-
खेज्ज' कडयखेज्ज' पथरखेज्ज' सज्जीव मिज्जीव
सउणहय चेति । सो य मपत्तविसयपसङ्गसमओ वि आसन्न-
याए सिद्धिभावस्स उवसन्तयाए किलिङ्ककुम्भो अद्यामपर-
१५ याए कलाकलावमि अदसणयाए कसमाखुवपगरिमसु
विमयपसङ्गविमुहो तौए चेव नयरीए ओहमियनन्दणवणेसु
उज्जाणेसु कलाकलावधामतसिच्छो आणन्दयनो गुरुपया-

१ A १४५०. Cf ४८०.

२ A वाविधि० ।

३ Cf add विवाहपडल ज्ञापकल मुट्टिपेद चित्ताभेदं as d read 'वार ।

४ D १४५० १ अक्ष

५ Cf add जलपरिमाण वस्त्रपत्रपरिमाण मृत्तिपरिमाण ।

६ F 'वारप सिद्धि

७ D om

८ CE add अट्टिजुद्ध ।

९ A om

१० A ०५ B ०२

११ D ०५ ।

दिययाइ पूरयन्तो पणइमणोरहे संवद्धयन्तो भिच्चयणसघाय
अणुहवन्तो विमिट्ठसुखफलाइ सुह सुहेण अद्विवसइ ॥

इओ व सो^१ विसेणजीवनारओ तओ नरयाओ उव्व-
ट्टिऊण पुणो ससारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाविह किपि
अणुट्ठाण काऊण समुप्पन्नो वेयड्डुपम्भए रहनेउरचक्कवालउरे ५
मयरे विज्जाहरत्ताए त्ति^२ । कथ से नाम वाणमन्तरो त्ति ।
अइक्कन्तो कोइ कालो । अमया समागओ अओञ्जातिलय-
भूय मयणनन्दण नाम उज्जाण । दिट्ठो थ णेण तमि चेव
उज्जाणे चालेक्कविणोयमणुहवन्तो कुमारगुणचन्दो त्ति । त
थ दट्ठूण उदिषपावकमो अआससामत्थेण अकुसलजोयत्त १०
गहिओ ^३परमारईए । चिन्तिय थ णेण । को उण एसो
मह दुक्कहेऊ । अइवा किमणेण ^४आणिएण, वावाएमि एय
दुरायार त्ति । कमायकलुमियमई गओ तत्तु ममोव । जाव
न चएति तत्तुओगह अइक्कमिउ, तओ चिन्तियमणेण । इह-
ट्टिओ चेव अदिग्गमाणो विज्जासत्तीए भेमेमि भोसणमहेण । १५
तओ मयमेव जीविय परिच्चइस्सइ । कओ णेण वज्जप्पहार-
फुट्ठन्तगिरिमइभीमणो महाभेरवमहो । न मखुट्ठो कुमारो ।
ईमि मखुट्ठा वि विहमिऊण^५ धीरविया वयमथा । अद्विय-
यर कुविओ वाणमन्तरो । चिन्तिय थ णेण । अहो से
दुरायारत्तु धीरया अहो अवज्जा ममोवरि । ता दंभेमि २०

१ D m

२ Valla जाउ काइहएण ।

३ D परमार चरईए ।

४ Dom

५ D adla थ ।

से अत्तणो परक्कमं, निवाडेमि एयं महमं कच्चणपायवो^१ ।
तश्चो णेण संवुत्थियहुवड्डो नौमंमयं सेव न हविस्सुद त्ति ।
मथराहमेव पाडिश्चो कच्चणपायवो । कुमारपुण्यहावेण
निवडिश्चो अत्तय । न क्खिक्खो वि मपरिवारो कुमारो ।

१. १ दुमिश्चो वाणमन्तरो । चिन्तिथं च णेणं । अहो से महा-
पावस्स सामत्थं त्ति । २ अहिययरं मंकिन्तिट्ठो चित्तेणं ।
एत्यन्तरमि कुञ्जोद ममागश्चो नमणरई नाम खेत्तवात्त-
वाणमन्तरो । त च द्दूण पेवयाए सत्तस्स चप्पयाए विज्जा-
यल्लस्स पल्लाणो विज्जाहरवाणमन्तरो । कुमारो वि उच्चिय-
१० समए पविट्ठो नयरि ॥

इश्चो य उत्तरावहे विमए सङ्खचरे पट्ठणे मङ्गायणो
नाम राया । कन्तिमई से भारिया । धूया य से रयणवई
नाम । मा य ह्वाइसएण सुणीण वि मल्लहारिणी कला-
विद्यक्कण्णेण अमरिसी अन्नकन्नयाए । तश्चो विस्सया से
१५ अणणी । न इमीए तिज्जयणे वि उच्चियपुरिसरयण तक्केमि ।
अह्वा वड्डरयणभरिया भयवई मेइली । ता निरुवावेमि
ताव नियनिउणपुरिसेहिं, को उए इमीए ह्वाविच्चाणेहिं
उच्चिश्चो, अश्चो आसच्चो से विवाहधमश्चो त्ति । चिन्तिऊण
पेसिया दिमोदिमं रायउत्तह्वविच्चाणपरियाएणनिमित्तं
• विद्यट्ठा नियपुरिसा । भणिया य एए । आण्येयन्वा तुप्पेहि

१ A *यो and omits the two next sentences.

१ D दुमिच ।

१ D om.

रयणवईरुवजोगा^१ रायउत्तपडिच्छन्दया कलाकोसमपिसु-
 णय च किञ्चि अच्चमुय^२ ति । [ज देवी आणवेइ ति]^३
 गया दिसोदिस । दिट्ठा य णेहि बहवे रायउत्ता, न उण
 रयणवईरुवजोगा ति । तहावि जे मणाग सुन्दरयरा, ते
 आलिहिया तेहि । गहिथ च कलाकोसमपिसुणय पत्त-
 खेयाइ । ममाणया चत्ते अओज्झाउरि । दिट्ठो य तेहि
 राहावेहेण धणुब्बेयमभमन्तो गुणचन्दो । विन्धिया चित्तेण ।
 पविट्ठो नयरि कुमारो । चिन्तिय च णेहि । अहो से हव,
 अहो कलापगरिसो । सम्बहा अणुहवो एम रायधूयाए ।
 कि तु न तौरए एयस्स सपुणपडिच्छन्दयालिहण विसेमओ^४
 मइदमणमि । जणिय चित्तमइणा । अरे भूमणय दिट्ठ
 तए अच्छरिय । तेण भणिय । सुट्ठु टिट्ठ, कि तु विमणो
 अह । चित्तमइणा भणिय । अरे केण कज्जेण । भूमणेण
 भणिय । अममत्तो^५ जेण देवीमदेसय मपाडेउ । चित्तमइणा
 भणिय 'कह विथ' । भूमणेण भणिय । अरे कहमन्हेहि^६
 एयस्स पडिच्छन्दया लिहिउ तौरइ^७ ति । चित्तमइणा
 भणिय । अरे सम्बसाहारणो एम विमाओ, अवेणावि एम
 न तौरए चेव । भूमणेण भणिय । किं अन्धाण सेमचिन्ताए,
 मिउत्ता एत्य अन्हे । चित्तमइणा भणिय । अरे उवमप्पण

१ f all: एवमु लिहियव ।

२ १. ०पवत्तययाइय an om ति ।

३ (D) f all: १११ ago in brackets

४ १८१. ०या ।

५ A om D omits the four last sentences

- ताव एय । ^१तत्रो अणवरयदसणेण रायधूयपडिच्छन्दय पिव
किचिसाहसेण लिहिसुमो ^२एयपडिच्छन्दय ति । भूमणेण
भणिय । जुत्तमेय ता कइ पुण एस दट्ठवो ति । चित्त-
मदणा भणिय । अरे रयणवदकवमभिलिहिय चित्तयर-
^३द्वारयववएसेण पेच्छासु एय ति । भूमणेण भणिय । अरे
साज्ज साज्ज, सोहणो एस उवाओ । एव च कए समाणे
‘रायधूयाए उवरि केरिसो’ एसो’ ति एय पि विनाय
भविस्सइ ति । मन्तिऊण पविट्ठा नयरि । आलिहिओ
अहिमयपडो । घेत्तूण न गया’ कुमारभवण भणिओ य
^४पडिहारो । भो महापुरिस, चित्तयरदारया अन्हे अत्थिणो
कुमारदसणसु । पडिहारेण भणिय । चिट्ठह ताव तुन्हे^५,
निवेएमि कुमारसु । निवेदय पडिहारेण । समाइइ च णेण,
जहा पविमत्तु ति । पविट्ठा चित्तमइभूसणा । पणमिओ
कुमारो । ‘उवविमह’ ति भणियमणेण । ‘पमाओ’ ति
^६भणिऊण उवविट्ठा एए ।

उवणोओ य अह पडो हरिभियवयणेहि तेहि मपणाम ।

भणिय च देव अन्हे मल्लउराओ इह आया^१ ॥

देव गुणाण निक्षय पणईयणवच्छल च ^२मुणिकुण ।

ता अन्हे कयउला जेहि तुम अज्ज टिट्ठो मि ॥

१ Lon

२ D इदसु ।

३ A कोरया CE कोरयो ।

४ CDE पविट्ठा ।

५ CFF तुम्हे

६ F इहायाण ।

७ ACEF सुअणव ।

मयलपुहरेष्ठ नाहो न भरवर तहवि भणिमो एवं^१ ।
 अन्हाण तुमं नाहो निभरभत्तौपहावेणं ॥
 ता दिज्जह आणत्तिं चित्तकलाए सगुणलवं अन्हे ।
 जाणामो परमेसर इय भणिउं सज्जिया जाया ॥
 अह तं दट्ठण पडं पीरभरिज्जन्तलोचणजुएण ।
 भणियं गुणवन्देणं अहो कलालवगुणो तुभं^२ ॥
 जइ एस कलाए लवो ता संयुषा उ केरिसो होइ ।
 सुन्दरअसंभवो चिय अओ-वर^३ चित्तययस्स ॥
 अन्हेहि अदिट्ठउब्बो अन्हेहि वि नूणसेत्थ लोएहिं^४ ।
 एवंविहो सुरूवो रेहानासो न दिट्ठो त्ति ॥
 जइ वि य रेहानासो पसेयं होइ सुन्दरो कहवि ।
 तहवि समुदायभोहा न हरिसी होइ अवस्स ॥
 एसा विसालनयणा दाहिणकरधरियरक्खमयवत्ता ।
 रुवि व्व मयणघरिणी चित्तगया हरइ चित्ताइं ॥
 जइ पुण मणुषसुरासुरलोएसु हविज्ज एरिसी कावि ।
 विग्गहवई सुरूवा निज्जिय^५ जयलक्खिलायसा ॥
 ता^६ नखिऊण इमीए मयणो नियकज्जभारमुद्दामं ।
 हेलाविणिज्जियजओ भुवणंमि सुवेज्ज वीमत्थो ॥
 ता अइमयकोमवं तुन्हाण इमे दढं महं चित्तं ।
 अवहरइ^७ अहियउब्बं निउणगुणा कं च न हरन्ति ॥

१ DE इय ।

२ D तुम्हं ।

३ CL अयोवट्, A अउपरि ।

४ CE लोचमि ।

५ A नरद ।

६ AD विज्जिय ।

= CE अदिहि ।

- एव पयपिरमी^१ गुणचन्द्रे तेहि मिउणपुरिसेहि ।
 भणिय न एत्थ अन्ह अदसयनिउणत्तण नाह ॥
 अदसयनिउणत्त पुण एत्थ सुण भयवओ पयावरणो ।
 जेण जयमुन्दरमिण सडह ह्व विणिम्वविय ॥
- ४ अन्हेहि लिहियमेत्त नरवर दट्ठुण किमिह निउणत्त ।
 अन्हाण ह्वसोह सपुष्पमणालिहन्ताण ॥
 इय तव्ययण सौउ हरिसियवयणेण तो कुमारेण ।
 भणिय तुन्हेहि कहि एय आनोदय ह्व ॥
 ससारसारभूय नयणमणणन्दयारय^२ परम ।
- ५ तिङ्गयणनिन्दयजणय विहिणो वि अउव्वनिम्माण^३ ।
 भणिय च तेहि नरवर सुण सङ्खउरमि गुणनिहाणमि ।
 दरियारिमहणरई राया सङ्खावणो नाम ॥
 तस्सेसा गुणखाणी ओहामियतियससुन्दरिविलासा ।
 धूया पाणअहिवा रयणवई नाम नामेण ॥
- ६ अन्हेहि वसहमहे दिट्ठा एस त्ति कक्षया नाह ।
 नयराओ 'निक्कमन्ती दिव्व जम्माणमाहडा ॥
 धरियधवसायवत्ता सद्धियणपरिवारिया विसालच्छी ।
 उज्जाण गन्तुमणा दाहिणकर^४निमित्तमयवत्ता ॥
 अन्हेहि तओ लिहिय गेह गन्तुणमह पड छेत्तु ।
- ७ लिहिया सुद्धमयच्छी दसणमणुसभरन्नेहि ॥

१ MS. 'मि' ।

२ ODL. 'रिण' ।

३ ODL. 'विष्वाय' ।

४ Δ निष्ठा ।

५ P भरिय

न य तीए सुन्दरत्त रुवम्भारादियं दहन्हेहि ।
 मन्ने न वित्तयम्भो वि अविताह १ तं यमो लिहिउ ॥
 दहु पि ज न मज्जइ अबुहेहि साहिउ २ च वायाए ।
 दिहु पि वित्तयम्भे न आराहिज्जए कह णु ॥
 सोऊण रमं वघण गुणचन्दो मयणगोयर पत्तो ।
 रायाणुभावभो श्विय आलम्बणपगरिसाभो य ॥
 गूहन्नेण तहावि य नियमागारमह ३ जपियं तेण ।
 भण भो वित्तयवुद्धी अन्न पसिणोत्तर किंचि ॥
 ज आणवेद देवो भणिउ परिओसविद्यसिधच्छेण ।
 अणुवरिकणमिण तो पढिय पसिणोत्तर तेण ॥
 किं देन्ति कामिणीओ ? के हरणया ? कुणन्ति किं भुयगा ? ।
 क ४ च मज्जहेहि ससो धवलेइ मिग्घमेवोदसहिज्जण ? ॥

भणिय कुमारेण 'महमणाभोध' । चित्तमदणा भणिय ।
 अहो देवस्तु लक्षणवेगो । कुमारेण भणिय । पढसु किंपि
 अन्न ति । विसालबुद्धिणा पढिय ।
 कि छोद रहस्य वर ? बुद्धिपसाएण को जणो जिघद ? ।
 कि च कुणन्ती वासा नेउरमह पयासेइ ? ॥

ईसि विहसिकण भणियं कुमारेण 'चक्रमन्ती' । 'अहो
 अदसओ' ति जपिय भूषणेण । भणिय च षेण ! देव, मए

नि किंपि षमिणोत्तरं चिन्तयामासि, तं सुणाउ' देवो ।

कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं भूमणेण ।

किं पियह ? किं च गेणहह पठमं कमलसु ? देह किं
रियुणो' ? ।

मयवज्जरमियं भण किं ? 'उवहमरं केरिमं वणं' ॥

- १ 'दमदमही का दिक्खइ परलोए' का दकुा वाणरेण ?
कं जाइ वड्ड ? अमियमहणमि नट्टा सुरासुरा केरिसे ध्व
दमदिमिऊत्ता ? कि इच्छइ मयसं चिय तेसोक्कं ? केरिमं
च जुवइहि 'मया दाविज्जइ नियवयणं' ॥

कुमारेण भणियं 'पुणो पठसु' त्ति । पठियं भूमणेण ।

- १० अणत्तरमेव कदिऊण भणियं कुमारेण । 'कलालकारमण-
हरं मविसेम' १ । चित्तमदणा भणियं । अहो देवासु बुद्धि-
पगरिमो, जमेयं लहं ति । देव, महन्तो एयसु पत्य अहि-
माणो आसि, न लहं च एयमणेण । भूमणेण भणियं । अरे,
तुण्ण पि अज्ज अहिमाणी अवेइ । कुमारेण भणियं 'कहं
११ विय' । भूमणेण भणियं । देव, एएण वि एवंविहं चेव चिन्तियं ।
कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं चित्तमदणा ।

१ D दुवह ।

२ CL हरिचर्च, 1 विच रिदूर्ण ।

३ AD वप० ।

४ I have not been able to find the name of this metre. If we
omit दमदमही, the meaning of which is not clear, the rest
consists of 8+8+11 gāthas, the sixth gāthā in each line being
amphibrachyan, जवध १ D om

५ ११२ कं धार्कं कार मयवज्जरं मविसेम, and कलालकार मयवज्जरं मविसेम ।

‘के कठिणा नरिन्द ? का कमणा ? तेओ कासु सासओ ? ।

उच्छू केरिम ज्व ? के १य अरहिया ? का उयहिगामिणी ? ।

के धणपरसुनहरमाथाविस^१ ... प्पहाणया जाणसु ॥

१ कुमारेण भणियं ‘पुणो पढसु’ त्ति । पढियं चित्तम-
 इणा । अणन्तरमेव लङ्किण भणियं कुमारेण । ‘पत्यरा- १
 मसीहासुरसप्पवराहलावया’^२ । भूसणेण भणियं । अहो
 अञ्जरीयं, नञ्जइ देवेण चेव कियं ति । विन्धिया चित्तमइ-
 भूसणा । भणिओ कुमारेण धणदेवाहिहाणो भण्डारिओ^३ ।
 भो धणदेव, देहि एयाण दीणारसत्तकं ति । धणदेवेण
 भणियं । अं देवो आणवेइ । चिन्तियं च खेण । अहो १०
 सुद्धया कुमारस्स । सत्तकं दाणमेव नत्थि । नूनं न-याणइ
 एसो, किपमाणो सत्तको । ता इमं एत्थ पत्तयासं । मंपाडेमि
 एयमेएसिं कुमारपुरओ चेव, जेण विन्नायसत्तकमहापमाणो
 न^४ पुणो वि चेवकज्जे एवमाणवेइ त्ति । चिन्तिऊण आणा-
 विओ तेण तत्येव दीणारसत्तको, पुञ्जिओ कुमारपुरओ । ११
 भणियं कुमारेण । भो धणदेव, किमेयं ति । धणदेवेण
 भणियं । देव, एसो भो दीणारसत्तको, जो पसार्दकओ

१ Metre uncertain.

२ १ CE नयरहिया D नयरपरहिया ।

३ The omitted passage reads in A वसविसय in D वसमाय in F
 मायवस, in CE वसवसमाय ।

४ viz पत्यरा मसीहा सूरसप्पवरा हला आवया, and पत्त राम सीह नसर
 वय वराह लावया । १ CDE भण्डारिओ । २ A has न after ‘कज्जे’ ।

- देवेण एहमि चित्तयरदारयाण । कुमारेण चिन्तिय ।
 इत्त किमेय^१ अज्ज सपयादमण । नूण पभूओ तु एस
 एयस्स पडिहायद,^२ ता म सुहित्तणेण किल पडिबोहिऊण
 एयप्पयसणेण नियत्तेद्द इमाओ सपरिगप्पियमहादाणाओ,
 ५ 'नेच्छद्द य मज्झ सपयापरिवास' ति । अहो मूढया धण-
 देवस्स, जस्स एगन्तवज्जे अणुणुगामिए सह जीवेण साहारणे
 अगितक्कराईण पयाणमेत्तफले परमत्थओ अवधारकारए
 पयारन्तरेण अत्थे वि पडिबन्धो ति । केत्तिओ वा एस
 छरओ । न खलु एएण एत्थ पि जसो^३ एए वि^४ चित्तयर,
 १० दारया परिमिएण वि वण^५ एयनिमित्त पि 'असकिल्लेस-
 भाइणो होन्ति । न थ असपयाणेण अपरिवासो सपयाए-
 अवि थ पुणसभारेण । खीणे थ पुणसभारे अदिज्जमाणा
 वि अत्तेसि अपरिसुज्जमाणा वि अत्तणा गोविज्जमाणा वि
 पच्छसे रत्तिज्जमाणा वि महापयत्तेण असमय न जायद ।
 १५ कि वा दाणपरिभोगरहियाए अणुववारिणोए उभयलोएसु
 ओहमणिज्जाए पडियज्जाण अवित्तीकसारयमेत्ताए तत्त-
 चित्तासु केवलाणत्थफेलाए संबहा^६ 'अवासकप्पाए ति ।
 ता पडिबोहदस्स अहमिण पत्यावेण । इम पुण एत्थ पत्त-

१ CI add ति । २ CF सपयाण • DE सपायणा •, A •दरिषण ।

३ A पडिहाद ४ D नेच्छद्द । ५ D वण । ६ D add वि ।

७ CE om ८ DE add सुहित्तो इति ९ D व स • ।

१० १ भतास • GEF भतासद् •, D भनासद् •, OE explain मथासमय • ।

यास्तं, जमन्नमवि लखं एहसिं द्वावेमि; एसो वि एयस्तु
 पडिबोहणोवाओ चेव त्ति । चिन्तिकण भणियं च णेणं ।
 अज्जधणदेव, किमेषो लखो त्ति । धणदेवेण भणियं । देव,
 एसो त्ति । कुमारेण भणियं । अत्तं दोण्हमेयमेत्तेणं; ता
 अन्नं पि देहि त्ति । धणदेवेण भणियं । अं देवो आणवेइ ।
 विन्दिथा चित्तमरभूसणा, चिन्तियं च णेहिं "अहो उदारया
 'आसयस्तु' । निवडिऊण चलणेषु नेयावियं नियमावासं ॥

एत्यन्तरमि समागओ मज्झण्हसमओ । पडियं काल-
 निवेदण ।

मज्झत्यो चिय पुरिओ होइ दढं उवरि सन्नसोयस्तु । १०

एवं कहयन्तो विद्य सूरु नइमज्झमाऊढो ॥

वारविकासिणिसत्यो तुरियं देवस्तु मज्जणमिमित्तं ।

इत्तुककणयकलसो मज्जणभूमिं समालिधइ ॥

एवं सोऊण उड्डिओ कुमारो, गओ मज्जणभूमिं ।

मज्जिओ अणेगेहिं गन्धोदएहिं^१ । कयं करणिज्जसेसं । ११

रयणवरसाहिलासो थ ठिओ विचिन्तयणिज्जे । चिन्तियं च

णेणं । अहो से ख्वं मज्जायणनरिन्दधूथाए । कसया थ एहा ।

ता अविहट्ठो संपओओ^२ इमीए त्ति । चिन्तयन्तस्तु

समागया अत्याइवावेला । ठिओ अत्याइवाए । समागया

१ DF इयस्तु, om next sentence

२ AD इयत्त ।

१ F गंधदब्धेहिं ।

- विमालबुद्धिष्णुहा वयसया । पत्युश्चो चित्तयमविणोश्चो ।
 आशिद्धिश्चो कुमारेण सुविहन्तुजलेण वस्यकमेण अलखिज्ज
 माणेहि गुहियावएहि अणुह्वाए सुज्जमरेहाए पयउदसणेण
 निम्भुमयविभाएण विसुद्धाए वट्ठणाए वचिणए भूमणकलावेण
 ५ अहिणवनेहसुयत्तणेण परोप्पर हासुप्फुल्लवद्धदिट्ठो आरूढ-
 पेम्भत्तणेण सद्धिश्चोचियनिवेशो विज्जाहरसघाउश्चो त्ति ।
 एत्यनारमि समागया चित्तमदभूषणा । दिट्ठो य णेहि
 'गुहियावावडग्गहत्थो त चेव विज्जाहरसघाउय पुत्तोएमाणो
 कुमारी त्ति । पणमिज्जण सहरिस भणिय च णेहि । देव,
 १० किमेध त्ति । तश्चो ईप्पि विहसियसणाह 'निह्वेह तुम्मे
 सयमेव त्ति भणिज्जण समप्पिया चित्तवट्ठिया । निह्विया
 चित्तमदभूषणेहि । विन्धिया एए । भणिय च णेहि । अहो
 देवस्स सब्बत्थ अण्णडिहय परमेसरत्तण । देव, अउत्था एसा
 चित्तयमविच्छिन्ती साहेद विध मिधभाव फुडवयणेहि ।
 १५ चित्तयमे देव दुक्कर भावाराहण । पसमन्ति थ इणमेव एत्य
 आयरिया । अहिणवनेहसुयत्तणेण वि थ परोप्पर हासुप्फुल्ल-
 वद्धदिट्ठित्तण तहा आरूढपेम्भत्तणेण वि थ सद्धिश्चोचिय-
 निवेशय च एत्य असाहिय पि देव जाणन्ति बालया वि,
 किमद्ग पुण इयरे जणा । एव च देव चित्तमत्थे पठिज्जइ ।
 २० जहा विणा चरियादणा^१ अहियारेण जहा कहचि किल

१ DF सप्तत्यल्लिचिविचित्रविहियावावडग्गहत्थो
 चरितादिना ।

१ GE explain

११ 'कारिसयभावशुत्त चित्तयथा' निष्फञ्जद, तारिसयभावसपत्तौ
 नियमेण चित्तधारिणो । ता देव, आमन्नो देवस्स पियदमणेण
 ईदसो भादो न्ति निवेदय देवस्स । ईसि विहसिय कुमारेण ॥
 एत्यन्तरमि समागन्नो सद्भासमन्नो । पढिय कालनिवे-
 यएण ।

सद्भास बडुरान्नो व्य दिणयरो तुरियमत्यमिहरमि ।
 सकेयद्वाण पिव सुरनिरिगुञ्ज^१ समलियद ॥
 वित्थरद कुसुमगन्धो^२ 'अणह दिक्खन्ति' मङ्गलपदेवा ।
 पूरञ्जद रदणाहो रामाहि रमणभवणेषु ॥

एथमायधिकण 'गुरुचलण्यन्दणासमन्नो' ति उट्टिन्नो,^३
 कुमारो, गन्नो जणणिजणयाण सयाम । वन्दिया तेसि चलणा ।
 बड्ढमन्निन्नो णेहि । ठिन्नो कचि काण्ठ गुरुममीवे । उचिय-
 समएण च गन्नो वासगेह । अणुपरन्तस्स रयणवईहव वोलिए
 उचियसमए समागन्ना निहा । पद्दायसमए दिट्ठो णेण
 सुमिणन्नो । जहा किल उवणीया केणावि सोमहवेण दिव्व^४
 कुसुममाला । भणिय च णेण । अहिमया एसा कुमारस्स,
 ता गिण्हउ इम कुमारो । गहिया च णेण, चेत्तूण निदिथा
 कण्ठदेसे ।

एत्यन्तरमि पद्दयाद 'पाद्दाययत्तराद । विउड्डो कुमारो ।
 पढिय कालनिवेयएण ।

१ Δ आरिउ ।

२ Γ चित्तमदि ।

३ CFT सुरसदकुज ।

४ D अणहदि ।

५ Δ सयमप ।

६ D व ।

अह निष्ठासियतिमिरो विश्रोयविऊराण चक्कवाधाण ।
 मगमकरणेकरसो विद्यमिओ अरुणकिरणोहो ॥
 पवियसियकमलवधणा मऊयरगुञ्जन्तवद्धमगीया ।
 पवणधुयपत्तहत्या^१ जाया सुहदसणा नलिणी ॥

१. एय सोऊण हरिसिओ चित्तेण । चिन्तिय च ऐण ।
 भवियल्ल रघणवईसाहेण । न एस सुमिणओ अन्नहा परि-
 णमइ, उववूहिओ^२ पाहाउयत्तरेण, नियमिओ मङ्गलमहेहि,
 पहाए य दिट्ठो । ता आसन्नफलेण इमिणा होयल्ल ति ।
 चिन्तिऊण उट्ठिओ मयणीयाओ, कथ सुहचलणवन्दणाइ
 १०. आवत्तय । ठिओ अत्याइयाए । समागया विमालबुद्धिप्पसुहा
 वधमया । समारद्धा गूढचउत्तयगोट्ठी । पढिय विमाल-
 बुद्धिणा ।

सुरयमणस्स रइहरे नियमभमिर वल्ल धुयकरग्गा ।
 तत्तणधुत्तविवाहा

११. कुमारेण भणिय । पुणो पढसु ति । पढिय विमाल-
 बुद्धिणा । तओ कुमारेण ईसि विहमिऊण भणिय ।
 वरयस्स कर निवारेइ ॥

विमालबुद्धिणा भणिय । अहो देवेण लद्ध ति । चित्त-
 मइया पढिय ।

१०. भावियरइमाररसा समाणित मुक्कवहलसिक्कारा ।

म तरद विवरीयरथ

कुमारेण भणिय । पुणो पडसु ति । पडिय विजमरणा ।
जह कुमारेण । भणिय च लेण ।

जियवभारासमा मामा ॥

भूमणेण पडिय ।

विउणमि मउलिपण्णो पण्णोमग्गु माम्भो^१ सुहर ।
विवरीयसुरयसुहिया

कुमारेण भणिय । पुणो पडसु ति । पडिय भूमणेण ।
जह कुमारेण । भणिय च लेण ।

वीममद उरमि रमणसु ॥

एव च जाव कणि वेण चिट्ठमि, तावागभूण निवेइय
पडिहारेण । कुमार, आमपरिवारणमिगित वाहयालि^१ पठ्ठो
देवो कुमार महावेद ति । कुमारेण भणिय । जं ताओ
चाणवेद ति^२ । उट्ठिऊण परियणममेओ निग्गओ भवणाओ^३ ।
आऊठो जणवोकाह मिलिओ रायमग्गे मरवदग्गु गओ^४
वाहयालि^५ । वाहिया यववे 'मन्हीयतुइइवज्जरदया
आमा । उचियममएण पविट्ठो मयसि । कथं करणिज्जसेम ।
एव च विमिट्ठविणोएण सह चित्तमदभूमणेहि चरच्चिया
कावि दियहा । अयथा य काऊण रयणवईइयगुणकिज्जण
निभरुऊण्ठापराहीणयाए चसन्ताप्ताप्पेण तोए दमणमि^६

१ D माम्भो Af माम्भो ।

२ Af वाहि ।

३ Af om

४ A मेवाओ ।

५ Af वाहि ।

६ C D F F वज्जोय ।

‘एव पि ताव पेच्छामि’ ति समत्थिज्जण^१ निययद्वियएण
समानिद्विया चित्तवद्वियाए रयणवर्द । पुलोदया सिण्हेहसार
अणिमिसलोयणेण, लिद्विया य द्दिट्ठे^२ गाहा ।

द्वियए वि ठिय बाल पेच्छह दिट्ठ पि चित्तयकामि ।

५ इच्छद तद्दावि दद्दु समुसुच्चो अन्तरप्पा मे ॥

एत्यन्तरमि समागया चित्तमदभूषणा । ‘कुमारवत्तह’
ति न धरिया पडिहारेण । पविट्ठा कुमारममौव । दिट्ठा
चित्तवद्विया । ‘देव, किमेथ’ ति अपियमणेहि । ईसि
‘हमिज्जण भणिय कुमारेण । तुवा वयपडिच्छन्दयालिहण

१० ति । तेहि भणिय । देव महापसाओ ति । तथो येत्तूण
निह्विया चित्तवद्विया । विन्दिया एए । वाचिया गाहा ।
चिन्तिय च लेहि । धवा खु सा रायधूया, जा कुमारे-
णावि एव बडमच्चिज्जद । अहवा किमेत्य अच्छरिय,
विसथो खु सा एवविहाए बडमाणणाए । ता इम एत्य

१५ पत्तयालं, न सिग्घमेव एय देवौए निवेदज्जद ति
चिन्तिज्जण भणिय चित्तमदणा । देव, अउन्वो एस पडि-
च्छन्दओ । अहो इयमेत्य अच्छरिय, जमदिट्ठ पि नाम
एवमाराहिज्जद । भूषणेण भणिय । देव, एरिया चेव सा
रायधूया, न किचि अन्नारिस । धवा य सा, जा देवेण

२० एव बडमच्चिज्जद ।

१ OF समारब्धिसव ।

२ Glt देहयो ।

३ F वि० ।

४ GE अथ० DF भूष० perha ३ भूष० ? ।

एत्यन्तरंमि पविट्टो पडिहारो । भणियं च ऐण ।
 कुमार, समागञ्चो देवसन्तिञ्चो विस्सुभूई नाम गन्धन्विञ्चो
 कुमारदंसणसुहमणुहविउमिच्छइ^१ । कुमारेण भणियं 'पवि-
 सड त्ति । गञ्चो पडिहारो । पविट्टो विस्सुभूई । पणमि-
 ऊण कुमारं भणियं च ऐण । देवो आणवेइ । "अत्थि^२
 अन्धाणं पत्युए गन्धव्ववियारे सरे विष्णमो त्ति, 'तमा-
 गन्तूणमवणेउ कुमारो" । तञ्चो ईसि विहसिऊण जपियं
 कुमारेण । अहो तायस्स अवसमि वड्डमाणो । विस्सुभूइणा
 भणियं । कुमार, गुणा एत्य वड्डमाणहेयवो, न अवसमेत्तं ।
 चित्तमइभूमणेहि भणियं । एवमेथं^३, सयसगुणपगरिसो^४
 कुमारो त्ति । तञ्चो 'जं ताञ्चो आणवेइ' त्ति भणिऊण
 उट्ठिञ्चो कुमारो, गञ्चो नरिन्दभवण ।

इयरे वि चित्तमइभूमणा विन्धिया कुमारविन्नाणाइस-
 एण गया भवणं । भणिञ्चो य चित्तमई भूमणेण । अरे
 चित्तमइ, संपन्नमन्दाण समीहियं । ता इमं एत्य पत्तयालं ।^५
 आलिहिऊण जहाविन्नाणविहवेण कुमारखवं अमंसिऊण
 कुमारसु दुयं गच्छन्, जेण दट्ठूण कुमारख्वाइसयं चिय
 इमस विन्नाणाइसयं^६ च देवी लज्जं मंजोएइ रायधूयं
 कुमारेण सह^७ । एवं च कए समाणे मा चेव रायधूया
 सयसगुणमंजुया महादेवो मजायइ त्ति । चित्तमइणा ।

१ F add. ति ।

२ D inserts ता ।

३ D corrects this in एवमेथं

४ ACFF om

५ CFF om

- भणियं । अरे भूषणय, मसिऊण कुमारस्स गच्छन्ताण, को
दोमो त्ति । भूषणेण भणियं । अरे पत्युयविधाओ, जओ
न पेसेइ लड्डं अहे कुमारो त्ति । चित्तमइणा भणिय ।
अरे अत्थि एय, ता एव करेन्ह । आलिहिओ कुमारो ।
१. तओ घेतूण ॥ कुमारालिहियचित्तवट्ठियादुय^१ च घेतूण
निगयया अओज्झाओ । गया कालक्कमेण सङ्गउर । 'पविट्ठा
निपयभवणेषु । वीयदियहे च गघा देवीभवणं । दिट्ठा^२
णेहिं देवी । साहिओ 'धणुव्वेयगुणणाइओ 'गन्धव्वमर-
मसयावणोयणपज्जवसाणो सयलवुत्तन्तो । दसिओ से कुमारो
१०. कुमारालिहियचित्तवट्ठियादुय च । ^३तओ सपरिओस निह-
विऊण कुमारह्वं कल्लाकोसञ्च च परितुट्ठा एमा । दवाविध
चित्तमइभूषणाण पारिओमिय । 'निरुविओ कुमारो
देवीए । चिन्तिय च णए । अहो से ह्वसयया, अहो अव-
त्याणगइओ मंठाणविसेमो । तओ अदसयकोउएण 'अजाय-
११. मतोसाए कुमारदसणस्स निरुविधाओ 'अन्नाओ 'वि-
चित्तवट्ठियाओ । 'अहो से ह्वपगरिमाणुह्वो विस्साणपग-
रिसो' त्ति विन्धिया देवी । वाचिया च णए मा धूय-
पडिच्छन्दयहेट्ठओ कुमारलिहिया गाहा । हरिमिया

१ F. चित्तवट्ठियः । १ CEF om the next two sentences D : marg

२ D adds च । ३ OEI om, D : marg

४ CLb om all down to परितुट्ठा । ५ A adds पुओ वि ।

६ A सजाय, D sec manu । ७ A om

चित्तेण । चिन्तिय च तीए । धन्ना खु मे धूया, जा
 कुमारेण एवमहिलसीयद^१ । पेसिओ च णाए मयणमञ्जुया-
 हत्यमि कुमारपडिच्छन्दओ रयणवईए । भणिया थ एसा ।
 हला, भणाहि मे जाय, जहा लज्ज एय भिक्खेहि । गघा
 मयणमञ्जुया । दिट्ठा रयणवई । उवणीया चित्तवट्ठिया । ५
 भणिय रयणवईए । ^१हत्ते किसेय ति । तीए भणिय ।
 भट्ठिदारिए, पेसिओ खु एस पडिच्छन्दओ देवीए, आणत्त
 च तीए, जहा लज्ज सिक्काहि एय ति । रयणवईए भणिय ।
 हला, को उण एस आलिहिओ । मयणमञ्जुयाए^२ भणिय ।
 न थाणामि निस्सुसय । एत्तिय पुण तक्केमि, एस भयव १०
 पुरन्दरो । रयणवईए भणिय । हला, महत्सुलोयणदूमिओ
 खु एसो सुणीयद । मयणमञ्जुयाए भणिय । जइ एव, ता
 नारायणो । रयणवईए भणिय । हला, सो वि न एव
 कणयावयायच्छवी । जइ एव, ता सम्मज्जणमणणन्ददाई^३
 चन्दो । रयणवईए भणिय । हला, न सो वि एव १५
 निक्कलहो । मयणमञ्जुयाए भणिय । ता कामदेवो भवि-
 स्सद । रयणवईए भणिय । हला, कुओ उ तस्स वि ^४उ
 हरज्जकारज्जयवहमिहायय गयस्स ईदसो लायणभोद्दावयारो ।
 मयणमञ्जुयाए भणिय । जइ एवं, ता सयसेव निह्वेउ

१ A •सियद ति ।

२ DF चत ।

३ CE spell here and afterwards •मञ्जुया । •संजुषा ।

४ AF •णारो ।

५ CEF om

- भट्टिदारिया । तत्रो त्तिर निज्जादत्रो रयणवईए । भणिय
 च णाए । हत्ता, तक्केमि एस माणुसो । जत्रो पवड्डमाण
 वयविसेसस्स पुण्वरूव पिव दम लक्खीयइ, अवड्डियवय-
 विसेसा^१ य अमाणुसा । तद्वा निसेसोचिय दमस्स निद्ध
 १ लोयणजुयल, अणिमिस्स च एयममाणुसाण^२ । मयणमञ्जुयाए
 भणिय । सुट्ठु जाणिय भट्टिदारियाए । एवमेथ न सदेहो
 न्ति । अह पुण तक्केमि भट्टिदारियाए खेव एसो वरो
 भविस्सइ ॥ एत्यन्तरमि नियकज्जसगय जपिय सिद्धाएस-
 पुरोहिण । को एत्य सदेहो, अससय भविस्सइ । एय
 १० सोज्जण हरिसिया रयणवई । भणिय मयणमञ्जुयाए
 भट्टिदारियाए सुय निद्धाएसवयण । तत्रो हरिसपरादीण
 थाए ईसि विहमिज्जण^३ सज्जमसिज्जण तीए वयण समारद्धा
 पुत्तोदड । भणिया य चित्तसुन्दरी । हत्ता, उवणेहि मे
 चित्तवट्ठिय वट्ठियासमुग्गय च, जेण मपाडेमि अम्माए सासण
 १४ ति । 'ज भट्टिदारिया आणवेइ' न्ति जपिज्जण सपाडिय-
 मिण चित्तसुन्दरीए । समारद्धा समालिहिउ । तत्रो महया
 अहिणिवेसेण निरुविउ पुणो पुणो तद्धारूवो खेवालिहिओ
 तीए पडिच्छन्दओ । भणिया य मयणमञ्जुया^४ । हत्ता, उव-
 णेहि एयमम्माए, भणाहि य अम्ब 'किसेस आराहिओ न व'

१ CDE *वेसो ।

२ CEF add ति ।

३ A *इय वयसकमसेण ।

४ CEF also spell here and below *मञ्जुसा ।

त्ति । मयणमञ्जुयाए भणिय । जं भट्टिदारिया आणवेद ।
 गया मयणमञ्जुया । विञ्जन्ता य णाए देवी । भट्टिणि, भट्टि-
 दारिया रयणवई विञ्जवेद 'निरुवेह एयं चित्तपडिच्छन्दयं,
 किमेम आराहिओ न व' त्ति । ममप्पिया चित्तवट्टिया,
 गहिया देवीए । निरुविज्जण चिन्तिपमिमीए । अहो मे
 धूयाए चित्तयक्खवउरत्तणं । १ मोहणयरो खु एमो पडि-
 च्छन्दयाओ । आणाविथा य णाए कुमारसिंहिया रयण-
 वट्टचित्तवट्टिया, आमप्पीकया कुमारपडिच्छन्दस्स, जाव
 'अञ्जन्ताणुरूव मिज्जणयं' ति हरिमिया देवी । भणियं च
 णाए । हत्ता मयणमञ्जुए, भणाहि मे जायं, जहा सुट्ठु १०
 आराहिओ, अञ्ज च, सब्बकालमेव तुमं एयाराहणपरा
 हवेज्जसु^१ त्ति; एयं च ते पारिओसिय, तुमं पि एएण एवं
 चेवाराहिय त्ति; निरुवेहि एयस्स चित्तकोसलं ति ।
 भणिकण ममप्पियं मे चित्तवट्टियादुय । 'जं मए वियप्पियं,
 तं तह' त्ति हरिमिया मयणमञ्जुया । गया रयणवई- ११
 ममीवं । भणिय च णाए । भट्टिदारिए, परितुट्ठा ते देवी,
 भणिय च णाए, जहा सुट्ठु आराहिओ त्ति । पेसियं च ते
 पारिओसियं । तं पुण न अञ्जपारिओसियप्पदाणमन्तरेण
 ममप्पिउ^१ जुव्वद । रयणवईए भणियं । हत्ता, देस्सामि ते
 पारिओसियं । पेज्जामि ताव, किं पुण अम्माए पेसियं १०

पारिशोमिय । मयणमञ्जुयाए भणिय । ज भट्टिदारिया
 आणवेद । उवणीया से कुमारलिहिया चित्तवट्टिया ।
 दिट्ठा रयणवट्टेए^१ । चिन्तिय च णए । हन्ता अहं पिव
 एत्थ आलिहिय त्ति । भणिय च णए । हत्ता मयण-
 मञ्जुए, किसेय त्ति । तौए भणियं । भट्टिदारिए, देवीए
 जहा सुट्ठु आराहिओ त्ति आणवेज्जण इम आणत्त, “अञ्ज
 च, मम्बकालमेव तुम एयाराहणपरा इवेज्जासु^२ त्ति
 एथं च ते परिशोमिय, तुम पि एएण एव चेवाराहिय
 त्ति निरुवेहि एयस्सु ‘चित्तकोसल नि,’ तहा ज मए
 तत्थिय, ‘भट्टिदारियाए एसो वरो इविस्सुद,’ त तह त्ति
 तत्थेमि । तञ्चो अच्चन्ताहिलास पुणो चित्तपट्ठगिद^३
 पुलोदय वाचिज्जण च गाह हरिमवसुब्बेणपुलयाए जपिय
 रयणवट्टेए । हत्ता मयणमञ्जुए, किमह एमा आलिहिय
 त्ति । अणुहरद चित्तपट्ठगिद^४ । तञ्चो अच्चन्तं निरुविज्जण
 भणिय मयणमञ्जुयाए । सुट्ठु अणुहरद त्ति । न मज्जद,
 कि भट्टिदारिया आलिहिया, कि वा भट्टिदारियाए चेव
 एत्थ पडिबिम्भ मकन्ता त्ति । तञ्चो हरिमिया रयणवट्टे ।
 भणियं च णए । को उए एसो भविस्सुद । मयणमञ्जु-
 याए भणिय । तत्थेमि, कोइ महाणुभावो भट्टिदारिया-

१ A adds निरुविज्जण च दिट्ठ उवणीयालोवणाए चित्तवट्टियादुर्यं ।

२ CP इवेज्जासि

३ ACJ om चित्त ।

४ D चित्तपट्ठिद

५ Al उपट्ठे D चित्तपट्ठिदतौ ।

पुराई मयसकलारवणायरो रायउत्तो भविस्सुइ । रयण-
 वर्देण भणियं । हला, न कयाइ अहमणेण दिट्ठा, ता कह
 ममाणुराइ त्ति । मयणमज्जुयाए भणिय । भट्टिदारिए,
 तक्केमि, तुम पि इमिणा एमेव चित्तयसगया दिट्ठ त्ति ।
 रयणवर्देण भणिय । हला, कि चित्तयसगयदिट्ठाए वि १
 अणुराओ होइ । मयणमज्जुयाए भणिय । होइ आगि-
 इविसेसओ, न उण मव्वत्य । रयणवर्देण भणिय । कह
 विय । मयणमज्जुयाए भणिय । जहा भट्टिदारियाए
 इममि । तओ ईमि विहसिऊण भौसमियमिमौए । मयण-
 मज्जुयाए भणिय । सामिणि, मा सतप्प । 'अवस्स १'
 सामिणौ इमिणा मज्जुज्जइ' त्ति साहेइ विय मे हियइ ।
 रयणवर्देण चिन्तिय । 'कुओ मे एत्तिथा भागधेया ।
 दुल्लहो खु विनामणी मन्दउल्लाण । एत्यन्तरमि फुरिय
 से वामलोयणेण, आयसिओ पुल्लाहघोसो । परिउट्ठा
 चित्तेण । चिन्तिय च णाए । अवि नाम एयमवि एव १ १'
 हवेज्ज त्ति ॥ एत्यन्तरमि समागया पियमेसियादिहाणा'
 चेडौ । भणिय च णाए । भट्टिदारिए, देवी आणवेइ,
 जहा 'आसखा भोयणवेला, ता आवस्सुय करेहि' त्ति ।
 तओ 'ज अम्मा आणवेइ' त्ति भणिकुण कुमारमणुसरन्ती

१ MSS कथो ।

२ AD हर्च ।

१ D transposes

२ F नाम ।

‘ઉદ્ધિયા રચલશૈ’ । તથાં ગુરુદેવાદયં નિશ્ચયયં । મુખા ન
 વિદિયા । ગદિયો કુમારપદિષ્ઠસ્યયો । અહો મોષનો
 અન્નવિદ્યામો, મળોદરા ધીરભાનિયયામળોના દિદ્દો, અદ્ય-
 મળો મળો, અચુધારં મળ, મળોરુદ્ધયો અવત્યાળો ।
 ૧ અહો દૈરયો વિ પુરિમવિવેમો અવદ નિ અચ્છરિય ।
 ૭૧ અ કુમારગુણકિષ્કપરાણ અદ્યક્ષમા કદવિ નામરા ॥

‘દયો ય તચિત્તવદિયાદમલવિનોદન કુમારગુણચન્દ્રશા
 વિ ઇમોન નિ । વિદ્યાયો ય એમ મદયરો કુષોદ
 મેતોવલેન । ‘ઉદ્ધિયા એ મદ્યાવળમરિન્દધૂયા કુમારના’
 ૧ નિ ચિન્તિત્તલ યેમિયા તેન તોય પદાનકોમચિયમનેયા
 પદાનરના ।

દયો ય કુમારપદિષ્ઠસ્યયમેતદમલપરા ‘ન ઇયમાન-
 રેન અજુબ્ધો “મુળિયદ” નિ ઉદ્ધિયા રચલશૈ’ । પરિચત્ત-
 મિમોષ રાયકઅમોચિય કરલિત્ત । મમદ્દામિયા અરદેણ,
 ૧ ગદિયા રણરણણ અદ્દીકયા મુશ્ચયાણ, પદિવયા વિદ્યા-
 રેદિ, અોત્યયા મયળજરણ । તયો મા ‘મોમ મે દુરતદ’
 નિ માદિત્તલ મહિયળના ઉવળયા મયલિત્ત । તત્ત્ય ઉળ
 પવદુમાળાણ વિચમિયાણ અળવરદમુલ્લતમાળેનમદ્દળ આપ-
 નુપ્પિં મળપામેદિ અળપજ્ઞાવળાણ દિદ્દોણ અન્નદ્દામામ-
 ૧ મોમમ જાવ એવ એવ ચિદ્દદ, તાવ અરિમવસુપ્પાવળોયળા

समागया मयणमञ्जुया । भणिय च णाए । भट्टिदारिए,
 चिर जीवसु त्ति । पुष्पा ते मणोरहा । ज मए तक्किय,
 त तहेव जाय ति । रयणवईए भणियं । हला, किं तय
 'तक्किय, किं वा तहेव जाय ति । मयणमञ्जुयाए भणियं ।
 भट्टिदारिए एयं तक्किय, जहा एमो चित्तपडिच्छन्दओ ५
 भट्टिदारियाए चेव वरो भविस्सुत्ति । जाव त तहेव
 जायं ति । तओ कडिसुत्तय टाऊण भणिय रयणवईए
 'हला कह विय' । मयणमञ्जुयाए भणियं । सुए ।
 अत्थि अह दओ भट्टिदारियासमौवाओ देवीसयामं गया,
 जाव पप्फुल्लवयणपड्या मह चित्तमदभूमणेहि मन्तयन्ती १०
 दिद्धा मए देवी । भणिय च णाए । हला मयणमञ्जुए
 भणाहि मे जाय रयणवई, जहा 'पुष्पा ते मणोरहा तुव
 भागधेएहिं, दिद्धा तुम पणयपत्यणामहगघ अओज्झामा-
 मिणो महारायमेत्तौवल्लसुवस्स कुमारगुणचन्दस्स' । रयण-
 वईए भणिय । हला, किमिमिणा असवहेण । मयण- १५
 मञ्जुयाए भणिय । भट्टिदारिए, नेयमसवद्ध, कहावमाण
 पि ताव सुणेउ भट्टिदारिया । तओ देवीए भणिय
 'आराहिओ तए एम चित्तयस्सेण, परितुडो य भयव
 पयावई, जेण सो चेव ते 'अकयञ्जकन्नारायदारियापारिग्गहो
 भत्ता विदणो' त्ति । एयं सोऊण हरिमिया रयणवई । २०

दिशं मयणमञ्जुयाए निययाहरणं । चिन्तिय च सह्रिमं
 'कह सो चेव एम गुणचन्दो' ति । अहो जहत्थमभिहाण ।
 अवगञ्जो विय मे सतावो, तस्स मेहिणौसद्वेण समागञ्जो
 मुत्तिमन्तो विथ परिञ्जोसो । मयणमञ्जुयाए भणिय ।

- ५ भट्टिदारिए, तञ्जो देवीए भणिय 'ता एहि, मज्झिऊण
 गुरुदेवए वन्दसु' ति । रयणवईए भणिय । ज 'अम्मा
 आणवेद । मज्झिऊण महाविभईए वन्दिया देवगुरवो ।
 काराविय महारायमञ्जुयाणो महादाणादइ उचियकर-
 णिज्ज 'ठिद' ति काऊण ।

- ६ अदक्कमेसु कहवयदिणेसु महया वल्लसमुदएण पद्दाण-
 रिद्धीए सगया सहियाहि अदट्ठिया जणणीए अञ्जोञ्जानय-
 रिमेव विवाहनिमित्त पेमिया रयणवइ ति । यत्ता
 थ मासमेत्तेण कालेण । निवेइया महारायमेत्तौवल्लसु ।
 परितुट्ठो एसो । कारावियमणेण वल्लणमोचणाइय कर-
 १५ णिज्ज । कया उचियपडिवत्ती । गणाविञ्जो वारिज्ज-
 दियहो । ममाइट्ठा यवरमहन्तया, जहा 'कुमाराणुक्खं
 मव्व करेह' ति । कथ च सेहि पुन्नकसनिवत्तिय
 चेव मव्व । 'अमारइआओ हट्ठभवणसोहाओ, दवाविय
 'पाउलाण दविणजाय, भण्डारपत्तय वाइऊण कहट्ठियाइ

पद्मणाहरणाद्, निष्कविद्यं देवज्ञाद् चेत्, ^१ मज्जाविद्या
 पद्मणावेयण्डा, भूमाविद्याश्चो आमवन्दुराश्चो, ^२ कट्टाविद्या
 धयमालोदसोद्धिया रक्षा, द्वाविद्य ^३ नयरचच्चरेसु तस्योल-
 पडलादय ^४ । तश्चो पमत्ये तिद्धिकरणमुज्जत्तजोण पमाहिश्चो
 वरनेवच्छेण सुणेन्तो मेयमङ्गलमहं पेच्छन्तो पहट्ठपरियणं ^५
 नमन्तो गुरुदेवे पुज्जन्तो वन्दिन्तोएण पद्मणमवच्छरियव-
 यणश्चो ममाकूढो धवलकरिवरं कुमारो । ठिया य से ^६ मग्गश्चो
 विमालबुद्धिप्पमुहा वयमया । तश्चो वज्जन्तेणं मङ्गलदूरेणं
 पणहमाणाहि वारविलयाहि रहवराहगयरायलोयपरिय-
 रिश्चो अहिणन्दिज्जमाणो पउररामायणेण मच्चया विमहेण ^७
 पत्तो रयणवदजन्नावामय । ओइलो करिवराश्चो । पउत्तो
 कट्टणमुसलताडणाइलवक्कणो विही । पवेमिश्चो वज्जयाहरयं ।
 दिट्ठा य णेण चित्तयस्समिम्भ पि ओइमन्तो क्वाइमएण
 रदं पि विमेमयन्तो ^८ मणहरविलामेहिं ईमि पलम्बाहरा
 चक्खवायमिज्जणमरिसेणं यणजुयलेण ^९ तिवलीतरहमोद्धियसु-
 द्विगेज्जमज्जा अमोयपमवागारेहि करेहिं वित्तियनिधम-
 बिम्बा यलकमलानुगारिणा चत्तणजुयलेण भव्वागारदंमणीया
^{१०} मम्वद्ममट्टामिया मयणेण कुण्डमिवामयस्स रामी विद्य

१ D अजयः ।

• A - मंदुराश्चो ।

२ D - विद्याई ।

३ D तंकोणाई, CF तंकोणाईय ।

४ A om ।

५ D अरमर्तवो ।

• CEP (1) मुद्धिगेज्ज

६ A - वमदा • ।

सुहाण निहाणमिव रईए भागरो विय आणन्दरयणाण
 मुणीण वि मणहारिणि अवत्यमणुहवन्ती रयणवद त्ति ।
 हरिमिओ चित्तेण । कय च णेण मिह्हाएमवयणाओ
 पाणिग्गहण । भमित्थाइ मण्डनाइ, पत्ता आचारो,
 १ मपाडिया जणोवचारा । तश्चो त चेत्तूण गओ नियय
 भवण । कय उच्चियकरणिज्ज । अइकन्ता कार वेत्ता
 मणहरविणोएण ।

पठिय^१ कालपाठएण ।

अह हिण्डिऊण दियह भुवणुओवणममत्तवावारो ।

- १० अवररयणागर मज्झिउ व तुरिय गओ सुरो ॥
 दिवसविरममि आधा मउजावियकमललोचना मत्तिणो ।
 अइदूसहसूरविओयजणियपसरन्तमुक्क व ॥
 अत्यमियमि दिणयवे दइयमि व वद्धिधाणुरायमि ।
 रयणिवह सोएण व तमेण तुरिय तश्चो गहिया ॥
- ११ अवहत्थियमिन्ने दुज्जणे व पत्ते पओममयमि ।
 चक्काइ भएण व विहडियाइ अओअनिरवेक्क ॥
 आमज्झचन्दपिययमममागमाए व गहयत्तमिरौए ।
 दियहमिरिमाणजणिय गहिय वरतारयाहरण ॥
 पुच्चटिमावडवयण तोसेण व नियममागमकएण ।
- १० उज्जोवेत्तो ओवहानिवहेण ममुग्गओ चन्दो ॥

माणसिणी माणो मयलज्जणचन्दिमाष्ट क्षिणन्तो ।
 अगणित्य सहितवणं नट्टो घणतिमिरनिवहो ॥
 पुव्वदिमाष्ट निवडिया समिमडाणन्दवाहविन्दु व्व ।
 जाया कञ्चलकलुमा तमभरिया धरणिविवरोहा ।
 मयलधणुभीवरावो व्व मणहरो तुरियल्लणगमणे ॥ ४
 अहिमारियाण नेउरल्लवल्लयरवो पवित्यरिओ ॥
 लल्लसिवरिक्करणं विद्यभिउद्दामवाहणीगन्धं ।
 जाय मियद्धसुहयं सुवणं खीरोयमहण व ॥
 एवविहे पओसे सविसेसं सञ्चियं महारसं ।
 हरिसियमणो कुमारो समागओ नवर रासहरं ॥ ५
 ओहामियसुरसुन्दरिक्खाष्ट वल्लष्ट सपरिवाराण ।
 पप्फलवयणकमल्लष्ट सेविणं सुरविमाणं व ॥
 निडणेहि कवि कालं गमिड छिट्ठाण हासवेड्डेहिं ।
 अविसल्लियाड वल्लयाष्ट निग्गयाओ महीओ मे^१ ॥
 अओल्लमड्डमड्डेण पेळिड नेहपरिणदवसेण । ॥ ६
 सुत्तं^२ वरवड्डमिड्डणं अहासुहं निड्डयनीमासं ॥
 ताव य कुपुरिसरिद्धि व्व झिञ्जिड तुरियमेव आडत्ता ।
 रयणी^३ मरिमित्थीण वि अणवेक्खियपिययमविओयं ॥
 पद्धममारुण व नीओ नहकोट्टिमाड अवरन्तं ।
 तारानिवहो सुपओमरियमियकुसुमपयरौ व्व ॥

दिद्यहपियविरहकायररामायणजणियहिययनिवेय ।
 भुवणमि मुहलकुक्कुडवन्दिणसहो पवित्यरिओ ॥
 होमनिभावहुदूसहविओयचिन्ताउलो व निमिणाहो ।
 जाओ भुवणज्जोवणनिपकम्पनियत्तवावारो ॥

५ चालियलवङ्गचन्दणैनमेरुसुरदाहगन्धसवलिओ ।
 अहियसुरधायासं विलयाण वियम्भिओ पवणो ॥
 खेडुमहिसारियाओ विचडुपिययमक्तय भरन्तोओ^१ ।
 नियगेहाइ सहरिम गघाड रोमच्चियङ्गीओ ॥
 उल्लियताराहरणा पुष्पदिसा मच्छरेण वायन्ता ।

१० जाया अवरदिसामुहलगा दडूण व मियह ॥
 उययधराहरसिहर सूरुओ अह वियडतुङ्गमाकडो ।
 आरत्तमण्डलो तिमिरनिवहसजायरोमो व ॥
 घडियाइ विममवियडियविओयदुक्काइ चक्कवायाइ ।
 दुत्तियमह^२ क व न कुणइ उयओ सुहिय सुमित्तसु ।

१५ पविद्यमियकमलनयणा मज्जयरगुच्छन्तवद्धसगैया ।
 पवणधुयपत्तसुत्ता जाया सुहदसणा नलिलो ॥
 कुमारगुणचन्दो वि य उचियरयणिविरामसमए गीय-
 मङ्गलुसौसेण पहाउयत्तरसहेण विवोहिओ ममाणो काऊण
 तखणोचियमावसुय उचियवेलाए चेव निग्गओ उज्जाण-

१ (E) जोति

२ A भरतीउ ।

१ (D) १ सुदेव ।

२ ॥८९९ वचन

दमणवडियाए । ठिओ तत्य मणोहारिणा विणोएण
कंचि कालं । तओ पविट्ठो नयरिं । कय उच्चिय-
करणिज्ज । एवं च पइदिण रयणवईए सह पवडुमाणणु-
राय सोरुमणुहवन्तस्स अइक्कन्तो कोइ कासो ॥

अथ रादणो मेत्तीवलस्स वियक्को^१ पद्धन्तवासी^२
विग्गहो नाम राया । पेसिओ तस्सुवरि विस्सेवो ।
दप्पुहुरत्तणेण अकयथाणयपयाणादनीदमगो सस्यमवगच्छि-
ऊण अवसरविद्वलविग्गहेण परादओ विग्गहेण । जाणा-
वियमिण रादणो मेत्तीवलस्स । कुविओ राया, सयमेव
पयट्ठो अमरिसेणं । विन्नन्तो कुमारेण । ताय, न खलु^{१०}
केसरौ मियाले कम विहेइ । मियालप्पाओ विग्गहो ।
ता अलं तंमि सरभेण । आणवेव म ताओ, जेण पावेइ
सो तायकोवाणलपयङ्गत्तण मि । रादणा भणिय । जइ
एव, ता नेपिइऊणमगसेससंठिए नरवई लउ गच्छसु ।
कुमारेण भणियं । महापसाओ । अल च तन्निमित्त^{११}
खेइएहिं सेसनरवईहिं । खुहो^{१२} खु सो तवस्सो । ता
अल तमि सडाए न्ति । भणिऊण अहासन्निहियसेस-
संगओ 'अल तायपरिइवलेससवणे अणवणीए एयमि
विमयसेवणाए वि' मोत्तूण रयणवईं गओ विग्गहोवरि
कुमारो, पत्तो य मासमेत्तेण कालेण तस्स विमय ।^{१३}

१ A विद्वहो, Cb विच्छको explained अववणय ।

१ AD खुहो ।

- विग्गहो वि य 'कुमारो मयमागओ' त्ति विद्याणिऊण
 ममस्सिओ दुग्गं । ठिओ रोहगसजत्तोए^१ रोहिओ कुमा-
 रेण । विदयट्ठियहे य उक्कडयाए अमरिमस्स अणअत्थयाए
 नोईण भिच्चयाए विग्गहस्स भच्चिहियाए मामिणो 'अच्चिय-
 ५ णियाववएसेण अमाहिऊण कुमारस्स ममारहो ममंत-
 हरो' । पयट्ठमाओहणं । विममयाए दुग्गस्स पौडिज्ज-
 माण पि कुमारसेत्तं अभयमाणपसर ति अहिययरमाढत्तं
 जृज्जुड । जाओ महामगामो । विद्याणिओ कुमारेण ।
 निमामिओ जेण । निवत्तिय कहकहवि सेअ । भणिया
 १० य रायउत्ता । अजुत्तमिमं अयत्तमग्गे पओयणे अत्ताण-
 मायामिड । ममस्सिओ ताव एमो दुग्ग । रोहिय चिम
 अन्नेहि । न एत्थ अवसरो पसादयव्वस्स । इट्ठा य मे
 कुलउत्तया, ॥ बडमओ तेसि नामो । नामो य पठमो
 नोईणं । अण्णो य एमो विग्गहो 'भुत्तो ॥ ताएणं
 १५ ठिओ मवन्धिपस्से । ता न जुत्तमेयमि^२ एगपए पोहमं
 द्देउ । आढत्तो य अविणयनामणोवाओ । अओ मम
 मरीरटोहयाए माविथा तुभे, जहा पुणो वि एरिम न
 कयव्व ति । तेहि भणिय । अ टेवो आणवेद ।
 विमात्तबुद्धिणा उवत्तहो विमओ । विदुत्ताद्द गामागर-
 २० मडमाद्द रायपुत्ताण । निरुत्ताद्द गाढगुप्पयाद्द, निरुत्तो य
 पज्जोहारो । अद्दक्कन्ता कहवि दियहा ॥

१ D मज्जं । २ CE अवि । ३ ए समरा । ४ ए जुत्तो । ५ CE अयति ।

एत्यन्तरं कर्हपि परिव्रजमन्तो समागन्तो तमुद्देशं वाण
 मन्तरो । दिट्ठो य णेण वाहयालीगन्तो कुमारो ।
 गहिन्तो कमाएहि । चिन्तियं च णेण । एमो सो दुरा-
 पारो । अहो से धीरगइयया, न तीरण एम अन्धारि-
 सेहिं वावाइउ । आठत्तं च णेणिसं १८८८ । ता एध-
 सामिणो सहायत्तणेण अन्नगरेमि एधस्सु ति । चिन्तिऊण
 दिट्ठो य णेण पासायतल्लभंठिओ विग्गहो । वज्जमन्निओ
 विग्गहेण । भणिय च णेण । किमत्थं पुण भवं इहा-
 गन्तो ति । वाणमन्तरेण भणियं । तुह सहायनिमित्तं ।
 वेरिओ वि य मे एम दुरापारगुणचन्दो, न मक्खलोमि एधस्सु १९
 उययं पेच्छिउ । अहुवावाइओ य कुट्ठो महं एम अओ-
 ण्णाए सनिओगवावडत्तणेण । न दिट्ठो अन्तराले, दिट्ठो
 य संपयं मल्लयपत्थिएण । ता अलं ताव मम मल्लय-
 गमणेणं । समाणेमि अन्तरे भवओ विग्गहं ति । विग्गहेण
 भणियं । जइ एव, ता येवमियं कारणं । किं वज्जणा २०
 जपिएण । नेहि म अज्ज रथणीए गुणचन्दसमौवं, जेण
 अज्जेव समाणेमि विग्गह ति । वाणमन्तरेण भणियं ।
 सायत्तमेय, तओ पवड्ढवित्तिकाओ सेव एमो ति ।
 संपहारिऊण सह पहाणपरियणेणं ठिओ गमणसज्जो
 विग्गहो । अदक्कन्तो वाभरो, समागया मज्झरथणी । २१

- भणियं वाणमन्तरेणं 'एस देसवात्तो' त्ति । अण्णपच्चमो
 उच्चल्लिओ विग्गहो । विज्जापहवेण नौओ वाणमन्तरेण
 पवेमिओ गुणचन्दवासभवणे । दिट्ठो य खेण पसुत्तो कुमारो ।
 भणिओ य धीरगहय । भो भो गुणचन्द, मए मह
 ५ विग्गह काऊण वीसत्थो सुवसि^१ । ता उट्ठेहि संपयं,
 'करेहि हत्थियार ति । 'माऊ माऊ, भो विग्गह, माऊ,
 मोहणो ते ववसाओ' त्ति भणमाणो उट्ठिओ कुमारो ।
 गहिधमणेण खग्ग । एत्यन्तरमि इम वदयरमायल्लिऊण
 धाविद्या अङ्गरत्ता, निवारिया कुमारेण । भणिया य
 १० जेण । भो भो माविद्या मम मरौरदोहयाए; न एत्थ
 अन्नेण पहरियव्व । किं न^२ आवज्जिया तुम्हे इमस्स
 इमिणा ववसाएण । ता तुम्हे खेव एत्थ विग्गहसत्तामया,
 विग्गहो उण मम मह इमेण । एत्यन्तरंमि वाणमन्तरेण
 'अरे खुदुपुरिस, कौदमो तुह इमिणा विग्गहो' त्ति
 १५ भणमाणेण समाहओ खग्गलट्ठीए कुमारो । 'हण हण' त्ति
 भणमाणो य मपरियणो उवट्ठिओ विग्गहो । कुट्ठाइ
 ओहरणाइ । सिक्काइसएण पायं वञ्चियाइ कुमारेण ।
 जाओ य खे भासुरभावो । तओ उक्कडयाए पुलंस
 पगिड्डयाए वीरियपरिणईए दुण्णधरिमयाए मामिभावस्स
 २० हीमयाए विग्गहादौणं केमरिकिमोरएण विय भिन्दिऊण

गयपौढं^१ विस्त्रिवि विगहपुरिसे 'उवयारि' ति अदाऊण
 खगप्यहारं केसायट्टणेण पाडिओ विगहो । कओ से
 उवरि पाओ । एत्यन्तरमि कुमारपरियणेण पाडिया
 विगहपुरिसा, 'जयइ कुमारो' ति समुद्धाओ कलयसो ।
 पणट्टो वाणमन्तरो । चिन्तियं च णेण । अहो से
 पावकससु अणाडलत्तण, अहो माहप्पगगरिसो, अहो
 कयल्लुया^२, अहो एगमारत्तण ; अहो मे अहसया, जमेव-
 मवि एसो न वावाइओ ति । ता इमं एत्य ताव
 पत्तयाल, जमओज्झाउरि गन्तूण निवेएमि एयस्स
 विणिशयं, जणेमि एयपरियणस्स सोयं । एवमवि कए १०
 ममाणे अवगय चेव एयस्स ति । चिन्तिऊण पयट्टो
 अओज्झामन्तरेण ।

इओ य 'उट्टेहि^३ भो महापुरिम उट्टेहि^४, कुणसु
 हत्थियार' ति भणिऊण सुक्को कुमारेण विगहो । न
 उत्थिओ एमो । भणिय च णेण । देव, कीइमं देवेण सह १५
 हत्थियारकरण । अनुत्तमेय 'पुब्बि पि, विसेसओ सपयं ।
 विणिज्जिओ अह देवेण । पत्ते वि वावायणे 'न वावाइओ'
 ति अहिययर वावाइओ ति । ता कि इमिणा 'असिलिट्ट-
 चेड्डिएण । कुमारेण भणिय । उत्थियमेयं तुह महाणुभाव-

१ A - पौढः

२ D उल्लेहि ।

३ D कयल्लुया A कयल्लुया F कयल्लुया ।

४ A पुब्ब ।

५ CE किलिट्टः ।

- याए । अह्वा किमेत्य अष्करोय, ईदसा चेव महावीरा
 हवन्ति । विग्यहेण भणिय । देव, कौदसा मम महाणुभावया
 महावीरया थ, कि वा दयाणि वज्जणा जपिएणं ।
 विन्नवेमि देव । देउ देवो समाणत्ति नियनरिन्दाणं,
 * वावाएण्णु मं एए, पेक्खउ थ देवो ममावि कावुरिमचेट्ठियं
 ति । कुमारेण भणिय । सोहणो कावुरिमो, जो एव-
 मज्झवसइ पसुत्त थ सत्तु विणा पदारेण बोहेइ । ता किं
 एइणा असवद्धपलावेण । दिआ तए मम पसुत्तावावायणेण
 पाणा, मए वि भवओ एव विमओ त्ति । गच्छउ
 १० भव विग्यहेण भणिय । जइ एवं, ता अन्नं पि देव
 जाएमि । कुमारेण भणिय । साहीण भवओ, ज मए^१
 आयत्त ति । विग्यहेण भणिय । करेउ देवो पसाय
 मम ओलगाए । कुमारेण भणिय । मा एवं भए,
 ताएभिओ तुम मम जेइभाउगो^२ । ता जइ भवओ वि
 १५ वज्जनय, ता तायमयास सेव गच्छसु त्ति । पडिवन्न
 विग्यहेण । काराविय थ णेण वद्धावणय ति । तदिय-
 हमेव उक्कोट्ठिय दुग्ग । पयडा मह विग्यहेणमओग्गा-
 उरि कुमारो ॥

एत्यन्तरमि समागओ नत्य भयव ममतणमणिसुत्त-

- १० लेइकच्चणो दयालू मल्लजीवेसु अणुवगियपरहियरओ^३

१ D मम ।

२ A addवेसु त्ति

३ CDH add वम ।

विमुद्धेहि चउहि माणेहिं 'पडिवोहममओ गुणवन्दस्स' त्ति
 वियाणिकण ममन्निओ लद्धिमन्तसाह्महिं पुब्बपरियाय-
 मिहिस्साहिवो विजयधम्मो नामायरिओ त्ति । ठिओ
 गुणसंभवादिहाणे उज्जाणे । दिट्ठो कुमारपरियणेणं ।
 निवेदय कुमारस्स । देव, महानवस्सो इओ नाइदूरे
 तवोवणे विट्ठह । एय भोज्जण देवो पमाणं ति । महा-
 तवस्सि त्ति हरिमिओ कुमारो । गओ तस्स वन्दण-
 निमित्तं सह विग्गहेण पहाणपरियणेण य ।

दिट्ठो य जेण तद्धिवममेव गुणसंभवंमि उज्जाणे ।
 धमो व सुत्तिमन्तो आयरिओ विजयधम्मो त्ति ॥ १०
 सुमणणन्दियविबुद्धो बह्वमउणनिसेविओ अमयसारो ।
 चतभवस्सोरमायरमिलयरई तियमविडवो व्व ॥
 उयहि व्व धीरगहओ सूरुओ व्व पणामियाखिलतमोहो ।
 चन्दो व्व भोमनेसो जिणिन्दवयणं व अकलङ्को ॥
 भवठिइनिमाउ जेण य विचलियतावेण भव्वकमलाण । ११
 मिलामिओ असेओ अउज्जसूरेण तमनिवहो ॥
 दट्ठूण य त जाओ सुहपरिणामो दढं कुमारस्स ।
 परिचिन्तिय य जेणं अहां तु खस्सु एम कयउणो ॥
 ओ मम्ममङ्गहारं ओ परपौढानियत्तवावारो ।
 ओ परहियकरणरई ओ मंगाराउ निव्विओ ॥ १२

ता वन्दामि अहमिण भयवन्त तद् य पञ्जुवामामि ।
 माह्मण दमण पि ऊ नियमा दुरिय पलासेद् ॥
 एव ॥ चिन्तिऊणं विहिणा सह विग्यहेण तो भयव ।
 अहिवन्दिओ य षेण आयरिओ मपरिवारे ति ॥
 तेण वि य धयन्नाहो तद्ध कओ मोरुखोखुलाहसु ।
 जो १मिखवमसुहकारणमउव्वचिन्तामणी कप्पो ॥
 उवविमसु ति य भणिओ गुहणा वरणन्तिए तओ तम्स ।
 उवविहो उ कुमारो विग्यहपरिवारपरियरिओ ॥
 एत्यन्तरमि महमा गयणाओ दिव्वहवमपओ ।
 तत्यागओ पद्दो जुडम विज्जाहरकुमारो ॥
 १अह वन्दिऊण य गुरु भणियमणेण भयव महन्त मे ।
 कोडु तुह वुत्तन्त कहिओ जो मपथ तुमए ॥
 कणगउरसामिणो तमि सेव मघरे दढप्पहारिणु ।
 मगपडिवत्तिमाई इहभवपञ्जायपञ्चन्तो ।
 ओहण मए एसो तखयरजणाठ विन्दय दट्टु ।
 ते पुच्छिऊण गाओ तओ य अहमागओ इहय ॥
 ता जद न अन्तरायं जायद अन्नसु कुमलजोयसु ।
 माहेहि तओ भयव त मग्गमणुगहदाए ॥
 भणियमह कुमारेण अण वि भयव अणुगहो एव ।
 कौरउ इमसु वयण अहवा भयवं पमाण ति ॥

तो जपिय भयवया निसुणह जइ तुषा एत्य कोइ ति ।
 मगपडिवत्तिमार्द सुन्दर जो मज्झ बुत्तन्तो ॥
 अत्थि इह भरहवासे मिहिला नयरी जणमि शिखाया ।
 तीप्र अहमासि राया नामेण विजयधम्मो त्ति ॥
 इट्ठा य चग्गमहिमी देवी नामेण चन्दवम्प^१ त्ति ।
 सा अस्सया य सहसा इत्यौरयण ति काऊण ॥
 मन्तविहाणनिमित्त हरिया केणावि मन्तमिद्धेण ।
 अन्नेउरमज्झगया भइ हिययमयाणमाणेण ॥
 कहिओ य मज्झ एमो बुत्तन्तो कहवि विजयदेवीए ।
 सोऊण य मोहाओ मओमि अइय महामाह ॥
 यरिवौजिऊण य तओ चन्दणरससित्तताभियण्डेहि ।
 पडिओहिओ न्हि दुक्क मवविर वारविल्लयाहि ॥
 गहिओ य महादुक्केण तह जहा विस्सिउ पि न चएमि ।
 तह दुक्कत्तस्स य मे बोलीणा मिथिऽहोरत्ता ॥
 नवर चउत्थदियहे समामओ तिव्वतवपरिक्खौणो ।
 भूदपमाहियदेहो जहाधरो मन्तमिद्धो त्ति ॥
 भणिय च णेण नरवइ कञ्जेण विणाउत्तो तुम कोस ।
 मन्तविहाणनिमित्त नण जाया तुह भए नौया ॥
 कप्पो ॥ तत्थ एमो जेण तुम जाइओ न त पढम ।
 न य तीप्र मीलभेओ जायइ देहस्स पीडा वा ॥

- ना मा सतप्य दृढ कथाया आरभ्यो तुम तौ ए ।
 जुष्मिहसि^१ नियमभ्यो ह्य भणिक्रणमदमणो जाभ्यो ॥
 अहमवि य गभ्यो मोह तहेव आभासिभ्यो परियणेष ।
 हा देवि दीहविरहो कत्य तुम देहि पडिवयण ॥
 ६ मोहवसयाण से से आलावा होन्ति तमि कालमि ।
 परिचत्तरज्जकण्यो ठिभ्यो अह तस्य विलयन्तो ॥
 दद्रूण भवणवावीरयाद् विलमन्तहसमिऊणाद् ।
 परियणपीडाजणय मोह वड्ढो गभ्यो अहय ॥
 कि वड्ढणा नरयसम मज्झ तया दुक्कमणुहवन्तस्सु ।
 १० वोल्लोणा पल्लिभोवमत्तुणा मामा कहवि पच्च ॥
 कइवयदिणेषि नवर मुक्को अनिमित्तमेव दुरेण ।
 परिदणहिययाणन्द जाभ्यो य महापमोभ्यो से ॥
 जाया य मह चिन्ता अभ्यो विय मज्झ अन्तरप्पा से ।
 जाभ्यो पप्पसच्चित्तो ता कि पुण कारण एत्थ ॥
 १५ एत्थन्तरमि महमा भिद्ध पविघसियसोयणजुएण ।
 वड्ढावएण मज्झ जहागभ्यो देव तित्थयरौ ॥
 सोऊण दम वयण हरिसवसपयट्ठपयड्ठपुल्लएण^२ ।
 वड्ढावयस्सु रत्तमा दाऊण जसोचिय किपि ॥
 गन्तूण भूमिभाय येव पुरभो जिणस्स काऊण ।
 २० तत्थेव नमोक्कार परियरिभ्यो रायवड्ढेहि ॥

नो अपि भयवया निसुण्ह अदं तुभ एत्य कोडु ति ।
 मग्गपडिवत्तिमार्द सुन्दर ओ मग्ग बुत्तन्तो ॥
 अत्थि इह भरहवासे मिहिन्ना नयरी ^१अणमि विक्काथा ।
 तीष्ठ अहमासि राया नामेण विजयधम्मो त्ति ॥
 इट्ठा य चग्गमहिन्नी देवी नामेण चन्दवम्म ^२ त्ति ।
 सा अन्नया य महसा इत्यौरयण ति काऊण ॥
 मन्तविहाणनिमित्त हरिया केणावि मन्तमिद्धेण ।
 अन्नेउरमग्गगथा मह हिययमयाणमाणेण ॥
 कहिओ य मग्ग एमो बुत्तन्तो कहवि विजयदेवीए ।
 सोऊण य मोहाओ गओमि अहय महामाह ॥
 परिवौजिऊण य तओ चन्दणरसमित्तताभियण्डेहि ।
 पडिबोहिओ न्हि दुक्क मव्विर वारविलयाहि ॥
 गहिओ य महादुक्केण तह अहा विक्किउ पि न चएमि ।
 तह दुक्कत्तस्स य मे बोलीणा तिप्पिऽहोरत्ता ॥
 नवर चउत्थदिघहे समागओ तिन्वतवपरिक्खौणो ।
 भूइपसाहियदेहो जडाधरो मन्तमिद्धो त्ति ॥
 भणिय च णेण नरवद कप्पेण विणाउलो तुम कौस ।
 मन्तविहाणनिमित्त नणु जाया तुह मए नीया ॥
 कप्पो य तत्थ एसो जेण तुम जाहओ न त पढम ।
 न य तीष्ठ मौलभेओ जायद देहस्स पौडा वा ॥

ता मा सतप्य दृढ कृष्णमा आरभ्यो तुम तौष्ट ।
 जुष्णिहसि^१ नियमभ्यो दूय भणिकुणमदसणो जाभ्यो ॥
 अहमवि य गभ्यो मोह तदेव आसासिभ्यो परियणेण ।
 हा देवि दीहविरहो कथ्य तुम देहि पडिवयण ॥
 १ मोहवसथाण जे जे आलावा होन्ति तमि कालमि ।
 परिचत्तरज्जकज्जो ठिभ्यो अह तत्थ विलवन्तो ॥
 दट्ठूण भवणवावीरयाह विलमन्तहसमिज्जणाह ।
 परियणपीडाजणय मोह बज्जसो गभ्यो अहय ॥
 कि बज्जसा नरयसम मज्झ तथा दुक्खमणुहवन्तस्सु ।
 १० बोलौणा पलिभ्योवमत्तुमा मामा कहवि पथ ॥
 कहवयदिणेहि नवर मुक्खो अनिमित्तमेव दुक्खेण ।
 परियणहिथयाणन्द जाभ्यो य महापमोभ्यो मे ॥
 जाया य मह चिन्ता अन्नो विय मज्झ अन्तरप्पा मे ।
 जाभ्यो पमसच्चित्तो ता कि पुण कारण एत्थ ॥
 ११ एत्थन्तरमि महमा मिट्ठ पवियमियलोयणजुण ॥
 बद्धावण मज्झ जहागभ्यो देव तित्थयरो ॥
 धोऊण इम वयण हरिसवमपयट्ठपयड्ठमुलण^१ ।
 बद्धावयस्स रहमा दाऊण जहोचिय किपि ॥
 गन्तूण भूमिभाय येव पुरभ्यो जिणस्स काऊण ।
 १० तत्येव नमोक्कार परियरिभ्यो रायवन्नेहि ॥

दाऊण य आणत्ति करेह करितुरयजुग्गाजाणादं ।
 मयराहं मज्जादं वज्जामो जिणवरं नमिउ ॥
 भूसेह य अप्पाणं वत्थाहरणेहि परमरमेहिं ।
 मयमवि य जिणमयाम जाओ अह गमणजोगो^१ त्ति ॥
 भुवणगुरुणो वि ताव य पारहं तियमनाहभणिण्हिं ।
 देवेहि ममोमरण मयरीए उत्तरदिमाए ॥
 वाउकुमारेहि मयं चालियनन्दणवणेण पवणेण ।
 ओयणमेत्ते खेत्ते अवहविओ रेणुतणनिवहो ॥
 मेहकुमारेहि नओ सुरहिजलं मौयलं पवुड्ढ ति ।
 उउदेवेहि य महमा दमज्जुवणाह कुसुमाहं ॥
 पायारो रयणमओ निष्पविओ कप्पवामिदेवेहिं ।
 बीओ य कच्चणमओ ओरमियसुरेहि मयराहं ॥
 तदओ कलहोयमओ निष्पविओ भवणवामिदेवेहिं ।
 वन्तरसुरेहि य कय एक्केके तोरणार्थं ॥
 मज्जे अमोयदरुओ गन्धायद्धियममन्तभमरउलो ।
 कुसुमभरनिमियडाओ निष्पविओ वन्तरसुरेहिं ॥
 मौहामण च तम्म य रयणमधमहो य पायपौढं तु ।
 विविहमणिरयणधत्तिय तेहिं धिय भत्तिजुत्तेहिं ॥
 पडिमुद्धकुन्धधवन् मणहरविलमन्तमोत्तिओऊल^२ ।
 कत्तत्तयं च गुरुणो तिष्ठयणनाहत्तणुप्फाणं^३ ॥

हेममयचित्तदण्डे^१ पवणपणवन्तधयवडसणाहे ।

गयणतलमणुलिहन्ते^१ निष्कविण मौहचक्रधण ॥

हमउलपण्डुराओ गयणमि कयाउ चामराओ य ।

अलहरयणियमराओ मणहरसुरदुन्दुहीओ ॥ ॥

५ तदणरविमण्डलनिह निमित्त वरकणयणोण्डरीयमि ।

पुरओ धम्मचक्र निष्कविय वन्तरसुरेहि ॥

भामण्डल च वियड निष्कविय दिक्कदिणयरक्काय ।

तेहि चिय जयगुरुणो^१ कूचितवनेयवन्त व ॥

इय तियसेहि विरइए तिऊधणनाहसु अह समोसरणे ।

१० पुब्बदारेण तओ तत्य पविट्ठो जिणो भयव ॥

काऊण नमोक्कार तित्यसु पयाहिण च उवविट्ठो ।

पुम्माभिमुट्ठो तहिय पडिपुणो मारयवसि व ॥

सेसेसु वि तिसु पासेसु भयवओ तत्य तिण्णि पडिमाओ ।

देवेहि निष्मियाओ जिणमिम्बममाउ दिव्वाओ ॥

१५ इन्दा य विमलचामरमणहरपरिभूमिएककरकमला ।

उभओ पासेसु ठिया जिणण वेउव्वियपरौरा ॥

सीहामणमि विमले दाहिणपुम्बेण नाइदूरमि ।

तित्ययरसु निसणो मुण्णिनमिओ मणहरो सेट्ठो ॥

^१पुब्बदारेण पविमित्त मुण्णिणो तह कप्पवामिदेवौओ ।

१ In AD the word ends in O Fl's sentence does not construe.

१ ? Ch कविमर explained कर्षांतर

१ ACF read पुब्बदारेण पविमित्तमसु तसु मयया उट्ठिया चरमारा
वेसाचिदेवौओ साऊओओ य ।

अज्जा उद्धति तद्धि नमिउ अग्गेयदिसिभाए ॥
 दाहिणदारेण पविमिऊणमह दाहिणावरविभाए^१ ।
 भवणवणजोइमाण देवौउ ठियाउ अदनिऊयं ॥
 अवरदारेण पविमिऊणमवरहत्तरेण निमिणा ।
 जोइसिया वन्तरिया देवा तह भवणवासी य ॥
 उत्तरदारेण पविमिऊण पुम्बुत्तरेण उ निमिणा ।
 वेमाणिया सुवरा नरनारिणया य भविग्गा ॥
 अहिउत्तमयमयाधिवकुङ्कुडमम्मारमादया मन्वे ।
 ववगयभया निमिणा पाधारवरन्तरे वीए ॥
 तिचसेहि वि जाणाइ मणिरयणविहसियाइ रक्काइ ।
 ठविद्याइ मणहराइ पाधारवरन्तरे तइए ॥
 एवं च निरवसेस सिद्ध तत्तो समागणण मह ।
 कक्काणणण नवर देवी तत्येव दिद्ध त्ति ॥
 तत्तो य मपयट्ठो जिणवन्दणवत्तिचाउ सयरह ।
 मिङ्गारियमुत्तुङ्ग धवलगदन्द समाहूढो ॥
 तूररवप्फुषदिस दिट्ठो नयरौउ निग्गओ नवर ।
 जम्माजजुगरहवरगणहि राईहि परियरिओ ॥
 येवमिह भूमिभाय तुरिय गन्नूण करिवराउ अह ।
 ओइणो तियमकय दूढूण य त समोसरणं ॥
 हरिसवसपुल्लदयड्ढो तत्थ पविट्ठो य परियणसमेओ ।

- दारेण उत्तरेण दिद्वो य जिणो जयक्काओ ॥
 दद्वूण य जिणयन्दं हरिस्सवसुत्तसियवहलरोमस्सो ।
 धरणिनिमित्तमद्दो इय नाहं युणिसमादत्तो ॥
 जय तिज्जयण्णैक्कमज्जल जय नरवर सच्चिवल्लह जिणिन्द ।
 १ जय तवसिरिसंसेविय जय दुल्लयनिज्जियाणज्ज ॥
 जय घोराजियपरौमह जय लडहभुयज्जसुन्दरीभमिय ।
 जय सयससुणियत्तिज्जयण जय सुरकयसुहसमोमरण ।
 जय भविथकमल्लदिणयर जय असुरनरामरौमपाणवदय ।
 जय तिज्जयणचिन्तामणि जय जौवपपासिअसुहम् ॥
 १० जय समाहत्तारय जय जिण गयरागरोमरयनिवह ।
 जय सयसजौववक्कल जय सुणिवद परमनीसज्ज ॥
 जय रागमोगवज्जिय जय जय नीसेमबन्धणविमुक्क ।
 जय भयव अपुणवव जय निहवमसोरत्तवपत्त ॥
 जय गुणरहिथ महागुण जय परमाणु जय गुरुअणत्त ।
 ११ जय जय माह सयभुव जय सुज्जम^१ निरञ्जण सुणोम ॥
 इय थोक्कण सहस्रिय जिणयन्द परमभत्तिसज्जुत्तो ।
 गणहरयमुहे य तओ नमिक्कणं साज्जणो सजे ॥
 तियसार्द्धे य तहिं नमिक्कण अहारिहे षण्ठे ॥
 सवविद्वो भुवणगुरु नमिक्कण पुणो सपरिवारो ॥
 १० अह भयव पि जिणवरो नियठाणठियाण मन्वसत्ताण ।

ભવજન્નહિપોયભૂયં દય ધમ્મં કહિત્તમાઢત્તો ॥

૧ જોવો અણાદનિહણો પવાહઓ નારકક્કમ્મજુત્તો ।

પાવેણ સયા દુહિઓ સુહિઓ ઘણ હોદ ધમ્મેણ ॥

ધમ્મો ચરિત્તધમ્મો સુયધમ્માઓ તઓ ય નિયમેણ ।

કમચ્છેયતાવસુદ્ધો સો સ્વિય કણ્યં વ વિઙ્ગેઓ ॥

પાણવહાર્દયાણ પાવટ્ટાણાણ જો ઉ પહિમેહો ।

ઝાણજ્ઞયણાર્દણં જો ય વિહી એસ ધમ્મકમો ॥

વજ્ઞાણુટ્ટાણેણં જેણ ન વાહિજ્ઞદ૧ તથ નિયમા ।

સંભવદ ય પરિસુદ્ધં સો ઉણ ધમ્મંમિ હેઓ ત્તિ ॥

જોવાદભાવવાઓ મન્નાદપમાહઓ દહં તાવો ।

એહિ સપરિસુદ્ધો ધમ્મો ધમ્મન્તણમુવેદ ॥

એહિ જો ન સુદ્ધો અન્નચરમિ વ ન સુદુ નિબ્બહિઓ ૧ ।

સો તારિમઓ ધમ્મો નિયમેણ ફલે વિરુવચદ ॥

એમો ॥ જન્તિમો જ પુરિમત્થો એત્થ વસિઓ નિયમા ।

વહ્ચિજ્ઞદ મયલેસું કક્કાણેસુ ન મંદેહો ॥

એત્થ ય અવહ્ચિઓ ન હિ વહ્ચિજ્ઞદ તેસુ જેણ તેણેમો ।

મમ્મ પરિક્કિરુલ્લો બુદ્ધેહિ મદનિહણદિટ્ઠીએ ૧ ॥

સુદ્ધમો ૧ અસેમવિસઓ માવજ્ઞે જત્થ અત્થિ પહિમેહો ।

રાયાદવિહણમહં ઝાણાદ ય એમ કમસુદ્ધો ॥

૧ Cf Kalakacarya Kathānaka 2-9 ZDMG, vol 34 p 258.

૧ CE વાહિજ્ઞદ - વાપાચવે ।

૨ CE નિબ્બહિઓ = નેવ હિત ।

૩ A સુદ્ધીર ।

૪ CE અસેમ = અ સ્વપા ।

जह सणवदकाएहि परसु पौडा दई न कायव्वा ।

झाएयव्व च सया रागादविपक्कजाल तु ॥

धूळो न मव्वविमओ भावज्जे जत्थ होद पडिसेहो ।

रागादविउडणसह न थ झाणाद वि तथासुद्धो ॥

५ जह पच्चहि बडएहि वि एगा हिमा 'सुम निमशाए ।

इच्छार्द झाणमि च झाएयव्व अगारार्द^१ ॥

^१सद अप्पमत्तयाए संजमजोएसु विविहभेएसु ।

जा धम्मियस्स वित्ती एय वज्ज अणुत्थाए ॥

एएण न बाहिज्जद मभवद थ त दुग पि नियमेण ।

१० एएण जो विसुद्धो सो खलु केएण सुद्धो नि ॥

जह पच्चसु ममिईसु तौसु थ गुत्तीसु अप्पमत्तेण ।

मव्व चिय कायव्व जइणा सद^२ कादगार्द वि ॥

जे खलु पमायजणया ममहार^३ ते वि वज्जणीया उ ।

मज्झयरवित्तीउ तहा पालेयव्वो च अप्पारणो ॥

११ जत्थ उ पमत्तयाए मज्जमजोएसु विविहभेएसु ।

ना धम्मियस्स वित्ती अणुत्थाए तथ होद ॥

एएण बाहिज्जद^४ मभवद थ त दुग न नियमेण ।

एएण जो ममेओ सो खण केएण नो सुद्धो ॥

१ CL तदा मुक्तादो

२ D = राड CF सय्यारानो - धर्मारानि + वेरो ।

३ A सय CE अनि ।

४ CL explain यदि मज्झात ? ।

५ CE बरादादो = विराधादो । D विषयाद ।

६ CE बावि = ।

जह देवाण सगीयगादकज्जमि उज्जमो जदणो ।
 कन्दप्पाईकरण असवयवणाभिहाण च^१ ॥
 तह अन्नधम्मियाण 'उच्छेओ भोयण गिहे गमण'^२ ।
 अविधारगाह एय पाव वज्ज^३ अणुट्ठाण ॥
 जीवाहभाववाओ जो दिट्ठे^४ ठाह मो खलु विहट्ठो ।
 बन्धाहसाहगो तह एत्थ इमो होह तावो त्ति ॥
 एएण जो विमुट्ठो सो खलु तावेण होह सुट्ठो त्ति ।
 एएण चासुट्ठो असुट्ठओ होह नायव्वो ॥
 सन्तासन्ते जीवे निष्साणिसे थ^५ ऐगधम्मो थ ।
 जह सुहवन्धाईया जुज्जन्ति न अन्नहा नियमा ॥
 सन्तस्स सरूवेण पररूवेण तहा असन्तस्स ।
 हदि विविट्ठत्तणओ^६ होन्ति विविट्ठा सुहाईया ॥
 इहरा सन्तामेत्ताहभावओ कह विविट्ठया तेसि ।
 तदभावमि तदत्थो हदि पयत्तो महामोहो ॥
 निच्चो वेगसहावो 'सहावभूयमि कह नु मो दुक्खे' ।
 तत्तुच्छेयनिमित्त असमवाओ पयट्ठेज्जा ॥
 एगन्ताणिसो वि थ^७ सभवसमणन्तर अभावाओ ।
 परिणामिहेउविरहा अममवाओ थ तस्स त्ति ॥

१ A वा । २ Cf दायन्ता । ३ A कट्ठ । ४ D वज्ज ।

५ Cf द्वासो खलुविहट्ठा । दिट्ठिहा जो । ६ D विधाणिसाउ ।

७ D 'सवज्ज' । ८ Cf विवाहणमी मुक्खो । 'भूय कमि कह न सुहट्ठो' ।

९ Cf 'विधनथो थ' ।

न विमिद्वकज्जभावो अणईयविमिद्वकारणत्तामि ।
 एगन्तमेयवक्खे नियमा तद्द मेयपक्खे य ॥
 पिण्डो घटो य न घटो तत्फलमणईयपिण्डभावाओ ।
 तद्दईयत्ते तत्त उ तद्द भावादन्नयादिप्ता ॥
 एवविद्वो उ अप्पा मिच्छत्तादौहि बन्धए कथ ।
 सक्खत्ताईएहि य सुच्चइ परिणामभावाओ ॥
 सकदुवभोगे चेव कहचिदेगा^१हिणरणभावाओ ।
 इहरा कत्ता भोत्ता उभय वा पावइ यथा पि ॥
 वेदेइ जुवाणकथ बुद्धो चोराइफलमिह कोइ ।
 न य सो तथो न अर्खा पच्चत्ताइप्पसिद्धीओ ॥
 न य गाणओ सोऽह कि पत्तो पावपरिणइवमेण ।
 अणुइवमधाणाओ लोगागमसिद्धिआ चेव ॥
 इय मणुयाइभवकथ वेथइ देवाइभवगओ अप्पा ।
 तत्तुवे तद्दा भावा सक्खमिण होइ खववम् ।
 एगन्तेण उ मिच्चो ऽणिच्चो वा कह नु वेयए मकड ।
 एगमहावत्तणओ तदणन्नरनामओ चेव ॥
 जीवमरीराण पि उ मेयाभेओ तहोवलम्भाओ ।
 मुत्तामुत्तत्तणओ हिक्कमि पवेयणाओ य ॥
 उभयकडोमयभोगा तटभावाओ य होइ नायलो ।
 बन्धाइविमयभावा तेमि तद्द ममवाओ य ॥

एतत् सररीरेण कड पाणवहासेवणए ॥ कर्म ।
 त खलु चित्तविवाग वेणइ भवन्तरे जीवो ॥
 न उ त चेव सररीर नरगाइसु तस्स तह अभावाओ ।
 भिन्नकडवेयणमि य अदण्णसङ्गो बला होइ ॥
 एव जीवेण कय कूरमणपयइएण ज कय ।
 ॥ यइ रोइविवाग वेणइ भवन्तरसररीर ॥
 न उ केवलओ जीवो तेण विमुक्कस्स वेयणाभावे ।
 न य सो चेव तथ खलु लोगाइविरोहभावाओ ॥
 एव नियदेहवहे उवयारे वा वि पुणपावाइ ।
 इहरा घट्टाइभट्टाइनाथओ नेव जूज्जन्ति ॥ १०
 तथभिन्नमि^१ य नियमा तन्नासे तस्स पावइ नासो ।
 इहपरलोगाभावा बन्धादीण अभावाओ^२ ॥
 देहेण देहमि य उवघायाणुग्गहाइ बन्धादी ।
 न पुण असुत्तो सुत्तस्स अण्णो कुणइ किञ्चिदवि ॥
 अकरेत्तो य न बज्झइ अदण्णसङ्गा सदेव भावाओ । ११
 तन्ना मेयाभेए जीवसररीराण बन्हाइ ॥
 मोक्खो वि य बन्धस्सा^३ तथभावे स कह कीम वा न मया ।
 कि वा हेऊहि तहा कह व सो होइ पुरिमत्थो ॥
 तन्ना बद्धस्स तओ बन्धो वि अणाइम पवाहेण ।
 इहरा तदभावणी पुव्व चिय मोक्खमसिद्धी ॥ १२

१ A - भेदमि ।

२ १ अमभाओउ OE पभाओओ ।

३ १ बद्धस्सा CDFE सु ।

- अणुभूयवत्तमाणो बन्धो कथमत्तणादमं वह नु ।
जह उ अईओ कालो तहाविहो तह पवाहेण ।
दोमइ कम्भोवचओ सभवई तेण तस्स विममो वि ।
कणगमलस्स १य तेण उ सुक्को सुक्को त्ति नायओ ॥
५. एमाइ भाववाओ जत्थ तओ होइ तावसद्धो त्ति ।
एस उवाएओ खलु बुद्धिमया धीरपुरिसेण ॥
एयस्स उवाथाण काउ आसेविऊण भावेण ।
पत्ता अणन्तजोवा सामयसोउ लज्ज मोउ ॥
ता पडिवज्जइ मग्ग धम्ममिण भावओ मए भणिय ।
१०. असन्तदुमइ खलु करेइ मफल मणुयजग्ग ॥
इय भणिऊण जाए तुण्हिक्के तस्सुण जिणवरमि ।
परिसा कयञ्चलिउडा भणिय परिओममावसा ॥
धरणिनमिउत्तिमङ्गा इष्कामो मामण ति जपन्ती ।
उघामिधमुहकमला पुणो वि ठाणं गया नियय ॥
११. तत्थ य केइ पवसा मग्गत्त देमविरइवयमग्गे ।
असे उ सत्तमङ्गा जाथा ममणा ममियपावा ॥
एत्यन्तरमि ॥ मए दिइ देवो तहिं ममोमरणे ।
जाथा य मज्झ चिन्ता हन्त कुओ एत्थ देवि त्ति ॥
१मरिय च मन्तामिद्धस्स त मए पुव्वमन्तिर्यं वयण ।
१०. परिचिन्तिर्यं च एत्थं पुच्छामि जिणं नियाणं त्ति ॥

किं पुन मए कय परभवमि जसोदमो विवागो न्ति ।
 देवीविरहमि दढ अणुद्वय दासण दुख ॥
 परिपुच्छिओ य एय नमिऊण मए जिणो निरवमेस ।
 पुब्बकयकमदोस सओ वि दय कहिउमाढत्तो ॥

अत्यि इहेव गिरिवरो जम्बुद्वीपमि भारहे वामे । ५
 विज्झो न्ति सिहरमयपज्जलियमहोमहिमणाहो ॥
 दरियमयदलियपरिणयहरियन्दणसुरहिपसरियाओओ ।
 फलपुट्ठतवरद्वियविहङ्गगणविरुयमहालो ॥
 नामेण १सिहरमेणो तय तुम आसि मयरराओ न्ति ।
 वज्जसत्तघायणरओ अचन्तविमयगिद्धो य ॥ १०
 तय अणेगाणि तुमे वराहवसपमयहरिणजुयलाह ।
 रणे विओदयाह भीयाह सुधाभिलासीणि ।
 देवी वि य ते एसा तुह जाया आसि मिरिमई नाम ।
 वक्कलदुगुमवसणा सुज्जाफलमालियाहरणा ॥
 स तुम इमोए सहि मच्छन्द गिरिनिडज्जदेसेसु । १५
 विमयसुहमणुइवन्तो चिट्ठमि काले निदाहमि ।
 एत्यन्तरमि एक्को गच्छा साहण पहपरिबद्धो ।
 परिखौणो हिण्डन्तो त देस आगओ नवर ॥
 दहूण साहगच्छ अणुगम्या तुह मणमि छप्पन्ना ।
 हा कि ममन्ति एए अदविममे विज्झकन्तारे । २०

तेहि वि य 'तुज्ज धम्मो कच्चिओ जिणदेमिओ सुमाह्वहि ।

पडिवन्ना दय तुम्हे कम्मोवसमेण तं धम्मा ॥

दिन्ना य नमोक्कारो मामयस्सिवसोक्ककारणभूओ ।

भत्तिभरोणयवयणेहि मो य तुम्हेहि गच्चिओ न्ति ॥

सुण्णिऊण तह थ तुम्हा जम्हा कम्माण्हावचरिय च ।

माह्वहि ममादट्ट कायप्पमिण ति तुम्हेहि ॥

पक्खस्सेगदिणमो आरम्हा वञ्जिऊण भावञ्ज ।

पदरिक्कसठिएहि अणुमरियव्वा नमोक्कारो ॥

तमि थ दिणमि तुम्हा जह वि सरीरविणिवायण कोइ ।

चिन्तेज्ज तह करेज्ज व तहावि तुम्हेहि स्वमित्तव्व ॥

एव सेवन्ताण तुम्हा जिणभासिय इम धम्मा ।

अचिरेण होहिइ धुव मणहरसुरसोक्तमपत्ती ॥

तुम्हेहि वि भत्तीए सोऊणमिण सुमाज्जवयण ति ।

एव ति अणुवगय गएहि माह्वहि विस्स च ॥

तह सेव कचि काल अन्नोन्नवहुमाणमड्डेहि^१ ।

अह अन्नया ॥ तुम्हा पोमहपडिम पवन्नाण ॥

तुज्जमि विज्जमिहरे गयकुम्भत्थलविचारणेक्करमो ।

धुयपिड्ढकेभरसठो दरियमदन्दो समणौणो ॥

त दट्टूण तुमए^२ तथोय सिरिमद निणऊण^३ ।

वामकरगोयरत्थ गच्चिय कोदण्डमुद्दाम ॥

१ I तुज्ज ।

२ D मड्डेहि ।

३ ACDE तुमाय ।

४ CF निवेगय दट्टा ।

भणिय च भौह मा भायसु त्ति एयसु ॥ समञ्जीणा ।

एसो 'ऊ पमवराया ममेक्कसर'वायसज्जो त्ति ॥

ता मिरिमई'ऊ भणिय एव एय ति को'इत्य' सदेहो ।

कि तु गुरुवयणमेघ 'पामुक्क होद अन्हहि ॥

५ जन्हा गुरुहि भणिय मरौरविणिवायण पि तुक्काण ।

जद कोद तमि दियहे करेज्ज तुक्कोहि खमियम् ॥

ता कह गुरुण वयण सुमरन्नेहि गुणभूमिय नाह ।

परलोयबन्धुभूय कौरद विवरौयमन्हेहि ।

अह सोत्तूण धणुवर तुमए' तो मिरिमई इम भणिया ।

१० सच्च गुरुण वयण कह कौरद अन्नहा सुयणु ॥

तुह नेहमोहिण मए वि एयमिह ववसिय आमि ।

ता अलमेएण पिए गुरुवयणे आयर कुलसु ॥

एत्यन्तरमि 'हस्सियमहेण नहद्वण स पूरेन्तो ।

महिदिन्नतलपहारा उवट्ठिआ तुम्भ सौहो त्ति ॥

१५ परिचिन्तिय च तुमए गुरुवणमपरिवाल्लणानिहमो ।

उवधारि चिय एसा अन्हाण पमवनाहो त्ति ॥

इय चिन्तिनो ॥ तुम नहरेहि वियारिओ सुतिस्सेहि ।

कुविण अकुवियमणो जायासहिआ मदन्देश ॥

अहियासिओ च तुमए जायासहिण सो उवसम्मो ।

२० जो कुपुरिसाण सावय अच्चत्य दुरहियासो त्ति ॥

१ CP य ।

२ Ckt *वाय* ।

३ ADF इत्य ।

४ AD ए० ।

५ AD तुमए

६ AD उल्लिख० ।

चदऊण तन्नो देहं विसुद्धचित्ताद् दो वि ममकाल ।

मोदस्ये उववन्नाद् दड्ढिमन्ताद् मयराह ॥

पल्लिन्नोवमाजयाद् तत्थ य भोए जहिच्छिण्ण भोत्तुं ।

खीणाजयाद् तत्तो चदऊण दहेव टौवमि ॥

जायाद् जत्थ जह वा संजोयं सुन्दर च पत्ताद् ।

जह पाविन्नो य दुक्ख विरस तह सपयं सुणसु ॥

अवरविदेहे खेत्ते चक्कउरं नाम पुरवरं रत्तं ।

उत्तुङ्गधवल्लपायारमण्डियं निचसनयर व ॥

तत्थामि पत्थिवो वासवो अ चरपुरिसल्लोयणसहस्रो ।

सद्द वड्ढियविमयसुहो नामेणं कुरुमियद्धो त्ति ॥

तस्सामि अग्गमहिमो देवो नामेण बालचन्द त्ति ।

तोस्ये गम्भंमि तुम चदऊण रुद्धंमि जववन्नो ॥

देवो वि य ते रत्तो बालस्स सुभ्रमणस्स गेहंमि ।

उववन्ना कयउष्सा कुरुमद्देवोप्प कुच्छिंसि ॥

ताण वड्ढएहि दोणह वि मणोरुहमएहि १दिणपमत्थंमि । १५

जायाद् तथा तुम्हे ह्वाद्दण्णेहि कलिघाद् ॥

तत्थ य समरमियद्धो नामं तुह ठावियं गुरुयणेण ।

देवोए वि य नाम अमोघदेवि त्ति मगीयं ॥

कालेण दोषि वि तन्नो मयलकलागहणदुब्बियद्धाद् ।

कुसुमात्तहरभवणं जीव्वणमह तत्थ पत्ताद् ॥

दिश्रा असोयदेवौ तदया तुञ्ज सुभूमणनिवेण ।
 परिणीया य तए वि ॥ सुपमत्यविवाहजोएण ॥
 भुञ्जन्ताण पयाम विमयसुह नवर वसए काली ।
 तुम्हाण मपरिश्रोम अश्रोम बहुरायाण ॥

- ५ अह अयया पिया ते पलिय द्दूण आयसवेओ ।
 दाऊण तुञ्ज रक्ख देवौअ मम स पम्बइओ ॥
 जाओ य तुम राया मिज्जियनियमण्डलो भरज्जमि ।
 चिट्ठमि विमयपसत्तो भुञ्जन्तो मणइरे भोए ॥
 अह तिरियविमजोयणनिद्वयतग्घायजणियकम्भसु ।

- ६ एत्यन्तरमि विरमो सावय जाओ विथाओ स्ति ॥
 आमि तहि चिय १विजए मग्गामयरमि मिरिवली राया
 तेण सह तुञ्ज जाओ अणिमित्तो विग्गहो कहवि ॥
 तुह के पहाणओहा ते पन्ने मिरिवल ममजीणा ।
 अशुवगओ तुमाए तेण मम तह वि सगामो ॥

- ७ १जाए य तमि तदया महाविमहेण मिरिवत्तेण तुम ।
 वावाइओ सि सावय विणिहयनियसेअसेअए ॥
 मरिऊण य उववओ रोहज्जाणेण नवर निरयमि ।
 सत्तरमसागराऊ नेरइओ कप्पदोसेण ॥
 सोऊण तुञ्ज मरण असोयदेवौ वि उवगया मोह ।

- ८ १हित्थेण परियणेण नवर आमासिया सन्ती ॥

रीदृज्जाणीवगया काकण धम्विग्धमस्यत्य ।
 तुह नेहमोदियमई नियाणमेव महापाव ।
 राथा ममरमियद्धो उप्पन्नो नवर जत्य ठाणमि ।
 तत्येव मन्दभग्गा जाएज्ज अह पि नियमेण ॥
 तो ऊयवह पविट्ठा किलिट्ठचित्ता य नवर मरिज्जण ।
 अत्येव तुम नरए इमौ वि तत्येव उववन्ना ॥
 मत्तरसमागराऊ गमिओ दुक्खेण कहवि तुम्हेहि ।
 तत्य अहाउयकालो निच्चुप्पिगेहि भीएहि ॥
 उप्पट्ठिज्जण य तुम निरयाओ पुक्खरद्धभरहमि ।
 जाओ सि गहवइसुओ वेष्ठाए दरिद्दगेहमि ॥
 एमा वि तुज्ज जाया तत्येव य भारहमि वासमि ।
 जाया दरिद्दधूया नवर तुज्ज सजार्दए^१ ॥
 कालेण दोणि वि तओ^२ तुम्हे अह जोम्भण उवगयाद ।
 जाओ य कहवि नवर तत्य वि तुज्जाण वीवाहो ॥
 नेहवसेण ॥ तुम्हे तत्य वि दारिद्ददुक्खविमुहाद ।
 चिट्ठह जहासुहेण अओख बद्धरायाद ।
 अह अज्जया य दिट्ठा नियए गेहमि अच्छमाणेहि ।
 तुम्हेहि साऊणौओ समुयाणकए पविट्ठाओ ॥
 दट्ठूण तओ ताओ सट्ठासवेगपयडपुलएहि ।
 पडिप्पाहियाउ फासुयभिक्खादाणेण विहिपुव्व ॥

१ A पचाय D निष्ठाद, CP वेषाह E चित्तार

२ CP सजालीया ।

३ D तुज्ज ।

कस्य द्विधाउ तुभे इय पुट्टाओ य ^१ताहि वि य सिद्ध ।

वसुधेद्विधरममीवे^२ पडिस्सए नयरमज्झमि ॥

घेत्तूण फुल्लनियरं वासरविरमंमि तो पयट्ठाइ ।

पुब्बकहियं महरिम पडिस्सय भत्तिजुत्ताइं ॥

१ पत्ताइं च कमेण परसमय वड्डमाणसट्ठाइं ।

दिट्ठा य तत्थ गणिणौ सुपसन्ता सुधया नाम ॥

पुरओ भठियपोत्यय^३निविट्ठदिट्ठी ममन्ततणुणाला ।

लोयणभमरभरोणयसुवयणकमला कमलिणि ज्व ॥

वित्थिलमहत्थाइ ठियाइ एक्कारस पि चट्ठाइं ।

१० कमलदलकोमलमि वि जीए जीहाउ चर्गमि ॥

सा वन्दिया य नवर गणिणौ तुभेहि विन्दियमणेहि ।

करयलकयञ्जलिउड हरिमवसुविम्वपुलएहिं ॥

तौए वि धवलण्डमरविणिग्गउत्ताणिएक्ककरकमल ।

अद्भुत्तामियवयणाउ ^४भाणिय धम्मलाहो त्ति ॥

११ भणियाणि य जिणयन्दे वन्दइ काऊण कुसुमवुट्ठिं ति ।

पुरओ जिणाण जेणं सुच्चइ ससारवानाओ ॥

काऊण कुसुमवुट्ठि गम्भडुं कुट्ठिममि जिणयन्दे ।

अइ वन्दिऊण य तओ गणिणिममीवे निसणाइं ॥

गणिणीउ तओ भणिय निमलपरिणिन्तदणकिरणोह^५ ।

१० परिवसइ कस्य तुभे इहेव ^६इय जपमाणेहि ॥

१ CFF तेहि ।

२ F मिड for पर ।

३ CE निप३० ।

४ CF पमणिया

५ D विरणेहि ।

६ AD इह ।

तुमेहि साङ्गणीए जीए दिहाइ गोयरगयाए ।
 भणिय अज्जेवन्हे वसहि 'पुट्ठाउ ए एहि ॥
 गोयरगयाउ धणिय सङ्गावन्ताइ तइ य एयाइ ।
 तित्थयरवन्दणत्थ भत्तीए दहागयाइ ति ॥
 गणिणीए तन्नो भणिय साङ्ग कय धम्मनिहिचिच्चाई । ५
 ज एत्थ आगयाइ किच्चमिण नवर भविद्याए ॥
 जन्हा जयमि सरण धम्म मोत्तूण नत्थि जीवाण ।
 सारौरमाणसेहि दुक्खेहि पच्चिदुयाए ति ॥
 न य सो तौरइ काउ जहट्ठिओ वञ्जिऊण मणुयत्त ।
 न पुण चल अमार सुविणयमारन्दजालसम । १०
 लद्धूण माणुमत्त धम्म न करेइ जो विधयलुद्धो ।
 दहिऊण चन्दण सो करेइ अङ्गारवाणिज्ज ॥
 धम्मेण मयलभावा सुहावहा होन्ति जीवलोयमि ।
 धम्मेण मासयसुह लभइ अचिरेण परमपय ॥
 सो उण विघलियराएहि भावओ जिणवरिन्दचन्देहि । १५
 होइ परिचिन्तिएहि वि अलाहि कि ता पुलइएहिं ॥
 ता सुट्ठु कय एय ज दट्ठु आगयाइ जिणयन्दे ।
 जिणसाङ्गदमणाइ हदि विचारेल्लि दुरियाइ ॥
 कहिओ य तौष्ठ धम्मो तुमेहि वि नवर सुद्धचित्तेहि ।
 पडिवन्नो जिणभणियो कया य मङ्गमसविरई यं ॥ २०

गमिऊण कचि कासं नमिऊण जिणे सुसाऊणोओ य ।

गेहमह पत्तियाहं भणियाणि य नवर गणिणीए ॥

‘एज्जह रह पददियहं एव विय तह सुणेज्जह य धम्म ।

दुक्खविरेयणभूय पवत्तं वीयरामेहिं’ ॥

४ पडिबज्जिऊण ॥ तओ गणिणीवयण गयाणि निपगेह ।

हिट्ठहिययाह धणियं धम्ममि कयाणुरायाह ॥

कहवयदिणेषु य तथा जायाह परमभत्तिजुत्ताह ।

उक्किट्ठमावणाह विषयसुहनिवत्तचित्ताह ॥

अणुवालिऊण पवर सावयधम्म अहाउयं जाव ।

५ मरिऊण बम्भनोए कप्पमि तओ ऽववन्नाह ॥

आउ च तत्थ तुम्ह अहेमि सत्ताहियाह अयराह ।

तत्तो चरऊण इह नरवद्गमेहेसु जायाहं ॥

तिब्बं च सवरजप्पे कप्प तुमए कय इमोए वि ।

अणुमोदयं ति तप्प उ परिणामो निरयवाममि ॥

६ अणुहोओ चिय तुम्हेहि तह य भरहंमि खुहमणुयभवे ।

तक्कप्पसेमयाए अणुहयमिण तए दुक्ख ॥

ता सुणिऊण विवाय एवविहमेत्थ पावकप्पाणं ।

तह ‘अयह जहा पावह एहिह पि मुणो न दुक्खाह ॥

इय कहियमि नियाणे सवित्थरे तत्थ लोयनाहेण ।

७ पडिबद्धमोहपपर जाओ मे परमध्वेगो ॥

भणियो य निऊयणगुरु भयवं मिवभोक्ककारणं परमं ।

गेणहामि तुह समीवे पञ्चजं तुम्ह वयणेण ॥

देवोऽ परियणेण य एव बड्डमन्निऊण मे वयणं ।

विज्जन्तो इणमेव उ नित्यकज्जकएण भुवणगुरु ॥

भणिय च भुवणगुरुणा अहासुहं मा करेह पडिवन्धं । ५

भवगहणमि अमारे किच्चमिण मवर भविषाण ॥

मोऊण इमं वयणं भावेण पवञ्जिऊण मयरुहं ।

काऊण लोथमग्ग पडिवन्ध दन्वओ ताहे ॥

एसो मे वुत्तन्तो कणयउरे साहिओ मए रओ ।

मग्गपडिवत्तिमादो इहभवपञ्जायपञ्चन्तो ॥ १०

एयं मोऊण समुप्पओ मन्वेसि मंवेओ । चिन्तिय च
 ऐहिं । एवं विवागदारुणं मोहचेट्टियं, अरक्तय च जाणवत्तं
 भवसमुदे गुरुवयणनिष्कओ त्ति । वन्दिओ भयवं, 'अणुग्ग-
 हिया अन्हे भयवया नित्यवुत्तन्तकहणेणं' अहिणन्दिओ
 सबड्डमाणं, करयलकयञ्जलिउडं विज्जन्तो गुणचन्देण । भणियं १४
 च । जाणियो मए भयवओ पहावेण जहट्टिओ धम्मो, पण्डा
 मिच्छावियप्पा, सजाया भयवन्तचलणाराहणिक्का ; ता देहि
 ताव मे मिद्धिधम्मोचियाइ वयाइ । विग्गहेण भणियं ।
 भयवं, ममावि । दिन्नाइ भयवया सावयवयाइ । गहियाइं
 जहाविहीए । जाया भावसावया । भत्तिवड्डमाणेहिं १५
 वन्दिओ भयवं । धम्मसाहिऊण भणिया इ णेणं । कुमार,
 वियाणिऊण भवओ पडिवोहममय रयणउराओ अहं एत्य

आगच्छो, समुष्पन्नं च मे जहाहिसिध । ता तर्हि' चेव
गच्छामि । चिद्वन्ति तस्य मह दंसणसुया बहुवे माऊणो ।
पुणो १अओज्झाए १मज्झ भवया दमणं । संव्वहा दढव्वएण
होयव्व । सुमारेण भणिण । अ भयवं आणवेद । आगास-
१ गमणेण ममं सेसमाह्वहि पयट्ठो गुरु । वन्दिओ कुमार-
विग्गहेहिं सुलदओ य भत्तिनिअरेहि । अदसणीहए य
वन्दिऊण परमभत्तीए पयट्ठा अओज्झाउरि ॥

- इओ य तद्विद्यहमेव गओ अओज्झ वाणन्तरो । कथा
णेण कुमारपरियणामणे कवडवत्ता, अहा 'विग्गहेण
१० वावाइओ कुमारो' ति । समागया एसा सवणपरम्पराए
मेत्तीवलकणगोचरं, न महुहिया य णेण । सुया रयणवईए ।
सुच्छिया एसा, समामानिया परियणेण । निवेदय च रओ ।
समागओ राया, बाहोळलोयण चल्लेसु निवडिऊण
विघ्नत्तो रयणवईए । ताय, अणुजाणाहि मं मन्दभादणिं,
१५ पविमामि जलए, परिचएमि एए अज्जउत्ताकुसलसवणे वि
मठिए निज्जवाणे, यावेमि लऊ सुरलोयमठियं अज्जउत्त ।
रादणा भणिय । अविहवे, अलमिमिणा सोएण । असह-
णीयमेय । न खलु केसरी गोमाउणा वावाइव्व । गमाइट्ठो
कुमारस्स सिद्धाएसेण तुह पुत्तजओ; अवितहाएओ य
१० सिद्धाएओ । अणाउल च मे हिययं । दिट्ठो य मए कुपल-
सुविणओ । कुमारमन्तरेण न जाया उप्पाया । अविवत्ता

य तुह अविह्वामिरी । ता न एयममङ्गलं एवं हवइ ।
जम्भन्तरवेरिएण केणवि एसा कवडवत्ता कया भविस्सइ ।
ता परिचय तुमं दणममन्ववमायं । अहावि कहचि अचिन्त-
माम ८ याए देवस्स इयमेव सेव । तओ मल्लेमि सेव अहा-
णमिय पत्तकाल । कौम तुम आउल्लो । पेमिओ य मए ९
अज्ज १ पवणगदनामो लेहवाहओ । मो अक्ख पच्चदियहमन्तरे
आगच्छइ । तओ ममागए १ तस्मि अहाजुत्तं करेस्सामो । न
ताव अन्तरे सनणियव्व ति । रहणवईए भणिय । अ ताओ
आणवेइ । तहावि विअवेमि ताय । तायाएसेण करेमि अह
मन्तियम, टेमि महाढाण, प्रेमि देवयाओ, परिचणमि १०
अज्जउत्तकुसणपउत्तिक्कालाढारओ आहारगहण ति । रादणा
भणिय । करेहि वच्चे, न १ एत्थ दोमो त्ति । रयणवईए
भणिय । ताय, महापसाओ । तओ 'अविहवा हवसु' त्ति,
भणिकुण गओ सेत्तोवलो । पारद्व च णए जहोविथ
मन्तियम । १ दिट्ठा य सव्वमपया १ सपूयणगयाए विचार- ११
भूमिपडिणियत्ता अटकल्लाणए आगिईए परिचत्ता विचारेहि
मगया नाणाओएण समहाभिद्या तवमिरीए गहिद्या खवसमेण
परिणया भावणाए १ परियरिया साऊणौहि विग्गहवई विथ
चरणसपया सेवविद्याहिरस्स धूया कोसलाहिवस्स पत्तो

१ Cf सद्यमतिः । १ C तस्मि । तस्मि २ A ad is अज्ज उपमि
(read उपरि) । ३ A पच्छा CE हस । ४ D insert एत्थतरमि ।
५ A adds ययह । ६ Cf भावणाओ ।

- गिहृत्यपरिचाएण सुभगया नाम गणिणी । त च द्रुण
 पण्डो विय रयणवईए भोओ, आणन्दिया चित्तेण, उल्लसिय
 अन्नवीरियं, वियग्निओ धम्मववसाओ । चिन्तिथं च एण ।
 अहो भयवईए क्वसपया, अहो विषयविराओ, अहो
 ५ परिच्छेयकुसलया, अहो कयत्यत्तणं ति । ता धम्मा अह,
 जीए मए अचन्त अउच्चदसणा सपिण्डिया विय गणसमिद्धी
 विग्गहवई विघ सम्मपया दमणेत्तेणावि पावनामणो
 भयवई दिट्ठं ति । पवहुमाणसुहज्जाणसगयाए य गन्तूण
 सविणय गणिणीममीव वन्दिया गणिणी । धम्मसाहिया ॥
 १० एण । पुणो य भायर वन्दिकण जपिय रयणवईए ।
 भयवद, 'दुहियमज्जवक्कला तुम' ति विज्जवेमि भयवद ।
 जइ न कोइ विरोहो, ता करेहि मे पमाय गेहागमणेण
 ति । अचन्तदुखिया अह जाओ य मे ईमि दुक्कोवममो
 तुह दमणेण, 'वियग्निओ 'पमोओ, विदयधम्ममत्ता' य
 १५ भयवई । ता इच्छामि तुह ममीवे किञ्चि' मोड ति ।
 गणिणीए भणिय । धम्मसीले, धम्मदेसनानिमित्तं गत्य
 विरोहो, किं तु रत्तियच्च सेमज्जणा^१पत्तियाद रयणवईए
 भणियं । भयवद, धम्ममहापरी मे सुहयणो, न तत्थ
 अप्पत्तियाद^२ समवद । गणिणीए, भणिय । जइ एव, ता
 २० तुम पमाणं ति । रयणवईए भणिय । भयवद, महापसाओ ।

१ CFF om "१ CFE अत्ता ।

२ D and la वि

४ C१ अचत्तियाद = अचत्तिय

५ D = वाईय ।

ता एहि, गच्छह । गथा मह रयणवर्द्धे गणिणी, पविट्टा
रयणवर्द्धेह । कथो य णाए संभमादमएणमुच्चिओवयारो ।
उवविट्टा गणिणी पुरओ य मे मपरियणा रयणवदंति ।

गणिणीए भणिय । दच्छ, संसारममावन्ना खु पाणिणो
मत्थे दुरक्तदयौयजम्ममगया अहिहवीयन्ति अणुममय जराए, १
ओत्थारिज्जन्ति मोहतिमिरेण, वाहिज्जन्ति विमयतएहाए,
कयत्थिज्जन्ति इन्दिएहि, पच्चन्ति कोहग्गिणा, अवट्ठमन्ति
माणपव्वएण, मोहिज्जन्ति मायाजालियाए, पन्नाविज्जन्ति
लोहमायरेण खण्डिज्जन्ति इड्ढविओएहिं, भमाडिज्जन्ति
कालपरिणईए, कवलिज्जन्ति मच्चुणंति । परमत्थओ न केद १०
सुद्धिया मोत्तूण तप्पडिवस्कुज्जए महाणुभावे । ते उण, जहा केद
महावाहिगहिया पीडिज्जमाणा महावेयणाए ममावन्ननिव्वेया
गवेमिऊण कुमलवेज्ज निवेदऊण अप्पाणय तम्म वयणेण
पडिवन्ना जऊत्तकिरिथं वाहिज्जमाणा वि तम्बेयणाए विमुच्च-
माणा वाहिणा अन्तो-आरोगलाहधिईए अगळेमाणा ॥ ११
वज्जदुक्क ईसि अविमुक्का वि वाहिणा मजाधविमोक्कनि-
व्वयमई आरोगसमेया विय न खलु नो सुद्धिया वग्हारेण,
तहा जे इमे भयवन्तो सुणिवरा ते समारमहावाहिगहियंति
पीडिज्जमाणा जप्पादमहावेयणाए ममावन्ननिव्वेया गवेमिऊण
भावओ कुमलवज्ज भयवन्त वीयराय तदुवएसंमुट्ठिय वा गुरु १०

१ A। उच्छा० । उच्छाद्वज्जन्ति ।

० । विव्वे० ।

७ । संताविय० ।

१ B यद्धिय F मडिय ।

- निब्बेदकणमप्याणं तस्स वयणेण पडिवन्ना मन्वदुक्कनिवारणिं
 संजमकिरियं वाहिज्जमाणा १वि परीसहीवसग्गवेयणाए
 विमुच्चमाणा महामोहवाहिणा अन्तो यममारोग्गलाभधिईए^१
 अगणेमाणा तं परीसहादिवज्जदुक्क ईवि अविमुक्का^२ वि
 १ मकिलेसवाहिणा परमगुरुवौयरागाणाखोवणाए सजायविमोक्क-
 निच्छयमई सयलावाहाखयसमुच्चयपरम^३पणिहाणभावारोग्ग-
 मसेयवौयराया विद्य न खलु नो सुहिया निच्छएण । जप्पो
 पण्डं तेसि मोहतिमिर, आविष्कूयं सम्मणाए, निघत्तो
 ४असग्गहो, परिणयं सतोसामयं, अवगया असक्किरिया,
 १० तुट्टपाया भववज्जी, धिरील्लयं ज्ञाणरयण, आसन्न परमसिव-
 सुह । ता एव परमत्यधिन्ताए चेवा एत्थ सुहिया बहवे
 उण दुक्किय न्ति । लोयदिट्ठीए उ^४ वच्चे अन्नारिसे सुहदुक्के
 लोएहि जम्भजरामरणधत्था वि पाणिणो आहाराद्वमंपत्ति-
 मेत्तेण कूरवाह^५वरगीयरगया विद्य हरिणया जवमादसपत्तीए
 ११ चेव सुहिय न्ति बुच्चन्ति । अज्जहा दुक्कियाण य^६ इमं
 दिट्ठिमगिहि^७ अ तुह दुक्कियत्ते कारणमवगच्छामि ।
 माहेहि वा, अर अकहणीयं न होह ॥ ८गुणचन्दपडिवट्ठं
 माहिय रयणवईए । भणिय च णाए । मयवद, जहा तए

१ A om वि

२ D ठिक्कोर ।

३ CFF परिहाह ।

४ CFF अज्जहो

५ AD = यड CE om उ । ६ D सतावेओ ।

७ D = थावा ।

८ CE महिदि explained अट्टमो इव ।

९ Ch. add एणवरीय अणियं कि भववज्जी वि अकहणीयं वत्तमि

समादट्ट, तद्देव परमत्थो । तद्देवि पञ्चउत्ताकुसलसुभरणा^१
 वि पीडेइ म मन्दभाइणि । गणिणीए भणिय । वच्चे, न तस्स
 संपयमकुसल ति, धौरा होहि । रयणवईए भणियं । कर्ह
 भयवई वियाणइ । गणिणीए भणिय । तुह सरविसेमाओ ।
 रयणवईए भणियं । कीइसो मज्झ सरविसेमो । गणिणीए ५
 भणिय । जारिसो अविहवाए परमाणन्दओए भत्तुणो हवइ ।
 रयणवईए भणिय । भयवइ, न तए कुप्पियस्स, भणामि
 किंचि अहमाउल्लयाए । गणिणीए भणिय । वच्चे, अक्रोवणो
 चेव तवस्सिजणो होइ, किमेत्यमभत्थणाए । रयणवईए भणिय ।
 भयवइ, जइ एव ता को एत्थ पच्चओ, ज भयवईए आइट्ट १०
 ति । गणिणीए भणिय । वच्चे, अलमेत्य पच्चएण । न य
 वीयरगवयणमअहा होइ । वीयरगवयणं च सरमण्डलं ।
 तद्दाएसेण यो जपियमिण, न उण अअहा, तद्देवि एत्थ
 पच्चओ त्ति भिग्य तुहावगमणनिगित्तं भणामि किंचि अइय ।
 न तए खिज्जियस्स । रयणवईए भणियं । आणवेउ भयवई । १५
 गणिणीए भणिय । सुण, एवविहवरवईए जारोए गुण्णपएसे
 मओ हवइ त्ति सरमण्डले पठिय । एत्थ य तुम पमाण
 ति । रयणवईए भणिय । एवमेय, कि तु भरिसेउ भयवई,
 ज मए आउल्लाए वियप्पिय । गणिणीए भणियं । न एत्थ
 दोसो, नेहाउल्ला हि पाणिणो एवविहा चेव हवन्ति । कि तु १०
 तए वि भरिसियस्स, ज मए तुह भिग्यपड्डित्तनिमित्तमेवं

जपिय ति । रयणवर्द्धे भणिय । भयवद, अणुगहे का
 सरिमावणा । अवणीओ मम महामोओ भयवर्द्धे इमिणा
 जंपिएण । कि तु पुच्छामि भगवदं, कस्स छण कम्मस्स
 ईरमो महारोदो विवाओ ति । गणिणीए भणियं । वप्पे,
 १० येवस्स अद्याणवेद्वियस्स । कौदसी वा इमस्स रोदया । सुण,
 येत्तेण कम्मणा ज मए पाविय ति । रयणवर्द्धे भणिय ।
 भयवद, महन्तो मे अणुगहो, दढमवहिय न्हि । गणिणीए
 भणिय ॥

- अत्थि १ कोसलाहिबो गरुडन्दरो नाम राया । तस्माह-
 १० मिम जन्मपरिचाय पडुच्च धम्मपत्तौ चहेमि । सो ॥ एगया
 गओ आसवाहणियाए । अवहिओ दप्पियतुरएण विच्छूढो
 महाडवीए । टिट्ठा य जेण मज्झणहट्टेमयाले तीए महाडवीए
 एगमि वणनिउओ चउल्लदमणा इत्थिया । भणिओ य
 तीए । महाराय, मागयं, उवविमसु ति । रादणा भणिय ।
 ११ कामि तुम को वा १एस पएसो ति । तीए भणिय ।
 मणोहरा नाम जस्सिणी अह, विज्झरएण च इयं । रादणा
 भणिय । कोस तुमं एत्थ एगागिणी । तीए भणियं । अह
 रहु मन्दणाओ मलयं गया आसि मह पिचयमेण । तओ
 आगच्छमाणीए इह पएसे निमित्तमन्तरेण कुविओ मे
 १० पिययमो, गओ य मं उज्झिउ । अओ एयादणि-ति ।
 रादणा भणियं । म मोहणमणुचिद्वियं दुवेहिं पि तुप्पेहि ।

तीए भणिय। कहं विथ। रादणा भणिय। जमुज्झिया
 पियथमेण, तुम पि ज तेण सह न गय त्ति। तीए भणिय।
 अल तेणमविसेसचुणा। रादणा भणिय। भद्दे, न एम धम्मो
 सद्देण। तीए भणिय। कौदस तस्स मदत्तणं, जो अणुरत्त
 जण परिचयइ। रादणा भणिय। भद्दे, को ऽणुरत्त विणा
 दोसेण परिचयइ। तीए भणिय। जो अयाणुओ। एव च
 भणिकण मविलाममवल्लोदड पयत्ता। अवहौरिया रादणा।
 मोहदासेण विगयल्लज्ज भणिय च एण। महाराय दयाणि
 चेव जपिय तए, जहा 'कोऽणुरत्त विणा दोसेण परिचयइ'।
 अणुरत्ता य अह भवओ। ता कौस तुम अवहीरेसि। १०
 रादणा भणिय। भद्दे, मा एव भण, परित्यया तुम।
 तीए भणिय। महाराय, पुरिसस्स मग्गा परा चेव इत्थिया
 होइ। रादणा भणिय। किमिमिणा जाइवाएण 'परिचय-
 मिम परलोचविकट्टमास्सव। तीए भणिय। अलियवथण
 पि य परलोचविकट्टमेव। रादणा भणिय। कि मए भलिय १५
 जपिय ति। तीए भणिय। जहा 'कोऽणुरत्त विणा दोसेण
 परिचयइ'। रादणा भणिय। किमेत्थ अलिय नि। तीए
 भणिय। ॥ परिचयसि म अणुरत्त। रादणा अणिय।
 नाणुरत्ता तुम, जेण म अहिए निधच्चसि। अओ चेव ॥
 दोमवज्झिया, जेण न^१ परलोच अवेरुसि। तीए भणिय। १०

किमिमिणा जंपिएण । जद न माणेमि मं, तन्नो अहं निघ-
 मेण भवन्तं वावाएमि^१ । रादणा भणियं । भदे, को तए
 वावाइयद ।^२ जो रण्डाए पुरिमो वावाइज्जद, तस्स जल-
 ज्जलिदाणं पि न जुज्जइ त्ति^३ । तन्नो पउट्ठा^४ विघ पहा-
 ५ विया रायसम्मूहं । हुंकारिया य णेण । जाया अहंसणा ।
 तन्नो किमिमोए त्ति पयट्ठो राया मनघराभिमुहं । समा-
 गन्नो घेवं भूमिभाय, जाव अयण्डमि चेव निवडिअो
 कञ्चणपायवो । न लग्गो रादणो । जोदय च णेणोवरिज्जत्तं ।
 दिट्ठा य सा गयणमज्जे । भणिय च णाए । रे दुरायाद,
 १० केत्तिए वारे^५ एव कुट्ठिहिभि^६ । रादणा भणियं । आ
 पावे, अगोयरत्था तुम, अन्नहा अवस्सुमह तुमं निग्गहेमि ।
 अहंसणीहया एसा । देव्वजोएण ^७तुरयमग्गाणुल्लगेण ^८दिट्ठो
^९निघसेजेण, समागन्नो राया, मनघर । कयं वट्ठावणयं ।
 'सव्वत्थावीसत्थो चिट्ठद' त्ति पुच्छियं मए 'अज्जउत्त, किं
 १५ निमित्त' । तेण भणियं । न किचि । मए भणियं । हा
 कह न किचि; कहिं अज्जउत्तो, कहमोइसी अवीसत्थय
 त्ति । ता ^{१०}कहेहि कारण, पज्जाउलं मे हिययं ति । तेण

१ CE add जो रवाए वावाइज्जद तस्स पियरा वि पाणिय न पयज्जति ।

२ CE om the following sentence

३ A जुत्तिजुत्त ।

४ D पउठेव दहाअपा ।

५ AD वारे ।

६ A दु०, D दु०, CE -चि । ७ ACE om ८ CEI माहेहि ।

भणिय । अलं पज्जाउलयाए । निब्बन्ध^१पुच्छिएण साहिओ
मणोहरा^२जखिणिवुत्तन्तो । मए भणियं । अज्जउत्त, कह
ए पय, अछिणिविद्धा खु एसा । राइणा भणियं । देवि,
येवमिद्य कारणं । कि तीए अहिणिवेसेण । जइ पावेमि ^३तं
इत्यगहणे भंपय, ता तह कयत्येमि, जहा कड्ढेइ अहि- ५
णिवेस ति ॥ अत्रया 'वासभवणत्थो राय' त्ति सोऊण पयइ
अह वासभवण । जया एग कच्छन्तारं, जाव दिट्ठो मए
राया मम समाणहवाए इत्थियाए सह भयणीयमुवगओ
त्ति । तओ 'हा किमेय' ति मखुइहा अह, नियत्तमाणी
य दिट्ठा राइणा । भणियं च णेण । आ पावे, कहि १०
नियत्तसि । सुणिओ ते मायापओओ । देवि, पेच्छ पावाए
धट्ठण ति । भणिऊण धाविओ मम पिट्ठओ । देवमाण-
मरौरा गहिघाहमणेण केसेसु । मभमाउलं जंपिय मए ।
अज्जउत्त, किमेय ति । तेणावहरिऊण मज्झ वयण समा-
हया सा इत्थिया । देवि, पेच्छ पावाए मायाचरिय । १५
जारिम तए मन्थिय ति, तारिमं सेव इमीए सपाडिय ।
कओ किल तुह मन्थिओ वेसो । तीए भणिय । अज्जउत्त,
अलमिमौए दमणेण, निब्बासेहि एय महापाव ति । तओ
राइणा सदाविथा अट्ठपाहरिया । समागया बहवे, भणिया
य णेण । भो भो एयं देवीरुवधारिणि दुट्ठजखिणि २०

१ CF २५, D २५५ ।

२ CEF om. जखिणि, D i marg

३ ACEF om त इत्यगहण ।

- कयत्तिकण निद्रयं लक्ष्मिं निन्वासेह । तत्रो तेहिं 'जं देवो
 आणवेद' त्ति भणिकण पुब्बवेरिएहिं विय 'आ पावे, आ
 पावे' त्ति भणमाणेहिं गहिया अह केणावि केसेसु, अवरेण
 उत्तरौए, अचेण बाहाहिं, कयत्तिया नरवदपुरओ,
 ५ मौणिया चाहिं । तह वि ^१य अहिययर कयत्तिकण, जहा
 काह दुइसीला निन्वासियह, तहा निन्वामिय न्दि । विमुक्का
 मयरकाणणममौवे, भणिया य णेहि । आ पावे, जह पुणो
 रायभरणं पविमसि, तत्रो मुया अन्हाण हत्यओ त्ति ।
 नियत्ता रायपुरिमा । तत्रो चिन्तिय मए । हन्त किसेय
 १० ति । अहो मे पावपरिणई, पेच्छ किं पावियं ति । अहो
 पु खलु निरवराहा वि पाणिणो पुब्बदुच्चरिएहि एवं कय-
 त्तिज्जन्ति । ता अल्ल मे जीविएण, वावायमि अत्ताणयं ।
 न अन्नो वावायणोवाओ त्ति मल्लूणमेयमदूरोवल्लिज्ज-
 माणपन्थय भञ्जेमि अत्ताणय ति पयडा गिरि^२मसुह, पत्ता
 १५ य महया ^३परिकिलेसेण । समाठत्ता य आहहिउ । दिट्ठा
 गिरिशुहागएहि साहहिं । समागओ य तत्रो अणेषगुण
 रयणभूमिओ दिप्पमाणो तवतेएण सुट्ठिओ परलोयपक्खे
 वक्कलो दुइयसत्ताण ममुप्पन्नदिव्वनाणो देसओ समारा-
 डवीए चिन्तामणो समोहियसुहसु अण्येमाङ्गपरियरिओ
 २० सुगिहोयनामो भयव गुरु त्ति । तं च दट्ठूण अवगओ विय

१ A om

२ DF किमे ।

३ CE insert वर ।

४ CE om. परि, A l'as only २ ।

मे किलेभो, समद्धाधिया विष धम्मेण । वन्दिओ सविण्य,
 धम्मलाहिया १य णेण भणिया २ सवज्जमाण । वच्चे सुमगए, न
 तए सतप्पियव्व । ईदसो एम ससारो, आवयाभायण खु ३
 एत्थ पाणिणो, अहिहया महामोहेण न पेच्छन्ति परमत्थ,
 न सुणन्ति परममिच्छाण वयण, पयइन्ति अहिएसु, वन्धन्ति ४
 तिब्बकम्पपाइ, विउड्डिज्जन्ति तेहि, न कुट्टन्ति पुब्बदुक्कडाण
 विणा बोयरागवयणकरणेण ति । तओ मए भणिय । भयव,
 एवमेय, अह कि मए कथ पावकम्प, जस्सु ईदसो विवाओ
 त्ति । भयवया भणिय । वच्चे सुण, जस्सु विवागसेसमेय ।
 मए भणिय । भयव, अवहिय न्हि । भयवया भणियं । ५ वच्चे, ६
 ७ सुण ।

अत्यि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे ८ विमए ९ बम्भउर
 नाम नयर । तत्थ १० बम्भमेणो नाम नरवई अहेमि । तस्स
 बज्जमओ विउरो नाम माहणो, पुरन्दरजसा से भारिया ।
 ताणं तुम इओ अईयनवमभवमि चन्दजमाहिह्याणा धूया ११
 अहेमि त्ति, बसहा जणणिजलयाण । जिणवयणभाविदक्कलेण
 ताणि देमन्ति ते धम्म, निवारन्ति अहियाओ, अणादि-
 भवभावणादोसेण वासयाए य न परिणमइ ते सक्क । मसु-
 प्पन्ना य ते पीई जसोदाससेट्ठिभारियाए बन्धुसुन्दरीए

१ Df om

२ A om

३ A om

४ A ०५ CLF add य ।

५ ACI F om

६ A चवत्त य ।

७ A जनु ।

८ A ०५५५ ।

- सह । सा य^१ अदसकिळिट्टचित्ता बसाराहिणन्दिणी गिद्धा
 कामभोएसु निरवेस्का परलोयमग्गे । तओ वारिया तुम
 जण्णिजणएहि । वच्चे, अलमिमीए सह सट्ठेण, पावमि-
 त्तथाणीया खु एसा, पडिमिद्धो य भयवया पावमित्त-
 ४ सट्ठो^२ । न पडिवन्न च त तए गुरुवयण । अन्नया गथा
 तुम बन्धुसुन्दरिसमीव । दिद्धा विमण्डुमणा बन्धुसुन्दरी ।
 भणिया य एसा । हत्ता, कीस तुम विमण्डुमण त्ति ।
 तीए भणिय । पियसहि, विरत्तो मे भत्ता गाढरत्तो
 महरावईए अजायसुत्तभण्डा^३ य अहय ता न याणामो,
 १० कह भविसुद्ध त्ति दढ विमल न्हि । तए भणिय । अल
 विसाएण, उवाए जत्त कुणसु त्ति । तीए भणिय । न-
 याणामि एत्युवाय, "सुय च मए, अत्थि इह उप्पला
 नाम परिव्वाइया, सा एवविहेसु कुमला, न य णे त येक्खिउ
 अवसरो त्ति । तए भणिय । कहि सा परिववद, साहेहि
 १५ मज्झ, अह तमाणेमि त्ति । साहिय बन्धुसुन्दरीए, जहा
 किल पुब्बवाहिरिया^४ । तओ गया तुम^५, दिद्धा परिव्वा-
 इया । बन्धुसुन्दरी तुम दट्ठमिच्छइ त्ति भणिकण आणिया
 तुमए, आणिकण गया तुम भगिह । पूरया सा बन्धुसुन्द-
 रीए, साहिओ वे नियवुत्तन्तो । भणिय परिव्वाइयाए ।

१ D om   २ CE यममो ।   ३ D ददा १ ददा ।

४ D inserts नवरं ।   ५ D adds परिववद ।

६ D adds परितुष्पसाणी नीए अह F पुप्पसाणी ताए अह ।

अविह्वे, धीरा होदि । येवमेयं कज्जं । करेमि अहमेत्य
जोय^१, जेण सो तीसे^२ पओमगावज्जद त्ति^३ । बन्धुसुन्दरीए
भणियं । भयवद, ^४अणुगिहीय ण्हि । गया परिव्वारया,
कओ य णए जमोदामसेट्ठिणो मदरावदं पद विट्ठेमण-
जोओ पवत्तो विट्ठिण । अचिन्तनामत्ययाए ओमहौणं ^५
विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स विरत्तो तीए सेट्ठी । परि-
चत्ता मदरावदं, गहिया^६ ओएण । एयनिमित्तं च बद्धं तए
किलिट्ठकम्म ॥ परिव्वाल्लिज्जण अहाउयं मया समाणी तक्कम्म-
दोमेणेव समुप्पन्ना करेणुयत्ताए अप्पिया जूहाहिवस्सु;
गहिया वारिमज्जे । तओ तत्य महत्तं किलेममणुहविय ^७
मया समाणी तक्कम्मदोमेणेव समुप्पन्ना वाणरित्ताए त्ति ।
तत्य वि य अज्जन्तमप्पिया जूहाहिवस्सु । 'विष्कूटा जूहाओ
गहिया जरठकुरेण, निबद्धा लोहमङ्गलाए । मच्चदुरज्ज-
पौडिया अहाउयं पाल्लिज्जण मया समाणी तक्कम्मदोमे-
णेव समुप्पन्ना कुक्कुरित्ताए । तत्य वि य ^८रिउकाले वि^९ ॥
^{१०}अण्हिमया सन्वकुक्कुराण कौडानियरखयविणट्ठदेहा महत्तं
किलेममणुहविय मया समाणी तक्कम्मदोमेणेव समुप्पन्ना
मज्जारिगत्ताए त्ति । तत्य 'वि य अमणोरमा मज्जमज्ज-
राणं गेहाणलदट्ठदेहा अहाउयत्तए मरिज्जण तक्कम्मदोमेणेव

१ १ मयाय ।

२ CEF तीर ।

३ A अज्जति D ज्जार ।

४ AD अज्ज ।

५ B adds य ।

६ D हूडा ।

७ A om.

८ A गहियया ।

- ममुष्यन्ना चक्ष्वाद्यन्ताए त्ति । तत्थ वि मथा पिययमपरि-
वञ्जिया किलेममपादयवित्ती^१ महन्ता दुस्समणुहविद्य मथा
ममाणी तक्कसदोसेणेव ममुष्यन्ना चण्डालदत्तिगन्ताए त्ति ।
तत्थ वि य दढ अमणोरमा पिययमम्भ मयणदुक्खपीडिया
१ अहाउयरुएण मरिऊण तक्कसदोसेणेव ममुष्यन्ना सबर-
इत्तिगन्ताए । तत्थ वि य अमणोरमा मयसयराण विष्कूडा^२
णेहि पम्मीओ परिचममनो विघम^३मज्झकन्तारे किलेम
मपादयमरीरठिई परिकीणकाया अड्डाणपडिवन्नपहपरि^४
अट्टेहि दिट्ठा तुम साह्महि, ते वि "थ तुमाए त्ति । ते य
१० दडूण ममुष्यन्तो ते पमोओ । पुच्छिया ॥ णेहि । धम्मसीले,
को उण इमो पएसो केदूरे वा इओ वत्तणि त्ति । तए
मवज्जमाणमाइत्थिय । मज्झकन्तारमेय, इओ नाइदूरे
वत्तणी । साह्महि भणिय । धम्मसीले, कयरौए दिसाए
वत्तणी । तए भणिय । अवरमग्गेण इओ वान्निऊण इम
११ तरुलपागइण । अहवा एह, अह सेव दसेमि त्ति । दसिया
वत्तणी^५ । चिमिय च सुद्धचित्ताए । अओ इमे अमच्छरिया
पियभामिणो पसन्तकवा अभिमसणीया, धम्माणसेवविहेहि
सह मममो भवद । एव "विमयविसुद्धचिन्तणेण खविओ
कम्ममघान्णो आसगलिध बोधिसीय । एत्थन्तरमि धम्म
१० लाहिया साह्महि सुहयरपरिणामा य पडिया तेमि खल

१ F पाणवित्ती । २ AD विष्कूडा । ३ CF मज्झ । ४ AD add य

५ AD वत्तिणी । ६ AF om विषय, D has "विसुद्धायववि."

ऐसु । एत्यन्तरमि अप्पारभपरिग्गहत्तणेण सहावमह्वञ्जव-
याए साङ्गमन्निहिमामत्यओ सुद्धभावयाए य वद्ध सुमाणुसा-
उय । गया भयवन्तो साङ्गणो । गएसु वि य न तुटो ते
तयणुसरणसंगओ सुहभावाणुवन्वो । अहाउयपरिरक्कण च
मया समाणौ तक्कम्मदोमसेममगया चेव समुप्पन्ना सेयविया- ५
हिवस्स धूय न्ति । पत्तवया म परिणीया कोमलाहिवेण,
तक्कम्मसेमयाए य जक्किणीरूवविप्पलद्धेण कयत्याविद्या णेण ।
ता एव वच्चे दुट्टपरिव्वाइयाहवणकम्मविवागसेसमेय ति ॥

१ एयमायसिऊण अवगय चिय मे मोहतिमिर, जाओ
भवविराओ, उप्पन्न जाइसरण, वड्डिओ सवेगो । वन्दिऊण १
भणियो भयव गुरु । भयव, एवमेय अह कया उए तक्क-
म्मविवाओ नीसेमीभविस्सुइ । भयवया भणिय । वच्चे,
इमिणा अहोरत्तेण । मए भणिय । भयव, कया कह वा त
जक्किणि विद्याणिसुइ अज्जवत्तो । भयवया भणिय । वच्चे,
अज्जेव रयणीए तुह सहावामरिसयाए समुप्पन्नामहो निवेइ- १५
ऊण मन्तिणो तक्कयवीयरायपडिमासुद्धणपओएण नीममय
विद्याणिऊण, जहा न एमा देवि न्ति, तओ 'इण इण'
न्ति 'भणमाणो खग गहेऊण उट्टिओ राया, जाव तरक्कण
अदमणा जाय न्ति । मए भणिय । भयव, न तीए किचि

१ DF न'उय ।

१ CF भणिकव समुप्प म'उज्जणमु १ इय इया

विजय विजय म'उज्जणमु ।

३ D मजाय ।

- अकुमल करिस्सुद अज्जउत्तो । भयवया भणियं । वच्चे, ॥
 हि, किं तु कयत्थिया तुमं ति अहियं मतप्पिस्सुद । मए
 भणिय । भयवं, को एत्थ दोसो अज्जउत्तस्स, कम्मपरिण्णए
 स त्ति । भयवया भणियं । वच्चे, एवमेव, तद्वावि मोह-
 ५ दोसेण दढ मतप्पिस्सुद महाराओ । सुए, आगमिस्सुद इहद,
 पेक्किस्सुद तुम । तओ सह तए अचन्तसुहिओ हविस्सुद त्ति
 विद्याणिज्जण न तए मतप्पियच्च । मए भणिय । भयवं, अ-
 गओ मे मताओ तुह दसणेण, विरत्त च मे चित्तं भवधार-
 गाओ । ता किं महारायागमणेण । पुणो वि विओगावमाणा
 १० सगमा । कीदस व । जराडरणपोडिवाण सुहियत्तण । 'भय-
 वया भणियं । वच्चे, एवमेव, किं तु सह तए अचन्त-
 सुहिओ हविस्सुद त्ति । भणिय मए^१ । अचन्तसुहिओ
 जीवो न वीयरगवयणाणुद्वाणमन्तरेण^२ इवद । ता^३ 'भयवया
 'भणिय । सह तए जराददोभनिग्घायणसमत्थ दुक्कर कावु-
 १५ रिमाण वीयरगवयणाणुद्वाण करदस्सुद । 'एएण कारणेण
 अचन्तसुहिओ होहि त्ति । भणिज्जण तुविहक्को ठिओ
 भयव । 'एयमायत्थिज्जण 'अहो धओ महाराओ' त्ति हरि-
 मिया अहं । हिययत्थ^४ विद्याणिज्जण भणिया थ^५ भयवया ।

१ DF add न गुहावुविनिज्जिमिण ओअओइए अवि य तत्तदिहोए, after
 this F has again भणिय मए । १ CFF om

२ CDEF om ३ A om all down to अहो ।

४ D has instead of this मए भणिय । ५ AF om ६ A om

वच्छे, तुमं पि गेण्हहि ताव मव्वमन्तपरममन्तं अइदुल्लहं
 जीवलोए विणामण भयाणं माहणं परमपयसु पूषणिज्जं
 भयाणं अचिन्तमत्तिजुत्तं गाहगं मयसगुणाण उवमाईय-
 कणाणकारणं भयवया वीयरगेण पणीय पञ्चनमोक्कार ति ।
 मए भणियं । भयवं, अणुगिहोय न्हि । भयवया भणियं ।
 ठायसु मे वामपासे पुप्वाहिमुह ति । ठिया ईमि अवणया,
 वन्दिओ भयवं । कय भयवया परमगुहमरणं । तओ उव-
 उत्तेण अक्कलियाइगुणममेशो दिओ नमोक्कारो, पडिच्छिओ
 मए सुद्धभावाइमएण । तयएन्तरं च पणट्टमिव भयं, ममा-
 गयं विष मुत्तिमुहं ति । भयवया भणियं । वच्छे, इएमेव
 अणुसरन्तीए गमेयवा तए इमाए एगपामट्टियाए गिरि-
 गुहाए रयणी, न वीटियम्भं च । मययं गच्छामि अहयं,
 सुए पुणो अन्धाणं दमणं ति । मए भणियं । भयव, अणु-
 गिहोय न्हि । गओ भयवं ॥

नमोक्कारपराए य परमपमोथमंगयाए वेवेवेला^१ विष ।
 अइदुल्लहं रयणी । पहायममए य आमसाहणेण अस्सेमणत्थं
 ममागओ राया । यत्ता य के ममोवे कइवि आमवारा ।
 टिट्ठा य केहि, हरिम^२ निअरेहिं माहिथा राइणो । आगओ

१ F मय अरेच ।

२ CE डाल, D दाहि F ह रिट्ट ।

३ A has instead of this sentence. भय ममागय विष मुत्तिमुह ति ।

४ F मयय ।

५ D यदा, CE* वेम'ए ।

६ A inserts मर ।

- मे^१ समीव राया । बाह्योल्लोचनेण भणिय च णेण । देवि,
 न मे कुण्ठियव्व अन्नाणमेत्यमवरज्झद । मए भणिय । अज्ज-
 उत्त, को एत्थ अवसरो कोवस्स, नियदुच्चरियविवागसेस
 मेय । राइणा भणिय । देवि अहमेत्य निमित्त । मए
 ४ भणिय अज्जउत्त जम्भन्तरे विमोयपडिबद्धनियदुच्चरिय-
 मामत्थेण पङ्कययरमणुभूय । तत्थ किं तुम निमित्तं ति ।
 सम्बहा मए कञ्चो एव दोसो ज्ति । राइणा भणिय । देवि,
 सामत्थेण विधाणामि अहमिण, जमणादो मसरो कम्मवसगा
 य पाणिणो । देवी उण विसेसपरिस्त्राणसगया विथ मन्तेइ ।
 १० मए भणिय । अज्जउत्त, एव । राइणा भणिय । देवि कह
 विथ । साहिओ मए मरणववसायगुहदसणाइओ नमोक्कार-
 लाहपज्जवधाणो परिकहिच्चवुत्तन्तो । 'अहो भयवओ नाणा-
 इयओ ज्ति विन्दिओ राया । 'अहा असारया ससारस्स,
 एहहमेत्तस्स वि दुक्कउस्स ईइओ विवाओ' ज्ति सविग्गो
 १५ राया । भणिय च णेण । देवि, केदूरे इओ भयव गुह ज्ति ।
 मए भणिय । अज्जउत्त, इओ थोवन्तर । राइणा भणिय ।
 ता एहि, गच्छन्ध भयवन्तदमणयडियाए । मए भणिय ।
 अज्जउत्त, जुत्तमेय ति । गओ म घेत्तूण मह परियणेण
 राया । दिट्ठो भयव, वन्दिओ । हरिसिधमणेण धम्मत्ताहिओ
 २० भयवया । भणिय च णेण । भयव, साहिओ मम रायवन्त

दमणादश्रो भयलवुत्तन्तो चेव देवीए । जाश्रो य मे सतासो,
 'अहो एदहमेत्तस्स वि दुक्कडस्स ईदसो विवाश्रो' ति ।
 अण्येदुक्कडसमन्निश्रो १५ अहय । ता न याणामो, किमेत्य
 कायव्व ति । भयवया भणिय । महाराय सुण, जमेत्य
 कायव्व । रादणा भणिय । आणवेउ भयव । भयवया १
 भणिय । सुप्पणिहाण वट्टमाणसथलमावज्जजोयविरमण भवि-
 ग्गयाए अद्वयपडिक्कण अद्यन्तमणियाणमणमयपद्धकाण
 ति । एव च कए ममाणे महन्तकुमलामयभावेण महान्तेह-
 बुट्टिहयाणि विय खुदजलणदित्तयाह १ पममन्ति दुक्कडाह ।
 तश्रो वित्थरह १ कुमलामश्रो, उप्पमद जीववीरिय १, विसुग्गए १०
 अन्तरप्पा, परिणमद अप्पमाश्रो नियत्तए मिच्छावियप्पण,
 अवेद कम्माणुवन्धो, खिज्जद भवसततौ, पानिज्जद परमपथ ।
 तत्थ उण मव्वकाण न होन्ति दुक्कडजोया, अद्यन्तिय च
 निरुवमसुह । ता हस कायव्व । रादणा भणिय । भयव,
 एवमेय, अणुगिहीश्रो अह भयवया, कुमलजोएण करेमि ११
 भयवश्रो आण ति । भणिऊण पुनरथा अह भणिया य ।
 देवि, दुण्हो भयवन्ततुजो धम्ममारही । उवाएश्रो य मव्वहा
 धमो मव्वमन्न सकिलेमकारण । न होद धमो सुहमन्तरेण,
 ता मपाडेमि भयवश्रो आण ति । मए भणिय । अज्जउत्त,
 जुत्तमेय । तश्रो द्वाविय रादणा महाढाण, काराविथा १२

अद्वाहिया महिमा, मद्याणिया पञ्चरत्नवया, ठाविओ रज्जे
 सुरसुन्दरो नाम^१ जेठपुत्तो । तओ अण्णेयसामन्तामच्चपरि-
 यरिओ^२ सह मठ सयलन्नेउरेण य सुगिहीयनामधेयगुरु-
 समीपे सुत्तभणिएण विहिणा यवहुमाणेण सुहपरिणामेण
 ५ पञ्चओ राया । ता एव, वच्चे, येवेण कम्पुणा इय^३ मए
 पाविय ति । अओ अवगच्छामि, येवस्स अन्नाणचेट्ठियस्स,
 वच्चे, एसो विवाओ, पल्लयस्स उ तिरियाइएसु^४ हवइ । एव
 ॥ कम्मपरिणईए समावडियाए वि^५ अस्सा उदए^६ पुब्बकडमेय
 ति न संतप्पियम्भ जाणएण ॥

- १० एथमायसिऊण आविश्णुयसम्भन्तदेसविरहपरिणामाए
 जपिय रयणवईए । भयवइ, महन्त दुक्खमणुभूयं भयवईए ।
 अहवा ईइओ एस ससारो । सन्वहा कयत्या भयवई, जा
 समुत्तिहा इमाओ^७ किलेसजम्भालाओ । अह पि धम्मा वेव,
 जीए मए तुम दिट्ठा । न अप्पपुत्ताण चिन्तामणिरयण-
 १५ सपत्ती हवइ । ता आइसउ भयवई, ज मए कायम्भ ति ।
 तओ वियाणिऊण तीए भाव साहिओ सावयधओ गणि-
 णीए । “एयमहं चएमि काउ” ति हरिमिथा रयणवई ।
 नमोक्कारपुन्वय सिद्धन्तविहाणेण गहियाइ अणुब्बयगुणब्बय-
 सिक्कावयाइ । वन्दिया गणिणी, पुच्छिया रयणवईए ।

१ I सुरसुन्दराहियाच ।

२ AF अरियउ, D पयउ ।

३ AD न ।

४ D चारउ ।

५ A समाव (slo) CE समावडिइ ।

६ D पुब्बकपडुइडमय ।

७ D सकिलस ।

८ I एय च ते कायच ।

भयवद्, 'कीदसो मज्झ सरविसेसो' ति । पुच्छियाए जं तए
समाणत्त "जारिसो परमानन्दजोए भत्तुणो हवद्" ति ता
कीदसो अज्जउत्तस्स परमानन्दजोओ, कि सुय कुओद्
अज्जउत्तेण वीयरायवयण । गणिणीए भणियं । वच्चे, एमहं
तक्केमि ॥ एत्यन्तरमि 'गुलुगुलिय गन्धहत्थिणा, समाह्वय'
सन्नामङ्गलद्वरं, पठियं च वन्दिता ।

धम्मोदएण तं नत्थि ज न होद् ति 'सुन्दर लोए ।

इय जाणिकण सुन्दरि सपद् धम्म दढ कुणस ॥

ढोदयाणि 'थ से नन्दाभिहाणाए' भण्डारिणीए महा-
नायगसंजुत्ताणि' कडयाणि, समागओ सियकुसुमहत्यो १०
पुरोहिओ । भणिय च णेण । देवि, देवगुहवन्दनसमओ
वद्द ति । हरिमिया रयणवद् । चिन्तियं च णाए । न एत्य
मंदेहो, अण्णुलो मउणसंघाओ ति मम्ममायलियं वीयरग-
वयणं अज्जउत्तेण, पावियं पावियम्^१, उवलद्धो सिद्धिमगो ।
कहं च अज्जहा परमाणन्दसहो सुवदेवयाकप्पाए भयवद्दए ११
सुहाओ निरुमद् । अम्महियजायहरिमाए वन्दिता गणिणी,
भणिया च भविण्यं । भयवद्, कि कप्पद् एत्य भयवद्दए
रयणीए चिद्धिउं, न हि^२ । गणिणीए भणियं । धम्ममीले,

१ D गुलु, A गुलुगुलुय । २ A एत्थ ज्ञोयमि F एत्थ एद् लोए ।

३ CE om ४ A च्छदाह । ५ CE om, A महानायगसंजुत्तादि केन
यादि । ६ DF add अण्णुपुण्य अवनियगुह, F om. पावियम् ।

७ D -वय ।

८ D adds ति ।

- अथ तुमं, तत् नत्वि^१ विरोहो । तद्वावि गच्छामि ताव
 मपय । अदूरे चेव अन्हाण पडिस्सुओ । ता पुणो आगमि-
 स्सामि ति । रयणवईए भणियं । भयवद्, अणुगहो ।
 वन्दिऊण^२ मथुट्ठिया गणिणी । अणुब्बदया य णाए । वन्दि-
 ५ ऊण थ नियत्ता उच्चियदेमाओ ।^३ कथ पओमकरणिज्ज ।
 नमोक्कारपराए य अदगया रयसी । पहाए य आउच्चिऊण
 ससुरमणुक्काया य ऐण मया गणिणीममीव । ^४ वन्दिया
 गणिणी । ^५ सुआ धक्कदेमणा, । ^६ समागया सगिह । बीय-
 दियहे धक्काणुरायओ सगिहत्थियाए चेव समागया
 १० गणिणी । एव पइदिण गणिणीपज्जुवामणपराए अइक्कता
 चत्तारि दिवसा । समागओ पञ्चमे दिने कुमारो । निवे-
 दओ चन्दसुन्दरीए गणिणीममीवमठियाए रयणवईए, जहा
 देवि, म अन्नहा भयवईवयण ति, समागओ ते हियया-
 णन्दणो^७ । एधमाउच्चिऊण परितुङ्गा रयणवई । दिअ तौए
 १५ परिओमिय ॥

एत्यन्तरमि कुमारो वि सह विगहणेण ददूण मरवईं
 माहिऊण विगहवुत्तन्त राइणो सबड्ढमाअ मक्काणिओ ऐण
 समागओ रयणवदममीव । ददूण थ 'कह कथया चेव देवी
 मंगया भणिणीए' ति हरिमिओ चित्तेण । वन्दिया ऐण

१ CP समुज्झट्ठिया ।

२ F adds समागउ पउओ ।

३ DF insert अदिवा वरबजुरया पुआ ।

४ F adds अन्नहा दिया णाए ।

५ F adds उच्चियसक्कह ।

गणिणी । धम्मलाहिओ गणिणीए । भणियं कुमारेण ।
 भयवद, पेच्छ मम पुणोदय, जेण पडिबोहिओ अहं भय-
 वया सुगिहीयनामधेएण गुरुणा बौचहिययभूया य मे तए
 देवि त्ति, दिट्ठा य भवमयदुल्लहदंसणा^१ भयवदं । गणिणीए
 भणियं । कुमार, नत्थि असञ्ज कुसलाणुबन्धिपुणोदयस्स । ४
 एएण पाणिणो पावन्ति सुहपरंपराए सुत्तिमुहं पि, किमद्ग
 पुण अत्तं । कुमारेण भणियं । एवमेयं । जइ वि पुणपाव-
 र्त्तएण सुत्तो, तद्दवि तस्स कुसलाणुबन्धिपुणमेव कारणं ।
 न कुसलाणुबन्धिविवागमन्तरेण तारिमा भावा लभन्ति,
 जारिसेसु पुणपावर्त्तयनिमित्तकुसलजोयाराहणं ति । गणि- १०
 णीए भणियं । साऊ, सममवधारिय कुमारेण । अहवा न
 एत्थ अच्छरीयं । निमित्तमेत्तं चेव देसणा तत्तोवलम्भे
 कुसलाण । एवं धम्मकहावावारेण कंचि वेत्तं गमेज्जण गया
 गणिणी पडिभुयं । अन्नोअधम्मसपत्तीए परितुड्डं मिज्जणयं ।
 भुत्तुत्तरकालं च आहिओ परोप्परमि[मे]हिं धम्मवुत्तन्तो । १५
 गयादं गणिणीसमौवं, सुया धम्मदेसणा । ममागयाणि अचिय-
 समएण । एवं च पइदिणं धम्मजोगाराहणपराण अदमन्तो
 कोइ कालो । भावियाणि धम्मे । कालक्कमेण्वेव समुप्पन्नो
 रयणवईए पुत्तो । नत्तुयमुहदंसणकयत्यत्तणेणं च कुमार
 रत्ते अहिसिद्धिय पव्वइओ मेत्तीवल्लो । कुमारो वि आओ २०

हाराओ त्ति । तस्स य धम्मगुणप्पहावेण अणुरत्तं मामन्त-
मण्डनं रहियं कण्टएहि अल कियं रज्जगणेहि ममट्ठासिय
लच्छीए निच्चपमुदयजण सुट्ठियाए तिवग्गणीईए^१ मयलजण-
पममणिज्ज देवगुरुपज्जुवामणपरयाए रज्जमणुपालेन्तस्स अट्ट-
१ कन्तो कोट कालो ॥

अथवा समागओ जनयकालो, ओत्यरियमस्सर जल-
हरेहिं, पवाइया कलम्बवाथा, वियभिओ गज्जियरवो,
उल्लसिया वलायपन्ती, विष्फुरिया विज्जुलेहा, हरिसिया
वप्पोइया, जाय पवरिसण, पणसिया मिहण्डिणो, पणट्ठा
१० रायहसा, १पन्वालिया वसुमई भरिया कुमारा, पवत्तो
दहुररयो, उभिन्ना कन्दला, उल्लण्डियाओ पच्चियजायाओ,
निम्बुय गोमाहिमक्क । पवट्टमाणणुवन्ने य जलयकाले सर-
मरियापूरदमणत्थ मम अहासच्चिदियपरियणेण निगओ
राया । दिट्ठा सरिया कट्टणकलिलेण पूरिया जलोहेण
११ वित्थरन्तो मल्लओ, मिवाडयन्तो कृष्णाणि, विणमयन्ती
आरामे, कलुमयन्ती अप्पाणय, मग्गया कूरजलयरेहि,
रहिया पड्डजणसेवणिज्जेण जलेण, अहिट्ठिया कल्लोस्सेहि,
वज्जिया मल्लायाए, अस्सन्ताभीसणेण महावत्तमघाएण वालाइ
भयजणणि त्ति । ॥ च कचि वेल १पुलइय पविट्ठो
१० नयरि राया ॥ अट्टकन्ता कट्ट दिवहा । सरयसमए आस-

१ D ० गि० ।

१ D व०, A वयहयाव ।

२ D एवा CE add कूरय कोरलाहि । ३ A पुलोइय ।

परिवाहणनिमित्तं वाहियालि गच्छमाणेण पुणो पथेदभाव-
 द्विया मगया सच्छोदएण वज्जिया कूरजसयरेहि विमिद्ध-
 जणोवभोयमपायणसमत्या १ स चैव दिट्ठं त्ति । त च दट्ठुण-
 सुमरियपुब्बवुत्तन्तस्स रादणो तहाकम्मपरिणद्वसेण समु-
 प्पन्नो भवन्तो । विन्निय च केण । अहा णु खलु अमारो ५
 वज्जरिद्धिवित्थरो अपरावगारओ य परमत्थेण । एसेव
 मरिया एत्थ १ मिदमणं त्ति । जहा इमा वित्थरन्तो सुव्वओ
 अप्पपरावगारिणी पुब्बोवल्लड्डवुत्तन्तेण तहा पुरिमो वि-
 वित्थरन्तो वज्जवित्थरेण सो खलु महारक्षपरिगहयाए
 निवाडेद्द सुहभावकृत्ताणि, विणासेद्द धम्मचरणारामे, कलुसेद्द १०
 कम्पणा अप्पाणय, भजेज्जए कूरमत्तेहि विषज्जए निरौह-
 माज्जजणेण सेविज्जए उप्पायकम्मोलेहि वज्जिज्जए किच्च
 मज्जायाए । एव च महामोहावत्तमम्भवन्तो निरत्ययाए
 अहोपुरिमियाए अविवारिऊण परमत्थ अणालोचिऊण
 आयद्द, अपेच्छिऊण तस्स भट्टुरत्त मादन्दयालविधममे १५
 २ तमि १ अमद्द पत्ते वि २ अपरिचिए अवयारए मियमेण
 अचन्तगिद्धो अपरावयारए त्ति । रद्धिओ य लेण, जहा
 इमो मरिया पथदभावे वट्ठमाणो मोहणा, तहा पुरिमो वि-
 विज्जमाणे विवए निरत्ययपरिकिलेमरद्धिओ मगओ सुद्धा-
 मएण वज्जिओ पावमिन्तेहि जीवन्तोओवयारोवभोयमपायण-

१ D मा ।

२ १-२ तदि D मदि तमि ।

३ D विदरिमथ ।

४ M५५ यपरि • D • विर ।

- ममत्यो हवद, अविज्जमाणे अवायगमणपडिवत्ते मज्झविहर-
दित्तरभावो उण विवेदणो वि महन्त परलोचनराय
नियम्भण मिच्छादिमाणसु सुच्छायण चित्तनिर्मुदए मपायण
परिकिलेमाण पणावण, नाणपरिणदए वेरिय भतोमामयस
१ यन्धव अमन्ववसायाण अयाणथ वियमसुहसु वियाणय कवड-
नोईण वज्जिय कुमलजोएण ममय पावानुमईए । तथा जइ वि
केमिचि दब्बीवयारमपायणममत्यगेय, तद्वावि 'इत्तरो' तथो
न अखपौडाए विणा परमत्यप' मो वि मभवद । पहाणो
य भावोवयारो न यापरिचत्तारगपरिगहो मन्वहा त मपा-
१० डेद । जुत्त च मणुयभाय तसु मपायण किमयेण निर-
त्यएण ति । चिन्तयन्तासु ममुप्पथो मयलदरुविउडणेहप
एणो कुमलपरिणामो । पवडुमाणसुहपरिणामो य निधत्तो *
राया । माहिओ लेण एम वरयरो रयणनईमदियाण
मन्नीण । भणिय च सेहि । टव, एवमेय न अखह ति ।
११ करेउ मनीहिउ देवो । अल एत्य कान्तकेवेण । अरुचसुला
जीवलोपठिई मुऊतमेत्त पि 'थ ॥ एममिज्जए ज परमत्य
माहणपराण । तथो 'किचमेय ति चिन्तिऊण राइणा
दवाविपसाधोमकासुब्बय महाढाण, काराविया मन्वाययजेस'
पया, मयालिथाओ पयाथा, निवेमिआ रत्ते धिरवओ ॥

१. ११ वरर, ८१ वरर, ८१ वरर ॥ ११ वरर ॥ ११ वरर ॥

२. ११ वरर

३. ११ वरर

तश्च य पञ्चत्तिपुरिसेहितो कासियाविसयसंठिय विया-
 णिऊण भयवन्नं विजयधम्मयारियं पहाणसामन्तामच्चसगश्चो
 ममं रथणवईए पयट्ठो गुरुसमीव राया । पत्तो^१ कालक्कमेण ।
 दिट्ठो वाणारमौनयरिसठिश्चो भयव विजयधम्मो । वन्दिश्चो
 पहट्ठवणकमलेण । धम्मणाहिश्चो गुरुणा, पुच्छिश्चो आग-
 मणपओषणं । साहियं राइणा । परितुट्ठो^२ गुरु, उववूहिश्चो
 य णेण । तश्चो पसत्थेण तिहिकरणमुज्जत्तओएण वाणारसी
 मयरिमामिणा मणाडियमहादब्बोवयारो सम पुव्वभणिय-
 परिथेण महाविभूईए विसुज्जमाणेण परिणामेणं मंजाय-
 चरणपरिणामो पम्बइश्चो राया ॥

अदक्कन्तो कोइ कालो । अविज्जियं सुत्तं, अमत्थो
 * किरियाकलावो । उचियसमण य जाया मे इच्छा 'पव-
 ज्जामि अहय एगलविहारपडिम' । पुच्छिश्चो गुरु, अणु-
 ज्जाश्चो य णेण । 'कया मत्ताइतुलणा । निब्बुडेण पवश्चो
 मिद्धन्तविहिणा एगलविहारपडिम ति । निरइयारकप्पेण १३
 * विहरमाणस्स अदक्कन्तो कोइ कालो ॥

अत्रया य गश्चो कोणागमन्निवेम ठिश्चो ॥ तत्थ^१ पडि-
 माए । दिट्ठो मलयपत्थिएणं वाणमतरेण । जाश्चो मे कोवो ।

१ A adds य ।

२ D has instead of these words F after
 thim तत्र य निम्नाज । क । सुत्तं अत्रय उवेचमत्तवत्तं त etc (see the two
 verses near the end of the seventh Bhava) काणव एवम ईदि मत्तुत्तं ।

३ F विविधप्यरमे पडिमाए च पम्बइरमि ।

चिन्तियं च णेणं । पेच्छ भो पावो पावपरिणईए कौदमो
जाओ त्ति । वावाएमि मय्य, एसो य एत्युवाओ । एव सेव
मठियस्स मुएमि उवरि महामहन्ति^१ मिल त्ति । तीए
सुसुखियद्भवद्दो वज्जपट्टारभिओ विथ गिरौ मयसिक्करो

१ गमित्तर । वावादए यं एयमि कयत्यो अह, मफल विज्जा-
वल । ता लङ्ग समीहिय करेमि त्ति । चिन्तिऊण अदूरो-
इज्झाणसगएण अदूरदेसवत्तिगिरिवराओ १ गहिया महा-
सिला, उप्पदऊण दूरमन्वर भयवओ उवरि मुक्का ॥ णेण ।

पौडिओ तीए भयव काएण, न उण भावेण । निरुविओ

१० वाणमंतरेण । जाव 'न वावादओ' त्ति, लुविओ वाणमंतरो ।

चिन्तिय च णेण । अहो से महापावस्स सामत्य, अहो
जीवणसत्ती, अहो ममोवरि अवजा, अहो परलोचपक्का-

वाओ । ता तहा करेमि, जहा मव १ से अवेद । गहिया

महण्यरी सिला, विमुक्का । तहेव, पौडिओ तीए वि भयव

११ काएण, न उण भावेण । निरुविओ वाणमंतरेण । जाव न

वावादओ त्ति । अजा विमुक्का^२, तीए वि न वावादओ ।

त्ति । विमणो वाणमंतरो । चिन्तिय च णेण । न एम महा-

पावो वावादउ तीरइ । ता करेमि से धम्मन्तराय । विड-

खेमि लोए । कच्चि गेह^३ मुसिऊण मुएमि एयममीवे मोम,

१० पयासेमि ॥ लोए, जहा इमिणा महापावेण दयमणुचिट्ठिय

१ AE मदनो, F मदन ।

२ D adds विज्जावनेण ।

३ CE om ४ F adds तहेव ।

५ F adds एवइ

ति । एवं च कए समाणे पाविस्मद महापावो महद्^१ कय-
 त्यणं ति । चिन्तिऊण सपाडियमणेणं । माहियं दण्डवासि-
 याण । गया दण्डवासिया^२ । दिट्ठो एहिं भयवं । जाओ
 तेसि वियण्णो । अहो इमस्स पससा सुत्तौ, तवमोसियं
 मरौर, उवभोयरहिओ आगारो, अणाउल चित्तं । ता कहं^३
 एस एव^४ करिस्मद । अहवा विचित्ता गर्द कवडाण । ता
 'निरुवेसु ताव मोसं । निरुविओ^५ निअञ्जदेसे दिट्ठो य
 एहि । समुप्पन्ना सद्धा । पुच्छिओ भयव । जाव न^६ जंपद
 त्ति, ताडिओ एक्केण । तद्दावि न जंपद त्ति । कूरयाए
 हरिभिओ वाणमंतरो । बहं निरयाउयं^७ 'निकाचिय रोह-
 ण्णाणहिणिवेसेण । चिन्तियं दण्डवासिएहिं । किमन्हाण-
 नेदण, रादणो माहेमो त्ति । माहियं बीससेणरादणो ।
 समागओ राया । दिट्ठो एण भयवं, पञ्चभिक्षाओ य ।
 वन्दिओ परमभत्तौए । भणिया दण्डवासिया । भो भो न
 तुओहिं भयवओ किचि पडिक्खमासेवियं^८ ति । दण्डवासि-
 एहि भणियं । न किंचि तारिअ । रादणा भणियं । भो एस
 भयव अन्हाण मामी महारायगुणचन्दो निरुवसग्गं महिं
 पालिऊण भयलमज्जचार्द सपत्तज्झाणजोओ अपडिबद्धो मज्ज-
 भावेसु विहियाणुट्ठाणसपायणपरो एणवविहारसेवणेण करेद

१ AD ०६, F ०नी, CE ०६ ।

२ F adds गुणिसमीव ।

३ CEF करदस्मद ।

४ A निरुवेसि, D om the next three words

५ MSS ०७ ।

६ F adds किचि ।

७ A निका० ।

ओमरिऊण कायचेट्ट भणिय भयवया । महाराय अलमेत्य
सोएण । सकयकस्यफलमेय, केत्तिय वा इम । अणादि-
कस्यमताणवमवन्तिणो जीवस्स दुस्सकखो चेव ममारो ।

अन्न च सुणसु जीवा सकस्यपरिणामओ विचिन्ताद ।

- १ मारौरमाणमाद दुस्काद भमन्ति भुञ्जन्ता ॥
जेणैव उ मसारे जस्यजरामरणरोगजणियाद ।
पियविरहपरवत्यणहीणजणोमाणणाद च ॥
तेणैव उ मप्पुरिमा किलेसवज्जलस्स भवममुद्दस्स ।
धणिय विरत्तभावा धम्मतरुवर^१ एवज्जन्ति ॥
- १० समत्तमूलमन्न महन्नसुयनाणवद्वृक्षन्धिक्क ।
कट्टुमाद^२ वित्थियपवरतवचरिन्तसाहान् ॥
मौलक्कवरट्टारममहसुधणपन्नवद्वृक्षणादक्क ।
- * तियमिन्दमणुयवज्जविहपायड्ढरिद्धिकुसुमाल् ॥
- * अन्वाधाऊप्पेहडनिद्वमस्सयरहिद्यभुवणमहिण्ण ।
- ११ सुणिजणकमणिज्जेण भिवसोक्कफलेण फलवन्त ॥
जिणजस्यकेवलामलजलधारानिवहदरमिच्चन्त ।
विविद्धसुणिविहगमवियमणुदियहमकिन्नमताण् ॥
एते उण तियमविलासिणिमुहपड्यममरभावमणुहविड ।
धम्मतरुकुसुमभूय पावन्ति फल पि सुत्तिसुह ॥

कावुरिमा सण वन्भवनेहरकयलसुखिचवेहीण ।
 मूढा तुच्छाण कए दढ किलिस्तुन्नि भोयाण ॥
 नौयजणपञ्जुवापणमणमिमयाण्येयवेसकरण च ।
 लुब्धसमरपवेस मियवन्भवचायण चव ॥
 वित्तियसजलहितरण सभावियमित्तवसुण तह थ ।
 त नत्थि ज न, बड्ढसा करेन्ति विसयाहिलासेण ॥
 तह वि थ पुब्बज्जियविविधकम्मपरिणामओ उ मपत्ती ।
 परिणामढाहणेहि वि न होद भोणहि मब्बेहि ॥
 पेच्छन्ता वि य धणिय विज्जुलयाडोवचसुल जीव ।
 अयरामर व सुणिकण तहवि अण्णाणय मूढा ॥
 काम विसयासेवणपमुहहि सककसुखमूलाद ।
 कल्लेहि विविधकण फलाद परिणामविरसाद ॥
 निरयगमणादयाद भुञ्जन्ता लेयमेयभिन्नाद ।
 हिण्डन्ति अकयपुला घोरे ससारकन्तारे ॥
 ता एवदिहकूवे ससारे पयदनिग्गुणे सोम ।
 कम्मवसयाणमेवविहाद को पुच्छए दहद ॥
 निरएसु कम्मवमण दाहेण सुणसु ज मए दुख ।
 पत्त अणन्तखुत्तो परिवमन्तेण समारे ॥
 अपदट्ठाणे नरए तेत्तीम सागराद अणवरय ।
 वज्जसिलापउमेसु भिन्नो उप्पिडणपढणेहि ॥
 मोमन्तधमि थ तहा पक्खी निरयग्गिसपलित्तासु ।
 कन्दूसु थ कुम्भीसु थ सोहकवल्लीसु ॥ घणसु ॥

सेसेसु वि नरएसु पञ्चयजन्तेहि करगएहि च ।

वह्निओ न्हि मन्दभग्गो अवेहि य तिब्बसत्येहि ॥

भिओ खरओ य अह अइरोदतिसुल्लवज्जतुडेहि ।

तत्तजुयरहवरेसु य भिषत्यो^१ वाहिओ बज्जसो ॥

५ कप्पेऊण य सहसा तिल तिल तत्थ, निरयपासेहि ।

परहिमादोसेण कओ बलि फुरफुरन्तो ऽहं ॥

उत्तण्णिकण य औह विरम वोप्पाविओ बला भौओ ।

अलिषवधणदोसेण दूक्ततो कण्ठगघपाणो ॥

असिचक्कभिन्नदेहो बज्जसो परदब्बहरणदोसेण ।

१० विरिक्तो केत्तूण दिओ दिम गिद्धवन्हेण ॥

परदारगमणदोसेण सिम्बलि निरयजलणपप्फालिय ॥

अवगूहावियपुब्बो जन्तोसु य ^२पाडिओ धणिय ॥

वायससुण्हयठिक्काइएहि करुण समारडन्तो य ।

खरओ बज्जएहि दढ परिग्गहारभदोसेण ॥

१५ उक्कन्तिऊण बज्जसो विरसाइ खाविओ समसाइ ।

^३मसमि लोलुयत्तणदोसेण आमपक्काइ ॥

तह पाइओ रमन्तो तत्ताइ तवयतम्बमौसाइ ।

मडामधरियमुहो मज्जरभासणदोसेण ॥

तिरिपसु वि समारे अमइ पत्ताइ तिब्बदुक्काइ ।

वहवाहण^४नेलज्जणदहणकणभेयभिचाइ ॥

१ CE explain भिन्नात् ।

२ CE पौडिषा, F पौलिष ।

३ I अरुद्धो मसमित्तमि ता आस ।

४ CE निज्ज-

मणुएसु वि य नराहिव परवमटारिदपण्डगादीणि ।

एवं न किञ्चि एयं ति चयमु निष्कारणं मोयं ॥

रादणा भणिय । भयवं, अमोयणिज्जो तुमं, कओ तए
मफलो मणुयजओ, पत्त विवेयाउछं, मिउत्तो ववमाओ. थिरी-
कओ अप्पा, विजिओ भावसत्तू, वमौकया तवमिरो, उन्निओ ५
पमाओ, वौलियं भवगहण, पत्तप्पाओ मोरको त्ति । मोय-
णिज्जो उण सो किलिठुमत्तो^१, ओ भयवओ उवमग्गकारि
त्ति । भयवया भणियं । महाराय, ईदमो एम ममारो;
ता किमन्नचिन्ताए. अप्पाणय चिन्तेहि । रादणा भणियं ।
आदमउ भयव, करसु उण ममौवे अह मयससङ्गचायं^२ १०
करेमि । भयवया भणियं । भयवओ विजयधम्मगुरुणो त्ति ।
पडिस्सुयं रादणा^३, अणुचिद्धियं विहाणेण । विहरिओ भयवं ।
अदक्कन्तो कोद कालो ।

इओ य वाणमतस्सु खीणप्पाए इहभवावए उदयाभि-
सुहोहयं रिमिवहपरिणामसचियं असुहकमं, ममुण्णओ निब्बो ११
वाही, उवहयाइ इन्दियाई. पण्डो नियसहावो, उदणा
असुहवेयणा । तओ १२ उवयरिक्कमाणो पमिद्धोवक्कमेण
महावविबरीयथाए अहिययरमक्कन्दमाणो अदनिउणवेज्ज-

^१ D •चिन्ती ।

^२ F परिचाय ।

^३ CEF add मयसतेधरममेण अवेयमामनपरिचारिस्स मयया विभूरं ।

^४ A om

वयणेण अप्पमिद्धोवहमेण विट्ठादविट्ठालणाद^१कण्ठयमयणी-
यमगञ्जो महामोहगमणेण परिचत्तकन्दसदो गमिऊण कचि
कास अदरोहज्झाणदोसेण मञ्जो ममाणो समुप्पन्नो महात-
मादिहाणाए निरयपुडवीए तेत्तीससागरोवमाऊ नार

१ गत्ताए त्ति ।

मयत्त पि विहरिऊण विसुद्धविहारेण भैविऊण ^१परम-
सज्जम खविऊण कम्मरामि काऊण भावमखेहण भाविऊण
भावणाञ्चा खामिऊण मव्वजोवे गन्तूण पहाणयण्डिल
वन्दिऊण वीयराने रुम्भिऊण चेद्धाञ्जो काऊण महापयत्त
१० पवन्नो पायवोवगमण त्ति । अणुपालिऊण तमेगन्तमिरद्वार
वन्दिज्जमाणो मुलिगणेहि पूरज्जमाणो सोएण उवगिज्ज-
माणो अक्कराहि धुव्वमाणो देव सप्पाएण चरऊण देह
समुप्पन्नो मव्वसिद्धे महाविमाणे तेत्तीससागरोवमाऊ
देवत्ताए त्ति ॥

११   +   +   +   +

गुणचन्दवाणमत्तर ज भणियमिहासि त गयमियाणि ।
वोच्चांमि जमिह सेस गुह्वणमाणुभारेण ॥

। समत्तो अष्टमभवो ॥

॥ नवमो भवो ॥

अस्य इहेव जम्बुद्वीप दीवे भारहे वामे उत्तुङ्गभवण
महद्वरविरहमग्ना माणिकमुत्ताहिरसधन्नासलहन्दहृमग्ना
सुसन्निविट्प्रतिपच्चञ्चचरदेववलविहाराराममण्डिता उज्ज्वली
नाम मयरी ।

जा तिलयकयष्काया विधद्वुवमाहिराममुषकमला । ४
पायारेण पिण व पिय व गाढ समवगुडा ॥
अधिरत्नकुविण व ददूण कहवि मधियलोदसा ।
फलिहारज्जुनिबद्धा तिज्जयणरिद्धि व जा विहिणा ॥
सम्बो जौप्र सुहवो सम्बो गुणरयणभूमिओ निध ।
सम्बो सुवित्तयधणो सम्बो धम्मज्जुओ लोओ ॥ १०
रेवन्ति जौप्र मीमा सरेहि नल्लिणीवणेहि य मराद ।
कमलेहि ॥ नल्लिणीओ कमलाद य भमरवन्नेहि ।
तीप्र ॥ राधा पणयारिवन्नेमामममयलविहवो वि ।
नवरमसामज्जसो नामेण पुरिममीहा त्ति ॥
किन्ति व तस्स जाया निधल्लवसुववा ॥कल्ला य ॥ १५
सम्बुसुन्दरी सुन्दरि त्ति नामेण मसिवयणा ॥
धम्मत्यभग्गपसर तीए सह सोक्खमणुहवन्तासु
पण्णयणकयाणद वोल्लिणा कोद कासा त्ति ॥

- इओ य सो महासिद्धिमहाविमाणवासी देवो अहाउय-
मणुपासिऊण तओ चुओ समाणो समुप्पन्नो सुन्दरीए
कुष्मि । दिट्ठो य तीए सुविणयमि तीए चेव रयणीए
पहायसमयमि यणामयन्तो तिमिर मण्डयन्तो नहमिरि
१ विषोहयन्तो कमलायरे पगासयन्तो जीवलोय वन्दिज्जमाणो
लोएहि पुब्बमाणो रिसिगणेहि उवगिज्जमाणो किन्नरेहि
अग्निज्जमाणो लच्छीए अचन्तपसन्तमण्डलो निबन्धण सव्व
किरियाण चूडामणी उदयधराहरस्स सम्मुत्तमतेयरासी
दिणयरो वयणेणमुयर पविस्समाणो त्ति । पासिऊण य
१० ॥ सुहविउड्डा^१ । सिट्ठो य तीए जहाविहि ददयस्स ।
हरिसवसुभिन्नपुल्लएण भणिया य तेण । देवि, तेलोक्क
विक्खाओ ते पुत्तो भविस्सइ । तओ मा 'एव ति भत्तार
वयणमहिणन्दिऊण हरिसिथा चित्तेण । तओ विवेषओ
तिवग्गसपायणरथाए सपाडियसयलमणोरहाए अभग्गमाणप
११ सर पुल्लफलमणुहवन्तीए पत्तो पसूदेममओ । तओ पसत्ये
तिहिकरणमुज्जत्तजोए विणा परिकिल्लेसेण पसूया एसा ।
जाओ से दारओ । निवेदओ राइणो पुरिससीहस्स हरिस
१२ मिथराए सिद्धिमइनामाए सुन्दरिचेडियाए । परितुट्ठो
राया । दिअ सिद्धिमईए पारिओमिय । भणिया य पडि
१० हारो, जहा समाइससु ए मम वयणेण^२ जहासन्निहिए

पडिहारे, जहा 'मोयावेह मम रज्जे कालघष्ठापओएण
मज्जवन्धणाणि, दवावेह घोमणापुन्य अणवेक्खियाणुखं
महाटाण, तिमच्चावेह पउमरायपमुहाणं नरवईण मम
पुत्तपउत्ति', निवेह देवीपुत्तजम्भुदय पउराण, कारवेह
अयालक्कणभूय नयरमहमव, ति । ममाइहा य तीए जहाइहं
पडिहारा । अणुचिद्विध गयमामणं पडिहारेहि ।

'काराविय च तेहि वडविहवरत्तर'अणियनिग्घोम ।

लीलाविलासविभ्रम'भग्गपल्लवन्तजुवरजण ॥

धेमहलवाहु'लदयाविलोभवलउममन्तअकार ।

हेलुच्छन्नकरकमलधरियविमलव'रहुन्त ॥

कपूरकुटुमुष्यदपदपरियमहङ्गकाभोय ।

वहलमयणाहिकदमखुप्पन्तपउन्तमायरय ॥

करकलियकणयमिद्वयमल्लिजपहाहलमन्तमिहार ।

मधवम'विमदुलुच्छलियगोयनयअणियजणवाम ॥

मोलाजमविममचलनाल्लियपयरणरणन्तमञ्जीर ।

चलमेहलाकलावुदमन्तकलकिद्विणिकलाव ॥

अलोअममुगिरुत्तरीयदीमन्तधनयवित्यार ।

अलहलयमिलियनायरयलोअवहुन्तमचार ॥

१ (1) पुनजयव ति । पुनजकुप्पनि ।

२ D adds it ।

३ 'You all do as to' अर्थात् पउराण-CP कतां D मज्ज करइ वण ।

४ DE कणउदियणवा ।

५ DE मज्ज. CP have only वरते ।

६ D अर्थात् ।

७ One more is wanting.

८ CE विमदुलुच्छ ।

द्वरियजणाणमणवरयचित्तस्त्रिप्यन्तमहरिद्वाभरण ।

विजियसुरलोयविहव वद्धावण्यं मणभिराम ॥^१

आणन्दिया 'पउरजणवया । सपाडिय वद्धावणादयं
उचियकरणिज्ज । एवं च पइदिण सहन्तमाणन्दसोरुमणु-
१ हवन्तस्स समदस्सिओ पढमो मासो । पइद्वावियं नाम
दारयत्त 'उचिओ एस एयस्स' त्ति कलिऊण सुमिणय-
दंसणेण पियामहसन्तिय भमरादसो त्ति ॥

एत्यन्तरमि सो वि वाणमतरजीवो नारओ तओ
नरयाओ उव्वट्ठिऊण नाणाविहतिरिएसु आहिण्डिऊण
१ पाविऊण दुक्काइ तहाकम्मपरिणइवसेण गोमाउअत्ताए-
मरिऊण इमौए चेव नयरौए पाणवाडयमि गण्डिगाभिहा-
णत्त पाणत्त जखदेवाभिहाणाए भारियाए कुच्छिमि
ममुप्पओ सुयत्ताए त्ति । जाओ कालकमेण । पइद्वाविय
२ से नाम गिरिसेणो त्ति । सो थ कुख्वो जडमई दुक्किओ
३ दरिदो त्ति दुखेण काल गमेइ ॥

समरादसो थ विमिट्ट पुणफलमणुहवन्तो पुव्वभवसुकय-
वासणागुणेण वालभावे वि अवालभावचरिओ सयलसत्य-
कलासपत्तिसुन्दर पत्तो कुमारभाव । पुव्वभवभासेण अणुरत्तो
मत्येसु चिन्तए अहिणिवेसेण, उप्पेक्खए चित्तभावे,^१
२ निरुवेइ सक्क, घडेइ तत्तजुत्तीए, भावए समभावेण, वड्डए

१ CE add अणुचिद्विय रायसासण पडिहारहि ।

२ CE पउरा and Om all down to एव च ।

३ C -भावेण ।

सद्धाए पउअए गोथरमि, गच्छए भवेयं । एव च 'मत्त-
मगयस्स तत्तभावणाणुसरणवनेण जाय जाइमरण । न विआय
जणेण । तसो सो अमत्तयाए कुमलभावस्स^१ पहीणयाए
कम्पुणो विसुद्धयाए नाणस्स हेययाए विमयाण उवाएययाए
पसमस्स अविज्जमाणयाए^२ दुक्कडाण उक्कडयाए जीववीरियस्स
आमन्नयाए भिद्धिसपत्तोए न यङ्गमन्नए रायलच्छि, न उज्जसो
मरीरमहारे, न कीलए चित्तकीलाहि, न सेवए गामधम्मे,
केवल भवविरत्तचिन्तो सुह^३ज्ञाणगोएण काल गमेइ ति ॥

न च तद्वाविह दहूण समुपपत्ता पुरिममोक्षस्स^४ चिन्ता ।
असो तु खलु एम कुमारो अण्णन्नमरिसे वि चित्ते सुन्दरो वि
हवेण पत्ते वि पठमजोम्बणे मगन्ना वि कप्पाहि पेच्छन्तो वि
रायकन्नयाओ 'निश्चदहओ वि देहेण जुत्तो वि इन्द्रियमिरौए
रहिआ वि सुखिदसणेण न छिप्पए^५ जोम्बणवियारेहि, न
पेच्छए अहृच्छिपेच्छिएण न अपए खलियवयणेहि न सेवए,
गेथाइकलाओ, न यङ्गमन्नए भूमणाइ, न घेप्पए मएण, न
सुअए अज्जवयाए न पत्तए विमयमोक्ता । ता कि पुण इम
ति । पुणमभारजुत्तो य एमा, जेण दिट्ठो देवीए एयमभव-
काले पसत्तसुविणओ, गम्भसगए एयमि गत्थि अ ने न

१ A सुअ० ।

२ F •आयसु ।

३ F पुअड० ।

४ A •भावणा ।

५ F adds राइया ।

६ D instead of निश्चदहत्ता the following passage तासि च विआ
णाइ सय निश्चपचदियसरौतो F निश्चदहयपचदियसरौतो । ७ A D जीयण० ।

- सजायं । अत्रो भवियन्वसेयस्म मद्वापदद्वाए, पावियन्वसेय-
 सर्वन्वेणमन्हेहि पारत्तियं । ता एस एत्थुवाओ । करेमि मे-
 दुल्ललियगोद्धिसगए निष्साए कलाहि वियरुक्खे रदकौलास
 आराहए परचित्तस्म अद्वासिए मयणेण विसिट्ठकुलममुप्पमे
 ५ पहाणमित्ते । तओ तेसि समग्गीए सपाडिस्सुइ ने परमपमोय
 सि । चिन्तिऊण कया कुमारस्स दुल्ललियगोद्धीघूडामणिभूया
 सुत्तिमन्ता विद्य मज्झमयणदोग्गुग्गार्द अमोयकामङ्कुरल्लि
 यद्गयप्पमुहा पहाणमित्ता । भणिया य राइणा । तहा
 १० तुम्हेहि जइयस्स, जहा कुमारो वि सिद्धलोयमग्ग पवज्जइ ।
 १० तेहि भणिय । ज देवो आणवेइ ।

अइक्कन्ता कइइ दियहा । उवगया वोसत्तय । आठत्तो
 य ऐहि मज्झरोवक्कमेण कुमारो, गायन्ति मणहर, पठन्ति
 १ गीहाओ, पुच्छन्ति वीणापओए, पससन्ति नाडयाइ, विधा-
 रेन्ति काममत्त^१, दसेन्ति चित्ताइ, वणेन्ति सारसमिज्जणयाइ,
 १५ निन्दन्ति चक्काइ^२, कुणन्ति इत्थिकइ, "दसेन्ति सरवराइ,
 फारेन्ति जलकौड, "निवेशन्ति उज्जाणेषु, पसाहिन्ति सुन्दरं,
 कीलन्ति डोलाहि, रएन्ति कुसुममत्तरे, थुणन्ति विषमवाण
 ति । कुमारो उण पवड्डमाणसवेओ 'अहो एएसि मूढया ।
 कइ पुण एए पडिबोहियन्व'त्ति उवायचिन्तापरो उवरोह-

१ D विहारवाहाड ।

२ D ०त्ते ।

३ F चक्कायाइ ।

४ D दसेन्ति ।

५ D निवासति, F निवसति ।

सौलयाए पडिकूलमभणमाणो चिट्ठइ । एव च अदक्कन्तो
कोइ कान्छो । तेसि पडिबोहणत्थ तु किचि नाडयपेक्खणाइ
अञ्जुवगय कुमारेण, वड्डिया पीई, नीया ॥ परमवीमत्ययं ।

अन्नया य 'एस एत्थ विमयाहिअो उवाओ' त्ति मन्तिऊण
परोप्पर कओ अमोएण कामसत्यपमङ्गो । भणिय च णेण । ५
भो किपर पुण इम कामसत्य । कामडुरेण भणियं । भो
किमेत्थ पुच्छियच्च, अविगलतिवग्गसाहणपर ति । कामसत्य-
भणियपओयपुणो हि पुरिमस्स मदारचित्ताराहणमरक्खणेण
सुद्धसुयभावओ विसुद्धदाणाइकिरियापसिद्धीए^१ य महन्तो.
धम्मो । अणुरत्तदारासुद्धसुएहितो य तयाणुबन्धफलसारा^२
सपज्जन्ति अत्यकामा, विवज्जए उए तिपह पि विवज्जओ ।
जओ अणाराहणेण दारचित्तस्स न परमत्यओ मरक्खण,
अमरक्खणे य तस्स असुद्धसुयभावओ तेसि^३ निरयाइजोयणाए
विसुद्धदाणारकिरियाभावओ^४ महन्तो अहम्मो, अणुरत्त-
दाराविसुद्धसुएहितो य पणस्सन्ति अत्यकामा, न य काम-^५
मत्यभणियपओयपरिआणरहिओ निसमेण मदारचित्त
आराहेइ त्ति । एएण कारणेण तिवग्गसाहणपर कामसत्य
ति । सलियङ्गएण भणिय । भोहणमिण, न एत्थ कोइ दोसो ।
एय तु भोहणयर, धम्मत्याण माफक्खयानिटरिमणपर^६ ति, न

१ A—L. •दीय य ।

२ D adds य ।

३ CE चिरत्ताए • F निरयाइजोयणए ।

४ CE F •दरिचत्ति ति ।

- जत्रो कामाभाव धमत्त्याणमन्न फल, न य निष्फलत्ते तेमि
 पुरिमत्यया । न य मोक्खफलसाहगन्तण्णे सफला इमे, जत्रो
 अलोदत्रो मोक्खो समाहिभावणास्साणपगरिमफलो य । तन्हा
 धमत्त्याण साफलयानिदरिसणपरमेय ति । एव सेव सोहण
 ४ थर । अमोएण भणिय । कुमारो एत्थ पमाण ति । कामङ्कुरेण
 भणिय । सुहु पमाण । खलियङ्गण भणिय । जइ एव, ता
 करेउ पसाय कुमारो खाहेउ, किमेत्थ सोहणथर ति ।
 कुमारेण भणिय । भो न तुक्कोहि कुप्पियव्व भणामि अहमेत्थ
 परमत्थ । सव्वेहि भणिय । कुमार, अस्साणनासणे को कोवो ।
 १० ता करेउ पसाय कुमारो, भणाउ परमत्थ ति । कुमारेण
 भणिय । भो सुणह । कामसत्थ खु परमत्थज्जो करेन्तसुणेन्त
 थाणमस्साणपयासणपर, जत्रो कामा असुन्दरा पयद्वेए
 विडम्बणा जणाण विमोवसा परिमोए^१ वक्कला कुचेट्ठियस्स ।
 एएहि अहिङ्गया पाणिणो महामोहदोसेण न पेच्छन्ति
 १५ परमत्थ न सुणन्ति हिवाहिथाद, न विचारन्ति कञ्च, न
 चिन्तन्ति आयइ । जेण कामिणो सया ऽसुरएसु असुरनि-
 वन्धणेषु कलमलभरिएसु महिलावण्णेषु चन्दकुन्देन्दीवरै-
 हितो वि अहिययर^२रिभावुद्धीए अहिलासादरेगेण असुरए
 विथ ^३गङ्गसूयरा धणिय पयइन्ति, अत्रो न पेच्छन्ति

परमत्य । जश्चो य दम्भहे मणुयजग्ने लद्धे कम्मपरिण्णैए
 माहण सुद्धधम्मस्स चक्षले पयईए ससारवद्धणेसु निब्बाणवेरिएसु
 बालवज्जमएसु बृहयणगरहिएसु सज्जन्ति कामेसु ; अश्चो न
 सुणन्ति हियाहियाइ । जश्चो य असन्नेसु वि इमेसु
 कामसंपाडणनिमित्त निष्फणं उभयलोएसु कुणन्ति चित्त- ५
 चेद्धिय, खमन्ति अरुत्तमाए, किलिस्सन्ति अतव, युणन्ति
 अथोयब्बाइ, झायन्ति 'अज्झादयब्बाइ, अश्चो न वियारेन्ति
 कज्ज' । जश्चो य उवहसन्ति सस, कुणन्ति कन्दप्प, मिन्दन्ति
 रुदयणं, चयन्ति कुमलमग्ग, हवन्ति ओहमणिज्जा, पावन्ति
 उम्माय, निन्दिज्जन्ति लोएण, गच्छन्ति भरएसु, अश्चो न १०
 पेच्छन्ति आयइ । अन्न च । इहलोए चेव कामा कारण
 बहवन्धणाण, कुलहर इत्ताए, निवासो अणुवसमस्स, खेत्त
 विमायभयाण, अश्चो चेव निन्दिया धम्मसत्थेसु । एववद्धिए
 समाणे निरुवेह मज्झत्यभावेण, कह णु कामसत्य अविगलति-
 वग्गसाहणपर ति । जं च भणियं 'कामसत्यभणियपओयन्नुणो १५
 चि पुरिसस्स सयारचित्ताराहणसंरक्खणेण सुद्धसयभावओ
 विसुद्धदाणाइकिरियापसिद्धीए थ' महन्तो धम्मो ति, एय पि
 न जुत्तिसग्गय । जश्चो न कामसत्यभणियपओयन्नु वि पुरिसो
 नियमेण सदारचित्ताराहण करेति ।^{१६} दीमन्ति खलु इमेसि

१ C E सुणन्ति अशोदयब्बाइ ।

२ C E अज्जमय ।

३ C D E F कज्जाकज्ज ।

४ MSS - दीय थ ।

५ B F add अम्हा ।

- पि वहिचरन्ता दारा । न-यामक्ष्यपञ्चोयज्जलिञ्चो तञ्चो
 वहिचारो त्ति जुत्तमामद्धिउ, न जञ्चो एत्थ निच्छए पमाणं ।
 दीसद य तप्पञ्चोयञ्चू एगदाराचित्ताराहणपरो वि अन्नसु
 तमणाराहयन्तो, अपञ्चोयञ्चू वि-याराहयन्तो त्ति । तन्हा ज
 ५ किञ्चि एय । ज वेज्जगोदाहरणेण एत्थ 'आदजुत्तिं भणन्ति,
 मा वि म पयदनिग्गुणत्तणेण कामीण जीवियत्थिणो खग-
 सिरच्छेयकिरियाविहाणजुत्तितुम त्ति न चञ्चमया बुहाण ।
 एवं सुद्धसुयभावो विमुद्धदाणादकिरियापसिद्धी य वभिचा-
 रिणी दीमन्ति । काममत्थपराण पि सुया अकुलउत्तथा
 १० पयदए भुयङ्गपाया चेद्धिएण । अणुरत्तदाराद पि य निर-
 वेक्काणि दाणादकिरियासु, तुच्छयाणि पयदए, अहिय
 विवज्जयकारीणि । अञ्चो ज पि जपिय 'अणुरत्तदारासुद्ध-
 सुएहिंती य तयणुसङ्गफलमारा सपज्जन्ति अत्यकाम' त्ति,
 तं पि य असमञ्जसमेव । एव च ठिए समाणे ज पि भणियं
 १५ 'विवज्जए उण तिण्ह पि विवज्जञ्चो' त्ति इत्थेवमाद, तं पि
 परिहरियमेव, वभिचारदोसेण समाणो खु एमो । इहद न
 हि न काममत्थभणियपञ्चोयज्जुणो वि एमो न होद । अञ्चो
 न तव्विवज्जयनिमित्तो खुलु एमो, अत्रि म अकुसलाणुवन्धि-
 कम्मोदयनिमित्तो, विवज्जञ्चो वि य 'कुसलाणुवन्धिकम्मोदय-

१ C आरद, E जीरद D : wara आत्यन्तर ।

२ A D F अङ्ग, A Γ om य ।

निमित्तो न्ति निरत्यय कामसत्य । तदा ज च भणित्य 'एय
 तु मोहणयर, धकत्याण माफलयानिदरिसणपरं कामसत्य ति
 न जओ कामाभावे धकत्याणमन्न फल, न य निष्फलत्ते तेसि
 पुरिमत्यया, न य मोखफलमाहगत्तेण मफला इमे, जओ
 असोदओ मोखो ससाहिभावणाप्ताणपगरिसफलो थ' न्ति, ५
 एय पुण असोहणयर । जओ पामागद्विचकण्डुयणपाया कामा
 विरमयरा अवमाणे भावन्धयरकारिणो असुहकक्षफलभूया
 कह धकत्याण फल ति, कह वा तदाविहाण धकत्याण
 पुरिमत्यया, जे जणेन्ति कामे मासेन्ति उवमम कुणन्ति
 अमित्तसगमाणि अवणेन्ति सव्ववसाय सपाडयन्ति अणायद १
 'अवपूरन्ति मोय विहेन्ति लाघगाद' ठावेन्ति अप्पच्चय
 णरन्ति अप्पसायप्पमाणे २कारेन्ति अणुवाएय ति । ज पि य
 'सरौरट्ठिदहेयभावेण आहारमधक्खाणा' कामा'३ परिहरियन्ता
 य एत्य दोम न्ति मोहदोसेण भणन्ति मन्दबुद्धिणो, न पि
 न ऊ बुहजणमणीहर । जओ विणा वि एएहि मुकियतत्ताण ४
 येव्वमाशण जहाभावमेव नेदिविरत्ताण तीए सुहन्माणाण
 रिमीण दोमद सरौरट्ठिदं सेवमाणण वि य ते तज्जणि-
 यपावमोहेण अचन्तसेवणपराण खयादिरोगभावओ विणासो
 न्ति । ता कह ते सरौरट्ठिदहेयवो, कह वा आहारमधक्खाणो

१ CE १ अवररति ।

२ CE २३ ।

३ AF करति ।

४ CFF २२२० ।

* Kamasastra p 25

- क्ति । न च एयमगथा दोषा अपरिचत्तेहि एएहि अभिन्न-
 निवन्धनेण तीरन्ति परिहरित । न खलु मोक्षेण मोक्ष
 कामाणमणुवममार्गेण य अन्न निमित्तं ति चित्तेह चित्तेण ।
 एववट्टिए समाप्ते न हि 'हरिणा विज्जन्ति' जवा न पइ-
 ५ रिज्जन्ति', एवमादि पइसणप्पाय कामसत्यवयण* । तच्चा न
 कामफलाण धक्कथाण पुरिसत्थया, अवि य मोक्षफलाणमेव ।
 न य अलोदओ मोखो, जओ विमिडमुणिलोयलोदओ^१,
 रहिओ जम्माइएहि, वज्जिओ आवाहाए, समत्ती मन्वक्कजाणं,
 पगरिमो सुहत्त । समाहिभावणाझाणादओ वि न हि न
 १० धम्मसङ्गवा^२, अन्नि य ते चेव भावधमो । इयरो वि निरीहत्त
 तप्पलो चेव हवइ, अन्नहा 'गरहियाणि इट्ठपयाणि' त्ति
 भाविच्च मत्थवयण । न य कामा अणिन्दिया पयहन्ति ।
 पयईए पसिद्धा तिरियाण मङ्गला मङ्गवेण । 'ता किमेएमि
 मत्थेण । इ पि भणिय 'वालासपओओ पराधीणो त्ति उवाच
 १५ अवेरुद उवाचपडिवत्ती य कामसत्थओ, तिरियाण तु
 'अणिवारिया इत्थिजार्द रिउकाले य नियमिया पविन्ती
 अवुद्धिमुत्ता य^३ त्ति, एय पि मोक्षपिसुणय, जओ उवाएया
 चेव न हवन्ति कामा असुन्दरा पयईए विडम्पणा जणाण
 विमोवसा परिभोए वञ्जला कुचेट्ठियत्त त्ति दमिय मए ।

१ A adds त्ति । २ D adds मात्तर । ३ A k अमन्वय ।

४ D om all down to हवन्ति कामा । ५ C E अवावरिया ।

* Kamaśāstra p 20 † Ibidem, p 10 f

अथो अदत्तादाणगहणविषयमत्यकम्प खु एय ति । करेन्त-
सुणेन्तयाणमन्नानपयाणपर काममत्य । भणिय च सुद्धचित्तेहि ।

त नाम होइ मत्य ज हियमत्य जणस्स दसेइ ।

ज पुण अहिय ति मया त नणु कत्तोस्य मत्य ॥

अहिया तथो पवित्ती होइ अकम्ममि मन्दबुद्धीण ।

असुहोवएमहूव जत्तेण तय पयहियव्व ॥

इहारा पज्जलिओ न्विय वम्मइजलणो जणस्स हिययमि ।

कि पुण अणत्यपण्डियकुक्कव्वहविहोमिओ सन्तो ॥

ता ज कामुहोरणममत्यमेत्य न त बुद्धजणेण ।

सुमिणे वि जपियव्व पससियव्व च दुव्वयण ॥

पसमाइभावजणय हियमेगन्हेण सव्वसत्ताण ।

निउणेण जपियव्व पससियव्व च सुविसुद्ध ॥

एववट्टिए समाणे अल्ल दुव्वयणसगयाए काममत्य
चिन्ताए त्ति ।

एय सोऊणे विन्दिथा असोयादी । चिन्तिय च लेहि । १५

अहो विवेगो कुमारस्स, अहो भावणा अहो भवविराओ, अहो

कपन्नुया । सव्वहा न ईइसो सुणिजणस्स वि परिणामो होइ,

कि तु फुड जपमाणो दूमेइ एस अन्हे त्ति । चिन्तिऊण

जपिय असोएण । कुमार, एवमेय, कि तु सव्वमेव जोय

मग्गाईय जपिय कुमारेण । ता अल्लमिमीए अदपरमत्य

चिन्ताए । ज अणासेविए सोयमग्गे इमीए वि अहिगारो^१

त्ति । ता स्त्रोयमग्न पडुच्च किपर पुण काममत्य ति माहेउ
कुमारो । कामदुरेण भणिय । सोहण भणिय असोएण । लज्जि-
यङ्गएण भणिय । न असोओ असोहण भणित जाणद । कुमा-
रेण भणिय । भद्द, अपरमत्यपेच्छो पाएण स्त्रोओ भिन्नहदि
५ य । ता न तंमगेण इमस्स अह किपि परय अवेमि । मन्वहा
कन्दप्पियाण बालाण^१मविणोयविणोयपाय एय , जओ काम
सुहाइ पि कच्चपरिणामनिबन्धणाइ जीवाण, विउणे य तमि
न परमत्येण इमिणा पओयण ति । उत्तरपयाणासामत्येण
'एवमेय' ति अधुवगय असोओइहि ।

१० अइकन्ता कइद दियहा । आलोचियमणेहि । तवस्सि-
प्पाओ कुमारो, कह अन्हारिसेहि विसएसु पयहाविउ
तीरइ । तहावि अत्यि एक्को उवाओ । उवरोहसौलो खु
एसो पडिवन्ना य अहे इमेण मित्ता । ता अधत्येन्ह एय
कलत्तसगहमन्तरेण, कयाइ सपाडेइ अन्हाण समीहिय ति ।

१५ ठविजण सिद्धन्ता समागए अवसरे भणिय असोएण । भो
कुमार, सुच्छामि अह भवन्त, किसेत्य जीवलोए सुपुरिसेण
मित्तवच्छलेण होयन्व कि वा नहि । कुमारेण भणिय । भो
माऊ सुच्छिय, साहेमि भवओ^२ । एत्य खलु तिविहो मित्तो
इवद । त अहा । अहमो मज्झिमो उत्तिमो त्ति । जो 'खलु

१० मज्झिमो अप्पणा^३ दिस्सुमाणो अत्ताहिय 'अणुयत्तिज्जमाणो

१ C E oia मविवाय ।

२ F adds सुवह अवडिया ।

३ A छ ।

४ C E add वि ।

५ A D अणव ।

पयद्वेए सेविज्जमाणो पददिणं लालिज्जमाणो जत्तेण विजोद्वए
 विज्जरंमि. नावेरुद सुकयादं, न ररुद वयणिज्जं, परिचयद
 खणेण; एस एयारिमो अणुसमयसेवियपरिचार्दं नाम
 जहसममित्तो । जो उण जहाकसंवि सगमो दिस्सुमाणो
 अन्नबुद्धौए अणुयत्तिज्जमाणो अजत्तेण सेविज्जमाणो विभाए १
 लालिज्जमाणो जमवाइएसु .नरुणं न विमवयद, विज्जरे
 आवेरुद ईमि सुकयाद, ररुद मल्लमं वयणिज्जं, परिचयद
 विजावपुव्वयं विस्मयेण, एस एयारिमो कणसेवियपरिचार्दं
 नाम मज्झिममित्तो । जो उण अजत्तेण^१ दिडाहदो बज्जमसए
 सुकय, उवगच्छए सेत्ति, पयद्वए उवयारे, मोयावए दुहाओ, १
 जणेद गोरेव, वज्जेद माण, करेद मंपयं, विहेद सोरुत, न
 परिचयद आवयाए, एस एयारिमो 'जोसक्कारसेत्तेण'^२
 सेवियापरिचार्दं नाम उत्तिममित्तो त्ति । एवंवड्डिए
 समाणे सुपुरिसेणाओचिऊण नियमद्वए सब्बहा उत्तिममित्त-
 वच्छलेण होयन्वं त्ति । कामदुरेण भणियं । भो को उण १५
 इहाहिप्पाओ । पसिद्धमेवेयं, जं जहसमज्झिमे चरऊण
 उत्तिमो सेविज्जइ । कुमारेण भणिय । ननु एवमेव एत्था-
 हिप्पाओ, जं जहसमज्झिमे चरऊण उत्तिमो सेविज्जइ त्ति ।
 सल्लियद्वएण भणियं । भो न 'एयमुच्छुयं, गम्भीर खु एयं न

१ C E F अयसेविय ।

२ C E F 'वावि' ।

१ B F जोका, D ओका ।

२ F एय पसज्ज ।

- विमेषश्चो अविवरित्य आणीयद् । ता विवरेहि मपय के पुण
इमे तिलि मिता । कुमारेण भणित्थ । भो जइ नावगय
तुणाणं, ता सुणह मपय । एत्थ मन्, परमत्यमित्ते पडुच्च
पमिणो उत्तर च जुज्झइ त्ति अपिथ मए । पमिद्ध तु लोइय,
१ को वा मषेयणो मयत्थ म-याणइ । ता इमे मिता देह-
मयणधम्मा । तत्थ जइअमित्तो देहो, मज्झिममित्तो मयणो,
उत्तमो धम्मो त्ति । जेण देहो तथा तहोवचरिज्जमाणो वि
अणुममयमेव दषेइ विचारे, अविषयरुमगय अणुयत्तइ जर,
चरिमावयाए म उज्झइ गिराम्मन् त्ति एम जइअमित्तो ।
१० मयणो पुण ममत्ताण्हव करेइ पडिमसत्त किल्लिगुद
गिमाणइ कज्जे, परिचयइ मयभोयमार, सुमरइ च पत्यावेसु,
एम मज्झिममित्तो त्ति । धम्मो पुण 'मगओ जहाकहनि
वच्छन्तो एगन्तेण अविमार्ह भएसु निम्वाहए मित्तय त्ति, एम
उत्तमो । एव च नाऊण अधुवे विमयभोक्के अमारे पयईए
११ मोहणे परमत्यग्ग दाहणे विवाए^१ अवहोरिए धीरेहि, पाविण
माणुमत्ते उत्तमे भवाण दुक्खे भवाडवीए सुखेत्ते^२ गुण-
धणाण माहए 'निम्वाण्हव उज्झिऊण मोह चिन्तिऊणापइ
अचिन्तचिन्तामणिमच्चिहे वीथरायप्पणीए सवादेए नियसेण
^३ होइ, वच्छन्ता मप्पुरिससेविए उत्तममित्ते धम्मे त्ति ॥ एथ

१ A ममत्ताओ ।

२ D Γ विवायकल्लिए ।

३ I adds दुक्खे चउवणाभिगताया ।

४ A न० ।

५ D P मोह C चइ Γ लेइ ।

सुणमाणण तहाभवयाए असोयार्हण विवित्तयाए कम्मपरि-
 णामसु कुमारसन्निहाणसामत्येण विमुद्धयाए जोयाए उक्कड
 याए वीरियसु वियग्निओ कुसलपरिणामो, वियलिओ
 किलिद्धकम्मराणी, अवगया मोहवामणा, तुट्टा असुहाणुबन्धा,
 जाओ कम्मगण्ठिभेओ खओवसममुवगय मिच्छन्त, ^१आविहओ
 सन्नत्तपरिणामो । तओ समुपपन्नसवेगेण जपिय असोएण ।
 कुमार, एवमेय, न एत्य सदेहो, सोहण समाइड्ड कुमारेण ।
 कामड्डुरेण भणिय । सोहणाओ वि सोहण । अहवा इयमेव
 एक्क सोहण, नत्थि अन्न सोहण ति । ललियङ्गण भणिय ।
 कि वज्जणा, अन्नाणनिहापसुत्ता पडिबोहिया अन्हे कुमारेण, ^२
 दमियाइ हेओवादेयाइ । ता पयट्टन्ह सहिए, सपाडेमो
 कुमारसासण । असोएण भणिय । कुमार, साज्ज जपिय
 ललियङ्गण, ता समाइसड्ड कुमारो, जमन्हेहि कायव्व ति ।
 कुमारेण भणिय । भो सखेवओ ताव एय । उज्झियव्वो
 विसयराओ, चिन्तियव्व भवमरुव वज्जियव्वा कुमसगौ, सेवि ^३
 यव्वा साज्जणो तओ जहामत्तीए दाणसीलतवभावणापहाणेहि
 होयव्व ति । अमोयार्हहि भणिय । साहु कुमार साज्ज,
 पडिवन्नमिणमन्हेहि । कुमारेण भणिय । भो धया खु तुओ,
 पाविय तुन्हेहि फल मणुयजयासु । तेहि भणिय । कुमार
 साज्ज एवमेय धया खु अन्हे, न खलु अहन्नाण कुमारदमण ^४

मपञ्चद । एवं चाह्निन्दिकण कुमारं मपूदया विसेसेण
कुमारेण उचियाए वेलाए गथा सट्टाणादं असोयार्द । पारद्व
जहोचियमणुट्टाणमेएहि । अदकन्ता कदर दिथहा ॥

एत्यन्तरमि समागन्तो मज्झसमन्तो, वियम्भिया वणमिरौ,

५ मञ्जरिओ चूयनियरो, कुसुमिया तिस्सयार्द, उममिया अद-
मुत्तया, पवत्तो मलयाणिलो, सुदय भमरजासं, पसरिओ
परऊयारवो, जहि च मम मित्तरज्जमिमं ति^१ उत्तुणो कथत्येद
वात्तबुद्धु पि मयणो, भिभिरसत्तुविगमेण विथ वियमियक-
मसवथणा कमलिणी, मज्झसमागमसुहेण पराट्टतमाओ जन्ति

१० जामिणीओ, उउल्लच्छिदसणपसन्ता विथ तहा परिसन्यरगमणा
वासरा, जहि च अग्यए नवरङ्गय, बज्जमया पमन्ना हवन्ति
डोलाओ, सेविज्जन्ति काणणाद, मणहरो चन्दो, अहिमओ
गेथविहो, विट्ठणि घेरणाद, पियाओ कामिणीओ, जहिं च
विसेसुज्जलनेवच्चाद कीसन्ति तरुणवन्नाद, भमन्ति महा-

११ विभूर्देव देवयाण पि रहवरा, मयणवाहभएण विथ सरणाद
अभियन्ति पिययमेसु पियाओ ॥ एवविहे ॥ मज्झसमए
रादणो पुरिमसौहम्स मयरिच्छणदसणनिमित्तं समागया
नयरिमहन्तया । तिज्जन्तो जेहि राथा । देव, देवे नरवदमि
निश्चच्छुणो नयरौए; तहावि समागन्तो मज्झसमओ न्ति

१० विविहचचरीदसणेण देवपसायत्तालियाणं पयाणं कणाओ

वि गन्धं ह्यन्तरं करेण देवो नाधरायाणं ति । राइणा
 चिन्तिथ । अहो मोहणमुवत्तिथ, मयणमित्तो खु मज्ज-
 ममओ । ता कुमारं एत्थ निउच्चामि, जेण तहा विचित्त
 समारविथारदंमणेण संजायरमन्तरो संपाडेइ मे परियणत्त
 य समीहिवाहिय^१ मोक्ख ति । चिन्तिऊण भणिया मह- ५
 न्ताया । भो संपाडिया मम तुषोहिं वज्जसो निघविभूद-
 दंमणेण निब्बुइ, अहं पुण तुम्हाण कुमारदंमणेण अहिं
 संपाडेमि । अन्नं च । सपयं कुमारो एत्थ कारणपुरिमो,
 ता तंमि खेव वज्जमाणो कायव्वो त्ति । महन्तएहिं भणियं ।
 ज देवो आणवेइ । अन्नं च । देवपसायाओ वि एमो महा- १०
 पसाओ जहि कुमारदंमण ति । निग्गया महन्ताया । राइणा
 वि सहाविओ कुमारो, भणियो य सवज्जमाण । वच्छ, ठिई
 एसा इमीए नयरीण, जं मयणमहसवे दडुव्वाओ नयरि-
 चधरीओ राइणा, दिट्ठाओ य मए अल्लेगसो । सपयं पुण
 अणुगन्ताव्वो गुहममणुगओ मग्गो त्ति तेणैव विहिणा तुमं १५
 पि पेच्छाहि । एवं च कए समाणे ममं परियणत्त नायर-
 याण ॥ महन्तो पसाओ हवइ । कुमारेण भणिय । जं
 ताओ आणवेइ । तओ हरिमिओ राया, दिग्धा समानत्तो
 पडिहाराण । हरे भणह मम वयणाओ नाणगधूपसुहे
 पहाणमचिवे, जहा 'नयरिच्छणचधरीदंमणसुह सज्जेइ १०

रहवरादय कुमारस्य, मम वयणाशो नायस्यादपरिश्रोम
 निमित्तं रायपयवत्तिणा गन्तव्यमञ्ज एण कणचच्चरौदमण-
 निमित्तं' ति । 'ज देवो आणवेद त्ति' भणिकण
 'कुमारो अञ्ज कणचच्चरीओ पेक्खिस्सुद, भवियव्वमणाण
 ५ पि 'कम्माणेणं' ति हरिसियमणेहि । तुरियतुरिय निवे-
 दया ममाणत्तो पडिहारेहि । अहो भवियव्वमेत्थ परमाण-
 न्देणं ति आणन्दिया सचिवा । भणिय च एहि । जं देवो
 आणवेद । तथणन्तरं च मज्झिओ रहवरो, कया जन्तजोया^१,
 निवेसियं आयवत्त, दिस्साओ वेजयन्तीओ, निवद्ध
 १० किङ्किणीजाल, 'निविट्ठाद रयणदामाद, 'ओलम्बिया सुत्ता-
 हारा, विरदयाओ मणितारयाओ^२, उवगप्पियं आसण,
 जम्बिया चामरोजला^३ ॥ एत्थन्तरंमि इम वदयरमवयच्छि-
 कण विसेसुज्जम्भनेवच्छाद सहरिम समागयाद 'पायमूलाद,
 सुङ्कुमण्णोयभरिएहि कच्चोलेहि वमन्तनेवच्छधारी मण्डयन्तो
 १५ विय कणं मिलिओ भुयङ्गलोओ, विचित्तजाणारूढा सग-
 एण परिवण्णं पमोयवियमन्तलोयण कुमारदमणूभुयत्तेण^४
 उवत्थिया रायउत्ता, धवलहरनिज्जूहएहि कणादसयदंसणत्थं
 ओहमियथलनलिणमोहादं विणिग्गयवयणकमल ठियाद

१ DF मुद्राणे त्यथ- A has अणेण instead of चेण । २ A परि ।

३ AD कम्मायाय । = A 'आदा । ४ CE विवदाद, DF विवदाद ।

५ CE तुत्तं, DF उवलं, A उलं । ७ A 'नाराज ।

८ DF 'रजला । * ९ CE पादः । १० DF 'भणए ।

अन्तेउराड । एत्यन्तरमि पवत्ता नयरौए कसवो । निवेदध
 राइणो मचिवेहि । देव, रुपाडिय कुमाग्मन्तरेण देव-
 मासण, सपथ देवो पमाण ति । १हरिसिन्धो राया ।
 भणिसो य एण कुमारो । वच्क, करेहि महापुरिमकर-
 णिज्ज, वड्ढेहि कसव मायरथाण । कुमारेण भणिय । ज ५
 ताओ आणवेद । १पणमिज्जण मह असोयाइएहि १ पयड्डो
 रहाहिमुह अहिणन्दिज्जमाणो अन्तेउरेहि पणमिज्जमाणो
 रायउत्तेहि युवमाणो भुयङ्गलोएण पुनइज्जमाणो १पाय-
 म्मेहि पत्तो १रहसमोव. आकडो रहवरे, उवविड्डो
 पहाणामणमि । निवेसिया असोयार्द १जहाजोग्याजाणेषु । १०
 भणिय च एण । अज्ज मारहि, सोएहि अहिमयदेमगमण
 पद तुरङ्गमे । ज देवो आणवेद ति भणिकण सोइया
 तुरङ्गमा । एत्यन्तरंमि ममुद्धादओ अयजयारवो, पयय
 गमणदूर, बलिया रायउत्ता, पणच्चियाइ १पायमूलाइ,
 उल्लमिया भुयङ्गा, खुहिसो पेच्छयजणो, पवत्ता केली, १५
 वियभिओ कुङ्कुमरओ । एव च महया विमहेण पेच्छमाणो
 मज्जमेयं मवेगभावियमई ममोइलो रायमग कुमारो ।
 पवत्तो पेच्छउ चत्तरौओ नाणाविहाओ रिद्धिविसेममोहि-
 याओ जुत्ता विपट्टुविअमेहि तियमचत्तरौममाओ रगयाओ

१ DF add सोजचमिच ।

२ A om

३ CE १यार्दहि ।

४ CE १यार्द० ।

५ DF १रहवद० ।

६ A om DF महाजोग्याजाणहि ।

७ CE १यार्द० ।

हरिमेण वज्जन्तेहिं विविहत्तरेहि मणहराओ लोयस्स 'संवेग-
जणणीओ वुहाण । पेच्छमाणो 'अहो मोहमामत्यं, अहो
अकञ्जधीरया, अहो पमायचेट्ठियं, अहो अदीहदरिमिया,
अहो अणालोयगत्तं, अहो असुहभावणा, अहो अमित्तजोओ,
५ अहो संमारविणमिय' ति चिन्तयन्तो पवड्डमाणेण संवेएण
वियारयन्तो कस्माद् भावयन्तो कुमलजोए विसुञ्जमाणेण
माणेण 'पुल्लदज्जमाणो अचरीहि जणित्तो तामि तोम
निहवयन्तो पेरेणाद् 'देव पेच्छ एयं' ति भणिज्जमाणो
सारहिणा अदगओ कच्च भूमिभागं ॥

- १० दिट्ठो य एण देवउलपीडियाए^१ अदबीहच्छदंमणो
असुइणा देहेण गलन्तभासुरवयणो मकुचिएहिं हत्थेहिं
उत्तुणचलणजुयलो पणट्ठाए नासियाए विणिग्गयतम्भनयणो
परिगओ मच्छियाहि महावाहिगहिओ कोइ पुरिमो त्ति ।
त च दट्ठूण 'अहो कम्मपरिणद्'त्ति करुणापवन्नहियएण
१५ पडिबोहणनिमित्त जणसमूहस्स भणिओ सारही । अज्ज
सारहि, अह कि पुण इमं पेरणं ति । तेण भणियं । देव,
न खलु एयं पेरणं, एमो खु वाहिगहिओ पुरिमो त्ति ।
कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो वाहो^२ । सार-
हिणा भणियं । देव, जो सुन्दरं पि सरौरं अयासेण एवं
२० विणासेद् । कुमारेण भणियं । अज्ज, दुट्ठो खु एमो अहिओ

१ ADF चवेगबीज ।

१ A पओ., CE पुच्छे.^३

२ A adds चदि ।

३ F adds नाम ।

लोयम्भः । ता कौम ताओ एव १विमहद । सारहिणा
 भणिय । कुमार, अबज्जो एम तायम्भ । कुमारेण भणिय ।
 आ कहमवज्जो नाम । लोयपडिवोहणत्थं च मग्गियं खगं ।
 'अरे रे दुट्ठवाहि, सुख सुख एयं, 'ठाहि वा जुज्झमज्जो'
 ति' भणमाणो उट्ठिओ रहवराओ, पयट्ठो तस्स मंसुए । ५
 'हा किमेयं' ति उवमन्ताओ चच्चरीओ, मिलिया नाय-
 रया । पयपिओ सारही । देव, न खलु वाही नाम कोइ
 दुट्ठपुरिमो निग्गहारिओ नरवईण, अवि य जीवाणमेव
 सक्कपपरिणामजणिओ मंकिलेसविसेमो । ता अण्णइ एयस्स
 राइणी, माहारणो खु एमो सब्बजीवाण । कुमारेण १०
 भणिय १० भो नायरया, किमेवमेयं । नायरएहिं भणिय ।
 देव, एवमेयं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, एण
 गहिओ वि एमो चइज्ज निववत्त अमणोरमाए एयमव
 त्याए कौस एव चिट्ठइ । सारहिणा भणियं । देव, ईइमो
 चेव एमो वाही, जेण एएण गहियत्त पणत्सुद वल, असो- १५
 हणा अवत्या, दुरत्तफल चेडिय ति । कुमारेण भणिय ।
 अज्ज सारहि, कस्स उण एमो न पहवइ । सारहिणा
 भणिय । देव, परमत्थेण धम्मपच्छसेविणी अहम्मापच्छविर-
 यस्स कस्सइ महाभागस्स । कुमारेण भणिय । अज्ज सारहि,
 जइ एव, ता को उण दइ उवाओ । सारहिणा भणिय । २०

१ D¹ वि उवेक्क भइइ, F उविक्क विमहद ।

१ ADF वाहि ।

२ D om all down to अज्जसारहि ।

३ A एव ।

देव, खेत्त वाहिणो^१ पाणिणो, परमत्येण नत्थि उवाओ
 मोत्तूल धम्मतिगिच्छ । कुमारेण भणिय । भो नायरया,
 किमेवमेयं । नायरएहि भणिय । देव, एवमेय^२ । कुमारेण
 भणिय । भो जइ एउ, ता सम्बसाहारणे एयमि अमोहणे
 ५ पयईए अवयारए एगन्तेण विज्झमाणोवाए अचिन्तिऊण
 एय अल्लमिमिणा नच्चिएण, 'उवाए चेव खलु जुत्तो जत्तो
 त्ति । नायरएहि भणिय । देव, एवमेय, तद्वावि लोयट्ठिई
 एमा, ता न जुत्त देवस्स मयलनायरयाण पवत्ते मङ्गमवे
 अत्थाणे रसमङ्गकरण । मारहिणा भणिय^३ । देव, जुत्त
 १० भणियमेएहि ता विविहपेरणाइ ताव पेक्खउ देवो त्ति ।
 कुमारेण भणिय । अज्ज, एव^४ । तओ पवत्ताओ चसरीओ,
 पेच्छमाणो थ कुमारो गओ कचि भूमिभाग ॥

दिट्ठं च णेण निद्यघरोवरिट्ठिय निसल्ल मन्वज्जएसु
 अच्चन्तसिद्धिलगत्त पणट्ठेहि सिरोरुहेहि पगलन्तलोयण कम्प-
 १५ माणेण देहेण वज्जिय दमणावलीए सगत्य काससासेहि
 परिद्धय परिखणेण जरापरिणथ भेट्ठिमिऊणय त्ति । तं च
 दङ्गूण 'अहो अमारया ममारस्स'त्ति पवड्डमाणसवेएण
 पडिवोहणनिमित्तमेव भणिओ मारही । अज्ज मारहि अइ
 कि पुण्ण दम पेरण त्ति । तेण भणियं । देव, न खलु एय
 २० पेरण, एय खु जरापीडिय भेट्ठिमिऊणय त्ति^५ । कुमारेण

१ A om

२ A एव ।

३ CF एवावाद् ।

४ F adds एवउ जइ तुल्लमपुदथा ।

५ D om त्ति ।

- परिहवस्स रुवद्धणीए^१ ओहमणिध्वभावाण पववन्तीए वि
 मोत्तूण धम्मरमायण इयमेवविह असमञ्जस चेद्विद्य ति ।
 एयं च सोऊण 'अहो कुमारस्स विवेओ, अहो परमत्य-
 दरिसिया ; ॥ एत्य किंचि अक्षारिम, केवल पववद् मद्दा
 ५ मोहो'ति चिन्तिऊण मम नयरिजणवएण सविग्गो
 मारही । भणिय च केण । देव, साऊ जंपिय देवेण ।
 तद्दावि अणादिभवअत्या मोहवामणा न तीरए चउउ ति ।
 कुमारेण भणिय । अज्ज, एव ववत्थिए अहं मोहवामणाए ।
 दाहणविवाओ वाही रोहा य पावजरा, हवन्ति मिथसेण
 १० किलेसावयाओ' पाणिणो, भणियमज्जेण, 'अत्थि य पडि
 वक्को एयामि धम्मचरण' ति । ता दिट्ठविवायाण वि न
 तमि जत्तो ति अउव्वा मोहवामणा ॥

- एत्यन्तरंमि दिट्ठो कुमारेण नाददूरेण नीयमाणो
 समारोविओ^२ जेरछट्टाए समोत्थओ जुलवत्थेण चरिक्खित्तो
 १५ दीणपुरिमेहि मदुक्कहवववन्धुममओ^३ कवमाणो इत्थि-
 याजणेण^४ अक्कन्दमाणाए पत्तीए पुलोदज्जमाणो जरेण
 पञ्चससुवगओ दरिदुपुरिमो ति । त च ददूण जपिय-
 मणेण^५ । अज्ज सारहि, अल ताव मोहवामणाचिन्ताए ;
 माहेहि, मज्ज, कि पुण दम पेरेण ति । सारहिणा

१ DE adds कुप्पादमयस्स । २ AF किलसाण । ३ D'अरा० ।

४ AF इय० । ५ DE add अदियथर । ६ DE 'य कुमार' ।

चिन्तिय । अहो निर्व्वेयकारणपरपरा, अहो अमारया
 ममारस्स । ता किमेत्थ साहेमि । न य न-याणइ इम
 पवच्चमेमो । अणभिन्नस्स कहमौदमी वाणो । अन्तारिस्स-
 जणविबोद्धणत्थ तु तक्केमि एम एव चेद्धइ । ता इम एत्थ
 पत्तयाल, साहेमि एय जहट्ठिय ति । चिन्तिऊण जपिथ ५
 मारहिणा । देव, न खलु एय पेरण, एमो खु मच्चुघत्थो^१
 पुरिसो ति । कुमारेण भणिय । अज्ज, अह को उण इमो
 मच्चू । मारहिणा भणिय । देव, जेण घत्थो पुरिसो बन्ध
 वेहि पि एव परिच्छेदयइ^२ । कुमारेण भणिय । अज्ज, दुट्ठो
 खु एमो अहिओ लायस्स ता कीय ताओ एय न वहेइ । १०
 मारहिणा भणिय । कुमार, अण्णो एम तायस्स । कुमारेण
 भणिय । आ कहमवण्णो नाम^३ एतायस्स । लायपडिवोद्धणत्थ
 च मग्गिय खम्भ । 'अरे रे दुट्ठमच्चु सुच्च सुच्च एय ठाहि
 वा जुण्णामज्जो' ति भणमाणो उट्ठिओ रहवराओ, पयइो
 तस्स^४ ममुह । भणिओ च मारहिणा । देव न खलु मच्चू^५
 नाम कोइ दुट्ठपुरिसो निग्गहारिओ राईण अवि य
 जीवाणमेव सकलपरिणामजणिआ देहपरिचायधओ । ता
 अप्पइ एयस्स रायाणो, साहारणो खु एमो मच्चुजीवाण ।
 कुमारेण भणिय । भो नायरया, किमेवमेय । नायरएहि
 भणिय । देव, एव । कुमारेण भणिय । अज्ज मारहि, १०

१ D - मत्थो ।

२ D - ज्वइ ।

३ A om

४ D च ।

- एण घत्थ पि कीस एए बन्धवा ण्य परिचयन्ति । मार-
हिणा भणिय । देव, ^१किमेदणा मयं, गन्धो खु एसो एत्थ
कारणभूषो^२ । कडेवरमिण केवल चिट्ठमाणमवगाराए^३ ।
कुमारेण भणिय । अज्ज मारहि, जइ एवं, ता कीस एए
५ बन्धवा विलवन्ति । मारहिणा भणिय । कुमार, पिओ खु
एसो एएमिं गन्धो दौइजत्ताए^४ अटमणमियाणि । एएण
मरिज्जण सुकयाइ मोयभरणीडिया अचयन्ता^५ निहमिउ
अविज्जमाणावायन्तरा य एव विलवन्ति । कुमारेण भणिय ।
अज्ज मारहि, जइ पिओ, कीस इम नाणुगच्छन्ति । मार-
१० हिणा भणिय । देव, असक्कमेय न कहेइ गच्छन्तो, नावे-
रुए मिणेइ, न दौसइ अण्णणा, न नज्जए थामं, विचिन्ता
कम्मपरिणई, अणवट्ठिया मज्जोया, न ईइसो अणुबन्धो, अओ
माणुगच्छन्ति । कुमारेण भणिय । अज्ज मारहि, जइ एव,
ता निरत्यया तमि पिई । मारहिणा भणिय देव, परम-
१५ त्यओ एव । कुमारेण भणिय । अज्ज मारहि, जइ एव, ता
को उए इहोवाओ । मारहिणा भणिय । देव, जोगिगको
उवाओ, न अम्हारिसेहि नज्जइ । कुमारेण भणिय । भो
माथरया, किमेवमेय । नाथरएहि भणिय । देव, एव ।
कुमारेण भणिय । भो जइ एव, ता सन्नसाहारणे^६ एयमि
२० अमोद्धणे पयईइ अवयारए एगन्तेण विज्जमाणोवाए

१ DI किमिदणा, CE कि इमिणा ।

२ I^१ कारणपुरिओ ।

३ MSS -राय । ४ AD -यत्ताए ।

५ CE -यत्ता ।

अचिन्तिऊण एयं अलमिमिणा नच्चिण, एओवाए चेव
 खलु, एम जुत्तो जत्तो त्ति । एयमायल्लिऊण मविग्गा
 नायरया, पवन्ना केइ मग्ग, निवड्ढाद बोहिवीयाद ।
 अवेरिऊण कुमारस्स महाणुभाव विग्गिया चित्तेण पडिवड्ढा
 कुमारे, उवरया नच्चियन्वाओ, वावडा^१ माड्ढवाए, पयडा^२
 जहोचिय करणिच्च ।

एत्यन्तरमि देवसेणमाइणाओ दम वड्ढयरमायल्लिऊण
 अहिययरभीएण राइणा कुमाराइवल्लिमिम्भित्त पेसिओ पडि-
 हारो । समागओ एसा, भणिय च एण । कुमार, महाराओ
 आणवेइ, जहा कुमारेण मिग्गमागन्तव्व त्ति । कुमारेण^१
 भणिय । ज गुरू आणवेइ । भणिओ य मारही, अज्ज
 सारहि, निपत्तेहि रहवर । ज कुमारो आणवेइ त्ति^२
 निपत्तिओ मारहिणा रहवरो । गओ नरवदसमीव । पण-
 मिओ एण राया । उवविट्ठो तयन्तिए, भणिओ य एण ।
 कुमार, भणित्तामि किञ्चि अह कुमार, ता अवस्सुमेव तं^३
 कायव्व कुमारेण । कुमारेण भणिय । ताय, अल्लइणीयवयणा
 गुरवो, न एव सत्तन्^४भारारोवणे कारणमवगच्छामि । अहवा
 किसेइणा अमीमसा गुरू, सब्बहा ज तुम्हे आणवेइ । राइणा
 भणिय ।^५ वच्छ, एरिमो चेव तुमं ति केवल मम, मेहो

१ F adds कुमार पद ।

२ DF add भणिय ।

३ AE "आवा", E "भीरा" ।

अवरज्जद । ता भणिस्सुं अवसरेण; सपयं करेहि उधिय
करणिज्जं । कुमारेण भणिय । जं गुरु आणवेद त्ति ।
पणमिऊण सविणयं निग्गओ कुमारो, गओ निययगेहं,
कयं उधियकरणिज्जं । अइकन्ता कइइ दिवहा ॥

- ५ अन्नया सम असोयार्इहि^१ धम्मकहावावडस्स निचभवण-
सेविणो विमुद्धभावस्स समागओ पडिहारो । भणिय च णेण ।
कुमार, महाराओ आणवेद, जहा 'आगया एत्थ तुह
माउल्लमयासाओ केणापि पओयणेण चअधिया' मइन्तया,
ता कुमारेण भिग्गभागन्तव्व'ति । 'ज गुरु आणवेद' त्ति
१० भणिऊण उट्ठिओ कुमारो, गओ मह असोयार्इहि राय-
मनीव । दिट्ठो राया । पणमिऊण उवविट्ठो तथन्तिए ।
भणिओ य राइणा । वच्छ, पेमिया तुह मामएणं मचा-
रायखग्गसेणेणं सबडमाण आसत्त^२वेणिविसुद्धाओ निचसु-
याओ विअमवइकामलयाहिहाणाओ जीविआओ वि इट्ठ-
१५ धरीओ^३ सयवराओ दुवे कन्नयाओ । एयाओ य वडमाणेण
तस्स राइणो अणुवत्तमाणेण^४ विमिड्लोयमग्गं अणुराएण
कन्नयाण आणाए गुरुयणस्स अवस्स कुमारेण, 'इट्ठयसंपत्तीए
आणन्दियव्वाओ । एव च कए समाणे तस्स राइणो विमि-
ड्लोयस्सु कन्नयाणं गुरुमयणस्स य नियमेण भिम्बुई भंजा-

१ A ०३२हि ।

२ ACE अन्नदया, CE explain अन्नधिका ।

३ A ओदि, D वणिस्सु ।

४ DI add डि इति काण्ठ । ५ D ०धन ।

६ D अहिलमियइड्ठमग्गं, F अभिलमियाणिय, CE इड्ठम ।

यद' । एयमावन्विद्य चिन्तिय कुमारेण । अहो न मोह-
 लमिण । दुरहेयवो मंजोषा, निशोयवयणं च एयं, अश-
 त्विशो य पुन्वि' । न पि मद्ये इम चेव । अलहणीया
 गुरवो, 'इदृत्यरूपत्ताण नियमेण निवृद्ध' त्ति मोहणा य
 वालो, न याति भाग्यो 'गुरुआणापराण मंजायए अमोहणं ।
 एयमभिचिन्तयन्तो मामद्वेण त्रिय भाणिओ महाराएण ।
 वण्ड, अलसेत्य चिन्ताए, सुमरेदि मम पत्यणं । ता मा चेव
 एमा । न एय भाओ कषालपरंपरं मोहूण अद्यारिमो
 परिणामो । अहो अयममो कायणं एय कुमारेण । तयो
 एयमावन्विद्य 'अहो मोहणधरा वाति' त्ति हरिमिय- १०
 मलेण । अंपयं कुमारेण । माय, जं तुषो आणयेद्य । एयं
 मोऊण हरिमियो राया । भणिय च लेण । माड्ड वण्ड
 माऊ, उणिओ ते तिबेओ, मोहणा गुरुमणी, भायणं तुमं
 कमा- ११ । अयं च । जाणामि अयं भावओ भिच्छुद्ध-
 परायाय, भुत्तो य एमो मद्याल । अमार मंमारो, निघाणं १२
 निघेयण, तदाहि कुमलेण अलुयन्तियओ मोयधमो,
 कायणा कुमममंजोषा, अदवण परोवघारे, अलुयन्तियओ
 मुमदमो । एयं च अभादे मोयधमे परिणं एयमलेण
 निष्पये दोस्से घट्टिण यमणि जालिण मोयमारो परिणं

• ११ ११ ११ ११

• ११ ११ ११ ११ ११ ११

• ११ ११ ११ ११ ११ ११

• ११ ११ ११ ११

• ११ ११ ११ ११

- वयंमि अवगएहि उवह्वेहि गुणभावणीकए अप्पाणे पुत्त
 विमुद्धधम्मासेवणं । ता मोहणमणुचिद्धियं कुमारेण । एवमेव
 भवओ परिणामसुन्दरं हविस्सुद ॥ एत्यन्तरमि कच्छन्तरग-
 १ एण हरिमविसेमओ महया महेण जंपियं मिद्धत्यपुरोहि-
 वियमिओ मङ्गलत्तरमहो, गुणुगुलिय मत्तहत्थिणा, उग्घुट्ठो
 जयजयारवो वन्दिलोएण । 'अणुगूलो सउणसघाओ' ति
 हरिमिओ राथा । भणिय च णेण । कुमार, अवस्सुमेव एयं
 एव हविस्सुद, अणुगूलो सउणसघाओ' । अथ च । विमुद्ध-
 १० धम्मा विद्य कारणं सेव तुमं परमसुन्दराण । गहियसउणत्थो
 हरिमिओ कुमारो । भणियं च णेण । मत्थि तायामीमा-
 णमसज्जं । एत्यन्तरंमि पढिय कालनिवेसण ।

मिष्सासिक्कण तिमिर मोह च जणस्स मपय सूरौ ।

नहमज्झत्थो चेद्वाप्त धम्मकिरिय पवत्तेद ॥

- १५ मज्जन्ति जणा केई देवाण करेन्ति केइ पूयाओ ।

दाणाइ देन्ति केई गुरुसुल्लसापरा केइ ॥

मोत्तूण झालजोय मुणओ वि जणस्सऽणुग्यहट्ठाए ।

पिण्डगहणत्यमस जोयन्तरमो पवज्जन्ति ॥

इथ नयरौष्ठ नराहिव जणसमुदाओ विमुद्धकिरियाए ।

- १० तुह मणुयजम्मासार परम सूरएइ कथाणं ॥

तत्रो एयमायविय 'अष्ट कश्च 'मञ्जुणममत्रो'त्ति
 प्रपिय रादणा । कुमार, संपाडेहि उचियकरणिज्जं । 'अ
 तात्रो आणवेह' त्ति पणमिऊण निग्गत्रो कुमारो । भणियं
 च रादणा । भो भो अमच्चा, 'करावेह तुअे समन्तत्रो
 कुमारेविद्धिमरिम' वड्ढावणाह' । अमच्चेहि भणिय । ज १
 देवो आणवेह । पारद्ध च लेहि, 'दवाविय महादाणं,
 'कराविया नयरिमोहा, पुद्दयात्रो देवयात्रो, निवेदय पञ्च-
 राण, महावियाह 'पायमुलाह, दवाविया 'आणन्दभेरी,
 पराविया हरिममद्धा, विन्नत्तमन्नेउराण, ममाह्मया रादणो,
 निउत्ताह पेक्कणयाह । तत्रो येववेलाए सेव पद्धपडर- १०
 कल्लयजरव' पणचन्तहि पायमुलेहि वज्जन्तामुष्ठाचद्धर
 गभौरयन्दिमङ्गनरवेण पयत्तपिद्वायवरयं सोदिय भिन्दूर-
 धूलौए आउल अन्नेउरेहि मिलन्तरायन्नोय महया विम-
 हेण विसेभियतियमलोय जाय महावड्ढावणयं । परिउट्ठो
 राया । 'गणावित्रो बारिक्खदियहो । माहित्रो जोदमि- ११
 एहि । देव, अज्जेव पञ्चमौए' सोदणो त्ति । रादणा
 भणिय । सुट्ठु सोदणो । समाइद्धा अमच्चा । करेह विवाह-

१ AF मञ्जुणममत्रो । २ D ता० । ३ D •विच्छिद्यत्ति F •विद्धिमरिम ।
 ४ DF •याइय उचियकरणिज्ज । ५ CE दा० । ६ CE राह० ।
 ७ AD षट् । ८ CE •पडरकलिय, F •पडरकलयल ।
 ९ CE गजवित्री । १० ADF •नो । ११ A जोदया ।

सजन्ति कुमारसु । तेहि भणिय । देव, धन्वो कुमारो,
 कया चेव सजन्ती । किमेत्यमवर^१ कायव्य । तद्वावि ज
 देवो आणवेद । आदट्टो णेहि भण्डारिओ । भद्, रयणा-
 यर^२, निरुवेहि पहाणमुहपन्तीओ^३, समण्णेहि देवीण,
 १ नीणेहि नाणाहरण, निउञ्जेहि दायण । तेण भणिय । ज
 अमच्चा आणवेन्ति^४, न एत्य विलम्बो । भणिओ चेत्त
 भण्डारिओ^५ । भद्, देवज्जनिहि पयडेहि^६, देवज्जाइ सपा
 डेहि परियणसु, सजन्तेहि रायदेवीण^७ जोग्गाइ, करावेहि
 उज्जोव । तेण भणिय । ज अमच्चा आणवेन्ति सम्ब सन्
 १० मेय^८ । भणिओ महाउहवर्द । भद् महामायलि, निरुवेहि
 महापहाणउहाइ, समण्णेहि नरकेमरीण^९, नीणेहि रहवरे,
 निउञ्जेहि विविहसोहाण^{१०} । तेण भणिय । ज अमच्चा
 आणवेन्ति सपण्णमेवथ । भणिओ महापौलुवर्द । भद् गय
 चिन्तामणि^{११}, पयडेहि वेयण्डे, सपाडेहि परियणसु, सज
 १२ न्तेहि वादयाओ, करावेहि सम्बसुचिय । तेण भणिय । ज
 अमच्चा आणवेन्ति, न एत्य विस्केवो । भणिओ महासवर्द ।
 भद् केकाणधूलि^{१२}, १२गच्छ निरुवेहि बन्दुराओ, भूसेहि

१ CEF अवर ।

२ AD २ ।

३ CE सुहयनोच्चा ।

४ A om all down to भद् महामायलि ।

५ CE भलकयनिओ ।

६ D पयपोह F सजन्ति । ७ D •देवी ।

८ F adds न एत्य पमाणा

चोहाण ।

९ DF इकेसरियमुहाण तलकणीण (F •गियाय)

१० AF •हाइ ।

११ DF add कयलियासज्जी करेत्तव ।

१२ CEF •धूलि ।

१३ DF om A चन्दाहिबदुरा ।

१तरण, पेसेहि उचियाण, ठावेहि नरिन्दगोयरे^१ । तैण
 भणियं । जं अमचा आणवेन्ति, मिद्रुमेवेयं ॥ एव च
 आएमममणन्तर जाव एय मपञ्चद, ताव अवरेहि महया
 रिद्धिमसुदण्ण वज्जयाज्जन्तावासे मपाडियं उचियकरणिज्ज
 निज्जत्तिओ महाउदोवो, ऊमियाद मणितोरणा^२, मिबद्धा ५
 कञ्चणधया, ठविया कणयवेई, कथा कञ्चणमङ्गलकलसा,
 मजोदयं एहवणय, पडत्तो कुलविहो, षडावियाओ वज्ज-
 याओ^३, पूयावियाओ मयण, करावियाओ रति^४, भूसा-
 वियाओ मणहर ॥ एत्यन्तरमि 'आसन्न पसत्थ लग्गं'ति
 पद्दाणजोदसिधवयणाओ मपाडिया मयलकुलविहो पूजि- १०
 ऊण कुलदेवयाओ^५ वन्दिऊण गुरयण ममाणिऊण मित्ते
 पेच्छिऊण मङ्गलाणि विवाहगमणनिमित्त मम अशेयार्दहि ५
 ममाऊठो रत्तवर कुमारो । उट्ठिओ आणन्दकलयलो, पड
 याद मङ्गलत्तराद, पणसियाओ वारविलासिणीओ, पगाद-
 याद मङ्गलमन्नेउराद, चलिया महारायाणो, पवियम्भिओ १५
 भुयङ्गलोओ, आणन्दिथा नयरी, हरिसिओ राया । तओ
 महया विमद्देण सवेगभावियमई चिन्तयन्तो भवसकूव पुब्ब-
 माणो वन्दौहि पससिज्जमाणो लोएण पत्तो विवाहभवण,
 १ओइणो रत्तवराओ, मपाडिओ से विहो, कयमणेणोचियं ।

१ F पद्दाण्तरथसादय ।

२ F गोयत्तभूमीए ।

३ DF वज्जड ।

४ F तस्य उचिदिवरद ।

५ CE देवता ।

६ CE उचिओ ।

- दिट्ठाओ^१ वड्ढओ^२ १अदसुन्दराओ रुवेण । तत्थ विष्णमवई
 कण्ठावदाया, कामलया उण सामला^३, सिण्णिद्धदमणाओ
 य दो वि नियवणेहिं । विष्णमवई गयदन्तमई विथ धौड
 मिया^४ कुङ्कुमकयङ्गराया अच्चन्त विरायए, कामलया उण
 ५ धोइन्दणीलमणिमई विथ मरमहरियन्दणविलेवणं नि ।
 ताओ^५ य दडूण चिन्तिथ कुमारेण । अहो एयामि कमाणा
 आगई, पमत्याइ अङ्गाइ,^६ निक्कलहं लायल, विमुद्धो आभोओ,
 उवमन्ता मुत्ती, सुन्दराइ लक्खणाइ, अण्णा धोरया, उच्चिओ
 विणयमग्गो अओ भविथम्भमेयाहि पत्तभूयाहिं ॥ एत्थ-
 १० न्तरमि वित्तो^७ इत्थग्गहो, जालिओ अग्गी, कय जहोचिय,
 भमियाइ मण्डलाइ, सपाडिया जणोवयारा, दिस्स महाटाण,
 घोमिया वरवरिया, वत्तो विवाहजत्तो, मपाडिया सरौर-
 द्विई । परिणओ वासरो, भौयलीइय रविविम्बि, मच्चरिओ
 किरणमिथरो, समागया सङ्गा, कणयरसरञ्जिय पिव जाय
 १५ नहङ्गण, विथमिया पुप्फटिमा, समुग्गओ चन्दो, उल्लमिया
 महमिरौ, उवाह्ढो पओमो ॥

एत्थन्तरमि मम असोयाईहि विरायन्तमणिपटीव मगध
 कुसुमोवयारेण सेविय भमरावल्लोए पलम्बमाणचण्ययत्तामं

१ A om २ CE om अइ ।

३ A •ल्ला ।

४ CE भिउत्तिमा explained पुनरुक्तिः ।

५ CE add विमवक्कविक्क ।

६ D adds मपुमा अङ्गायवेदि ।

७ D मधया पमाणव वत्त ।

८ CE add म ।

९ F उदयमाहो ।

वामिप पडवासेहि मगय पवरमयणीएण^१ वियधमाणसुर-
 हिधूव^२ विहसिथ^३ सपरिवाराहि वह्महि वामभवणमदयओ
 कुमारो । ममभमाहिं अग्गुडिओ वह्महि । निमल्लो मयणीए ।
 जहासुहं च निमल्लो अमोयार्ह^४ वयसया । उवविट्ठा मयपोट्ट-
 मन्निहे चित्तावडिमसुरयमि विधमवर्दे कामलया य ।^५
 कुन्दलयामाणिणीपसुओ तेमि मयियणो । जहासुहं नवरं
 विधमवर्देए कुन्दलया कामलयाए य माणिणी मन्निहाणे
 उवविट्ठाओ । इड्डियागारकुपल्लाहि^६ मुणियकालकायव्व-
 याहि उवणीयनेयाहिं कुमारस्स तन्वोळ, ममप्पिया य
 कुन्दलयाए वडलकुसुममाला^७ । भणिय च एए । कुमार^८
 अच्चमाणुरायओ सहत्यगुत्था खु एमा तुह पिययमाए त्ति ।
 भणिकण ममप्पिया कुमारस्स । पडिच्छिथा य तेण^९ । माणि-
 णीए वि उवणीय माहवीकुसुमदाम । भणिय च एए ।
 कुमार, एय पि एव चेव, ता निहेउ एयाइ अहाजोथ
 कुमारो, करेउ एयामि सफलमणुराय त्ति । कुमारेण^{१०}
 भणिय । भोईओ, ममोवरि एयामिमणुरायो त्ति चिन्ति-

१ A वयसमयवीरहि । २ AF धूव D धूयधडियाधूव । ३ F विहसिय ।

४ CE have instead of the words at the text the following passage मयिया चित्तमवर्दे कुन्दलया कामलयाए य माहिणी इड्डियाकारकुपल्लाहि etc

५ CE कायव्वविउवाहि ।

६ A वडलकुसुममाला D वडलकुसुममाला(य)माला, CEF = कुसुममुदमाला ।

७ A om this sentence

८ D reads मामिणीए वि एय चेव नायव्व ता etc

जंपियं कुमारेण । भोर्दशो, किमेवमेयं, अत्थि तुम्हाण
 मनोवरि अणुराशो त्ति । एयमायणिकण हरिमविमाय-
 मारं 'हन्त किमेयं' ति गगौर मन्तियं ति चिन्तिकाण
 वामचलणहुदुव्यानिहियमणिकोट्टिमं सविसेमवन्धुराहिं न
 जपियमिमौहि । कुन्दलयाए भणियं । कुमार, अभण- ५
 माणीहिं पि वायाए माहियमिमौहिं कुमारस्स अहिप्पेय-
 मिमिणा मंभमेण, टिब्बुद्धीए अवहारेण कुमारो । कुमारेण
 भणिय । भोर्दशो, जइ एव, ता सुणेह । जस्स जं पइ ,
 अहियपवत्तणिच्छा, तस्स तं पइ कीदमो अणुराशो त्ति ।
 माणिणीए भणियं । कुमार, कइमियमहियं ति नाव- १०
 गच्छामि । कुमारेण भणिय । भोद, सुण एत्थ नायं ॥

अत्थि कामरुवविमण मयणवरं नाम नयरं । तत्थ
 पञ्जुस्साहिहाणो राया । रई नाम से भारिया । ताणं च
 विमयसुहमणुहवन्ताण अट्ठकन्तो कोद कामो । अन्नया य
 गगो राया आनवाहणियाए । रईए य विदत्तभिञ्जुहट्ठि- १५
 याए टिमावलोयणममयंमि दिहो रायमग्गवशी देवयाय-
 यणपत्तिओ विमलमदमत्यवाहपुत्तो सुहंकरो नाम मेट्ठी^१
 जुवाणओ त्ति । तं च टट्ठूण अविवेयमामत्यओ अन्नत्ययाए
 गामधम्मण ममुप्पओ नोए मसोवरि अहिन्नामो । पुल्लदओ
 मविममं । एसा वि य ममागया तग्ग टिट्ठिगोथर, मोह- २०

१ CIP विविक्तं, D विमलदयं ।

२ D दवदययं ।

३ CIP मेदि ।

- दोषेण निरुविद्या, अज्ज्ञोवन्नो तीए । अहो चित्तनुओ
 त्ति परिउट्ठा रई । ठिओ सो एगदेसे मोद्धोसेण । दुन्नि-
 वारणोओ मयणपमरो त्ति, 'हला, आणेहि एय जुवद-
 मणसुह^१ जुवाणयं' ति भणिकण पेमिया रईए 'अभिध-
 ५ रहत्ता जालिणी नाम चेडो । सुवुज्जावयाणि एत्य वदयरे
 कामिहियथाइ ति पथारिकणमाणीओ^२ य णए पेमिओ
 वामहरे^३, उवविट्ठो पल्लहे । पणामिय से रईए तम्पोल,
 अद्दगहियमणेण । एत्यन्तरमि सुओ वन्दिकलथलो । 'समा-
 गओ राथ' त्ति भीया रई । 'न एत्य अओ उवाओ' त्ति
 १० पेमिओ वचहरए । पविट्ठो राथा, उवविट्ठो पल्लहे, ठिओ
 कचि वेण । भणिय च णेण । अरे सट्ठावेह वारिय^४,
 पविमामो 'पाथक्कालय ति । सहिओ^५ वारिओ । सुयमिण
 सुहकरेण । 'नियमओ वावदज्जामि' त्ति अचन्तभीएण^६
 जीवियाभिलाभिणा अगाहे वच्चकूवे 'निचन्थयारमि अचन्त-
 १५ दुरहिगन्धे निवासे किमिउल्लाण पवाहिओ अप्पा । निव-
 डिओ 'वच्चहरवाओ कण्ठए^७, भरिओ^८ असुरएण,^९ पाविओ
 किमीहि, निरुद्धो दिट्ठिपमरो, 'सकोडियं अट्ठं,^{१०} उरत्ता

१ CEF जुवदज्जमयधिरिक्क ।

२ ADF भिण० ।

३ C पर्था०, A •विओ ।

४ A •वर ।

५ A वाटियमिय ।

६ F मरीरविईं त्ति ।

७ CE सदाविओ ।

८ D •जीहरण ।

९ AD निर० ।

१० Dom

११ A केवए ।

१२ A असुरवा, CE अचन्तिर ।

१३ CE धा०, A निधिउ ।

१४ D सकि० य ।

१५ F उववन्ना ।

वेयणा, आउलीह्यो दढ, गहिओ मंमोहेण । इओ य सो
 गाय पचुवेस्त्रिय अन्नरक्केहि पविट्टो वच्चहरयं । कया
 मरौरद्विदं । निग्गओ वच्चहराओ, ठिओ रईए मह चिन्त-
 विणोएण । अदक्कनो वासरौ । ठिओ अत्थादयाए । एत्थ-
 न्तरंमि निह्वाविओ सुहकरो रईए । न दिट्ठो य तहिय ।
 भणियं च णाए । हला जालिणि, कह पुण ओ भविस्सइ ।
 तौए भणियं । देवि, भयाहिह्यो नूण पवाहिऊणं अप्पाणय
 वच्चकूवे मओ भविस्सइ । रईए भणियं । एवमेव, कहमंअहा
 अदेमण ति । अवगया तच्चिन्ता । इओ य मो. सुहकरो
 तमि वच्चकूवे तहा दुक्कपीडिओ भवियव्वयानिओएण विद-
 त्तकणवसवत्ती असुचिरमपाणभोयणो गमिऊण कच्च कालं
 विमोहणमिमित्तं कोडिह वच्चहरए, असुदंनिग्गमणमग्गेण
 वावसदेहप्पवी पणंठनहरोमो निग्गओ रयणीए । पक्खा-
 लिओ कहचि अप्पा । महया परिकिलेसेण मओ निधेय-
 भवण । 'को एसो अमाणुमो' त्ति भीओ से परियणो ।
 भणियं सुहकरेण । मा योहेह, सुहकरो अह । विमल
 मरणा भणियं । पुत्त, कि तए कयं, वेण ईदमो जाओ ;
 किं वा सुञ्ज विमोक्खणं कीरउ । सुहकरेण भणियं ।
 ताए, अलं मेञ्ज मरणमहाए । ओ सेव अहं । तं च कयं,
 वेण ईदमो जाओ न्हि । त साहेमि मन्दभग्गो तायसु ।

किं तु विवित्तमादभउ ताओ । अवमओ परियणो । 'न
एत्य ओओ उवाओ, जहद्वियमेव माहेमि'त्ति चिन्तिऊण
माहियमणेण [पवेसाद निग्गमणपञ्चवसाण निययवुत्तन्त]^१ ।

- 'ओओ अकज्जासेवणमकप्पफलं' ति संविग्गो मे पिया । पेमिओ
५ णेण गेह । कओ निवाययामे, मतप्पिओ महत्तुपागाईहि,
कात्तपरियाएण ममागओ पुब्बाइत्थ । उच्चियमणएण पयट्ठो
देवयाययण, ^१ओइओ रायमग्गे, दिट्ठो रईए । तहेव साम-
पुब्बं पेमिया मे^२ जालिणी^३ । मोहदोमेण^४ ममागओ
सुहकरो । आगयमेत्ते य ममागओ राया । तहेव 'जायादं'
१० वच्चकुवे पडणनिग्गमणादं । पुणो पडणो पुणो दिट्ठो पुंणो^५
पेमिया पुणो वि हस्मिओ । एवं पुणो वज्जमो ति ॥

- तओ पुच्छामि तुओ, किं तीए रईए तमि सुहंकरे
अणुराओ अत्थि किं वा नत्थि ति । माणिणीए भणिय ।
कुमार, परमत्थओ नत्थि । बुद्धिरहिया य मा रई, जेण
१५ ॥ निक्खेद वत्थु, न निहालए नियभाव, न पेच्छए सपर-
तन्तयं, न चिन्नेद तस्सायद ति । कुमारेण भणियं । भोइ,
अद एव, ता 'ममंमि वि नत्थि एयामिमणुराओ, बुद्धि-
रहियाओ ॥ एयाओ । जेण असुदरे पयईए निवन्धणे

१ CEF om the passage in brackets D supplies it : marg

२ CE पत्तिणा ।

३ CEF om मे ।

४ D adds भण्णित्त तीए मामवयवेदि ।

५ D inserts पुंणोवि ।

६ CE आभमाद, A जायायादवजायाद ।

७ D om = CDE मम ।

दस्मादेण वञ्चले सखेण दच्छन्ति तुच्छोए त्ति अओ न
 निखवेन्ति वत्थु । तद्वा सव्वुत्तम माणुषत्त द्दमह भवसमुदे
 पमाहण^१ नेव्याणस्स न निउञ्जेन्ति धम्मे त्ति अओ न
 निहालेन्ति नियभाव । तद्वा भुवणडामरो मच्चू अइकुरा
 पयद्वेए, गोयरे तस्स^२ एयाओ न चिन्तयन्ति अत्तय ति
 अओ न पेच्छन्ति भपरतन्तय । तद्वा सुन्दर विमयविम
 अइमोहण जीवाण हेऊ गम्भनिरयस्स निउञ्जन्ति म तत्थ
 त्ति, अओ न चिन्तेन्ति मञ्जायइ । ता एव ववत्थिए
 अद्वियपवत्तणेण भण कह एयामि परमत्थओ समोवरि
 अणुराओ त्ति । एयमायणिकण भविग्माओ वड्ढा, जाया
 विसुद्धभावणा, खविणा कम्मरामी पाविय देसचरण । तद्वा
 मद्धादमएण मयड्ढमाण पणमिकण कुमारचलणजुयलं जपि
 यमिमौहि । अज्जउत्त, एवमेथ न एत्थ किञ्चि अज्जारिम ।
 निक्कमवर्दए भणिय । अज्जउत्त, मम उण इम भोजण
 अवगओ विथ मोहा, समुप्पलमिव मक्कमाण, नियत्तो
 विथ विमयरओ, मजायमिव भवभय ति । कामलयाए
 भणिय । अज्जउत्त, ममावि मच्चमेथ तुष्ण । ता एव
 ववत्थिए अङ्गीकयणोच्चिय^३ मरिस नियाणुरायस्स आणवेउ
 अज्जउत्तो जमन्हेहि कायव्व ति । कुमारेण भणिय ।

१ CFF चि० ।

२ DF add. मयपाणिवा ।

३ A om CF य तथ ति ।

४ D अङ्गीकय जरोनिर ।

- माऊ भोईओ माऊ, 'उचिओ'विवेओ सुलद्ध तुन्हाण मणुयत्तं,
 जेण ईदमो कुमलवुद्धि ति । ता दम एत्थ जुत्त । एए
 खु विमया मोहजणिया मोहहेयवो मोहमरूवा मोहाणुबन्धा,
 मकिलेमजणिया मकिलेमहेयवो मकिलेममरूवा मकिलेमा
 ५ णुबन्ध ति^१ परिचयह जावजौव, ङ्कुह मोहचिट्ठियाह
 अहीकरेह पमम, भावेह कुमलवुद्धि, निरुवेह भववियारे,
 आओचेह चित्तेण^२, म्त्तप्पेह गहण, उज्जमेह धम्मे ति ।
 एयमायत्तिकण विमुद्धयरपरिणामाहि विव्वडिधभावमार
 अपियमिगौहि । ज अज्जउत्तो आणवेह । परिचत्ता जाव
 १० जौवमेव अहेहि अज्जउत्त तुन्हाणमईए विमया, 'सेवे
 उ मत्तो पमाण । एयमायत्तिकण हरिमिओ कुमारो ।
 चिन्तिय च जेण । अहो एयासि धम्मया, अहो सुधीरत्तण^३,
 अहो निरवेरुत्तया इहलोय पद^४, अहो ममुयाचारो, अहो
 इल्लयकम्मया^५, अहो उवममो, अहो परमत्थसुया, अहो
 १५ वयणविस्साओ, अहो महत्थत्तण 'अहा 'गम्भीरथ ति ।
 चिन्तिज्जण अपियमणेण । माऊ भोईओ माऊ कयत्या
 खु तुक्के, अणुमय ममेय तुक्का कुमलाणुट्ठाण । परिचत्ता

१ A om

२ B adds ता ।

३ F adds विमयसुद्धपरमय ।

४ A समसु CEF समया अहामत्तो

explained प्रथित

५ F adds मज्जीमसु ति ।

६ DF इहल्लयय पद CE om

७ DF add बहिज्ज तेहि पि कुमलपरिणामो ।

८ F om

मए वि जावज्जीव विमया, अङ्गीकय वमचेर । ‘अहो
मोहण अहो सोहण’ ति जपिय असोयार्हेहि । वड्डिओ^१
कुसलपरिणामो । अहामन्निहिददेवयाए^२ निओएण निव
डिया कुसुमबुद्धी । आणन्दिया सत्ते । एत्यन्तरमि ‘अहो
धन्त्रया एयासि अहो ममोवरि सुहित्तण’ ति पवड्डमाण-
सुहपरिणामसु तथावरणकमसुओवममओ^३ वड्डमाणय
ममुपपन्नमोहिनाण कुमारसु ।^४ पविक्खिओ तीयादभावो ।
मविगो अरमएण । सुओ एस वदयरो आणन्दपडिहाराओ
रादणा देवीए थ । विमलो राया । भणिय च णेण । हा
हा अजुत्तमणुचिट्ठिय कुमारेण । देवीए भणिय । हा जाय^५
परिचत्त भवसुह^६ ॥

एत्यन्तरमि गहियखग्गरयणा दिप्पमाणेण मज्जेण
कुण्डलालयविहसियमुहो^१ एक्कावलीविरादयमिरोहरा हार-
लयामगएण थणजुएण^२ मणिकडयजुत्तमाज्जलया रोमावली-
मणाहेण मज्जेण रसणादामसगयनियम्वा^३ परिहिण देव-
दूसेण मणिनेउरमणाहचलणा चच्चिया हरियन्दणेण सुरतस-
कुसुमधारिणी महया आभोएण परिहवन्ती मणिपदीवे
अश्वन्तमोमटसणा समागया तत्थ देवया । ‘अहो किमेय-

१ D adds तेसि पि ।

२ I has only निवाडिया ।

३ D पव० ।

४ D च्चे० ।

५ CFF add ता कोस जाएव अरदुद्धर अवधिय । ६ DF सुतावली० ।

७ CEF =अयनेच ।

८ CEF =समवेच चियवच ।

- मच्छरीयं' ति विन्ध्यमणेहिं हरिसविषायगन्धिणं पणमिया
एएहिं । भणिय च णाए । महाराय, अलमलं विसाएण ।
जुत्तमणुचिट्ठियं कुमारेण । परिचत्तं विसं, गहियममयं,
उण्णिया किलौवया, पयडिय पोरुसं, अवहत्थिया खुड्डया,
५' अग्गीकयमुयारत्तं; हित्तो भवो, 'संधिओ मोखो त्ति ।
ता कयत्थो कुमारो । देवि, तुमं पि कडुहि थोयं, असोय-
णिज्जो कुमारो । परिचत्तमणेण भवदत्तं, अग्गीकयं मासय-
सुह । तुमं पि धन्ना, जीए ईदसो सुओ समुप्पज्जो ।
निवन्धण एम वड्डयाण निव्वुट्ठए । ता परिचय विसायं,
१० आलोचेहि कज्जं ति । रादणा भणिय । भयवद, का
तुमं । देतथाए भणिय । महाराय, खगपहरणोवक्खिथा
'सुदरिमणा नाम देवया सह, तुह पुत्तगुणणुरादणी दहं
भवणे परिवसामि । रादणा चिन्तिय । अहो पुत्तस्स गुणा,
जेण देवयाओ वि^१ अणुराय करेत्ति । हरिमिया देवी ।
११ भणिय च णाए । महाराय, ईदसो कुमारस्स पहावो, जेण
देवयाओ वि एवं मन्तेत्ति । ता एहि, गच्छन्त तस्स
अन्तिय, पेच्छामो, धक्कपिण्डं करेमो, तथणुचिट्ठिय सव्वहा
जुत्तमेयं' ति । रादणा भणिय । एहि, एवं करेह । तओ
पणमिऊण देवयं विसुज्झमाणपरिणामादं गयाद कुमार-
ममीव । मुणियं कुमारेण, अणुट्ठियादं सहरिसं, पणमि-

१ CE सविथी ।

२ CE वड्डयाण, A वड्डयाण ।

३ CEF सुदयणा ।

४ A adds एव

याद विणएण, निविट्ठाद आसणाद कओ आसणपरिगहो ।
 पणमिऊण जपिय कुमारेण । ताथ किमेयमणुचियमित्राणु-
 चिद्विय' अम्माए' वि', कौम न सदाविओ अह । रादणा
 भणिय । कुमार नेयमणुचिय । साहिओ "देवयावुत्तन्तो
 देवौए भणिय । कुमार, गुणपगरिमो तुम अणहहो १
 आएसत्त । कुमारेण भणिय । अम्म, मा एव भण । गुरवो
 खु तुभे, गुहआएसमपाउणमेव कारण गुणपगरिसत्त ।
 रादणा भणिय । कुमार, अरदुक्कर कय तए । कुमारेण
 भणिय । ताथ, किमिह दुक्कर । सुणाउ ताओ ।

अत्थि खुलु केद चत्तारि पुरिसा । ताण दुव अचन्तमत्थ १
 गिट्ठा अवरे विसयलोलुथा । पवणा एगमद्धाण । दिट्ठा य
 णेहि कक्किचि उद्देसे मणिरयणसुवणपुसा दुवे महानिही
 तियससुन्दरिममाओ य ठो खेव हत्थियाओ । पाविय ज'
 पावियम्म ति घहट्ठा चित्तेण, धाविया अहिमुह । सुओ य
 णेहि १कुओद मट्ठो । भो भो पुरिमा, मा माहम मा ११
 माहम ति । मिह्वेह उवरिऊत्त', निवड्ड तुम्हाण उवरि
 मद्दापम्भआ, एयमोयरगयाण च अलमेदणा खेड्डिएण । तओ
 निहवियमणेहि । दिट्ठो य नारदूरे समद्धाभियनहङ्गओ
 रोहो दमणेण अकमन्तो जहामन्नजीवे अणिवादणिज्जो

१ D - चियमिहाएवमपणुचिद्विय । * CFF चय ।

२ A य CFF om * A inserts य CFF have दयया ।

३ CFF om † A - ऊणा D adds ति

- 'सुराणं' 'पि' 'सामर्थ्येण' दुयं निवडमाणो पञ्चो न्ति ।
 तत्रो जंपियमणेहिं । भो एव ववत्थिए को उण इह
 उवाओ । आयलियं कुओइ । न खु मंपय उवाओ ।
 किं तु इच्छन्ति जे अत्थविमए, ते संपत्तेहिं^१ अमंपत्तेहि
 १ वा जहामन्नयाए अवट्ठअन्ति एएण, तद्वा अवट्ठद्वा य
 पावेन्ति पुणो पुणो एवमेवावट्ठाहण^२ ति । जे उण निरौहा
 अत्थविमएसु भावेन्ति तथसारथ, ते वि जहामन्नयाए
 अवट्ठअन्ति एएण, तद्वा अवट्ठद्वा य न पावेन्ति पुणो
 पुणो एवमेवावट्ठाहण-ति, अवि य भुञ्जन्ति कालेण इमाओ
 १० उवड्वाओ । तत्रो एगेहि चिन्तिय । किमन्वाणमिमीए
 दीहचिन्ताए । सम्पद्वा पयइन्त अत्थविमएसु, ज होड तं
 होड न्ति । सपहारिऊण पयइा महरिस । अक्के^३ उ 'हा
 हा एव परिपन्थिए एयमि नियमनस्सरेहि असुन्दरेहि
 विवाए 'किमेत्य विमएहि' ति चिन्तिऊण नियत्ता अत्थ-
 ११ विमयाहि, भावेन्ति तथसारथ, जुञ्जन्ति मिथनिथफलेहि ।

ता एव 'ववत्थिए निह्वेड ताओ, जे एत्थ दुक्कर-
 कारया जे वा नहि । रादणा चिन्तियं । जे पयइन्ति
 अत्थविमएसु, ते दुक्करकारया, जओ तद्वा परिपन्थिए
 पन्वए नियमनस्सरेहिं असुन्दरेहिं विवाए 'किमेत्य विमएहिं,

१ CEI om   २ CE add वा वेहि ।   ३ F 'इमअन्ति ।

४ D उण ।   ५ CEF किमत्त* ।   ६ AD वत्थिए ।

७ D कियत्थ अत्त* ।

कौदमी वा तद्वा भए पवन्ती ? अणालोचयत्तमेगन्तेण,^१ कि
 वा तीए तद्वादिद्वपज्जन्नाए उववामद्वानयाए^२ अत्यविमय-
 इच्छाए^३ ? परमत्येण निख्येयकारणमेय ति । चिन्तिऊण
 जपिय राइणा । कुमार, जे पयट्टन्ति, ते दुक्करकारया
 अपवत्तण तु जुत्तिजुत्तमेव, किमेत्य दुक्कर ति । कुमारेण^४
 भणिय । ताय, जइ एव, ता पडन्ते मच्चुपव्वए वावायए
 तिज्जयणस्स अइभीसणे पयईए दुक्कए पयारन्तरेण अवि-
 भाविज्जमाणमह्वे^५ विओजए इदुभावाण सयापडणमगए
 कारए अममज्जमाण^६ किल्लेमायासकारणा अत्यविमया विम-
 विवायमरिमा य, विमयचाओ य अन्वावाहो पयईए कारण^७ ।
 अमयभावरस्स मल्लाहणिज्जो मयाण अकिल्लेससेवणिज्जो
 सेविज्जइ त्ति किमेत्य दुक्कर^८ । कह वा एवविहे जीव-
 लोए न दुक्कर अत्यविमयाणवत्तण ति^९ । राइणा भणिय ।
 वक्क, एवमेय, जया मक्कमानोइज्जइ । कुमारेण भणिय ।
 ताय, अमक्कालोचण पुण न होइ आलोचण । राइणा^{१०}
 भणिय । वक्क, एवमेय, कि तु दरन्तो महामोहो ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, ईइमो एम दरन्तो, जेण एय-

१ Df ad 1१ तेनि ।

२ १ = पायमत्ताए, D = इणवत्तिताए ।

३ DF = पयवत्तण ।

४ ACF विमयए D निज्जज्जण F विज्जज्जण ।

५ CDFE किल्लेमायासकारणाविमविवायमरिपविमयवाया अन्वा ।

६ A n 1१ ति ।

७ D om ति ।

८ C 1१ पव ।

- सामत्येण पाणिणो एवविहे जीवन्तो ए पद्वन्तो वि 'उट्टाम-
मचुंमि पेच्छमाणा वि एयसामत्यं गोयरगया वि एयत्स
घेप्पमाणा वि जराए विउञ्जमाणा वि इट्ठेहिं परिगलन्ते
वि वीरिए ओद्वज्जमाणा वि धीरेहिं 'न अन्धाणा वि एवमेयं
परिणमह, 'अधो व अन्ध चिन्तयो, जं किंचि वा एयं
अचिन्तणोयं च धीराणं, अत्यि वायत्तमुवायन्तर', मोहव-
वसायमज्झं वा दम, अवहीरणा वा उवाओ, अन्नमित्था वा
अत्यविमय' ति' अगलिकुण जराइदोमजास मञ्चावत्थासु
बाला काऊण गयनिमीनिय परिषदय मम्ममस कुमलपरस-
- १० चेद्विधं महया पयत्तेण निम्बडियभावमार पयइन्ति अत्य-
विमएसु, न पयइन्ति जराइदोमनिग्घायणममत्ये हि ए
मम्मजीवाण अचिन्तचिन्तामणिमस्सिहे माहए 'नेव्वाणम्म
वीयरगदेमिए धम्मे ति । एयमायत्तिकुण मंजायसुहयर-
परिणामेण जपियं राइणा । वच्छ, एवमेय', न एत्य किंचि
- ११ अस्सह ति । देवीए भणियं । वच्छ, 'मम्ममेवमेयं मोह-
निहाविगमेण परिणयप्पायमन्हाणं । किं तु न मपय बालाण

१ A om., CEF' उट्टाम । २ D reads च अन्ध चिन्तयो वा अन्धो विहसु

णा एयं चिन्तिये च अन्धे च अन्धे भविता अन्ध' वा विविधेय etc

३ DF' add । मम्मज्जपकोदमज्जविरट्ठमम्ममवधिरि'पय'एय मंजाय मेष ।

४ CE add चवमविरा ।

५ CEF' वि ।

६ D om the rest of this sentence

७ A मम्ममस, C3) मस ।

अहिलमिय ति^१ उब्बिग्गा विय न्हि । कुमारेण भणिय ।
 अम्ब, अलमुव्वेएण, मपन्नपायमेयामि अहिलमिय । धन्नाओ
 इमाओ, सफल माणुमत्तणमेयाण मग्गयाओ मोरक्खीएण ।
 तओ देवीए पुणोदय तासि वयण । पणमिऊण गुरुयण^२
 जपियमिमौहि । अम्ब नेह^३ निमित्तो खु उब्बेवो अम्माए^४ । ५
 अन्नहा 'जहा उव्वइदमज्जउत्तेण, तहेव एय, सफल माणु-
 मत्तमन्हाण पाविओ अज्जउत्तघरिणिमद्दो गुरुयणाणुहावेण
 तयणुक्क च येम पि । ता मपन्नमन्हाण 'अहिलमियाहिय
 ति परिचयउ उब्बेवगम्मा । तओ देवीए चिन्तिथ ।
 अहो एयामि क्व, अहो खवममो, अहो परमत्यक्कुपा, १०
 अहो वयणविस्सामो, अहो गुरुभत्ती, अहो महत्तयत्तण, अहो
 मग्गीरया, अहो ममुपायारो ति । चिन्तिऊण जपिय-
 मिमौए । उच्चियमेय वग्गसेणधूयाण, जमेव गुरुयणो
 अणुवत्तायइ^५ ॥

एत्यन्तरमि नाइदूरे पुरन्दरभट्टगेहमि ममुद्धादओ ११
 अक्खन्दो पवित्यरिओ भवेण । हा किमेय ति ममन्तो
 गाय। भणियं च जेण । अरे विद्याणह, किमेयं ति ।
 कुमारेण भणिय । नाय, अन्न वग्गइ मग्गयाएण, विद्या-

(१) || ad || एव च एव च एव च ।

१ । इन्द्राय च विद्महे ।

२ । इन्द्राय च ।

३ । अहिलमिय ।

४ । अहिलमिय ।

५ । अहिलमिय ।

६ । अहिलमिय ।

७ । अहिलमिय ।

- णिमिष । रादणा भणियं । वच्छ, किमेय ति । कुमारेण
 भणिय । ताय, ममारविमिष । रादणा भणिय । वच्छ,
 न विसेमश्चो ऽवगच्छामि । कुमारेण भणिय । सुणाउ
 ताश्चो । अद्भुतवरश्चो पुरन्दरभट्टो त्ति 'तन्निमित्त पवन्तो
 * तस्स गेहे अकुन्दो' । रादणा भणिय । वच्छ, सो अज्जेव
 दिट्ठो मए । कुमारेण भणिय । ताय, अकारणमिण मरण-
 धर्मीण । रादणा भणिय । वच्छ, न कोइ एयस्स वाही
 अहेमि, ता कह भुज एम डवरश्चो । कुमारेण भणिय ।
 ताय, अवत्तज्जो एम वट्ठयरो गरहिश्चो एगन्तेण^१ । रादणा
 १० भणिय । वच्छ, ईदमो एम रुसारो, किमेत्य अगरहिय
 माम । महन्त च 'मे कोखय ति साहेलं वच्छो । न य
 एत्य कोइ अमज्जणो' । मज्जणकस्सिय च गरहिय^२ न
 वित्थरइ पाएण सपय वच्छो पमाण ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, मा एवमाणवेइ, जइ एव निम्बम्भो,
 ११ ता सुणाउ ताश्चो । अद्भुतावाइश्चो एम^३ नियमहिस्सियाए
 मक्कथाभिहाणाए विमण्णोएण । ता पेसेहि ताव 'तत्थ'^४
 विमनिग्घायणममत्थे वेज्जे, जीवइ तश्चो ओमहिपश्चोएण ।
 अस्स च । तग्गेहपश्चोलिट्ठिक्खिणावरट्ठिसाभाए^५ इमिणा

१, C E, F om

२ CE add ति ।

३ D F add ख परचावे य ।

४ C E F add ति ।

५ C E F add, पि ।

६ C E Y add उरदरमहा ।

७ D places तत्थ before वज्ज ।

८ C III दिहाए ।

चेव विमप्यशोएण तीए ढरघादशो कुकुरो । तस्य वि
दमो चेव ओमहविही पउञ्जियव्वो^१, जीविस्सुद मो वि
दमिणा । रादणा चिन्तिय । अहो नाणादमशो कुमारस्स ।
जहाभणियमादमिऊण येमिया वेज्जा, भणिय च रादणा ।
कुमार, किं पुण तीए दमस्स अमव्ववमायस्स निमित्त ।^२
कुमारेण भणिय । ताय, अविदंशो निमित्त तहवि
पुण विसेसशो दम ॥

तस्यही सा पुरन्दरस्स मोहदोषेण पमत्ता^३ अज्जणामि-
हाणे निषट्ठामे । सुधमणेण भवणपरएराए, न महहिप
मिणेहशो । अदक्कन्तो कोद कालो । अस्सया य 'मा ।
मताणविणामो हवउ' त्ति माहिंयं से जणणीए । पुत्त,
न सुन्दरा ते महिलिया, ता मा उवरकस्स त्ति ।
चिन्तियं पुरन्दरेण । न एणु एयमेव भव^४ । अभिन्न-
चित्ता मे पिथयमा, अम्मा य एव वाहरद । निवद्ध-
वेराशो य पाय मासुयावह्मशो । अमच्छरिणी य अम्मा^५,
पिथयमा उल पगरिमो गुणाल । अस्समाशो य दत्तियाशो
त्ति रिमिवया^६, 'न ॥ अस्सहा हवउ । विममा य मयण-
वाणा^७ । ता परिरकामि ताए एय ति । चिन्तिऊण

१ C E F add जा डरदरभास ।

२ D add सा, C E य, F य या ।

३ C E F add लज्जामसु च वलिय काल मादुपकुन्द च वदवरा अभिधा ।

४ C F Fom rest of the sentence D । मयण

५ A C E = वाणा ।

पुनरिक्कमि भणिया नम्याया । सुन्दरि, रायाएसेण गन्तव्व
मए माहेसर, आगन्तव्व च^१सिग्घसेव । ता सुन्दरीए कदवि
दियहे मम्ममासियव्व ति । नम्यायाए भणिय । अज्जउत्त,
अहं पि गच्छामि कीदस मम तए विणा मम ति ।

१ भणमाणी पददया एसा । भणिया 'य पुरन्दरेण ।
सुन्दरि, अल मिणेइकायरयाए, न मम 'तत्थ खेवो त्ति ।
नम्यायाए भणियं । अज्जउत्तो पमाण ति । विइयदियहे
'य निग्गओ पुरन्दरो, गओ मायापओएण । अइवाहि-
ऊण कहिचि वासर पविट्ठो रयणीए । गओ अदूरत्तमए

१० निथयभवण, पविट्ठो वासगेह । दिट्ठा य जेण सुरयाया-
सखेयसुहपसुत्ता मम अज्जुणण नम्याया । कुविओ खु
एओ, पण्डा विवेयवासणा । चिन्तिय च जेण । सुहा
हारतुळाओ इत्थियाओ, जत्तेण एतासि भोओ पालण
च । दट्ठो य दुरायारो अज्जुणओ, जो मे कलत्तं

११ अहिलमइ, ता एअ वावाएमि त्ति । चिन्तिऊण
सुहपसुत्तो वावाइओ जेण अज्जुणओ । वावाइऊण य
निग्गओ वासगेहाओ । चिन्तिय च जेण । पेच्छामि,^२
कि मे पिययमा करेइ त्ति । ठिओ एगदेसे । तहा-
विइरुहिरफसेण विउट्ठा नम्याया । दिट्ठो य णए दीइ-

१२ निदापसुत्तो अज्जुणओ । चिन्तिय च णए । हा हा

१ C E F जपमाणी ।

१ C E om

२ D एव ।

२ D adds नाव ।

विवक्षो मे पिययमा हा हय न्दि मन्दभाइणी । अह
 केण उण एव ववमिय कुरो खु भो पावो । कौम
 वा अ० न वावाइया कि वा मम जीवद अवणीय
 हिययवन्धण । नियत्ता रइसुहकहा । मन्वहा ईदसो
 एम ममारो त्ति । चिन्तिऊण वामगेहभिनिमूले खथा १
 दीहखडा निहभो तहि अज्जुणभो । एयमवल्लोइऊण
 अवक्कन्तो पुरन्दरो, गभो अहिमयपएस । कया २ य
 णए तहि पएसे थलहिया, कप्पिया ३ तस्स बोन्दी,
 पूएइ ४ पइदिण, करेइ ५ वल्लिविहि निहेइ नेहदीव, अलि-
 ण्णइ निणेहमोहेण । उच्चियममएण च आगभो पुरन्दरो । ६
 न दसिभो तेण विचारो न लल्लिभो गमयाए । अइक्कन्ता
 कइइ दियहा । दिक्का पुरन्दरेण ७ थलहियासुसूसा ८ ।
 चिन्तिथ च जेण । अहो मे मूढया, अहो अणुराभो ।
 अहवा ९ अणहीयमत्थो ईदसो सेव इत्थियायथो होइ ।
 कि मनेइणा । सुहाहारतुआभो इत्थियाभो त्ति रिमि- १०
 वण । ता करेउ एसा, ज मे पडिहायइ ११ । सुब्ब
 व तीए सह विमयसुहमणुहवन्तस्स अइक्कन्ता दुवालय

१ CE कोइ F काइ एम ।

२ F ममयाए ।

३ F अज्जुणयसु ।

४ E adds अण्णउ राइदि ।

५ F adds विनिदपयारहि ।

६ F adds अज्जुपयनिदियपएस ।

७ F थलहिया कीरमाथी य तीए सुसूसा A सुसूमापरा ।

८ F न इत्थ अण्णरिय ।

९ II F insert इमसु

मवच्छरा । इहो य पञ्चमदिणे एत्युवाए पक्कावाइयाए^१
 उवगप्पिए विविहदियभोयणे चभुत्तेसु टिएसु समामच्चाए
 भोयणवेलाए टिट्ठा पुरन्दरेण तीए यन्निहियाए पिण्ड-
 विहाणमुवगप्पयन्ती नमया । तओ देमि विहमिऊण

४ अपियमणेण । हला, किमणेष अज्जावि । एयमायस्सिय
 भिज्जमिमौए हियय । चिन्तिय च जाए । हन्त एएण
 मे पिययमो वावाइओ, अज्जहा कह एस एव जपइ ।
 अहो मे कुरहिययया । ता इम एत्य पत्तयाल,
 वावाएमि एस हिययनन्दणमत्तु^२ करेमि वेरमिज्जायण ।

१० एसो य एत्युवाओ, देमि मे विमभोयण ति । चिन्ति-
 ऊण आणाविय विम । अवमरो त्ति कयमज्ज विमभोयण
 पउत्त च णाए^३ । एस एत्य वदयरो ॥ राइणा भणिय ।
 वच्छ, कुक्कुरवदयरो कह ति । कुमारेण भणिय । ताय,
 तस्स वि इमौए चेव^४ यल्लहिगामणिविट्ठपिययमोवद्वगारी

११ इमो त्ति ॥ चेव विमभोयण पउत्त ।

^१ तस्सेहमोहियाए तस्सोवद्वनिमित्तमेवाए ।

मो चेव सत्त वारे एस हओ अज्जुणो ताय ॥

१ C E पक्काइयाए A य पक्किण्णइयाए ।

२ C E हियया, A हियय, D हिययदसय ।

३ M F add जमय ।

४ D I read निवसईए जमाओ न निवसमाओ इदुव चियदमो ।

५ C F F have the following passage चिय य मा य अज्जुवचा
 तस्सोवद्वेव तत्तय जहे अज्जुवज्जअविययण कोइलादिहावाव विरइमुइहाव

ज मो मरिऊण तहा अचिन्तसामत्यकमदोसेण ।

एत्येव सत्त वारे उववचो हीणजस्येसु ॥

किमिगिहकोइल्लमुसयभेगालसमप्यमाणभावेण ।

नियमरणयामपडिवन्धदोमचो पाविचो मरण ॥

धी समारो जहिय जुवाणचो परमह्वगम्बियचो ।

मरिऊण जायद किमो तत्येव कलेवरे नियण ॥

घाडज्जद मूढेण मूढो तज्जेहमोहियमणेण ।

जहिय सहि चिय रई एय पि ऊ मोहमामत्य ॥

ता एस कुङ्कुरवइयरो त्ति ॥ एयमायखिऊण सविग्गो
राया । चिन्तिय च जेण । अहो दाइणया समारसु, १
अहो विचित्तया कणपरिणईण, अहो विमयसोक्षुधत्त
जीवाण, अहो अपरमत्यसुया, मज्झा महागहणसेय त्ति ॥

एत्यन्तरमि ममागया वेज्जा । भणिय च जेहि ।
देव, देवपसाएण जीवाविचो पुरन्दरभट्टो कुङ्कुरो य ।
एयमायखिय हरिसिचो राया । भणिय च जेण । कह ११
जीवाविचो त्ति । वेज्जेहि भणिय । देव, १टाऊण १कडा-
वणाइ कडाविचो विम, तचो जीवाविचो त्ति ॥

कुण्डिमि उयज्जमाया अरुमि ताव आव इह कणपञ्चवमण अवि य सधाथ चव
यमपाण अथापदामण इमिवा सेव पकारण जण जण तज्जमाहिअए स
नार सुवदजतीवदुचइए एव दया अज्जुवा ताए एव च सुवदो कमधु मारिणा यम
याए मा दइया अज्जुवा एव मम अइ मया तहा निमायहि । Then follow the
four verses ज मो etc

१ D तहि चितहि चय रइ A तह विउहि चव १८जी I तह चितहि
चव रइ ।

१ A om

१ A om D कडुवाइ ।

- एत्यन्तरमि बाल्मायवसरिमो पयामयन्तो नयरिं विय-
 भिभो उज्जोभो, पवज्जियाओ 'देवदन्दुहीओ, पमरिओ
 'पारियायामोओ, 'सुव्वए दिव्वगेय, वड्डिओ हरिमविसेसो ।
 ५ रादणा भणिय । वच्च्, किमेयं ति । कुमारेण भणियं ।
 ताय, देवप्पाओ । रादणा भणिय । वच्च्, को उण
 एम देवो, किमिमित्त वा अयण्डे उप्पाओ । कुमारेण
 भणिय । ताय, एम खलु गुणधम्मसेट्ठिपुत्तो जिणधक्षो
 नाम सेट्ठिकुमारो अज्जेव देवत्तमणुपत्तो । मित्तभारि-
 १० याविबोद्धणत्थ च आगओ दहामि । पडिबोद्धियाणि य
 ताणि । तओ देवलोयगमणनिमित्तं 'दंसेमि एयामिं
 निययरिद्धि'ति उप्पइओ 'इयाणि । रादणा भणिय ।
 वच्च्, कहं पुण एम अज्जेव देवत्तमणुपत्तो, कहं 'वा
 विबोद्धिओ णेण मित्तो भारिया य । कुमारेण भणियं ।
 ११ ताय, एमो वि वइयरो कम्मपरतन्तमत्तसेट्ठाणुक्खो, तहावि
 ताएण पुच्छिओ त्ति माहीयइ । अज्जहा कइ ईदमजेव
 इहलोयपरलोयविहङ्गं माहिउ पारियइ । रादणा भणिय ।
 वच्च्, ईदमो एम खमारो, किमेत्थ नो कय'ति । कुमा-
 रेण भणिय । ताय, जइ एव°, ता सुण ।

१ CE भा दिव्वदुही ।

२ D पारियायपरिमलामाउ ।

३ ACE सुव्वए ।

४ CE एयामि ।

५ CE om वा वि ।

६ D वा खय, A भा खय, F खयभय ।

७ D एव दिवधा F एव ते निवधा भा सुणउ ताउ ।

एष खलु जिणधम्मो जिणवयणभावियमर्दं विरत्तो ममार-
 वामाओ निरीहो विमएसु भावए कुमन्नपख्खं । भित्ती च से
 धणयत्तो नाम^१, भारिया बन्धु^२ । मा पुण अविवेय-
 मामत्यओ भगवा धणयत्तेण ।^३ अट्ठन्तो कोइ कासो ।
 अज्ज वण जिणधम्मो निरवेत्तयाए ^४इहलोयं ^५पइ अमा-
 हिकण परिचणसु निघगेहामन्नसुन्नगेहे ठिओ मन्वराइयं^६
 पडिम । न-वाणिओ बन्धुलाए । एमा वि विदणधणयत्त-
 मकेया चेत्तूण ^७लोहलीलयमणाइपाच पण्डं मया तं सुन्न-
 गेह । अन्धया^८दोसेण जिणधम्मपाओवरि ठाविओ पण्डो ।
 विहो तओ ^९लीलएण । समामओ धणदत्तो, निवओ ^{१०}
 पण्डे, निमणा बन्धुला, आनिज्झिया धणयत्तेण, पवत्त
 मोइण । भारियासेण पीलिओ ^{११}लीलओ ताव, जाव
 पायतल^{१२} भिन्दिकण निमिओ धराइ ।^{१३} येयणाइसएण
 सुच्चिओ जिणधम्मो, ओयओ^{१४} भित्तिकोणे, न लखिओ
 इयरेहिं । समामया येयणा, आभोइओ वइयरो, वड्डिया ^{१५}
 कुमलबुद्धौ । चिन्तिव च एण । अहो खलु इइमा इमे
 विसया मोहेन्ति कुमलबुद्धि, नासेन्ति बीलरखणं पाडेन्ति

१ C E F add नीयदियवमूओ ।

२ D F add नाम ।

३ D F insert एव ।

४ C E om

५ C E राइ ।

६ A D •पीलि• ।

७ B •पीलि• ।

८ A om

९ D पाय तल्ल, A adds वि, F adds विवि

१० A D च०, C E •ओ ।

दुग्गदए, सब्बहा दुच्चिणिच्छा एए जोवाण भाववाहिणो ।
ता धर्मा महामुणी^१ तहोवममनद्धिशुत्ता तिऊयणेक्कगुरवो
भयवन्तो तित्यणाहा, जेमि मच्चिहाणथो वि जोग्गदेमा-
वत्थियाण अविसेसेण पायं न होइ पावबुद्धौ पाणिण ति ।

१ अहं पुण अधसो अच्चन्तसगयाण पयसेण वि सब्बहा न
चएमि भावोवयार काउ मित्तभारियाण पि किमद्ग पुण
अन्नेमि । अहो जे अण्णभरित्तण, अहो दुरक्खेउया,
अहो अकयत्थत्तण,^२ अहो^३ कम्मपरिणहं, जेण मए वि
मगयाण^४ एएमि ईदम किन्निट्ठेउट्ठिय उवव्वासपाथ लोए

१० निवत्थण कुगदवासम्मा । सब्बहा विराहिंय मए सुहामिय-
रण^५, जमेव सुणीयद, 'न अल्ल निष्फलो कम्मणमित्त-
जोओ' त्ति । कीदसो वा मम कल्लणया, जेण एवमेय
हवद । अत्थि एयाणमुवरि^६ मम^७ पक्खवाओ । इम
पुण भयवन्तो केवलौ विद्याणन्ति । सब्बहा परममन-

१५ सुमरणे करेमि पयत्त ति । तमेव चिन्तिउमाढत्तो । नमो
वीयरायाण नमो शुद्धवणत्त त्ति ।^८ चिन्तयन्तो विमुक्को
जोविण उप्पसो बभल्लोए । दिस्सो अण्णेषावओओ ।

१ 'कोऽहमिमो कि दाण का दिक्का को व मे तवो चिप्पो ।
, जेण अह कयपुसो सप्पसो देवलोगमि ॥

१ CE • पिप्पो । २ A • च । ३ D adds मे । ४ CE एतासी, D एयामि ।

५ CE • वयव । ६ A इममि CF त इममिमुवरि ।

७ ACE om ८ A adds एव भावमार ।

९ CEF om all down to चाओइय, D : marg

एव चिन्तयन्तेण ओहिणा आभोदय मय्य । अकाऊण
 देवकिञ्च पहाणकरुणामगओ विवोहणनिमित्त मिर्त्तभारि-
 याण मयरहमेव समागओ रहद । न एवविहाण अई-
 वरायपडिवन्नाण विणिवायदसणमन्तरेण समवद 'वोहो ति
 पडन्ता देवमाया, कया बन्धुलाए विसूदया । गहिया ५
 महावेयणाए, वेडव्विय असुदजम्बाल अदचिक्खण फासेण
 पगिद्धुरहिगन्ध अमणोरम असुदभक्कणरयाण पि । सव्वहा
 तेण एवविहण भिसा उभयपामओ^१ । हा हा मरामि त्ति
 अवलम्बए धणयन्त । भिज्जए पुणो पुणो धणयन्तो वि तेण
 पावेण विथ लिप्पमाणो जम्बालेण । गहिओ सा च वेय १०
 णाहि जाया महाअरई । चिन्तिय च णेण । अहो
 कीदम जाय ति । उव्विग्गो मणाय 'ओसरइ बन्धुलाओ ।
 तौए चिन्तय । अहो एयम्मे जेहो सपय चेव उव्वियइ ।
 भणिय च णाए । हा हा मरामि त्ति, मरई मे वेयणा,
 भज्जन्ति अद्गाइ । तेण भणिय । किमहमेत्थ करेमि, १५
 अमण्ण खु एय । तौए भणिय । सवाहेहि मे अद्ग । लग्गो
 मवाहिउ उवरोहमेत्तेण । लेमिया इत्था, न चएइ वावरा-
 विउ । तओ चिन्तियमाणेण । अहो किपि एय अइदुपुव्वम
 जेहि मुत्तिमन्त विय पाव, पगरिसो असुन्दराण । भणिय च
 सकरुण । पिए, किमहमेत्थ करेमि, न वदन्ति मे

१ D विवाहा ।

१ D पजिह. C E पटिह. ।

२ D भिजाउ उभयपामाउ ।

३ D उगटिउभादन्ता ।

- हत्या । गहिओ य अरद्दए 'सन्वहा पावविलमियमिण'^१ ।
 वन्नुलयाए चिन्तिय । एवमेय ॥ अन्नहा । महन्तमे-
 वेय पाव ज परमदेवयाकप्पो सिण्हेहालू वञ्चिओ
 भत्तारो^२, कयमिण उभयलोयविहद्ध । ममागया सवेथ^३,
 ४ हा अज्जउत्त'प्पि रोविउ पयत्ता । धणदत्तेण चिन्तिय ।
 हा अणज्ज धलयत्त, एवविहे जीवलोए एदहमेत्ते अमारे^४
 सरौरमि मोकुण पियवयसवयण उवजीविकण तप्पसाए
 किमियमुच्चिय ति । ^५एवविहाण चेद्वियाण ईदसा चेव
 परिणह त्ति । हा पियवयस दूढो मए 'तुम ति । चिन्ति
 ६ कण सवेगसारमुवगओ मोह । एत्यन्तरमि एष एत्य
 पडिबोहणसमओ त्ति जाणिकण ओहिणा तेसि विप्पलोह
 णेण दिम्बवधारिणा सवेगवुड्ढिनिमित्त ^७सवपूयणाववण्णेण
 दिप्प दरिमण । निवत्तिथा सवपूया । अवहरिथा
 वेयणा ^८दयरस्स च मोघाणलो । दिहो तेहि देवो ।
 ९ वन्दिओ भावेण । चिन्तिय च णेहि । अहो जे एयप
 भावेण अवगया वेयणा, अहो से सत्तो, अहो कव,
 अहो दित्तो, अहो कन्तो । विन्दिएहि पणमिओ सविणय ।
 भणिय च णेहि । भयव, को तुम, किमिमित्त वा दहा-

१ 'C E F ad 1 ति ।

२ C I भत्ता ।

३ C F भमाजयसवया and repeat वा अज्जउत्त ।

४ C F •अत्तपारे D सारे ।

५ D F ad 1 एदहा ।

६ D reads अदपुण्व तुम मए पितिय ति चितियच etc

७ A •पूयच=१

८ C F om rest of the sentence

गओ सि । तेण भणियं । 'देवो अहं जिणधम्मपडिमापूयणत्य
 समागओ न्हि । तेहिं भणियं^१ । कहिं जिणधम्मपडिमा ।
 दंसिया देवेण 'एसा पडिम'त्ति । दिट्ठा य णेहिं । हा^२जि-
 णधम्मविवन्नपडिमा विथ दौसर त्ति संखुद्धाणि हियएण ।
 भणिय च णेहि ।' भयवं, विगयओवा विथ एसा सखीयर, ^५
 ता को एत्थ परमत्यो, साहेउ भयवं ति । भणमाणदं निव-
 ङ्गियाइ चलणेसु । भणियं च णेहिं^३ । कहि जिणधम्मो ।
 देवेण भणिय । देवत्तौल्लओ^४ । तओ^५ निहवमाणेहि
 दिट्ठो मच्चखीलवेहो । 'हा कयमकच्चमणेहि' 'भणमाणाणि
 खवगयाणि मोहं । ममामासियाणि देवेण । सज्जाइम-
 एण ममारद्धाणि अत्ताणयं वावाइउ । निवारियाणि
 देवेण । भणियं च णेण । भो भो किनिमित्तं तुमे
 अत्ताणय वावाएह । तेहिं भणियं । भयवं, अलमन्हाण
 निमित्तमवणेण । दिव्यनाणनयणो भयवं किं वा न-याणइ ।
 ता इमं सेव अन्हाण पत्तयास । देवेण भणियं । अलं^६
 मरणमेत्तेण, तदुवएमपासण तुम्ह पत्तयास । तेहिं भणियं ।
 भयव, 'अओग्गाणि अन्हे तदुवएससु, मओ एय भो भयव

१ C E F add भयव ।

२ C E om जिणधम्म ।

३ A C have here कहि जिणधम्मो । A om all down to कहि जिण-

४ D कइ । ५ A F देवो C E F add एहो ।

६ C E F add निवेसणो ।

७ A om, Com all down to चत्तामरसाइ ।

८ E F चओग्गाणि, D चउयाहि । ९ E cm.

- अन्धाणमदसणीयमवत्य ति । देवेण भणिय । ना ओगाणि
 तुम्हे, जेणेव परितप्पह । न खलु किलिद्वक्काण आसेविण वि
 अकम्मे कथाद^१ पच्छायावो होइ, सुन्दरो य एमो परका-
 ण पावमल्लसु । न यावि सो गओ तुन्हाणमदमणीय
 १ मवत्य ति, जओ सो सेव अहय ति । न खिज्जियच्च च
 तुम्हेहि । ईदसी एसा कम्मपरिणई, दारुण मोहचेट्ठिय,
 रोहा विषयवत्तणी^२ । सव्वहा किमेइणा^३ । सपय पि
 धम्ममेत्तसरणाइ होइ, परिचयह सव्वमस । तेहि भणिय ।
 ज भयव आइसइ । कि तु अबसुमेव उज्झियन्वा अम्हेहि
 १० पाणा, न ^४भकुण्णेमो ^५अकज्जायरणकलइदूभिय बोन्दि तुह
^६वयणाओ जणियपच्छायावाइ सपय^७ धारेउ । एव ववत्थिए
 समाइसउ भयव ति^८ । बाहिओ देवेण^९ धमो परिणओ^{१०}
 भावेण । कथा सव्वविरई, पच्चक्कायमणसण जाओ विमइ
 परिणामो, निन्दियाइ पुब्बदुक्कवाइ, परिणओ भवेओ
 ११ भाविथ भवसरूव ^{११}पडिबुद्धाणि ति । कयकिचभावेण
 पस्सिविय नियकडेवर उप्पइओ देवो ति ॥

१ E F add एवविहा ।

२ E नत्तिणी D वित्तिणी ।

३ १ किमेतीए ।

४ A सएमी ।

५ C E अकज्जायरणवोदि D अकज्जापरिणवुदि ।

६ A वयस ।

७ A adds अचमेव ।

८ D F add वाअण वेसि भाव ।

९ D F add भव्वसुभाप्तिउ ।

१० D F add वेसि ।

११ C F add एसा विमसच्चानियलभाणीहि

एयमायसिऊण सविग्गो राया । भणिय च जेण ।
 अहो न किञ्चि एय मादन्दजालसरिं भवचेट्ठिय । दम्भो
 खलु रइ कक्काणमित्तजोओ हिओ एगन्तेण, ॥ इओ
 किञ्चि हिययर, जेण एयाण वि एव पद्दाणगुणलाहो त्ति ।
 सञ्जेहि भणिय । महाराय, एवमेय । सविग्गाणि मञ्जाणि, १
 विरत्ताणि भवाओ । रादणा भणिय । वच्छ, कहि
 पुण एयाण उववाओ भविस्सुद । कुमारेण भणिय ।
 ताय, मोहक्खे । रादणा भणिय । विरुद्धयारौणि एयाणि ।
 कुमारेण भणिय । ताय, मच्चमेय, १ विरुद्धयारौणि,
 कितु पडिवन्नमेएहि पक्कायावओ धम्मचरण, जाया १०
 १भावओ विरदपरिणई । तौण य एवविह सेव मामत्य,
 जमविराहियाए पडिवत्तिकालओ न दोग्गई पाविष्णइ ।
 रादणा भणिय । १ तद्वावि विरुद्धयारौणि एयाणि, कह
 देवलोयमपत्तौ एयाण जुञ्जइ त्ति १ । कुमारेण भणिय ।
 ताय, सुन्दरा विरदपरिणई रुग्गा अण्णमाण केदणी १५
 दुक्काण जणणी सुदपरपराए । इमीए सगया पाणिणो नत्थि
 ॥ कक्काण ज न पाउणन्ति । रादणा भणिय । वच्छ इयमेव
 कहमेयारिमाण मजायइ, कह वा इमीए पडियत्तिजोग्गा १५

१ A reads जउ विरदराचि कितु विरदयारौणि वि पडिवन १ ।

१ A on) C F F add य ।

३ C E add किमेय A reads वच्छ किमवमय कुमारए etc

४ C III read देवलोयमपईर जुञ्जति ।

५ C E F add होज्ज ।

- एवविद्देसु ^१अकुसलेसु पथद्वन्ति । कुमारेण भणिय ।
 ताय, विधित्ता कम्पपरिणर्द । किं तु न एयमि अद-
 मकिलेममारा अकुसलपवित्तौ तहाविहकम्पपरिणामयो^२
 पवित्तिमेत्तं ^३रहिया अणुबन्धेण, कुसलपक्खे उ अच्चन्तभावा
 ५ सारा रहिया अदयारेहि मगया आगमेण निरवेक्का
 भवपवञ्चे त्ति । रादणा भणिय । वच्च्, एवमेथ कद्दमन्नहा
^४ईदमी पवित्तौ भव हिन्दइ । कुमारेण भणिय । ताय
 एवमेथ, सक्कमवहारिय ताएण । अल च । विस्सवेमि
 ताय । न खलु मे रई एयमि नडपेडओवमे असुन्दरे
 १० पयर्दए अणवट्ठियसिणेहविअमे मिहाणभूए सम्भावयाण^५
 मद्दाघोरममारमि । ता इच्छामि तायाणुआओ एय
 मन्तरेण जइउ । ^६भमिअन्ति नियमेण पाणिणो^६ गह-
 समादुद्धाद विहिणा पवत्तमाणस्स कुसलममीहिद्याइ ।
 ता करेउ ताओ पमाय, अणुजाणाउ म एयवदयरमि ।
 १५ भणमाणो निवडिओ सल्लोसु । ^७रादणा भणिय । वच्च्,
 नणु सव्वेसिमेव अन्हाणमय^७ निच्छओ, ता अणुजाणिओ

‘मए । अहवा तुम चेव अन्दाण विमलनाणभावओ भावोव
यारमपायणेण कारणपुरिमयाए गुरु, किमेव पुच्छमि । ता
करेहि कारवेहि य ज एत्य उच्चिय ति । कुमारेण
भणिय । ताय, महापमाओ उच्चिय च ववमिय ताएण ॥

एत्यन्तरमि गल्लियपाया रयणी पहयाइ पाडाउयाइ ।

हराइ, वियभिओ वन्दिमद्दो, पवाइया पञ्चसपवणा,
उल्लिओ अरुणो पण्डुमन्धयार समागया दिवसलच्छो,
विउह गल्लिणिमण्ड, मिलियाइ चक्कावायाइ । ‘पविट्ठा
अमचा । माहिय तेमि कुमारपरिय, जाणाविओ
निययाहिप्पाओ । वज्जमओ अमचाण । भणिय च ।
तेहि । देव, जुत्तमेय, ‘सिञ्चइ य एय देवस्स । अचिन्त-
चिन्तामणिभूओ कुमारो एत्य मज्जल’ । राइणा भणिय ।
अज्जा, एवमेय, ता करेह’ उच्चियकरणिय, अल
विलम्बेण । अमचेहि भणिय ।^१ ज देवो आणवेइ ।^२
घोमाविद्या वरवरिया, पयट्ठिय महादाण कराविद्या ।^३
‘मन्वाययणपूया, समाणिओ पउरजणवओ, पूजिया वन्दि-
मांदो, समाणिया मामन्ता, पूजिया गुरवो, ठाविओ’

^१ F समागया D adds तउ ।

^२ CEF भणियइ ।

^१ F adds राइया कुमारपुमावउ ।

^३ CE करेउ DF add गुज्ज ।

^२ F has only -मणिभू कुमारमि ।

^४ DF add कय चव देवस्स निययपुससभारण क चव कायव्वस्स तदावि ।

^५ DF insert भणियइ ।

^६ CEF भण यतवउ पुया ।

^७ DF add राइया ।

रज्ज्वमि नियमादृष्टेऽश्वो पश्यत्यश्वेण उचिःश्वो स्वस्तिवयमस्तु
मुनिचन्द्रकुमारो ति । तश्वो य पश्यत्येति हिंकरणमुज्ज-
जोष मम गुरुयणेण मित्रवन्देण धम्मपत्तौहिं अमच्चलोण
पद्धानमामन्तेहि पुरन्दरेण^१ उच्यन्तेऽश्वौहिं उच्यन्तेऽश्वौहिं

- ४ महया रिद्धिसमुदण ममाच्छो दिव्वमिवियः वज्जन्तेहि
मङ्गलदरेहि नचन्तेहिं पायमूलेहिं पुष्पमाणो बन्दीहिं
पूरन्तो य पण्डमणोरहे मगश्वो रायलोण अणुहवन्तो
कुमलकम्भं पुल्लद्वज्जमाणो नाथरएहि जणेन्तो तेमिं विन्दयं
वड्डयन्तो भवेण विहिन्तो बोहिषीयाइ विसुज्जमाणपरिणामो
१० खवेन्तो कम्मजाल महया विमहेण निग्गश्वो नयरीश्वो गश्वो
पुष्पकण्डयं^१ उज्जाण ॥ एत्यन्तरमि समागथा देवा,
पत्युध पूयाकम्भ, जाश्वो महसुयश्वो, आणन्दिथा नयरी ।
गश्वो य भयवश्वो भौलङ्गरयणावरम्भ सउणाधारिणो
पद्धानायरियस्स पायमूले, जज्जन्तेऽश्वौहिं पवसो
१५ पवसन्ति ति । वन्दिश्वो देवराईहि, पूजिश्वो मुणिचन्देण ।
कराविद्या णेण नयरीए अट्टाहिद्या, घोसाविद्या अमारौ ।
हरिमिया जणवथा, पयट्टा धम्मभग्गे ॥

- इमिणा अरयरेण धूमिश्वो मिरिसेणो, महिश्वो
कमाएहिं । चिन्तिय च णेण । अहो मूढया जणस्स,
१० जमेयस्मिं अपण्डितरायउत्ते एवविहो बहुमाणो । अवणेमि

एषमि वज्रमाणभायण, वावाएमि एथ दुरायार । ममागशो
रयाणि एम अकारिमाण पि दमणगोयर । ता निन्वेमि
चिरयानपन्नित्तं एयमन्तरेण द्वियथ । पयट्ठो किट्ठेमेणे ॥

भयव च ममरादुत्तो जज्जत्तमेजमपरिवाण्णरई भयवशो
पक्काभायरिथसु पायमूले परिवमड ॥ अट्ठकन्तो कोट १
कालो । पुम्भभवशामजोएण विभिद्वज्जशोयमसभावशो येव-
कालेणेवाहिज्जिय दुवाणमज्ज, आमैविशो किरियाकलावो,
ठाविशो वायमपए ॥

अज्जया य मीमगणमपरिबुडो विहरमाणो अहाकप्पेण
विवोदयन्तो भविचारविन्दे गशो अशोण्णावरि, तत्थ वि य १
१वन्दणनिमित्तं छाज्जमावगमसेशो रिमभदेवमगध महाविभुईए
मक्कावयार नाम चेदथ ।

दिट्ठ च तेण तद्विय विथड उज्जाणमज्जभायमि ।

आहरणं नयरौए आययण भुवणनाहसु ॥

मियमज्जकुमुयगोखोरहारमरयञ्चकुन्दचन्दनिह । १५

कप्पतद्वनियरपरिययमुप्पेहडधयवडारण ॥

मरगयमयरमुज्जअडमऊहसमिरोरुतोरणमणाह ।

उत्तुज्ज सुरलोए तियमाद्विवरविमाण १ व ॥ १६

वित्थिसमरगयमिलामंचयमजलियवियडदडपौठ ।

रयणसयलोहविरदयनिमलमणिकोट्टिमाभोय ॥

निष्पन्नायाश्चिह्नमणिमयनम्याश्चिह्नमिदमोद्दिष्टम् ।

॥ अथ नारोदमण्डपपरिभ्रमिष्यमोक्षिकोक्तम् ॥

मम हारमिषि विरहयजमन्तरयजो हृदो वयमणाह ।

तिथ्यसततद्वयसुमत्रजगद्वयपरिचयमपि यद्वयः ॥

१ मेवागस्युत्तराजवरिजयारहमङ्गरमगाय ।

दङ्गुत्तागहपरिमन्त्रयलयाभियटिमिह।भाय ।

तिविहसत्रतेयद्विष्यन्मृणियपरमत् सुदुभावात् ।

चारणमुकोज शुहरमिमणजमसुरयमिहयण ॥

धन्यवत्सवत्सवद्विगुण भगवत्सं त्रियधनादनमियगु ।

१. मूलिबदले पहिमाउ विद्यमिय उमहमागिमा ।

त पेश्चिऊय थयं मलिसय'मोगालविमलपन्तोय ।

प्राद्विक्रण सतोम भुवनगुरु वन्द्यो तेन ।

नन्दिऋणं यः निमग्नो पृथगेभ्यः । समागता तस्य चारण-

मुनिनिष्णादरा मित्रा ७ : गन्धर्वो जेहिं भयवः । एत्य-

११ अरुणि मुनियममराहनागमलो मम परियन्नेण पमोय-

विजयलक्ष्मीयशो भयदशो वन्दनमिदं च योज्यामपरि-

भागो ममागच्छो पमकचन्दो । कथा भयवशो पृथा । तच्छो

मन्त्रिजन चेदपि ममराक्षसायनं त्रिविद्धं तस्य पुरश्चो ।

भणियं नृ षोण । भयवं, एम पत्य नादिनन्दणो पढमधप

१०. चक्रवर्ती 'मुनीयह । ता कि परेण नावि धर्मोः ॥

आमि, कहमेस पढमधमचक्रवट्टि त्ति । भयवया भणिय ।
 मोम्ह, सुण । दह भरहवासे दमोए ओमप्पिणीए एम
 भयव पढमधमचक्रवट्टी । न उण परेण नासि धम्मो, कि
 तु अणादगन्ता तित्थयरा, तप्पहविआ य धम्मो अणादम
 चेष । राइणा भणिय । भयव, किमेषा ओमप्पिणी सम्भत्थ ५
 हवइ । भयवया भणिय । मोम्ह, नहि अवि य पच्चसु
 भरहेसु पच्चसु एरवणसु विदेहेसु पुण अवट्टिओ कालो ।
 तेसु सम्भकालमेव हवन्ति धम्ममाद्यगा तित्थयरा चक्रवट्टिणो
 वासुदेवा बल्लदेवा य, तद्वा मिज्झन्ति पाणिणो । भरहेरव-
 एसु अणवट्टिओ कालो, न सम्भकालमेव एयमेव हवइ । १०
 कितु पवत्तए कामपक्क । त पुण पमाणआ वीममागरोवम-
 कोडाकोडिमाण । एत्थ आमप्पिणी उम्हप्पिणी य एक्केक्काए
 क्विक्का १कामपक्कवणा । त जहा । सुममसुममा सुममा
 सुममदुस्समा दुस्समसुममा दुस्समा दुस्समदुस्सम त्ति ।
 एयाओ य एयपमाणओ हवन्ति । सुममसुममा एवाइउवेण १५
 चत्तारि मागरोवमकोडाकोडीआ, सुममा तिप्पि, सुमम
 दुस्समा टोन्नि दुस्समसुममा एगा मागरोवमकोडाकोडी
 ऊणा यायान्तीमेहि वरिममहस्सेहि । इगवीमवरिसमहस्समाणा
 दुस्समा, इगवोमवरिसमहस्समाणा चेष १ दुस्समदुस्सम त्ति ।
 तत्थ सुममसुममाए पारमममथमि तिप्पिओवमाउया २०
 लोया, पमाणेण तिप्पि गम्भ्याणि ।

उवभोगपरीभोगा जक्कन्तरसुकयवौयजायाओ ।
 कप्पतक्कमग्गहाओ होन्ति किलेमं विणा तेमिं ॥
 ते पुण टमप्पगारा कप्पतक्क ममणममयकेऊहिं ।
 धीरेहि विणिहिद्धा मणोरहापरगा एए ॥

- १ मत्तङ्गया य भिङ्गा तुडियङ्गा दीवजोडचित्तङ्गा ।
 चित्तरमा मणियङ्गा जेहागारा 'चणियणा य ॥
 मत्तङ्गएसु मज्जं सुहपेज्ज भायणाणि भिङ्गेषु ।
 तुडियङ्गेषु य मगयतुडियाणि यऊप्पगाराणि ॥
 दीवमिहा जोडमज्जामया य निच करेन्ति उज्जोयं ।
- १० चित्तङ्गेषु य मज्जं चित्तरमा भोयणट्ठाए ॥
 मणियङ्गेषु य भूमणवराणि भवणाणि भवणरुत्तेसु ।
 चाइल्लेषु य पत्तियव वत्थाणि यऊप्पगाराणि ॥
 एएसु य च्छेसु य नरमारिगणाण ताणमुवभोगे ।
 भविथ पुणपुववरहिथा इय मम्मन्नु जिणा वेन्ति ॥
- ११ न खल्ल एयाणं विमिट्ठा धम्माधम्ममत्ता । खीयमाणानि
 य चाउयपमाणानि हवन्ति जाव सुममारम्भकालो । सुम-
 मारम्भकाले उण दुपन्निओवमावया, पमाणेण दोस्सि
 गाहयाणि । "उवभोगपरिभोगा" वि जणाणुहावेण ऊणाणु-
 हावा^१ । न खल्ल एयाणं वि विमिट्ठा धम्माधम्ममत्ता ।

१ D F य चाइणा ।

२ D adds तमि काले ।

३ C E मग्गयाणि^३ ४ D F om वि, add तेसु पेव तवसु कि तु ।५ C E om जहा^५, A reads जहावुहावा ।

खीयमाणाणि य आउयपमाणाणि हवन्ति जाव सुमम-
 दुस्समारम्भकालो । सुममदुस्समारम्भकाले उण उगपलि-
 ओवमाउया, पमाणेण एग गम्बुय 'हवद । उवभोगपरि-
 भोगा वि जणानुभावेण ऊणानुभावा' । न खलु एयाण
 वि विमिद्धा धक्काधम्मसन्ना हवद । खीणपायाए य इमीए १
 ओयरद एत्य भयव पढमपुइइवदं सयलकलासिप्पदेसओ
 वन्दणिज्जो सुरासुराण 'अयगुरु तेलोक्कवन्धू अन्नाणतिमिर-
 नासणो भविथकुसुयायरसमी पढमधम्मचक्कवट्ठो आदितित्य-
 गरो त्ति । तओ पवत्तए वारेज्जादकिरिया ढानमौल्लतव-
 भावणामओ य विमिद्धधमो । खीयमाणाणि ॥ आउयप- १०
 माणाणि हवन्ति जाव दुस्समसुसमारम्भकालो । दुस्सम-
 सुसमारम्भकाले 'उण चउरासी पुव्वलक्काउया, पमाणेण
 'पच्चधणुसयाणि । उवभोगपरिभोगा 'उण जणानुभावेण
 ऊणानुभावा । अइक्कमद कप्पतइकप्पो, २ अवि य पवरो-
 सहिमाइएहिंतो हवन्ति ऊणानुभावा य । हवद य विमिद्ध- ११
 धक्काधम्मसन्ना, जओ इमीए हवन्ति तित्ययरा चक्कवट्ठिणो
 वासुदेवा बलदेवा य । खीयमाणाणि य आउयपमाणाणि ३
 हवन्ति जाव दुस्समारम्भकालो । दुस्समारम्भकाले ४ य १० दाय

१ A om

२ C E om जणो, A reads जणानुभावा ।

३ A om all down to 'समी ।

४ A D om

५ C E add उवत्त ।

६ A च, om all down to पवरो ।

७ D 'तइइकप्पो ।

८ A आउयप, D आउमा ।

९ A C E om

१० A om .

वामसयासुधा, पमाणेण सत्तद्धत्या । उवभोगपरिभोगा य
ओमदिमादएहितो हवन्ति ऊणाणुहावा ॥ । हवद् तद्वा य
हीयमाणविमिद्धा धम्माधम्मसन्ना, जओ इमौए वि अणुवत्तए
तित्थं, पव्वन्ति य भिच्छत्तकोहमाणमायासोहा । त्वीय-

- १ माणाणि य आउपमाणाणि^१ हवन्ति जाव दुस्समदुस्स-
मारम्भकालो । दुस्समदुस्समारम्भकाले^२ वीसवरिमासया
पाएण दुहत्थपमाणेण पव्वन्ते य मोलसवरिमासया पमाणेण
एगद्धत्या । उवभोगपरिभोगा अमणोरनेहि मममाईहितो
हवन्ति ऊणाणुहावा य, धणिय न हवद् य विमिद्धा धम्मा-
१० धम्मसन्ना । एवमेसा ओमप्पिणो । उम्भप्पिणी वि पक्काणु-
पुब्बीए एवविहा चेव हवद् । एवसेय पवत्तए कालचक्क ।
एव च इह भरहवासे इमौए ओमप्पिणोए एम भयव पढम-
धम्मचक्कवट्ठी, न उण परेण नामि धम्मो त्ति ॥ रादणा
भणिए । भयव, एवसेय, अवमीओ अहण मोहो,
११ भयवया अणुग्गिहीओ अह इच्छामि अणुमट्ठिं ॥

- एत्यन्तरमि समागओ तत्थ अचन्तामञ्जत्यो मगओ
बुद्धीए परलोयभीरु परिणओ वओवत्थाए इन्दमक्काहिहाणो
मत्तहणो त्ति^३ । वन्दिकण भयवन्त गुरु च उवविट्ठो गुरु-
भमीहे । भणियं च णेण । भयव, जमेय तुह ममए
२० नाणावरणिज्जाइलक्खण अट्ठप्पगार कम्ममुत्त, एवं विसेमओ
कहमेम जीवो बन्धति । भयवया भणियं । ओम, मुण ।

एव^१ ममए पढिज्जइ^२ । नाणपडणीयथाए नाणनिहणयाए^३
 नाणन्तराएण नाणपञ्चोसेण^४ नाणव्वासायणाए नाणविमवायण-
 जाएण नाणावरणिज्ज कस्य बन्धइ । एव दमणपडणीयथाए
 जाव दमणविमवायणओएण दमणावरणिज्ज कस्य बन्धइ ।
 पाणाणुकम्पणयाए भूयाणुकम्पणयाए जीवाणुकम्पणयाए^५
 मत्ताणुकम्पणयाए बहण पाणाण भूयाण जीवाण मत्ताण
 अदुक्खणयाए अमोयणयाए अज्जूरणयाए^६ अपरिवावणयाए
 सायावेयणिज्ज कस्य बन्धइ ।^७ परदुक्खणयाए जाव परिया-
 वणयाए असायावेयणिज्ज कस्य बन्धइ ।^८ तिव्वकोहयाए^९
 तिव्वमाणयाए तिव्वमावयाए तिव्वलोहयाए तिव्वढमण-^{१०}
 मोहणिज्जयाए तिव्वचरित्तमोहणिज्जयाए मोहणिज्ज कस्य
 बन्धइ । महारभवाए महापरिग्गहयाए पञ्चेन्द्रियवहेण
 कुणिमाहारेण जीवो^{११} निरयाउय कस्य बन्धइ माइअयाए
 अलियवयणेण कूडतुलकूडमाणेण तिरिक्खओणियाउय कस्य
 बन्धइ । पगइविणीययाए माणुक्कोमयाए अमच्छरिज्जयाए^{१२}
^{१३} मणुक्काउय कस्य बन्धइ । मरागमज्जमेण मज्जमामज्जमेण बालत-
 वोक्कमेण अकामनिज्जराए देवाउय कस्य बन्धइ । कायउज्जुय

१ D F add चइ ।

२ A दुणिज्जइ ।

३ D •ववायाए CF •वययाए । ४ B वाचवा • C E F वाचसाम्पयययाए ।

५ C E f add अतिपयययाए अपिइययाए ।

६ C E वाचवा परम • ।

७ A om all down to चइइविणीययाए ।

८ f •इययाए ।

९ C E च • ।

१० C E मा • ।

- याए भावुज्जुययाए ^१भासुज्जुययाए अविभवा-यणजोएण सुहनाम
 कम्म वन्धइ । कायअणुज्जुययाए जाव विमवायजोएण असुह-
 नाम ति । आदकुलरूतवसुयवल्लभाभदस्सरियामएण उच्चा
 गोय कम्म वन्धइ । आदमएण जीव दस्सरियमएण मोया-
 ५ गोय कम्म वन्धइ । दाहल्लभभोगउवभोगवीरियक्तराएण
 अन्तराय कम्म वन्धइ । एव, भो देवाणुप्पिया, पय विसेमओ
 एम जीवो अट्टप्पगारं कम्म वन्धइ ॥ इन्दमक्षेण भणिय ।
 भयव, एवमेय, अह एव वनत्थिए कि पुण मोक्खवीय
 कह वा तथ पाविज्जइ । भयवया भणिय । भोग, सुण ।
- १० मोक्खवीय ताव एय । पारमो सुहस्म पसममवेगादल्लिङ्ग
 उक्कायण कम्मपरिणईए पावण एगन्तेण कम्मिन्धणस्स
 सुहायपरिणामलक्खण अचिन्तचित्तामणिसन्निह मम्मत्त ।
 एय थ एव पाविज्जइ वीयरगदसणेण विमुद्धधम्मसवणाए^२
 गुणाहितमग्गेण परक्काएण गुणेषु तद्दाम्भवयानिओएण
- १५ अणुगत्पादभावणाए विमिट्टकम्मखओवसग्गेण ति ॥ इन्दमक्षेण
 भणिय । भयव, एवमेय अह एव वनत्थिए एगन्तसुहम-
 रूवो मोक्खा कह दुक्खमेवणारूवाओ मजमाणुद्वाणाओ^३
 ति ॥ भयवया^४ भणिय । भोग, सुण । जहा विगिच्छा-
 सवणाओ सुहमरूवा आरोग्या, ^५तद्दाम्जमाणुद्वाणाओ^६

१ A D F om

१ A C E om

२ D F ० यथ । ३

३ D F add पाविज्जइ ।

४ A om rest of this sentence

५ C E मजमाणा ।

एगन्तसुहमस्वो मोरको जि । न यावि परमत्यओ दुर-
मेवणास्व भंजमाणट्ठाण 'परमसुहपरिणामजोगओ विम
इनेमाणभारओ य । एव च ममए यद्विज्जइ । 'यवि य
म वि' अत्थि रायरायस्स त सुह नेव देवरायस्स ।

अं सुहमिहेव माहो' लोयणादाररहियस्स ॥

अस च । जे इमे अज्जत्ताए ममणा निग्गन्वा, एए ण कस्स
तेओलेम 'वोइवयन्ति' मामपरियाए ममणे निग्गन्वे वाण-
मन्तराण देवाण तेओलेम वोइवयइ, एव दमामपरियाए
ममणे निग्गन्वे असुरिन्दवज्जियाणं भवणशमीण देवाण
तेओलेम वोइवयइ, तिमामपरियाए ममणे निग्गन्वे असुर- १
कुमाराण देवाण तेओलेम वोइवयइ, चउमामपरियाए
ममणे निग्गन्वे गहगणमरुत्तताराकवाण ओइमियाण
तेओलेम वोइवयइ, पञ्चमामपरियाए ममणे निग्गन्वे चन्दि-
मसूरियाणं ओइमिन्दाण तेओलेम वोइवयइ, ऋक्षामपरि-
याए ममणे निग्गन्वे मोहकीमाण देवाण तेओलेम वोइव १५
यइ, मत्तमामपरियाए ममणे निग्गन्वे मणकुमारमाहिन्दाण
देवाण तेओलेम वोइवयइ, अट्ठमामपरियाए ममणे निग्गन्वे
यम्भलोगमन्तगाण देवाण तेओलेम वोइवयइ, नवमामपरि-
याए ममणे निग्गन्वे महासुक्कमहम्माराण देवाण तेओलेम

१ C E F पसम ।

• A om all down to ज इम ।

२ CF य ।

३ H F चाऊ, read हाऊस्स हायवावार ?

४ F has over where नीयैवयति ।

५ D F ओइमरातीय ।

ગોદવરદ દમમામપરિધાણ મમળે નિમ્ન-દે ચારણપુયાળ
 દાણ તેષ્વેમેમ ગોદવરદ. ઉદ્ધારમમામપરિધાણ મમળે
 નિમ્ન-દે મેદજાણ દેવાલ તેષ્વેમેમ ગોદવરદ, ચારમામ
 પરિધાણ મમળે નિમ્ન-દે જ્ઞાનમરોચકાદયાળ દેવાળ
 ૧ તેષ્વેમેમ ગોદવરદ. તેણ પર મુજુ મુદ્ધામિત્તાર્ક મિત્તાર
 મિત્તાર મુજુદ મુજુદ મમલદુર્ગાલગના કરેદ ॥ ૭૧, મા
 દેવાળલિધા ॥ યારિ દુર્ગમવાળાલગના મમમામુદ્ધાણ મિ ।
 દન્દમલેલ મલિય । મયર ઉપમેય દુષ્ટામિ અદ્ધમદ્ધિ ॥

ઉત્પન્નમલિ પુન્નામણન પનામપુન્નય મલિય વિષદ્ધ
 ૧ ઇલ । મયર ક પુલ યાલિલ ૧૬-૧૬૬૫ગાર કિઠિદય
 ગા નક વન્ધમિ । મયરયા મલિય । મામ મુલ ।
 મલવિદ્ધમ્મમા જાલિ યાલિલો ચાત્રાજ્ઞમાલ મુ ।
 મલ મુજુમમપરાયા હલિદ્ધમ્મા મુલેયયા ॥
 મોદાવધાજ્ઞાણ યમદોલ તે ૩ વન્ધમા મલિયા ।
 ૧૧ ઉરમન્નાવોળમોદા કેવલિલો ઇમવિદ્ધમ્મા ॥
 તે ૩૭ દમમપરિધાણ વન્ધયા ॥ ૭૭ મપરાધયા ।
 મેમેધોપરિધાણ અવન્ધયા હોમિ વિષેયા ॥
 ૧૨ અપમલમર્જયાણ વન્ધટિર્ક જોદ અદ્ધ ૩ મુજુયા ।
 વુપોમેળ જહયા મિયમુજુત મુ વિષેયા ॥
 ૧૩ નિ પમત્તાણાઉદ્ધિયાણ વન્ધમિ તેમિ વન્ધટિર્ક ।

૧૨૨ ૧૧ - મિત્તાર્ક ૨

૧૨૨ ૧૨ - મિત્તાર્ક ૧ ॥ ૭૭ મિત્તાર્ક ૧

मवच्छराद अट्ट [उ] उक्कोमिऽयरा मुज्जत्तना ॥

ममहिट्ठोण पि ऊ गण्ठि न कयाद तोलए^१ बन्धो ६

मिच्छहिट्ठोण पुण उक्कामा सुत्तभणिओ उ ॥

चित्तङ्गएण भणिय । भयव, एवमेय . अवणीओ
अन्वाण मोहो भयवया अणुग्गिहीओ^२ टठ इच्छामि ५
अणुमट्ठि ॥

एत्यन्तरमि समागथा कालवेला, अवगया नरिन्दार्द,
कय भयवया उच्चियकरणिज्ज । विदयदियहे तमि चेव
चेदए अवट्ठियस्तु भयवओ समागओ अग्गिभूदं माम
माहणो । वन्दिऊण भयवन्तमाददेव समराइच्चवायग च १०
उवविट्ठो तयन्तिए । मवित्तय अपियमणेण । भयव,
माहेहि मज्झ देवयाविसेम तदुवायणाविहि उवामणाफज च ।
भयवया भणिय । सोम सुण । देवयाविसेमो ताव मो^३
वौयरागो वज्जिओ दोसेण परममाणौ पृजिओ मुरासुरेहि
परमदेमगो हिओ सब्बजीवाण अचिन्तमाहण्यो रहिओ १५
जल्लमरणेहि कयकिओ परमण्य^४ ति । तदुवायणाविही
उण जहामत्तोए गिरौहेण चित्तेण असन्तभावमार उच्चिएण
कमेण रहियमदयारेहि तदुवएममार^५ अणुट्ठाण दाणिस्त
पालण विरदए आसवण तवस्तु भावण भावणाण्, ति ।

१ C F बानइ ।

२ MSS - या ।

३ A F जो ।

४ F परदुपययत्त ।

५ A om all down to मवजीवाण वि हा रत्त ।

- उवासणाफलं पुन १हविस्तद सुन्दर देवत्त महाविमाणाद
 अचकुरमाशो दिव्या कामभोया कुमलपञ्चादयार्द^१ सुन्दर हव
 विमिद्धा भोया वियस्कण्ठत्तं धक्कपडिवत्तौ परमपयगमण
 ति । एयमायण्डिऊण हरिमिन्नो अग्निभुई । भणियं च
 १ णेण । भयव, जो वीयरगो, सो परममज्झत्यथाए न
 कत्तद उवयारं करेद 'मा अन्नेमि पौडा भविस्तद' त्ति,
 अकरेन्नो य त सम्बज्जीवाण ति को एत्थ हेऊ । भयवया
 भणियं । सोम,^२ सुण । न खलु परमत्यदेमणाओ 'महा
 मोहनामणेण अन्नो कोद उवयारो^३ । करेद य तं भयव
 १० अन्नपौडायाएणं ति । एसेव एत्थ हेऊ । अग्निभुइणा
 भणिय । भयव, एवमुवामणाए को तस्स उवयारो अवि-
 ज्ञमाणे य^४ तमि कह भणियफलमिद्धौ, कह वा सा तओ
 त्ति । भयवया भणिय । सोम, सुण । न खलु तदुव-
 गाराओ एत्थ फलमिद्धौ, किं तु तदुवामणाओ । दिद्धा य
 १२ एमा तदुवगाराभावे 'वि विहिचोवासणाओ चिन्तामणिमन्त-
 जलणेहि, न य तेहि तिप्पन्ति, किं तु तदणुमरणजवणा
 सेवणेण^५ अहिप्पेयत्थस्स होद मपत्तौ, न य सा न तेहितो
 त्ति । एयमायण्डिऊण पडिनुद्धो अग्निभुई । भणिय च

१ D E om

२ D F add सुइ उच्चिय ।

३ C L add उवयारो ।

४ A D om

१ C E सुकुलपञ्चादयार्द, I सुकुलपञ्चादयार्द ।

२ A adds महामोहनामणाओ ।

३ C E om

४ C E F अजवण A D अजवणा ।

एण । अहो भयवया मममावेदय, अवगञ्चो सोहो, दच्छामि
अणमामण नि ॥

एत्यन्तरमि अहिणवभावगो मगएण वेसेण सपरियणो
ममागञ्चो धणरिद्धिसेट्ठो । कया भयवञ्चो पूया । तञ्चो
वन्दिऊण भयवन्तं 'वायग च उवविट्ठो तदन्तिए । भणिय ५
च एण । भयव माहण कयकारणणुमईभेचभिन्ना भावज्जजोय-
विरई, ता कहमेतेमि मावयाण यूलगपाणादवाचाहिक्खा-
णुल्लयप्पयाणे इयरमि अणुमई न होइ । भयवया भणिय ।
सोम, अविहिणा होइ, न उ विहिप्पयाणेण । सेट्ठिणा
भणिय । भयव, केरिम विहिप्पयाण । भयवया भणिय । १०
सोम सुण । मभिऊण मवगसार जहविहिणा भवमरुव
अणवट्ठिय^१ एगन्तेण कारण दुक्कपरपराए, तच्चिग्घायणममत्य
च अहन्तियरमायण जौवलीए अक्खेवेण साहग मोक्खस्स
जहट्ठिय माऊधक्ख, जणिकए सुद्धभावपरिणइ वद्धिऊण
मवेग तहाविहकसोदएण 'अपडिवज्जमाणेसु त मावएस १
उज्जएस अणुल्लयगहणमि मज्झत्यस्स मुणिणो पसत्यखेत्ताइमि
आगाराइपरिसुद्ध पवच्छन्तस्स विहिप्पयाण नि । सेट्ठिणा
भणिय । भयव, एव पि कह तस्स इयरमि अणुमई न
होइ भयवया भणिय । सोम, सुण । गाहावइचो
रगहणविमोक्खणयाए^२ दिट्ठन्तो ॥ अत्थि इहेव वधन्तउर १०

१ C E समरादिच० ।

२ A adds माऊधक्ख जणिक ।

३ D पडि० ।

४ Dom यइय ।

नयरं, जियमत्तू राया, धारिणी देवी । नट्टादमण परिउटो
 से भुत्ता । भणिया य णेण । भण, किं ते पियं करीयउ ।
 तीए भणियं । अज्जउत्त, कोमुईए अन्तेउराण जहिच्छापया-
 रेण ^१ऊमवपसाओ त्ति । पडिस्सुयमणेण । समागओ सो
 ५ दियहो । करावियं रादणा घोसण, जहा 'जो अज्ज एत्य
 पुरिमो वमिहिइ, तस्स मए मारौरो निगहो कायसो' ।
 उगदण्णो राय त्ति निगया सब्बपुरिमा, नवरं एगस्स सेट्ठिणो
 छ-स्सुया मंववहारवावडयाए लहुं न निगया । डक्खियाओ
 पओलीओ । भएण तथेव ^२निम्मुक्का । वत्तो रथणीण^३
 १० ऊमवो । विदधदियहे रादणा पउत्ता चारिणा^४ , हरे
 गवेसह, को एत्य न निगओ त्ति । तेहि निउणबुद्धीए
 गवेमिऊण माहियं रओ । महाराय, अमुगसेट्ठिस्स छ-स्सुया
 न निगय त्ति । कुविओ राया । भणिय च णेण ।
 वावापह^५ ते दुराचारे । नहिवा रायपुरिसेहिं, उवणैया
 १५ वण्णयामं । एयमायखिऊण भौओ^६ तेमि पिया । समागओ
 नरवइसमौवं । विवत्तो राया । देव, खमस ^७ममेऊमवराह
 सुयह एकवारमेए । 'मा अस्से वि एव करेस्सन्ति' त्ति न मेमेद
 राय । सुणो सुणो भल्लमाणेण 'मा कुलसओ भवउ' त्ति
 मुक्को से जेट्टपुत्तो । वज्जमन्निओ सेट्ठिण । वावादया दयरे ।

१ C E पयाप ।

१ C E निम्मुक्का ।

२ A रयसी, D om

४ A D चारिता ।

३ A D -हि ।

५ C D add चत्तू अद्वयवचपुण्य सदानाज ।

७ C E रक्षम ।

न य ममभावात्सु मन्त्रेषु एगवज्जमन्त्रणे अणुमई मेमेसु त्ति ॥
 एम दिट्ठन्तो दमो दमात्सु उवणत्तो । रायतुत्तो मावत्तो,
 वावादज्जमाणवाणियगसुयतुत्ता जौवनिकाया, वाणियगतुत्तो
 माह, विन्नवणतुत्ता अणुव्ययगहणकाले माहुधम्मटेमणा । एव
 च 'सुज्जमजौवनिकायसमुत्तणे वि भावयस्स न तेसु साज्जणो *
 अणुमई, दयरहा सोह अविहिनिप्फत्ता । एव सम्मत्थ
 अविहिनिप्फत्तो दोसो । अत्तो चेव भयवया भणिय । पढम
 नाण तत्तो टथ त्ति । नाणपुव्वय सम्ममेव मक्खाणुट्ठाण ति ।
 एयमायमिज्जण हरिमिन्तो धणरिद्धी । भणिय च जेण ।
 भयव एवमेथ अत्तो सुदिट्ठो भयवन्नेहि धम्मो । १०

एत्यन्तरमि पुव्वगएणेव पणमिज्जण भयवन्ता भणिय
 अमोयचन्देण । भयव जे खन्नु दय येवस्स वि पमाय-
 चेडियस्स टाणविवागा सुणीयन्ति, ते कि तहेव उदाज्ज
 अज्जहा । भयवया भणिय । मोम सुण । जे आगमभणिया,
 ते तहेव जत्ता न असहावाटणो जिणा । जे उण आगम- १४
 वाहिरा तेम जइच्छ त्ति । अमोयचन्देण भणिय । भयव,
 जइ एव, ता कोम केमिची पाणवहाइकिरियापवत्ताण
 अच्चन्तविइडुकारोण वि इट्ठत्यमपत्ती विउला भोगा देह-
 माउय अत्तो य तयणुवन्तो अन्नेमि १५ येवे वि अवराहे
 मव्वविज्जत्तो त्ति । भयवया भणिय । मोम, सुण । १०
 विचित्ता कम्मपरिणई । जे खन्नु अकुमलाणवन्धिकम्मजुत्ता

मंमाराहिणन्दिणो खुदसत्ता दोग्गदगामिणो कल्लणपरंमुहा
भायुण अणत्थेणं, तेमिं खुलु अकुमलपवत्तीए १ पावभव-
मंपूरणत्थ १ इद्वत्थाए मंजायए, २ विवरीयाणं तु भणियभाव-
विवरीयभावओ सब्बविवच्चओ प्ति । असोयचन्देण भणियं ।

५ भयवं, एवमेयं । अहो मे अवणौओ मोहो भयवथा ॥

एत्यन्तरंमि पुब्बागणेव पणमिऊण भयवन्तं भणिय
तिलोयणेण । भयवं, अभयदाणोवट्ठमदाणाण ओघओ कि
पहाणयरं ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण । अभयदाणं ।
रायपत्तिचोरग्गहणविमोक्कणयाए एत्थ दिट्ठन्तो । अत्थि

- १० इहेव वम्मउर नयर, सुमट्ठओ राया, कमलुया महादेवी,
तारावलिप्पमुहाओ अन्नदेवीओ । अन्नया य राया वाधा-
यणोवविट्ठो सम कमलुयापमुहाहिं चउहिं ३ अग्गमहिप्पीहिं
अरक्कजूयविणोएण चिट्ठइ, जाव अणेयकमाघायदूमियदेहो
बट्ठो ४ पयडरञ्जुए दण्डवासिएण आणीओ तक्करो । भणियं
११ च णेण । देव कयमणेण परदव्वावहरणं ति । राइणा
भणिय । वावाएहि एयं । पयट्ठाविओ दण्डवासिएण
वज्जभूमिं ५ । तओ पाणवल्लहयाए ६ अवलोदक्कण दीणवयणेण

१ C E पावभर ।

२ F इद्वत्थपरार ।

३ C E add य च परमत्थओ इद्वत्थपत्तो ।

४ Only in C E and in Samksepa ५ C E पयडि, A पयड ।

६ A D F om, A add here अवलोदक्कण दीणवयणेण दिपाव and
om it afterwards ७ A adds वज्जभूमी ।

दिमाओ अक्कन्दिमणेण । अहो पढमचोरकारौ असपत्त-
मणोरहो वावाइज्जामि ^१अहसो त्ति^१ । एयमायसिज्जण
सोगियाओ देवीओ । विवत्तो ताहि राया । अज्जउत्त, मा
असपत्तमणोरहो वावाइज्जउ, अज्जउत्तपसाएण करेमो किपि
एयस्सु । अणुमय राइणा, भणिय 'करेइ' । तओ णगीए माया
विज्जण अभङ्गाविओ सहस्सुपाणेण, महाविओ सप्पओय, पहा-
वाविओ गम्भोयगाईहि, दिस्स खोमजुयल । लग्गा दसमइस्सा ।
भणिया य तीए । एत्तियगो मे विहवो त्ति । ^२अन्नाए
^३कराविओ आसवपाण, ^४भक्काविओ विन्नके, ^५विलिम्पाविओ
जक्ककइमेण, दिस्स कडिसुत्तय । परिच्चाओ^६ वीम सहस्साइ । ^७
भणियो य तीए । एत्तियगो मे विहवो त्ति । अन्नाए^८
भुज्जाविओ कामिय, पायाविओ दस्सापाणगाइ, भुसाविओ
दिम्बाहरणेहि दिस्स तम्भोस । लग्गो एत्थ सस्को । भणियो
य तीए । एत्तियगो मे विहवो त्ति । मउलिघा कमजुया,
भणिया भरिन्देण । न देमि तुम किचि । तीए भणिय । ^९
अज्जउत्त, नत्थि मे विहवो एयस्सु सुन्दरयरदाणे^{१०} । राइणा
भणिय । जीवसोयमारभूया मे तुम, पइवमि मम पाणाण
पि, ता कइ नत्थि । तीए भणिय । अज्जउत्त, मदाप

१ C E F om

१ A D F add अन्नाए भुज्जाविओ कामिय ।

२ C E add च ।

३ A D पक्का ।

४ C E expln विन्नके = भोजनानि ।

५ A D .वउ ।

६ C E .चरे दाव ।

- माशो जइ एव, ता टेमि किंचि अह अज्जउत्ताणुमईए ।
 राइणा भणिय । एव करेहि । भणियो 'थ नौए चोरो ।
 भइ, टिटो नए अकज्जवीयनइकुसुमुग्गमो । तेण भणिय ।
 मामिणि, सुट्टु टिटो, अओ चैव मजायपच्छायावो विरओ
 'अह जावज्जीवमेवाकज्जायरण्णु । टेवौए भणिय । जइ एव,
 ता टिअ मए इमण्णु अमय । राइणा भणिय । सुदिअ
 ति । हरिमिओ चोरो, मांदय सुन्दरयर ति । परितुट्ठा
 कमलुया । अमिय मेमटवौहि । महादेवीए भणिय ।
 किमिमिणा अमिणल 'एय चैव पुच्छह, किमेत्य सुन्दरयर
 १० ति । पुच्छिओ चोरो भणिय च लेण । मरणभयाहिभएण
 न नायमए चैम ति न-याणामि विमेष । मएय पुण सुहिआ
 ण्णि । एवमेय ति पडिअअ मेमटवौहि । एसेव एत्युवणओ
 ति ॥ हरिमिओ तिमोयणो, भणिय च लेण । भयव
 एवमेय ॥
- ११ एत्यन्तरमि समागया कालवेला अओ सावयजणो, पारइ
 भयवया उअियकरणिअ । एव च नापादेसेसु सफल विह-
 रमाणम् 'अईओ कोइ काओ । अअया य समागओ
 अउअिअणवथ । आया पिअप्पत्ति ति' विमिट्ठोया-
 राइण्णु, भावणाविहाणमि 'एवदाइअसिवेसाआ नाइइअमि

चेव विविक्ते असोयसज्जाणे ठिओ समराद्वयवाचगो पडिम
 ति । दिट्ठो य किस्सिट्ठकम्मसंगण १ गिरिसेणेण 'रङ्गव
 काल हिण्डाविओ' ति अचन्तकुविण रोहज्झाणवन्तिणा,
 १ चिन्तियं च णेण । एम एत्य पत्यावो न पुण एधारिमो
 मजायइ, ता वावाएमि एवं दुरायारं, पूरेमि अत्तणो १
 मणोरहे; तहा य वावाएमि, जहा मज्झं दुक्कमणुहव
 पावो भि । तओ सिग्घमेव कुओइ आणिकण वेढिओ
 गरघीरेहिं, मिणो अयसितेवेण, लाइओ अग्गी । भयवधा
 पवहुमाणजोयाइमण न वेइयं मज्जेमेय । पवत्ते य दाहे
 जाओ झणसंकमो १ । चिन्तियं च णेण । हन्त किमेयं ति । १०
 अहो दासणो भावो । पडिवओ 'कत्तुइ' अहं अणत्यहेउ-
 भावं । अहवा अलमिमिणा चिन्तिण । मामाइय एत्य
 पवरं । नियन्तिथा चिन्ता, ठिओ विमुहज्झाणे, परिणओ
 जोओ, १ जाय 'महाभामाइयं, पवत्तमवव्वकरण, उल्लमिया
 खवगसेढो, वियम्भिय जीववीरियं, निइया कम्मसत्तो, ११
 वट्ठिओ झणाणलो, दहु मोहिम्भणं, १ पावियाओ लङ्गीओ,
 जाय जीगमाइयं, १ विमोहिओ अप्पा, ठाविओ परमजोइ,
 खविय घाइकम्भं, उप्पाडियं केवलनाणं ११ ति ॥

१ C E om

२ B • मज्झो ।

३ D transposes

४ C E F • मज्झु ।

१० C E F विमोहओ अप्पा अमयपपाय ।

१ C E add गिरिसेणपाईइ ।

४ C E • चे भवा, F भवो ।

५ D जरथ ।

७ A मजा • ।

८ D om all dōḥa to ११ मज्झिम ।

११ C E केवल ति ।

- एत्यन्तरमि भयवश्चो यहावेण । 'अहासन्नखेतवन्ती
 चलियामणो समानो आहोदकण ओहिण घेत्तूण कुसुम-
 नियर जदणयरौण गर्हण अण्णदेवयापरियरिओ' महया
 पमोएण आमणो वेत्तन्धरो । एणमिओ भयव, पाडिया
 १ कुसुमवुड्ढी, विज्झविओ ऊयासणो, 'अवणीयाइ चीराइ ।
 हन्त किमेय ति मसुड्ढो गिरिवेणो । भणिओ वेत्तन्धरेण ।
 अरे रे दुराघार मयापावकण अण्ण पुरिसाहम अदड्ढ
 सोयणिज्ज, कि तए इम ववमिय ॥ एत्यन्तरमि य तओ
 माइदूरदेसवन्ती ममागणो सुणिचन्द्राया ममयापसुहाओ
 १० देवीओ महामामन्ता य । दिट्ठो य वेहि भयव, वन्दिओ
 परमभन्तौए । पुच्छिओ वेत्तन्धरो । अज्ज, किमेय ति ।
 वेत्तन्धरेण भणिय । महाराय, अण्णो ज्वमाराय इमिण
 अण्ण्जेण अजायमन्तुणो अमयभूयस्स भयवश्चो एव जलण
 दाणपओएण पाणन्तिथ अज्झवमिय । राइणा भणिय ।
 ११ अहह अहो मोहमामत्य, अज्ज अइदाइणमज्झवमिय ।
 अह कि पुण इमस्स अज्झवपायस्स कारण । अन्दसोमलेसो
 भयव वच्छली सम्बजौवाण निवन्धण पमोयस्स अण्णपायओ
 पौडांए त्ति । 'वेत्तन्धरेण भणिय । महाराय न सल्ल
 अहमेत्थ कारणमवगच्छामि, एत्तिय पुण तक्केमि । असुह
 १० कयोदयओ अण्णेयदुक्खहेऊ कुगदनिवामवन्धवो अण्णमवसार

१ D महा, A has only चन्ती ।

२ CE 'परियरिओ' F 'परितण्ण' ।

३ D पर ।

चेव विविक्ते अमोयसज्जाणे ठिओ समरादचवायगो पडिम
 ति । दिट्ठो य किलिङ्ककणसंगण 'गिरिसेणेण 'दङ्कथ
 काल हिण्डाविओ' ति अचन्तकुविण रोद्धुआणवत्तिणा,
 'चिन्तियं च णेण । एम एत्य पत्यावो न पुण एयारिमो
 मजायइ . ता वावाएमि एयं दुराचार, पूरेमि अन्नणो
 मणोरहे ; तहा य वावाएमि, जहा महन्तं दुक्कमणुहवइ
 पावो ति । तओ सिग्घमेव कुओइ आणिकण वेडिओ
 गरओरेहिं, मित्तो अयसितेणेण, लाइओ अगो । भयवथा
 पवहुमाणजोयाइमएण न वेइयं मच्चमेय । पवत्ते य दाहे
 जाओ झालसंकमो^१ । चिन्तियं च णेण । इत्त किमेयं ति ।^{१०}
 'अहो दाइणो भावो' । पडिवओ 'कस्सइ "अहं अणत्थहेउ-
 भाव । अइवा अलमिमिणा चिन्तिएण । मामाइय एत्य
 पवरं । नियन्तिया चिन्ता, ठिओ विसुद्धुआणे, परिणओ
 जोओ, 'जाय 'महामामाइय, पवत्तमसव्वकरण, उन्नमिया
 खवगमेढो, वियन्मिय जीववौरिय, निहया कम्मसत्तो,^{११}
 वडिओ झालाणलो, दहु मोहिन्धणं, 'पावियाओ लद्धीओ.
 जाय जोगमाइय',^{१२} 'विमोहिओ अण्णा, ठाविओ परमजोए.
 खविय घाइकमं, उण्णाडिय केवल्लनाण^{१३} ति ॥

१ C E om

२ C E add गिरिसेणपार्यम् ।

३ D 'मज्झा ।

४ C E 'च भवा, F भवो ।

५ D transposes

६ D आरय ।

७ A मजा ।

८ C E F 'मणू ।

९ D om all down to रुद्धमरमि ।

१० C E F विमोहया अया कम्मसत्तया ।

११ C E केवल ति ।

- एत्यन्तरमि भयवञ्चो पहावेण ^१अहासन्नखेत्तवत्ती
 चलियामणो समाणो आहोदऊण ओहिण्ण घेत्तूण कुसुम-
 नियर जइणयरीण गईए अणेगदेवयापरिवरिओ ^२महया
 पमोएण आगञ्चो वेलन्धरो । पणमिओ भयव, पाडिया
 १ कुसुमबुद्धो, विञ्चविओ ऊयासणो, ^३अवणीयाइ चीराइ ।
 इत्त किमेय ति मखुड्डो गिरिसेणो । भणिओ वेलन्धरेण ।
 अरे रे दुराधार महापावकस अणस पुस्सिअहम अदुब्ब
 सोयणिज्ज, कि तए इम ववमिय । एत्यन्तरमि थ तओ
 नाइदूरदेसवत्ती समागओ सुणिचन्दराया मयायापमुहाओ
 २ देवीओ महामामन्ता य । दिड्डो य षेहि भयव, वन्दिओ
 परमभत्तौए । पुच्छिओ वेलन्धरो । अज्ज, किमेय ति ।
 वेलन्धरेण भणिय । महाराय, अण्णो ज्वगाराय इमिणा
 अण्णोण अजायमत्तुणो असयभूयस्स भयवओ एव जलण-
 दाणपओएण पाणमिय अज्जवमिय । राइणा भणिय ।
 ३ अहह अहो मोहमामत्य, अज्ज अइदाइणमज्जवमिय ।
 अह कि पुण इमस्स अज्जवमायस्स कारण । चन्दसोमलेसो
 भयव वच्छलो मय्यजोवाण निबन्धण पमोयस्स अणुप्पायओ
 पीडांए त्ति । वेलन्धरेण भणिय । महाराय न खलु
 अहमेत्थ कारणमवगच्छामि, एत्तिय पुण तक्केमि । असुह
 ४ कसोद्वयओ अणेयदुक्कहेऊ कुगइनिवासवन्धवा अणमममार

^१ D महा. A has only चत्ती ।

^२ CE • चत्तिओ F • चत्तिज ।

^३ D चव. ;

कारण एयस्स । अन्नहा कहमौदसमज्झवस्सुह । राइणा
भणिय । अज्ज, एवमेय तहावि भयवन्त पुच्छ्ह ।
वेलन्धरेण भणिय । महाराय एव ॥

एत्यन्तरमि भयवञ्चो केवसमहिमानिमित्त महया देव
वन्ध्रेण एरावणाख्खो वज्जन्तेण^१ दिव्वत्तरेण^१ गायन्तेहि ।
किन्नरेहि नयन्तेण अक्खरालोएण महापमोयसगञ्चो आगञ्चो
देवराया । मोहिथ धरणिपौढ, सपाडिया समया, मित्त
मञ्चोदण, कञ्चो कुसुमोवयारो निविट्ट कणघपडम,
आणन्दिथा देवा, हरिमियाञ्चो देवौञ्चो । उवविट्टो भयव ।
वन्दिञ्चो देवराइणा । भणिय च । कयत्यो सि भयव, १०
अवगञ्चो ते मोहो, नियत्ता मकिलेमा, 'विणिज्जिञ्चो
कससत्तू पाविथा केवलसिरौ, उवगिथ भविथाण, तोडिया
भववञ्चो, पाविथ मिपपथ ति । एव सयुञ्चो भावमार ।
एयमायलिय 'अहो भयवञ्चो मिद्धमहिमभिरा' ति
आणन्दिञ्चो मुणिसन्दो देवौञ्चो मामन्ता थ । वन्दिञ्चो ॥ ११
जेहि पुणो पुणो 'भत्तिवज्जमाणमार ॥ एत्यन्तरमि
पगाइथा किन्नरा, पणशियाञ्चो अक्खराञ्चो, पवत्ता केवल
महिमा, जाञ्चो महापमोञ्चो, समागया जणवया ॥

एत्यन्तरमि 'अहो महाणुभावथा एयस्स, अमोएणं च
मए कय' ति चिन्तिऊण अस्सिविय कुमलपरक्खीय १०
अवगञ्चो गिरिसेजपाणो । एम समञ्चो त्तिपत्त्यथा धम्म

- देसणा । भणियं च भयवया । भो भो देवाणुप्पिया,
अणीदम एस जीवो कल्लणीवल्लो व्व मगगो कल्लमलेण,
तद्दोसओ पावेद चित्तविदारे, उप्पज्जद वड्डजोणीसु,
कयन्थिज्जद जरामरणदि, वेएद असुहवेदण, दूमिज्जए^१
१ सजोयविओणदि, वाहिज्जए मोहेण, सस्सिवादओ विद्य
न याणद हिधाहिय वड्डमज्जण चपक्क, परिहरद हिधाह,
पावद महावयाओ । ता एव ववत्थिए परिचयह मूढय,
निरुवेह तत्त, पूएह गुरुदेवए, देह विहिदाण, उज्जेह
किष्काद^२ अङ्गोकरेह मेत्ति, पवज्जह सोलं, अधसह
२ तवजोए, भावेह भावणाओ कट्ठेह अगह. झापह
सहज्झाणाह, अवणेह कल्लमल ति । एव, भो देवाणुप्पिया,
अवणीए मल्लमलमि कल्लणीज्जए जोवे विसुद्धे एगन्तेण न
हान्ति केद 'दुक्खयज्जिथा विथारा होद 'चिन्तिय
परमभोक्ख ति । ता जहासत्तोए करेह उज्जम उवददुग्गेषु ॥
३ एयमायस्सिय सविग्गा परिभा । भणिय च एए । भयव,
एवमेय ति । पडिक्खी गुणन्तर पूजिऊण भयवन्त गओ
देवराया ॥

- * जपिय मुणिवन्देण । भयव. कि पुण तस्स पुरिमाहमस्स^१
भयवओ वि सवमग्गकरणे निमित्त । भयवया भणिय ।
• मोहं, सुण । गुरुओ अकुसलाणवन्तो, सो य एव मजाओ^२

१ D दुमिज्जद । २ CE F कुप्पियाह । ३ CE दुदह, P om
४ CE F कयन्थि । ५ A पुरिम्म । ६ D जाण ।

ति । साहित्य गुणशेषग्निसम्प्राद^१कहाण्य । एय च मोऊण
सविगो राधा देवीओ वेत्तन्धरो सामन्ता य । चिन्तिय
च ऐहि । अहो न किंचि एय, सन्वहा टाहण अन्नाण
ति । वेत्तन्धरेण भणिय । भयवं, कौदसो दमस्तु परिणामो
भविस्तु^२ । भयवया भणिय । अमन्नर निरयगमण
तिन्नाओ वेदणाओ । परपरेण उ अणन्तो समारो ति ॥

नक्षयाए भणिय भयव, केरिसा उण नरया हवन्ति,
केरिसा नारया कौदसोओ वा तत्य वेयणाओ^३ हवन्ति ।
भयवया भणिय । धम्मसीले, सुण । ते ए नरया अन्तो
वद्दा माहि चउरसा अहे खुत्तुप्पमठानमठिया निच्चन्धधार-^४
तमसा ववगय^५ चन्दसूरनखत्तजोदमपहा मेयवमादहिरपूय-
पडलभिरुत्तमलित्ताणुवणतला^६ असुदविस्सा परमदरभि-
गन्था^७ 'कोउअगणिवलाभा करकडफामा दुरहिवासा असुभा
नरया । अवि च विमिथिमेन्तसारोदथा चलचलेन्तहिम-
मक्करा धरधरेन्तवमकहमा किणिकिणेन्तपृथाउला धोग्घ-^८
एन्तदहिरोअन्तरा विमिथिमिन्तकिमिवित्तरा जलजलेन्त-
उक्काउला कणकणेन्तअमिपायवा पुफुणन्तभीगोरगा सुसु-
एन्तधरमादया धगधमेन्तटित्ताणजा करकरेन्तजन्ताउला ।
अवि^९ य^{१०} ।

१ CE ०२५ ।

१ CF om

२ CE t add ३५ ।

२ CF ० लिजमला ।

३ CE दुजिम्मा ।

४ CFF काउ ।

५ A om

आयससुतिस्त्रुगोस्त्रुस्यकष्टयाइष्टविममपहमगा ।

• असिमन्तिचक्रकप्पिणकुन्तिसुल्लाददुप्पेच्छा ॥

दुव्वसा दुग्गन्धा दुरसा दुप्फामददुसद्दजुया ।

घोरा नरयावासा जत्तुप्पज्जन्ति नेरदया ॥

१ नेरदया उण काला कालोहासा गम्भीरलोमहरिमा

भीमा उत्तासण्या परमकिण्हा वणेण । ते ण तत्थ निच्च

भीया निच्च तत्था निच्च मसिया निच्च उव्विग्गा मिच्चं परमासुह-

संबद्धा निरयभय पच्चणुहवमाणा चिट्ठन्ति । वेयणाओ उ इह

विचित्तकम्पजणियाओ विचित्ता^१ इवन्ति दाहणा उन्ति-

१० मङ्गच्छेया करवत्तटारण सुल्लवेहणाणि विममजीहारोगा

असन्धिच्छेयणाणि तत्ततम्माइपाण भक्कणं वज्जतुण्डेहि

अङ्गवलिकरणाणि इरियमावयभय अत्थिउद्धरणाणि घोर-

मिस्सुडपवेसा पलित्तलोहित्तियालिङ्गणाणि मम्पओ मत्थ-

जोगो जलन्तसिलापडणाणि मोहपरायत्तंय त्ति एव-

११ मादयाओ महन्तोओ वेयणाओ । निहवमा य माहाविगो

उण्हमोयवेयण त्ति ॥ ,

सुलममश्चरौए भणिय । भयव, केरिमाणि सुर-

विमाणाणि, केरिमा देवा, कीदमी वा तत्थ 'माता-

वेयणाओ । भयवया भणिय । धम्मभीले, सुण । ते णं

१० विमाणा विचित्तसठाणा सम्बरयणामया^१ अप्फा मण्हा

१ E ओओ १०

१ A न ट, C E om

१ C om here all down to माहावि उव्वयाणि विचित्त म-इ, but has this passage later on

'नणहा घट्टा मट्टा नौरया निमाला निष्पङ्का निक्कड्डउच्छाया
 मण्णहा मसिरौया सउज्जोवा पासादीया दरिसण्णिज्जा
 अभिक्खा पडिक्खा खेमा मिवा 'अमरदण्डावरस्त्रिया
 'लाउमोवियमहिवा गोमोसरमचन्दण'दहरदिमपञ्चहुलि-
 तला उवचिघचन्दणकलषा चन्दणघणसुकथतोरणपडिदुवार-
 देसभागा 'आमत्तोमत्त'विडलवट्टवग्गारियमकदामकलादा
 पञ्चवत्थमरमसुरभिमुक्कपुप्फपुञ्जोवयारकणिधा कालागुरुकुन्दु
 रुक्कतुरुक्कधूम'मघमघेन्नगन्धुदुयाभिरामा सुगन्धवरगन्धिया
 गन्धवट्टिभूया अच्छरगणमट्टमकिष्ठा दिव्वतुडियमहसपस्य
 त्ति । देवा उण मणहरविचित्तचिन्हा' सुख्वा महिड्डिया १०
 महज्जुदया महायमा महव्वला महाणुभावा महामोक्खा
 हारविरादयवक्खा कडयतुडियथभियभुया भगयकुण्डसमट्ट-
 गण्डयलकलपीठधारो विट्तहत्याहरणा विचित्तमात्ता-
 मउल्लो कल्लणगपवरवत्थपरिधिया कल्लणगपवरमल्लणु-
 लेवणधरा भासरवोन्दी पल्लव्वणमात्ताधरा दिव्वेण वल्लेण ११
 दिव्वेण गन्धेण दिव्वेण फामेण दिव्वेण मघयलेण दिव्वेण
 मठालेण दिव्वाए इड्ढीए दिव्वाए जुट्टेण दिव्वाए पहाए
 दिव्वाए कायाए दिव्वाए अचीए दिव्वेण तेएण दिव्वाए

१ C F लट्टा ।

• A F prefix किकर । •

२ D F लोउघा ।

३ D दहरथ ।

४ F om विउल ।

५ D adds चट्ट ।

६ D हरविचित्तेचिन्हा, F •विचित्तचिन्हाइया । •

लेमाण दम दिमाओ सज्जोवेमाणा पहासेमाणा महया
हवेनइगौयवारयतन्तीतलतान्तुडियवणमुदङ्गपडुपडहवाइय-
रवेण दिव्वाइं ओगभोगाद भुञ्जमाणा विहरन्ति । अवि य ।

सुरही पवणो विमलं नहङ्गण निच्चकालमुज्जोओ ।

५ अविहरियपड्याइ जलाइ सह पुप्फिया वप्पा^१ ॥

^१अध्यायावज्जीवंसकमतालयविवासिकवीण ;

वरमुरवाण च रवो जेव य जेयसु बोष्किन्ती^२ ॥

इट्ठा इन्दियविसया सहकरिसरसरूवगन्धवा ।

मधियधूण अणुओ सुमगयाओ य देवीओ ॥

१० निच्च च ताहि सहिया सिङ्गारागरवाइरूवाहिं ।

नह्मगुणगौयवाइयनिवणाहि मणाहिरामाहि ॥

कीलन्ता मविलाम रहरमचडराहि जणियपरिचोम ।

रइमागरावगाढा^३ गय पि काल न याणन्ति ॥

सुजोयणाए भणिय । भयव, देवा देवसुह च एयं

१५ भयवया सुन्दरमावेइयं, ता कि इओ^४ वि सुन्दरयरा

सिङ्गा सिङ्गसुह च । भयवया भणिय । धक्कमीले, अइ-

महन्त खु एत्य अन्तरं । कि देवाण सुन्दरत्तं, जाणं

जोओ अधुवसरीरेण, दाहण कक्कवन्धपारतन्त, धक्कडा

कक्काओ, पडवइ महामोहो, अवमाणिइन्दियाणि, गहई

१ CE वप्पा = वप्पा ।

२ D reads this line thus :

वपौमविजणहि य वीवाइइ जावपीहि मज्झम ।

३ CE = विच्छन्ती ।

४ CE = माजरो ।

५ CE कितयो ।

'नणहा घट्टा मट्टा नौरया निमल्ला निप्पड्ढा निक्कड्डच्छाया
 मप्पहा मसिरौया सच्चोवा पासादीया दरिमणिञ्जा
 अभिक्खा पडिक्खा खेमा मिवा 'अमरदण्डोवरस्त्रिया
 'लावलोवियमहिवा गोमोससरमचन्दण'दहरदिन्नपञ्चङ्गलि-
 तला उवचियचन्दणकल्ला चन्दणघणसुकयतोरणपडिदुवार-
 टेमभागा आमसोसत्त'विज्जलवट्टवग्गारियमल्लढामकल्लाया
 पञ्चवणमरमसुरभिमुक्कपुप्फपुञ्जोवयारकलिया कास्सागुरुकुन्दु-
 रुक्कतुदक्कधूम'मघमघेन्तगन्धुद्धयाभिरामा सुगन्धवरगन्धिया
 गन्धवट्टिभूया अच्छरगणमड्डसंकिन्धा दिव्वतुडियमड्डसंपन्नय-
 त्ति । देवा लण मणहरविचित्तचिन्धा' सुक्खा महिज्झिया १०
 महज्झुदया महायसा महम्बला महाणुभावा महासोक्का
 हारविराट्टयवच्चा कडयतुडियचम्मियमुया मगयकुण्डलमड्ड-
 गण्डयलकल्लपौडधारो विदत्तहत्याहरणा विचिसमास्सा-
 मवल्ली कल्लाणमपवरवत्थपरिदिया कल्लाणमपवरमल्लाणु-
 लेवणधरा भामरबोन्दी पल्लमवणमालाधरा दिव्वेणं वण्णेणं ११
 दिव्वेणं गन्धेणं दिव्वेण फासेणं दिव्वेण मंघयणेणं दिव्वेणं
 मठाणेणं दिव्वाए इट्ठीए दिव्वाए जुट्टेए दिव्वाए पहाए
 दिव्वाए छायाए दिव्वाए अचीए दिव्वेणं तेएणं दिव्वाए

१ C E लुगा ।

२ A F prefix किकर ।

३ D F लोउसा ।

४ D दहरव ।

५ E om. विज्जल ।

६ D adds चय ।

७ D हरविचित्तेविन्धा, F 'विचित्तविन्धादया ।

देउलेहि पायासमुवगएण फरिहावन्धेण गयणयल्लविल्लगेण
पद्मारेण विसेसिया^१ धणयपुरि^२ इड्डीए भवणेहि य सुरिन्द-
भवणाद ॥ तमि य जियमत्तू नाम नरवई होत्या ।

अन्नेउरप्पहाणा देवी नामेण जयसिरी^३ अत्थि ।

१ मो तीए सम राया भोए मुञ्जेइ सुरतुजे ॥

अह अजया कयार्इ पारड्डिनिमिच्चनिग्गओ राया ।

अडिओ^४ पवरत्तुरङ्गे जाए वल्लोयदेममि ॥

वत्ते वि य जीववहे अवहरिओ तेण नासवगेण ।

कूडा य महागहणे दिम्भरुगिरिक्कन्दरे^५ राया ॥

१० तो तमि विसमदेसे खलिओ आमत्तु अद्वेगो ।

एत्थन्तरमि मक्कड्डवड्डकवण दिट्ठो भवरेण मो राया ।

तेण य 'महाणुभावो कोइ एष पुरिमो पडिओ भीममहा

इवीए, ता करेमि 'मम्ममुचिओवयार' ति चिन्तिऊण काऊण

तत्तु पण्णम गहिओ आमो खालीणमि, नीओ जल्लमवीव ।

१५ उल्लिखो नरवई, उप्पवाणिओ तुरओ, मज्झिओ राया,

एहविओ भवणेण आमो 'टाविऊण मुक्को पउरदुम्मापएसे ।

तओ सुगम्भीणि सुमायाणि कयलयजम्बीरफणमार्दणि

उप्पेऊण फलाणि निवडिओ वल्लेसु । भणिय च तेण ।

करेत्तु पमाय देवो ममाणुगहट्टाए आहारगहणेण । राइणा

१ CE ॥ १५ ।

२ MS. ५५० ।

३ १८१ MS. १५० ।

४ AD य वर. १ ।

५ CE ॥ १५०००० ।

६ CE य वर. १ ।

७ CE य वर. १ ।

विसयतणहा, विचिता उक्करिमावगरिमा, उद्दाम माणम,
अनिवारिओ मच्चू विरसमवमाण ति । कौडम वा एवविर्हाण
सुह । गन्धव्वाइजोगो वि परमत्यओ दुखमेव,

जओ । “सच्च गौय विलविय, सच्च गट्ट विडम्बिय ।

सच्चे आहरणा भारा, सच्चे कामा दुहावडा” ॥

सुन्दरा, धम्मसौखे, परमत्यओ सिद्धा, सुह पि तेसिमेव,
जेण ते विद्याणियमइवा^१ सुक्का कम्मबन्धणेण परिणिट्ठिय
पओयणा वज्जिया मणोरहेहि खौणभवसत्तो^२ जाणन्ति
सच्चभावे पेच्छन्ति परमत्येण अपरोवयाविणो^३ नेव्वाणकारण
बुद्धाण विरहिया जम्ममरणेहि ति । किं वा न ईदसाण सुह, १०
जओ नियन्ता ‘सच्चावाहाओ परमाणन्दजोएण । अवि य ।

सिद्धसु सुहो रामी सच्चडा पिण्डिआ जइ हवेज्जा ।

सोएणन्तवग्गभइओ सच्चागासे न माएज्जा ॥

‘न वि अत्थि माणुसाण त सोख ॥ वि य सच्चदेवाण ।

ज सिद्धाण सोख सच्चावाह उवगयाण ॥ ११

‘अच्च पि । अत्थि ‘नाथ, त सुणउ धम्मसौज्जा । सुसोयणाए
भणिय । ता अणुग्गहेउ भयव अच्चे । भयवया भणिय ।

अत्थि खिदप्पइट्ठिय नाम नयर, ज उत्तुङ्गेहि भवण-

१ A D *एव F ठिया नियसक्के ।

२ A *अय. D *अय* ।

३ C D E *रिओ ।

४ A C E अवाहा F पज्जवाहो ।

५ A om this verse

६ F om the following

story all down to खमयायविज्ज ।

७ C E उवाय ।

- चडाविकण 'वल्हीए मवरनाह गओ मनघर । पविट्रो
महावद्धावणएहि । 'मज्झिओ नरवई सह पणिनाहेण ।
कय गुरुदेवयाण उचियकरणिज्ज । तओ अगामणे
निवेमिऊण पणिनाह मुत्त रादणा । भुत्तुत्तरवेला
१ सहत्येण विलिम्पिऊण मवरनाह परिहाविकण देवद्वजुय
दिअ से अणघेय समत्य नियमाहरण । एत्यन्तरमि
ममागथा अत्यावेला । सूइय कालनिवेयएण रादणो ।
उवविट्रो अत्याइयामण्डवे सह मवरनाहेण । तओ पुच्छिओ
अमच्चमामन्नेहि । देव माहेहि,^१ को एस पुरिसो, जो
१० एव देवेण मपूइओ ति । तओ माहिओ रादणा
आसावहारादओ^२ पसुत्तदरिमणपज्जवमाणो पणिनाह-
चेट्ठियवुत्तन्तो । तओ अत्याइयपुरिमेहि पससिआ एस
वज्जपगार । ठिया कचि काल माइयपेक्खणयविणाएण ।
ममप्पिओ रादणा रायसुन्दरोए पहाणलखियाए^३ । तज्झिया
१५ य जेण । अहो रायसुन्दरि, उवचरियन्तो तए एस
'सप्पावसार मम पाणदायगो । तोए भणिय । ज देवो
आणवेइ । गहेऊण थ 'त पणिनाह 'करमि गथा
नियभवण एवा । आरूढा मत्तमवाउक्कममि^४ रइहरे ।

१ CE बोलाइए ।

• CE add मज्झवग्ग ४ व ।

२ AD • ४ ।

३ CE • राओ ।

• १ AD • जे । Sam मदिका ।

४ CE भावसर ।

• CE om

• D • पाउ, CE • पाउ • ४ ।

चिन्तियं । अहो एयस्स अकारणवच्छलया, अहो विणओ,
 अहो वयणविभ्रामो, अहो ममोवरि भत्तिवड्डमाणो, अहो
 महापुरिमचेट्टियकायवुज्जुत्तया,^१ अहो मज्जणपमरिमो न्ति ।
 ता करेमि एयस्स 'अह आहारगहणेण धिदं । मा से
 वदमणस्सु^२ संभावित्सुद न्ति । पडिस्सुयं राइणा । महा- ४
 पमाओ न्ति काऊण पुणो वि पडिओ पाएसु मवरो ।
 उवभुत्ताइं फलाइं राइणा । एत्यन्तरंमि परिणओ वासरो.
 अत्यसुवगओ 'सुरो, जाओ सण्भरकाओ, कयं उच्चिय-
 करणिज्ज राइणा । सपाडिओ से सवरेण वरद्वसिं अइम-
 यन्तो कुसुममत्यरो । संजमिऊण तूणीरय^३ कोटण्डवग्गहत्थो १०
 ममागओ नरवदसमीवं । 'देव सुवसु वीसत्थो' न्ति
 भणिऊण 'पारइ पासेसु भमिउ । काऊण गुरुदेवया^४-
 नमोक्कार पसुत्तो राया चिन्तयन्तो सवरमहातुभायय । तओ
 परिणया सप्परी, उदओ असुमाली ॥

एत्यन्तरमि तुरयपयमग्गेण ममागय रायसेअं । विडड्ढो ११
 राया वन्दिबोलेण । तओ 'ढोइओ महासवइणा पच्चवज-
 हाण^५ पहाणो तुरुक्कतुरओ । आरूढो तंमि राया ।

१ CE = चेट्टिय अहो कयप्रया ।

२ CE = ववणा ।

३ D = तूणीट, CE = तुरय ।

४ D has पारइ after भमिउ ।

५ A = वाविउ ।

६ CE om = .

७ CE = दिवयरो ।

८ CE add विणओ नरवई ।

९ CE = देवधीसु य. ।

१० A D = पु ।

सि एत्तिथ काष्ठ, कि वा तष्ट छद्द । तश्चो साहिचो तेण
रस्यदरिसणादश्चो पल्लिपवेसपञ्चावसाणो नियवुत्तन्तो । तश्चो
अहिथयर सकोउहसो पुच्छद न जणसमूहो ।

केरिसचो सो राया कीदसरुवं च होद तन्नयर ।

५ केरिसचो तत्थ जणो किविस्सिद्धो च^१ परिभोगो ॥
सो साहिउ न सक्कद उवमारहिचमि^२ तत्थ रसमि ।

^३ते दिन्ति तत्थ उवमा पत्तरगुहहस्तमालेसु ॥

भक्काण च फलाद जुवईसु पुलिन्दयाण जुवईचो ।

आभरणेसु च गुञ्जा विलेवण गेरुयाईसु ॥

१० सो साहेउ^४ वफद भयरस्स गुणे जहड्डिए तेमि ।

जिज्वाएऊण^५ मुह पुणो वि तुपिचक्कचो ठाद ॥

एव उवमारहिचो न तौरए एत्थ साहिउ मोरको ।

नवर अहिथयवो न अन्नहा भणद सम्बधू ॥

^६न वि अत्थि माणुसाण त मोरु न वि च सम्बदेवाण ।

१५ न सिद्धाण मोरु अवाधाए उवगयाण ॥

^७[एय आयलिकण 'एवमेय' ति मयिमा मज्जे । वेलन्ध

रेण भणिदु । भयव, कीदस पुण सक्कव सिद्धस्स । भयवया

भौणिय । मोम, सुण । से न दीहे न रससे^८ न वहे न

१. E add तत्थ ।

१ CE रत्त ।

२. E न दमिचो उवसाचो ।

२ CE न वफद ।

३ CE छ ।

३ CDE om this verse

४ The passage in parenthesis is wanting in the Samkhepa

५ छ ।

त च 'मोडलोदय देवद्वादवत्यपूयाए सचित्तकमुज्जलं' वद्धेण
 वरचित्तावडियचन्दोदण^१ ओलम्विएहि पञ्चवसियसुरेहि-
 कुसुमढामेहि पञ्चलियाहि मणिप्पदौतियाहि धुव्वन्तीहि
 अणवरयधुव्वमालकानागहकप्पूरपडराहि^२ धूवघडियाहि
 गण्डोवहाणयालिङ्गणिममेयाए दल्लियाए 'सोविओ दत्तमय-
 पण्डे । कओ उचिओवयारो । पाइओ मऊमाहवाइपवरा-
 मवाइ । एव च^३ पञ्चविह विमयसुहमणुहवन्तस्स अदक्कन्तो
 कोइ कालो । अजया च विज्जन्तो अणेश राथा । देव,
 गच्छामि । राइणा भणिय । ज रोयइ देवाणुप्पियत्तु । तओ
 दाऊणमणग्गेय दविणजाय चेलाइय च महग्गमुज्ज दिक्का से १०
 सहाया पञ्चइयपुरिमा । भणिया^४ ते राइणा । इरे पण्णिवर
 पण्णिपण्णे मोऊणागच्छइ त्ति । तेहि भणिय । ज देवो
 आणवेइ । तओ पण्णिमऊण भरवइ गओ सवरणाओ
 पत्तो कइवयदियहेहि नियपणि । विमल्लिया रायपुरिमा ।
 पविट्ठो निधगहे । ममागओ तम्भु समीव सवरलोओ । ११
 पुच्छिओ णेहि । कत्य तुम गओ मि, कहि वा ठिओ

१ CE सुदलोदय ।

२ CE - कथाजुयल ।

३ A - चित्तवरिवदोवएच D - चित्तवडिय • C t - वतिय • १० •

४ A पराहि D pr m adds - ५० ।

५ A om all do vn to कोइ कालो ।

६ CE add ममाचयना but leave it out in the chryā

७ CE add च ।

सि एत्तियं काळं, किं वा तए सद्धं । तओ साहिओ तेण
 सयदरिसणाइओ पलिपवेसपज्जावमाणो नियवुत्तन्तो । तओ
 अहिययरं मकोउहणो पुच्छइ तं जणममूहो ।

केरिमओ सो राथा कीइमह्वं च होइ तन्नयरं ।
 केरिमओ तत्य जणो किविस्सिद्धो य^१ परिभोगो ॥
 सो साहिउ न मक्कइ उवमारहियंमि^२ तत्य रणंमि ।
 ३ते दिन्ति तत्य उवमा पत्यरगुहहक्कमालेसु ॥
 भक्काणं च फलाइ जुवईसु पुलिन्दयाण जुवईओ ।
 आभरणेसु य गुञ्जा विलेवणं मेहयाईसु ॥
 सो साहेउ^४ वफइ नयरम्मं गुणे जहड्डिए तेसिं ।
 निव्वाएऊण^५ मुहं पुणो वि तुप्पिहक्कओ ठाइ ॥
 एवं उवमारहिओ न तीरए एत्य साहिउ मोक्को ।
 नवर भइहियव्वो न अन्नहा भणइ मन्वच्चू ॥
 ६न वि अत्ति माणुमाणं त मोक्कं न वि य सम्मदेवाणं ।
 ज मिट्ठाणं मोक्कं अन्वावाइ उवगयाणं ॥

७[एयं आयत्तिकुण 'एवमेयं' ति संविग्गा मव्वे । वेत्तन्म-
 रेण भणियं । भयवं, कीइयं पुण बह्वं मिट्ठम् । भयवया
 भणियं । भौम, सुण । से न दोहे न रहस्से^८ न वहे न

१ C E add मज्ज ।

१ C E दय ।

२ C E न देतिओ उवमाणो ।

३ C E न भयर ।

४ C E दय ।

४ C D E om. this verse

५ The passage in parenthesis is wanting in the Samksepa

८ F उह ।

तंसे^१ न चधरंसे न परिमण्डले^१, वण्णेण न क्किण्हे न नीले
 न^१ जोहिए न हालिहे न सुक्किले ; गन्धेणं न सुरहिगेण्हे^१
 न दुरभिगन्धे^१, रसेणं न तित्ते न कडुए न कसाए न
 अम्विले न लवणे न मज्जरे, फण्णेण न कक्कडे न मउए^१
 न गरुए न लङ्गए न मौए न उण्हे न निद्धे न सुक्के न^१
 सङ्गे न रुहे न काउ न इत्थी न पुरिसे न अचहा ।
 परिन्ना सन्ना उवमा चेव न विज्जइ । अरूवी सत्ता
 अपयस्स पय नत्थि ।^१ से न सदे नामदे, से न रुवे मारुवे,
 से न गन्धे नागन्धे, से न फासे नाफासे, से न रसे
 नारसे । इमेयं पिड्डमरूवं ति । अवि य सयलपवस्सरहिं^{१०}
 सत्तामत्तसरूवं^१ अणन्ताणन्द^१ परमपयं ति ॥] एयमायण्णिऊण
 खओवसममुवगयं चारित्तमोहणीयं, सुणिचन्दस्स^१ देवीणं
 मामन्ताण थ । भणियं च ऐहिं । भयवं अणुग्गिहीयाणि
 अन्हे भयवया इमिणा धम्मदेमणेण । समुप्पन्नो य अन्हाणं
 भयवओ चरियमवणेण संमारचारथाओ निव्वेओ । ता^{११}
 आदमउ भयवं, किमन्हेहिं कायव्वं ति । भयवया भणियं ।
 धन्नाणि तुक्के । पावियं तुक्केहि संमारचारवविमोयणममत्थं
 छेयणं नेहनियत्ताणं पक्कालणं मोहधूलौए^१ परमनेब्बाणकार्णं^१

१ D om

१ C D E add भारेण ।

१ F स न चरे न रुहे न गन्धे न रसे न फासे इच्छियायणि नि यम्माय सुनि
 मयस्स • etc१ A^१ F सत्तामत्त जोर ।

१ A F •दचप- ।

१ A D परम ।

- अङ्ग १ नाणपगरिमस्स पल्लायणं भावेण संकिलेमाइयार-
 २ विरहियं भावओ सुद्धचरणं ति । तन्हा कय कायत्वं, नवरं
 दब्बओ वि एयं पडिवज्जसु त्ति । तेहिं भणिय । ज भयव
 आणवेद । वेत्तन्वरेण चिन्तियं । अहो एएसि धत्तया,
 ५ पत्तं मणुयलोयसार भावचरण ति । वन्दिऊण सहरिम
 कयं उच्चियकरणिज्जं भयवओ । पविट्ठो नयरिं राया
 मुणिचन्दो । द्वाविय आघोमणपुब्बय महादाण, काराविया
 सव्वाययणेषु पूया, पट्ठाविओ जेट्ठपुत्तो चन्दजसो नाम
 रज्जे । निग्गओ महाविभूर्इए नगराओ पहाणसामन्ता-
 १० मच्चसेट्ठिलोयपरियओ नमयापमुहन्तेउरेण सह । पव्वइयाणि
 एयाणि भयवओ पहाणसौसस्स सीलदेवस्स समीवे ॥

- कोउगाणुगग्गाहि पुच्छिय वेत्तन्वरेण । भयवं, कि
 सो पुरिसाहमो भयवन्तमुद्दिस्स अत्तणोवसग्गकारी भविओ
 अभविओ त्ति । भयवया भणिय । भविओ । वेत्तन्वरेण
 १५ भणिय । पत्तवीओ अपत्तवीओ त्ति । भयवया भणियं ।
 अपत्तवीओ । वेत्तन्वरेण भणिय । पाविस्सइ नहि ।
 भयवया भणिय । अमखेज्जेसु पोग्गलपरियट्ठेसु समदच्छिएसु

६ D F prefixes अथत ।

९ F prefixes अथत ।

७ A F om

८ A om all down to पव्वइयाणि एयाणि ।

५ C E तओ ।

६ C E om

७ D F पट्ठाविओमणपुब्बयसेट्ठि and adds महाया विभूर्इए ।

८ F कह ।

तिरियगर्दए सद्दुससेणरादणो पहाणतुरङ्गमो ष्टेऊण
याविस्सुद, जओ 'अहो मद्दणुभावो' ति मं उद्दिमि
चिन्तियमणेष । एणं च 'पमत्तविमयचिन्तणेण आसगलियं
गुणपक्कवायवीयं ; कारणं च तं परंपरयाए सक्कत्तसु ।
अद्दएसु य असंखेज्जभवेसु सङ्गनाममादणो ष्टेऊण सिन्धिस्सुद
त्ति ॥ एयं मोऊण हरिसिओ वेल्लन्धरो । वन्दिऊण भयवन्तं
गओ निययधामं । भयवं पि विहरिओ 'केवलविहारेण ॥

अरक्कन्तो कोद कालो । अम्या य चोरवदयरेण
उज्जेणीए चेव गहिओ गिरिसेणपाणो, वावाइओ कुम्भि
पाएण । तद्दविहभयवन्तपओमदोसओ समुप्पन्नो सत्तम-
महीए ॥ भयवं पि विहरमाणो कालक्कमेण गओ
उमहत्तियं । नाऊण कम्मपरिणहं कओ केवलिसमुग्धाओ,
पडिवओ मेलेमिं, खवियाहं भवोवगाहिकम्माहं । 'तओ
मम्मप्पगारेण चइऊण देहपञ्चरं अकुसमाणगर्दए गओ
एकममएण तेलोक्कण्डामणिभूयं अप्पत्तपुब्बं तद्दभावेण
परमवग्गालयं उत्तमं सम्बधामाण मिवं एगन्तेण अचलमहजं
माहयं परमाणन्दसुहसु जम्मजरामरणविरहियं परमं
मिद्धिपयं' ति । कया तियसेहिं महिमा, पूजिया बोन्नी,
गहियाहं पहाणङ्गाहं, नीयाणि सुरलोयं, 'ठविधुणि

१ D P केरलि ।

in the Samkhepa

१ The remaining part is left

१ D - चपुटी ।

२ CE वा. D om. all down to च वेमि ।